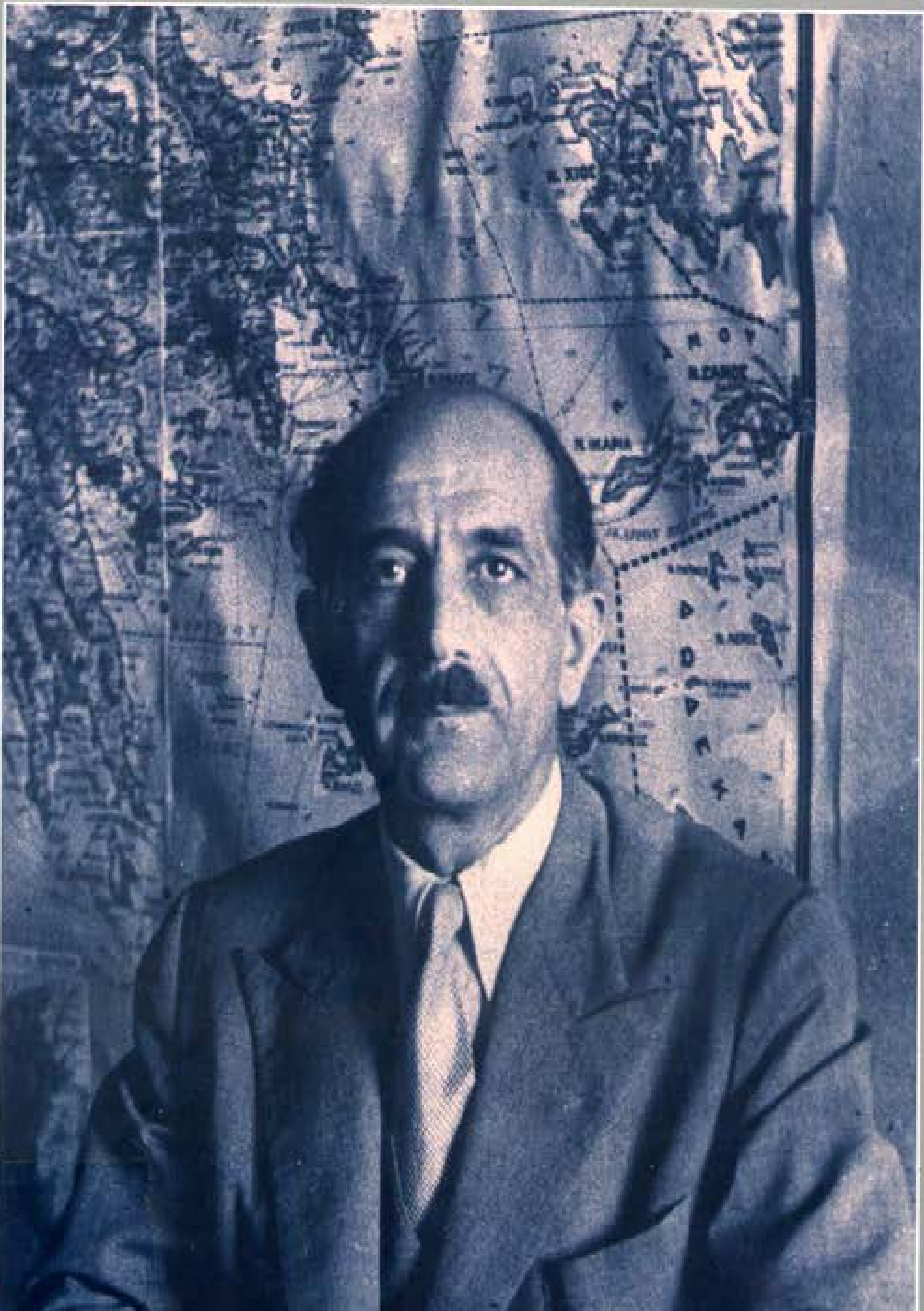
ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο ΓΡΙΒΑΣ ΚΑΙ Η «Χ»

ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΕΛ
ΕΣΙΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο ΓΡΙΒΑΣ ΚΑΙ Η «Χ»

ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2004

ΝΕΑ ΘΕΣΙΣ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

1. Ο ΑΓΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (Ἀρχεῖον τῶν παρανόμων ἐγγράφων τοῦ Κυπριακοῦ Ἀγῶνος), Ἀθῆναι, 1961, Ἐκδόσεις Λαδιᾶ, Β΄ ἔκδοση 1984, Ἐκδόσεις Κ. Ἐπιφανίου.

2. ΝΤΟΥΡΑΣ Ο ΤΟΥΡΚΟΜΕΡΙΤΗΣ, διήγημα (Α΄ Βραβεῖο Διαγωνισμοῦ Διηγήματος τοῦ ΕΠΟΚ, 1962), Λευκωσία, 1963.

3. ΣΠΟΝΔΕΣ (ποιήματα) (Α΄ Βραβεῖο Πιεριδείου Ποιητικοῦ Διαγωνισμοῦ), Λευκωσία, 1963.

4. ΠΙΚΡΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (Δημοσιογραφικὰ ἄρθρα καὶ σχόλια), Λευκωσία, 1964.

5. ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ, ἐντυπώσεις ἀπὸ ἕνα ταξίδι, Λευκωσία, 1964.

6. ΤΕΣΣΕΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ, «Λυρικὴ Κύπρος» (περιέχεται τὸ διήγημα «Τὸ κρησφύγετο», Α΄ Βραβεῖο Πιεριδείου Διαγωνισμοῦ Διηγήματος). Λευκωσία. 1964.

7. Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ, Λευκωσία, 1967.

8. ΔΙΑ ΧΕΙΡΟΣ ΗΡΩΩΝ (κείμενα ἡρώων τῆς ΕΟΚΑ), Λευκωσία, 1968, Β΄ ἔκδοση 1978, Ἐκδόσεις Κ. Ἐπιφανίου.

9. ΕΤΣΙ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ (μελέτη), 1971.

10. ΑΓΙΑ ΤΗΛΛΥΡΙΑ (ποιητικὴ σύνθεση, τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ὁποίας μελοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Γ. Κοτσώνη, παρουσιάστηκε σὲ συναυλίες καὶ γράφτηκε σὲ δίσκο μακρᾶς διαρκείας), Λευκωσία, 1972.

11. Ο ΘΡΗΝΟΣ ΤΟΥ ΚΑΪΝ (ποιήματα), Λευκωσία 1972.

12. ΧΩΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (διηγήματα: περιέχονται τὰ διηγήματα «Στέφανος Κοσμίδης», Α΄ Βραβεῖο Πιεριδείου Διαγωνισμοῦ Διηγήματος, καὶ «Πίεσις 200 τόννων», Βραβεῖο Ἑλληνικοῦ Πνευματικοῦ Ὁμίλου Κύπρου) Λευκωσία 1974.

13. Ο ΑΤΤΙΛΑΣ ΠΛΗΤΤΕΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, Ἀθῆναι, 1976, Ἐκδόσεις Γ. Λαδιᾶ.

14. ΜΑΚΑΡΙΟΣ - ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΑ ΠΥΡΟΣ ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΥ, Ἀθῆναι, 1976, Ἐκδόσεις Γ. Λαδιᾶ.

15. «... Η ΠΑΤΡΙΣ ΜΟΥ, ΑΔΕΛΦΟΙ, ΕΙΝΑΙ Η ΚΥΠΡΟΣ» (ποιήματα), Ἀθῆναι, 1976, Ἐκδόσεις Γ. Λαδιᾶ.

16. Ο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ (μελέτη), Ἀθῆναι, 1977, Ἐκδόσεις Γ. Λαδιᾶ.

17. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΘΥΕΛΛΑ, 1955-59, Λευκωσία, 1977, Ἐκδόσεις Κ. Ἐπιφανίου.

18. ΖΗΔΡΟΣ, ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ ἥρωα Γρηγόρη Αὐξεντίου, Ἀθῆναι, 1978. Ἐκδόσεις Γ. Λαδιᾶ, Β΄ ἔκδοση 1986, Ἐκδόσεις Κ. Ἐπιφανίου.

19. ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΥΡΙΧΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΤΤΙΛΑΝ, Ἀθῆναι, 1980, Ἐκδόσεις Γ. Λαδιᾶ (τόμοι τρεῖς).

20. ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ, Ἀθῆναι, 1983. Ἐκδόσεις Γ. Λαδιᾶ (τόμοι τρεῖς).

21. ΠΕΘΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, Ἀθῆναι, 1984. Ἐκδόσεις Κ. Ἐπιφανίου (Λευκωσία).

22. ΑΚΕΛ, τὸ ἄλλο Κ.Κ.Ε., Ἀθῆναι, 1984, Ἐκδόσεις Γ. Λαδιᾶ.

23. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΟΦΙΝΟΥ, Ἀθῆναι 1987, Ἐκδόσεις Κ. Ἐπιφανίου.

24. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΚΑΙ «ΦΑΚΕΛΟΣ», Ἀθῆναι 1987, Ἐκδόσεις «Νέα θέσις».

25. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ, Ἀθῆναι 1988, Ἐκδόσεις «Νέα Θέσις».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Γ. Γρίβας, ἀριστερά, νεαρὸς ἀξιωματικός, μὲ συμπολεμιστή του, στὸ Μικρασιατικὸ Μέτωπο.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δύσκολο καὶ προβληματικὸ ἔργο νὰ γράψει κανεὶς τὴν ἱστορία τῆς Ὀργανώσεως «Χ». Οἱ δυσχέρειες ἁπλώνονται σὲ ἕνα φάσμα, ἀπὸ τό... διασυρμὸ ποὺ μπορεῖ νὰ δοκιμάσει ὁ... θρασὺς συγγραφέας μέχρι τῆς πρακτικῆς ἀνασχέσεως ποὺ ἐγείρεται λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκῶν στοιχείων. Σὲ μιὰ περίοδο πνευματικῆς τρομοκρατίας, εὐθυνοφοβίας καὶ καιροσκοπισμοῦ, ὁ συγγραφέας τοῦ παρόντος ἔργου ἀπορρίπτει τὸ δέος καὶ τὸ φίμωτρο τῶν καιρῶν καὶ προχωρεῖ νὰ παρουσιάσει, ἂν μὴ τὴν ἱστορία τῆς «Χ», ὁπωσδήποτε ὅμως σοβαρὰ καὶ ἐν πολλοῖς ἄγνωστα μέχρι τώρα στοιχεῖα ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἵδρυση, τὰ σχέδια καὶ τὴ δράση της. Ὅσον ἀφορᾶ τὶς συγκεκριμένες δυσχέρειες στὶς ὁποῖες προσκόπτει τὸ ἐρευνητικὸ ἔργο, ἀρκεῖ νὰ λεχθεῖ ὅτι στὴν περὶ Κατοχῆς καὶ Ἀπελευθερώσεως βιβλιογραφία τῶν τελευταίων 50 ἐτῶν ἀπουσιάζει ἔστω καὶ ἕνα συνθετικὸ ἔργο ποὺ νὰ ἀφορᾶ τὴ «Χ».

Ἀλλά, γιατὶ τώρα αὐτὸ τὸ σύγγραμμα; Κατ᾽ ἀρχὴν ποτὲ δὲν εἶναι ἀργὰ γιὰ τίμιες καὶ τεκμηριωμένες προσεγγίσεις τῆς σύγχρονης Ἱστορίας μας. Ὕστερα, ἐλλείψει ἐλεγκτικοῦ καὶ ἀνατρεπτικοῦ ἀντιλόγου ἀφέθη ἐπὶ τόσες δεκαετίες νὰ ὀργιάζει ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα (καὶ ὄχι μόνο...) γύρω ἀπὸ τὴ «Χ» καὶ τοὺς «Χῖτες», ποὺ κατήντησε τοῦ συρμοῦ νὰ δαιμονοποιοῦνται γιὰ τὰ πάντα, ἐνῷ ἁγιοποιοῦνται καὶ δοξάζονται οἱ αἱμοσταγεῖς ἐγκληματίες τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ ἢ νὰ ἡρωοποιοῦνται ἀποδεδειγμένοι σφαγεῖς ὅπως ὁ Ἄρης Βελουχιώτης. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ὑπάρξει κάποτε ἕνας ἀντίλογος; Δὲν ἔπρεπε νὰ ἀκουσθεῖ, μὲ τὰ τεκμήριά της, καὶ ἡ ἄλλη πλευρά; Ὅσοι προσποιοῦνται ὅτι ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια, τὴν ὁποία δῆθεν εὐλαβοῦνται, ἂς ἐγκύψουν μὲ «σώφρονα νοῦν» καὶ ἤρεμη ψυχὴ σὲ ὅσα προσάγουν οἱ σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν. Κίνητρο, ὅμως, τοῦ συγγραφέως δὲν ἦταν μόνο ἡ ἱστορικὴ ἀποκατάσταση τῶν πραγμάτων. Μιὰ ἄλλη ἐσωτερική του παρώθηση ἦταν νὰ ἀνάψει ταπεινὰ ἕνα καντήλι στὴ μνήμη τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων τῆς «Χ» μιᾶς στρατιᾶς ἀνθρώπων ποὺ ἔπεσαν, μαχόμενοι ἢ δολοφονημένοι, μὲ τὸ ὅραμα μιᾶς ἔνδοξης καὶ Μεγάλης Ἑλλάδος. Οἱ «Χῖτες» προμάχησαν ὄχι μόνο στὰ Δεκεμβριανὰ τοῦ 1944. Στὶς πρῶτες γραμμὲς βρέθηκαν καὶ πρὸ τῆς Ἀπελευθερώσεως, ὅπως καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτή, μέχρι τὸ 1949, ὅταν ἐγράφη ὁ ἐπίλογος τῆς ξε-

νοκίνητης ἐπιβουλῆς. Καὶ τὸ αἷμα τους δὲν πότισε μόνο τὸ Θησεῖο καὶ τὶς συνοικίες τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ προσεφέρθη προθύμως σὲ εὐρύτερους χώρους, ἀπὸ τὴ νότιο Πελοπόννησο μέχρι τὴ βόρειο Μακεδονία καὶ Θράκη.

Γιὰ τὸ τί σήμαινε ἡ «Χ» εἶναι παραστατικὲς οἱ ἐπιγραμματικὲς γραμμὲς τῆς ἐφημερίδος «**Ἀκρόπολις**» (29.1.1974), ποὺ τόνιζε:

> *«Ἡ ἀμοιβαία ἀντίθεσις ΚΚΕ καὶ "Χ", γίνεται τόση καὶ τέτοια μὲ τὴν ἀπελευθέρωσι, ὥστε Χῖτες ὀνομάζονται ὅλοι οἱ δυναμικοὶ ἀντίπαλοι τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀπὸ Ἕβρου μέχρι Ταινάρου. Καὶ Χιτοκρατία –ἀπὸ τὸν κόσμο τῆς Ἀριστερᾶς– ἡ περίοδος τῆς πάλης ποὺ προηγεῖται τοῦ συμμοριτοπολέμου».*

Ὑπῆρξε καὶ ἔδρασε, ἀδικαίωτη καὶ συκοφαντημένη, ἡ ἰδεολογία τοῦ «Χιτισμοῦ», ποὺ διέθετε συγκρότηση καὶ ἔκφραση. Μιὰ ἰδεολογία ταυτόσημη πρὸς τὸν γενικότερο πατριωτισμὸ καὶ ἐθνικισμό.

Ἂν δὲν πάει κανεὶς στὰ πρὶν καὶ τὰ μετὰ τὰ «Δεκεμβριανά», δὲν θὰ ἀντιληφθεῖ ἐπαρκῶς τὴν «Χ». Ὅπως βεβαίως, θὰ ἀποβεῖ ἀκατανόητη ἡ ὕπαρξή της, ἂν τὰ ἀφορῶντα τὴ δράση της δὲν τοποθετηθοῦν μέσα στὸ ἱστορικὸ φόντο τῆς Κατοχῆς καὶ τῆς ταραγμένης μετακατοχικῆς περιόδου. Ἄλλωστε, ἡ «Χ» εἶναι παροῦσα –στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς– στὴ δεκαετία τοῦ 1940. Ἡ ἀντικειμενική, λοιπόν, διαζωγράφιση τῆς περιόδου θὰ δώσει καὶ τὰ πραγματικὰ μέτρα τῆς προσφορᾶς τῆς «Χ» καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ της Γεωργίου Γρίβα. Μιᾶς προσφορᾶς ποὺ θὰ ἦταν πολὺ μεγαλύτερη: 1) Ἂν τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ οἱ Ἄγγλοι σύνδεσμοι στὴν Ἑλλάδα δὲν ἐνέδιδαν σὲ ἀντιβασιλικὰ καὶ φιλοαριστερὰ σύνδρομα καί, κατὰ συνέπεια, κώφευαν στὰ ἐπίμονα καὶ πολὺ συγκεκριμένα διαβήματα τῆς «Χ» γιὰ βοήθεια καὶ συστράτευση ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος. 2) Ἂν οἱ ἑλληνικὲς κυβερνήσεις, τόσο τοῦ Καΐρου, ὅσο καὶ τῆς Ἀπελευθερώσεως ἔδιναν τὴν ἐπιβαλλόμενη σημασία στὶς ἐκκλήσεις τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων, καὶ δὲν προτιμοῦσαν τὶς ἐρωτοτροπίες μὲ τὴν Ἀριστερά, χάριν βεβαίως μελλοντικοῦ πολιτικοῦ κέρδους. Τὸ ὅτι μετενόησαν γι᾿ αὐτὴ τὴν ὀλέθρια στάση τους δὲν τὶς ἐξιλεώνει ἐνώπιον τῆς Ἱστορίας. 3) Ἂν τὸ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, μὲ τὶς πρώιμες ἢ μεταστατικὲς παραφυάδες του, καταλλήλως ἐνισχυμένο μὲ ὅπλα, χρυσὲς λίρες καὶ πολιτικὴ ὑποστήριξη, ἢ ἔστω ἀνοχή, δὲν εἶχε ὅλη τὴν ἄνεση νὰ ἀντιταχθεῖ ἐνεργῶς σὲ κάθε ἀντιστασιακὴ συσπείρωση ποὺ ἠρνεῖτο νὰ τεθεῖ ὑπὸ τὶς διαταγές του. Ἡ «Χ», **περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ὀργάνωση**, ἀντιμετώπισε τὸ φονικὸ μένος τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ καὶ ὑπῆρξε ἡ μόνη ποὺ ἄντεξε, ποὺ ἀντεπετέθη καὶ ἀνταπέδωσε τὰ πλήγματα.

Γύρω ἀπὸ τὴ «Χ» πλάθονται μῦθοι καὶ ἐκτοξεύονται συκοφαντίες, ἄσχετες μὲ τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα. Θὰ ἦταν ἀφέλεια νὰ περιμέναμε ὅτι ἡ Ἀριστερὰ θὰ ἔδειχνε σεβασμὸ πρὸς τὴν ἀλήθεια καὶ πρὸς τοὺς σκληρότερους ἀντιπάλους της, ἀφοῦ ἡ ἴδια σπίλωσε κορυφαίους ἡγέτες της, μερικοὺς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁδήγησε σὲ ἠθικὴ καὶ φυσικὴ θανάτωση. «**Πράκτορας**», «**δολοφόνος**» «**μοναρχοφασίστας**» –κατὰ τὶς διεστραμμένες ψυχὲς καὶ τὰ ἀπύλωτα στόματα τῶν ἀριστερῶν– **ὁ ἀρχιχίτης Γρίβας**. Ὑπάρχει, ὅμως, ἠθικὴ νομοτέλεια ποὺ δουλεύει μὲ τὴν ἀκρίβεια φυσικοῦ φαινομένου. Λαμβάνει καὶ ἡ Ἱστορία τὶς ἐκδικήσεις της, ἐπιβάλλοντας τὸ λαϊκὸ «*ὅλα ἐδῶ πληρώνονται*». Τὰ ἐπίχειρα τῆς ἀναισχυντίας της κατέβαλε ἡ Ἀριστερὰ στὶς 18 Μαρτίου 1959 ὅταν στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων παρέσχε τὴν ψῆφο της γιὰ τήν, παμψηφεί, ἀνακήρυξη τοῦ Γ. Γρίβα –δευτέρου μετὰ τὸν Θεόδωρο Κολοκοτρώνη– ὡς «**Ἀξίου τῆς Πατρίδος**» χωρὶς νὰ ἀποτολμήσει νὰ διαχωρίσει τὴ θέση της ἢ νὰ ἐγγράψει ἔστω τὴ σημείωση «*ἐξαιρουμένης τῆς δράσεώς του στὴ "Χ"*». Τὰ ἴδια ἰσχύουν καὶ γιὰ ὁρκισμένους ἐχθροὺς καὶ ὑπονομευτὲς τῆς «Χ» ἐκ δεξιῶν, ὅπως ὁ Παν. Κανελλόπουλος.

Πολλὰ καὶ ἄθλια καταμαρτυροῦνται, ἐξ «εὐωνύμων» κυρίως, ἐναντίον τῆς «Χ». Δὲν χρειάζεται ἰσχυρή... δικανικὴ ἱκανότητα καὶ ἀπολογητικὴ δεξιότητα γιὰ νὰ ἀντικρουσθοῦν. Τὰ ἀναιρεῖ ἡ ἴδια ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια, ὅπως θὰ ἀποκαλυφθεῖ –μὲ ἀδιάσειστα τεκμήρια– στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν. Συνοπτικῶς ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν τὰ ἀκόλουθα:

1) **«Δὲν ὑπῆρξε, στὴν πραγματικότητα, καμμία ὀργάνωση «Χ». Ὑπῆρξε μιὰ σπεῖρα φονιάδων καὶ κακοποιῶν γύρω ἀπὸ τὸν Γρίβα»**. Ἀλλά, ἂν ἐπρόκειτο περὶ κατασκευῆς καὶ φαντασιώσεως, πῶς ἐπὶ μισὸν αἰῶνα ἀσχολοῦνται μὲ μιὰ «σκιά»; Καὶ πῶς, κυρίως, πρό, κατὰ καὶ μετὰ τὰ «Δεκεμβριανά», ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὶς τότε διαταγές τους καὶ τὶς μετέπειτα ἀποκαλύψεις, μεταμεληθέντων καὶ μὴ ἀριστερῶν ἡγετῶν, ἡ «Χ» βρισκόταν πρώτη στὰ ἐπιχειρησιακά τους σχέδια; Πρώτη, μὲ δεύτερους τοὺς Ἄγγλους στρατιῶτες, τὴν Ἀστυνομία, τὴ Χωροφυλακὴ καὶ τὶς ἄλλες ἐθνικὲς Ὀργανώσεις.

2) **«Δὲν ὑπῆρξε σχέση τῆς «Χ» καὶ τοῦ στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς»**. Διασώζονται, ὅμως, ὑπομνήματα, ἀλληλογραφία, πιστοποιητικά, δελτία πληροφοριῶν, σχεδιαγράμματα στόχων τῶν δυνάμεων Κατοχῆς, μὲ πηγὴ καὶ τὸ Ἀρχεῖο τῆς «Χ», τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Μὲ πενιχρὰ μέσα καὶ ὑπὸ πολλοὺς κινδύνους ἡ ὑπὸ τὸν Γ. Γρίβα ὀργάνωση ἐξυπηρέτησε –κατὰ τὸ μέτρο ποὺ τῆς ἐπετράπη– τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα.

3) **«Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν «Χ» ὑπῆρξαν φίλαγγλοι καὶ ἔδρασαν ὡς πράκτορες τῶν Γερμανῶν».** Ἀλλά, ἐὰν ἦσαν φίλαγγλοι, πῶς ἦταν δυνατὸν νὰ ἔδρασαν ὡς πέμπτη φάλαγγα τοῦ Ναζισμοῦ; Εἶναι προφανὴς ἡ ἀντίφαση. Εἶναι μάταιο νὰ περιμένει κανεὶς ἐκκαθάριση αὐτῆς τῆς συγκεχυμένης ἐκδοχῆς, ἀφοῦ εἶναι ἀνίατη ἡ ἐρυθρὰ σχιζοφρένεια.

4) **«Οἱ Χῖτες ἦσαν μοναρχοφασίστες».** Πράγματι, ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ» καὶ τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως ἦσαν ἔνθερμοι βασιλόφρονες καὶ ὡς ἕνα τῶν στόχων των εἶχαν τὴν ἀποκατάσταση τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β΄ στὸν θρόνο. Δεκτὴ ἡ «κατηγορία». Αὐτή, ὅμως, ἀναιρεῖ τὰ περὶ συνεργασίας μὲ τοὺς Γερμανοὺς καί... πρακτορεύσεως τῶν συμφερόντων τους. Ποῦ ἤθελαν, δηλαδή, νὰ ἐπαναφέρουν οἱ Χῖτες τὸν Βασιλέα τους; Σὲ μιὰ γερμανοκρατούμενη καὶ ὄχι ἀπελευθερωμένη Ἑλλάδα; Στέμμα ὑπὸ τὴν σβάστικα ἤθελαν;

«Προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις»... Καί, ὅπως ἀναρίθμητες εἶναι οἱ ἁμαρτίες τῆς Ἀριστερᾶς, τὸ ἴδιο ἀπροσμέτρητες εἶναι καὶ οἱ ἐπὶ μισὸν αἰῶνα ἀνακυκλούμενες προφάσεις της.

Μὲ ψύχραιμη ἀποτίμηση πραγμάτων καὶ δυνατοτήτων καὶ χωρὶς τὸν κίνδυνο ἱστορικοῦ σφάλματος, θὰ μποροῦσε νὰ διατυπωθεῖ ἡ ἑξῆς κρίση: Ἂν ἡ «Χ» ἐβοηθεῖτο ἀπὸ τοῦ 1942 ὅπως καὶ ἐπιμόνως τὸ ζητοῦσε, ἄλλη θὰ ἦταν ἡ τροπὴ τοῦ ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνα. Καί, ἰδιαιτέρως, δὲν θὰ ἀνέκυπταν τὰ δεινὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας, δὲν θὰ ὑπῆρχαν τὰ «Δεκεμβριανὰ» καὶ δὲν θὰ ἐξεδηλώνετο ὁ Συμμοριτοπόλεμος. Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1944 θὰ ἄρχιζε ἡ περίοδος ἀποκαταστάσεως τῶν ἐρειπίων καὶ δὲν θὰ ἐχάνοντο πέντε χρόνια. Δὲν θὰ ὑπῆρχαν οἱ περισπασμοὶ τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς, οἱ ὁποῖοι ἀπέτρεψαν –ἐκτὸς τῶν ἄλλων– τὴν Ἑλλάδα νὰ προχωρήσει στὴν ἐθνικὴ ὁλοκλήρωσή της.

Μπορεῖ νὰ γίνει καὶ ἄλλη ὑπόθεση, ἡ ἑξῆς: Ἂν ἡ «Χ», μὲ τὸ ἔμψυχο ὑλικὸ καὶ τὸν ὁπλισμὸ ποὺ πέτυχε ὑπὸ πολλὲς δυσκολίες νὰ συγκεντρώσει, δὲν δεχόταν τὸ πρῶτο κῦμα τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως καὶ δὲν ἄντεχε ἐπὶ δυὸ μέρες, δὲν θὰ εἶχε τὴν εὐκαιρία τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη νὰ ἑτοιμάσει τὴν ἀντίσταση του. Γιατί, ὅπως εἶναι γνωστόν, ἡ ἐπίθεση στὸ Θησεῖο προηγήθηκε, κατὰ τρεῖς μέρες, τῆς ἐπιθέσεως στοῦ Μακρυγιάννη. Καί, χωρὶς τὸ Θησεῖο καὶ τοῦ Μακρυγιάννη, ἴσως ἡ Ἀθήνα θὰ ἔπεφτε. Καὶ ἂν ἔπεφτε ἡ Ἀθήνα, θὰ ἔπεφτε ἡ Ἑλλάδα. Ἤδη, κατὰ τὴν πρώτη φάση τῆς κομμουνιστικῆς ἐξορμήσεως, μερικοὶ τῶν κυβερνώντων παρέμειναν πανικόβλητοι στὰ δωμάτιά τους τῆς «Μεγάλης Βρετανίας», ἀνίκανοι νὰ κάμουν ἔστω καὶ μιὰ εὐπρεπῆ ἔκτακτη σύσκεψη! Ἄκουαν τὸ κανονίδι καὶ τὸ πανδαιμόνιο ἀπὸ τὸ Θησεῖο καὶ ἴσως, μὲ τὰ ἔσχατα ὑπο-

λείμματα συνειδήσεως, νὰ ἔφτυναν τοὺς ἑαυτούς τους γιὰ ὅσα κατὰ τῶν Χιτῶν διέπραξαν καὶ γιὰ ὅσα ὑπὲρ αὐτῶν παρέλειψαν, ὅσο ὑπῆρχε ἀκόμη καιρός. Ἄλλωστε, καὶ οἱ Ἄγγλοι τί θὰ πετύχαιναν; Θὰ πολεμοῦσαν σὲ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ βουνὸ σὲ βουνό; Τὴν 11ην Δεκεμβρίου, ὁ στρατηγὸς Σκόμπυ εἶχε κλονισθεῖ καὶ διατάξει τὴν ἐκκένωση τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὶς ἀγγλικὲς καὶ ἑλληνικὲς δυνάμεις! Τὴν ἀνάκληση τῆς διαταγῆς προκάλεσε ἡ ἰσχυρὴ μαχητικὴ βούληση τῶν Ριμινιτῶν. Διαφορετικά, ὁ πέπλος τῆς δουλείας –κατάστικτος ἀπὸ αἷμα– θὰ κάλυπτε ὁλόκληρη τὴ χώρα, ἀπὸ τῶν μέσων Δεκεμβρίου 1944!

Ἄνθρωποι, πράγματα, ἰδανικά, διακηρύξεις καὶ ἐντυπωσιακὲς συγκυρίες δένουν τὴν «Χ» μὲ τὴν Κύπρο καὶ τὴν ΕΟΚΑ, ὅπως ἐκτίθεται σ᾽ αὐτὸ τὸ βιβλίο. Ὁ ἴδιος ἀρχηγός, κυπριακῆς καταγωγῆς. Συνεργάτες του κοινοὶ καὶ στοὺς δυὸ ἀγῶνες. Κυρίαρχο ἰδανικὸ ἀμφοτέρων τῶν Ὀργανώσεων, ἡ μεγέθυνση καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλά, ἦσαν καὶ τὰ ὅπλα. Ὁ ὁπλισμὸς μὲ τὸν ὁποῖον ἄρχισε τὸν ἀγῶνα της ἡ ΕΟΚΑ, τὸ 1955, ἦταν ὁ ὁπλισμὸς τῆς «Χ» ποὺ εἶχε ἀποκρυβεῖ, δέκα χρόνια προηγουμένως, στὴν Ἀθήνα. Τὰ «στέν», τὰ «μπρέν», οἱ ἰταλικὲς ἀραβίδες, τὰ ἐκρηκτικὰ καὶ τὰ ἄλλα ὑλικὰ μὲ τὰ ὁποῖα τὰ ἀθάνατα παλληκάρια τῆς ΕΟΚΑ πολεμοῦσαν τοὺς Ἄγγλους καὶ ἔπεφταν μὲ τὸ ὅραμα τῆς Ἑνώσεως, ἦσαν ἐκεῖνα ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Χιτῶν καὶ πάλαιψαν στὸ Θησεῖο καὶ ἀλλοῦ. Δὲν θὰ ἀπεῖχε πολὺ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα νὰ λεχθεῖ ὅτι, ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως, ἡ ΕΟΚΑ ἦταν **θυγατρικὴ ὀργάνωση** τῆς «Χ»!

Ὕστερα, τὸν ἴδιο τὸν Μακάριο ἔδεναν σοβαροὶ δεσμοὶ μὲ τὴ «Χ» καὶ τοὺς Χῖτες, καὶ ὄχι μόνο τὸν Γ. Γρίβα, μὲ σχέση πνευματικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ ἡγέτη. Ὁ Μακάριος ὡς ἀντικομμουνιστὴς ἐπέλεξε τὸν Γρίβα ὡς ἀντικομμουνιστή, καὶ βεβαίως ὡς ἄξιον ἡγήτορα, νὰ ἡγηθεῖ τῆς ΕΟΚΑ. Ὡς συμπαθῶν ὁ ἴδιος πρὸς τὴν «Χ», ἀπὸ τὴν Κατοχή, ἀπέκλινε πρὸς τὸν Γρίβα. Στὸ βιβλίο αὐτὸ θὰ ἐκτεθοῦν τὰ καθέκαστα, ἀπίστευτα σχεδὸν γιὰ μερικοὺς ποὺ προβάλλουν προκατασκευασμένες πίστεις καὶ θέσεις.

Καὶ μήπως δὲν εἶναι κοινὸ στοιχεῖο τῆς «Χ» καὶ τῆς ΕΟΚΑ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κομμουνισμὸς (ΚΚΕ καὶ ΑΚΕΛ) ἀντιτάχθηκε στὴν ἀγωνιστικὴ προσπάθειά τους καὶ συκοφάντησε, χωρὶς χαλινὸ καμμιᾶς ἀνασχέσεως, καὶ τὶς δύο;

Εἶναι εὔλογο νὰ διερωτηθεῖ ὁ ἀναγνώστης, πρῶτον γιατὶ ἐπὶ τόσα χρόνια δὲν ἐγράφη μιὰ ἱστορικὴ σύνθεση γιὰ τὴ «Χ» ἤ, ἔστω, δὲν ἐκδόθηκε ἕνα ἀνθολόγιο ἱστορικοῦ ὑλικοῦ καί, δεύτερον, πῶς καὶ ἀπὸ ποῦ βρίσκει ὁ «ἄσχετος» Παπαγεωργίου τὰ στοιχεῖα ποὺ παραθέτει. Τὸ πρῶτο ἐρώ-

τημα ἀφορᾶ, ὅπως εἶναι εὐνόητο, ἐκείνους ποὺ ἔφυγαν γιὰ τὸν ἄλλο κόσμο καί, συνεπῶς, δὲν εἶναι ἁρμόδιος νὰ τὸ ἀπαντήσει ὁ συγγραφέας τοῦ παρόντος. Ὅσον ἀφορᾶ τὴ δεύτερη ἀπορία, θὰ μποροῦσαν νὰ λεχθοῦν τὰ ἑξῆς: ὁ ὑπογράφων αὐτὲς τὶς γραμμὲς εἶναι συγγραφέας, ἐρευνητὴς καὶ δημοσιογράφος. Ἀπὸ πολὺ νέος διατηρεῖ σημαντικὸ ἀρχεῖο, τὸ ὁποῖο φρόντιζε πάντοτε νὰ ἐμπλουτίζει. Ἂς τοῦ συγχωρηθεῖ ἡ πικρὴ καύχηση ὅτι εἶναι Ἕλλην καὶ ὑπῆρξε ἐθελοντὴς μαχητής, ὑπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ Γ. Γρίβα, στὶς ἑξῆς περιόδους: α) Κατὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1955-59 ἐναντίον τῶν Ἄγγλων ἀποικιοκρατῶν, β) Κατὰ τὴν ἀγωνιστικὴ προσπάθεια τῆς περιόδου 1964-1967 ἐναντίον τῶν Τούρκων. γ) Κατὰ τὸν ἀγῶνα, ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως, τοῦ 1971-74. Τὰ «πειστήρια» τῆς συμμετοχῆς του σ᾽ αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες τὰ διατηρεῖ, καὶ μερικὰ τὰ ἔχει ἤδη δημοσιεύσει. Διατηρεῖ, ἐπίσης, τὶς προσωπικὲς διαταγὲς τοῦ Ἀρχηγοῦ του, μέχρι τὴν μέρα τοῦ θανάτου του, στὶς 27.1.1974, στὴ Λεμεσό. Αὐτά, βεβαίως, μπορεῖ νὰ εἶναι χρήσιμα γιὰ κάποιους «ἀπρόσεκτους» ποὺ μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσουν προθέσεις καὶ γεγονότα. Ἐξ ἴσου, πρὸς τὰ ἀνωτέρω, εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ γράφων διαφώνησε ἐπὶ μερικῶν πτυχῶν τοῦ ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ Β΄ καί, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διατηρεῖ τὴν σχετικὴ ἀλληλογραφία του μὲ τὸν ἀρχηγὸ τῆς Ὀργανώσεως. Παρέμεινε, ὡστόσο, ὑπὸ τὶς διαταγές τοῦ Γ. Γρίβα μέχρι τέλους, ὡς θεωρητικὸς τῆς Ἑνωτικῆς Παρατάξεως καὶ διμοιρίτης τῆς ΕΟΚΑ Β΄. Μετὰ τὸ 1974, ἐγκατεστημένος πιὰ στὴν Ἑλλάδα, ἐρεύνησε τὰ συμβάντα. Ὁ τραγικὰ πληθωρικὸς ἐρευνητικός του ζῆλος ἔφθασε σὲ «σημεῖα καὶ τέρατα» γιὰ τὰ τῆς περιόδου 1941-1974, ὁπότε καὶ πῆρε τὴν παρακινδυνευμένη, ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων, ἀπόφαση νὰ μὴ τὰ *«πάρει στὸν τάφο»*... Τώρα, μερικοὶ δῆθεν ἀμύντορες τῶν ἀγώνων καὶ τῆς μνήμης τοῦ Στρατηγοῦ Γρίβα, ὀφείλουν νὰ ἀπαντήσουν: *«Γιατί δὲν μετεῖχαν στὴν ΕΟΚΑ Β΄; Δὲν τοὺς ἐπροτάθη ἀπὸ τὸν ἐκλιπόντα Ἀρχηγό; Τοὺς ἐπροτάθη καὶ ἀρνήθηκαν; Καὶ μὲ ποιά ἐπιχειρήματα;»*. Ἡ ἀπάντησή τους θὰ διαφωτίσει πολλά. Ὅλα, ὅμως, θὰ τὰ διαφωτίσει ἡ δημοσίευση τῶν ἀρχείων καὶ τῶν ἡμερολογίων Γρίβα, ἀπὸ τὸ 1941 μέχρι τὸ 1974. Ἀπὸ ἐτῶν, ὁ γράφων διατυπώνει αὐτὸ τὸ αἴτημα καὶ κάλεσε ὅλους νὰ συνηγορήσουν. Ματαίως...

Στὸν τάφο, ἐν τούτοις, δὲν πρέπει νὰ πάρει καὶ τὰ ἀφορῶντα τὴν «Χ». Κατ᾽ ἀρχήν, πρέπει νὰ λεχθεῖ ὅτι τὰ τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς δὲν εὑρίσκοντο στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν ἐνδιαφερόντων του. Ἀλλὰ εἶχε ἀπορίες, ποὺ ἐσχετίζοντο κυρίως μὲ τὰ βιογραφικὰ τοῦ Γ. Γρίβα, ἡ βιογραφία τοῦ ὁποίου δὲν μπορεῖ νὰ γραφεῖ, χωρὶς ἀναφορὰ στὴ δράση του κατὰ τὴν περίοδο τῆς δεκαετίας τοῦ 1940. Παρ᾽ ὅλο ποὺ ὁ Γρίβας δὲν ἦταν εὔκολος

ἀρχηγὸς καὶ εὐάλωτος συνομιλητής, ὁ γράφων τοῦ ἔθεσε, κυρίως τὸ 1969, τὰ τῆς «Χ». Ἦταν ἡ περίοδος ποὺ εἶχε κληθεῖ στὴν Ἀθήνα νὰ συνεργασθεῖ μὲ τὸν Ἀρχηγὸ στὴν ἑτοιμασία τοῦ βιβλίου. **«Χρονικὸν τοῦ Ἀγῶνος»**, μὲ θέμα τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν Ἄγγλων. Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς συναντήσεις στὸ σπίτι του (στὸ Χαλάνδρι) τὸν ρώτησε: *«Ἀρχηγέ, ὀρθῶς γράφετε τὰ τῆς ΕΟΚΑ. Κάποτε δὲν πρέπει νὰ γίνει κάτι γιὰ τὴν "Χ"»;* Ὁ Ἀρχηγός, ἐπειγόμενος νὰ συνεχίσει κάποια ὑπαγόρευσή του, στὸν γράφοντα –πάντοτε γιὰ τὴν ΕΟΚΑ– ἀπάντησε: *«Κάποτε θὰ γίνει. Θὰ σοῦ πῶ...»*. Ὕστερα ἀπὸ καιρό, μετὰ ἀπὸ νέα κρούση, παρέδωσε στὸν γράφοντα μερικὰ ὑπομνήματά του γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῆς «Χ» ὡς ἀντιστασιακῆς ὀργανώσεως καὶ μερικὰ ἄλλα στοιχεῖα, ποὺ τὰ συνόδευσε μὲ βραχεῖες, ἀλλὰ πολὺ κατατοπιστικές, ἀφηγήσεις πρὸς τὸν γράφοντα.

Τὰ παραδοθέντα, ὅσο σημαντικὰ καὶ ἂν ἦσαν, δὲν μποροῦσαν νὰ δώσουν πλήρη τὴν εἰκόνα. Εἰδικότερη ἔρευνα, ἀπὸ τὸ 1974 μέχρι σήμερα, ἀπέδωσε πολὺ ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι καὶ μέρος του, ἀρχείου Κ. Εὐσταθοπούλου, παραχωρηθὲν ἀπὸ τὸν ἴδιον. Ὁ Κ. Εὐσταθόπουλος, ὅπως καὶ ὁ ἀδελφός του Μιχ. Εὐσταθόπουλος, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν κορυφαίων συνεργατῶν τοῦ Γ. Γρίβα, ἀπὸ τὸ 1941 μέχρι τὸ 1974. Κατὰ τὴ δραματικὴ περίσταση τοῦ θανάτου τοῦ Στρατηγοῦ Γ. Γρίβα, τὸν Ἰανουάριο 1974 ὁ Κ. Εὐσταθόπουλος κατῆλθε στὴν Κύπρο γιὰ νὰ παραστεῖ στὴν κηδεία τοῦ ἀρχηγοῦ του, στὴ Λεμεσό, κατὰ τὴν ὁποία μάλιστα ἀπηύθυνε συγκινητικὴ προσφώνηση, εἰπὼν ὅτι μεταφέρει στὸν νεοσκαφῆ τάφο λίγο χῶμα ἀπὸ τὸ Θησεῖο, ποὺ τὸ ἔβαψαν κόκκινο μὲ τὸ αἷμα τους τὰ παλληκάρια τῆς «Χ». Κατὰ τὴν παραμονή του στὴ Λευκωσία, ὁ Κ. Εὐσταθόπουλος εἶχε φιλοξενηθεῖ, μὲ τὴ σύζυγό του, στὸ σπίτι τοῦ γράφοντος, λόγῳ καὶ παλαιοτέρων οἰκογενειακῶν δεσμῶν. Κατὰ τὴν πικρὴ αὐτὴ συγκυρία, ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος καὶ ὁ φιλοξενούμενός του εἶχαν συζητήσεις περὶ τῶν ἀγώνων τοῦ ἐκλιπόντος Ἀρχηγοῦ. Μέρος τῶν ἀναμνήσεων ἀφεώρα τὴν «Χ».

Τόσο στὸ παρὸν βιβλίο, ὅσο καὶ σὲ προηγούμενα, ὁ γράφων παραλείπει κατὰ κανόνα νὰ παραθέσει προφορικὲς μαρτυρίες τεθνεώτων, ὅπως τοῦ Στρατηγοῦ Γρίβα καὶ κορυφαίων συνεργατῶν του (καὶ διέθετε τέτοιες). Προτιμᾶ τὶς γραπτές, τὶς ὑπάρχουσες καὶ ἐλέγξιμες μαρτυρίες. Καὶ τοῦτο, ἐπειδὴ ἔχει τὴν πικρὴ ἐμπειρία τοῦ παρελθόντος καὶ ἐπειδή, ἐπίσης, διαισθάνεται ὅτι κάποιοι –«ἕτοιμοι ἀπὸ καιρὸ»– εἶναι διατεθειμένοι νὰ ἀμφισβητήσουν καὶ νὰ διαψεύσουν. Εἶναι οἱ συνήθεις καφενόβιοι, οἱ λάγνοι τῶν ἐπετείων, οἱ μυθομανεῖς δαφνοκλέπτες τῶν ἀγώνων τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι

κρυμμένοι στὸ ἡμίφως καὶ στὴ νοσηρὴ ἀδράνεια, εἶναι ἕτοιμοι νὰ ὑπονομεύσουν ὅσους ἐργάζονται σκληρῶς, μὲ ἔρευνες καὶ ἀναδιφήσεις, γιὰ νὰ συνεισφέρουν πραγματικὰ στοιχεῖα στὴν Ἱστορία. Εἶναι πολὺς ὁ πειρασμὸς νὰ γράψει ὁ συγγραφεὺς «μοῦ εἶπε», «ἄκουσα», «μοῦ ἀφηγήθηκε», ἀλλὰ τὰ ἀποφεύγει, παρὰ τὸ ὅτι καὶ αὐτὰ θὰ εἶχαν κάποια συμπληρωματικὴ σημασία.

Ὅσοι ἐντρυφήσουν στὶς ἀποκαλύψεις αὐτοῦ τοῦ βιβλίου, θὰ μποροῦσαν (θὰ μπορούσαμε) νὰ ποῦν ὅτι εἴχαμε παρεξηγήσει τὴν «Χ» ἐπειδὴ δὲν γνωρίζαμε, ὅτι εἴχαμε παρασυρθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπίμονη κομμουνιστικὴ προπαγάνδα, ὅτι μᾶς ἔλειπαν πειστήρια... Δὲν θὰ εἶναι καὶ πρὸς θάνατον...

Δὲν εἶναι ἄσχετα πρὸς τὰ ἀναφερθέντα περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Γρίβα, περὶ ἀναδρομῶν στὰ ἀφορῶντα τὴ «Χ» καὶ περὶ πραγματικῆς ὑπερασπίσεως τῆς μνήμης τοῦ Ἀρχηγοῦ, τὰ ἀκόλουθα: τὴν Κυριακή, 27 Ἰανουαρίου 1974, ὁ γράφων εἶχε περατώσει τὴν δημοσιογραφικὴ ἐργασία του στὴν ἐφημερίδα «Πατρίς», τῆς Λευκωσίας, καὶ ἀπεσύρθη. Ἕνα τηλεφώνημα στὸ σπίτι του, ἀπὸ συναγωνιστή του, τοῦ ἀνήγγειλε ὅτι κάτι ἔκτακτο συμβαίνει, ποὺ ἐπιβάλλει στὴν κάθοδό του στὸ τυπογραφεῖο. Δυσκόλως, πράγματι, ἐπείσθη ὅτι τὸ «ἔκτακτο» ἦταν τόσο σοβαρό, ὥστε νὰ ἐπιβάλει τὴν αὐτοπρόσωπη παρουσία του στὴν ἀλλαγὴ τῆς ἐκδόσεως. Ἡ ἀλήθεια, ὅμως, ἦταν κάτι περισσότερο ἀπὸ ἔκτακτο γεγονός: **«Πέθανε ὁ Ἀρχηγός»!** Δὲν ἀνετρέπετο μόνο τὸ φύλλο, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα. Πάνω στὸ τυπογραφικὸ μάρμαρο, μὲ νευρώδη ρυθμὸ καὶ τὰ μάτια γεμᾶτα δάκρυα, ἑτοιμάστηκε τὸ ἄρθρο, τὸ ὁποῖο, χειρόγραφο πρὸς χειρόγραφο, παρεδίδετο στὶς μηχανές. Ἦταν ὁ συγκινητικὸς ἀποχαιρετισμὸς τοῦ γράφοντος πρὸς τὸν ἡγέτη. Ἦταν μιὰ λακωνικὴ παράθεση τῶν ἀγώνων του. Ἦταν μιὰ συνοπτικὴ ἔκφραση τῆς συγκινήσεως ἑνὸς ὁλόκληρου κόσμου ἀγωνιστῶν ποὺ τὸν πίστεψαν καὶ ποὺ ὑπηρέτησαν ὑπὸ τὶς διαταγές του. Ἰδοὺ τί ἐγράφετο στὴν «Πατρίδα», τῆς 28ης Ἰανουαρίου 1974:

«ΕΠΕΣΕΝ ὁ βαθύσκιος δρῦς ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ὁποίου τὸ Ἔθνος τῶν Ἑλλήνων ἐγνώρισεν ἡμέρας μεγαλείου καὶ ἀνατάσεως. Ὁ μυθικὸς Διγενὴς ὑπέκυψε χθὲς εἰς τὰ μαρμαρένια ἀλώνια ἀφοῦ ἐκτυπήθη γενναίως μὲ τὸν Χάροντα. Ὁ ἀκατάβλητος κατεβλήθη ἀπὸ τὴν κοινὴν μοῖραν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ διῆλθε τὴν Ἀχερουσίαν, ὅπου ὁ ψυχοπομπὸς περιδεὴς τὸν ὡδήγησε διὰ νὰ συναντήση τοὺς συντρόφους καὶ τὰ παλλικάρια του μετὰ τῶν ὁποίων ἠγωνίσθη ἀγῶνας ὡραίους καὶ μεγάλους ὑπὲρ τὸν ἥμισυ αἰῶνα. Νὰ συναντήση ἐκείνους ποὺ ἄφησαν τὰ ὀστᾶ των νὰ λευκαίνωνται εἰς τὸν Σαγγάριον, ἐκείνους ποὺ εἰς τὴν κατάλευκον ἀπεραντοσύνην τῆς Πίνδου ἔγραφαν ἐπάνω εἰς τὸ χιόνι καταπόρφυρον τὸν ὕμνον εἰς τὴν Ἐλευθερίαν, ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔστησαν τεῖχος ἀπόρθητον τὰ ἡρωϊκὰ στήθη των εἰς τὸ Θησεῖον καὶ εἰς τὸ Παγκράτι καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐκείνους τοὺς ἀλησμονήτους ἐφήβους τῆς ΕΟΚΑ τοὺς ὁποίους μετέτρεψε μὲ τὴν θερμουργὸν πνοήν του εἰς ἡμιθέους καὶ ἥρωας! Τὸν συνώδευσε χθές, συγκεκινημένος καὶ αὐτὸς ὁ ψυχοπομπός, διὰ νὰ συναντήση τὸν Αὐξεντίου, καὶ τὸν Καραολῆν καὶ τὸν Παλληκαρίδην. Τὸν ὑπεβάστασε κατὰ τὴν ἄνοδον εἰς τὰς κλίμακας τοῦ ἐθνικοῦ πανθέου, ὅπου συνήντησε τοὺς πεσόντας ὑπὸ τὰς διαταγάς του εἰς τὴν Τηλλυρίαν καὶ ἀλλαχοῦ.

»Νεκρὸς ὁ Διγενής. Εἴχομεν πιστεύσει σχεδὸν ὅτι ἦτο ἀθάνατος. Ἡ μεγαλωσύνη του μᾶς ἔκαμε νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι ἀκόμη καὶ ὡς Διγενὴς ὑπέκειτο εἰς τὴν μοῖραν τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὴν μοῖραν ἀκόμη τοῦ Σαραντάπηχου.

»Ἔπεσεν ὁ δρῦς! Καὶ τὸ Ἔθνος τῶν Ἑλλήνων ἔμεινεν ὀρφανόν! Ἔχασε τὸν ἡγέτην καὶ τὸν πατέρα του.

»Ἡ Ἱστορία, ἡ ὁποία δὲν δεκάζεται καὶ δὲν κατατρομοκρατεῖται, θὰ εἴπη τὸν λόγον της διὰ τὸν Διγενήν. Θὰ γράψη σελίδας δι᾽ αὐτόν. Διότι ὑπῆρξε μέγας. Διότι ὑπῆρξεν ἐθνικὴ προσωπικότης ἀνήκουσα σχεδὸν εἰς ἄλλον κόσμον ἀπὸ τὸν ἰδικόν μας. Ἦτο ὡς νὰ ἦλθεν –ἀπὸ κάποιαν ἀγαθὴν τῆς Ἱστορίας βουλὴν– ἀπὸ τὸ Εἰκοσιένα καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἐποχήν μας διὰ νὰ τὴν διαμορφώση, διὰ νὰ μᾶς δημιουργήση μοῖραν ἱστορικήν.

»Ὑπῆρξε μεγάλη ἀλλὰ καὶ τραγικὴ μορφὴ ὁ Διγενής. Ἐνῷ χάριν τῆς νέας ἐθνικῆς προσπαθείας εὑρίσκετο ἀφανής, ἀπεβίωσαν προσφιλεῖς οἰκεῖοι του ὡς ὁ ἀδελφός του, ὁ σύγγαμβρός του, ὁ πενθερός του.

»Ἔφυγε τὴν ὥραν τῆς μεγάλης ἐθνικῆς ἐξορμήσεως. Ἐπάνω εἰς τὸ ἱερὸν λείψανόν του, μὲ τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν καὶ γνωρίζοντες καλῶς τὰ πράγματα λέγομεν τοῦτο: ὁ Διγενὴς πολὺ ἐταλαιπωρήθη τελευταίως. Τὸν κατεπόνησαν καὶ τοῦ ἀφήρεσαν ζωὴν τὰ μέτρα ἀσφαλείας τὰ ὁποῖα ἐλάμβανεν. Διότι ἑκατοντάδες ἐπικουρικῶν ἐστάλησαν νὰ τὸν εὕρουν καὶ τὸν ἐξοντώσουν. Διότι στρατιὰ χαφιέδων εἰργάζετο πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Καὶ ἀπέθανεν εἰς αὐστηρὸν ἀποκλεισμόν. Ἔδωσε καὶ τὴν τελευταίαν πνοήν του, διὰ τὴν Ἕνωσιν. Τὸ "ἔπεσεν εἰς τὰς ἐπάλξεις" δὲν εἶναι σχῆμα κενόν. Ἀποδίδει

ἀπολύτως τὴν πραγματικότητα. Ὁ Διγενὴς ἔπεσεν εἰς τὰς ἐπάλξεις.

»Καὶ ἡ μὲν σάρξ θὰ καταβῇ εἰς τὴν γῆν, ἀκολουθοῦσα τὸν δρόμον τῆς φθορᾶς καὶ τῆς τελειώσεως. Ὅμως ὁ Διγενὴς εἶναι ἀθάνατος. Τρέμουν αἱ χεῖρες μας, αἱμάσσει ἡ καρδία μας, κρουνοὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μας. Ὁ Διγενὴς ἀπέθανεν.

»Ἀφήνει ὁ ἐκλιπὼν ἐθνικὸς γίγας μίαν ὁλόκληρον ἐθνικὴν περιουσίαν ὀπίσω του... Περιουσίαν ἡ ὁποία θὰ ἀξιοποιηθῇ. Ὅ,τι διαρκέστερον θὰ μείνῃ, θὰ εἶναι ἡ μέχρι θανάτου ἐμμονὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν Ἕνωσιν. Θὰ μείνῃ αἰωνίως ἀνημμένη εἰς τὰς ψυχὰς ἡ φλόγα ποὺ ἔδωσεν ὁ Προμηθεὺς ἐκεῖνος!

»Γονατίζει ἐμπρὸς εἰς τὸ φέρετρόν του τὸ Ἔθνος, τὸν προσκυνᾶ ἡ Ἑλληνικὴ Κύπρος. Τὸν κλαῖνε, τὰ παλληκάρια του, μέσα ἀπὸ τὰ ὑγρὰ κρησφύγετά των, μέσα ἀπὸ τὰς σκοτεινὰς φυλακάς, παντοῦ ὅπου εὑρίσκονται. Ἀλλὰ καὶ ὀμνύουν καὶ πάλιν: Ο ΑΓΩΝ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ. Καὶ ὅταν ἡ κυανόλευκος ἁπλωθῇ ἐδῶ, σύμβολον κρατικῆς πλέον ἐξουσίας, θὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ Μνῆμα του διὰ νὰ τοῦ τὸ ἀνακοινώσωμεν. Ὅσοι ἀπομείνωμεν. Καὶ θὰ σκιρτήσῃ ὁ "Τέρος" μας...».

Μετὰ τὴν παρέκβαση, ἂς προστεθεῖ ὅτι τεκμήρια ἀφορῶντα καὶ τὸν Ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ εἶχε παραχωρήσει ὁ Κ. Εὐσταθόπουλος πρὸς τὸν γράφοντα, τὰ ὁποῖα ἔχουν περιληφθεῖ στὸ σύγγραμμα **«Κυπριακὴ Θύελλα 1955-1959»**. Πέραν αὐτῶν, ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος ἀνέτρεξε καὶ σὲ ἄλλες πηγές, ὅπως στὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, ὅπου ὑπάρχουν ἔγγραφα ἀφορῶντα τὴν «Χ». Τὰ συγκεντρωθέντα διακρίνονται σέ: Διαταγές, βεβαιώσεις, δελτία πληροφοριῶν, σχεδιαγράμματα, καταλόγους πεσόντων, καταστάσεις μελῶν, ἀλληλογραφία τοῦ Ἀρχηγείου τῆς «Χ», δημοσιεύματα τῆς ἐποχῆς καὶ μεταγενέστερα, προκηρύξεις, ἐγκυκλίους καὶ ἄλλα συναφῆ. Εἰδικότερος λόγος ἐπιβάλλεται νὰ γίνει γιὰ τὴν **«Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν»** (1946-1950), στοὺς τόμους τῆς ὁποίας περιέχονται σημαντικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴ δράση τῆς «Χ», ὅπως βεβαίως καὶ γιὰ τὰ ἀφορῶντα τὴν πολιτικὴ ἔκφρασή της. Σὲ ὅσα μέχρι τώρα ἔχουν γραφεῖ περὶ τῆς «Χ», εἶναι ἔκδηλο ὅτι ἀπουσιάζει ἡ ἀποδελτίωση τῆς **«Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν»**, ἡ ὁποία παρέχει μιὰ θάλασσα πληροφοριῶν. Ἂς σημειωθεῖ ὅτι, ἀνεξαρτήτως ὀνομασιῶν, εἰδικῶν στόχων καὶ μετεξελίξεων, τὸ ἑνιαῖον τῆς «Χ» καλύπτει μίαν σχεδὸν δεκαετίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν διαδοχικῶς ἐμφανίζονται: 1) Ἡ ἀνώνυμος Στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις, ἡ Ἐθνικὴ Στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις. 2) Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις «Χ» 3). Τὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν. 4) Τὸ

Ἐθνικὸν Ἀγροτικὸν Κόμμα Χιτῶν.

Γενικῶς τὰ συλλεγέντα στοιχεῖα εἶναι τόσον πολλὰ καὶ ἐνδιαφέροντα ὥστε, στὸ σύνολό τους θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ τὰ χαρακτηρίσει ὡς τὸ **«χαμένο ἀρχεῖο τῆς "Χ"»**. Διότι, πράγματι, τὸ ἀρχεῖο τῆς Ὀργανώσεως ἐχάθη λόγῳ τῶν πολεμικῶν περιστάσεων καὶ λόγῳ, κυρίως, τοῦ ὅτι κατεστράφη ἀπὸ τὶς ὀρδὲς τῶν κομμουνιστῶν, τὸν Δεκέμβριο 1944 ὅταν κατέλαβαν τὴν ἕδρα διοικήσεως τῆς «Χ» (φαρμακεῖο Ντέκα) καὶ τὴν οἰκία Γρίβα (στὴν ὁδὸ Νηλέως τοῦ Θησείου) καὶ παρέδωσαν στὴ διαρπαγὴ καὶ τὸ πῦρ ὅ,τι μπόρεσαν.

Συνέβη, νὰ ἔχουν δολοφονηθεῖ Χῖτες, καὶ οἱ κομμουνιστὲς νὰ διαδίδουν καὶ νὰ γράφουν ὅτι.... «*τοὺς σκότωσε ἡ "Χ"*», ἐνῷ βεβαίως οἱ ἴδιοι ἦσαν οἱ δράστες! Συνέβη νὰ «θρηνωδοῦν» καὶ νὰ καταρῶνται πάνω ἀπὸ φέρετρα «συντρόφων» τους, δῆθεν, ποὺ τοὺς σκότωσαν οἱ «ἀντιδραστικοί», ἐνῷ ἢ τὰ φέρετρα ἦσαν... κενὰ ἢ περιεῖχαν κατακρεουργημένα πτώματα ἀντιπάλων τους, μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνῆκαν σὲ Χῖτες, ἀφοῦ κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ὑπῆρξαν ἐξαφανισθέντες καὶ ἀγνοούμενοι. Παράλληλες πρακτικὲς χρησιμοποίησαν, κατὰ τὰ τελευταῖα μάλιστα χρόνια, καὶ οἱ κομμουνιστὲς τῆς Κύπρου μὲ τὸ νὰ δημοσιεύουν φωτογραφίες μὲ νεκρὰ καὶ φρικωδῶς παραμορφωμένα σώματα Ἑλλήνων, γιὰ νὰ ἀποδώσουν τοὺς θανάτους αὐτοὺς στὴν «αἱμοδιψία» τοῦ Γρίβα καὶ στὴ δράση τῶν «μασκοφόρων» του. Ἐπρόκειτο γιὰ ἀθῷα θύματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων γυναικόπαιδα καὶ καλόγηροι, ποὺ εἶχαν δολοφονηθεῖ ἀπὸ Τούρκους κατὰ τὴν περίοδο 1963-1964, ἀπόντος βεβαίως τοῦ Γρίβα ἀπὸ τὴν Κύπρο! Στὴ μακάβρια αὐτὴ συγκομιδὴ τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ μίσους περιέλαβαν τὰ κομμουνιστικὰ ἔντυπα τῆς Λευκωσίας καὶ μερικὰ παραμορφωμένα σώματα ἀπὸ τὶς βόμβες «ναπάλμ» ποὺ ἔρριψε ἡ τουρκικὴ ἀεροπορία τὸν Αὔγουστο 1964 στὴν Τηλλυρία! Καὶ αὐτοὺς τοὺς «ἔφαγε» ὁ Γρίβας! Καὶ ἐνῷ τὰ πράγματα βοοῦσαν γιὰ τὴν ἀδίστακτη παραποίηση, οἱ δῆθεν λάβροι ὑπερασπιστὲς τῆς μνήμης τοῦ Στρατηγοῦ Γρίβα παρέμειναν ἀνέκφραστοι, στὴ βολικὴ σιωπή τους. Καὶ πρόβαλε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ὁ ἀπόβλητος Παπαγεωργίου νὰ ἀποκαλύψει δημοσίως τὴν ἀπάτη, μὲ ἄρθρα του (31.7.96, 27.9.96 καὶ 4.2.97) στὴ **«Σημερινὴ»** τῆς Λευκωσίας. Ἡ κομμουνιστικὴ κακοήθεια ἐπεχείρησε νὰ σπιλώσει καὶ τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα κατὰ τῆς ΕΟΚΑ, τὸν ὁποῖον εἶχε προδώσει, ὡς γνωστόν, ἡ ἡγεσία τοῦ ΑΚΕΛ. Ἔγραψαν, λοιπόν, ὅτι τὴν ΕΟΚΑ τὴν εἶχε ἱδρύσει ἡ... «Ἰντέλλιτζενς Σέρβις»! Καὶ ὅτι, ἐπίσης, ὁ Διγενής... πρόδιδε στοὺς Ἄγγλους τοὺς μετριοπαθεῖς τομεάρχες καὶ ἀγωνιστές του γιὰ νὰ σκοτωθοῦν στὰ κρησφύγετά τους,

ὥστε νὰ μὴ προωθηθεῖ ἡ ὁμόνοια μεταξὺ τῶν λαϊκῶν μαζῶν! Καὶ πρόβαλε, πάλι, ὁ... ἐπάρατος Παπαγεωργίου ἀπὸ τὴν Ἀθήνα νὰ στείλει –κατόπιν σχετικοῦ αἰτήματος– στοὺς Κυπρίους συναγωνιστές του ἐκτενῆ καὶ τεκμηριωμένη ἀνακοίνωση, τὴν ὁποία ὑπέγραψαν, τὸ 1996, οἱ **«Σύνδεσμοι Ἀγωνιστῶν ΕΟΚΑ»**. Οἱ συνήθως θρασεῖς καὶ κατὰ κανόνα ἐριστικοὶ κομμουνιστὲς τοῦ ΑΚΕΛ δὲν ἄρθρωσαν οὔτε λέξη γιὰ νὰ ἀμυνθοῦν, ὅταν εὐθέως καὶ δημοσίως κατηγοροῦντο ὡς «ἄτιμοι». Καὶ ἦταν ἴσως, ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τόσο κραυγαλέα φυγομαχοῦσαν...

Ἀργόσχολοι καὶ ἐμπαθεῖς ψιθυριστές, στὴ Λευκωσία καὶ τὴν Ἀθήνα, ἀνήκοντες στοὺς κίβδηλους σχηματισμοὺς τῆς «Ἀριστερᾶς» καὶ τῆς «Δεξιᾶς», διέδιδαν πολλά: *«Ὁ Παπαγεωργίου μᾶς ἐγκατέλειψε», «ὁ Παπαγεωργίου μετεστράφη», «ὁ Παπαγεωργίου βολεύτηκε»*... Τὸ πόσο «βολεύτηκε», ὅμως, τὸ ἀποδεικνύουν οἱ πικρὲς δοκιμασίες του, ἀπὸ τὸ 1974, ἡ ἀπομόνωσή του καὶ ἡ παραγνώριση ἀκόμη καὶ τοῦ πνευματικοῦ ἔργου του. Ὡστόσο οἱ ὀργιάζοντες, ἀντιστάσεως μὴ οὔσης, κατήγοροι, ἂς σκεφθοῦν: Πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μὲ φρενίτιδα χειροκροτοῦσαν σὲ μερικὰ φιλολογικὰ καὶ θρησκευτικὰ μνημόσυνα τοῦ Γρίβα, δὲν ἦσαν ἁπλῶς ἀντλημένα ἀπὸ βιβλία τοῦ Παπαγεωργίου, ἀλλὰ καὶ γραμμένα εἰδικῶς γιὰ τὴν περίσταση –διὰ χειρὸς τοῦ γράφοντος! Σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ πάνδημα μνημόσυνα Γρίβα, στὴ Λεμεσό, ἔκαμε –ὅπως εἶπαν– ἐξαιρετικὴ ἐντύπωση ἡ ὁμιλία τοῦ «χίτη Στέλιου Παπαδάκη», πολιτευτοῦ τῆς «Νέας Δημοκρατίας». Δηλαδή, ἐντυπωσίασε ὁ ἐγκωμιασμὸς τοῦ Γρίβα καὶ ἡ ἔξαρση τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων του. Ἂς εἶναι καλά... καὶ ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύσει τὶς ψυχὲς καὶ τοῦ Γρίβα, καὶ τοῦ Παπαδάκη... Ἀλλά, τὸ σχετικὸ κείμενο ἦταν γραμμένο, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἀπὸ τὸν διαβεβλημένον Παπαγεωργίου! Καὶ ἄλλα... καὶ ἄλλα ἀνάλογα.

Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα ποὺ δῆθεν θὰ ἄνοιγε ὁ «Φάκελος Κύπρου», τόσο στὴν Ἀθήνα ὅσο καὶ τὴ Λευκωσία, στὸ γραφεῖο τοῦ γράφοντος στὴν **«Ἑστία»**, ὅπου ἐργάστηκε ὡς ἀρχισυντάκτης, ἄρχισαν νὰ συγκεντρώνονται στρατιωτικοί, πολιτικοὶ καὶ διπλωμάτες, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ κατέθεταν στὴν ἁρμοδία ἐπιτροπή. Ζητοῦσαν στοιχεῖα ποὺ νὰ εἶναι ἀληθῆ καὶ ἀπρόσβλητα καὶ νὰ μὴ ἀνήκουν στὴ σφαῖρα τῶν ἀθηναϊκῶν μυθοπλασιῶν ἢ τῶν κυπριακῶν κατασκευῶν. Ὁ Παπαγεωργίου ἀνταπεκρίθη προθύμως καὶ ἀφιέρωσε πολὺ μόχθο στὴ συγκέντρωση στοιχείων, τὰ ὁποῖα θωράκιζαν τοὺς ἀθώους καὶ ἄξιους καλύτερης μοίρας ἑνωτικοὺς συναγωνιστές του.

Στὶς 8.2.1998, σὲ ἐκπομπὴ τοῦ «Ράδιο Πρῶτο» τῆς Λευκωσίας γινόταν λόγος, ἐπειδὴ ἦταν μέρα προεδρικῶν ἐκλογῶν, γιὰ παλαιὲς ἀναμετρή-

σεις, ἐκλογικὲς καὶ ἄλλες, μεταξὺ Δεξιᾶς καὶ Ἀριστερᾶς τῆς Κύπρου. Στὸ ραδιοθάλαμο βρισκόταν προσκεκλημένος ὁ Ἀνδρέας Φάντης, ἄλλοτε βοηθὸς γενικὸς γραμματέας τοῦ ΑΚΕΛ. Ἀνέπτυσσε ἀνέτως τὰ ψεύδη του περὶ Κυπρίων χιτῶν ποὺ δῆθεν ἔπλητταν ἀριστεροὺς στὴ Λευκωσία ὑπὸ τήν... αὐτοπρόσωπη παρουσία τοῦ Γρίβα, κατὰ τὴν περίοδο 1947-1950, καὶ περὶ τῶν... καημένων τῶν Ἀκελικῶν ποὺ δῆθεν βρίσκονταν στὴν ἀνάγκη πάντοτε νὰ ἀμύνονται. Καὶ τότε, ὁ εὑρισκόμενος στὴ Λευκωσία Παπαγεωργίου, παρενέβη «στὸν ἀέρα» ἐπὶ μισὴ ὥρα, γιὰ νὰ ὑπερασπισθεῖ τοὺς Χίτες καὶ νὰ διαλύσει τὰ κομμουνιστικὰ ψεύδη. Καὶ τὰ εἶπε μὲ τόση δριμύτητα ποὺ κινδύνευσε νὰ συλληφθεῖ, ἀφοῦ ἐκεῖ οἱ νόμοι ἀπαγορεύουν ἐκτροπὲς τὴν ἡμέρα ποὺ τὸ ἐκλογικὸ σῶμα προσέρχεται στὶς κάλπες. Καὶ ποῦ ἦσαν οἱ «ἀμύντορες» τῆς μνήμης Γρίβα; Ἢ κοιμόντουσαν μακαρίως ἢ ἦσαν ἐμπερίστατοι στὴν προσπάθεια νὰ μαζέψουν ψήφους...

Θὰ ἀνακύψει, πάλι, τό... βασανιστικὸ ἐρώτημα *«ποῦ τὰ βρίσκει ὁ Παπαγεωργίου, τὰ στοιχεῖα αὐτά;»* ἢ θὰ ἀναβιώσει ἡ... τελεσίδικη βεβαιότητα ὅτι ὁ Παπαγεωργίου ὡς πραξικοπηματίας ἔκλεψε, καὶ ἀπεκόμισε στὴν Ἀθήνα ἀπόρρητα ἔγγραφα κρατικῶν ὑπηρεσιῶν. Βεβαίως, ἡ πνευματικὴ ὀκνηρία καὶ ἡ πολιτικὴ κακοήθεια δὲν τοὺς ἐπέτρεψε νὰ προσέξουν ὅτι τὰ ἀποκαλυπτόμενα, σὲ σειρὰ βιβλίων τοῦ συγγραφέως, στοιχεῖα, δὲν ἔχουν τόσο προέλευση τὴν Κύπρο, ἀλλὰ κυρίως τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλες χῶρες. Καὶ ὅτι ὑπάρχει συνδυασμὸς στρατιωτικῶν, πολιτικῶν καὶ διπλωματικῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ πρωθυπουργικά, ὑπουργικά, ἐπιτελικὰ καὶ ἄλλα ἀρχεῖα. Μερικὰ ἀπὸ τὰ πρωτότυπα, μὲ ὑπογραφὲς καὶ σφραγῖδες, δὲν τὰ εἶδε μάτι ἀνθρώπου. Ὅσον ἀφορᾶ τὶς δῆθεν ἀρχειακὲς λαθροχειρίες τοῦ 1974, ὁ Παπαγεωργίου οὔτε θέλησε νὰ δεῖ οὔτε νὰ ἀκουμπήσει τίποτε. Τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά του συνεῖχε ὁ κίνδυνος τῶν Τούρκων, μὲ τοὺς ὁποίους καὶ ἀλληλοντουφεκίστηκε ὡς ἐθελοντὴς τῶν πρόσω, τὴν ὥρα ποὺ οἱ μετέπειτα καρπωτὲς τοῦ μαρτυρίου τῆς Κύπρου, ἐξ ὅλων τῶν πλευρῶν, μὴ ἔχοντας δεῖ οὔτε μιὰ μακρινὴ φιγούρα Τούρκου, ἔτρεχαν στὰ ἀσφαλῆ μετόπισθεν τῶν βουνῶν, συνωθούμενοι μὲ τοὺς ἀμάχους καὶ τὰ γυναικόπαιδα, προφανῶς γιὰ νὰ μὴ «ξεσποριστεῖ» ἡ σπάνια καὶ διατηρητέα ράτσα τους. Καὶ οἱ λίγοι «τρελλοὶ» καὶ «ρομαντικοὶ» νὰ παριστάμεθα, ἔνοπλοι καὶ βαλλόμενοι, σὲ μιὰ ἐκκενωμένη Λευκωσία, γύρω ἀπὸ τὴν ὁποία ἔκλεινε τὸ «πέταλο» τῶν ἁρμάτων τοῦ «Ἀττίλα», ὑπερασπιζόμενοι, ἑστίες καὶ βωμούς, ἀλλὰ καὶ σημαῖες πυρίκαυστες, ποὺ ὁ συγγραφεὺς φυλάττει ἀκόμα ὡς θησαυρό. Συνεπῶς, ποιά «κλοπὴ» καὶ ποιά «λαθροχειρία» στὰ ἀνύπαρκτα ἄλλωστε κρατικὰ μυστικά; Οἱ ἐπάλξεις τῆς «καυκάλας» τοῦ

ΡΙΚ, οἱ γήλοφοι τῶν Χαμὶτ Μανδρῶν, ἡ «σφήνα» τοῦ Ἁγίου Παύλου δὲν διέθεταν κανένα ἀρχεῖο. Πίκρα μόνο καὶ αἷμα πρόσφεραν. Καὶ νεκροὺς συναγωνιστὲς καὶ προσφιλεῖς οἰκείους, εἰς αἰῶνα τῶν αἰώνων ἀγνοουμένους ἔκτοτε! Ἄκλαφτους καὶ ἀκήδευτους. Ὁ Τοῦρκος ἀτύχησε νὰ μᾶς πάρει τὴ ζωὴ ἐκεῖνες τὶς ὧρες τῆς Ἁλώσεως, χριστιανὸς δὲν εὑρέθη, ἐκεῖ ὅπου «μονώτατοι» ἐπιμέναμε, *«τοῦ λαβεῖν τὴν κεφαλήν μας ἀφ' ἡμῶν»* καὶ ἀπομείναμε ἰσοβίως ζωντανοί-νεκροί! Ἀλλά, ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως, ρωμαλέοι ἰχνηλάτες τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁράματος... Μέχρις ἐσχάτης πνοῆς ἔτσι... Μέχρι τὴν ὥρα ποὺ –ἂν θέλη ὁ Θεός– θὰ εὐλογήσουμε παιδιὰ καὶ ἐγγόνια, γιὰ τὴν ἤδη βραδύνασα ἀποδημία, ἀφήνοντας τὴν ὑποθήκη: **«Πάνω ἀπ' ὅλα ἡ Ἑλλάδα. Μὲ ὅσους Ἀττίλες καὶ ὅσους θανάτους. Καὶ μὲ ὅσους ἐχθρούς, ἐκ τῶν ἔσω καὶ ἐκ τῶν ἔξω»!**

Στὸ προκείμενο, ὅμως. Ἂν τὰ σχόλια τοῦ συγγραφέως, σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο, ἐνοχλοῦν ἢ φαίνονται ὡς ἐξωπραγματικά, ἂς παρακαμφθοῦν. Ἂς ληφθοῦν ὑπ' ὄψη μόνο τὰ ἱστορικὰ ἔγγραφα καὶ τὰ ἄλλα τεκμήρια, ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται γιὰ πρώτη φορά. Πολλὰ παρατίθενται αὐτούσια, ἐνῶ ἀπὸ ἄλλα λαμβάνονται οὐσιαστικὰ ἀποσπάσματα. Αὐτὸ γίνεται γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐλέγξει τὰ πράγματα καὶ νὰ μορφώσει δική του ἄποψη. Ἂν τὸ βιβλίο αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ πλήρης Ἱστορία τῆς «Χ», εἶναι ὁπωσδήποτε ἕνα εὐρὺ ἀνθολόγιο ἀνέκδοτου ἀρχειακοῦ ὑλικοῦ, ἐγγράφων καὶ ντοκουμέντων.

Δύσκολο, συγγραφικῶς καὶ ἄλλως πως, τὸ θέμα τοῦ παρόντος. Πάντοτε ἡ προσέγγιση τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας, μὲ σοβαρὰ καὶ ἄγνωστα στοιχεῖα, εἶναι δυσχερὲς ἔργο. Καὶ ἐπικίνδυνο καὶ παρεξηγήσιμο. «Παλεύεται», ὅμως, τὸ πρᾶγμα ἂν σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι ἀνεξαρτήτως καὶ πέρα ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ζώντων γιὰ τὸ τί «ἔτρεξε», ὑπάρχει καὶ τὸ «βλέμμα» τῶν ἀδικαίωτων νεκρῶν, μέσα ἀπὸ ἄδειες κόγχες τῶν κρανίων, κάτω ἀπὸ τὶς συστοιχίες τῶν τάφων, ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς πρόωρης καὶ ἀκούσιας ἀποδημίας τους... Καὶ αὐτὸ τὸ βλέμμα συνιστᾶ παρόρμηση καὶ ἐπιταγή.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η ΚΑΤΟΧΗ

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ

Ὑπὸ συνθῆκες σταυρώσεως γιόρτασε ὁ Ἑλληνισμὸς τὴν Ἀνάσταση τοῦ 1941. Ἡ θελκτικὴ ἑλληνικὴ ἄνοιξη τοῦ Ἀπριλίου, δὲν μποροῦσε νὰ μετριάσει τὸν πολικὸ χειμῶνα ποὺ βασίλευε στὶς ψυχές. Οἱ Γερμανοί, ποὺ ἔσπευσαν σὲ ἀγωνιώδη ἐπικουρία τῶν ἀξονικῶν ἑταίρων τους Ἰταλῶν, μπῆκαν στὴν Ἀθήνα. Τὰ φτερὰ τῆς δόξας ποὺ ἔφεραν τὴν Ἑλλάδα στὴν Πίνδο καὶ τὴ Βόρειο Ἤπειρο, προκαλώντας τὸν θαυμασμὸ ἀκόμα καὶ τῶν ἐχθρῶν της, συνεστάλησαν σπασμένα καὶ ματωμένα. Ἄρχιζε ἡ μακρὰ νύχτα τῆς Κατοχῆς...

Δύο αὐτοκρατορίες ἀκαταμάχητες... Καὶ πίσω τους σαρκοβόρες ὕαινες καὶ πτωματοφάγοι γῦπες, οἱ εὐκαιριακοὶ σύμμαχοί τους καὶ ὁρκισμένοι ἐχθροὶ τῶν Ἑλλήνων... Ἐκεῖνο τὸ μοναδικὸ καὶ ἀνεπανάληπτο «ΟΧΙ» τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ποὺ ἔδωσε λακωνικὴ ἔκφραση στὸ στόμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ποὺ ρύθμισε, ὡς ἀναμενόμενο καὶ ἀποδεκτὸ πρόσταγμα, τὸν βηματισμό του, δὲν εἶχε ἀκόμα σβήσει. Εἶχε φωλιάσει στὰ ἐσώτερα τῶν ψυχῶν καὶ περίμενε τὸν τρόπο νὰ ἐκδηλωθεῖ. Οὔτε οἱ ἀποφάσεις οὔτε οἱ μεθοδεύσεις ἦσαν εὔκολες. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Κυβέρνηση εἶχαν φύγει γιὰ νὰ συνεχίσουν στὸ ἐξωτερικὸ τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Ναζισμοῦ καὶ τοῦ Φασισμοῦ, συνιστώντας τὰ δέοντα στοὺς Ἕλληνες.

Τοὺς Γερμανοὺς –ποὺ ἔρχονταν ὡς *«φίλοι»*, *«κομισταὶ τῆς εἰρήνης»* καὶ *«προσκυνηταὶ τοῦ ἑλληνικοῦ μεγαλείου»*– εἶχαν ὑποδεχθεῖ ἡ ἐρημιὰ τῶν ἀθηναϊκῶν δρόμων καὶ ἡ παγερότης τῶν ἑλληνικῶν ψυχῶν. Ὑπῆρχαν, ὡστόσο, καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἐνδομύχως ἀπολάμβαναν τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ τροπὴ τῶν γεγονότων καὶ ἑτοίμαζαν τὰ σχέδια τῆς πολιτικῆς αἰσχροκέρδειάς τους. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ λίγοι ἀπομείναντες γερμανόφιλοι καὶ οἱ πολλοὶ κομμουνισταί, οἱ ὁποῖοι χωρὶς καμμιὰν ἰδιαίτερη ὄχληση τῆς συνειδήσεώς τους, ἔβλεπαν ὅτι ἡ *«βασιλομεταξικὴ δικτατορία»* ἔπαιρνε τέλος καὶ προσδοκοῦσαν ὅτι ἡ *«νέα τάξη»* θὰ τοὺς ἐξασφάλιζε κάποια πλεονεκτήματα, πολὺ περισσότερο ἀφοῦ τότε ἡ Μόσχα διατηροῦσε ἀκόμα ἀδιατάρακτες καὶ φιλικὲς σχέσεις μὲ τὸ Βερολῖνο.

Ἰδιάζουσα αἴσθηση τῆς ἐθνικῆς ὀδύνης εἶχαν οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοί, ποὺ ὡς ἡγήτορες τῶν πρόσω εἶχαν φέρει τὴν Κυανόλευκη ἀπὸ τὸ Καλπάκι μέχρι τῶν Ἀκροκεραυνίων καὶ ἀπὸ τὴν Κόνιτσα μέχρι τοῦ κέντρου τῆς Βορείου Ἠπείρου. Ἀλλὰ δὲν περιορίζονταν στὴν κατ᾽ οἶκον ὀδύνη καὶ στὴν ἐξίσου ἀνέξοδη –καὶ ἀστάθμητη, ἄλλωστε– κοινωνικὴ ἀνησυχία. Ἀρκετοί, μὲ νωπὰ ἀκόμα τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ σώματός τους, ἄρχισαν νὰ συλλαμβάνουν σχέδια δυναμικῆς ἀντιδράσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν. Τὸ πρῶτο σύνθημα **«περιφρόνηση»**, μὲ τὸ ὁποῖο ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀντιμετώπισε τοὺς κατάφρακτους εἰσβολεῖς, ἄρχισε πολὺ γρήγορα νὰ μορφοποιεῖται σὲ **«ἀντίσταση»**.

Ἀντίσταση, ἀλλὰ πῶς καὶ μὲ ποιούς; Αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα βασάνιζαν τὸν κυπριακῆς καταγωγῆς ἀντισυνταγματάρχη Γεώργιο Γρίβα. Ἦταν τότε 43 ἐτῶν καὶ εἶχε ἤδη μιὰ ἐνδιαφέρουσα σταδιοδρομία στὸν Ἑλληνικὸ Στρατό. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησή του ἀπὸ τὴ Σχολὴ Εὐελπίδων, ὑπηρέτησεν ὡς ἀνθυπολοχαγὸς στὴν Μικρὰ Ἀσία, ἀπὸ τὸ 1919 μέχρι τὴν τραγικὴ κατάρρευση τοῦ 1922. Ἔφηβος στὴν Κύπρο εἶχε ζήσει τὸ ἐλπιδοφόρο λυκαυγὲς τῆς Μεγάλης Ἰδέας καὶ νεαρὸς ἀξιωματικὸς ἐβίωσε, μέσα στὶς μάχες καὶ τὸ αἷμα τῆς Ἰωνίας, τὸ τραγικὸ λυκόφως της. Στὸ μέλλον, κατὰ τὴν μακρὰ ἀγωνιστικὴ σταδιοδρομία του, θὰ κατηγορεῖτο ἀπὸ τοὺς ἀνεντίμους ἀντιπάλους του πότε ὡς **«ἄκαπνος»** πότε ὡς... **«πράκτωρ»** τῶν Γερμανῶν, τῶν Ἄγγλων, τῶν Τούρκων, τῶν Ἀμερικανῶν κ.λπ. Σὲ μιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἄθλιες ἢ πληρωμένες προβοκατόρικες κατηγορίες («TIMES», 24.2.1966) θὰ ἐφέρετο ὡς συνεργάτης τῶν Γερμανῶν, τὸ 1937 καὶ 1938, μὲ «ἔγγραφα» μάλιστα τοῦ... Χίμλερ καὶ τοῦ Γκαῖρινγκ! Σ᾽ αὐτὸ τὸ δημοσίευμα θὰ ἀπαντοῦσε ἀποστομωτικά, ὅπως θὰ ἐκτεθεῖ περαιτέρω.

Ὁ Γρίβας ἦταν, ἀπὸ τὴ φύση του, χαρακτήρας μαχητικὸς καὶ ἀνυπότακτος. Ὅραμά του ἦταν ἡ ἰσχυρὴ καὶ Μεγάλη Ἑλλάδα, μὲ ὅ,τι αὐτὸ προϋπέθετε. Μετὰ τὴ συνθηκολόγηση τοῦ Ἀπριλίου 1941, στὸ σπίτι του στὸ Θησεῖο, ἀναθυμόταν τὰ γεγονότα καὶ ἀναμετροῦσε τὸ προσωπικό του χρέος γιὰ τὰ περαιτέρω.

Εἶχε κάμει λαμπρὲς ἀνώτατες στρατιωτικὲς σπουδές, στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴ Γαλλία, καὶ ὑπῆρξε καθηγητὴς στὴ Σχολὴ Πολέμου. Ὡς ἐπιτελὴς εἶχε μετάσχει στὴν ἐκπόνηση τῶν σχεδίων ἀμύνης κατὰ τῶν Ἰταλῶν. Ὑπέβαλε αἴτηση καὶ τοποθετήθηκε στὸ μέτωπο, ἐπιτελάρχης τῆς ΙΙ Μεραρχίας, ποὺ ἔδρασε στὸν τομέα Ἀργυροκάστρου, Τεπελενίου καὶ Κλεισούρας. Ἡ τοποθέτησή του ἔγινε τὸν Ἰανουάριο 1941, ὅταν ἡ γραμμὴ τοῦ μετώπου εὑρίσκετο ἐντὸς τοῦ ἀλβανικοῦ ἐδάφους καὶ ἡ δόξα ἔστεφε τὰ ἑλληνικὰ

ὅπλα. Ἔμενε, ὅμως, νὰ διανυθεῖ πολὺς δρόμος καὶ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν πολλὲς δυσχέρειες τοῦ πολέμου, περιλαμβανομένης τῆς μεγάλης ἐαρινῆς ἀντεπιθέσεως τῶν Ἰταλῶν.

Ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἐπέκειτο σκληρὴ συνέχεια τοῦ πολέμου, ὁ ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας ἄρχισε νὰ ἐργάζεται πυρετωδῶς γιὰ τὴν ἀναδιοργάνωση τῆς Μεραρχίας καὶ γιὰ νὰ ἐμπνεύσει μαχητικὴ πνοή. Εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ ὅτι ὁ ἀντιστράτηγος Γ. Κοσμᾶς, στὴν πολεμικὴ ἔκθεση τοῦ Α΄ Σώματος Στρατοῦ, ἀναφέρει καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Τελικῶς ἡ λειτουργία τοῦ ἐπιτελείου καὶ τῆς ΙΙ Μεραρχίας πᾶν ἄλλο ἢ εἰκόνα στρατηγείου παρουσιάζουν καὶ μόνον ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰανουαρίου 1941 ἡ Μεραρχία ἐλειτούργει ὡς Μ. Μονὰς χάρις εἰς τὸν νέον της Ἐπιτελάρχην, κατατοπισθέντα τελείως εἰς τὸν νέον Σ.Δ. τοῦ Σ. Στρατοῦ ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Στρατηγείου τῆς Μεραρχίας καὶ περιορίσαντα τὸν ἀκόλουθον τοῦ στρατηγοῦ ταγματάρχην εἰς τὸν ρόλον του ὡς ἀξιωματικοῦ τοῦ ἐπιτελείου τῆς Μεραρχίας».*

Καὶ αὐτὰ μὲν ὡς πρὸς τὴν συγκεκριμένη Μεραρχία, τῆς ὁποίας ὁ Γρίβας ἔδωσε ὀργάνωση καὶ νεῦρο. Εἶχε, ὅμως, εὐρύτερες διαφωνίες ποὺ ἀφοροῦσαν καὶ τὴν μέθοδο καὶ τὸ ρυθμὸ διεξαγωγῆς τοῦ πολέμου ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς, θὰ μποροῦσε ἀδρῶς νὰ λεχθεῖ ὅτι εἶχε τὴν ἄποψη ὅτι ὑπῆρχε ἡ δυνατότητα, μέχρι τῆς ἀνοίξεως 1941, οἱ Ἰταλοὶ νὰ εἶχαν ἀπορριφθεῖ στὴ θάλασσα, στὴν περιοχὴ Αὐλῶνος-Δυρραχίου. Εἴκοσι περίπου χρόνια μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου, θὰ περιλάβει τὶς σχετικὲς ἀπόψεις του σὲ εἰδικὴ μελέτη.

Ἀδίστακτοι συκοφάντες, ὅπως παντοῦ καὶ πάντοτε, οἱ κομμουνισταὶ ἔπλασαν ἢ ἀναπαρήγαγαν (**«Ἐλεύθερος Λόγος»**, 11.12.1966) τὶς βορβορώδεις κατηγορίες ὅτι ὁ Γρίβας ἦταν *«πληρωμένος πράκτωρ στὸ δεύτερο γερμανικὸ γραφεῖο καὶ στὴν κατασκοπεία τοῦ φὸν Κανάρις»!* Τό... ἄγρυπνο βλέμμα τους τὸν «ἐντοπίζει», πρὸ τοῦ πολέμου, νὰ μεταφέρει ἐνδοτικὲς καὶ ὑποχωρητικὲς διαταγές. Ὅμως, ὁ Γρίβας ἔβλεπε μόνο Ἑλλάδα, καὶ ἀσυνθηκολόγητον πόλεμο, καὶ νίκη, καὶ ἐθνικὸ μεγαλεῖο. Λίγες μέρες μετὰ τὴν ἔναρξη τοῦ πολέμου, στὶς ἀρχὲς Νοεμβρίου 1940, ὁ Πρίγκηψ Πέτρος (ἀξιωματικὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἐν ἐνεργείᾳ) εἶχε μιὰ ἐνδιαφέρουσα ἐνημέρωση ἐπὶ τῶν πολεμικῶν ἐξελίξεων ἀπὸ τὸν Γρίβα. Γράφει σχετικῶς:

> *«Κατέβηκα στὸ 3ο Ἐπιτελικὸ Γραφεῖο Ἐπιχειρήσεων γιὰ νὰ μάθω νέα. Ὑπεύθυνος ἀξιωματικὸς ἦταν ὁ ταγματάρχης Γ. Γρίβας, ποὺ*

Ἕνας φλογερὸς Κύπριος ρασοφόρος, ὁ Μητροπολίτης Κυρηνείας Μακάριος καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἐθνάρχης Κύπρου, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο στὴν Ἀθήνα ἐξορισθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους γιὰ τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνες του. Ἦτο ὁ ἕτερος τῶν πνευματικῶν ἡγετῶν τῆς «Χ» ἀπὸ τοῦ 1941. Στὴ φωτογραφία εἰκονίζεται στὸ Μακεδονικὸ μέτωπο, τὸ 1912.

ἀργότερα ἐπρόκειτο νὰ καταστεῖ πασίγνωστος στὴν Κύπρο. Κύπριος, ποὺ ὑπηρετοῦσε στὸν Ἑλληνικὸ Στρατό, ὁ Γ. Γρίβας λάτρευε τὴ γενέτειρά του καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ μοῦ ἐκμυστηρεύθηκε πὼς ἤλπιζε ὅτι ὁ πόλεμος αὐτὸς θὰ ὁδηγοῦσε, τουλάχιστο, στὴν Ἕνωση τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα. Οἱ εἰδήσεις ποὺ μοῦ ἀνεκοίνωσε ἦταν ἐνθαρρυντικές. Οἱ ἑλληνικὲς Ἔνοπλες Δυνάμεις, στὴν Πίνδο, εἶχαν ἐξαπολύσει πλαγιοκόπηση στὰ βουνὰ καὶ εἶχαν περικυκλώσει μεγάλο ἀριθμὸ Ἰταλῶν, ποὺ προχωροῦσαν στὶς κοιλάδες».

Δηλαδή, οἱ Ἰταλοὶ ἦταν ἀκόμη ἐντὸς ἑλληνικοῦ ἐδάφους, μὲ ἄδηλη τὴν ἔκβαση τῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ ὁ *«πληρωμένος πράκτωρ»* τοῦ Ἄξονος, ὁ Γρίβας, αἰσιόδοξος ἔβλεπε νίκη καὶ Ἕνωση. Λίγες μέρες ἀργότερα θὰ ἀνακοινώσει τὰ καλὰ νέα. Γράφει ὁ Πρίγκηψ Πέτρος:

> *«Τὸ πρωΐ τῆς 13ης Νοεμβρίου εἴχαμε θαυμάσια νέα. Ὁ Γ. Γρίβας ἔφθασε μὲ πληροφορίες περὶ κατατροπώσεως τῶν Ἰταλῶν στὴν Πίνδο. "Μιὰ νέα Γκουανταλαχάρα", ὅπως τὴν περιέγραψε».*

Στὶς 26 Ἰανουαρίου, 1941 ὁ Πρίγκηψ πηγαίνει στὸ μέτωπο. Ὕστερα ἀπὸ ἐπίπονη πορεία φθάνει στὸ Στρατηγεῖο τῆς 2ας Μεραρχίας, στὴν Ἐρίνδη. Ἐκεῖ ἐπικρατοῦσε συναγερμὸς καὶ εὐεξήγητη ἀναταραχὴ λόγῳ ἰταλικῆς ἀντεπιθέσεως ποὺ δὲν εἶχε ἀποκρουσθεῖ ἀκόμη. Οἱ ἀσύρματοι λειτουργοῦσαν πυρετωδῶς καὶ οἱ ἀγγελιαφόροι μπαινόβγαιναν. Ψυχὴ τοῦ Ἐπιτελείου ὁ Γρίβας. Γράφει ὁ Πρίγκηψ:

> *«Ἐπιτελάρχης τῆς Μεραρχίας ἦταν ὁ Κύπριος ταγματάρχης Γ. Γρίβας, ποὺ εἶχε μετατεθεῖ ἐκεῖ, ἀπὸ τὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο, κατόπιν αἰτήσεώς του. Δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ ἐκτελεῖ ἐπιτελικὴ ἐργασία, διότι ἦταν κατ' ἐξοχὴν μαχητής, ὅπως τὸ ἀπέδειξε καὶ ἐμπράκτως, μὲ τὴν κατοπινὴ θαυμαστὴ πατριωτικὴ του δραστηριότητα ἐναντίον τῶν Βρετανῶν, στὴν Κύπρο... Μορφώσαμε μιὰν εἰκόνα τῆς μάχης, ἀπὸ τὸν Γρίβα, ἐνῷ ὁ Λάββας (ὁ ὑποστράτηγος διοικητὴς τῆς Μεραρχίας) ἄκουγε σιωπηλὰ τὴν λαμπρὴ ἐνημέρωση».*
>
> **(«Ἡμερολόγιο Πολέμου 1940-1941»).**

Ἀφοῦ «βρισκόμαστε» στὴν ἕδρα της ΙΙ Μεραρχίας, εἶναι χρήσιμο νὰ δοῦμε μιὰ ἀκόμη ἐνδιαφέρουσα μαρτυρία προερχομένη ἀπὸ ἀξιωματικό, αὐτόπτη καὶ αὐτήκοο μάρτυρα. Γράφει γιὰ τὸν Γ. Γρίβα καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«...Ἦτο ἕνα βράδυ κρύο. Εἶχε* (ὁ Γρίβας) *γαλόνια ἀντισυνταγματάρχου Πεζικοῦ καὶ ἦτο Ἐπιτελάρχης τῆς ΙΙας Μεραρχίας Πεζι-*

κοῦ μὲ διοικητή της τὸν ὑποστράτηγο Λάδδα. Ἐγώ, διοικητὴς Ἴλης Πολυβόλων τῆς ΙΙας Ὁμάδος Ἀναγνωρίσεως καὶ ἀξιωματικὸς Συνδέσμου καὶ Διαβιβάσεων, τὸν ηὗρα σκυμένο ἐπάνω εἰς ἕνα ἐπιτελικὸ χάρτη νὰ δίδῃ ὁδηγίας εἰς διοικητὰς Ὑπομονάδων τῆς Μεραρχίας εἰς ἕνα ἰσόγειο χαμόσπιτο φωτιζόμενο μὲ λάμπα θυέλλης... Ἔλεγε: "...νὰ προχωρεῖτε ἐν εἴδει ῥιπιδίου ἔξω ἀπὸ κυρίας ὁδούς, χρησιμοποιοῦντες ὅλους –καὶ μόνο– κατσικόδρομους". Ἔκτοτε καὶ μέχρι τέλους τοῦ πολέμου ἐκείνου τοῦ ἐπικοῦ, δὲν τὸν ξανασυνήντησα. Ἤκουα ὅμως καὶ ἔπαιρνα διαταγάς του. Ἔχαιρεν ἀρίστης φήμης. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Κατοχῆς ὠργανώθην εἰς τὴν ὑπὸ τὴν διοίκησίν του Ὀργάνωσιν Χῖ, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρέτησα μόνον ὀλίγους μῆνας».

(Χειρόγραφον στὸ ἀρχεῖο τοῦ συγγραφέως).

Τὰ ἀνωτέρω ἀνήκουν εἰς τὸν Στυλιανὸν Παττακόν, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὰ μετέπειτα ἔτη, θὰ ἔχει συνεργασία, ἀλλὰ καὶ θὰ ἔρθει σὲ ἀντιθέσεις μὲ τὸν Γ. Γρίβα.

Ὁ Γρίβας, λοιπόν, ἦταν ἐκεῖ ὅπου ἄστραφτε ἡ λόγχη καὶ ὅπου τὸ ἑλληνικὸν αἷμα πορφύρωνε τὶς χιονοσκεπεῖς ἐκτάσεις τῆς μαρτυρικῆς καὶ ἀλυτρώτου (ἀλλοίμονον, μέχρι σήμερα...) Βορείου Ἠπείρου. Ἦταν ἐκεῖ μὲ πλήρη γνώση τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἀναγκῶν. Ὁδηγὸς καὶ ἐμψυχωτὴς τῶν μαχητῶν μιᾶς Μεραρχίας, ἡ ὁποία –ἀκόμη καὶ μὲ βάση τὰ ὅσα ἀναγράφει ἡ Ἱστορία Στρατοῦ– εἶχε χάσει τὴν ὀργάνωση καὶ τὸ νεῦρο της, στοιχεῖα ποὺ ἐπανέφερε ὁ Γρίβας εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκεῖ τοποθέτησή του.

Πολλοὶ εἶδαν τὸν Γρίβα στὸ μέτωπο καὶ ἐντυπωσιάστηκαν ἀπὸ τὴν ἐπιτελικὴ ὀργανωτικότητά του καὶ τὸ ἐπιθετικὸ πνεῦμα του. Μόνο οἱ κομμουνισταὶ δὲν τὸν εἶδαν πουθενά, ἢ ἂν τὸν ἐνετόπισαν τόν... ἀνεκάλυψαν ὡς πράκτορα τοῦ Ἄξονα καὶ κήρυκα τῆς παραδόσεως στὸν ἐχθρό! Ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς αὐτοὺς ποὺ τὸν εἶδαν ἦταν καὶ ὁ μὴ συγγενὴς ἰδεολογικῶς πρὸς αὐτὸν Ἀριστ. Μπασιᾶκος, ἄλλοτε βουλευτὴς καὶ ὑπουργός, ποὺ γράφει τὰ ἑξῆς:

«Τὴν 28.10.40, μολονότι ἡ κλάσις μου (1922) δὲν εἶχεν ἐπιστρατευθῆ, ἐν τούτοις ἔσπευσα νὰ καταταγῶ ὡς ἐθελοντὴς –ἁπλοῦς στρατιώτης– διότι αὐτὸ ἦτο τὸ καθῆκον μου ὡς βουλευτοῦ τῆς περιόδου 1933, 1935, 1936 ἀνεξαρτήτως τῆς ἀντιθέσεώς μου πρὸς τὴν δικτατορία Ἰω. Μεταξᾶ. Ὑπηρετῶν ὡς τηλεφωνικὸς σταθμάρχης τῆς ΙΙ Μεραρχίας, εἰς τὸν Τομέα Τεπελενίου, ἀνήγγειλα εἰς τὸν στρατηγόν μου Γ. Λάδδαν τὴν τοποθέτησιν τοῦ Ἀντ/χου Γ. Γρίβα ὡς ἐπιτελάρχου. Ἡ Μεραρχία ἔλαβε νέαν ζωὴν μὲ τὴν ἄφιξίν του, μὲ συχνήσιν δὲν θυμοῦμαι ὅτι μ᾽ ἐτιμώρησε –χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῖος ἤμουν– μὲ 10ήμερον φυλάκισιν λόγῳ κακογραφίας διότι, μεταδίδων ὁλόκληρον τὴν παγωμένην νύκτα διαταγὰς πρὸς τὰ μαχόμενα τμήματα καὶ λαμβάνων ὑπὸ σμπαρματσέτο δεκάδας τηλεφωνικὰ σήματα χωρὶς γάντια, ἦτο φυσικὸ νὰ κακογράφω καὶ ὁ Ἐπιτελάρχης, μὴ δυνάμενος νὰ διάβασῃ τ᾽ ἀποστελλόμενα πρὸς αὐτὸν μὲ τὸν ἀγγελιοφόρον ὀνόματα, μ᾽ ἐτιμώρησε. Ὅταν ὅμως, παρουσίᾳ τοῦ στρατηγοῦ, ἔμαθε ποῖος ἤμουν, μοῦ ἐζήτησε συγγνώμην καὶ ἐπιστροφὴν τοῦ σημειώματος τῆς τιμωρίας μου, τὸ ἐκράτησα ὅμως καὶ τὸ διατηρῶ ὡς κειμήλιον εἰς τὸ ἀρχεῖον μου».

(Χειρόγραφον στὸ ἀρχεῖο τοῦ συγγραφέως).

Ἀντίθεση ἐξεδήλωσε ὁ Γρίβας, ὄχι μόνο γιὰ τὸν ῥυθμὸ τῆς ἀντεπιθέσεως κατὰ τῶν Ἰταλῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ συνθηκολόγηση μὲ τοὺς Γερμανούς. Μαζὶ μὲ τὸν διοικητὴ τῆς Μεραρχίας, στρατηγὸ Γ. Λάδδα, ἀπεφάσισαν νὰ φέρουν τὴ δύναμη στὴν Πίνδο καὶ νὰ ἀναλάβουν ἄμεσο ἀνταρτικὸ ἀγῶνα κατὰ τῶν κατακτητῶν. Μὲ αὐτὴ τὴν ἄποψη συμφώνησαν καὶ ἀρκετοὶ ἀξιωματικοί. Γερμανόφιλα, ὅμως, στοιχεῖα –ἐκτὸς τῆς Μεραρχίας– ἀντέδρασαν, κοινοποίησαν τὸ σχέδιο πρὸς τοὺς Γερμανοὺς καὶ τὰ στρατεύματα τῶν εἰσβολέων ἀφόπλισαν πρώτη τὴν ΙΙ Μεραρχία, στὴν περιοχὴ Ἰωαννίνων. Εἶναι ἀξιοσημείωτο καὶ ἐνδεικτικὸ τῶν περαιτέρω προθέσεων ὅτι οἱ Λάδδας καὶ Γρίβας, ἡγούμενοι τοῦ συμπαγεστέρου τμήματος κατὰ τὶς δραματικὲς ὧρες τῆς ὑποχωρήσεως, ἐξέδωσαν διαταγὴν περὶ μὴ παραδόσεως τῶν ὅπλων εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴ μοιραία παράδοση, ἡ ὁποία στὴ συγκεκριμένη περίπτωση ἐπετεύχθη μὲ ἐξαπάτηση, ὁ Γρίβας καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ τῆς Μεραρχίας ἐτράπησαν πρὸς ὀρεινὴν περιοχὴν ὅπου, ἀπέκρυψαν τὸν ὁπλισμό τους. Ὅταν, τελικῶς, τὸν Μάϊο 1941, ὕστερα ἀπὸ ἀρκετὲς κακουχίες, ἐπέστρεψε στὸ σπίτι του, στὸ Θησεῖο, ἔφερε μαζί του μόνο τὸ περίστροφό του καὶ τὴ φλόγα τῆς ψυχῆς του...

ΠΩΣ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗ Η «Χ»

Τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιστάσεως ἦταν διάχυτο. Τὸ συνεμερίζοντο κυρίως καὶ τὸ ἐξέφραζαν οἱ ἀξιωματικοί, παρακινούμενοι ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ παρόρμησή τους ἀλλὰ καὶ ἔχοντες κατὰ νοῦν τὶς ὑποθῆκες τοῦ ἀποχωρήσαντος Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεως Τσουδεροῦ. Ὁ Γρίβας σημειώνει, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὰ ἑξῆς:

> *«Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τῶν Γερμανοϊταλῶν καὶ μέσα εἰς τὴν γενικὴν ἀπογοήτευσιν ἐκ τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως καὶ τῆς Γερμανίας ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, τὸ σῶμα τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν ἐθεώρησε καθῆκον του νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα εἰς τὴν κατακτηθεῖσαν Ἑλλάδα ἐναντίον τοῦ Ἄξονος».*
>
> (Ἐφημερὶς **«Πατρίς»**, Λευκωσίας, **«Ἡ Ὀργάνωσις "Χ"»**, 20.9.1971).

Ὁ στρατηγὸς Γ. Λάδδας ἔγραφε βραδύτερον (ἐφ. **«Ἐθνικὸς Κῆρυξ»** 9.6.1946) ὅτι ἡ πρώτη συγκεκριμένη ἀπόφαση γιὰ τὴ δημιουργία ὀργανώσεως ἀντιστάσεως ἐλήφθη τὸν Μάϊο 1941, στὴ Μονὴ Προυσοῦ, ἀπὸ ὅπου πέρασαν κατερχόμενοι πρὸς τὴν πρωτεύουσα ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες τῆς ΙΙ Μεραρχίας. Ἐκεῖ ἀπεφασίσθη, ὅπως γράφει, ὅτι ὕστερα ἀπὸ ἕνα μῆνα οἱ ἀξιωματικοὶ θὰ πραγματοποιοῦσαν σύσκεψη στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ ρυθμίσουν τὶς ὀργανωτικὲς λεπτομέρειες. Στὴν ἐξιστόρηση τῶν σχετικῶν μὲ τὴ «Χ» (ὅπου ἀνωτέρω) ὁ Γρίβας γράφει:

> *«Ἐδημιουργήθησαν διάφοροι ὀργανώσεις, τῶν ὁποίων κοινὸς σκοπὸς ἦτο ἡ συμβολὴ εἰς τὴν ἐκδίωξιν τοῦ κατακτητοῦ. Πλήν, ὅμως, τινὲς τῶν ὀργανώσεων εἶχον καὶ ἄλλους σκοπούς, πολιτικοὺς καὶ πολιτειακούς. Τὸ τελευταῖον ἀπετέλεσε σοβαρὸν ἐμπόδιον, ὥστε αἱ ὀργανώσεις ἐν Ἑλλάδι νὰ δυνηθοῦν νὰ σχηματίσουν ἓν κοινὸν μέτωπον καὶ νὰ ἀγωνισθοῦν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ».*

Ὁ κύριος ὄγκος τῶν ἀξιωματικῶν εἶχε λατρέψει τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ καὶ εἶχε πειθαρχήσει σ' αὐτόν. Ἐπίσης ἦταν πιστὸς στὸν θεσμὸ τῆς Βασιλείας καὶ ἐνέκρινε τὸν τότε ἐκπρόσωπό της, Βασιλέα Γεώργιο. Ἀπὸ τὸ 1936, ὡστόσο, εἶχαν ἀρχίσει νὰ δημιουργοῦνται διαφοροποιήσεις, ἀσθενεῖς ἔστω. Ὁ ἴδιος ὁ ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας παρέμενε ἑδραῖος στὶς συγκεκριμένες πεποιθήσεις του. Ποιές ἦσαν καὶ μὲ πόση κατηγορηματικό-

Ὁ ἄξιος ἱεράρχης Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος ὁ ἀπὸ Τραπεζοῦντος, ἦταν ὁ πνευματικὸς ἡγέτης καὶ ἐνισχυτὴς τῆς «Χ».

τητα ἐξεφράζοντο; Περὶ Ἰωάννου Μεταξᾶ καὶ πολιτεύματος ἔγραφε στὴν **«Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν»** (11.8.1947) τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ὁ Θεὸς σχωρέσοι τὴν ψυχὴ τοῦ Μεταξᾶ. Καὶ νὰ τὴν σχωρέσῃ δυὸ φορές. Διότι ἐμούτζωσε τοὺς πολιτικοὺς καὶ ἐξέσχισε τὸ Σύνταγμα πρὸ τῆς ἀνάγκης νὰ σωθῇ ἡ Ἑλλάς. Διότι ἐπρόλαβε καὶ ἐκτύπησε τὸν κομμουνισμόν, ὥστε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ Ἀλβανικὸν ἔπος. Ὑπῆρχε καὶ τότε Κυβέρνησις καὶ Βουλή. Ὁ κίνδυνος τῆς ἀκυβερνησίας καὶ ὁ ἐκ τοῦ κομμουνισμοῦ τοιοῦτος, ἔστρεφε τὰ βλέμματα τοῦ τότε πολιτικοῦ κόσμου πρὸς διαφόρους πολιτικὰς λύσεις. Ὅλοι ἀνεγνώρισαν ὅτι ἀπαιτοῦνται στιβαρὰ χέρια γιὰ νὰ σωθῇ ὁ τόπος. Πολλοί, ἂν ὄχι ὅλοι, ἤθελαν μιὰ δικτατορία, οὐδεὶς ὅμως ἐτόλμα νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύνας της. Καὶ τότε, ἐπρόβαλε ὁ Μεταξᾶς καὶ εἶπε: Θὰ ἀναλάβω ΕΓΩ. Καὶ ἀνέλαβε. Καὶ ἔσωσε τὸν τόπον».*

Ἐξ ἄλλου, ὁ Γρίβας ἦτο καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του, τὸ 1974, βασιλόφρων. Εἶναι, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, χαρακτηριστικὲς οἱ ἀπόψεις ποὺ κατὰ καιροὺς ἐξέφρασε, τόσο γιὰ τὴ Βασιλεία, ὅσο καὶ γιὰ τὸν πολιτικὸ κόσμο. Σὲ ἄρθρο του στὴν **«Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν»** (3.2.1947) ἐτόνιζε:

> *«Ἐκεῖ κατήντησαν τὴν Ἑλλάδα τῆς μεγάλης πνοῆς, τὴν ἡρωϊκὴν Ἑλλάδα τοῦ 1940-1941 οἱ πολιτικοί, οἱ ἀπὸ τοῦ 1941 ἀρχίσαντες, ἐν καιρῷ δουλείας, τὸν ἀγῶνα των κατὰ τοῦ Πολιτεύματος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐδοξάσθη καὶ ἐμεγαλύνθη ἡ Ἑλλὰς καὶ κατὰ τοῦ ἐξακολουθοῦντος τὸν Ἀγῶνα Βασιλέως, ἐκ τῶν ὁποίων πολιτικῶν κατὰ τὰ 9/10 ἀποτελεῖται ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Δ. Μαξίμου, μηδὲ τοῦ Προέδρου της ἐξαιρουμένου... Ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Δ. Μαξίμου, ἧς ἐπίλεκτα μέλη τυγχάνουν καὶ ὁ κ. Γ. Παπανδρέου (Πρωθυπουργὸς τῆς Μ. Ἀνατολῆς, τῆς αἱματηρῆς ἀπελευθερώσεως καὶ τοῦ Δεκεμβριανοῦ αἱματηροῦ ὀργίου), ὁ κ. Π. Κανελλόπουλος (Ἀντιπρόεδρος τῆς Μ. Ἀνατολῆς, τῆς ἐκεῖ στάσεως τοῦ 1943 καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου-Σιάντου στὸν Μωριᾶ κ.λπ.), ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἐθνικῆς Συνεργασίας ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ὑπερασπίσῃ τὸν Νόμον, θὰ δημιουργήσῃ Κράτος δικαίου, τὸ ὁποῖον καὶ μόνον δικαιοῦται (καὶ ὀρθότατα) νὰ εἶναι ἔνοπλον».*

Εἶναι δίκαιον, ὅμως, νὰ λεχθεῖ ὅτι τὶς πολιτικὲς καὶ πολιτειακὲς ἀπόψεις του ὁ Γρίβας δὲν προέτασσε –καὶ πολὺ περισσότερο δὲν τὶς ἔθεσε ὡς ὅρον– τὸ 1941, γιὰ τὴ δημιουργία ἀντιστασιακῆς ὀργανώσεως. Ἔκρινεν

ὅτι προέχει ὁ συντονισμὸς ὅλων τῶν δυνάμεων, ὥστε νὰ ἐκδιωχθεῖ ὁ κατακτητής. Ὅλα τὰ ἄλλα μποροῦσαν νὰ περιμένουν. Καὶ ὅτι δὲν θὰ ἦτο δύσκολον νὰ διευθετηθοῦν.

Μετὰ τὴν παρέκβαση σχετικῶς πρὸς τὰ φρονήματα τοῦ Γρίβα, ἐπιβάλλεται νὰ ἐκκαθαρισθοῦν τὰ θέματα τὰ ἀφορῶντα τὴν ἵδρυση τῆς «Χ». Ποιός δημιούργησε καὶ κατηύθυνε τὴν Ὀργάνωση; Ποιοί τὴν στελέχωσαν; Τί ἐπεδίωξε; Ποιά ἡ διαπλοκὴ καὶ οἱ σχέσεις της μὲ ἄλλες ἀντιστασιακὲς Ὀργανώσεις; Ποιοί τὴν ἀμφισβήτησαν; Ποιοί προσπάθησαν νὰ καρπωθοῦν τὴν ὕπαρξη καὶ τὴ δράση της; Τὰ ἐρωτήματα ἦσαν (ἢ καὶ εἶναι ἀκόμη) ὑπαρκτά. Ὁ Γρίβας, ἀπὸ τοῦ 1944 μέχρι τοῦ 1974, θὰ πεῖ καὶ θὰ γράψει ὅτι ἡ «Χ» ἦταν δικό του δημιούργημα. **«Οἱ Χίτες τοῦ Γρίβα»**, θὰ λέγουν συνεχῶς ἀντίπαλοι καὶ φίλοι, ἄλλοι μὲ ἐπικριτικὴ καὶ ἄλλοι μὲ ἐγκωμιαστικὴ διάθεση. Κανεὶς δὲν εἶπεν *«οἱ Χίτες τοῦ Λάβδα»* ἢ *«οἱ Χίτες τοῦ Βραχνοῦ»* (καὶ δὲν εἶναι τυχαῖα αὐτὰ τὰ δυὸ παραδείγματα). Τὸ 1961, στὰ **«Ἀπομνημονεύματα Ἀγῶνος ΕΟΚΑ»**, ἀναφερόμενος στὴν Κατοχή, ἔγραφε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὤρθωσεν ἀκόμη περισσότερον τὸ ἠθικόν του ἀνάστημα καί, ἐκτὸς ἐλαχίστης μερίδος ἡ ὁποία ἐμήδισε, ἀντετάχθη μέχρι τέλους εἰς τὰς δυνάμεις τοῦ Ἄξονος καὶ διεξήγαγε πείσμονα ἀγῶνα ἀντιστάσεως, εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, ἀδιαφορῶν διὰ πάσας τὰς συνεπείας, μὲ μοναδικὸν γνώμονα τὸ ἐθνικὸν συμφέρον. Ἐμφορούμενος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο, συνέστησα μυστικὴν στρατιωτικὴν Ὀργάνωσιν ἀντιστάσεως. Στελέχη ταύτης ἦσαν μόνιμοι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔπους καὶ τῶν ὀχυρῶν τῆς Μακεδονίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἀρκετοὶ μετέβησαν εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, διὰ νὰ πλαισιώσουν τὰς ἐκεῖ Ἑλληνικὰς δυνάμεις. Ἡ Ὀργάνωσις ἔθεσεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὡς ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν διὰ παντὸς μέσου ἐκδίωξιν τοῦ κατακτητοῦ ἀπὸ τὴν πατρώαν γῆν καὶ ἠγωνίσθη παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Συμμάχων ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ Ἄξονος».*

Δέκα χρόνια ἀργότερα, στὸ ἱστορῆμά του περὶ «Χ» (**«Πατρίς»**, 20.9.1971), ὁ στρατηγὸς Γρίβας θὰ γράψει:

> *«Πάντες ἐβλέπομεν, ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς ἀπελευθερώσεως θὰ ἦτο πλησιεστέρα, ἐὰν ὁ ἐχθρὸς ἐκτυπᾶτο καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν, διότι οὕτω θὰ ἐδημιουργοῦντο καλύτεραι προϋποθέσεις διὰ τὴν ὑποβοήθησιν συμμαχικῆς ἀποβάσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὕτω σκεπτόμενοι καὶ*

ἡμεῖς, ἐθεωρήσαμεν καθῆκον νὰ συγκροτήσωμεν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν, ἀποκληθεῖσαν βραδύτερον Ὀργάνωσις «Χ», διὰ νὰ μὴ ἀφήσωμεν νὰ σβήσῃ τὸ ἐκθαμβωτικὸν φῶς τοῦ Ἀλβανικοῦ Ἔπους καὶ τῶν Μακεδονικῶν Ὀχυρῶν καὶ νὰ κρατήσωμεν ἀνημμένην τὴν δᾶδα, ἡ ὁποία θὰ μετέδιδεν εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων τὴν φλόγα τῶν ἰδανικῶν τῆς Φυλῆς καὶ τὴν πίστιν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ δημιουργίαν μιᾶς καλυτέρας καὶ μεγαλυτέρας Ἑλλάδος».

Θὰ ἔλεγεν ἴσως κανεὶς (ἀπὸ τὴν συνομοταξία τῶν κακοπίστων τῆς Ἀριστερᾶς καὶ τῆς Δεξιᾶς ποὺ ἀμφισβητοῦν τὴν προσφορὰν τοῦ Γρίβα) ὅτι, ὅσα ἐγράφησαν τὸ 1961 καὶ 1971, ὅπως τὰ ἀνωτέρω, διετυπώθησαν ὑπὸ τὴν ἄνεση ποὺ ἔδιδεν ἡ προηγηθεῖσα ἡρωϊκὴ Ἀρχηγία τῆς ΕΟΚΑ καὶ ἡ ἐπιτυχὴς ἀρχιστρατηγία του εἰς τὴν Κυπριακὴν Ἐθνικὴν Φρουράν. Ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς δὲν ἀντανακλᾶ τὴν πραγματικότητα. Καὶ τοῦτο, ἐπειδή, ἀπὸ τοῦ 1953 μέχρι τοῦ 1971, ὑπάρχουν ἐπίσημα ὑπομνήματα, ἀναφορὲς καὶ σημειώματα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς «Χ», τὰ ὁποῖα ἀπαντοῦν στὰ ἐκτεθέντα ἐρωτήματα καὶ θέτουν τὰ πράγματα στὴ θέση τους ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως.

Ὁ πνευματικὸς ἀρχηγὸς τῆς «Χ», Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΓΡΙΒΑ

Μετὰ τὸ 1949, ἡ ἀνάγκη ἀναγνωρίσεως τῆς «Χ» ὡς ὀργανώσεως ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ τῆς δικαίας ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς κατοχυρώσεως τῶν μελῶν της προκάλεσε τὴν ὑποβολὴ μιᾶς σειρᾶς ὑπομνημάτων ἐκ μέρους τοῦ ἀρχηγοῦ της. Ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ἐλάμβανε πρόσθετες διαστάσεις λόγῳ τῆς ἀντιδικίας ποὺ προέκυψε, περὶ τὴν πατρότητα τῆς «Χ» καὶ τὴν ὀνομασία της. Εἶναι ἔκδηλη ἡ ἱστορικὴ βαρύτητα τῶν συγκεκριμένων κειμένων, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπεβάλλοντο ὑπευθύνως πρὸς τὶς ἐπίσημες ἀρχές, ἐνετάσσοντο σὲ νόμους καὶ ἦταν δυνατὸν νὰ ὑποβληθοῦν σὲ νομικὴ καὶ ἱστορικὴ βάσανο. Δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ παρακολούθηση τῆς δράσεως τῆς «Χ», ἂν δὲν ἐκκινήσει κανεὶς ἀπὸ αὐτὰ τὰ κείμενα.

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ: Ὑπόμνημα τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου ἐν ἀποστρατείᾳ Γεωργίου Γρίβα πρὸς τὸ ΓΕΣ, Β 4/ν, ἡμερομηνίας 18.5.1953:

«Ἐπὶ αἰτήσεως τοῦ Ὑποστρατήγου κ. Βραχνοῦ Β. ὅπως ἀναγνωρισθῇ ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως «Χ» ἀπὸ Μαΐου 1941-Ἀπριλίου 1942.

»Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 18514, 1/699661 τῆς 2.5.53 διαταγῆς Ὑμῶν τὰ κάτωθι:

»Α. Ἱστορικόν

»Κατὰ Ἰούλιον 1941 μετὰ τῶν, Ὑποστρατήγου Λάδδα Γ., καὶ τοῦ δικηγόρου καὶ ἐφ. ὑπολ/γοῦ Στρατ. Δικαιοσύνης κ. Βάλβη Ζαφ., ἀπεφασίσαμεν τὴν συγκρότησιν ὀργανώσεως διὰ δρᾶσιν ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ, ὑπογράψαντες μάλιστα καὶ σχετικὸν πρωτόκολλον. Εἰς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην δὲν εἶχε δοθῇ ὀνομασία τις, ὁ δὲ Στρατηγὸς Λάδδας Γ. συνήθιζε νὰ τὴν ὀνομάζῃ «Ὀργάνωσις ΙΙ Μεραρχίας».

»Τὴν μύησιν μελῶν ὡς καὶ τὴν μαχητικὴν συγκρότησιν τῆς ὀργανώσεως εἶχον ἀναλάβει ἐγὼ προσωπικῶς, ὅταν δὲ ἡ μύησις καὶ ἡ συγκρότησις εἶχον προχωρήσει ἐπαρκῶς, ἀπεστάλησαν ὑφ᾽ ἡμῶν εἰς Κάϊρον (Ἀπρίλιος 1942) ὁ ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τῆς ὀργανώσεως κ. Βάλβης Ζαφ. καὶ ὁ συν/ρχης κ. Ἀντωνάκης, ἵνα λάβωσιν ἐπαφὴν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Καΐρου, γνωρίσωσιν αὐτῇ τὴν συγκρότησιν τῆς ὀργανώσεως ὡς καὶ τὰς δυνατότητας αὐτῆς καὶ λάβω-

σιν ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐντολὰς καὶ ἐνίσχυσιν εἰς ὁπλισμόν.

»Διαφωνήσας, μετέπειτα, πρὸς τὸν Στρατηγὸν Λάϐδαν Γ. ὡς πρὸς τὰς δοθησομένας, συμφώνως πρὸς τὴν τότε ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως, ἐντολὰς καὶ κατευθυντηρίους γραμμάς, εἰς τὴν ὀργάνωσιν, καθὼς καὶ πρὸς τὴν ὅλην τακτικήν του, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπέμβασίν του καὶ ἐνίσχυσιν τῆς προσπαθείας τῆς Ὀργανώσεως, ἀπεχώρησα ταύτης, συμπήξας νέαν ὀργάνωσιν, ἥτις ἐν ἀρχῇ ἀνώνυμος, ἔλαβε μετέπειτα τὴν Ὀνομασίαν «Ὀργάνωσις Χ».

»Εἰς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην μὲ ἠκολούθησεν ἡ ὁλότης τῶν ἀξιωματικῶν καὶ μελῶν τῆς προηγουμένης τοιαύτης, πλὴν ἐλαχίστων.

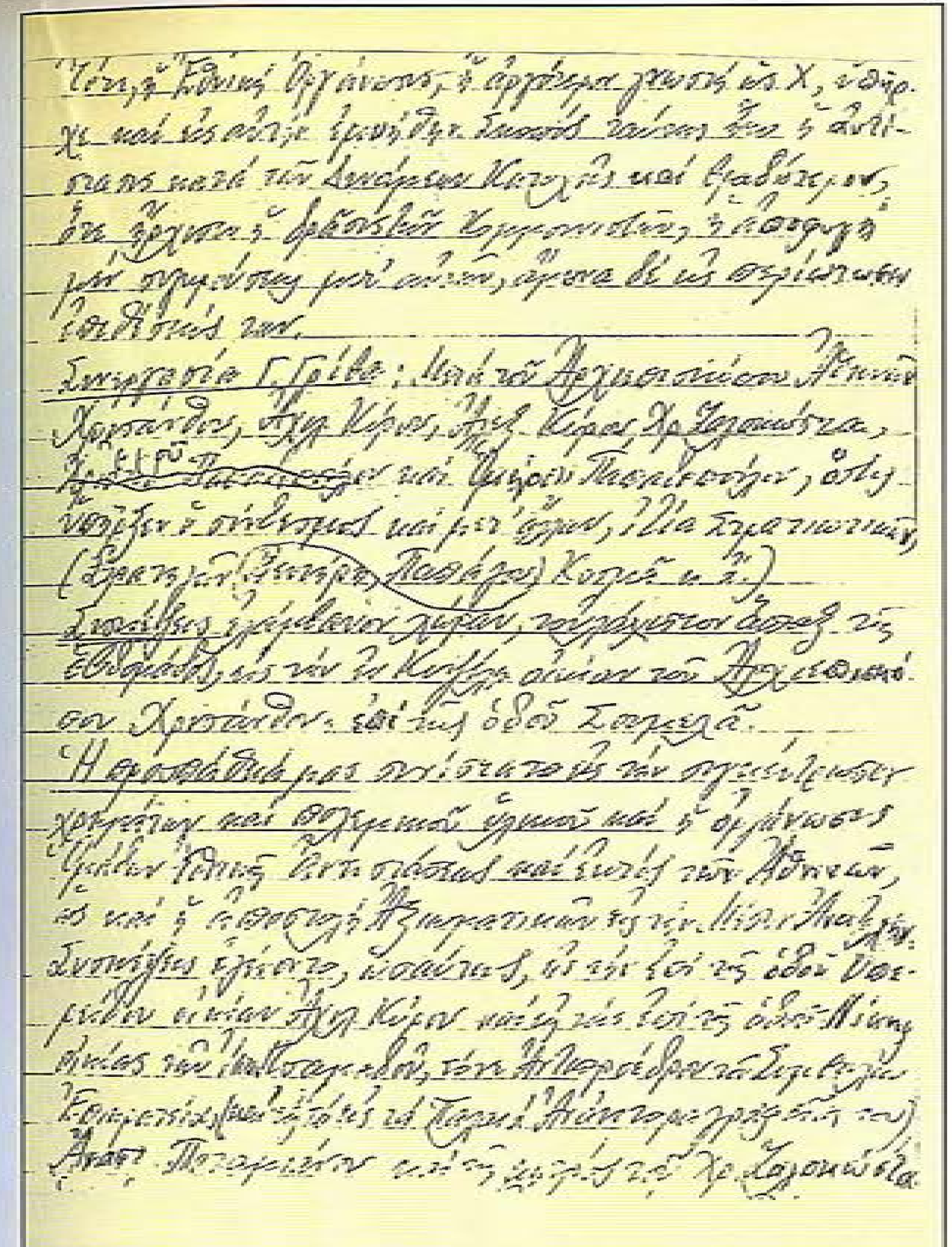
»Κατὰ συνέπειαν ἡ Ὀργάνωσις "Χ" οὐδεμίαν σχέσιν εἶχε μὲ τὴν ὀργάνωσιν ἣν ἱδρύσαμεν ὡς ἀνωτέρω μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάϐδα καὶ Βάλϐη Ζαφ. ἀπὸ ἀπόψεως διοικήσεως καὶ κατευθυντηρίων γραμμῶν. Ἐνεργῶν ἔκτοτε ὡς ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως "Χ" καὶ βοηθούμενος ὑπὸ ἰδίου ἐπιτελείου, ἔδωσα νέας κατευθυντηρίους γραμμάς, ἐνίσχυσα ταύτην δι' ἄλλων στελεχῶν καὶ μελῶν, ἀνέπτυξα τὴν δρᾶσιν της, ἔλαβον ἐπαφὰς μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Καΐρου, δι' ἐνταῦθα ἐκπροσώπων της, καθὼς καὶ τοιούτων τῆς Ἀγγλικῆς Ὑπηρεσίας καὶ διηύθυνον τὸν ἐν γένει ἀγῶνα της.

»Τὴν διαφωνίαν μου μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάϐδα Γ. καὶ τὴν συνέχισιν τῆς ἐργασίας μου ἐπὶ κεφαλῆς ἰδίας Ὀργανώσεως, ἀνέφερα τότε γραπτῶς πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον κ. Παπάγον, διὰ τοῦ νῦν ταγματάρχου, κ. Παπαδοπούλου Ὁμήρου, ὡς καὶ προφορικῶς εἰς τὰς συχνὰς συναντήσεις μας, καθ' ὅσον ἠρχόμην εἰς συχνὰς ἐπαφὰς μετὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου καὶ ἐλάμϐανον παρὰ τούτου, σχετικὰς ὁδηγίας. Ἐπίσης οἱ Στρατηγοὶ Κοσμᾶς Γ. καὶ Δράκος Μᾶρκος ἐγνώριζον τὴν ἐργασίαν μου, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὀργανώσεως "Χ", καὶ ἐκλήθην παρὰ τούτων διὰ τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν τῆς ὀργανώσεως μετὰ τῶν ἄλλων Ἐθνικιστικῶν τοιούτων.

»Β. Σχετικῶς μὲ τὸν Στρατηγὸν κ. Βραχνὸν Β.

»Δὲν γνωρίζω ποῖα δικαιολογητικὰ ὑπέϐαλεν οὗτος διὰ νὰ διεκδικήσῃ τον τίτλον τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως «Χ», ἀπὸ Μαΐου 1941-Ἀπριλίου 1942, ἔχω ὅμως νὰ ἀναφέρω τὰ κάτωθι:

»1) Μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ κ. Βραχνοῦ Β. εἰς οὐδεμίαν ἦλθον ποτὲ ἐπαφὴν κατὰ τὴν ἀνωτέρω περίοδον, οὔτε συνειργάσθην ἢ συνεζήτησα ποτὲ μετὰ τούτου διὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Ὀργάνω-

Ἀπόσπασμα ἐκτενοῦς ἐνημερωτικοῦ σημειώματος τοῦ Χριστοδούλου Παπαδοπούλου, πρὸς τὸ συγγραφέα τοῦ παρόντος, μὲ τὸ ὁποῖο ἐνημερώνει γιὰ τὴν ἵδρυση καὶ τὴ δράση τῆς «Χ». Ἐδῶ κάμνει λόγο γιὰ τὶς σχέσεις τῆς Ὀργανώσεως μὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χρύσανθο καὶ μὲ τὸ δημοσιογράφο Ἀχ. Κύρου. Ἐπίσης ὁμιλεῖ γιὰ τὶς μυστικὲς συσκέψεις τῆς ἡγεσίας τῆς Ὀργανώσεως.

σιν, οὔτε καὶ ὑπῆρξε ποτὲ οὗτος ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ὀργανώσεως. Εἶναι δὲ ἀπορίας ἄξιον, ἐγὼ μέν, ὅστις εἶχον ἀναλάβει καὶ διεξήγαγον ὅλην τὴν ἐργασίαν τῆς ὀργανώσεως τῆς συσταθείσης μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα Γ. νὰ ἀγνοῶ τὴν ὁπωσδήποτε συμμετοχὴν τοῦ Στρατηγοῦ Βραχνοῦ Β. εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἐκείνην, καὶ δὴ ὡς ἀρχηγοῦ, πρᾶγμα ὅπερ θὰ ἐγνώριζον ὁπωσδήποτε ἐκ τῶν πρώτων, οὗτος δὲ νὰ ἰσχυρίζεται σήμερον ὅτι ὑπῆρξεν ἀρχηγός της, τοσούτω μᾶλλον ἐφ᾽ ὅσον οὔτε τὸ σχετικὸν πρωτόκολλον μεθ᾽ ἡμῶν ὑπέγραψε, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἀνέφερον.

»2) Ἡ ὀργάνωσις Χ συνεστήθη καὶ ὠργανώθη παρ᾽ ἐμοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἀνέφερον, ὑπῆρξα ὁ ἀδιαφιλονίκητος ἀρχηγός της, καὶ ὁ μόνος τοιοῦτος καθ᾽ ὅλην τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς καὶ μετέπειτα μέχρι τῆς διαλύσεώς της, διηύθυνα προσωπικῶς τὴν ὅλην ἐνέργειάν της, καὶ ἐτέθην ἐπὶ κεφαλῆς της κατὰ τοὺς ἀγῶνας οὓς διεξήγαγεν, ἐδιώχθην διὰ τὴν δρᾶσιν της ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ, διεκινδύνευσα πλειστάκις τὴν ζωήν μου, καὶ ὑπέστην τεραστίας ὑλικὰς ζημίας τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ οἱ συγγενεῖς μου. Οὐδεὶς δ᾽ ἄλλος ἔχει οἱονδήποτε δικαίωμα ἐπὶ τοῦ τίτλου τῆς Ὀργανώσεως Χ.

»3) Ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ὑπέβαλον συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ Α.Ν. 844/48, βάσει τοῦ ὁποίου καὶ ἀνεγνωρίσθη ἡ Ὀργάνωσις, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς προσωπικῆς μου ἐργασίας καὶ τῶν συνεργατῶν μου, προϊὸν δράσεως τῆς Ὀργανώσεως μετὰ τὴν περίοδον: Μάϊος 1941-Ἀπρίλιος 1942· ἐργασία καὶ δρᾶσις πρὸς τὴν ὁποίαν τυγχάνει τελείως ξένος καὶ ἀμέτοχος ὁ Στρατηγὸς κ. Βραχνὸς Β.

»4) Ἐφ᾽ ὅσον ὁ Στρατηγὸς κ. Βραχνὸς Β. διατείνεται ὅτι ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως Χ κατὰ τὴν περίοδον Μάϊος 1941-Ἀπρίλιος 1942, τότε ἕνεκεν ποίου λόγου δὲν ὑπέβαλεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δικαιολογητικά, καὶ νὰ ζητήση τὴν ἀναγνώρισίν του, ἀλλ᾽ ἀνέμενε καὶ ἐνεφανίσθη μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὀργανώσεως Χ, βάσει στοιχείων ἅτινα ὑπεβλήθησαν παρ᾽ ἐμοῦ;

»Τέλος θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου νὰ κάμω καὶ τὴν κάτωθι διευκρίνισιν. Εἰς τὴν ἀναφοράν μου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ὀργανώσεως "Χ" συμπεριέλαβον τὴν περίοδον τοῦ θέρους 1941 καὶ τοῦτο διότι, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀνέφερον, τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν της προήρχοντο ἀπὸ τὴν ὀργάνωσιν ἣν ἱδρύσαμεν μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα Γ. καὶ Βάλβη Ζαφ. ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1941 καὶ τὰ ὁποῖα μὲ ἠκολούθησαν εἰς τὴν ὀργάνωσιν "Χ" μετὰ τὴν διαφωνίαν μου μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα Γ. Τὰ μέλη ταῦτα ἤρχισαν ἀπὸ τότε τὴν δρᾶσιν των καὶ συνεπῶς θὰ ἦτο ἄδικον νὰ στερηθοῦν τῶν δικαιωμάτων των καὶ ὑλικῶν καὶ ἠθικῶν πλεονεκτημάτων ἅτινα τοὺς χορηγεῖ ὁ σχετικὸς Α.Ν. ἀπὸ ἀπόψεως χρόνου, ὑπηρεσίας, ἐὰν ὡς τοιοῦτος ὑπελογίζετο μόνον ἀφ᾽ ὅτου τυπικῶς ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν ὡς ὀργάνωσις "Χ".

»Παρακαλῶ ὅπως ἐπὶ τοῦ ἀναφυέντος ζητήματος ἐξετασθῇ ὁ ἐκ τῶν ἱδρυτῶν της μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα Γ. συγκροτηθείσης ὀργανώσεως κ. Ζαφείριος Βάλβης δικηγόρος (ὁδὸς Μακένζυ Κίγκ ἀρ. 16, τηλ. 28770 ἢ 21809), ὅστις ἔζησε τὰ γεγονότα καὶ συνεπῶς εἶναι ὁ μᾶλλον κατάλληλος ἵνα δώσῃ πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ἀναληθοῦς ἰσχυρισμοῦ τοῦ Στρατηγοῦ Βραχνοῦ Β., ἰσχυριζομένου ὅτι δῆθεν ὑπῆρξεν ἀρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως "Χ" κατὰ τὴν περίοδον Μάϊος 1941-Ἀπρίλιος 1942.

»Παρακαλῶ ἐπίσης ὅπως ἐξετασθοῦν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ οἱ κάτωθι, ἐπιφυλασσόμενος ὅπως, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη ἢ κριθῇ ἀναγκαῖον παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ προτείνω καὶ ἄλλους ἐκ τῶν στελεχῶν τῆς ὀργανώσεως: 1) Στρατηγὸς Βεντήρης Κ. (Ἀναπήρων 2, τηλ. 70808). 2) Στρατηγὸς Μαντᾶς Χρῖστος (Πρόεδρος Ἑνώσεως Ἑλλήνων Ἀποστράτων Ἀξιωματικῶν). 3) Στρατηγὸς Κοσμᾶς Γεώργιος (ὁδὸς Ραβινέ, ἀρ 18β). 4) Δικηγόρος Παπαδόπουλος Χριστόδουλος (Λέοντος Βούρου 2, τηλ. 613571). 5) Δικηγόρος Εὐσταθόπουλος Μιχαὴλ (Πατησίων ἀρ. 9, τηλ. 53125). 6) Δικηγόρος Εὐσταθόπουλος Κων/νος, Πατησίων ἀρ. 9, τηλ. 53125). 7) Συν/ρχης Μπόντζος Νικόλαος. 8) Ἀντ/ρχης Τσίχλης Γεώργιος».

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Ὑπόμνημα τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου ἐν ἀποστρατείᾳ Γεωργίου Γρίβα πρὸς τὸ ΓΕΣ, Β4/ν, ἡμερομηνίας 22.5.1953:

«Περὶ διεκδικήσεως ὑπὸ Στρατηγοῦ Βραχνοῦ Β. τῆς Ἀρχηγίας τῆς "Χ" ἀπὸ Μαΐου 1941-Ἀπριλίου 1942.

»Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τὴν παροῦσαν συμπληρωματικῶς καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ἀπὸ 18ης τρέχ. ἀναφοράν μου, κατόπιν τῆς ἀναγνώσεως τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ἅτινα ἐτέθησαν ὑπ᾽ ὄψιν μου ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας (ἀναφορὰ Στρατηγοῦ κ. Βραχνοῦ Β., πόρισμα Ταξιάρχου κ. Μπασιάκου, μαρτυρικαὶ καταθέσεις).

»1) Ὁ Στρατηγὸς κ. Βραχνὸς Β. διατείνεται ὅτι μετὰ τοῦ Στρα-

Ὁ Στρατάρχης Ἀλέξανδρος Παπάγος, ὁ ὁποῖος μέχρι τῆς συλλήψεώς του ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, ἐργαζόταν γιὰ τὴν ἑνοποίηση τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων καὶ περιέβαλλε τὸν Γρίβα μὲ ἰδιαίτερη ἐμπιστοσύνη.

τηγοῦ Λάδδα Γ. συνεκρότησαν ὀργάνωσιν ὑπὸ τὴν ὀνομασιαν "Ορ-
γάνωσις Μεραρχίας Χ" καὶ ὅτι τῆς ὀργανώσεως ταύτης ὑπῆρξα Ἐ-
πιτελάρχης.

»Ὡς καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρω μνημονευομένῃ ἀναφορᾷ μου ἀνέφερα,
μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ κ. Βραχνοῦ Β. οὐδεμίαν συνεργασίαν εἶχον ποτὲ
διὰ ζητήματα Ὀργανώσεως. Ὡς πρὸς τὴν ὀνομασίαν τῆς Ὀργάνω-
σεως ἣν μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάδδα Γ. συνεκροτήσαμεν (ἄνευ συμ-
μετοχῆς τοῦ Στρατηγοῦ κ. Βραχνοῦ Β.), εἰς ταύτην οὐδεμίαν ὀνομα-
σίαν ἐδώσαμεν, ἐνῷ ὁ Στρατηγὸς Λάδδας Γ. ἐσυνήθιζε νὰ τὴν ὀνο-
μάζῃ Ὀργάνωσιν ΙΙ Μεραρχίας, ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς Μεραρχίας ἣν
διώκησε κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν ἐκστρατείαν. Τὴν ὀνομασίαν ταύτην
ἔλαβεν ὁριστικῶς πλέον ἡ ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν Λάδδαν Γ. Ὀργάνω-
σις μετὰ τὴν διαφωνίαν μας, ἥτις καὶ ἐνετάχθη τότε ὑπὸ τὴν Στρα-
τιωτικὴν Ἱεραρχίαν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ὀνομασίαν, ἐνῷ ἐγὼ συνεκρό-
τησα τὴν Ὀργάνωσιν "Χ".

»Κατὰ πληροφορίας μου, ἀμφότεροι οἱ Στρατηγοὶ (Λάδδας καὶ
Βραχνὸς) ὑπέβαλον κατόπιν τοῦ Α.Ν. 971/49, περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν
ἀμοιβῶν εἰς Ἐθνικὰς Ὀργανώσεις, ἀναφορὰν δι᾽ ἀναγνώρισίν των ὡς
Ἀρχηγῶν Ὀργανώσεώς τινος. Ἐὰν ἡ πληροφορία μου εἶναι ἀκριβής,
παρακαλῶ νὰ ἐρευνηθῇ ποία ἦτο ἡ Ὀργάνωσις αὕτη καὶ ἐὰν ἡ ὀνο-
μασία της συμφωνῇ πρὸς τὴν τοιαύτην τῆς "Χ" ἧς τὴν Ἀρχηγίαν
διεκδικεῖ ὁ κ. Βραχνὸς δι᾽ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα ἢ πρὸς τὴν
τοιαύτην τῆς "Μεραρχίας Χ", ἣν ὁ Στρατηγὸς κ. Βραχνὸς διατείνε-
ται ὅτι συνεκρότησε μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάδδα Γ.

»2) Ὁ ἐνεργήσας τὴν ἐξέτασιν ταξίαρχος κ. Μπασιάκος ἐπρό-
τεινεν ὅπως ὀνομασθῇ ὁ Στρατηγὸς κ. Βραχνὸς Β. Ἀρχηγὸς τῆς "Χ"
ἀπὸ Μαΐου 1941-Ἀπριλίου 1942, χωρὶς νὰ ἔχῃ λάβει καὶ τὴν ἰδικήν
μου κατάθεσιν οὔτε καὶ τῶν μαρτύρων οὓς θὰ ἐπρότεινα, ἀλλὰ καὶ
χωρὶς νὰ ἔχουν ὑποβληθῇ ἐκ μέρους τοῦ Στρατηγοῦ κ. Βραχνοῦ Β.
δικαιολογητικὰ δράσεώς του, στηριζόμενος ἐπὶ μόνου τοῦ γεγονότος
ὅτι ὁ Στρατηγὸς ἤχθη εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ.

»Οὕτω ἡ μὲν ἐξέτασις ἐκείνη εἶναι μονόπλευρος, ἀφ᾽ ἑτέρου
ὅμως καὶ μόνη ἡ ἰδιότης τοῦ αἰχμαλώτου δὲν εἶναι στοιχεῖον τὸ
ὁποῖον νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἀναγνώρισίν τινος ὡς Ἀρχηγοῦ Ὀργανώ-
σεως, διότι ὁ σχετικὸς Α.Ν., ἄρθρον 7, παρ. 2, καθορίζει ἐπακριβῶς
ποῖα στοιχεῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν τοιαύτην ἀναγνώρισιν, στοιχεῖα
τὰ ὁποῖα δὲν ὑπέβαλεν ὁ Στρατηγὸς Βραχνὸς Β. καὶ διὰ τῶν ὁποί-

*ων νὰ ἀποδεικνύεται ἡ δρᾶσις του, δικαιολογοῦσα τὴν ἀναγνώρισίν
του ὡς Ἀρχηγοῦ Ὀργανώσεως. Οὐδαμοῦ δὲ τοῦ σχετικοῦ Α.Ν. ὑπάρ-
χει διάταξις ἐπιτρέπουσα τὴν ἀναγνώρισιν Ὀργανώσεώς τινος καὶ
τοῦ Ἀρχηγοῦ της μὲ μόνον στοιχεῖον ὅτι ὁ τελευταῖος ἤχθη αἰχμά-
λωτος ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ.*

»3) Ὡς πρὸς τοὺς ἐξετασθέντας μάρτυρας.

*»α) Ταξίαρχος Κοκορέτσας. Οὗτος ἐμυήθη εἰς τὴν Ὀργάνωσιν
τὸν Αὔγουστον 1943 καὶ συνεπῶς ἡ κρίσις του ὅτι: ἀσφαλῶς ἐπὶ κε-
φαλῆς τῆς "Χ" θὰ ἦσαν οἱ στρατηγοὶ Λάδδας Γ. καὶ Βραχνὸς Β. εἶναι
ἀστήρικτος, δεδομένου ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἰδίαν ἀντίληψιν,
ἀφοῦ ὁ μὲν Στρατηγὸς Βραχνὸς Β. εἶχε ἀπὸ πολλοῦ συλληφθῆ αἰχμά-
λωτος (Ἀπρίλιος 1942), μετὰ δὲ τοῦ Στρατηγοῦ Λάδδα Γ. ἀπὸ πολ-
λοῦ εἶχε διακοπῆ πᾶσα μεθ᾽ ἡμῶν συνεργασία.*

*»β) Συνταγματάρχης ἐά. Μπουσμπουρέλης Ἰωάννης. Ὡς πολὺ
καλῶς ἐνθυμοῦμαι, τὸ θέρος 1941 τὸν ἐκάλεσα ἐγὼ τὸ πρῶτον εἰς
τὴν οἰκίαν μου καὶ τὸν ἐμύησα εἰς τὰ τῆς Ὀργανώσεως, ἀνέθεσα δὲ
εἰς τοῦτον τὴν ὀργάνωσιν μαχητικοῦ τμήματος εἰς τὸν Ν. Κόσμον,
χωρὶς τότε οὗτος νὰ μοῦ ἀναφέρῃ ὅτι ἀπεστάλη εἰς ἐμὲ ὑπὸ τοῦ
Στρατηγοῦ κ. Βραχνοῦ Β. Τὸ τελευταῖον, κατατεθὲν ὑπὸ τούτου
κατὰ τὴν ἐξέτασιν, ἐπενοήθη μεταγενεστέρως, δεδομένου ὅτι δὲν
εὑρισκόμεθα εἰς ἀγαθὰς σχέσεις ἀπὸ τῆς ἐπανόδου του ἐκ Μ. Ἀνα-
τολῆς, ὅπου ἀνεχώρησε τὸν Φεβρουάριον 1944, ἀποχωρήσας τότε
τῶν τάξεων τῆς Ὀργανώσεως, οἰκείᾳ βουλήσει καὶ ἀφοῦ ἀνέφερε τὸ
τοιοῦτον προηγουμένως εἰς ἐμέ.*

*»γ) Ὑποστράτηγος Παναγόπουλος Β. Οὗτος ἀναφέρει ὅτι ἐγὼ
τοῦ ἐγνώρισα ὅτι ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ὀργανώσεως "Χ" ἦτο διοικοῦσα
ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Στρατηγῶν Λάδδα Γ. καὶ Βραχνοῦ Β. Ἀσφαλῶς ὁ
Στρατηγὸς δὲν θὰ ἐνθυμῆται καλῶς, διότι ἡ ἐπαφὴ ἐμοῦ μετὰ τού-
του ἐπεζητήθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Τσιγάντε καὶ ἔλαβε χώραν εἰς τὴν
οἰκίαν τοῦ Στρατηγοῦ κ. Ἀντωνοπούλου Μιχαήλ, τὸν Ἰανουάριον
1943, παρουσίᾳ καὶ τοῦ Τσιγάντε, ὅστις καὶ ἀνέθεσεν εἰς ἐπιτροπὴν
ἐξ ἡμῶν τὴν ἀποστολὴν ἣν εἶχεν ἀναλάβει ἐν Ἑλλάδι, προκειμένου
οὗτος νὰ ἀνεχώρει διὰ Μ. Ἀνατολήν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην
(Ἰανουάριος 1943) δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐκ μέρους μου λόγος
περὶ ἐπιτροπῆς εἰς ἣν συμμετεῖχε καὶ ὁ κ. Βραχνὸς Β., διὰ τὸν ἁπλού-
στατον λόγον, ὄχι μόνον ὅτι οὗτος δὲν ὑπῆρξε ποτὲ μέλος τοιαύτης
ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ καὶ διότι ἀπὸ πολλοῦ ἦτο ἐν αἰχμαλωσίᾳ.*

*»Τέλος, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐπὶ τοῦ τίτλου τῆς
Ὀργανώσεως "Χ", ὡς Ἀρχηγός, οὐδεὶς δύναται νὰ ἔχῃ δικαιώματα,
πλὴν ἐμοῦ, διότι ἐκτὸς τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ὑπέβαλα εἰς τὴν ἐπι-
τροπήν, βάσει καὶ τῶν ὁποίων ἀνεγνωρίσθην ὡς τοιοῦτος, τὸ δικαί-
ωμά μου τοῦτο εἶναι νόμιμον καὶ ἀναφαίρετον δυνάμει τοῦ ἄρθρου
4, παρ. 2/γ τοῦ Α.Ν. 971/49, διότι καὶ ἐπεβλήθην ὡς Ἀρχηγὸς τῆς
"Χ" εἰς τὴν Πανελλήνιον κοινὴν γνώμην. Καὶ ὁ τελευταῖος Ἕλλην ἐὰν
ἐρωτηθῇ, καλοπίστως φερόμενος, θὰ ἀπαντήσῃ ἀδιστάκτως ὅτι Ἀρ-
χηγὸς τῆς "Χ" κατὰ τὴν Κατοχὴν ἦτο ὁ ὑποφαινόμενος καὶ οὐδεὶς
ἄλλος. Δύναμαι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, νὰ παρουσιάσω σωρείαν ἐφημερί-
δων καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς (19 Δεκεμβρίου 1947), εἰς ἃ μνη-
μονεύεται ὁ ὑποφαινόμενος ὡς Ἀρχηγὸς τῆς "Χ", καὶ χωρὶς τότε ἐκ
μέρους τῶν σήμερον διεκδικητῶν τοῦ τίτλου τούτου νὰ ἐγείρῃ τις δια-
μαρτυρίαν τινα.*

*»Πλὴν τῶν ἐν τῇ ἀπὸ 18ης τρεχ. ἀναφορᾷ μου προταθέντων
μαρτύρων, προτείνω ὡς τοιοῦτον καὶ τὸν Ἀντισυνταγματάρχην ἐν
Π.Δ. Σταυρόπουλον Χαράλ., ἐπίλεκτον στέλεχος τῆς "Χ" καὶ ἐκ τῶν
πρώτων μυηθέντων εἰς ταύτην».*

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ: Ὑπόμνημα τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου ἐν ἀποστρατείᾳ Γεωργίου Γρίβα πρὸς τὸ ΓΕΣ, ἡμερομηνίας 18 Ἰουλίου 1953:

*«Ἀναφέρομαι εἰς τὰς ἀπὸ 18 καὶ 22 Μαΐου ἐἐ ἀναφορᾶς μου
πρὸς Γ.Ε.Σ. καὶ συμπληρωματικῶς καταθέτω τὰ κάτωθι:*

*»1) Τί ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ στρατηγὸς Βραχνὸς Β. ἀπὸ ἀπόψεως
δράσεως καθ᾽ ὅλην τὴν περίοδον ἀπὸ Μαΐου 1941-Ἀπριλίου 1942
ὥστε νὰ δικαιολογῇ τὴν ἀναγνώρισίν του ὡς Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώ-
σεως "Χ";*

*»Ἡ μὲν Ὀργάνωσις "Χ" ἐδημιουργήθη μετὰ τὴν διαφωνίαν μου
μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάδδα Γ. καὶ ἡ ὅλη ἐργασία ἡ ἐπιτελεσθεῖσα
ὑπὸ ταύτης, καὶ χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεγνωρίσθη ὡς τοιαύτη Ἐ-
θνικῆς ἀντιστάσεως, εἶναι προσωπικὸν ἔργον ἰδικόν μου καὶ τῶν ἀμέ-
σων συνεργατῶν μου, καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον εἶναι τελείως ξένοι οἱ δύο
στρατηγοί, ὡς δύναται νὰ διαπιστωθῇ ἐκ τῶν ὑποβληθέντων ὑπ᾽ ἐμοῦ
ἐγγράφων εἰς Γ.Ε.Σ. διὰ τὴν ἀναγνώρισίν της. Ὡς δὲ τὴν μετὰ τοῦ
στρατηγοῦ Λάδδα καὶ ἐμοῦ συγκροτηθεῖσαν ὀργάνωσιν καὶ εἰς τὴν
ὁποίαν ὁ στρατηγὸς Βραχνὸς ἰσχυρίζεται ὅτι συμμετεῖχεν ὡς ἀρχη-
γός, οὐδεμία σοβαρὰ ἐργασία εἶχε γίνει εἰς τοὺς κόλπους της ὥστε*

νὰ δικαιολογῇ τὴν ἀναγνώρισίν της ὡς τοιαύτης Ἐθνικῆς ἀντιστάσεως συμφώνως τοῖς ἄρθροις 1-3 τοῦ Α.Ν. 971/49 καὶ τοῦτο εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω, διότι ἡ ὅλη κίνησις τῆς ὀργανώσεως ἐκείνης εὑρίσκετο εἰς χεῖρας μου.

»2) Ὁ στρατηγὸς Βραχνὸς Β. ὁμιλεῖ περὶ Ὀργανώσεως ἣν συνεκρότησε μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάϐδα Γ. ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1941. Ἀλλ' ἡ Ὀργάνωσις ἣν ὁ στρατηγὸς Λάϐδας Γ. καὶ ὁ ὑποφαινόμενος συνεκροτήσαμεν χρονολογεῖται περὶ τὰ μέσα Ἰουνίου 1941, ὑπογραφέντος μάλιστα ὑφ' ἡμῶν καὶ σχετικοῦ πρωτοκόλλου, ἄνευ συμμετοχῆς τοῦ στρατηγοῦ Βραχνοῦ Β. Διατί ὁ στρατηγὸς Βραχνὸς Β. δὲν ὑπέϐαλεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅταν ἐζητήθησαν διὰ τοῦ Α.Ν. 971/49 δικαιολογητικὰ διὰ τὴν ἀναγνώρισίν του ὡς ἀρχηγοῦ τῆς "Χ"; Ὡς πληροφοροῦμαι, οἱ δύο στρατηγοὶ ὑπέϐαλον δι' ἄλλην τινὰ Ὀργάνωσιν τοιαῦτα δικαιολογητικά. Ἀφ' ἑτέρου ὁ στρατηγὸς Βραχνὸς Β., εἰς ἀναφοράν του πρὸς τὸ Γ.Ε.Σ., ὁμιλεῖ περὶ συγκροτήσεως μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάϐδα Γ. ὀργανώσεως ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν "Ὀργάνωσις Μεραρχίας Χ". Τὰ ἀνωτέρω πῶς συμϐιϐάζονται μὲ τὰς σημερινὰς διεκδικήσεις τῶν ἐπὶ τῆς ἡγεσίας τῆς "Χ";

»3) Τὸ ὅτι εἰς τὴν πρώτην Ὀργάνωσιν ἣν συνεκροτήσαμεν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάϐδα Γ. οὐδεμίαν ἐδώσαμεν ὀνομασίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ Ὀργάνωσις "Χ" οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τοὺς προαναφερομένους δύο στρατηγούς, ἐμφαίνεται ἐξ ἄρθρων τοῦ στρατηγοῦ Λάϐδα Γ. δημοσιευθέντων εἰς τὸν «Ἐθνικὸν Κήρυκα» (φύλλα 26 καὶ 28 Μαΐου 1946 καὶ 9 Ἰουνίου 1946).

»Εἰς τὸ φύλλον τῆς 26ης Μαΐου 1946 ὁμιλεῖ περὶ τῆς Ὀργανώσεως ἐκείνης ὡς ἑξῆς: "... Ἐκεῖ, λοιπόν, εἰς τὴν μονὴν Προυσσοῦ εἶχε ληφθῆ ἡ πρώτη ἀπόφασις καὶ εἶχε τεθῆ ἐν βασικῷ σχεδίῳ ἡ μετὰ ἕνα μῆνα πραγματοποιηθεῖσα συγκρότησις ἐν Ἀθήναις τῆς πρώτης στρατιωτικῆς Ὀργανώσεως Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, ἥτις γνωσθεῖσα βραδύτερον ἐχαρακτηρίσθη σκοπίμως ὡς βασιλόφρων, φασιστική, τεταρτοαυγουστιανή. Ἐνῷ δὲ οὐδόλως ἔκαμε τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως βασιλόφρων, ἀλλὰ μόνον τοῦ χαρακτηρισμοῦ «εὔορκος» καὶ ἑπομένως οὐδένα πατριώτην ἀξιωματικὸν ἀπέκλειε..."

»Εἰς τὸ φύλλον τῆς 26 Μαΐου 1946 ὁ στρατηγὸς Λάϐδας Γ. κάμνει σαφῆ ἀντιδιαστολὴν μεταξὺ τῆς πρώτης ἐκείνης ὀργανώσεως καὶ τῆς τοιαύτης τῆς "Χ", γράφων τὰ ἑξῆς: "Η πρώτη ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ Ἰουνίου 1941 σοβαρωτάτη στρατιωτικὴ ὀργάνωσις ἐθνικῆς ἀντιστά-

σεως ὑπὸ δύο ὑποστρατήγους τοῦ Ἀλβανικοῦ μετώπου, χαρακτηρισθεῖσα ὡς βασιλόφρων, ἀνησύχησε τοὺς διευθύνοντας τὸν ἑλιγμὸν δημοκρατικούς... Ἐκ τῆς προσϐολῆς ταύτης σχετικὸν ἀποτέλεσμα εἶχε μόνον ἡ ἐξ Αἰγύπτου ἐκτοξευθεῖσα διασπαστικὴ ἐνέργεια Κανελλοπούλου, ἥτις διὰ τοῦ χρυσίου ἐπέτυχε τὴν ἀπόσπασιν μικροῦ μέρους στελεχῶν, ἅτινα ἐμφανισθέντα ἀπὸ τοῦ 1943 ὡς Ὀργάνωσις Χ, ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν καὶ τὴν ὑλικὴν προστασίαν τῆς ὀργανώσεως «Ἐθνικὴ Δρᾶσις». Ὁ ὄγκος ὅμως τῆς ὡς ἄνω στρατιωτικῆς Ὀργανώσεως, μὴ τυχὼν οὐδαμόθεν ἐνισχύσεως, ἠναγκάσθη νὰ εἰσέλθη ὡς ἰδία Ὀργάνωσις εὐόρκων στελεχῶν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς κατὰ τὸν Μάϊον 1943 ὀργανωθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Στρατιωτικῆς Ἱεραρχίας".

»Εἰς τὸ φύλλον τῆς 28 Μαΐου 1946 ὁ στρατηγὸς οὔτε κἂν ἀναγνωρίζει ὅτι ὑπῆρξεν Ὀργάνωσις "Χ" δράσασα (τῆς ὁποίας ἐν τούτοις τὴν δρᾶσιν ἠθέλησε μετέπειτα νὰ οἰκειοποιηθῇ), διότι γράφει: "Πάντως κατὰ τὴν ἀναρχοκομμουνιστικὴν περίοδον 1944 καὶ τὰ τρία στρατιωτικὰ συγκροτήματα ΕΔΕΣ, ΡΑΝ καὶ Στρατιωτικὴ Ἱεραρχία, ὁμοῦ μετὰ τοῦ στρατιωτικοῦ συγκροτήματος τοῦ κ. Ζέρϐα, εὑρέθησαν συνησπισμένα κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ". Κατὰ τὸν Στρατηγόν, συνεπῶς, ὅλαι αἱ ἀνωτέρω Ὀργανώσεις ἐπολέμησαν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἀπὸ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἔλειπεν ἡ Ὀργάνωσις "Χ"!

»Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων τοῦ στρατηγοῦ Λάϐδα Γ. ἐμφαίνεται σαφῶς ὅτι: α) Οὐδεμία σχέσις ὑφίσταται μεταξὺ τῆς "Χ" ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν στρατηγῶν Λάϐδα Γ. καὶ Βραχνοῦ Β. ἀφ' ἑτέρου. β) Ἡ πρώτη ὀργάνωσις, ἣν συνεπήξαμεν ὁ στρατηγὸς Λάϐδας Γ. καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, κάθε ἄλλο ἢ τὸν τίτλον "Χ" ἔφερε, ἢ ἐκεῖνον ὃν ὁ στρατηγὸς Βραχνὸς Β. ἐν τῇ ἀναφορᾷ του διατείνεται, ἤτοι "Ὀργάνωσις Μεραρχίας Χ". γ) Ὁ στρατηγὸς Λάϐδας Γ. μετὰ τὴν διαφωνίαν μας ἐνετάχθη εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς Στρατιωτικῆς Ἱεραρχίας ὡς ἰδία Ὀργάνωσις.

»4) Ἐφ' ὅσον ὁ στρατηγὸς Βραχνὸς Β. εἶχε διεκδικήσεις ἐπὶ τῆς Χ, διατί μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας δὲν μὲ ἐκάλεσε καὶ νὰ μὲ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς Ὀργανώσεως, ἡ ὁποία ἐξηκολούθει νὰ ὑφίσταται καὶ νὰ δρᾷ μὲ τὸν ἴδιον τίτλον καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ τῆς ὁποίας ἤμην ὁ Ἀρχηγός, ὁ δὲ Ἑλληνικὸς τύπος καὶ ὁ ξένος τοιοῦτος ἠσχολήθησαν περὶ ταύτης καὶ τοῦ ὀνόματός μου;

»5) Διατί οἱ στρατηγοὶ Λάδδας καὶ Βραχνὸς Β. δὲν διεμαρτυρήθησαν ποτὲ ὅταν ὁ τύπος καὶ ξένοι στρατιωτικοὶ ἠσχολήθησαν περὶ τῆς δράσεως τῆς "Χ" κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς καὶ ἀνέφερον πάντοτε ὡς ἀρχηγὸν αὐτῆς τὸν ἀντισυνταγματάρχην Γρίβαν;

»Θέτω ὑπ᾽ ὄψιν ὑμῶν τὰ κάτωθι: α) Φύλλον τῆς ἐφημερίδος "Ἐλευθερία" 9 Ἰουλίου 1948. Ὁ Συν/άρχης Κρίς, ἀρχηγὸς τῆς Συμμαχικῆς ἀποστολῆς εἰς τὰ Ἑλληνικὰ βουνά, ὁμιλεῖ περὶ τῆς "Χ" καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς Γρίβα. β) Φύλλα τῆς ἐφημερίδος "Ἐλευθερία" 20 καὶ 22 Μαΐου 1947. Ὁ Μὰκ Νήλ, στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῆς Ἀμερικῆς ἐν Ἀθήναις, ὁμιλεῖ καὶ οὗτος περὶ τῆς "Χ" καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς, τοῦ Γρίβα. γ). Ἡ ἐφημερίς "Βραδυνή", εἰς ρεπορτὰζ ὑπὸ τὸν τίτλον "Η Ἀθήνα στὶς φλόγες", ἐπὶ σειρὰν ἡμερῶν, ἐδημοσίευσε περὶ τῆς δράσεως τῆς "Χ" καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς, τοῦ Γρίβα. δ) Ὁ Χρῖστος Ζαλοκώστας, εἰς τὸ βιβλίον του "Τὸ χρονικὸν τῆς Σκλαβιᾶς", γράφει ἐπανειλημμένως περὶ τῆς "Χ" καὶ ἀρχηγοῦ αὐτῆς, τοῦ Γρίβα.

»Ἀρκοῦμαι εἰς αὐτά, χωρὶς νὰ ἀναφέρω δημοσιεύσεις μου εἰς τὸν Τύπον ὡς ἀρχηγὸς τῆς "Χ", οὔτε τὴν ἐναντίον μου κατηγορίαν τῆς Κυβερνήσεως Σοφούλη, ὅτι ὡς Ἀρχηγὸς τῆς "Χ" ὑπεκίνησα δῆθεν τὸ κίνημα τῶν Καλαμῶν τοῦ 1946, ἀναγκασθεὶς τότε νὰ δώσω συνέντευξιν ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ταύτην εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριτὴν τοῦ Ρώϋτερ, δημοσιευθεῖσαν καὶ εἰς τὴν ἐφημερίδα "Βραδυνὴ" (φύλλον 22 Ἰανουαρίου 1946), οὔτε νὰ ἀναφέρω τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἐπιθέσεις τοῦ κομμουνιστικοῦ Τύπου ἐναντίον τοῦ προσώπου μου ὡς ἀρχηγοῦ τῆς "Χ", οὔτε τὴν προγραφήν μου ἐκ μέρους τῶν δολοφόνων κομμουνιστῶν ὡς ἀρχηγοῦ τῆς "Χ".

»Τῶν δημοσιευμάτων τούτων ἀσφαλῶς ἔλαβον γνῶσιν οἱ δύο στρατηγοί, ἐν τούτοις κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, καθ᾽ ἣν ἦτο λίαν ἐπικίνδυνον καὶ νὰ ἀναφέρῃ τις, ἀκόμη, ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν "Χ", οἱ δύο στρατηγοὶ ἐτήρησαν σιωπὴν καὶ οὐδέποτε διεμαρτυρήθησαν διότι ἐφερόμην ἀρχηγὸς τῆς "Χ".

»Ἐπὶ πλέον, ὅμως, τὰ ἀνωτέρω μαρτυροῦν ὅτι ἐπεβλήθην δι᾽ αὐτῶν τούτων τῶν ἔργων μου καὶ τῆς καθόλου δράσεώς μου κατὰ τὴν Κατοχήν, ὡς ὁ μόνος καὶ ἀδιαφιλονίκητος ἀρχηγὸς τῆς "Χ", τόσον εἰς τὴν κοινὴν γνώμην τοῦ ἐσωτερικοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Βισίνσκυ, εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς Ὀργανώσεως "Χ" καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῆς Γρίβα διὰ νὰ κατηγορήσῃ τὴν μοναρχοφασιστικὴν Ἑλλάδα!

Ὁ ἀπηνὴς ἐχθρὸς τῆς «Χ» Παναγιώτης Κανελλόπουλος, φανατικὸς ὑποτελὴς τῶν Ἄγγλων, φωτογραφούμενος μὲ τὸν Τσῶρτσιλ.

»Τέλος, θεωρῶ ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τοῦ ἀτόμου μου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Κατοχῆς, ἡ ὁποία ἐγράφη μὲ αἷμα καὶ θυσίας καὶ εἰς τὰς ὁποίας συμμετέσχε καὶ ὁ ὑποφαινόμενος καθὼς καὶ οἱ συνεργάται του τῆς Ὀργανώσεως "Χ", ἀπέναντι ἐπίσης τῆς μνήμης τῶν νεκρῶν τῆς Ὀργανώσεως ταύτης, οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς διὰ τὰς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τοὺς ὁποίους προσωπικῶς ὡδήγησα ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου, θεωρῶ ὑποχρέωσιν, λέγω, νὰ ἀγωνισθῶ δι᾽ ὅλων τῶν νομίμων μέσων ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέψω οὐ μόνον νὰ μοῦ ἀφαιρεθῆ ὁ τιμητικὸς τίτλος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς "Χ" (τὸ μόνον ἄλλωστε ἔπαθλον τὸ ὁποῖον μοὶ ἀπέμεινε διὰ τοὺς τόσους ἀγῶνας καὶ θυσίας) ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέψω νὰ οἰκειοποιηθῆ ἄλλος τις τὸν τίτλον τοῦτον. Οἱ τιμητικοὶ τίτλοι δὲν ἀποκτῶνται μὲ ἀγῶνας γραφειοκρατίας, ἀλλὰ φέρουν τὴν σφραγῖδα τῆς δράσεως, ἡ ὁποία καὶ μόνη δίδει δικαιώματα, ἀλλὰ καὶ ἀφήνει ἴχνη τὰ ὁποῖα οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξαλείψῃ.

»Μάρτυρας προτείνω τοὺς κάτωθι: 1) Στρατηγὸν Βεντήρην Κωνσταντῖνον (Ἀναπήρων 2, τηλ. 70808). 2) Στρατηγὸν Μαντᾶν Χρῖστον, πρόεδρον Ἑνώσεως Ἑλλήνων Ἀποστράτων Ἀξιωματικῶν. 3) Στρατηγὸν Κοσμᾶν Γεώργιον (ὁδὸς Ραβινὲ 18 Β. 4) Δικηγόρον Βάλδην Ζαφείρην (ὁδὸς Μακένξυ Κὶγκ 15, τηλ. 28770 καὶ 21809). 5) Δικηγόρον Παπαδόπουλον Χριστόδουλον (Λέοντος Βούρου 2, τηλ. 613571). 6) Δικηγόρον Εὐσταθόπουλον Μιχαὴλ (Πατησίων 9, τηλ. 53125). 7) Δικηγόρον Εὐσταθόπουλον Κωνσταντῖνον (Πατησίων 9, τηλ. 53125). 8) Συν/άρχην ἐά. Μπόντζον Νικόλαον, Τζουμαγιᾶς 10. 9). Ἀντ/άρχην Τσίχλην Γεώργιον, ἐπιτελάρχην ΧΙ Μεραρχίας. 10) Ἀντ/άρχην ἐν Π.Δ. Σταυρόπουλον Χαράλαμπον, Ζακύνθου, 5. 11) Ἀντ/άρχην Πυρ/κοῦ Ξένον Μιχαήλ, Σχολὴ Ἐθνικῆς Ἀμύνης. 12) Συν/άρχην Πυρ/κοῦ Μπενψάλτην Παναγιώτην, Γεν. Στρατονομίαν Ἀττικῆς.

»Συνημμένως ὑποβάλλω ἀντίγραφα διαφόρων δημοσιευμάτων ὁμιλούντων περὶ τῆς Ὀργανώσεως "Χ" καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ της Γρίβα».

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ: Ἐμπιστευτικὴ ἀναφορὰ τοῦ Στρατηγοῦ Γεωργίου Γρίβα, ἡμερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1971 πρὸς τὸ Α.Ε.Δ./ΔΕΠΑΘΑ, Γραφεῖον Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως:

«Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω τὰ κάτωθι:

»Εἰς τὸ ἀπὸ 29/12/70 Β.Δ. "Περὶ Ἀναγνωρίσεως Ὀργανώσεων Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως καὶ τῶν Ἀρχηγῶν των" εἶδον νὰ τροποποιοῦν-

No R I705/654/G FOREIGN OFFICE

2nd March I943.

My dear Ambassador,

We have received from our Legation in Berne a telegram containing the following personal message addressed to Your Excellency by M.Melas who is at present unable to return to his post:

"The Archbishop of Athens Chryssanthus
"requests me to inform Your Excellency that
"in his opinion the Government should commit
"themselves less in radio talks concerning
"future co-operation with all party leaders
"as some appear to have lost much of their
"following. Also considers advisable some
"kind of encouragement to the guerilla group
"under Colonel Grivas. The Archbishop's
"conservative leanings are of course notorious."

Yours sincerely

(signed) D.F.Howard

His Excellency
Monsieur Thanassis Aghnides
Greek Embassy
5I Upper Brook Street
W.I

Ἐπίσημο ἀγγλικὸ ἔγγραφο, ἡμ. 2.3.1943, τὸ ὁποῖο ἐξηγεῖ πολλά. Γίνεται λόγος γιὰ τὴν εἰσήγηση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρύσανθου νὰ δοθεῖ κάποια «ἐνθάρρυνση» πρὸς τὸν ἀρχηγὸ τῆς «Χ» Γρίβα. Ἀλλὰ σημειοῦται, περίπου ἀπορριπτικῶς, ἡ «συντηρητική» τοποθέτηση τοῦ Χρύσανθου! Ὅπως περίπου ἐφρόνουν καὶ οἱ κομμουνιστές. Καὶ μόνον τὸ ἔγγραφο αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν πολυπλόκαμη συνωμοσία εἰς βάρος τῆς «Χ» καὶ ἐξηγεῖ πολλά.

ται τὰ προγενέστερα Διατάγματα ἀπὸ 29/12/53 καὶ ἀπὸ 10/3/1950, ὅσον ἀφορᾶ τὴν ὑπ᾽ ἐμὲ Ὀργάνωσιν "Χ" καὶ τὴν "Ἄγνωστον Μεραρχίαν". Καὶ ὅμως αἱ ἀποφάσεις αἱ δημοσιευθεῖσαι εἰς τὰ δύο τελευταῖα Β.Δ. εἶχον ληφθῆ κατόπιν ἐμπεριστατωμένης μελέτης καὶ ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον ἤγειρον οἱ δύο Ε.Α. ἀντιστράτηγοι Λάδδας Γ. καὶ Βραχνὸς Β.

»Τὸ ἀπὸ 29/12/70 Β.Δ. δὲν ἔλαβεν ὑπ᾽ ὄψιν ὡρισμένα γεγονότα, περιέχει δὲ καὶ ἀνακριβείας αἱ ὁποῖαι θὰ ἀπεφεύγοντο ἐὰν ἐζητεῖτο καὶ ἡ ἡμετέρα γνώμη.

»1) Ἀναφέρονται ὡς μέλη Δ.Ε. τῆς Ε.Ο.Ε. "Ἄγνωστος Μεραρχία-Χ" ὁ ἀντ/γος ἐά. Βραχνὸς Β. καὶ ἐγώ. Ἀλλὰ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τούτου οὐδέποτε συνειργάσθην κατὰ τὴν Κατοχὴν ἐπὶ ζητημάτων ἀφορώντων οἱανδήποτε Ὀργάνωσιν Ε.Α. οὔτε ὑπῆρξα ποτὲ μέλος διοικούσης Ἐπιτροπῆς Ὀργανώσεως ὑπὸ τοιαύτην ἐπωνυμίαν. Ὅταν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάδδα Γ. συνειργάσθην ἐπ᾽ ὀλίγον χρόνον καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ συμπήξωμεν Ὀργάνωσιν Ε.Α. αὐτὴ ἐπωνομάζετο ἁπλῶς Ὀργάνωσις "ΙΙ Μεραρχίας" ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς Μεραρχίας ἣν οὗτος διώκει καὶ τῆς ὁποίας ἤμην Ἐπιτελάρχης κατὰ τὸν Ἀλβανικὸν πόλεμον.

»2) Εἰς τὸ Β.Δ. τῆς 29/12/53, τὸ ὁποῖον κατηρτίσθη μετὰ τὴν ἐμπεριστατωμένην ἐξέτασιν τῆς σχετικῆς ἀναφορᾶς τῶν δύο ἀντιστρατήγων, οὗτοι ἀνεγνωρίσθησαν Ἀρχηγοὶ Ὀργανώσεως ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Ἄγνωστος Μεραρχία", τὸ δὲ Β. Διάταγμα ἀπὸ 10.3.1950 οὐδόλως ἐτροποποιήθη ὡς πρὸς ἐμὲ ὡς Ἀρχηγὸν τῆς Ὀργανώσεως "Χ".

»Νῦν εἰς τὸ ἀπὸ 29/12/70 Β.Δ. οἱ ἀνωτέρω στρατηγοὶ ἐμφανίζονται ὡς μέλη Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Ὀργανώσεως ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Ἄγνωστος Μεραρχία-Χ". Ἐπὶ πλέον εἰς τὸ αὐτὸ Β.Δ. ἐμφανίζεται μία Ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Ἄγνωστος Μεραρχία Χ".

»Ὁμολογουμένως ὑπάρχει σύγχυσις εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐπωνυμίας, θὰ ἐπεθύμουν δὲ νὰ πληροφορηθῶ, ὅταν τὸ πρῶτον ἀμφότεροι οἱ στρατηγοὶ ὑπέβαλον ἀναφορὰν δι᾽ ἀναγνώρισιν τῆς ὑπ᾽ αὐτοὺς Ὀργανώσεως, δυνάμει τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. 150/1950 Ε.Δ.Υ.Σ., διὰ ποίαν Ὀργάνωσιν ὑπέβαλον.

»Νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ ἔλλειψιν σοβαρότητος τὸ νὰ ἀλλάζῃ ἕνας κάθε τόσον τίτλους Ὀργανώσεως διὰ νὰ προσπορισθῇ ἠθικὰ ὀφέλη, ἀκόμη δὲ περισσότερον δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν νὰ οἰκειοποιῆται

τίτλους τοὺς ὁποίους ἄλλοι ἀπέκτησαν μὲ ἐργασίαν καὶ θυσίας.

»Ἡ ἐπωνυμία «Χ» ἀνήκει μόνον εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἐκείνην τὴν ὁποίαν συνεκρότησα μὲ τὴν συνεργασίαν ἀξιωματικῶν οἱ ὁποῖοι μὲ ἠκολούθησαν μετὰ τὴν διαφωνίαν μου μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάδδα Γ.

»3) Ἡ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάδδα Γ. συνεργασία μου διήρκεσε ὀλίγους μόνον μῆνας, διότι οὐσιαστικῶς δὲν ἐπρόκειτο περὶ θετικῆς καὶ ἁρμονικῆς συνεργασίας, ἀλλὰ καθαρῶς ἀκαδημαϊκῆς τοιαύτης ἐκ μέρους τοῦ Στρατηγοῦ. Ἐγὼ μὲν εἰργαζόμην καὶ διεκινδύνευα, ἐνῷ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ οἰκειοποιηθοῦν τὴν ἔργῳ δρᾶσιν ἄλλου, συνεζήτουν ἀκαδημαϊκῶς, δι᾽ ὃ καὶ διεχώρισα τὰς εὐθύνας μου, ἐνωρὶς ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Λάδδαν Γ. καὶ ἀνέλαβον αὐτὰς ἀκεραίας μόνος.

»4) Τέλος, ἓν λάθος ἐξ ἀγνοίας ἢ παραδρομῆς: Κατάγομαι ἀπὸ τὸ χωρίον Τρίκωμον Ἀμμοχώστου Κύπρου καὶ οὐχὶ Τρίκιαμον ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸ Β.Δ.

»Ἐπὶ τούτοις παρακαλῶ ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα πρὸς τροποποίησιν τοῦ Β.Δ. τῆς 29/12/70 διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀνακριβείας καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας».

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ: Κατευθυντήρια στοιχεῖα τοῦ Στρατηγοῦ Γεωργίου Γρίβα (Μαΐου 1971) προοριζόμενα γιὰ τὴ σύνταξη προσφυγῆς σχετικῶς μὲ τὴν Ὀργάνωση «Χ»:

«Ἀναφέρομαι εἰς τὰ .... ἔγγραφά μου ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως. Συγκεκριμένως ἀνακεφαλαιῶ τὰ ἑξῆς:

»1) Ὡς πρὸς τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν μου Ὀργανώσεως "Χ". Εἰς τὴν ἀπὸ 18 Μαΐου 1953 πρὸς ΓΕΣ Β 4/ν ὑπάρχει ἓν συγκεκριμένον στοιχεῖον, ὅτι τὴν διαφωνίαν μου πρὸς τὸν Στρατηγὸν Λάδδαν Γ. ἀνέφερα διὰ τοῦ τότε ὑπολ/γοῦ Παπαδοπούλου Ὁμήρου εἰς τὸν Ἀρχιστράτηγον Παπάγον. Ὁ Ἀρχιστράτηγος ὅμως συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον 1942. Συνεπῶς, τὸ γεγονὸς τοῦτο συγκρούεται πρὸς τὸ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως Β.Δ. 29/12/70, ὅτι ἡ συνεργασία μας μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάδδα Γ. ἐν τῇ Ὀργανώσει ἐσυνεχίσθη μέχρι 31/12/1942, ἡ δὲ ἔναρξις τῆς λειτουργίας τῆς Ὀργανώσεως "Χ", ἀπὸ 1/1/1943.

»Ἐν τῇ πραγματικότητι, ὡς καὶ εἰς τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφόν μου ἀναφέρεται, ἡ συνεργασία μου μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάδδα Γ. ὑπῆρξε

μικρᾶς διαρκείας. Οὐσιαστικῶς ἡ διαφωνία μας ἤρξατο καὶ στενὴ συνεργασία ἔπαυσε νὰ ὑφίσταται δι᾽ οὓς λόγους ἀναφέρω ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἀναφορᾷ μου, ἀπὸ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου 1941 ὅτε καὶ ἀνέφερον εἰς τὸν Στρατάρχην Παπάγον, συγχρόνως δὲ ἠρξάμην συγκροτῶν τὴν Ὀργάνωσιν "Χ".

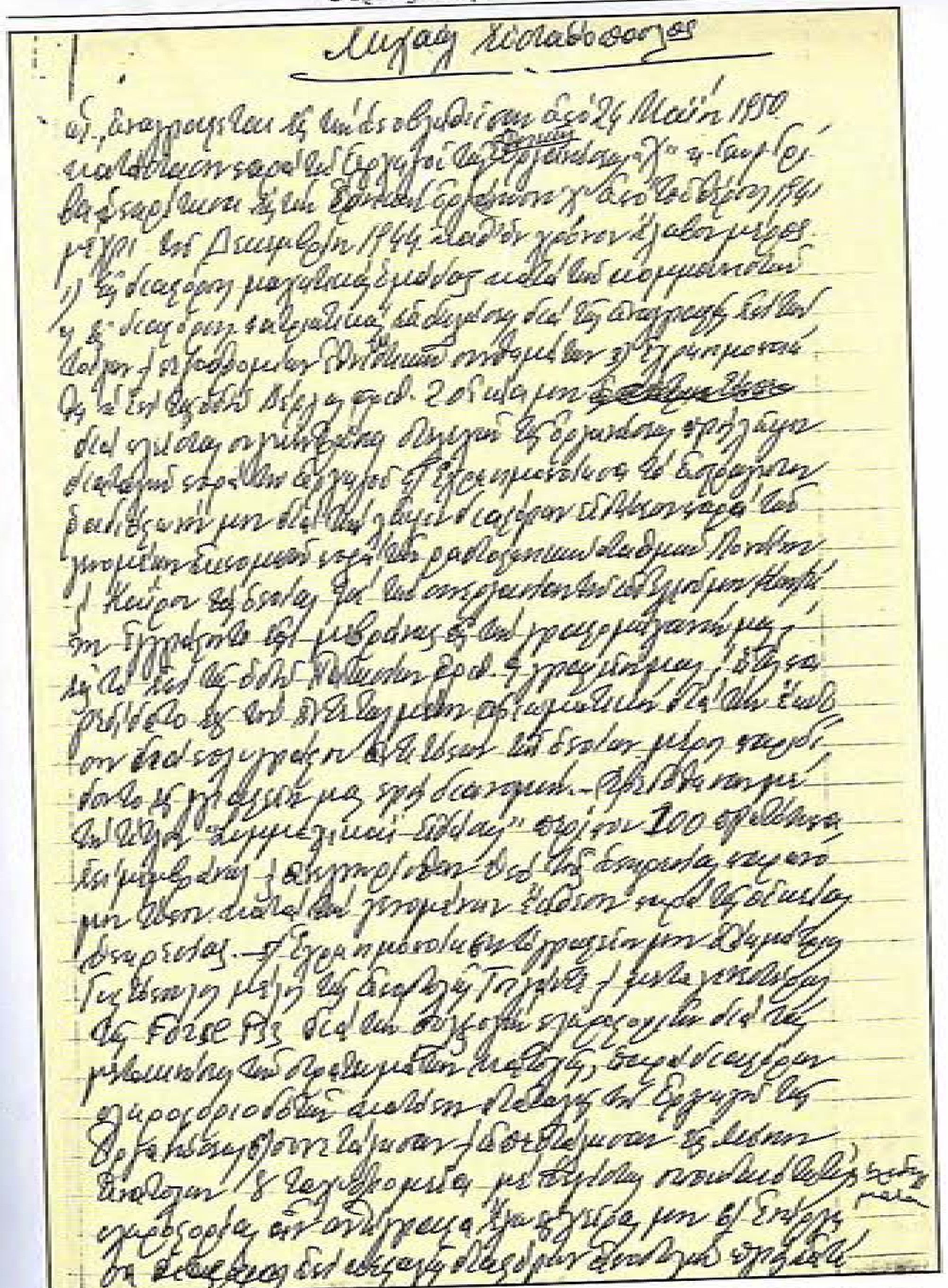
»2. Μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Βραχνοῦ Β. οὐδέποτε εἶχον συνεργασίαν τινα. Τὸ Πρωτόκολλον διὰ τὴν συγκρότησιν Ὀργανώσεως μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα Γ. ὑπεγράφη ὑφ᾽ ἡμῶν τῶν δύο καὶ τοῦ δικηγόρου Ζ. Βάλδη. Ἠγνόουν τελείως ἐὰν ὁ Στρατηγὸς Λάβδας Γ. συνειργάζετο μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Βραχνοῦ Β. Ὁ Στρατηγὸς Λάβδας Γ. δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ προσλάβῃ ὡς μέλος Δ.Ε. τῆς Ὀργανώσεως ἕτερον πρόσωπον ἐν ἀγνοίᾳ μου καὶ ἄνευ καὶ τῆς ἰδικῆς μου ἐγκρίσεως. Ἄλλωστε ἡ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Βραχνοῦ Β. συνεργασία μου ἦτο ἀδύνατος διὰ λόγους οὓς δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐκθέσω, διότι, νεκρὸν ὄντα ἤδη, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ νομισθῇ ὅτι θέλω νὰ τὸν στιγματίσω.

»3. Ὡς πρὸς τὴν ἐπωνυμίαν τῆς Ὀργανώσεως. –Ἡ Ὀργάνωσις ἡ συγκροτηθεῖσα μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα Γ. ἐπωνομάζετο ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα Γ. "Ὀργάνωσις ΙΙ Μεραρχίας", μολονότι ἐγὼ διεφώνουν εἰς τὴν τοιαύτην ἐπωνυμίαν διὰ γενικωτέρους λόγους. Ἡ Ὀργάνωσις "Χ" ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν αὐτὴν μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς συνεργασίας μας μὲ τὸν Στρατηγὸν Λάβδαν Γ. εἰς μίαν συγκέντρωσιν στελεχῶν τῆς Ὀργανώσεως καὶ περὶ τούτου δύναται νὰ δώσῃ σχετικὰς πληροφορίας ὁ ἀντ/γος ἐ.ά. Μιχαὴλ Ξένος, στέλεχος τότε τῆς "Χ".

»Συνεπῶς ἡ Ὀργάνωσις "Χ" οὔτε ὡς πρὸς τὴν ὀνομασίαν οὔτε ἀπὸ ἀπόψεως διοικήσεως ἔχει σχέσιν τινὰ μὲ τοὺς δύο ἀντιστρατήγους.

»Ἤδη εἰς τὸ τελευταίως δημοσιευθὲν Β.Δ. τῆς 29/12/70 δημιουργεῖται εἷς κυκεὼν περὶ τῆς ἐπωνυμίας "Χ", τῆς ὁποίας τὸν τίτλον θέλουν νὰ οἰκειοποιηθοῦν οἱ δύο ἀντιστράτηγοι. Οὕτω ἐμφανίζονται: Μία νέα, μέχρι τοῦδε, Ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Ἄγνωστος Μεραρχία-Χ", ἀπὸ Ἰουνίου 1941, μὲ διοικοῦσαν ἐπιτροπὴν εἰς ἣν συμμετέσχε καὶ ὁ ὑποφαινόμενος καὶ οἱ δύο ἀντιστράτηγοι. Ἀλλά, ὡς ἐδήλωσα, οὔτε ὑπῆρξε τότε, κατὰ τὴν Κατοχήν, τοιαύτη Ὀργάνωσις, ὡς εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω.

» - Μία Ὀργάνωσις "Ἄγνωστος Μεραρχία" ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν Λάβδαν Γ., μόνον, ἀπὸ 1/1/1943 μέχρι 20/7/43. Καὶ διερωτᾶταί τις,

Ἰδιόγραφον σημείωμα τοῦ στενοῦ συνεργάτου τοῦ Γρίβα Μιχαὴλ Εὐσταθόπουλου, στὸ ὁποῖο γίνεται λόγος γιὰ τὶς ὑπηρεσίες τῆς «Χ» καὶ τοῦ ἰδίου στὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα.

πῶς ἡ "Ἄγνωστος Μεραρχία-Χ" ἀπὸ 1/1/1943 ἐτσεκουρώθη κατὰ τὸ "Χ" καὶ ἔμεινεν ἁπλῶς "Ἄγνωστος Μεραρχία".

» - Μία Ὀργάνωσις "Ἄγνωστος Μεραρχία Χ" ἀπὸ 10/6/1941 μέχρι 31/12/1943.

» - Ὀργάνωσις "Χ" ἀπὸ 1/1/1943 μέχρι 12/3/1945 ὑπὸ τὸν ὑποφαινόμενον.

»Ὁμολογουμένως ἀγνοῶ ὅλους τοὺς ποικιλωνύμους τίτλους πλὴν τοῦ τοιούτου, τῆς "Χ", ὅπως ἀγνοῶ καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν τοιούτων ὀργανώσεων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κατοχῆς, τὴν ὁποίαν ἔστω καὶ τώρα θὰ ἤθελα νὰ γνωρίσω. Εἰς οὐδένα βιβλίον διαπραγματευόμενον τοὺς ἀγῶνας τῆς Κατοχῆς μνημονεύονται αἱ τοιαῦται Ὀργανώσεις, οὔτε ὁ τύπος ἠσχολήθη ποτὲ μὲ αὐτάς.

»Συγκεκριμένως εἰς τὸ "Χρονικὸν τῆς Σκλαβιᾶς" τοῦ Χρίστου Ζαλοκώστα, εἰς σελ. 12, γίνεται ἁπλῆ μνεία περὶ ἀξιωματικῶν της ΙΙ Μεραρχίας Βραχνοῦ καὶ Λάβδα, ἐνῷ μνημονεύεται ἀμέσως μετέπειτα Ὀργάνωσις τοῦ Συν/άρχου Γρίβα, ἔτι δὲ περαιτέρω ὅτι ὁ Γρίβας ἵδρυσε τὴν "Χ". Εἰς τὰς σελ. 199 καὶ 240 τοῦ αὐτοῦ βιβλίου γίνεται μνεία δι᾽ ὑπογραφεῖσαν συμφωνίαν συνεργασίας μεταξὺ τῶν διαφόρων ὑφισταμένων Ὀργανώσεων, εἰς ἣν ἀναφέρεται καὶ ἡ Ὀργάνωσις «Χ» ὑπὸ τὸν Γρίβαν, οὐδόλως δὲ γίνεται μνεία οἱασδήποτε ὀργανώσεως ὑπὸ τοὺς δύο ἀντιστράτηγους. Εἰς τὸ αὐτὸ βιβλίον, σελ. 240, 260, 331, 336 καὶ 377, γίνεται μνεία τῆς δράσεως τῆς «Χ» ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν μου.

»Εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Παναγιώτου Λυκουρέζου "Μυστικὴ Ὀργάνωσις ΚΟΔΡΟΣ" ἀναφέρεται περὶ Στρατηγοῦ Γρίβα καὶ τῆς Ὀργανώσεως "Χ", εἰς σελ. 146 καὶ 197, οὐδεμία δὲ μνεία γίνεται περὶ "Ἀγνώστου Μεραρχίας Χ" ὑπὸ τοὺς Λάβδαν Γ. καὶ Βραχνὸν Β.

»Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν ἐγένετο συζήτησις περὶ τῆς Ὀργανώσεως "Χ" καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Γρίβα (ὅρα Πρακτικὰ Βουλῆς 19/12/1947).

»Οὐδεμία οὐδέποτε διαμαρτυρία τῶν δύο ἀντιστράτηγων, διεκδικησάντων μετέπειτα δικαιώματα διοικήσεως ἐπὶ τῆς Ὀργανώσεως "Χ". Ἐνεφανίσθησαν, ὅμως, οὗτοι μόνον ὅταν ἡ Ὀργάνωσις "Χ" ἀνεγνωρίσθη ὡς τοιαύτη Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως διά τοῦ ἀπὸ 10/3/1950 **Β.Δ. βάσει τῶν ὑπ᾽ ἐμοῦ ὑποβληθέντων στοιχείων δράσεώς της.**

»Δικαιοῦμαι, ὅμως, νὰ ζητήσω: α) Διατί αἱ τοιαῦται ἀλλαγαὶ ἐπωνυμίας εἰς την ὑπὸ τοὺς δύο ἀντιστρατήγους Ὀργάνωσιν, τὴν

ὁποίαν οὗτοι διατείνονται ὅτι διώκουν ὁμοῦ; β) Ποία ἡ ἐπωνυμία τῆς Ὀργανώσεως δι᾽ ἣν ἀρχικῶς οἱ δύο στρατηγοὶ ὑπέβαλον δικαιολογητικὰ δι᾽ ἀναγνώρισιν, δυνάμει τοῦ ὑπ᾽ ἀριθ. 971/49 Α.Ν. περὶ ἀπονομῆς ἠθικῶν ἀμοιβῶν κ.λπ.;

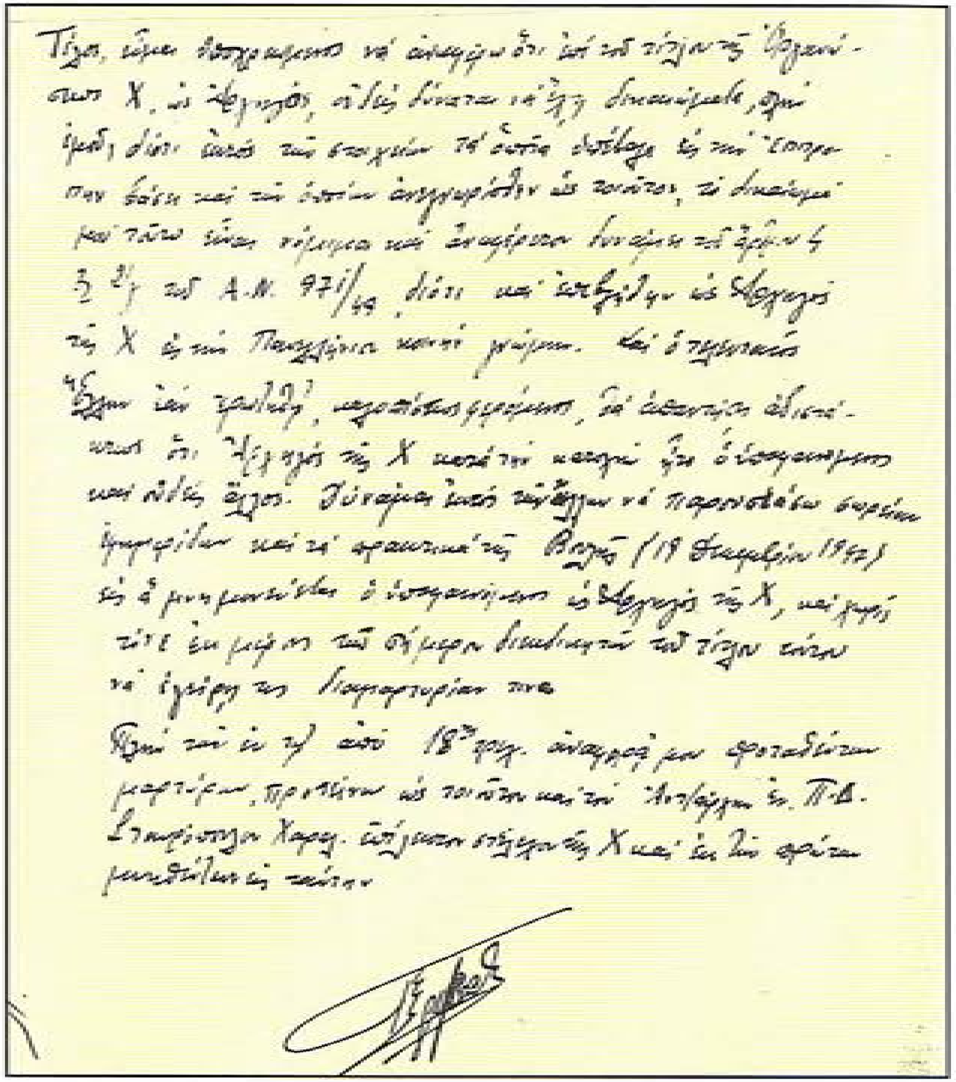
»Τέλος, νομίζω ὅτι ἡ ἀκολουθηθεῖσα διαδικασία διὰ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, τὰς δημοσιευθείσας εἰς τὰ Β.Δ. τῆς 31/12/70 δὲν ἦτο ὀρθή. Ἠκύρωσεν ἀπόφασιν προηγουμένης Ἐπιτροπῆς τοῦ Α.Ν. 971/49, ἡ ὁποία ἐλήφθη κατόπιν ἐπισταμένης ἐξετάσεως, ἄγνωστον ἐπὶ ποίων νέων τυχὸν στοιχείων στηριζομένη καὶ χωρὶς κἂν νὰ ἐξετασθῇ ὁ ὑποφαινόμενος, ὥστε νῦν νὰ εὑρεθῶμεν πρὸ τετελεσμένων γεγονότων καὶ νὰ ἀναγκαζώμεθα νὰ προσβάλωμεν τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν ὡς περιέχουσαν ἀνακριβείας».

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΕΚΤΟΝ: Αἴτησις ἀκυρώσεως, ἡμερομηνίας 26 Μαΐου 1971, τοῦ Στρατηγοῦ Γεωργίου Γρίβα ἐνώπιον τοῦ Α.Ε.Δ./ΔΕΠΑΘΑ (Γραφεῖον Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως), κατὰ τοῦ ὑπ᾽ ἀριθ. 42/29-12-19710 Β.Δ/τὸς καὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως:

> «Ἐνίσταμαι κατὰ τοῦ ἄνω Β.Δ/τος καὶ πάσης συναφοῦς ἐνεργείας, καὶ δι᾽ οὓς λόγους ἐν καιρῷ θέλω προσθέσει καὶ διὰ τοὺς κάτωθι ὀρθούς, βασίμους καὶ ἀληθεῖς.
>
> »Διότι οὐχὶ ὀρθῶς καὶ νομίμως ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ κρίσεως ἀντιπαρῆλθεν σιγῇ, τὸ σοβαρώτερον περιστατικόν, ὅτι βάσει προγενεστέρων ἀποφάσεων της, ἐξεδόθη ἐν ἀρχῇ βάσει ἐμπεριστατωμένης ἐρεύνης τῶν προσαχθέντων δικαιολογητικῶν, τὸ ἀπὸ 10-3-1950 Β.Δ/μα διὰ τοῦ ὁποίου ἀνεγνωρίσθη ἡ Ὀργάνωσις "Χ" μὲ ἀρχηγὸν ἐμὲ ἀπὸ τοῦ θέρους 1941 μέχρι 12-3-1945, περαιτέρω δὲ καὶ δι᾽ ειδικοῦ Β.Δ/τος ἀπὸ 29-12-1953 ἀνεγνωρίσθη Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Ἄγνωστος Μεραρχία" ἀπὸ 15-5-1941 μέχρι 20-7-1943 μὲ συναρχηγοὺς τοὺς ἀντιστρατήγους Λάβδαν Γεώργιον καὶ Βραχνὸν Βασίλειον, καὶ προέβη εἰς ἀκύρωσιν ἢ τροποποίησιν τούτων, χωρὶς καὶ νὰ ἐπικαλεῖται κατ᾽ ἄρθρ. 14 παρ. 4 τοῦ ὑπ᾽ ἀριθ. 179/69 νεώτερα ἢ ἰσχυρότερα στοιχεῖα ἔνθεν νὰ προκύπτῃ ὅτι αἱ προγενέστεραι ἀποφάσεις ἦσαν ἐλλειπεῖς ἢ πεπλανημέναι.
>
> »Διότι οὐχὶ ὀρθῶς καὶ νομίμως ἡ ἰδία Ἐπιτροπὴ κρίσεως, προκειμένου περὶ ἑνὸς τόσον σοβαροῦ περιστατικοῦ, πρὸς τροποποίησιν προγενεστέρων ἀποφάσεών της καὶ ἐκδοθέντων Β.Δ/των, δὲν ἐκάλεσε καὶ ἐμὲ πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν, ὡς τοῦτο ἐπιβάλλεται κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς καλῆς πίστεως ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 4 τοῦ ὑπ᾽ ἀριθ.

179/69 Β.Δ/τος.

»Διότι οὐχὶ ὀρθῶς καὶ νομίμως δὲν ἐλήφθη ὑπ᾽ ὄψιν παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς κρίσεως, ἡ ἀναμφισβήτητος ἀντίφασις, μεταξὺ τῶν ὑποβληθέντων δικαιολογητικῶν παρὰ τῶν ἰδίων ἀντιστρατήγων, διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Ὀργανώσεως "ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑ" διὰ τοῦ ἀπὸ 29-12-1953 Β.Δ/τος, καὶ τῶν ὑποβληθέντων ἤδη τοιούτων, διὰ

Ἡ τελευταία σελίδα τῆς ἐνυπόγραφης ἀναφορᾶς Γρίβα μὲ τὴν ὁποία ἀντικρούει ὅσους, ἄσχετους πρὸς τὴν «Χ», ἐπεχείρησαν νὰ σφετερισθοῦν τοὺς ἀγῶνες τῶν Χιτῶν.

τὴν ἀναγνώρισιν τῆς τόσον ὀψίμως ἀναφυείσης Ὀργανώσεως ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑ".

»Διότι ἄλλως οὐχὶ ὀρθῶς καὶ νομίμως καὶ κατὰ πεπλανημένην ἀντίληψιν τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ δικαιολογητικῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ κρίσε-ως ἐξέδωσεν ἀπόφασιν καὶ βάσει ταύτης ἐν συνεχείᾳ ἐξεδόθη τὸ προ-σβαλλόμενον ὑπ᾽ ἀριθ. 42/29-12-70 Β. Διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνεγνωρίσθη ὡς ὀργάνωσις ἡ "ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑ Χ" διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 10-6-1941 μέχρι 31-13-1942 διὰ πραγματι-κοῦ ἀκρωτηριασμοῦ τῆς ὑπ᾽ ἐμὲ ὀργανώσεως "Χ" κατὰ τὸ ἴδιον χρο-νικὸν διάστημα. Εἰδικώτερον εἶναι ἀπολύτως ἀναληθὲς ὅτι ὑπῆρξε καὶ ἔδρασεν Ὀργάνωσις κατὰ τὴν Κατοχὴν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν "Α-ΓΝΩΣΤΟΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑ Χ" ἥτις ἐφευρέθη τόσον καθυστερημένα, καὶ πάσχει δεινῶς ὡς ἔκφρασις ὀνομασίας, καὶ ἀποτελεῖ γραμμα-τικῶς περιττολογίαν καὶ πλεονασμὸν ἡ ἀναγραφὴ τῆς λέξεως Α-ΓΝΩΣΤΟΣ καὶ τοῦ γράμματος "Χ" ὅπερ ὡσαύτως σημαίνει "Α-ΓΝΩΣΤΟΣ", ὡσαύτως εἶναι ἀπολύτως ἀναληθὲς ὅτι διετέλεσα μέλος τῆς Δ.Ε. τῆς ἀνυπάρκτου ταύτης Ὀργανώσεως, καὶ μάλιστα ἀπὸ κοι-νοῦ μετὰ τοῦ ἤδη ἀποβιώσαντος Βραχνοῦ Βασιλείου. Τὸ ἀληθὲς ἐν προκειμένῳ εἶναι, ὅπερ προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ κατα-τεθέντων ἐγγράφων, ἀναφορῶν μου, καὶ ὑπομνημάτων μου, εἰς ἀνύ-ποπτον χρόνον, ὅτι κατὰ Ἰούλιον 1941 ἀπεφασίσαμεν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Λάβδα Γ. καὶ τοῦ Ζ. Βάλδη, τὴν συγκρότησιν Ὀργανώ-σεως διὰ δρᾶσιν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, ὑπογράψαντες καὶ σχετικὸν πρωτόκολλον, χωρὶς καὶ νὰ δοθῇ οἱαδήποτε ὀνομασία εἰς τὴν Ὀρ-γάνωσιν τὴν ὁποίαν συνήθιζε ν᾽ ἀποκαλῇ ὁ στρατηγὸς ὡς "Ὀργάνω-σιν ΙΙ Μεραρχίας". Εἰς τὸ πρωτόκολλον τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνε-ται ὁ στρατηγὸς Βραχνός. Οὐδεὶς δὲ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ προσλάβῃ μετέπειτα μέλος εἰς τὴν Δ.Ε. τῆς Ὀργανώσεως ἐκείνης οὔτε νὰ εἰσέλ-θῃ εἰς αὐτὴν ἄνευ καὶ τῆς ἰδικῆς μου ἐγκρίσεως. Τὴν μύησιν τῶν μελῶν καὶ τὴν μαχητικὴν συγκρότησιν εἶχον ἀναλάβει ἐγώ, μὲ τυ-πικὴν μόνον συμπαράστασιν καὶ τοῦ στρατηγοῦ, ἥτις ὅμως σὺν τῷ χρόνῳ καθίστατο περιττή, λόγῳ τῆς ἀδιαφορίας τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν μεταξύ μας διαφωνιῶν, καὶ οὕτω ἐνήργουν ἐξ ἰδίας πρωτοβου-λίας, ἄνευ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τελικῶς ἀμέσως με-τέπειτα ὅτε ἀπεστάλη εἰς Μέσην Ἀνατολὴν ὁ Ζ. Βάλδης (Ἀπρίλιος 1942), ἐπῆλθε πλήρης διακοπὴ τῆς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Λάβδα συνεργασίας, πρᾶγμα ὅπερ ἀνέφερα εἰς τὸν στρατάρχην Πα-

πάγον καὶ διὰ τοῦ τότε Ὑπολ/γοῦ Ὁμήρου Παπαδοπούλου καὶ προφορικῶς, λαμβανομένου δὲ ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι ὁ στρατάρχης συνελήφθη Σεπτέμβριον 1942, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑφίστατο συνεργασία μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Γ. Λάβδα καὶ ἰδιαίτερα μετὰ τοῦ Β. Βραχνοῦ μέχρι καὶ Δεκεμβρίου 1942.

»Ἔκτοτε ἀνέλαβον ἀτομικῶς τὴν ἀρχηγίαν τῆς Ὀργανώσεως, ἥτις ἦτο ἀνώνυμος καὶ μεταγενεστέρως ἐδόθη εἰς ταύτην ἡ ὀνομασία "Χ", ἐπειδὴ δὲ ἅπαντα τὰ μέλη ἅτινα ἐμύησα κατὰ τὴν περίοδον τῆς συνεργασίας μου μετὰ τοῦ Γ. Λάβδα, συνέχισαν τὴν δρᾶσιν των ὑπὸ τὴν ὀνομασθεῖσαν μετέπειτα Ὀργάνωσιν "Χ" καὶ θὰ ἦτο ἄδικον νὰ στερηθῶσι τῶν δικαιωμάτων των, εἰσηγήθην καὶ ἐγένετο δεκτόν, ὅπως ἀναδρομικῶς συμπεριληφθῶσι καὶ οὗτοι διὰ τὴν περίοδον θέρος 1941 μέχρι Ἀπριλίου 1942 εἰς τὴν κατάστασιν τῆς Ὀργανώσεως "Χ". Μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Β. Βραχνοῦ εἰς οὐδεμίαν ἦλθον ποτὲ ἐπαφὴν κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς, οὔτε συνειργάσθην ἢ συνεζήτησα μετὰ τούτου διὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν Ὀργάνωσιν καὶ τὸ καταπληκτικώτερον, ὅτι ἀπὸ κοινοῦ διετελέσαμεν μέλη τῆς Δ.Ε. τῆς περίφημου Ὀργανώσεως μὲ τὴν δῆθεν ὀνομασία "ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑ Χ". Ὑπῆρχον δὲ σοβαρώτατοι λόγοι, οἵτινες ἀπέκλειον τὴν συνεργασίαν ἐμοῦ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Γ. Λάβδα μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Β. Βραχνοῦ, καὶ τοὺς ὁποίους, λόγῳ τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου του, κρίνω σκόπιμον νὰ μὴν ἐκθέσω διὰ τῆς παρούσης, εἶμαι ὅμως πρόθυμος νὰ ἐκθέσω τούτους προφορικῶς ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐὰν θεωρηθῇ ἐπάναγκες.

»Διότι ἄλλως βάσει τῶν ἀνωτέρω, συναφῶς πρὸς τὸ ἀνακῦψαν ζήτημα, νομίζω ὅτι συντρέχουν καὶ λόγοι ποινικῆς διώξεως δι᾽ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐμηχανεύθησαν τίτλους Ὀργανώσεων μὴ ὑφισταμένους πράγματι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς τῆς Ἑλλάδος 1941-1944.

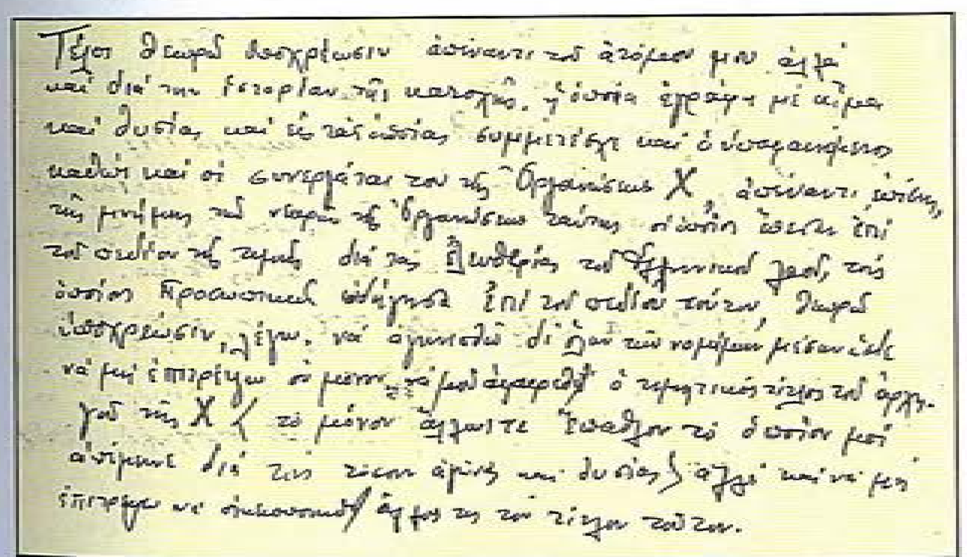
»Προσωπικῶς δὲν γνωρίζω νὰ ὑπῆρξε καὶ ἔδρασε τότε Ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν "Ἄγνωστος Μεραρχία Χ", ἀλλὰ καὶ οὐδαμοῦ, εἰς οὐδὲν βιβλίον συγγραφὲν ὑπὸ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν ἀντίστασιν ἐν Ἑλλάδι καὶ δύνανται νὰ ἔχουν ἔγκυρον γνώμην ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων τότε Ὀργανώσεων ὡς τῶν Χρήστου, Ζαλοκώστα καὶ Παν. Λυκουρέζου ἀναφέρεται Ὀργάνωσις μὲ τοιαύτην ἐπωνυμίαν.

»Πότε καὶ πῶς ἡ ὑπ᾽ ἐμὲ Ὀργάνωσις "Χ" ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν

αὐτήν, δύνανται νὰ ἐκθέσουν στελέχη τῆς Ὀργανώσεως, εἰδικῶς δὲ ὁ νῦν ἐ.ἀ. ἀντ/γος Μιχαὴλ Ξένος ὅστις ἔχει σαφῆ καὶ ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῶν γεγονότων.

»Ἐπειδὴ λαμβάνω καθημερινῶς ἐγγράφους καὶ τηλεφωνικὰς διαμαρτυρίας τῶν ἀναγνωρισθέντων ὡς δῆθεν μελῶν τῆς ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ "ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑ Χ", ἣν παντελῶς ἀγνοοῦν, συντρέχει δὲ καὶ περίπτωσις ἀτομικῆς εὐθιξίας ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ εἰλικρινείας, τῶν παρ᾽ ἐμοῦ ἐγγράφως καὶ δι᾽ ἀναφορῶν καὶ ὑπομνήματος διατυπωθέντων ἰσχυρισμῶν, θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου, καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Κατοχῆς, ἥτις ἐγράφη μὲ αἷμα καὶ θυσίας, καὶ διὰ τὴν μνήμην τῶν πεσόντων εἰς τὸ πεδίον τῆς τιμῆς, ν᾽ ἀγωνισθῶ δι᾽ ὅλων τῶν νομίμων μέσων πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, ποὺ τόσον ἐκακοποιήθησαν.

»Ἐπὶ τούτοις ἐξαιτοῦμαι ὅπως διαταχθῇ ἐπανεξέτασις τοῦ ἀνωτέρω ζητήματος, ἐπὶ τῷ τέλει ν᾽ ἀκυρωθῶσι αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις περὶ ἀναγνωρίσεως ὀργανώσεως ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν "ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑ Χ", ἥτις οὐδέποτε ὑπῆρξε καὶ ἔδρασε, καὶ ἀναγνωρισθῇ ὅτι τὰ παρ᾽ ἐμοῦ προταθέντα μέλη ἔδρασαν κατὰ συνέχειαν ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς Ὀργανώσεως "Χ", ἥτις καὶ ἀνεγνωρίσθη διεθνῶς, καὶ οὐχὶ ὡς δῆθεν μέλη, τῆς ἀνυπάρκτου Ὀργανώσεως "ΑΓΝΩΣΤΟΣ

Ο ἀντισυνταγματάρχης Γεώργιος Γρίβας γράφει μετὰ τὴν Κατοχὴ γιὰ τὴν «Χ» καὶ θυμᾶται τὸ αἷμα καὶ τὶς θυσίες τῆς Ὀργανώσεως, προβάλλει, δικαίως τοὺς τίτλους του καὶ ἀποκρούει τοὺς καπήλους τῶν δικῶν του ἀγώνων.

ΜΕΡΑΡΧΙΑ Χ"».

Οἱ ἐνέργειες Γρίβα γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῆς «Χ» δικαιώθηκαν. Ἡ «Χ» ἦταν **μία καὶ ἀδιαίρετη**, δημιουργήθηκε ἀκριβῶς ὑπὸ τὶς συνθῆκες ποὺ περιέγραφε ὁ Ἀρχηγός της καὶ ἔδρασε ὑπὸ τὶς συνθῆκες καὶ τὸν τρόπο ποὺ ὁ ἴδιος ἐξέθετε. Τὰ ἀνωτέρω ὑπομνήματα περιέχουν πλῆθος πληροφοριῶν καὶ ἐπιχειρημάτων καὶ ἐνσωματώνουν ἐνδιαφέρουσες παραπομπές. Ἐκρίθη σκόπιμο νὰ παρατεθοῦν στὴν ἀρχὴ αὐτῆς τῆς ἐργασίας, ἐν εἴδει κατατοπιστικῆς εἰσαγωγῆς, καὶ ὄχι σὲ παράρτημα –ὡς συνηθίζεται– ἀφοῦ ἐντάσσονται ὀργανικῶς στὴν ἱστορία τῆς «Χ».

Στὸ **πέμπτο τεκμήριο** ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Γ. Γρίβας γράφει ὅτι ἦταν ἀδύνατο νὰ συνεργασθεῖ μὲ τὸν στρατηγὸ Β. Βραχνό, ἕνεκα συγκεκριμένων λόγων, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ ἐκθέσει γιὰ νὰ μὴ στιγματίσει τὸν νεκρὸν ἤδη στρατηγόν. Στὸ **ἕκτο τεκμήριο** γράφει ὅτι, ἂν τοῦ ἐζητεῖτο ἀπὸ τὴν ἁρμόδια ἐπιτροπή, θὰ ἦταν πρόθυμος νὰ ἐκθέσει αὐτοὺς τοὺς λόγους. Περὶ τίνος πρόκειται; Στὸν σχετικὸ φάκελο τοῦ **Ἀρχείου τῆς «Χ»** ὑπάρχει, γραμμένο **ἰδιοχείρως** ἀπὸ τὸν ἀρχηγό της, σημείωμα περὶ Βραχνοῦ. Εἶναι ἀντιγραφὴ μέρους τῆς **ἐκθέσεως τοῦ στρατηγοῦ Μπάκου** (διοικητοῦ τοῦ Β΄ Σώματος Στρατοῦ) περὶ ὅσων διεδραματίσθησαν στὸ μέτωπο, τὴν 11ην Ἀπριλίου 1941. Γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἐπείγουσα σύσκεψη τῶν μεράρχων ἐπὶ τοῦ πρακτέου, μετὰ τὴν γερμανικὴ ἐπίθεση, καὶ καταγράφονται οἱ ἑκατέρωθεν θέσεις. Ὁ Μπάκος, λοιπόν, γράφει καὶ ὁ Γρίβας ἀντιγράφει (προκειμένου νὰ παρουσιάσει τὸ σχετικὸ τεκμήριο στὴν ἐπιτροπὴ) ὅτι:

> *«Ὁ Βραχνὸς ὑπερβάλλων συνεφώνει πρὸς τοὺς λοιποὺς καὶ ὑπεδείκνυεν ὠμὴν ἀναφορὰν συνθηκολογήσεως, προσθέτων ὅτι ἐν ἀρνήσει δέον νὰ καταργηθῶσιν οἱ ἐν Ἀθήναις, τοῦ στρατοῦ ἀναλαμβάνοντος τὴν ἐπαναστατικὴν πρωτοβουλίαν».*

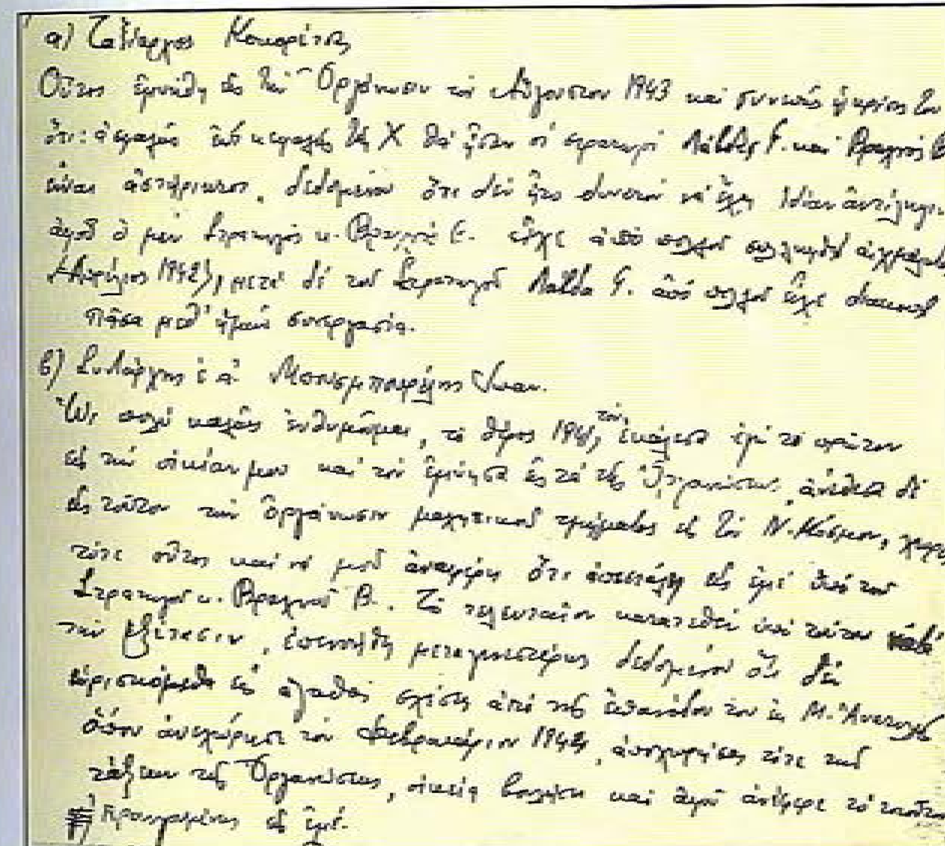
Χρήζει διευκρινήσεως καὶ τὸ θέμα τῆς ὀνομασίας τῆς «Χ». Στὸ **πέμπτο τεκμήριο**, ὁ ἀρχηγός της ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὸ πρῶτο στάδιο ἡ Ὀργάνωση δὲν εἶχε κανένα ὄνομα. Ἡ ἐπωνυμία «Χ» –ὅπως σημειώνει– δόθηκε σὲ μιὰ συγκέντρωση στελεχῶν. Ὑπάρχει, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, στὰ ἀρχεῖα ΑΕΔ/ΔΕΠΑΘΑ, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8.8.1971, ἡ ἀκόλουθη αἴτηση τοῦ ἀντιστρατήγου Δρακούλη Βασιλαράκου:

«<u>Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω Ὑμῖν τὰ κάτωθι:</u>

»1. - Εἰς τὸ πρακτικόν, εἰς ὃ ἀναγνωρίζονται αἱ διάφοροι Ὀργανώσεις Ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως, αἵτινες ἔδρασαν κατὰ τὸ διάστημα τῆς Κατοχῆς, εἶδον ὅτι μεταξὺ τῶν ἄλλων ὀργανώσεων ἀναφέρεται καὶ ἡ ὀργάνωσις **"Ἄγνωστος Μεραρχία Χ"**. *Ὁμολογῶ ὅτι ἡ τοιαύτη ὀνομασία μὲ ἐξένισε, καθ' ὅσον οὐδέποτε κατὰ τὸ παρελθὸν εἶχον ἀκούσει τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης ὀργανώσεως.*

»2. - Ἐμυήθην εἰς τὴν Ὀργάνωσιν, ἥτις ἐτέλει ὑπὸ τὸν τότε αντ/χην Πεζικοῦ Γρίβαν, κατὰ Αὔγουστον μὲ Σεπτέμβριον τοῦ 1942 παρὰ τοῦ φονευθέντος ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ τῶν κομμουνιστῶν λοχαγοῦ Πεζικοῦ Γ. Θεοχαροπούλου καὶ παρουσιάσθην τότε εἰς τὸν αντ/χην Γρίβαν. Αὐτὸν μόνον ἐγνώρισα ὡς ἀρχηγὸν τῆς Ὀργανώσεως. Τότε ἡ Ὀργάνωσις ἦτο ἀνώνυμος, δὲν εἶχε μέχρι τότε καμμίαν ὀνομασίαν.

»3. - Βραδύτερον ὁ ἴδιος λοχαγὸς Γεώργιος Θεοχαρόπουλος μοὶ ἐπρότεινε ὅπως ἀποχωρήσω τῆς Ὀργανώσεως ταύτης καὶ ενταχθῶ

Ἕνα ἀκόμη χειρόγραφο ἀπὸ τὸ ὑπόμνημα τοῦ ἀντισυνταγματάρχη Γρίβα, στὸ ὁποῖο καταγράφει τὰ τῆς συνεργασίας του μὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς «Χ».

εἰς ἑτέραν Ὀργάνωσιν τελοῦσαν ὑπὸ τὸν τότε συν/χην Πεξικοῦ Λάβδαν. Πρὸς τούτοις μὲ ἔφερεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ἐν λόγῳ συν/χην, ἀλλὰ τελικῶς δὲν ἀπεδέχθην καὶ παρέμεινα εἰς τὴν ὑπὸ τὸν συν/χην Γρίβαν Ὀργάνωσιν.

»4. - Ἡ ὀνομασία "Χ" εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Γρίβαν ὀργάνωσιν ἐδόθη ὑπὸ τὰς ἀκολούθους συνθήκας: Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1942 ἢ ἀρχὰς 1943 εἶχε λάβει χώραν μία σύσκεψις στελεχῶν τῆς Ὀργανώσεως Γρίβα, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν τότε ἐπιτελάρχην τῆς Ὀργανώσεως ταγ/χην Πεξικοῦ Ἰωάν. Μπουσμπουρέλην, εἰς ἕνα ἡμιϋπόγειον γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως Ἀναπήρων, ἥτις τότε ἐστεγάζετο εἰς τὸ κτίριον Μαυρομιχάλη 1. Σκοπὸς τῆς συγκεντρώσεως ἦτο, ὅπως παρὰ τοῦ Ἐπιτελάρχου δοθῶσιν ἐντολαὶ καὶ ὁδηγίαι περὶ μιᾶς νυκτερινῆς ἐξορμήσεως εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ ἀναγραφῆς ἐθνικῶν συνθημάτων καὶ τοιούτων κατὰ τοῦ κατακτητοῦ ἐπὶ τῶν τοίχων, ὡς καὶ περὶ μέτρων προστασίας τῶν συνεργείων, ἅτινα θὰ ἀνελάμβανον τὴν ἀποστολὴν αὐτήν. Τότε, κατὰ τὴν γενομένην συζήτησιν, ἐπρότεινα εἰς τὸν Ἐπιτελάρχην ὅπως δοθῇ ἕνα ὄνομα εἰς τὴν Ὀργάνωσιν, ἵνα κάτωθεν τῶν ἀναγραφομένων συνθημάτων ἀναγράφεται καὶ τὸ ὄνομα τῆς Ὀργανώσεως. Εἰς τὴν πρότασίν μου αὐτὴν ὁ Ἐπιτελάρχης ἀντέτεινεν, ἰσχυρισθεὶς ὅτι ἐὰν δώσωμεν ὀνομασίαν εἰς τὴν ὀργάνωσιν, θὰ εἶναι εὐκολώτερον εἰς τὸν κατακτητὴν νὰ τεθῇ ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς Ὀργανώσεως καὶ νὰ μᾶς ἀποσυνθέσῃ. Ἐπέμεινα ὅτι ἡ Ὀργάνωσις πρέπει νὰ λάβῃ κάποιαν ὑπόστασιν καὶ ὅτι τὰ συνθήματα ποὺ ἀναγράφονται πρέπει νὰ φαίνεται ὅτι προέρχονται ἀπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Ὀργάνωσιν. Πρὸς τούτοις ἐπρότεινα ὅπως κάτωθεν τῶν ἀναγραφομένων συνθημάτων τοποθετῆται τὸ γράμμα "Χ", ἤτοι ὁ ἄγνωστος. Τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν καὶ ἔκτοτε εἰς ὅλας τὰς τοιχογραφίας καὶ προκηρύξεις ἐτοποθετεῖτο τὸ γράμμα "Χ", ὅπερ παρέμεινε πλέον ὡς ὀνομασία τῆς Ὀργανώσεως Γρίβα.

»5 - Οὕτω τὸ γράμμα "Χ" καὶ ἡ τοιαύτη ὀνομασία τῆς Ὀργανώσεως εἶναι ἀπολύτως συνδεδεμένα μὲ τὴν Ὀργάνωσιν Γρίβα καὶ εἰς οὐδεμίαν ἄλλην τοιαύτην ὀργάνωσιν εἶναι δυνατὸν νὰ προστεθῇ ἡ ὀνομασία "Χ", διότι τὸ ἀντίθετον θὰ ἀπετέλει ἱστορικὴν ἀνακρίβειαν.

»6. - Ὑποβάλλω τὴν παροῦσαν μὲ μοναδικὸν σκοπὸν ὅπως ὑποβοηθήσω τὸ ἔργον τῆς ἁρμοδίας Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας».

Τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον ἐκοινοποιήθη πρὸς τὸν Στρατηγὸν Γρίβαν (Δημοσθένους 7, Χαλάνδρι), λίγες μέρες πρὸ τῆς τελευταίας μυστικῆς ἀναχωρήσεώς του γιὰ τὴν Κύπρο, ἀπὸ ὅπου ἦτο μοιραῖον νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα... Στὶς 18.8.1971 ἀπέστειλε πρὸς τὸν Στρατηγὸν Δ. Βασιλαράκον τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολή:

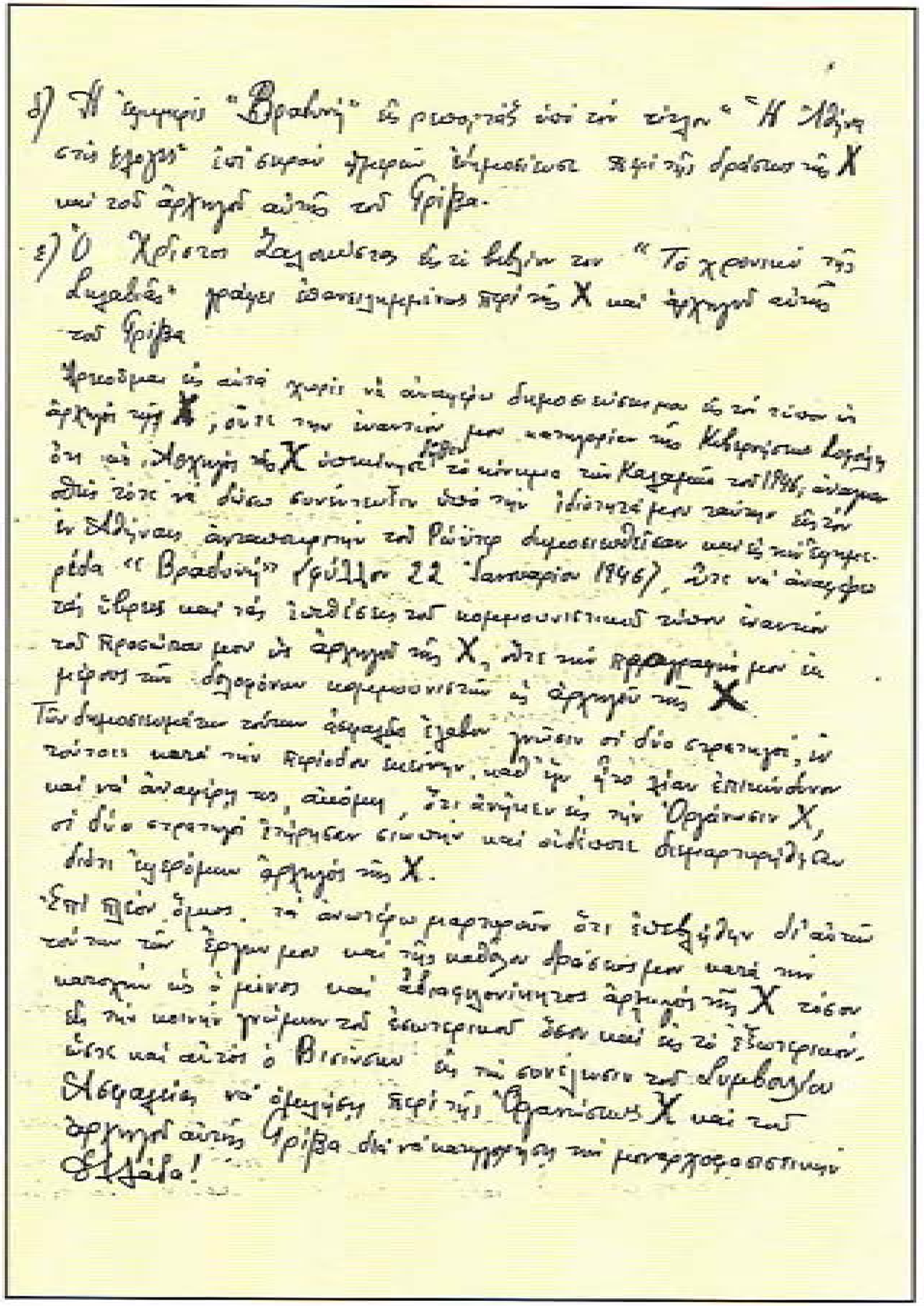
> *«Ἀγαπητὲ Στρατηγέ. – Ἔλαβα σήμερον κοινοποίησιν της ἀπὸ 8.8.71 αἰτήσεώς σας πρὸς ΑΕΔ/ΔΕΠΑΘΑ σχετικῶς μὲ τὴν Ὀργάνωσιν "Χ" καὶ σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν συμβολήν σας εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας ἐν σχέσει μὲ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ἐδόθη ἡ ὀνομασία "Χ" εἰς τὴν ὑπ' ἐμὲ Ὀργάνωσιν. Εἰς τὴν αἴτησιν ὑπάρχει ἐν λάθος, ἀσφαλῶς ἐξ ἀβλεψίας. Ὁ Λάβδας δὲν ἦτο Συν/ρχης ἀλλὰ Ὑποστράτηγος κατὰ τὴν Κατοχήν».*

Ὅσα εἶχε συγκρατήσει στὴ μνήμη του καὶ εἶχε καταθέσει ὁ Στρατηγὸς Δ. Βασιλαράκος συνέπιπταν, χρονικῶς, πρὸς ὅσα ἐνεθυμοῦντο τόσον ὁ Στρατηγὸς Γ. Γρίβας, ὅσον καὶ ὁ συνεργάτης του Στρατηγὸς Μ. Ξένος. Ἐπὶ τῆς τελευταίας αὐτῆς πτυχῆς ὑπάρχει **ἰδιόχειρος μαρτυρία** τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ». Τὸ 1971, γράφοντας πρὸς τὸν νομικό του σύμβουλο καὶ παλαιὸ συνεργάτη του Κων. Εὐσταθόπουλον σημείωνε:

> *«Σοῦ στέλλω μερικὰ οὐσιώδη στοιχεῖα, βάσει τῶν ὁποίων νὰ συντάξῃς τὴν προσφυγήν. Μίλησα μὲ τὸν Μ. Ξένον, ὁ ὁποῖος ἐνθυμεῖται καλῶς, Ἰδία ὡς πρὸς τὴν ὀνομασίαν "Χ", ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς συγκέντρωσιν μετὰ τὴν διακοπὴν τῆς συνεργασίας μου μὲ Λάβδαν. Αὐτὸς λέγει ὅτι ἦτο τὸ 1943, ἐγὼ νομίζω ὅτι ἦτο τέλος 1942, καὶ ὅτι ἡ προηγουμένη Ὀργάνωσις οὐδεμίαν ὀνομασίαν εἶχεν».*

Τελικῶς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 155/1950 ἐγκυκλίου διαταγῆς Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, ἀνεγνωρίσθη ἡ «Χ» ὡς Ἐθνικὴ Ὀργάνωση ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως, μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ἀντισυνταγματάρχην Πεξικοῦ Γεώργιον Γρίβαν, ἀπὸ θέρους 1941 μέχρι 12.3.1945.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκριβῆ ἡμερομηνίαν ἱδρύσεως τῆς στρατιωτικῆς Ὀργανώσεως ποὺ ἀπετέλεσε τὸν πρόδρομον τῆς «Χ», ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἱδρυτές της καὶ μετέπειτα ὑπαρχηγὸς τοῦ Γρίβα κατὰ τὴν πολιτικὴ μετεξέλιξη τῆς Ὀργανώσεως, ὁ Ζαφείριος Βάλβης, σὲ ὁμιλία του, πρὸς τὴν ὁμογένεια τῶν ΗΠΑ, τὸ 1947, προσδιόρισε τὴν 9ην Ἰουνίου 1941. («**Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν**», 22.12.1947).

Απόσπασμα ἑνὸς ἰδιογράφου ὑπομνήματος τοῦ Γρίβα, μὲ τὸ ὁποῖο μεταξὺ ἄλλων, ἀποκρούονται οἱ κατηγορίες ὅτι ὁ ἴδιος ὑπεκίνησε τὸ κίνημα τῶν Καλαμῶν, τὸν Ἰανουάριο 1946.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ «Χ»

Ὅταν, τὸν Μάϊο 1941, ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Γ. Γρίβας ἐπέστρεφε στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὸ μέτωπο, τὸν παρακολουθοῦσε ἡ φήμη ἑνὸς ἀρτίως καταρτισμένου ἐπιτελικοῦ ἀξιωματικοῦ, ἑνὸς ὀργανωτικοῦ ἡγήτορος ποὺ ἐνέπνεε πειθαρχία καὶ ἐπιθετικὸ πνεῦμα, ἑνὸς –τέλος– ὁραματιστῆ καὶ πατριώτου. Στοὺς κύκλους τῶν ἀξιωματικῶν ἦταν γνωστὸ ὅτι προσωπικῶς εἶχε ταχθεῖ ὑπὲρ ταχυτέρας προελάσεως ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν καὶ ὅτι εἶχε διαφωνήσει στὴν συνθηκολόγηση μετὰ τῶν Γερμανῶν. Παρὰ ταῦτα –ὅπως προανεφέρθη– οἱ αἰώνιοι ἀντίπαλοί του, κομμουνισταί, ἀδίστακτοι σὲ σπιλώσεις καὶ στιγματισμούς, θὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι ὁ Γρίβας ὑπῆρξεν... ἡττοπαθὴς καὶ θὰ «ἀποκαλύψουν» ὅτι: Τὴν 24ην Αὐγούστου 1940 ὁ Γρίβας ἔφθασε στὴν ἕδρα τῆς 8ης Μεραρχίας, στὰ Ἰωάννινα, ἀεροπορικῶς, ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ΓΕΣ, Στρατηγοῦ Ἀλ. Παπάγου, γιὰ νὰ μεταφέρει εἰδικὴ διαταγὴ περὶ μὴ προβολῆς ἰδιαιτέρας ἀντιστάσεως ἂν ὁ ἐχθρὸς ἐπιτεθεῖ. (**«Ἐλεύθερος Λόγος»**, 11.12.1966).

Εἶναι εὐρύτερα γνωστὲς οἱ κατηγορίες, ὅτι ὁ Γρίβας συνειργάσθη δῆθεν μὲ τοὺς Γερμανοὺς κατὰ τὴν περίοδο τῆς Κατοχῆς. Ὑπῆρξαν καὶ κατηγορίες μὲ περισσότερο χρονικὸ βάθος. Τὶς διετύπωσε, στὶς 22.2.1966, ἡ ἀγγλόφωνη τουρκικὴ ἐφημερίδα τῆς Ἀγκύρας **«Ντέηλυ Νιούς»** καὶ τὶς ἀναδημοσίευσαν τὴν ἑπομένη προθυμότατα οἱ **«Τάϊμς»** τοῦ Λονδίνου, ὅτι δηλαδὴ ὁ Γρίβας ὑπῆρξε πράκτωρ τῶν γερμανικῶν μυστικῶν ὑπηρεσιῶν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1937. Ἕνα ἀπὸ τὰ δῆθεν ντοκουμέντα ἦτο ἔγγραφον, ἡμερομηνίας 7.6.1937, τοῦ Χίμλερ πρὸς τὸν Γκαίριγκ, τὸ ὁποῖον ἀνέφερε:

> *«Ὁ λοχαγὸς Γ.Γ., τὸν ὁποῖον γνωρίζετε ἐπίσης, ἐργάζεται τώρα νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ λογαριασμόν μας κρυπτογραφικὸν ἑλληνικὸν κώδικα».*

Καὶ ἕνα δεύτερον ἀναφέρεται στὸν *«ἀξιόπιστον ἄνθρωπόν μας εἰς τὴν Ἑλλάδα Γεώργιον Γρίβαν»*. Σ' αὐτὴ τὴν συκοφαντικὴ «προβοκάτσια» μετεῖχαν, «ἀπὸ κοινοῦ συμφέροντος ὁρμώμενοι», Τοῦρκοι, Ἄγγλοι, ἀριστεροὶ καὶ Κύπριοι ἀνθενωτικοί. Ἂς μὴ λησμονεῖται ὅτι κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ὁ Γρίβας ἦτο κατήγορος στὴν ὑπόθεση ΑΣΠΙΔΑ καὶ προΐστατο τῆς ὑπονομευομένης Ἐθνικῆς Φρουρᾶς τῆς Κύπρου, ἡ ὁποία εἶχε στόχον τὴν Ἕνωσιν. Στὶς 23.2.1966, εὑρισκόμενος στὴν Ἀθήνα γιὰ ἐπαφὲς μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, ὁ Στρατηγὸς Γρίβας δήλωσε:

«Πρόκειται διὰ μίαν γελοίαν ὑπόθεσιν, ἡ ὁποία προφανῶς σκοπὸν ἔχει τὴν διαβολήν μου ἐκ μέρους ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐνοχληθῆ ἀπὸ τὴν ἀκράδαντον ἀποφασιστικότητά μου νὰ πολεμήσω μέχρις ὅτου ἐκπληρωθῆ ὁ πόθος τῶν Κυπρίων δι' Ἕνωσιν μὲ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα. Τὰ χαλκευθέντα κείμενα, παρόμοια τῶν ὁποίων ἐταχυδρομήθησαν εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς Κύπρον ὑπὸ ἀγνώστων προσώπων, χωρὶς νὰ δοθῆ καμμία σημασία εἰς αὐτά, ἐπιβεβαιοῦν τὰ ἤδη γνωστὰ δεδομένα. Διότι περιέχεται ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὸ 1937 ἤμην λοχαγός, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητα ἤμην ταγματάρχης. Ἀφ' ἑτέρου εἶναι γνωστὸν ὅτι διαρκούσης τῆς Κατοχῆς ἐδιώχθην ἐπανειλημμένως ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, καὶ προεγράφην, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναγκασθῶ νὰ κρύβωμαι διὰ νὰ ἀποφύγω τὴν σύλληψιν. Αἱ ἐνέργειαί μου ἐναντίον τῶν Γερμανῶν, διαρκούσης τῆς Κατοχῆς, ὁμιλοῦν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ δὲν παρίσταται ἀνάγκη οἱωνδήποτε περαιτέρω σχολίων».

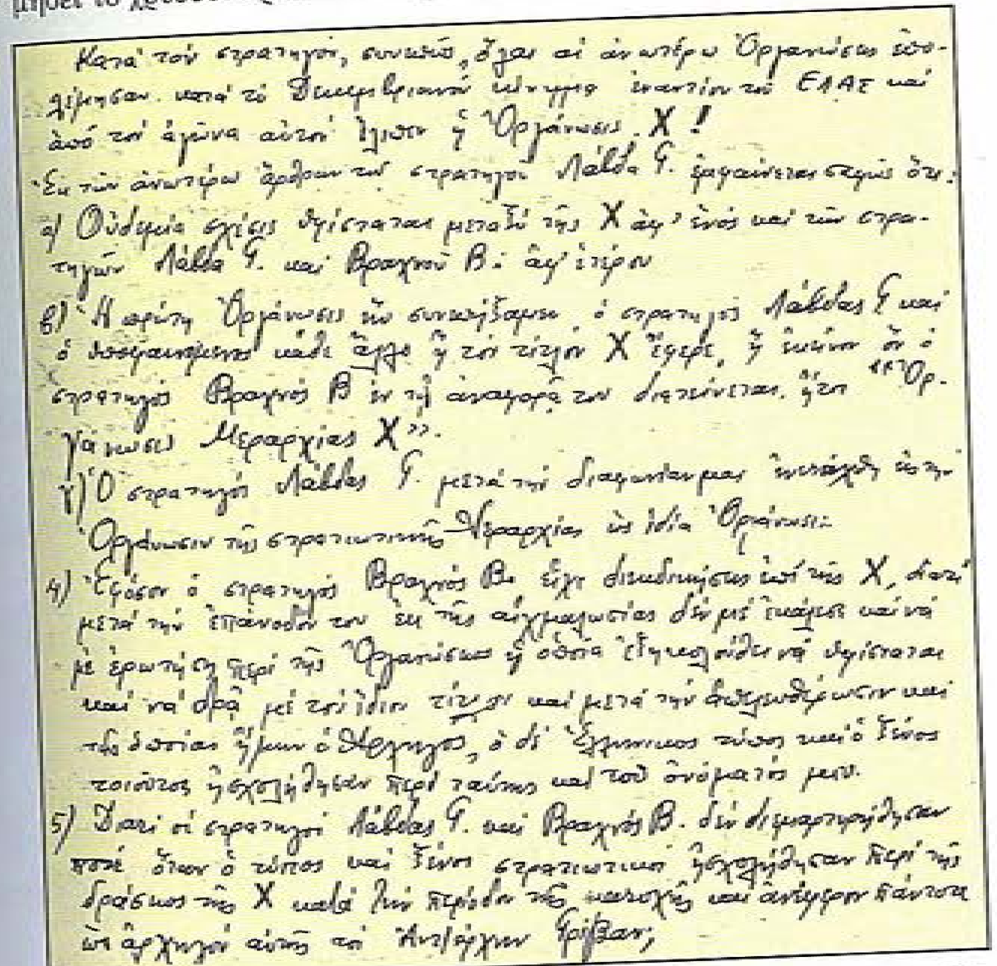
Ἐξ ἄλλου, μόλις ἐπέστρεψε στὴν Κύπρο, προκληθεὶς ἀπὸ ἀριστεροὺς δημοσιογράφους, στὶς 26.2.1966 σχολίασε:

«Ἔπρεπε νὰ σεβασθοῦν οἱ κατήγοροί μου ἕναν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν ἀπὸ τὴν Σμύρνην μέχρι τὸν Σαγγάριον, ἀπὸ τὴν Πάνορμον μέχρι τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μέχρι τὸ Τεπελένι καὶ τὴν Κύπρον».

Ἀπὸ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1941 ὁ Γρίβας ἀρχίζει νὰ ἔχει ἐπαφὲς γιὰ τὴ δημιουργία ἀντιστασιακῆς Ὀργανώσεως. Στὴν πραγματικότητα, τὰ θεμέλια τῆς «Χ» ἐτέθησαν ἕνα ἀπόγευμα τοῦ Ἰουνίου 1941, στὸ σπίτι τοῦ δικηγόρου Ζαφείρη Βάλβη (ὁδὸς Μακένζυ Κίγκ), παρισταμένων τῶν Γρίβα καὶ Κατσώτα. Ἡ σχετικὴ πρόταση ἔγινε καὶ ἀνελύθη ἀπὸ τὸν Βάλβην.

Κατὰ κάποια συγκυρία, στὰ πρῶτα προπαρασκευαστικὰ βήματα θὰ συνεργασθεῖ μὲ ἐξέχοντες ἐκπροσώπους τοῦ Κλήρου καὶ μὲ πρόσωπα κυπριακῆς καταγωγῆς. Οἱ ἀδελφοὶ Χριστόδουλος καὶ Ὅμηρος Παπαδόπουλος, θὰ μυηθοῦν ἀπὸ τοὺς πρώτους στὸ μεγάλο μυστικό. Ἄλλος ἀδελφός τους, ὁ Νικόλας Παπαδόπουλος, θὰ σώσει κυριολεκτικῶς τὴ ζωὴ τοῦ Γρίβα ὅταν οἱ Γερμανοὶ τὸν ἀναζητοῦν νὰ τὸν συλλάβουν. Συνεργάτης καὶ σύμβουλός του ὁ διευθυντὴς τῆς «Ἑστίας» Ἀχιλλεὺς Κύρου. Ἀργότερα, στὸν «κυπριακὸ κύκλο» θὰ βροῦμε μέλος τῆς «Χ» τὸν Ἰουστῖνο Σταυριανό, γόνο τοῦ Κυπρίου ἀγωνιστοῦ τοῦ Εἰκοσιένα Ἰωάννη Σταυριανοῦ ποὺ πολέμησε σὲ διάφορες μάχες, ἔδρασε ὑπὸ τὸν Γεώργιο Καραϊσκάκη, ὑπῆρξε αὐτόπτης μάρτυρας τοῦ θανάτου του καὶ ἔγραψε ἀπομνημονεύματα ποὺ ἐδημοσιεύθησαν.

Ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος, ξερριζωμένος ἀπὸ τὴν Κύπρο μὲ τὴν οἰκογένειά του, μετὰ τὸ ἀνεπιτυχὲς ἑνωτικὸ κίνημα τοῦ 1931, εἶχε μυηθῆ μεταξὺ τῶν πρώτων ἀπὸ τὸν Γρίβα, στὴν ἀνώνυμη ἀκόμη ἀντιστασιακὴ ὀργάνωση. Δὲν ἐβάρυνε ἰδιαιτέρως τὸ ὅτι ἦσαν συμπατριῶτες. Ὁ Γρίβας, ἀρχίζοντας τὴ μυστικὴ μύηση μελῶν, ἐπέλεγε κυρίως ἀξιωματικούς. Ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος ἦταν ἀνθυπολοχαγὸς στὸ ὀχυρὸ τοῦ Ἰστίμπεη, εἶχε ἀγωνισθεῖ σθεναρῶς κατὰ τῶν Γερμανῶν εἰσβολέων καὶ τοῦ εἶχεν ἀπονεμηθεῖ τὸ χρυσοῦν ἀριστεῖον ἀνδρείας. Ζήτησε τὴν ἄδεια τοῦ ἀρχηγοῦ του

Χειρόγραφο ἀπόσπασμα ἀπὸ ὑπόμνημα τοῦ Γρίβα γιὰ τὴν ἀναγνώριση τῆς «Χ». Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως ἐλέγχει ὡς ἀστήρικτους τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῶν στρατηγῶν Γ. Λάβδα καὶ Β. Βραχνοῦ.

νὰ κοινοποιήσει τὰ τῆς Ὀργανώσεως στὸν Κύπριο μητροπολίτη Κυρηνείας Μακάριο τὸν Β΄, ἐξόριστο τότε τῶν Ἄγγλων στὴν Ἀθήνα, μετέπειτα δὲ Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου. Ἐπρόκειτο γιὰ μαρτυρικὴ καὶ ἀγωνιστικὴ μορφὴ τῆς Κυπριακῆς Ἱεραρχίας, ὁ ὁποῖος εἶχε μετάσχει ἐθελοντικῶς στοὺς πολέμους τοῦ 1912-13. Ἔγινε ἡ κοινοποίηση καὶ ὁ Μακάριος Β΄ (προκάτοχος τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ προέδρου τῆς Κύπρου Μακαρίου Γ΄) ἐξεδήλωσε τὸν ἐνθουσιασμό του γιὰ τὴν πρωτοβουλία Γρίβα, τὸν ὁποῖο καὶ ζήτησε νὰ συναντήσει. Ἡ συνάντηση ἔγινε στὸ σπίτι τῆς οἰκογενείας Παπαδοπούλου, στὸ Παγκράτι (Βρυούλων 29) καὶ κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων ὁ Κύπριος ἱεράρχης εἰσηγήθη νὰ φέρει τὸν Γρίβα σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν ἐκθρονισμένο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν Χρύσανθον, τὸν ἀπὸ Τραπεζοῦντος, μιὰ ἄλλη ἐθνικὴ καὶ μαρτυρικὴ μορφή.

Ἡ ἀντιστασιακὴ Ὀργάνωση ποὺ βρισκόταν στὰ σπάργανά της εἶχε ἀνάγκη ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς στηρίξεως, ἀλλὰ καὶ ἐπαφῆς, τόσον μὲ τὴν ἑδρεύουσα στὴν Αἴγυπτο Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Ἐμμανουὴλ Τσουδεροῦ, ὅσο καὶ μὲ τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ὁ Χρύσανθος εἶχε τὴ δυνατότητα νὰ προωθήσει, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, αὐτὲς τὶς ἀνάγκες. Ἴσως δὲν παρέλκει νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι ὁ φιλόστοργος αὐτὸς πατέρας τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐπρόκειτο νὰ ἀναδειχθεῖ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, πρὸ τοῦ Πολέμου, ὅταν ὁ ἀρχιεπισκοπικὸς θρόνος τῆς Κύπρου ἐχήρευσε μετὰ τὸ 1933. Κανονικὴ Ἱερὰ Σύνοδος, γιὰ τὴν ἀνάδειξη προκαθημένου δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ συγκροτηθεῖ, ἀφοῦ οἱ Ἄγγλοι, μετὰ τὸ κίνημα τοῦ 1931, εἶχαν ἐξορίσει τρεῖς μητροπολίτες. Τὸ Λονδῖνον, ὅμως, ἀντετίθετο στὴν ἀνάδειξη τοῦ «ἐθνικιστοῦ» Χρυσάνθου στὴν Κύπρο, ὅπως καὶ ἀντετάχθη στὴν παραμονή του στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο τῶν Ἀθηνῶν. (βλ. Γ.Ν. Τασούδη **«Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρύσανθος ὁ ἀπὸ Τραπεζοῦντος. –Ἡ ἐκκλησιαστικὴ δρᾶσις του»**).

Ἡ συνάντηση Γρίβα-Χρυσάνθου ἔγινε στὸ σπίτι τοῦ τελευταίου (Σουμελᾶ 4, Κυψέλη), παρόντος τοῦ μητροπολίτου Κυρηνείας Μακαρίου. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο πολὺ συγκινητική. Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης ἐξέθεσε τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεως ποὺ δημιουργοῦσε. Ὁ Χρύσανθος, ἀφοῦ ἄκουσε μὲ προσοχή, ὅρκισε τὸν Γρίβα στὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο ὅτι θὰ ἀγωνισθεῖ πάντοτε στὰ πλαίσια τῆς νομιμότητος ποὺ ἐκπροσωποῦσε ἡ ἐξόριστη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση. Πρὶν ἀποχωρισθοῦν, ὁρίσθηκε σύνδεσμος Γρίβα-Χρυσάνθου ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος. Δόθηκε καὶ ὑπόσχεση γιὰ ὑλικὴ βοήθεια, ἡ ὁποία καὶ πραγματώθηκε κατὰ τὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ. Μπορεῖ νὰ λεχθεῖ ὅτι, ἀπὸ ἐκείνη τὴν ὥρα, ὁ Χρύσανθος ἦταν ὁ πολιτικὸς καὶ πνευ-

ματικὸς καθοδηγητὴς τῆς «Χ».

Πλὴν τῶν κομμουνιστῶν, ὁ ῥόλος τοῦ Χρυσάνθου ὑπῆρξε γενικῶς
ἀποδεκτός. Εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ ὅτι, σὲ δελτίο πληροφοριῶν, τῆς
21.10.1941, τοῦ ἀντιπλοιάρχου Π. Κώνστα, διευθυντοῦ τὶς Ὑπηρεσίας
Πληροφοριῶν, ἀπευθυνόμενο πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν Τσουδερόν, ἀναφέρονται καὶ τὰ ἑξῆς ἐπιγραμματικά:

«Πρῶτος ὁ Μητροπολίτης Χρύσανθος ἤρχισε τὴν ἀντίστασιν.
Ἠρνήθη νὰ ὁρκίσῃ τὴν Κυβέρνησιν Τσολάκογλου καὶ κατόπιν ἠρνήθη νὰ ἀνταποδώσῃ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Γερμανοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ».

Συχνὰ καλοῦσε τὸν Γρίβα στὴν Κυψέλη γιὰ νὰ διασκεφθοῦν. Πότε διαβίβαζε, μέσῳ Ὁμήρου Παπαδοπούλου, προφορικὴ πρόσκληση καὶ πότε
ἔστελλε ἕνα μικρὸ σημείωμα ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου του. Σὲ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ
ἔγραφε τὰ ἑξῆς:

«Ἀγαπητὲ κ. Καθηγητά, παρακαλῶ πολὺ ἵνα τὸ ταχύτερον ἔλθετε εἰς συνάντησίν μου διὰ λίαν ἐπεῖγον ζήτημα. –Μὲ ἀγάπην πολλήν, ὁ Ἀθηνῶν Χρύσανθος».

Τὸ *«ἐπεῖγον ζήτημα»* ἦτο κατὰ κανόνα κάποιο μήνυμα ἀπὸ τὴν Ἑλ-
Τὸ «ἐπεῖγον ζήτημα» ... λ-
ληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου. Ὅσον γιὰ τὴν προσαγόρευση «κύριε Καθηγητά», αὐτὸ ἐγίνετο γιὰ λόγους συνωμοτικοὺς καὶ προληπτικούς, ἀλλὰ
καὶ ἐπειδὴ πράγματι ὁ Γρίβας ἦταν καθηγητὴς στὴ Σχολὴ Πολέμου. Ὁ
Χρύσανθος ἦτο ἀσκητικός, ἀκτήμων καὶ ἀφιλοχρήματος. Στὸ ἐπίκεντρο
τοῦ ἐνδιαφέροντός του εἶχε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἐκκλησία. Ὁ Γρίβας γράφει ὅτι:

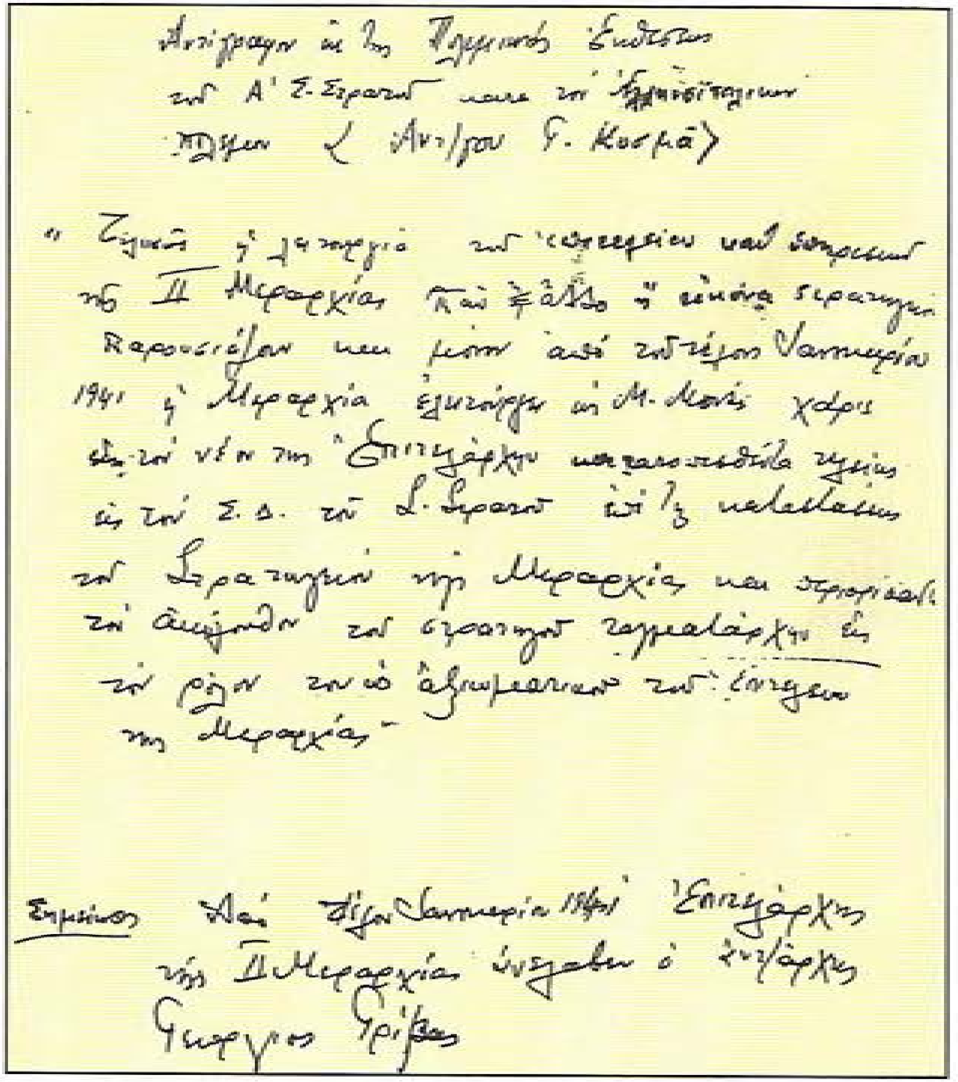
«Ὅταν κάποτε τὸν ἐπεσκέφθην, κλινήρη εἰς τὸ ὑπνοδωμάτιόν του, εὑρέθην πρὸ ἐκπλήξεως. Ἦτο ἐξηπλωμένος εἰς ἓν σιδερένιο κρεβάτι μὲ στρῶμα, τὸ ὁποῖον μετὰ δυσκολίας ἠμποροῦσε νὰ διακρίνῃ τις, λόγῳ τοῦ μικροῦ πάχους του, μὲ ἕνα σινδόνι, μία κουβέρτα καὶ ἕνα μαξιλάρι ὡς καὶ μία ἁπλῆ καρέκλα. Οὐδὲν ἄλλο ὑπῆρχεν εἰς τὸ ὑπνοδωμάτιόν του».

(Στρατηγοῦ Γεωργίου Γρίβα-Διγενῆ **«Ἡ Ὀργάνωσις Χ»**,
ἐφ. **«Πατρίς»**, Λευκωσίας, 20.9.1971 καὶ ἑξῆς).

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» παρέχει τὴν ἀκόλουθη μαρτυρία γιὰ τὴν πρώτη
ἐπαφὴ καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ συνεργασία μὲ τὸν Χρύσανθον:

«Ἡ Ὀργάνωσις ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν ἀρχικῶς μὲ τὸν ἀείμνηστον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Χρύσανθον, τῇ μεσολαβήσει τοῦ τότε ἐν Ἀ-

θήναις διαμένοντος ἐξορίστου μητροπολίτου Κυρηνείας, τοῦ μετέπειτα Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου Β΄, τοῦ διεξαγαγόντος τὸ δημοψήφισμα ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως ἐν Κύπρῳ, τὴν 15.1.1950. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος μὲ συνέδεσε μετὰ τοῦ βιομηχάνου Χρίστου Ζαλοκώστα, μεθ᾽ οὗ ὑπῆρξεν ἔκτοτε συνεχὴς συνεργασία μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ παρ᾽ οὗ ἐλαμβάνομεν τὴν ἑκάστοτε διατιθεμέ-

Ὁ Γρίβας ἀντιγράφει ἰδιοχείρως, ἀπόσπασμα τῆς Πολεμικῆς Ἐκθέσεως τοῦ Α΄ Σώματος Στρατοῦ, τὸ ὁποῖο ἀναφέρεται στὴν προσωπικὴ συμβολή του στὸν πόλεμο, ὡς Ἐπιτελάρχου.

νην οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν... Συχνότατα τὸν ἐπεσκεπτόμην (τὸν Χρύσανθον) καὶ συνεζήτουν μετ᾽ αὐτοῦ ἐθνικῶς ἐνδιαφέροντα θέματα, διότι ἡ συνδρομή του δὲν ἦτο μόνον ὑλική, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἠθική. Μὲ προσηγόρευε «καθηγητήν» καὶ οὕτω ἐνίοτε μοῦ ἔγραφεν. Εἰς τὴν οἰκίαν του συνήντων διαφόρους προσωπικότητας, μεθ᾽ ὧν συνεζήτουν ὡσαύτως διὰ τὸν ἀγῶνα. Ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἔλαβον ἅπαξ ἐπαφὴν καὶ μὲ ἀπεσταλμένον της ἐν Καΐρῳ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Τσουδεροῦ, ἀφιχθέντα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὗτος ἠρκέσθη νὰ μοῦ εἴπῃ: "Νὰ τηρηθῇ ἡ ἀκολουθουμένη μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεως τακτική". Ὁ Μακαριώτατος ἦτο πρόσωπον ἐμπνέον εἰς πάντας ἀπόλυτον καὶ ἀπεριόριστον σεβασμὸν καὶ ἐμπιστοσύνην...».

(Ὅπου ἀνωτέρω).

Ὁ Γρίβας εἶχε ἐπαφὲς καὶ συνεργασία μὲ προσωπικότητες τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ διεκρίνοντο γιὰ τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματά τους καὶ ἐνέκριναν τὴν δυναμικὴ ἀντίσταση κατὰ τῶν κατακτητῶν. Οἱ συναντήσεις μὲ αὐτὲς τὶς προσωπικότητες δὲν εἶχαν ἀκαδημαϊκὸ χαρακτῆρα, ἀλλὰ ἀπέβλεπαν κυρίως στὴν ἀποκατάσταση σταθερᾶς καὶ ἀποδοτικῆς ἐπαφῆς μὲ τὴν Κυβέρνηση Τσουδεροῦ καὶ τὸ Στρατηγεῖο Μέσης Ἀνατολῆς. (Ἂς λεχθεῖ ἀπὸ τοῦδε, ὅτι ἀμφότερες οἱ προσπάθειες προσέκοψαν σὲ δυσχέρειες, ἂν μὴ καὶ ναυάγησαν, γιὰ λόγους ποὺ θὰ ἐξηγηθοῦν στὴ συνέχεια). Οἱ συναντήσεις ἐγίνοντο μὲ τὴ μεγαλύτερη δυνατὴ προσοχή, ὥστε ἡ «Γκεστάπο» καὶ οἱ πράκτορές της νὰ μὴ δυνηθοῦν νὰ ἀντιληφθοῦν τίποτε. Παραλλήλως συνεχίζει ἡ μύηση καὶ στρατολόγηση μελῶν, ὑπὸ τὴν προσωπικὴ πάντοτε ἐποπτεία τοῦ Γρίβα. Γνώστης τῶν μυστικῶν ἐπαφῶν, ὁ Χριστόδουλος Παπαδόπουλος γράφει τὰ ἀκόλουθα:

*«**Συνεργασία Γ. Γρίβα:** Μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου, Ἀχιλ. Κύρου, Ἀλεξ. Κύρου, Χρ. Ζαλοκώστα, ἐμοῦ καὶ Ὁμήρου Παπαδοπούλου, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ σύνδεσμος καὶ μετ᾽ ἄλλων, ἰδίᾳ στρατιωτικῶν (Στρατηγῶν Παπάγου, Βεντήρη, Κοσμᾶ κ.ἄ.).*

*»**Συσκέψεις:** Ἐλάμβανον χώραν, τοὐλάχιστον ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, εἰς τὴν ἐν Κυψέλῃ οἰκίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σουμελᾶ. Ἡ προσπάθειά μας συνίστατο εἰς τὴν συγκέντρωσιν χρημάτων καὶ πολεμικοῦ ὑλικοῦ καὶ τὴν ὀργάνωσιν Ὁμάδων Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως καὶ ἐκτὸς Ἀθηνῶν, ὡς καὶ τὴν ἀποστολὴν ἀξιωματικῶν εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Συσκέψεις ἐγίνοντο ἐπίσης α) εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὑπερείδου οἰκίαν Ἀχιλ. Κύρου, καὶ β) εἰς τὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νίκης οἰκίας τῶν Ἰωάννου Τσαμαδοῦ, τότε ἀντιπροέ-*

Ὁ δημοσιογράφος Ἀχιλλεὺς Κύρου, ὁ ὁποῖος διατηροῦσε ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, στενὴ συνεργασία μὲ τὸν ἀρχηγὸ τῆς «Χ». Ἦταν ὁ ἀρθρογράφος τῆς ἐφημερίδος «Ἡ Ἑλλάς» κατὰ τὰ Δεκεμβριανά.

δρου τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ὡς καὶ εἰς τὸ εἰς Παλαιὰ Ἀνάκτορα γραφεῖον τοῦ Ἀναστασίου Ποταμιάνου καὶ τῆς μητρὸς τοῦ Χρ. Ζαλοκώστα. Ἡ δρᾶσις αὕτη, συνεχῶς αὐξανομένη, μὲ θύματα καὶ θυσίας, συνεχίσθη μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως, μὲ κατακλεῖδα τὴν μάχην τοῦ Θησείου, διὰ τῆς ὁποίας ἐδόθη ἡ εὐκαιρία εἰς τὰς ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Σκόμπυ βρεταννικὰς δυνάμεις νὰ ἐπέμβουν ἀποτελεσματικῶς, ἐνῷ σχεδὸν ταυτοχρόνως ἐδίδετο καὶ ἡ μάχη εἰς τοὺς στρατῶνας Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη. Μετὰ τὸ πέρας τῆς μάχης τοῦ Θησείου, ὁ Γ. Γρίβας κατέφυγε καὶ ἐστεγάσθη εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀκαδημίας οἰκίαν τοῦ Ἰωάννη Ἀθανασάκη. Προηγουμένως, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ξένης κατοχῆς, οὗτος ἐκρύπτετο εἰς διαφόρους οἰκίας, μετακινούμενος συνεχῶς, ὡς τοῦ Λουκᾶ Κανακάρη Ρούφου, τοῦ βιομηχάνου Δ. Γκέρτσου, τῆς τότε κυρίας Νεγρεπόντη, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δεινοκράτους καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ τέλος τοῦ 1943, ἢ ἀρχὰς τοῦ 1944, κατόπιν προδοσίας, ὀλίγου δεῖν συνελαμβάνετο εἰς τὴν ἐν τῷ Θησείῳ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νηλέως οἰκίαν του, ἐσώθη δὲ μόλις πρὸ ὀλίγων λεπτῶν προειδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κυπρίου καθηγητοῦ Νικολάου Ι. Παπαδοπούλου. Οὗτος, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἐπρόλαβε νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ, ὥστε νὰ διαφύγῃ ἀπὸ στέγης εἰς στέγην. Διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ δι' ὅλην τὴν ἐθνικὴν δρᾶσιν του ὁ Ν. Παπαδόπουλος ἔλαβε, προτάσει τοῦ Στρατηγοῦ Γρίβα, τὸ παράσημον ἐξαιρέτων πράξεων Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως».

(Ἔγγραφος μαρτυρία ἐκ τοῦ ἀρχείου τοῦ συγγραφέως).

Τριάντα περίπου χρόνια μετὰ τὴν ἵδρυση τῆς «Χ» καὶ ἀφοῦ τὰ πάντα περὶ τὴν ὕπαρξη, τὴ δράση καὶ τὴν ἀναγνώρισή της ἦσαν γνωστά, τὸ στρατιωτικὸν καθεστὼς τῆς Ἑπταετίας, θέλησε νὰ ἀνακινήσει τὸ θέμα. Ἡ ἀνακίνηση αὐτὴ ἔγινε μὲ ἔκδηλη τὴν προσπάθεια νὰ τεθεῖ ὑπὸ ἀμφιβολία ὁ ἀρχηγικὸς ρόλος τοῦ Γρίβα καὶ νὰ συγχυθοῦν τὰ πράγματα περὶ τὴν ὀνομασία τῆς Ὀργανώσεως. Λέγεται ὅτι τὸ κίνητρο γι' αὐτὴ τὴν προσπάθεια ἦταν ἡ ἀντίθεση τοῦ Γ. Παπαδοπούλου πρὸς τὸν ἀρχηγὸ τῆς «Χ», ἡ ὁποία ἐπῆλθε μετὰ τὴν ἐπιχείρηση Κοφίνου στὴν Κύπρο, τὸν Νοέμβριο 1967, καὶ τὴν ἐκεῖθεν ἀνάκληση τῆς Ἑλληνικῆς Μεραρχίας. Σημαντική, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἶναι ἡ ἀκόλουθη γραπτὴ μαρτυρία τοῦ Ὁμήρου Παπαδοπούλου πρὸς τὸν γράφοντα:

«...Ἐπὶ πλέον τῶν ἀνωτέρω, σᾶς γνωρίζω ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς στρατιωτικῆς διακυβερνήσεως τῆς χώρας, παρὰ τὴν 155/1950 Ε.Δ.Υ.Σ., συνεκροτήθη ἐπιτροπὴ διὰ διαταγῆς τοῦ Γ.Ε.Σ., ὑπὸ τὴν

προεδρίαν τοῦ ὑποστρατήγου Παναγιώτη Κοσμοπούλου, πρὸς ἐξακριβώσιν ποῖος ἦτο ἀρχηγὸς τῆς "Χ", ἐνώπιον τῆς ὁποίας, κληθεὶς ἐξητάσθην ὡς μάρτυς καὶ κατέθεσα ὅτι ὁ ἀντ/ρχης Γεώργιος Γρίβας ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῆς "Χ", ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1941 μέχρι τέλους τοῦ 1944. Δὲν γνωρίζω τὸ πόρισμα εἰς ὃ κατέληξεν ἡ ἀνωτέρω ἐπιτροπή. Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ 421/71/3945/874110, 10-8-72 Διαταγῆς Ἀρχηγείου Ἐνόπλων Δυνάμεων, μοῦ ἐγνώσθη ὅτι ἐπελέγην ὡς μέλος τοῦ Συμβουλίου Ἀρχηγείου, τῆς ὀργανώσεως "Ἄγνωστος Μεραρχία", μετὰ τῶν ὑποστρατήγων Μιχαὴλ Ξένου καὶ Νικολάου Κοντογιαννοπούλου, γνωστῶν τομεαρχῶν τῆς "Χ". Ἡ "Ἄγνωστος Μεραρχία", τῆς ὁποίας οὔτε ἐγὼ οὔτε οἱ ἀνωτέρω συνάδελφοι ὑπήρξαμεν μέλη, δὲν ἀναγράφεται εἰς τὸ ἀπὸ 10.3.1950 Β.Δ., ὅπου ἀναγράφονται ὅλαι αἱ μέχρι τότε γνωσταὶ ἐθνικαὶ ὀργανώσεις».

Θὰ πρέπει, συναφῶς, νὰ σημειωθεῖ ὅτι, ἐπὶ στρατιωτικοῦ καθεστῶτος, τὸ Ἀρχηγεῖον Ἐνόπλων Δυνάμεων ἐξέδιδε πιστοποιητικὰ Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, ὅπου ἀντὶ τῆς «Χ» ἀνέγραφε τὴν «Ἄγνωστον Μεραρχίαν». Ἀποδεικνύεται, λοιπόν, ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω μαρτυρίαν ὅτι τὸ μένος καὶ ἡ ἀμφισβήτηση πρὸς τὴν «Χ» δὲν διακατεῖχε μόνον τὴν Ἄκραν Ἀριστεράν, ἀλλὰ ἐμφώλευε καὶ στὴν καρδιὰ τῆς Ἄκρας Δεξιᾶς...

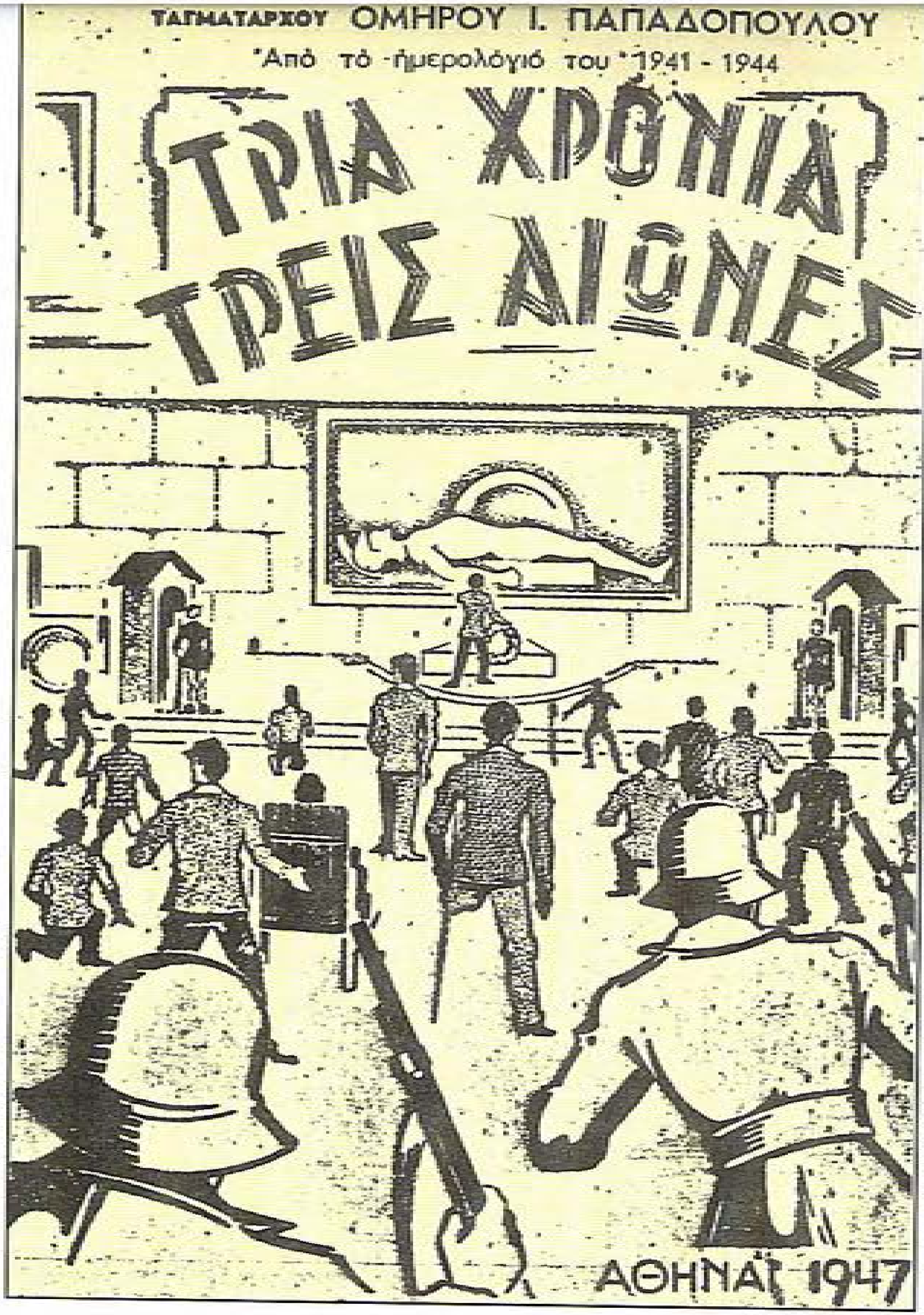
Ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος, ὑπασπιστὴς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς «Χ» καὶ τομεάρχης Κολωνακίου, εἶχε ἀναλάβει ἀπὸ τοῦ 1941 τὴ σημαντικότατη ἀποστολὴ τοῦ προσωπικοῦ συνδέσμου τοῦ Γ. Γρίβα. Μετέφερε, μὲ ἄκρα μυστικότητα, προφορικὰ καὶ γραπτὰ μηνύματα, μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀπηυθύνοντο πρὸς τὴν ἑλληνικὴ ἡγεσία στὴν Αἴγυπτο. Παρέχει, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὴν ἀκόλουθη μαρτυρία:

> *«Ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρύσανθος Φιλιππίδης, ὁ ἀπὸ Τραπεζοῦντος, μὲ εἶχε διορίσει σύνδεσμο Γρίβα-Ἑλληνικῆς Κυβέρνησης-Καΐρου καὶ Βασιλέα Γεωργίου Β'. Τὰ μηνύματα ὁ ἀρχηγὸς τὰ ἔστελλε πρὸς τὸ Κάιρο ἀπὸ τὸ κατάστημα τοῦ Πλωτάρχη Λυκουρέζου, ποὺ ἦταν ἀπέναντι ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῶν "Ἒς-Ἒς", στὴν ὁδὸ Κανάρη. Εἶχε ἀντιπροσωπεία τῆς "Σκόντα" ὁ Λυκουρέζος καὶ κανένας δὲν μποροῦσε νὰ ὑποπτευθεῖ ὅτι μπροστὰ στὰ "Ἒς-Ἒς" θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρχει ἀσύρματος. Δὲ θὰ ξεχάσω ἕνα πρωΐ, ποὺ ὅταν πῆγα στὸν Ἀρχιεπίσκοπο –στὴ Σουμελᾶ 4, Κυψέλη– μοῦ εἶπε: "Νὰ πεῖς, παιδί μου, στὸν ἀρχηγὸ Γρίβα νὰ δώσει διαταγὴ νὰ ἐκτελεστοῦν αὐτὸς καὶ αὐτός". Καὶ μοῦ εἶπε τὰ ὀνόματα δύο προδοτῶν».*
>
> (ἐφ. «**Σημερινή**», Λευκωσίας, 4.2.1990).

Δὲν ἐγίνετο συχνὰ λόγος γιὰ τοὺς δεσμοὺς Γρίβα καὶ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου. Οὔτε ἡ σεμνότης τῶν δύο τὸ ἐπέτρεπε, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἦταν φρόνιμο ἀπὸ ἀπόψεως περιφρουρήσεως τῆς μυστικότητος. Τὴν 28.9.1949 ἀπεδήμησεν ὁ ἐκλεκτὸς ἐκεῖνος ἱεράρχης, πικραμένος ἀπὸ πολλοὺς καὶ ἐπὶ πολλὰ χρόνια, ἀλλὰ καὶ ἔχων ἥσυχη τὴν συνείδησή του ὅτι ἔπραξε πάντοτε τὸ καθῆκον του. Τότε ὁ Γ. Γρίβας ἦτο ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν. Τὸν συγκλόνισε ὁ θάνατος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἡ «**Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν**», τῆς 30.10.1949, δημοσίευσε στὸ κέντρο τῆς 1ης σελίδος της τὴν φωτογραφία τοῦ Χρυσάνθου καὶ κάτωθι, ὑπὸ τὸν τίτλον «**Εἷς πραγματικὸς Ἕλλην ἐξέλιπε**», ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ» δημοσίευσε ἐνυπόγραφον σχόλιον, στὸ ὁποῖο χαρακτηρίζει τὸν ἀποδημήσαντα «σέμνωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους». Μεταξὺ ἄλλων ἔγραψε καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Ἰδιωτεύων εἰς τὴν ἐν Κυψέλῃ οἰκίαν του, ἐξορμᾷ διὰ νέους ἐθνικοὺς ἀγῶνας. Ὑπῆρξε ὁ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΑΦΑΝΗΣ ΗΓΕΤΗΣ* **τῆς ὑγιοῦς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως**. *Πέριξ του περιεστρέφετο τὸ πραγματικὸν κίνημα ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ κατακτητοῦ καὶ πέριξ τῆς προσωπικότητός του συνεκεντρώθησαν ὅλοι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους οἰστρηλάτει ἡ ἀδάμαστος θέλησις τῆς Νίκης καὶ ἡ δίψα τῶν μεγάλων ἔργων. Ἡ οἰκία του ὑπῆρξε τὸ ἐντευκτήριον ἀντλήσεως τοῦ θάρρους δι' ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων κινδύνων καὶ ἀναζωογονήσεως τῶν ψυχῶν διὰ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας.*
>
> *»Ἡ προσωπικότης του ἐνεφύσα τὴν αἰσιοδοξίαν τῆς ἐπιτυχίας. Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις "Χ" εὗρεν ἐν τῷ προσώπῳ του τὸν κυριώτερον ἐνισχυτὴν καὶ ἐμψυχωτήν της».*

Ἡ ἀνωτέρω εἶναι ἡ πλέον ἐπίσημος, ἀλλὰ καὶ ἱστορικῶς ἡ πρώτη μαρτυρία περὶ τῶν στενῶν σχέσεων τῆς Ὀργανώσεως «Χ» μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου. Λόγου, ὅμως, γενομένου περὶ δεσμῶν τῆς «Χ» καὶ μελῶν τοῦ Κλήρου, δύναται νὰ προστεθεῖ ὅτι κατὰ τὴν περαιτέρω πορεία καὶ δράση τῆς Ὀργανώσεως, θὰ συναντήσουμε ἱερωμένους ὡς μέλη τῆς «Χ» στὸ «ταμπούρι» τῆς μάχης ἢ ἀπροκαλύπτως συμπαθοῦντας πρὸς αὐτήν, ὅπως ὁ ἄλλοτε (κατὰ τὴν Κατοχὴν καὶ μετέπειτα) διάκονος Μακάριος Κυκκώτης, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναδειχθεῖ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Πρόεδρος τῆς Κύπρου. Πρόκειται γιὰ ἐνδιαφέρουσαν ἱστορικὴ πτυχή, ἐλάχιστα γνωστὴ ἢ ἀπίστευτη, οἱ λεπτομέρειες τῆς ὁποίας θὰ ἐκτεθοῦν εἰς τὰ ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰδικῶς εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν σχέσεων τῆς «Χ» μὲ τὴν Κύπρον καὶ τὸν ἔνδοξον Ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ.

Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ βιβλίου τοῦ Ὁμήρου Παπαδόπουλου, μὲ καλλιτεχνικὴ ἀναπαράσταση τῆς καταθέσεως στεφάνου τῆς «Χ» στὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, τὴν 25η Μαρτίου 1943. Οἱ τραυματίες καὶ οἱ ἀνάπηροι τῆς Ὀργανώσεως βρίσκονταν ἐπὶ κεφαλῆς.

ΜΥΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΕΩΣ

Καλές, βεβαίως, καὶ οἱ εὐλογίες τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐνισχυτικὲς οἱ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὁρκωμοσίες. Ὅμως, ἐνώπιον τοῦ Ἀρχηγοῦ ποὺ συνέλαβε καὶ ἄρχισε νὰ ὑλοποιεῖ τὸ σχέδιον τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἀνοιγόταν ἕνα πέλαγος προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἐπιλυθοῦν: Πῶς θὰ ἐμυεῖτο σημαντικὸς ἀριθμὸς μελῶν, πῶς θὰ καταρτιζόταν ἐπιτελεῖο, τομεῖς καὶ μαχητικὲς ὁμάδες, πῶς θὰ συνεκεντρώνοντο ὅπλα, πῶς θὰ ἐξασφαλιζόταν σταθερὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν ἐξόριστη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση καὶ τοὺς Συμμάχους, πῶς θὰ καταστρώνονταν σχέδια δράσεως, πῶς... πῶς... Ὁ Γρίβας εἶχε μιὰ ἰδιαίτερη δυνατότητα... Ὑπηρετοῦσε, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς Κατοχῆς, ὡς διευθυντὴς στὴν ὑπηρεσία Στρατιωτικῶν Ἀρχείων, ποὺ στεγαζόταν στὴν ὁδὸ Πανεπιστημίου 31. Ἐκεῖ οἱ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ οἰκογένειές τους προσέφευγαν γιὰ τὴ ρύθμιση τῶν συντάξεών τους ἢ γιὰ τὴν ἔκδοση ποικίλων χρήσεων πιστοποιητικῶν. Ὕστερα ἀπὸ ἕναν αἱματηρότατο πόλεμο ἕξι μηνῶν, πολλοὶ Ἀξιωματικοὶ εἶχαν σκοτωθεῖ. Ἀλλά, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς θανάτους, τὰ στρατιωτικὰ ἀρχεῖα εἶχαν ἀναστατωθεῖ λόγῳ τοῦ πολέμου καὶ τῆς τραγικῆς ἐκβάσεώς του.

Ἐκεῖ, στὴν Πανεπιστημίου 31, εἶχε πραγματοποιηθεῖ καὶ ἡ πρώτη συνάντηση Γρίβα καὶ Ὁμήρου Παπαδοπούλου, ποὺ ἐπρόκειτο ἔκτοτε νὰ γίνει ἡ «σκιά» του. Ἀντισυνταγματάρχης ὁ ἕνας, ὑπολοχαγὸς ὁ ἄλλος. Παρὰ τὴν κοινὴ κυπριακὴ καταγωγή τους καὶ τὴ συμμετοχή τους στὸν πόλεμο, δὲν εἶχαν γνωρισθεῖ προηγουμένως. Στὸ μέτωπο τοὺς χώριζε, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἡλικία καὶ τὸ βαθμό, καὶ μεγάλη γεωγραφικὴ ἀπόσταση. Στὸν τομέα τοῦ Τεπελενίου, ὁ ἕνας, στὸ ὀχυρὸ Ἰστίμπεη, στὰ ἑλληνοβουλγαρικὰ σύνορα, ὁ δεύτερος. Εἶχε ἀποφοιτήσει ἀπὸ τὴ Σχολὴ Εὐελπίδων τὸ 1938 καὶ στὸν πόλεμο εἶχε ζητήσει νὰ ἀναλάβει ὑπηρεσία στὰ ὀχυρά. Ἐκεῖ, κατὰ τὴ γερμανικὴ ἐπίθεση, εἶχε λάβει τὸ βάπτισμα τοῦ πυρὸς καὶ γιὰ τὴ μαχητική του δράση εἶχε τιμηθεῖ μὲ τὸ χρυσοῦν ἀριστεῖον ἀνδρείας. Μετὰ τὴν Ἀπελευθέρωση, δημοσίευσε στὴν «Ἑστία», σὲ σειρὰ συνεχειῶν, τὴν ἐξιστόρηση τῆς ἀντιστάσεως τοῦ θρυλικοῦ ὀχυροῦ. Ἡ σχετικὴ ἐργασία εἶχε μάλιστα μεταφρασθεῖ στὰ ἀγγλικὰ καὶ κυκλοφόρησε σὲ βιβλίο στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες.

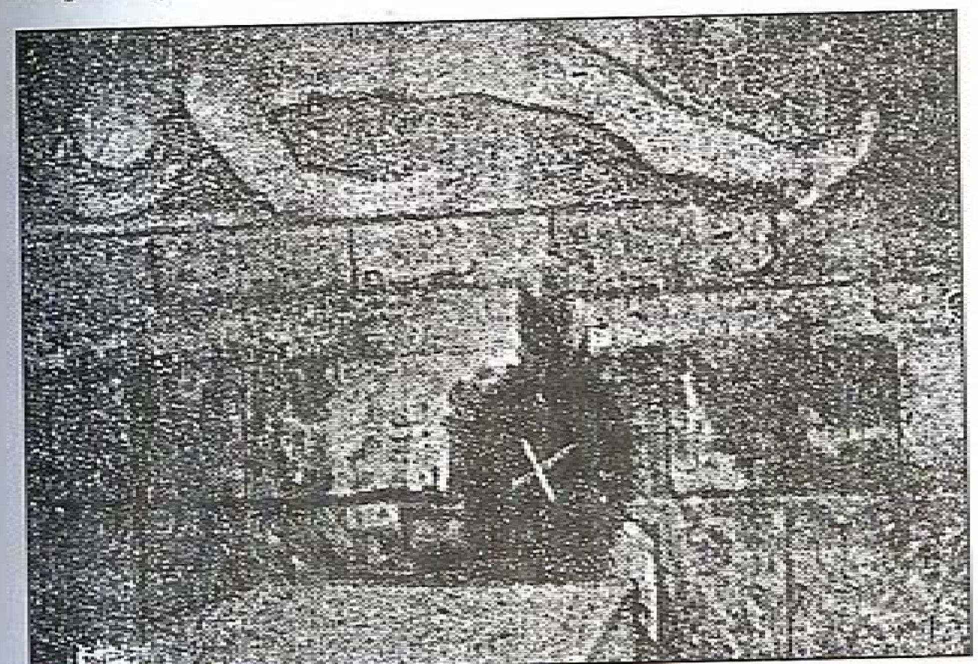
Ἀπὸ τὸν Ἰούνιο 1941 ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος ἀνέλαβε καὶ αὐτὸς ὑπηρεσία στὰ Στρατιωτικὰ Ἀρχεῖα. Παρουσιάζει ἐνδιαφέρον ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἀφηγεῖται τὰ τῆς πρώτης γνωριμίας του μὲ τὸν Γρίβα. Προτοῦ

ἐκτεθεῖ ἡ πρώτη ἀναφορά, πρέπει νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι οἱ Γερμανοὶ κυνηγοῦσαν μὲ κακία τοὺς Κυπρίους τῆς Ἑλλάδος γιὰ νὰ ἐντοπίσουν ποιοί ἀπὸ αὐτοὺς εἶχαν ὑπηρετήσει στὸ ἀγγλικὸ ἐκστρατευτικὸ ἀπόσπασμα. Μετὰ τὸ σπάσιμο τοῦ μετώπου καὶ τὴν ἄγρια καταδίωξη τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατοῦ ἀπὸ τὶς Θερμοπῦλες μέχρι τὴν Καλαμάτα, Ἄγγλοι, Αὐστραλοί, Νεοζηλανδοὶ καὶ ἄλλοι –ὅσοι δὲν εἶχαν συλληφθεῖ αἰχμάλωτοι– εἶχαν σκορπισθεῖ ἀνὰ τὰ χωριὰ καὶ τὶς πόλεις. Μαζί τους καὶ πάρα πολλοὶ Κύπριοι, ποὺ εἶχαν ἔρθει ἐθελοντικῶς, ντυμένοι στὴν ἀγγλικὴ στρατιωτικὴ στολή, γιὰ νὰ πολεμήσουν γιὰ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα. Αὐτῶν ἡ ἀπόκρυψη ἦταν εὐκολότερη, ἀφοῦ μιλοῦσαν ἑλληνικά. Συχνά, ὅμως, τοὺς πρόδινε ἡ προφορά τους. Καὶ τότε τοὺς περίμεναν δοκιμασίες καὶ ἄμεση ἀποστολὴ στὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως στὴ Γερμανία. Ἐνῶ, δηλαδή, οἱ ἐξ Ἑλλάδος ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες δὲν γνώρισαν τὴν αἰχμαλωσία, οἱ Κύπριοι τὴ δοκίμασαν ἐπειδὴ οἱ Γερμανοὶ δὲν τοὺς συγχωροῦσαν τὸ ὅτι εἶχαν καταταγεῖ μὲ τὴ θέλησή τους στὶς τάξεις τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατοῦ γιὰ νὰ πολεμήσουν τὶς δυνάμεις τοῦ Ἄξονος. Ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος δὲν ἀνῆκε, βεβαίως, σ' αὐτὴ τὴν κατηγορία ἀφοῦ ἦταν ἀξιωματικὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Ἀλλὰ πάντως φυλαγόταν, μήπως τὸν προδώσει ἡ κυπριακὴ προφορά του. Ἀφηγεῖται, λοιπόν, τὰ τῆς πρώτης γνωριμίας του μὲ τὸν Γρίβα:

> *«Τὸ γραφεῖο ἦταν ἕνα στενόμακρο δωμάτιο, τέσσερα μέτρα μῆκος καὶ ἑνάμισυ-δύο μέτρα πλάτος. Γιὰ γραφεῖα ὑπῆρχαν δύο πτυσσόμενα γραφεῖα ἐκστρατείας. Κτύπησα τὴν πόρτα, μπῆκα μέσα καὶ παρουσιάστηκα. Αὐτὸς μὲ ρώτησε: "Τὸν στρατηγὸ Τηλέμαχο Παπαδόπουλο τί τὸν ἔχεις;". "Τίποτε", ἀπάντησα. "Τὸν στρατηγὸ Κώστα Παπαδόπουλο"; "Τίποτε", ξαναεῖπα, "δὲν ἔχω κανένα ἀξιωματικὸ συγγενῆ". Στὴν ἀπάντησή μου αὐτή, ρώτησε: "Ἔ, τότε ἀπὸ ποῦ εἶσαι"; Ἐγώ, ἐπειδὴ τότε, τοὺς Κυπρίους οἱ Γερμανοὶ τοὺς εἶχαν στιγματισμένους ὡς συνεργάτες τῶν Ἄγγλων καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤξερα ποιός ἦταν ὁ Γρίβας, δὲν ἤθελα ν' ἀποκαλύψω τὴν καταγωγή μου. Γι' αὐτὸ ἀπάντησα: "Ἡ καταγωγή μου δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει, κύριε Συνταγματάρχα". Ἐκεῖνος ὅμως ἐπέμενε. Εἶχε ἀγριέψει, ὁπότε ὑπέκυψα: "Ἔ, ὡραῖα, τότε εἶμαι ἀπὸ τὴν Κύπρο. Πές το στοὺς Γερμανοὺς νὰ μὲ πιάσουν". Ὁ Γρίβας, ποὺ εἶχε ἀντιληφθεῖ γιατί εἶχα συμπεριφερθεῖ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἀντὶ νὰ μὲ ἐπιτιμήσει, μὲ ἐκτίμησε καὶ μοῦ εἶπε μὲ κυπριακὴ προφορά: "Τζι' ἐγιὼ ρέ, ἀπὸ ποῦ εἶμαι; Εἶμαι ἀπὸ τὸ Τρίκωμο, ποὺ τὰ λὲν κοφτὰ τζιαὶ τρικωμίτικα"».*

Οἱ δυὸ συνομιλητές, ὁ ἕνας ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη τῆς Κύπρου καὶ ὁ ἄλλος

ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἀξιωματικοὶ τώρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ οἱ δύο, γέλασαν πικρά. Ἀλλὰ γιὰ μιὰ στιγμὴ μόνο. Τί ἀξιωματικοὶ πιὰ; Ἀποσχηματισμένοι, χωρὶς στρατό, χωρὶς ἐλεύθερη πατρίδα. «Ὑποχρεοῦσαι ἀπὸ τὸν κανονισμὸ *νὰ κάμεις ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψη στὸ σπίτι μου, Νηλέως 6 Θησεῖο»*, εἶπε ὁ ἀντισυνταγματάρχης. Ὁ Παπαδόπουλος πῆγε, ὁ Γρίβας τὸν μύησε στὴν ἀνώνυμη ἀκόμη μυστικὴ ἀντιστασιακὴ ὀργάνωση. Καὶ τοῦ ἀνέθεσε ἀποστολή. Ἀπὸ τότε ἔμεινε μαζί του, στενὸς συνεργάτης καὶ φίλος του, μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἀρχηγοῦ, τὸ 1974. Κατὰ τὸν ἴδιο περίπου τρόπο μυήθηκαν καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοί, ὅπως καὶ λίγοι πολῖτες τοῦ ἐθνικιστικοῦ χώρου. Ἡ σύζυγος τοῦ Ἀντισυνταγματάρχη, ἡ Βασιλικὴ Ντέκα-Γρίβα, ποὺ πέρασε μιὰ ζωὴ πλάϊ του μέσα σὲ κινδύνους καὶ ἀγωνίες, περιποιητικότατη πρὸς τοὺς ἐπισκέπτες τοῦ συζύγου της, καμμιὰ φορά, ἀπόντος ἐκείνου, ἀπὸ τὸ 1941 μέχρι τὸ 1971, στὸ σπίτι της στὸ Θησεῖο ἢ στὸ Χαλάνδρι, συνήθιζε νὰ τοὺς λέει –μεταξὺ σοβαροῦ καὶ ἀστείου– τὰ ἑξῆς: «Φύγετε! *Ὁ Γρίβας θὰ σᾶς καταστρέψει»*... Κανένας σχεδὸν δὲν «ἔφυγε» καὶ δὲν ἐγκατέλειψε τὸν Ἀρχηγό του στοὺς σκληροὺς καὶ ἀλλεπάλληλους ἐθνικούς του ἀγῶνες.

Τὸ στεφάνι τῆς «Χ» στὸν Ἄγνωστο Στρατιώτη. Ἡ φωτογραφία εἶναι παρμένη ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν τῆς 27.10.1947 καὶ παρατίθεται ἀνωτέρω ὅπως ἐδημοσιεύθη.

Σὲ ὅσους ἐμυοῦντο καὶ ὡρκίζοντο, ὁ Γρίβας ἐξέθετε ἐπιγραμματικῶς τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεως στὴν ὁποία ἐνετάσσοντο:

> *«1) Συμβολὴ διὰ παντὸς μέσου εἰς τὴν ἐκδίωξιν τῶν κατακτητῶν ἀπὸ τὴν πατρώαν γῆν. 2) Συγκρότησις ἐθνικῶν πυρήνων, τόσον διὰ τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ πρώτου σκοποῦ, ὅσον καὶ διὰ τὴν εὐχερεστέραν συνέχισιν τοῦ πολέμου, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν συμμάχων».*
>
> (**«Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῆς Ὀργανώσεως "Χ", 1944»** σελ. 3).

Συναφῶς πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ὁ Γρίβας γράφει, στὸ ἀναφερθὲν κείμενον, ὅτι:

> *«Τὸ σύνθημά μας ἦτο εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντοτε ἡ **Μεγάλη Ἑλλάς**».*

Αὐτὰ κατεγράφοντο καὶ ἐδημοσιεύοντο, λίγες μόνο μέρες προτοῦ στηθεῖ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θησείου!

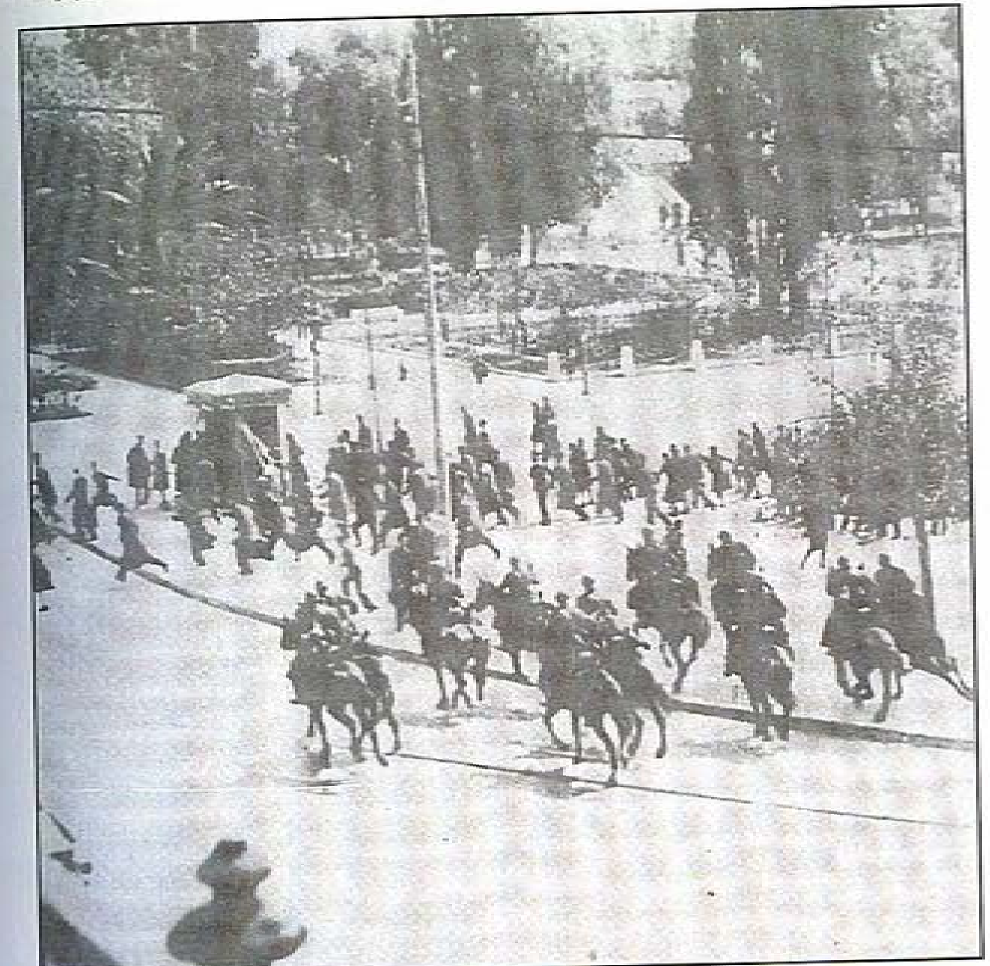
Ποιοί, ὅμως, ἐπελέγοντο γιὰ μύηση στὴν «Χ»; Ὁ Ἀρχηγὸς γράφει στὸ ἱστόρημά του (**«Πατρίς»**) καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Στελέχη τῆς Ὀργανώσεως ἦσαν ἀξιωματικοὶ ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἔφεδροι, μέλη δέ, νέοι φλεγόμενοι ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλλάδα, νομιμόφρονες πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν Καΐρου, καὶ πρὸς τὸ ὑφιστάμενον πολιτειακὸν καθεστώς, οἱ ὁποῖοι συνεφώνουν μὲ τὸν σκοπὸν τῆς Ὀργανώσεως... Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἰς τὴν ὀργάνωσιν προσῆλθον αὐθορμήτως κυρίως φτωχόπαιδα. Δὲν ἔλειψαν, ὅμως, καὶ παιδιὰ ἐφοπλιστῶν, βιομηχάνων καὶ μεγαλεμπόρων, διὰ νὰ πολεμήσουν τοὺς Γερμανούς. Τοῦτο εἶναι μία χαρακτηριστικὴ ἀπόδειξις τοῦ πνεύματος ἀντιστάσεως ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ κατακτητοῦ».*

Κατὰ τὶς μυήσεις μελῶν, ὅπως ἀναφέρεται στὴν **«Ἔκθεσιν Χ»** ἐτηρήθη πάντοτε αὐστηρὸς κανὼν ἐπιλογῆς *«ἐκλεγομένων ἀτόμων, ἅτινα παρουσίαζον δυνατότητας διὰ μίαν καρποφόρον μαχητικὴν δρᾶσιν, καθὼς καὶ ἐχέγγυα ἐχεμυθείας καὶ ψυχικῆς ἀντοχῆς»*.

Ὁμάδες μαχητῶν τῆς «Χ» ὀργανώθηκαν στὴν Ἀθήνα κυρίως καὶ στὸν Πειραιᾶ, ἐνῶ τὰ σχέδια γιὰ ἀνάλογη ὀργάνωση σὲ ἐπαρχιακὲς πόλεις, ὅπως καὶ γιὰ ἔξοδο ἀνταρτικῶν ὁμάδων σὲ ὀρεινοὺς ὄγκους, δὲν τελεσφόρησαν λόγῳ μανιώδους ἀντιδράσεως τῶν Κομμουνιστῶν καὶ ἀδιαφορίας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου. Στὴν πρωτεύου-

σα ἔγιναν οἱ περισσότερες μυήσεις, τόσο στὸ κέντρο ὅσο καὶ σὲ προάστια. Μιὰ παραστατικὴ περιγραφὴ τοῦ πῶς ὀργάνωσε τὸν τομέα Κολωνακίου ἔδωσε ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος στὸ βιβλίο του **«Τρία χρόνια, τρεῖς αἰῶνες»** καὶ εἰδικῶς στὸ κεφάλαιο *«Ὁμὰς ἀντιστάσεως στὴ φωλιὰ τῶν Γερμανῶν»*. Ἐπειδὴ τὸ βιβλίο ἐξεδόθη τὸ 1947, ἐνῶ ὁ συγγραφεύς του ἦτο ἀξιωματικὸς ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἡ κομμουνιστικὴ ἀνταρσία συνεχιζόταν αἱματηρή, ἐχρησιμοποιήθησαν ἀρχικὰ ὀνομάτων καὶ «πλάγιοι» τόνοι. Ἄλλωστε, προκειμένου, νὰ ἐπιτραπεῖ αὐτὴ ἡ ἔκδοση, ἐξησφαλίσθη διὰ «διαταγῆς», εἰδικὴ ἄδεια τοῦ ὑπουργοῦ Στρατιωτικῶν Ε. Στράτου, ἀφοῦ τὸ κεί-

Ἰταλικὸ ἱππικὸ ἐξόρμᾶ, στὸ Σύνταγμα, γιὰ νὰ διαλύσει διαδηλωτές, τὴν 25 Μαρτίου 1943. Ἡ «Χ» ἦταν παροῦσα μὲ δεκάδες μελῶν της γιὰ νὰ τιμήσει τὴν ἐθνικὴ ἐπέτειο.

μενον ἐνεκρίθη ἀπὸ ἐπιτροπὴ ἐλέγχου. Γράφει, λοιπόν, ὁ Ὅμηρος Παπα-
δόπουλος:

«Ἦταν μία χειμωνιάτικη νύκτα, ἡ νύκτα τῆς 27ης Νοεμβρίου
1941. Ἡ τρομοκρατία τοῦ κατακτητοῦ εἶχε σκορπίσει τὴν ἐρημιὰ
στοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν. Κι ὅμως, πέντε σκιὲς χάθηκαν στὸ σκο-
τάδι, γλιστρώντας στὸ "6" ποὺ ὁλοπρόθυμα παραχωρήθηκε, ἀπὸ τὸν
κάτοχό του στὸν ἐθνικὸ ἀγῶνα. Ὁ καϋμένος ὁ νοικάρης, γιὰ νὰ προ-
σφέρῃ κι αὐτὸς κάτι, δέχθηκε, τὴν ἔξωσι ἀπὸ τὸ σπίτι του. Οἱ πέντε
σκιὲς δὲν ἦταν ἄλλες ἀπὸ τὶς σκιὲς τοῦ ὑπολοχαγοῦ Π., τοῦ ἀλησμο-
νήτου ὑπολοχαγοῦ Τ. καὶ τῶν ἀνθυπολοχαγῶν Κ., Ρ., Π. Ἦταν οἱ
ἀξιωματικοὶ ποὺ ἀνέλαβαν τὴν ὀργάνωσι μιᾶς Ὁμάδος Ἐθνικῆς Ἀ-
ντιστάσεως στὸ Κολωνάκι.

»Στὸν καθένα, ποὺ δὲν ἤξερε τὸ πεῖσμα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων
νὰ ἐπιτύχουν ἐκεῖνο ποὺ ἤθελαν, τὸ ὀλιγώτερο θὰ ἐφαίνετο αὐτο-
κτονία ἡ ἀπόφασίς τους νὰ ὀργανώσουν κάτω ἀπὸ τὰ μάτια τῶν
τρομερῶν Σ.Σ. καὶ τῆς Γκεσταπό, ὁμάδες μαχητικές, νὰ τὶς ἐξοπλί-
σουν, νὰ τὶς γυμνάσουν καὶ μ᾽ αὐτὲς νὰ κτυπήσουν τὸν κατακτητὴ
στὴν κατάλληλη ὥρα. Στὸ συμπαθητικὸ "6", ὅπως ὠνόμαζαν μία μο-
νοκατοικία, σ᾽ ἕνα στενὸ δρόμο, ἀπὸ τρία ἰσόγεια δωμάτια, μὲ μικρὴ
αὐλὴ καὶ δύο ἐξόδους διαφυγῆς σὲ περίπτωσι κινδύνου, καταστρώ-
θηκαν τὰ πρῶτα σχέδια ἐθνικῆς δράσεως στὸ Κολωνάκι.

»Μὲ βάσι τὶς διαταγὲς τοῦ Γενικοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τὸ σχεδιά-
γραμμα τοῦ Κολωνακίου, ἔπειτα ἀπὸ ἐξονυχιστικὴ συζήτησι, τὴν νύ-
χτα τῆς 27ης Νοεμβρίου 1941 ἀποφασίσθηκαν τὰ ἀκόλουθα: Ἐχω-
ρίζετο ὅλο τὸ Κολωνάκι σὲ τρεῖς περιοχές. Στὴν περιοχὴ Σχιστῆς Πέ-
τρας-Πειραματικοῦ, ὅπου ἦταν καὶ οἱ περισσότεροι Γερμανοί, στὴν
περιοχὴ Μαρασλείου, ὅπου οἱ Γερμανοὶ εἶχαν ἐγκαταστήσει ἕνα
ἔμπεδο καὶ στὴν περιοχὴ πλατείας Κολωνακίου. Κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς
περιοχὲς αὐτὲς εἶχε ἀνατεθεῖ σ᾽ ἕναν ἀνθυπολοχαγό, μὲ ἀποστολὴ νὰ
καταρτίσῃ καὶ νὰ ἐκπαιδεύσῃ μαχητικὲς ὁμάδες, ποὺ θὰ ἐχρησιμο-
ποιοῦντο τὴν κατάλληλη στιγμὴ γιὰ δρᾶσι ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ.
Ὁ ἀξέχαστος ὑπολοχαγὸς Τ. εἶχε ἀναλάβει τὴν παρακολούθησι ὅλων
τῶν Γερμανῶν τῆς περιοχῆς καὶ τὴν περισυλλογὴ κάθε πληροφορίας
χρήσιμης στὸν ἐθνικὸ καὶ συμμαχικὸ ἀγῶνα. Οἱ πληροφορίες αὐτές,
ὕστερα ἀπὸ προσεκτικὸ ἔλεγχο, παρεδίδοντο στὸν ἀρχηγό, ποὺ βρι-
σκόταν σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ ἐκείνους ποὺ διηύθυναν τὴ μυστικὴ συμ-
μαχικὴ δρᾶσι στὴν Ἑλλάδα. Τέλος ὁ ὑπολοχαγὸς Π. ἀνέλαβε τὴ δι-

οίκησι τῆς περιοχῆς καὶ τὴν φροντίδα γιὰ τὸν ἐξοπλισμὸ τῶν μαχη-
τικῶν ὁμάδων.

»Οἱ ἀποφάσεις δὲν ἔμειναν λόγια. Οἱ πρῶτες πόρτες κτυποῦν
δειλὰ-δειλά. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἀποτείνονται πρῶτα στὰ νειᾶτα τοῦ Κο-
λωνακίου καὶ καλοῦν ὅλους νὰ ἐργασθοῦν γιὰ τὴν μεγάλη ἡμέρα. Τὰ
ἀποτελέσματα τῶν πρώτων κρούσεων εἶναι πολὺ ἐνθαρρυντικά. Μ᾽
ὅλο τους τὸν ἄδολο ἐνθουσιασμὸ καὶ τὸν ἁγνὸ πατριωτισμό, ἀρχί-
ζουν νὰ προσέρχωνται στὶς μυστικὲς συγκεντρώσεις οἱ νέοι, ποὺ ἕως
τότε, μόνο στὰ σαλόνια ἦταν γνωστοί. Ἐγκαταλείπουν τὶς διασκε-
δάσεις τους, τὰ μαθήματά τους, τοὺς φίλους τους καὶ κάνουν ὅ,τι
μποροῦν γιὰ νὰ προσφέρουν κάτι στὴ σκλαβωμένη πατρίδα.

»Οἱ πρῶτες ὁμάδες συγκροτήθηκαν ἀπὸ τὰ νειᾶτα τῶν εἴκοσι
χρόνων. Ἔπρεπε ὅμως νὰ γίνῃ καὶ ἡ κατάλληλη ἐκπαίδευσις. Ἡ Κη-
φισσιὰ καὶ τὸ Γαλάτσι εἶχαν διαλεχτῆ γιὰ πεδία ἀσκήσεων, ποὺ ἐγί-
νοντο καμουφλαρισμένες ἐκδρομοῦλες.

»Σ᾽ ἕνα χρόνο ἡ συνολικὴ δύναμις τῶν μαχητικῶν ὁμάδων ἔφθα-
σε σὲ τρεῖς κανονικὲς διμοιρίες. Μὲ μόνο ὅμως τὸ ἔμψυχο ὑλικὸ δὲν
φθάνει στὸ σκοπό της ἡ ἀποστολή. Ἔπρεπε νὰ ἐξευρεθοῦν ὅπλα. Οἱ
δυσκολίες δὲν ἦταν λίγες. Ἦταν ἀνάγκη πρῶτα νὰ βρεθοῦν τὰ χρή-
ματα. Ὕστερα νὰ βρεθοῦν τὰ ὅπλα, νὰ μεταφερθοῦν, νὰ κρυβοῦν καὶ
νὰ συντηρηθοῦν. Οἱ κίνδυνοι ἦταν μεγάλοι καὶ πολλοί. Γιὰ τὴν κα-
τοχὴ ὅπλων οἱ Γερμανοὶ ἐπέβαλλαν, χωρὶς πολλὲς συζητήσεις, τὴν
ποινὴ τοῦ θανάτου. Ὅλοι ἀψηφοῦσαν τὸν κίνδυνο. Πόλεμο δὲν εἴχα-
με;

»Ἡ πιὸ μεγάλη δυσκολία ἦταν νὰ βρεθοῦν χρήματα. Μὲ τὴ βοή-
θεια τοῦ Γιώργου καὶ τοῦ Θανάση, ἀνέλαβε ὁ ὑπολοχαγὸς Π. τὸ
ἄχαρο αὐτὸ ἔργο καὶ ἄρχισαν μὲ πίστι καὶ ἀποφασιστικότητα. Πό-
σες φορὲς ἄνθρωποι, ποὺ ἦταν σὲ θέσι νὰ βοηθήσουν, δὲν τοὺς ἔκλει-
ναν τὶς πόρτες, κοροϊδεύοντάς τους... Πόσες φορὲς κινδύνευσαν νὰ
πέσουν στὰ χέρια τῆς Γκεσταπό! Μόνον αὐτοὶ ξέρουν μὲ πόσον
ἱδρῶτα ἐμάζευαν, μὲ ζητιανιὰ κυριολεκτικῶς, τὰ χρήματα ποὺ ἐχρει-
άζοντο νὰ ἐξοπλισθοῦν οἱ ὁμάδες. Ὅλα ὅμως ξεχάστηκαν στὸ τέλος.
Οἱ ὁμάδες εἶχαν κάποιον ὁπλισμὸ ποὺ ἐχρειάζετο ὅμως νὰ συμπλη-
ρωθῇ.

»Ὁ ὑπολοχαγὸς Τ. στὸ διάστημα αὐτό, δόθηκε ὁλόψυχα στὴν
ἀποστολή του. Μὲ τὴν βοήθεια τῶν παιδιῶν του, ὅπως φώναζε τοὺς
νέους, ποὺ τὸν βοηθοῦσαν στὸ δύσκολο ἔργο του, παρακολουθοῦσε

Ὁ θρυλικὸς Πόντιος ἀγωνιστὴς Ἀντώνιος Φωστηρίδης (Τσαοὺς Ἀντών), ὁ ὁποῖος ἀντιμετώπισεν ἐπιτυχῶς τὶς φονικὲς ἐπιθέσεις τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν Βουλγάρων. Ἀπεστρατεύθη μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ Συνταγματάρχου. Ὁ Μᾶρκος Βαφειάδης, στὰ «Ἀπομνημονεύματά» του (τόμος 3), ὁμολογεῖ: «Ἡ VI μεραρχία δὲν κατάφερε μὲ κεραυνοβόλα ταχύτητα νὰ διαλύσει τὰ τμήματα τοῦ Ἀντὼν Τσαούς. Παρὰ τὴ βοήθεια καὶ τῶν Βουλγάρων, οἱ ἐπιχειρήσεις τράβηξαν σὲ μάκρος».

νύκτα-μέρα τὶς κινήσεις τῶν Γερμανῶν καὶ ἐνημέρωνε γιὰ ὅλα τὸ διοικητή του.

»Ἔτσι ἀθόρυβα πέρασαν τρία χρόνια. Τρία χρόνια!.. Τρεῖς ὁλόκληροι αἰῶνες! Κι ὅταν ἐπλησίαζε ἡ εὐλογημένη ὥρα, ποὺ μὲ τόσες λαχτάρες καὶ τραγικὲς ἀγωνίες προσμέναμε, τρεῖς διμοιρίες ἀπὸ ζηλεμένα νειᾶτα ἦταν πανέτοιμες γιὰ τὸν ἐθνικὸ ἀγῶνα, ἐξωπλισμένες μὲ ντουφέκια, πολυβόλα, πιστόλια, χειροβομβίδες κι ἐμπρηστικὲς φιάλες.

»Στὸ πρῶτο μήνυμα ποὺ ἔστειλε τὸν Αὔγουστο τοῦ 1944 ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις νὰ τεθοῦν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ ὅλες οἱ ἐθνικὲς δυνάμεις, οἱ ἄνδρες τῶν τριῶν διμοιριῶν, μὲ τοὺς ἄλλους ἐθνικοὺς ἀγωνιστάς, ἔδωσαν ἀμέσως τὸ παρὸν στὸ προσκλητήριο τῆς Πατρίδος, πλὴν ὀκτώ. Ἦταν αὐτοὶ ποὺ στὰ μαῦρα χρόνια τῆς σκλαβιᾶς προσέφεραν ὅ,τι πολυτιμότερο εἶχαν στὸ βωμὸ τῆς ἐλευθερίας, τὴ ζωή τους, μὲ τὸ ὅραμα ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεως».

Ὁ Γρίβας καὶ οἱ ἐπίλεκτοι συνεργάτες του μυοῦσαν ἀνθρώπους, καταρτιζαν μαχητικὲς ὁμάδες, συγκροτοῦσαν μυστικὸ ἐπιτελεῖο κατὰ τὰ στρατιωτικὰ πρότυπα, ἀφοῦ οἱ περισσότεροι ἦσαν ἐπαγγελματίες ἀξιωματικοί, συνέλεγαν ὅπλα, πυρομαχικὰ καὶ ἐκρηκτικὰ –στὶς μικρὲς ποσότητες ποὺ τοὺς ἐπέτρεπαν οἱ ἀντικειμενικὲς περιστάσεις καὶ οἱ ὑποκειμενικὲς καὶ σκόπιμες δυσχέρειες ποὺ παρεμβάλλονταν στὸ ἔργο τους– καὶ γενικῶς ἑτοιμάζονταν πυρετωδῶς. Ἀλλὰ ποιὰ σχέδια εἶχε ἡ «Χ» μέσα στὶς περιπλεγμένες καὶ λίαν ἐπικίνδυνες συνθῆκες τῆς Κατοχῆς καὶ τοῦ Συμμαχικοῦ Ἀγῶνα; Στὴν «**Ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῆς Ὀργανώσεως "Χ"**» (1944) ἀναφέρονται, σχετικῶς, καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἤδη ἀπὸ τὸ 1941, ἡ Ὀργάνωσις ἔχει τὴν ἑξῆς κεντρικὴν σκέψιν, ὅσον ἀφορᾶ γενικῶς τὴν δρᾶσιν ἐναντίον τῶν κατακτητῶν. Διακρίνει τὸ ἔργον της εἰς δύο ἀλλοεξηρτημένας φάσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη ἀνάγεται εἰς τὴν πλήρη ὀργάνωσιν, προπαρασκευὴν καὶ ἐφοδιασμὸν διὰ μαχητικῶν μέσων τῶν τμημάτων της, χωρὶς νὰ γίνη ἐκδήλωσις τῆς ὑπάρξεώς της, καὶ χωρὶς συνεπῶς νὰ προκληθῆ ἡ πρόωρος ἀντίδρασις τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡ δευτέρα ἀφορᾶ τὴν μαχητικὴν ἐκδήλωσιν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ εἰς τὸν πρόσφορον ἐκεῖνον χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον, εἴτε θὰ ἐσημειοῦτο ἀποβατικὴ ἐνέργεια συμμαχικῶν δυνάμεων εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἀκτάς, εἴτε θὰ ἐλάμβανε χώραν ἑκουσία σύμπτυξις τῶν κατακτητῶν πρὸς βορρᾶν καὶ ἀποχώρησις τούτων ἐκ τῆς Βαλκανικῆς, συνεπείᾳ σοβαρᾶς πιέσεως εἰς ἄλλα θέατρα πολέμου».

Ἡ παρενόχληση τῶν κατοχικῶν δυνάμεων θὰ ἐγίνετο, κατὰ τὸ σχέδιον, μὲ δράση ἀνταρτικῶν δυνάμεων καὶ ἡ σκέψη περὶ τὴν δράση αὐτὴ συνοψιζόταν στὰ ἀκόλουθα: 1) Ὀργάνωση τῆς ὑπαίθρου, ἰδίως στὶς περιοχὲς ζωτικῆς σημασίας γιὰ τὸν κατακτητὴ ἀπὸ ἀπόψεως συγκοινωνιῶν (περιοχὲς Ἀμφίσσης, Γραβιᾶς, Λαμίας, Πάρνηθος, Ἑλικῶνος, Αἰγίου, Κορίνθου, Ναυπλίου). 2) Ἐφοδιασμὸς τῶν περιοχῶν αὐτῶν μὲ μαχητικὰ μέσα προερχόμενα ἔξωθεν. 3) Ὕστερα ἀπὸ πλήρη προπαρασκευή, ἐκδήλωση δράσεως τῶν συγκροτουμένων ἀνταρτικῶν ὁμάδων, συντονισμένη καὶ διευθυνομένη, συμφώνως πρὸς ἕνα γενικὸν σχέδιον ἐνεργείας.

Τὰ σχέδια τῆς «Χ» γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ πρόβλεπαν ὀργάνωση ὁμάδων, μὲ σκοπὸ τὴν παρενόχληση τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀπασχόληση δυνάμεών του, σὲ περίπτωση συμμαχικῆς ἀποβάσεως ἢ ἀναγκαστικῆς ἀποχωρήσεως τῶν κατακτητῶν. Τὰ τμήματα ποὺ συγκροτήθηκαν, στὶς δύο αὐτὲς περιοχές, ἦσαν ἕτοιμα ἀρκετὰ ἐνωρὶς νὰ ἀναλάβουν μαχητικὴ δράση καὶ νὰ προβοῦν σὲ συλλογὴ ζωτικῆς σημασίας πληροφοριῶν, ἂν παρείχοντο ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ τὰ ἀναγκαῖα μέσα καὶ οἱ ὁδηγίες.

Ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἡ «Χ» εἶχε μεγάλη ἔλλειψη ὁπλισμοῦ. Κάτι ἔκλεβε ἀπὸ τὶς ἀποθῆκες τοῦ κατακτητοῦ, κάτι ἀγόραζε, κάτι πάντα ματαίως περίμενε... Ποτέ, ὅμως, δὲν ἐλύθη ἱκανοποιητικῶς τὸ συγκεκριμένο πρόβλημα. Δὲν εἶχε ἡ Ὀργάνωση τὴ δυνατότητα, ὅπως εἶχαν οἱ κομμουνισταί, νὰ λαμβάνει ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους –ἀπὸ ἀέρος καὶ θαλάσσης– τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια, ἀλλὰ καὶ ἀφειδῆ οἰκονομικὴ βοήθεια. Ἀντιθέτως, θὰ ἔλεγε κανείς, ὅτι ὅλοι οἱ δαίμονες (ἀλλοδαποὶ καὶ ἡμεδαποί!) συνωμότησαν γιὰ νὰ ἀποστερήσουν ἀπὸ τὴν «Χ» τὰ ἀναγκαῖα γιὰ τὴ διεξαγωγὴ τοῦ ἀγῶνα ὑλικὰ μέσα. Καὶ τίποτε, βεβαίως, δὲν ἦταν συμπτωματικὸ σ᾽ αὐτὸ τὸ «μπλοκάρισμα»... Στὶς ἀτομικὲς βεβαιώσεις, ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἐντεῦθεν, γιὰ τὴν προσφορὰ ἑκάστου μέλους, ὥστε νὰ θεμελιωθεῖ ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισή του ὡς ἐθνικοῦ ἀγωνιστοῦ, συχνὰ ἀναγράφεται τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικό: «*Ἐξοπλισθεὶς ἐξ ἰδίων προῆλθε... κατετάγη... προσεχώρησε...*».

Μὲ τί θὰ ἔκαμναν τὸν ἀγῶνα τους οἱ ἡρωϊκοὶ Χῖτες; Οἱ καρδιές, ὅσο γενναῖες καὶ ἂν ἦσαν, δὲν μποροῦσαν νὰ γίνουν χειροβομβίδες κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ τὰ μπράτσα τῶν μαχητῶν, ὅσο χαλύβδινα καὶ ἂν ἦσαν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μετατραποῦν σὲ πυροσωλῆνες, καὶ κάννες καὶ πολυβόλα! Στὴν ἐξιστόρηση τοῦ ἀγῶνα τῆς «Χ», ὁ Ἀρχηγός της γράφει καὶ αὐτά:

«Ἡ Ὀργάνωσις ἀντιμετώπιζε ἕνα τριμέτωπον ἀγῶνα (κατὰ τῶν Γερμανῶν, τῶν Κομμουνιστῶν καὶ τῆς κυβερνήσεως Ράλλη). Ἐπὶ πλέ-

Ὁ ἡρωϊκὸς καὶ μαρτυρικὸς Συνταγματάρχης Δημήτριος Ψαρρός, ἀρχηγὸς τοῦ 5/42, ὁ ὁποῖος ἐσφαγιάσθη ἀνάνδρως ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ. Ἡ «Χ» εἶχεν ἀποστείλει ἀξιωματικούς της πρὸς ἐνίσχυσή του.

ον, διέθετεν ἐλάχιστον ὁπλισμὸν ἐν σχέσει πρὸς ὅ,τι προετίθετο νὰ ἐπιτέλεση. Ὁ ὁπλισμὸς οὗτος ἠγοράσθη ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἰδία μετὰ τὴν συνθηκολόγησιν τῆς Ἰταλίας, ἀπὸ Ἰταλοὺς στρατιώτας».

(«**Πατρίς**», 4.10.1971).

Συναφῶς, εἰς τὴν «**Ἔκθεσιν περὶ "Χ"**», σελ. 13, ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς:

«Μὲ τὴν κατάρρευσιν τῆς Ἰταλίας, κατὰ Σεπτέμβριον 1943, ἡ Ὀργάνωσις κατέβαλεν ἐντόνους προσπαθείας διὰ τὴν ἐξεύρεσιν οἰκονομικῶν πόρων πρὸς ἀγορὰν ἰταλικοῦ ὁπλισμοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἐμπόριον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐνηργεῖτο εἰς εὐρεῖαν κλίμακα. Οἱ οἰκονομικοὶ πόροι οὓς διέθετεν ἡ Ὀργάνωσις προήρχοντο ἀποκλειστικῶς ἀπὸ ἑκουσίας εἰσφορὰς ἰδιωτῶν ἢ ἀπὸ οἰκονομικὰς ἐπιτροπὰς ἐνισχύσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Οὐδεμία βία ἢ πίεσις ἐξησκήθη ποτὲ ἐναντίον τινός».

Παρ᾽ ὅλον ὅτι τὰ σχέδια τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, γιὰ συγκέντρωση δυνάμεων πρὸς κατάληψη τῆς ἐξουσίας μετὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν Γερμανῶν, ἦσαν ἐγκαίρως γνωστά, οἱ Ἄγγλοι –ἔχοντας πρὸς τοῦτο τὴν ἔγκριση τῆς ἐξόριστης Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως– ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἐνισχύουν τοὺς κομμουνιστὲς μὲ ὅπλα καὶ χρυσὲς λίρες. Παραλλήλως συνέχιζαν νὰ ἀποστεροῦν ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις κάθε ἀναγκαία ὑποστήριξη γιὰ τοὺς σκοποὺς τῆς κοινῆς συμμαχικῆς προσπάθειας. Καί, ὡς νὰ μὴ ἔφθανε αὐτὴ ἡ ἱστορικῆς διαστάσεως διάκριση, ἀκολουθοῦσαν μιὰ τακτικὴ ἐμπαιγμοῦ καὶ παραπλανήσεως. Αὐτὴ τὴν τακτικὴ δοκίμασε ἡ «Χ», γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, τὸ 1943, ὅταν ὕστερα ἀπὸ συνεννοήσεις μὲ τὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἔστειλε ἀνταρτικὴ ὁμάδα στὸν Κιθαιρῶνα μὲ ἀποστολὴ νὰ παραλάβει τὰ ὅπλα ποὺ οἱ Ἄγγλοι ὑπεσχέθησαν νὰ ρίψουν ἀπὸ ἀεροπλάνα, γιὰ νὰ μεταφερθοῦν στὴν Ἀθήνα. Οἱ ψυχωμένοι Χῖτες ματαίως περίμεναν στὸν παγωμένο Κιθαιρῶνα ἐπὶ δέκα νύκτες, παρακολουθώντας τοὺς σκοτεινοὺς οὐρανούς! Τὴν πραγματικότητα αὐτῆς τῆς ἀπάτης ὁμολογεῖ ὁ Οὐΐλλιαμ Μακνήλ, ὁ ὁποῖος γράφει:

«Ἡ "Χ" συναντοῦσε δυσκολίες στὴν ἐξασφάλιση ὁπλισμοῦ. Οἱ Βρετανοί, ποὺ τοὺς εἶχε ἤδη πάρει ὁ διάβολος ἀπὸ τοὺς τσακωμοὺς ἀνάμεσα σὲ ἀνταγωνιζόμενες ὁμάδες ἀντίστασης, ἀπέρριψαν τὴν προσθήκη τῆς "Χ" στὸν κατάλογο μίσθωσης ἢ τὴν προμήθεια ὁπλισμοῦ».

(Λ. Λεωνίδου «**Γεώργιος Γρίβας-Διγενῆς**»).

Ὡστόσο, τὰ «στραβὰ ψωμιὰ» δὲν ἦσαν ὅλα τῶν Ἄγγλων. Χωρὶς τὴ συμβολὴ τῶν ἀριστεριζόντων καὶ καιροσκοπούντων στὸ Κάιρο Ἑλλήνων πολιτικῶν, δὲν θὰ ἦταν δυνατὴ αὐτὴ ἡ κραυγαλέα καὶ ἐγκληματικὴ (κυριολεκτικῶς!) μεροληψία τῶν Συμμάχων. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ Γεώργιος Καραγιάννης γράφει, στὸ βιβλίο τοῦ «**1948-1952. - Τὸ δρᾶμα τῆς Ἑλλάδος. - Ἔπη καὶ ἀθλιότητες**» τὰ ἀκόλουθα:

«Δυστυχῶς, παρὰ τὰς προσπαθείας καὶ τὰς ἐπικλήσεις τοῦ ἡρωϊκοῦ τούτου ἀνδρὸς (τοῦ Γ. Γρίβα), οὐδὲ ἓν τυφέκιον τοῦ ἀπεστάλη ἐκ μέρους τῆς ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν συμμάχων καὶ τὰ ἀρίστης συγκροτήσεως τμήματά του ἔμειναν ἄοπλα... Ὁ μὴ ἐξοπλισμὸς τῆς "Χ" προφανῶς ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Γρίβας εἶχε τάξει ὡς μοναδικὸν σκοπὸν τῆς Ὀργανώσεώς του τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος, ἀπέκρουσε πᾶσαν κομματικὴν διείσδυσιν εἰς αὐτὴν καὶ ἐδήλωσε πίστιν εἰς τὸν νόμιμον Ἀρχηγὸν τῆς Ἑλλάδος, τὸν Βασιλέα Γεώργιον τὸν Β΄».

Ἐπὶ τέλους ὅμως, διέθετεν ἢ ὄχι ὁπλισμὸν ἡ «Χ» καὶ πόσον; Ἡ ἀπελευθέρωσις καὶ τὰ «Δεκεμβριανὰ» τὴν βρῆκαν, κατὰ τὴν δημοσιευθεῖσαν μαρτυρίαν τοῦ ἀρχηγοῦ της, νὰ διαθέτει: 200 τυφέκια, 20 αὐτόματα διαφόρων τύπων, ἕνα μικρὸν ἀτομικὸν ὅλμον, περὶ τὰ 300 πιστόλια καὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν χειροβομβίδων.

Ὅσοι ἀρνήθηκαν νὰ ἐφοδιάσουν τὴν «Χ», τὴν ἰσχυρότερη μὴ κομμουνιστικὴ ὀργάνωση ἀντιστάσεως, θὰ μετανοοῦσαν πικρῶς γι᾽ αὐτὴ τὴ στάση τους, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση καὶ ἰδίως κατὰ τὸ αἱματηρὸ ὄργιο τῶν «Δεκεμβριανῶν», ὅπως θὰ δείξουν τὰ ἴδια τὰ γεγονότα. Ἦταν, ὅμως, ἀργὰ γιὰ ὁμολογίες καὶ δάκρυα μετανοίας. Ἤδη τὰ πυρὰ τῶν κομμουνιστῶν δὲν τὰ ἐδέχοντο μόνον οἱ Χῖτες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιοι! Οἱ καυχησιολόγοι κήρυκες τῆς *«ἀναιμάκτου ἀπελευθερώσεως»* θὰ γνώριζαν τὴν πιὸ τραγικὴ διάψευση, χωρὶς νὰ ἔχουν τὸ θάρρος νὰ τὸ ὁμολογήσουν. Καὶ οἱ Ἄγγλοι *«ἀπελευθερωτὲς»* θὰ πλήρωναν μὲ αἷμα τὶς ἀφροσύνες καὶ τὶς μονομέρειες τῆς ἡγεσίας τους...

ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΗΣ «Χ»

Ὁ Γ. Γρίβας, ὅπου ἄσκησε ἀρχηγία καὶ διοίκηση, ὑπὸ περιστάσεις κανονικοῦ πολέμου ἢ μυστικῆς καὶ ἀνορθοδόξου δράσεως, ὑπῆρξε μεθοδικός. Στὴν Ὀργάνωση «Χ» ἔδωσε στρατιωτικὴ δομή, προσαρμοσμένη βεβαίως στὶς δυνατότητες καὶ τὶς περιστάσεις. Στὴ συγκεκριμένη διοίκηση τῆς περιόδου 1941-1944 εἶχε τὴ δυνατότητα νὰ χρησιμοποιήσει ἐπαγγελματίες ἀξιωματικούς, ἀφοσιωμένους στοὺς σκοποὺς τῆς «Χ», ἀποφασισμένους γιὰ ὅλα καὶ πιστοὺς μέχρι θανάτου στὸν ἴδιο. Ἦταν σκληρὸς ὁ Ἀρχηγός, ἀλλὰ πρωτίστως αὐτὴ τὴν σκληρότητά του τὴν ἔστρεφε πρὸς τὸν ἑαυτό του. Ὅπως ὁ ἴδιος, μὲ προσωπικὲς θυσίες καὶ θανάσιμους κινδύνους, πειθαρχοῦσε πρὸς τὶς ἀνάγκες τῶν ἀγώνων ποὺ ἀνελάμβανε, τὸ ἴδιο ζητοῦσε καὶ ἀπὸ τοὺς συνεργάτες του, οἱ ὁποῖοι ἄλλωστε μόνοι καὶ ἐθελοντικῶς ἐτίθεντο ὑπὸ τὶς διαταγές του, ἀπὸ τὸ 1941 μέχρι τὸ 1974. Δίνοντας προσωπικὸ παράδειγμα καὶ προκινδυνεύοντας πάντοτε, ἐνέπνεε αὐτοὺς ποὺ ἐντάσσονταν στὶς τάξεις τῶν ὀργανώσεών του. Δὲν εἶχε ὁ Γρίβας νὰ μοιράσει ἀξιώματα καὶ ὑλικὲς ἀπολαβές. Τὸ πολὺ-πολὺ ὑποσχόταν μεγάλη Ἑλλάδα καὶ δόξα. Μιὰ δόξα, ὅμως, ποὺ πολὺ συχνὰ προϋπέθετε πικρότατες δοκιμασίες καὶ μαρτυρικοὺς θανάτους. Πίσω του δὲν εἶχε ἰσχυρούς, δὲν εἶχε κόμματα, δὲν εἶχε ἐξουσίες. Ὅπως καταφαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ κείμενά του, ἔτρεφε ἕνα αἴσθημα ἀποστροφῆς πρὸς τὸν πολιτικὸ κόσμο, ἀλλὰ καὶ δὲν αἰσθανόταν πολὺν σεβασμὸ πρὸς τὴν ἑλλαδικῆς ἐκδοχῆς δημοκρατία. Συνεπῶς, οἱ ἐντασσόμενοι ὑπὸ τὶς διαταγές του δὲν μποροῦσαν νὰ προσδοκοῦν τὶς συνήθεις «ἀνελίξεις». Οὔτε, ὅμως, καὶ εἶχαν τέτοιες προσδοκίες, ἀφοῦ ὅ,τι τοὺς παρορμοῦσε ἦταν ὁ γνήσιος Ἑλληνικὸς Πατριωτισμός.

Ποιὰ ἦταν ἡ ἁδρὴ συγκρότηση τῆς «Χ»; Ἡ Ὀργάνωση περιλάμβανε: 1) **Διοίκηση**, δηλαδὴ τὸν ἀδιαμφισβήτητον Ἀρχηγόν, Ἀντισυνταγματάρχην Γεώργιον Γρίβαν. 2) **Ὁμάδα Διοικήσεως**. Ἀπὸ τοῦ 1943 τὴν διοικοῦσε ὁ ὑπολοχαγὸς Χαράλαμπος Σταυρόπουλος. 3) **Ἐπιτελεῖον**. Ἀρχικῶς ἦτο ἐπιτελάρχης ὁ ταγματάρχης Πεζικοῦ Ἰωάννης Μπουσμπουρέλης καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησή του γιὰ τὴν Αἴγυπτο, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1944, ὁ ἀντισυνταγματάρχης Πυροβολικοῦ Ἀριστοτέλης Ἀντωνόπουλος. Ἐπιτελεῖς ὑπῆρξαν οἱ: Ταγματάρχης Πεζικοῦ Νικόλαος Παπαρρόδου. Ταγματάρχης Πυροβολικοῦ Παντελῆς Πολύζος, ὁ ὁποῖος περὶ τὰ τέλη τοῦ 1944 ἀνέλαβε τὴν διοίκηση τοῦ τομέως Ἱπποκράτους καὶ ἠγωνίσθη κατὰ τῶν κομμουνιστῶν μὲ τὴν ὁμάδα του στὴν ὁδὸν Σόλωνος. Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ Μιχαὴλ

Ξένος, ὁ ὁποῖος ὑπηρέτησε προηγουμένως ὡς διοικητὴς τοῦ τομέως Νέου Κόσμου. 4) **Ἔνοπλα Τμήματα**. Ἡ δύναμη τῶν μαχητικῶν αὐτῶν ὁμάδων ἐκυμαίνετο κατὰ τόπους καὶ αὐξομειοῦτο συμφώνως πρὸς τὶς παρουσιαζόμενες περιστάσεις.

Μαχητικὰ τμήματα τῆς «Χ» ὀργανώθησαν εἰς: Ἀθήνας: συνοικίες Κυψέλης, Ἄνω καὶ Κάτω Πατησίων, Ἱπποκράτους, Γκύζη, Ἀμπελοκήπων, Κολωνακίου, Παγκρατίου, Νέου Κόσμου, Κουκακίου, Καλλιθέας, Νέας Σμύρνης, Θησείου, Πετραλώνων, Πλάκας, Μεταξουργείου, Βάθη, Πλατείας Ἀττικῆς, Ἁγίου Παντελεήμονος, Ὑμηττοῦ, Βύρωνος, Καισαριανῆς. Πειραιᾶ: διάφορες συνοικίες. Ἐπίσης ὠργανώθησαν τμήματα στὰ προάστια Χαλάνδρι, Ἁγία Παρασκευὴ καὶ Ἡράκλειον.

Διοικητὲς τομέων χρημάτισαν οἱ ἀκόλουθοι: Ταγματάρχης Πεζικοῦ Μπόντζος Νικ., Ταγματάρχης Πεζικοῦ Καλλονᾶς Ἰωάννης, Ταγματάρχης Πυροβολικοῦ Καλφιώτης Ἀναστάσιος, ὁ ὁποῖος ἔπεσε ἀπὸ γερμανικὲς σφαῖρες κατὰ τὴν ἐκτέλεση ἀποστολῆς ποὺ τοῦ ἀνετέθη, Ταγματάρχης Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης Κοκορέτσας Ἰωάννης (θὰ τὸν συναντήσουμε τὸ 1959 ὡς πρόεδρον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου Ἐγκλημάτων Πολέμου νὰ ἐπιβάλλει 25ετῆ κάθειρξη στὸν διαβόητον Μὰξ Μέρτεν), Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ Ξένος Μιχαήλ, ὁ ὁποῖος ἀπεσπάσθη στὸ Ἐπιτελεῖον τῆς «Χ», Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ Σταυρόπουλος Χαράλαμπος, στὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχηγὸς ἀνέθεσε καὶ ἄλλες ἰδιαιτέρως ἐπικίνδυνες ἀποστολές, Λοχαγὸς Πυρο-

Ὁ Στρατηγὸς Κωνσταντῖνος Βεντήρης, ὁ ὁποῖος συνεργάστηκε μὲ τὴ «Χ». Οἱ κομμουνιστὲς μιλοῦσαν γιὰ τὸν «Χίτη Βεντήρη».

βολικοῦ Κοντογιαννόπουλος Νικ., Λοχαγὸς Πεζικοῦ Ψαρρᾶκος Παν., Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ Βαρδάνης Δημ., Λοχαγὸς Πεζικοῦ Μανωλᾶκος Βασίλειος, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ τὴν 25ην Μαρτίου 1944, Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ Κοκόρης Ἀθανάσιος, ἰατρὸς Βαφειάδης Γεώργιος, Λοχαγὸς Τσίχλης Γεώργιος, ὁ ὁποῖος ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Μέσην Ἀνατολὴν τὸν Ἀπρίλιον 1944, Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ Τούμπας Στέφανος, Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ Βασιλαρᾶκος Δρακούλης, Ὑπολοχαγὸς Πεζικοῦ Παπαδόπουλος Ὅμηρος, ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποιήθη καὶ στὸ Ἐπιτελεῖον, Ὑπολοχαγὸς Πεζικοῦ Ἀσημακόπουλος Μιχαήλ, Ἀνθυπολοχαγὸς Πεζικοῦ Κολομβᾶς Κωνσταντῖνος, Ἀνθ/γὸς Πυροβολικοῦ Τσουκαλᾶς Κωνσταντῖνος, Εὔελπις Παπαγεωργίου Νικόλαος, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ, ἰδιώτης Παπαγεωργίου Ἀλέξανδρος, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, δολοφονηθεὶς ἐπίσης ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ, ὅπως καὶ ἡ μητέρα του καὶ οἱ δυὸ ἀδελφές του. (Ὁ ὁριστικὸς καὶ πλήρης κατάλογος μελῶν τῆς «Χ», πεσόντων καὶ ἐπιζησάντων, ὑπογραμμένος ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸ τῆς Ὀργανώσεως, δημοσιεύεται στὸ Παράρτημα τοῦ παρόντος βιβλίου).

Περίεργη καὶ μυστηριώδης φαίνεται ἡ ὀνομασία τῆς ὑπὸ τὸν Γ. Γρίβαν ἀντιστασιακῆς ὀργανώσεως, ὡς «Χ». Γύρω ἀπὸ τὸ πῶς ἐδόθη αὐτὴ ἡ ὀνομασία ὑπάρχουν διάφορες μαρτυρίες. Κατ᾽ ἀρχὴν ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχηγὸς λέγει σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

> *«Πολλοί μὲ ἐρωτοῦν διατί ἐδόθη εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἡ ὀνομασία "Χ". Τοῦτο ὑπῆρξεν ὅλως τυχαῖον. Εἰς μίαν σύσκεψιν στελεχῶν τῆς ὀργανώσεως, περὶ τὰς ἀρχὰς 1943, εἰς κάποιο ὑπόγειον εἰς τὸ Κέντρον τῶν Ἀθηνῶν, ἐτέθη τὸ ζήτημα ποίαν ἐπωνυμίαν θὰ ἔπρεπε νὰ δώσωμεν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία μέχρι τότε ἦτο ἀνώνυμος. Ἕκαστος προέτεινεν ἓν ὄνομα, ἀλλὰ δὲν κατελήγομεν εἰς τὴν υἱοθέτησιν οὐδενός. Ἡ συζήτησις διήρκεσεν ἐπὶ πολύ, ὁπότε εἷς ἀξιωματικὸς εἶπεν: "Ἀφοῦ δὲν μᾶς ἀρέσει κανένα ὄνομα, ἂς τὴν ὀνομάσωμεν Ὀργάνωσιν "Χ" (Ἄγνωστος Ὀργάνωσις)". Ὁμολογουμένως, ἦτο πολὺ ἐπιτυχὴς ἡ τοιαύτη πρότασις, τὴν ὁποίαν ἅπαντες ἐπεκρότησαν καὶ ἀμέσως ἀπεδέχθην».*
>
> («**Πατρίς**», 20.3.1970).

Ὁ ἀξιωματικὸς ποὺ ἐπρότεινε νὰ δοθεῖ τὸ ὄνομα «Χ» στὴν μέχρι τότε ἀνώνυμη ὑπὸ τὸν Γρίβα ἀντιστασιακὴ ὀργάνωση, ἦταν ὁ τότε λοχαγὸς Πυροβολικοῦ καὶ μετέπειτα ἀντιστράτηγος, Δρακούλης Βασιλαρᾶκος, ὅπως ἀναφέρεται στὸ ἐκτεθὲν ἔγγραφον τοῦ ἰδίου, ἡμερομηνίας 8.8.1971. Ἐπουσιώδης ἀπόκλιση ὑπάρχει γιὰ τὸν χρόνο κατὰ τὸν ὁποῖον ἀκριβῶς ἐγι-

Ὁ Ὑπαρχηγὸς τῶν Χιτῶν, δικηγόρος, Ζαφείρης Βάλβης.

νε ἡ πρόταση γιὰ τὴν ὀνομασία «Χ», ἡ ὁποία καὶ ἔγινε ἀποδεκτή. Οἱ περιστάσεις, ὅμως, τοῦ γεγονότος εἶναι οἱ ἴδιες σὲ ὅλες τὶς ἀφηγήσεις. Ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος, ἡ «σκιὰ» τοῦ Γρίβα, παρέχει τὴν ἀκόλουθη μαρτυρία:

«Τὸ συνωμοτικὸν ὄνομα τῆς "Χ" ἐδόθη εἰς τὴν ὀργάνωσιν Γρίβα τὴν 24ην Μαρτίου 1943 εἰς σύσκεψιν ποὺ ἐγένετο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μαυρομιχάλη, ἀρ. 3, ὅπου ἐστεγάζετο ἡ Διεύθυνση Ἀναπήρων Πολέμου καὶ ὑπηρέτει ὁ τότε ἐπιτελάρχης τῆς ὀργανώσεως, ταγματάρχης πεζικοῦ Ἰωάννης Μπουσμπουρέλης. Εἰς τὴν σύσκεψιν αὐτὴν καθωρίσθησαν αἱ λεπτομέρειαι τῆς καταθέσεως στεφάνου εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, τὴν πρωΐαν τῆς 25ης Μαρτίου 1943, εἰς ἐκτέλεσιν διαταγῆς τοῦ Γρίβα. Μέχρι τὴν 24.3.1943 ἡ Ὀργάνωσις ἦτο γνωστὴ ὡς στρατιωτικὴ ὀργάνωσις Γρίβα. Ἡ 25η Μαρτίου 1943 ἦτο ἡ πρώτη δημόσια ἐμφάνισις τῆς "Χ" καὶ ἡ ἀναγραφὴ συνθημάτων εἰς τοὺς τοίχους καὶ τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὸ συνθηματικὸν "Χ"».

(Λ. Λεωνίδου **«Γ. Γρίβας-Διγενῆς»**, σελ. 684).

Ὅταν τὸν Ἰούνιο 1985 ἐκδικαζόταν στὸ Δικαστήριο Λάρνακος ὑπόθεση προσβολῆς τῆς μνήμης τοῦ Στρατηγοῦ Γρίβα, μὲ κατηγορούμενον ἀριστερὸν Κύπριον συγγραφέα, ἐκλήθη καὶ κατέθεσεν ὁ παλαιὸς καὶ στενὸς συνεργάτης τοῦ Γρίβα, ἀντιστράτηγος Μιχαὴλ Ξένος. Ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης καὶ ὑπὸ ἐπισκόπηση πτυχῆς τῆς ὀνομασίας τῆς Ὀργανώσεως, ὁ μάρτυς κατέθεσε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Ὀργάνωση δὲν εἶχε ὄνομα μέχρι τὸ 1943. Τὸν Μάρτιο αὐτοῦ τοῦ χρόνου, ἦταν ἕνα βράδυ, μιὰ ὁμάδα παιδιῶν ἐπρόκειτο νὰ γράψει διάφορα συνθήματα. Ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς, ποὺ τώρα εἶναι νεκρός, εἶχε τὴν ἰδέα, κάτω ἀπὸ τὰ συνθήματα νὰ τοποθετηθεῖ τὸ "Χ", δίνοντας τὴν ἐντύπωση τοῦ ἀγνώστου, ἀπὸ τὴ μιά, καὶ προκλήσεως δέους, ἀπὸ τὴν ἄλλη».

(Ἐφ. **«Ἀλήθεια»**, Λευκωσίας, 15.6.1985).

Τὸ ὄνομα «Χ» εἶναι προορισμένο πλέον νὰ ἀκούεται, ἀπὸ τὸ 1943 μέχρι τὸ 1950 κυρίως, ἄλλοτε ὡς αἰχμὴ συκοφαντικῶν κατηγοριῶν ἐκ μέρους τῶν ξενοδούλων κομμουνιστῶν, ἄλλοτε ὡς σημεῖο ἀντιδικίας ἀκόμη καὶ μεταξὺ τῆς Δεξιᾶς καὶ ἄλλοτε ὡς δικαία καύχηση ἀπὸ ἐκείνους ποὺ εἶχαν τὸ θάρρος καὶ τὴν τιμὴ νὰ τὴν ὑπηρετήσουν.

ΕΠΑΦΗ «Χ» - Κ.Κ.Ε.

Ὅση καὶ ἂν ἦταν ἡ μυστικότητα μὲ τὴν ὁποία ὁ Γρίβας καὶ οἱ συνεργάτες του προχωροῦσαν στὶς μυήσεις μελῶν, στὴ διοικητικὴ διάρθρωση τῆς ὀργανώσεώς τους καὶ στὴ συλλογὴ τοῦ ἀναγκαίου ὁπλισμοῦ, ἦταν ἀναμενόμενο ὅτι σὲ κάποια φάση τὸ μεγάλο μυστικὸ θὰ «ἔσπαγε». Κατὰ τὴν μαρτυρία τοῦ ἰδίου τοῦ Ἀρχηγοῦ, οἱ Γερμανοὶ ἄρχισαν, ἀπὸ τὸν Δεκέμβριο 1942, νὰ ἔχουν γνώση τῆς ὑπάρξεως τῆς Ὀργανώσεως καὶ νὰ ἐπιχειροῦν νὰ παρακολουθήσουν τὶς προπαρασκευαστικὲς δραστηριότητές της καὶ νὰ ἰχνηλατήσουν τὸν ἡγέτη καὶ τὰ μέλη της. Σατανικότεροι τῶν κατακτητῶν, οἱ κομμουνισταὶ ἐντόπισαν ἐνωρίτερα τὶς κινήσεις τοῦ Γρίβα καὶ τῶν συνεργατῶν του. Ἀσχέτως πρὸς ὅσα ἐκ τῶν ὑστέρων θὰ ἐπινοοῦσαν γιὰ τόν... «μοναρχοφασίστα» Γρίβα, τόν... πράκτορα τῶν Γερμανῶν καὶ τὸν –κατὰ τὴν μετέπειτα ἄποψή τους– ἀκατάλληλον ὡς στρατιωτικόν, σὲ κομματικὴ σύσκεψη συζήτησαν, τὸ 1942, τὰ τῆς προσωπικότητός του. Γνώριζαν καὶ τὴν παλαιὰ πίστη του πρὸς τὸν Ἰωάννη Μεταξᾶ καὶ τὴν συνεχῆ ἀφοσίωσή του πρὸς τὸν Βασιλέα Γεώργιο τὸν Β΄. Τὸν ἔκριναν, ὅμως, τότε ἄξιον στρατιωτικὸν ἡγήτορα. Ὅσον ἀφορᾶ τὶς πολιτειακὲς πεποιθήσεις τοῦ Γρίβα, ἔτρεφαν τὴν προσδοκία ὅτι θὰ μποροῦσαν νὰ τὶς κάμψουν ἢ νὰ τὶς παρακάμψουν. Κατέληξαν, συνεπῶς, στὴν ἀπόφαση νὰ τοῦ προτείνουν συνεργασία, ἀφήνοντας νὰ νοηθεῖ ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τοῦ ἀνατεθεῖ ἀκόμη καὶ ἡ ἡγεσία τοῦ ἔνοπλου ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνα, ἀφοῦ βεβαίως θὰ διατηροῦσαν οἱ ἴδιοι τὸν πολιτικὸ ἔλεγχο. Ποιὰ καὶ πόσα ἱλαροτραγικὰ παιγνίδια θὰ ἔπαιζαν κατὰ καιροὺς αὐτοὶ οἱ Ταρτοῦφοι!

Τὸ Κ.Κ.Ε. ἐπεδίωκε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐλέγξει καὶ νὰ μονοπωλήσει τὸν ἀντιστασιακὸν ἀγῶνα, ὄχι βεβαίως ἔχον πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν προσπάθειαν ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ τὴν μεταπολεμικὴν ἐπιβολήν του, μὲ σκοπὸν τὴν μετατροπὴν τῆς χώρας σὲ *«λαϊκὴ δημοκρατία»*. Ἡ ἔντεχνη ἐπιστράτευση ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὰς ἱκανῶν καὶ μαχητικῶν ἀξιωματικῶν, κατὰ πρῶτον περιόριζε τὶς δυνατότητες νὰ δημιουργηθοῦν ἄλλες ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις καί, κατὰ δεύτερον, παρεῖχε ἱκανὴ ἡγετικὴ στελέχωση γιὰ τὶς δικές τους δυνάμεις. Ὅσοι ἐπείθοντο ἢ ὑπετάσσοντο, καλῶς. Ὅσοι εἶχαν τὸ σθένος νὰ ἀντιταχθοῦν, ἐχαρακτηρίζοντο ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελμα-

τίες συκοφάντες τοῦ μαρξιστικοῦ καὶ ἀριστεροῦ χώρου, ὡς *«ἐθνοπροδότες»*, *«ὀπαδοὶ τῆς συντήρησης»*, *«πράκτορες τοῦ ἐχθροῦ»*, *«δοσίλογοι»*, *«διασπαστές»*, *«ἐχθροὶ τῆς ἑνότητας»* ἤ... ἐκοσμοῦντο μὲ ἄλλα, ἀναλόγου εὐπρεπείας, ἐπίθετα. Καὶ τὸ μένος τους δὲν ἐξηντλεῖτο σὲ μόνον τὸν στιγματισμὸ καὶ τὴν ἠθικὴ θανάτωση τῶν μὴ ὑποτασσομένων. Ἐπεδιώκετο, μὲ πάθος καὶ μὲ ἀδίστακτη συστηματικότητα, καὶ ἡ **φυσικὴ ἐξόντωση** τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἀγωνιστῶν ποὺ τοὺς ἀκολουθοῦσαν.

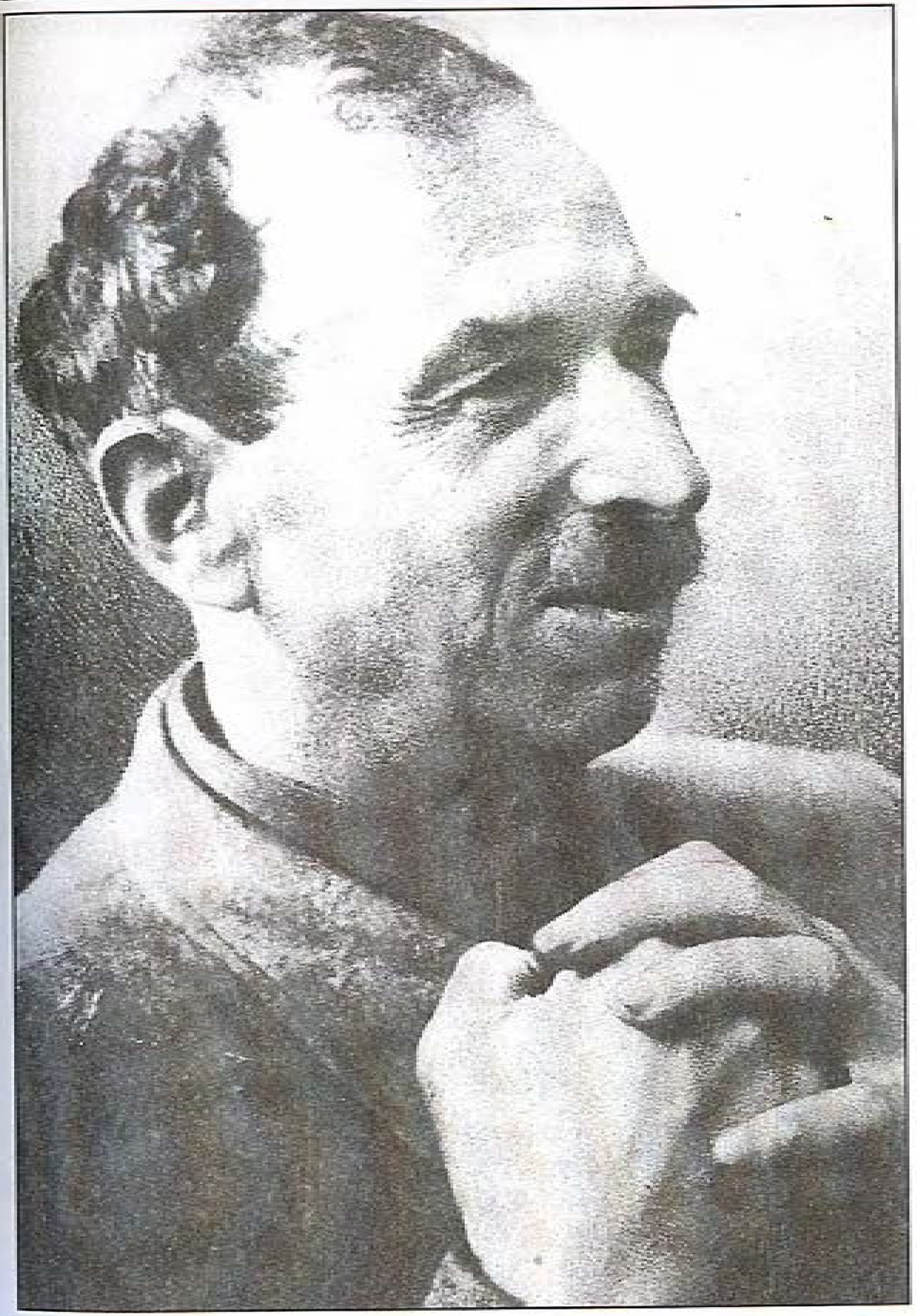
Μικρὴ ἱστορικὴ παρέκβαση: Κατὰ τὴν προσπάθεια τοῦ Κ.Κ.Ε. νὰ μονοπωλήσει τὸν ἀντιστασιακὸ ἀγῶνα καὶ νὰ προσηλυτίσει τοὺς δυναμικότερους ἀξιωματικούς, ὑποσχόμενο τὰ πάντα, πρότεινε –τὸν Δεκέμβριο 1942– στὸν Ναπολέοντα Ζέρβα νὰ τεθεῖ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ΕΛΑΣ. Ὁ Ζέρβας ἀπέρριψε τὴν πρόταση, γιὰ νὰ μὴ γίνει ὄργανο ἐπιβολῆς τῆς κομμουνιστικῆς δικτατορίας. Μετὰ τὴν ἄρνησή του, ἔγινε *«δαίμονας»* γιὰ τοὺς κομμουνιστὲς καὶ ὕστερα κινήθηκαν ἐναντίον του πανίσχυρες δυνάμεις ὑπὸ τὸν αἱμοσταγῆ Ἄρη Βελουχιώτη, αὐτὴ τὴν σαρκοβόρα ὕαινα, ποὺ ἀνήχθη σὲ *«ἐθνικὸ ἥρωα»* ἀπὸ τὴν ἄφρονα ἀμεριμνησία τῶν Νεοελλήνων. Ἡ περίπτωση, ἐξ ἄλλου, τοῦ συνταγματάρχη, τότε, Στεφάνου Σαράφη εἶναι ἀποκρουστικῶς διδακτική. Τὸν Ἰανουάριο 1943 εἶχε ἐξέλθει στὸ «βουνὸ» γιὰ νὰ συγκροτήσει ἀνταρτικὰ σώματα ὡς ἀντίβαρο πρὸς τὶς δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ, ἀφοῦ εἶχε ἀπορρίψει ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου 1942 πρόσκληση τοῦ ΕΑΜ νὰ ἐνταχθεῖ. Τὸν Μάρτιο 1943 συνελήφθη, δι᾽ ἀπατηλοῦ τεχνάσματος, ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ, διεπομπεύθη ἐπὶ ἕνα μῆνα ὡς *«προδότης»* καὶ ἐπέκειτο ἡ «δίκη» του, ὡς *«συνεργάτη τοῦ ἐχθροῦ»*, μὲ βέβαιη τὴν καταδίκη σὲ θάνατο. Αἴφνης ἀπεδέχθη αὐτὰ ποὺ εἶχεν ἀπορρίψει πρὸ πενταμήνου, ὁπότε αἱ κομμουνισταὶ ἀνεκοίνωσαν ἐπισήμως ὅτι:

> *«Ὁ Συνταγματάρχης Σαράφης ἀνεγνώρισε τὴν ἀλήθεια, προσχώρησε στὸ ΕΑΜ καὶ διορίσθηκε, μὲ ἀπόφαση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς του, Στρατιωτικὸς Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου τοῦ ΕΛΑΣ».*

Κατὰ τὰ διατρέξαντα, δὲν ἦταν ἄστοχος ὁ χαρακτηρισμὸς ὅτι ὁ Σαράφης ἐχρίσθη «δι᾽ ἐμπτυσμοῦ» ἀρχιστράτηγος!

Ἄς ἐπανέλθουμε, μετὰ τὴν χρήσιμη παρέκβαση, στὰ ἀφορῶντα τὴν συγκινητικὴ χειρονομία τῶν κομμουνιστῶν πρὸς τὸν Γρίβαν. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ἀναφερόμενος στὰ δόλια τεχνάσματα τοῦ Κ.Κ.Ε. παρέχει τὴν ἀκόλουθη, λίαν ἐνδιαφέρουσα, μαρτυρία:

> *«Χαρακτηριστικὸν τῆς ὅλης τακτικῆς τῶν κομμουνιστῶν εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς: Ἀρχομένου τοῦ 1942, ἐδέχθην τὴν ἐπίσκεψιν ἀτόμου τι-*

Ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Κ.Κ.Ε., Γεώργιος Σιάντος («Γέρος»), ὁ ὁποῖος ζήτησε λίαν φιλοφρόνως τὸ 1943, τὴ συνεργασία τοῦ Γρίβα.

νός, τὸ ὁποῖον μοῦ διεβίβασεν ἐπιθυμίαν ἀριστεροῦ ἡγέτου, χωρὶς νὰ τὸν κατονομάση, διὰ μίαν συνάντησίν μου μετ᾽ αὐτοῦ.

»Ἐδέχθην τὴν πρόσκλησιν. Κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην, ὁ συνομιλητής μοῦ ἔθεσεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καὶ εὐθέως τὸν σκοπόν, διὰ τὴν συνεργασίαν μας, ὅστις ἦτο ὁ ἀκόλουθος: Νὰ μὴ ἐπιτρέψωμεν εἰς τὸν Βασιλέα νὰ ἐπανέλθει εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Νὰ ἀναλάβωμεν ἡμεῖς τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν δυνάμεων τοῦ Ἄξονος, ὥστε τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα, μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος ὑπ᾽ αὐτῶν νὰ εὑρεθοῦν πρὸ μιᾶς καταστάσεως "ντὲ φάκτο". Κατάπληκτος τοῦ ἀπήντησα: "Αὐτὸς δὲν πρέπει καὶ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ σκοπός μας. Ἡμεῖς πρέπει νὰ ὀργανωθῶμεν διὰ νὰ συμβάλωμεν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον εἰς τὴν ἐκδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Περὶ αὐτοῦ, ὅμως, οὐδὲν εἴπατε. Τὸ πῶς θὰ κυβερνηθῆ ἡ Ἑλλὰς μεταπελευθερωτικῶς εἶναι ζήτημα διὰ τὸ ὁποῖον δὲν δυνάμεθα μόνοι μας, καὶ δὴ ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς σήμερον, νὰ ἀποφασίσωμεν. Τοῦτο δύναται νὰ μᾶς ἀπασχολήση μεταγενεστέρως. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ζήτημα καθεστωτικὸν δὲν δύναται νὰ τεθῆ διότι θὰ διχάση τὸν λαόν, τὰς δὲ συνεπείας παρομοίου διχασμοῦ, ὡς τοῦ 1916, ὑφιστάμεθα ἀτυχῶς σήμερον".

»Ὡς ἦτο ἑπόμενον, ἐχωρίσθημεν χωρὶς ἀποτέλεσμα καὶ οὐδέποτε πλέον συνηντήθημεν».

(**«Πατρίς»**, 20.9.1971).

Στὸ διασωθὲν μέρος τοῦ Ἀρχείου τῆς «Χ», μὲ σκωληκόβρωτα σχεδὸν σπαράγματα ἐγγράφων, βρίσκεται καὶ ἀχρονολόγητο σημείωμα –διὰ γραφομηχανῆς– ποὺ ἀναφέρει βραχυγραφικῶς τὰ ἑξῆς:

«Παρὰ τὰς κολακείας, γνωστοὶ οἱ σκοποί των. Συνάντησις ἔγινε μυστικῶς. Νέοι κολακευτικοὶ χαρακτηρισμοὶ διὰ πρόσωπόν μου. Φίλος δημοσιογράφος εἶχε δίκαιον διὰ προσφοράν των. Ὅροι ἀπαράδεκτοι καὶ δεσμευτικοί. Εἰς ἐμὲ ἂς μὴ στηρίζωνται».

Τὸ ἀδημοσίευτον αὐτὸ σημείωμα θὰ παρέμενεν, ἴσως, ἄγνωστον, ἀκατανόητον καὶ συνεπῶς μὴ ἀξιοποιήσιμον ἱστορικῶς, ἂν ἔλειπεν ἡ «ἑρμηνευτική» ἀναφορὰ τοῦ Ἄγγλου συγγραφέως **Ντάντλυ Μπάρκερ**, ὁ ὁποῖος στὸ ἀγγλιστὶ ἐκδοθὲν τὸ 1959 στὸ *Λονδινον*, βιβλίον του, **«Γρίβας»** (σελὶς 32-33) γράφει:

«Οἱ κομμουνισταί, κατὰ τὸν ἴδιον περίπου χρόνον, ἐσκέφθησαν ὅτι θὰ ἦτο κέρδος νὰ εἶχον τὸν Γρίβαν. Ἔκαμναν ὅ,τι ἠδύναντο διὰ

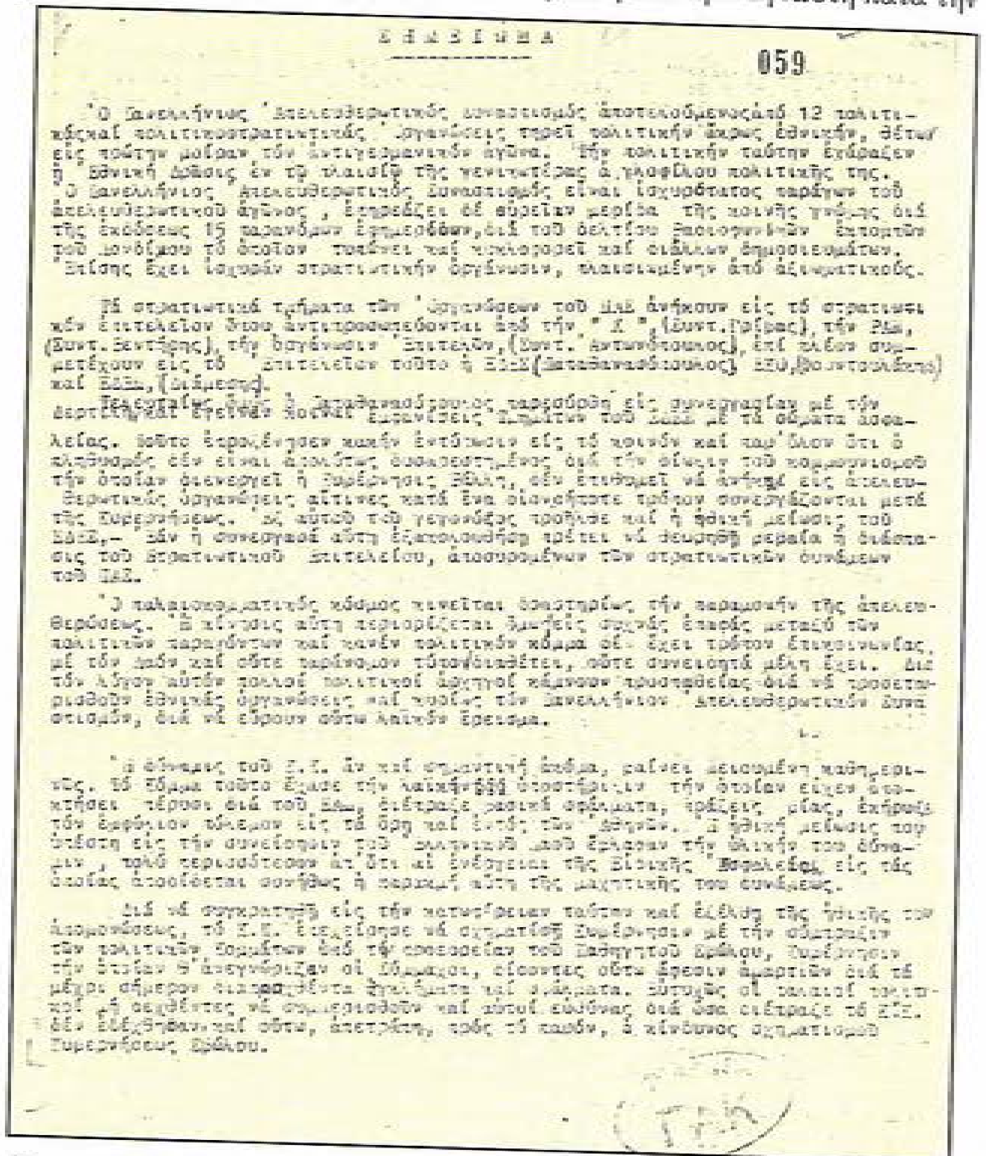
νὰ ἐπιστρατεύσουν μονίμους ἀξιωματικοὺς διὰ τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις των εἰς τὰ βουνά, παρ᾽ ὅτι μόλις τὸ 1943 εὗρον τὸν στρατιωτικὸν διοικητήν των ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἱκανοῦ Στρατηγοῦ Σαράφη, διὰ καταναγκασμοῦ, καὶ ἀριθμὸν ἄλλων ἐμπείρων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔτρεφον συμπαθείας πρὸς τοὺς κομμουνιστάς, ἀλλὰ ἐπείσθησαν διὰ διαφόρων μέσων νὰ ἐνταχοῦν εἰς τὴν ἰσχυροτέραν δύναμιν ἡ ὁποία ἐμάχετο τοὺς Γερμανούς. Ἐνωρίτερον αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, εἶχε πραγματοποιηθῆ προσέγγισις πρὸς τὸν Γρίβαν, μέσω κάποιου δημοσιογράφου, ὁ ὁποῖος εἰργάζετο εἰς μίαν δεξιὰν παράνομον ἐφημερίδα. Ὁ Γρίβας ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δημοσιογράφου, ἐνδεδυμένος διὰ μπλὲ ἀδιαβρόχου καὶ φέρων στρατιωτικὲς μπότες κάτωθι τοῦ πολιτικοῦ παντελονιοῦ του –εἶχε, ἀκόμη καὶ τότε, τὴν ἱκανότητα διὰ μίαν ἐντυπωσιακὴν ἡμιστρατιωτικὴν στολὴν– καὶ ὡδηγήθη, διὰ τῶν ὁδῶν, εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς κομμουνιστοῦ δημοσιογράφου, τοῦ Κωνσταντίνου Βιδάλη. Ὅταν πλέον ἦσαν ἠσφαλισμένοι ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἐνεφανίσθησαν δυὸ κομμουνισταὶ ἡγέται. Οἱ δυὸ δημοσιογράφοι ἀπεσύρθησαν ἐπὶ δύο ὥρας εἰς τὴν κουζίνα, ἐνῶ αἱ συζητήσεις συνεχίζοντο. Ὅταν ἐσκοτείνιασε καὶ ἠδύναντο νὰ περιπατήσουν μαζὶ εἰς τὰς ὁδούς, ὁ Γρίβας ἀπεχώρησε μὲ τὸν πρῶτον δημοσιογράφον καὶ καθ᾽ ὁδὸν τοῦ εἶπε: "Μοῦ πρότειναν νὰ ἀναλάβω τὴν ἡγεσία τους. Πρόκειται νὰ τὸ μελετήσω. Ἀλλὰ δύνασαι νὰ πεῖς πρὸς αὐτοὺς ὅτι νομίζω πῶς ἡ ἀπάντησις θὰ εἶναι Ὄχι"».

Σχετικὲς μὲ τὴν ἀνωτέρω πτυχὴ τῆς «Χ», δηλαδὴ τὴν ἐπιχείρηση τῶν κομμουνιστῶν νά... συγχωνεύσουν τὴν Ὀργάνωση στὸ ΕΑΜ καὶ νὰ ἀναδείξουν τὸν Ἀρχηγό της σὲ στρατιωτικὸ ἡγέτη τοῦ ΕΛΑΣ, εἶναι καὶ οἱ κατοπινὲς δηλώσεις τοῦ Στρατηγοῦ Γρίβα (ἐφ. **«Γνώμη»**, Λευκωσίας, 29.3.1970) συμφώνως πρὸς τὶς ὁποῖες:

«Ἡ ἐπιδίωξις αὐτὴ τοῦ ΕΑΜ (νὰ καταλάβη βιαίως τὴν ἀρχὴν) ἀπεκαλύφθη ἐκ τῆς ὅλης τακτικῆς του. Ἐπιβεβαίωσιν τούτου εἶχον ἀπὸ συνομιλίαν μου μὲ σημαῖνον κομμουνιστικὸν στέλεχος, τὸ ὁποῖον μοῦ ἀπεκάλυψε τὸν σκοπόν των: "Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, νὰ μὴ ἐπιτραπῆ νὰ ἔλθη ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸ ΕΑΜ δὲ νὰ καταλάβη ἀμέσως τὴν ἀρχήν, πρὶν ἢ ἐγκατασταθῆ ἐν Ἑλλάδι ἡ ἐν Καΐρῳ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις"».

Ἐξ ἄλλου, ὅταν τὸν Ἰούνιον 1948 ἡ ἀθηναϊκὴ ἐφημερίς, **«Ἐλευθερία»** δημοσίευσε τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου τοῦ **Κρὶς Γουντχάους «Τὸ μῆλον**

τῆς ἔριδος», τὸ περιέχον πλῆθος παραλείψεων καὶ ψευδῶν, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» τοῦ ἔδωσεν ἀποστομωτικὴν ἀπάντηση. *«Εἶναι καιρὸς νὰ λύσωμεν τὴν σιωπήν, τὴν ὁποίαν μέχρι τοῦδε ἐτηρήσαμεν»*, γράφει. Καὶ ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης πτυχῆς, τῶν ἰσχυρισμῶν δηλαδὴ ὅτι ἡ «Χ» ἦτο ἄγνωστη κατὰ τὴν

059

Ἐνημερωτικὸ σημείωμα τοῦ ΠΑΣ ποὺ ἀπεστάλη ἀπὸ τὴν Ἀθήνα πρὸς τὸν Τσουδερό, στὸ Κάιρο. Τὸν ἐνημερώνει γιὰ τὶς ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ γιὰ τὴ «Χ», γιὰ τὴ δύναμη καὶ τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ γιὰ τὸν κίνδυνο ἐμφυλίου σπαραγμοῦ. (Ἔγγραφο ΓΑΚ).

Κατοχὴ καὶ μόνο μετὰ τὸν πόλεμον ἀπέκτησε σημασίαν μιᾶς «Κοὺ Κλοὺξ Κλάν», ὁ Γρίβας γράφει:

> *«...Οἱ ἐν Ἑλλάδι, ὅμως, εὑρισκόμενοι ἔχουν ἀντίθετον ἀντίληψιν τοῦ κ. Κρίς, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο εἰς τὰ βουνά, αἰχμάλωτος τοῦ ΕΑΜ, ὅπως ἐπίσης καὶ τὸ ΕΑΜ τὸ ὁποῖον, ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1942, μετ' ἐπιμονῆς ἐζήτησε τὴν συνεργασίαν τῆς "Χ", τῆς σχετικῆς προτάσεώς του ἀπορριφθείσης λόγῳ τῶν πολιτικῶν του ἐπιδιώξεων, ἃς δὲν ἀπέκρυψεν ἡμῖν, καὶ τὸ ὁποῖον μετέπειτα τὴν ἐκτύπησε καὶ τὴν κατεσυκοφάντησε, διότι ἦτο ἡ μόνη ἐθνικιστικὴ ὀργάνωσις τὴν ὁποίαν ὑπελόγιζε σοβαρῶς».*
>
> (**«Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν»**, 28.6.1948).

Στὶς 23.12.1949 ὁ **Ζ. Βάλβης**, ὁμιλῶν στὴν Ἀλεξάνδρειαν τῆς Αἰγύπτου, εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Τὸ ΕΑΜ εἶχε προτείνει συνεργασίαν εἰς τοὺς Χίτας, οὗτοι ὅμως, ὅταν ἀντελήφθησαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ καταχθονίου πλεκτάνης διὰ νὰ τοὺς ἀχρηστεύσουν, ἠρνήθησαν κάθε ἐπαφὴν μὲ αὐτό».*
>
> (Τὸ πρωτότυπον τῆς ὁμιλίας εἰς τὸ Ἀρχεῖον τῆς «Χ»).

Ἀλλὰ ὁ Βάλβης, ποὺ εἶχε βρεθεῖ στὸ ἐπίκεντρο ὅλων τῶν προκαταρκτικῶν ζυμώσεων, παρέχει καὶ μιὰ περισσότερο οὐσιαστική, ὅσο καὶ ἐκπληκτική, μαρτυρία γιὰ τὸ ποιός ἦταν ὁ συνομιλητὴς τοῦ Γρίβα, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου, στὸ σπίτι τοῦ Βιδάλη, ἐκεῖνο τὸ παγωμένο ἀπόγευμα τοῦ Ἰανουαρίου 1942. Ἦταν ὁ ἴδιος ὁ ἡγέτης τοῦ ΚΚΕ **Γ. Σιάντος**! Στὰ Ἀρχεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὑπὸ τὸν κωδικὸ **«Β-8(8)»**, ὑπάρχει ἔγγραφο τοῦ Βάλβη πρὸς τὸν Ἄγγλον ἀναπληρωτὴν ὑπουργὸ **Ρίτσαρντ Κάσεϋ**, ποὺ βρισκόταν στὴν Αἴγυπτο, μὲ ἡμερομηνία 5.9.1943. Γράφει, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Τὸν Ἰανουάριον 1942, ἡ ἄνωθεν ἀναφερομένη ὀργάνωσις (τὸ ΕΑΜ) ἐζήτησε, μέσῳ πολὺ γνωστοῦ δημοσιογράφου, τὴν συνεργασίαν τῆς ὀργανώσεώς μας μὲ τὴν ἰδικήν των. Τὸ ΕΑΜ εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἡγέτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, συναδέλφου Σιάντου, ὁ ὁποῖος ἐζήτησε νὰ συναντήσῃ ἀντιπρόσωπον τῆς ὀργανώσεώς μας. Ἐπελέγην ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ συναντήσω τὸν συνάδελφον Σιάντον, καὶ νὰ ἐξετάσω τὰς δυνατότητας μιᾶς τοιαύτης συνεργασίας. Καθὼς ἐπρόκειτο διὰ σοβαρὰν ὑπόθεσιν, ἐζήτησα ὅπως μὲ συνοδεύσῃ ὁ ἐπιτελάρχης τῆς ὀργανώσεώς μας, Ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας, παρουσίᾳ τοῦ ὁποί-*

ου ἔλαβε χώραν ἡ συνάντησις. Ὁ συνάδελφος Σιάντος ἐδήλωσεν ὅτι ἀσμένως ἐπιθυμεῖ τὴν συνεργασίαν, διότι τὸ ΕΑΜ ἔχει ἔλλειψιν ἀξιωματικῶν»...

Ἡ ἀναφορὰ στὸν **«ἐπιτελάρχη Γρίβα»** ὀφείλετο στὸ γεγονὸς ὅτι τότε (Ἰανουάριος 1942), τυπικὸς ἡγέτης τῆς Ὀργανώσεως ἦταν ὁ στρατηγὸς **Γ. Λάββας**. (Τὸ πλῆρες κείμενον τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ ἐγγράφου παρατίθεται εἰς τὰ τῶν ἐπαφῶν Βάλβη εἰς τὸ Κάϊρον).

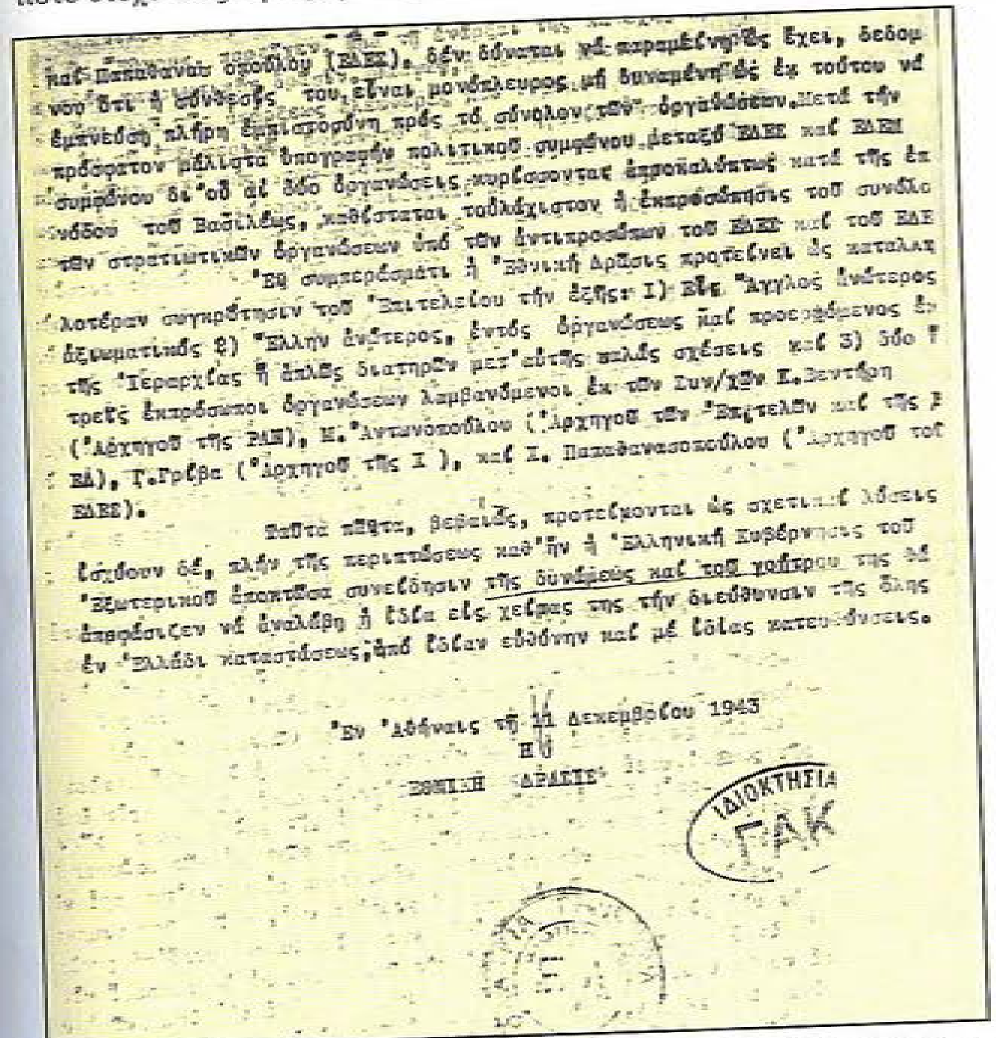
Γιὰ νὰ γίνει ἀπολύτως κατανοητὴ ἡ ...συγκινητικὴ προσφορὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. πρὸς τὸν Γρίβα καὶ τὴν «Χ», πρέπει νὰ ἀνατρέξουμε κάπως στὸ ἱστορικὸ φόντο τοῦ γεγονότος αὐτοῦ. Τὸν Ἰανουάριο 1942 οἱ κομμουνιστὲς τεχνουργοῦσαν τὴ μεγάλη παγίδα. Σχεδίαζαν τὴν καθυπόταξη καὶ τὸν ἔλεγχο, μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἀντιστασιακῶν. Γιὰ τὴν ἐπιτυχία αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ ἐπεστράτευσε τὸ Κ.Κ.Ε. κάθε δολιότητα καὶ κάθε μέσο, ἀπὸ τὴ γλοιώδη κολακεία μέχρι τὴν ἀπειλὴ καὶ τὴ βία. Κατὰ τὴν ἐπισκοπούμενη περίοδο ἐξαπέλυε, ὡς προπέτασμα καπνοῦ, τὸ σύνθημα *«ἐθνικὴ ἑνότητα»*, μὲ εὐνόητη τὴν ἕλξη γιὰ ὅσους δὲν ἤθελαν νὰ ἐμβαθύνουν στὶς ἀπώτερες προθέσεις του. Τὸν Ἰανουάριο 1942, ἡ 8η Ὁλομέλεια τοῦ Κ.Κ.Ε. σάλπιζε:

> *«Τὸ κόμμα μας πιστεύει ὅτι ἡ ἐθνικὴ ἑνότητα εἶναι ἀπαραίτητη διὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα».*

Ἡ **«ἑνότητα»**, καὶ μάλιστα ἡ **«ἐθνική»**... Πρόχειρο δόλωμα τῶν κομμουνιστῶν ἐπὶ δεκαετίες. Ἕνα στιγμιαῖο καρότο, πρὶν ἀπὸ τὸ ὁριστικὸ μαστίγιο! Τέλος, λίγες μέρες μετὰ τὴ συνάντηση Γρίβα-Σιάντου, τὴν 1η Φεβρουαρίου 1942, τὸ ΕΑΜ προχώρησε στὴ συγκρότηση τοῦ στρατιωτικοῦ σκέλους ΕΛΑΣ, τοῦ ὁποίου τὴν ἀρχηγία εἶχε ἀρνηθεῖ ὁ *«ἀπροσάρμοστος»* Γρίβας...

Καλὸς καὶ ἅγιος, καὶ ἡγήτωρ σπάνιος καὶ στρατιωτικὸς μέγας ὁ Γρίβας, ἀλλὰ αὐτὰ θὰ ἴσχυαν μόνο ἂν δεχόταν τὴν κομμουνιστικὴ προσφορά. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ὅμως, δὲν ἦταν ἄνθρωπος ρευστῆς συνειδήσεως καὶ *«προσαρμοστικοῦ»* χαρακτῆρος καὶ οὔτε κατεδέχετο νὰ μετρήσει τὰ προσωπικά του πολιτικὰ ὀφέλη. Καὶ ἂς μὴ νομισθεῖ ἀπὸ κανένα ὅτι, προσχωρῶν ὁ Γρίβας στὸ ΕΑΜ καὶ ἀναλαμβάνων τὴν στρατιωτικὴν ἡγεσία ποὺ τοῦ προσέφεραν, θὰ μποροῦσε ἐνδεχομένως κάτι οὐσιαστικὸν νὰ κατευθύνει καὶ κάτι νὰ προλάβει ἀπὸ ὅσα δεινὰ ἐπηκολούθησαν. Ὁ συσφιγκτήρας βόας τοῦ Κ.Κ.Ε. θὰ ἔσφιγγε ἀφανιστικῶς, καὶ αὐτόν, καὶ τοὺς συνεργάτες του, καὶ τὴν ὀργάνωσή του. Πάντως, ἀπὸ ἀπόψεως ἱστορικῆς ἀποτιμήσεως τοῦ συγκεκριμένου γεγονότος, πρέπει νὰ προστεθεῖ ὅτι οὐδέ-

ποτε οἱ κομμουνισταί, οἱ κατὰ τὰ ἄλλα λαλίστατοι καὶ περὶ πολλὰ ψευδολογοῦντες, ἀρνήθηκαν ὅτι ἔκαμαν τὴν ἀναφερθεῖσα προσφορὰ περὶ ἀναδείξεως τοῦ Γρίβα σὲ ἀρχιστράτηγό τους. Αὐτὰ ἐνωρὶς τὸ 1942. Ὅταν θὰ ἔρθουν τὰ «Δεκεμβριανὰ» τοῦ 1944 καὶ τὸ Θησεῖον, τῆς φρίκης ἀλλὰ καὶ τοῦ μεγαλείου, οἱ κομμουνισταὶ θὰ συνυπολογίσουν, μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα, καὶ τὴν «προσβολὴ» ποὺ τοὺς ἔκαμε ὁ Γρίβας καὶ γι' αὐτὸ θὰ θέσουν ὡς πρώτιστο στόχο τους τὴν ἐξαφάνιση καὶ τοῦ ἰδίου καὶ τῆς «Χ».

... δὲν δύναται νὰ παραμένῃ ὡς ἔχει, δεδομ-
καὶ Παπαθανασοπούλου (ΕΔΕΣ), ...
νου ὅτι ἡ σύνθεσις του εἶναι μονόπλευρος μὴ δυναμένη ὡς ἐκ τούτου νὰ
ἐμπνεύσῃ πλήρη ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ σύνολον τῶν ὀργανώσεων. Μετὰ τὴν
πρόσφατον μάλιστα ὑπογραφὴν πολιτικοῦ συμφώνου μεταξὺ ΕΛΕΣ καὶ [illegible]
[illegible] κατὰ τῆς ἐκ
συμφώνου δι' οὗ αἱ δύο ὀργανώσεις [illegible] τοῦ συνδέσμου
τοῦ Βασιλέως, καθίσταται τοὐλάχιστον ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ ΕΔΕΣ καὶ τοῦ ΕΛΕ
τῶν στρατιωτικῶν ὀργανώσεων ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων [illegible] ὡς καταλλη-
Ἐν συμπεράσματι ἡ Ἐθνικὴ Δρᾶσις προτείνει [illegible]
[illegible] τοῦ Ἐπιτελείου τὴν ἑξῆς: 1) Εἷς Ἄγγλος ἀνώτερος
[illegible] συγκρότησιν τοῦ Ἐπιτελείου [illegible] ὀργανώσεως καὶ προερχόμενος ἐκ
ἀξιωματικὸς 2) Ἕλλην ἀνώτερος, ἐντὸς ὀργανώσεως καὶ [illegible] σχέσεις καὶ 3) δύο
τῆς Ἱεραρχίας ἢ ἁπλῶς διατηρῶν μετ' αὐτῆς καλὰς σχέσεις
τρεῖς ἐκπρόσωποι ὀργανώσεων λαμβανόμενοι ἐκ τῶν Συν/χῶν Κ. [illegible]
('Αρχηγοῦ τῆς [illegible]), Μ. Ἀντωνοπούλου (Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐπιτελῶν καὶ τῆς [illegible]
ΕΔ), Γ. Γρίβα (Ἀρχηγοῦ τῆς Χ), καὶ Σ. Παπαθανασοπούλου (Ἀρχηγοῦ τοῦ
ΕΔΕΣ).
Ταῦτα πάντα, βεβαίως, προτείνονται ὡς σχετικαὶ λύσεις
[illegible] δέ, πλὴν τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τοῦ
Ἐξωτερικοῦ [illegible] συνείδησιν τῆς δυνάμεώς καὶ τοῦ χαρακτῆρος [illegible]
[illegible] νὰ ἀναλάβῃ ἡ ἰδία εἰς χεῖρας της τὴν διεύθυνσιν τῆς ὅλης
ἐν Ἑλλάδι καταστάσεως, ἀπὸ ἰδίαν εὐθύνην καὶ μὲ ἰδίας κατευθύνσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Δεκεμβρίου 1943
Η
ΕΘΝΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΓΑΚ

Ἡ τελευταία σελίδα ἐγγράφου (11.12.1943), τῆς Ὀργανώσεως «Ἐθνικὴ Δρᾶσις», τὸ ὁποῖον εἶχε ἀποσταλεῖ πρὸς τὸν πρωθυπουργὸ Ἐμμανουὴλ Τσουδερὸ καὶ τὸ ὁποῖο προτείνει τὴ στελέχωση τῶν συνενωμένων ἐθνικῶν ὀργανώσεων. Ὡς ἕνας τῶν ἡγητόρων προτείνεται ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ». (Ἔγγραφο ΓΑΚ).

Η «Χ» ΚΑΤΑ ΤΟ 1942-1943

Κατὰ τὸ 1944, παρὰ τὰ εὐοίωνα μηνύματα τῶν πολεμικῶν μετώπων καὶ τὶς ἀρχόμενες ἀπελευθερώσεις χωρῶν ἀπὸ τὸν ζυγὸ τοῦ ἤδη περικομμένου Ἄξονος, ἡ Ἑλλάδα θὰ ὁδηγηθεῖ πρὸς τὸ δρᾶμα, μὲ κορυφαία στιγμὴ τὰ «Δεκεμβριανά». Εἶναι πυκνὰ καὶ ἐνδιαφέροντα τὰ γεγονότα τοῦ ἔτους ἐκείνου, καὶ εἰδικῶς ὅσα συνάπτονται μὲ τὴν ὕπαρξη καὶ τὴ δράση τῆς «Χ». Προτοῦ, ὅμως, ἐκτεθοῦν τὰ ἱστορικὰ καθέκαστα, ἐπιβάλλεται νὰ γίνει λόγος στὰ ἀφορῶντα τὴ διετία 1942-1943, πάντοτε σὲ συνάρτηση μὲ τὴν ὑπὸ τὸν Γρίβα ἀντιστασιακὴ ὀργάνωση. Καὶ ὑπάρχουν, πράγματι, ἀξιοσημείωτα γεγονότα.

Οἱ προσπάθειες δικτυώσεως καὶ συντονισμοῦ τῆς «Χ» εἶναι ἀγωνιώδεις καὶ συνεχεῖς. Τὶς παρακολουθεῖ, ὅμως, μιὰ ἔκδηλη κακοτυχία, ὅταν δὲν τὶς ἀνακόπτουν σκόπιμες συνωμοτικὲς παρεμβολὲς δυσχερειῶν. Μεταξὺ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου **Γ. Γρίβα** καὶ τοῦ ἀρχιστρατήγου **Ἀλ. Παπάγου** ὑπῆρχεν ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ πρῶτος εἶχε ἐκδηλώσει διαφωνίες γιὰ τὴν βραδύτητα διεξαγωγῆς τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὸν Ἑλληνο-Ἰταλικὸν Πόλεμον. Ἄλλωστε, ὁ Παπάγος ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ πρωθυπουργοῦ θὰ ἐνέκρινε, τὸ 1954, τὴν ἀνάληψη τῆς ἀρχηγίας τῆς ΕΟΚΑ ἀπὸ τὸν Γρίβαν, ἔνδειξη βεβαίως τῆς ἐμπιστοσύνης ποὺ εἶχε πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ ποὺ τοῦ ἀνεγνώριζε. Στὸ σπίτι τοῦ Στρατάρχου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πραξιτέλους 16, ἐπραγματοποιήθη στὶς 20.2.1942 σύσκεψη στὴν ὁποία μετεῖχαν ἐκπρόσωποι τῶν ὀργανώσεων **«Στρατιωτικὴ Ἱεραρχία»**, τῆς **Ὁμάδος τῶν 6 Συνταγματαρχῶν**, τῆς **«Τρίαινας»**, τῆς **ΡΑΝ** καὶ τῆς **ΣΕΟΜ**. Στὴ σύσκεψη, προσεκλήθη καὶ παρέστη καὶ ὁ Γρίβας, ἐκπροσωπῶν τὴν ἀνώνυμη ἀκόμη ὀργάνωσή του. Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1942 ὁ Παπάγος ἀνέλαβε, ὑπὸ ἄκραν μυστικότητα, τὸ ἔργον τῆς συνενώσεως τῶν Ἀντιστασιακῶν Ὀργανώσεων. Ἕνα ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ ἐκάλεσε γιὰ νὰ διασκεφθεῖ ἐπὶ τοῦ θέματος ἦταν ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ὁ ὁποῖος στὴν ἐξιστόρησή του, τὸ 1971, γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Τὸ θέρος τοῦ 1942 ἐκλήθην εἰς σύσκεψιν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Παπάγου καὶ τοῦ Ἀχιλλέως Κύρου, οἵτινες κατέβαλον προσπάθειαν ἑνοποιήσεως τοῦ ἀγῶνος διὰ τῆς ὑπαγωγῆς ὅλων τῶν Ἐθνικῶν Ὀργανώσεων ὑπὸ τὸν Ἀρχιστράτηγον. Εἰς τὸν Ἀρχιστράτηγον ἀνέφερα γραπτῶς καὶ προφορικῶς, τὸ θέρος 1942, διὰ τοῦ ὑπολ/γοῦ Ὁμήρου Παπαδοπούλου τὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ὀργανώσε-

ως "Χ" καὶ τῆς διακοπῆς τῆς συνεργασίας μου μετὰ Στρατηγοῦ, μεθ'
οὗ ἀρχικῶς συνειργαζόμην εἰς Ὀργάνωσιν μὲ ἄλλην ἐπωνυμίαν. Μετὰ
τοῦ Ἀρχιστρατήγου εἶχον πολλὰς ἐπαφὰς εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πρα-
ξιτέλους οἰκίαν του καθ' ἃς συνεζητήθη ὁ προσφορώτερος τρόπος
δράσεως. Τοῦ ὑπέβαλον τὴν γνώμην, ὅτι ἔδει νὰ ἀνέλθη ὁ ἴδιος εἰς τὰ
βουνὰ καὶ νὰ ἀναλάβη τὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα, πλαισιούμενος ὑφ'
ἡμῶν, διότι ἡ διεξαγωγὴ τούτου, ἐκινδύνευε νὰ περιέλθη ἐξ ὁλοκλή-
ρου εἰς χεῖρας τῶν κομμουνιστῶν. Δυστυχῶς, ἡ ἐπακολουθήσασα
μετὰ ταῦτα σύλληψις τοῦ Ἀρχιστρατήγου ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἡ
μεταφορά του εἰς Γερμανίαν ἐματαίωσε τὸ σχέδιον τοῦτο. Εἰς τὴν
οἰκίαν του, ὁ Ἀρχιστράτηγος μὲ ἔθεσεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ υἱοῦ
του, νῦν Αὐλάρχου τοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Βασιλέως Κωνσταντίνου,
ὅστις, προκειμένου νὰ ἀναχωρήση μὲ μυστικὴν ἀποστολὴν εἰς Κάϊ-
ρον, ἐξουσιοδοτήθη παρ' ἐμοῦ καὶ μετέφερεν ἐκεῖ καὶ τὰς ἡμετέρας
ἀπόψεις ὡς πρὸς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς Ὀργανώσεως διὰ τὴν διε-
ξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος ἐν Ἑλλάδι».

Ὁ Στρατάρχης Ἀλέξανδρος Παπάγος, μὲ τὴν αἴγλη ποὺ τὸν περιέβα-
λεν ἡ νικηφόρα ἀρχιστρατηγία στὸν πόλεμο 1940-41, ἦταν τὸ πιὸ κατάλ-
ληλο πρόσωπο γιὰ νὰ ἀποτελέσει φορέα συνενώσεως τῶν ἀντιστασιακῶν
δυνάμεων. Τὸ κῦρος του δὲν μποροῦσε νὰ τὸ ἀμφισβητήσει κανείς. Στήρι-
ζε καλὲς προσδοκίες στὸν ἀντισυνταγματάρχη Γρίβα, τοῦ ὁποίου τὶς ἀρετὲς
–ἐπαγγελματικὴ ἐπάρκεια, δυναμισμὸς καὶ πατριωτισμὸς– τοῦ ἦσαν καλῶς
γνωστὲς ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία του στὸ Ἐπιτελεῖο, πρῶτα, καὶ στὸ Μέτωπο,
ὕστερα. Ὁ Παπάγος δὲν ἐδέχετο τοὺς ἡγήτορες καὶ τοὺς ἀξιωματικοὺς σὲ
ὁμαδικὲς συσκέψεις, ἀλλὰ μεμονωμένως. Ὅταν σφυγμομετροῦσε τὶς κατα-
στάσεις καὶ ὅταν θὰ διεπίστωνε διαθέσεις καὶ διατιθέμενες δυνάμεις, θὰ
πραγματοποιοῦσε –ὅπως σχεδίαζε– εὐρύτερη διαβούλευση, ἡ ὁποία καὶ θὰ
ἀποτελοῦσε τὴν ἀπαρχὴ ἐφαρμογῆς τῶν σχεδίων ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ
κατακτητοῦ. Οἱ Γερμανοί, χωρὶς νὰ διαθέτουν ἰδιαίτερες πληροφορίες, ἐπε-
σήμαναν αὐτὲς τὶς κινήσεις καὶ ἔσπευσαν νὰ συλλάβουν τὸν Παπάγο, τὸν
ὁποῖο καὶ μετέφεραν στὴ Γερμανία, ὥστε νὰ μὴ ἀποτελεῖ πόλο ἕλξεως καὶ
συνοχῆς. Ἂν δὲν μεσολαβοῦσε αὐτὸ τὸ γεγονός, ἄλλη θὰ ἦτο ἴσως ἡ πορεία
τῆς Ἀντιστάσεως, χωρὶς βεβαίως νὰ προεξοφλεῖται ὅτι τὸ ΚΚΕ καὶ οἱ δυ-
νάμεις ποὺ ἐπηρέαζε θὰ ἐτίθεντο πειθαρχικῶς ὑπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ Στρα-
τάρχου. Τουλάχιστον ὅμως, οἱ ὑπόλοιπες ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις θὰ
ἀποκτοῦσαν συντονισμὸ καὶ θὰ εἶχαν ἄλλο «πρόσωπο» πρὸς τὴν ἐξόριστη
Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση καὶ πρὸς τὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

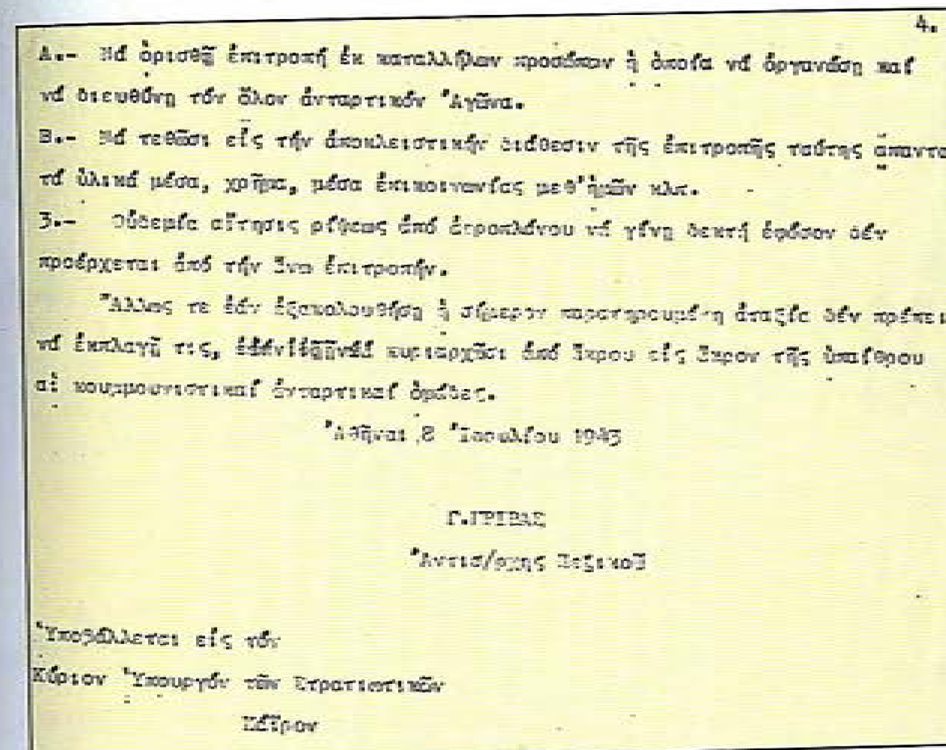
Τὴν ὀργανωτικὴ πρόοδο τῆς «Χ», τὶς ἀνάγκες καὶ τὰ προβλήματά της ὁ Γρίβας ἀνέφερε συνεχῶς πρὸς τὸν Παπάγον, εἴτε διὰ προσωπικῶν ἐπαφῶν, εἴτε διὰ τοῦ μονίμου συνδέσμου, τοῦ Ὁμήρου Παπαδοπούλου. Τὴν ἠθικὴν ἀνωτερότητα τοῦ Στρατάρχου μαρτυρεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι ἔδειχνε τὴν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη του πρὸς τὸν ἀρχηγὸ τῆς «Χ», ἐνῶ γνώριζε τὴν διαφωνία του γιὰ τὴ βραδύτητα τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τὸ τελευταῖο τετράμηνο τοῦ πολέμου στὴν Ἀλβανία. Αὐτὰ ἐθεωροῦντο ἀμοιβαίως ὡς παρωχημένα καὶ ὅ,τι προεῖχε τώρα ἦτο ὁ συντονισμὸς τῆς Ἀντιστάσεως, ὥστε ἡ Ἑλλὰς νὰ ἀπελευθερωθεῖ τὸ συντομώτερον. Παπάγος καὶ Γρίβας συνέπιπταν στὴν ἀντίληψη ὅτι δὲν ὑπῆρχε λόγος πολιτειακῆς ἀλλαγῆς, ἢ τουλάχιστον ὅτι καθεστωτικὸν θέμα θὰ ἦτο ἐπικινδύνως ἀποπροσανατολιστικὸν νὰ ἐξετάζεται τὴν ὥρα ποὺ οἱ δυνάμεις τοῦ Ἄξονος ἐμόλυναν τὰ ἱερὰ χώματα τῆς Πατρίδος. Οἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέσεις τῆς Ὀργανώσεως, ὅπως ἐκτίθενται στὴν **«Ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῆς Ὀργανώσεως Χ»** (ἡ ὁποία, ἂς ἐπαναληφθεῖ, ἐγράφη λίγο πρὶν ἐκσπάσουν τὰ «Δεκεμβριανὰ») ἦσαν ἐπιγραμματικῶς οἱ ἑξῆς:

> *«Κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον τῆς συστάσεως τῆς Ὀργανώσεως δὲν ὑφίστατο καθεστωτικὸν ζήτημα καὶ ἑπομένως ἡ Ὀργάνωσις, μὲ τὴν νομιμοφροσύνην ποὺ τὴν διέκρινε, δὲν ἐδέχετο αὐτὴ νὰ θέσῃ τοιοῦτον ζήτημα. Ὅταν βραδύτερον, παρ᾽ ἄλλων Ἐθνικοαπελευθερωτικῶν ὀργανώσεων, ἐτέθη τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ πάλιν ἡ Ὀργάνωσις, καθ᾽ ὃ καθαρῶς Ἐθνικὴ Στρατιωτική, οὐδόλως ἀνεμίχθη εἰς τὸ δημιουργηθέντα θόρυβον, δεδομένου ὅτι οὗτος δὲν ἀφεώρα τοὺς σκοποὺς της. Ὑπῆρχε μόνον ἡ ἀντίληψις παρὰ τῇ Ὀργανώσει, ὅτι ἡ ἀνακίνησις τοιούτου ζητήματος πρὸ τοῦ πέρατος τοῦ πολέμου θὰ ἦτο σφαλερὰ καὶ ἐπιζήμιος διὰ τὴν Ἐθνικὴν ὑπόθεσιν».*

Ὁ Γρίβας δὲν ἤθελε «ἀντάρτικο», ὑπὸ τὴν ἔννοια βεβαίως τῆς μεμονωμένης δράσεως, χάριν ἰδιοτελῶν σκοπῶν ἢ πρὸς ἐξυπηρέτηση θολῶν ἰδεολογικῶν στόχων. Ἀκριβῶς καθοδηγούμενος ἀπὸ πνεῦμα σώφρονος πειθαρχίας, τίποτε δὲν παρέλειψε ὥστε νὰ τεθεῖ ὑπὸ τὶς ὁδηγίες τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τὶς διαταγὲς τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς. Μιὰ ἐλπίδα κάποιου συντονισμοῦ ἀνέκυψε τὸν Ἰανουάριον 1943, ὅταν ὁ **Ἰωάννης Τσιγάντες** εἶχε ἐπαφὴ μὲ τὸν ἀρχηγὸ τῆς «Χ». Ὁ ἡρωϊκὸς Ταγματάρχης εἶχε ἔρθει κρυφίως στὴν Ἑλλάδα, ἐφοδιασμένος μὲ πληρεξούσιον τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως Παναγ. Κανελλοπούλου. Ἀπὸ τὸν Αὔγουστο 1942 κατέβαλλε ἔντονες προσπάθειες νὰ συνενώσει, ὑπὸ τὶς διαταγὲς τοπικοῦ ἐπιτελείου ἀξιωματικῶν, τὶς ἀντιστασιακὲς ὀργα-

νώσεις. Οἱ προσπάθειες αὐτὲς δὲν καρποφόρησαν, ἀφοῦ πέραν τῶν ἀντικειμενικῶν δυσχερειῶν, παρενεβλήθησαν καὶ ὑποκειμενικὲς ἀνασχέσεις ποὺ ὀφείλοντο σὲ κομματικὰ ἢ ἰδεολογικὰ αἴτια. Ἀκριβῶς αὐτὰ τὰ αἴτια ἔκαμαν τὸν Τσιγάντε νὰ ἀφήσει τελευταῖα περίπου τὴ «Χ» στὶς μυστικὲς συνεννοήσεις ποὺ πραγματοποιοῦσε στὴν Ἀθήνα. Ἴσως νὰ τὸν παρέσυραν καὶ οἱ «δημοκρατικοὶ» ἀξιωματικοὶ μὲ τοὺς ὁποίους, ὀρθῶς πάντως, εἶχε προσπαθήσει νὰ συνεργασθεῖ. Ὁ Τσιγάντες ἦτο γνωστὸς Βενιζελικὸς καὶ ὅσο καὶ ἂν προσπαθοῦσε νὰ φανεῖ ἀντικειμενικός, κατὰ τὴν ἀποστολή του, πότε εὕρισκε δυσπιστία ἀπὸ τοὺς βασιλόφρονες καὶ πότε ἀπὸ τοὺς ἀριστερούς. Οἱ πέντε μῆνες τῆς μυστικῆς παραμονῆς του στὴν Ἀθήνα ὑπῆρξαν περίοδος μεγάλης δοκιμασίας. Ἐπὶ τῶν ἀφορώντων τὴν «Χ», τριάντα σχεδὸν χρόνια μετὰ τὸν ἔνδοξον θάνατον τοῦ Τσιγάντε, ὁ Γ. Γρίβας θὰ γράψει:

«Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1942 ἀφίχθη εἰς Ἑλλάδα ὁ Ταγματάρχης

4.

Α.- Νά ὁρισθῇ ἐπιτροπή ἐκ καταλλήλων προσώπων ἡ ὁποία νά ὀργανώσῃ καί νά διευθύνῃ τόν ὅλον ἀνταρτικόν Ἀγῶνα.

Β.- Νά τεθῶσι εἰς τήν ἀποκλειστικήν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἅπαντα τά ὑλικά μέσα, χρῆμα, μέσα ἐπικοινωνίας μεθ᾽ ἡμῶν κλπ.

Γ.- Οὐδεμία αἴτησις ρίψεως ἀπό ἀεροπλάνου νά γίνῃ δεκτή ἐφόσον δέν προέρχεται ἀπό τήν ἄνω ἐπιτροπήν.

Ἄλλως τε ἐάν ἐξακολουθήσῃ ἡ σήμερον παρατηρουμένη ἀταξία δέν πρέπει νά ἐκπλαγῇ τις, ἐάν [illegible] κυριαρχῶσι ἀπό ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς ὑπαίθρου αἱ κουμμουνιστικαί ἀνταρτικαί ὁμάδες.

Ἀθῆναι, 8 Ἰουλίου 1943

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Ἀντισ/ρχης Πεζικοῦ

Ὑποβάλλεται εἰς τόν

Κύριον Ὑπουργόν τῶν Στρατιωτικῶν

Κάϊρον

Η 4η καὶ τελευταία σελίδα τοῦ ὑπομνήματος, τὸ ὁποῖο ὑπὸ τὸν τίτλο «Συνοπτικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ διεξαγομένου ἐν Ἑλλάδι Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος καὶ τῶν ἀναγκῶν τούτου», ὑπέβαλλεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ» στὶς 8.7.1943, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου. (Ἔγγραφο ΓΑΚ).

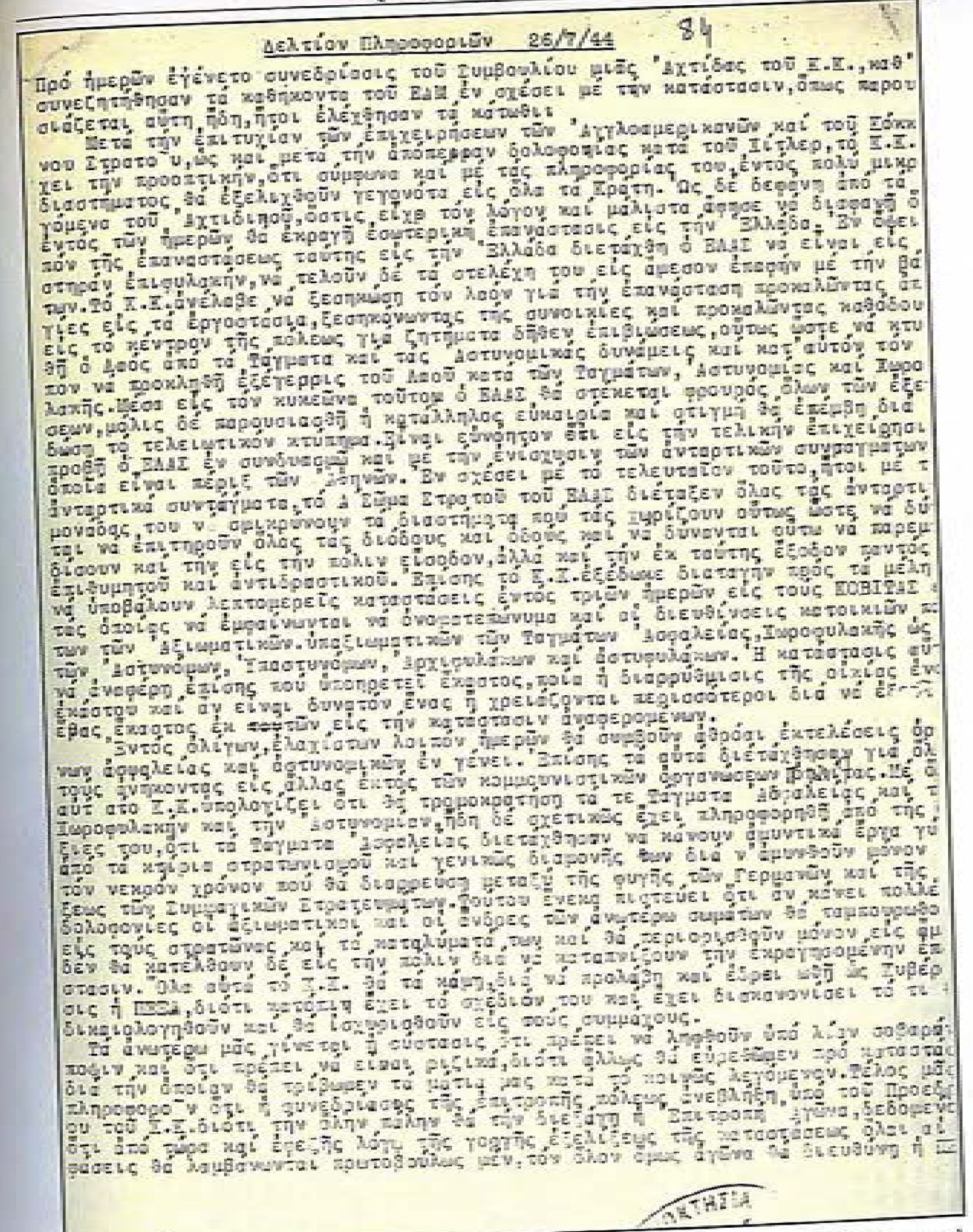
Ἰωάννης Τσιγάντες, κομίζων ὁδηγίας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Καΐρου. Οὗτος, ἀφοῦ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ματαίως προσεπάθησε νὰ ἐπιτύχῃ συντονισμένην ἐθνικὴν δρᾶσιν, ἐλθὼν εἰς ἐπαφὴν μὲ διάφορα πρόσωπα καὶ Ὀργανώσεις, πλὴν τῆς "Χ", ἠναγκάσθη, τελικῶς, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του, νὰ ζητήσῃ ἐπαφὴν μετ᾽ ἐμοῦ. Ὁ Ἰωάννης Τσιγάντες ἦτο γενναῖος ἀξιωματικός, οὐχὶ ὅμως, τὸ ἐνδεδειγμένον πρόσωπον, δι᾽ ὃν σκοπὸν ἀπεστάλη, διότι ἐκυριάρχουν παρ᾽ αὐτῷ κομματικὰ ἐλατήρια. Βενιζελικὸς ἀξιωματικός, ἀπέφυγε νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν ἀμέσως μετὰ τῆς Ὀργανώσεως ἡμῶν ἡ ὁποία ἐχαρακτηρίσθη ὡς Βασιλόφρων. Κακῶς, καὶ ἀδίκως διότι ἡ Ὀργάνωσις δὲν συνεκροτήθη ἀπὸ βασιλόφρονας ἀξιωματικοὺς ἀλλὰ μόνον Ἕλληνας. Προσωπικῶς, ὑπῆρξα Βενιζελικός, ἐπειδὴ ἐπίστευα εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὴν πολιτικὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ἀλλὰ ἐπίστευσα συγχρόνως, ἰδίᾳ μετὰ τὸ πείραμα τῆς Δημοκρατίας ἐν Ἑλλάδι, ὅτι ὁ λαός μας δὲν ἦτο ὥριμος διὰ τὴν ἀβασίλευτον Δημοκρατίαν, ἀφοῦ ὑπὸ τὴν σκέπην ταύτης διεπράττετο κάθε εἴδους παρανομία, αἱ δὲ ἐπαναστάσεις ὑπὸ διαφόρων μνηστήρων τῆς ἐξουσίας, διεδέχοντο ἡ μία τὴν ἄλλην, μὲ γοργὸν ρυθμόν.

»Ἡ συνάντησίς μας μετὰ τοῦ Τσιγάντε ἐπραγματοποιήθη τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1943 εἰς τινα οἰκίαν εἰς περιοχὴν Κυψέλης, παρισταμένων καὶ τῶν Συνταγματάρχου Πεζικοῦ Μιχ. Ἀντωνοπούλου καὶ Ἀντ/άρχου Πυρ. Β. Παναγοπούλου. Κατ᾽ αὐτὴν ὁ Τσιγάντες μοῦ ἐπέδειξε πληρεξούσιον ἔγγραφον τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς ἐν Καΐρῳ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεφωνήθη ὅπως ἐπιδιώξῃ προκειμένου οὗτος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κάϊρον ὥστε ἡ ἐντολή, ἣν εἶχε, διαβιβασθῇ εἰς Ἐπιτελεῖον ἀξιωματικῶν, ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ τοὺς δύο ἀνωτέρω ἀξιωματικοὺς καὶ ἐμέ. Ἐπισυμβάσης ὅμως, μετά τινας ἡμέρας, τῆς δολοφονίας τοῦ Τσιγάντε ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, ἡ συγκρότησις τοῦ Ἐπιτελείου αὐτοῦ δὲν ἐπραγματοποιήθη, διότι οἱ διάδοχοι τούτου δὲν ἐτήρησαν μεθ᾽ ἡμῶν οὐδεμίαν ἐπαφὴν διὰ συνεργασίαν».

(**«Πατρίς»**, 27.9.1971).

Σὲ μιὰ περιεκτικὴ καὶ ἱστορικῶς σημαντικὴ ἔκθεση τοῦ Ταγματάρχου **Σπ. Μαλασπίνα** (ἡμ. 3.3.1943) πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου, ἡ ὁποία ἀφορᾶ τὴν ἀποστολὴ καὶ δράση τοῦ Ι. Τσιγάντε, ἀναφέρονται καὶ τὰ ἑξῆς:

«Τὴν 10ην Ἰανουαρίου, τέσσαρας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του, ὁ Ταγματάρχης Τσιγάντες ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ἀντισυνταγμα-

Δελτίον Πληροφοριῶν 26/7/44 84

Πρό ἡμερῶν ἐγένετο συνεδρίασις τοῦ Συμβουλίου μιᾶς 'Αχτίδας τοῦ Κ.Κ., καθ'
συνεζητήθησαν τά καθήκοντα τοῦ ΕΑΜ ἐν σχέσει μέ τήν κατάστασιν, ὅπως παρου
σιάζεται αὐτή ἤδη, ἤτοι ἐλέχθησαν τά κάτωθι
Μετά τήν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν 'Αγγλοαμερικανῶν καί τοῦ Σοβι
νοῦ Στρατοῦ, ὡς καί μετά τήν ἀπόπειραν δολοφονίας κατά τοῦ Χίτλερ, τό Κ.Κ.
χει τήν προοπτικήν, ὅτι σύμφωνα καί μέ τάς πληροφορίας του, ἐντός πολύ μικρ
διαστήματος θά ἐξελιχθοῦν γεγονότα εἰς ὅλα τά Κράτη. Ὡς δέ δεφάνη ἀπό τά
γόμενα τοῦ 'Αχτιδικοῦ, ὅστις εἶχε τόν λόγον καί μάλιστα ἄφησε νά διαφανῆ ὅ
ἐντός τῶν ἡμερῶν θά ἐκραγῆ ἐσωτερική ἐπανάστασις εἰς τήν Ἑλλάδα. Ἐν ὄψει
πον τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης εἰς τήν Ἑλλάδα διετάχθη ὁ ΕΛΑΣ νά εἶναι εἰς
στηράν ἐπιφυλακήν, νά τελοῦν δέ τά στελέχη του εἰς ἄμεσον ἐπαφήν μέ τήν βά
των. Τό Κ.Κ. ἀνέλαβε νά ξεσηκώση τόν λαόν γιά τήν ἐπανάσταση προκαλῶντας σ
τίες εἰς τά ἐργοστάσια, ξεσηκώνοντας τίς συνοικίες καί προκαλῶντας καθόδου
εἰς τό κέντρον τῆς πόλεως γιά ζητήματα δῆθεν ἐπιβιώσεως, οὕτως ὥστε νά κτυ
θῆ ὁ λαός ἀπό τά Τάγματα καί τάς Ἀστυνομικάς δυνάμεις καί κατ' αὐτόν τόν
πον νά προκληθῆ ἐξέγερσις τοῦ λαοῦ κατά τῶν Ταγμάτων, Ἀστυνομίας καί Χωρο
λακῆς. Μέσα εἰς τόν κυκεῶνα τοῦτον ὁ ΕΛΑΣ θά στέκεται φρουρός ὅλων τῶν ἐξε
σεων, μόλις δέ παρουσιασθῆ ἡ κατάλληλος εὐκαιρία καί στιγμή θά ἐπέμβη διά
δώση τό τελειωτικόν κτύπημα. Εἶναι εὐνόητον ὅτι εἰς τήν τελικήν ἐπιχείρησι
προβῆ ὁ ΕΛΑΣ ἐν συνδυασμῷ καί μέ τήν ἐνίσχυσιν τῶν ἀνταρτικῶν συγκροτημάτων
ὁποῖα εἶναι πέριξ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν σχέσει μέ τό τελευταῖον τοῦτο, ἤτοι μέ τ
ἀνταρτικά συντάγματα, τό Α΄ Σῶμα Στρατοῦ τοῦ ΕΛΑΣ διέταξεν ὅλας τάς ἀνταρτι
μονάδας του ν' σμικρύνουν τά διαστήματα πού τάς χωρίζουν οὕτως ὥστε νά δύ
ται νά ἐπιτηροῦν ὅλας τάς διόδους καί ὁδούς καί νά δύνανται οὕτω νά παρεμ
δίσουν καί τήν εἰς τήν πόλιν εἴσοδον, ἀλλά καί τήν ἐκ ταύτης ἔξοδον παντός
ἐπιθυμητοῦ καί ἀντιδραστικοῦ. Ἐπίσης τό Κ.Κ. ἐξέδωκε διαταγήν πρός τά μέλη
νά ὑποβάλουν λεπτομερεῖς καταστάσεις ἐντός τριῶν ἡμερῶν εἰς τους ΚΟΒΙΤΑΣ
τάς ὁποίας νά ἐμφαίνωνται τά ὀνοματεπώνυμα καί αἱ διευθύνσεις κατοικιῶν κ
των τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας, Χωροφυλακῆς ὡς
τῶν Ἀστυνόμων, Ὑπαστυνόμων, Ἀρχιφυλάκων καί ἀστυφυλάκων. Ἡ κατάστασις αὐτ
νά ἀναφέρη ἐπίσης πού ὑπηρετεῖ ἕκαστος, ποία ἡ διαρρύθμισις τῆς οἰκίας ἑν
ἑκάστου καί ἄν εἶναι δυνατόν ἕνας ἤ χρειάζονται περισσότεροι διά νά ἐ[illegible]
εθας, ἕκαστος ἐκ τούτων εἰς τήν κατάστασιν ἀναφερομένων.
Ἐντός ὀλίγων, ἐλαχίστων λοιπόν ἡμερῶν θά συμβοῦν ἀθρόαι ἐκτελέσεις ὀρ
νων ἀσφαλείας καί ἀστυνομικῶν ἐν γένει. Ἐπίσης τά αὐτά διετάχθησαν γιά ὅλ
τούς ἀνήκοντας εἰς ἄλλας ἐκτός τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων [illegible]. Μέ ὅ
αὐτά τό Κ.Κ. ὑπολογίζει ὅτι θά τρομοκρατήση τά τε Τάγματα Ἀσφαλείας καί τ
Χωροφυλακήν καί τήν Ἀστυνομίαν, ἤδη δέ σχετικῶς ἔχει πληροφορηθῆ ἀπό τῆς
ξεις του, ὅτι τά Τάγματα Ἀσφαλείας διετάχθησαν νά κάνουν ἀμυντικά ἔργα γύ
ἀπό τά κτίρια στρατωνισμοῦ καί γενικῶς διαμονῆς των διά ν' ἀμυνθοῦν μόνον
τόν νεκρόν χρόνον πού θά διαρρεύση μεταξύ τῆς φυγῆς τῶν Γερμανῶν καί τῆς
ξεως τῶν Συμμαχικῶν Στρατευμάτων. Τούτου ἕνεκα πιστεύει ὅτι ἄν κάνει πολλέ
δολοφονίες οἱ ἀξιωματικοί καί οἱ ἄνδρες τῶν ἀνωτέρω σωμάτων θά ταμπουρωθο
εἰς τούς στρατῶνας καί τά καταλύματά των καί θά περιορισθοῦν μόνον εἰς ἀμ
δέν θά κατέλθουν δέ εἰς τήν πόλιν διά νά καταπνίξουν τήν ἐκραγησομένην ἐπ
στασιν. Ὅλα αὐτά τό Κ.Κ. θά τά κάμη διά νά προλάβη καί εὕρει μόνη ὡς Κυβέρ
σις ἡ ΠΕΕΑ, διότι [illegible] ἔχει τό σχέδιόν του καί ἔχει διακανονίσει τό τι
δικαιολογηθοῦν καί θά ἰσχυρισθοῦν εἰς τούς συμμάχους.
Τά ἀνωτέρω μᾶς γίνεται ἡ σύστασις ὅτι πρέπει νά ληφθοῦν ὑπό λίαν σοβαρά
ποψιν καί ὅτι πρέπει νά εἶναι ριζικά, διότι ἄλλως θά εὑρεθῶμεν πρό καταστάσ
διά τήν ὁποίαν θά τρίβωμεν τά μάτια μας κατά τό κοινῶς λεγόμενον. Τέλος μᾶς
πληροφοροῦν ὅτι ἡ συνεδρίασις τῆς Ἐπιτροπῆς πόλεως ἀνεβλήθη ὑπό τοῦ Προεδ
ου τοῦ Κ.Κ. διότι τήν ὅλην πάλην θά τήν διεξάγη ἡ Ἐπιτροπή ἀγῶνα, δεδομέν
ὅτι ἀπό τώρα καί ἐφεξῆς λόγῳ τῆς ταχείας ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως ὅλαι αἱ
φάσεις θά λαμβάνωνται πρωτοβούλως μέν, τόν ὅλον ὅμως ἀγῶνα θά διευθύνη ἡ Π[illegible]

Ἀπόρρητο δελτίο πληροφοριῶν, παρμένο ἀπὸ τὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖο, ὑπὸ ἡμερομηνία 26.7.1944, ἀγγέλλει πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου ὅτι ὁ ΕΛΑΣ ἀπεφάσισε τὴ λήψη διαδικαστικῶν μέτρων. Μάλιστα πληροφορεῖται ἡ Κυβέρνηση ὅτι «ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ συμβοῦν ἀθρόαι ἐκτελέσεις».

τάρχην Πεζικοῦ Γρίβαν Γεώργιον, παρουσία καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς...

»Γνωρίζω καλῶς ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀντωνοπούλου (Ἀντ/χης Παντελίδης, Ἰατρίδης, Ἀσημακόπουλος, Παναγόπουλος Β. καὶ αὐτὸς ὁ Γρίβας) εἶναι δυνατὸν νὰ συνεννοηθῆ εὐχερῶς μὲ τοὺς Συντ/χας Σπηλιωτόπουλον, Κιτριλλάκην, Φιλιππίδην καὶ ἀντ/χην Δόβα».

(Ἐμμ. Ι. Τσουδεροῦ **«Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο 1941-1944»**, τόμος Β', σελ. 490 καὶ 492).

Ἡ φράση *«καὶ αὐτὸς ὁ Γρίβας»* ἐσήμαινε, μὲ τὰ δεδομένα τῆς ἐποχῆς, ὅτι ὁ βενιζελικὸς Τσιγάντες ἐπέτυχεν εὐκόλως –καὶ μάλιστα μὲ μία καὶ μόνη συνάντηση– νὰ πείσει τὸν γνωστὸν βασιλόφρονα Γρίβα νὰ ἐνταχθεῖ στὸ σύνολο. Ὅμως, δὲν χρειαζόταν ἰδιαίτερη προσπάθεια νὰ πεισθοῦν ὁ Γρίβας καὶ ἡ «Χ». Τὴν ἐθνικὴν ἑνότητα καὶ τὸν κοινὸν ἀγῶνα ἐπεδίωκαν πρὸ πολλοῦ, πάνω καὶ πέρα ἀπὸ πολιτικὲς τοποθετήσεις. Ἄλλωστε, κατὰ τὴ συγκινητικὴ συνάντησή του μὲ τὸν Τσιγάντε, λίγα μόνο εἰκοσιτετράωρα πρὸ τοῦ ἡρωϊκοῦ θανάτου του, στὸ κτίριο τῆς ὁδοῦ Πατησίων 84, ὁ Γρίβας εἶχε ἀπευθύνει πρὸς τὸν συνομιλητή του αὐτὰ τὰ λόγια: *«Ἀγῶνα θέλουμε καὶ μόνο ἀγῶνα. Τίποτε δὲ βαραίνει στὴ σκέψη μας ἀπὸ τὰ παλαιά. Ὅλοι εἴμαστε τὸ ἴδιο»*. Αὐτὰ τὰ ὑψηλοῦ πατριωτισμοῦ λόγια τοῦ Γρίβα προκάλεσαν μεγάλη ἀνακούφιση στὸν Τσιγάντε, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸν Αὔγουστο 1942, ὅταν ἔφθασε κρυφίως στὴν Ἀθήνα, συναντοῦσε τὴ μιὰ δυσκολία μετὰ τὴν ἄλλη στὸ νὰ συνεννοηθεῖ μὲ τοὺς ἀξιωματικούς. Τὸ κλῖμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δίδει ἐπαρκῶς στὴν ἀναφερθεῖσα ἔκθεσή του ὁ Σπ. Μαλασπίνας. Ἀφοῦ σημειώνει ὅτι προσωπικῶς προέτρεψε τὸν Τσιγάντε νὰ φύγει καὶ ἐπανέλθει στὴ Μέση Ἀνατολή, ἀφοῦ ὅλοι *«πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ»* ἔβαλλαν ἐναντίον του, συνεχίζει:

«...Καὶ οἱ μὲν παλαιοὶ Δημοκρατικοί, οἱ παλαιοί του ὁμόφρονες, τὸν κατηγόρουν ὅτι "πουλήθηκε στὸ Βασιλιᾶ", οἱ δὲ δεξιώτεροι ὅτι συνεργάζεται μόνον μὲ τοὺς ἀποτάκτους τοῦ 1935, τὰ δὲ κομμουνιστικὰ στοιχεῖα, ὅτι εἰργάζετο διὰ τὴν φασιστικὴν ὀργάνωσιν τῶν Ἀξιωματικῶν. Σχεδὸν ὅλοι οἱ ἀνωτέρω, πλὴν ἴσως τῶν βασιλοφρόνων, τοῦ κατελόγιζαν ὅτι, ὡπλισμενος μὲ ἄφθονον χρυσίον τῶν Ἄγγλων, προσπαθεῖ, ἐπωφελούμενος τῆς γενικῆς δυστυχίας, νὰ διαφθείρῃ συνειδήσεις. Ἦτο ἀμετάπειστος εἰς τὴν πρότασίν μου νὰ φύγῃ».

Αὐτὴ ἦτο ἡ ἀθλιότης ποὺ κάλυπτε τὴν προσπάθεια συντονισμοῦ τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Σ' αὐτὴ τὴν ἀθλιότητα δὲν μετεῖχε ἡ «Χ». Τὸ πατριωτικὸ ἦθος της δὲν τῆς ἐπέτρεπε νὰ σπαταλᾶται καὶ νὰ χρονοτριβεῖ μὲ

τὰ δευτερεύοντα. Ἄλλωστε, ἡ φράση *«πλὴν ἴσως τῶν βασιλοφρόνων»*, μᾶλλον τοὺς Χῖτες διαζωγραφίζει... Στὸ ἐπιτελεῖο ποὺ ἑτοίμασε ὁ Τσιγάντες μετεῖχε καὶ ὁ Γρίβας. Σὲ ἀναφορά της, τοῦ Αὐγούστου 1943, πρὸς τὴν ἐξόριστη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, ἡ ὀργάνωση *«Ἐθνικὴ Δρᾶσις»* σημειώνει καὶ τὰ ἑξῆς σχετικά:

«Ὁ Ι. Τσιγάντες κατώρθωσε νὰ συγκρότηση, ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐπιτελεῖον ἐκ πέντε συνταγματαρχῶν, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Μ. Ἀντωνοπούλου, τὸ ὁποῖον ἤρχισε νὰ προετοιμάζῃ τὴν ἀπελευθερωτικὴν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῆς Ἑλλάδος».

ΕΛΠΙΔΕΣ, ΥΠΟΣΧΕΣΕΙΣ, ΑΔΙΕΞΟΔΑ

Ὁ Παπάγος ἀπήχθη στὴν Γερμανία μαζὶ μὲ ἑξέχοντες ἀνωτάτους ἀξιωματικοὺς τοῦ Ἔπους τοῦ 1940-1941. Ὁ Τσιγάντες, πικραμένος καὶ προδομένος, προφανέστατα ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε., ἔπεσε ἀπὸ σφαῖρες τῶν Ἰταλῶν στὴν Ἀθήνα. Οἱ προσπάθειες τῆς «Χ», νὰ συντονισθεῖ μὲ ἄλλες ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις καὶ νὰ ἀποκτήσει ἐπαφὴ μὲ τὴν ἐξόριστη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, ἔμειναν στὴ μέση. Ὁ Γρίβας, ὅμως, δὲν ἦταν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ κάμπτονται καὶ τὰ «παρατοῦν». Θὰ συνέχιζε μὲ κάθε τρόπο τὴν προσπάθεια, ποὺ τὴν παρακολουθοῦσαν πολλοὶ κίνδυνοι καὶ ὄχι λίγες δυσχέρειες. Ἂν δὲν ἄρχιζε κανεὶς ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους, δηλαδὴ τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, θὰ ματαιοπονοῦσε. Οἱ Ἄγγλοι κατηύθυναν τὸν Πόλεμο, τουλάχιστον σὲ εὐρωπαϊκὸ ἐπίπεδο. Αὐτοὶ στήριξαν, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὴν ἐκτὸς Ἑλλάδος ἑλληνικὴ πολιτικὴ ἡγεσία. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἐντολοδότες καὶ οἱ χορηγοί, σὲ ὅπλα καὶ χρήματα, καὶ τοῦ ΕΑΜ. Κακοποιοῦν τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια ὅσοι κατὰ καιροὺς ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἡ «Χ» ἦτο ἄγνωστος στοὺς Ἄγγλους. Ἡ «Χ» καὶ μὲ δική της πρωτοβουλία εἶχε ἐπαφὲς καὶ συνεννοήσεις, κατὰ τὶς ὁποῖες ἀνέπτυξε τὰ σχέδια καὶ τὶς δυνατότητές της γιὰ δράση, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἄγγλοι προσήγγισαν τὸν Ἀρχηγό της, ὑποσχόμενοι πολλά... Δὲν χρειάζονται, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐπιχειρήματα. Ἀρκεῖ ἡ παράθεση ἐπισήμων κειμένων, στὰ ὁποῖα περιέχονται καὶ τὰ ἀνταλλαγέντα μηνύματα μεταξὺ τῆς «Χ» καὶ τοῦ Στρατηγείου. Εἰδικότερα: Τὸν Ἰούνιο 1947 ὁ **Παναγιώτης Λυκουρέζος**, ἀρχηγὸς τὶς ὑπηρεσίας **«Κόδρος»** ἔδωσε τὴν ἀκόλουθη βεβαίωση γιὰ τὴ συνεργασία του μὲ τὸν Γρίβα:

'Εν Καΐρῳ τῇ 19 'Οκτωβρίου 1942

Πρός
τήν Α.Ε. τόν 'Αντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως
'Υπουργόν τῆς 'Εθνικῆς 'Αμύνης
Κύριον ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΝ
εἰς Λονδῖνον

Κύριε 'Αντιπρόεδρε,

Πρό ἑβδομάδος εὑρισκόμενος εἰς 'Αλεξάνδρειαν ἔλαβον γνῶσιν μιᾶς προκηρύξεως τυπογραφημένης, ἥτις εἶχεν ἀποσταλεῖ εἰς τινα τῶν ἐκεῖ δικηγόρων διά τοῦ Ταχυδρομείου.

Τό περιεχόμενον τῆς προκηρύξεως αὐτῆς, ἀπευθυνομένης πρός τήν 'Ελευθέραν 'Ελληνικήν Κυβέρνησιν καί ὑπογραφομένης παρά τινος "Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς τῆς 'Αντιφασιστικῆς Στρατιωτικῆς 'Οργανώσεως", ἀρκετά μωρόν καί ἠλίθιον, δέν θά μ' ἐξένιζε καί δέν θά μέ ἠνάγκαζε νά Σᾶς ἐνοχλήσω, εἰς στιγμάς μάλιστα καθ' ἅς ἄλλη μιά φορά ἡ δοξασμένη 'Ελληνική Σημαία ὑπερήφανα ξαναβρίσκεται ἀντιμέτωπη ἐκείνων τῶν δύο δυνάμεων τῆς δουλείας καί τό τίμιο 'Ελληνικό αἷμα ἄφθονα ποτίζει τήν φλεγομένην ἔρημον τῆς Αἰγύπτου.

Πλήν, Κύριε 'Αντιπρόεδρε, ἐν τῷ λιβέλλῳ αὐτῷ ἀσυνειδήτως ἀναφέρεται καί τό ὄνομα τοῦ παλαιοῦ Δ/τοῦ μου, κατά τό διάστημα τῆς 'Αλβανικῆς ἐποποιΐας, τοῦ ἐντίμου καί ἡρωϊκοῦ Στρατηγοῦ κ. Γ. Δάβδα καί δή συνδεδεμένον μέ τό ὄνομα Στρατηγοῦ, μεθ' οὗ πλήρης διάστασις τοῦ Στρατηγοῦ Δάβδα ὑφίσταται.

'Αναφέρεται, δηλαδή ὅτι ἡ 'Ελευθέρα 'Ελληνική Κυβέρνησις διατηρεῖ ἐπαφήν μέ τήν ὁμάδα Πλατῆ-Δάβδα, τούς ἐνισχύει μέ τεράστια χρηματικά ποσά καί κατωτέρω ὅτι "Χρηματοδοτεῖ τούς φασίστας!!" στήν 'Ελλάδα μέ μηνιαῖο ποσόν 175.000 λιρῶν Στερλινῶν!!

'Ο δέ Στρατηγός Δάβδας εὑρίσκεται ἐν 'Αθήναις ὡς γνωστόν, δηλαδή εὑρίσκεται ὑπό τήν ἐξουσίαν τῶν δυναστῶν τῆς Πατρίδος μας.

Θά ἐνθυμεῖσθε, Κύριε 'Αντιπρόεδρε, ὅτε τήν 27 παρελθόντος 'Ιουνίου ἔσχον τήν τιμήν νά Σᾶς ἐπισκεφθῶ διά νά Σᾶς δηλώσω τόν σκοπόν τῆς ἐδῶ ἀποστολῆς μου καί τήν πρόθεσίν μου, ἅμα τῇ ἐκπληρώσει αὐτῆς, νά ἐπιστρέψω εἰς 'Ελλάδα φορεύς τῶν ἀντιλήψεων τῆς Κυβερνήσεώς μας, ὅτι μοῦ ἐδηλώσατε ὅτι ὁ ἐχθρός ἐν Αἰγύπτῳ ἔχει πλουσιώτατον καί πολυπληθέστατον 'Επιτελεῖον Κατασκόπων καί ὅτι τοῦτο ἦτο εἷς τῶν λόγων δι' ὅν θεωρεῖτε ἐπικίνδυνον τήν τοιαύτην ἐπιστροφήν μου.

Τήν ἀνακοίνωσίν Σας ταύτην ἔχων ὑπ' ὄψει μου, Κύριε 'Αντιπρόεδρε, ὅτε ἀνέγνων τόν ἠλίθιον αὐτόν λίβελλον τῶν ἀρεσκομένων νά διατηροῦν ἐν διχασμῷ τήν Χώραν διά νά ἐπιπλέουν συνεπείᾳ αὐτοῦ, μέ κατέλαβε τό συναίσθημα τῆς ἀγωνίας διά τήν τύχην τοῦ τιμίου Στρατιώτου, τοῦ ὁποίου τό ἔντιμον ὄνομα προσπαθοῦν δυστυχῶς ἐδῶ ποικιλλοτρόπως νά ρυπάνουν καί τήν ἡρωϊκήν του δρᾶσιν, τόσον κατά τήν 'Αλβανικήν ἐκστρατείαν καί τά θλιβερά γεγονότα τῆς ἀτίμου συνθηκολογήσεως ὅσον καί κατόπιν, κατά τό διάστημα τῆς δουλείας, προσπαθοῦν νά δυσφημίσουν.

Καί τό συναίσθημα αὐτό τῆς ἀγωνίας μέ κατέλαβε ὄχι μόνον διά τήν τύχην τοῦ πρώην συμπολεμιστοῦ μου ἐν πολέμῳ καί συναγωνιστοῦ μου ἐν δουλείᾳ Στρατηγοῦ μου, ἀλλά συγχρόνως καί διά τήν τύχην καί αὐτῆς ταύτης τῆς 'Οργανώσεώς μας, τῆς μόνης Στρατιω-

Μία σελίδα ἀπὸ ἐπιστολὴ τοῦ ὑπαρχηγοῦ τῶν Χιτῶν Ζαφείρη Βάλδη, πρὸς τὸν Παναγιώτη Κανελλόπουλο, ἡμερομηνίας 19.10.1942, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Βάλδης, εὑρισκόμενος στὸ Κάϊρο, ἀπαντᾶ σὲ φοβερὲς κομμουνιστικὲς συκοφαντίες ἐναντίον τῆς «Χ».

«ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ, πλωτάρχης τοῦ Β.Ν. ἐ.ά. ἀρχηγὸς κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς, τῆς ἐν Ἑλλάδι μυστικῆς Ἀγγλικῆς ὑπηρεσίας «ΚΟΔΡΟΣ», βεβαιῶ τὰ κάτωθι, περὶ ὧν γίνεται μνεία καὶ εἰς σχετικὴν ἔκθεσίν μου, ἣν ὑπέβαλον εἰς τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ.

1) Ὁ ἀντ/ρχης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ, μὲ συνέτρεξε σπουδαίως εἰς τὴν προσπάθειάν μου, καὶ μὲ μεγάλον ἐνδιαφέρον πάντοτε μὲ ἐβοήθησε εἰς ἐπίλυσιν παρουσιαζομένων δυσκολιῶν, δι᾽ ἃς ἐπικαλούμην πάντοτε τὴν συνδρομήν του. Ἐξήσκησε δὲ τὴν ἐπιρροήν του ἐπὶ τοῦ χρησιμοποιηθέντος ὑφ᾽ ἡμῶν ἀξιωματικοῦ ἀσυρματιστοῦ, καὶ συνεισέφερε τὰ μέγιστα εἰς τὸ νὰ ἐξακολουθήσῃ οὗτος προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας του.

2) Ὁ Ἀντ/ρχης κ. Γεώργιος Γρίβας, ὡς ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Στρατιωτικῆς ὀργανώσεως "Χ", εἶχε διαθέσει εἰς τὴν ὑφ᾽ ἡμᾶς ὑπηρεσίαν πληροφοριῶν ὁμάδα ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν τῆς Ὀργανώσεως "Χ" διὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν ἐπὶ τοῦ κατακτητοῦ, αἵτινες διεβιβάζοντο εἰς τὸ Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς, καθὼς καὶ ὁλόκληρον τὸ δίκτυον πληροφοριῶν τῆς Ὀργανώσεως ταύτης.

3) Ὁ Ἀντ/ρχης κ. Γεώργιος Γρίβας, ὡς ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Στρατιωτικῆς ὀργανώσεως "Χ", ἐπιθυμῶν ὅπως καταρτίσῃ ἀνταρτικὰς ὁμάδας εἰς τὴν περιοχὴν ΕΛΙΚΩΝΟΣ-ΚΙΘΑΙΡΩΝΟΣ διὰ νὰ δράσουν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς, μέσῳ ἡμῶν. Ἡ σχετικὴ τηλεγραφικὴ συνεννόησις ἔχει οὕτω:

Ἀποσταλὲν 1ον τηλεγράφημα εἰς Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς. Ἀριθμ. 118/50 13/8/43:

"Συντ/ρχης Γρίβας ἔχει ἕτοιμον Σῶμα δι᾽ Ἑλικῶνα στόπ. Θέλει γνωρίζει ἐὰν δύναται γίνῃ ἀμέσως ρῖψις ὅπλων καὶ ἐφοδίων ὅπως ἐξέλθῃ στόπ. Προσωπικὴ γνώμη ἐνεργήσετε δραστηρίως, ὅπως δυνηθῇ συγκροτηθῇ ἀνωτέρω ἀνταρτικὸν Σῶμα, δεδομένου ὅτι ἀντιλήψεις ἀνωτέρω ἀξιωματικοῦ καθαρῶς Ἐθνικαὶ καὶ φιλαγγλοι. Παρακαλῶ ἀπαντήσατε".

1η ἀπάντησις Στρατηγείου. Μ. Ἀνατολῆς. - Ἀριθμ. 5058 20/8/43.

"Σῆμα 118 στόπ. Στρατηγεῖον δέχεται προτάσεις, ἀνάγκη ὅπως

Σύν/χης ἦλθη εἰς ἐπαφὴν μετὰ πλησιεστέρων ἐν Ἑλλάδι Βρεττανῶν ἀξιωματικῶν τῆς LIAISON, ἐπαναλαμβάνω LIAISON, καὶ ὑπογράψη συμφωνητικὸν NAT BAND στόπ. Τὸ σῶμα του τότε θ' ἀποκτήσῃ ὅλα τὰ ζητούμενα προτερήματα στόπ. Ἀπαντήσατε".

Ἀποσταλὲν 2ον τηλεγράφημα εἰς Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς. - Ἀριθ. 131/38 5/9/43:

"Γρίβας δέχεται ὑπογραφὴν NAT BAND. Ἐπειδὴ ἀπ' εὐθείας ἐπαφὴ μὲ LIAISON ἀδύνατος, λόγῳ παρεμβολῆς ΕΑΜ, ὑποδείξατε τρόπον ἐπαφῆς χρησιμοποιοῦντες ἐν ἀνάγκῃ γνωστὸν τρόπον Σωτήρη».

2α ἀπάντησις Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς. - Ἀριθ. 6154 22/9/43:

"... στόπ. Σῆμα σᾶς 131 σύμφωνοι στόπ. Θὰ ὑποδείξω γνωστὸν τρόπον ἐπαφῆς Σωτήρη στόπ..."

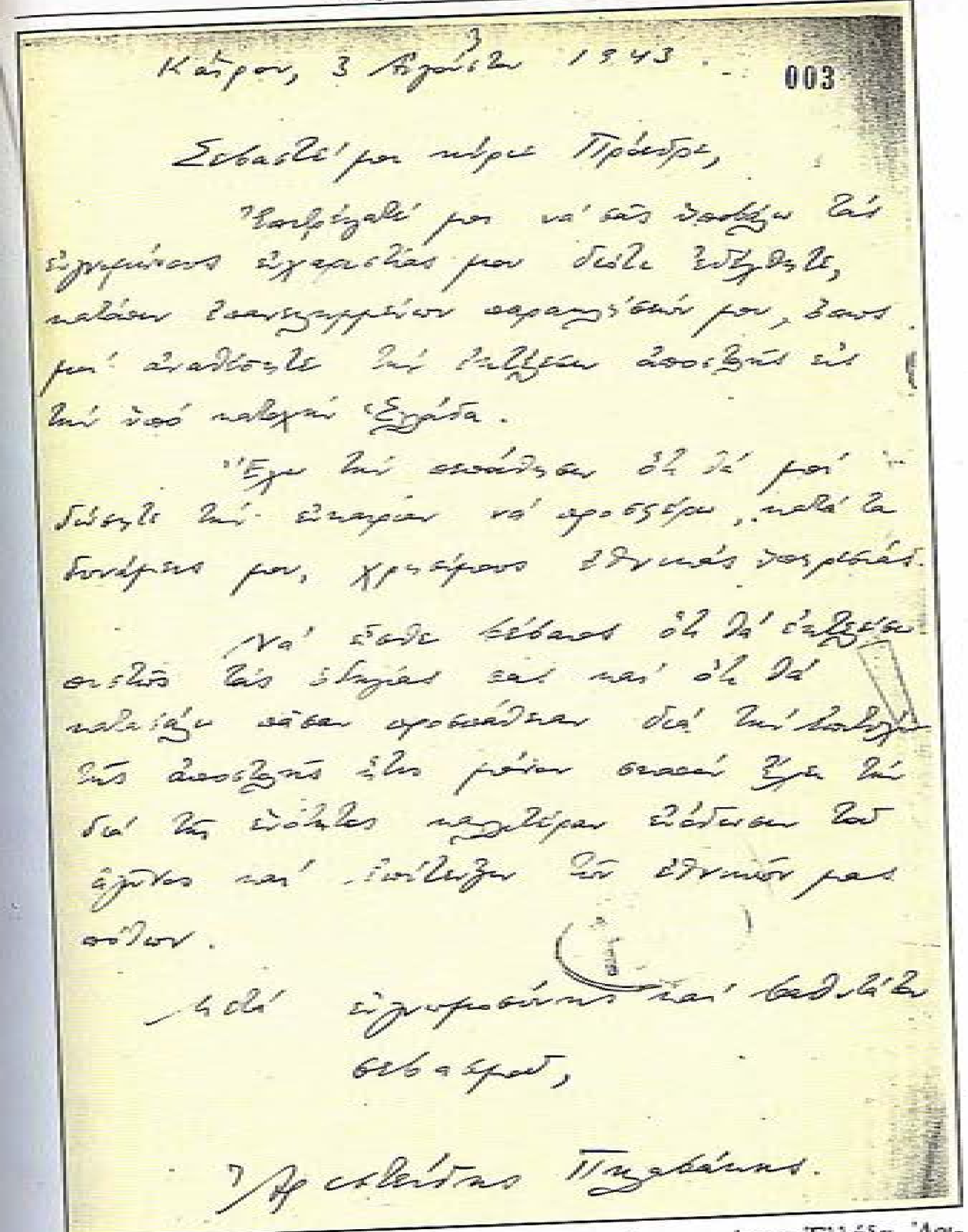
Τὸ Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς δὲν ἔδωσε συνέχειαν, οὔτε ὑπέδειξε τρόπον ἐπαφῆς μὲ Βρεττανὸν ἀξιωματικόν, πιθανώτατα, ὡς τουλάχιστο εἰκάζεται, κατόπιν ἐμμέσου ἐπεμβάσεως ὀργάνων τοῦ ΕΑΜ.

Ἀφ' ἑτέρου ὑφ' ἡμῶν δὲν ἐγένετο νέα ὑπόμνησις, κατόπιν τῆς ἀφίξεως εἰς Ἀθήνας Ἄγγλου Λοχαγοῦ Ντὸν καὶ ὑπογραφῆς ὑπὸ τοῦ Ἀντ/ρχου κ. Γ. ΓΡΙΒΑ ὡς ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως "Χ" πρωτοκόλλου, δι' οὗ ἐδέχετο νὰ τεθῇ ἡ Ὀργάνωσίς του ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουνίου 1947

Ὁ Βεβαιῶν
Π. ΛΥΚΟΥΡΕΖΟΣ».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρύσανθος, μορφὴ σεβαστὴ ἀπὸ Ἕλληνες καὶ ξένους, διατηροῦσε πάντοτε τὴν προσωπική του επαφὴ μὲ τὸν Ἀρχηγὸ τῆς «Χ». Γνώριζε τὰ πάντα γιὰ τὶς ἐνέργειες τῆς Ὀργανώσεως. Καὶ αἰσθανόταν ἀγωνία, μαζὶ μὲ τὸν Γρίβα, γιὰ τὸ πότε θὰ ἄρχιζε ἡ δράση κατὰ τοῦ κατακτητοῦ. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ διεβίβασε παράκληση πρὸς τοὺς Ἄγγλους, νὰ βοηθηθεῖ ὁ Γρίβας. Στὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους (Ε-ΙΙ-38) βρίσκεται ἔγγραφο τοῦ «Φόρειν Ὄφφις», ἡμερομηνίας 2.3.1943, ὑπογραφόμενο ἀπὸ τὸν διπλωματικὸ D. F. HAWARD, συμφώνως πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνηση (ἡ ἐξόριστη βεβαίως) θὰ ἔπρεπε νὰ περιορίσει τὶς ραδιοφωνικὲς ὁμιλίες ποὺ ἀφοροῦσαν *«τὴν μελλοντικὴν συνεργασίαν μὲ ὅλους τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, δεδομένου, ὅτι ὁρισμένοι ἀπὸ αὐτοὺς ἔχουν ἀπολέσει μεγάλο μέρος τῶν ὀπαδῶν τους»*. Ἀκολούθως τὸ ἔγγραφον ἀναφέρει

Κάιρον, 3 Αὐγούστου 1943 003

Σεβαστέ μοι κύριε Πρόεδρε,

Ὁ προσωπικὸς ἀπεσταλμένος τοῦ Τσουδεροῦ στὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα, Ἀριστείδης Πηλαβάκης («Κρέων») γράφει, στὶς 3.8.1943 καὶ εὐχαριστεῖ τὸν Πρωθυπουργὸ γιὰ τὴν τιμητικὴ ἀποστολὴ ποὺ τοῦ ἀνετέθη. Οἱ ἀναφορὲς τοῦ Πηλαβάκη πρὸς τὸν Τσουδερὸ ἦσαν πάντοτε συμπαθεῖς πρὸς τὴν «Χ» καὶ τὸν Ἀρχηγό της. (Ἔγγραφο ΓΑΚ).

τὰ ἑξῆς:

> *«Ἐπίσης θεωρεῖ (ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος) σκόπιμον κάποιαν ἐνθάρρυνσιν πρὸς τὴν ἀνταρτικὴν ὁμάδα τοῦ Συνταγματάρχου Γρίβα».*

Καὶ ἂν μὲν τὰ πράγματα ἔμεναν μέχρις ἐδῶ, οὐδεὶς ψόγος. Ἀλλά, ἀμέσως στὴν συνέχεια ὁ Ἄγγλος διπλωματικὸς προσθέτει τὸ δικό του σχόλιο:

> *«Αἱ συντηρητικαὶ τάσεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἶναι βεβαίως παγκοσμίως γνωσταί».*

Αὐτὸ τὸ κομμουνιστικοῦ τύπου «κάρφωμα» ἀπέβλεπε σὲ δύο στόχους, τὸν Χρύσανθον καὶ τὸν Γρίβαν. Ἡ «συντήρηση» ἦταν ἡ προσφιλὴς κατηγορία στὰ χείλη τοῦ ΚΚΕ καὶ τῶν ὀργάνων του ἐναντίον τῶν γνησίων πατριωτῶν ποὺ δὲν ἤθελαν νὰ συνταχθοῦν μὲ τὴν «πρόοδο», τὴν ὁποία προφανῶς ἐνσάρκωνε τὸ ΕΑΜ!

Οἱ Ἄγγλοι, ὅπως ἄλλωστε καὶ μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀπέκλιναν πρὸς τὴν κομμουνιστικὴν «ἀντίσταση» καὶ αὐτὴν εὐνοοῦσαν. Ὅταν θὰ ἀντελαμβάνοντο τὸ λάθος τους θὰ ἦταν πολὺ ἀργὰ γιὰ νὰ ἐπανορθώσουν. Οἱ μὲν Ἄγγλοι, ἐκτὸς τῆς ἐγγενοῦς ἀνεπάρκειας ποὺ πάντοτε τοὺς διέκρινε στὴ διαχείριση μεγάλων διεθνῶν θεμάτων, ρύθμιζαν τὰ πάντα μὲ τὴν προσδοκία ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση καὶ ὁ διεθνὴς Κομμουνισμὸς θὰ «ἔτρωγαν» τὴν Χιτλερικὴ Γερμανία καὶ ὅτι, συνεπῶς, ὅλα θὰ ἔληγαν «κατ' εὐχήν». Οἱ δὲ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ καιροῦ, διακρινόμενοι ὄχι διὰ περισσοτέραν νοημοσύνην, εἶχον νὰ σταθμίσουν καὶ τὴν αὐριανὴν ψηφοθηρίαν των εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ ἀπελευθερωθεῖ Ἑλλάδα.

Ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης πτυχῆς, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» παρέσχε, πολὺ βραδύτερον, τὴν ἀκόλουθη μαρτυρία:

> *«Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποσιωπήσωμεν, ὅτι τὸ ΕΑΜ ἠνδρώθη χάρις εἰς τὴν βοήθειαν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τὰ στρατηγικὰ σφάλματα τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν περίοδον τῆς γερμανικῆς κατοχῆς. Περὶ τούτου ἔχω προσωπικὴν ἀντίληψιν. Τὸ ΕΑΜ δὲν θὰ ὑπῆρχεν, ἢ ὁ ρόλος του θὰ ἦτο ἀσήμαντος (οἱ κομμουνισταὶ προπολεμικῶς ἐν Ἑλλάδι ἦσαν ἐλαχίστη μειονότης 8-10%), ἐὰν οἱ ἐν Ἑλλάδι ἐκπρόσωποι τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς δὲν διετήρουν ἐπαφὰς μόνον μὲ τοὺς κομμουνιστὰς καὶ δὲν ἠρνοῦντο πᾶσαν συνεργασίαν μὲ σημαίνοντα ἐθνικόφρονα στελέχη.*

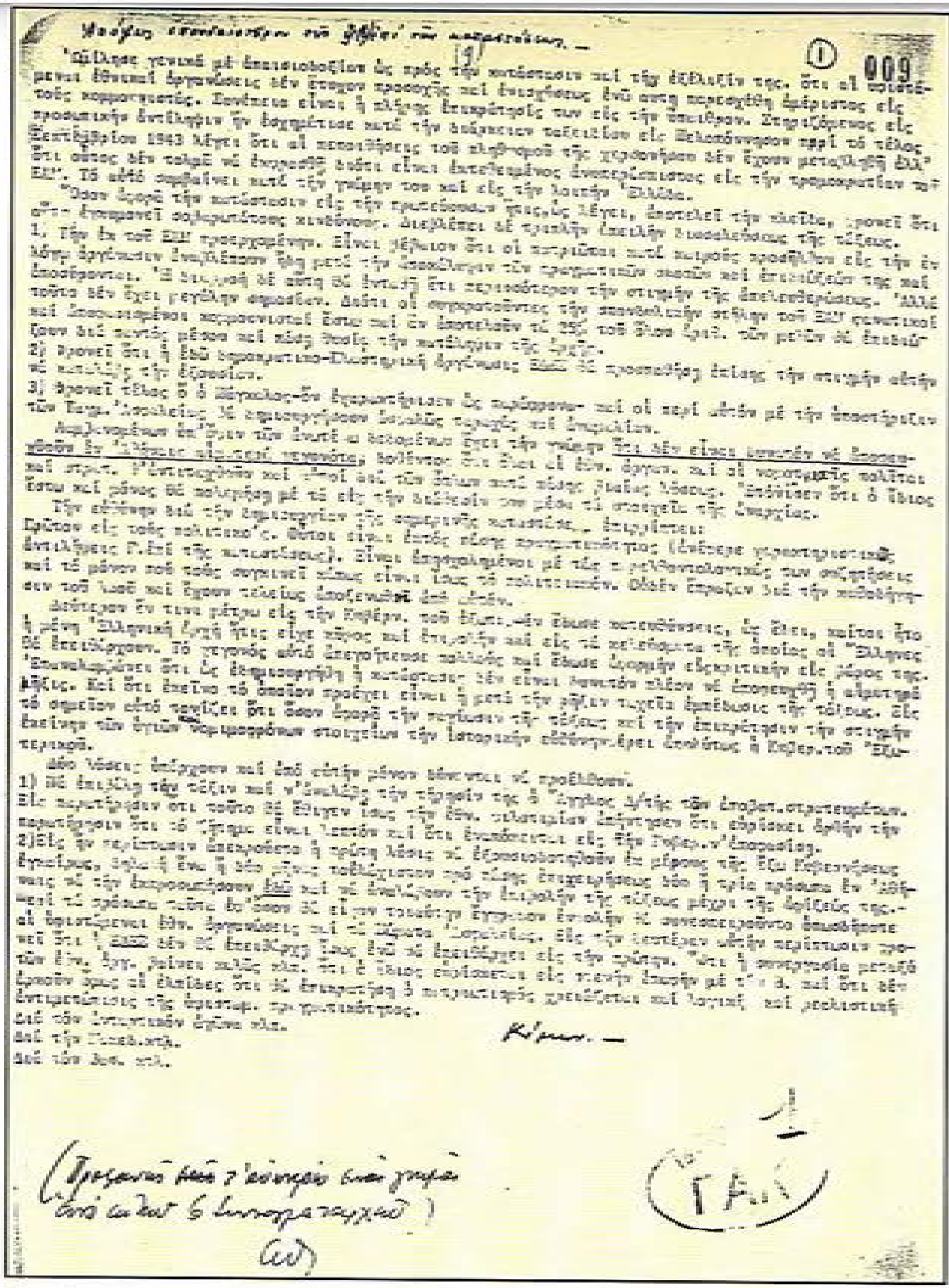
> *»Καίτοι ἀντηλλάγησαν τηλεγραφήματα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς, ἐνέκρινε δὲ τοῦτο τὰς προτάσεις μου, ἡ προσπάθειά μου ὅπως τύχω ἐνισχύσεως διὰ τὴν Ὀργάνωσιν ἀνταρτικοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν Γερμανῶν, τελικῶς ἀπέτυχεν, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τὸ Στρατηγεῖον δὲν διηυκόλυνε τὰς ἐπαφάς μου, μὲ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἐκπροσώπους του, οἵτινες εἶχον γίνει πειθήνια ὄργανα τῶν κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀντέδρασαν εἰς τὴν προσπάθειάν μου αὐτήν.*
>
> *»Ἡ κατάστασις ἐν Ἑλλάδι θὰ ἦτο ἄλλη, ἀπὸ ἀπόψεως διεξαγωγῆς ἀγῶνος καὶ αἱ ὠμότητες καὶ αἱ σφαγαὶ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν δὲν θὰ ἐγίνοντο ἐὰν ὁ κατὰ τῶν κατακτητῶν ἀγὼν ἐν Ἑλλάδι, ἀντὶ νὰ ἐπαφεθῆ εἰς τὸ ΕΑΜ, ἀνετίθετο εἰς ὑγιᾶ καὶ ἀνεγνωρισμένα στελέχη τοῦ ἐθνικόφρονος κόσμου».*

(ἐφημερὶς **«Γνώμη»**, Λευκωσίας, 29 Μαρτίου 1970, σελὶς 6).

Τὸ χειρότερο εἶναι ὅτι οἱ Ἄγγλοι, ἐνῷ δὲν εἶχαν καμμιὰ διάθεση νὰ βοηθήσουν τὴν «Χ», ἐνέπαιζαν ὅτι δῆθεν ἐγκρίνουν τὴν ὕπαρξή της, ὅτι ἐκτιμοῦν τὸν δυναμισμό της καὶ ὅτι προτίθενται νὰ ἀνταποκριθοῦν στὶς ἀνάγκες της... Ἀνάγκες, βεβαίως ποὺ εἶχαν ἀπόλυτη σχέση μὲ τὴ δική τους πολεμικὴ προσπάθεια. Ἐδέχοντο τὰ μηνύματα τῆς «Χ» καὶ ἀρχικῶς ἔδιναν ἀπαντήσεις, γιὰ νὰ ἀκολουθήσει ἡ σιωπὴ καὶ ἡ ἀδράνεια! Ἐδέχοντο, ἐπίσης, τὰ δελτία πληροφοριῶν τῆς «Χ» –γιὰ τὰ λιμάνια, τὰ ἀεροδρόμια, τὰ στρατόπεδα τῶν Γερμανῶν καὶ ἄλλα– ποὺ γιὰ νὰ συγκεντρωθοῦν θὰ ἔπρεπε τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως νὰ μποῦν σὲ μύριους κόπους καὶ κινδύνους. Αὐτή, βεβαίως, ἡ μονοδρομικὴ σχέση μαρτυροῦσε ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ἀπουσία κάθε ἠθικοῦ μέτρου.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ 1943 οἱ Ἄγγλοι θὰ ἔρθουν, μὲ δική τους πρωτοβουλία, σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν Γρίβα. Εἶναι προτιμότερο νὰ ἀφηγηθεῖ τὰ σχετικὰ ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ὁ ὁποῖος γράφει:

> *«Τὸν Δεκέμβριον 1943 ἐκλήθην ἀπὸ ἄτομον, σχετιζόμενον μὲ μυστικὴν ὑπηρεσίαν πληροφοριῶν ἐν Ἑλλάδι, καὶ συνηντήθημεν εἴς τινα οἰκίαν ἐν Ψυχικῷ. Ὑπὸ τούτου μοῦ ἀνεκοινώθησαν τὰ ἀκόλουθα: "Ἐπειδὴ αἱ ὑπάρχουσαι πληροφορίαι σχετικῶς μὲ τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεως ὑμῶν εἶναι πολὺ καλαί, ἡ δὲ Ὀργάνωσις "Χ" εἶναι ἡ δυναμικωτέρα ὅλων τῶν ἄλλων τοῦ ἐσωτερικοῦ, ὑπάρχει ἡ διάθεσις ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλικῆς ὑπηρεσίας ἐνισχύσεώς σας εἰς μέσα, ἐφ' ὅσον θὰ ἐδέχεσθο νὰ τεθῇ ἡ Ὀργάνωσίς σας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς". Ἀπήντησα ὅτι καὶ ἐγὼ αὐτὸ ἐπεζήτουν ἀπὸ μακροῦ, ὁπότε μοῦ ἐγνώσθη ὅτι θὰ ὑπεδεικνύοντο τὰ κατάλλη-*

Ὁ Κίμων (Ἀντών. Ἀρφάνης), ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο ἔμπιστους ἀπεσταλμένους τοῦ Τσουδεροῦ στὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα, ἐνημερώνει ἀπορρήτως τὸν Πρωθυπουργό. Τοῦ ἐκθέτει τὶς ἀποφάσεις τοῦ «σπουδαιοτέρου» τῶν ἕξι Συνταγματαρχῶν, προφανέστατα τοῦ Γρίβα, ὁ ὁποῖος ἐπιμένει ὅτι ἡ κατάσταση στὴν Πρωτεύουσα «ἐγκυμονεῖ σοβαρωτάτους κινδύνους διασαλεύσεως τῆς τάξεως» καὶ προτείνει μέτρα. Κάτωθι τοῦ ἐγγράφου ὁ Τσουδερὸς σημειώνει ὅτι «προφανῶς τὰ ἀνωτέρω εἶναι γνώμη ἑνὸς ἐκ τῶν Συνταγματαρχῶν». (Ἔγγραφο ΓΑΚ).

λα πρόσωπα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἠρχόμην εἰς ἐπαφὴν διὰ περαιτέρω συνεννόησιν. Ἐν τούτοις, μία καὶ μόνη ἐπαφὴ ἐλήφθη, μὲ ὑποδειχθέντα πρόσωπα, μέσῳ τοῦ ἐφοπλιστοῦ Ἀναστ. Ποταμιάνου, ἐνεργοῦντος ἐκ μέρους τῆς Ὀργανώσεως, ἀπεστάλη δὲ ὑπὸ τούτων εὐμενὲς καὶ μακροσκελὲς τηλεγράφημα εἰς τὸ Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς.

»Πλήν, ἡ ἐπαφὴ αὐτὴ ὑπῆρξε καὶ ἡ τελευταία, διότι ἔκτοτε ἀπεφεύχθη οἱαδήποτε τοιούτη μεθ' ἡμῶν ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρω προσώπων, μολονότι ἐπανειλημμένως τὰ ὠχλήσαμεν. Ἠναγκάσθην μάλιστα νὰ μεταβῶ καὶ συναντήσω τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον μοῦ εἶχε κάμει τὴν πρότασιν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Βρεττανικῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν "ΚΟΔΡΟΣ" κ. Παν. Λυκουρέζου, ὅστις καὶ προσεφέρθη νὰ μᾶς ἐξυπηρετήσῃ, θέτων εἰς τὴν διάθεσίν μας τὰ μέσα διαβιβάσεών του μὲ τὸ Γεν. Στρατηγεῖον. Ἡ γνώμη μου εἶναι, ὅτι ἡ ἀποτυχία καὶ τῆς προσπαθείας μας αὐτῆς ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὰ διάφορα πρόσωπα τῆς Ἀγγλικῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὰ ὁποῖα ἦτο ἐμπεπιστευμένη ἡ ἀνταρτικὴ κίνησις ἐν Ἑλλάδι ἀντέδρων συστηματικῶς, ἐπηρεαζόμενα ἀπὸ τὸ ΕΑΜ, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν διαπιστευμένα».

(Ἐφημερὶς «**Πατρίς**», Λευκωσίας, 11.10.1971).

Ὅλα «σκόνταφταν» καὶ ναυαγοῦσαν, ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ ἀγγλικὴ πλευρὰ ἄρχιζε μὲ δική της πρωτοβουλία τὶς ἐπαφές. Κάτι τὸ ἀδιόρατο τότε, παρενεβάλλετο καὶ ἀνέκοπτε τὶς συνεννοήσεις. Ἡ ἐξήγηση αὐτῆς τῆς δυσλειτουργίας θὰ ἐδίδετο, ἀλλὰ δυστυχῶς κατόπιν ἑορτῆς. Κατὰ καιροὺς ἐδίδετο ἡ ἐντύπωση ὅτι τὸ στοιχειῶδες αὐτὸ θέμα τῆς συνεργασίας μὲ τοὺς Ἄγγλους ἔβαινε πρὸς διευθέτηση. Μιὰ εὐκαιρία δόθηκε τὸν Ὀκτώβριο 1943, ὅταν ἔφθασε στὴν Ἀθήνα ὁ Νεοζηλανδὸς λοχαγὸς Ντόναλντ Στότ ἢ DON, ποὺ ἀνέλαβε τὸ ἔργο συντονισμοῦ τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» εἶχε συνάντηση μὲ τὸν ἀξιωματικὸν αὐτόν, ὅπως εἶχαν καὶ ἄλλοι ἡγήτορες. Ὁ Γρίβας τοῦ ἀνέπτυξε τὶς δυνατότητες καὶ τὰ σχέδια τῆς Ὀργανώσεως. Ἀπεκόμισε, ἀπὸ τὴν ἐπαφή του, τὴν ἐντύπωση ὅτι ὁ DON, ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία του ὡς συνδέσμου μὲ τὶς ἀνταρτικὲς ὁμάδες τοῦ ΕΑΜ, εἶχε μορφώσει ἀρνητικὴ γνώμη γιὰ τὶς προθέσεις αὐτῶν τῶν ὁμάδων. Φαίνεται ὅτι ἦρθε σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ ΕΑΜ καὶ ἀνεκλήθη στὴ Μέση Ἀνατολή. Κατὰ τὴ διέλευσή του ἀπὸ τὴν Ἀθήνα πραγματοποίησε, μὲ δική του πρωτοβουλία καὶ χωρὶς τὴν ἔγκριση τοῦ Στρατηγείου, ὅπως ἀπεδείχθη βραδύτερον, τὶς ἀνωτέρω ἀναφερόμενες ἐπαφές.

Ὁ Ντὸν φαίνεται ὅτι ἔβλεπε μὲ διορατικότητα τὸ ἐνδεχόμενο ἀποχω-

ρήσεως τῶν Γερμανῶν λόγῳ τῆς δυσμενοῦς γι' αὐτοὺς τροπῆς τοῦ Πολέμου καί, ἐπειδὴ θεωροῦσε βέβαιο τὸ Ἐαμικὸ πραξικόπημα, ἤθελε νὰ συνενώσει τὶς ὀργανώσεις ποὺ δὲν εὑρίσκοντο ὑπὸ τὸν ἔλεγχο τοῦ ΚΚΕ. Ἡ δική τους κοινὴ ἀντίσταση ἐκρίνετο ὅτι θὰ θωράκιζε τὴ νομιμότητα, θὰ ἀπέτρεπε τὴν αἱματοχυσία καὶ θὰ ἔδιδε τὴν εὐκαιρία στὴ νόμιμη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση νὰ ἐγκατασταθεῖ ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Γι' αὐτὴ τὴ συνένωση ὑπῆρχε καὶ βούληση καὶ προετοιμασία. Περὶ τὸ τέλος Ὀκτωβρίου 1943 οἱ ἐθνικὲς ὀργανώσεις, χωρὶς καμμιὰ ἐξωτερικὴ μεσολάβηση εἶχαν ὑπογράψει τὸ ἑξῆς πρωτόκολλο:

«Αἱ κατωτέρω ὑπογεγραμμέναι ἐθνικαὶ ὀργανώσεις βεβαιοῦν ὅτι συνεργάζονται διὰ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα καὶ εἶναι πρόθυμοι νὰ θέσωσιν ἅπασαν τὴν μαχητικὴν των δύναμιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς. –Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ὀκτωβρίου 1943.– ΕΔΕΣ, ΡΑΝ, ΕΔΕΜ, ΕΚΟ, "Χ", ΣΕ».

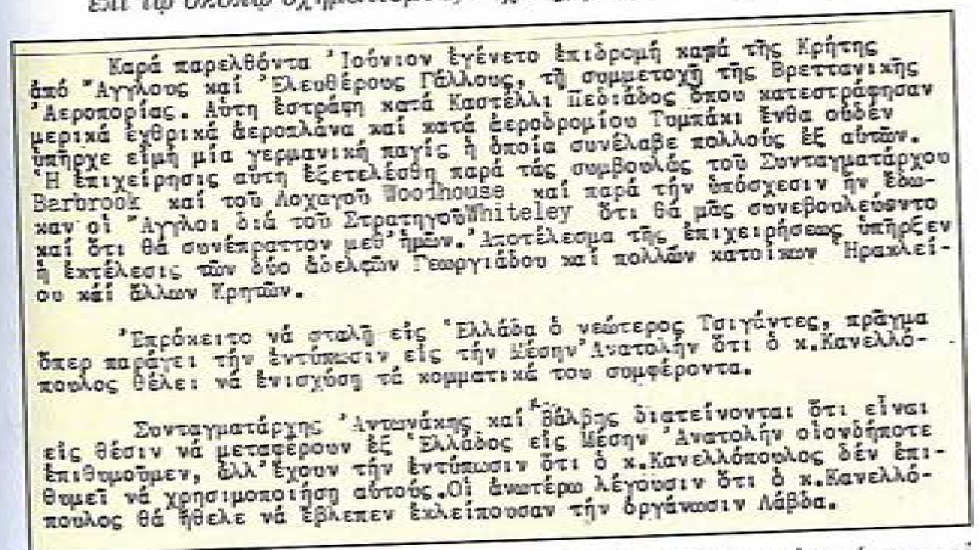
Ἀνάλογα πρωτόκολλα συνεργασίας μεταξὺ τῶν μὴ κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων ὑπεγράφησαν καὶ ἄλλα. Συνεπῶς, ὅταν ὁ γενναῖος Νεοζηλανδὸς κατῆλθε ἀπὸ τὰ βουνὰ στὴν Ἀθήνα, βρῆκε ἕτοιμο τὸ ἔδαφος. Ἀλλά, κάποια στιγμὴ ἔκανε ἕνα λάθος. Ὑπερεκτίμησε τὶς δυνατότητές του καὶ προχώρησε καὶ σὲ ἐπαφὲς γιὰ τὶς ὁποῖες δὲν εἶχε καμμιὰ ἐξουσιοδότηση καὶ (ὅπως θὰ δοῦμε) προκάλεσαν προβλήματα ποὺ εἶχαν προεκτάσεις ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μέχρι τὸ Κάϊρο, τὴ Μόσχα καὶ τὸ Λονδῖνο! Ὁ Ντόν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, συνέπιπτεν ἀπολύτως μὲ ὅσα ἔλεγαν καὶ ἔγραφαν οἱ ἐθνικὲς ὀργανώσεις. Καί, πρὸ πάντων, συμφωνοῦσε μὲ τὰ πρωτόκολλα συνεργασίας ποὺ ὑπέγραφαν μεταξύ τους καὶ τὰ ὁποῖα τοῦ εἶχαν κοινοποιηθεῖ. Σ' αὐτὴ τὴν πατριωτικὴ συνεννόηση, ἡ «Χ» διαδραμάτιζε πρωταγωνιστικὸ ρόλο. Ἕνα ἀπὸ τὰ πρωτόκολλα εἶχε ὑπογραφεῖ τὸ φθινόπωρο 1943 ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις (κατὰ τὴ σειρὰ τῆς ὑπογραφῆς) ΕΔΕΣ, «Χ», ΡΑΝ, Ἐθνικὴ Δρᾶσις, Τρίαινα, ΛΑΕ, ΠΕΑΝ καὶ Ἱερὰ Ταξιαρχία. Εἶναι χαρακτηριστικὰ αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰσαγωγικῶς:

«Ἐπιτακτικὸν πατριωτικὸν καθῆκον εἶναι νὰ εὕρῃ ἡ ὑποφώσκουσα ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος τὰ τέκνα ταύτης ἡνωμένα, πρὸς ὅσον ἔνεστιν ἀποτελεσματικωτέραν ὑποβοήθησιν τῶν ἀπελευθερωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ προαγωγὴν τῶν ἐθνικῶν δικαίων. Μόνη ἡ ἀδελφικὴ συνεργασία μεταξὺ ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ἀδιακρίτως πολιτειακῶν ἢ κοινωνιολογικῶν πεποιθήσεων, δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀδιατάρακτον διατήρησιν τῆς τάξεως καὶ νὰ ἐμποδίσῃ προκαταβολικῶς αὐθαιρέτους ἢ βιαίας παρεμβάσεις εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἵνα, ἐλεύθερος καὶ ἀνεπηρέαστος, ἀποφανθῇ, εὐθὺς ὡς τὸ ἐπιτρέψουν αἱ ἀνάγκαι τοῦ πολέμου, περὶ τοῦ πολιτεύματος καὶ τῆς διακυβερνήσεως τῆς Χώρας».

(Ἐμμ. Τσουδεροῦ «**Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο**» 1941-1944», τόμος Γ2, σελ. 793).

Οἱ ἐξελίξεις, κατὰ τὴν ἐπισκοπούμενη περίοδο, ἦσαν ἰδιαιτέρως δυσοίωνες. Οἱ πληροφορίες τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων ἀνέφεραν ὅτι, κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνες τοῦ 1943, τὸ ΕΑΜ εἶχε συγκεντρώσει στὴν περιοχὴ τῆς Πρωτεύουσας περὶ τοὺς 8.000 ἔνοπλους, ἐνῷ ἰσάριθμους εἶχεν ὡς ἐφεδρεία στὰ πέριξ βουνά. Αὐτὲς οἱ πληροφορίες καὶ ὅ,τι διεφαίνετο ὡς ἐφιαλτικὴ συνέχεια, ἀπετέλεσαν ἀντικείμενο τῶν μυστικῶν ἐπαφῶν ποὺ εἶχε στὴν Ἀθήνα ὁ Ντόν, τέλος Ὀκτωβρίου, καὶ ἀρχὲς Νοεμβρίου 1943. Κατὰ τὴν ἐπαφή του μὲ τὸν Ντὸν ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ» ἐπέμεινε ἰδιαιτέρως περὶ ἐγκαίρου σχεδιασμοῦ τῆς ἀντιδράσεως στὰ σχέδια τοῦ ΕΑΜ νὰ καταλάβει τὴν ἐξουσία. Τελικῶς, τὴν 4η Νοεμβρίου 1943, ὑπεγράφη ἀγγλιστὶ τὸ ἑξῆς πρωτόκολλον:

«Ἡ παροῦσα συμφωνία συνετάγη ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς ἐν Ἀθήναις Βρεττανικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς (λοχαγοῦ «Ντόν») ἐπὶ τῷ σκοπῷ σχηματισμοῦ, ταχέως, μιᾶς πειθαρχημένης, καλῶς

Κατά παρελθόντα Ἰούνιον ἐγένετο ἐπιδρομή κατά τῆς Κρήτης
ἀπό Ἄγγλους καί Ἐλευθέρους Γάλλους, τῇ συμμετοχῇ τῆς Βρεττανικῆς
Ἀεροπορίας. Αὕτη ἐστράφη κατά Καστέλλι Πεδιάδος ὅπου κατεστράφησαν
μερικά ἐχθρικά ἀεροπλάνα καί κατά ἀεροδρομίου Τυμπάκι ἔνθα οὐδέν
ὑπῆρχε εἰμή μία γερμανική παγίς ἡ ὁποία συνέλαβε πολλούς ἐξ αὐτῶν.
Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ἐξετελέσθη παρά τάς συμβουλάς τοῦ Συνταγματάρχου
Barbrook καί τοῦ λοχαγοῦ Woodhouse καί παρά τήν ὑπόσχεσιν ἥν ἔδω-
καν οἱ Ἄγγλοι διά τοῦ Στρατηγοῦ Whiteley ὅτι θά μᾶς συνεβουλεύοντο
καί ὅτι θά συνέπραττον μεθ' ἡμῶν. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπῆρξεν
ἡ ἐκτέλεσις τῶν δύο ἀδελφῶν Γεωργιάδου καί πολλῶν κατοίκων Ἡρακλεί-
ου καί ἄλλων Κρητῶν.

Ἐπρόκειτο νά σταλῇ εἰς Ἑλλάδα ὁ νεώτερος Τσιγάντες, πρᾶγμα
ὅπερ παράγει τήν ἐντύπωσιν εἰς τήν Μέσην Ἀνατολήν ὅτι ὁ κ.Κανελλό-
πουλος θέλει νά ἐνισχύσῃ τά κομματικά του συμφέροντα.

Συνταγματάρχης Ἀντωνάκης καί Βάλβης διατείνονται ὅτι εἶναι
εἰς θέσιν νά μεταφέρουν ἐξ Ἑλλάδος εἰς Μέσην Ἀνατολήν οἱονδήποτε
ἐπιθυμοῦμεν, ἀλλ' ἔχουν τήν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ κ.Κανελλόπουλος δέν ἐπι-
θυμεῖ νά χρησιμοποιήσῃ αὐτούς. Οἱ ἀνωτέρω λέγουσιν ὅτι ὁ κ.Κανελλό-
πουλος θά ἤθελε νά ἔβλεπεν ἐκλείπουσαν τήν ὀργάνωσιν Λάβδα.

Ἀπόσπασμα ἐνημερωτικοῦ ἐγγράφου πρὸς τὸν Τσουδερό, ὅπου ἀναφέρονται οἱ προσπάθειες τῶν ἀπεσταλμένων τῆς «Χ» Ἀντωνάκη καὶ Βάλβη καὶ σημειοῦται ἡ ἐχθρική, πρὸς τὴν Ὀργάνωση, στάση τοῦ Παν. Κανελλόπουλου. (Ἔγγραφο ΓΑΚ).

ὀργανωμένης στρατιωτικῆς μονάδος ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀττικῆς.

»Ἡ παροῦσα συμφωνία παρουσιάζεται ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἐπαφὴ μετὰ τοῦ Καΐρου ἔχει διακοπῆ συνεπείᾳ τῆς ἐχθρικῆς δράσεως. Θὰ προωθηθῆ ἡ συμφωνία πρὸς τὸ Στρατηγεῖον τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, εὐθὺς ὡς ἀποκατασταθῆ ἡ ἐπαφή.

»Ἀκριβῶς δι᾽ αὐτὸν τὸν λόγον κρίνω πολὺ ἀπαραίτητον νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Κάϊρον. Προτοῦ ἀναχωρήσω διὰ τὸ Κάϊρον, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς εἰσηγηθῶ μίαν μέθοδον συνεργασίας καὶ πλήρους ὀργανώσεως ὅλων τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων.

»Τὸ γεγονὸς ὅτι ὑφίστανται τόσον πολλαὶ διαφορετικαὶ ὀργανώσεις, μὲ ποικίλας πολιτικὰς ἀπόψεις, ὑπῆρξεν ὁ κύριος λόγος διὰ τὸν ἀσυντόνιστον καὶ ἀπρογραμμάτιστον ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Συμφώνως πρὸς τὰς προσωπικάς μου παρατηρήσεις, τὸ γεγονὸς τοῦτο ἠμπόδισε καὶ ἀπέτρεψε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα, διότι δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐμπλακοῦν πολιτικῶς. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ὅλως ἀντιθέτως, συνέχονται ὑπὸ μεγάλης ἐπιθυμίας νὰ ἀποκαταστήσουν τὴν τιμήν των μετὰ τὴν κατάρρευσιν τοῦ 1941. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι οἱ περισσότερον πολύτιμοι ἐν Ἑλλάδι πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ἡγηθοῦν, νὰ ἐκπαιδεύσουν καὶ νὰ θέσουν ὑπὸ πειθαρχίαν τὸν ἐσωτερικὸν Στρατὸν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν ἀγῶνα του κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτὴ ἡ κατάστασις πραγμάτων δύναται νὰ διορθωθῆ διὰ τῆς ἱδρύσεως μιᾶς σοβαρᾶς ὀργανώσεως στρατιωτικῶς σκεπτομένων ἀνθρώπων καὶ πατριωτῶν ὑψηλῶν ἀρχῶν καὶ φερεγγυότητος, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλαι αἱ Ἐθνικαὶ Ὀργανώσεις εἶναι ἐνσωματωμέναι.

»Αἱ πολιτικαὶ βλέψεις τῶν διαφόρων ἐθνικῶν ὁμάδων δὲν πρέπει νὰ ὑπεισέρχωνται εἰς τὴν προτεινομένην στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία δέον νὰ ἔχῃ καὶ νὰ διαφυλάξῃ μίαν αὐστηρῶς στρατιωτικὴν μορφήν.

»Τὰ καθήκοντα αὐτῆς τῆς Ὀργανώσεως, μετὰ τὸν σχηματισμὸν μιᾶς ἐνόπλου δυνάμεως εἶναι:

»1. Νὰ βοηθήσῃ κάθε ἀποβιβαζομένην συμμαχικὴν δύναμιν.

»2. Νὰ προλάβῃ δολιοφθορὰς ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ.

»3. Νὰ ἐπιτεθῆ κατὰ τῶν ἀποχωρούντων στρατευμάτων καὶ νὰ

προστατεύσῃ καὶ βοηθήσῃ τὴν φρουρὰν τῆς Πόλεως, εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκκένωσίν της μέχρι τῆς ἀφίξεως τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων.

»4. Νὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Συμμάχων, μετὰ τὴν κατοχήν, ὁλόκληρον τὴν ἔνοπλον δύναμιν, ὥστε νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν ὅπως ἐπιθυμοῦν.

»5 Νὰ ὀργανώσῃ ὑπηρεσίαν πληροφοριῶν.

»Τελικῶς, αἱ ὀργανώσεις θὰ ἀναγνωρίσουν τὸ Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς ὡς τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, τόσον διὰ τὴν ὀργάνωσιν, ὅσον καὶ διὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀγῶνος καὶ θὰ ὑποσχεθοῦν συμμόρφωσιν εἰς κάθε διαταγήν.

»Ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς ὀργανώσεως θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ τὴν ἀμέριστον καὶ ἀνιδιοτελῆ συνεργασίαν ποὺ θὰ ἐπιδείξουν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄνδρες.

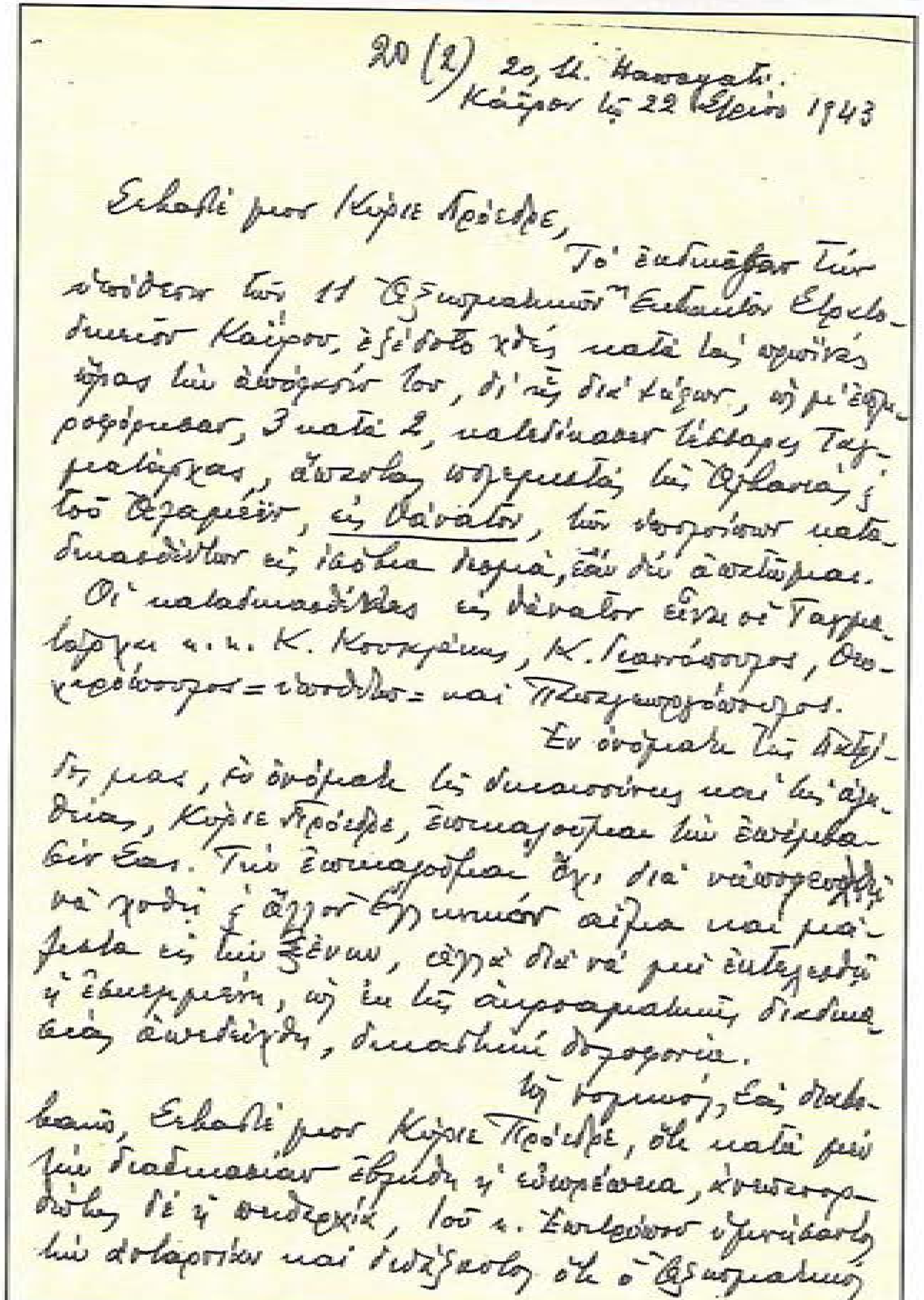
»Εἰσηγοῦμαι ὅπως δημιουργηθῆ μία ἐπιτροπή, ἡ ὁποία θὰ διοικῆ αὐτὴν τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν, ὑπὸ ἄμεσον διοίκησιν ἑνὸς Βρεταννοῦ ἀξιωματικοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ διορισθῆ ὑπὸ τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς καὶ ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιλέξῃ τὸ ἐπιτελεῖον του.

»Ἐὰν φρονεῖτε ὅτι ἡ ἀνωτέρω συμφωνία τυγχάνη τῆς ἐγκρίσεώς σας, τοῦτο θὰ μοῦ προσφέρῃ κάτι τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἐποικοδομητικὸν διὰ νὰ ὑποβάλω εἰς τὸ Κάϊρον.

»Ἐὰν οἱαδήποτε ἄλλη Ἐθνικὴ Ὁμάς, ἡ ὁποία δὲν ἐνσωματοῦται εἰς τὴν παροῦσαν συμφωνίαν διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῶν ἀνωτέρω ὅρων καὶ ἡ ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπογράψῃ τὴν "Συμφωνίαν" δύναται νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν ὀργάνωσιν ὁποτεδήποτε εἰς τὸ μέλλον, τῇ ἐγκρίσει τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

»Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι, ἐὰν ὑποβάλω εἰς τὸ Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς, ὅτι ἡ συνεργασία τὴν ὁποίαν χρειαζόμεθα διὰ μίαν ἐπιτυχῆ πατριωτικὴν ὀργάνωσιν (μὲ ἕνα στόχον πρὸ ὀφθαλμῶν: τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος) δύναται νὰ ὀργανωθῆ, καὶ ὄχι μόνον δύναται νὰ ὀργανωθῆ, ἀλλὰ ἔχει ἤδη ὀργανωθῆ καὶ ἀναμένει μόνον τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ δράσῃ, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἔχωμεν τὴν πλήρη ὑποστήριξίν του».

Πρώτη ὑπογραφή: «**Ντ. Στόττ**, λοχαγός, Βρεταννικὴ Στρατιωτικὴ Ἀποστολή». Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπογραφές: «α) Συνταγματάρχης **Χαράλαμπος Παπαθανασόπουλος**, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐθνικῆς Δημοκρατικῆς Ἐλευθερωτικῆς Ὀργανώσεως (ΕΔΕΣ)». «β) Συνταγματάρχης **Ἠλίας Διάμεσης**, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Ἐθνικοῦ Δημοκρατι-

Ἡ πρώτη σελίδα χειρόγραφης ἐπιστολῆς, (22.9.1943), τοῦ ἀπεσταλμένου τῆς «Χ» στὸ Κάϊρο Ζαφείρη Βάλβη, πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸ Ἐμμ. Τσουδερό.

κοῦ Ἐλευθερωτικοῦ Μετώπου (ΕΔΕΜ)». «γ) Συνταγματάρχης **Κωνσταντῖνος Βεντήρης**, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς ὀργανώσεως Ροδόπη-Αὐλῶν-Νησιὰ (ΡΑΝ)». «δ) Συνταγματάρχης **Γεώργιος Γρίβας**, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς ὀργανώσεως "Χ"». «ε) Ἀντισυνταγματάρχης **Πλευράκης**, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Κρητῶν (ΕΚΟ)». «στ) Συνταγματάρχης **Μιχαὴλ Ἀντωνόπουλος**, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ὀργανώσεως Ἐπιτελικῶν Ἀξιωματικῶν καὶ τῆς Ἐθνικῆς Δράσεως (Ε.Δ.)». «ζ) Ταγματάρχης **Δημήτριος Σειραδάκης** τῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης-Ἀθῆναι». «η) Λοχαγὸς **Μιχαὴλ Κιουρτσόγλου**, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς ὀργανώσεως "Τρίαινα"».

Κάτωθι τῶν ὑπογραφῶν καὶ πρὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ, ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς:

> *«Συμφωνοῦμεν μὲ τὰς προτάσεις τοῦ Λοχαγοῦ Ντὸν καὶ προτιθέμεθα νὰ συνεργασθῶμεν πλήρως μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ὑπογράφοντες αὐτὴν τὴν συμφωνίαν, διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς στρατιωτικῆς Ὁμάδος ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ τὴν διοίκησιν ἑνὸς Ἐπιτελείου ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ...».*

Ὁ τίτλος τοῦ Πρωτοκόλλου (κατὰ τὸ πρωτότυπον, πάντοτε, ποὺ ἐκοινοποιήθη στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, στὸ Κάϊρο) εἶναι: **«Συμφωνία διὰ τὴν συγχώνευσιν ὅλων τῶν Ἐθνικῶν μαχητικῶν Ὀργανώσεων τῆς Ἀττικῆς»**. Ἂς σημειωθεῖ ὅτι, ὁ Κ. Βεντήρης ἀπουσίαζε καὶ γι' αὐτὸ ἐξουσιοδότησε τὸν λοχαγὸ Ἀντ. Σταθᾶτο νὰ ὑπογράψει τὸ Πρωτόκολλο, ἔναντι τοῦ ὀνόματος «Κ. Βεντήρης». Διασώζεται τὸ ἀγγλιστὶ ἰδιόγραφο πληρεξούσιο τοῦ Βεντήρη, ὑπὸ ἡμερομηνία 5.11.1943.

Ὅταν μελετᾶ κανεὶς τὰ ἀρχεῖα καὶ ἐντρυφᾶ στὰ παρασκήνια τῆς ἐποχῆς, καταλαμβάνεται ἀπὸ μελαγχολία. Τόσοι μόχθοι, τόσοι κίνδυνοι καὶ τόσοι πατριωτισμοὶ δὲν ἀξιοποιήθηκαν ἐγκαίρως καὶ στὸν βαθμὸ ποὺ ἔπρεπε.

Τὰ πάντα στὴ συμφωνία τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων εἶναι ἄψογα καὶ πατριωτικά. Εἰδικότερα, θὰ μποροῦσε νὰ παρατηρηθεῖ ὅτι ἐνῶ οἱ τοῦ ΕΑΜ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ ἔλθουν σὲ συμφωνίες μὲ τοὺς Γερμανοὺς (ὅπως καὶ τὸ ἔκαμαν) γιὰ νὰ μὴ τοὺς παρενοχλήσουν κατὰ τὴν ἀποχώρησή τους, οἱ... δοσίλογοι τῆς Δεξιᾶς ἐδεσμεύοντο νὰ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον τους. Καί, βεβαίως, δὲν εἶναι δική τους εὐθύνη τὸ ὅτι αὐτὰ τὰ σχέδια δὲν ἐτέθησαν σὲ ἐφαρμογή. Ἡ εὐθύνη βαρύνει τὸ ΕΑΜ καὶ τοὺς Ἄγγλους.

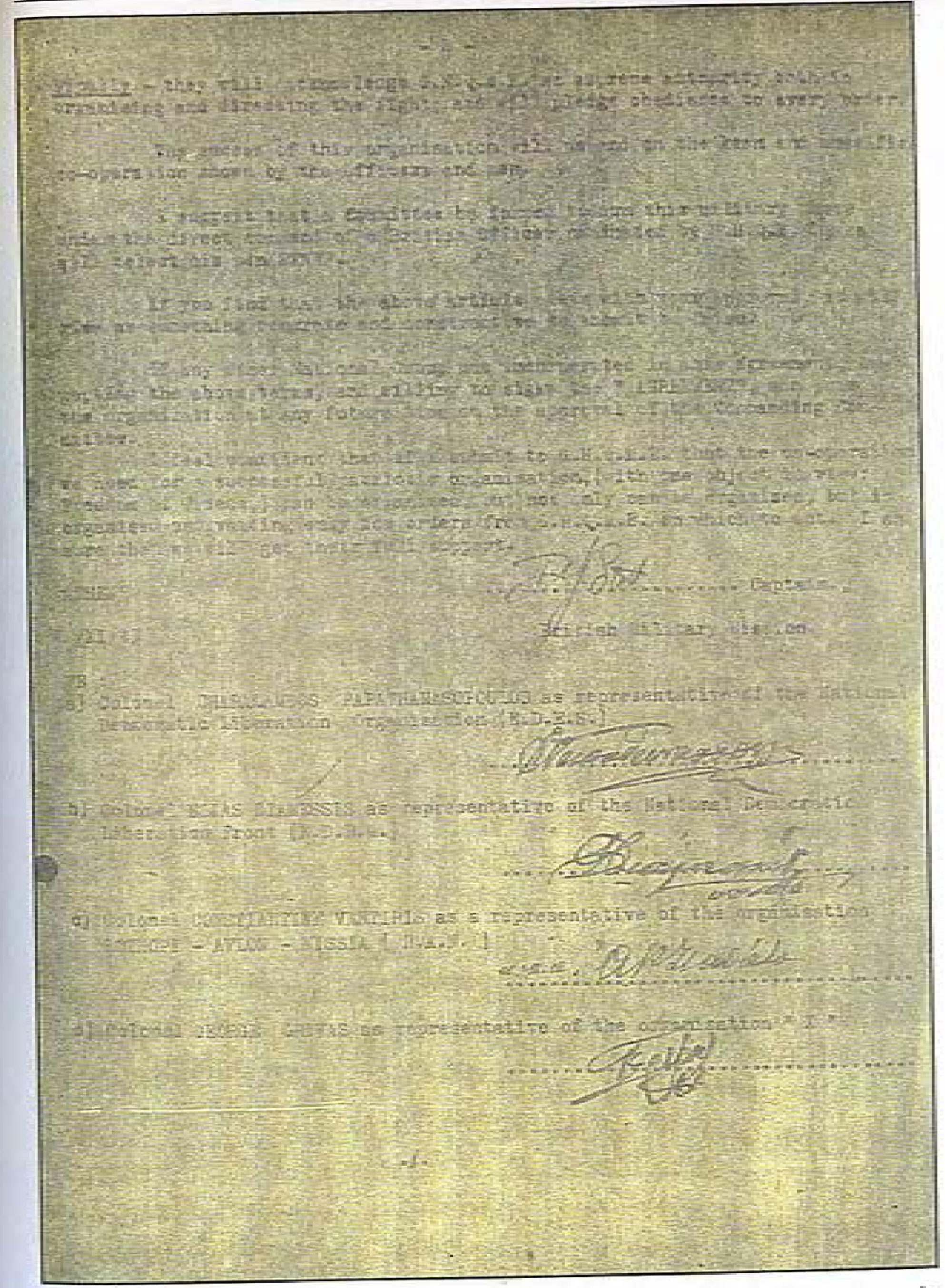
Τὴν 11ην Δεκεμβρίου 1943, ἡ **«Ἐθνικὴ Δρᾶσις»**, σὲ ἀναφορά της πρὸς τὴν νόμιμη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, ἔκρινε ὡς ἱκανοποιητικὴ τὴ λύση ποὺ πέτυχε ὁ Ντὸν καὶ πρότεινε συγκρότηση ἐπιτελείου τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων, περιλαμβάνοντας καὶ τὸν ἀρχηγὸ τῆς «Χ».

Θὰ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ὁ Ντόν, κατὰ τὶς ἐπαφές του στὴν Ἀθήνα, συνοδεύετο ἀπὸ ἐπιτελεῖο Ἄγγλων ἀξιωματικῶν καί, συνεπῶς, ὅποια καὶ ὅση καὶ ἂν ἦταν ἡ βούλησή του καὶ ὅση καὶ ἂν ἦταν ἡ μαχητικὴ αἴγλη του, δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἀνέπτυσσε αὐθαίρετες πρωτοβουλίες. Ἀλλά, ποιὸ ἐπὶ τέλους ἦταν τὸ «λάθος», ἢ ἔστω ἡ κακὴ ἐκτίμηση τοῦ Ντὸν γιὰ τὴν ὁποία ἔγινε λόγος; Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ τῆς «Βέρμαχτ» ζητοῦσαν νὰ ἔρθουν σὲ ἐπαφὴ μὲ Ἄγγλο σύνδεσμο στὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἐπιθυμία αὐτὴ διεβιβάσθη πρὸς τὸν Ντὸν μέσῳ μέλους τῆς κατοχικῆς Κυβερνήσεως. Ὁ λοχαγὸς ἐδέχθη καὶ ἡ συνάντηση ἔγινε. Ὅταν τὸ γεγονὸς διέρρευσε, μετὰ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Πρωτοκόλλου τῶν ὀργανώσεων, πρώτη ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ὑπόθεση ἡ «Χ». Ἀκολούθως ἐνδιεφέρθησαν οἱ ἀγγλικὲς ὑπηρεσίες πληροφοριῶν, ὕστερα τὸ Κάϊρο, τὸ Λονδῖνο καὶ ἡ Μόσχα. Ὄχι, βεβαίως, ὅτι ὁ Ντὸν ἦταν ὕποπτος συνεργασίας μὲ τοὺς Γερμανούς, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἀνέπτυξε δική του πρωτοβουλία. Ἡ «Χ» διέθετε ὑπηρεσία πληροφοριῶν, ἡ ὁποία ἐπικοινωνοῦσε μὲ τὴ Μέση Ἀνατολὴ (διασώζονται δεκάδες δελτία της). Οἱ ἀδελφοὶ Μιχάλης καὶ Κώστας Εὐσταθόπουλοι ὑπέγραφαν τὰ δελτία μὲ τὸ κοινὸ ψευδώνυμο «Μῆτσος». Τὰ διαβίβαζαν στὴ Μέση Ἀνατολὴ μέσῳ τοῦ ὑπολοχαγοῦ Δ. Γυφτοπούλου. Λοιπόν, στὶς 15 Ἰανουαρίου, ἡ ὑπηρεσία πληροφοριῶν τῆς «Χ» ἑτοιμάζει καὶ ἀποστέλλει τὸ ἑξῆς ἔγγραφο:

«ΕΙΔΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ

Κατὰ πληροφορίες, ὁ ταγματάρχης DON STOTT, τὶς ἡμέρες τῆς παραμονῆς του στὴν Ἀθήνα, ἦλθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν ἀρχηγὸ τῆς γερμανικῆς ἀστυνομίας, μὲ μεσολαβητὴ τὸν Δήμαρχο Ἀθηναίων Γεωργᾶτο. Στὸν τόπο τῆς συναντήσεως λέγεται ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Γκεστάπο εἶχε ἐγκαταστήσει μηχανήματα φωνοληψίας καὶ ἀντίγραφα τῆς συνομιλίας ἀπεστάλησαν στὸ Βερολῖνο καὶ στὴ Μόσχα. Στὴ συζήτηση ὁ DON μίλησε κατὰ τῆς Μόσχας καὶ κατὰ τῶν κομμουνιστῶν. Ὁ θόρυβος ποὺ ξέσπασε στὴ Μόσχα, ὅτι ἡ Ἀγγλία συνωμοτεῖ μὲ τοὺς Γερμανοὺς εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν συνομιλιῶν τοῦ DON STOTT στὴν Ἀθήνα, κατὰ τὴ γνώμη πολλῶν παραγόντων τῆς ἀντιστάσεως. Ἂν ἐξακριβώσουμε λεπτομέρειες τῶν συνομιλιῶν, θὰ σᾶς ἐνημερώσουμε ἀμέσως.

Ἀθήνα 15/1/1944 — *ΜΗΤΣΟΣ».*

Ἡ δεύτερη σελίδα τοῦ Συμφώνου, τὸ ὁποῖο ὑπέγραψαν οἱ ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις στὶς 4.11.1943, μὲ τὸν Ἄγγλο ἀπεσταλμένο Ντόναλντ Στότ. Τελευταία ἡ ὑπογραφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ», Γ. Γρίβα.

Αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον ἔγγραφον τῆς «Χ» περιέλαβε ὁ Δ. Γυφτόπουλος στὸ βιβλίο του **«Μυστικὲς ἀποστολὲς στὴν ἐχθροκρατούμενη Ἑλλάδα 1941-1944»**. Τὸ ἁδρότερο συμπέρασμα ποὺ ἐξάγεται εἶναι, ὅτι ἡ δῆθεν φιλογερμανικὴ «Χ» πρώτη ἐπεσήμαινε τὴν συγκεκριμένη ἐπαφή του DON καὶ ἔκανε σχετικὴ ἀναφορὰ στοὺς Ἄγγλους. Στὴν πραγματικότητα δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ἐνέργεια ποὺ ἔβλαψε τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα. Ἡ «δίκη», ἄλλωστε, ἀπὸ τὴν ὁποία πέρασε ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπάνοδό του στὴ Μέση Ἀνατολή, ἀπέληξε στὴν ἀθώωση, στὴν ἀπονομὴ παρασήμου καὶ στὴν προαγωγή του...

ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Τῶν Ἄγγλων ὁ ρόλος ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως στὴν Ἑλλάδα μπορεῖ νὰ ἦταν συνωμοτικός, ἠλίθιος καὶ καιροσκοπικός. Ἐπετρέπετο, ὅμως, ἀνάλογος νὰ εἶναι καὶ ὁ ρόλος τῆς ἐκτὸς Ἑλλάδος νομίμου ἡγεσίας; Ἡ κατεχόμενη Ἑλλάς, καὶ ὅλοι οἱ τίμιοι Ἕλληνες, πρὸς αὐτὴν ἔστρεφαν τὶς προσδοκίες τους. Ἀπὸ αὐτὴν περίμεναν βοήθεια καὶ κατεύθυνση στὸν ἀγῶνα ἀποτινάξεως τοῦ ἐχθρικοῦ ζυγοῦ. Οἱ ἐθνικὲς ὀργανώσεις, εἰδικῶς, ἐξαρτοῦσαν τὴ δράση τους ἀπὸ τὴ βούληση τοῦ Καΐρου. Δυστυχῶς, ὅμως, ἐκεῖ κάτι τὸ περίεργον καὶ ἀνεξιχνίαστον, τότε, συνέβαινε. Μέρος τῆς ἐξόριστης ἑλληνικῆς ἡγεσίας δὲν ἤθελε οὔτε «ζωγραφιστὴ» τὴν ἐθνικὴ ἀντίσταση. Καὶ τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι δὲν κατεδέχετο, ἢ δὲν ἀπετόλμα, νὰ πεῖ ἐγκαίρως καὶ ἀνδρικῶς τί φρονεῖ καὶ ποῦ ἀποκλίνει. Προσεποιεῖτο, ἀνέβαλλε, ἐπεδίδετο σὲ δολοπλοκίες. Σὲ ὧρες ἱστορικῶς κρίσιμες, ὅταν ἡ ἐθνικὴ ἑνότης ἔπρεπε νὰ ἦτο αὐτονόητη, μέλη καὶ συνεργάτες τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐνέδιδαν στὰ νοσηρὰ ἀντιμεταξικὰ καὶ ἀντιβασιλικὰ σύνδρομά τους καί, κατὰ συνέπεια, ἤθελαν νὰ μηδενίσουν τὸ μέγιστο μέρος τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἐπειδὴ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀξιωματικῶν δὲν ἤθελαν οὔτε τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶν νὰ λησμονήσουν, οὔτε τὸν Βασιλέα τους νὰ προδώσουν. Μικρὴ λεπτομέρεια ἦτο γιὰ τοὺς ὑπονομευτὲς αὐτοὺς τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ὅτι, ἀναλαμβάνοντες τὰ καθήκοντά τους, εἶχαν ὁρκισθεῖ πίστη στὸν Γεώργιο Β΄ καὶ τὸν πρωθυπουργὸ Ἐμμανουὴλ Τσουδερόν. Ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ἀριστερότροπος Γ. Σεφεριάδης (Σεφέρης), διευθυντὴς Τύπου, δὲν εἶχε καμμιὰ δυσχέρεια νὰ μιλᾶ μὲ ἀπέχθεια γιὰ τὸ «πριγκηπολόϊ», δηλαδὴ τὴν ἐξόριστη Βασιλικὴ Οἰκογένεια, καὶ γιὰ τοὺς «τσουδεροβασιλικούς», δηλαδὴ τὴ νόμιμη ἡγεσία τὴν ὁποία ἦταν τεταγμένος νὰ ὑπηρετεῖ καὶ ὁ ἴδιος.

Οἱ «προοδευτικοὶ» καὶ «ρεβανσιστὲς» τοῦ Κράτους τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ὑπῆρξαν ὑπεύθυνοι κυρίως: γιὰ τὴ μὴ ἀποτελεσματικὴ ἐπαφὴ τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, γιὰ τὰ στασιαστικὰ κινήματα στὸ στράτευμα, γιὰ δυσμενεῖς ἐπηρεασμοὺς τῶν Ἄγγλων, γιὰ εὔνοια πρὸς τὸ ΕΑΜ κ.λπ. Πρῶτος σ' αὐτὴ τὴ χορεία ἐντάσσεται ὁ Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ

Cairo, the 5th September 1943

To the Right Honourable Richard Casey
Minister of State
<u>CAIRO</u>

Sir,

About three weeks ago I was informed that delegates of certain Greek organizations had arrived in Cairo and that their arrival was due to the initiative and cares of a British brigadier, who went to that end to Greece.

I am, sir, a member of the executive committee of a National Greek military Organization under the leadership of General Lavdas, C.O. of the II Greek Division during the Albanian Campaign. Full particulars of this organization are set forth in Annexe A. In April 1942 I was sent to the M.E. in order to inform the Greek Government about the existence of our organization, its military possibilities and its requirements in arms and ammunitions. Subsequently I was to return to Greece bearing the Government's instructions as to our future activity. I was accompanied in my mission by Col K.Antonakis, Chief of Infantry of the II Division, who as a military expert would state in detail to the Government what military assistance could be expected from our organization.

Unfortunately owing to the hostile attitude of some British Agents in Smyrna (see Annexe C) we were delayed so much that when we arrived at Cairo the Greek Prime minister had left already for London.

In Cairo I visited the british officers who were then at the head of British Services dealing with Greek affairs, namely Col Jennings, Naval Captain Bowlby, and Lt-Col Barbruck. I explained to them the nature and aims of our organization and they agreed that we could, in due course,

Τὴν 5η Σεπτεμβρίου 1943 ὁ ἀπεσταλμένος τῆς «Χ» στὸ Κάιρο Ζαφείρης Βάλβης γράφει πρὸς τὸν Ἄγγλο ἀναπληρωτὴν ὑπουργὸ Ρίτσαρντ Κάσεϋ καὶ τοῦ ἐκθέτει τὰ τῆς «Χ» καὶ τῆς ἀποστολῆς του.

τοῦ Μαΐου 1942 εἰσῆλθε στὴν ἐξόριστη Κυβέρνηση καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐπηρεάζει καταστάσεις –καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν μετεῖχε τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου– μέχρι καὶ τοῦ 1945. Ὁ γλοιώδης καὶ πομπώδης αὐτὸς πολιτικὸς (ὁ ἀποκληθεὶς ὑπὸ συναδέλφων του ὡς «φελλός»!), παραγνωρίζων τὶς ἀπὸ τοῦ 1940 παραλείψεις τῶν Ἄγγλων ἔναντι τῆς Ἑλλάδος, ἔπλεκεν εἰς κάθε εὐκαιρία ἐγκώμια γι' αὐτοὺς καὶ ἐξέφραζε τὴν εὐγνωμοσύνη τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ οἱ Ἄγγλοι τοὺς ἔκαμαν τὴν ...τιμὴ νὰ τοὺς δεχθοῦν νὰ πολεμήσουν καὶ ἀποθάνουν παρὰ τὸ πλευρόν τους!

Ὁ Τσουδερός, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη πιέσεις τῶν Ἄγγλων γιὰ τὴ συμμετοχὴ τοῦ Κανελλοπούλου στὴν Κυβέρνηση, ἀλλὰ καὶ ἰταμὲς ἀξιώσεις τοῦ τελευταίου, γιὰ τή... δέσμη ὑπουργείων ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ τοῦ δοθοῦν, κατηγοροῦσε τὸν Κανελλόπουλο γιὰ ῥαδιουργίες μὲ τοὺς Ἄγγλους, ἐνῶ ἀκόμη καὶ ὁ Σεφέρης εὕρισκε περίεργες τὶς σχέσεις του μὲ τὸν ἀγγλικὸ παράγοντα. Τὸν παράγοντα, ἂς ὑπογραμμισθεῖ, ὁ ὁποῖος τότε ἐρρύθμιζε πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν Ἑλλάδα. Μόλις ὁ Κανελλόπουλος πάτησε τὸ πόδι του στὴν Αἴγυπτο καὶ προτοῦ ἀκόμη εἰσέλθει στὴν Κυβέρνηση, ὁ Τσουδερὸς ἄρχισε νὰ λαμβάνει διπλωματικὲς ἀναφορὲς ὅτι ὁ... ἐθνικὸς αὐτὸς παράκλητος εἶχε παράσχει στὸ μέτωπο, τὸν Ἀπρίλιο 1941, τὴν τεχνικὴ συμβολή του γιὰ τὴ συνθηκολόγηση μὲ τοὺς Γερμανούς. Κάτι εἶχε «ψελίσει» ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κανελλόπουλος ὅταν, στὶς 22.4.1941, εἶχε μακρὰ συνομιλία μὲ τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Πρωθυπουργό, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς τους γιὰ τὴν Αἴγυπτο. Ἕνα ἔτος ἀργότερα, ὁ Τσουδερὸς ἀπαντοῦσε, μὲ ἀπόρρητο ἔγγραφό του ἀπὸ τὸ Κάιρο πρὸς τὴν ἑλληνικὴ πρεσβεία τοῦ Λονδίνου, ὅτι:

> *«Ἐκ τῆς συνδιαλέξεως προέκυψεν ὅτι ἐγνώριζεν (ὁ Κανελλόπουλος) ὅσα ἤδη εἶχον συμβῆ ἢ θὰ συνέβαινον ἐκ μέρους τοῦ Τσολάκογλου, ἀλλὰ οὐδαμῶς προέκυπτε συμμετοχή του ἢ συνεργασία του. Μᾶς εἶπεν ὅτι οἱ διαπραγματευόμενοι τὸν ἠρώτησαν, ὡς νομικόν, ζητήματά τινα τάξεως καθαρῶς νομικῆς φύσεως».*

Ὁ Τσουδερὸς δὲν ἦταν εὐτυχὴς ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ ἀστάθμητου καὶ ἀκαταλόγιστου Κανελλόπουλου παρὰ τὸ πλευρόν του. Στὶς 18 Ἀπριλίου 1942 κατέγραφε ἐπιγραμματικῶς στὸ ἡμερολόγιό του τὰ ἑξῆς:

> *«Ἄφιξις ἐξ Ἑλλάδος κ. Παναγιώτη Κανελλοπούλου, καὶ συνάντησις μας. Ζητεῖ πολλά. Ἔχει ὅμως ἐπιθυμία νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Δήλωσις ὅτι τὰ πάντα θὰ ἐξαρτηθοῦν ἀπὸ λαόν. Θέλει νὰ πάρῃ 3 πολεμικὰ ὑπουργεῖα... Σὰν νὰ μπλέξαμε...».*

Ἡ πρόβλεψη ἦταν ἀσφαλής. Τὸ «μπλέξιμο» ἦρθε, μὲ ὅλα τὰ ἐπακόλουθά του. Καὶ ἡ «Χ» θὰ κατέβαλλε, καὶ αὐτή, τὸ τίμημα.

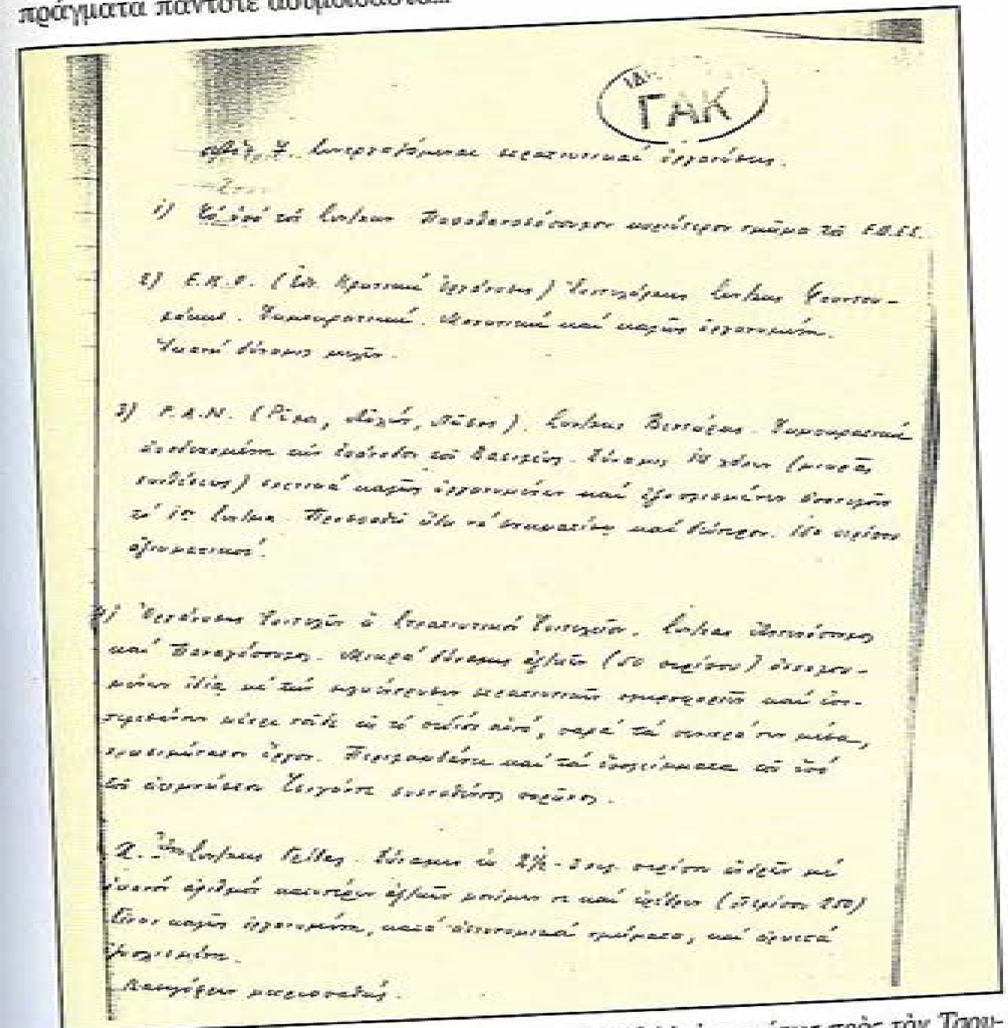
Ἐπὶ τῆς συνθηκολογήσεως, ἔλεγε τὰ πράγματα εὐθέως καὶ ἀπεριφράστως πρὸς τὸν ἴδιον τὸν Π. Κανελλόπουλον ὁ Ζ. Βάλβης, γνώστης τῶν συμβάντων εἰς τὸ μέτωπον, ὡς ἐκ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὸν ἀγῶνα. Σὲ μιὰ ἐκτενῆ ἐπιστολή του, τῆς 19.10.1942 (ἡ ὁποία θὰ ἐκτεθεῖ στὶς ἑπόμενες σελίδες) ἔγραφε πρὸς τὸν Κανελλόπουλον:

> *«Ὑμεῖς συνεστήσατε ἐπιμόνως τὴν ἀνακωχὴν εἰς τὸν Στρατηγὸν κ. Πιτσίκαν καὶ συνεβουλεύσατε καὶ τοὺς ὅρους αὐτῆς, ὡς ὁ ἴδιος ἀνεκοινώσατε εἰς παλαιὸν προσωπικόν σας φίλον, τὴν πρωΐαν τῆς Τρίτης τοῦ Πάσχα 1941 ἐν τῇ οἰκίᾳ σας».*

Περίπου, τὰ πράγματα συνέβησαν κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν: Ὁ Κανελλόπουλος συμβούλευσε τὴν ἀνακωχὴ στὸν Τσολάκογλου καὶ τοὺς ἄλλους καὶ ἀμέσως μετά, προτοῦ ὑπογραφεῖ ἡ σχετικὴ συμφωνία, ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα μὲ τὸν Στρατηγὸν Πιτσίκαν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε πεισθεῖ γιὰ τὴν συνθηκολόγηση καὶ εἶχε καθαιρεθεῖ, γι' αὐτό, ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Παιγνίδι σὲ «δύο ταμπλώ»! Πόσες φορὲς τὰ ἴδια... Καὶ μὲ χοῦντες καὶ ἀντιχοῦντες. Καὶ μὲ θρόνους καὶ ἀβασίλευτες πολιτεῖες! Αὐτὰ παρατίθενται ἐπειδὴ ὁ Κανελλόπουλος προέβαλλε πάντοτε ὑπαρκτὰ ἢ φανταστικὰ λάθη ἐκείνων κατὰ τῶν ὁποίων κατὰ καιροὺς ἐστρέφετο, διεκδικῶν γιὰ τὸν ἑαυτό του τὸ ἄψογον καὶ ἀλάθητον. Διότι, κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίπλαστη εὐγένειά του, ἐκρύβετο ἕνα μνησίκακο ἄτομο.

Ἔκρυβε τὶς πραγματικὲς προθέσεις του ὁ Κανελλόπουλος καὶ διεβεβαίωνε γιὰ τὰ ἀντίθετα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἐσχεδίαζε. Στὶς 24.4.1942, δέκα περίπου μέρες προτοῦ εἰσέλθει –μὲ τὸν τρόπο ποὺ εἰσῆλθε– στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, ἔγραφε πρὸς τὸν Τσουδερόν, διαβεβαιῶν ὅτι *«θέλω νὰ κάνω πᾶν τὸ δυνατὸν διὰ νὰ πραγματοποιήσω τὴν ἑνότητα τῆς πολεμικῆς καὶ ἐθνικῆς δράσεως ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ τῷ ἐσωτερικῷ»*. Ἐπρόκειτο, βεβαίως, περὶ ἐσκεμμένου ψεύδους. Τουλάχιστον ἡ Ὀργάνωσις «Χ» ἐγνώρισε πολὺ καλῶς ποιὰ καὶ πόση «ἑνότητα» ἐννοοῦσε ὁ Κανελλόπουλος. Ὅταν δὲν περιφρονοῦσε τὰ γραπτὰ ὑπομνήματά της καὶ δὲν ἔδειχνε διεστραμμένη καχυποψία πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους της, ἡ στάση του ἦταν ἀποτρεπτικὴ ἢ καὶ ἐχθρική! Διότι, ἀσφαλῶς, ἡ «Χ» δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ γίνει ὑποχείριός του, οὔτε βατήρας τῶν πολιτικῶν του φιλοδοξιῶν καὶ οὔτε, ἐπίσης, νὰ προδώσει τὸν Βασιλέα, τοῦ ὁποίου, ἐκεῖνος δὲν ἤθελε τὴν ἐπάνοδο στὴν Ἑλλάδα. Φαίνεται ὡς τραγικὴ εἰρωνεία τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ στρατηγὸς Λάβδας ὁμιλεῖ διὰ *«ἐκτοξευθεῖσαν διασπαστικὴν ἐνέργειαν Κανελ-*

λοπούλου, ἥτις διὰ τοῦ χρυσίου ἐπέτυχε τὴν ἀπόσπασιν μικροῦ μέρους στελεχῶν, ἅτινα ἐμφανισθέντα ἀπὸ τοῦ 1943 ὡς ὀργάνωσις Χ...» (**«Ἐλευθερία»**, 26.5.1946). Καὶ ὁ Λάβδας, δηλαδή, ἐτάσσετο κατὰ Κανελλοπούλου, ἀλλὰ εἶχε τὴν γνώμη ὅτι ὁ Γρίβας καὶ οἱ πιστοὶ πρὸς αὐτὸν ἀξιωματικοὶ εἶχαν... βληθεῖ διὰ «χρυσίου» γιὰ νὰ ἀποσχισθοῦν! Γρίβας καὶ «χρυσίον», πράγματα πάντοτε ἀσυμβίβαστα...

Ὁ Κίμων (Ἀντών. Ἀρφάνης), γράφει, στὶς 15.1.1944, ἀπορρήτως πρὸς τὸν Τσουδερὸ καὶ τοῦ ἐκθέτει συνοπτικῶς τὰ τῶν Ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων. Στὴν τελευταία παράγραφο σημειώνει: «Χ.- Ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας. Δύναμις 2,5-3 χιλ. περίπου ἀνδρῶν μὲ ἱκανὸν ἀριθμὸν κατωτέρων ἀξ/κῶν, μονίμων τε καὶ ἐφέδρων (περίπου 250). Εἶναι καλῶς ὠργανωμένη, κατὰ ἀστυνομικὰ τμήματα καὶ ἀρκετὰ ἐξωπλισμένη. Βασιλόφρων μετριοπαθής. (Ἔγγραφο ΓΑΚ).

Ἡ κατάσταση ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴ Μέση Ἀνατολὴ δὲν ἦταν ἀκόμη γνωστὴ στὴν Ἑλλάδα, τὸ 1942. Ὑπῆρχαν ὑποψίες καὶ διαισθήσεις ὅτι κάτι δὲν πάει καλὰ στὴν Αἴγυπτο, ἀλλὰ πολλὰ πράγματα δὲν μποροῦσαν νὰ ἐξηγηθοῦν. Ὁ Γρίβας οὔτε ἤθελε οὔτε καὶ μποροῦσε νὰ διεξαγάγει αὐτόνομον ἀγῶνα. Χωρὶς ἐπαφὴ μὲ τὸ Κάιρο καταλάβαινε ὅτι δὲν θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἀναπτύξει δράση. Ἄλλωστε, τὸ ΕΑΜ μόνο στηριγμένο σ' αὐτὴ τὴ βοήθεια ἄρχισε νὰ ἀνδρώνεται καὶ νὰ προχωρεῖ. Ἐπεχείρησε, μὲ κάθε τρόπο τὴν ἐπαφὴ καὶ τὴ συνεννόηση, ὅπως καὶ τὴ συνεργασία μὲ τὶς ἐθνικὲς ὀργανώσεις στὴν Ἑλλάδα. Γράφει ὁ ἴδιος:

> «...Ὡς ἐκ τούτου, ἀπεστάλη εἰς Κάϊρον σύνδεσμος παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει, ἵνα ἐνημερώσῃ αὐτὴν ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως ἡμῶν καὶ τῶν σκοπῶν μας ἐπιτύχῃ δὲ τὸν ἐφοδιασμόν μας μὲ μέσα, ἰδία ὁπλισμόν, καὶ τὴν ἀποστολὴν ὁδηγιῶν ὡς πρὸς τὸν τρόπον δράσεως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Δυστυχῶς, τὸ ἐπικρατοῦν τότε ἐν τῇ Μ. Ἀνατολῇ κλῖμα, μὲ τὰ ἀντεθνικὰ στασιαστικὰ κινήματα καὶ τὰς ἀθλιότητας τῶν ἀριστερῶν καὶ ἀριστεριζόντων στοιχείων, τὰ ὁποῖα εἰσεχώρησαν ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν Καΐρου, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς καὶ τὰ ὁποῖα ἔβλεπον εἰς ἡμᾶς τὸ σοβαρώτερον ἐμπόδιον εἰς τὰ σχέδιά των, ὑπῆρξαν ἡ αἰτία ὥστε ὁ σταλεὶς σύνδεσμός μας οὐδὲν νὰ ἐπιτύχῃ κατὰ τὰς ἐπαφάς του, μὲ τὸν Πρόεδρον καὶ ἀντιπρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.
>
> »Κατόπιν τῶν ἄνω ἐκτεθέντων, δὲν εἶναι ἐκπληκτικόν, ὅτι ἡ ἰσχυροτέρα καὶ μόνη στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις, ἣν ὁ τότε ἁρμόδιος διὰ τὴν Ἐπαναστατικὴν κίνησιν Ἑλλάδος Ἄγγλος Συνταγματάρχης προώριζε διὰ νὰ **ἀναλάβῃ τὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα κατὰ τὸ θέρος 1943**, ὡς διεβεβαίωσε τόσον ἐμὲ ὅσον καὶ τὸν συνοδεύοντά με Συν/άρχην, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον 1942, μεταφράζοντος τοῦ Πρίγκηπος Πέτρου, ἠγνοήθη, προτιμηθείσης τῆς τοιαύτης τοῦ ΕΑΜ. Ἔφθασαν μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ διαβεβαιοῦν οἱ ἐν Καΐρῳ ἐπαΐοντες, ὅτι δὲν ὑφίσταται πλέον ἡ Ὀργάνωσις, διαλυθεῖσα, καὶ συνεπῶς οὔτε ζήτημα οἱασδήποτε ἐνισχύσεώς της».
>
> (**«Πατρίς»**, 20.9.1971).

Τὰ πράγματα, δυστυχῶς, εἰς τὸ Κάϊρον ἦσαν χειρότερα ἀπὸ ὅσον τὰ ὑποπτεύοντο ὅσοι στὴν Ἀθήνα περίμεναν βοήθεια, συμπαράσταση καὶ συντονισμό. Καὶ θὰ ἀπεδείκνυαν αὐτὴν τὴν ἀλήθεια τὰ γεγονότα, ἀλλὰ κυρίως τὰ μὴ-γεγονότα...

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

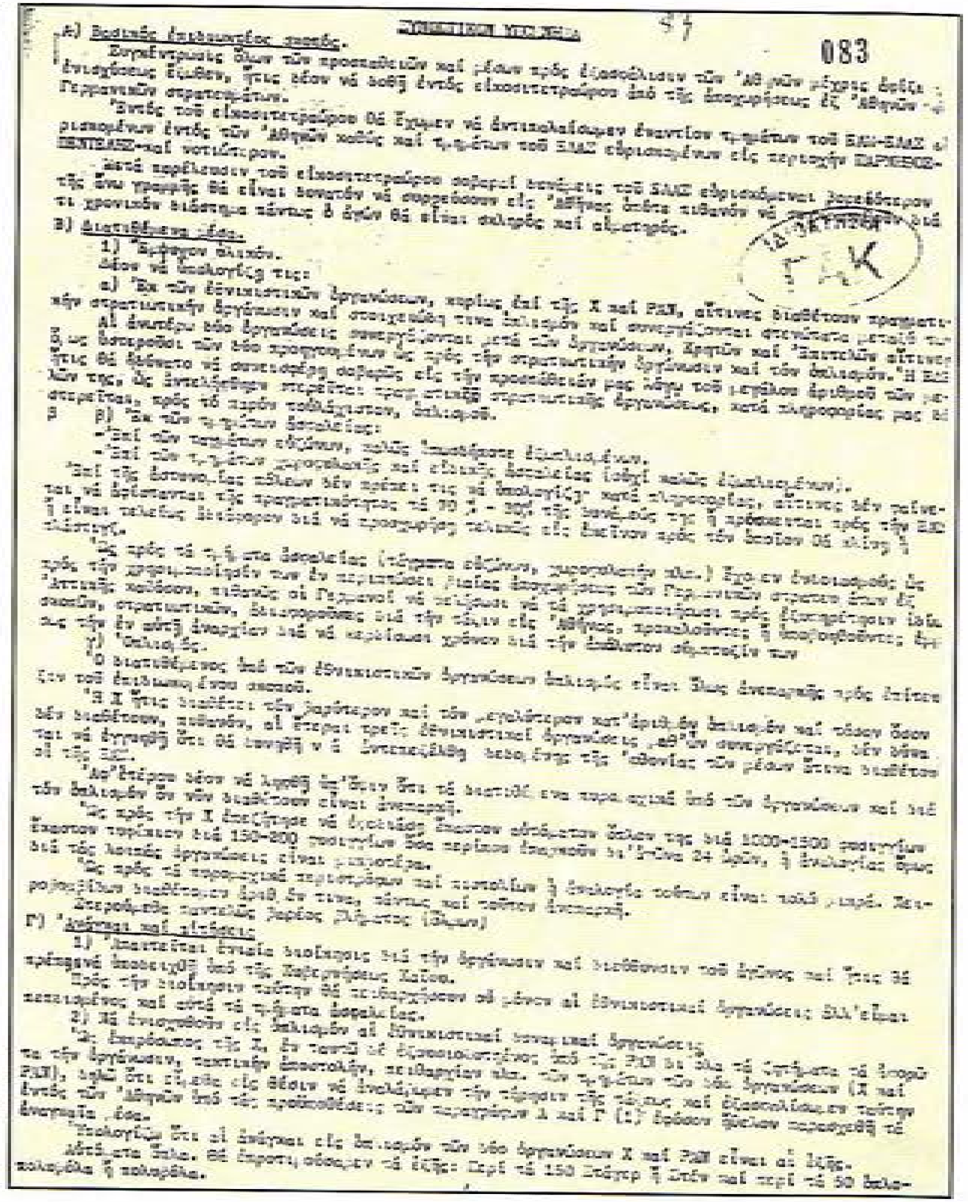
Στὶς 10 Ἀπριλίου 1942, ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Γ. Γρίβας κάλεσε στὸ σπίτι του (Νηλέως 6, στὸ Θησεῖο) τοὺς συνεργάτες του δικηγόρο Ζ. Βάλβη καὶ Συνταγματάρχη Κ. Ἀντωνάκη, γιὰ συζήτηση. Γνώριζαν τὸ ἀντικείμενο. Ἐπρόκειτο νὰ ἀναλάβουν μιὰ δύσκολη καὶ ἐπικίνδυνη ἀποστολὴ στὸ ἐξωτερικό. Θὰ ἔφευγαν κρυφίως γιὰ τὴν Αἴγυπτο, προκειμένου, νὰ ἔλθουν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν Κυβέρνηση Τσουδεροῦ, ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Ὀργανώσεως. Ὁ Γρίβας τοὺς μίλησε μὲ θέρμη καὶ πίστη γιὰ τὸν ἀγῶνα. Τοὺς ἀνέπτυξε τὶς ἀνάγκες σὲ πολιτικὸ καὶ στρατιωτικὸ ἐπίπεδο. Ἔπρεπε νὰ ὑπάρχει κανονικὴ καὶ διαρκὴς ἐπαφὴ μὲ τὴ νόμιμη ἑλληνικὴ ἐξουσία. Καὶ ἦταν ἀνάγκη ἡ Ὀργάνωση νὰ λάβει τὴν ἐξαιρετικῶς ἀπαραίτητη ἐνίσχυση σὲ ὅπλα καὶ πυρομαχικά. Εἰδικότερα, πρὸς τὸν Συνταγματάρχη Ἀντωνάκη μίλησε γιὰ τὰ σχέδια δράσεως στὴν Ἀθήνα κατὰ τῶν κατακτητῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἔξοδο ἀνταρτικῶν ὁμάδων, γιὰ τὶς ὁποῖες ἤδη ἦσαν ἕτοιμοι οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ μαχητές. Ἐξήγησε ποῦ θὰ ἦταν πρόσφορο καὶ ἀσφαλὲς νὰ ριφθοῦν ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους, μὲ ἔγκριση τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τὰ ἀναγκαῖα ὑλικά. Ἐπεκτάθηκαν σὲ πρακτικὲς λεπτομέρειες τῆς ἀποστολῆς τους στὴ Μέση Ἀνατολή.

Ἡ συνάντηση ἐπανελήφθη τρεῖς μέρες ἀργότερα, ὁπότε καὶ ὁλοκληρώθηκαν οἱ συνεννοήσεις. Ὁ Γρίβας ἀποχαιρέτησε συγκινημένος τοὺς δυὸ συνεργάτες του καὶ τοὺς εὐχήθηκε «καλὴ ἐπιτυχία». Ἦταν αἰσιόδοξος, χωρὶς νὰ παραγνωρίζει τὶς δυσκολίες. Οὔτε ὁ ἴδιος, ὅμως, οὔτε ὁ Βάλβης καὶ ὁ Ἀντωνάκης μποροῦσαν νὰ φαντασθοῦν, ἐκείνη τὴν ὥρα, τί τοὺς περίμενε στὸ Κάϊρο.

Στὶς 18 Ἀπριλίου 1942 οἱ δυὸ ἀπεσταλμένοι τῆς «Χ» (ἂς τὴ λέμε ἀπὸ τώρα «Χ») ἀναχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἀφοῦ ἔλαβαν μέτρα θωρακίσεως τοῦ μεγάλου καὶ ἐπικίνδυνου μυστικοῦ τους. Ἕνας πολὺ στενὸς κύκλος γνώριζε τὰ τῆς ἀποστολῆς. Ἡ εὐχὴ «καλὴ ἀντάμωση» θὰ ἀτυχοῦσε τραγικῶς, ἀφοῦ ἡ «ἀντάμωση» οὔτε καλὴ καὶ οὔτε σύντομη ἐπρόκειτο νὰ εἶναι. Ἡ ἀποστολὴ θὰ ἀπέβαινε μιὰ ἀπερίγραπτη, ὅσο καὶ ἀπροσδόκητη Ὀδύσσεια! Οἱ λεπτομέρειές της θὰ ἔκαμναν ἀκόμη περισσότερο ἄξια ἱστορικοῦ ἐγκωμιασμοῦ τὴν ὕπαρξη, τὴν ἀντοχὴ καὶ τὴ δράση τῆς «Χ».

Μὲ τὴν ἄφιξή τους στὴν Αἴγυπτο οἱ δύο ἀπεσταλμένοι τῆς «Χ», ὄχι μόνον συνάντησαν δυσπιστία καὶ ἀρνητικότητα ἐκ μέρους τῶν ἐπισήμων ἑλληνικῶν ἀρχῶν (κυρίως, ὅμως, ἀπὸ πλευρᾶς Κανελλοπούλου καὶ τοῦ πε-

ριγύρου του), ἀλλὰ περίπου ἐκρατήθησαν ὡς αἰχμάλωτοι! Καὶ ἡ μὲν προσωπικὴ περιπέτεια τῶν δύο αὐτῶν πατριωτῶν θὰ ἦτο ἀμελητέα, ἀφοῦ τὴν ὑπέστησαν καὶ ἄλλοι ἄξιοι Ἕλληνες, ἀλλὰ ἡ οὐσία εἶναι ὅτι οἱ προσδοκίες τῆς «Χ» δὲν ἐδικαιώθησαν, μὲ ἀποτέλεσμα πολλὰ ἐθνικὰ δεινά. Ὡστόσο, οἱ ἀνέλπιστες δοκιμασίες τοῦ Βάλβη καὶ τοῦ Ἀντωνάκη στὸ Κάϊρο ἀποδεικνύουν ποιοὶ ρύθμιζαν τὴ μοῖρα τῆς Ἑλλάδος καὶ ποιά κριτήρια χρησι-

083

α) Βασικὸς ἐπιδιωκτέος σκοπός.

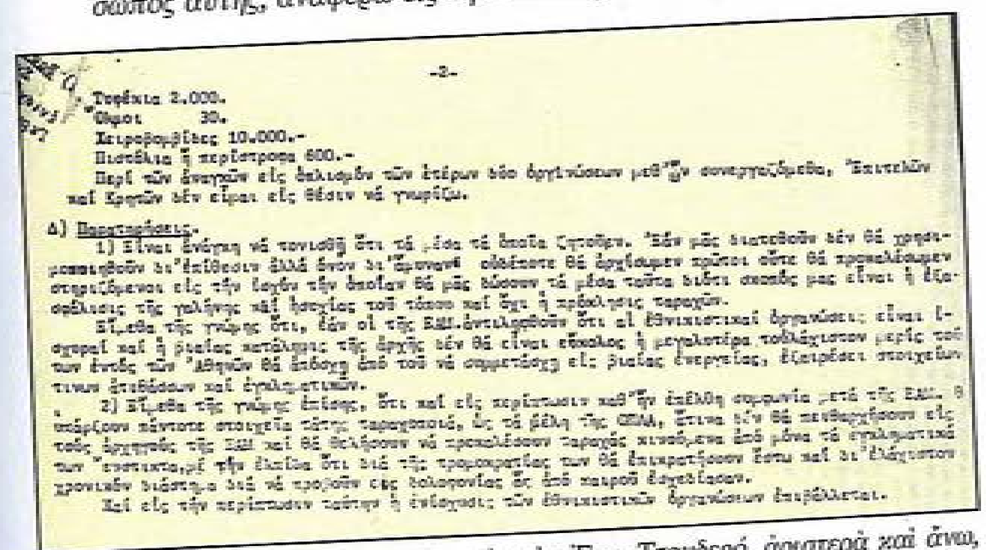
β) Διατιθέμενα μέσα.

γ) Ἀνάγκαι καὶ αἰτήσεις.

μοποιοῦσαν στὶς ἀξιολόγησεις τους.

Ἡ «κράτηση» τοῦ Βάλβη στὸ Κάϊρο διήρκεσε μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος, ὅταν οἱ «δεσμοφύλακές» του τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἔσπευσαν στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ παραλάβουν τὴν περιπόθητη ἀρχή... Στὴν Ἀθήνα ἔφθασε δέκα μέρες πρὸ τῶν Δεκεμβριανῶν καὶ ἀφοῦ ἀνέφερε προφορικῶς τὰ διατρέξαντα πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τῆς «Χ», ἐνετάλη ὑπ' αὐτοῦ νὰ ἑτοιμάσει, τὸ ταχύτερον, γραπτὴ ἔκθεση, ἡ ὁποία καὶ ἔμελλε νὰ ἐνσωματωθεῖ στὴν ἐν τάχει ἐκτυπουμένην «**Ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν Ἐθνικῶν σκοπῶν καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ ἔργου τῆς Ὀργανώσεως "Χ"**». Ἡ ἀναφορὰ Βάλβη, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25 Νοεμβρίου 1944, εἶναι ἔγγραφον ἱστορικῶς βαρυσήμαντον. Στὶς σελίδες της παρέχονται πλῆθος πληροφορίες, ποὺ ἡ σημασία τους ἐκφεύγει τῆς ἱστορίας τῆς «Χ» καὶ ἀφορᾶ τὴν ἱστορία τῆς Χώρας κατὰ τὴν δραματικὴ ἐκείνη περίοδο. Δὲν χρειάζονται εἰδικότερα σχόλια, ἀφοῦ τὰ συμπεράσματα ἐξάγονται ἀβιάστως ἀπὸ τὶς σελίδες τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ζ. Βάλβη. Ἰδοὺ τὸ πλῆρες κείμενον:

«Τὴν 18 Ἀπριλίου 1942, ἀνεχώρησα διὰ Κάϊρον, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου τοῦ Πολιτ. Συμβούλου, τῆς Ὀργανώσεως, ἵνα ὡς ἐκπρόσωπος αὐτῆς, ἀναφέρω εἰς τὴν ἐκεῖ εὑρισκομένην Νόμιμον Κυβέρ-

-2-

Τουφέκια 2.000.
Ὅλμοι 30.
Χειροβομβίδες 10.000.-
Πιστόλια ἢ περίστροφα 600.-
Περὶ τῶν ἀναγκῶν εἰς ὁπλισμὸν τῶν ἑτέρων δύο ὀργανώσεων μεθ' ὧν συνεργαζόμεθα, Ἐπιτελῶν καὶ Κρητῶν δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω.

Δ) Παρατηρήσεις.

Ὑπόμνημα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ» πρὸς τὸν Ἐμμ. Τσουδερό, ἀριστερὰ καὶ ἄνω, στὸ ὁποῖο μὲ ὑποδειγματικὴ ἀκρίβεια τονίζονται τὰ σχέδια τῆς ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ γιὰ τὴ δημιουργία ἀναταραχῆς καὶ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας. Ἰδιαιτέρως ἀναφέρονται οἱ ἀνάγκες τῆς «Χ» σὲ ὁπλισμὸ ποὺ εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ νὰ προβληθῇ ἀποτελεσματικὴ ἄμυνα. Ἀλλοίμονον, τὰ αἰτηθέντα ὅπλα δὲν ἐπρόκειτο νὰ παραληφθοῦν ποτέ... (Ἔγγραφο ΓΑΚ).

νησιν τὰ τῆς Ὀργανώσεως, τὰς δυνατότητάς της, τὰς ἀνάγκας τῆς κ.λπ. Μετ' ἐμοῦ ἀνεχώρησεν καὶ ἕτερον μέλος τῆς Ὀργανώσεως, εἷς παλαιὸς Συνταγματάρχης, οὗ ἡ ἀποστολὴ ἐκρίθη ἀπαραίτητος διὰ τὰ στρατιωτικῆς φύσεως ζητήματα, ἅτινα ἤθελον συζητηθεῖ μετὰ τῆς τότε ἐν Καΐρῳ Νομίμου Κυβερνήσεως.

»Συμφώνως πρὸς τὰ ἀποφασισθέντα παρὰ τῆς τότε Διοικήσεως τῆς Ὀργανώσεως, μετὰ τὴν συνεννόησίν μου μετὰ τῆς Νομίμου Κυβερνήσεως καὶ τὴν λῆψιν τῶν ἐντολῶν καὶ κατευθύνσεων αὐτῆς, ἔδει ἐγὼ μὲν νὰ ἐπιστρέψω ἐνταῦθα φορεὺς αὐτῶν, ὁ δὲ ἄνω Συντ/χης νὰ παραμείνῃ εἰς Μ. Ἀνατολήν, ἵνα παράσχῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὰς ἐκεῖ ἐλευθέρας Ἑλληνικὰς Δυνάμεις. Ἀτυχῶς, παρ' ὅλας τὰς ἐπανειλημμένας ἐγγράφους καὶ προφορικὰς αἰτήσεις μου, ὁ τότε Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Παν. Κανελλόπουλος ἠρνήθη ἐπιμόνως νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ τοῦτο, ὡς ἠρνήθη νὰ μοῦ ὑποβοηθήσῃ καὶ τὴν μετὰ τῆς Ὀργανώσεως ἐπικοινωνίαν. Ὡσαύτως καὶ ὁ μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ κ. Π. Κανελλοπούλου (ἐπισυμβᾶσαν ὑπὸ τὰς γνωστὰς θλιβερὰς συνθήκας, μετὰ τὸ πρῶτον ἐγκληματικὸν κίνημα τοῦ Μαρτίου 1943) ἐγκατασταθεὶς εἰς Κάϊρον τότε Πρωθυπουργὸς κ. Ἐμμαν. Τσουδερός, εἰς τὰς συνεχεῖς αἰτήσεις μου, μοὶ ἐδήλου ἀδυναμίαν νὰ μὲ βοηθήσῃ καὶ μόλις κατὰ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου 1944, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ πρώην Πρωθυπουργοῦ κ. Γ. Παπανδρέου, μοὶ ἐπετράπη ἡ ἐπάνοδος. Πλὴν διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς μου καὶ οὓς ἀναφέρω εἰς τὴν συνημμένην ὑπ' ἀρ. 1 ἐμπιστευτικὴν ἔκθεσίν μου, ἡ ἐπάνοδός μου ἐπραγματοποιήθη μόλις τὴν 22 Νοεμβρίου 1944. Οὕτω ὁ πόθος μου τοῦ νὰ εὑρεθῶ τοὐλάχιστον κατὰ τὸ κρίσιμον σημεῖον τοῦ ἀγῶνος πλησίον τῶν παλαιῶν καὶ νέων συναγωνιστῶν μου καὶ νὰ ἴδω τὴν δοξασμένην σημαίαν μας ὑψουμένην ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ μας Βράχου, δὲν ἐπραγματοποιήθη.

»Ἡ ἄνω ἀποστολή μου δὲν ἐπέφερε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

»1ον. - Λόγῳ τῆς βραδείας ἀφίξεώς μου εἰς Κάϊρον.

»2ον. - Λόγῳ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ τότε Ἀντιπροέδρου κ. Παν. Κανελλοπούλου.

»3ον. - Λόγῳ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως εἰς τὴν Μ. Ἀνατολὴν διὰ τῆς ἐκεῖ διαρρεύσεως στρατιωτικο-πολιτικῶν προσώπων, ἅτινα τὸν ἐκεῖ ἐξακολουθοῦντα ἀγῶνα κατεβίβασαν ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἐθνικοῦ τοιούτου εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ πλέον ἀχαλινώτου πο-

λιτικοῦ, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπόν, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐπιτύχουν ἴδια ἢ τῆς πολιτικῆς μερίδος εἰς ἣν ἀνῆκον ὀφέλη, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐκβιάσουν πολιτειακὴν μεταβολήν. Ἐκ τῆς προσπαθείας των ταύτης δὲν ἠμποδίσθησαν εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχουν καὶ ἴδια προσωπικὰ ὀφέλη, ἐκβιάζοντες ἢ ἐπωφελούμενοι τῆς ἐκρύθμου καταστάσεως, ἣν εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις οἱ ἴδιοι ἐδημιούργουν.

Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Τσουδεροῦ στὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα, Ἀριστείδης Πηλαβάκης, ὁ ὁποῖος ἔστελλε στὸ Κάϊρο εὐμενεῖς ἀναφορὲς γιὰ τὴν «Χ» καὶ τὸν Ἀρχηγό της, χρησιμοποιώντας τὸ ψευδώνυμο «Κρέων». Ὁ Ἀριστείδης Πηλαβάκης ὑπηρέτησε μετὰ τὴν Κατοχὴ στὸ Ὑπουργεῖο Ἐσωτερικῶν, ἀνελθὼν στὸ βαθμὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου.

»4ον. - Κατασυκοφάντησις τῆς Ὀργανώσεως καὶ τοῦ τότε ἀρχηγοῦ της, δι' ἐντύπων λιβελλογραφημάτων ἀποστελλομένων διὰ τοῦ ταχυδρομείου εἰς τὸν Αἰγυπτιώτην Ἑλληνισμόν. Ἡ τοιαύτη κατασυκοφάντησις διενεργεῖτο παρά τινων τῶν ἄνω προσώπων, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1942 ἱδρυθέντος παραρτήματος τοῦ Ε.Α.Μ., μετονομασθέντος ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἱδρύσεώς του Ε.Α.Σ. (Ἐθνικὸς Ἀπελευθερωτικὸς Σύλλογος). Τὸ Ε.Α.Μ. τοῦτο τῆς Αἰγύπτου ἱδρύθη ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ πρώην Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Καΐρου κ. Μπελένη, παρισταμένου καὶ τοῦ Συν/χου, Μπακιρτζῆ, εὑρισκομένου τότε ἐκεῖ. Ἐπλαισιώθη δὲ ἀπὸ ἐλαχίστους κομμουνίζοντας Ἕλληνας τῆς Αἰγύπτου, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἷς δι-

κηγόρος Καΐρου καὶ εἷς πολυεκατομμυριοῦχος διομήχανος Ἀλεξανδρείας, συλληφθέντες κατὰ τὸ τελευταῖον κίνημα τοῦ Ἀπριλίου 1944. Ἡ ἄνω κομμουνιστικὴ Ὀργάνωσις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐν τῇ ὑπ᾽ ἀριθ. 3 παραγράφῳ προσώπων, ὑπεκίνησε τὸ πρῶτον κίνημα τοῦ Μαρτίου 1943 ὡς καὶ τὰ ἑπόμενα.

»Εἰς τὸ Τουρκικὸν ἔδαφος ἐφθάσαμεν τὴν 21 πρὸς 22 τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1942 καὶ μετὰ διήμερον ὡδηγήθημεν εἰς Σμύρνην, ἔνθα, δι᾽ οὓς λόγους ἀναφέρω εἰς τὴν προρρηθεῖσαν ἐμπιστευτικὴν ἔκθεσίν μου, παρεμείνομεν ἔγκλειστοι μέχρι τῆς 29 Μαΐου 1942, ἡμέρας καθ᾽ ἣν ἀνεχωρήσαμεν διὰ Χαλέπι. Ἐκεῖ παρεμείνομεν ἐπὶ εἰκοσαήμερον λόγῳ τῆς διαταχθείσης καραντίνας. Τὴν 20ὴν Ἰουνίου, χάρις εἰς τὸν ἐκεῖ Ἄγγλον ὑποσμηναγὸν κ. J.... ἀνεχώρησα διὰ Κάϊρον, ἔνθα ἔφθασα καθ᾽ ἣν ἐποχὴν αἱ ἀξονικαὶ στρατιαὶ ἔδαινον πρὸς Ἀλεξάνδρειαν. Ἀτυχῶς ἀπὸ τῆς 3ης Ἰουνίου ὁ Βασιλεὺς μετὰ τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ εἶχον ἀναχωρήσει διὰ Λονδῖνον. Οὕτω ἡ ἐντολὴ τῆς Ὀργανώσεως τοῦ νὰ συναντήσω τὸν Πρωθυπουργὸν καί, λαμβάνων τὰς ἐντολὰς καὶ κατευθύνσεις τῆς Κυβερνήσεως, νὰ ἐπιστρέψω εἰς Ἀθήνας φορεὺς αὐτῶν, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ. Πλὴν ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς φεύγοντες εἶχον ἀναθέσει εἰς τὸν τότε Ἀντιπρόεδρον κ. Π. Κανελλόπουλον, κατόπιν ῥητῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἰδίου, τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν τῇ Ὑποδούλῳ Χώρᾳ ἀγῶνος. Δι᾽ ὃ καὶ ἅμα τῇ ἀφίξει μου ἠτησάμην ἀκρόασιν παρὰ τοῦ τότε κ. Ἀντιπροέδρου, ἣν οὗτος μοὶ παρεχώρησε μετὰ ἑξαήμερον, παρ᾽ ὅλας τὰς καθημερινὰς ὀχλήσεις μου.

»Ὁ τότε Ἀντιπρόεδρος κ. Κανελλόπουλος, καθ᾽ ὅλον τὸ διάστημα τῆς Ἀντιπροεδρίας του, μ᾽ ἐδέχθη εἰς δυὸ συντόμους ἀκροάσεις, ἃς κατόπιν ἐπιμόνων μου ὀχλήσεων μοὶ παρεχώρησεν. Κατὰ τὸ διάστημα τῶν δυὸ συντόμων αὐτῶν ἀκροάσεων ὤφειλον νὰ ἐκθέσω τὰ τῆς Ὀργάνωσεως καὶ νὰ συνεννοηθῶ ἐπὶ τῶν ἀφορώντων αὐτὴν καὶ τὸν Ἀγῶνα ζητημάτων! Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ κ. Π. Κανελλόπουλος μ᾽ ἐδέχθη καὶ διὰ τρίτην φοράν, ἀλλ᾽ οὐχὶ διὰ ζήτημα ἀφορῶν τὴν Ὀργάνωσιν ἢ τὸν Ἀγῶνα, ἀλλὰ διὰ νὰ δεχθῇ τὴν διαμαρτυρίαν μου διὰ μίαν κακὴν πρᾶξιν ἣν ἡ Ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου του κατ᾽ ἐντολήν του διέπραξε κατ᾽ ἐμοῦ. Ὁ κ. Π. Κανελλόπουλος, πρὸς ὃν ἀπὸ τῆς πρώτης συναντήσεώς μου εἶχον ἀρνηθῇ προσφερόμενον ἀνώτερον τοῦ οὗ ἔφερον εἰς τὸ Ἀλβανικὸν Μέτωπον βαθμόν, ὡς ἐπίσης εἶχον ἀρνηθῇ νὰ μεταβληθῶ εἰς ἀργόμισθον τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσί-

ου ἢ "γραφιὰν" ἐν καιρῷ πολέμου, τὴν 21ην Ἰουλίου 1942 μοὶ ἐκοι-
νοποίησε φύλλον πορείας διὰ Παλαιστίνην καὶ σιδηροδρομικὸν εἰσι-
τήριον διὰ νὰ ἀναχωρήσω μετὰ ἑξάωρον διὰ τὸ ἐκεῖ Γενικὸν Κέντρον
Ἐκπαιδεύσεως Στρατοῦ (Γ.Κ.Ε.Σ.), καίτοι ἐστερούμην καὶ αὐτῆς τῆς
στρατιωτικῆς στολῆς! Μετὰ ὀξυτάτην συζήτησιν, ἧς λεπτομέρειας ἐπὶ
τῶν διαμειφθέντων εὑρίσκετε εἰς τὴν συνημμένην ὑπ᾽ ἀριθ. 2 ἐμπι-
στευτικὴν ἔκθεσίν μου, ὁ τότε Ἀντιπρόεδρος καὶ Ὑπουργὸς τῆς Ἐ-
θνικῆς Ἀμύνης κ. Π. Κανελλόπουλος ἀνεκάλεσε τὴν διαταγήν του,
διὰ νὰ μὲ ἀπολύσῃ τὴν ἑπομένην ἡμέραν!!

»Κατὰ τὰς προηγουμένας ἀκροάσεις ἐξέθεσα εἰς τὸν κ. Π. Κα-
νελλόπουλον, ἀναφορικῶς πρὸς τὸν τρόπον τῆς κατευθύνσεως τοῦ
Ἀγῶνος ἐν τῇ Ὑποδούλῳ Χώρᾳ, τὰ ἑξῆς:

»Συνέστησα τὴν ἑνοποίησιν τῆς Διοικήσεως τῶν ἐλαχίστων ἐλευ-
θέρων Ἑλληνικῶν Δυνάμεων Μ. Ἀνατολῆς καὶ τῆς παραμεινάσης εἰς
τὴν Ὑπόδουλον Χώραν ὁλότητος σχεδὸν τοῦ Στρατεύματος, εἰς τρό-
πον ὥστε ὁ ἐν τῇ Ὑποδούλῳ Χώρᾳ ἀγὼν νὰ ἔχῃ ὑπεύθυνον κυβερ-
νητικὴν κατεύθυνσιν, οἱ δὲ ἐν αὐτῇ παραμένοντες Ἀξιωματικοὶ νὰ
ἔχουν τὴν συναίσθησιν ὅτι διατελοῦν ἐν διατεταγμένῃ ὑπηρεσίᾳ. Τὸ
τοιοῦτον ἤθελεν ἔχει, πλὴν τοῦ συντονισμοῦ μιᾶς τοιαύτης σημασίας
ἐθνικῆς προσπαθείας ὡς καὶ ἄλλων καλῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τὸ νὰ
ρυθμίζῃ τὴν εἰς Μ. Ἀνατολὴν μετάβασιν τῶν ἀξιωματικῶν κατὰ τρό-
πον ἐξασφαλίζοντα μὲν τὴν διὰ τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου ἀριθμοῦ
πλαισίωσιν τῶν ἐκεῖ δυνάμεων, χωρὶς ἀφ᾽ ἑτέρου νὰ ζημιοῦται καὶ ἡ
ἐν τῇ Ὑποδούλῳ Χώρᾳ ὀργάνωσις τῆς ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ κατα-
κτητοῦ.

»Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἄνω συντονισμοῦ συνέστησα διορισμὸν
ἀντιπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ Ὑποδούλῳ Χώρᾳ, δι᾽ οὗ καὶ
μόνον νὰ ἀποστέλλωνται αἱ ὁδηγίαι πρὸς τὰς ἐν αὐτῇ δρώσας σο-
βαρὰς ἐπαναστατικὰς Ὀργανώσεις καὶ παρ᾽ οὗ νὰ πληροφορῆται
αὐτὴ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἀγῶνος καὶ ἐκείνας τῶν Ὀργανώσεων, ὡς καὶ
τὴν σοβαρότητα καὶ τοὺς σκοποὺς ἑκάστης ἐξ αὐτῶν. Τὸ κῦρος ὃ θὰ
προσέδιδεν εἰς τὸ ἐκλεγησόμενον πρόσωπον ἡ ἰδιότης τοῦ Ἀντιπρο-
σώπου τῆς Νομίμου Κυβερνήσεως, θὰ διηυκόλυνε τοῦτο εἰς τὸ νὰ
συμβιβάζῃ τὰς τυχὸν δημιουργουμένας μεταξὺ τῶν Ὀργανώσεων δια-
φορὰς ἢ παρεξηγήσεις, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὸ νὰ συνιστᾷ ἀποτελε-
σματικῶς τὴν συγχώνευσιν τῶν μικροτέρων ἱδρυομένων τοιούτων. Ἐ-
πέμεινα ὅμως ὅπως τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἤθελεν ἐκλεγῇ ὡς Ἀντιπρό-

σωπος τῆς Νομίμου Κυβερνήσεως, τυγχάνη τοιοῦτον μὴ ἀνῆκον οὔτε εἰς τὸν πολιτικὸν κόσμον τῆς Χώρας, πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεως τῆς προσπαθείας τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ᾽ οὔτε καὶ εἰς οἱανδήποτε τῶν ὑπαρχουσῶν τότε Ὀργανώσεων, ἵνα, μὴ τυχὸν προκληθοῦν δυσαρέσκειαι τῶν λοιπῶν, καὶ οὗ συνέπεια ἤθελεν εἶναι ἡ διαίρεσις καὶ κατ᾽ ἀκολουθίαν ἄμβλυνσις τοῦ Ἀγῶνος.

»Ὁ τοιοῦτος Κυβερνητικὸς Ἀντιπρόσωπος ἐπὶ τοῦ συντονισμοῦ τοῦ Ἀγῶνος, προσέθεσα, ἤθελεν ἔχει περὶ αὐτὸν ἐπιτελεῖον ἐξ ἐκπροσώπων τῶν τότε καὶ τῶν μεταγενεστέρως ἱδρυθησομένων σοβαρῶν

Ὁ Ἐμμανουὴλ Τσουδερός, πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς Κατοχῆς. Εὑρισκόμενος στὴν Αἴγυπτο, λάμβανε ἀναφορὰς περὶ τῆς «Χ». Συμπαθοῦσε τὴν Ὀργάνωση καὶ θὰ τὴν βοηθοῦσε, ἂν δὲν παρεμβαλλόταν ἀνασχετικῶς ὁ Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

Ὀργανώσεων. Διὰ τῶν ἐκπροσώπων αὐτῶν αἱ Ὀργανώσεις, μέσῳ τοῦ προειρημένου Κυβερνητικοῦ Ἀντιπροσώπου, θὰ ἔδει νὰ ἐπικοινωνοῦν μετὰ τῆς ἐν τῇ ξένῃ Νομίμου Κυβερνήσεως καὶ νὰ ὑποβάλλουν αὐτῇ τὰς σχετικὰς πρὸς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν αἰτήσεις. Διὰ τῆς αὐτῆς δὲ ὁδοῦ θὰ ἐδέχοντο καὶ τὰς ἀντιστοίχους ὁδηγίας καὶ ἐντολὰς τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ μέσῳ τοῦ ἄνω Κυβερνητικοῦ Ἀντιπροσώπου διαβίβασις τῶν αἰτήσεων τῶν διαφόρων ὀργανώσεων, θὰ ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὸν νὰ προβαίνῃ καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς ἀκριβείας τῶν ἐν ταῖς αἰτήσεσι ταύταις περιεχομένων, διευκολυνομένης οὕτω τῆς προσπαθείας τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἀγῶνος.

»Τέλος προσέθεσα εἰς τὸν τότε Ἀντιπρόεδρον κ. Παν. Κανελλόπουλον ὅτι ἐφ᾽ ὅσον ὁ Ἀγὼν εἶναι ἀπελευθερωτικός, στρεφόμενος κατὰ τῶν στρατιωτικῶς κατεχόντων τὴν Χώραν Ἀξονικῶν, εἶναι κατ᾽ ἀνάγκην ἀγὼν καθαρῶς στρατιωτικός. Κατ᾽ ἀκολουθίαν θὰ ἔδει τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἤθελεν ἐκλεγῇ ὡς Ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως, νὰ εἶναι Ἀνώτατος Στρατιωτικός, ἀπολαμβάνων τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐκτιμήσεως ἢ τέλος ἔστω καὶ τῆς ἁπλῆς ἀνοχῆς, ἂν ὄχι τῆς ὁλότητος τῶν Ἀξιωματικῶν, τουλάχιστον τῆς πλειοψηφίας αὐτῶν. Ὡς τοιοῦτον δὲ ὑπέδειξα εἰς τὸν κ. Κανελλόπουλον, **ὡς προσωπικήν μου γνώμην**, ἕνα τῶν Ἀντιστρατήγων.

»Ἐπὶ τῶν ἄνω ὁ κ. Κανελλόπουλος, ὡς πρὸς μὲν τὸ αἴτημά μου τῆς ῥυθμίσεως τῆς καθ᾽ ὃν τρόπον διενηργεῖτο τότε διαρροῆς τῶν Ἀξιωματικῶν ἐκ τῆς Ὑποδούλου Χώρας πρὸς τὴν Μ. Ἀνατολήν, ἀπέρριψε τοῦτο μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἐφ᾽ ὅσον στρατιωτικοὶ εἶχον "τὸν ἡρωϊσμὸν νὰ διασχίσουν τὸ Αἰγαῖον μὲ μικρὰ καΐκια", δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ!...

»Ὡς πρὸς τὸν προταθέντα κατὰ τ᾽ ἄνω διορισμὸν Κυβερνητικοῦ Ἀντιπροσώπου, ὁ κ. Κανελλόπουλος μοῦ ἐδήλωσεν, κατὰ τὴν πρώτην ἀκρόασιν, ὅτι ἐσκόπει νὰ συστήσῃ πενταμελῆ ἐπιτροπὴν συντονισμοῦ, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν τῆς 11 Ἰουλίου 1942, ὅτι ἵδρυσεν ἤδη τριμελῆ τοιαύτην "ἐκ προσώπων ἀχρωματίστων, δηλαδὴ μὴ ἀνηκόντων εἰς τινα τῶν Ὀργανώσεων". Μοῦ προσέθεσεν δὲ ὅτι εἶχεν ὁρίσει ὁ ἴδιος καὶ τὸν **ἀντιπρόσωπον τῆς Ὀργανώσεώς μας** τοῦ ὁποίου ὅμως τὸ ὄνομα ἠρνήθη νὰ μοῦ κατονομάσῃ ὡς ἀπόρρητον, καθόσον "τὰ ἔχοντα σχέσιν μὲ τὰς ἐν Ἑλλάδι Ὀργανώσεις ὑπήγοντο εἰς τὴν σφαῖραν τῆς προστασίας καὶ ἐξυπηρετήσεως τῶν Ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ ὡς τοιαῦτα ἀνήκουν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς

Κυβερνήσεως".

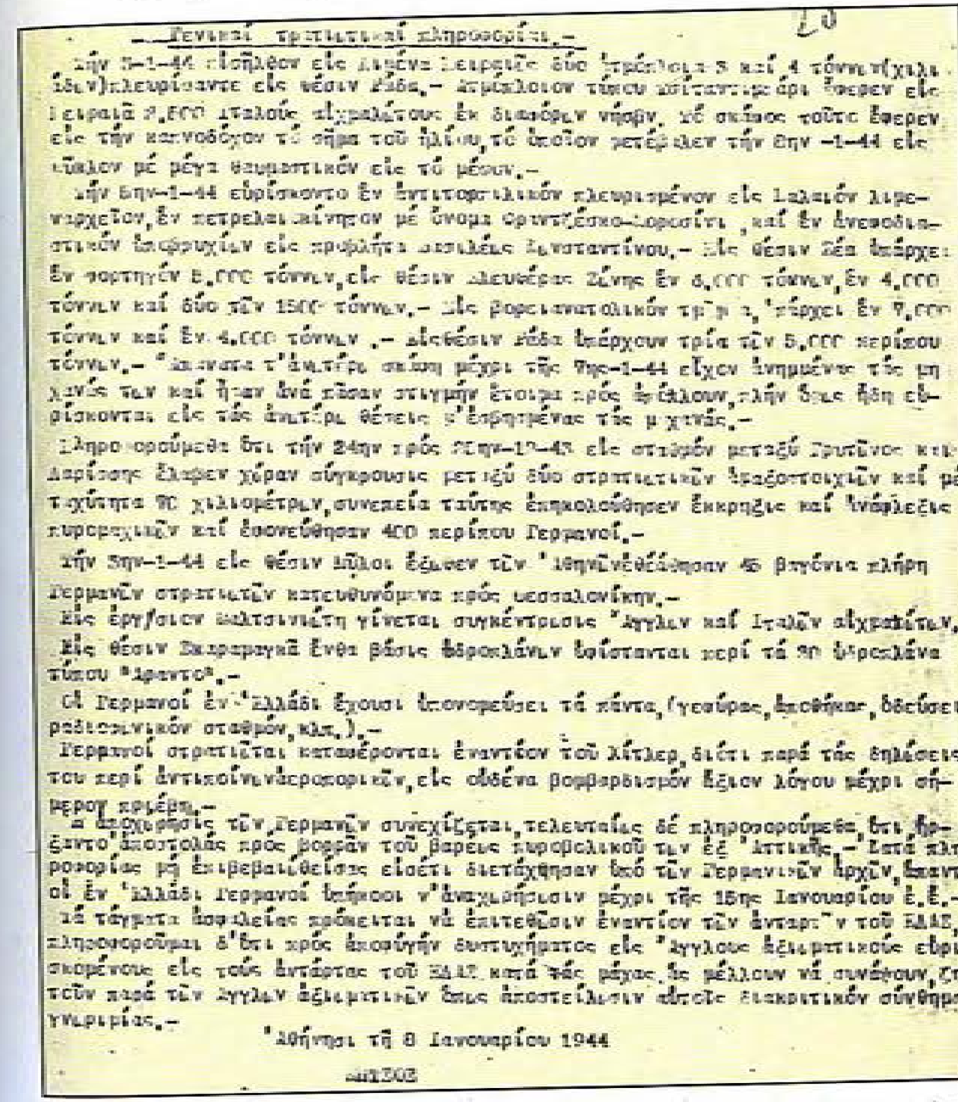
»Τέλος ἀπὸ τὸν τότε Ἀντιπρόεδρον κ. Κανελλόπουλον ἐζήτησα ὅπως μᾶς παρασχεθοῦν τὰ μέσα τῆς προετοιμασίας τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, προσθέσας ὅτι θὰ ἔδει ἡ Κυβέρνησις μετὰ συμπαθείας νὰ παρακολουθήσῃ καὶ ὑποβοηθήσῃ τὸ ἔργον τῆς Ὀργανώσεώς μας, λαμβάνουσα ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι τυγχάνει ἡ μόνη καθαρῶς στρατιωτικὴ τοιαύτη, μὴ ἔχουσα πολιτικὰς ἐπιδιώξεις, πειθαρχοῦσα δὲ εἰς τὰς ἐντολὰς τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κ. Κανελλόπουλος μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἀναγνωρίζει ὅτι ἡ Ὀργάνωσίς μας εἶναι **ἡ μόνη καθαρῶς στρατιωτική**, προσθέσας ὅτι διὰ τὸν λόγον τοῦτον θὰ μᾶς παρασχεθοῦν τὰ μέσα, ὅπως ἄλλως τε καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς Ὀργανώσεις, μηδὲ τῶν κομμουνιστῶν ἐξαιρουμένων. Μοῦ προσέθεσε δὲ ὅτι θὰ ἐδίδοντο καὶ ὅπλα, "πλὴν ὅμως μετὰ προσοχῆς **καὶ εἰς ἐκείνας μόνον τὰς Ὀργανώσεις αἵτινες θὰ τὰ ἐπιστρέψουν μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀγῶνος ἀσυζητητί**". Εἰς τὴν ἐπαναληφθεῖσαν παράκλησίν μου τοῦ διευκολύνῃ τὴν ἐπιστροφήν μου εἰς Ἀθήνας, ὁ κ. Κανελλόπουλος ἀπήντησεν αὐτὴν τὴν φορὰν διὰ κατηγορηματικῆς ἀρνήσεως.

»Μετὰ μῆνα περίπου ὁ κ. Κανελλόπουλος ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν συνοδεύσαντά με Συντ/χην.

»Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀκροάσεως ὁ κ. Κανελλόπουλος, ἀναφερόμενος εἰς τὰ περὶ τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ συντονισμοῦ ἐξ "ἀχρωματίστων" προσώπων ἀποτελουμένης, ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ἀπηνῶς κατόπιν διωχθέντα Ἀνώτερον Ἀξιωματικόν, πολεμιστὴν πέντε πολέμων καὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ τοιούτου, ὅτι ἡ διορισθεῖσα τριμελὴς ἐπιτροπὴ τῶν **"ἀχρωματίστων"** προσώπων εἶχε τεθῆ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Τσέλλου, **Ὑπαρχηγοῦ τοῦ κόμματος** τοῦ κ. Κανελλοπούλου καὶ κατόπιν Ὑπουργοῦ, ἀρχηγοῦ δὲ τῆς ἀσημάντου πολιτικοστρατιωτικῆς Ὀργανώσεώς του. Ταῦτα, τῇ παρακλήσει μου, ἐγγράφως μοῦ ἐγνώρισεν ὁ προρρηθεὶς κ. Συντ/χης, ἐπιφυλάσσομαι δὲ νὰ παραδώσω τὴν ἄνω ἐπιστολὴν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν μετὰ τῶν ἄλλων ἐγγράφων, εὐθὺς ὡς παραλάβω ἐξ Αἰγύπτου τὸ ἀρχεῖον μου.

»Τὰ ἄνω προταθέντα εἰς τὸν κ. Κανελλόπουλον σχετικῶς πρὸς τὴν Ὀργάνωσιν τοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Ἀγῶνος, εἶχον ἐν συντομίᾳ διατυπωθῆ ἐν τῇ ἀπὸ 7 Μαΐου, 1942 ἀναφορᾷ μου, ἀποσταλείσῃ ἐκ Σμύρνης πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα, ὡς ἀρχηγὸν τοῦ Στρατοῦ καὶ τὸν τότε Πρωθυπουργὸν κ. Ἐμμανουὴλ Τσουδερόν, εὑρισκομένους, ὡς γνωστόν, ἐν Καΐρῳ. Τὴν ἐν λόγῳ ἀναφοράν μου ἀπέστειλα λόγῳ

τοῦ ὅτι ἠπειλήθη ἡ συνέχισις τοῦ ταξειδίου μου πρὸς Μ. Ἀνατολήν, διαταχθείσης τῆς ἀποστολῆς μου εἰς τὰς Γερμανικὰς Ἀρχὰς Μυτιλήνης, ὡς ἐν τῇ προμνησθείσῃ ὑπ᾽ ἀριθ. 1 συνημμένῃ ἐμπιστευτικῇ ἐκθέσει ἀναφέρω. Παρέδωσα δὲ ταύτην συνοδευόμενος παρὰ τοῦ τότε Γεν. Προξένου Σμύρνης εἰς τὸν πρὸ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἀλβανικῆς Ἐποποιΐας χρηματίσαντα Στρατιωτικὸν Ἀκόλουθον παρὰ τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικὴ Πρεσβεία Συντ/χην κ. BLUND, εὑρι-

Γενικαί στρατιωτικαί πληροφορίαι.-

Τήν [illegible]-1-44 εἰσέπλευσαν εἰς λιμένα Πειραιῶς δύο [illegible] 3 καί 4 τόννων (χιλιάδων) [illegible] εἰς θέσιν [illegible].- [illegible] ἔφερεν εἰς Πειραιᾶ 2.000 ἰταλούς αἰχμαλώτους ἐκ διαφόρων νήσων, τό σκάφος τοῦτο ἔφερεν εἰς τήν καπνοδόχον τό σῆμα τοῦ ἡλίου, τό ὁποῖον μετέβαλεν τήν 8ην-1-44 εἰς κύκλον μέ μέγα θαυμαστικόν εἰς τό μέσον.-

Τήν 8ην-1-44 εὑρίσκοντο ἐν [illegible] εἰς [illegible], ἕν πετρελαιοκίνητον μέ ὄνομα [illegible], καί ἕν [illegible] εἰς [illegible] Κωνσταντίνου.- Εἰς θέσιν [illegible] ὑπάρχει ἕν φορτηγόν 8.000 τόννων, εἰς θέσιν [illegible] ἕν 6.000 τόννων, ἕν 4.000 τόννων καί δύο τῶν 1500 τόννων.- [illegible] ὑπάρχει ἕν 7.000 τόννων καί ἕν 4.000 τόννων.- [illegible] ὑπάρχουν τρία τῶν 5.000 περίπου τόννων.- [illegible] μέχρι τῆς 7ης-1-44 εἶχον [illegible] καί ἦσαν ἀνά πᾶσαν στιγμήν ἕτοιμα πρός [illegible], πλήν ὅμως ἤδη εὑρίσκονται εἰς τάς [illegible] θέσεις [illegible].-

Πληροφορούμεθα ὅτι τήν 24ην πρός [illegible]-12-43 εἰς σταθμόν μεταξύ [illegible] καί Λαρίσσης ἔλαβεν χώραν σύγκρουσις μεταξύ δύο στρατιωτικῶν ἁμαξοστοιχιῶν καί μέ ταχύτητα 90 χιλιομέτρων, συνεπείᾳ ταύτης ἐπηκολούθησεν ἔκρηξις καί ἀνάφλεξις πυρομαχικῶν καί ἐφονεύθησαν 400 περίπου Γερμανοί.-

Τήν 5ην-1-44 εἰς θέσιν [illegible] ἔφυγον [illegible] 45 βαγόνια πλήρη Γερμανῶν στρατιωτῶν κατευθυνόμενα πρός Θεσσαλονίκην.-

Εἰς ἐργοστάσιον [illegible] γίνεται συγκέντρωσις Ἄγγλων καί Ἰταλῶν αἰχμαλώτων.-

Εἰς θέσιν [illegible] ἔνθα βάσις ἀεροπλάνων ὑφίστανται περί τά 90 ἀεροπλάνα τύπου "[illegible]".-

Οἱ Γερμανοί ἐν Ἑλλάδι ἔχουσι ὑπονομεύσει τά πάντα, (γεφύρας, ἀποθήκας, [illegible] σιδηροδρομικών σταθμόν, κλπ.).-

Γερμανοί στρατιῶται καταφέρονται ἐναντίον τοῦ Χίτλερ, διότι παρά τάς δηλώσεις του περί [illegible], εἰς οὐδένα βομβαρδισμόν ἄξιον λόγου μέχρι σήμερον προέβη.-

[illegible] τῶν Γερμανῶν συνεχίζεται, τελευταίως δέ πληροφορούμεθα, ὅτι ἤρξαντο ἀποστολάς πρός βορρᾶν τοῦ βαρέως πυροβολικοῦ των ἐξ Ἀττικῆς.- Κατά πληροφορίας μή ἐπιβεβαιωθείσας εἰσέτι διετάχθησαν ὑπό τῶν Γερμανικῶν Ἀρχῶν, ἅπαντες οἱ ἐν Ἑλλάδι Γερμανοί ὑπήκοοι ν᾽ ἀναχωρήσωσιν μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ.-

[illegible] ἀσφαλείας πρόκειται νά ἐπιτεθῶσιν ἐναντίον τῶν ἀνταρτῶν τοῦ ΕΔΕΣ, πληροφοροῦμαι δ᾽ ὅτι πρός ἀποφυγήν δυστυχήματος εἰς Ἄγγλους ἀξιωματικούς εὑρισκομένους εἰς τούς ἀντάρτας τοῦ ΕΔΕΣ κατά τάς μάχας, [illegible] μέλλουν νά συνάψουν, ζητοῦν παρά τῶν Ἄγγλων ἀξιωματικῶν ὅπως ἀποστείλωσιν [illegible] διακριτικόν σύνθημα γνωριμίας.-

Ἀθῆναι τῇ 8 Ἰανουαρίου 1944

[illegible]

Η «Χ» ἀπέστειλε, μεταξὺ ἄλλων τὸν Ἰανουάριο 1944, τὸ ἀνωτέρω δελτίο πρὸς τὸ Σ.Μ.Α., πλῆρες πολύτιμων πληροφοριῶν γιὰ τὶς ἀπώλειες τῶν Γερμανῶν.

σκόμενον τότε ἐν Σμύρνῃ καὶ εἰς ὃν Ἄγγλον Συντ/χην ὀφείλεται ἡ σωτηρία τόσον ἐμοῦ ὅσον καὶ 8 ἄλλων ἀξιωματικῶν, (ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων) καὶ ὁπλιτῶν.

»Τὴν ἀναφοράν μου ταύτην ὁ ἐξαίρετος ἄνω Ἄγγλος Ἀνώτερος Ἀξιωματικὸς ἀπέστειλεν ἐπειγόντως εἰς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα, ὅστις παρέδωσε ταύτην εἰς τὸν τότε Πρωθυπουργόν, μετὰ θερμῆς συστάσεως.

»Ὁ τότε Πρωθυπουργὸς παρέδωκε ταύτην εἰς τὸν κ. Π. Κανελλόπουλον, ἅμα τῇ ἀναλήψει παρὰ τοῦ τελευταίου τῆς Ἀντιπροεδρίας τῆς Κυβερνήσεως προσθέσας, (ὡς ὁ κ. Τσουδερὸς μὲ διεβεβαίωσεν) εἰς τὴν Βασιλικὴν σύστασιν καὶ τὴν προσωπικὴν ἰδικήν του.

»Τέλος ὁ κ. Κανελλόπουλος μοῦ ἀνήγγειλεν κατὰ τὴν πρώτην ἀκρόασίν μου, τὴν εἰς αὐτὸν παράδοσιν ταύτης παρὰ τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ, πλὴν αἱ δυὸ θερμαὶ συστάσεις οὐδὲν ἕτερον ἀποτέλεσμα εἶχον, πλὴν τοῦ νὰ λάβω παρὰ τοῦ κ. Κανελλοπούλου, ἓν μάθημα Συνταγματικοῦ Δικαίου.

»Ἀτυχῶς ὁ κ. Κανελλόπουλος δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὸ ν' ἀγνοήσῃ τὴν κατ' αὐτὸν "μόνην στρατιωτικὴν" Ὀργάνωσίν μας, ἢ ἔστω καὶ νὰ τηρήσῃ τὴν πλέον ἐχθρικὴν στάσιν ἀπέναντι τῶν ἀποσταλέντων ἐκ μέρους της μελῶν της, πρὸς λῆψιν τῶν ὁδηγιῶν καὶ ἐντολῶν τῆς Κυβερνήσεως. Τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ ὁ κατόπιν ἐλθὼν εἰς Κάϊρον Ὑπαρχηγός του κ. Τσέλλος ὡς καὶ τὸ δημιουργηθὲν περιβάλλον των, ἀφοῦ πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις ἐδυσφήμησαν τὴν Ὀργάνωσιν, κατέληξαν εἰς τὸ νὰ βεβαιοῦν ὅτι δὲν ὑφίστατο πλέον, διαλυθεῖσα, μέχρι σημείου ὥστε λοχαγὸς Ἄγγλος, ὁ κ. L..., ἐπισκεφθεὶς μὲ τὴν 4 Ἀπριλίου 1943 ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ "METROPOLITAN" τοῦ Καΐρου (ὡς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 3 συνημμένῃ ἐμπιστευτικῇ ἐκθέσει μου ἀναφέρω) μὲ διεβεβαίου πλὴν ἄλλων ὅτι δὲν ὑφίστατο πλέον ἡ Ὀργάνωσίς μας.

»Τὸ τοιοῦτον συνέπιπτε μὲ παρομοίας διαβεβαιώσεις τοῦ κ. Τσέλλου, πρὸς ἔγκριτον πρόσωπον τῆς παροικίας Ἀλεξανδρείας, ἐπιστρατευμένον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ὅπερ, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του, ἐγνώριζε τὰ τῆς Ὀργανώσεως. Συνέπιπτεν ἐπίσης μὲ τὴν πληροφορίαν ἣν ὁ πρώην Ὑπουργὸς κ. Στ. Δημητρακάκης μοὶ παρέσχεν, καθ' ἣν ὁ κ. Κανελλόπουλος, εὑρισκόμενος κατὰ τὰ τέλη 1942 καὶ Ἰανουάριον 1943 ἐν Λονδίνῳ, συζητήσεως γενομένης περὶ τῆς Ὀργανώσεως καὶ ἐμοῦ, πλὴν ἄλλων δυσφημιστικῶν χαρακτηρισμῶν τῆς

12/1Γ/43

Γενικαὶ πληροφορίαι.-

Κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον ἐ.ἔ. ἔλαβον χώραν μετακινήσεις κυρίως πολεμοφοδίων πρὸς διευθύνσεις Ἀλβανίας καὶ Θεσσαλονίκης.- Ἰσαύτως κατὰ πληροφορίας ἐγένετο φόρτωσις ὑλικοῦ πολέμου μὲ προορισμὸν (Κωνσταντινούπολις).- Τοῦτο εἶνε μᾶλλον εἰκονικὸν ἵνα παραπλανήσῃ ἐπὶ τοῦ πραγματικοῦ σκοποῦ.- Ἀφίχθησαν κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα δυνάμεις στρατιωτικαὶ Πολωνῶν (ἐκ Γερμανοί), αἱ δὲ δυνάμεις αὗται κατηυθύνθησαν εἰς Πελοπόννησον.- Οὗτοι ἐξεφράσθησαν ὅτι ἐστρατεύθησαν μᾶλλον βιαίως, ἐλπίζουν δὲ εἰς πολὺ σύντομον τέλος τοῦ πολέμου.- Κατὰ τὰς ἀπὸ 1-12 Δ/βρίου ἐ.ἔ. συνεχίσθησαν κινήσεις ἀποστολῆς πολεμικοῦ ὑλικοῦ μὲ προορισμὸν Λάρισσαν καὶ Θεσσαλονίκην.- Τὴν 10ην/12 1943 ἐκ τοῦ σταθμοῦ Ρούφ ἐνεχώρησαν τρεῖς ἁμαξοστοιχίαι πλήρεις πολεμικοῦ ὑλικοῦ, κατευθυνόμεναι πρὸς Λάρισσαν.- Ἁμαξοστοιχία ἐκ 50 βαγονίων πλήρης Ἄγγλων αἰχμαλώτων, ἐκκινήσασα ἐξ Ἀθηνῶν διῆλθεν τὴν 10ην/12/43 ἐκ [illegible]τερίνης -Θεσσαλονίκης. Τὰ παράθυρα τῶν βαγονίων ἦσαν κεκλεισμένα πλὴν ἑνὸς εἰς ἕκαστον βαγόνιον τὸ ὁποῖον καὶ ἦτο ἐφραγμένον μὲ συρματόπλεγμα.- Κατὰ τοὺς ἐνδιαμέσους σταθμοὺς οἱ Ἕλληνες ἀπεπειρῶντο νὰ προσφέρωσιν δῶρα εἰς τοὺς περιχαρεῖς Ἄγγλους στρατιώτας, τῶν ὁποίων τὸ ἠθικὸν ἦτο ἄριστον, ἀλλὰ ἠποδίζοντο ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, οἵτινες πολλάκις ἐπυροβόλουν κατὰ τῶν πλησίον τοῦ σταθμοῦ συγκεντρουμένων ὁμίλων.- Οἱ Γερμανοὶ εἰς τοὺς τέως συμμάχους των καὶ ἤδη αἰχμαλώτους των Ἰταλούς, συμπεριφέρονται σκαιότατα.- Οἱ Ἰταλοὶ τῆς νήσου Λέρου ἀπεβιβάσθησαν εἰς Πειραιᾶ ὡς αἰχμάλωτοι.- Οὗτοι ἦσαν τελείως ἐξηντλημένοι ἐκ τῆς κοπώσεως, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ σείρουσι οὐδὲ τοὺς πόδας των, εἰς τὰς διαμαρτυρίας των δὲ ὅπως ἀναπαυθοῦν οἱ Γερμανοὶ τοὺς ἐχλεύαζον καὶ τοὺς ἐκτύπουν.- Ἡ ἀθλιεστάτη πραγματικὰ κατάστασις τῶν Ἰταλῶν ἐπροκάλεσεν εἰς τοὺς παρευρισκομένους Ἕλληνας τὸν οἶκτον, καὶ πολλοὶ προσεφέρθησαν νὰ τοὺς δώσωσιν τσιγάρα ἄρτον κλπ. πλὴν κάθε προσφορὰ ἀπερρίπτετο ὑπὸ τῶν Γερμανῶν φρουρῶν.-

Αἱ προκηρύξεις αἵτινες ἔφερον τὴν ὑπογραφὴν Κομισάριος τῆς 9ης στρατιᾶς Δ. Πετρώφ, πληροφορούμεθα ἐξ ἐγκύρου πηγῆς ὅτι ἐξετυπώθησαν ἐν Ἀθήναις παρὰ τῆς Γερμανικῆς Προπαγάνδας.-

Ἡ Γερμανικὴ προπαγάνδα ἐτοιχοκόλλησεν ἑκατέρωθεν τῶν κεντρικοτέρων ὁδῶν Ἀθηνῶν φύλλα εἰς ἃ εἶχον σκιτσογραφήσει τὴν συνδιάσκεψιν τῆς Μόσχας.- Εἰς τὰ σκίτσα των παρουσιάζουν τοὺς Ἀγγλοαμερικανοὺς ὡς παραδίδοντας τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν Μόσχαν.-

Ἀθήνησι τῇ 17 Δ/βρίου 1943

[illegible]

Ἕνα ἀκόμη δελτίο πληροφοριῶν, τὸ ὁποῖο ἡ «Χ» ἀπέστειλε πρὸς τοὺς Ἄγγλους στὴ Μέση Ἀνατολὴ καὶ τὸ ὁποῖο καταγράφει τὶς κινήσεις τῶν Γερμανῶν.

Ὀργανώσεως ἐβεβαίωσε τοὺς συναδέλφους του ὅτι δὲν ὑφίστατο πλέον, περὶ ἐμοῦ δὲ ἔρριψε καὶ ὑπαινιγμὸν ἀνάξιον τόσον αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἐμοῦ, ὑπαινιγμὸν σχέσιν ἔχοντα μὲ τὰ ἐν τῇ ὑπ᾽ ἀριθ. 1 προρρηθείσῃ ἐμπιστευτικῇ ἐκθέσει μου ἀναφερόμενα, σχετικῶς πρὸς τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐπὶ ἕνα καὶ ἥμισυ μῆνα παραμονήν μου ἐν Σμύρνῃ.

»Κατόπιν τῶν ἄνω, δὲν εἶναι ἐκπληκτικὸν ὅτι ἡ ἰσχυροτέρα κατ᾽ Ἰανουάριον τοῦ 1942 καὶ μόνη Στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις, ἧς τὴν συνεργασίαν κατ᾽ Ἰανουάριον τοῦ 1942 μετὰ τόσης ἐπιμονῆς ἐζήτησεν ἡ Ε.Α.Μ., ἀπορριφθείσης τῆς σχετικῆς προτάσεώς της λόγῳ τῶν πολιτικῶν αὐτῆς ἐπιδιώξεων, ἡ Ὀργάνωσις ἣν ὁ τότε ἁρμόδιος διὰ τὴν ἐπαναστατικὴν κίνησιν Ἑλλάδος Ἄγγλος Συνταγματάρχης κ. J... προώριζε διὰ νὰ **ἀναλάβῃ τὸν ἀνταρτικὸν Ἀγῶνα κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1943**, ὡς διεβεβαίωσε τόσον ἐμὲ ὅσον καὶ τὸν συνοδεύσαντά με Συντ/χην, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ 1942, μεταφράζοντος τοῦ Πρίγκηπος Πέτρου, διευθύνοντος τὸ Γραφεῖον Συνδέσμου, τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης, δὲν εἶναι ἐκπληκτικὸν πῶς ἡ Ὀργάνωσις αὕτη, κατόπιν ἠγνοήθη, προτιμηθείσης τῆς Ε.Α.Μ. πρὸς ἣν ὁ κ. Κανελλόπουλος παρέσχε πλήρη τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ὑποστήριξιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θέλω ὑποβάλῃ ἰδιαιτέραν ἔκθεσιν μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ Ἀρχείου μου, συνυποβάλλων ἅμα καὶ ἀντίγραφα σχετικῶν ἀναφορῶν μου, ἃς ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους 1942 ἀπέστειλα εἰς τὸν ἐν Λονδίνῳ εὑρισκόμενον τότε κ. Κανελλόπουλον, μέσῳ τοῦ τότε Ὑφυπουργοῦ Προπαγάνδας κ. Ἀνδρ. Μιχαλοπούλου καὶ ὧν ἀναφορῶν μου ἀντίγραφα ἀπέστειλα καὶ εἰς τὸν τότε Πρωθυπουργὸν κ. Ἐμμαν. Τσουδερόν.

»Ἐκ τῆς ἄνω στάσεως τοῦ τότε κ. Ἀντιπροέδρου ἐνθαρρυνόμενοι οἱ ἐν ἐδαφίοις 3 καὶ 4 ἀναφερόμενοι ἤρξαντο ἀπηνῆ συκοφαντικὴν ἐπίθεσιν τόσον κατὰ τῆς Ὀργανώσεως ὅσον καὶ τῶν ἀποσταλέντων ἐκπροσώπων αὐτῆς, ἐπεκταθείσης τῆς διώξεως ταύτης καὶ κατὰ παντὸς Ἀξιωματικοῦ ὃν ἐθεώρουν ἀνήκοντα, πρὸ τῆς εἰς τὴν Μ. Ἀνατολὴν καθόδου του, εἰς τὴν Ὀργάνωσιν. Ἡ μὲν συκοφαντικὴ δυσφήμησις τῆς Ὀργανώσεως ἤρξατο ἀπὸ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ 1942 δι᾽ ἐντύπου λιβελλογραφήματος, ἐν ᾧ ἀνεφέρετο ἡ Ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς ἐπωνυμίαν, προστεθέντος καὶ τοῦ ὀνόματος Στρατηγοῦ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχοντος πρὸς ταύτην καὶ ἀντιθέτως εἰς ἀπολύτως ἐχθρικὰς τοιαύτας εὑρισκομένου μετὰ τοῦ ἐντίμου

Στρατιώτου, τότε Ἀρχηγοῦ της. Ἡ κυκλοφορία αὐτῆς συνέπεσε μὲ τὴν δευτέραν περίοδον τῆς ἐνάρξεως τῆς διώξεως παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς κατὰ τοῦ τότε Ἀρχηγοῦ της ὡς καὶ τοῦ νῦν τοιούτου καὶ ἄλλων μελῶν τῆς Ὀργανώσεως, ὥστε βασίμως νὰ πιστεύῃ κανείς, ὅτι ἡ δίωξις αὕτη ἦτο συνέπεια τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τοῦ ταχυδρομείου κυκλοφορήσαντος συκοφαντικοῦ λιβέλλου. Ἡ δὲ δίωξις κατὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκομένων μελῶν τῆς Ὀργανώσεως ἐνετάθη μετὰ τὸ πρῶτον ἐπαναστατικὸν κίνημα, συλληφθέντων καὶ ἐξορισθέντων τῶν ἐκεῖ γνωστῶν μελῶν της, παρὰ τῆς διοικούσης τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν φατρίας, ἥτις ἐξέθρεψε καὶ προητοίμασε τὰ ἐπακολουθήσαντα τρία ἕτερα στασιαστικὰ κινήματα, ἅτινα, ἰδίᾳ δὲ τὸ τελευταῖον, κατερράκωσαν τὸ Ἑλληνικὸν γόητρον, διὰ τῶν ἀθλιοτήτων αἵτινες συνέβησαν καὶ κατεβαράθρωσαν, μετὰ τοῦ κύρους τοῦ Κράτους καὶ τὸν σεβασμὸν ὃν ἡ τιμία Ἑλληνικὴ Στρατιωτικὴ στολὴ ἐνέπνεεν εἰς τὸν κόσμον.

»Ἐκ τῶν γνωστῶν τότε ἐν Αἰγύπτῳ μελῶν τῆς Ὀργανώσεως τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰς τάξεις τοῦ Στρατοῦ, ἄλλοι ἐφυλακίσθησαν ἄλλοι δὲ ἐξωρίσθησαν.

»Κατὰ τὸ Συνέδριον τοῦ Λιβάνου, ὁ πρώην Πρωθυπουργὸς κ. Γ. Παπανδρέου, μ᾽ ἐκάλεσεν ὅπως λάβω μέρος ὡς ἐκπρόσωπος Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως, ἐκδοθέντος καὶ τοῦ σχετικοῦ διαβατηρίου. Ἀτυχῶς ἡ μετάβασίς μου ἐματαιώθη κατόπιν ἐπιστολῆς τοῦ κ. Σ. Βενιζέλου, ἀπειλήσαντος ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεώς του νὰ μετάσχῃ τοῦ Συνεδρίου εἰς ἣν περίπτωσιν μετέβαινον ἐγὼ (ὡς καὶ ἕτερος ἐν Καΐρῳ εὑρισκόμενος ἐκπρόσωπος Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως) ὡς ὁ κ. Γ. Παπανδρέου μὲ διεβεβαίωσεν ἔκτοτε. Πάντως ἡ Ὀργάνωσις ἐξεπροσωπεύθη παρ᾽ ἐγκρίτου Στρατιωτικοῦ, τοῦ Στρατηγοῦ κ. Κ. Βεντήρη, ὅστις εἶχεν ειδικὴν ἐντολὴν παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεως.

»Περαιῶν τὴν σύντομον αὐτὴν ἔκθεσιν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐνεργειῶν μου πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς μου, γραφεῖσαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐλαχίστων σημειώσεων ἃς ἠδυνήθην νὰ φέρω μετ᾽ ἐμοῦ (λαμβανομένου ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ μεταφέρω τὸν πλήρη φάκελλον, ἐφ᾽ ὅσον ἐπρόκειτο νὰ διεισδύσω εἰς Ἀθήνας κατὰ τὸ διάστημα τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς), περαιῶν τὴν ἔκθεσίν μου ταύτην, θὰ ὤφειλον νὰ ἀναφέρω καὶ ὡρισμένας ἐνεργείας μου παρὰ τοῖς πρώην Πρωθυπουργοῖς κ.κ. Ἐμμαν. Τσουδεροῦ καὶ Γ. Παπανδρέου. Αἱ ἐνέρ-

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

25-1-44.

1) Κατὰ τὴν ἀεροπορικὴν συμμαχικὴν ἐπιδρομὴν τῆς 22-1-44 εἰς ἀει Χασανίου (περιοχὴν Ἑλληνικοῦ) προυξενηθησαν αἱ ἑξῆς βλάβαι.
α) Εἰς θέσιν Ἁγία Βαρβάρα Παλ. Φαλήρου ἐπλήγη ἀπ' εὐθείας ἓν ἀντιαεροπορικὸν πυροβολεῖον μὲ ἀποτέλεσμα τὴν τελείαν καταστροφὴν αὐτοῦ καὶ τὸν φόνον ἑπτὰ Γερμανῶν στρατιωτῶν. Ἕτεραι δύο βόμβαι πεσοῦσαι πλησίον δύο ἑτέρων ἀντιαεροπορικῶν πυροβολείων, ἐπροξένησαν βλάβας εἰς τὰ πυροβόλα καὶ ἔθεσαν ἐκτὸς μάχης ἅπαν τὸ προσωπικὸν αὐτῶν.-
β) Ἕτεραι ἐννέα βόμβαι πεσοῦσαι εἰς τὴν περιοχὴν 2ας στάσεως Καλαμακίου οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔσχον.-

2) Τὴν 22-1-44 προσεγειώθησαν εἰς ἀεροδρόμιον Ἑλληνικοῦ 35 ἀεροπλάνα βαρέα καὶ ἐλαφρὰ βομβαρδιστικά. Ἐξ αὐτῶν 10 περίπου ἦσαν τετρακινητήρια βαμμένα διὰ χρώματος βαθέως κιτρίνου μὲ σκοτεινοτέρας ἀποχρώσεις. Ὡς ἐπληροφορήθημεν ταῦτ[α] προέρχονται ἐκ Πολωνίας ἢ Βορείου Ρουμανίας ὅπου τὸ ἔδαφος ἔχει τοιαύτην ἀπόχ[ρω]σιν.

3) Τὴν 22-1-44 μία ἀεροπορικὴ μονὰς Γλυφάδος ἀνεχώρησεν διὰ Θεσσαλονίκην. Οἱ Γε[ρ]μανοὶ θέλοντες νὰ ἀποδείξουν ὅτι πρόκειται περὶ ἀντικαταστάσεως μόνον, ἔστειλα[ν] τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Γλυφάδα ἑτέραν ἀεροπορικὴν μονάδα ἥτις ὅμως ἀνεχώρησεν μετ' ὀλίγην ὥραν πάλιν δι' Ἀθήνας.

4) Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἅπαντες οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν ἐνεργὸν ἀεράμυναν γερμανικοὶ σχηματισμοὶ τῆς βάσεως Ἑλληνικοῦ ἀπαγορεύεται νὰ ἐξέλθου[ν] τοῦ στρατοπέδου των ἄνευ εἰδικῆς ἀδείας παρεχομένης δυσκόλως. Τοῦτο ἐφηρμόσθη διότι παρουσιάσθησαν ἐσχάτως πολλὰ κρούσματα ἀπειθαρχίας καὶ ἐκδηλώσεων κατὰ τοῦ Χίτλερ. Τὸ μέτρον αὐτὸ τῆς γερμανικῆς διοικήσεως σκοπὸν ἔχον τ[illegible] μεταδόσεως πληροφοριῶν ηὔξησαν τὴν ἀγανάκτησιν τῶν γερμανῶν στρατιωτῶν.

5) Τὴν 22-1-44 400 Ἰταλοὶ στρατιῶται οἵτινες ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι εἰς Ἑλληνικόν, ἀρνηθέντες εἰς τὸν Ντοῦτσε καὶ Χίτλερ ἀνεχώρησαν διὰ Γερμανίαν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς στρατιωτικῆς των ἐκπαιδεύσεως καὶ χρησιμοποιήσεώς των ὅπου δὲ παρὰ τῶν γερμανῶν. Εἰς ἀντικατάστασιν αὐτῶν μετήχθησαν εἰς Ἑλληνικὸν 600 Ἰταλ[οὶ] αἰχμάλωτοι ἐκ τῶν ἀρνηθέντων στρατιωτικὴν συνεργασίαν μετὰ τῶν γερμανῶν. Οὗτοι ὑποβάλλονται καθημερινῶς εἰς βαρυτέρας ἀγγαρείας καὶ [illegible] διαιτῶνται πενιχρότατ[α].

6) Κατὰ τὸν βομβαρδισμὸν Ἑλληνικοῦ τῆς 24-1-44 οὐδεμία βλάβη ἐπῆλθεν γενικ[ῶς] εἰς τὴν περιοχήν. Ἅπασαι αἱ ῥιφθεῖσαι βόμβαι ἔπεσαν διακόσια μέτρα εἰς τὸν ἄνω τοῦ Κολλεγίου δηλαδὴ Ἑλληνικοῦ κενὸν χῶρον μεταξὺ Ἑλληνικοῦ καὶ Βουτζάρα.

7) Ὁ Ὑπαρχηγὸς τῶν ἐν Ἀθήναις Σ.Σ. τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐδέσμευσεν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ 200 κυβικὰ πολυτελοῦς ξυλείας ἣν πρὸς ἴδιον χρηματισμ[ὸν] διαθέτει εἰς Ἕλληνας διὰ διαταγῆς ἐκδοθείσης.-

8) Παρὰ τῆς ἐνταῦθα γερμανικῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν ἐκπαιδεύεται ἄτομον τῆς ἐμπιστοσύνης μας εἰς ἀσύρματον μὲ σκοπὸν νὰ σταλῇ μετὰ Ἰταλοῦ φίλου του πράκτορος τῶν Γερμανῶν εἰς Αἴγυπτον ἵνα ἐκεῖ χρησιμοποιηθῶσιν παρὰ τῆς Γερμανικῆς ἐν Αἰγύπτῳ ὑπηρεσίας κατασκοπείας. Τὸν χρόνον τῆς ἀναχωρήσεώς του θὰ πληροφορηθῶμεν ἐγκαίρως καὶ θὰ ἐνημερώσωμεν ὑμᾶς ἐπὶ τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν ὑπόθε[σιν] στοιχείων.-

Δελτίο πληροφοριῶν, τὸ ὁποῖο ἡ «Χ» ἀπέστειλε πρὸς τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τὴν 25.1.1944, τὸ ὁποῖον παρέχει τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ βομβαρδισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ, τῆς 22.1.1944, ὑπὸ τῶν συμμαχικῶν ἀεροπλάνων. Παρέχονται ἐπίσης, πλῆθος ἄλλων σημαντικῶν πληροφοριῶν.

γειαί μου αὗται γενόμεναι κατὰ τὸ διάστημα τὸ διαδραμὸν μετὰ τὸ πρῶτον ἀντεθνικὸν στασιαστικὸν κίνημα τοῦ Μαρτίου 1943, δὲν νομίζω ὅτι πρέπει ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας νὰ ἔλθουν εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Ἔχουν σχέσιν μὲ πρόσωπα καὶ πράξεις, αἵτινες ἐπέθεσαν ἐπὶ τῶν ὑποκινησάντων καὶ διαπραξάντων αὐτὰς τὴν σφραγῖδα τῆς προδοσίας κατὰ τῆς Πατρίδος καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἔθνους. Καὶ ὡς τοιαῦται δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἐπιτείνουν τὴν ὑπάρχουσαν σήμερον ἔκρυθμον κατάστασιν καὶ σύγχυσιν.

»Πάντως θεωρῶ καθῆκον μου νὰ προσθέσω ὅτι, ἀκολουθῶν τὰς ἀρχὰς τῆς Ὀργανώσεως, καθ' ἅς, ὑπεράνω προσωπικῶν συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, ἡ τιμὴ καὶ τὸ συμφέρον τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ χειμαζομένου Λαοῦ δέον νὰ τίθενται, ὁ ὑποφαινόμενος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς τιμίας καὶ Ἐθνικῆς Ὀργανώσεώς μας, εὑρέθην πάντοτε παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς νομιμότητος, ἀδιαφορῶν περὶ τῶν προσώπων ἅτινα ἐξεπροσώπουν ταύτην. Αὗται αἱ ἐνεργειαί μου κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐπὶ δύο καὶ ἥμισυ ἔτη παραμονῆς μου ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἐκπροσώπου τῆς Ὀργανώσεως, ἐνέργειαι ἀποδεικνυόμεναι ἄλλαι δι' ἐγγράφων, ἄλλαι δὲ δυνάμεναι νὰ βεβαιωθοῦν παρὰ προσώπων ἀνηκόντων εἰς ὅλας τὰς βαθμίδας τῆς Κρατικῆς Ἱεραρχίας.

»Ἀτυχῶς τ' ἀποτελέσματα αὐτῶν τῶν ἐνεργειῶν μου, ὡς καὶ ἐκείνων τοῦ συνοδεύσαντός με Συντ/χου, δὲν ἦσαν παρὰ ἡ πικρία, ἡ ἀγωνία διὰ τὴν ἀπεργαζομένην ἀσυνειδήτως καταστροφήν, ἡ σωματικὴ καὶ οἰκονομικὴ φθορά, εἰς ἣν ὑπεβλήθην. Πλὴν ἡ συγκίνησις ἣν αἰσθάνομαι ἀναλογιζόμενος τὴν αὐτοθυσίαν ἐκείνων οἵτινες ἔζησαν μέσα εἰς τὴν κόλασιν, ἣν ἡ βάρβαρος ξενικὴ κατοχὴ καὶ οἱ σαδισταὶ τῶν κομμουνιστικῶν κατασκευασμάτων ἐδημιούργησεν, τὴν αὐτοθυσίαν τοῦ Μεγάλου Λαοῦ μας καὶ τῶν μεταξὺ αὐτοῦ ὑπερόχων συναγωνιστῶν καὶ παλαιῶν συμπολεμιστῶν μου, ἡ συγκίνησις αὐτὴ ἐξαφανίζει τὴν πικρίαν καὶ τονώνει τὴν ψυχήν μου καὶ διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος τὸν ὁποῖον ἡ Ὀργάνωσίς μας διεξάγει: Τὸν ἀγῶνα διὰ τὰς παραδόσεις, ἃς τρισχιλιετὴς πολιτισμὸς μᾶς ἐκληροδότησεν, τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Λαοῦ μας, ἑνὸς Λαοῦ ποὺ ἦτο ἄξιος καλλιτέρας τύχης. Καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸν τόσον μεγάλον, τὸν τόσον τίμιον καὶ ἱερόν, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἐπικρατήσωμεν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἔχωμεν τὸν Θεὸν εἰς τὸ πλευρόν μας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Νοεμβρίου 1944».

ΕΙΣ ΩΤΑ ΜΗ ΑΚΟΥΟΝΤΩΝ...

Ἡ ἄθλια συμπεριφορὰ τὴν ὁποία ἀντιμετώπισε στὸ Κάϊρο ὁ Ζ. Βάλβης, ἦταν βεβαίως αἰτία μεγάλης πικρίας, ἀλλὰ ὄχι τόσης ποὺ νὰ τὸν ὁδηγοῦσε σὲ σιωπὴ καὶ σὲ παράλυση. Δὲν ἔπαψε νὰ ἐνεργεῖ γιὰ τοὺς σκοποὺς τῆς «Χ» καὶ δὲν παρέλειπε νὰ δίδῃ κατὰ καιροὺς τὴν ἐπιβαλλόμενη ἀπάντηση στοὺς πολεμίους τῆς «Χ» καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων. Ἡ δοκιμασία του εἶχε γίνει ἀδρῶς γνωστὴ στὸν ἀνθοῦντα τότε Ἑλληνισμὸ τῆς Αἰγύπτου, ὁ ὁποῖος μετεῖχε –καὶ δι᾽ αἵματος– στὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα. Εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ ἑξῆς δημοσίευμα τῆς ἐφημ. **«Φῶς»** τοῦ Καΐρου, τῆς 12.12.1949:

> *«Ἀπὸ τῆς προχθὲς εὑρίσκεται εἰς τὴν πόλιν μας ὁ Ὑπαρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος (Χιτῶν) κ. Ζαφείριος Βάλβης.*
>
> *»Ὁ κ. Βάλβης δὲν εἶναι ἄγνωστος εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Αἰγύπτου. Κατὰ τὸν Ἰούνιον 1942 εἶχεν ἔλθει ἐνταῦθα ὡς ἐκπρόσωπος τῆς τότε Στρατιωτικῆς Ὀργανώσεως Χ, ἀποτελουμένης ἀπὸ ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας, πολεμιστὰς τοῦ πολέμου 1940-41, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε συμμετάσχει καὶ ὁ ἴδιος.*
>
> *»Τότε εἶχεν ἔλθει ὁ κ. Βάλβης διὰ νὰ συνεννοηθῇ ἐπὶ ὡρισμένων ζητημάτων τοῦ ἐν τῇ ὑποδούλῳ Χώρᾳ ἀγῶνος μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Γεωργίου, τοῦ Β´ καὶ τῆς ἐδῶ νομίμου, Κυβερνήσεως. Μετὰ δὲ ὤφειλε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖ, φορεὺς τῶν ἐντολῶν καὶ κατευθύνσεών των. Ἀτυχῶς ὁ κ. Βάλβης, τόσον ἐν Σμύρνῃ ὅσον καὶ ἐνταῦθα, ὑπέστη καὶ αὐτὸς τότε τὴν τύχην τῶν νομιμοφρόνων καλῶν πατριωτῶν, τεθεὶς ὑπὸ διωγμὸν τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία καὶ τῷ ἠρνήθη νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν εἰς τὴν ὑπόδουλον Χώραν ἐπιστροφήν του. Ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ προδοτικοῦ Κομμουνιστικοῦ κινήματος τοῦ Δεκεμβρίου 1944».*

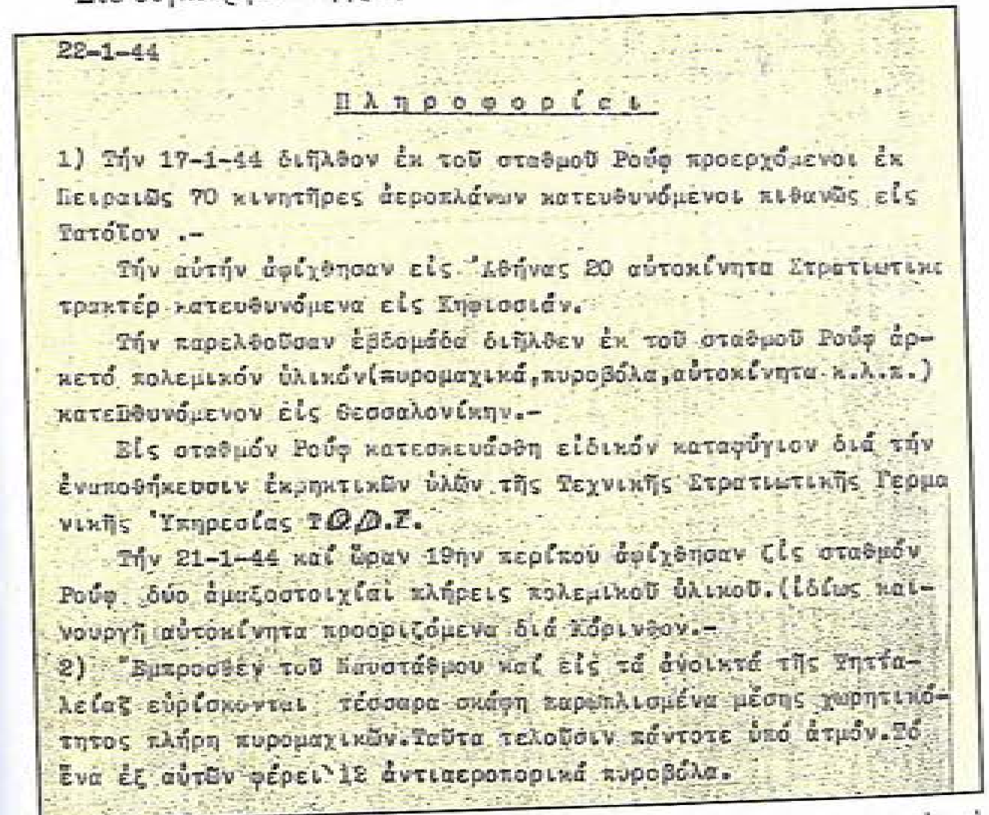
Οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς "Χ" ματαίως προσπαθοῦσαν νὰ πείσουν γιὰ τὴν ἀγαθότητα τῶν προθέσεών τους, γιὰ τὸν πατριωτικὸ χαρακτῆρα τῆς ὀργανώσεώς τους, καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια τῶν ἐκτιμήσεών τους. Ἔβλεπαν ὅτι οἱ τοῦ Καΐρου παρέλυαν καὶ ἀδρανοῦσαν, ὄχι μόνο ἐμπρὸς σὲ ὑπαρκτὲς δυσχέρειες, ἀλλὰ ἀκόμη ἐνώπιον καὶ φανταστικῶν!

Ἡ ἑλληνικὴ ὑπηρεσία πληροφοριῶν στὸ Κάϊρο, ἡ ὁποία ὑπήγετο στὸν

πρωθυπουργό, στὶς ἀρχὲς Αὐγούστου 1942 ὑπέβαλε πρὸς τὸν Τσουδερὸν ἕνα ἐνδιαφέρον δελτίον πληροφοριῶν μὲ στοιχεῖα πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς φύσεως. Ἀφοῦ παρετίθεντο ἐκτιμήσεις ὅτι, μὲ ὅσα ἀποφασίζει περὶ ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ***«ὁ κ. Κανελλόπουλος θέλει νὰ ἐνισχύσῃ τὰ κομματικὰ συμφέροντα»***, ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ ἀνεφέροντο τὰ ἀκόλουθα:

> *«Συνταγματάρχης Ἀντωνάκης καὶ κ. Βάλβης διατείνονται ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ μεταφέρουν ἐξ Ἑλλάδος εἰς Μέσην Ἀνατολὴν οἱονδήποτε ἐπιθυμοῦμεν, ἀλλ᾽ ἔχουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ κ. Κανελλόπουλος δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτούς. Οἱ ἀνωτέρω λέγουσιν ὅτι ὁ κ. Κανελλόπουλος θὰ ἤθελε νὰ ἔβλεπεν ἐκλείπουσαν τὴν Ὀργάνωσιν Λάδδα».*
>
> (Ἐμμ. Τσουδεροῦ **«Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο»**, τόμος 6´, σελ. 81).

Στὸ συγκεκριμένο ἔγγραφο συναρτᾶται ἡ ἐπιθυμία τοῦ Κανελλοπού-

22-1-44

Π λ η ρ ο φ ο ρ ί α ι

1) Τὴν 17-1-44 διῆλθον ἐκ τοῦ σταθμοῦ Ρούφ προερχόμενοι ἐκ Πειραιῶς 70 κινητῆρες ἀεροπλάνων κατευθυνόμενοι πιθανῶς εἰς Τατόϊον .-

Τὴν αὐτὴν ἀφίχθησαν εἰς Ἀθήνας 20 αὐτοκίνητα Στρατιωτικ τρακτέρ κατευθυνόμενα εἰς Κηφισσιάν.

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα διῆλθεν ἐκ τοῦ σταθμοῦ Ρούφ ἀρκετὸ πολεμικὸν ὑλικὸν(πυρομαχικά,πυροβόλα,αὐτοκίνητα κ.λ.π.) κατευθυνόμενον εἰς Θεσσαλονίκην.-

Εἰς σταθμὸν Ρούφ κατεσκευάσθη εἰδικὸν καταφύγιον διὰ τὴν ἐναποθήκευσιν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν τῆς Τεχνικῆς Στρατιωτικῆς Γερμανικῆς Ὑπηρεσίας Τ.Ω.Δ.Τ.

Τὴν 21-1-44 καὶ ὥραν 19ην περίπου ἀφίχθησαν εἰς σταθμὸν Ρούφ δύο ἁμαξοστοιχίαι πλήρεις πολεμικοῦ ὑλικοῦ.(ἰδίως καινουργῆ αὐτοκίνητα προοριζόμενα διὰ Κόρινθον.-

2) Ἔμπροσθεν τοῦ Ναυστάθμου καὶ εἰς τὰ ἀνοικτὰ τῆς Ψυτταλείας εὑρίσκονται τέσσαρα σκάφη παρεπλισμένα μέσης χωρητικότητος πλήρη πυρομαχικῶν.Ταῦτα τελοῦσιν πάντοτε ὑπὸ ἀτμόν.Τὸ ἕνα ἐξ αὐτῶν φέρει 12 ἀντιαεροπορικὰ πυροβόλα.

Ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ δελτία πληροφοριῶν, τὰ ὁποῖα ἡ «Χ» ἀπέστελλε πρὸς τὸ Στρατηγεῖο Μέσης Ἀνατολῆς. Ὑπὸ ἡμερομηνία 22.1.1944 ἀναφέρονται στὴν παραλαβὴ συγκεκριμένου πολεμικοῦ ὑλικοῦ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν.

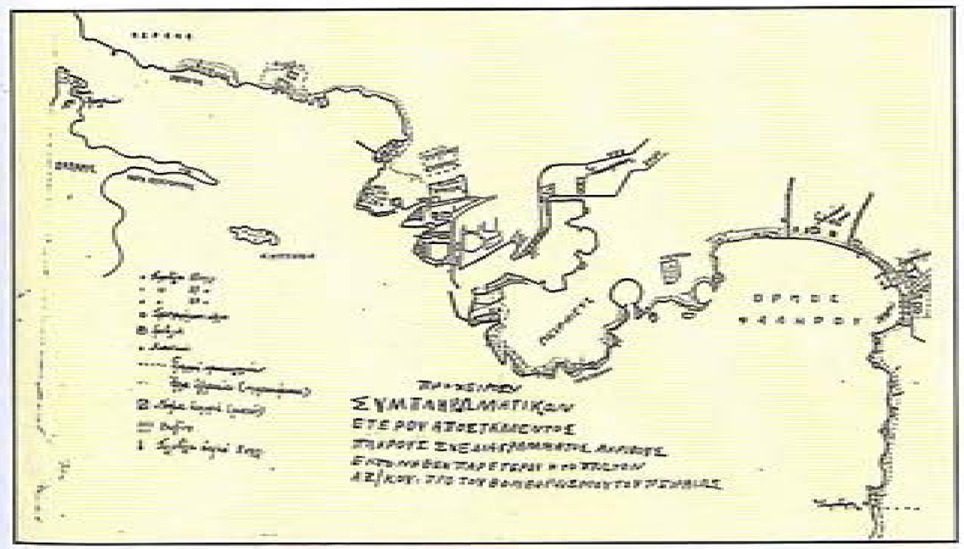
λου νὰ στείλει στὴν Ἀθήνα τὸν «νεώτερο Τσιγάντε» μὲ τὶς πολιτικὲς βλέψεις του. Ἤλπιζε, δηλαδή, ὁ Κανελλόπουλος ὅτι ὁ ἀείμνηστος Ι. Τσιγάντες, μεριμνῶν γιὰ τὴν ἀντίσταση, θὰ ἔκαμνε ἐπιλογὲς ποὺ θὰ ἐνίσχυαν τοὺς μελλοντικοὺς πολιτικοὺς καὶ πολιτειακοὺς σχεδιασμούς, μὲ ἀποφυγὴ βεβαίως τῶν βασιλοφρόνων. Δὲν ἐπέζησεν, ἀτυχῶς, ὁ γενναῖος ἐκεῖνος ἀγωνιστὴς γιὰ νὰ τοῦ ἀναφέρει ποιούς ἀντιστασιακοὺς συνάντησε στὴν Ἀθήνα καὶ ποιοί ἀπὸ αὐτοὺς τοῦ ἐνέπνευσαν ἐμπιστοσύνη μὲ τὸ ἦθος, τὸν πατριωτισμό τους καὶ τὴν ἔμπρακτη ἑτοιμότητά τους γιὰ δράση. Θὰ τοῦ εἶχε ἀναφέρει ὅτι τέσσερεις μέρες προτοῦ κυκλωθεῖ ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς στὸ κρησφύγετό του, εἶχε συναντήσει τὸν ἀρχηγὸ τῆς «Χ» Γρίβα. Ὅτι ὁ Γρίβας ἦταν ἡ τελευταία ἐλπίδα του. Ὅτι τὸν Γρίβα συνέστησε μὲ ἰδιαίτερη θέρμη γιὰ νὰ συμμετάσχει στὸ ἐπιτελεῖο ἀξιωματικῶν ποὺ θὰ διοικοῦσε τὶς συνασπισμένες ἐθνικὲς ὀργανώσεις.

Στὶς 15 Σεπτεμβρίου 1942 ἀντεθνικοὶ κύκλοι τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, χρησιμοποιώντας μιὰ ἀπὸ τὶς τότε ψευδωνυμίες, τὴν «Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἀντιφασιστικῆς Ὀργανώσεως», κυκλοφόρησαν στὸ Κάϊρο καὶ τὴν Ἀλεξάνδρεια μιὰ προκήρυξη πλήρη ψευδολογιῶν. Μιὰ παράγραφος αὐτῆς τῆς προκηρύξεως ἀφοροῦσε τὴ «Χ». Ἀπευθυνόμενοι οἱ συγγραφεῖς πρὸς τὴν *«ἀξιότιμον ἐλευθέραν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν»*, ἀπηύθυναν καὶ τὸ ἑξῆς ἐρώτημα:

> *«Γιατί διατηρεῖτε ἐπαφὴ μὲ τὴν ὁμάδα Πλατῆ-Λάβδα, ποὺ πάτρονα ἔχει τὸν Τσολάκογλου καὶ γενικὸ προστάτη τὸν Χίτλερ, καὶ τοὺς ἐνισχύετε μὲ τεράστια χρηματικὰ ποσά»;*

Ποιός «Πλατῆς» καὶ ποιά «τεράστια ποσά»; Καὶ ποιός «Τσολάκογλου» καὶ ποιός «Χίτλερ»; Ὅλα ἦσαν νοσηροὶ μῦθοι καὶ σκόπιμες συκοφαντίες, ποὺ δυστυχῶς, παρὰ τὸ ἔκδηλο τοῦ ἠθικοῦ ποιοῦ τους, ἔβρισκαν ἀπήχηση καὶ πέρα ἀπὸ τὶς τάξεις τῆς ἀριστερᾶς. Δέσμιος καὶ παρεξηγημένος ὁ Ζ. Βάλβης ἔγραφε, στὶς 19 Ὀκτωβρίου 1942, ἀπὸ τὸ Κάϊρον, πρὸς τὸν Παν. Κανελλόπουλον τὰ ἀκόλουθα:

> *«Κύριε Ἀντιπρόεδρε,*
>
> *»πρὸ ἑβδομάδος εὑρισκόμενος εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἔλαβον γνῶσιν μιᾶς προκηρύξεως τυπογραφημένης, ἥτις εἶχεν ἀποσταλῆ εἴς τινα τῶν ἐκεῖ Δικηγόρων διὰ τοῦ Ταχυδρομείου.*
>
> *»Τὸ περιεχόμενον τῆς προκηρύξεως αὐτῆς, ἀπευθυνομένης πρὸς τὴν Ἐλευθέραν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ ὑπογραφομένης παρά τινος "Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀντιφασιστικῆς Στρατιωτικῆς Ὀργανώσεως", ἀρκετὰ μωρὸν καὶ ἠλίθιον, δὲν θὰ μ' ἐξένιζε καὶ δὲν θὰ μὲ ἠνάγκαζε νὰ σᾶς ἐνοχλήσω, εἰς στιγμὰς μάλιστα καθ' ἃς ἄλλη μιὰ φορὰ ἡ δοξασμένη Ἑλληνικὴ Σημαία ὑπερήφανα ξαναβρίσκεται ἀντιμέτωπη ἐκείνων τῶν δύο δυνάμεων τῆς δουλείας καὶ τὸ τίμιο Ἑλληνικὸ αἷμα ἄφθονα ποτίζει τὴν φλεγομένην ἔρημον τῆς Αἰγύπτου.*
>
> *»Πλήν, κ. Ἀντιπρόεδρε, ἐν τῷ λιβέλλῳ αὐτῷ ἀσυνείδητα ἀναφέρεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παλαιοῦ Διευθυντοῦ μου, κατὰ τὸ διάστημα τῆς Ἀλβανικῆς ἐποποιΐας, τοῦ ἐντίμου καὶ ἡρωϊκοῦ Στρατηγοῦ κ. Γ. Λάβδα καὶ δὴ συνδεδεμένον μὲ τὸ ὄνομα Στρατηγοῦ, μεθ' οὗ πλήρης διάστασις τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα ὑφίσταται.*
>
> *»Ἀναφέρεται δηλαδὴ ὅτι "ἡ ἐλευθέρα Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διατηρεῖ ἐπαφὴν μὲ τὴν ὁμάδα Πλατῆ-Λάβδα, τοὺς ἐνισχύει μὲ τεράστια χρηματικὰ ποσά" καὶ κατωτέρω ὅτι "χρηματοδοτεῖ τοὺς φασίστες(!) στὴν Ἑλλάδα μὲ μηνιαῖο ποσὸν 175.000 λιρῶν στερλινῶν!!"*
>
> *»Ὁ δὲ Στρατηγὸς Λάβδας εὑρίσκεται ἐν Ἀθήναις, ὡς γνωστόν, δηλαδὴ εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν δυναστῶν τῆς Πατρίδος μας.*
>
> *»Θὰ ἐνθυμεῖσθε, κ. Ἀντιπρόεδρε, ὅτι τὴν 27ην παρελθόντος Ἰ-*

Ἕνα ἀπὸ τὶς ἑκατοντάδες «δελτίων πληροφοριῶν», ποὺ ἡ «Χ» εἶχεν ἀποστείλει πρὸς τὸ Στρατηγεῖο Μέσης Ἀνατολῆς ἡ Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν τῆς Ὀργανώσεως. Συνοδεύεται ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ἐπιμελὲς σχεδιάγραμμα τοῦ Λιμένος Πειραιῶς, μὲ σημειωμένες τὶς θέσεις τῶν Γερμανῶν. Ἔτσι ἐνεργοῦσαν οἱ «πράκτορες τῶν Γερμανῶν» Χῖτες...

συνίου ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ διὰ νὰ σᾶς δηλώσω τὸν σκοπὸν τῆς ἐδῶ ἀποστολῆς μου καὶ τὴν πρόθεσίν μου, ἅμα τῇ ἐκπληρώσει αὐτῆς, νὰ ἐπιστρέψω εἰς Ἑλλάδα φορεὺς τῶν ἀντιλήψεων τῆς Κυβερνήσεώς μας. Ὅτι μοῦ ἐδηλώσατε ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐν Αἰγύπτῳ ἔχει πλουσιώτατον καὶ πολυπληθέστατον ἐπιτελεῖον κατασκόπων καὶ ὅτι τοῦτο ἦτο εἷς τῶν λόγων δι᾽ ὃν ἐθεωρεῖτε ἐπικίνδυνον τὴν τοιαύτην ἐπιστροφήν μου.

»Τὴν ἀνακοίνωσίν σας ταύτην ἔχων ὑπ᾽ ὄψιν μου, κ. Ἀντιπρόεδρε, ὅτε ἀνέγνων τὸν ἠλίθιον αὐτὸν λίβελλον τῶν ἀρεσκομένων νὰ διατηροῦν ἐν διχασμῷ τὴν Χώραν, διὰ νὰ ἐπιπλέουν, συντακτῶν αὐτοῦ, μὲ κατέλαβε τὸ συναίσθημα τῆς ἀγωνίας διὰ τὴν τύχην τοῦ τιμίου Στρατιώτου, τοῦ ὁποίου τὸ ἔντιμον ὄνομα προσπαθοῦν δυστυχῶς ἐδῶ ποικιλοτρόπως νὰ ρυπάνουν καὶ τὴν ἡρωϊκήν του δρᾶσιν τόσον κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν ἐκστρατείαν καὶ τὰ θλιβερὰ γεγονότα τῆς ἀτίμου συνθηκολογήσεως, ὅσον καὶ κατόπιν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς δουλείας, προσπαθοῦν νὰ δυσφημήσουν.

»Καὶ τὸ συναίσθημα αὐτὸ τῆς ἀγωνίας μὲ κατέλαβε ὄχι μόνον διὰ τὴν τύχην τοῦ πρώην συμπολεμιστοῦ μου ἐν πολέμῳ καὶ συναγωνιστοῦ μου ἐν δουλείᾳ Στρατηγοῦ μου, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ διὰ τὴν τύχην καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς Ὀργανώσεώς μας, τῆς μόνης Στρατιωτικῆς, ὡς καὶ Ὑμεῖς, κ. Ἀντιπρόεδρε, κατὰ τὴν δευτέραν συνάντησίν μας ἀνεγνωρίσατε, ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς ὁποίας μέγα μέρος τῶν πολεμιστῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἀλβανίας (ἀδιακρίτως πολιτικῶν καὶ πολιτειακῶν ἀντιλήψεων, ἃς εἰς τὸ παρελθὸν εἶχον) καὶ 7.500 τουλάχιστον πολῖται –ὅσοι ἦσαν κατὰ τὴν 18.4.1942, ἡμέραν τῆς ἐξ Ἑλλάδος ἀναχωρήσεώς μου– στρατιωτικῶς ὠργανωμένοι, τοσοῦτον ἐθνικῶς ἐργάζονται.

»Καὶ αὐτὸ τὸ συναίσθημα τῆς ἀγωνίας μ᾽ ἀναγκάζει, κ. Ἀντιπρόεδρε, τόσον ὡς Ἕλλην πολίτης προσενεγκὼν πᾶν ὅ,τι ἀνθρωπίνως δυνατὸν διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς Πατρίδος μου, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου καὶ κατὰ τοὺς θλιβεροὺς καιροὺς τῆς δουλείας, ὅσον καὶ ὡς μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς κινδυνευούσης νῦν Ὀργανώσεώς μας, νὰ καταγγείλω τοὺς συντάκτας τοῦ ἀχαρακτηρίστου αὐτοῦ λιβέλλου καὶ τοὺς ὑποθάλποντας αὐτούς, καὶ νὰ ζητήσω παρὰ τῆς Κυβερνήσεώς μου τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων, ἵνα μὴ εἰς τὸ μέλλον ἐπαναληφθῇ μία τοιαύτη ἀντεθνικὴ πρᾶξις.

»Τὸ γεγονὸς ὅτι πλέον αἱ τόσον ἀθρόως κυκλοφοροῦσαι καὶ διὰ

τοῦ Ταχυδρομείου τοιούτου περιεχομένου προκηρύξεις τυπώνονται ἐν τυπογραφείοις καὶ κατὰ τρόπον τόσον ἐπιμελημένον, ἡ ἐν γένει διατύπωσις καὶ φρασεολογία αὐτῶν, προδίδουσα συντάκτας μὴ εἰθισμένους εἰς τὴν κομμουνιστικὴν τοιαύτην, καθιστᾷ, κ. Ἀντιπρόεδρε, εὐκολωτάτην τὴν ἀνακάλυψιν τῶν συντακτῶν της, καθ᾽ ὧν νομίζω ὅτι δέον νὰ ἐφαρμοσθοῦν βαρύταται κυρώσεις.

»Κύριε Ἀντιπρόεδρε,

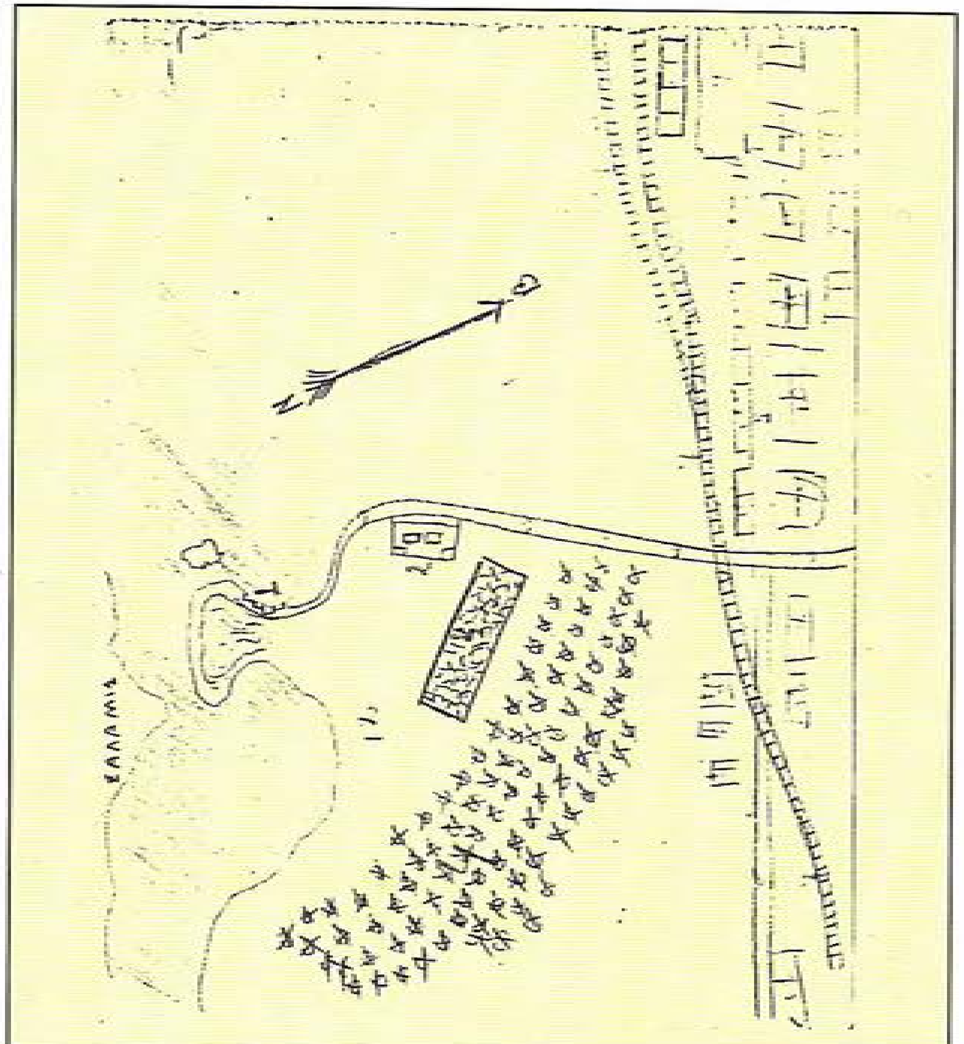
»Ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀναγγείλω τὸν σκοπὸν τῆς ἐδῶ ἀφίξεώς μου καὶ ὅστις συνίστατο: νὰ ἀναφέρω ὡς ἐκπρόσωπος τῆς ὀργανώσεώς μας τὴν ὕπαρξίν της, τοὺς σκοπούς της, τὰς δυνατότητάς της, τὰς ἀνάγκας της, καί, λαμβάνων τὰς ὁδηγίας καὶ τὰς κατευθύνσεις τῆς Κυβερνήσεώς μας, νὰ ἐπιστρέψω πλησίον τῶν συναγωνιστῶν μου, φορεὺς αὐτῶν.

»Καίτοι δὲν ἐπεθύμουν νὰ ἐξέλθω τῶν ὁρίων τῶν ἐντολῶν, ἃς εἶχον λάβει ἀναχωρῶν ἐξ Ἀθηνῶν, ἡ ἄνω ἄτιμος ἐνέργεια κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεώς μου, μ᾽ ἀναγκάζει νὰ ὑποβάλω εἰς ὑμᾶς, τὸν ἐκπροσωποῦντα ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Κυβέρνησιν, τὰ κάτωθι παράπονά μου, διὰ τὴν θλιβερὰν στάσιν, τὴν καθ᾽ αὐτὸ ἐχθρικήν, ἥτις ἐτηρήθη ἀπὸ τῆς Σμύρνης καὶ ἰδίᾳ ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ἐδῶ ὑπ᾽ ὡρισμένων Ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν –καὶ ἐπιτρέψατέ μου νὰ εἴπω καὶ παρ᾽ Ὑμῶν, κ. Ἀντιπρόεδρε– ἀπέναντι τῆς Ὀργανώσεώς μας, τοῦ Ἀρχηγοῦ της καὶ ἐμοῦ καὶ οὗ συνέπεια εἶναι ἡ διὰ τυπογραφημένης προκηρύξεως κατασυκοφάντησις τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα, ὡς συνεργαζομένου μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Πλατῆ, καθὼς καὶ τῆς Ὀργάνωσεώς μας ὡς φασιστικῆς.

»Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν Ὀργάνωσίν μας, γνωρίζετε, πολὺ καλά, κ. Ἀντιπρόεδρε, τοὺς σκοπούς της καὶ τὰς ἀντιλήψεις της. Τὰς ἀνέφερα διὰ τῆς ἀπὸ 7 Μαΐου 1942 ἀναφορᾶς μου, γραφείσης ὑπὸ τὸν κίνδυνον ἐπαναλήψεως τῆς ἀποπείρας παραδόσεώς μου εἰς τοὺς Γερμανοὺς τῆς Μυτιλήνης, ἀποσταλείσης δὲ ἐνταῦθα μέσῳ τοῦ εὑρισκομένου ἐν Σμύρνῃ τότε πρώην Ἄγγλου Στρατιωτικοῦ Ἀκολούθου ἐν Ἀθήναις Συνταγματάρχου BLUND, γνωρίσαντός με εἰς τὸ Μέτωπον. Δὲν ἀπετελεῖτε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μέλος τῆς Κυβερνήσεως, πλὴν τὴν ἀναφοράν μου ταύτην παρέδωσεν Ὑμῖν, ὡς ὁ ἴδιος μοῦ εἴπατε, ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ἐλάβετε γνῶσιν αὐτῆς.

»Γνωρίζετε ὅτι δι᾽ ἡμᾶς εἶναι ἀδιάφορον εἰς ποίαν παράταξιν ἀνῆκεν ὁ μυούμενος καὶ μόνην ἰδιότητα δέον νὰ ἔχῃ ὅτι εὐόρκως ἐξε-

πλήρωσε τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα μας καθήκοντά του. Καὶ τὰ γνωρίζετε, διότι ἐπανειλημμένως ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ σᾶς τὸ δηλώσω, ἀλλὰ καὶ διότι τῶν ἄνω καὶ ἄλλοθεν ἐλάβετε γνῶσιν. Ἀπόδειξις δὲ τῶν τοιούτων ἀντιλήψεών μας εἶναι ὅτι ὁ ἐπιτελάρχης μας, Ἀντισυνταγματάρχης Πεζικοῦ κ. Γ. Γρίβας, περὶ οὗ σᾶς ὡμίλησα, ἐτύγχανε δημοκρατικὸς καὶ ἐψήφισε Δημοκρατίαν, ὅτι ὡς ἀντιπρόσωπός μας ἐν Εὐβοίᾳ ἐπροτιμήθη ὁ Συνταγματάρχης κ. Γερακίνης, ὅστις ἐτύγχανε δημοκρατικός, ἀντὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου του Συνταγματάρχου κ. Λιβαρᾶ,

Ἡ διάταξη τῶν Γερμανικῶν στὰ Μέγαρα, ὅπως ἀπεστάλη ἀπὸ τὴν «Χ» στὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

ὅστις ἐτύγχανε βασιλόφρων καὶ ὑπηρέτησεν εὐδοκίμως καὶ εὐόρκως κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν ἐποποιΐαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεώς μας, ὡς Διοικητὴς τοῦ 111ου Πεζικοῦ Συντάγματος Χαλκίδος. Πλήν, ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ἀπεφύγαμεν νὰ τὸν ὀνομάσωμεν ἀντιπρόσωπόν μας, ἐφ' ὅσον ἦτο, ὡς πρώην ἡγήτωρ ἐν πολέμῳ τῶν κατοίκων Εὐβοίας, ὕποπτος εἰς τοὺς Ἰταλούς, οἵτινες καὶ πρὸ τετραμήνου τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἐκράτουν ὑπὸ αὐστηρὰν ἀπομόνωσιν.

»Ἀντιπρόσωπός μας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μεσολογγίου τυγχάνει ὁ Ταγματάρχης κ. Τζανετῆς, πρώην Ἀπόταχτος τοῦ 1935 καὶ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸς τοῦ Διοικητοῦ τῆς 1ης Ταξιαρχίας κ. Κατσώτα.

»Ἀντιθέτως, κατὰ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου τοῦ Ἱππικοῦ κ. Πόρτολου, ὅστις ἐθεωρεῖτο βασιλόφρων, ἔλαβον ἐντολήν, ὡς ἔσχον τὴν τιμὴν ἀφ' ἧς σᾶς εἶδον νὰ σᾶς ἀναφέρω, παρὰ τοῦ βασιλόφρονος Στρατηγοῦ-Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεώς μας, νὰ ὑποβάλω μήνυσιν ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ, προτείνων ὡς μάρτυρας ὁλόκληρον τὸ ἐπιτελεῖον τῆς 2ας Μεραρχίας, τὸν Διοικητὴν τῆς 1ης Ταξιαρχίας κ. Κατσώταν καὶ ὅσους μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐπιφυλάσσομαι νὰ προσθέσω. Καὶ τοῦτο, διότι ὁ Ἀντισυνταγματάρχης κ. Πόρτολος οὐ μόνον εἰργάσθη διὰ τὴν ἐπαναστατικὴν καὶ προδοτικὴν συνθηκολόγησιν, ἀλλὰ συγχρόνως, ἐξαπατήσας τὴν Μεραρχίαν, ἐπέτυχε νὰ ἀνακαλέσῃ αὕτη τὰ οἷα ἔλαβε μέτρα πρὸς ἀποφυγὴν τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν Γερμανῶν, ὡς ἐπανειλημμένως ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ σᾶς δηλώσω.

»Βλέπετε λοιπόν, κ. Ἀντιπρόεδρε, ὅτι οὔτε μονόπλευρος οὔτε καὶ ἀντιδημοκρατικῶν ἀρχῶν (ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔννοιαν λαμβανομένης τῆς λέξεως Δημοκρατία) εἶναι ἡ Ὀργάνωσίς μας. Ἀλλ' ἀντιθέτως νομιμόφρων καὶ βασικὴ ἀρχὴ αὐτῆς, ὡς γνωρίζετε, εἶναι ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ Στρατοῦ ἀπὸ τῆς πολιτικῆς, μὴ ἐπιτρεπομένου νὰ ἀποτελῇ παρὰ τὸ ὄργανον τοῦ Ἔθνους, καὶ μὴ δικαιουμένου νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ κόμματα ἢ φατρίας, τοῦ λαοῦ μόνου, ἀνεπηρεάστου καὶ ἀβιάστου, δικαιουμένου νὰ ἐκλέγῃ τοὺς Κυβερνήτας του καὶ νὰ κανονίζῃ τὰ κατ' αὐτόν.

»Ὡς πρὸς τὸν Στρατηγὸν-Ἀρχηγόν της, ἐὰν δὲν γνωρίζετε κ. Ἀντιπρόεδρε, ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς δηλώσω ὅτι ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν νομιμόφρων, ὑπηρετήσας εὐόρκως: α) ὡς Ἀνθυπολοχαγὸς Δημοιρίτης κατὰ τὰς δυὸ ἐνδόξους Βαλκανικὰς ἐκστρατείας τοῦ 1912-13, β) ὡς

Λοχαγὸς κατὰ τὴν Μακεδονικὴν τοιαύτην τοῦ προηγουμένου παγκοσμίου πολέμου, 1914-1918, γ) ὡς Λοχαγὸς κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ρωσσίας, δ) ὡς Διοικητὴς Τάγματος κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν Ἐκστρατείαν, τραυματισθεὶς εἰς τὸ στῆθος, καὶ ε) ὡς Μέραρχος Διοικητὴς τῆς 2ας Μεραρχίας κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν ἐποποιΐαν. Εἶναι δὲ γνωστὴ ἡ τελευταία δρᾶσις τῆς Μεραρχίας μου, καὶ τοῦ Διοικητοῦ της. Ἐπὶ πέντε καὶ ἥμισυ μῆνας συνεχῶν ἀγώνων διηύθυνεν ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις, ἔχων Σταθμὸν Διοικήσεώς του τὸν Σταθμὸν Διοικήσεως τοῦ 2/39 εὐζωνικοῦ Συντάγματος· κατὰ δὲ τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Φεβρουαρίου καὶ Μαρτίου 1941, εὑρίσκετο εἰς τὸ νυχθημερὸν βαλλόμενον Λάμποβον, τῆς οἰκίας του βληθείσης τὴν 2-3-1941 παρ᾽ ἐγκαιροφλεγοῦς εὐτυχῶς ἐχθρικῆς ὀβίδος. Λαβὼν μέρος εἰς αὐτὰς ἔχω ἄμεσον ἀντίληψιν τῆς δράσεως τοῦ Στρατηγοῦ μου.

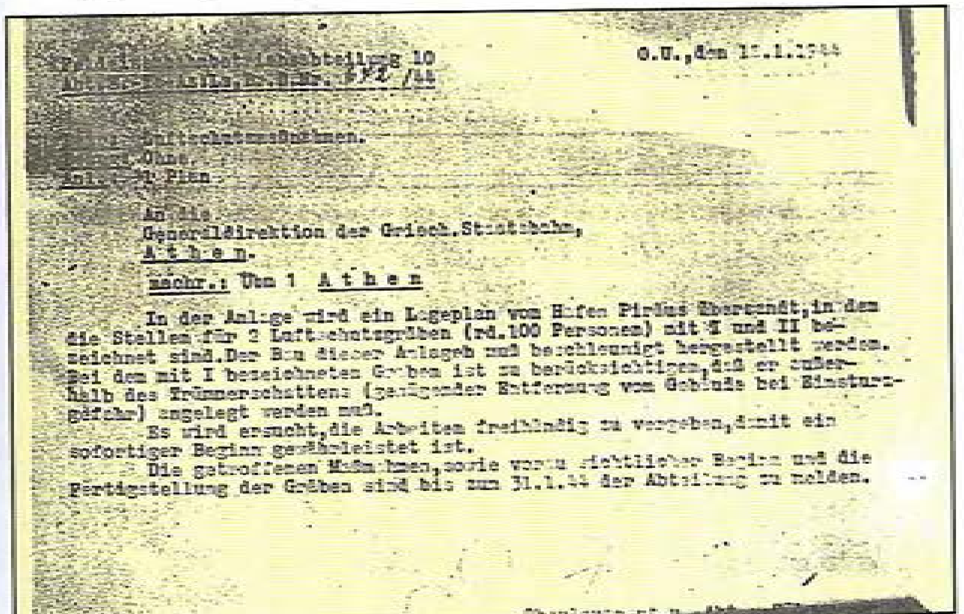
»Ὡς Διοικητὴς τῆς 1ης Μεραρχίας, κατὰ τὸ 1939, ἐξεγύμνασε καὶ αὐτὸς τοὺς τότε κληθέντας 70.000 ἀπαλλαγέντας, οἵτινες ὑπῆρξαν οἱ καλλίτεροι στρατιῶται τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν ἐκστρατείαν. Τὸ γνωρίζω, διότι ἐξεγυμνάσθη παρ᾽ αὐτοῦ καὶ ὁ ἐξ ἀδελφῆς ἀνεψιός μου, ὑπηρετήσας ἐν Πόγραδετς ὡς ἁπλοῦς δεκανεύς, προαχθεὶς εἰς λοχίαν κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις.

»Κατὰ τὰ ἀποτρόπαια γεγονότα τῆς ἀνακωχῆς, ἅτινα ἐπληροφορήθη μόλις κατὰ τὴν 19ην Ἀπριλίου 1941, ἡμέραν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, προσεπάθησεν, ὡς ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀνακοινώσω, νὰ μεταπείσῃ τὸν Στρατηγὸν Δεμέστιχαν, ἠπείλησεν καί, προβλέψας προεῖπεν τὴν μέλλουσαν νὰ λάβῃ χώραν ἀπάτην τῶν Γερμανῶν. Τὴν δὲ πρωΐαν τοῦ Πάσχα διέταξε κλιμάκωσιν κατὰ βάθος τῶν ὑπ᾽ αὐτὸν Μονάδων, διὰ νὰ μὴ παραδώσῃ αἰχμάλωτον τὴν ἔνδοξον Μεραρχίαν του εἰς τοὺς Γερμανο-Ἰταλούς, γνωρίσας ἅμα τοῦτο δι᾽ ἀναφορᾶς του εἰς τὸ Σῶμα Στρατοῦ, δι᾽ ἧς ἀναφορᾶς του συγχρόνως ἐδήλου ὅτι δὲν συνεφώνει μὲ τὰς ἐπαναστατικὰς ἐνεργείας αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ἠναγκάσθη νὰ ἀφοπλισθῇ καὶ νὰ μὴ γράψῃ ἡ ἔνδοξος Στρατιὰ τῆς Ἠπείρου τὸν ἐπίλογον τῆς Ἀλβανικῆς ἐποποιΐας, ἔστω καὶ ἐν τῷ προσώπῳ μιᾶς τῶν Μεραρχιῶν της, τοῦτο ὀφείλεται διότι δὶς ἐξηπατήθη ἀπὸ τὸ Σῶμα Στρατοῦ καὶ τὸν κ. Πόρτολον.

»Εἶναι ἀληθές, κ. Ἀντιπρόεδρε, ὅτι ὑμεῖς λόγῳ τοῦ ὅτι συνεστήσατε ἐπιμόνως τὴν ἀνακωχὴν εἰς τὸν Στρατηγὸν κ. Πιτσίκαν καὶ συνεβουλεύσατε καὶ τοὺς ὅρους αὐτῆς, ὡς ὁ ἴδιος ἀνεκοινώσατε εἰς παλαιὸν προσωπικόν σας φίλον, τὴν πρωΐαν τῆς Τρίτης τοῦ Πάσχα

τοῦ 1941 ἐν τῇ οἰκίᾳ σας, εἶναι ἀληθὲς λέγω, ὅτι ἡ μέχρι στάσεως ἀντίδρασις τοῦ Στρατηγοῦ καὶ Ἀρχηγοῦ τῆς συκοφαντουμένης ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ Ὀργανώσεώς μας, δὲν ἀποτελεῖ δι᾽ ὑμᾶς δεῖγμα ὑπερτάτου πατριωτισμοῦ καὶ τίτλον τιμῆς δι᾽ αὐτόν. Συνέπεια δὲ τῆς ἄνω ἀντιλήψεώς σας ἦτο ἡ ρητὴ σύστασις τὴν ὁποίαν μοῦ ἐκάματε, εὐθὺς ὡς ἀρχικῶς συνηντήθημεν, τοῦ νὰ μὴ θίξω τὸν κ. Πόρτολον.

»Κατὰ τὴν δουλείαν εἶναι γνωστὴ ἡ δρᾶσις του, κ. Ἀντιπρόεδρε, ὡς σας εἶναι γνωστόν: ὅτι ἐδιώχθη ἀπὸ τοὺς Ἰταλούς, ὅτι ἐκρύπτετο ἐπὶ δύο σχεδὸν μῆνας, ὅτι συνελήφθησαν καὶ ἐφυλακίσθησαν ἐπὶ ἑβδομάδα οἱ ἀδελφοί του, καὶ ταῦτα διότι ἐκατηγορήθη ὅτι ἡγεῖτο μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ Βραχνοῦ (τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος συνελήφθη ὡσαύτως) "Μυστικῆς Ἐπαναστατικῆς Στρατιωτικῆς Ὀργανώσεως στρεφόμενης κατὰ τοῦ Στρατοῦ Κατοχῆς". Τὴν ἄνω κατηγορίαν ἀνέγνωσα ὁ ἴδιος εἰς ἔγγραφον τοῦ Ἰταλικοῦ Φρουραρχείου, ἐντὸς τοῦ Γραφείου τοῦ Συνδέσμου Συνταγματάρχου κ. Μπαλῆ, ἐὰν δὲ δὲν ἀπατῶμαι, εἶναι γνωστὸν αὐτὸ τὸ ἔγγραφον καὶ εἰς τὸν Ταγματάρχην κ. Ἰορδανίδην.

...abteilung 10 O.U., den 1[illegible].1.1944
...Nr. 9?2 /44

...schutzmaßnahmen.
Ohne.
Anl.: 1 Plan

An die
Generaldirektion der Griech.Staatsbahn,
A t h e n.
nachr.: Ubm 1 A t h e n

In der Anlage wird ein Lageplan vom Hafen Piräus übersandt, in dem die Stellen für 2 Luftschutzgräben (rd.100 Personen) mit I und II bezeichnet sind. Der Bau dieser Anlagen muß beschleunigt hergestellt werden. Bei dem mit I bezeichneten Graben ist zu berücksichtigen, daß er außerhalb des Trümmerschattens (genügender Entfernung vom Gebäude bei Einsturzgefahr) angelegt werden muß.

Es wird ersucht, die Arbeiten freihändig zu vergeben, damit ein sofortiger Beginn gewährleistet ist.

Die getroffenen Maßnahmen, sowie voraussichtlicher Beginn und die Fertigstellung der Gräben sind bis zum 31.1.44 der Abteilung zu melden.

Γερμανικὸ ἀπόρρητο ἔγγραφο, τῆς 18.1.1944 τὸ ὁποῖο ὑπέκλεψε καὶ ἀπέστειλε ἡ «Χ» πρὸς τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ἀναφέρεται στὴ διαταγὴ διανοίξεως ἀμυντικῶν ὀρυγμάτων ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς στὸ Λιμένα Πειραιῶς.

»Ὅτε δι᾽ ἐμοῦ ἐπρότεινεν εἰς αὐτόν, κρυπτόμενον, ὁ πρώην Ὑπουργὸς κ. Καρτάλης νὰ τὸν φυγαδεύσῃ εἰς Αἴγυπτον, ἠρνήθη εἰπών, ὡς ὁ τελευταῖος θὰ δεβαιώσῃ κάποτε: "Ἐφ᾽ ὅσον ἡ Κυβέρνησις δὲν μ᾽ ἐκάλεσε δὲν πηγαίνω. Γιατί νὰ πάω; Γιὰ νὰ σώσω τὸ πετσί μου; Ὄχι τὸν εὐχαριστῶ. Ἐξ ἄλλου, πηγαίνων θὰ θέσω εἰς δύσκολον θέσιν τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Κυβέρνησιν, διότι, ἐὰν μὲν μοῦ δώσουν τὴν θέσιν ποὺ λόγῳ τοῦ δαθμοῦ μου καὶ τῆς δράσεώς μου, δικαιοῦμαι, θὰ προκληθοῦν δυσαρέσκειαι τῶν ἄλλων. Ἐὰν δὲ δὲν μοῦ τὴν δώσουν, θὰ πικραθῶ ἐγώ. Καλλίτερα ἐδῶ, ὅπου ἡ δουλειά μας εἶναι ἐξ ἴσου ἐθνικὴ καὶ δύσκολη".

»Αὐτὴ εἶναι ἡ Ὀργάνωσίς μας, κ. Ἀντιπρόεδρε, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρχηγός της. Καὶ ὅμως καὶ τὴν πρώτην καὶ τὸν δεύτερον, ἀφ᾽ ἧς ἔφθασα ἐδῶ, συκοφαντοῦν, ὡς φασιστικὴν μὲν αὐτήν, ὡς Φασίσταν δὲ καὶ μὴ πολεμήσαντα αὐτόν. Ὀφείλετε δὲ νὰ ἀναγνωρίσετε ὅτι καὶ Ὑμεῖς, κ. Ἀντιπρόεδρε, ἐδείξατε καὶ ἐχθρότητα καὶ προκατάληψιν κατ᾽ αὐτῆς καὶ ἡμῶν, ἀνοχὴν δὲ ἀπέναντι τῶν ὑδριστῶν καὶ τῶν συκοφαντῶν μας.

»Οὐδὲν ἕτερον συναίσθημα, πιστεύσατέ με κ. Ἀντιπρόεδρε, ἀποτελεῖ τὸ κίνητρον τῶν ὅσων σᾶς γράφω, πλὴν τῆς πικρίας ἣν ἐπὶ ἑξάμηνον αἰσθάνομαι. Εἶμαι δὲ ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι εὐθὺς ὡς συνηντήθημεν καὶ σᾶς ἀνέφερα τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεώς μας, μοῦ εἴπατε κάτι τὸ καταπληκτικόν: "Αὐτὸς θεωρεῖται... 4ης Αὐγούστου!!"...

»Ὁ Στρατηγὸς Λάδδας δὲν ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἐπωφεληθέντων ἐκ τῶν διαφόρων καταστάσεων, κ. Ἀντιπρόεδρε. Καθ᾽ ὅλον τὸ διάστημα τῆς τετραετίας ὑπηρέτησεν ἐν Ξάνθῃ καὶ ἐν Λαρίσῃ, ἔφθασεν δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας, διὰ ν᾽ ἀναλάδῃ τὴν Διοίκησιν τῆς 2ας Μεραρχίας, δεκαπέντε μόλις ἡμέρας πρὸ τοῦ πολέμου.

»Ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ὑπηρετήσῃ, στρατιώτης αὐτός, τὴν 4ην Αὐγούστου, εἶναι μήπως δίκαιον, κ. Ἀντιπρόεδρε, διὰ μιᾶς φράσεως (ἐξ ἑνὸς ἀριθμοῦ καὶ μιᾶς λέξεως) νὰ διαγραφοῦν ὑπηρεσίαι ἃς ἐπὶ τριακονταετίαν γέμουσαν τοσούτων ἐθνικῶν γεγονότων παρέσχεν εἷς τίμιος στρατιώτης, πολεμιστὴς ἓξ ἐκστρατειῶν, νὰ διαγραφῇ δὲ καὶ τὸ αἷμα ὅπερ ἔχυσεν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καθὼς καὶ ἡ σημερινὴ Ἐθνική του ἐργασία, διενεργουμένη ὑπὸ τὰς πλέον ἐπικινδύνους συνθήκας, τώρα δὲ νὰ κινδυνεύῃ καὶ ἡ ζωή του καὶ τὸ ἔργον μας;

»Θὰ ἦτο δίκαιον, κ. Ἀντιπρόεδρε, ἡ πολεμικὴ δρᾶσις τῶν Διοι-

κητῶν τῆς 1ης καὶ 2ας Ταξιαρχίας νὰ λησμονηθῇ, διότι ὁ μὲν πρῶτος ὡς ὑπασπιστὴς τοῦ κ. Παγκάλου, ὑπηρέτησεν ὑπ᾽ αὐτὸν εἰς τὴν τότε ἀλησμόνητον Δικτατορίαν καὶ ἵδρυσε μεταγενεστέρως (μετὰ τῶν τότε Ταγματαρχῶν κ.κ. Νικλάμπα, Πετροπούλου καὶ νομίζω Τζαδέλλα) τὸ μόνον ἐμφανισθὲν ἐν Ἑλλάδι ὡς καθαρῶς φασιστικὸν κόμμα, τὸ τῆς "Σιδηρᾶς Πυγμῆς"; ὁ δὲ δεύτερος, διότι ἐπρωταγωνίστησεν εἰς τὸ συγκλονίσαν τὸ Κρατικὸν οἰκοδόμημα κίνημα τοῦ 1935 καὶ διέφυγεν εἰς τὴν Βουλγαρίαν;

»Θὰ ἦτο δίκαιον, κ. Ἀντιπρόεδρε, νὰ ἀγνοηθοῦν αἱ παρεχόμεναι ὑπηρεσίαι τόσων τιμίων ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ, διότι κατέλαδον τὸν Στόλον κατὰ τὸ 1935 καὶ ἀφῆκαν εἰς τὴν φύλαξιν τῶν Ἰταλῶν τὸ Ὑποδρύχιόν μας;

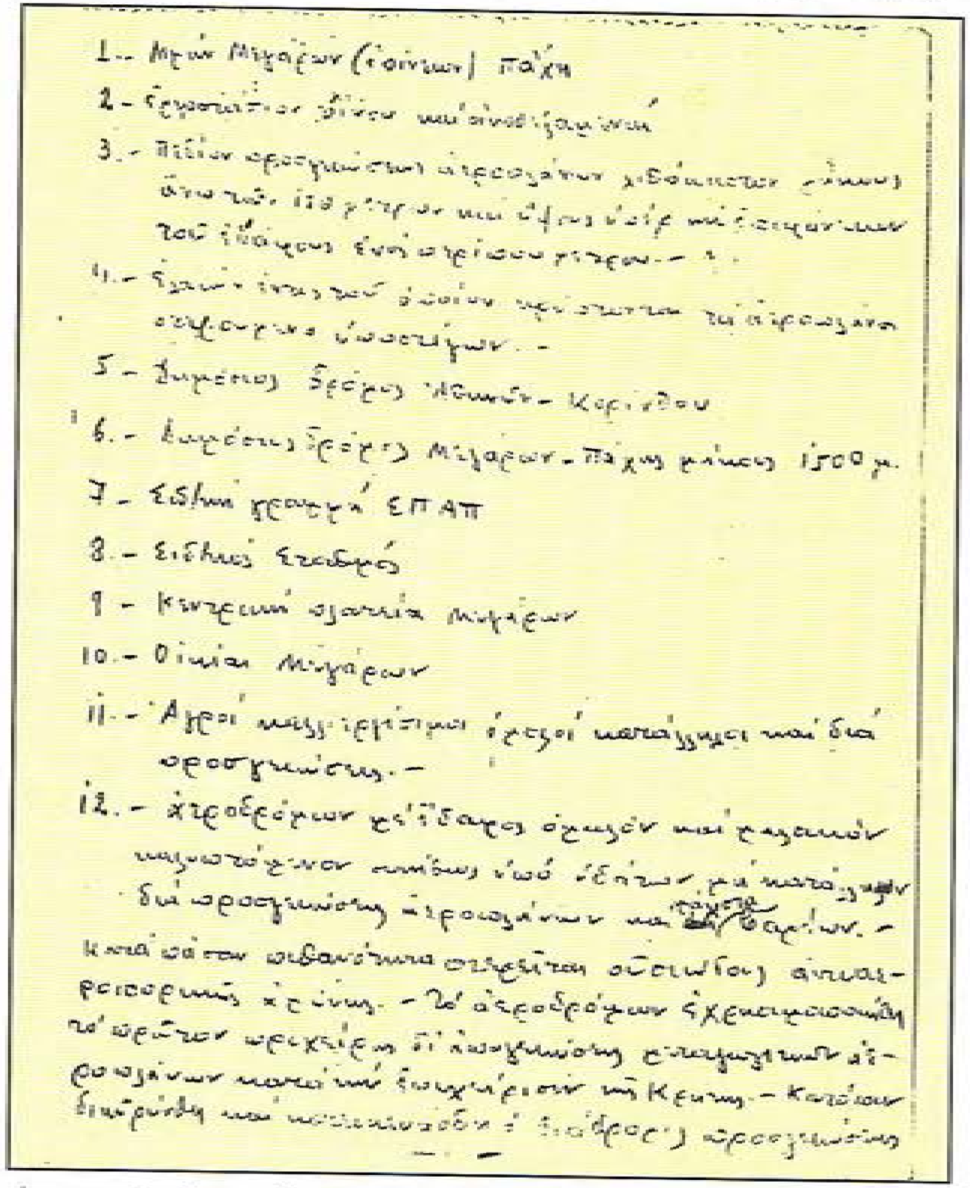
»Νομίζω ὅτι οὔτε δίκαιον εἶναι ἀλλ᾽ οὔτε καὶ ἐθνικόν, αὐτὴν δὲ τὴν ἀντίληψιν εἴχομεν καὶ ἔχομεν κάτω εἰς τὴν Πατρίδα μας ἐν τῇ Ὀργανώσει, εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὁποίας ἡ Ἐθνικὴ Ἕνωσις ἤρξατο. Ὅταν τὸ Κράτος προχωρῇ, δὲν εἶναι μόνον ἐγκληματικὸν καὶ ἀντεθνικόν, ἀλλ᾽ εἶναι συγχρόνως καὶ ἠλίθιον ἡμεῖς νὰ κοιτάζωμεν ὀπίσω, κ. Ἀντιπρόεδρε. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐλησμονήσαμεν τὸ παρελθὸν καὶ τὰ σφάλματα ἢ καὶ τὰς κακὰς πράξεις ποὺ κατὰ τὸ διάστημα αὐτοῦ συνέδησαν καὶ δὲν ἐνθυμούμεθα παρὰ μόνον ἐκεῖνα ἅτινα ἀπὸ τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου κατὰ τὸ διάστημα τῆς δουλείας καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνουν χώραν. Καὶ διὰ τὰ τελευταῖα αὐτά, ὡς φιλόνομοι πολῖται, ἐπὶ τῇ δάσει τῶν κειμένων Νόμων, θὰ ζητήσωμεν τὴν ἐπιδολὴν αὐστηροτάτων κυρώσεων, διὰ νὰ ἀποφευχθῇ εἰς τὸ μέλλον ἐπανάληψις αὐτῶν.

»Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς καταγγείλω καὶ νὰ σᾶς ἀναφέρω, κ. Ἀντιπρόεδρε, λαδὼν ἀφορμὴν ἀπὸ τὸ κακόηθες αὐτὸ δημοσίευμα διὰ τὴν Ὀργάνωσίν μας καὶ τὸν τίμιον ἀρχηγόν της.

»Ὡς πρὸς τὰ κατ᾽ ἐμὲ καὶ τὰ κατ᾽ ἐμοῦ λαδόντα χώραν, δὲν νομίζω ὅτι ἀξίζει νὰ σᾶς ἐνοχλήσω. Πλὴν δὲν δύναμαι νὰ μὴ διαμαρτυρηθῶ, διότι τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὴν κρίσιμον τὴν ὁποίαν διέρχεται ἡ Πατρίς μου μ᾽ ἐμποδίσατε νὰ ἐπιστρέψω πλησίον τῶν συμπολεμιστῶν μου, καίτοι ἐπανειλημμένως σᾶς ἐζήτησα τοῦτο, καταδικάσας με νὰ παρίσταμαι ἁπλοῦς θεατὴς τῆς Ἐθνικῆς μας προσπαθείας.

»Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ὡς γνωρίζετε κ. Ἀντιπρόεδρε, κατεδίκαζον εἰς τὴν ποινὴν τῆς "ἀτιμίας" τοὺς Ἀρχηγοὺς τοὺς ἐπιτυχόντας τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς δι᾽ ἐπιχείρησίν τινα τῆς Πόλεως, ἥτις μετα-

γενεστέρως ἀπετύγχανεν. Τοὺς κατεδίκαζαν νὰ μὴ δικαιοῦνται νὰ συμμετέχουν εἰς τὰ κοινὰ καὶ συνήθως τοὺς ἐξώριζον, ἐμέ, κ. Ἀντιπρόεδρε, ἡ Κυβέρνησίς μου ἐν τῷ προσώπῳ σας μὲ κατεδίκασεν οὐ μόνον εἰς τὴν ποινὴν τῆς "ἀτιμίας" καὶ τῆς ἐξορίας, ἀλλὰ καὶ εἰς ἑτέραν χειροτέραν ἐκείνης τῶν Προγόνων μας. Μοῦ ἀπηγόρευσεν, στρα-

Λεπτομερεῖς πληροφορίες, τῆς «Χ» ποὺ ἀπεστάλησαν στὸ Κάϊρο, σχετικῶς μὲ τὴν στρατιωτικὴ ὀργάνωση τῆς περιοχῆς τῶν Μεγάρων ἀπὸ τοὺς Γερμανούς.

τιώτην, νὰ ἐπανέλθω πλησίον τῶν συναγωνιστῶν μου καὶ εἰς τὴν Πατρίδα μου, καίτοι μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ἐκ τοῦ Μετώπου (ὅπου, ὡς γνωρίζετε, τῇ αἰτήσει μου καὶ μετέβην καὶ ὡς μάχιμος ἐπολέμησα), καίτοι μετὰ τὴν συνδρομὴν ἣν παρέσχον εἰς τὸν σταλέντα κατὰ τῶν ἀθλίων πρωτεργατῶν τῆς ἀτίμου ἀνακωχῆς Στρατηγῶν μου (ὡς ἐκ τῆς εἰς χεῖρας σας προτάσεώς του διὰ τὴν ἀπονομὴν εἰς ἐμὲ τοῦ Πολεμικοῦ Σταυροῦ γνωρίζετε), καίτοι μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ἐκ τοῦ Μετώπου λέγω, διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς Πατρίδος μου καὶ τὴν δόξαν αὐτῆς, προσέφερα ὅ,τι εἶχον: οἰκογένειαν, ἡσυχίαν, ἐργασίαν μὲ τόσους κόπους δημιουργηθεῖσαν, περιουσίαν ἐντίμως κτηθεῖσαν καὶ τέλος καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν μου ἔθεσα εἰς τὴν διάθεσίν της.

»Πλήν, κ. Ἀντιπρόεδρε, τὴν ποινὴν τῆς "ἀτιμίας" τὴν ἀπεφάσιζεν τότε ἡ Βουλή, δηλαδὴ ὁ λαός. Οἱ δὲ λαοὶ καὶ ἀδικοῦντες δὲν πταίουν. Ἐμέ, κ. Ἀντιπρόεδρε, μὲ κατεδικάσατε σεῖς.

»Δὲν νομίζω ὅμως, ὅτι εἰς τοιαύτας στιγμὰς ὑπάρχει τις, ὅστις νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ν' ἀπαγορεύῃ εἰς ἕνα καλὸν Ἕλληνα, ἀποδεδειγμένον καλὸν Ἕλληνα πατριώτην, κ. Ἀντιπρόεδρε, νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν χειμαζομένην Πατρίδα, ἐξακολουθῶν τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἤρχισε ἓν ἀπόγευμα τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1941, ὅτε ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ τῇ προτάσει του, παρευρισκομένου καὶ τοῦ κ. Κατσώτα, ἱδρύθη ἡ Ὀργάνωσις, ἥτις ἥνωσεν μερικὰς χιλιάδας Ἑλλήνων, ἑτοίμων νὰ θυσιασθοῦν διὰ τὴν Πατρίδα των καὶ ἡ ὁποία ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ ἀπετέλεσε τὸν στόχον διώξεων καὶ συκοφαντιῶν.

»Λυποῦμαι, κ. Ἀντιπρόεδρε, ὅτι τόσον σᾶς ἐκούρασα. Ἐλπίζω νὰ μὴ δοθῇ ἄλλη ἑρμηνεία εἰς τὰ ἄνω, πλὴν τῆς δικαίας τοιαύτης ἥτις εἶναι: καταγγελία παρ' ἑνὸς συνταγματικοῦ πολίτου μιᾶς ἐγκληματικῆς πράξεως, ἥτις διαπράττεται κατὰ καλῶν Ἑλλήνων πατριωτῶν διάψευσις παρὰ τοῦ αὐτοῦ συνταγματικοῦ πολίτου ὡρισμένων κακοήθως διαδεδομένων συκοφαντιῶν καὶ διαμαρτυρία αὐτοῦ διὰ τὴν ἐχθρικὴν στάσιν τῆς Κυβερνήσεώς του, ἣν ἀντίκρυσεν καὶ τὴν ἄνευ αἰτίας στέρησιν τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐπανόδου του εἰς τὴν Ἑλλάδα. (Ἐκτὸς ἐὰν ὁ συνταγματικὸς αὐτὸς πολίτης θεωρεῖται παρ' ὑμῶν, κ. Ἀντιπρόεδρε, ὡς πρόσωπον ὕποπτον νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἐκεῖ ἐχθρούς!!). Νομίζω δὲ ὅτι ἐκ τοῦ Συντάγματος, οὗ ἡ ἰσχὺς ἐπανῆλθεν, ἔχω τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

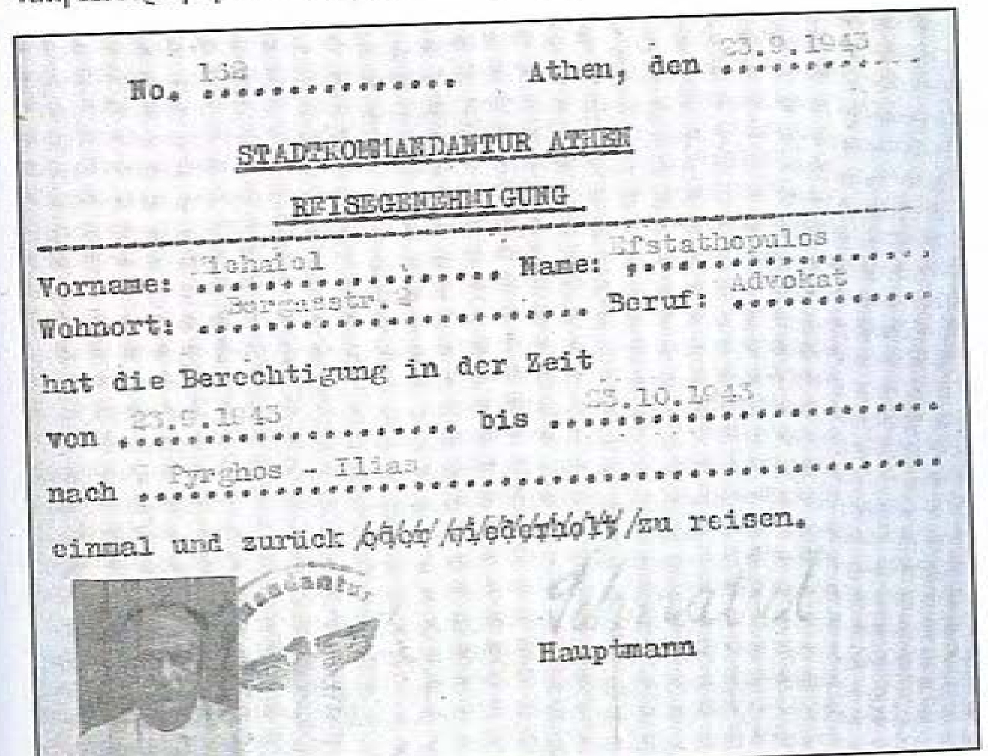
»Δεχθῆτε παρακαλῶ, κ. Ἀντιπρόεδρε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ὑπολήψεώς μου».

«Ἔξω ἀπὸ τὰ δόντια» τὰ ἔλεγεν ὁ Βάλδης στὴν ἐπιστολή του πρὸς τὸν Ἀντιπρόεδρον καὶ ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Μέσα ἀπὸ τὸ δριμὺ κείμενόν του περνοῦν γεγονότα, ὀνόματα, ἡμερομηνίες, σκέψεις καὶ αἰσθήματα. Ρίπτεται ἐκτυφλωτικὸς προβολέας ἐπὶ τῶν ἐξελίξεων, ἀλλὰ παρέχονται καὶ τὰ «κλειδιὰ» γιὰ νὰ ἐξηγηθοῦν τὰ τότε ἀνεξήγητα. Στὸ Κάϊρο πλησίαζαν τὸν Βάλδη, χωρὶς νὰ ὁμολογοῦν τοὺς ἀποστολεῖς τους, μερικοὶ «κανελλοπουλικοὶ» ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ τόν... συνετίσουν, πότε χρησιμοποιῶντας ἀπειλές, πότε κολακεῖες καὶ πότε ὑποσχέσεις.

Ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια, ὅμως, πρέπει νὰ λέγεται ὁλόκληρη. Ὁ πρωθυπουργὸς Τσουδερὸς δὲν ἐμπιστευόταν, στὴν πραγματικότητα, τὸν Κανελλόπουλο. Τοῦ τὸν εἶχαν ἐπιβάλει οἱ Ἄγγλοι. Ἤξερε καὶ τὸν χαρακτῆρα, καὶ τὶς πεποιθήσεις, καὶ τὶς πολιτικὲς φιλοδοξίες του. Τὰ κριτήρια «φιλομοναρχικὸς» καὶ «προοδευτικὸς» –κριτήρια προγραφῆς καὶ ἐξοντώσεως!– δὲν ἴσχυαν γι᾽ αὐτόν. Στὸ εἰδικότερο θέμα τῆς «Χ», ἐνῶ τὸ 1942 ἔμενε οὐδέτερος, ἀπὸ τοῦ ἑπομένου ἔτους σχημάτισε σταθερὴ ἄποψη ὑπὲρ τῆς Ὀργανώσεως. Περὶ τὸ τέλος Ἀπριλίου 1943, ὁ Τσουδερὸς ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ἄγγλο πρέσβη Ρ. Λῆπερ, ἀγγλιστί, ἕνα πολὺ σημαντικὸ σημείωμα, μὲ κύριες ἀναφορὲς στὴν πολεμικὴ προσπάθεια καὶ στὸ θέμα τῆς Βασιλείας. Στὴν πραγματικότητα ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα σκληρὸ κατηγορητήριο κατὰ τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς. Μεταξὺ ἄλλων ἔγραφε πρὸς τὸν Ἄγγλο διπλωμάτη, ὅτι: «*Ὅσοι ἐχρησιμοποιήθησαν ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας σας διὰ τὸν ἀγῶνα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἦσαν κυρίως Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἀνῆκον: α) Εἰς τὴν ἀντιβασιλικὴν παράταξιν καὶ β) εἰς τὸ κομμουνιστικον κόμμα*». Εἰσηγεῖτο περαιτέρω ὅτι θὰ ἔπρεπε τοῦ λοιποῦ νὰ εἰσαχθοῦν φιλοβασιλικὰ στοιχεῖα στὶς ἔνοπλες δυνάμεις καὶ νὰ ἀσκηθεῖ ἔλεγχος στὰ ἀντιμοναρχικὰ στοιχεῖα. Συνιστᾶτο, ἐπίσης, ὅτι ἡ χρησιμοποίηση κομμουνιστῶν ἔπρεπε νὰ γίνεται μὲ «*στενὴ καὶ μυστικὴ*» συνεργασία Ἄγγλων καὶ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι ἄξιο σημειώσεως ὅτι, ἀπὸ τὸν Μάρτιο, ὁ Κανελλόπουλος εἶχε παραιτηθεῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση... Ὁ Τσουδερός, στὸ σημείωμά του πρὸς τὸν Λῆπερ, προχωροῦσε μὲ τὰ ἑξῆς:

> *«Αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ὀργανώσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποὺ ἀποτελοῦνται ἀπὸ συντηρητικὰ καὶ φιλομοναρχικὰ στοιχεῖα θὰ πρέπει νὰ τύχουν ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ὑποστηρίξεως. Πρὸς τοῦτο, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπαφὴν μὲ αὐτά, τὸ ταχύτερον δυνατόν, μὲ τὴν ἀποστολὴν τῶν καταλλήλων προσώπων τῆς δικῆς μου ἐπιλογῆς καὶ νὰ ἐγκατασταθῇ σύστημα ἐπικοινωνίας μὲ ἀσύρματον ποὺ θὰ χρησιμοποιῆται ἀποκλειστικῶς διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν.*
>
> *»Μέχρι στιγμῆς, αἱ ἀνταρτικαὶ ὀργανώσεις εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶναι εἰς τὰ χέρια: α) τῶν ἀντιμοναρχικῶν καὶ β) τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ μόνη συντηρητικὴ ἀγωνιστικὴ μονάδα, εἶναι αὐτὴ τοῦ Συνταγματάρχου Γρίβα, ὁ ὁποῖος εἶναι ἄξιος πλήρους ἐμπιστοσύνης. Αὐτὴ καὶ ὅσες ἄλλες ὁμάδες ἀποτελοῦνται ἀπὸ τοιαῦτα συντηρητικὰ στοιχεῖα, πρέπει νὰ ὑποστηριχθοῦν. Μία τέτοια ἀποστολὴ θὰ μποροῦσε νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν Συνταγματάρχην Γρίβαν».*
>
> (Ἐμμ. Τσουδεροῦ «**Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο**», τόμος 1, σελ. 20-23).

Μὲ αὐτὴ τὴν ἀπροκάλυπτη συνηγορία ὑπὲρ τῆς «Χ» καὶ τοῦ Γρίβα, θὰ περίμενε κανεὶς ὅτι ἔκλεινε ἕνα κεφάλαιο καὶ ἄνοιγε ἄλλο. Δὲν ἦταν ἔτσι. Οἱ Ἄγγλοι παρέμεναν ἀμετάπειστοι. Καὶ χίλιοι δαίμονες συνέχιζαν τὴν ἐθνικῶς κακουργηματικὴ δράση τους μέσα καὶ γύρω ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση. Ὁ Βάλδης, ὁ ὁποῖος παρέμενε καθηλωμένος στὸ Κάϊρο

No. 162 Athen, den 23.9.1943

STADTKOMMANDANTUR ATHEN

REISEGENEHMIGUNG

Vorname: Michael Name: Efstathopulos
Wohnort: Bergasstr. 2 Beruf: Advokat
hat die Berechtigung in der Zeit
von 23.9.1943 bis 23.10.1943
nach Pyrghos - Ilias
einmal und zurück /zu reisen.

Hauptmann

Πλαστὴ γερμανικὴ ταυτότητα μὲ τὴν ὁποία ὁ Μιχαὴλ Εὐσταθόπουλος προσπάθησε νὰ διεισδύσει στὴν Πελοπόννησο καὶ νὰ βοηθήσει τὸν διατρέχοντα θανάσιμο κίνδυνο ἐκ μέρους τοῦ ΕΛΑΣ ἀρχηγὸ ἀνταρικῆς ὁμάδας, μαρτυρικὸ ταγματάρχη Χρῆστο Καραχάλιο.

καὶ μιλοῦσε εἰς «ὦτα μὴ ἀκουόντων», δὲν παρέλειπε νὰ κτυπᾶ κάθε πόρτα καὶ νὰ ἐκθέτει τοὺς σκοπούς, τὴν ἀξία καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς «Χ». Ἡ πληρεξουσιότητά του διετηρεῖτο σὲ ἰσχὺ πάντοτε. Ὁ ἴδιος δὲν εἶχε πλήρη εἰκόνα τῶν ὅσων συνέβαιναν στὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα.

Στὶς 5 Σεπτεμβρίου 1943 ἔγραψε, ἀπὸ τὸ Κάϊρον, πρὸς τὸν Ἄγγλον ἀναπληρωτὴν ὑπουργὸν Ρίτσαρντ Κάσεϋ μιὰ ἐπιστολή, συνοδευόμενη μὲ κατατοπιστικὰ παραρτήματα. Ἀπὸ τὰ ἔγγραφα αὐτὰ μποροῦμε νὰ ἀντλήσουμε πολύτιμες πληροφορίες γιὰ τὴν «Χ». Ἰδοὺ τὰ πλήρη κείμενα, τὰ ὁποῖα πρωτοτύπως ἐγράφησαν ἀγγλιστί:

«A. E. RICHARD CASEY
Ἀναπληρωτὴν Ὑπουργὸν
»Κύριε,

»Πρὸ τριῶν περίπου ἑβδομάδων, ἐπληροφορήθην, ὅτι ἐκπρόσωποι ὡρισμένων Ἑλληνικῶν ὀργανώσεων, ἔφθασαν εἰς Κάϊρον καὶ ὅτι ἡ ἄφιξίς των ὠφείλετο εἰς πρωτοβουλίαν καὶ φροντίδα τοῦ Βρεταννοῦ Ταξιάρχου, ὁ ὁποῖος ἐπῆγε ἐπ' αὐτοῦ εἰς Ἑλλάδα. Εἶμαι, κύριε, μέλος τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς μιᾶς Ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς Στρατιωτικῆς Ὀργανώσεως, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Στρατηγοῦ Γεωργίου Λάβδα, Διοικητοῦ τῆς II Ἑλληνικῆς Μεραρχίας κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν ἐκστρατείαν. Πλήρη στοιχεῖα τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς παρατίθενται εἰς τὸ Παράρτημα Α. Τὸν Ἀπρίλιο 1942, ἀπεστάλην εἰς Μέσην Ἀνατολήν, διὰ νὰ πληροφορήσω τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς ὀργανώσεώς μας, τὰς στρατιωτικὰς δυνατότητας καὶ τὰς ἀνάγκας της εἰς ὅπλα καὶ πολεμοφόδια. Ἐν συνεχείᾳ, θὰ ἐπέστρεφον εἰς Ἑλλάδα, φέρων τὰς ὁδηγίας τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν μελλοντικὴν δρᾶσιν μας. Συνοδευόμην εἰς τὴν ἀποστολήν μου ὑπὸ τοῦ Συνταγματάρχου Κ. Ἀντωνάκη, Διοικητοῦ Ἱππικοῦ τῆς II Μεραρχίας, ὁ ὁποῖος ὡς στρατιωτικὸς ἐμπειρογνώμων θὰ ἐξέθετε, ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν στρατιωτικὴν βοήθειαν ἡ ὁποία θὰ ἦτο δυνατὸν ν' ἀναμένεται ἀπὸ τὴν ὀργάνωσίν μας.

»Δυστυχῶς, λόγῳ τῆς ἐχθρικῆς στάσεως ὡρισμένων Βρεταννῶν πρακτόρων εἰς Σμύρνην (βλέπε Παράρτημα Γ) μᾶς καθυστέρησαν τόσον, ὥστε ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς Κάϊρον ὁ Ἕλλην Πρωθυπουργὸς εἶχε ἤδη φύγει διὰ Λονδῖνον.

»Εἰς Κάϊρον, ἐπεσκέφθην τοὺς Βρεταννοὺς ἀξιωματικούς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐπικεφαλῆς τῶν Βρεταννικῶν Ὑπηρεσιῶν ἁρμοδίων μὲ τὰς Ἑλληνικὰς ὑποθέσεις, συγκεκριμένως τὸν Συνταγματάρχην

Ὁ γενναῖος Ταγματάρχης Χρῆστος Καραχάλιος, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη, τραυματίας ὤν, ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ στὸ Νεοχώρι Ταϋγέτου. Ἦτο ἀρχηγὸς τῆς ΕΟΑ. Ἡ «Χ», κατὰ τὴν ὥρα τῆς δοκιμασίας του, εἶχεν στείλει εἰς Πελοπόννησον ὁμάδα της γιὰ νὰ τὸν σώσει. Τὸ ἐγχείρημα, ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνο, ἀπέβη ἄκαρπο.

JENKINS, Πλοίαρχον BOWLBY καὶ Ἀντισυνταγματάρχην BAR-BRUCK. Τοὺς ἐξήγησα τὴν φύσιν καὶ τοὺς στόχους τῆς Ὀργανώσεώς μας καὶ συνεφώνησαν ὅτι δυνάμεθα, ἐν καιρῷ, νὰ προσφέρωμεν πολύτιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα μας. Οἱ προαναφερόμενοι ἀξιωματικοὶ ἐν συνεχείᾳ μοῦ εἶπον ὅτι, λόγῳ τῆς κρισιμότητος τῆς καταστάσεως εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμένωμεν βοήθειαν εἰς ὅπλα καὶ πολεμοφόδια πρὸς τὸ παρόν, ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ λάβωμεν κάθε δυνατὴν βοήθειαν τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1943. Οὐδεμίαν πληροφορίαν ἔχω ὡς πρὸς τὸ ἐὰν ἐδόθη ἡ ὑπεσχημένη βοήθεια εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ εἰς ποίαν ἔκτασιν.

»Ἀπὸ τὰς ἐκτεθείσας λεπτομερείας εἰς τὸ Παράρτημα Α, ἡ Ἐξοχότης σας δύναται νὰ διαμορφώσῃ ἐπαρκῆ γνώμην περὶ τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ ἀμιγοῦς στρατιωτικοῦ χαρακτῆρος τῆς ὀργανώσεως. Πάντως ἡ ὀργάνωσίς μας ἠγνοήθη παντελῶς ἀπὸ τὸν Βρεταννὸν Ταξίαρχον, ὁ ὁποῖος τελευταίως ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα, παρὰ τὸ ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ταξίαρχος ἦλθε εἰς ἐπαφὴν μὲ ὀργανώσεις μικροτέρας στρατιωτικῆς σημασίας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν κυρίως πολιτικοὺς στόχους.

»Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι μία ἐκστρατεία ἀνελήφθη ἐναντίον τῆς ὀργανώσεώς μου καὶ ἐμοῦ προσωπικῶς, ὑπὸ διαφόρων ἀτόμων ἐδῶ, οἱ ὁποῖοι ἔχουν πολιτικούς στόχους, καὶ ὑπὸ ὡρισμένων παραπλανηθέντων ἢ προκατειλημμένων Βρεταννῶν πρακτόρων, κλίνω εἰς τὸ νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ Ταξίαρχος, ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη τελευταίως τὴν Ἑλλάδα εἶχε προφανῶς λάβει ὁδηγίας νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μόνον μετὰ ὀργανώσεων ἀριστερῶν καὶ ἄκρως ἀριστερῶν τάσεων.

»Φρονῶ ὅτι μία τοιαύτη πολιτικὴ διακρίσεων ἐκ μέρους ὑπευθύνων Βρεταννῶν ἀξιωματικῶν ὄχι μόνον δὲν συνεισφέρει εἰς τὴν ἐνδυνάμωσιν τῆς ἀντιστάσεως ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ ἀσφαλῶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν διαίρεσιν τῶν Ἑλλήνων, ἡ ὁποία ἀποτολμῶ νὰ ὑποβάλω, εἶναι πολὺ ἐπιβλαβὴς καὶ διὰ τὴν χώραν μου καὶ τὴν κοινὴν συμμαχικὴν προσπάθειαν.

»Ἡ Ἐξοχότης σας δύναται νὰ λάβῃ περαιτέρω πληροφορίας περὶ τῆς ὀργανώσεως τοῦ Στρατηγοῦ Ε. Λάβδα καὶ ἐμοῦ παρὰ τῶν ἀκολούθων προσώπων:

1. Κυρίου Ἐμμανουὴλ Τσουδεροῦ, Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος.
2. Ναυάρχου Ἐπ. Καββαδία, πρώην Ὑπουργοῦ Ναυτικῶν.
3. Κυρίου Γ. Μπουρδάρα, πρώην Βουλευτοῦ τοῦ Προοδευτικοῦ Δημοκρατικοῦ Κόμματος.
4. Δρος Κ. Γουλιμῆ, νομικοῦ Συμβούλου τῆς Βρεταννικῆς Πρεσβείας εἰς Ἀθήνας.
5. Ἀντιστρατήγου Γ. Σταυρωτᾶ, Ἑλληνικὸν Ὑπουργεῖον Πολέμου.
6. Συνταγματάρχου Θ. Κετσέα.

Ζ.Π. Βάλδης.

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

»Ἡ Ἐθνικὴ Στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Στρατηγοῦ Γ. Λάβδα

»Οἱ ἀρχικοὶ ἱδρυταὶ τῆς ὀργανώσεως ἦσαν ὁ Στρατηγὸς Γ. Λάβδας, Διοικητὴς τῆς II Μεραρχίας κατὰ τὴν Ἀλβανικὴν ἐκστρατείαν, Συνταγματάρχης Κ. Ἀντωνάκης, Ἀρχηγὸς τοῦ Πεζικοῦ τῆς II Μεραρχίας, Ἀντισυνταγματάρχης Γ. Γρίβας, Ἐπιτελάρχης τῆς II Μεραρχίας καὶ ἐγώ. Αὐτὴ ἡ ὀργάνωσις ἱδρύθη μερικὰς ἑβδομάδας μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Στρατηγοῦ Λάβδα ἀπὸ τὴν Ἀλβανίαν, δηλαδὴ τὸν Ἰούνιον 1941. Ὁ Στρατηγὸς Β. Βραχνός, Διοικητὴς τῆς I Μεραρχίας, ἐδέχθη ἐξ ἀρχῆς ὅπως συνεργασθῇ μαζύ μας.

»Ὁ Στρατηγὸς Γ. Λάβδας εἶναι ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος ἔλαβε μέρος εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνας εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Ἑλλὰς ἐνεπλάκη ἀπὸ τοῦ 1912. Ὑπηρέτησε (... εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, τὴν ἐκστρατείαν τῆς Οὐκρανίας, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τὴν Ἀλβανίαν).

»Μετὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν Γερμανῶν, τὸν Ἀπρίλιον 1941, ὁ Στρατηγὸς Λάβδας σθεναρῶς ἀντετίθετο εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀνακωχῆς. Ἀνεκήρυξε τὴν μεραρχίαν του ἀνεξάρτητον καὶ ἐλευθέραν ἐξ ὑπακοῆς εἰς τὸν Στρατηγὸν Δεμέστιχαν, Διοικητὴν τοῦ Δευτέρου Σώματος, καὶ ἀπεφάσισε νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ Ἄξονος. Τελικῶς ἐξηπατήθη, ὅμως, ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Δεμέστιχα, ὁ ὁποῖος ψευδῶς παρουσίασε τὴν ἀνακωχὴν ὡς ὑπογραφεῖσαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

»Τὸν Σεπτέμβριον 1941, ὁ Στρατηγὸς GELLOSO διέταξε τὴν σύλληψιν ἀμφοτέρων τῶν Στρατηγῶν Λάβδα καὶ Βραχνοῦ, ἀλλὰ ἐπειδὴ οὐδὲν τὸ ἐνοχοποιητικὸν ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ ἐναντίον των, ἡ διαταγὴ ἀνεστάλη. Ἓν ἔτος ἀργότερον, τὸν Σεπτέμβριον 1942, διετάχθη ἐκ νέου ἡ σύλληψίς των. Τὴν φορὰν αὐτὴν συνελήφθη ὁ Στρατηγὸς Βραχνὸς καὶ ἀπεστάλη εἰς στρατόπεδον συγκεντρώσεως εἰς Ἰ-

ταλίαν, ἐνῶ ὁ Στρατηγὸς Λάδδας διέφυγε καὶ κρύπτεται εἰσέτι.

»Ὁ Στρατηγὸς Βραχνός, ὁ Συνταγματάρχης Ἀντωνάκης καὶ ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας, εἶναι ἐπίσης ἀξιωματικοὶ μὲ μακρὰν πεῖραν, ὡς λαβόντες μέρος εἰς τὰς περισσοτέρας ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθεισῶν ἐκστρατειῶν. Ὡς πρὸς ἐμέ, εἶμαι ἔφεδρος ἀξιωματικὸς τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης. (... περὶ ἐθελοντικῆς του κατατάξεως, τοποθετήσεως κατόπιν αἰτήσεώς του εἰς τὴν γραμμὴν τῶν πρόσω καὶ παρασημοφορίας του μὲ τὸν Πολεμικὸν Σταυρόν). Εἶμαι γνωστὸς δικηγόρος Ἀθηνῶν καὶ ὑπῆρξα νομικὸς σύμβουλος τῆς Ἰταλικῆς Πρεσβείας μέχρι κηρύξεως τοῦ πολέμου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μου ἐξ Ἀλβανίας διέκοψα τὴν ἐργασίαν μου καὶ τὰς κοινωνικὰς σχέσεις μου μὲ τοὺς Ἰταλοὺς πελάτας μου. (... περὶ προσωπικῆς ζημίας ἀπὸ τὴν στάσιν αὐτήν).

»(.... περὶ τῆς στρατιωτικῆς μορφῆς τῆς ὀργανώσεως καὶ τοὺς ὅρους ἀποδοχῆς μελῶν, ὅπως ἐκπλήρωσις ὑποχρεώσεων εἰς Ἀλβανίαν, μὴ ἀποδοχῆς τῆς ἀνακωχῆς, ἀνεξαρτησίας ἀπὸ πολιτικὰ κόμματα).

12 Ὀκτωβρίου 1944 : Οἱ κατακτητὲς ἀποχωροῦν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ὁ τελευταῖος Γερμανὸς στρατιώτης μεταφέρει στὸν ὦμο του τὴ σημαία μὲ τὴ σβάστικα.

»Ἡ δύναμις τῆς Ὀργανώσεως ἀνῆλθεν εἰς περίπου 2.300 ἀξιωματικοὺς καὶ 30.000 πολίτας, οἱ περισσότεροι παλαιοὶ πολεμισταὶ καὶ ὑπαξιωματικοί. Ἐὰν ἡ δύναμις αὐτὴ ἐλάμβανε τὰ ἀναγκαῖα ὅπλα καὶ πολεμοφόδια θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ μία ἰσχυρὰ ἐπιθετικὴ δύναμις, ὑπολογίσιμος ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ.

»Ἡ θεμελιώδης ἀρχὴ τῆς Ὀργανώσεώς μας εἶναι ν' ἀποφεύγωμεν τοὺς πολιτικοὺς καὶ νὰ ὑπακούωμεν μόνον εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως τῆς Α.Μ., οἱασδήποτε ἀποχρώσεως κι' ἂν εἶναι αὐτή. Συνεπῶς προκαλέσαμε τὴν ἐχθρότητα τῶν διαφόρων ἄλλων ὀργανώσεων αἱ ὁποῖαι ἔχουν πολιτικοὺς στόχους, αἱ ὁποῖαι προσπαθοῦν νὰ μᾶς διασύρουν εἰς τοὺς συμμάχους ὡς πεμπτοφαλαγγίτες καὶ Κουΐσλιγκ. Ἡ αἰτία εἶναι φανερή. Μία δυνατὴ ἐθνικὴ στρατιωτικὴ ὀργάνωσις, θὰ ἀποτελοῦσε σοβαρὸν ἐμπόδιον εἰς αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκουν, μὲ παρανόμους μεθόδους νὰ ὑφαρπάσουν τὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος. Δυστυχῶς μερικοὶ Βρεταννοὶ ἀξιωματοῦχοι ἔλαβον θέσιν ἐναντίον μας, ἂν καὶ σκοπεύομεν μόνον εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας μας καὶ εἴμεθα ἀπελευθερωμένοι ἐξ ὅλων τῶν πολιτικῶν προκαταλήψεων καὶ λησμονοῦμεν κομματικὰς ἔριδας τοῦ παρελθόντος.

Βάλβης.

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

»Σχέσεις μεταξὺ τῆς Ὀργανώσεως τοῦ Στρατηγοῦ Λάδδα καὶ τοῦ Ε.Α.Μ.

»Τὸν Ἰανουάριο 1942, ἡ ἄνωθεν ἀναφερομένη κομμουνιστικὴ ὀργάνωσις ἐζήτησε, μέσῳ πολὺ γνωστοῦ δημοσιογράφου τὴν συνεργασίαν τῆς Ὀργανώσεώς μας μὲ τὴν ἰδικήν των. Τὸ Ε.Α.Μ. εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἡγέτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, Συναδέλφου Σιάντου ὁ ὁποῖος ἐζήτησε νὰ συνάντηση ἀντιπρόσωπον τῆς Ὀργανώσεώς μας.

»Ἐπελέγην ὑπὸ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ συναντήσω τὸν συνάδελφον Σιάντον καὶ νὰ ἐξετάσω τὰς δυνατότητας μιᾶς τοιαύτης συνεργασίας. Καθὼς ἐπρόκειτο διὰ σοβαρὰν ὑπόθεσιν, ἐζήτησα ὅπως μὲ συνοδεύσει ὁ ἐπιτελάρχης τῆς Ὀργανώσεώς μας, Ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας, παρουσίᾳ τοῦ ὁποίου ἔλαβε χώραν ἡ συνά-

ντησις.

»Ὁ συνάδελφος Σιάντος ἐδήλωσεν ὅτι ἀσμένως ἐπιθυμεῖ τὴν σύνεργασίαν μας, διότι τὸ Ε.Α.Μ. ἔχει ἔλλειψιν ἀξιωματικῶν. Ἐπρότεινε εἰς τὴν ὀργάνωσίν μας μίαν θέσιν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ε.Α.Μ. Δὲν κατελήξαμε εἰς συμφωνίαν διὰ διαφόρους λόγους, τοὺς ὁποίους ἐθεωρούσαμε σημαντικοὺς διὰ τὸ μέλλον τῆς εὐημερίας τῆς Ἑλλάδος καὶ διότι τὸ Ε.Α.Μ. εἶχε πολιτικοὺς στόχους, τοὺς ὁποίους μᾶς ἀπεκάλυψε ὁ συνάδελφος Σιάντος. Τὸ Ε.Α.Μ. εἶχε τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐκτελεστική της ἐπιτροπὴ θὰ ἔπρεπε νὰ δικαιοῦται, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν δυνάμεων κατοχῆς τοῦ Ἄξονος, ὄχι μόνον νὰ ἀναλάβη τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος (ἡ ἐπιτροπὴ ἡ ἰδία μετατρεπομένη εἰς Κυβέρνησιν), ἀλλὰ ἐπίσης ἀφοῦ ἀνελάμβανε ὡρισμένας σοβαρὰς ἀποφάσεις σχετικῶς μὲ τὸ Σύνταγμα, νὰ προκηρύξη καὶ νὰ διεξαγάγη γενικὰς ἐκλογὰς ὑπὸ τὴν ἰδικήν τους ἐπιτήρησιν.

»Ἐμεῖς, ἀντιθέτως, ἐπιστεύαμεν ὅτι, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μας ὡς ἐθνικῆς ὀργανώσεως εἴμεθα ὑπηρέται τῆς νομίμου Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς Λονδῖνον καὶ δι᾽ αὐτὸ δὲν ἠδυνάμεθα καὶ δὲν ἔπρεπε

Μιὰ γελοιογραφία τῶν κομμουνιστῶν, ἀναφερομένη στὰ Δεκεμβριανά. Ὁ Παπανδρέου φέρει στὸ ἀριστερό του χέρι τὸ σῆμα τῆς «Χ», ἐνῶ ἦτο ἐχθρὸς τῶν Χιτῶν. Μόνον τὰ ἀγγλικὰ ἀεροπλάνα δὲν φέρουν αὐτὸ τὸ σῆμα!..

ν᾽ ἀναλαμβάνωμε τοιαύτας πρωτοβουλίας. Δι᾽ αὐτὸ ἐδηλώσαμεν εἰς τὸν συνάδελφον Σιάντον ὅτι ἡ νόμιμος Κυβέρνησις τοῦ Λονδίνου ἦτο μόνη ἁρμοδία νὰ κρίνη πότε ἔπρεπε νὰ προκηρυχθοῦν γενικαὶ ἐκλογαί, λαμβάνοντας βεβαίως ὑπ᾽ ὄψιν τὰς γνώμας τῶν διαφόρων πολιτικῶν κομμάτων. Ὡς πρὸς τὸ πρόβλημα τῆς ἀναλήψεως τῆς Κυβερνήσεως μετὰ ἀπὸ τὴν ἀποχώρησιν τῶν εἰσβολέων, ἐδήλωσα εἰς τὸν συνάδελφον Σιάντον ὅτι καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ διεφωνούσαμε. Ἐπιστεύαμε ὅτι, ἐὰν αἱ περιστάσεις ἐπέβαλλον εἰς ἡμᾶς νὰ ἐξασφαλίσωμεν δημοσίαν τάξιν, θὰ ἔπρεπε αὐτὴ νὰ ἐπιτευχθῆ ὑπὸ συνθήκας αἱ ὁποῖαι θὰ ἠγγυῶντο τὴν διακοπὴν τῆς ἐξουσίας μας εὐθὺς ὡς ἀφικνεῖτο ἡ νόμιμος Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐκ Λονδίνου.

»Κατόπιν τῆς συναντήσεως ταύτης, τὸ Ε.Α.Μ. διάκειται ἄκρως ἐχθρικῶς πρὸς ἡμᾶς, διότι ἡ ὕπαρξις καὶ αἱ δραστηριότητες τῆς Ὀργανώσεώς μας ἀποκαρδιώνουν τὰς ἐλπίδας των καὶ τοὺς σκοπούς των δι᾽ αὐτὸ κάνουν τὸ πᾶν νὰ ἀποτρέψουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ὀργανώσεώς μας».

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

»Στάσις Βρεταννῶν πρακτόρων

»1. Κύριος Γονατᾶς. Ὁ κ. Γονατᾶς εἶναι Ἕλλην, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε παλαιότερον Βρεταννὸς πρόξενος εἰς Λέσβον. Κατὰ τὴν ἄφιξίν μου εἰς Σμύρνην, ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Βρεταννικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Ὁ κ. Γονατᾶς εἶναι στενὸς συγγενὴς τοῦ κ. Σ. Γονατᾶ, ἀντιπροέδρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλελευθέρου Κόμματος. (... περὶ ἀνακρίσεως τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ Συνταγματάρχου Ἀντωνάκη ὑπὸ Γονατᾶ ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ φρονήματά των. Ἡ δήλωσίς των, ὅτι ἦσαν νομιμόφρονες πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Κυβέρνησιν προεκάλεσε τὴν ἐχθρότητα τοῦ Γονατᾶ, ὁ ὁποῖος κατ᾽ ἀρχὴν προσπάθησε νὰ τοὺς ἐξορίση εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Τουρκίας καὶ κατόπιν νὰ τοὺς στείλη πίσω εἰς τὴν Λέσβον. Ἀπεφεύχθη ἡ ἔκδοσις χάρις εἰς τὸν Συνταγματάρχην BLANK τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε. Τελικά, κατάφεραν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Τουρκίαν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Ἕλληνος Πρεσβευτοῦ, παρ᾽ ὅλην τὴν προσπάθειαν τοῦ Γονατᾶ νὰ τὸν χαρακτηρίση ὡς Ἰταλὸν πράκτορα. Εἰς μάτην κατήγγειλε τὸν κ. Γονατᾶ εἰς τὰς Ἀγγλικὰς Ἀρχάς).

»2. MR. BROWN. Εἶναι Λεβαντῖνος, ὁ ὁποῖος ὑπηρετοῦσε εἰς τὴν ἰδίαν ὑπηρεσίαν μὲ τὸν κ. Γονατᾶν (... περὶ συναντήσεως μαζύ του

καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κ. BROWN διὰ τύχην κ. Τσέλλου, διὰ τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε διάδοσις ὅτι ἐδολοφονήθη ἀπὸ Γερμανούς. Ὁ κ. BROWN ἐξέφρασε τὴν χαράν του ὅταν τὸν ἐπληροφόρησε ὅτι δὲν εἶχε συλληφθῆ ἀπὸ τὴν Γκεστάπο).

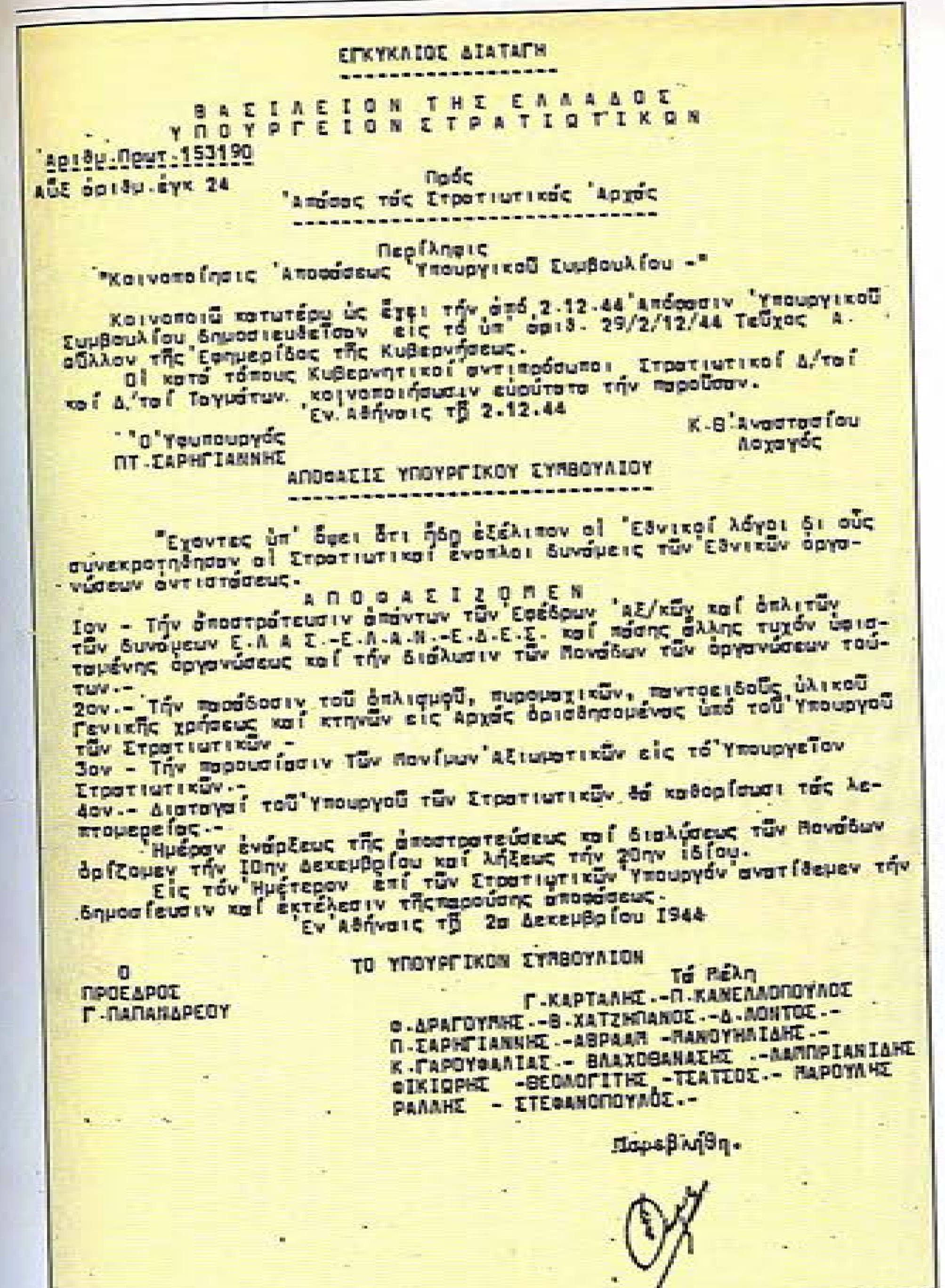
»3. Λοχαγὸς HUTCHINSON. Ἐπίσης ὑπηρετεῖ εἰς τὴν Βρεταννικὴν ὑπηρεσίαν, ἡ ὁποία ἀσχολεῖται μὲ Ἑλληνικὲς ὑποθέσεις. Εἶναι ἐπίσης Λεβαντῖνος, ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ ἀπταίστως Ἑλληνικὰ καὶ ἠργάζετο εἰς τὴν Ἠλεκτρικὴν Ἑταιρίαν Ἀθηνῶν. Τὴν 23ην Ἰουλίου π.ἔ. ὁ Πλωτάρχης BOWLLY μὲ εἶχε προσκαλέσει εἰς γεῦμα. Παρευρίσκοντο ἐπίσης ὁ Πρίγκιψ Πέτρος τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Λοχαγὸς HUTCHINSON. (... εἰς ἔκφρασιν παραπόνων του διὰ τὴν κακὴν ὑποδοχήν του εἰς Σμύρνην, ὁ ἀμφιτρύων του τοῦ ἀπήντησε ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συνοδεύεται ἀπὸ ἕνα Βασιλικὸν ὅπως τὸν Συνταγματάρχην Ἀντωνάκην).

»4. Λοχαγὸς G. LASSALE. (... περὶ ἀπαιτήσεως του LASSALE νὰ ἐρευνήση τὸ δωμάτιό του, διότι τὸν χαρακτήριζε ὡς πράκτορα τῶν Ἰταλῶν... Χαρακτήριζε τὸν Λάδδα ὡς Κουΐσλιγκ).

»5. Μανούσης. (... ὑπηρετεῖ εἰς τὴν Βρεταννικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐκμεταλλεύεται τὴν θέσιν του διὰ νὰ καταδιώκη Ἕλληνας ἀξιωματικούς).

»Τὸν περασμένον Ἰανουάριον, Ἕλλην ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος μόλις ἀφίχθη εἰς Μ. Ἀνατολήν, μοῦ ἐνεχείρισε ἕνα ἔντυπον, τὸ ὁποῖον ἡ A.I.O. Τριπόλεως χρησιμοποιοῦσε διὰ νὰ ἀνακρίνη Ἕλληνας πρόσφυγας. Αὐτὸ τὸ ἐρωτηματολόγιον περιεῖχεν 20 ἐρωτήσεις, εἰς τὰ Γαλλικά, τὰς ὁποίας οἱ πρόσφυγες ἔπρεπε ν' ἀπαντήσουν. Ἡ ὑπ' ἀρ. 13 ἐρώτησις εἶναι ἡ ἀκόλουθος: "Ἡ ὀργάνωσις Λάδδα-Πλατῆ θεωρεῖται εἰσέτι ἀξία ἐμπιστοσύνης καὶ μέχρι ποίου βαθμοῦ εἶναι Κουΐσλιγκ";

»Αὐτὴ ἡ ἐρώτησις ἀναμφιβόλως ἀναφέρεται εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Ὀργάνωσιν ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν Λάδδα, τὸ ὄνομα τοῦ Στρατηγοῦ Πλατῆ, προφανῶς, προσετέθη διὰ νὰ ἀποπροσανατολίση. Μία τοιαύτη ἐρώτησις, εἰς ἐπίσημον ἐρωτηματολόγιον, συντεταγμένον ὑπὸ Βρεταννῶν ἀξιωματικῶν εἰς Συμμαχικὸν Γραφεῖον Πληροφοριῶν, ἀποτελεῖ ποταπὴν πρόκλησιν εἰς ἑκατοντάδας γενναίων θυσιαζομένων Ἀξιωματικῶν καὶ χιλιάδας τινὰς πατριώτας πολίτας, ἀγωνιζομένους ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν κινδύνων διὰ ν' ἀπελευθερώσουν εἰσέτι μίαν φορὰν τὴν Ἑλλάδα. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν ἀνῆλθον εἰς

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΔΙΑΤΑΓΗ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Ἀριθμ. Πρωτ. 153190
Αὔξ. ἀριθμ. ἐγκ. 24

Πρὸς
Ἁπάσας τὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχάς

Περίληψις
"Κοινοποίησις Ἀποφάσεως Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου -"

Κοινοποιοῦμ κατωτέρω ὡς ἔχει τὴν ἀπὸ 2.12.44 Ἀπόφασιν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 29/2/12/44 Τεῦχος Α. φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ κατὰ τόπους Κυβερνητικοὶ ἀντιπρόσωποι Στρατιωτικοὶ Δ/ταὶ καὶ Δ/ταὶ Ταγμάτων, κοινοποιήσωσιν εὐρύτατα τὴν παροῦσαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2.12.44

Ὁ Ὑφυπουργός
ΠΤ. ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ

Κ. Θ. Ἀναστασίου
Λοχαγός

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

"Ἔχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι ἤδη ἐξέλιπον οἱ Ἐθνικοὶ λόγοι δι' οὓς συνεκροτήθησαν αἱ Στρατιωτικαὶ ἔνοπλοι δυνάμεις τῶν Ἐθνικῶν ὀργανώσεων ἀντιστάσεως.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

1ον - Τὴν ἀποστράτευσιν ἁπάντων τῶν Ἐφέδρων Ἀξ/κῶν καὶ ὁπλιτῶν τῶν δυνάμεων Ε.Λ.Α.Σ.-Ε.Λ.Α.Ν.-Ε.Δ.Ε.Σ. καὶ πάσης ἄλλης τυχὸν ὑφισταμένης ὀργανώσεως καὶ τὴν διάλυσιν τῶν Μονάδων τῶν ὀργανώσεων τούτων.-

2ον.- Τὴν παράδοσιν τοῦ ὁπλισμοῦ, πυρομαχικῶν, παντοειδοῦς ὑλικοῦ Γενικῆς χρήσεως καὶ κτηνῶν εἰς Ἀρχὰς ὁρισθησομένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν -

3ον - Τὴν παρουσίασιν τῶν Μονίμων Ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν.-

4ον.- Διαταγαὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν θὰ καθορίσωσι τὰς λεπτομερείας.-

Ἡμέραν ἐνάρξεως τῆς ἀποστρατεύσεως καὶ διαλύσεως τῶν Μονάδων ὁρίζομεν τὴν 10ην Δεκεμβρίου καὶ λήξεως τὴν 20ην ἰδίου.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης ἀποφάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2α Δεκεμβρίου 1944

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Τὰ Μέλη
Γ. ΚΑΡΤΑΛΗΣ.- Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
Φ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.- Θ. ΧΑΤΖΗΠΑΝΟΣ.- Δ. ΛΟΝΤΟΣ.-
Π. ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ.- ΑΒΡΑΑΜ - ΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ.-
Κ. ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑΣ.- ΒΛΑΧΟΘΑΝΑΣΗΣ .- ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗΣ
ΦΙΚΙΩΡΗΣ - ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ - ΤΣΑΤΣΟΣ.- ΜΑΡΟΥΛΗΣ
ΡΑΛΛΗΣ - ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.-

Παρεβλήθη.

Ἡ διαταγὴ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς 2.12.1944, μὲ τὴν ὁποία κοινοποιεῖται ἡ ἀπόφαση τῆς ἀποστρατεύσεως καὶ τοῦ ἀφοπλισμοῦ.

τὰ βουνὰ καὶ πολλοὶ ἦλθον εἰς τὴν Μ. Ἀνατολὴν διὰ νὰ πολεμήσουν καὶ ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, νὰ ἀποθάνουν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν συμμάχων των καὶ ὅμως συκοφαντοῦνται καὶ διώκονται».

Τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα παρατίθενται ὅπως μετεφράσθησαν καὶ παρετέθησαν στὸ **«Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο 1941-1944»** τοῦ Ἐμμανουὴλ Τσουδεροῦ, τόμος Γ 1, σελ. 296-301. Πρέπει, συναφῶς, νὰ προστεθεῖ ὅτι παρελείφθησαν ὁρισμένα σημεῖα καὶ παρετέθησαν ἐντὸς παρενθέσεως περιλήψεις τῶν ἀναφερομένων. Προφανῶς, ὁ CASEY κοινοποίησε τότε ἀντίγραφο τοῦ ἀνωτέρω ἐγγράφου πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση. Πέρα ἀπὸ τὴν ἀφήγηση τῆς δράσεως Βάλβη καὶ τῶν προσωπικῶν περιπετειῶν τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ Ἀντωνάκη, ἀπὸ Σμύρνης εἰς Κάϊρον, τὰ ἄλλα παραλειφθέντα σημεῖα, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ ἀγγλικὸ πρωτότυπο, ἀφοροῦν τὴν Ὀργάνωση. Συγκεκριμένως ἀναφέρονται καὶ τὰ ἑξῆς, κατὰ μετάφραση τοῦ συγγραφέως τοῦ παρόντος:

«Ἡ ὀργάνωσίς μας διοικεῖται βάσει στρατιωτικοῦ προτύπου καὶ ὑπὸ αὐστηρὰν στρατιωτικὴν πειθαρχίαν. Ἔχει εἰς τὴν ἡγεσίαν της ἕνα καλῶς ὠργανωμένον ἀρχηγεῖον ἀποτελούμενον ἀπὸ ἱκανοὺς καὶ ἐμπείρους ἀξιωματικούς. Οὐδεὶς γίνεται δεκτὸς εἰς αὐτὴν τὴν ὀργάνωσιν ἂν δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀκολούθους προϋποθέσεις:

»1. Νὰ ἔχῃ ἐκτελέσει τὸ καθῆκον του τόσον κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς τὴν Ἀλβανίαν, ὅσον καὶ μετὰ τὴν Κατοχήν.

»2. Νὰ μὴν ἔχῃ κατὰ κανένα τρόπον συμβάλει εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀνακωχῆς, οὔτε νὰ ἔχῃ ἀργότερον συνεργασθῇ μὲ τοὺς εἰσβολεῖς καὶ τὴν Κυβέρνησιν τῶν Κουΐσλιγκ.

»3. Νὰ μὴν ἔχῃ διασυνδέσεις μὲ κανένα πολιτικὸν κόμμα.

»Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ αὐτὸν τὸν τελευταῖον ὅρον, τὰ μέλη τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διακόψουν ἀκόμη καὶ τὰς κοινωνικάς των σχέσεις μὲ τοὺς διαφόρους πολιτικούς, ὥστε ἡ ὀργάνωσίς μας νὰ μὴ χαρακτηρίζεται ὡς ὄργανον αὐτοῦ ἢ τοῦ ἄλλου πολιτικοῦ κόμματος, ἕνας χαρακτηρισμὸς ποὺ θὰ προκατελάμβανε τὴν ἐθνικὴν καὶ ἀποκλειστικῶς στρατιωτικήν μας προσπάθειαν».

Τὸ τρίπτυχον τῶν προϋποθέσεων αὐτῶν ἀπέδιδεν ἐπαρκῶς τὸ ἀδιάβλητον τῆς «Χ». Αὐτὰ τὰ ὑψηλῆς στάθμης ἐχέγγυα συγκέντρωναν τὰ μέλη τῆς ὑπὸ τὸν Γρίβαν ὀργανώσεως.

Ὅταν ὁ Βάλβης ἔγραφε, τόσο πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ὅσο καὶ

πρὸς τοὺς Ἄγγλους, περὶ τῶν περιστάσεων ὑπὸ τὶς ὁποῖες ἱδρύθη ἡ «Χ», περὶ τῆς ἡγεσίας καὶ τῆς στελεχώσεώς της, περὶ τῆς ἰσχύος, τῶν σκοπῶν καὶ τῶν δυνατοτήτων της, περὶ τῶν προσωπικῶν περιπετειωδῶν ἐπαφῶν του κ.λπ., ἐφρόντιζε νὰ εἶναι ἀκριβής. Γνώριζε ὅτι δὲν ἀπηυθύνετο πρὸς φίλους καὶ συμπαθοῦντες, ἀλλὰ πρὸς ἄτομα προκατειλημμένα, ἢ καὶ ἐχθρικά, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἕτοιμα νὰ ἐλέγξουν, νὰ διασταυρώσουν, νὰ ἐπικρίνουν, νὰ ἀπορρίψουν. Ἄλλωστε, τὸν συνεῖχε τὸ αἴσθημα ὅτι τὸ παραμικρὸ λάθος ἢ ἡ ἐλάχιστη ἀστοχία του σὲ ὅσα διετύπωνε γραπτῶς –καί, κατὰ κάποιον τρόπον, ἐπισήμως– θὰ εἶχε ἐπιζήμιες συνέπειες ἐπὶ τῆς Ὀργανώσεως, τῆς ὁποίας ἐπιτελοῦσε διατεταγμένη ἀποστολή. Συνεπῶς, στὰ διαβήματα καὶ ὑπομνήματά του θὰ πρέπει νὰ ἀποδίδεται ἡ μεγαλύτερη δυνατὴ ἱστορικὴ σημασία.

ΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΤΟΥ ΓΡΙΒΑ

Στὴν Ἀθήνα ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Γ. Γρίβας, παρ' ὅλες τὶς διαψεύσεις τῶν ἐλπίδων του ἀπὸ τὸ Κάϊρο, δὲν ἔπαψε νὰ ἐργάζεται γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς «Χ» σὲ ἄνδρες καὶ ὑλικὰ καὶ γιὰ τὴν κατάστρωση τῶν σχεδίων δράσεως. Μετὰ καὶ ἀπὸ τὸν τυπικὸ διαχωρισμὸ ἀπὸ τὸν Στρατηγὸ Γ. Λάβδα, εἶχε παραμείνει ὁ ἀδιαμφισβήτητος ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως. Ἄλλωστε, τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ἀξιωματικῶν τὸν εἶχαν ἀκολουθήσει προθύμως, διότι στὸ πρόσωπό του ἔβλεπαν τὸν ἡγήτορα. Ὁ Γρίβας βρισκόταν σὲ συνεχῆ ἐπαφὴ μὲ τὸν πρώην Ἀρχιεπίσκοπο Χρύσανθο, μὲ ἀντιστασιακοὺς παράγοντες τῶν Ἀθηνῶν καὶ μὲ συμμαχικοὺς συνδέσμους. Ἀπὸ τὸ 1943, ἡ τροπὴ τοῦ Πολέμου ἔδειχνε ὅτι οἱ Γερμανοὶ θὰ ἀναγκάζονταν νὰ συμπτυχθοῦν στὸ μητροπολιτικὸ ἔδαφός τους, προκειμένου νὰ προβάλουν ἐκεῖ τὴν ὕστατη ἄμυνά τους. Παραλλήλως, ὅμως, τὸ ΚΚΕ καὶ οἱ παραφυάδες του διεκδικοῦσαν τὴν ἀποκλειστικότητα τοῦ ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνα καί, γιὰ νὰ πετύχουν αὐτὸν τὸν στόχον, εἶχαν ἀρχίσει ἀδίστακτη τρομοκρατία ἐναντίον ὅσων ἀντιφρονοῦσαν καὶ εἰδικῶς ἐναντίον ἐκείνων ποὺ ἐπέμεναν νὰ διατηροῦν ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις μὲ αὐτόνομη δομὴ καὶ μὴ ἐλεγχόμενη ἀπὸ τὸ ΕΑΜ στελέχωση. Οἱ οἰωνοὶ γιὰ τὰ ἐπερχόμενα ἦσαν οἱ χειρότεροι. Ἦταν φανερὸ ὅτι οἱ κομμουνιστὲς προωθοῦσαν ἀδίστακτα σχέδια ἐπικρατήσεως, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν κατακτητῶν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ» ὑπέθετε ὅτι τὰ ὀφθαλμοφανῆ ἦσαν ὁρατὰ καὶ στοὺς ὑπευθύνους τοῦ Καΐρου. Καὶ ἤλπιζε ὅτι, ἐπὶ τέλους, ἡ νόμιμη Ἑλλη-

νικὴ Κυβέρνηση, σὲ συνεργασία μὲ τοὺς Ἄγγλους, θὰ λάμβαναν ἐγκαίρως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα ἀποτροπῆς. Δὲν ἔπαυσε νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ Κάϊρο καὶ νὰ ἀναφέρει τὰ δέοντα. Σὲ ἕνα μεταπολεμικὸ σημείωμά του διαβάζουμε τὰ ἀκόλουθα:

> *«Τὸν Ἰούλιον 1943 ἔγραψα προσωπικῶς εἰς τὴν ἐν Καΐρῳ Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἐκθέτων τὰ πράγματα καὶ ζητῶν συμπαράστασιν. Φωνὴ βοῶντος. Τὸ κρατηθὲν ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς ἐχάθη εἰς τὴν ἐν Θησείῳ οἰκίαν μου, κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν κομμουνιστῶν, τὸν Δεκέμβριον 1944».*

Καὶ τὸ μὲν ἀντίγραφον ἐχάθη, πράγματι, ἀλλὰ εὐτυχῶς ἐσώθη τὸ πρωτότυπον! Καὶ ὄχι μόνον ἐσώθη, ἀλλὰ καὶ ἐπεκυρώθη ἱστορικῶς, μὲ τὴν καταχώρισή του στὸ **«Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο 1941-1944»** τοῦ Ἐμμ. Τσουδεροῦ, τόμος Γ 1, σελ. 134-136. Τὸ πλῆρες κείμενον ἦτο τὸ ἀκόλουθον:

«Συνοπτικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ διεξαγομένου ἐν Ἑλλάδι Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος καὶ τῶν ἀναγκῶν τούτου.

»Τὴν παροῦσαν ὑποβάλλω ὡς ἐκπρόσωπος Στρατιωτικῆς Ὀργανώσεως ἀριθμούσης δύναμιν τριακοσίων περίπου μονίμων ἀξιωματικῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ, περιλαμβανούσης δὲ ἐπὶ πλέον μαχητικὰς δυνάμεις ἐκ πολιτῶν, ὠργανωμένας Στρατιωτικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιβολῆς τῆς τάξεως ἐναντίον παντὸς ἀναρχικοῦ ἢ ταραχοποιοῦ στοιχείου.

»Πυρῆνες ἐξ Ἀξιωματικῶν καὶ μαχητικῶν στοιχείων ἔχουν δημιουργηθῆ ὑπὸ τῆς ὀργανώσεως εἰς ἀρκετὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

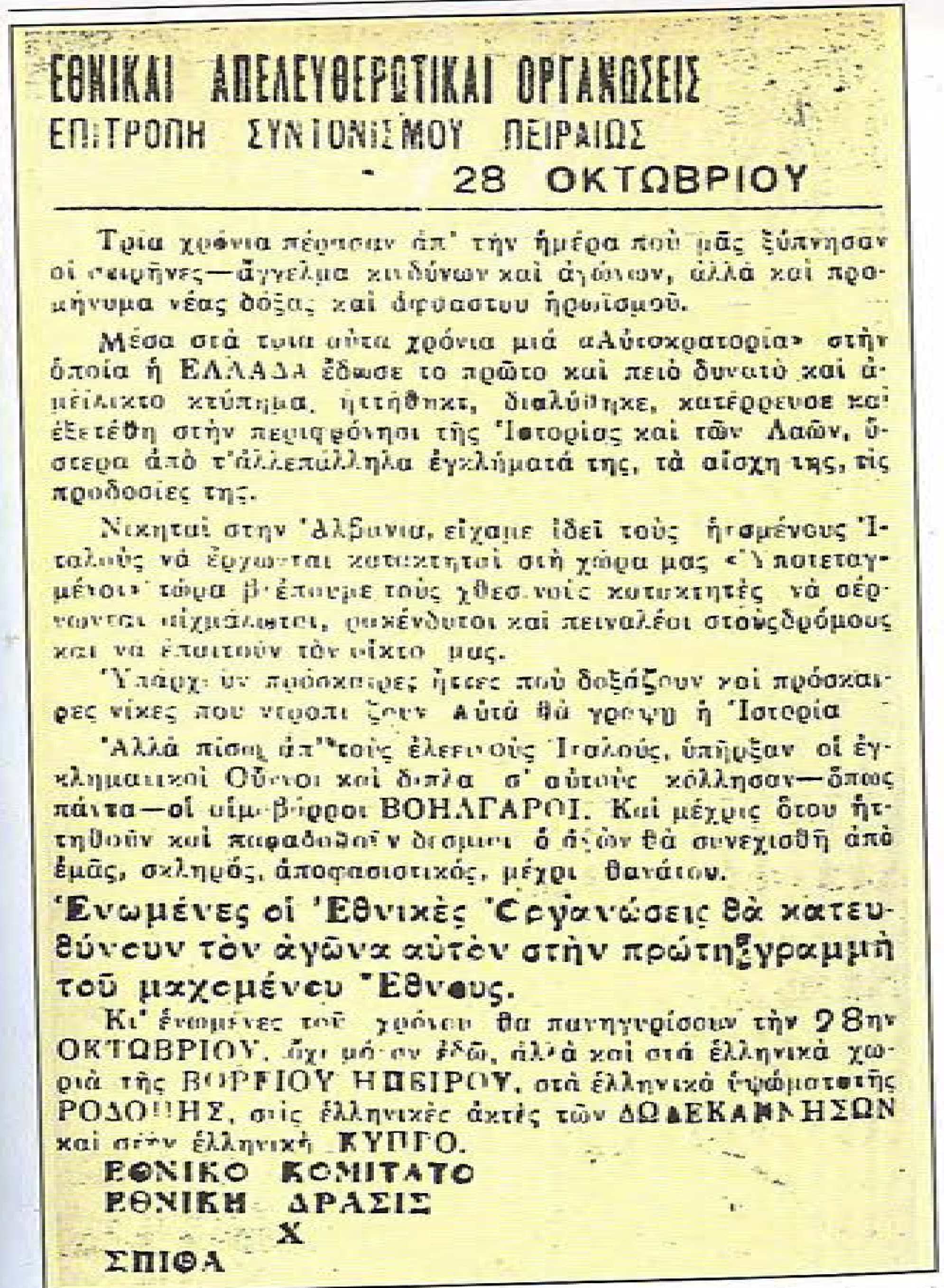
»Ἡ ὀργάνωσις ἔχει λάβει ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν συγκρότησιν ἀνταρτικῶν ὁμάδων ἐξ Ἐθνικοφρόνων στοιχείων, ἰδίᾳ ἐν Πελοποννήσῳ.

»Ἐνίσχυσε καὶ ἐνισχύει δι᾽ Ἀξιωματικῶν της τὰς ὑφισταμένας Ἐθνικιστικὰς Ἀνταρτικὰς Ὁμάδας.

»Ἔχει τὸ ἀπαιτούμενον ἔμψυχον ὑλικὸν διὰ τὴν ὀργάνωσιν σοβαρῶν Ἀνταρτικῶν Ὁμάδων, πλὴν δὲν διαθέτει τὰ ἀπαιτούμενα ὑλικὰ μέσα, ἰδίᾳ χρῆμα.

»ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ. Καθαρῶς Ἐθνικοί. Πειθαρχεῖ ἀπολύτως εἰς τὰς διαταγὰς τῶν ἀγωνιζομένων, Βασιλέως καὶ Κυβερνήσεώς του.

»Εὑρίσκεται ἐν στενωτάτῃ ἐπαφῇ μὲ τοὺς συνεργαζομένους ἤδη

ΕΘΝΙΚΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Τρία χρόνια πέρασαν ἀπ᾽ τὴν ἡμέρα ποὺ μᾶς ξύπνησαν οἱ σειρῆνες—ἄγγελμα κινδύνων καὶ ἀγώνων, ἀλλὰ καὶ προμήνυμα νέας δόξας καὶ ἀφθάστου ἡρωϊσμοῦ.

Μέσα στὰ τρία αὐτὰ χρόνια μιὰ «Αὐτοκρατορία» στὴν ὁποία ἡ ΕΛΛΑΔΑ ἔδωσε το πρῶτο καὶ πειὸ δυνατὸ καὶ ἀμείλικτο κτύπημα, ἡττήθηκε, διαλύθηκε, κατέρρευσε καὶ ἐξετέθη στὴν περιφρόνησι τῆς Ἱστορίας καὶ τῶν Λαῶν, ὕστερα ἀπὸ τ᾽ ἀλλεπάλληλα ἐγκλήματά της, τὰ αἴσχη της, τὶς προδοσίες της.

Νικηταὶ στην Ἀλβανία, εἴχαμε ἰδεῖ τοὺς ἡττημένους Ἰταλοὺς νὰ ἔρχωνται κατακτηταὶ στὴ χώρα μας «Ὑποτεταγμένοι» τώρα βλέπουμε τοὺς χθεσινοὺς κατακτητὲς νὰ σέρνονται αἰχμάλωτοι, ρακένδυτοι καὶ πειναλέοι στοὺς δρόμους καὶ να ἐπαιτοῦν τὸν οἶκτο μας.

Ὑπάρχουν πρόσκαιρες ἧττες ποὺ δοξάζουν καὶ πρόσκαιρες νίκες που ντροπιάζουν. Αὐτὰ θὰ γράψῃ ἡ Ἱστορία.

Ἀλλὰ πίσω ἀπ᾽ τοὺς ἐλεεινοὺς Ἰταλούς, ὑπῆρξαν οἱ ἐγκληματικοὶ Οὖννοι καὶ δίπλα σ᾽ αὐτοὺς κόλλησαν—ὅπως πάντα—οἱ αἱμοβόροι ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ. Καὶ μέχρις ὅτου ἡττηθοῦν καὶ παραδοθοῦν δέσμιοι ὁ ἀγὼν θὰ συνεχισθῆ ἀπὸ ἐμᾶς, σκληρός, ἀποφασιστικός, μέχρι θανάτου.

Ἑνωμένες οἱ Ἐθνικὲς Ὀργανώσεις θὰ κατευθύνουν τὸν ἀγῶνα αὐτὸν στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ μαχομένου Ἔθνους.

Κι᾽ ἑνωμένες τοῦ χρόνου θα πανηγυρίσουν τὴν 28ην ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, ὄχι μόνον ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ στὰ ἑλληνικὰ χωριὰ τῆς ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ, στὰ ἑλληνικὰ ὑψώματα τῆς ΡΟΔΟΠΗΣ, στὶς ἑλληνικὲς ἀκτὲς τῶν ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ καὶ στὴν ἑλληνικὴ ΚΥΠΡΟ.

ΕΘΝΙΚΟ ΚΟΜΙΤΑΤΟ
ΕΘΝΙΚΗ ΔΡΑΣΙΣ
Χ
ΣΠΙΘΑ

Προκήρυξη τῆς «Χ» καὶ τριῶν ἄλλων ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων, ἡ ὁποία ἐξεδόθη τὸν Ὀκτώβριο 1943, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ «ΟΧΙ».

ἐν ἐνεργείᾳ Ἀντιστρατήγους, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὁποίων ἐτέθη καὶ παρ᾽ ὧν λαμβάνει διαταγὰς διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ὅλου Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος.

»Ἡ παροῦσα συνεπῶς ὑποβάλλεται ἀπ᾽ εὐθείας Ὑμῖν καθ᾽ ὅσον ὡρισμένα ἐκ τῶν κατωτέρω ζητημάτων, διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων ἀπετάθημεν πρὸς τὸ Συμβούλιον τῶν Ἀντιστρατήγων, οἱ τελευταῖοι εὑρέθησαν ἐν ἀδυναμίᾳ νὰ ἐπιλύσωσι, ὡς στερούμενοι τῶν ἀπαιτουμένων ὑλικῶν μέσων.

»Ἡ ὀργάνωσις συνεπῶς ἐθεώρησε ἑαυτὴν ὑποχρεωμένην νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς Ὑμᾶς καὶ καταστήσῃ γνωστὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας.

»Α.- ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ. Οἱ Γερμανοὶ ἐζήτησαν παρὰ τοῦ ἐνταῦθα Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης ὀνομαστικὰς καταστάσεις τῶν Ἀξιωματικῶν μετὰ τῶν διευθύνσεων των καὶ τοῦ ἀριθμοῦ των καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῶν οἰκογενειῶν των. Σημεριναὶ πληροφορίαι φέρουν ὅτι οἱ Ἀξιωματικοὶ δι᾽ ὀνομαστικῶν προσκλήσεων θὰ κληθῶσιν νὰ παρουσιασθῶσι εἰς ὡρισμένα στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Ἐν περιπτώσει μὴ παρουσιάσεώς των θὰ τυφεκίζεται τὸ πλησιέστερον μέλος τῆς οἰκογενείας των.

»Διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς ὀργανώσεως τοὐλάχιστον ἔχουν ληφθεῖ τὰ κατάλληλα μέτρα ἀποκρύψεώς των, δι᾽ ὧν ἐλπίζομεν ὅτι ἱκανὸς ἀριθμὸς τούτων θὰ διασωθῇ. Πλὴν τὸ ζήτημα προσκρούει εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ἀπαιτουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ τόσον διὰ τὴν φυγάδευσιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν Ἀξιωματικῶν εἰς τὴν ὕπαιθρον, ὅσον καὶ τὴν συντήρησίν των, δεδομένου ὅτι οἱ οὕτω ἀποκρυπτόμενοι Ἀξιωματικοὶ δὲν θὰ λαμβάνουν πλέον μισθόν. Δέον νὰ ληφθῇ ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι δι᾽ ἕκαστον Ἀξιωματικὸν ἀπαιτεῖται μηνιαίως τὸ κάτωθι περίπου ποσόν:

Διατροφὴ οἰκογενείας του 200.000 Δρχ.
Διατροφὴ Ἀξιωματικοῦ 100.000 Δρχ.
Σύνολον 300.000 Δρχ.

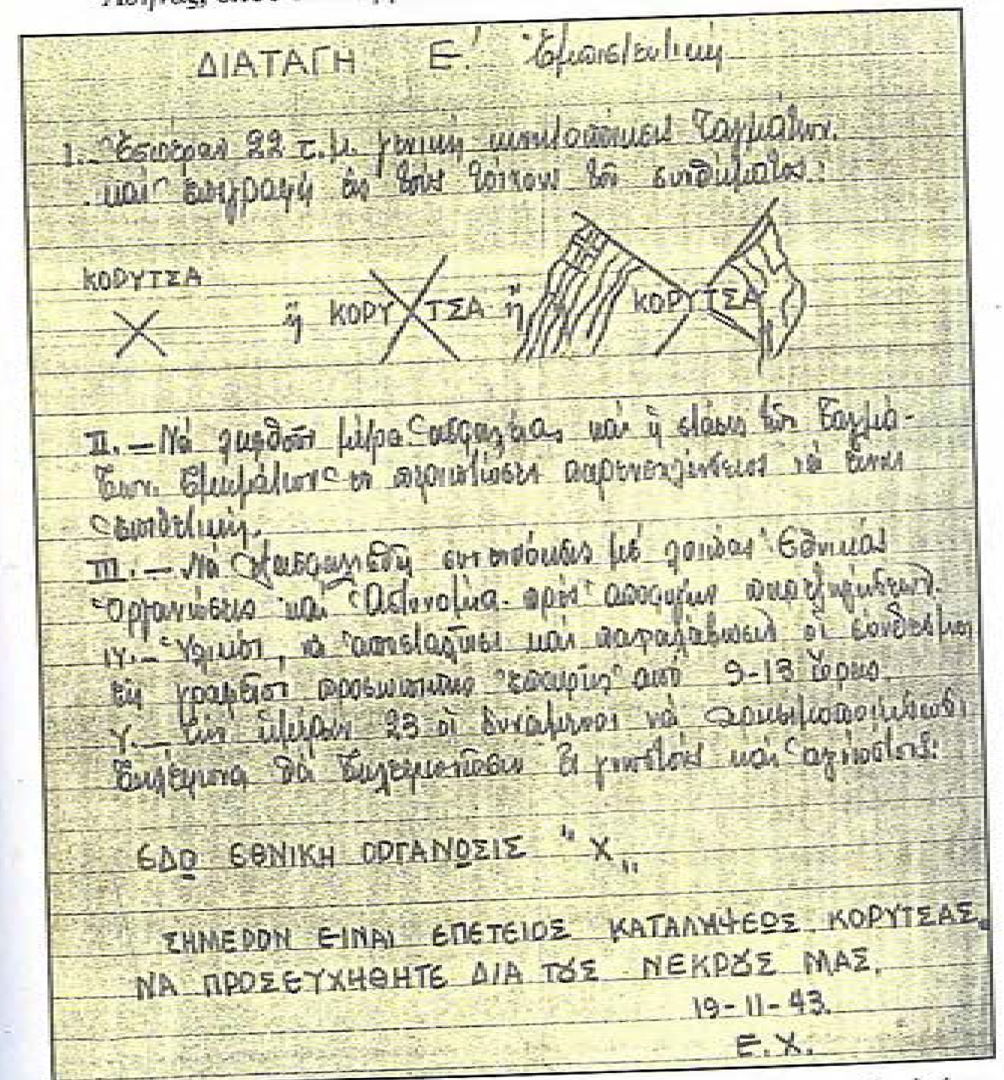
»Οἱ Ἀξιωματικοὶ οὐδὲν ἕτερον ζητοῦν εἰμὴ ἡ νόμιμος Κυβέρνησίς των νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν οἰκογενειῶν των καὶ τότε θὰ εἶναι ἕτοιμοι δι᾽ οἱανδήποτε θυσίαν.

»Δυστυχῶς τὰ βαλάντια τῶν ἐνταῦθα πλουσίων εἶναι ἑρμητικῶς κεκλεισμένα, καὶ οὐδὲν πρέπει νὰ ἀναμένῃ τις ἐκ τούτων.

»Ἀφ᾽ ἑτέρου νομίζομεν ὅτι θὰ ἐξήσκει σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ

τῶν κατακτητῶν ἡ ἀπὸ ραδιοφώνου ὑφ᾽ Ὑμῶν προειδοποίησις ὅτι ἐν περιπτώσει συλλήψεως Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν ἢ οἰκογενειῶν των, θὰ ἐπηκολούθουν ἀντίποινα ἐκ μέρους τῶν Ἄγγλων ἐναντίον τῶν αἰχμαλώτων Ἀξιωματικῶν τοῦ Ἄξονος.

»Β.- Δέον νὰ ληφθῇ ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι διὰ τὰς Ἀθήνας εἶναι ἀνάγκη ὁπλισμοῦ. Ὁ Κομμουνιστικὸς κίνδυνος εἶναι σοβαρώτατος διὰ τὰς Ἀθήνας, ὅπου οἱ Κομμουνισταὶ εἶναι καλῶς ὠργανωμένοι, φαίνε-

ΔΙΑΤΑΓΗ Ε΄

ΚΟΡΥΤΣΑ ἢ ΚΟΡΥΤΣΑ ἢ ΚΟΡΥΤΣΑ

ΕΔΩ ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ "Χ"

ΣΗΜΕΡΟΝ ΕΙΝΑΙ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΩΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ.
ΝΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗΘΗΤΕ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΜΑΣ.
19-11-43.
Ε.Χ.

Προκήρυξη τῆς «Χ», ἐκδοθεῖσα τὴν 19.11.43 καὶ ἀναφερόμενη στὴν ἐπέτειο ἀπελευθερώσεως τῆς Κορυτσᾶς. Δίδονται ὁδηγίες γιὰ τὴν ἀναγραφὴ συνθημάτων αἱ ἐντέλλονται οἱ Χῖτες νὰ τηρήσουν «ἐπιθετικὴν στάσιν» ἐὰν παρενοχληθοῦν.

ται δὲ νὰ διαθέτουν καὶ ἀρκετὸν ὁπλισμὸν ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἡμᾶς οἵτινες στερούμεθα σχεδὸν παντελῶς τοιούτου. Ἡ ἀποστολὴ ὁπλισμοῦ θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἴτε θαλασσίως, κατόπιν μεθ' ἡμῶν συνεννοήσεως, εἴτε διὰ ρίψεως ἀπὸ ἀεροπλάνου εἰς ἐγγὺς τῶν Ἀθηνῶν ἀνταρτικὰς ὁμάδας ἰδίᾳ εἰς περιοχὴν Ἑλικῶνος ἐὰν κατορθωθῇ ἡ συγκρότησις ἐκεῖ τοιαύτης. Ἡ μεταφορὰ εἶτα τοῦ ὁπλισμοῦ τούτου εἰς Ἀθήνας δὲν θὰ ἦτο δύσκολος. Ἀφ' ἑτέρου περιῆλθον ἡμῖν πληροφορίαι ὅτι εἰς Ἀθήνας εὑρίσκονται Ἄγγλοι Ἀξιωματικοὶ διαθέτοντες ἀποθήκας ὅπλων. Νομίζομεν ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐρωτηθῇ περὶ τοῦ τοιούτου τὸ Ἀγγλικὸν Στρατηγεῖον καὶ διαταχθῇ ὑπὸ τούτου ἡ παράδοσις ἡμῖν τοῦ ὁπλισμοῦ.

»Γ.- ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ. Ἐπὶ Ὀργανώσεως τοῦ ὅλου Ἀνταρτικοῦ Ἀγῶνος θὰ ἀπῃτεῖτο μακρὰ ἔκθεσις. Θὰ θίξωμεν μόνον τὰς σπουδαιοτέρας ἐλλείψεις. Εἰς τὰς Ἐθνικόφρονας Ἀνταρτικὰς Ὁμάδας δὲν ὑπάρχει ἑνιαία διεύθυνσις τοῦ ὅλου Ἀγῶνος. Οἱοσδήποτε διαθέτει μερικοὺς ἄνδρας καὶ ὅπλα δύναται νὰ πάρῃ τὰ βουνὰ καὶ νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν, χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν μὲ ἄλλας ὁμάδας.

»Συνήθως τὰ προσωπικὰ συμφέροντα ἢ τὰ κομματικὰ τοιαῦτα ἐπεμβαίνουσιν νὰ καθορίσουν τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν διαφόρων τμημάτων καθὼς καὶ τοὺς χώρους ἐξόδου των.

»Οἱ ὑλικοὶ πόροι ἐλλείπουν σχεδὸν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν νεοσυγκροτουμένων ὁμάδων μέχρι ἀφίξεως ἔξωθεν διὰ τῆς ρίψεως ἀπὸ ἀεροπλάνου. Οἱ πλούσιοι δὲν συνεισφέρουν πλέον, εἴτε διότι δυσπιστοῦν, εἴτε διότι δὲν θέλουν. Ἀπὸ τετραμήνου περίπου ἡ Ὀργάνωσις ἔχει προετοιμάσει ἀνταρτικὴν ὁμάδα διὰ τὴν περιοχὴν Ἑλικῶνος οὗτινος ἡ κατοχὴ κρίνεται ἀναγκαία καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Ἀθηνῶν ἐναντίον τῆς καθόδου ὁμάδων τῆς Ε.Α.Μ. καὶ ἐν τούτοις μέχρι σήμερον δὲν κατωρθώθη, ἐλλείψει χρημάτων. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας δέον νὰ ληφθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς τὰ κάτωθι μέτρα:

»Α.- Νὰ ὁρισθῇ ἐπιτροπὴ ἐκ καταλλήλων προσώπων ἡ ὁποία νὰ ὀργανώσῃ καὶ νὰ διευθύνῃ τὸν ὅλον ἀνταρτικὸν Ἀγῶνα.

»Β.- Νὰ τεθῶσι εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν διάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἅπαντα τὰ ὑλικὰ μέσα, χρῆμα, μέσα ἐπικοινωνίας μεθ' ἡμῶν κλπ.

»Γ.- Οὐδεμία αἴτησις ρίψεως ἀπὸ ἀεροπλάνου νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐφ'

ὅσον δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν ἄνω ἐπιτροπήν.

»Ἄλλως τε ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ἡ σήμερον παρατηρουμένη ἀταξία δὲν πρέπει νὰ ἐκπλαγῇ τις, ἐὰν κυριαρχῶσι ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς ὑπαίθρου αἱ κομμουνιστικαὶ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες.

Ἀθῆναι, 8 Ἰουλίου 1943
Γ. ΓΡΙΒΑΣ
Ἀντισ/ρχης Πεζικοῦ
Ὑποβάλλεται εἰς τὸν
Κύριον Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν
Κάϊρον».

Ὅσα ἔγραφεν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση καταρρίπτουν, κατ' ἀρχήν, τὸν σκόπιμο μῦθο ὅτι ἡ «Χ» ἦταν... ἀνύπαρκτη, ἢ διτελοῦσε σὲ ἀδράνεια, ἢ ὅτι ἀπέφευγε τὶς ἀναγκαῖες ἐπαφὲς καὶ τὶς συκτυώσεις. Πολὺ περισσότερο καταρρακώνουν τὴν ἄθλια κομμουνιστικὴ κοφαντία ὅτι ἡ «Χ» πρακτόρευε τὰ γερμανικὰ συμφέροντα καὶ ἦτο δῆθεν ὑποχείριος τῶν κατοχικῶν ἀρχῶν. Αὐτὰ ποὺ ἔγραφε, τὴν 8ην Ἰουλίου 1943, ὁ Γρίβας πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, δὲν ἀφήνουν καμμιὰ ἀμφιβολία γιὰ τὴν ὕπαρξη, τὴν ἰσχὺ καὶ τὰ σχέδια τῆς «Χ». Ἐπὶ τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου προέβαινε σὲ εὔστοχες ἐκτιμήσεις, οἱ ὁποῖες δικαιώθηκαν τραγικῶς ἀπὸ τὴ συνέχεια τῶν ἐξελίξεων.

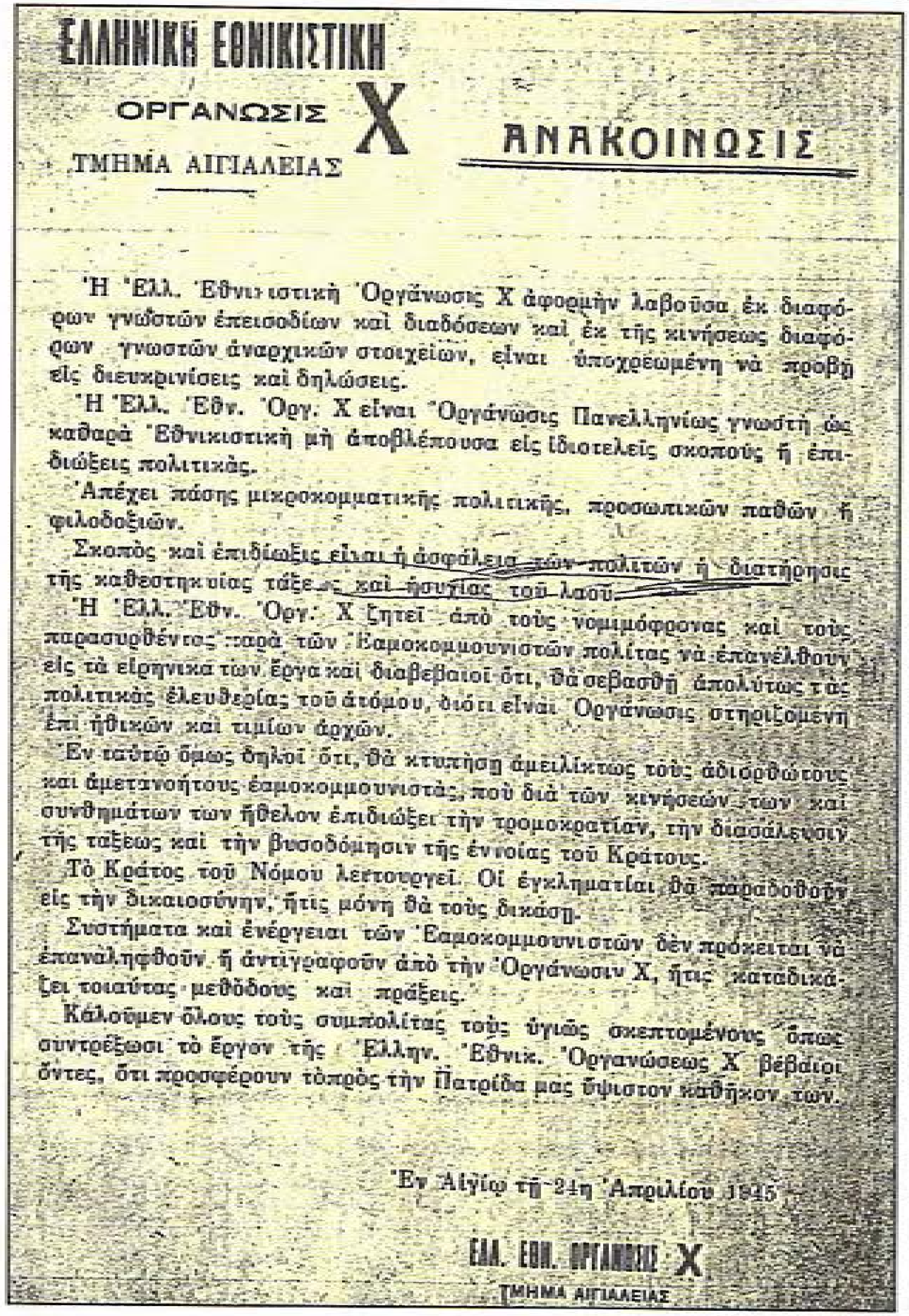
Ἡ πικρὰ καὶ μελαγχολικὴ φράση τοῦ Γρίβα «φωνὴ βοῶντος» ἀνταναкλοῦσε, δυστυχῶς, τὴν πραγματικότητα. Οἱ ἀποδείξεις ποὺ εἶχαν παραγνωρισθεῖ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1942, ἐτίθεντο στὸ περιθώριο τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τὸ καλοκαίρι τοῦ 1943. Τὴν ὥρα ποὺ οἱ κομμουνιστὲς ἐνισχύοντο μὲ ὅπλα καὶ παντοειδῆ μέσα, ὅπως βεβαίως καὶ μὲ πακτωλοὺς χρυσῶν λιρῶν, ἡ «Χ» ἀφήνετο ἀβοήθητη, παρ' ὅλες τὶς ἀγωνιώδεις ἐκκλήσεις της. Τὸν Νοέμβριο 1943 ὁ Γρίβας ἀπέστειλε πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, στὸ Κάϊρο, τὸ ἀκόλουθο ἔγγραφο:

«Συνοπτικὸν Ὑπόμνημα
(ἐκπροσώπου Ὀργανώσεως "Χ")

»Α) Βασικὸς ἐπιδιωκτέος σκοπός.

»Συγκέντρωσις ὅλων τῶν προσπαθειῶν καὶ μέσων πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν Ἀθηνῶν μέχρις ἀφίξεως ἐνισχύσεως ἔξωθεν, ἥτις δέον νὰ δοθῇ ἐντὸς εἰκοσιτετραώρου ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως ἐξ Ἀθηνῶν τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων.

»Ἐντὸς τοῦ εἰκοσιτετραώρου θὰ ἔχωμεν νὰ ἀντιπαλαίσωμεν ἐναντίον τμημάτων Ε.Α.Μ. - Ε.Λ.Α.Σ. εὑρισκομένων ἐντὸς τῶν Α-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ Χ

ΤΜΗΜΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Ἑλλ. Ἐθνικιστικὴ Ὀργάνωσις Χ ἀφορμὴν λαβοῦσα ἐκ διαφόρων γνωστῶν ἐπεισοδίων καὶ διαδόσεων καὶ ἐκ τῆς κινήσεως διαφόρων γνωστῶν ἀναρχικῶν στοιχείων, εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ προβῇ εἰς διευκρινίσεις καὶ δηλώσεις.

Ἡ Ἑλλ. Ἐθν. Ὀργ. Χ εἶναι Ὀργάνωσις Πανελληνίως γνωστὴ ὡς καθαρὰ Ἐθνικιστικὴ μὴ ἀποβλέπουσα εἰς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς ἢ ἐπιδιώξεις πολιτικάς.

Ἀπέχει πάσης μικροκομματικῆς πολιτικῆς, προσωπικῶν παθῶν ἢ φιλοδοξιῶν.

Σκοπὸς καὶ ἐπιδίωξις εἶναι ἡ ἀσφάλεια τῶν πολιτῶν ἡ διατήρησις τῆς καθεστηκυίας τάξεως καὶ ἡσυχίας τοῦ λαοῦ.

Ἡ Ἑλλ. Ἐθν. Ὀργ. Χ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς νομιμόφρονας καὶ τοὺς παρασυρθέντας παρὰ τῶν Ἐαμοκομμουνιστῶν πολίτας νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰ εἰρηνικὰ των ἔργα καὶ διαβεβαιοῖ ὅτι, θὰ σεβασθῇ ἀπολύτως τὰς πολιτικὰς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, διότι εἶναι Ὀργάνωσις στηριζομένη ἐπὶ ἠθικῶν καὶ τιμίων ἀρχῶν.

Ἐν ταὐτῷ ὅμως δηλοῖ ὅτι, θὰ κτυπήσῃ ἀμειλίκτως τοὺς ἀδιορθώτους καὶ ἀμετανοήτους ἐαμοκομμουνιστάς, ποὺ διὰ τῶν κινήσεών των καὶ συνθημάτων των ἤθελον ἐπιδιώξει τὴν τρομοκρατίαν, τὴν διασάλευσιν τῆς τάξεως καὶ τὴν βυσοδόμησιν τῆς ἐννοίας τοῦ Κράτους.

Τὸ Κράτος τοῦ Νόμου λειτουργεῖ. Οἱ ἐγκληματίαι θὰ παραδοθοῦν εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἥτις μόνη θὰ τοὺς δικάσῃ.

Συστήματα καὶ ἐνέργειαι τῶν Ἐαμοκομμουνιστῶν δὲν πρόκειται νὰ ἐπαναληφθοῦν ἢ ἀντιγραφοῦν ἀπὸ τὴν Ὀργάνωσιν Χ, ἥτις καταδικάζει τοιαύτας μεθόδους καὶ πράξεις.

Καλοῦμεν ὅλους τοὺς συμπολίτας τοὺς ὑγιῶς σκεπτομένους ὅπως συντρέξωσι τὸ ἔργον τῆς Ἑλλην. Ἐθνικ. Ὀργανώσεως Χ βέβαιοι ὄντες, ὅτι προσφέρουν τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα μας ὕψιστον καθῆκον των.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 24η Ἀπριλίου 1945

ΕΛΛ. ΕΘΝ. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ Χ

ΤΜΗΜΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Τέσσερις μῆνες μετὰ τὰ Δεκεμβριανά, οἱ Χῖτες Αἰγιαλείας κυκλοφοροῦν προκήρυξη, ἐκθέτουν τοὺς σκοπούς τους καὶ προειδοποιοῦν τοὺς κομμουνιστές.

θηνῶν καθὼς καὶ τμημάτων τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. εὑρισκομένων εἰς περιοχὴν Πάρνηθος, Πεντέλης καὶ νοτιώτερον.

»Μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ εἰκοσιτετραώρου σοβαραὶ δυνάμεις τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. εὑρισκόμεναι βορειότερον τῆς ἄνω γραμμῆς θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ συρρεύσουν εἰς Ἀθήνας ὁπότε πιθανὸν νὰ συγκρατηθοῦν διά τι χρονικὸν διάστημα πάντως ὁ ἀγὼν θὰ εἶναι σκληρὸς καὶ αἱματηρός.

»Διατιθέμενα μέσα.

»1) Ἔμψυχον ὑλικόν.

»Δέον νὰ ὑπολογίζῃ τις:

»α) Ἐκ τῶν ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων, κυρίως ἐπὶ τῆς Χ καὶ Ρ.Α.Ν., αἵτινες διαθέτουν πραγματικὴν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν καὶ στοιχειώδη τινὰ ὁπλισμὸν καὶ συνεργάζονται στενώτατα μεταξύ των.

»Αἱ ἀνωτέρω δυὸ ὀργανώσεις συνεργάζονται μετὰ τῶν ὀργανώσεων, Κρητῶν καὶ Ἐπιτελῶν, αἵτινες ὅμως ὑστεροῦσι τῶν δυὸ προηγουμένων ὡς πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν καὶ τὸν ὁπλισμόν. Ἡ Ε.Δ.Ε.Σ., ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ συνεισφέρῃ σοβαρῶς εἰς τὴν προσπάθειάν μας λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν της, ὡς ἀντελήφθημεν, στερεῖται πραγματικῆς στρατιωτικῆς ὀργανώσεως, κατὰ πληροφορίας μας δὲ στερεῖται, πρὸς τὸ παρὸν τοὐλάχιστον, ὁπλισμοῦ.

»β) Ἐκ τῶν τμημάτων ἀσφαλείας:

»Ἐπὶ ταγμάτων εὐζώνων, καλῶς ὁπωσδήποτε, ἐξωπλισμένων.

»Ἐπὶ τῶν τμημάτων χωροφυλακῆς καὶ εἰδικῆς ἀσφαλείας (οὐχὶ καλῶς ἐξωπλισμένων).

»Ἐπὶ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων δὲν πρέπει τις νὰ ὑπολογίζῃ κατὰ πληροφορίας, αἵτινες δὲν φαίνεται νὰ ἀφίστανται τῆς πραγματικότητος, τὸ 70%-80% τῆς δυνάμεώς της ἢ πρόσκειται πρὸς τὴν Ε.Α.Μ. ἢ εἶναι τελείως ἀδιάφορον διὰ νὰ προσχωρήσῃ τελικῶς εἰς ἐκεῖνον πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ κλίνῃ ἡ πλάστιγξ.

»Ὡς πρὸς τὰ τμήματα ἀσφαλείας (τάγματα εὐζώνων, χωροφυλακῆς κ.λπ.) ἔχομεν ἐνδοιασμοὺς πρὸς τὴν χρησιμοποίησίν των ἐν περιπτώσει βιαίας ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων ἐξ Ἀττικῆς καθ' ὅσον, πιθανῶς οἱ Γερμανοὶ νὰ θελήσωσι νὰ τὰ χρησιμοποιήσωσι πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἰδίων σκοπῶν, στρατιωτικῶν, ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν τάξιν εἰς Ἀθήνας, προκαλοῦντες ἢ ὑποβοηθοῦντες ἐμμέσως τὴν ἐν αὐτῇ ἀναρχίαν διὰ νὰ κερδίσωσι χρόνον διὰ τὴν ἀπό-

λυτον σύμπτυξίν των.

»γ) Ὁπλισμός.

»Ὁ διατιθέμενος ὑπὸ τῶν ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων ὁπλισμὸς εἶναι ὅλως ἀνεπαρκὴς πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ.

»Ἡ "Χ" ἥτις διαθέτει τὸν βαρύτερον καὶ τὸν μεγαλύτερον κατ' ἀριθμὸν ὁπλισμὸν καὶ τόσον ὅσον δὲν διαθέτουν, πιθανόν, αἱ ἕτεραι τρεῖς ἐθνικιστικαὶ ὀργανώσεις μεθ' ὧν συνεργάζεται, δὲν δύναται νὰ ἐγγυηθῇ ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνταπεξέλθῃ δεδομένης τῆς ἀφθονίας τῶν μέσων ἅτινα διαθέτουν οἱ τῆς Ε.Α.Μ. Ἀφ' ἑτέρου δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ διατιθέμενα πυρομαχικὰ ὑπὸ τῶν ὀργανώσεων καὶ διὰ τὸν ὁπλισμὸν ὃν νῦν διαθέτουν εἶναι ἀνεπαρκῆ.

»Ὡς πρὸς τὴν "Χ" ἐπεζήτησε νὰ ἐφοδιάσῃ ἕκαστον αὐτόματον ὅπλον της διὰ 1.000-1.500 φυσιγγίων, ἕκαστον τυφέκιον διὰ 150-200 φυσιγγίων, ὅσα περίπου ἐπαρκοῦν δι' ἀγῶνα 24 ὡρῶν, ἡ ἀναλογία ὅμως διὰ τὰς λοιπὰς ὀργανώσεις εἶναι μικροτέρα.

»Ὡς πρὸς τὰ πυρομαχικὰ περιστρόφων καὶ πιστολιῶν ἡ ἀναλογία τούτων εἶναι πολὺ μικρά. Χειροβομβίδων διαθέτομεν ἀριθμόν τινα, πάντως καὶ τοῦτον ἀνεπαρκῆ.

»Στερούμεθα παντελῶς βαρέος βλήματος (ὅλμων)

»Γ) Ἀνάγκαι καὶ αἰτήσεις.

»1) Ἀπαιτεῖται ἑνιαία διοίκησις διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ἀγῶνος καὶ ἥτις θὰ πρέπει νὰ ὑποδειχθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Καΐρου.

»Πρὸς τὴν διοίκησιν ταύτην θὰ πειθαρχήσουν οὐ μόνον αἱ ἐθνικιστικαὶ ὀργανώσεις ἀλλ' εἶμαι πεπεισμένος καὶ αὐτὰ τὰ τμήματα ἀσφαλείας.

»2) Νὰ ἐνισχυθοῦν εἰς ὁπλισμὸν αἱ ἐθνικιστικαὶ δυναμικαὶ ὀργανώσεις.

»Ὡς ἐκπρόσωπος τῆς "Χ", ἐν ταυτῷ δὲ ἐξουσιοδοτημένος ὑπὸ τῆς Ρ.Α.Ν. δι' ὅλα τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν ὀργάνωσιν, τακτικὴν ἀποστολήν, πειθαρχίαν κ.λπ. τῶν τμημάτων τῶν δύο ὀργανώσεων ("Χ" καὶ Ρ.Α.Ν.), δηλῶ ὅτι εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀναλάβωμεν τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ ἐξασφαλίσωμεν ταύτην ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τὰς προϋποθέσεις τῶν παραγράφων Α καὶ Γ (1), ἐφ' ὅσον ἤθελον παρασχεθῇ τὰ ἀναγκαῖα μέσα.

»Ὑπολογίζω ὅτι αἱ ἀνάγκαι εἰς ὁπλισμὸν τῶν δύο ὀργανώσεων "Χ" καὶ Ρ.Α.Ν. εἶναι αἱ ἑξῆς:

»Αὐτόματα ὅπλα. Θὰ ἐπροτιμούσαμεν τὰ ἑξῆς: Περὶ τὰ 150 Στάγερ ἢ Στὲν καὶ περὶ τὰ 50 ὁπλοπολυβόλα ἢ πολυβόλα.

»Τυφέκια 2.000.

»Ὅλμοι 30.

»Χειροβομβίδες 10.000.

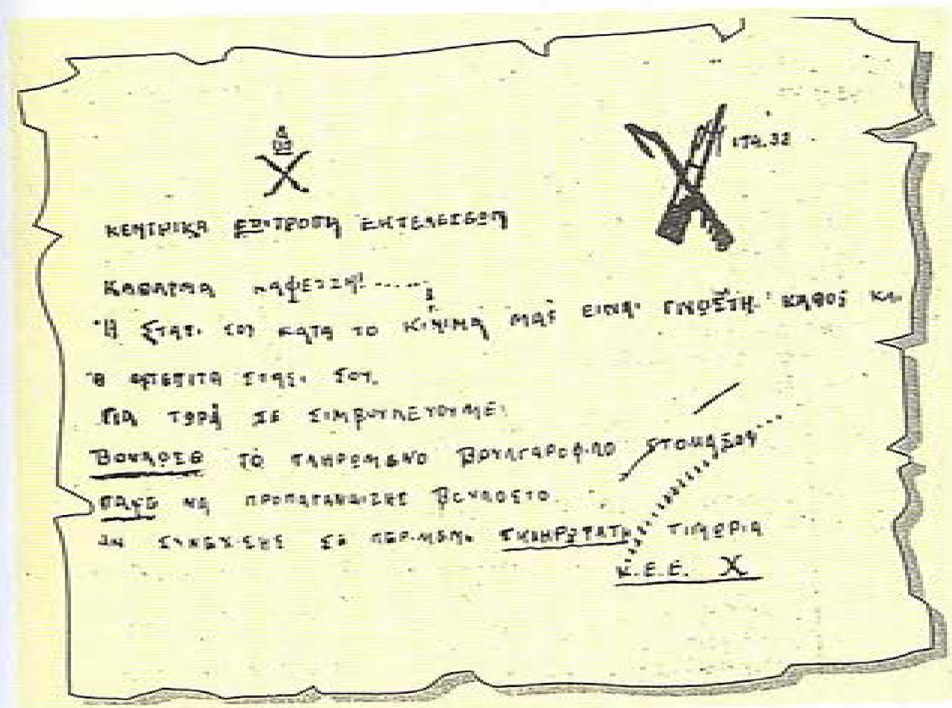
»Πιστόλια ἢ περίστροφα 600.

»Περὶ τῶν ἀναγκῶν εἰς ὁπλισμὸν τῶν ἑτέρων δύο ὀργανώσεων μεθ' ὧν συνεργαζόμεθα, Ἐπιτελῶν καὶ Κρητῶν, δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω.

»Δ) Παρατηρήσεις.

»1) Εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ὅτι τὰ μέσα τὰ ὁποῖα ζητοῦμεν, ἐὰν μᾶς διατεθοῦν δὲν θὰ χρησιμοποιηθοῦν δι' ἐπίθεσιν ἀλλὰ μόνον δι' ἄμυναν. Οὐδέποτε θὰ ἀρχίσωμεν πρῶτοι διότι σκοπός μας εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῆς γαλήνης καὶ ἡσυχίας τοῦ τόπου καὶ ὄχι ἡ πρόκλησις ταραχῶν.

»Εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι, ἐὰν οἱ τῆς Ε.Α.Μ. ἀντιληφθοῦν ὅτι αἱ ἐθνικιστικαὶ ὀργανώσεις εἶναι ἰσχυραὶ καὶ ἡ βιαία κατάληψις τῆς

Προβοκατόρικη προκήρυξη, τὴν ὁποία οἱ κομμουνιστὲς ἀποδίδουν στὴν «Χ» καὶ ὁποία προειδοποιεῖ μὲ ἐκτέλεση κάποιου «καφετζῆ».

ἀρχῆς δὲν θὰ εἶναι εὔκολος, ἡ μεγαλυτέρα τοὐλάχιστον μερὶς τούτων ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν θὰ ἀπόσχῃ ἀπὸ τοῦ νὰ συμμετάσχῃ εἰς βιαίας ἐνεργείας, ἐξαιρέσει στοιχείων τινων ἀτιθάσων καὶ ἐγκληματικῶν.

»2) Εἴμεθα τῆς γνώμης, ἐπίσης, ὅτι καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἐπέλθῃ συμφωνία μετὰ τῆς Ε.Α.Μ. θὰ ὑπάρξουν πάντοτε στοιχεῖα ταύτης ταραχοποιά, ὡς τὰ μέλη τῆς Ο.Π.Λ.Α., ἅτινα δὲν θὰ πειθαρχήσουν εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς Ε.Α.Μ. καὶ θὰ θελήσουν νὰ προκαλέσουν ταραχὰς κινούμενα ἀπὸ μόνα τὰ ἐγκληματικά των ἔνστικτα, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ τῆς τρομοκρατίας των θὰ ἐπικρατήσουν ἔστω καὶ δι' ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα διὰ νὰ προβοῦν εἰς δολοφονίας ἃς ἀπὸ καιροῦ ἐσχεδίασαν.

»Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων ἐπιβάλλεται».

Ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ὑπομνήματος τοῦ Γρίβα θὰ μποροῦσε νὰ ἐπισημανθεῖ ὅτι μὲ ἀκρίβεια προδιαγράφει, ἕνα καὶ περισσότερο χρόνο πρὸ τῶν «Δεκεμβριανῶν», τὶς προθέσεις τοῦ Ε.Α.Μ-Ε.Λ.Α.Σ. Προβλέπει ὅτι ὁ ἀγὼν ποὺ θὰ δοθεῖ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν θὰ εἶναι *«σκληρὸς καὶ αἱματηρός»*. Παρουσιάζει τὴν δύναμη τῶν ὀργανώσεων καὶ περιγράφει τὶς ἐλλείψεις τους. Εἰδικότερα, ὅμως, ἐκθέτει τὰ τοῦ ὁπλοστασίου καὶ τῶν ἐλλείψεων τῆς «Χ». Κοινοποιεῖ τὴν σύμπραξη τῆς «Χ» καὶ τῆς Ρ.Α.Ν. καὶ διαβεβαιώνει ὅτι, ἂν παρασχεθοῦν τὰ ζητούμενα ἀναγκαῖα μέσα, εἶναι δυνατὸν νὰ τηρηθεῖ ἡ τάξη ἀπὸ τὶς δυὸ Ὀργανώσεις. Τὰ συγκεκριμένα ὅπλα καὶ πυρομαχικὰ ποὺ ζητοῦσε ὁ Γρίβας, ἦσαν *«σταγὼν ἐν τῷ ὠκεανῷ»* γιὰ τὸ ὁπλοστάσιο τῶν Ἄγγλων καὶ θὰ μποροῦσαν νὰ εἶχαν δοθεῖ αὐθημερόν. Καὶ ὅμως, κανένας δὲν ἤθελε νὰ δεῖ καὶ νὰ ἀκούσει...

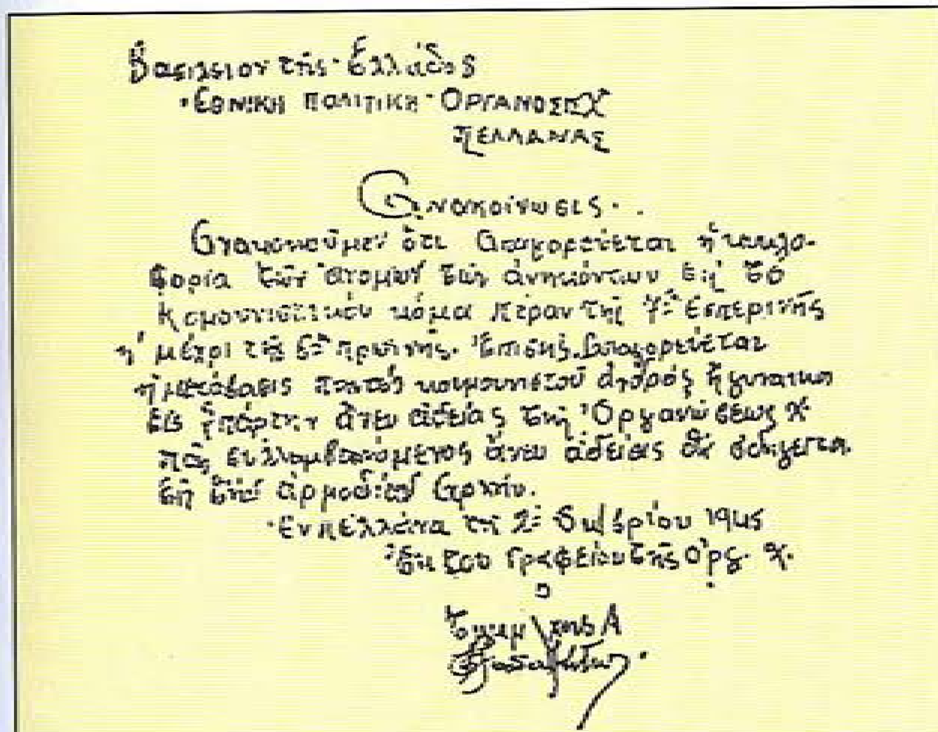
Οἱ ἔντιμοι καὶ πραγματικοὶ ἀντιστασιακοὶ ἀξιωματικοὶ τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ ζοῦσαν ἀπὸ κοντὰ τὴν ὅλη κατάσταση καὶ γνώριζαν τὸν πατριωτισμὸ καὶ τὴν ἀξία τῆς «Χ» δὲν παρέλειπαν νὰ ἐπισημαίνουν τὸ ρόλο ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ διαδραματίσει. Στὶς 5 Αὐγούστου 1943 ἡ ὀργάνωση «Ἐθνικὴ Δρᾶσις», σὲ ἔκθεσή της πρὸς ἄγνωστο ἀποδέκτη στὸ Κάϊρο, μὲ θέμα *«πατριωτικαὶ ἐθνικόφρονες ὀργανώσεις»*, αἰτιᾶται τὴν Ἑλληνικὴ ἡγεσία καὶ τοὺς Ἄγγλους, διότι ἄφησαν νὰ περιέλθει ὁ ἔλεγχος τῶν πραγμάτων στὸ ΕΑΜ. Μεταξὺ ἄλλων καταγράφονται ἐπιγραμματικῶς καὶ τὰ ἑξῆς:

«Εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις ζῶντας Ἕλληνας, ἡ Ἐθνική μας Κυβέρνησις παρέχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ζῇ εἰς τὴν Σελήνην. Αἱ πολιτικαὶ χειρονομίαι της, αἱ ἐκδηλώσεις της, ἡ προπαγάνδα τῶν ραδιοφωνικῶν σταθμῶν, μαρτυροῦν τελείαν ἀποξένωσιν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα. Βασιλεὺς καὶ Κυβέρνησις φαίνονται ζῶντες ἐντὸς δικτύου ὑφανθέντος ὑπὸ ἀνθρώπων, τίς οἶδε τίνας ἐπιδιωκόντων σκοπούς.

»Ὅλαι αἱ ὀργανώσεις δέχονται σήμερον ἀσυζητητεὶ τρία πράγματα: 1) Τὴν ἐπιστροφὴν του Βασιλέως. 2) Τὴν τήρησιν τῆς τάξεως κατὰ τῆς ἀναρχίας. 3) Τὸ ἐθνικὸν πρόγραμμα. Ἡ ἕνωσίς των δὲν εἶναι πλέον ζήτημα τύπων καὶ συνωμοτικῆς σκοπιμότητος. Ἑνούμεναι, παρατάσσουν ἐν Ἀθήναις δύναμιν ἀνωτέραν τοῦ ΕΑΜ. Στεροῦνται ὅμως ὁπλισμοῦ καὶ χρημάτων.

»Ὁ στρατός, ἐπίσης, πειθαρχεῖ εἰς τὰ αὐτὰ ἰδανικά. Ἀποτελεῖ σήμερον τρεῖς κυρίας ὁμάδας: μίαν ἰσχυρὰν μαχητικὴν ὁμάδα ὀργανώσεων πέριξ τῆς ΡΑΝ, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ἡ Ε.Δ. Τῆς ὁμάδος αὐτῆς προΐσταται ὁ Συν/χης Βεντήρης. Τὴν ὁμάδα Γρίβα (ὁμὰς "Χ"). Τὴν "Ἱεραρχίαν"».

(Ἐμμ. Τσουδεροῦ **«Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο»**,
τόμος Γ 1, σελ. 162-1968).

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Ἐθνικὴ Πολιτικὴ Ὀργάνωσις Χ
Πελλάνας

Ἀνακοίνωσις.

Ἀνακοινοῦμεν ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ κυκλοφορία τῶν ἀτόμων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα πέραν τῆς 7ης ἑσπερινῆς ἢ μέχρι τῆς 6ης πρωϊνῆς. Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ μετάβασις παντὸς κομμουνιστοῦ ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς εἰς Σπάρτην ἄνευ ἀδείας τῆς Ὀργανώσεως Χ. Πᾶς ἐπιλαμβανόμενος ἄνευ ἀδείας θὰ ὁδηγεῖται εἰς τὸ ἁρμόδιον Γραφεῖον.

Ἐν Πελλάνᾳ τῇ 2α [illegible]βρίου 1945
Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ὀργ. Χ.
Ὁ Γραμματεὺς Α
[illegible]

Προκήρυξη, ἀποδιδομένη ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὲς στὴ «Χ» καὶ ἡ ὁποία ἀναφέρεται στὴν ἐπιβολὴ ἀπαγορεύσεως κυκλοφορίας στὴν Πελλάνα Λακωνίας.

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἀνάλογες ἀναφορές, οἱ ὁποῖες περιέχουν θαρραλέες καὶ εὔστοχες ἐπισημάνσεις καὶ εἰδικότερα προβάλλουν τὴν ὕπαρξη καὶ τὶς δυνατότητες τῆς «Χ». Ἄλλωστε καὶ οἱ γενικώτερες θέσεις ἐπὶ τοῦ πολιτειακοῦ, πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ ζητήματος τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων συμπίπτουν μὲ ἐκεῖνες τῶν Χιτῶν. Ἐπειδὴ αὐτὲς οἱ γραμμὲς ἀφοροῦν τὴν «Ἐθνικὴν Δρᾶσιν», ἐπιβάλλεται νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι σὲ ἔκθεσή της, τῆς 11ης Δεκεμβρίου 1943, μετὰ τὴ συγχώνευση τῶν ὀργανώσεων, προτείνει τέσσερεις ἀξιωματικούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν Γρίβα, γιὰ νὰ ἀναλάβουν τὸ Ἐπιτελεῖο. Μόνον ἡ κομμουνιστικὴ ἀνεντιμότης ἀμφισβήτησε τὴν ἀγωνιστικὴ ὕπαρξη τῆς «Χ». Εἰς ὅλων τῶν ἄλλων τὰ τότε ἔγγραφα, ἡ ὑπὸ τὸν Γρίβα ὀργάνωση εἶναι παροῦσα καί, κατὰ κανόνα, σὲ τιμητικὴ θέση.

Ὁ ἀπεσπασμένος στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου Ἄγγλος πρέσβυς Ρ. Λῆπερ ἀπέστειλε πρὸς τὸν ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν Α. Ἤντεν, στὸ Λονδῖνο, ἔκθεση (προδήλως κατὰ ἀναπαραγωγὴ τῶν ἐξ Ἑλλάδος ἐκθέσεων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση) μὲ θέμα τὶς ἑπτὰ συνεργαζόμενες ἐθνικὲς ὀργανώσεις. Γιὰ τὴν «Χ» περιλαμβάνεται ἡ ἑξῆς παράγραφος:

> *«Ὀργάνωσις "Χ" ὑπὸ τὸν συνταγματάρχην Γεώργιον Γρίβαν. Δύναμις ἀπὸ 2.500 ἕως 3.000 ἄνδρας μὲ 250 περίπου μονίμους καὶ ἐφέδρους ἀξιωματικούς. Εἶναι μετριοπαθὴς βασιλικὴ ὀργάνωσις. Καλῶς ὠργανωμένη, συνεννοουμένη μὲ τὴν κατὰ τόπους Χωροφυλακὴν καὶ ἀρκετὰ καλὰ ὡπλισμένη».*
>
> («**Ἀκρόπολις**», 4.4.1972).

Καὶ μὴν ἀντείπει ἡ κομμουνιστικὴ κακοήθεια, ὅτι *«ἰδού, ὁ Γρίβας συνεργαζόταν ἐπὶ Κατοχῆς μὲ τὴ Χωροφυλακή»!* Κατ᾽ ἀρχὴν οἱ Ἄγγλοι, πολεμοῦντες σκληρῶς τοὺς Γερμανούς, δὲν θὰ κατέγραφαν τέτοια γεγονότα *«ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ»* καὶ χωρὶς σχολιασμοὺς στὰ ἐπίσημα ἀρχεῖα τους. Τὴ «Χ» καὶ τὸν Γρίβα ἔβλεπαν ὡς σύμμαχο στὸν πόλεμο κατὰ τῶν Γερμανῶν. Ὕστερα, οὔτε ἡ Χωροφυλακὴ οὔτε ἡ Ἀστυνομία –οὔτε κἂν ὁλοκληρωτικῶς τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας– ἀπετελοῦντο ἀπὸ γερμανόδουλα στοιχεῖα. Μὲ τὰ δυὸ πρῶτα Σώματα, ἄλλωστε, οἱ Ἄγγλοι συνεργάστηκαν στενῶς κατὰ τὴν Κατοχή, διατηροῦντες πρὸς τοῦτο συνδέσμους καὶ μηχανισμούς. Καὶ μετὰ τὴν Κατοχή, κατὰ τὸ κομμουνιστικὸ πραξικόπημα, οἱ Ἄγγλοι συνεργάστηκαν στρατιωτικῶς τόσο μὲ τὴν Ἀστυνομία ὅσο καὶ μὲ τὴ Χωροφυλακή, προκειμένου νὰ ἀποσοβήσουν τὴν κομμουνιστικὴ ὑποδούλωση.

Μιὰ ἀπὸ τὶς προσπάθειες γιὰ συντονισμὸ δυνάμεων ἦταν ὁ σχηματι-

σμὸς *«Πανελληνίου Ἀπελευθερωτικοῦ Συνασπισμοῦ»* (Π.Α.Σ.). Στὸ βιβλίο του «**Φῶς στὸ σκότος τῆς Κατοχῆς**», ὁ Ν. Ἀντωνακέας παρέχει τὴν ἀκόλουθη μαρτυρία:

> *«Κατὰ τὸ ἔτος 1943 κατεβλήθη προσπάθεια νὰ σχηματισθῇ ἑνιαῖον ἐθνικὸν μέτωπον πρὸς καταπολέμησιν τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν ἀναρχοκομμουνιστῶν. Δυστυχῶς ὅμως, παρ᾽ ὅλη τὴν καλὴ διάθεσιν δὲν κατωρθώθη νὰ τελεσφορήσῃ ἡ πατριωτικὴ αὐτὴ προσπάθεια.*
>
> *»Μία τοιαύτη ἐνέργεια κατεβλήθη, ἐκ νέου, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1944, μὲ ἀποτέλεσμα αὐτὴν τὴν φορὰν τὴν συγκρότησιν τοῦ "ΠΑΣ" μὲ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὸν ὀργανισμόν αὐτόν, τῶν κάτωθι ὀργανώσεων καὶ ὁμάδων Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως τοῦ Ἐσωτερικοῦ:* ***Ἐθνικὴ Δρᾶσις - Ἀγωνιζομένη Ἑλλὰς - Ἐθνικὰ Ἐπαναστατικὰ Σώματα - Ἐθνικὸς Σύνδεσμος Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν - Ἕνωσις Πατρίς - Ε.Σ.Α.Σ. Θεσσαλονίκης - Π.Ε.Κ. Μακεδονίας - Ἱερὴ Φάλαγξ - Ἐθνικὸν Κομιτᾶτον - Ὀργάνωση Ἐλευθέρων Ἑλλήνων - Π.Ε.Α.Ν. - Τρίαινα - Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις "Χ".***
>
> *»Ἀπὸ ἀντιπροσώπους των συνεστήθη Συμβούλιον (ἀντιπρόσωπος τῆς "Χ" ὁ Παπαρρόδου). Τὸ Συμβούλιον τοῦτο κατόπιν συσκέψεως ἀπεφάσισε ἔκδοσιν κοινῆς μυστικῆς ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον "Ἑνωμένη Ἑλλάδα" καὶ δελτίον ραδιοφωνικῶν νέων ὑπὸ τὸν τίτλον "Ραδιοφωνικὸν Δελτίον" δαπάνῃ τοῦ "Π.Α.Σ." καὶ ἐπιμελείᾳ τῆς ὀργανώσεως Ἐθνικῆς Δράσεως.*
>
> *»Ἡ διανομὴ τῶν μυστικῶν τούτων ἐντύπων, ἐγένετο παρ᾽ ὅλων τῶν συμπραττουσῶν ὀργανώσεων, ἡ δὲ συγκέντρωσις καὶ παραλαβὴ αὐτῶν, ἐλάμβανεν χώραν, ἐκ τῶν μυστικῶν κέντρων τῶν Ὀργανώσεων* ***"Τριαίνης"- "Χ" καὶ "Ο.Ε.Ε."***.
>
> *»Ἡ συνεργασία αὕτη μετά τινας μῆνας διεκόπη.*
>
> *»Ἡ Οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ ὑπὸ τοὺς κ. Μαρκεζίνην, Μπενάκην καὶ Ζαλοκώσταν, παρέσχε μικρὰν τίνα οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τὸν προμνησθέντα Συνασπισμόν, διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν μυστικῶν ἐντύπων του καὶ διὰ τὰς ἰδιαιτέρας δαπάνας τῶν συμμετασχουσῶν Ὀργανώσεων, Ὁμάδων καὶ Συλλόγων».*

Στὶς 30 Δεκεμβρίου 1943 ἀπεστέλλετο ἐξ Ἀθηνῶν, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου, ἐνημερωτικὸ σημείωμα, γιὰ τὸν Πανελλήνιο Ἀπελευθερωτικὸ Συνασπισμό, τὴ δύναμη καὶ τοὺς στόχους του. Ὁ Π.Α.Σ. ἀπετελεῖτο ἀπὸ δώδεκα ὀργανώσεις, μὲ διακηρυγμένον ἀντικειμενικὸν

σκοπὸ τὸν ἀντιγερμανικὸν ἀγῶνα. Στὸ σημείωμα αὐτὸ ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ἀναφορὰ περὶ «Χ»:

«Χ. - Ἐθνικόφρων Στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις, ἀποτελουμένη κυρίως ἀπὸ βασιλόφρονας ἀξιωματικούς. Ἱδρύθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1941, ἀρχηγός της δὲ ἀπὸ τοῦ 1942 καὶ ἐντεῦθεν ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας. Διαθέτει σημαντικὴν δύναμιν μὲ καθαρῶς στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν, διεξάγει δὲ ἔντονον ἀγῶνα κατὰ τοῦ κατακτητοῦ. Ἐκ τῶν 300-400 ἀξιωματικῶν της, ἀρκετοὶ ἠγωνίσθησαν εἰς τὰς Ἐθνικὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας. Ἔχει περὶ τὰ 3.000 μέλη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μαχητικά».

(Ἐμμ. Τσουδεροῦ **«Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο»**, τόμος Γ2, σελ. 285).

Πέρα ἀπὸ τὶς ἀναφορές, τὶς καταγγελίες ἢ τὰ ἐγκώμια, ὁ πρωθυπουργὸς Ἐμμ. Τσουδερὸς ἤθελε νὰ πληροφορηθεῖ τὴν πραγματικὴ ἀλήθεια γιὰ τὴν κατάσταση στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ἀπόψεως ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων. Αὐτό, ὅπως σκέφθηκε, μποροῦσε νὰ γίνει μόνο μέσῳ δικῶν του μηχανισμῶν καὶ ἐμπίστων ἀνθρώπων του. Κατὰ τὴν ἀποστολή του στὸ Λονδῖνο, τὸν Δεκέμβριο 1942, ζήτησε ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους τὶς σχετικὲς διευκολύνσεις: Ὑποβρύχιο, συνοδεία, ἀσυρμάτους κ.λπ. Οἱ Ἄγγλοι ἐνέκριναν. Ὁ Τσουδερὸς ἐπέλεξε τοὺς Ἀντώνη Ἀρφάνη, Ἀριστείδη Πηλαβάκη καὶ Ἰωάννη Ἀνδροῦτσο. Τελικῶς αὐτὴ ἡ ἀποστολὴ ἐπραγματοποιήθη τὸν Αὔγουστο 1943 καὶ ἐλειτούργησε ἐπιτυχῶς μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως. Στὶς 20

Οἱ Τσῶρτσιλ, Ρoῦζβελτ καὶ Στάλιν, οἱ τρεῖς πρωταγωνιστὲς τῆς συμμαχικῆς νίκης, φωτογραφίζονται στὸ ἀνάκτορο τῆς Γιάλτας ὅπου ὑπεγράφη ἡ ὁμώνυμη συμφωνία διαμοιρασμοῦ τῆς Εὐρώπης.

Νοεμβρίου 1943 ὁ Ἀρ. Πηλαβάκης ἀπέστειλε, ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἀναφορὰ πρὸς τὸν Τσουδερό. Σ' αὐτὴ περιέχονται ἱστορικῶς βαρυσήμαντα στοιχεῖα. Ὁ ἔμπιστος ἀπεσταλμένος τοῦ Τσουδεροῦ γράφει μὲ τὸ ψευδώνυμο *«Κρέων»* καὶ ἐκθέτει τὰ τῶν ἐπαφῶν του στὴν Ἀθήνα μὲ πλείστους παράγοντες, πολιτικούς, στρατιωτικούς, διπλωματικούς, δημοσιογράφους καὶ ἄλλους. Ὅπως ἀναφέρει, στὶς 16 Νοεμβρίου 1943, συνάντησε τὸν πρώην Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν Χρύσανθο, κατ' ἐντολὴν –ὅπως σημειώνει– τοῦ πρωθυπουργοῦ, προκειμένου πρῶτον, νὰ τοῦ παραδώσει ἑκατὸν χρυσὲς λίρες γιὰ σκοποὺς ἐθνικοὺς καὶ κοινωνικοὺς καί, δεύτερον, γιὰ νὰ ἀκούσει τὶς ἀπόψεις του. Ὁ Τσουδερός, ὅπως καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων, ἀνεγνώριζεν ὅτι ὁ μέγας ἐκεῖνος ἱεράρχης εὑρίσκετο στὸ ἐπίκεντρο τῆς γνησίας ἀντιστάσεως. Ἀπευθυνόμενος, λοιπόν, πρὸς τὸν Τσουδερὸν καὶ ἀναφερόμενος στὴ συνάντησή του μὲ τὸν Χρύσανθον, ὁ *«Κρέων»* γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«... Μοῦ ὡμίλησε, κατόπιν, διὰ τὸ ὑπογραφὲν τελευταίως πρωτόκολλον μεταξὺ τῶν μαχητικῶν ὀργανώσεων καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην ἐνισχύσεως δύο ὀργανώσεων, διὰ τὰς ὁποίας αὐτὸς ἐνδιαφέρεται ἰδιαιτέρως, τῆς "Χ" καὶ τῆς ὀργανώσεως τοῦ Στρατηγοῦ Λ., ἰδίως ὅμως τῆς πρώτης. Διὰ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν δύο αὐτῶν ὀργανώσεων ἐγγυᾶται ἀπολύτως.

»Ἠρώτησα αὐτόν, ἂν ἡ Κυβέρνησις δύναται σήμερον νὰ ἐνισχύσῃ ὀργανώσεις, αἱ ὁποῖαι αὔριον πιθανὸν νὰ ἔλθουν εἰς ἔνοπλον ρῆξιν μὲ ἄλλας ὀργανώσεις καὶ νὰ χυθῇ ἑλληνικὸν αἷμα καὶ ποία θὰ εἶναι ἡ εὐθύνη αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τῆς Ἱστορίας.

»Μοῦ ἀπήντησε, πρῶτον, ὅτι ἐλπίζει, ἐνισχυομένων σήμερον τῶν συνεργαζομένων ὀργανώσεων, ὅτι τοιαύτη θὰ εἶναι ἡ ἰσχύς των, ὥστε ἡ ἰσχυρὰ ἀντίπαλος ὀργάνωσις δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ ἀντιπαραταχθῇ πρὸς αὐτάς...».

(Ἐμμ. Τσουδεροῦ **«Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο»**, τόμος Γ2, σελ. 775-776).

Ὁ ἀπεσταλμένος καὶ ἔμπιστος τοῦ πρωθυπουργοῦ δὲν ἔχει κανένα συμφέρον νὰ παραποιήσει τὴν κατάσταση ποὺ τοῦ περιγράφουν οἱ συνομιλητές του ἢ ποὺ ἀντικρύζει «ἰδίοις ὄμμασι» στὴν κατεχομένη πρωτεύουσα. Πέρα ἀπὸ τὴν προσωπική του ἀντικειμενικότητα, αἰσθάνεται τὸ βάρος τῆς δεσμεύσεως ἔναντι τοῦ ἐντολέως του. Καί, ἂς ἐπαναληφθεῖ, εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ὁ Τσουδερὸς θέλει νὰ πληροφορηθεῖ μέσῳ δικῶν του ἀνθρώπων τὴν περιπλεγμένη, ἀλλὰ καὶ ἐκρηκτική, κατάσταση, ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴν Ἀθήνα. Ἂς προστεθεῖ, ἀκόμη, ὅτι ἐκτὸς τῶν προφορικῶν

ἐντολῶν τὶς ὁποῖες εἶχε δώσει στοὺς τρεῖς ἀπεσταλμένους του προτοῦ ἀναχωρήσουν μυστικῶς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο γιὰ τὴν Ἑλλάδα, τοὺς εἶχε ἐφοδιάσει μὲ ἐρωτηματολόγια, προκειμένου νὰ ἔχει τὶς εἰδικὲς ἀπαντήσεις ποὺ ἤθελε, ὥστε νὰ μορφώσει γνώμη καὶ νὰ λάβει ἀποφάσεις. Σημειώνονται αὐτὰ προκειμένου νὰ καταδειχθεῖ ἡ βαρύτης ποὺ πρέπει νὰ ἀποδίδεται στὶς συγκεκριμένες ἀπόψεις ποὺ διαβιβάζονται.

Στὶς 25 Νοεμβρίου 1943, ὁ κυπριακῆς καταγωγῆς διπλωμάτης Ἀριστείδης Πηλαβάκης («Κρέων») ἀποστέλλει μακρὰ ἐνημερωτικὴ ἔκθεση πρὸς τὸν Τσουδερό, μὲ τὴν ὁποία τὸν κατατοπίζει ἐπὶ τῆς καταστάσεως στὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ ἀπόψεως κοινῆς γνώμης, οἰκονομικῶν καὶ ἐπισιτιστικῶν συνθηκῶν, πολιτικῶν ἀπόψεων, πολιτειακῶν τοποθετήσεων, στάσεως ἔναντι τῆς νομίμου Κυβερνήσεως καὶ τῶν Συμμάχων, σχέσεων μεταξὺ τῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων κλπ. Εἶναι τόσον ἀντικειμενικὸς στὶς κρίσεις του, ὥστε στὸ κείμενό του περιλαμβάνονται καὶ μομφὲς τῆς κοινῆς γνώμης κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ὡς ὑπευθύνου γιὰ τὸν διχασμό, ἀφοῦ βοήθησε μονομερῶς τὶς ὑπὸ κομμουνιστικὸ ἔλεγχο δυνάμεις. Στὴν ἀναφερθεῖσα ἔκθεσή του ὁ «Κρέων» διαζωγραφίζει παραστατικῶς τὴν κατάσταση στὴν Ἀθήνα καὶ ἀναφέρει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Μία ἀπὸ τὰς πλέον ζωηρὰς ἐντυπώσεις τοῦ νεοαφικνουμένου εἰς Ἀθήνας, ἀπὸ τὴν ὄψιν τῆς ὑπὸ κατοχὴν πρωτευούσης, εἶναι ἡ θέα τῶν πολυαρίθμων ἐπιγραφῶν τῶν διαφόρων ὀργανώσεων ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ τῶν οἰκιῶν.

»Τὸν θαυμασμὸν ὅμως διὰ τὸ θάρρος ἐκείνων ποὺ τὰς ζωγραφίζουν, διαδέχεται αἴσθημα ἀπογοητεύσεως, διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ διχασμοῦ ποὺ δίδουν αἱ ἐρυθραὶ καὶ κυαναῖ ἐπιγραφαί, αἱ μὲν πρῶται ἀνήκουσαι ὅλαι εἰς τὴν αὐτὴν ὀργάνωσιν (ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΕΠΟΝ καὶ ΚΚΕ), αἱ δὲ δεύτεραι εἰς διαφόρους ὀργανώσεις (ΕΔΕΣ, Ε.Δ., "Χ", ΠΕΑΝ, Ι.Τ. καὶ ἄλλας). Εἰς τὰ ἐρυθρὰ συνθήματα, αἱ συχνὰ ἐπαναλαμβανόμεναι λέξεις "προδότης" καὶ "ἐθνοπροδότης", "φωτιὰ καὶ τσεκούρι", δὲν ἀπευθύνονται μόνον εἰς πραγματικοὺς προδότας, ἀλλὰ συχνὰ ἁπλῶς εἰς ἀντιπάλους, οὔτε διὰ θανάτου μὲ τσεκούρι ἀπειλοῦνται μόνον οἱ Γερμανοβούλγαροι.

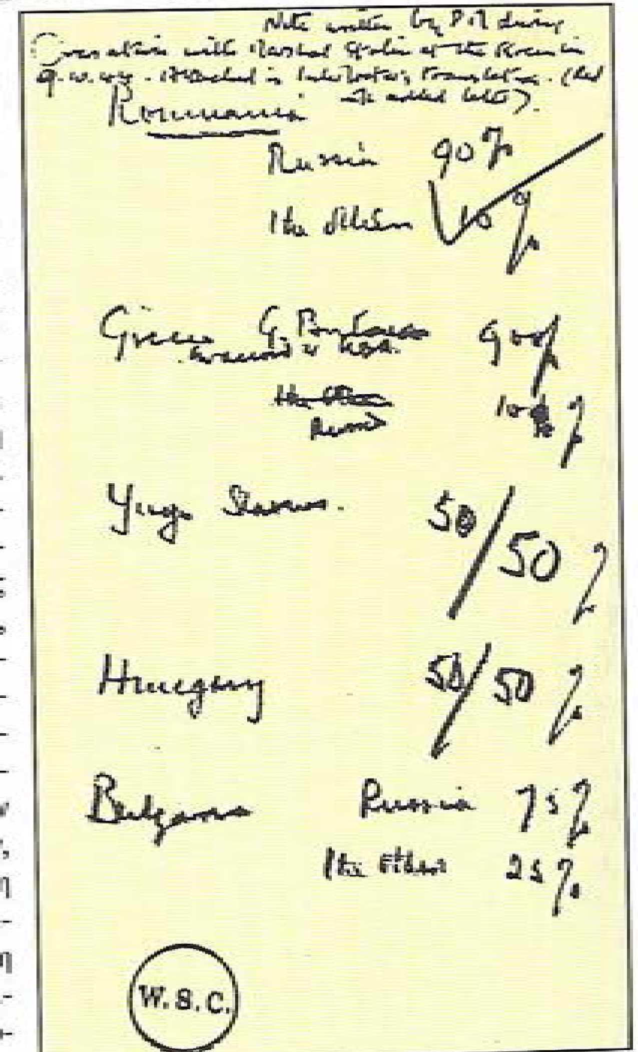
»Ἔνοπλοι ρήξεις συμβαίνουν συχνὰ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν Γερμανῶν, μεταξὺ μελῶν ἀντιπάλων ὀργανώσεων, ἰδίως μεταξὺ μελῶν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ὀργανώσεως "Χ". Συνήθης ἀφορμὴ εἶναι αἱ νυχτεριναὶ ἔνοπλοι περίπολοι τοῦ ΕΛΑΣ, αἵτινες προβαίνουν εἰς ἔλεγχον ταυτοτήτων, διὰ τὴν ἀνακάλυψιν ἀντιπάλων καὶ

εἰς ἔρευναν διὰ ὅπλα».

(ὅπου ἀνωτέρω, σελ. 779-780).

Ὅπως θὰ φανεῖ καὶ ἀπὸ τὰ γεγονότα καὶ τὰ ἔγγραφα τῶν μέχρι τοῦ 1949 ταραγμένων χρόνων, ἡ «Χ» καὶ οἱ Χῖτες ὑπῆρξαν πάντοτε οἱ πρῶτοι στόχοι τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιθετικότητας καὶ αἱμοβορίας, ἀλλὰ βεβαίως καὶ τῆς ἀδιστάκτου ἐπιχειρήσεως γιὰ τὴ σπίλωσή τους. Ὅσον ἀφορᾶ τὶς κομμουνιστικὲς περιπόλους, γιὰ τὶς ὁποῖες γίνεται λόγος, πράγματι μόνη ἡ «Χ» –ἢ τοὐλάχιστον προεχόντως ἡ «Χ»– εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀντιταχθεῖ ἐνεργῶς καὶ νὰ ἀπαγορεύσει, ὅπου μποροῦσε, αὐτὴ τὴν κομμουνιστικὴ αὐθαιρεσία. Μικρὲς καὶ εὐέλικτες ὁμάδες παλληκαριῶν τῆς «Χ» εὑρίσκοντο κάθε βράδυ στοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους, προκειμένου νὰ ἀποτρέψουν ἐνόπλως τὶς περιπόλους τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ ἐπεδίωκαν νὰ τρομοκρατήσουν καὶ ὑποτάξουν τὸν ἐθνικόφρονα κόσμον. Ἄν, κατὰ τὴν ἐπισκοπουμένη περίοδο, ἡ «Χ» εἶχε κάποια πολιτικὴ κάλυψη καὶ βοήθεια, τὰ «Δεκεμβριανὰ» καὶ ὅλη ἡ ἐπακόλουθη τραγωδία θὰ εἶχαν ἀποσοβηθεῖ ἀπὸ τότε, δηλαδὴ ἕνα χρόνο ἤδη πρὸ τῆς Ἀπελευθερώσεως...

Ὁ «Κρέων», στὸ

Ἡ πρώτη σελίδα τοῦ ἰδιογράφου σημειώματος τῆς Συμφωνίας τῆς Γιάλτας, μὲ τὴν ὁποία, ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν μοιράστηκαν τὰ Βαλκάνια. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀναγνωρίζεται ἐπιρροὴ 90% στοὺς Ἄγγλους, ἐνῶ τὸ 10% ἀναγνωρίζεται στὴ Ρωσία.

ἴδιο κείμενό του ἀναφέρεται στὴν προσπάθεια προσεγγίσεως ΕΑΜ-ΕΔΕΣ καὶ ἀκολούθως, στὸ κεφάλαιο «*Συνεργασία ἄλλων ὀργανώσεων πλὴν τῆς ΕΑΜ*», γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα, ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα γιὰ τὴν ἱστορία τῆς «Χ»:

> *«Ἐνῷ ἐγίνοντο αἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμεναι συνεννοήσεις, ἐγίνετο ἐπίσης καὶ ἡ προσπάθεια ἐπιτεύξεως συμφωνίας μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων ΕΔΕΣ (ἥτις εἶναι ἡ εἰς ἀριθμὸν μελῶν σημαντικωτέρα μετὰ τὴν ΕΑΜ ὀργάνωσις), ΡΑΝ, "Χ" (ἥτις εἶναι ἡ πλέον μαχητικὴ τῶν συνεργαζομένων ὀργανώσεων), ΕΔΕΜ (ἰδίως εἰς τὰ περίχωρα), Ε.Δ. (Ἐθνικὴ Δρᾶσις, πλαισιωθεῖσα ἐσχάτως ἀπὸ ἀξιωματικοὺς ἀπέκτησε καὶ στρατιωτικὸν τμῆμα), ΠΕΑΝ, Ι.Τ. κ.λπ. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ κατέληξεν εἰς τὴν ὑπογραφὴν πρωτοκόλλου ὡς θὰ γνωρίζετε ἤδη, τοῦ ὁποίου περίληψις ἀποστέλλεται χωριστά.*
>
> *»Κατὰ τὴν σύστασιν συνεζητήθη τὸ πολιτειακὸν ζήτημα. Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ΕΔΕΣ, ΕΔΕΚ καὶ ΡΑΝ ὑπεστήριξαν τὴν ἰδέαν τοῦ σχηματισμοῦ, κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, Κυβερνήσεως οἰκουμενικῆς εἰς ἣν θὰ ὑπετάσσοντο, ἀλλὰ τὴν γνώμην αὐτὴν ἀπέκρουσεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς "Χ", δηλώσας ὅτι αὐτὸς μίαν μόνον Κυβέρνησιν ἀναγνωρίζει ὡς νόμιμον, τὴν Βασιλικὴν Κυβέρνησιν, καὶ ὅτι θὰ κτυπήσῃ οἱανδήποτε προσπάθειαν, εἴτε τῆς ΕΑΜ, εἴτε ἄλλης ὀργανώσεως, ἡ ὁποία θὰ εἶχε σκοπὸν τὴν ἐγκαθίδρυσιν ἄλλης Κυβερνήσεως».*

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐπιβάλλεται μικρὴ παρέκβαση καὶ σύντομος σχολιασμός. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ» διέβλεπε ὅτι ἦταν πονηρά, ἢ ἔστω λανθασμένα, ὅσα ἐπροτείνοντο περὶ «οἰκουμενικῆς» Κυβερνήσεως, ἀφοῦ θὰ μποροῦσε σ' αὐτὴν νὰ δεσπόσουν ἐντέχνως οἱ κομμουνιστές. Ἄλλωστε, εἶδος «οἰκουμενικῆς» εἶχε προτείνει ὁ Σιάντος στὸν Γρίβα, κατὰ τὴ μυστικὴ συνάντησή τους, τὸν Ἰανουάριο 1942, κατὰ τὴν ὁποία τὸ ΚΚΕ πρότεινε εὐθέως τὴ συγχώνευση τῆς «Χ» στὸ ΕΑΜ καί, ἐμμέσως, τὴν ἀρχηγία τοῦ Γρίβα ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ἑδραῖος στὶς ἀπόψεις του, πρόβαλλε τὴν ἴδια ἄρνηση καὶ πρὸς τὴν Ἀριστερά, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Δεξιά, ἀποβλέπων σταθερῶς πρὸς τὴ νομιμότητα καὶ τὴν τάξη.

Στὴν ἀνωτέρω ἔκθεση τοῦ «Κρέοντος» πρὸς τὸν Τσουδερὸ γίνεται λόγος γιὰ τὶς ἀντιδράσεις ποὺ εἶχαν ἐκδηλωθεῖ σχετικῶς μὲ τὴν ἀνάληψη τῆς ἡγεσίας τῶν ἑνωμένων ἐθνικῶν ὀργανώσεων. Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Ἕλληνος πρωθυπουργοῦ ἐξηγεῖ περαιτέρω:

> *«Αἱ ἀντιδράσεις προέρχονται καὶ ἀπὸ πολιτικούς, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ ἐπηρεάσουν τοὺς διαφόρους ἀρχηγοὺς τῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν "Ἱεραρχία". Ἡ ἀντίδρασις τῆς τελευταίας ταύτης ἀφορᾷ ἰδίως τὴν ὀργάνωσιν "Χ". Ἡ "Ἱεραρχία", μετὰ τὴν εἰς Γερμανίαν μεταφορὰν τῶν πέντε ἀντιστρατήγων, διοικεῖται ὑπὸ τοῦ ἀποστρατευθέντος ἐπὶ Κορυζῆ, Ἀντιστρατήγου Παπαδοπούλου ἀνακληθέντος εἰς τὴν ἐνέργειαν ὑπὸ τοῦ Τσολάκογλου. Ὄπισθεν αὐτοῦ εἶναι ὁ Στρατηγὸς Μπᾶκος καὶ ὅλοι οἱ δοσίλογοι στρατηγοί. Ἐκτὸς τῆς ἀδρανείας τῆς ὀργανώσεως ταύτης, ἡ ὁποία οὐδὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸ ἐνεργητικόν της, τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς ἵστανται οἱ ἀνωτέρω ἀναφερθέντες, ἀποκλείει πᾶσαν συνεργασίαν αὐτῆς μετὰ τῶν ἄλλων ὀργανώσεων. Περιλαμβάνουσα ὅλους τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικούς, πιέζει τὸν ἀρχηγὸν τῆς ὀργανώσεως "Χ", ἡ ὁποία ἀριθμεῖ περὶ τοὺς 200 ἀξιωματικούς, ὅπως ἐνταχθοῦν εἰς αὐτήν.*

Οἱ Γερμανοὶ ἐγκαταλείπουν τὴν Ἀθήνα στὶς 12.10.1944. Ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα αὐτοκίνητά τους διασχίζει τὴν ὁδὸ Πανεπιστημίου, μὲ κατεύθυνση τὴν Ἐλευσῖνα. Ἤδη στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη κυματίζει ἡ Κυανόλευκη.

»Ἀναφέρω τὰ ἀνωτέρω διότι ἐπληροφορήθην, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς "Χ" εὑρίσκεται εἰς δύσκολον θέσιν καί, πρὸ τοῦ κινδύνου νὰ διαλυθῇ ἡ ὀργάνωσίς του, θὰ ἤθελεν ὅπως ἡ Κυβέρνησις, χωρὶς νὰ δεσμευθῇ ἀπέναντί του οὔτε νὰ ἀναλάβῃ τὴν παραμικρὰν ὑποχρέωσιν, τὸν βεβαιώσῃ ἁπλῶς ὅτι "βαδίζει καλῶς". Τοῦτο δὲ θὰ τοῦ ἦτο ἀρκετὸν διὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἐνοχλητικὰς κλήσεις τῆς "Ἱεραρχίας"».

Πολυμέτωπος ἦταν ὁ ἀγὼν τῆς «Χ» καὶ τοῦ Γρίβα. Ἐδέχοντο πιέσεις καὶ ἐχθρικὲς ἐνέργειες ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τὰ ὄργανά τους καὶ κινδύνευαν ἀπὸ τὴ δοσίλογη πτέρυγα τῆς Δεξιᾶς καὶ ἀπὸ τὸ σύνολο τῆς ὑπόλογης καὶ σφαγιαστικῆς Ἀριστερᾶς. Ἐὰν ἔλειπε ἡ χαλύβδινη θέληση καὶ ἡ ἄκαμπτη ἀποφασιστικότητα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ», ἡ Ὀργάνωση θὰ εἶχε πιθανῶς διαλυθεῖ, ἕνα περίπου χρόνο πρὸ τῆς Ἀπελευθερώσεως. Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι οἱ Χῖτες, ὑπὸ πολλὲς δοκιμασίες, ἐπέμεναν νὰ διατηροῦν τὴν πατριωτικὴ αὐτοτέλειά τους καὶ νὰ ἔχουν ἐλευθερία ἐθνικῆς δράσεως.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οἱ ξένοι σύνδεσμοι μὲ τὸ Κάϊρο, ὅταν δὲν ἐξαφανίζονταν ὑπὸ περίεργες συνθῆκες, κωλυσιεργοῦσαν καὶ ἀνέβαλαν. Ἡ ἐνίσχυση σὲ ὅπλα καὶ οἰκονομικὰ μέσα, παρ' ὅτι ὑπεσχημένη μὲ πολλοὺς τρόπους, δὲν ἔφθανε. Οὔτε οἱ ὁδηγίες. Οὔτε ἡ πολιτικὴ κάλυψη ποὺ ἐζητεῖτο. Καὶ τοῦτο, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐθνικὲς ὀργανώσεις ἀντιστάσεως συγχωνεύθηκαν ὑπὸ τὴν μεσολάβηση συνδέσμου τοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καί, ἐπίσης, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπέγραψαν μεταξύ τους πρωτόκολλα συνεργασίας καὶ ὅρισαν μεικτὸ ἐπιτελεῖο διοικήσεως. Αὐτὴ ἡ νομιμοφροσύνη πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση καὶ ἡ πειθαρχία πρὸς τὴ συμμαχικὴ ἡγεσία δὲν ἀπέδωσε πρακτικὰ ἀποτελέσματα.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸ ΕΑΜ ἐνισχύετο καὶ πολλαπλασίαζε τὶς δυνάμεις του. Δὲν ἠρκεῖτο πλέον στὴ θεωρητικὴ καὶ συνθηματολογικὴ μονοπώληση τῆς ἀντιστάσεως, ἀλλὰ ἄρχιζε νὰ ἐφαρμόζει τρομοκρατικὲς μεθόδους κατὰ τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων καὶ ὁμάδων. Μεθόδους, δηλαδή, ἐγκληματικὲς καὶ φονικές. Παραλλήλως, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δοκιμαζόταν ἀπὸ τὴν τριπλῆ κατοχὴ καὶ βρισκόταν ὑπὸ τὸ δέος ἑνὸς ἐσωτερικοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ. Ἡ πεῖνα καὶ ἡ ἀνέχεια τὸν «θέριζαν». Ὑπὸ αὐτὲς τὶς περιστάσεις, τὸ φρόνημά του κινδύνευε νὰ ἀρχίσει σταδιακῶς νὰ κάμπτεται.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ἐνῷ συνέχιζε τὶς ὀργανωτικὲς δραστηριότητές του καὶ τὴν ἐκπόνηση σχεδίων δράσεως, ἔκρινε ὅτι ἔπρεπε νὰ στηριχθεῖ τὸ ἠθικὸ τῶν Ἑλλήνων. Αὐτὸ σχεδιάστηκε καὶ ἄρχισε νὰ γίνεται μὲ ἀναγραφὴ συνθημάτων, ἐκφώνηση λόγων καὶ ἑορτασμοὺς τῶν ἐθνικῶν ἐπετείων. Ὅλα περιέκλειαν σοβαροὺς κινδύνους. Πρὸ πάντων, δὲν ἦταν εὐχερὴς ἡ ἀναγραφὴ συνθημάτων στοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους καὶ τοίχους, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς νύκτας. Ἡ κυκλοφορία ἦταν ἀπαγορευμένη. Οἱ περίπολοι τῶν κατακτητῶν ἦσαν ἕτοιμες νὰ πυροβολήσουν. Ἀνάλογη ἑτοιμότητα νὰ πλήξουν τοὺς ἀναγραφεῖς τῶν συνθημάτων εἶχαν καὶ οἱ περίπολοι τῶν κομμουνιστῶν, ποὺ «ἀπαγόρευαν» νὰ φαίνονται ἄλλα συνθήματα ἀπὸ τὰ δικά τους. Οἱ ὁμάδες τῆς «Χ» ἔβγαιναν, ὡστόσο, γιὰ νὰ «ζωγραφίσουν» τὴν ἀδούλωτη ἐλπίδα. Ἐπειδὴ ὁ κίνδυνος παραμόνευε σὲ κάθε βῆμα, ὑπῆρχε συνοδεία ἐνόπλων ὁμάδων, ἕτοιμων νὰ καλύψουν τοὺς συναγωνιστές τους

καὶ νὰ συμπλακοῦν μὲ τὶς περιπόλους τῶν κατακτητῶν ἢ ἐκεῖνες τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ σύγκρουση μὲ τὶς τελευταῖες ἦταν ἡ συνηθέστερη.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» εἶχε συνειδητοποιήσει ἀπὸ τοὺς πρώτους τὸν κίνδυνο διαιρέσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς αἱματηρῆς διαμάχης μεταξύ τους, ποὺ θὰ εἶχε ὡς βέβαιη συνέπεια τὴ χαλάρωση τῆς ἀγωνιστικῆς προσπάθειας κατὰ τῶν κατακτητῶν. Καὶ ἡ πατριωτικὴ αἴσθηση τῶν πραγμάτων ὑπαγόρευε τὴν ἑνότητα, ὥστε μὲ συνασπισμένες τὶς δυνάμεις νὰ ἐπιδιωχθεῖ ὁ κύριος σκοπός.

Στὶς 5 Ἀπριλίου 1942, παραμονὴ τῆς πρώτης ἐπετείου τῆς γερμανικῆς ἐπιθέσεως κατὰ τῆς Ἑλλάδος μιὰ ὁμάδα νέων μαχητῶν τῆς «Χ», συγκεντρωμένη, σ᾿ ἕνα ὑπόγειο τοῦ Κολωνακίου προσέχουν τὶς διαταγὲς τοῦ ἀρχηγου τους.

> – *Πρέπει αὔριο, σὰν ξυπνήσει ὁ κατακτητής, ν᾿ ἀντικρύσει παντοῦ, σ᾿ ὅλους τοὺς τοίχους, τὴ σταθερὴ καὶ ἀμετάκλητη ἀπόφασή μας νὰ κάνωμε τὸ πᾶν γιὰ τὴν Πατρίδα μας. Σύνθημά μας: «**Ὅλα γιὰ τὴν Πατρίδα. Ἕλληνες ἑνωθῆτε**»!*

Ἡ Ἀθήνα ἐλεύθερη... Ὁ πρωθυπουργὸς Γ. Παπανδρέου ἀνυψώνει τὴν Κυανόλευκη στὸν ἱστὸ τῆς Ἀκροπόλεως.

Ἔξω παραμόνευε ὁ θάνατος, ἀλλὰ τὰ παλληκάρια τῆς «Χ», ὑπὸ τὴν προσωπικὴ παρουσία καὶ συμμετοχὴ τοῦ τομεάρχου Ὁμήρου Παπαδοπούλου ἀναγράφουν στὴν Καρνεάδου, τὴν Ἡροδότου τὴν Χάριτος, τὴν Σπευσίππου καὶ σὲ ὅσους δρόμους μπόρεσαν τὰ ἐγκεκριμένα ἀπὸ τὸ Ἀρχηγεῖο συνθήματα: **«Ὅλα γιὰ τὴν Ἑλλάδα», «Κάτω οἱ Γερμανοϊταλοί», «Θάνατος στοὺς Βουλγάρους», «Ἕλληνες ἑνωθῆτε»**. Ἀνυπόγραφα ἦσαν τότε ἀκόμη τὰ συνθήματα. Δὲν ἔφεραν τὸ «Χ» ποὺ θὰ ἐμφανιζόταν στὰ ἑπόμενα χρόνια καὶ θὰ γινόταν οἰκεῖο. Τὴν ἑπομένη, 6 Ἀπριλίου 1942, οἱ Ἀθηναῖοι ἔβλεπαν μὲ περηφάνεια τὰ συνθήματα καὶ καταλάβαιναν ὅτι εἶχαν ἄλλο ποιοτικὸ περιεχόμενο ἀπὸ τὰ γνωστῆς «ἰδεολογικῆς» προελεύσεως...

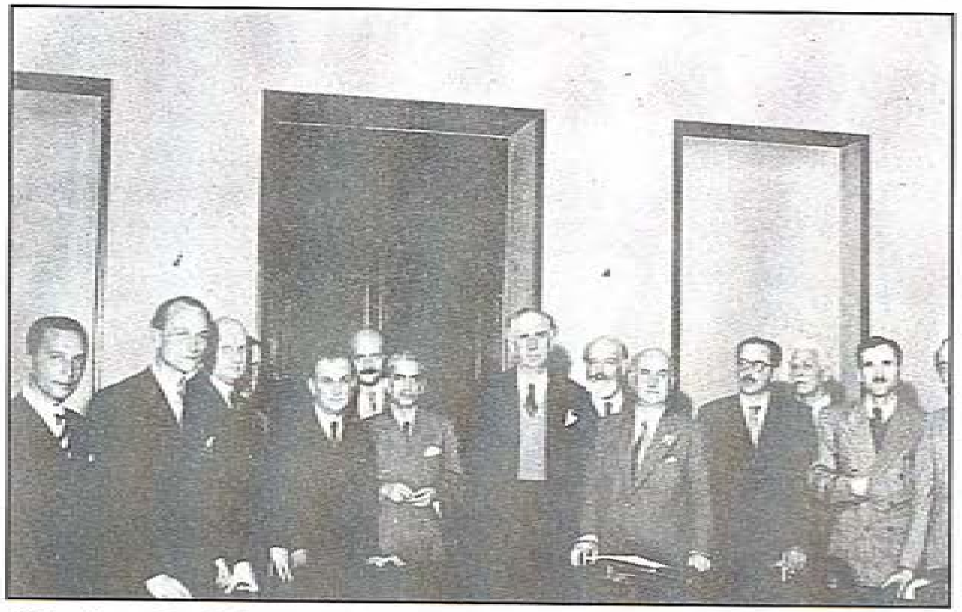
Ἡ «Χ» ἀπεφάσισε νὰ ἑορτάσει τὴν 25η Μαρτίου τοῦ 1943. Ἡ ἀγωνιστικὴ παρουσία της ἐπέβαλε τότε νὰ ἀφήσει τὴν πλήρη ἀνωνυμία καὶ νὰ «ὑπογράψει». Τότε ἀπεφασίσθη (ὑπὸ τὶς περιστάσεις ποὺ ἀνεφέρθησαν ἤδη) νὰ λάβει τὸ ὄνομα «Χ». Ἐμφανίσθηκε, λοιπόν, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου καὶ ὄχι μόνο μὲ ἕνα τρόπο καὶ σὲ ἕνα χῶρο τῆς ὑπόδουλης ἑλληνικῆς πρωτεύουσας. Θὰ ἐπρόκειτο γιὰ τὴν πρώτη μαχητικὴ ἐκδήλωση τῆς ὀργανώσεως.

Μιὰ παραστατικὴ περιγραφὴ τοῦ πῶς γιόρτασε ἡ «Χ» τὴν 25 Μαρτίου 1943 δίνει ἡ **«Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν»**, τῆς 22ας Μαρτίου 1948, σὲ πρωτοσέλιδη ἱστορικὴ ἀναδρομὴ μὲ τὴν ὑπογραφὴ Ε. Γκούμας. Ἰδοὺ τὸ σχετικὸ κείμενον:

> *«Οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰ πέριξ τῆς πλατείας καὶ τῆς Μητροπόλεως κτίρια, θὰ ἐνθυμοῦνται τὴν ἡμέραν ἐκείνην τῆς 25ης Μαρτίου 1943. Εἰς τὴν πλατεῖαν αὐτήν, πλησίον τοῦ ἱεροῦ τοῦ ναοῦ τῆς Μητροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Χρυσοστόμου Σμύρνης, κατετέθη, ὑπὸ τὰ ὅπλα καὶ τὴν βίαν τῶν κατακτητῶν, ἕνα δάφνινο στεφάνι. Τὸ μῖσος τῶν Γερμανοϊταλῶν καὶ ἡ ἀπειλὴ τοῦ θανάτου δὲν ἠμπόδισαν τὰ σκλαβωμένα Ἑλληνόπουλα νὰ καταθέσουν τὸ στεφάνι τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς ἐλπίδος. Τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἥρωας προγόνους καὶ τῆς ἐλπίδος διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς φιλτάτης πατρίδος. Ἡ ψυχὴ κάθε Ἕλληνος, τὴν χαραυγὴν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἦτο γεμάτη ἀπὸ ἀναμνήσεις ἐθνικῶν ἀγώνων, ὁλοκαυτώματα καὶ δόξες. Στ᾿ αὐτιὰ κάθε Ἕλληνος ἔφθαναν μακρυνοὶ ἦχοι ἐμβατηρίων καὶ ὕμνων, χαρμόσυνοι κανονοβολισμοί, ἀγγέλλοντες τὸ ἑορτάσιμον τῆς ἡμέρας. Ἀπὸ τὰ μάτια κάθε Ἕλληνος διήρχοντο παρελαύνοντα πρὸ τοῦ ἀφανοῦς στρατιώτου τὰ*

ἔνδοξα συντάγματα τοῦ θρυλικοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ μὲ τὰ τιμημένα ράκη τῶν σημαιῶν τῶν μαχῶν των. Μία ψευδαίσθησις κυριαρχοῦσε στοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἐπρόκειτο τὴν ἐπαύριον νὰ παρακολουθήσουν τὸ καμάρι τῆς Ἑλλάδος ποὺ στὴν πραγματικότητα δὲν ὑπῆρχε. Ἡ ψευδαίσθησις αὐτὴ διέλυσε τοὺς ἐφιάλτας τῆς νύκτας τῆς παραμονῆς τῆς 25 Μαρτίου 1943. Ὁ κρότος στὸ πεζοδρόμιο, ποὺ προήρχετο ἀπὸ τὴν μπότα τοῦ Γερμανοϊταλοῦ ἔμοιαζε σὰν τὸ ρυθμικὸ βάδισμα τῆς ἑλληνικῆς γκέτας. Λίγα δάκρυα πόνου ἀπὸ τὰ κουρασμένα καὶ ἐξηντλημένα μάτια ἐκύλησαν καὶ ὁ ὕπνος ἔφερε τὰ γλυκὰ ὄνειρα τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως. Ξημέρωσε ἡ ἁγία ἡμέρα, ἥσυχη, μουντή, μαύρη, ὅμοια σὰν τὶς ἄλλες μέρες τῆς σκλαβιᾶς. Οἱ Ἕλληνες ἐξύπνησαν, ἔκαμαν τὸν σταυρό τους καὶ προσηυχήθησαν τὴν μόνη προσευχή τους πρὸς τὸν θεὸν τῆς Ἑλλάδος "... τοῦ χρόνου ἐλεύθεροι" καὶ παρέμειναν κλεισμένοι στὰ σπίτια τους. Ἐπίσημες ἀνακοινώσεις τῶν ἀρχῶν κατοχῆς ἀπηγόρευσαν κάθε ἐκδήλωσιν πατριωτισμοῦ. Οἱ ἐχθροί, γνωρίζοντες τὴν θέλησιν τῶν Ἑλλήνων, προσπάθησαν νὰ ματαιώσουν διὰ παντὸς τρόπου τὸν ἑορτασμόν.

»Πυκναὶ περίπολοι διέτρεχον τὰς κεντρικὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, μὲ αὐστηρὰς διαταγὰς διαλύσεως πάσης συγκεντρώσεως πολιτῶν, μία δὲ ἴλη ἰταλικοῦ ἱππικοῦ εὑρίσκετο εἰς τὴν Πλατεῖαν Συντάγματος.

Ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση Κυβέρνηση «ἐθνικῆς ἑνότητος» ὑπὸ τὸν Γεώργιο Παπανδρέου.

»Τὴν παραμονὴν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀπεφασίσθη ὅπως τμήματα τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Ἀντιστάσεως "Χ" καταθέσουν στεφάνους εἰς τοὺς ἀνδριάντας τῶν ἡρώων προγόνων.

»Καὶ τὸ πρωί, στοὺς ἔρημους καὶ ἥσυχους δρόμους τῆς Ἑλληνικῆς πρωτευούσης, ἡ νεολαία τῆς Ἑλλάδος, οἱ νέοι ἀξιωματικοί, οἱ σπουδασταὶ τῶν πανεπιστημίων, τὰ ἐργατόπαιδα, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ὀργανώσεως ἀντισυνταγματάρχην τότε Γ. Γρίβαν, μὲ ἕνα σεμνὸ στεφάνι ἀπὸ Ἑλληνικὴ δάφνη, ἐβάδιζον πρὸς τὸν καθορισθέντα, δι᾽ αὐτὸ τὸ τμῆμα, ἀνδριάντα τοῦ Χρυσοστόμου Σμύρνης καὶ τῆς πλατείας Μητροπόλεως. Ὅταν ἔφθασαν ἐκεῖ καὶ συνεκεντρώθησαν πέριξ τοῦ ἀγάλματος, ἕνας νέος ἀνῆλθεν ἐπ᾽ αὐτοῦ καὶ ὡμίλησε. Ἐνθυμοῦμαι τοὺς λόγους του: "Πατέρες, δὲν ξεχνοῦμε τὴν ἑορτή σας. Σὰν πραγματικὰ παιδιά σας, ἤλθαμε νὰ σᾶς ψάλουμε τὸν ὕμνο τοῦ Ἔθνους ποὺ σεῖς ἀναστήσατε".

»Ἐνῶ δὲ ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων ἐψάλλετο ὁ Ἐθνικός μας ὕμνος καὶ ὁ οὐρανὸς τῶν Ἀθηνῶν ἔστελνε στὸν μαχόμενο κόσμο τὴν στροφὴ "ἀπ᾽ τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά...", ἐνῶ τὰ παράθυρα τῶν γύρωθεν οἰκιῶν ἄνοιγαν καὶ χειροκροτήματα ἐδονοῦσαν τὸν ἀέρα –χειροκροτήματα σκλάβων πρὸς τὴν ἐλευθερίαν– οἱ μανιασμένοι Ἰταλοὶ ἱππεῖς μὲ γυμνὰ ξίφη ἐπέλαυνον διὰ νὰ διαλύσουν τὴν συγκέντρωσιν. Διὰ μέσου ἐχθρικῶν ἵππων, κτυπώμενοι ἀπὸ κάθε πλευρὰν μὲ ὅπλα καὶ χειροβομβίδας, οἱ νέοι διελύθησαν καὶ διεσκορπίσθησαν πρὸς τὰς παρόδους, καταδιωκόμενοι ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν καὶ ᾄδοντες "περνάει ὁ στρατὸς τῆς Ἑλλάδος φρουρός".

»Πράγματι, ἐκείνην τὴν στιγμὴν περνοῦσε ὁ στρατὸς τῆς Ἑλλάδος ποὺ ζοῦσε κάτω ἀπὸ τὴ σκλαβιά, ποὺ εἰργάζετο, ποὺ πολεμοῦσε, ποὺ ἔπεφτε. Μερικὲς ἀπὸ τὶς σφαῖρες ἔπληξαν λίγα παλληκάρια, τὰ ὁποῖα μὲ τὸ θάρρος τους ἔκαμαν τοὺς Ἕλληνας νὰ νοιώσουν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ζωντανὴ δρᾶ.

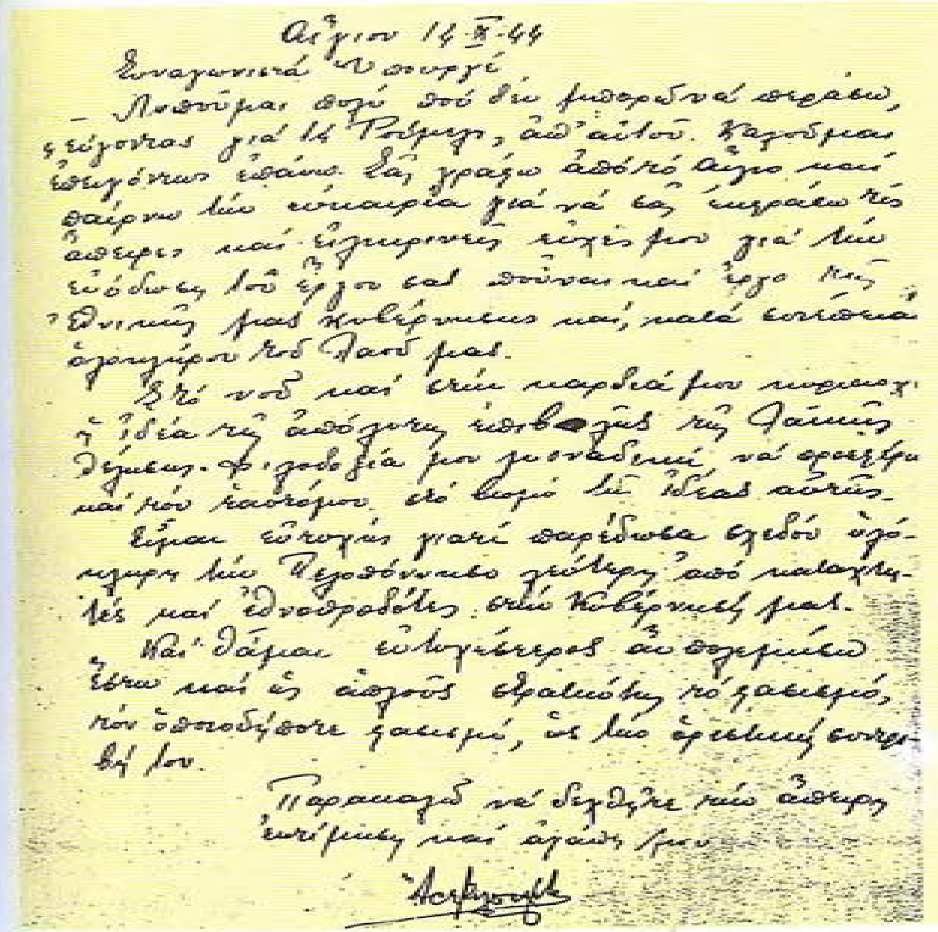
»Ἔτσι ἑωρτάσθη ἡ ἡμέρα ἐκείνη τῆς 25 Μαρτίου 1943 ἀπὸ τὰ σκλαβωμένα παιδιὰ τῆς Ἀθανάτου Ἑλλάδος. Οὔτε κανόνια χαρᾶς, οὔτε ἐμβατήρια στοὺς δρόμους, οὔτε δοξολογίες, οὔτε παρελάσεις Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, οὔτε καμμένες σημαῖες συνταγμάτων, οὔτε λαμπαδηφορίες, ἀλλὰ μερικὰ στεφάνια, λίγα λόγια πατριωτικῆς ἐξάρσεως, ἕναν ὕμνον, πολλὴ ἐλπίδα λευτεριᾶς, πυκνοὺς πυροβολισμοὺς καὶ λίγο νεανικό, ἁγνό, Χίτικο αἷμα χυμένο στὸ πεζοδρόμιο...».

Αὐτὸ τὸ αἷμα τῶν Χιτῶν ποὺ ἔβαψε τὸ πεζοδρόμιο, δὲν ἦταν τίποτε

ἄλλο παρὰ μιὰ πρώτη «προκαταβολὴ» ἔναντι τοῦ χρέους πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν. Θὰ ἀκολουθοῦσαν στὸ μέλλον, μέχρι τοῦ 1949, μεγαλύτερες «δόσεις», καὶ ὄχι μόνο στὰ ἀθηναϊκὰ πεζοδρόμια, ἀλλὰ σὲ πόλεις καὶ χωριά, πεδιάδες καὶ βουνά, ἀπὸ τὶς νότιες παρυφὲς τῆς Χώρας μέχρι τὶς βόρειες συνοριακὲς ἀπολήξεις της! Πότε ὡς θύματα ἀπροκλήτων ἐπιθέσεων καὶ πότε ὡς ἐθελοντὲς πρόμαχοι, οἱ Χῖτες θὰ ἔπεφταν γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀποκορύφωση τοῦ ἑορτασμοῦ, ὅπως τὸν ἀπεφάσισε ἡ «Χ», θὰ ἦταν ἡ κατάθεση στεφάνου στὸ Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου. Ἐκεῖ, στὸ κέντρο τῶν Ἀθηνῶν καὶ στὸ ἐπίκεντρο τῆς προσοχῆς τῶν κατακτητῶν. Ἔργο παρακινδυνευμένο στὸ ἔπακρο, ἀλλὰ ἐπιβαλλόμενο ἀπὸ τὴν ἀνάγκη νὰ τιμηθοῦν παλαιοὶ καὶ νέοι πεσόντες, ἀλλὰ καὶ νὰ δοθεῖ πρὸς τοὺς ζῶντες τὸ μήνυμα τῆς ἀντοχῆς καὶ τῆς ἐλπίδας. Ἀφηγεῖται ὁ Ὅμ. Παπαδόπουλος:

> *«24η Μαρτίου 1943. Εἶναι ἡ παραμονὴ τῆς μεγάλης ἡμέρας. Πέρασαν δυὸ χρόνια μαύρης σκλαβιᾶς. Τίποτε ὅμως δὲν μπόρεσε ν' ἀλλάξη τὴν Ἑλληνικὴ ψυχή. Οἱ κατακτηταὶ τὸ βλέπουν γραμμένο στὰ πρόσωπα ὅλων τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸ διαπιστώνουν ἀπὸ ἕνα σωρὸ γεγονότα καὶ πράξεις. Μάταια ὀργιάζει ἡ Γκεστάπο, τὰ Σ.Σ. κι' ἡ Καραμπινιερία. "Τοῦ Ἕλληνα ὁ τράχηλος ζυγὸν δὲν ὑποφέρει".*
>
> *»Κι' ἡ 25η Μαρτίου θυμίζει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη ἡμέρα, στοὺς ἀπογόνους τοῦ Λεωνίδα καὶ τοῦ Θεμιστοκλῆ, τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Διάκου, τοῦ Ἀνδρούτσου καὶ τοῦ Κανάρη, ὅτι εἶναι "καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακή!!!".*
>
> *»Οἱ Γερμανοϊταλοὶ θέλουν νὰ προλάβουν κάθε ἐκδήλωσι τὴν ἡμέρα τῆς ἐλευθερίας, μὰ οἱ Ἕλληνες δὲν ξεχνοῦν τὸ χρέος τους σ' ἐκείνους, ποὺ πέσανε γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς Πατρίδος καὶ περιφρονοῦν τὶς αὐστηρὲς ἀπαγορεύσεις κι' ἀψηφοῦν τὸν κίνδυνο. Κι' ὅπως πάντα, ἐμπρὸς τὰ νειᾶτα.*
>
> *»Ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη σ' ἕνα ὑπόγειο τῆς ὁδοῦ Μαυρομιχάλη, ὅπου ἐστεγάζετο ἡ ὑπηρεσία τῶν ἡρωϊκῶν ἀναπήρων τοῦ τελευταίου πολέμου. Ἦταν λιγόλογη, ἀλλὰ πολὺ δύσκολη στὴν ἐκτέλεσι. "Τὸ πρωΐ τῆς 25ης Μαρτίου νὰ στεφανωθῆ τὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου". Ἡ τιμὴ ἔτυχε στὸν ἀνάπηρο ἀνθυπολοχαγὸ Ε. Αὐτὸς θὰ κατέθετε τὸν στέφανο. Ὅλοι περιμένουν μὲ συγκίνησι νὰ ξημερώση ἡ 25η Μαρτίου.*
>
> *»Οἱ πυκνὲς περιπολίες τῶν κατακτητῶν καὶ οἱ ἀπαγορευτικὲς διαταγὲς γιὰ κάθε ἐκδήλωσι, κάνουν πολλοὺς νὰ διερωτῶνται: Πῶς θὰ γίνη; Τρία προβλήματα ἔπρεπε νὰ λυθοῦν: 1) Ἡ μεταφορὰ τοῦ στεφάνου μὲ τὶς ταινίες τῶν ἐθνικῶν χρωμάτων. 2) Ἡ σύγχρονη μ' αὐτὴν συγκέντρωσι τοῦ πλήθους πρὸ τοῦ μνημείου καὶ 3) Ἡ κατάθεσις τοῦ στεφάνου παρὰ τὶς ἀπαγορεύσεις τῶν κατακτητῶν.*
>
> *»Κι' ὅμως ὅλα αὐτά, ποὺ ἡ πραγματοποίησίς των φαινόταν ἀδύνατη, ἔγιναν. Τὸ στεφάνι ἑτοιμάστηκε ἀπὸ τὴν προηγουμένη ἡμέρα σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ Ἑλληνικὰ σπίτια, ποὺ πρόθυμα ἐδέχοντο, μὲ ὅλους τοὺς κινδύνους, νὰ φιλοξενήσουν καὶ νὰ προστατεύσουν κάθε*

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἄρη Βελουχιώτη (14.10.1944) πρὸς τὸν Παναγιώτη Κανελλόπουλο, στὴν ὁποία τονίζεται: «Στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά μου κυριαρχεῖ ἡ ἰδέα τῆς ἀπόλυτης ἐπιβολῆς τῆς λαϊκῆς θελήσεως»...

ἐθνικὴ προσπάθεια καὶ παρανομία καὶ κρύφτηκε τὴ νύκτα στὸ Βασιλικὸ Κῆπο, ὅπου τὸ φύλαγαν δύο ψυχωμένα παιδιὰ τῆς ὁμάδος τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Ε. Ὅλα ρυθμίστηκαν μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια.

»Στὶς 8 ἀκριβῶς τῆς 25ης Μαρτίου 1943, οἱ ἑκατοντάδες δῆθεν ἀμέριμνοι διαβάται τῆς λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας, τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς Πλατείας Συντάγματος, ἐνισχυμένοι ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους, ποὺ πρὸς κατάπληξιν τῶν Γερμανοϊταλῶν πηδοῦσαν ἀπὸ τὰ παλαιὰ Ἀνάκτορα, τὸ Βασιλικὸ Κῆπο καὶ τὰ γύρω, συγκεντρώθηκαν ἐμπρὸς στὸ μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου. Ἡ ἀποφασιστικὴ καὶ γεμάτη συγκίνησι ἔκφρασις τοῦ προσώπου ὅλων, μὲ τὴν νεκρικὴ σιγὴ ποὺ βασίλευε τὸ πρωῒ αὐτὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνοίξεως, ἔδινε τὸν μεγαλειώδη τόνο τῆς ἐθνικῆς μυσταγωγίας, ποὺ ἀμέσως ἄρχισε.

»Μὲ τὸ μοναδικὸ χέρι, ποὺ τοῦ ἀπέμεινε, προχωρεῖ ὁ ἀνάπηρος ἀνθυπολοχαγὸς Ε. καὶ καταθέτει εὐλαβικά, χωρὶς ν' ἀκούεται τί βγαίνει ἀπὸ τὰ τρέμοντα χείλη του, ἐνῶ τὰ δάκρυα αὐλακώνουν τὰ πρόσωπα ὅλων, δάφνινο στεφάνι "τῶν σκλαβωμένων νικητῶν" εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἥρωας καὶ μάρτυρας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας.

»Οἱ κατακτηταί, σὰν λυσσασμένα σκυλιά, ὁρμοῦν ἐπάνω στὸ πλῆθος, ποὺ σὲ στάσι προσοχῆς καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ἐξακολουθεῖ ἀτάραχο νὰ ψάλλῃ τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο. Οἱ βάρβαρες φωνὲς καὶ τὰ οὐρλιάσματά τους σκεπάζουν κάπου-κάπου τὶς ἀθάνατες στροφὲς τοῦ Σολωμοῦ, ποὺ μόνον σὰν τελείωσαν, ἔδωκαν τὸ σύνθημα γιὰ μιὰ ἐσπευσμένη ἀποχώρησι πρὸς ἀποφυγὴ συλλήψεων.

»Σὲ λίγη ὥρα ἡ Ἀθήνα ἐγνώριζε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα τί εἶχε γίνει. Πολλοὶ εἶχαν τραυματισθῆ καὶ συλληφθῆ τὴν ὥρα τῆς ἀγρίας ἐπιθέσεως. Τὸ στεφάνι ὅμως κατετέθη καὶ κανεὶς δὲν τόλμησε νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ. Ἔμεινε ἀρκετὲς μέρες. Ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι σχεδὸν πέρασαν γιὰ νὰ τὸ δοῦν. Ἦταν ἕνα μικρὸ δάφνινο στεφάνι. Ὅσοι εἶχαν φωτογραφικὴ μηχανή, πῆραν τὶς μέρες ἐκεῖνες φωτογραφίες τοῦ μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου καὶ τὶς κρατοῦν σὰν κειμήλιο, εἰς ἀνάμνησιν τῆς Ἐθνικῆς ἐκείνης μυσταγωγίας τῆς 25ης Μαρτίου 1943».

Τὰ ἀνωτέρω ἐγράφησαν στὸ βιβλίο **«Τρία χρόνια - Τρεῖς αἰῶνες»**, τὸ ὁποῖο ἐξεδόθη τὸ 1947, ἐνῶ ἡ κομμουνιστικὴ ἀπειλὴ ἦταν ἀκόμη ἐνεργός, ἡ «Χ» βρισκόταν σὲ ἑτοιμότητα διατηρώντας τὶς ἐφεδρεῖες της, καὶ ὁ ἴδιος

ὁ συγγραφέας ὑπηρετοῦσε ὡς μόνιμος ἀξιωματικός. Ἔτσι ἐξηγοῦνται τὰ «ἀρχικά».

Στὸ κτίριο τῆς ὁδοῦ Μαυρομιχάλη 3, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται λόγος, βρισκόταν ἡ Διεύθυνση Ἀναπήρων Πολέμου, στὴν ὁποία ἐργαζόταν ὁ ἐπιτελάρχης τῆς «Χ», ταγματάρχης Ἰωάννης Μπουσμπουρέλης, ὁ ὁποῖος καὶ εἶχε ἀναλάβει τὴ διεκπεραίωση τῆς συγκεκριμένης δυσχεροῦς ἐπιχειρήσεως. Ὁ «ἀνθυπολοχαγὸς Ε.» ἦταν ὁ ἀνάπηρος ἀνθυπολοχαγός Χρῆστος Εὐθυμάκης, μέλος τῆς «Χ». Ὅταν ἐκλήθη γιὰ τὴν ἀνάθεση αὐτῆς τῆς πολὺ τιμητικῆς, ἀλλὰ καὶ ριψοκίνδυνης ἀποστολῆς, ἦταν λιτὸς στὴν ἀπάντησή

Ἡ Πλατεία Συντάγματος τὸν Ὀκτώβριο 1944, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν Γερμανῶν. Δεσπόζουν παντοῦ τὰ συνθήματα τοῦ Κ.Κ.Ε. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

του:

«Προσέφερα λίγο αἷμα στὴν Πατρίδα. Τῆς ἀνήκει καὶ τὸ ὑπόλοιπο!».

Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ποὺ πρόλαβαν νὰ καμαρώσουν καὶ νὰ φωτογραφίσουν τὸν στέφανο τῆς «Χ» ἦταν καὶ ἡ ἐγγονὴ τοῦ μεγάλου ζωγράφου Νικηφόρου Λύτρα, ἡ Εὐγενία Λύτρα, μέλος τῆς Ὀργανώσεως. Δὲν ἐπρόκειτο γιὰ συνηθισμένο στέφανο. Στὸν σκελετὸ ποὺ συγκρατοῦσε τὶς δάφνες εἶχαν τοποθετηθεῖ χιαστὶ δύο λευκὰ ξύλα. Δηλαδὴ στὸ κέντρο ἦταν ἐμφανέστατο αὐτὸ τὸ Χ. Τὸν Δεκέμβριο 1944, οἱ δολοφόνοι τοῦ ΕΛΑΣ, ἀφοῦ ἐρεύνησαν τὸ σπίτι τῆς Λύτρα, βρῆκαν αὐτὴ τὴ φωτογραφία καὶ τὴ θεώρησαν ὕψιστο καὶ ἀκλόνητο σημεῖο θανάσιμης ἐνοχῆς! Ἡ Εὐγενία Λύτρα ἐσφαγιάσθη ἀμέσως... («**Ὁ ἄγνωστος πόλεμος τῆς Χ**», Ἐκδόσεις «Μάχη»).

Τὸ αἷμα καὶ οἱ κίνδυνοι δὲν ἀνέστελλαν τὶς ἀγωνιστικὲς προσπάθειες τῆς «Χ». Ἀνάλογη πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἐπιχείρηση ἀνελήφθη καὶ τὴν 28η Ὀκτωβρίου 1943. Ὁ Ἄγνωστος Στρατιώτης, σύμβολο τῶν αἱματηρῶν θυσιῶν τοῦ Ἔθνους σὲ ποικίλα μέτωπα, ἐτιμήθη καὶ πάλι. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 27ης Ὀκτωβρίου 1947, στὸ πρωτοσέλιδο ἀφιέρωμά της γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἐπέτειο, πλαισιούμενο ἀπὸ ἐπιλεγμένες φωτογραφίες τοῦ Ἔπους, εἶχε δημοσιεύσει φωτογραφία τοῦ Μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου, μὲ τοποθετημένο τὸ στεφάνι τῆς «Χ». Ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴν παράσταση τοῦ ὑπτίου ἀρχαίου πολεμιστοῦ, διακρίνεται τὸ στεφάνι τῆς Ὀργανώσεως μὲ χιαστὶ τὶς κορδέλες στὸ κέντρο του, ὥστε νὰ εἶναι ἐμφανὲς ἀπὸ ἀπόσταση τὸ γράμμα Χ. Κάτωθι τῆς φωτογραφίας, ἀνεγράφοντο τὰ ἑξῆς:

> *«Τὴν ἀνατολὴν τῆς ἡμέρας τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1943 ὁμὰς Χιτῶν ἀψηφοῦσα τὴν ἀπαγορευτικὴν διαταγὴν τῶν ἀρχῶν κατοχῆς, κατέθεσε στέφανον ἐπὶ τοῦ μνημείου τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου».*

Κατὰ τὴν προηγουμένη τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου νύκτα κυκλοφόρησαν, στὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ, προκηρύξεις μὲ τίτλο: **«Ἐθνικαὶ Ἀπελευθερωτικαὶ Ὀργανώσεις - 28 Ὀκτωβρίου»**. Τις ὑπέγραφαν οἱ ὀργανώσεις: *«Ἐθνικὸ Κομιτᾶτο»*, *«Ἐθνικὴ Δρᾶσις»*, *«Χ»* καὶ *«Σπίθα»*. Τὸ κείμενο τῶν προκηρύξεων διακρινόταν ἀπὸ ὑψηλῆς πνοῆς πατριωτισμό, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο ἐθνικὸ δράμα. Ἰδοὺ τί ἔγραφαν οἱ τέσσερεις ὀργανώσεις:

> *«Τρία χρόνια πέρασαν ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ μᾶς ξύπνησαν οἱ σειρῆνες - ἄγγελμα κινδύνων καὶ ἀγώνων, ἀλλὰ καὶ προμήνυμα νέας δόξας καὶ ἄφθαστου ἡρωϊσμοῦ. Μέσα στὰ τρία αὐτὰ χρόνια μιὰ "Αὐτοκρατορία" στὴν ὁποία ἡ Ἑλλάδα ἔδωσε τὸ πιὸ δυνατὸ καὶ ἀμείλικτο κτύπημα, ἡττήθηκε, διαλύθηκε, κατέρρευσε καὶ ἐξετέθη στὴν περιφρόνηση τῆς Ἱστορίας καὶ τῶν Λαῶν, ὕστερα ἀπὸ τ' ἀλλεπάλληλα ἐγκλήματά της, τὰ αἴσχη της, τὶς προδοσίες της.*
>
> *»Νικηταὶ στὴν Ἀλβανία, εἴχαμε ἰδεῖ τοὺς ἡττημένους Ἰταλοὺς νὰ ἔρχωνται κατακτηταὶ στὴ χώρα μας. "Ὑποτεταγμένοι" τώρα βλέπουμε τοὺς χθεσινοὺς κατακτητὲς νὰ σέρνονται, αἰχμάλωτοι, ρακένδυτοι καὶ πειναλέοι στοὺς δρόμους καὶ νὰ ἐπαιτοῦν τὸν οἶκτο μας.*
>
> *»Ὑπάρχουν πρόσκαιρες ἧττες ποὺ δοξάζουν καὶ πρόσκαιρες νίκες ποὺ ντροπιάζουν. Αὐτὰ θὰ γράψῃ ἡ Ἱστορία.*
>
> *»Ἀλλὰ πίσω ἀπὸ τοὺς ἐλεεινοὺς Ἰταλούς, ὑπῆρξαν οἱ ἐγκληματικοὶ Οὖννοι καὶ δίπλα σ' αὐτοὺς κόλλησαν –ὅπως πάντα– οἱ αἱμοβόροι Βούλγαροι. Καὶ μέχρις ὅτου ἡττηθοῦν καὶ παραδοθοῦν δέσμιοι, ὁ ἀγὼν θὰ συνεχισθῇ ἀπὸ ἐμᾶς, σκληρός, ἀποφασιστικός, μέχρι θανάτου.*
>
> ***»Ἑνωμένες οἱ Ἐθνικὲς Ὀργανώσεις θὰ κατευθύνουν τὸν ἀγῶνα αὐτὸν στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ μαχομένου Ἔθνους.** Κι' ἑνωμένες τοῦ χρόνου θὰ πανηγυρίσουν τὴν 28ην Ὀκτωβρίου ὄχι μόνον ἐδῶ, ἀλλὰ καὶ στὰ ἑλληνικὰ χωριὰ τῆς ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ στὰ ἑλληνικὰ ὑψώματα τῆς ΡΟΔΟΠΗΣ, στὶς ἑλληνικὲς ἀκτὲς τῶν Δωδεκανήσων καὶ στὴν ἑλληνικὴ ΚΥΠΡΟ».*

Μέσα, λοιπόν, ἀπὸ τὴ σκληρὴ σκλαβιά, τὴν πεῖνα καὶ τὸν θάνατο, κηρύσσεται ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια καὶ ἀναπτύσσεται ὁ ἐθνικὸς ὁραματισμὸς γιὰ μιὰ Μεγάλη Ἑλλάδα, ποὺ θὰ περιλαμβάνει στοὺς κόλπους της τὰ ἀλύτρωτα τέκνα της, ἀπὸ τὴ Βόρειο Ἤπειρο μέχρι τὴν Κύπρο! Δίκαιος, ὑπὸ τὶς περιστάσεις, ὁ στιγματισμὸς τῆς βουλγαρικῆς αἱμοβορίας καὶ ὁ χλευασμὸς πρὸς τὴ Φασιστικὴ Ἰταλία, ποὺ εἶχε ἤδη παραδοθεῖ ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριο 1943 καὶ τῆς ὁποίας τὰ ἐπηρμένα κατοχικὰ στρατεύματα εἶχαν διαλυθεῖ ὑπὸ τὶς πιὸ ἄθλιες συνθῆκες.

Ἐνῶ προσήγγιζε ἡ ἐπέτειος καταλήψεως τῆς Κορυτσᾶς (23.11.1940), τὸ Ἀρχηγεῖο τῆς «Χ» ἀπεφάσισε νὰ τιμήσει τὴν ἡμέρα καὶ νὰ καλέσει τοὺς Ἕλληνες νὰ στρέψουν τὶς σκέψεις καὶ τὶς προσευχές τους πρὸς τοὺς ἡρωϊκοὺς νεκρούς. Κατήρτισε σχέδια καὶ ἑτοίμασε ὑλικό. Στὶς 19.11.1943 ἐξέδωσε διαταγὴ πρὸς τὰ τμήματα γιὰ τὸ εἶδος τῶν συνθημάτων ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ γράφουν στοὺς τοίχους τῶν Ἀθηνῶν. Ἐδίδοντο δύο πρότυπα. Πρῶτον, ἡ λέξη ΚΟΡΥΤΣΑ μὲ κάτωθι αὐτῆς ἕνα μεγάλο γράμμα Χ. Δεύτερον, ἡ λέξη ΚΟΡΥΤΣΑ διακεκομμένη, μεταξὺ Υ καὶ Τ μὲ ἕνα Χ. Τρίτον,

δύο ἑλληνικὲς σημαῖες, μὲ τοὺς ἱστούς τους σὲ σχῆμα χιαστί, ὥστε νὰ εἶναι εὔληπτο τὸ γράμμα Χ, καὶ μὲ τὴ λέξη ΚΟΡΥΤΣΑ. Ἰδοὺ τὸ πλῆρες κείμενον τῆς χειρογράφου διαταγῆς:

«ΔΙΑΤΑΓΗ Ε΄. - Ἐμπιστευτική.

»Ι.- Ἑσπέραν 22 τ.μ. γενικὴ κινητοποίησις Ταγμάτων καὶ ἐπιγραφὴ εἰς τοὺς τοίχους τοῦ συνθήματος:

(ἀκολουθοῦν οἱ τρεῖς παραστάσεις-πρότυπα).

»ΙΙ.- Νὰ ληφθοῦν μέτρα ἀσφαλείας καὶ ἡ στάσις τῶν Ταγμάτων-Τμημάτων, ἐν περιπτώσει παρενοχλήσεως, νὰ εἶναι ἐπιθετική.

»ΙΙΙ.- Νὰ ἐξασφαλισθῇ συνεννόησις μὲ λοιπὰς Ἐθνικὰς Ὀργανώσεις καὶ Ἀστυνομία, πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων.

»IV.- Ὑλικόν, νὰ ἀποσταλῶσι καὶ παραλάβωσιν οἱ σύνδεσμοι εἰς γραφεῖον προσωπικῆς ἐπαφῆς ἀπὸ 9-13 ὥρας.

»V.- Τὴν ἡμέραν 23, οἱ δυνάμενοι νὰ χρησιμοποιήσωσι τηλέφωνα, θὰ τηλεφωνῶσιν εἰς γνωστοὺς καὶ Ἀγνώστους:

» - Ἐδῶ ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις «Χ».

» - Σήμερον εἶναι ἡ ἐπέτειος Κορυτσᾶς. Νὰ προσευχηθῆτε διὰ τοὺς νεκρούς μας.

19.11.43

Σὲ ὅλη τὴ μακρὰ ἀγωνιστικὴ σταδιοδρομία του ἀπὸ τὸ 1941 μέχρι τὸ 1974, ὅταν δηλαδὴ εὑρίσκετο ἐκτὸς Στρατεύματος καὶ διοικοῦσε ἀνθρώπους σὲ δύσκολους καὶ πολὺ ἐπικίνδυνους ἀγῶνες, ὁ Γρίβας ἐφείδετο τοῦ αἵματος. Δὲν ἦταν εὔκολο πάντα νὰ βρίσκεται ἡ χρυσὴ τομὴ μεταξὺ θυσίας καὶ προφυλάξεως. Παμφάγος, δυστυχῶς, ἀπεδεικνύετο κατὰ κανόνα ἡ δυσπρόσιτος Ἐλευθερία τῶν Ἑλλήνων! Συνέβαινε ὁ Γρίβας νὰ φείδεται καὶ τῶν ἀντιπάλων του μέχρι τοῦ ἀκραίου σημείου ποὺ θὰ ἐγίνετο ἀφόρητος ἡ ἐχθρότης των. Καὶ αὐτὴ ἡ ὑπεύθυνη ἀνοχὴ ἐπληρώθη, σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις, μὲ αἷμα δικῶν του μαχητῶν καὶ ὀπαδῶν. Τόσο πρὸς τὰ μέσα ὅσο καὶ πρὸς τὰ ἔξω, προκειμένου περὶ τῆς «Χ», τόνιζε ὅτι *«τὰ ὅπλα καὶ τὴν ἰσχύν μας θέλομεν κυρίως διὰ λόγους ἀμυντικοὺς ἔναντι τῶν ἐγχωρίων ἀντιπάλων μας καὶ δὲν θὰ τὰ χρησιμοποιήσωμεν, παρὰ μόνον διὰ νὰ ἀμυνθῶμεν ἐὰν μᾶς ἐπιτεθοῦν»*. Ἄλλωστε, δὲν ἔπαυε νὰ προβάλλει τὴν ἀνάγκη νὰ ἀντιμετωπισθεῖ πρωτίστως ὁ κατακτητής.

Ἀκριβῶς, φειδόμενος τῆς ἀσφαλείας τῶν ἀνδρῶν του στὴ συγκεκριμένη περίπτωση τῆς ἀναγραφῆς συνθημάτων γιὰ τὴν Κορυτσά, διέταξε νὰ συνοδεύονται τὰ συνεργεῖα ἀναγραφῆς τῶν συνθημάτων ἀπὸ ἔνοπλες ὁμάδες περιφρουρήσεως. Ὁ Α.Γ. Χατζηαναστασίου σὲ μιὰ σειρὰ ἄρθρων του

Ὁ γενναῖος Στρατηγὸς Παναγιώτης Σπηλιωτόπουλος, στρατιωτικὸς διοικητὴς Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ ὁποίου ὑπήχθη ἡ «Χ» ἀπὸ τοῦ Θέρους τοῦ 1944.

στὸν **«Ἐθνικὸν Κήρυκα»**, τὸ 1957, ἀλλὰ καὶ στὸ βιβλίο του **«Ὁ Συνταγματάρχης Γρίβας»**, προδήλως ἐνήμερος τῶν λεπτομερειῶν τῆς δράσεως τῆς «Χ», παρέχει τὴν ἀκόλουθη περιγραφή:

«... Τὰ συνεργεῖα θὰ συνωδεύοντο ἀπὸ ἐνόπλους Χῖτας, διότι ἦτο πλέον γνωστὸν εἰς τὴν ὀργάνωσιν ὅτι οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ κομμουνισταὶ θὰ ἐπυροβόλουν εἰς τὸ "ψαχνό". Τὸ ἐγχείρημα τῆς ἀναγραφῆς συνθημάτων ἀπὸ μέρους τῆς "Χ" παρουσιάζετο ὡς δυσκολώτατον, εἰς ὡρισμένας ἰδίως περιοχάς, ὅπου τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε τελειοτάτην ὀργάνωσιν μαχητικῶν τμημάτων καὶ ὁμάδων δολοφόνων τῆς Ο-ΠΛΑ.

»Μεταξὺ τῶν περιφερειῶν ὅπου οἱ Χῖται εἶχαν ἐπικηρυχθῆ ἐὰν παρουσιάζοντο, ἦτο καὶ ἡ περιοχὴ ἀπὸ τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρας, τοῦ Γκύζη, τῶν Τουρκοβουνίων κ.λ.π. Εἰς αὐτὴν ἤδρευε τὸ 9ον τάγμα τῆς "Χ", ὑπὸ τὸν ταγματάρχην κ. Γεώργιον Τσίχλην.

»Μιὰ νύχτα παγερὴ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1943, μερικὲς ἀνθρώπινες σκιὲς εἰσήρχοντο μία-μία μὲ μεγάλες προφυλάξεις εἰς ἕνα σπίτι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μαυρομιχάλη 141.

»Ἡ κυκλοφορία εἶχε πρὸ πολλοῦ σταματήσει. Καὶ μόνον αἱ περίπολοι τῶν Γερμανῶν μὲ τὰ βαρειὰ βήματα τῶν ἀνδρῶν τῆς "Ράϊχσβερ" διέκοπτον τὴν νεκρικὴν σιγὴν τῶν Ἀθηναϊκῶν ὁδῶν.

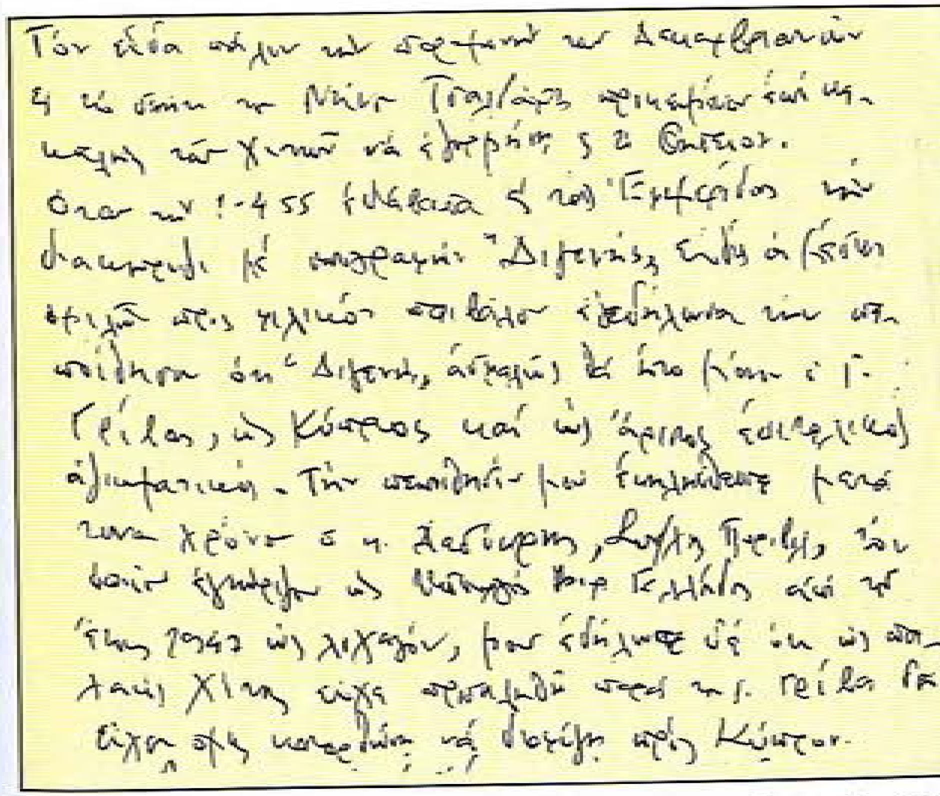
»Ἂν μποροῦσε κανεὶς νὰ διακρίνῃ μέσα εἰς τὸ σκοτάδι τὶς σκιὲς ἐκεῖνες ποὺ μὲ τόσες προφυλάξεις ἔμπαιναν εἰς τὸ μυστηριῶδες σπίτι τῆς ὁδοῦ Μαυρομιχάλη, θὰ ἔβλεπε ὅλο νέα παιδιὰ γεμᾶτα ζωὴ καὶ παλμὸ πατριωτικό, ἀπὸ τὶς συνοικίες Νεαπόλεως, τοῦ τέρματος Ἱπποκράτους, τοῦ Γκύζη, τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρας κ.λ.π. Ἦσαν οἱ μαχηταὶ τῆς "Χ" τοῦ τάγματος Γκύζη ποὺ κατέφευγον ἐκεῖ κυνηγημένοι ἀπὸ τοὺς πράκτορας τῆς "Γκεστάπο" καὶ τοὺς δολοφόνους τῆς Ο.Π.Λ.Α.

»Τὸ σπίτι ἐκεῖνο τὸ εἶχε ἐξεύρει διὰ τὴν Ὀργάνωσιν "Χ" ὁ συνταγματάρχης τῆς Χωροφυλακῆς κ. Κυριακοῦ.

»Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς "Χ" Γεώργιος Γρίβας εἶχε ἐκδόσει διαταγήν, ὅπως τὰ στελέχη τῆς Ὀργανώσεως μὴ διανυκτερεύουν εἰς τὰς κατοικίας των, διὰ τὸν φόβον ἀπαγωγῆς καὶ δολοφονίας ἐκ μέρους τῆς Ο.Π.Λ.Α. Ἄλλωστε ὅλα τὰ τάγματα τῆς "Χ" διέθετον κρυφὰ οἰκήματα, ὅπου κατέφευγαν οἱ μαχηταί της.

»Εἰς τὰς 21 Νοεμβρίου τὰ συνεργεῖα ἤρχισαν τὸ ἔργον των. Αἱ ὁδοὶ Ζωοδόχου Πηγῆς, Μαυρομιχάλη, Χαριλάου καὶ Σπυρίδωνος Τρικούπη, αἱ πέριξ πάροδοι τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρας, εἶχαν γεμίσει ἀπὸ τὰ συνθήματα τῆς "Χ". Τὰ παλληκάρια τῆς "Χ", ὁ Μπόλας, ὁ Βλαχόπουλος, οἱ ἀδελφοὶ Λυγουριώτη, ὁ Ψαρρᾶς, ὁ Στάθης, ὁ Γαλανάκης, ὁ Ντοντισάκης, ὁ Ζάνος, ὁ Λογοθέτης κ.ἄ., εἰργάσθησαν μὲ αὐτοθυσίαν καὶ ἡρωϊσμὸν γιὰ νὰ γεμίσουν τοὺς τοίχους τῆς περιοχῆς τοῦ 9ου τάγματος μὲ τὰ συνθήματα τῆς "Χ". Ἔργο δύσκολο, γεμᾶτο κινδύνους καὶ περιπέτεια ποὺ κάθε τόσο διεκόπτετο ἀπὸ τὸ πέρασμα κάποιας γερμανικῆς περιπόλου ἢ κανενὸς ποδηλάτου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπέβαινεν ὁ "σπιοῦνος" ἢ ὁ "δολοφόνος" τοῦ Κ.Κ.Ε.

»Ἐνῷ ὁ διοικητὴς τοῦ 9ου τάγματος Τσίχλης, ἐπιθεωρήσας ὅλην τὴν περιοχήν, ἔμεινε ἐνθουσιασμένος καὶ ἡτοιμάζετο νὰ δώσῃ τὸ σύνθημα τῆς καταπαύσεως τῆς ἐργασίας, ἡ περιοχὴ τῆς λεωφόρου Ἀλε-

Ἀπόσπασμα ἀπὸ ἔγγραφη μαρτυρία (2.10.1976) τοῦ ἄλλοτε ὑπουργοῦ καὶ βουλευτοῦ Ἀριστείδη Μπασιάκου, γιὰ τὶς κινήσεις τοῦ Γρίβα κατὰ τὴν 2αν Δεκεμβρίου 1944. Γράφει: «Τὸν εἶδα πάλιν τὴν παραμονὴν τῶν Δεκεμβριανῶν εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ντίνου Τσαλδάρη, προκειμένου ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Χιτῶν, νὰ ἐξορμήσῃ εἰς τὸ Θησεῖον».

ξάνδρας, ἐδονήθη ἀπὸ ἔκρηξιν χειροβομβίδος καὶ ἀπὸ πυροβολισμούς. Τί εἶχε συμβῆ; Ἁπλούστατα, δολοφόνοι τοῦ ΕΑΜ ἐνεδρεύοντες ἔρριψαν δύο ἢ τρεῖς χειροβομβίδας καὶ ἐπυροβόλησαν κατὰ τοῦ συνεργείου τῆς "Χ" τοῦ 9ου τάγματος, τραυματίσαντες τρεῖς μαχητάς: Τοὺς Διονύσιον Λογοθέτην, ἐτῶν 16, μαθητήν, Διονύσιον Ζᾶνον, ἐτῶν 16, μαθητὴν καὶ Βενιζέλον Εὐσταθόπουλον, φοιτητὴν τῆς Ἰατρικῆς.

»Ἡ ὑποβληθεῖσα τὴν ἑπομένην εἰς τὸν Γ. Γρίβαν σχετικὴ ἔκθεσις ἐκ μέρους τῶν ἡγητόρων τοῦ τάγματος Γκύζη κ.κ. Τσίχλη καὶ Τούμπα ἐτόνιζεν ἐν ἀρχῇ ὅτι ἡ ριφθεῖσα χειροβομβὶς κατὰ τῶν μαχητῶν τῆς "Χ" προήρχετο ἀπὸ κομμουνιστάς, πολὺ δὲ ἀργότερον καταφθάσασα Γερμανικὴ περίπολος, ἤρχισε καὶ αὐτὴ νὰ πυροβολῇ εἰς τὸ σκότος.

»Εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς ἐκθέσεώς των οἱ κ.κ. Τσίχλης καὶ Τούμπας ἐξαίρουν τὴν ἡρωϊκὴν στάσιν τοῦ ἀστυφύλακος κ. Βλαδιμήρου Καζάνα τοῦ Ε΄ Παραρτήματος Ἀσφαλείας, ὅστις ἔσπευσε νὰ διακομίσῃ τοὺς βαρέως τραυματίας Λογοθέτην καὶ Ζᾶνον εἰς τὸν Σταθμὸν Α΄ Βοηθειῶν δηλώσας ψευδῆ στοιχεῖα τῶν τραυματιῶν, ἵνα μὴ τοὺς ἀνακαλύψουν οἱ κομμουνισταί, ἐνῷ ὁ Βενιζέλος Εὐσταθόπουλος, συρόμενος μετὰ βίας καὶ αἱμόφυρτος, μόνος του μεταβαίνει εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον Γαλλικὸν νοσοκομεῖον.

»Τέλος, εἰς τὴν ἔκθεσίν των, οἱ κ.κ. Τσίχλης καὶ Τούμπας, ἐξαίρουν καὶ τὴν πατριωτικὴν στάσιν τοῦ ἀξιωματικοῦ ὑπηρεσίας τοῦ Ε΄ Τμήματος κ. Ἀρβανίτη, ὑπαστυνόμου Α΄, τότε καὶ μετέπειτα Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ Β΄.

»Ὁ ἐν λόγῳ ἀξιωματικὸς τῆς Ἀστυνομίας, ὁ ὁποῖος ἐτίμησε τὸ Σῶμα, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἐξεῦρεν ἕνα αὐτοκίνητον –διότι ἡ κυκλοφορία ἀπηγορεύετο– μετέβη εἰς τὸν Σταθμὸν Α΄ Βοηθειῶν, παρέλαβε τοὺς τραυματίας, τοὺς μετέφερεν εἰς τὸ Γενικὸν Κρατικὸν Νοσοκομεῖον, ὥστε νὰ χαθοῦν τὰ ἴχνη των καὶ εἰδοποίησε σχετικῶς τὰς οἰκογενείας των.

»Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι ἡ ἔκθεσις τῶν κ.κ. Τσίχλη καὶ Τούμπα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς "Χ" ἦτο γραμμένη μὲ πᾶσαν λεπτομέρειαν, διότι ἔτσι εἶχεν διατάξει ὁ Γρίβας νὰ συντάσσωνται αἱ ἐκθέσεις. Ὁ Γρίβας ἀπὸ τὴν περιγραφὴν τῶν γεγονότων, ἤθελε νὰ γνωρίζῃ μήπως οἱ ἡγήτορες τῆς "Χ" εὐθύνοντο διὰ τυχὸν ἄσκοπον αἱματοχυσίαν τῶν μαχητῶν της...».

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» συγκάλεσε, τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1943, μυστικὴ σύσκεψη στενῶν συνεργατῶν του, μὲ ἀντικείμενο συζητήσεως τὴν ἐκτέλεση δολιοφθορῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ συνάντηση πραγματοποιήθηκε στὸ σπίτι τῶν ἀδελφῶν Εὐσταθοπούλου, στὰ Σεπόλια. Δραστήρια μέλη τῆς Ὀργάνωσεως εἶχαν ἤδη συγκεντρώσει ἀρκετὲς πληροφορίες γιὰ τὸν Λιμένα Πειραιῶς καὶ γιὰ τὶς κινήσεις καὶ τὰ φορτία τῶν Σιδηροδρόμων. Στὸ διασωθὲν μέρος τοῦ Ἀρχείου τῆς «Χ» ὑπάρχουν δεκάδες δελτία πληροφοριῶν καὶ σχεδιαγραμμάτων ποὺ ἀφοροῦν λιμένες καὶ σιδηροδρομικοὺς συρμούς.

Τόσο ἡ συγκέντρωση τῶν πληροφοριῶν, ὅσο καὶ ἡ ἐκτέλεση τῶν σαμποτὰζ (καὶ ἔγιναν τέτοια, τὸ 1943, στὸν Λιμένα Πειραιῶς) προϋπέθεταν πολλὲς δυσκολίες καὶ κινδύνους. Ἀπαιτεῖτο ἀκρίβεια πληροφοριῶν καὶ καταλληλότητα ὑλικοῦ, ὥστε νὰ ἐπιτύχουν οἱ ἐνέργειες, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ ἐκτεθοῦν σὲ κίνδυνο ἀθῶοι Ἕλληνες. Γιὰ τὴ συγκεκριμένη πτυχὴ τῆς δράσεως τῆς «Χ», ὁ Γρίβας παρέχει τὴν ἑξῆς μαρτυρία:

> *«Διαρκούσης τῆς Κατοχῆς, διηύθυνα τὴν "Χ" ἀπὸ τοῦ Ἀρχηγείου μου εἰς τὸ Θησεῖον, περιοχὴν ἡ ὁποία κεῖται εἰς τὸν λόφον κάτωθι τῆς Ἀκροπόλεως, μετακινούμενος ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, μεταξὺ φίλων, οἱ ὁποῖοι μοῦ παρεῖχον κάλυψιν. Διέθετα 300 ἄνδρας, ἀξιωματικοὺς κυρίως, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κατανεμημένοι εἰς ὁμάδας τῶν 15 ἢ τῶν 20, εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἀθήνα, καὶ ἀριθμὸν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶς συνέδραμαν. Οὗτοι ἠσχολοῦντο κυρίως μὲ τὴν συγκέντρωσιν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας διεβιβάζαμεν εἰς τὰς μυστικὰς ὑπηρεσίας τῶν Συμμάχων. Ἡ ἐπίσημος ἀναφορά μου πρὸς τὴν Ἀνωτάτην Ἑλληνικὴν Διοίκησιν, περὶ τῆς Δράσεως τῆς "Χ" κατὰ τὴν Κατοχήν, δεικνύει ὅτι παρέσχομεν εἰς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν Μέσης Ἀνατολῆς 95 κεχωρισμένας λεπτομερεῖς ἀναφορὰς διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ ἐχθροῦ, εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα. Αὗται περιεῖχον ἐκθέσεις διὰ τὴν δύναμιν τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ, τὰς κινήσεις τῶν στρατιωτῶν, τὰς θέσεις στρατοπέδων καὶ ἀποθηκῶν καυσίμων, σχέδια ναρκῶν εἰς τοὺς λιμένας Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν κ.λ.π.».*
>
> (CH. FOLEY, «**MEMOIRS OF GENERAL GRIVAS**», σελ. 8).

Τὰ σχέδια, ἀλλὰ καὶ οἱ συγκεκριμένες προσπάθειες τῆς «Χ» γιὰ ἔξοδο καὶ δράση δικῶν της ἀνταρτικῶν δυνάμεων δὲν εὐοδώθηκαν, ἀφοῦ ἔλει-

ψε ἡ ὑπεσχημένη ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους βοήθεια. Ἡ στάση τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ δὲν ἦταν ἁπλῶς ἀπαγορευτικὴ γιὰ τὴ δημιουργία ἄλλων ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἀλλὰ καὶ αὐτόχρημα δολοφονική! Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» σημειώνει μὲ μελαγχολία ὅτι τὸ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, ἔχον ὅλην τὴν συμπαράσταση τῆς Μέσης Ἀνατολῆς,

> *«ἐδυσχέρανε καὶ τελικῶς παρέλυσε πᾶσαν κίνησιν ἡμῶν εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἐφ' ὅσον ἐκεῖνο μέν, χάρις εἰς τὴν παρ' αὐτῷ παρουσίαν Βρεταννῶν συνδέσμων, ἠδύνατο νὰ ὀργανώνῃ, ἐξοπλίζῃ καὶ συντηρῇ ἀνταρτικὰς ὁμάδας, ἡμεῖς δὲ μόνον ἐκ τῶν ἐνόντων ἠδυνάμεθα νὰ δημιουργήσωμεν κάτι καὶ ἐφ' ὅσον θὰ διέφευγε τῆς προσοχῆς τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, πρᾶγμα δύσκολον».*

Τὸ μόνο ποὺ διέθετε ἡ «Χ» σὲ σχετικὴ ἐπάρκεια ἦσαν οἱ μαχητές, κυρίως μάλιστα οἱ Ἀξιωματικοί, καὶ σὲ ἀπόλυτη ἐπάρκεια ἡ ψυχή! Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1943 συγκρότησε ἰσχυρὴ ἀνταρτικὴ ὁμάδα, μὲ πρόθεση νὰ τὴν ἀποστείλει στὴν περιοχὴ Ἑλικῶνος-Κιθαιρῶνος. Ἑτοιμάσθηκαν οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ἄνδρες καὶ ὁ ὁπλισμός. Τὸν Ἰούλιο, τοῦ ἰδίου ἔτους, σὲ σύσκεψη στὴν Ἀθήνα ρυθμίστηκαν οἱ λεπτομέρειες. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», μιλώντας πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς ποὺ θὰ ἐτίθεντο ἐπὶ κεφαλῆς, εἶπε:

Ὁ Γ. Σιάντος χαιρετίζει τοὺς «μπαρουτοκαπνισμένους ἀντάρτες» του, οἱ ὁποῖοι τελικῶς ἀπέτυχαν νὰ ἐκπορθήσουν τὴν Ἀθήνα.

> *– Θὰ καταλάβουμε ἰσχυρῶς τὴν ἐπιλεγεῖσα περιοχὴ καὶ θὰ τὴν ὀργανώσουμε ἀμυντικῶς, μεριμνῶντες γιὰ τοὺς συγκεκριμένους τρόπους τῶν ἀμυντικῶν καὶ ἐπιθετικῶν κινήσεών μας στὸ γεωγραφικὸ περίγυρο. Εἶναι ἀνάγκη, πρὸς τοῦτο, νὰ ἀποκαταστήσουμε ἐπαφὴ μὲ τὸν πέριξ πληθυσμό, ἀλλὰ καὶ μὲ τὶς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις ποὺ γειτνιάζουν, ἔστω καὶ ἂν μᾶς χωρίζουν ἰδεολογικὲς διαφορές. Ἄλλωστε, τόσον ἐμεῖς ὅσον καὶ ἐκεῖνοι θὰ λαμβάνουμε διαταγὲς ἀπὸ τὸ ἴδιο κέντρο. Θὰ μᾶς συντονίζει τὸ Στρατηγεῖο Μέσης Ἀνατολῆς.*

Ἕνας ἀπὸ τοὺς παριστάμενους ἀξιωματικούς, ἄφησε τὸν στρατιωτικὸ χάρτη στὸν ὁποῖο ἦταν σκυμένος καὶ ποὺ παρουσίαζε σὲ μεγέθυνση τοὺς δύο ὀρεινοὺς ὄγκους, καὶ ρώτησε τὸν ἀρχηγό του:

> *– Φοβοῦμαι, Ἀρχηγέ, ὅτι θὰ ἔχουμε μεγάλο μπλέξιμο μὲ τὸν ΕΛΑΣ. Βεβαίως, ἂν χρειασθεῖ, θὰ ἀμυνθοῦμε, ἀλλὰ τὸ σχέδιό μας θὰ καταστραφεῖ καὶ οἱ δυνάμεις μας θὰ ὑποστοῦν φθορὲς προτοῦ καταφέρουμε κάποιο πλῆγμα, κατὰ τῶν κατακτητῶν.*

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», στὸ ἄκουσμα τῶν ἀνωτέρω, χαμογέλασε καθησυχαστικά, ἀνακοινώνοντας:

> *- Ἔχω τὴν ἐλπίδα ὅτι δὲν θὰ ὁδηγηθοῦμε σὲ ἐμφύλια σύγκρουση. Ἤδη προλειαίνουμε τὸ ἔδαφος.*

Ἡ προλείανση στὴν ὁποία ἀναφερόταν ὁ Γρίβας, εἶχε σχέση μὲ τὴν ἀποστολή, στὴν συγκεκριμένη περιοχή, τοῦ τότε λοχαγοῦ καὶ μετέπειτα Ἀντιστρατήγου Μιχαὴλ Ξένου. Ὁ ἀξιωματικὸς αὐτός, ἀφοῦ ἐνήργησε ἐπὶ τόπου μελέτη γιὰ τὴν ἐγκατάσταση ἀνταρτικῆς ὁμάδας τῆς «Χ» στὶς περιοχὲς Ἑλικῶνα-Κιθαιρῶνα, εἶχε ἐκεῖ καὶ «πολιτικῆς» φύσεως ἐπαφές. Συμφώνως πρὸς τὶς ἐντολὲς ποὺ εἶχε, πραγματοποίησε συναντήσεις μὲ ἀξιωματικοὺς τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ εἶχαν ἤδη προωθηθεῖ. Τοὺς ἀνεκοίνωσε τὶς προθέσεις τῆς «Χ». Δὲν ἔδειξαν οὔτε διαφωνία, οὔτε ἐριστικότητα, οὔτε ἐπιθετικότητα. Καὶ μπορεῖ, πράγματι, νὰ ἦσαν εἰλικρινεῖς τὴν ὥρα ἐκείνη οἱ τοπικοὶ διοικητὲς τοῦ ΕΛΑΣ. Προφανῶς δὲν εἶχαν ἐπικοινωνήσει ἀκόμη μὲ τὸ ἀρχηγεῖο τους, ἢ ἐκεῖνο μὲ τὴν ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε.

Πάντως, ἐνῷ ἡ ἑτοιμασία ἦταν πλήρης, ἡ προσπάθεια ματαιώθηκε, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρξεν ἡ ἀναγκαία οἰκονομικὴ ἐνίσχυση γιὰ τὴ συντήρηση τῶν

ἀνδρῶν. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ἀφοῦ ἀναφέρεται στὶς γενικότερες ἀντιδράσεις τῶν κομμουνιστῶν, γράφει τὰ ἑξῆς:

«Παρ᾽ ὅλας, ὅμως, τὰς ἀνωτέρω ἀντιδράσεις τοῦ ΕΑΜ, θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ὑφ᾽ ἡμῶν συγκρότησις ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἀρκεῖ νὰ ἐδεικνύετο καλυτέρα κατανόησις ἐκ μέρους τοῦ Στρατηγείου. Ἰδοὺ αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου σχετικαὶ ἐνέργειαί μας καὶ ποῖοι οἱ ὑπαίτιοι τῆς μὴ ἐνισχύσεως τῆς προσπαθείας μας αὐτῆς. Διὰ τὴν συγκρότησιν ἀνταρτικῶν ὁμάδων ἀπητοῦντο, ἡ ἔγκρισις τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς καὶ ἡ ἐνίσχυσις ἔξωθεν δι᾽ ὁπλισμοῦ καὶ χρηματικῶν πόρων. Ἔμψυχον ὑλικὸν διεθέτομεν καὶ ἀρκετὸν καὶ ἱκανόν.

»1. Ἐν ἀρχῇ, ἐμελετήθη ἡ προώθησις μικρῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων εἰς τὴν περιοχὴν Ρούμελης, ὡς προπομποῦ μετέπειτα ἰσχυροτέρων τοιούτων. Μὲ τὰ ἐλάχιστα σχετικῶς οἰκονομικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα εἶχε θέσει εἰς τὴν διάθεσίν μας ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος, ἀπεφασίσαμεν τὴν προώθησιν μικρῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἀξιωματικῶν εἰς τὴν περιοχὴν Ἀμφίσσης. Αὐτή, τελικῶς, δὲν ἐπραγματοποιήθη, λόγῳ δημιουργίας ἀνταρτικῆς ὁμάδος ὑπὸ τοῦ Συν/τάρχου Ψαρροῦ εἰς τὴν περιοχὴν αὐτήν, ἐξ ἧς οὗτος κατήγετο. Μετὰ τοῦ Ψαρροῦ εἶχον ἔλθει, πρὸ τῆς ἐξόδου του, εἰς προσωπικὴν ἐπαφὴν καὶ τοῦ παρέσχον ἔγγραφον συγκατάθεσίν μου κατόπιν αἰτήσεώς του, τὴν ὁποίαν, ὡς μοῦ εἶπεν, ἤθελε νὰ στείλῃ εἰς τὸ Γεν. Στρατηγεῖον. Ἐπὶ πλέον, ἡ ὀργάνωσις ἐνίσχυσε σημαντικῶς καὶ τὸν Ζέρβαν δι᾽ ἀξιωματικῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐπίλαρχον Βασίλειον Παπαγιάννην.

»2. Κατὰ Μάϊον-Ἰούνιον 1943 ἐπεχειρήσαμεν ἔξοδον ἀνταρτικῆς ὁμάδος εἰς τὴν περιοχὴν Αἰγίου. Καὶ ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἀπέτυχε, διότι δὲν ἐπετεύχθη σύνδεσις μετὰ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου, διὰ ρίψεις.

»3. Τὸ θέρος τοῦ 1943, ἡ προσοχὴ τῆς Ὀργανώσεως ἐστράφη εἰς τὴν περιοχὴν Ἑλικῶνος-Κιθαιρῶνος. Αὐτή, κατεχομένη ὑφ᾽ ἡμῶν, θὰ ἀπετέλει σοβαρὸν κίνδυνον διὰ τὰς συγκοινωνίας τῶν Γερμανῶν πρὸς βορρᾶν ἰδία εἰς περίπτωσιν ἀποχωρήσεώς των ἐξ Ἑλλάδος. Ἀφ᾽ ἑτέρου θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ καλύψωμεν τὸ λεκανοπέδιον τῆς Ἀττικῆς ἐξ οἱασδήποτε κομμουνιστικῆς ἀπειλῆς ἀπὸ βορρᾶ.

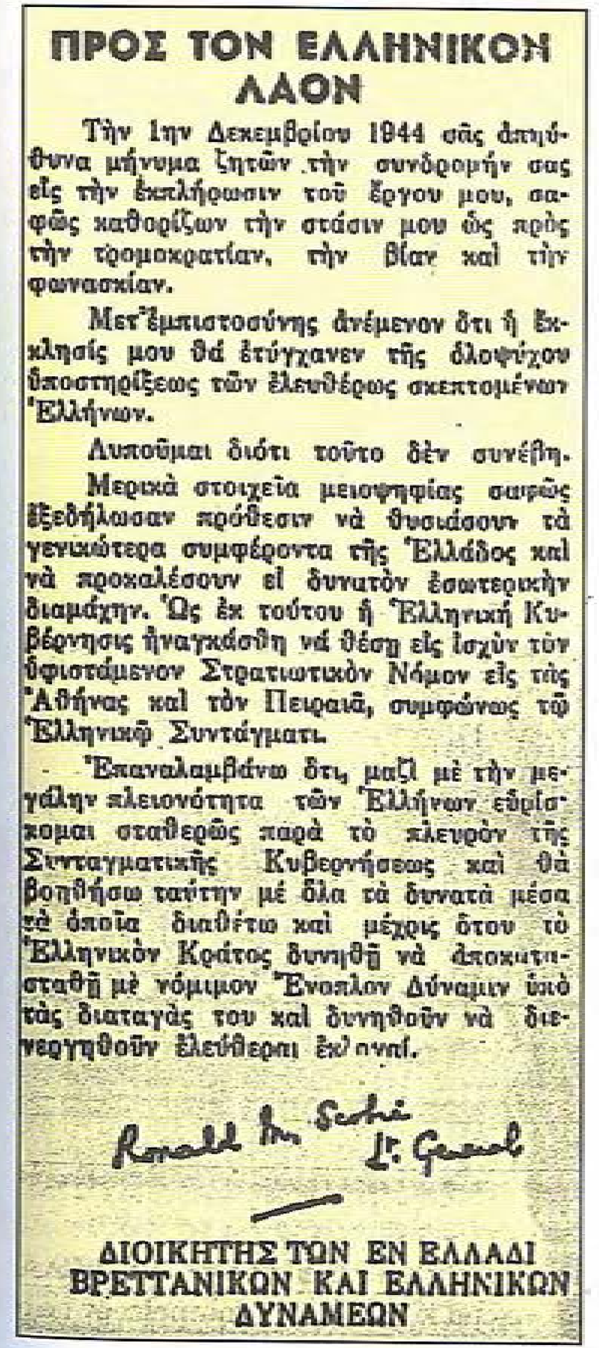
»Διὰ τὴν δημιουργίαν ἀνταρτικῶν ὁμάδων εἰς τὴν ἀνωτέρω περιοχήν, ἐγένετο ἡ σχετικὴ μελέτη καὶ εἶχε συγκροτηθῆ καὶ τὸ πρῶτον τμῆμα, ἀπεστάλη δὲ καὶ ὁ τότε λοχαγὸς Μιχ. Ξένος, ὅστις ἐνήργησε

καὶ σχετικὴν ἀναγνώρισιν».

(«**Πατρίς**», 7.10.1971).

Ἐπειδὴ δὲν ἔπρεπε νὰ χάνεται χρόνος στὴν ἀνάληψη δράσεως ἐκ μέρους τῆς «Χ», ὁ Ἀρχηγὸς Γρίβας ἀπεφάσισε νὰ προωθήσει μεμονωμένα μέλη, ἢ καὶ ὁμάδες, τῆς Ὀργανώσεως πρὸς ἄλλες ὀργανώσεις καὶ μέτωπα ποὺ δροῦσαν ἤδη κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἔκαμε τὶς ἀναγκαῖες συνεννοήσεις γιὰ τὶς ἀποσπάσεις καὶ τὸ ἀνεκοίνωσε πρῶτα σὲ μικρὸ κύκλο ἀξιωματικῶν του. Τοὺς βρῆκε ἐνθουσιωδῶς σύμφωνους. Οἱ συμπράξεις θὰ εἶχαν πρόσκαιρο χαρακτῆρα καὶ θὰ ἔπαυαν μόλις ἡ «Χ» ἀποκτοῦσε τὶς δυνατότητες γιὰ εὐρύτερη δράση ἢ μόλις ἀντιμετώπιζε κίνδυνο ἀπὸ πλευρᾶς ἢ τῶν κατακτητῶν ἢ τῶν κομμουνιστῶν. Διότι, βεβαίως, δὲν θὰ ἔπαυαν ὀργανικῶς νὰ ἀνήκουν στὴν ὀργάνωση. Στὴν ἀναφερθεῖσα Ἔκθεση γιὰ τὰ πεπραγμένα τῆς «Χ» ἀναφέρονται σχετικῶς καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Κατὰ τὴν ἄνοιξιν καὶ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ

Τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1944 σᾶς ἀπηύθυνα μήνυμα ζητῶν τὴν συνδρομήν σας εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἔργου μου, σαφῶς καθορίζων τὴν στάσιν μου ὡς πρὸς τὴν τρομοκρατίαν, τὴν βίαν καὶ τὴν φαυνασκίαν.

Μετ᾽ ἐμπιστοσύνης ἀνέμενον ὅτι ἡ ἔκκλησίς μου θὰ ἐτύγχανεν τῆς ὁλοψύχου ὑποστηρίξεως τῶν ἐλευθέρως σκεπτομένων Ἑλλήνων.

Λυποῦμαι διότι τοῦτο δὲν συνέβη.

Μερικὰ στοιχεῖα μειοψηφίας σαφῶς ἐξεδήλωσαν πρόθεσιν νὰ θυσιάσουν τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ προκαλέσουν εἰ δυνατὸν ἐσωτερικὴν διαμάχην. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ θέσῃ εἰς ἰσχὺν τὸν ὑφιστάμενον Στρατιωτικὸν Νόμον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ, συμφώνως τῷ Ἑλληνικῷ Συντάγματι.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι, μαζὶ μὲ τὴν μεγάλην πλειονότητα τῶν Ἑλλήνων εὑρίσκομαι σταθερῶς παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Συνταγματικῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ βοηθήσω ταύτην μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτω καὶ μέχρις ὅτου τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δυνηθῇ νὰ ἀποκατασταθῇ μὲ νόμιμον Ἔνοπλον Δύναμιν ὑπὸ τὰς διαταγάς του καὶ δυνηθοῦν νὰ διενεργηθοῦν ἐλεύθεραι ἐκλογαί.

Ronald M Scobie Lt. General

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Ἡ προκήρυξη τοῦ Στρατηγοῦ Ρόναλντ Σκόμπυ, τῆς 4.12.1944, πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαό. Τὰ Δεκεμβριανὰ εἶχαν ἀρχίσει...

τὸ θέρος 1943 ἡ ὀργάνωσις ἐνίσχυσε σημαντικῶς δι᾽ Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν της τὴν ἀνταρτικὴν κίνησιν τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα εἰς τὴν Ἤπειρον καὶ τοῦ Συνταγματάρχου Ψαρροῦ εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα.

»Ὁμοίως, ἑκατὸν καὶ πλέον ἀξιωματικοὶ τῆς ὀργανώσεως μετέβησαν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Οὗτοι ἀπετέλεσαν τοὺς πυρῆνας τοῦ δημιουργηθέντος Ἐθνικοῦ Στρατοῦ τῆς Αἰγύπτου ἐπιδείξαντες, καθ᾽ ὅλην τὴν παραμονήν των εἰς τὸ ἐξωτερικόν, νομιμοφροσύνην, οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν συλληφθέντος μετὰ τὸ ἀντεθνικὸν κίνημα τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου».

Τὰ ἀνωτέρω, γραφέντα προδήλως διὰ χειρὸς Γρίβα, παρουσιάζουν ἰδιαίτερη βαρύτητα, διότι ἡ Ἔκθεση ἐγράφη καὶ ἔγινε γνωστὴ λίγες μέρες πρὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1944. Σὲ περίοδο, δηλαδή, ποὺ ἀκόμη δὲν εἶχε στέψει τραγικῶς τὴ «Χ» τὸ μαρτύριο καὶ ἡ δόξα, ποὺ ζοῦσαν –πλὴν τοῦ σφαγιασθέντος Ψαρροῦ– οἱ πρωταγωνιστές, οἱ ὁποῖοι θὰ μποροῦσαν νὰ διαψεύσουν καὶ ποὺ σὲ πολιτικὸ ἐπίπεδο ἀρκετοὶ ἦσαν ἕτοιμοι, ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, νὰ ἀρθρώσουν ἀναιρετικὸ λόγο γιὰ ὅσα κατέγραφε ἡ Ἔκθεση. Δὲν τὸ ἀπετόλμησαν, γιατὶ οἱ μαρτυρίες τῆς «Χ» ἦσαν ἀπρόσβλητες. Παρελείφθη τότε ἡ ἀναφορὰ ὀνομάτων μαχητῶν τῆς «Χ» ποὺ ἐνετάχθησαν σὲ ἄλλους χώρους. Βραδύτερον, βεβαίως, ὅλα ἐγνώσθησαν. Ἡ «Χ» εἶχε δώσει τὴ μεγαλύτερη δυνατὴ προσοχή, ὥστε νὰ ἀποσπασθοῦν τὰ πλέον ἠθικὰ καὶ μαχητικὰ στοιχεῖα της, τὰ ὁποῖα θὰ ἐθεωροῦντο, ὅπως ἦταν φυσικό, ὡς πρέσβεις της. Στὸν Ψαρρό, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶχαν σταλεῖ ὁ Χαράλαμπος Σταυρόπουλος καὶ ὁ Ἀνδρέας Δέμος. Ὁ πρῶτος– -ὁ θρυλικὸς «Μπάμπης»– θὰ ἦταν πρωταγωνιστὴς σὲ πολλὲς παράτολμες ἐπιχειρήσεις τῆς «Χ» καὶ μὲ τὴ γενναία παρέμβασή του θὰ ἔσωζε καὶ τὴ ζωὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ του κατὰ τὴ διάρκεια δολοφονικῆς ἐνέδρας τῶν κομμουνιστῶν. Στὸν Ζέρβα εἶχε σταλεῖ καὶ ὁ τότε λοχαγὸς καὶ μετέπειτα ἀντιστράτηγος Μιχαὴλ Ξένος, ἡγήτωρ ποὺ δοκιμάστηκε σὲ ριψοκίνδυνες ἐπιχειρήσεις ποὺ τοῦ ἀνετέθησαν ἀπὸ τὴ «Χ» τὸ 1944. Στὴ Μέση Ἀνατολὴ εἶχε ἀποσταλεῖ ὁ λοχαγὸς Γεώργιος Τσίχλης, ψυχωμένος καὶ σεμνὸς ἀξιωματικός, μὲ λαμπρὴ δράση στὴ «Χ» καὶ στοὺς μετὰ τὸ 1944 ἀγῶνες. Στὸν Ἑλληνικὸ Στρατὸ ποὺ σχηματίστηκε στὴν Αἴγυπτο καὶ ἔδρασε ἡρωϊκῶς σὲ πολλὰ μέτωπα εἶχαν ἀποσπασθεῖ πέραν τῶν ἑκατὸν ἀξιωματικοὶ τῆς Ὀργάνωσεως, διαφυγόντες ἀπὸ τὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα ὑπὸ πολὺ δυσχερεῖς συνθῆκες.

Ὅσον ἀφορᾶ αὐτὴ τὴν πτυχὴ τῶν ἀποσπάσεων Χιτῶν, ὁ Γ. Γρίβας παρέχει τὴν ἑξῆς μαρτυρία:

«Διετήρησα τὰς ἐπαφάς μου μετὰ τοῦ λοχαγοῦ Λυκουρέζου καὶ διέθεσα εἰς αὐτὸν ἄνδρας διὰ τὴν ἐνίσχυσιν ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ τοὺς χρησιμοποιήσουν: Ὁμὰς ἀξιωματικῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν διοικητὴν προσωπικοῦ τῆς "Χ" Βασίλειον Παπαγιάννην, εἶχεν ἀποσταλῆ διὰ νὰ ἑνωθῆ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Ζέρβα, τοῦ ἡγέτου τῶν ἀνταρτῶν τῆς Δεξιᾶς, οἱ ὁποῖοι ἀνέπτυσσαν δρᾶσιν εἰς τὰ ὄρη».

Φωτογραφία ληφθεῖσα λίγο πρὶν ἀπὸ τὰ Δεκεμβριανὰ στὸ Θησεῖο. Οἱ κομμουνιστὲς ἐπεχείρησαν δύο ἐπιθέσεις κατὰ τῶν Χιτῶν, προσπαθήσαντες ἀνεπιτυχῶς νὰ ἐκκαθαρίσουν τὸ Θησεῖο ἀπὸ τοὺς ὑπερασπιστές του, πρὸ τῆς μεγάλης συγκρούσεως τοῦ Δεκεμβρίου 1944. Στὴ φωτογραφία διακρίνεται ὁ μαχητὴς τῆς «Χ» Γ. Δέας νὰ φρουρεῖ μὲ τὸ αὐτόματό του ἐπὶ μιᾶς ταράτσας.

Σημειωτέον, ὅτι σύνδεσμος μεταξὺ «Χ» καὶ Ζέρβα ἦταν ὁ κυπριακῆς καταγωγῆς Συνταγματάρχης Μενέλαος Παντελίδης, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε μαχητὴς ὄχι μόνο τῆς Ἀντιστάσεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ Συμμοριτοπολέμου καὶ τοῦ ἐκστρατευτικοῦ σώματος τῆς Κορέας. Μετὰ τὸ 1960 ἀνέλαβε ἀρχηγὸς τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ.

Μὲ τὶς ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις ἡ «Χ» ἔτρεφε αἰσθήματα πατριωτικῆς ἀδελφοσύνης. Καί, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀναφερθεῖσα ἐνίσχυσή τους σὲ ἀξιωματικοὺς καὶ μαχητές, ἔσπευδε ὡς βοηθὸς σὲ ὧρες ἀνάγκης. Σὲ ὧρες, δηλαδή, ποὺ ἄλλες ὁμάδες –ἀκόμη καὶ πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα– διέτρεχαν κινδύνους, τὸ Ἀρχηγεῖο τῆς «Χ» ἀπεφάσιζε νὰ συμπαρασταθεῖ. Στὸ αὐτοβιογραφικὸ σημείωμα τοῦ στελέχους τῆς Ὀργανώσεως Μιχαὴλ Εὐσταθοπού-

λου ὑποβληθὲν τὸ 1950 γιὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ διατάγματος περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, ἀναγράφονται καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> «...Ἐνήργησα ἐπὶ κεφαλῆς διαφόρων ἀποστολῶν πρὸς ἐκτέλεσιν διαφόρων ὑπηρεσιῶν, αἵτινες μοὶ ἀνετίθεντο ὑπὸ τοῦ τομεάρχου μου καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεως, μεταβὰς εἰς Ὀλυμπίαν πρὸς συνάντησιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικιστοῦ ἀξιωματικοῦ Καραχάλιου, κινδυνεύσας νὰ συλληφθῶ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν».

Μὲ σεμνότητα μᾶλλον γράφει ὁ «Μίχος» τὸ ρῆμα «νὰ συλληφθῶ». Στὴν πραγματικότητα, ἂν ἔπεφτε τότε (Ὀκτώβριος 1943) στὰ χέρια τῶν κομμουνιστῶν, τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι θὰ ἐξετελεῖτο, καὶ μόνον ἐκ τοῦ «ἐγκλήματος» νὰ βρεθεῖ «ἀδικαιολογήτως» ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ὅπου εἶχε τὴν κατοικία καὶ τὸ δικηγορικό του γραφεῖο, στὴν Πελοπόννησο. Τελικῶς, τὴν 23ην Ὀκτωβρίου 1943, τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ἐπετέθησαν καὶ διέλυσαν τὴν ἀνταρτικὴν ὁμάδα τοῦ ταγματάρχου Χρίστου Καραχάλιου, ἡ ὁποία δροῦσε στὴν Ἀρκαδία, Ἠλεία καὶ Ἀχαΐα. Ὁ μαρτυρικὸς ταγματάρχης συνελήφθη αἰχμάλωτος στὴν Πέτριναν. Οἱ ἐλασῖτες τὸν ἐξετέλεσαν στὶς 11 Δεκεμβρίου 1943. Ἀνάλογες «ἐκκαθαριστικὲς ἐπιχειρήσεις», μὲ αἱματηρότατα ἀποτελέσματα, ἐξετέλεσε ὁ ΕΛΑΣ σὲ πολλὲς περιοχές. Διασωθέντες ἄνδρες τοῦ Καραχάλιου, κατέφυγαν στὴν Ἀθήνα καὶ ἐντάχθηκαν στὶς τάξεις τῆς «Χ». Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν ὁ τότε ἀνθυπολοχαγὸς Ἰωάννης Κοσιώρης, ἀπὸ τὴν Κοντοβάζαινα Ἀρκαδίας, ποὺ ὑπηρέτησε δραστηρίως στὴ νέα ὀργάνωσή του, ἀπὸ τὸν Νοέμβριο 1943 μέχρι τὸν Ἰανουάριο 1945, ὡς ὑποδιοικητὴς τοῦ Τομέως Ἐξαρχείων-Ἱπποκράτους-Γκύζη. Μετέσχε στὴν παρακινδυνευμένη ἐπιχείρηση τῆς «Χ» γιὰ τὴν παραλαβὴ ὁπλισμοῦ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ (Αὔγουστος 1944), στὴν περιοχὴ τοῦ Πόρτο Ράφτη, μὲ τμῆμα 30 ἀνδρῶν καὶ τριῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Τομέως του. Αὐτὰ γράφονται γιὰ νὰ καταδειχθεῖ ὁ δεσμὸς τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων. Ὅμως, ἐπιβάλλεται νὰ προστεθοῦν λίγα περισσότερα, ὡς μνημόσυνο στὸν Καραχάλιο, χαρακτηριστικὴ περίπτωση συλληφθέντος καὶ ἐκτελεσθέντος ἡγήτορος ἐθνικῶν ὁμάδων. Ἡ ὀργάνωσις «Ἐθνικὴ Δρᾶσις», σὲ ἀναφορά της τοῦ 1943 πρὸς τὴν νόμιμη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, μὲ τὸν χαρακτηριστικὸ τίτλο **«Ὁ Γολγοθᾶς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ»**, ἀναφέρει καὶ τὰ ἀκόλουθα, ποὺ παρουσιάζουν γενικότερη ἱστορικὴ σημασία:

> «... Ἄλλη ὁμὰς ὁπλισθεῖσα, ἦτο ἡ ὁμὰς τοῦ Λοχαγοῦ Καραχάλιου ἐν Τριφυλλίᾳ. Ἀτυχῶς, κατὰ τὴν ρῖψιν τοῦ ὁπλισμοῦ, ὁ ἁρμόδιος Ἄγγλος ἀξιωματικὸς ἔκρινε σκόπιμον νὰ παραδώσῃ τὸ ἥμισυ αὐτῶν

Ὁ πατὴρ Κ. Τσαγκαράκης, ὁ θρυλικὸς Κουφοδημήτρης, πρόεδρος τῶν Χιτῶν Γαργαλιάνων, μετὰ τῶν υἱῶν του Κωνσταντίνου, Δημητρίου καὶ Γεωργίου, κατὰ τὶς μάχες τῶν Ἀθηνῶν, τὸν Δεκέμβριο 1944. Τὴν μαχητικὴ αὐτὴ οἰκογένεια θὰ βροῦμε ἀργότερα νὰ προστρέχει ἐθελοντικῶς σὲ διάφορες μάχες ἀνὰ τὴν Πελοπόννησο.

εἰς ὁμάδα τοῦ ΕΛΑΣ, ἥτις, ὡς γνωστόν, τελευταίως, ἀφοῦ ἐξετέλεσε μετὰ βασάνων τὸν Λοχαγὸν Θεοχαρόπουλον, ἐπέπεσεν αἰφνιδιαστικῶς κατὰ τῆς ὁμάδος Καραχάλιου καὶ τὴν διέλυσε».

Αὐτά, λοιπόν, ἔκαμναν οἱ Ἄγγλοι, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τό... κανελλοπούλειον πνεῦμα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ἐξόπλιζαν περαιτέρω τοὺς ἤδη καλῶς ὁπλισμένους τοῦ ΕΛΑΣ, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἀδελφοκτόνα καὶ ἀντεθνικὰ σχέδιά τους ἦσαν ἤδη γνωστὰ ἀπὸ πλήρως τεκμηριωμένες ἐκθέσεις ποὺ ἐστέλλοντο, ἀπὸ τὴν Ἀθήνα στὸ Κάϊρο, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἐκεῖνες τῆς «Χ» μὲ εὔστοχες προβλέψεις γιὰ τὰ ἐπικείμενα.

Ὅσο γιὰ τὸν Μιχ. Εὐσταθόπουλο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν προσπάθειά του νὰ βοηθήσει τὸν Καραχάλιο, ἀνέλαβε –μὲ διαταγὲς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ», μὲ τὸν ὁποῖον βρισκόταν πάντα σὲ στενὴ ἐπαφή– καὶ ἄλλες ἀποστολὲς συντονισμοῦ καὶ ἐνισχύσεως ἐθνικῶν ὁμάδων, κυρίως στὴν Πελοπόννησο. Σὲ μερικὲς περιπτώσεις, γιὰ νὰ ἔχει κάποια ἄνεση κινήσεων, ἐφοδιαζόταν μὲ πλαστὴ «γερμανικὴ» ἄδεια κυκλοφορίας, μικρῆς χρονικῆς ἐμβέλειας, γιὰ τὴ διεκπεραίωση δῆθεν δικηγορικῶν ὑποθέσεων ἐκτὸς Ἀθηνῶν. Ὁ Γ. Γρίβας λάμβανε κατὰ καιροὺς ἀγωνιώδεις ἐκκλήσεις ἀπὸ ὁμάδες τῆς ἐπαρχίας ποὺ διέτρεχαν θανάσιμο κίνδυνο ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ. Καὶ συνήθιζε νὰ λέει στοὺς συνεργάτες του:

– Θὰ βοηθήσουμε, στὸ μέτρο ποὺ μποροῦμε. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἐθνικό μας χρέος. Ἴσως ἡ θυσία μας κάμει ἐκείνους ἐκεῖ κάτω (στὸ Κάϊρο), ποὺ περιφρονοῦν τὰ αἰτήματά μας, νὰ ἀνανήψουν καὶ νὰ δοῦν τὸν κίνδυνο ποὺ δημιουργεῖται ἀπὸ τὴ συνεχῆ βοήθεια πρὸς τοὺς κομμουνιστὰς καὶ τὴν ἀποστέρηση ἀπὸ ἐμᾶς τῶν ἀναγκαίων μέσων γιὰ τὸν ἀγῶνα...

Καθὼς τὸ Ἀρχηγεῖο τῆς «Χ» προσπαθοῦσε νὰ βοηθήσει αὐτοὺς ποὺ πολεμοῦσαν τὸν ἐχθρό, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος, ἢ καὶ ὅσους κινδύνευαν ἀπὸ τὴ φονικὴ κακουργία τοῦ ΕΛΑΣ, δὲν ἐγκατέλειπε τὰ σχέδια γιὰ αὐτόνομη δράση τῆς Ὀργανώσεως, στὴν πρωτεύουσα καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτή. Ὅπως, ἐπίσης, καὶ δὲν ἐγκατελείπετο καὶ ἄλλη προσπάθεια, ἀφορῶσα τὴ συγκέντρωση πληροφοριῶν περὶ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὴ διοχέτευσή τους πρὸς τὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, μέσῳ τῶν ἐντεταλμένων συνδέσμων τῶν Ἄγγλων στὴν Ἀθήνα. Καὶ δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ἔργο ἀμελητέο.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΗΣ «Χ»

Ἡ «Χ» ἦταν στρατιωτικῶς ὀργανωμένη. Δηλαδή, ἀποτελοῦσε μιὰ μικρογραφία στρατοῦ. Ὑπὸ τὴ δομὴ αὐτή, διέθετε Ἐπιτελεῖο καὶ Γραφεῖα. Ὄχι ἀπὸ ὀργανωτικὴ κανονικότητα, ἀλλὰ γιὰ λόγους ἀνάγκης, διέθετε καὶ 2ο Γραφεῖο Πληροφοριῶν. Ἡ ἀνάγκη συνίστατο στὴν ἔγκαιρη γνώση τῆς ἰσχύος, τῶν κινήσεων καὶ τῶν προθέσεων τῶν κατοχικῶν δυνάμεων, μὲ σκοπὸ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν συμμαχικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἀπὸ τοῦ 1943 ἀνέκυψε καὶ ἡ ἀνάγκη συλλογῆς πληροφοριῶν γιὰ τὶς κομμουνιστικὲς δυνάμεις, οἱ ὁποῖες καὶ *«ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων»*.

Στὴν ἀναφερθεῖσα Ἔκθεση ἐπὶ τῶν σκοπῶν τῆς «Χ» παρατίθενται σχετικῶς καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ Ὀργάνωσις εἶχεν ἀναπτύξει καὶ πηγὰς πληροφοριῶν ἐπὶ τῶν κατακτητῶν διὰ μέσων, ἅτινα ἀπ' εὐθείας διέθετε τὸ Ιον γραφεῖον. Πληροφορίαι γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος διεβιβάζοντο εἰς πρόσωπα τῆς Ἀγγλικῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν. Ἀναφέρομεν μεταξὺ τούτων τὰς πληροφορίας τὰς ἀφορώσας τὰ φράγματα ναρκῶν τῶν κόλπων Πατρῶν, Θεσσαλονίκης κ.λπ. ὧν διαγράμματα παρεδόθησαν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν. Ἐπὶ πλέον ἡ ὀργάνωσις ἐξεμεταλλεύετο καὶ τὰς πληροφορίας, αἵτινες παρείχοντο αὐτῇ ὑπὸ εἰδικῆς ἀνεξαρτήτου ὑπηρεσίας πληροφοριῶν, ἐνεργούσης πρὸς ὄφελος τοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ καλὴν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης πληροφοριῶν, ἡ Ὀργάνωσις ἡμῶν συνέτεινε τὰ μέγιστα, διαθέσασα εἰς ταύτην ἀρκετὸν ἀριθμὸν ἱκανῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες εἰργάζοντο ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ συλλογὴν πληροφοριῶν ἐπὶ τῶν κατακτητῶν».

Ἡ ὀργάνωση πρὸς τὴν ὁποία ἐδίδετο βοήθεια σὲ ἄνδρες καὶ πληροφορίες ἦταν ἡ «ΚΟΔΡΟΣ», ὑπὸ τὸν Πλωτάρχην τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ ἐά. Παναγιώτην Λυκουρέζον. Στὴν ἐπίσημη Κατάσταση τῶν μελῶν τῆς «Χ», στὴ στήλη «μεταβολαί», διαβάζει κανεὶς γιὰ τοὺς διατεθέντας ἀξιωματικούς: *«Ἀπεσπασμένος καὶ παρὰ τῇ Μυστικῇ Ὑπηρεσίᾳ Πληροφοριῶν ΚΟΔΡΟΣ».* Ἐκτός, ὅμως, τῆς συνδρομῆς σὲ ἄνδρες καὶ σὲ πληροφορίες, ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» ἐπενέβαινε προσωπικῶς προκειμένου νὰ ρυθμίσει εἰδικότερα προβλήματα ποὺ παρουσιάζοντο. Σὲ μιὰ περίπτωση ἡ ὀργάνωση «ΚΟΔΡΟΣ» παρεκάλεσε τὸν Γρίβα νὰ παρέμβει καὶ νὰ πείσει τὸν ἀσυρ-

ματιστή της νὰ συνεχίσει τὴν ἐργασία του, ἐπειδὴ εἶχε δείξει διαθέσεις νὰ ἐγκαταλείψει τὴν ὑπηρεσία. Χωρὶς αὐτόν, ἡ «ΚΟΔΡΟΣ» δὲν θὰ εἶχε –γιὰ ἀρκετὸν τουλάχιστον χρόνο– τὴ δυνατότητα ἐπαφῆς μὲ τὴ Μέση Ἀνατολή. Μετὰ τὴν πειστικὴ παρέμβαση τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ», ὅλα συνέχισαν νὰ λειτουργοῦν κανονικῶς.

Ὑπεύθυνος τοῦ Γραφείου Πληροφοριῶν τῆς «Χ» ἦταν ὁ Παντελῆς Πολύζος, μὲ στενοὺς βοηθοὺς τοὺς δικηγόρους ἀδελφοὺς Μιχαὴλ καὶ Κώστα Εὐσταθόπουλον καὶ μὲ ἔκτακτον συνεργάτην τὸν λοχαγὸν Γεώργιον Τσίχλην. Μετὰ τὴν διασταύρωση καὶ τὸν ἔλεγχο, οἱ πληροφορίες ἀπεστέλλοντο πρὸς τοὺς Ἄγγλους, μέσῳ τῆς ὑπηρεσίας «FORCE 133», τῆς Ὀργανώσεως «ΚΟΔΡΟΣ» καὶ τοῦ διπλωμάτου Ἀριστείδη Πηλαβάκη, προσωπικοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ πρωθυπουργοῦ Ἐμμ. Τσουδεροῦ.

Στὴν πραγματικότητα, τὸ Γραφεῖο Πληροφοριῶν τῆς «Χ» ἤδρευε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων 9 (Μέγαρον Σαντίκου), ὅπου εἶχαν τὸ γραφεῖο τους οἱ ἀδελφοὶ Εὐσταθόπουλοι. Ἐκεῖ ἐγίνετο ἡ παραλαβὴ καὶ ἡ πρώτη διεκπεραίωση τῶν πληροφοριῶν. Ὁ Μιχαὴλ Εὐσταθόπουλος σὲ ἀνέκδοτη χειρόγραφη ἀναφορά του πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖο τῆς «Χ», γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ἐχρησιμοποίησε τὸ γραφεῖον ὁ Δημήτριος Γυφτόπουλος, μέλος τῆς ἀποστολῆς Τσιγάντε καὶ μεταγενεστέρως τῆς FORCE 133, διὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν διὰ τὰς μετακινήσεις τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς, παρὰ διαφόρων πληροφοριοδοτῶν κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεως. Συνετάγησαν καὶ ἀπεστάλησαν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν 8 ταχυδρομεῖα μὲ μεγίστης σπουδαιότητος σχεδιαγράμματα καὶ πληροφορίας, ὧν ἀντίγραφα ἔχω εἰς χεῖρας μου».*

Ἐξ ἄλλου ἡ προσφορὰ τοῦ Κώστα Εὐσταθοπούλου, ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου τομέως τῶν πληροφοριῶν, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὴν ἀκόλουθη βεβαίωση:

> *«Γενικὸν Ἐπιτελεῖον Στρατοῦ. - Διεύθυνσις Πληροφοριῶν. - Τμῆμα Υ.Π.Σ. Βεβαιοῦται ὅτι ὁ Κων/τῖνος Εὐσταθόπουλος, δικηγόρος, εἰργάσθη εἰς τὸ τμῆμα ἀποστολῆς ΜΗΔΑ, ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν, ἀπὸ Αὐγούστου 1942-1944, προσφέρας ὑψίστας ὑπηρεσίας. - Τ.Σ. Ὑπ. Ν. Δημοτάκης».*

Καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀντιμετώπισαν θανάσιμους κίνδυνους κατὰ τὴ διεκπεραίωση τῆς ἀποστολῆς τους, οἱ ὁποῖοι ἐνετάθησαν μετὰ τὴν Ἀπε-

λευθέρωση καὶ προήρχοντο, βεβαίως, ἀπὸ πλευρᾶς τῶν κομμουνιστῶν. Ὁ «Μῖχος» σημειώνει ἰδιογράφως ὅτι:

> *«Ὑπέστην πολλὰς ἀποπείρας δολοφονίας ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῆς ΟΠΛΑ, διασωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος».*

Ἐπίσης, σὲ ἀνάλογο μεταπολεμικὸ σημείωμα τοῦ Κώστα Εὐσταθοπούλου ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς:

> *«Ἐγένοντο ἐπανειλημμέναι ἀπόπειραι δολοφονίας ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν ἐναντίον τοῦ Εἰσηγητοῦ καὶ Βασ. Ἐπιτρόπου τοῦ Ἐκτάκτου Στρατοδικείου Ἀθηνῶν κ. Κων. Εὐσταθοπούλου καὶ ἐπεκηρύχθη παρ' αὐτῶν διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν δρ. 180 ἑκατομ. - Ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες».*

Μὲ ἐντολὴ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἡ «Χ» ὑπὸ τὴν αὐτόνομη μορφή της ἀλλὰ καὶ μέσῳ τῶν ἀπεσπασμένων ἄλλου μελῶν της, ἐνέτεινε τὶς προσπάθειές της γιὰ τὴ συλλογὴ πληροφοριῶν περὶ τοῦ ἐχθροῦ, κατὰ τὴν περίοδο 1943-1944. Τὸ ἐπέβαλλαν τόσο οἱ γενικότερες ἐξελίξεις τοῦ πολέμου ὅσο καὶ τὰ θρυλούμενα τότε σχέδια περὶ συμ-

Τυπικὴ εἰκόνα ἀπὸ τὰ Δεκεμβριανὰ σὲ κεντρικὸ δρόμο τῶν Ἀθηνῶν.

μαχικοῦ ἀποβατικοῦ ἐγχειρήματος. Οἱ πληροφορίες ἀπεστέλλοντο ἢ τηλεγραφικῶς, ἢ μὲ ὑποβρύχια, ἢ μὲ βενζινόπλοια. Γιὰ τὴν εἰδικὴ αὐτὴ προσφορὰ τῆς «Χ», ὁ Δημ. Γυφτόπουλος περέσχε, τὴν 22 Ἰουνίου 1947, τὴν ἀκόλουθη σημαντικὴ βεβαίωση:

«Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΟΣ, ὑπολοχαγός, ὑπηρετῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν FORCE 133, βεβαιῶ ὅτι:

»Κατὰ τὴν δευτέραν μου ἀποστολὴν εἰς ἐχθροκρατουμένην Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Βρεττανοῦ λοχαγοῦ FREZER, γενομένην κατὰ τὸν Ἰούλιον 1943, ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἀντ/ρχου κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΡΙΒΑ, ἀρχηγοῦ τῆς ὀργάνωσεως "Χ", ὅστις ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς μου κατὰ Μάρτιον 1944, διὰ Μέσην Ἀνατολήν, μοὶ διέθετεν ὁμάδα Ἀξιωματικῶν καὶ πολιτῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ὑπ' αὐτὸν ὀργάνωσιν, ἀποτελουμένην ἀπὸ 50 περίπου ἄτομα ἡ ὁποία μοὶ προσέφερεν πολυτιμοτάτας πληροφορίας περὶ ἐχθροῦ, καὶ σχεδιαγράμματα ὀχυρωματικῶν θέσεων τούτου ἐν Ἑλλάδι, ἅτινα ἀπέστειλα εἰς Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς.

»Ἐπίσης μοὶ διέθεσεν γραφεῖον ἐμπιστευτικὸν καὶ γραφομηχανὴν μετὰ δακτυλογράφου διὰ τὴν καθαρογραφὴν ἐν γένει καὶ ταξινόμησαν τῶν μυστικῶν ἐγγράφων μου».

Ἀφοῦ ἔγινε λόγος γιὰ τὸ «ὑπαρχηγεῖο» τῆς «Χ», τὸ Μέγαρο Σαντίκου (Πατησίων 9), ἂς σημειωθεῖ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Εὐσταθόπουλοι εἶχαν ἐνεργὸ ἀνάμειξη: α) Στὴν ἔκδοση τῆς παρανόμου ἐφημερίδος **«Ἀναγέννησις»**, κατὰ τὸ πρῶτο στάδιο τῆς Κατοχῆς, ἡ ὁποία ἀπέβλεπε στὴν ἀνύψωση τοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ. β) Στὴν ἐκτύπωση καὶ κυκλοφορία τῶν δελτίων εἰδήσεων τοῦ ραδιοσταθμοῦ τοῦ Καΐρου, ἡ ἀκρόαση τοῦ ὁποίου ἦταν ἀπαγορευμένη ἀπὸ τοὺς Γερμανούς. Ὁ Μιχ. Εὐσταθόπουλος χρησιμοποιοῦσε τὸ ψευδώνυμο **«Μῆτσος»**, ἀλλὰ κατὰ τὶς ἐνδείξεις τὸ ἴδιο ψευδώνυμο χρησιμοποιοῦσαν τόσο ὁ ἀδελφός του Κώστας, ὅσο καὶ ὁ Γυφτόπουλος. Εἰδικότερα: Στὴν ἔκδοση τῆς «Ἀναγεννήσεως» οἱ ἀδελφοὶ Εὐσταθόπουλοι ἐβοηθοῦντο ἀπὸ τοὺς Κ. Γαρέζον, Ι. Τσαρλῆν καὶ Τ. Σῶκον. Ἐπειδή, μέσα στὴ θύελλα τῶν κατοχικῶν συνθηκῶν τὰ φύλλα τῆς ἐφημερίδος εἶχαν χαθεῖ, μετὰ τὴν Ἀπελευθέρωση ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» ἀπηύθηνε ἔκκληση, στὶς 21.10.1946, γιὰ συγκέντρωση τῶν φύλλων. Πάντως δὲν ἐπετεύχθη ὁ σχηματισμὸς πλήρους ἀρχείου. Ἀρχεῖο δὲν ἐκρατήθη οὔτε γιὰ τὰ **«Συμμαχικὰ Νέα»** ποὺ ἐξέδιδε καὶ κυκλοφοροῦσε ἡ «Χ». Τόσο στὰ ἀνωτέρω ἔντυπα ὅσο καὶ στὶς προκηρύξεις τῆς «Χ» ἦταν διάχυτος ὁ πόθος γιὰ

Ἀπελευθέρωση καὶ Μεγάλη Ἑλλάδα. Στὸ βιβλίο του **«Φῶς στὸ σκότος τῆς Κατοχῆς»**, ὁ Ε. Ἀντωνακέας γράφει σχετικῶς:

«Ὁ Κων. Ἀντωνακέας, συνδεθεὶς μετὰ τοῦ ἀνθ/γοῦ Γεωργίου Φουντάκου καὶ τοῦ ἀνθ/γοῦ Σπυρίδωνος Γιαννούλη (ἀμφοτέρων τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως "Χ"), συνεφώνησαν ὅπως, χρησιμοποιοῦντες τὴν γραφομηχανὴν τοῦ τελευταίου τούτου ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀμοργοῦ 24, ἐκδίδουν δι' αὐτῆς διάφορα συνθήματα καὶ μικρὰς προκηρύξεις, διὰ τὰς ὀργανώσεις "Ε.Ε." καὶ "Χ". Τοῦτο διήρκεσεν ὀλίγους μῆνας».

Ἐπανερχόμενοι στὸν τομέα τῶν πληροφοριῶν καὶ στὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δραστηριότητα τῆς «Χ», πρέπει νὰ προσθέσουμε ὅτι ἡ ποιότητα τῶν πληροφοριῶν ποὺ ἐξασφάλιζε ἡ Ὀργάνωση, ἦταν ἰδιάζουσα. Αὐτὸ ὀφείλετο στὸ ὅτι οἱ συλλέγοντες καὶ ἀξιολογοῦντες τὶς πληροφορίες, ἀλλὰ καὶ οἱ καταρτίζοντες τὰ σχετικὰ σχεδιαγράμματα, ἦσαν κυρίως ἐπαγγελματίες ἀξιωματικοί. Στὶς δεκάδες τῶν διασωθέντων δελτίων τῆς «Χ», ποὺ εἶχαν διαβιβασθεῖ στὴ Μέση Ἀνατολή, εἶναι ἔκδηλη ἡ προσπάθεια νὰ ἀποσταλοῦν στοὺς Συμμάχους σημαντικὰ στοιχεῖα, ἀξιοποιήσιμα στὰ πολεμικὰ σχέδια, ἀλλὰ καὶ χρήσιμα, γιὰ τὴ διαφώτιση ἐπὶ τῆς καταστάσεως ποὺ θὰ προέκυπτε κατὰ τὴν Ἀπελευθέρωση. Τὰ δελτία κάλυπταν ἕνα εὐρὺ φάσμα θεμάτων, ὅπως: Στρατόπεδα, ὀχυρώσεις καὶ θέσεις τῶν Γερμανῶν, μετακι-

Μία ἐντυπωσιακὴ φωτογραφία ἀπὸ τὴν Ἑλληνοβρετανικὴ σύσκεψη τῆς 26.12.1944, ὑπὸ τὸ φῶς φανῶν θυέλλης, στὰ ὑπόγεια τῆς «Μεγάλης Βρετανίας».

νήσεις στρατευμάτων, δρομολόγια σιδηροδρόμων, σχέδια ἀεροδρομίων καὶ λιμένων, ἀποτελέσματα συμμαχικῶν βομβαρδισμῶν, γερμανικὰ μέτρα ἀεραμύνης, πρωτότυπα ἢ μεταφρασμένα ἔγγραφα τοῦ ἐχθροῦ ποὺ εἶχαν ὑποκλαπεῖ, κατάσταση Ἀστυνομίας, Χωροφυλακῆς καὶ Ταγμάτων Ἀσφαλείας, ἀλλὰ καὶ ἄλλα δευτερεύουσας σημασίας. Ὅλα μαζὶ παρέχουν μιὰ παραστατικὴ εἰκόνα τῆς καταστάσεως στὴν κατεχόμενη Ἀθήνα.

Ἐκτὸς τῶν δελτίων πληροφοριῶν, στὸ «χαμένο» ἀρχεῖο τῆς «Χ» διασώζονται καὶ ἀναφορὲς ἀξιωματικῶν πληροφοριῶν τῆς Ὀργανώσεως. Ἐνδεικτικῶς παρατίθεται ἐδῶ ἡ ὑπὸ ἡμερ. 8.10.1969 αἴτηση τοῦ Ἀθανασίου Λαγουδάκου, ἐπισμηναγοῦ ἐ.ἀ., πρὸς τὸν Ἀντιστράτηγον Γ. Γρίβαν, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς:

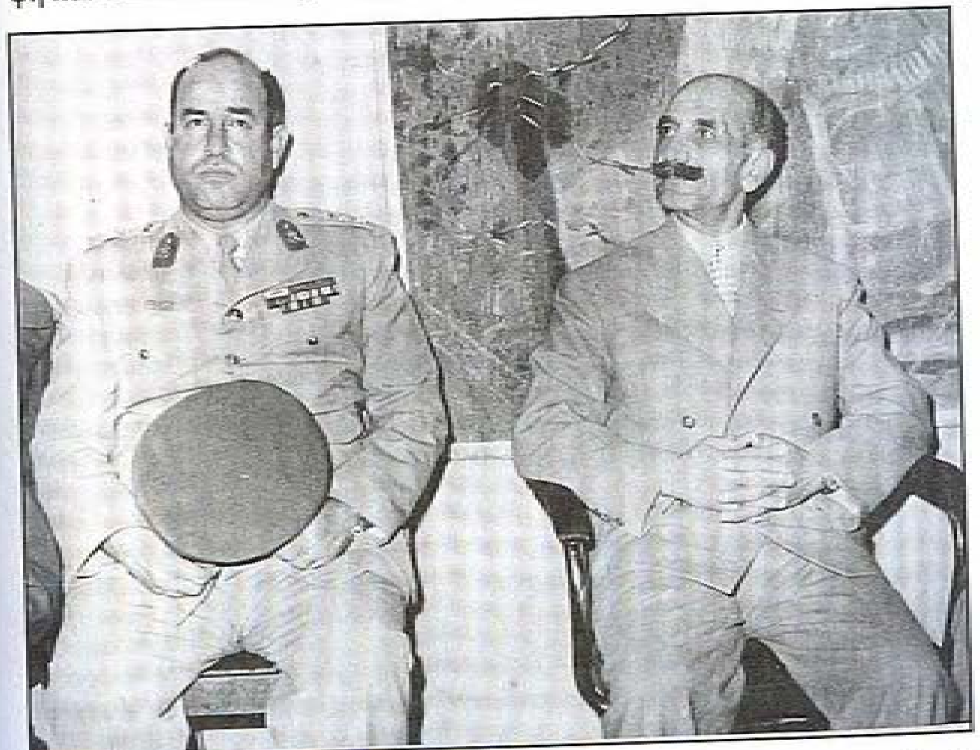
> *«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενοι μὲ ἐγγράψητε εἰς τὰς Καταστάσεις Ἀγωνιστῶν τῆς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν ὑμῶν Ὀργανώσεως Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως "Χ", καθότι ὑπηρέτησα εἰς αὐτὴν ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1941, ἐκτελῶν καθήκοντα ἀξιωματικοῦ πληροφοριῶν, διαβιβάζων πάντα ταῦτα εἰς τὸν σύνδεσμον-βοηθὸν ὑμῶν, δικηγόρον κ. Κων/νον Εὐσταθόπουλον, μέχρι τοῦ ἔτους 1943, ὁπότε ἀπεσπάσθην εἰς τὸν Διοικητὴν Τομέως Ἁγίου Παντελεήμονος (Ἀχαρνῶν), ταγματάρχην τότε Στρατ. Δικαιοσύνης κ. Ἰωάννην Κοκορέτσαν μέχρι τὸν Ὀκτώβριον 1944 ὁπότε παρουσιάσθην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου παρὰ τῇ Ε.Β.Α.».*

Μία συναφὴς μὲ τὸν τομέα πληροφοριῶν δραστηριότητα τῆς «Χ» ἦταν ἡ «παραγωγὴ» πλαστῶν ταυτοτήτων, μὲ τὶς ὁποῖες ἐφοδιασμένα τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ κινοῦνται, μὲ σχετικὴ ἀσφάλεια, γιὰ τὴ διεκπεραίωση τῶν ἀποστολῶν τους. Ὁ Λεων. Λεωνίδου, στὸ βιβλίο του **«Γεώργιος Γρίβας Διγενῆς»**, γράφει τὰ ἀκόλουθα:

> *«Στὴν ὁδὸ Πανεπιστημίου 31, στὸν τρίτο ὄροφο, στὸ ἴδιο κτίριο ὅπου στεγαζόταν ὁλόκληρη ἡ ἰταλικὴ ὑπηρεσία, μιὰ ὁμάδα πλαστογραφίας τῆς "Χ" εἶχε ἐγκαταστήσει τὸ συνεργεῖο της. Κάτω ἀπὸ τὴ μύτη τῶν Ἰταλῶν καὶ δίπλα ἀπὸ τὴ γερμανικὴ διοίκηση, πέντε Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ ἀνέλαβαν τὸ δύσκολο ἔργο νὰ ἐκδίδουν πλαστὲς ἰταλικὲς ταυτότητες καὶ ἄδειες κυκλοφορίας. Κλειδωμένοι σὲ μιὰ ἀποθήκη ἀρχείων δούλευαν ἀθόρυβα γιὰ τὴ σύνταξη καὶ ἐκτύπωση δελτίων, τὴν τοποθέτηση τῶν φωτογραφιῶν καὶ τῆς σφραγίδας. Δύο ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ὁμάδας ἦταν ὑπεύθυνα γιὰ τὴ διανομὴ τῶν ἐγγράφων στὰ μέλη τῆς ὀργάνωσης. Ἀπὸ τὴν ἀποθήκη αὐτὴ πολλοὶ μαχητὲς τῶν βουνῶν καὶ τῶν πόλεων προμηθεύτηκαν πλαστογραφημένα τὰ ἀναγκαῖα χαρτιά, ποὺ τοὺς ἐπέτρεπαν νὰ κινοῦνται ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος στὸ ἄλλο καὶ νὰ φτάνουν στὸν προορισμό τους χωρὶς τὸν κίνδυνο τῆς ἄμεσης σύλληψής τους ἀπὸ τὸν κατακτητή».*

Στὸ «χαμένο» ἀρχεῖο τῆς «Χ» διατηροῦνται κάποια δείγματα αὐτῆς τῆς πλαστογραφικῆς δραστηριότητας, λίαν πειστικὰ πάντως. Μὲ «σφραγῖδες» καὶ «ὑπογραφὲς» τοῦ κατακτητοῦ.

Ἡ ἐξασφάλιση ἐγκύρων πληροφοριῶν δὲν ἦταν γιὰ τὴν «Χ» μιὰ ἁπλὴ διεκπεραίωση ὑπηρεσιακοῦ καθήκοντος. Μὲ τὶς πληροφορίες μποροῦσε καὶ νὰ ἀποκτήσει θωράκιση κατὰ τῶν ἐχθρῶν της. Ἀπὸ τὸ 1943, ὅταν ἤρχισαν νὰ διαφαίνονται τὰ εὐρύτερα ἐπιθετικὰ σχέδια τῶν κομμουνιστῶν, μὲ τελικὸ βεβαίως στόχο τὴν κατάκτηση τῆς ἐξουσίας, ἕνα σκέλος τῆς κατασκοπευτικῆς δραστηριότητας τῆς «Χ» ἐστράφη πρὸς τὸ ΕΑΜ. Στὸ ἀρχεῖο τῆς Ὀργανώσεως ὑπάρχουν κάποιες διαταγὲς τοῦ Βελουχιώτη, τοῦ Σαράφη καὶ ἄλλων. Κατὰ τὶς ὑπάρχουσες πληροφορίες, ὀκτὼ τουλάχιστον μέλη

Ὁ στρατηγὸς Γρίβας μὲ τὸν ὑπασπιστή του στὴν «Χ» Ὅμηρο Παπαδόπουλο, σὲ φωτογραφία τοῦ Μαρτίου 1959.

τῆς «Χ» εἶχαν ἐντέχνως τοποθετηθεῖ στὶς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ. Δύο μάλιστα εἶχαν διεισδύσει στὴν ΟΠΛΑ. Εἶχε, ὅμως, συμβεῖ καὶ τὸ ἀντίθετο. Δηλαδή, κομμουνιστὲς ὑπὸ λεοντῆν ἐθνικιστοῦ εἰσῆλθαν στὴν «Χ». Δύο ἐνετοπίσθησαν ἀπὸ τὴν ἀντικατασκοπεία, ἡ ὁποία φρόντισε νὰ τοὺς παρακολουθεῖ καὶ νὰ τοὺς ἐφοδιάζει μὲ «κατάλληλες πληροφορίες». Ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς πράκτορες ἐλέγετο Ἀλέξανδρος Παπακωνσταντίνου καὶ ἔφερε τὸ κωδικὸ χαρακτηριστικὸ «Α02», ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει τὰ «ἀφεντικὰ» ποὺ τὸν ἐχειρίζοντο. Οἱ περίεργες κινήσεις τοῦ πράκτορος αὐτοῦ μονίμου ὑπολοχαγοῦ Πεζικοῦ, σημειωτέον εἶχαν κινήσει τὶς ὑποψίες ἀπὸ τοῦ θέρους 1944. Τὸ φθινόπωρο ἐτέθη τέρμα στὴν δραστηριότητά του. Στὴν κατοχή του βρέθηκαν σημαντικὲς καὶ νωπὲς ἀναφορὲς γιὰ «διεκπεραίωση» πρὸς τὸν ΕΛΑΣ. Κατ᾿ ἀρχήν, εἶχεν ἀποτυπώσει ἐπὶ πλήρους σχεδιαγράμματος τὶς ἀμυντικὲς θέσεις τῆς «Χ» στὸ Θησεῖο. Ὕστερα, σὲ μιὰ ἀναφορά του ἀνέγραφεν ὅτι τὸ ΕΑΜ εἶχεν ἐκτελέσει τὸν ἀνθυπολοχαγὸ Ἰωάννην Καραδήμαν.

Ἐπειδή, ὅπως ἀνεφέρθη, ἡ «Χ» εἶχε, κατὰ κάποιον τρόπο, κυπριακὸν χαρακτῆρα (Κύπριος ἀρχηγός, Κύπριος ὑπασπιστὴς καὶ σύνδεσμος κ.λπ.) καὶ ἐπειδὴ γίνεται λόγος περὶ κατασκοπείας, ἂς προστεθεῖ καὶ τοῦτο: Τὸν Δεκέμβριον 1943 ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τῆς «Χ» ἐντόπισε ἕνα ὕποπτον Κύπριον τῶν Ἀθηνῶν, πολυπράκτορα καὶ ἕτοιμον γιὰ ὅλα. Ἐλέγετο Σπυρίδων Στυλιανοῦ καὶ ἦτο 43 ἐτῶν. Κατὰ τὴν ἀνάκρισή του ἀπὸ ἄνδρες τῆς «Χ», ζήτησε νὰ δεῖ τὸν «συμπατριώτη Ἀρχηγό», ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τοῦ ἐπετράπη. Τρέλλανε σχεδὸν τοὺς ἀνακριτές του μὲ τὶς ἱστορίες του. Ὑπὸ ἡμερομηνία 15 Δεκεμβρίου 1943 ὑπάρχει στὸ Ἀρχεῖο τῆς Ὀργανώσεως ἕνα σχετικὸ κείμενο. Φέρει τὸν τίτλο *«Ἔκθεσις ἐξετάσεως τοῦ Σπυρίδωνος Στυλιανοῦ, πράκτορος τῶν Γερμανῶν καὶ προοριζομένου νὰ ἀποσταλεῖ εἰς Κάϊρον ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς κατασκοπείας»*. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ «πολύπλαγκτος» Κύπριος, τοῦ ὁποίου εἶναι ἄγνωστη ἡ τελικὴ τύχη:

> *«Ἐν Ἑλλάδι ἀφίχθην τὸ ἔτος 1914. Ἐφοίτησα εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἐμπορικὴν Σχολήν, ἧς εἶμαι ἀπόφοιτος. Τὸ ἔτος 1925-1931 εἶχον παραγγελιοδοχικὸν γραφεῖον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καπνικαρέας 18. Τὸ ἔτος 1931, νυμφευθεὶς ἠσχολήθην μὲ τὸ ἐν τῇ Στοᾷ Πάππου τότε στοιχειοχυτήριον, τὸ δ᾿ ἔτος 1938, μὲ εὗρεν συνεταῖρον ἐν τῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καποδιστρίου 54 παραγγελιοδοχικῷ οἴκῳ "Ν. Λεκοῦ", ὅστις ἅμα τῇ κηρύξει τοῦ Ἰταλο-ἑλληνικοῦ πολέμου ἔκλεισεν. Τὸν Μάρτιον τοῦ 1941 ἐστρατεύθην παρὰ τῶν Ἄγγλων ὡς Ἄγγλος ὑπήκοος, γεννηθεὶς ἐν Κύπρῳ, τὸν δὲ Ἀπρίλιον τοῦ ἰδίου ἔτους συνελήφθην παρὰ τῶν Γερμανῶν κατόπιν καταδόσεως καὶ ἐκρατήθην ὡς αἰχμάλωτος εἰς Γουδὶ ἐπὶ δίμηνον. Ἀπελύθην διότι ἔπεισα τούτους ὅτι δὲν ἤμην στρατιώτης, ὑποστηριχθεὶς μετὰ ταῦτα παρὰ τῆς κυρίας Στράτου, ἣν ἐγνώρισα κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν μου. Ἐτοποθετήθην ὡς ἑστιάρχης τοῦ παιδικοῦ συσσιτίου Ἁγ. Νικολάου. Πληροφορηθείς, ὅτι ὁ διευθύνων τὸ Ἑλληνικὸν γραφεῖον συνδέσμου, παρὰ τῷ Ἀγγλικῷ Στρατηγείῳ εἰς τὴν ζώνην τῶν πρόσω κατὰ τὸ διάστημα τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν Ἑλλάδι κ. Φωτήλας Ἄγγελος, ἦτο Διευθυντὴς τῶν ΣΕΚ, ἐπεζήτησα θέσιν, ἵνα διασφαλίσω τὸ ζῆν τῆς οἰκογενείας μου, ἐτοποθετήθην δέ, ὡς γνώστης τῶν Γερμανικῶν, ὡς διερμηνεὺς παρὰ τῷ σταθμῷ Ρούφ. Τοῦτο ἐγένετο τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1942. Κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους κάποιος γνωστός μου, μοὶ ἐπρότεινεν νὰ μὲ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἰταλικῆς κατασκοπείας, ἡ δὲ πρότασις μοὶ ἐγίνετο μᾶλλον ὑπὸ μορφὴν ἐκμεταλλεύσεως τῶν Ἰταλῶν, διὰ τῆς λήψεως τροφίμων καὶ χρημάτων. Ἐν τῇ ἰδιότητί μου ὡς Ἄγγλος στρατιώτης, ἔκρινα ὅτι τὸ καθῆκον μου μοὶ ἐπέβαλεν, νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας, ἵνα προσφέρω σοβαρὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀγγλίαν. Ὄντως προσελήφθην, ἐξεπαιδεύθην τελείως εἰς τὸν ἀσύρματον καὶ προωριζόμην ν᾿ ἀποσταλῶ, ὡς πράκτωρ εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ τοῦ ἀσυρμάτου μου. Ἡ κατάρρευσις τοῦ μετώπου τῆς Λιβύης μετέβαλεν τ᾿ ἀρχικὰ σχέδια τῶν Ἰταλῶν. Μοὶ ἐπροτάθη δὲ νὰ ἐργασθῶ ἐν Ἑλλάδι, εἰς ἣν περίπτωσιν τ᾿ ἀξονικὰ στρατεύματα ἀπεχώρουν ταύτης. Ἐγκατεστάθην παρὰ τούτων ἐν ὁδῷ Χαροκόπου ἀριθ. 58 μετ᾿ ἀσυρμάτου. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἀπρόοπτος κατάρρευσις τῶν Ἰταλῶν ἔθεσε τελείαν καὶ παῦλαν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὁ κύριος σύνδεσμος τῶν Ἰταλῶν, ὅστις ἐν τῷ μεταξὺ ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς Γερμανικῆς κατασκοπείας, μὲ ἐπρότεινεν, ἐν ἀγνοίᾳ μου, ὡς ἱκανὸν πράκτορα, λαβὼν δὲ τὴν συγκατάθεσίν της, μὲ ἐζήτησε καὶ μ᾿ ἔφερεν εἰς ἐπαφὴν πρὸ εἰκοσαημέρου περίπου. Ἔχων ὑπ᾿ ὄψιν ὅτι ἡ Γερμανικὴ κατασκοπεία εἶναι ἐξαιρετικῶς δύσπιστος καὶ ἐπικίνδυνος, ἔκρινα ἀναγκαῖον, ἵνα ἀποσπάσω τὴν ἐμπιστοσύνην της εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, νὰ τῆς γνωρίσω ὅτι ἤμην κάτοχος ἀσυρμάτου, πρᾶγμα ὅπερ ὁ σύνδεσμος ἀγνοοῦσε, καὶ εἰς σχετικὴν ἐρώτησίν της ἀπήντησεν ἀρνητικῶς. Προσεκόμισα ὡς μοὶ ἐζητήθη τὸ μηχάνημα εἰς τὸ οἴκημα τῆς Γερμανικῆς ὑπηρεσίας, τὸ ἐγκατέστησα, τὸ ἐλειτούργησα, κατ᾿ ἀνάλογον ἐπιθυμίαν, συνεζήτησα μετ᾿ αὐτῆς τοὺς οἰκονομικοὺς ὅρους τῆς προσλήψεώς μου, καὶ μετὰ ταῦτα*

μοὶ ἐχαράχθη ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, τί περίπου ἀναμένουν ἀπὸ ἐμὲ ἐν Αἰγύπτῳ, ὅπου μὲ προορίζουν καὶ ἐν ἀναμονῇ ὡς μοὶ ἐλέχθη ὡρισμένων ὑποδείξεων ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ὑπηρεσίας των. Εὑρίσκομαι ἔκτοτε εἰς ἐπαφὴν διαρκῆ μετὰ τῆς ὑπηρεσίας τῆς Γερμανικῆς ἐνταῦθα κατασκοπείας. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὅλη ἱστορία μου, ὡς πρὸς τὰ στοιχεῖα ταυτότητός μου, ὀνομάζομαι Σπυρίδων Στυλιανὸς (ἐπίθετον), ὄνομα πατρὸς Στυλιανός, γεννηθεὶς ἐν Κύπρῳ, χωρίον Καμπιὰ τὸ ἔτος 1900. Πρὸ τοῦ πολέμου διέμενον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βραχωρίου 35 καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ὁδὸς Χαροκόπου 58. Οἱ κ.κ. Ἄγγελος Φωτήλας, Παπαχελᾶς ἤδη Δ/τὴς τῆς Πάουερ ἐν Πειραιεῖ, διετέλεσαν προϊστάμενοι τοῦ γραφείου συνδέσμου τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατηγείου, παρὰ τῷ Ἀγγλικῷ τοιούτῳ, ὅπου ἤμην ἀπεσπασμένος, ἔχω δὲ εἰς χεῖρας μου τὸ βιβλιάριον τοῦ στρατοῦ. Ὁ κ. Ἀναστάσιος Γρίβας σταθμάρχης Ρούφ, δύναται νὰ πληροφορήσῃ δι᾽ ἐμέ, ὅπου ἐπὶ ἔτος ἐργάζομαι εἰς τὸν αὐτὸν σταθμόν. Ἡ κ. Στράτου δύναται νὰ βεβαιώσῃ τὸ γεγονὸς τῆς αἰχμαλωσίας μου. Ἤδη τίθεμαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Ἀγγλικῆς ὑπηρεσίας, καὶ εἶμαι ἀπολύτως εἰς τὴν διάθεσίν της».

Ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο Χίτες ποὺ ἀνέκριναν τὸν Στυλιανοῦ, ἀπεφάνθη χαρακτηριστικῶς: «Αὐτός, μόνο μὲ τοὺς Ἰάπωνες δὲν ἔχει ἔρθει σὲ ἐπαφή»!

Τέσσερις ἄνδρες, ἀνήκοντες στὸν ΕΛΑΣ, καλυμμένοι στὴ στροφὴ ἑνὸς δρόμου τῆς Κυψέλης, ἀντιτάσσουν ἄμυνα στὶς ἐπιτιθέμενες ἀγγλικὲς δυνάμεις, στὶς 16 Δεκεμβρίου 1944. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

λαοκρατία

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Η ΑΘΗΝΑ ΣΤΡΑΤΟΚΡΑΤΕΙΤΑΙ

Ὀργανώνεται πραξικόπημα

Η ΔΕΞΙΑ ΔΙΕΣΠΑΣΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Ο ΠΡΕΣΒΥΣ κ. ΡΟΣΣΕΤΗΣ κάνει στὴν Αἴγυπτο ἔρανο

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΓΛΥΞΜΠΟΥΡΓΚ

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Η ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Σάββατο, 2 Δεκεμβρίου 1944, μιὰ μέρα προτοῦ ἀνοίξει ἡ αὐλαία τοῦ δράματος. Ἡ κομμουνιστικὴ «Λαοκρατία» ἀγγέλλει ὅτι «ἡ Ἀθήνα στρατοκρατεῖται» καὶ πληροφορεῖ ὅτι: «Ὀργανώνεται πραξικόπημα». Ἐννοεῖ τὶς προσπάθειες τῆς Κυβερνήσεως Γ. Παπανδρέου γιὰ ἀφοπλισμὸ καὶ ἀποστράτευση τῶν ὀργανώσεων, ὥστε νὰ ἐπιβληθῇ ἡ νομιμότητα. Πραξικόπημα ἑτοιμαζόταν πράγματι, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε..

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΙΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

Η ΕΛΛΑΣ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΣΚΟΜΠΥ ΔΙΕΤΑΞΕ ΤΗΝ ΔΙΑΛΥΣΙΝ ΤΩΝ ΑΝΤΑΡΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΥΣΗ Η ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΕΞΑΠΑΤΗΣΙΣ

ΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΗΣ Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ ΘΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΣΟΥΝ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΜΑΣ

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

Τὸ «Ἑλληνικὸν Αἷμα», τῆς 2.12.1944, τῆς προτεραίας τῆς τραγωδίας, γράφει στοὺς τίτλους του: «Ὁ Στρατηγὸς Σκόμπυ διέταξε τὴν διάλυσιν τῶν ἀνταρικῶν ὁμάδων. - Πρέπει νὰ παύση ὑφιστάμενη ἡ τρομοκρατία καὶ ἐξαπάτησις.»

σήμερα στὶς 11 στὸ συλλαλητήριο τοῦ ΕΑΜ στὸ Σύντ

Κάτω ἡ Κυβέρνηση τοῦ ἐμφυλίου πολέμου!

ὸς γιὰ Κυβέρνηση ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ Ἐθνικῆς Ἑνότη

ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΟΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΕΝΩΘΗΤΕ!

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΚΥΡΙΑΚ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙ

ΚΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΡΙΚΗ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ

ΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΕΑΜ στὶς Ἱμπεριακὲς Δυνάμεις

Η ΑΘΗΝΑ ΞΑΝΑΖΕΙ ΜΕ ΗΡΩΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥ

Ἡ παλλαϊκὴ κινητοποίηση

Ἡ πρώτη σελίδα τοῦ «Ριζοσπάστη», τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944. Καλεῖ τὸν λαὸ στὸ ἀπαγορευμένο συλλαλητήριο τοῦ ΕΑΜ στὸ Σύνταγμα κα κραυγάζει: «Κάτω ἡ κυβέρνηση τοῦ ἐμφυλίου πολέμου». Ἐνῶ βεβαίως ὁ «ἐμφύλιος» δὲν εἶχε ἀρχίσει ἀκόμη... Ἐπίσης τὸ κύριο ἄρθρο τῆς ἐφημερίδος τιτλοφορεῖται: «Ἐμπρὸς γιὰ τὴ λευτεριὰ τοῦ Λαοῦ»... καὶ τονίζει: «Τώρα τὸ λόγο ἔχουν οἱ μπαρουτοκαπνισμένοι μα-

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΙΜΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ - ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1942

ΑΚΕΡΑΙΩΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΝΕΚΡΙΝΕ ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

ΑΠΗΓΟΡΕΥΣΕ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΚΡΑΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

ΤΟ ΕΑΜ ΔΙ' ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΤΕΣΤΗΣΕ ΤΟΝ ΕΛΑΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

ΤΑ ΣΤΑΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Τὸ «Ἑλληνικὸν Αἷμα», τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944, τῆς μοιραίας Κυριακῆς, γράφει στοὺς τίτλους του: «Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιο ἐνέκρινε τὸ Διάταγμα τῆς Ἀποστρατεύσεως. - Ἀπηγόρευσε τὸ σημερινὸν συλλαλητήριον τῆς Ἀριστερᾶς. - Τὸ Ε-ΑΜ δι᾿ ἀποφάσεώς του κατέστησε τὸν ΕΛΑΣ ἐπαναστατικὸν στρατόν». Στὸ ἄρθρο της ἡ ἐφημερὶς καθιστᾶ «ἀκεραίως ὑπευθύνους» τοὺς ἡγέτες τοῦ Κ.Κ.Ε., ἐνῷ σὲ σχόλιό της χλευάζει τὰ συνθήματα τῶν κομμουνιστικῶν «χωνιῶν»: «Κάτω ὁ γκεσταπίτης Σκόμπυ».

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΪΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ

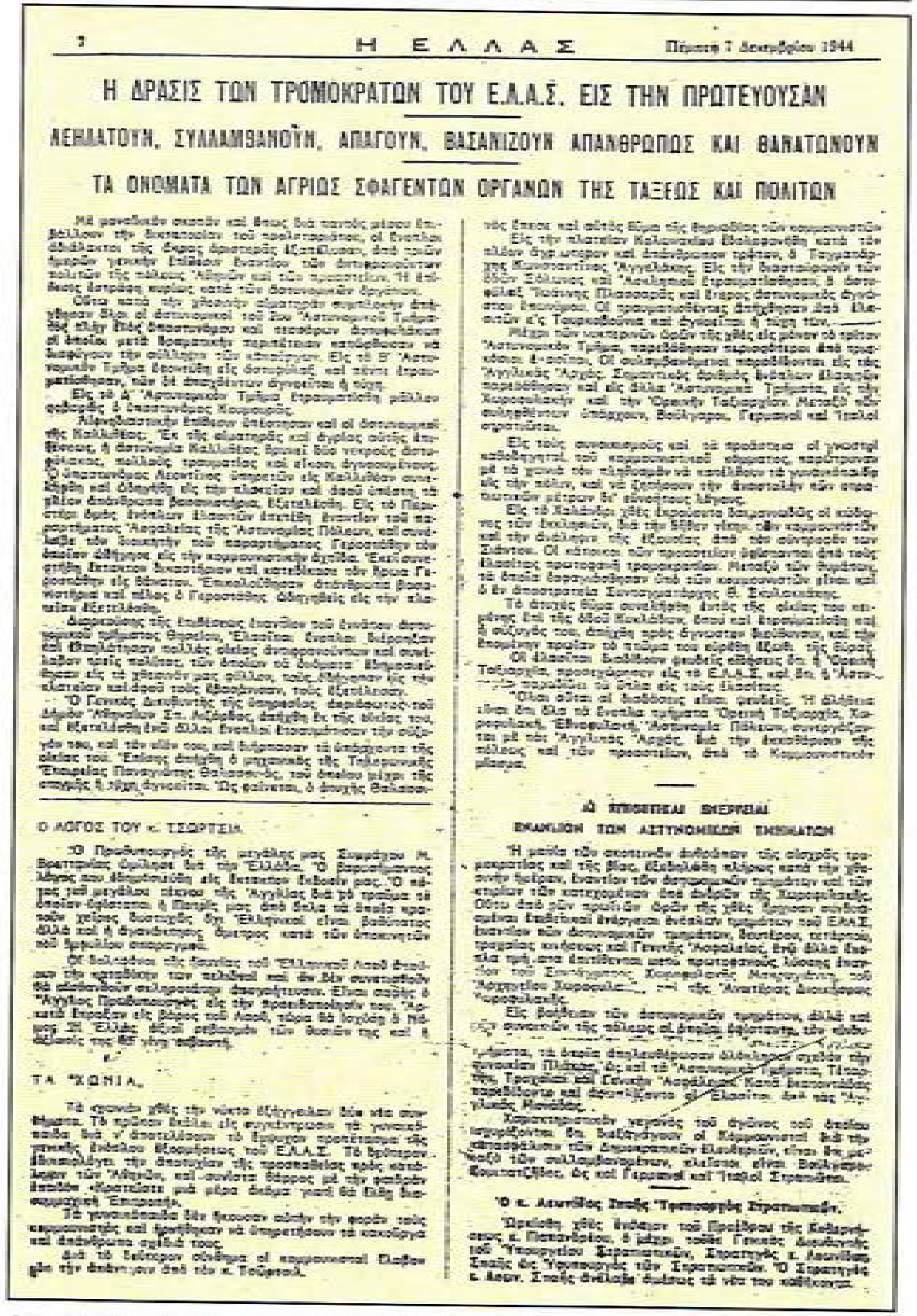
Ο κ. ΤΣΩΡΤΣΙΛ ΣΤΙΓΜΑΤΙΖΕΙ ΑΝΕΠΙΦΥΛΑΚΤΩΣ

ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΙΡΑΝ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΙΜΑΤΟΚΥΛΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

«Χρησιμοποιοῦν τὰ ὅπλα ποὺ τοὺς ἐδώσαμεν διὰ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν γερμανῶν διὰ τὴν ἐπιβολὴν μιᾶς κομμουνιστικῆς δικτατορίας. — Ἔχομεν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιβάλλωμεν τὸν νόμον καὶ τὴν τάξιν. — Ὁ κ. Σκόμπυ ἔχει πλήρη ἐξουσιοδότησιν. — Ὁ λαὸς ἐλεύθερος νὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὸ πολίτευμά του καὶ τὴν διακυβέρνησίν του.

ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΟΜΟΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Ἡ ἐφημερὶς «Ἡ Ἑλλάς», τῆς 6ης Δεκεμβρίου 1944 ἀναγγέλλει τὰ γεγονότα: «Ἔκτακτος Ἔκδοσις. - Ὁ κ. Τσῶρτσιλ στιγματίζει ἀνεπιφυλάκτως τὴν ἀπόπειραν τῶν κομμουνιστῶν πρὸς αἱματοκύλισμα τῆς Ἑλλάδος. - Χρησιμοποιοῦν ὅπλα ποὺ τοὺς ἐδώσαμεν διὰ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Γερμανῶν διὰ τὴν ἐπιβολὴν μιᾶς κομμουνιστικῆς δικτατορίας. - Ἔχομεν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπιβάλωμεν τὸν νόμον καὶ τὴν τάξιν. - Ὁ κ. Σκόμπυ ἔχει πλήρη ἐξουσιοδότησιν. - Ὁ λαὸς ἐλεύθερος νὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὸ πολίτευμα καὶ τὴν διακυβέρνησίν του».

Ἡ «Ἑλλάς» τῆς 7ης Δεκεμβρίου 1944, ἀγγέλλει καταλεπτῶς τὴν ἐγκληματικὴ δράση τῶν κομμουνιστικῶν συμμοριῶν στὴν πρωτεύουσα.

«Ἀνακοινωθὲν τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις. - Συνελήφθησαν 900 Ἐλασῖται, οἱ περισσότεροι ἐνδεδυμένοι μὲ πολιτικὴν περιβολήν. - Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν παραδοθέντων ὅπλων εἶναι γερμανικὰ καὶ ἰταλικά», γράφει στοὺς τίτλους της ἡ «Ἑλλάς» τῆς 9ης Δεκεμβρίου 1944, σχολιάζει δέ: «Τοὺς ὄλμους καὶ τὰ πολυβόλα τοῦ ΕΛΑΣ δὲν τὰ διευθύνουν μόνον Ἕλληνες κομμουνισταί. Τοὺς χειρίζονται προσωπικῶς Γερμανοί, Βούλγαροι, Ἰταλοὶ καὶ Ρουμάνοι στρατιωτικοί»...

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΕΚΗΡΥΧΘΗΣΑΝ ΥΠΕΡ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ

ΥΠΕΓΡΑΦΗ ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ

ΑΠΗΓΟΡΕΥΘΗ Η ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΥ

Καθ' ἃ πληροφορούμεθα, ἡ δημιουργηθεῖσα ἐκ τῆς παραιτήσεως τῶν ἐαμικῶν ὑπουργῶν κατάστασις ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τοὺς ἡγετικοὺς κύκλους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν κομμάτων μὲ ἠρεμίαν καὶ σοβαρότητα. Ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Παπανδρέου κατὰ τὰς συνομιλίας ποὺ εἶχε χθὲς μὲ τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων ἐξεδήλωσε τὴν πρόθεσιν νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως σύμφωνα πρὸς τὸν προγραμματικόν του λόγον συμπληρῶν πρὸς τοῦτο ταχέως τὴν κυβέρνησίν του διὰ τῆς ἀναθέσεως τῶν κενωθέντων ὑπουργείων εἰς τοὺς ἄνευ χαρτοφυλακίου ὑπουργούς, καθὼς καὶ εἰς ὑπηρεσιακὰ πρόσωπα.

Εἰς τὴν πρόθεσίν του αὐτὴν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς συνέστησε κατανόησιν, δεδομένου ὅτι κανεὶς δὲν εἶνε διατεθειμένος νὰ παρεμβάλῃ προσκόμματα εἰς τὸ κυβερνητικὸν ἔργον κατὰ τὴν δύσκολον αὐτὴν ὥραν. Ἀκριβῶς, ὅμως, διότι ἡ κατάστασις εἶνε σοβαρὰ — παρατηρεῖται ἀπὸ ἐγκύρους κύκλους τῶν κομμάτων — συμφερώτερον διὰ τὸ Ἔθνος θὰ ἦτο ἡ ἀν-

Κατὰ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ὑπεγράφη νόμος περὶ ... τῆς ὑπηρεσίας ἐκ μέρους τῆς ... εἰς τὴν ἐθνοφυλακήν. ...

Ἐπίσης ὑπεγράφη τὸ Διάταγμα τῆς ἀποστρατεύσεως τῶν Ἐθνικῶν ... ἀντιστάσεως. Ἡ ἀποστράτευσις θὰ ἀρχίσῃ τὴν 10ην Δεκεμβρίου καὶ νὰ τερματισθῇ τὴν 20ήν Δεκεμβρίου.

ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ

Σχετικῶς μὲ ὑποβληθεῖσαν αἴτησιν τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ συγκρότησις συλλαλητηρίου διὰ σήμερον, εἶχε κατ' ἀρχὰς ἀποφασισθῇ ἡ χορήγησις τῆς αἰτηθείσης ἀδείας ... ἐφ' ὅσον ... ἐπρόκειτο περὶ ἁπλῆς πολιτικῆς ἐκδηλώσεως. Ἡ Κυβέρνησις ... ἐκδηλώσεως τοῦ λαοῦ ... εἰς τὴν χορήγησιν τῆς ἀδείας.

Κατόπιν ὅμως νεωτέρας ... πληροφορίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ... λόγῳ συλλαλητήριον ἀπετέλει ... πολιτικὴν ἐκδήλωσιν, ... τῶν μέτρων ... πράξεων διὰ τὰς ὁποίας ... ἀπόφασις τῆς Κ. Ε. τοῦ ΕΑΜ ... τὴν τάξιν καὶ ἀποφύγῃ τὴν ... κατάστασεως, ἀπηγόρευσε τὴν συγκρότησιν τοῦ συλλαλητηρίου.

Σμπαρούνης. Τὰ λοιπὰ κενὰ ὑπουργεῖα θ' ἀνατεθοῦν εἰς τοὺς ἤδη ὑπουργούς. Ἡ ὁρκωμοσία τῶν νέων ὑπουργῶν πιθανώτατα θὰ γίνῃ σήμερον τὴν μεσημβρίαν.

Ἐπίσης ἐφέρετο διὰ τὸ ὑπουργεῖον Ἐργασίας ὡς πιθανὸς ὑπουργὸς ὁ κ. Ἀριστ. Σίδερης.

Ὁ κ. ΛΗΠΕΡ

Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας κ. Λήπερ μεταβὰς χθὲς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν συνωμίλησεν ἐπ' ἀρκετὸν μὲ τὸν κ. πρωθυπουργόν.

Ο κ. ΣΒΩΛΟΣ

Εἰς τοὺς πολιτικοὺς κύκλους ἐλέγετο χθὲς ὅτι ὁ παραιτηθεὶς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Σβῶλος προτίθεται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἵδρυσιν ἰδίου κόμματος σοσιαλιστικῶν ἀρχῶν. Τοῦ κόμματος τοῦ κ. Σβώλου θὰ μετάσχουν ὁ κ. Ἀσκούτσης ὡς καὶ ἄλλοι γνωστοὶ πολιτευόμενοι.

Κατ' ἀπολύτως ἐξηκριβωμένας πληροφορίας μας, ἡ λέξις «Μακεδών» ἥτις εὑρίσκετο κάτωθι τῆς ὑπογραφῆς τοῦ κ. Σβώλου εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς παραιτήσεώς του ἀποτελεῖ προσθήκην ξένην ἀπολύτως πρὸς τὸ πραγματικὸν κείμενον τοῦ ἐγγράφου.

Ο κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΘΑ ΟΜΙΛΗΣΗ ΣΗΜΕΡΟΝ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Παπανδρέου θὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν σήμερον Κυριακὴν καὶ ὥραν 18.15' ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ μεσαίων κυμάτων μήκους 499.2 μέτρων ἢ 601 χιλιοκύκλων καὶ ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ βραχέων κυμάτων S. V. M. 30,196 μέτρων ἢ 9.935 χιλιοκύκλων. Ὁ λόγος τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ θὰ ἀκουσθῇ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

Ἀργὰ τὴν νύκτα ὑπεγράφη τηλεγραφικῶς ὑπὸ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου ... σεων ἀντιστάσεως, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Τὸ ἄνω ἥμισυ τῆς 1ης σελίδος τῆς «Ἐλευθερίας», τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944. Οἱ κύριοι τίτλοι τῆς ἐφημερίδος ἀναφέρουν: «Ἡ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς καταστάσεως. - Τὰ κόμματα ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς οἰκουμενικῆς. - Ὑπεγράφη τὸ διάταγμα τῆς ἀποστρατεύσεως. - Ἀπηγορεύθη ἡ συγκρότησις τοῦ σημερινοῦ συλλαλητηρίου». Στὸ ἄρθρο τῆς ἐφημερίδος τονίζεται ὅτι οἱ δοσίλογοι, γιὰ τοὺς ὁποίους ἔθεταν ὅρους, οἱ κομμουνιστές, ἐβοήθησαν τὸ ΕΑΜ καὶ τὸ Κ.Κ.Ε. στὸν πολιτικὸ καὶ ταξικὸ ἀγῶνα του.

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΪΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ἀθῆναι, Ἔτος Ἐκδόσεως Α' ■ Ἀριθμὸς Φύλλου 5 ■ Κυριακὴ 10 Δεκεμβρίου 1944 ■ ΤΙΜΗ ΔΡΑΧΜΑΙ 1

ΚΑΤΑΘΕΣΑΤΕ ΑΜΕΣΩΣ ΤΑ ΟΠΛΑ!!!

«Καταθέσατε ἀμέσως τὰ ὅπλα!!!», κραυγάζει τὸ ἄρθρο τῆς «Ἑλλάδος», τῆς 10ης Δεκεμβρίου, συγγραφὲν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως Κύρου, ὅπως καὶ τὰ ἄρθρα τῶν λοιπῶν φύλλων της. Ἡ σύσταση βεβαίως ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς στασιαστὲς τοῦ ΕΛΑΣ. Δυστυχῶς, οὔτε καὶ ἡττημένοι τὰ κατέθεσαν, ἑτοιμαζόμενοι γιὰ ἕνα ἀκόμη αἱματηρὸ γῦρο...

ΠΕΜΠΤΗ 14 Δεκεμβρίου 1944

Η ΕΛΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΪΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ἀθῆναι, Ἔτος Ἐκδόσεως Α' ■ Ἀριθμὸς Φύλλου 9 ■ ΤΙΜΗ ΔΡΑΧΜΑΙ 1

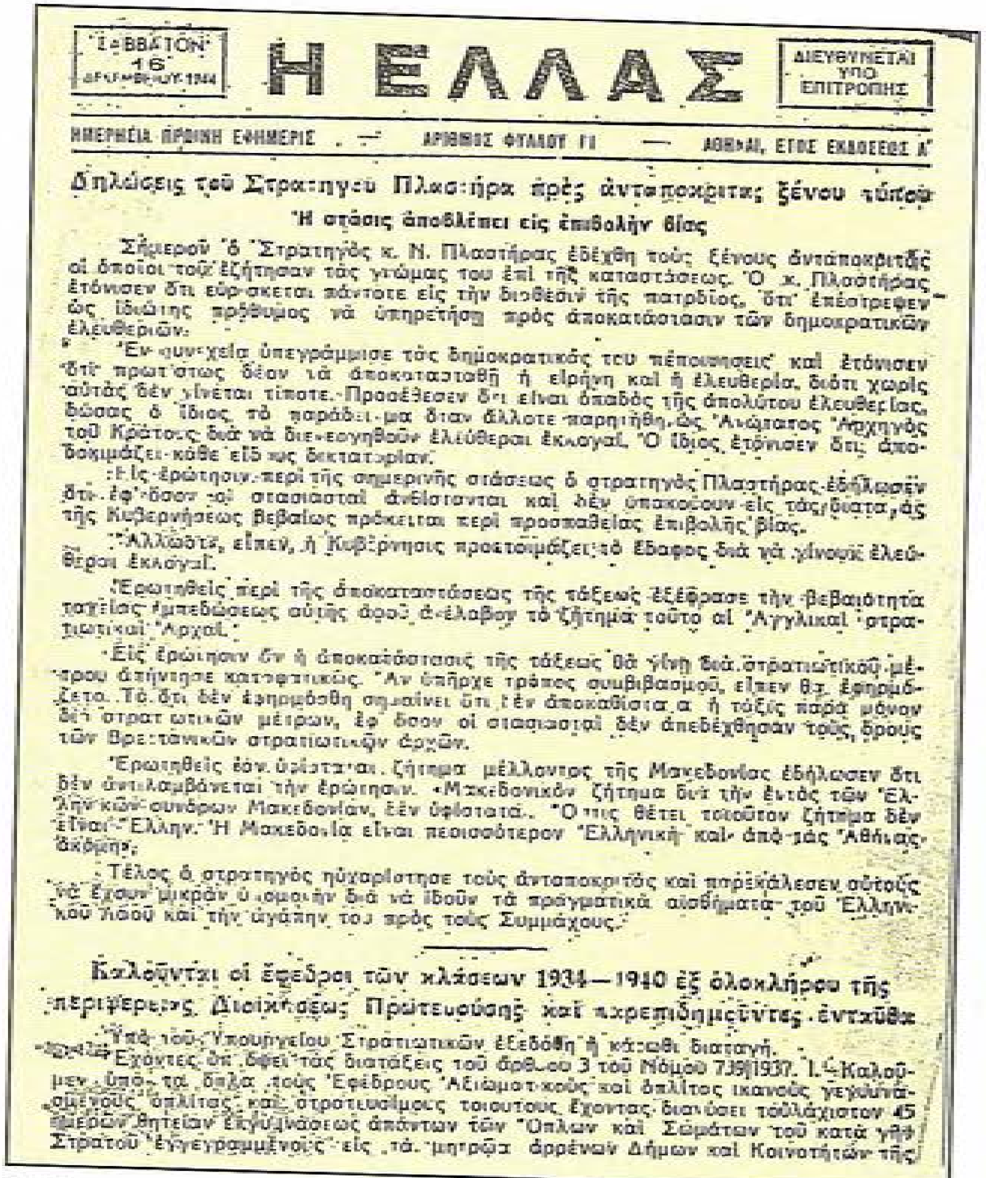
Η ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΜΠΕΒΙΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΑΘΕΡΑ

Παγίωσις τῆς τάξεως εἰς τὴν Βαλκανικήν

Ἡ «Ἑλλὰς» τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1944, διατυπώνει στὸ ἄρθρο της μιὰ εὔστοχη πρόβλεψη: «Ἂς μὴν νομίσουν οἱ Ἀρχηγοὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. πὼς τελικὰ θὰ διαφύγουν. Δὲν θὰ εὕρουν Ἑλληνικὴν γωνίαν ποὺ θὰ τοὺς στεγάσῃ καὶ θὰ τοὺς προστατεύσῃ. Πάντως, ὅπου καὶ ἂν μεταβοῦν, θὰ ἀναπηδήσουν οἱ τιμωροὶ τῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν δολοφονιῶν τους».

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

Η ΕΛΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 11 — ΑΘΗΝΑΙ, ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ Α'

Δηλώσεις τοῦ Στρατηγοῦ Πλαστήρα πρὸς ἀνταποκριτὰς ξένου τύπου

Ἡ στάσις ἀποβλέπει εἰς ἐπιβολὴν βίας

Σήμερον ὁ Στρατηγὸς κ. Ν. Πλαστήρας ἐδέχθη τοὺς ξένους ἀνταποκριτὰς οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐζήτησαν τὰς γνώμας του ἐπὶ τῆς καταστάσεως. Ὁ κ. Πλαστήρας ἐτόνισεν ὅτι εὑρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς πατρίδος, ὅτι ἐπέστρεψεν ὡς ἰδιώτης πρόθυμος νὰ ὑπηρετήσῃ πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν.

Ἐν συνεχείᾳ ὑπεγράμμισε τὰς δημοκρατικάς του πεποιθήσεις καὶ ἐτόνισεν ὅτι πρωτίστως δέον νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἐλευθερία, διότι χωρὶς αὐτὰς δὲν γίνεται τίποτε. Προσέθεσεν ὅτι εἶναι ὀπαδὸς τῆς ἀπολύτου ἐλευθερίας, δώσας ὁ ἴδιος τὸ παράδειγμα ὅταν ἄλλοτε παρῃτήθη ὡς Ἀνώτατος Ἀρχηγὸς τοῦ Κράτους διὰ νὰ διενεργηθοῦν ἐλεύθεραι ἐκλογαί. Ὁ ἴδιος ἐτόνισεν ὅτι ἀποδοκιμάζει κάθε εἶδος δικτατορίας.

Εἰς ἐρώτησιν περὶ τῆς σημερινῆς στάσεως ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἐδήλωσεν ὅτι ἐφ' ὅσον οἱ στασιασταὶ ἀνθίστανται καὶ δὲν ὑπακούουν εἰς τὰς διατάγας τῆς Κυβερνήσεως βεβαίως πρόκειται περὶ προσπαθείας ἐπιβολῆς βίας.

Ἄλλωστε, εἶπεν, ἡ Κυβέρνησις προετοιμάζει τὸ ἔδαφος διὰ νὰ γίνουν ἐλεύθεραι ἐκλογαί.

Ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς τάξεως ἐξέφρασε τὴν βεβαιότητα ταχείας ἐμπεδώσεως αὐτῆς ἀφοῦ ἀνέλαβον τὸ ζήτημα τοῦτο αἱ Ἀγγλικαὶ στρατιωτικαὶ Ἀρχαί.

Εἰς ἐρώτησιν ἂν ἡ ἀποκατάστασις τῆς τάξεως θὰ γίνῃ διὰ στρατιωτικοῦ μέτρου ἀπήντησε καταφατικῶς. Ἂν ὑπῆρχε τρόπος συμβιβασμοῦ, εἶπεν θὰ ἐφηρμόζετο. Τὸ ὅτι δὲν ἐφηρμόσθη σημαίνει ὅτι δὲν ἀποκαθίσταται ἡ τάξις παρὰ μόνον διὰ στρατιωτικῶν μέτρων, ἐφ' ὅσον οἱ στασιασταὶ δὲν ἀπεδέχθησαν τοὺς ὅρους τῶν Βρεταννικῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν.

Ἐρωτηθεὶς ἐὰν ὑφίσταται ζήτημα μέλλοντος τῆς Μακεδονίας ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν ἐρώτησιν. «Μακεδονικὸν ζήτημα διὰ τὴν ἐντὸς τῶν Ἑλληνικῶν συνόρων Μακεδονίαν, δὲν ὑφίσταται. Ὅστις θέτει τοιοῦτον ζήτημα δὲν εἶναι Ἕλλην. Ἡ Μακεδονία εἶναι περισσότερον Ἑλληνικὴ καὶ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἀκόμη».

Τέλος ὁ στρατηγὸς ηὐχαρίστησε τοὺς ἀνταποκριτὰς καὶ παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ ἔχουν μικρὰν ὑπομονὴν διὰ νὰ ἴδουν τὰ πραγματικὰ αἰσθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀγάπην του πρὸς τοὺς Συμμάχους.

Καλοῦνται οἱ ἔφεδροι τῶν κλάσεων 1934—1940 ἐξ ὁλοκλήρου τῆς περιφερείας Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ παρεπιδημοῦντες ἐνταῦθα

Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ἐξεδόθη ἡ κάτωθι διαταγή.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 739/1937. 1. Καλοῦμεν ὑπὸ τὰ ὅπλα τοὺς Ἐφέδρους Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας ἱκανοὺς γεγυμνασμένους ὁπλίτας καὶ στρατευσίμους τοιούτους ἔχοντας διανύσει τοὐλάχιστον 45 ἡμερῶν θητείαν ἐκγυμνάσεως ἁπάντων τῶν Ὅπλων καὶ Σωμάτων τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ ἐγγεγραμμένους εἰς τὰ μητρῷα ἀρρένων Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς

Ἡ «Ἑλλὰς» τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1944 προβάλλει τὶς δηλώσεις τοῦ Στρατηγοῦ Ν. Πλαστήρα, ὁ ὁποῖος, ἐτόνισεν ὅτι ἀναποφεύκτως ἡ ἐπιβολὴ τῆς τάξεως θὰ ἐπιτευχθεῖ διὰ στρατιωτικῶν μέτρων.

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944 ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΙ ΜΑΣ ΧΩΡΙΖΕΙ!!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΟΥ ΕΛΑΣ ΚΑΙ ΛΑΕ

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΠΕΙΡΑΙΑ - ΑΙ ΝΗΣΟΙ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Ο ΛΑΟΣ ΖΗΤΕΙ ΝΑ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΘΗ ΑΜΕΣΩΣ

«Εἶναι βέβαια πολὺ ὀδυνηρὸν τὸ Κ.Κ.Ε. νὰ ὁμολογήσῃ, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποτυχία τοῦ σχεδίου του, τὴν ἐγκληματική του εὐθύνη. Εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου μάταιον νὰ προσπαθῇ νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν θέση του μὲ προφάσεις». Ἔτσι τελειώνει τὸ ἄρθρο της ἡ «Ἑλλάς», τῆς 17.12.1944.

ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944 ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ—ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΤΟΥ Ν. ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Ν. ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Η ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗ

Η «Ἑλλὰς» (18.12.1944) προβάλλει τὴν ἔκκληση τοῦ Πλαστήρα στὴν ὁποία τονίζονται: «Καὶ κάμνω τὴν ἔκκλησιν αὐτήν, ὅπως ἐγκαταλείψητε ἀμέσως τὴν ἀδελφοκτόνον στάσιν, ἀποσυρόμενοι εἰς τὰς ἑστίας σας, διὰ νὰ ἀφεθῇ ἀπερίσπαστον τὸ κράτος εἰς τὴν ἐπιβολὴν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως».

ΤΡΙΤΗ 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944 ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ—ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΙΣΧΥΡΟΝ ΚΡΑΤΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. Θ. ΣΟΦΟΥΛΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

Ἡ «Ἑλλὰς» (19.12.1944) γράφει: «Μόνον παράφρονες μποροῦν νὰ συνεχίζουν μίαν ἀποτυχοῦσαν καὶ χωρὶς ἐλπίδα στάσιν. Ἔπαιξαν σὲ ἕνα ἐγκληματικὸ ταμπλὼ καὶ ἔχασαν. Δὲν τοὺς μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀποσυρθοῦν καὶ νὰ σταματήσουν τὸ αἱμοσταγές παιχνίδι τους»

ΤΕΤΑΡΤΗ 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ—ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ἀθῆναι—Ἔτος Ἐκδόσεως Α' ■ Ἀριθμὸς Φύλλου 15 ■ ΤΙΜΗ ΔΡΑΧΜΑΙ 1

ΑΓΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΧΙΤΛΕΡ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΠΙΕΖΟΜΕΝΟΥΣ

ΑΝΕΞΙΠΤΩΤΙΣΤΑΙ ΕΓΚΑΘΙΣΤΑΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΡΙΟΧΑΣ ΑΙ ΟΠΟΙΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΟΥΝΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ ΕΚΦΟΡΤΩΝΟΝΤΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΙ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΙΣ ΚΑΤΑΛΗΦΘΕΙΣΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

Στὸ ἄρθρο της ἡ «Ἑλλὰς» (20.12.1944) γράφει: «Ποῦ εἶναι ὁ Συμμαχικὸς ἀγώνας κατὰ τοῦ Φασισμοῦ; Ποιὸς μιλάει πιὰ γιὰ ὅλα αὐτὰ μέσα στοὺς ἡγέτες τοῦ ἐαμικοῦ στρατοπέδου; Μήπως οἱ κ.κ. Σιάντος, Ζεῦγος καὶ Πορφυρογένης, ποὺ προσφέρουν στὸν Χίτλερ τὸ πιὸ ἀπροσδόκητο καὶ ἀνεκτίμητο δῶρο, τὴν ἀπασχόληση ἀπὸ τὸ κύριο μέτωπο ὁλοκλήρων Ἀγγλικῶν Μεραρχιῶν; Μήπως οἱ Γερμανοί, Ἰταλοὶ καὶ Βούλγαροι ἀξιωματικοὶ ποὺ διευθύνουν τὰ κύρια τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ; Μήπως οἱ πράκτορες ποὺ ἄφηναν ἐδῶ φεύγοντας τὰ Ἔς-Ἔς καὶ ποὺ ἐπρομήθευσαν τοὺς στασιαστὰς κάσες ὁλόκληρες μὲ μελανίτιδα γιὰ τὶς νάρκες τους καὶ γιὰ τὶς ἀνατινάξεις τῶν σπιτιῶν».

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΙΜΑΤΟΧΥΣΙΑ

Τὸ ΚΚΕ καὶ οἱ παραφυάδες του εἶχαν συλλάβει, μὲ συνωμοτικὴ δολιότητα, τὸ σχέδιο τῆς ἐπιβολῆς τους. Αὐτὴ ἡ ἐπιβολή, κατὰ τοὺς σχετικοὺς σχεδιασμούς, θὰ ἐγίνετο, κατὰ μὲν τὴν Κατοχὴ μὲ πειθαναγκασμὸ ἢ ἐξόντωση τῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων, κατὰ δὲ τὴν Ἀπελευθέρωση μὲ αἱματηρὴ κατάληψη τῆς ἐξουσίας. Πρόκειται γιὰ ἱστορικὴ ἀλήθεια, ἡ ὁποία σήμερα δὲν ἀμφισβητεῖται σοβαρῶς ἀπὸ κανένα. Ἔχει μάλιστα ὁμολογηθεῖ καὶ ἐκ τῶν ἔνδον, δηλαδὴ ἐκ μέρους ἐξεχόντων στελεχῶν τοῦ ΚΚΕ.

Λίγο ἔλειψε νὰ κατακτηθοῦν ἀμφότεροι οἱ στόχοι τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ ἀνατροπή, ἐν τούτοις, τῶν σχεδίων τους στοίχισε πολὺ αἷμα καὶ πολλὰ ἐρείπια. Οἱ θυσίες αὐτὲς θὰ ἀπεφεύγοντο ἢ πάντως θὰ ἦσαν πολὺ περιορισμένες, ἂν ἡ ὑπὸ κομμουνιστικὸν ἔλεγχο «ἀντίσταση» δὲν ἐβοηθεῖτο ἀφρόνως ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους καὶ μερίδα τῆς νομίμου Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Θὰ εἶχαν, ἐπίσης, προληφθεῖ τὰ δεινὰ ἂν οἱ κατὰ κάποιον τρόπον ὑπεύθυνοι τῶν τυχῶν τῆς Ἑλλάδος ἔδιναν σημασία στὶς σαφεῖς ἐνδείξεις ἢ ἀξιολογοῦσαν ὀρθῶς μὲ ἐπιμονὴ ὅσα κατηγγέλλοντο περὶ τῶν προθέσεων τοῦ ΚΚΕ. Καὶ πάλι, ὅμως, ἡ δοκιμασία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν θὰ ἔφθανε σὲ τραγικὲς ἀποκορυφώσεις, ἂν τὸν συνωμοτισμὸ καὶ τὴ δολιότητα τῶν κομμουνιστῶν δὲν συμπλήρωνε ἡ νοσηρὴ αἱμοβορία μερικῶν «καπεταναίων» τους, καὶ εἰδικῶς τοῦ διαβόητου Ἄρη Βελουχιώτη. Πόσον διεστραμμένος αἱμοδιψής, τυχοδιώκτης καὶ ῥαδιοῦργος ἦταν ὁ Βελουχιώτης μαρτυρεῖται πλέον τόσον ἀπὸ παλαιοὺς συντρόφους του, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀντιπάλους του ποὺ τὸν γνώρισαν καὶ εἶχαν τὴν τύχη νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὰ χέρια του.

Οἱ Ἄγγλοι σύμμαχοι βοηθοῦσαν μὲ κάθε τρόπο τὸ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, ἐνῶ ἔθεταν σὲ δεύτερη μοῖρα –ἂν δὲν παραγνώριζαν ἐντελῶς– τὶς ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις. Σ' αὐτὴ τὴν πολιτική τους εἶχαν συμμάχους μέλη τῆς κυβερνήσεως Τσουδεροῦ, μὲ πρῶτον τὸν Παν. Κανελλόπουλον. Ὁ ἀνεκδιήγητος αὐτὸς πολιτικὸς θὰ κατεδίκαζε, ἀπὸ τὸ 1944, καὶ ἐν συνεχείᾳ, μὲ ὅλη τη δύναμή του τὴν παλαιὰ καὶ τὴ νέα τρομοκρατία τῶν κομμουνιστῶν. Εἶχε, ὅμως, καὶ ὁ ἴδιος ἠθικὴ εὐθύνη γιὰ τὴν κακὴ τροπὴ τῆς Ἀντιστάσεως στὴν Ἑλλάδα, καὶ γιὰ τὸ ὄργιο τῆς ἐρυθρᾶς τρομοκρατίας. Οἱ Ἄγγλοι, στὴν πραγματικότητα, εἶχαν ἐπιβάλει τὴ συμμετοχή του στὴν ἐξόριστη κυ-

δέρνηση. Καὶ εἰσῆλθε, ἐκδηλώνοντας ὅλα τὰ ἀπωθημένα καὶ τὶς φιλοδοξίες του. Ὁ Τσουδερός, ὄχι μόνο δὲν ἦταν εὐτυχὴς γιὰ τὸν νέον ὑπουργόν του, ἀλλὰ καὶ τὸν ὑποπτευόταν. Ἡ Ἑλληνικὴ Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν τοῦ Καΐρου γνώριζε τὴ διάσταση πρωθυπουργοῦ καὶ ὑπουργοῦ καί, γιὰ τοῦτο, εἶχε τὴν ἀπόλυτη ἄνεση νὰ ὑποβάλλει ἀπόρρητες ἐκθέσεις μὲ αἰχμὲς κατὰ Κανελλοπούλου. Μιὰ τέτοια ἔκθεση, τῶν ἀρχῶν Αὐγούστου 1942, ὑπὸ τὸν τίτλο *«Πληροφορίαι περὶ γεγονότων καὶ καταστάσεως ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ»* ἀνέφερε καὶ τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά:

> *«Ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ συγκεντρώνεται ἀπολύτως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Π. Κανελλοπούλου, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται ὡς μικρὸς Δικτάτωρ. Ὁ κ. Χόπκινσον φέρεται εἰπὼν ὅτι τόσα πολλὰ ἔχει ἀναλάβει καὶ συγκεντρώσει περὶ ἑαυτὸν ὁ κ. Κανελλόπουλος, ὥστε τίποτε δὲν δύναται νὰ τελειώσει ὁλοκληρωτικῶς. Ὁ τόνος ὁ κυριαρχῶν εἶναι: Ἐκδίκησις κατὰ τῆς 4ης Αὐγούστου. Ὅπως ὁ ἴδιος ὁ κ. Κανελλόπουλος ἐδήλωσεν, ἐπιδιώκει καὶ ἔχει ἐπιτύχει μίαν "δημοκρατικὴν μορφὴν" εἰς τὰς ἀμυντικὰς δυνάμεις. Εἰς ὅλους τοὺς λόγους ὑβρίζει τὴν μνήμην τοῦ Μεταξᾶ».*

Καὶ τὸ μὲν μένος τοῦ Κανελλοπούλου κατὰ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ὁδήγησε σὲ δυσμένεια κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν ποὺ στελέχωναν τὶς ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις καὶ εὐμένεια πρὸς τὴν «μὴ μεταξικὴ» Ἀριστερά. Ἀλλὰ ἡ «δημοκρατικὴ μορφὴ» στὶς ἑλληνικὲς Ἔνοπλες Δυνάμεις τῆς δορείου Ἀφρικῆς, ὁδήγησε σὲ ἀνταρσίες καὶ κινήματα ποὺ ὑπεδαύλισαν ἀνέτως οἱ κομμουνιστὲς καὶ ποὺ ζημίωσαν σὲ ἀνυπολόγιστο δαθμὸ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Οἱ εἰδικότερες συνέπειες τῶν ἐμμόνων ἰδεῶν τοῦ Κανελλοπούλου ἔπληξαν καὶ τὴν «Χ», τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ὁποίας στὸ Κάϊρο, ἢ ἐνέπαιζε ἢ ἐταπείνωνε ἢ ἐξεδίωκε.

Θὰ ἦταν ἄδικο ἱστορικῶς νὰ μὴ διαχωρισθεῖ ὁ Τσουδερὸς ἀπὸ τὸν Κανελλόπουλο. Ὁ πρωθυπουργὸς καὶ ἔδλεπε καὶ προέδλεπε. Ἀλλὰ καὶ προειδοποιοῦσε σαφῶς. Στὶς 17.7.1943, στὸ Κάϊρο, ὑπέδαλε στὸν Ἄγγλο πρέσδυ Ρ. Λῆπερ ἕνα σημαντικὸ ὑπόμνημα. Σ' αὐτὸ ἀνέφερε, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ἡ ἄνδρωση τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ ὀφείλετο στὴν ἀφειδῆ ἐνίσχυση τῆς Ἀγγλικῆς κατασκοπείας. Γιὰ τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ μυστικοῦ πολέμου Ἄγγλους ἔγραφε ὅτι στεροῦνται πολιτικῆς πείρας καὶ τόνιζε ὅτι *«σπείρουν τριβόλους καὶ θὰ θερίσουν ἀκάνθας»*! Προσδιόριζε μάλιστα ποιὸ θὰ ἦταν τὸ περιεχόμενο τῆς συγκομιδῆς αὐτῆς: Κατὰ τὴν ὥρα τῆς συμμαχικῆς ἀποδάσεως στὴν Ἑλλάδα *«αἱ κακαὶ αὐταὶ ὀργανώσεις θὰ θέτουν ὅρους, ὅρους χωρὶς τέλος, ἄρα θὰ δημιουργοῦν δυσχερείας αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι ὑπὲρ τοῦ* ἐχθροῦ». Μιὰ εἰδικότερη ἀναφορὰ ἦταν ἡ ἑξῆς:

> *«Η ΕΛΑΣ, ἐξ ἄλλου, μὲ ἀρχηγὸν τὸν ἐπαγγελματίαν κομμουνιστὴν Ἄρην, μὲ τὴν προκλητικὴν στάσιν της κατὰ τῶν Ἐθνικῶν ὁμάδων, τινὰς τῶν ὁποίων καὶ ἀφώπλισε καὶ μὲ τὰ πιεστικὰ μέτρα ποὺ λαμβάνει κατὰ τοῦ πληθυσμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐξαναγκάζει εἰς χρηματικὰς καὶ ἄλλας εἰς εἶδος συνεισφοράς, ἐμφανίζει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ ὀργανώσεως μὲ τάσεις "δικτατορικάς", ἀλλὰ καὶ μὲ τάσεις ἀμέσου διαιρέσεως τοῦ λαοῦ, διὰ τῆς προσπαθείας τὴν ὁποίαν καταδάλλει, τῆς ὀργανώσεως ἐν τῇ χώρᾳ, ἀπὸ τοῦδε, Κυδερνήσεως ὑπαίθρου».*

Τὸ δίλημμα ποὺ ἔθεταν οἱ κομμουνιστὲς ἦταν: **Ὑποταγὴ ἢ ἐξόντωση.** Στὴν ἄρνηση τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων νὰ ὑποταγοῦν, ἢ ἔστω νὰ συγχωνευθοῦν, ἡ ἀπάντηση ἦταν ἡ ἐπίθεση καὶ ἡ σφαγή. Ἡ «Ἔκθεσις» γιὰ τὸ ἔργο τῆς «Χ» ἀναφέρει ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ ἀκόλουθα:

> *«Εὑρισκόμεθα ἤδη εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ*

Ὁ λόφος τοῦ Θησείου ἔναντι τῆς Ἀκροπόλεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχαν τὰ ἀκραῖα φυλάκιά τους οἱ μαχητὲς τῆς «Χ».

ὀργάνωσις ΕΑΜ-ΕΛΑΣ ἀφήνει νὰ φανῇ ἔκδηλος ὁ σκοπὸς τοῦ ἀγῶνος τὸν ὁποῖον διεξάγει. Ἡ ἐκδήλωσις αὐτὴ ἀρχίζει μὲ μίαν ἀγρίαν τρομοκρατίαν ἡ ὁποία ἐξαπολύεται ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὰς πόλεις, τὰ χωρία καὶ τὴν ὕπαιθρον, ἡ ὁποία ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἐξόντωσιν, διὰ παντὸς μέσου, παντὸς πραγματικὰ Ἐθνικόφρονος στοιχείου, τὸ ὁποῖον βραδύτερον θὰ ἦτο ἱκανὸν ν' ἀντιδράσῃ ἐναντίον τῶν ἰδιαιτέρων σκοπῶν τῶν κομμουνιστῶν.

»Ὁ φοβερὸς ἐφιάλτης τῆς τρομοκρατίας πτερυγίζει παντοῦ ὑπὸ τὴν μορφὴν ἐκβιασμῶν, ἀπαγωγῶν, αἰχμαλωσιῶν καὶ δολοφονιῶν, αἱ ὁποῖαι συντείνουν εἰς τὴν πλήρη δυστυχίαν ἑνὸς λαοῦ, εἰς συμπλήρωμα τῶν τρομοκρατικῶν καὶ καταστρεπτικῶν μεθόδων, τὰς ὁποίας ἐφήρμοζον οἱ βάρβαροι κατακτηταί.

»Ἐδῶ εὑρίσκεται ἡ αἰτία τοῦ ὅτι μέρος τῆς δραστηριότητος τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, ἐστράφη εἰς τὸ ν' ἀντιμετωπίζῃ τὸν ἐξοντωτικὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον εἶχε κηρύξει τὸ ΕΑΜ ἐναντίον παντὸς ὑγιῶς σκεπτομένου Ἕλληνος. Οὕτως, ἐνῷ ὁ ἀγὼν ἐξεκίνησεν ὡς καθαρῶς ἐθνικὸς ἀπελευθερωτικός, κατέληξε νὰ καταπέσῃ εἰς τὸ ἐπίπεδον ἑνὸς ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐντέχνως ὑπεδαύλιζεν ὁ κατακτητὴς διὰ τὸ ἰδιαίτερον συμφέρον του, τόσον διὰ τῆς προπαγάνδας του, ὅσον καὶ διὰ τῆς ἀμφιρρόπου στάσεώς του, καὶ διὰ τὸν ὁποῖον σπαραγμὸν κύριοι ὑπαίτιοι εἶναι οἱ ἰθύνοντες τοῦ ΕΑΜ, ἐφ' ὅσον πρῶτοι ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων».

Τὸ ὅτι οἱ κομμουνισταί, πράγματι, «ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων» ἀποτελεῖ ἱστορικὴν ἀλήθειαν ποὺ δὲν ἐπιδέχεται καμμιὰ ἀμφισβήτηση, ἀφοῦ ἔκτοτε ἦλθαν στὸ φῶς ἀρχειακὸ ὑλικὸ τοῦ ΚΚΕ, ἀποφάσεις, διαταγές, ἀλληλογραφία κ.λπ., ὅλα λίαν διαφωτιστικά. Τὰ σχέδια ἐξοντώσεως τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ καὶ μεμονωμένων πατριωτῶν, εἶχαν καταρτισθεῖ ἐν ψυχρῷ καὶ ἀπροκλήτως. Μὲ βάση τὶς πληροφορίες ποὺ διέθετε, ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ» γνώριζε ὅτι τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως, δηλαδὴ οἱ νέοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀξιωματικοί, θὰ ἐδέχοντο σκληρὰ πλήγματα, ἀφοῦ ἦταν δεδομένη ἡ ἀπόφασή τους νὰ μὴ ὑποταχθοῦν. Ἐξέδωσε διαταγὲς γιὰ λήψη μέτρων ἀσφαλείας, μεταξὺ τῶν ὁποίων νὰ ἐκτελοῦνται περιπολίες καὶ νὰ διανυκτερεύουν τὰ ἐξέχοντα στελέχη σὲ φιλικά τους σπίτια. Τὸν Ἀπρίλιο 1943 οἱ πληροφορίες ὅτι ἐπίκεινται δολοφονικὲς ἐπιθέσεις τῆς ΟΠΛΑ πυκνώνουν.

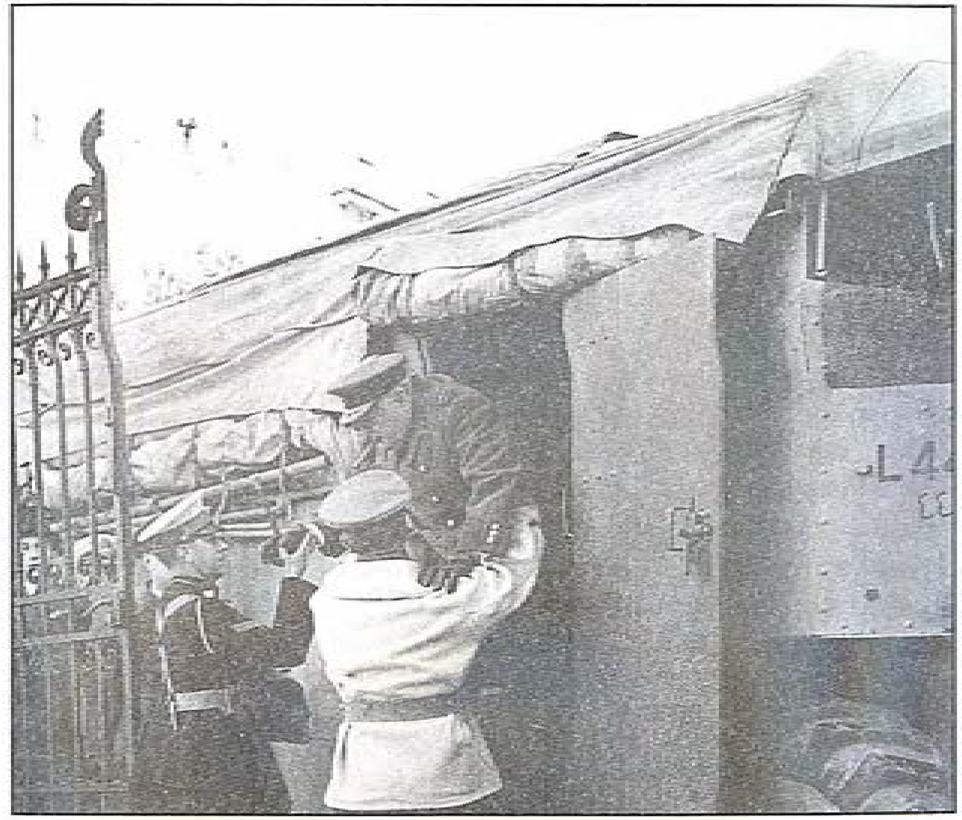
Τὴν πρωῖαν τῆς 18ης Μαΐου 1943, ὁ διευθυντὴς τοῦ ΙΙ Γραφείου τῆς «Χ», ταγματάρχης Παντελῆς Πολύζος, ζητεῖ νὰ ἔχει ἐπείγουσα συνάντηση μὲ τὸν ἀρχηγό. Συναντῶνται ἀμέσως στὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νηλέως 1, τοῦ

Θησείου, φαρμακεῖο τοῦ Α. Ντέκα, πενθεροῦ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Γρίβα. Ἡ ἀναφορὰ εἶναι λιτή, ἀλλὰ φοβερὴ σὲ περιεχόμενο. Λέει ὁ ὑπεύθυνος τοῦ Γραφείου Πληροφοριῶν:

– Ἀρχηγέ, ἔχω νέα συνταρακτικά. Τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο τοῦ Κ.Κ.Ε. ἔδωσεν ἐντολὴν εἰς τὴν ΟΠΛΑ, ὅπου βρίσκει Χῖτες νὰ τοὺς χτυπάει. Οἱ κομμουνισταὶ Ἀντώνης Μπουρδῆς, ἀπὸ τὴ Σῦρο, καὶ Δημήτριος Αὐγέρης, μηχανικὸς ἐμπορικῶν πλοίων, ἐκπονοῦν τὸ σχέδιο ἐπιθέσεως κατὰ τῶν τμημάτων τῆς «Χ».

Μετὰ τὴ σύντομη, ἀλλὰ τεκμηριωμένη, ἀναφορὰ τοῦ Πολύζου, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ἀφοῦ ἐσκέφθη γιὰ λίγο, σχολίασε:

– Ὥστε ἀρχίζουμε, τὸν ἀνοιχτὸ πόλεμο καὶ μὲ τοὺς κομμουνιστάς. Δὲν μᾶς ἔφθαναν οἱ Γερμανοϊταλοί...

Ὁ Οὐΐνστων Τσῶρτσιλ φθάνει μὲ ἀναμμένο τὸ πούρο του, ἀπὸ τὸ Φάληρο στὴ βρετανικὴ πρεσβεία, τὸν Δεκέμβριο 1944. Μεταξὺ Φαλήρου καὶ Κολωνακίου ἐκινεῖτο ἐπιβαίνων ἀγγλικοῦ τεθωρακισμένου. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας, ὁ Γρίβας λαμβάνει μιὰ ἀκόμη πιὸ συγκλονιστικὴ ἀναφορά. Τὸν πληροφοροῦν ὅτι δολοφόνοι τῆς ΟΠΛΑ, ποὺ ἔφεραν γερμανικὲς στολές, πῆγαν στὸ σπίτι τοῦ ταγματάρχου Ἰωάννου Καπράλου καὶ ἀφοῦ τοῦ εἶπαν ὅτι τὸν ζητοῦν στὸ Γερμανικὸ Φρουραρχεῖο, τὸν ἀπήγαγαν καὶ τὸν ἐξετέλεσαν κατὰ τὴ διαδρομή, μὲ τὴν... θανάσιμη κατηγορία ὅτι ἀνῆκε στὴν «Χ».

Δέκα μέρες ἀργότερα, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» συγκαλεῖ εὐρεῖα σύσκεψη τῶν ἐπιτελῶν καὶ διοικητῶν τῶν τμημάτων, στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο τοῦ Θησείου, προκειμένου νὰ μελετηθεῖ ἡ νέα κατάσταση καὶ νὰ ληφθοῦν ἀποφάσεις. Πρὶν ἀπὸ κάθε λεπτομέρεια, ὁ Γρίβας ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς συνεργάτες του μὲ αὐτὰ τὰ λόγια:

> *– Μόνον ἡ κατὰ μέτωπον ἐπίθεσις σώζει τὴν κατάσταση. Διαφορετικά, οἱ κομμουνισταὶ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ οἱ Γερμανο-Ἰταλοὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, θὰ μᾶς πελεκήσουν...*

Ἡ ἐπίθεση, ὅμως, ἀπαιτοῦσε τουλάχιστον πληροφορίες περὶ τοῦ ἀντιπάλου καὶ ὅπλα γιὰ τὶς ἀναγκαῖες ἐπιχειρήσεις. Αὐτὰ ἀπετέλεσαν καὶ τὸ εἰδικότερο ἀντικείμενο τῆς συσκέψεως. Ἀνετέθησαν ἀποστολὲς καὶ συνεφωνήθη νὰ πραγματοποιηθεῖ, ἐντὸς δεκαπενθημέρου, νέα σύσκεψη ὥστε νὰ ἀναψηλαφηθοῦν ὑπὸ νέο φῶς τὰ πράγματα. Μεταξὺ ἐκείνων ποὺ παρίσταντο στὴν πρώτη αὐτὴ σύσκεψη ἦταν καὶ ὁ καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν Ἀντώνιος Βαρύτης, ὁ ὁποῖος προσεφέρθη νὰ ἐπισημάνει κατοικίες καὶ χώρους ὅπου σύχναζαν δολοφόνοι τῆς ΟΠΛΑ. Ὁ ἐξαίρετος αὐτὸς πατριώτης εἶχε καταταχθεῖ στὶς τάξεις τῆς «Χ» ἀπὸ τὸ θέρος 1941 καὶ τὴν 4ην Δεκεμβρίου 1944 ἐτραυματίσθη στὴ Μάχη τοῦ Θησείου. Μετὰ τὴν Ἀπελευθέρωση, στὶς 11 Σεπτεμβρίου 1946, ἔπεσε στὴ Γαργαρέτα ἀπὸ τὶς σφαῖρες τῶν κομμουνιστῶν.

Κατὰ τὴν ἀναφερθεῖσα σύσκεψη μετεῖχε καὶ ὁ Εὔελπις Νῖκος Παπαγεωργίου, ὁ γενναῖος νεαρὸς διοικητὴς τοῦ τάγματος τῆς «Χ» Παγκρατίου. Ζήτησε καὶ ἔλαβε τὸν λόγο. Εἶπε τὰ ἑξῆς:

> *– Κύριε Ἀρχηγέ, ἐγὼ τὴν περιοχή μου τὴν ἔχω ἐπισημάνει. Ὁλόκληρη ἡ περιοχὴ τῶν ἀνατολικῶν συνοικιῶν εἶναι χαρτογραφημένη, καὶ τὰ κέντρα τῶν κομμουνιστῶν, σπίτια, μαγαζιά, δημόσια οἰκήματα καὶ ἐκκλησίες ἀκόμη, εἶναι σημειωμένα. Εἶμαι πανέτοιμος. Ἀρκεῖ νὰ δώσετε τὸ σύνθημα.*

Καὶ ὁ ψυχωμένος αὐτὸς μαχητὴς –ὅπως καὶ ἄλλα πέντε μέλη τῆς οἰκογενείας του– ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ, τὴν 1η Σεπτεμβρίου 1944.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» ἀφοῦ ἄκουσε τὶς ἀπόψεις ποὺ ἐξετέθησαν, ἐπιβεβαίωσε τὶς ἀποστολὲς κατὰ τομέα καὶ κατὰ ἄτομο. Τὸ ἔργο τῆς ἐπείγουσας ἀγορᾶς ὅπλων ἀνέθεσε στοὺς Π. Πολύζον, Ν. Παπαρρόδου, Χ. Σταυρόπουλον, Η. Μπόντζον, Ν. Κουτσογιαννόπουλον, Ν. Βαρδάνην καὶ Γ. Παπαποστόλου.

Οἱ πληροφορίες γιὰ τὴν ἰσχὺ καὶ τὶς προθέσεις τῶν κομμουνιστῶν, ἦσαν συνεχῶς καὶ περισσότερο ἀνησυχητικές. Καὶ αὐτὲς δὲν ἐστηρίζοντο πλέον σὲ διαδόσεις καὶ ἐνδείξεις, ἀλλὰ προήρχοντο ἀπὸ τὶς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ ὅπου ἡ «Χ» εἶχε τοποθετήσει ἐπιμελῶς ἕνα μικρὸ ἀριθμὸ πρακτόρων της. Ἐνῶ, ὅμως, ἡ «Χ» διέθετε ἐπάρκεια γενικοτέρων καὶ εἰδικοτέρων πληροφοριῶν καὶ ἐνῶ ἡ στελέχωσή της ἦταν μᾶλλον ἱκανοποιητική, πάντοτε ἐστερεῖτο ἐπαρκοῦς ὁπλισμοῦ. Μὲ ἀγορὲς καὶ ἁρπαγὲς εἶχε κάπως ἐνισχυθεῖ τὸ ὁπλοστάσιό της.

Στὶς ἀρχὲς Ὀκτωβρίου 1943 ὁ Γρίβας ἔλαβε μήνυμα ἀπὸ τὸ Κάιρο ἐκ μέρους τοῦ ἀπεσταλμένου του Ζαφείρη Βάλβη, τὸ ὁποῖο συνοπτικῶς ἀνέφερεν ὅτι, ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ἡ «Χ» δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναμένει τίποτε, ἀφοῦ ἄτομα προσκείμενα στὸ ΕΑΜ τὴν ἐπηρέαζαν κατὰ τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων καὶ εἰδικῶς κατὰ τῆς «Χ». Τὶς ἴδιες μέρες, ἔφθασε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο ἐθνικόφρων ἀξιωματικός, ποὺ ζήτησε καὶ συνάντησε τὸν Γρίβα, σὲ συγγενικό του σπίτι στὸ Κουκάκι. Τὰ νέα ποὺ ἔφερνε δὲν ἦσαν διόλου εὐχάριστα. Στὰ ἄρθρα του, στὸν «Ἐθνικὸν Κήρυκα», καὶ στὶς σελίδες τοῦ βιβλίου του **«Ὁ Συνταγματάρχης Γεώργιος Γρίβας-Διγενής»**, ὁ Α.Γ. Χατζηαναστασίου παρέχει τὶς ἑξῆς πληροφορίες:

> *«– Λυποῦμαι ποὺ εἶμαι κομιστὴς δυσαρέστων εἰδήσεων, εἶπε ὁ ἐν λόγῳ Ἀξιωματικὸς εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς "Χ". Ἐθεώρησα ὅμως ὑποχρέωσίν μου νὰ σᾶς κατατοπίσω ἐπὶ τῆς ἐπικρατούσης εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν καταστάσεως, διὰ νὰ ρυθμίσετε ἀναλόγως τὴν μελλοντικὴν πορείαν σας καὶ νὰ μὴ διατηρῆτε φρούδες ἐλπίδες...*
>
> *»Καὶ ἀφοῦ ἐξέθεσεν εἰς τὸν Γ. Γρίβαν, λεπτομερῶς, τὴν ἐπικίνδυνον διὰ τὴν τύχην τοῦ ὅλου ἀγῶνος κατάστασιν, ποὺ εἶχε δημιουργηθῆ εἰς τὸ στράτευμα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τοὺς λόγους ποὺ προεκάλεσαν αὐτήν, κατέληξεν ὡς ἑξῆς:*
>
> *»– Ἤδη ἐκεῖ κάτω οἱ ἀριστεροὶ ἔχουν ἀποθρασυνθῆ καὶ ὁ Θεὸς νὰ βάλη τὸ χέρι του ποὺ θὰ καταλήξη ἡ Ἐθνική μας ὑπόθεσις. Ἀλλὰ ἐκεῖνο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας, εἶναι ὅτι κατὰ τὰς ἀσφαλεῖς πληροφορίας τῶν ἐν Καΐρῳ Μυ-*

στικῶν μας Ὑπηρεσιῶν, τὸ Ε.Α.Μ. ἐξοπλιζόμενον ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους καὶ βοηθούμενον ἐμμέσως ἀπὸ τοὺς κατακτητές, οἱ ὁποῖοι μόνον τὸ κίνημα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως φοβοῦνται, πρόκειται νὰ κτυπήσῃ ἀποφασιστικὰ τὴν Ἐθνικὴν ἐν Ἑλλάδι Ἀντίστασιν, εἰς τὰς δύο σοβαρὰς ὀργανώσεις της: τὴν "Χ" καὶ τοῦ στρατηγοῦ Ναπολ. Ζέρβα. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ τὸ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ θὰ συγκεντρώσῃ τὰ πυρά του καὶ τὰ ὕπουλα μέσα του, εἶναι ἡ ὀργάνωσίς σας... Κατέχω στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ὁποῖα προκύπτει, κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον, ὅτι θὰ χρησιμοποιήσουν ὅλα τὰ ἀνήθικα καὶ σατανικὰ μέσα, ποὺ θὰ ἠμπορέσουν νὰ

Ἄνδρες τῆς Ὀρεινῆς Ταξαρχίας, προωθοῦνται σὲ ἕνα βαλλόμανο δρόμο (τὴ ὁδὸ Κοραῆ) γιὰ νὰ φθάσουν στὰ γραφεῖα τοῦ ΕΑΜ. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

διαθέσουν, διὰ νὰ σᾶς κτυπήσουν ἀμείλικτα καὶ νὰ σᾶς συντρίψουν ἐὰν ἠμπορέσουν. Καὶ ἕνα ἐκ τῶν μέσων αὐτῶν εἶναι ἡ συστηματικὴ κατάδοσις εἰς τοὺς Γερμανούς, κάθε ἐνεργείας καὶ κάθε σχεδίου τῆς "Χ", ποὺ θὰ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν των. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ προδοτικοῦ αὐτοῦ ἀγῶνος των ἐναντίον τῆς "Χ" οἱ κομμουνισταὶ θὰ προσπαθήσουν νὰ ἐπιτύχουν τὴν διείσδυσιν πρακτόρων των εἰς τὴν ὀργάνωσίν σας διὰ νὰ παρακολουθοῦν τὰς κινήσεις τῶν τμημάτων σας καὶ νὰ τὰς καταδίδουν εἰς τὴν "Γκεστάπο". Ὑπάρχει μάλιστα ἡ πληροφορία ὅτι ἔμπιστα στελέχη τοῦ ΕΑΜ ἔχουν ἤδη ἔλθει εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν "Γκεστάπο" καὶ συνεργάζονται μυστικὰ μαζί της πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν...

»Τέλος, ὁ ἐν λόγῳ ἀξιωματικὸς παρέσχεν εἰς τὸν Γ. Γρίβαν τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ αἱ ἁρμόδιαι Ἑλληνικαὶ Ἀρχαὶ τοῦ Καΐρου, τελοῦσαι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀριστερῶν, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἦσαν διατεθειμένοι νὰ παράσχουν τὴν παραμικρὰν βοήθειαν εἰς τὴν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν "Χ". Ὁ Γ. Γρίβας ηὐχαρίστησε τὸν ἐθνικόφρονα ἀξιωματικὸν διὰ τὰς πληροφορίας ποὺ τοῦ ἔδωσε. Καὶ προσέθεσε:

»– Ὅπως κι ἂν ἔχῃ τὸ ζήτημα, ἔστω καὶ χωρὶς βοήθειαν, καὶ παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασιν, θὰ συνεχίσω μὲ τοὺς γενναίους ἄνδρας μου τὸν διμέτωπον ἀγῶνα ἐναντίον τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν κομμουνιστῶν. Νὰ πῆτε εἰς τοὺς φίλους μας ἐκεῖ κάτω, ὅτι ὁ Γρίβας δὲν πρόκειται νὰ καταθέσῃ τὰ ὅπλα ποὺ μὲ τὸ αἷμα των ἐπρομηθεύθησαν οἱ "Χῖται" παρὰ μόνον μετὰ τὴν τελικὴν νίκην ἐναντίον τῶν δύο ἐχθρῶν τοῦ Ἔθνους...».

Ὑπὸ τὸ φῶς αὐτῶν τῶν δεδομένων, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» συγκάλεσε τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1943, μυστικὴ σύσκεψη στὸ σπίτι τῶν ἀδελφῶν Εὐσταθοπούλων, στὰ Σεπόλια. Οἱ δυσμενεῖς περιστάσεις ἐπέβαλλαν ὅπως τὸ «πρακτέον» εἶναι ἀποτέλεσμα συλλογικῆς ἀποφάσεως. Παρίσταντο, ὁ ἐπιτελάρχης, διευθυνταὶ ἐπιτελικῶν γραφείων, διοικηταὶ ταγμάτων, οἱ ἀδελφοὶ Μ. καὶ Κ. Εὐσταθόπουλοι, οἱ Γ. Τσίχλης, Γ. Γαζουλέας, ὁ δασάρχης Καρᾶς, Μ. Ξένος, Ν. Κοντογιαννόπουλος, Μ. Ἀσημακόπουλος, Μ. Κουρουπὸς καὶ Ι. Σκλαβενίτης.

Ὁ Γρίβας, ἀφοῦ ἄκουσε ἀπόψεις τῶν συνεργατῶν του, ἐξέθεσε συνοπτικῶς, ὡς ἑξῆς, τὴν γραμμὴ τῆς Ὀργανώσεως:

«1ον. Ἐφ᾽ ὅσον συνεχίζεται ὁ πόλεμος, ἡ "Χ" διὰ σαμποτάζ, διὰ τμημάτων κρούσεως, διὰ κατασκοπείας καὶ δι᾽ ὅλων τῶν δυνατῶν μέ-

σων θὰ ἐξακολουθήση νὰ μάχεται, ἐξοπλιζομένη καὶ ὀργανουμένη ἐπὶ τὸ τελειότερον.

»2ον. Ἡ "Χ" θὰ ἐντείνη τὴν προφορικὴν καὶ γραπτὴν προπαγάνδαν διὰ τῆς μεθοδικωτέρας ἐκδόσεως τῶν "Συμμαχικῶν Νεων"».

Προεῖχαν πάντοτε ἡ ἀνάγκη ἐξασφαλίσεως ὁπλισμοῦ καὶ ἡ ἄμυνα κατὰ τῶν δολοφονικῶν ἐπιθέσεων τῶν κομμουνιστῶν. Ὁ ΕΛΑΣ καὶ ἡ Ο-ΠΛΑ διέθεταν καὶ πολλὰ καὶ καινούργια, κυρίως ἀγγλικὰ αὐτόματα «στέν», πιστόλια καὶ χειροβομβίδες. Δύο ἀπὸ τοὺς πράκτορες τῆς «Χ» ποὺ εἶχαν διεισδύσει στὶς κομμουνιστικὲς τάξεις ἀναφέρουν στὸν Ἀρχηγὸ καὶ τοὺς τύπους, καὶ τὸν ἀριθμό, καὶ τὶς ἀποθῆκες τοῦ ὁπλισμοῦ. Καὶ τὸ κυριότερο: Τόση ἦταν ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν «συντρόφων» καὶ «συναγωνιστῶν» τους πρὸς αὐτούς, ὥστε τοὺς ἀνετέθη ἡ φύλαξη τῶν ὅπλων Καισαριανῆς καὶ Βύρωνα! Ἡ συνέχεια, ὅπως τὴν ἀφηγεῖται ὁ Α.Γ. Χατζηαναστασίου –ποὺ εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ συνομιλήσει μὲ πρωταγωνιστές, μὴ ἐπιζῶντες σήμερα– εἶναι ἐνδιαφέρουσα:

«Οἱ δύο μαχηταὶ τῆς "Χ" εἰδοποίησαν τὸν Γεώργιον Γρίβαν, ὅτι τὸ στρατηγεῖον τῆς ΟΠΛΑ ὑπὸ τὸν ἀρχιτρομοκράτην "Τσάμπερλαιν" καὶ τοὺς ἡγήτοράς της, εἰς τὸν Βύρωνα καὶ τὴν Καισαριανήν, Τσιφλᾶκον, τὸν ἐπωνομαζόμενον Καμπούρην, τὸν Εὐαγγελίου, τὸν Κολλημένο, τὸν Σωτηράκη ἢ Λάμπον καὶ τὸν Μαυρουδῆν, φωτογραφίζει ἀθρόως στελέχη καὶ μαχητὰς τῆς "Χ" καθ' ὁδόν, τὰς οἰκίας των, τὰ κέντρα ποὺ συχνάζουν, τοὺς συγγενεῖς των, προκειμένου νὰ γίνῃ ἔναρξις ὁμαδικῶν δολοφονιῶν "Χιτῶν" κατὰ συνοικίας.

»Οἱ πράκτορες τοῦ Γεωργίου Γρίβα, ἐπικοινωνοῦντες μὲ μυρίας ὅσας προφυλάξεις μὲ ἕνα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς οἰκογενείας Παπαγεωργίου, τὸν Ἀλέξανδρον Παπαγεωργίου, δολοφονηθέντα καὶ αὐτὸν ἀργότερον ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, ἐπιμένουν ὅτι ἡ "Χ" εἶναι σκόπιμον νὰ ὀργανώση ἐπιδρομάς, ἔστω καὶ ἐπιδεικτικάς, εἰς τὰ κέντρα τῶν Κομμουνιστῶν Καισαριανῆς καὶ Βύρωνος, πρὸς ματαίωσιν τῶν σχεδιαζομένων δολοφονιῶν. Ὁ Γεώργιος Γρίβας δὲν διστάζει, ἀλλὰ μελετᾶ ἕνα σχέδιον, ὥστε ἡ ἐπίδειξις νὰ γίνῃ, χωρὶς νὰ θυσιάση μαχητάς του.

»Ὁ διευθυντὴς τοῦ ΙΙ Γραφείου τῆς "Χ" κ. Πολύζος, καλεῖ τὸν ἡρωϊκὸν μαχητὴν τῆς "Χ" Ἀλέξανδρον Παπαγεωργίου, ἕνα παιδὶ γεμᾶτο ζωή, πατριωτικὸν παλμὸν καὶ ἐθνικὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τοῦ λέγει:

»– Ἄκουσε, παιδί μου Ἀλέκο. Ὁ ἀδελφός σου ὁ Νῖκος μᾶς εἶπε πὼς οἱ δυὸ πράκτορες ποὺ ἔχει ὁ Ἀρχηγός μας εἰς τὸ Κ.Κ.Ε. εἶναι

παιδικοί σου φίλοι καὶ συμμαθηταί. Τοὺς γνωρίζεις καλά; Μποροῦμε νὰ τοὺς ἔχωμε ἐμπιστοσύνη;

»Ὁ Ἀλέκος κοκκίνησε καὶ μὲ χαμόγελο, εὐγενικά, ἀπήντησε:

»– Κύριε ταγματάρχα, γνωρίζετε καλὰ τὴν οἰκογένειά μας. Ποτὲ δὲν θὰ συνιστούσαμε ἀνθρώπους "σκάρτους" στὸν Ἀρχηγό. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ πῆγαν ἐκεῖ γιὰ ἕνα σκοπὸ μόνον: νὰ μάθουν ποιοί εἶναι οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ΟΠΛΑ, νὰ ἰδοῦνε ποῦ ἔχουν τὶς ἀποθῆκες τῶν πυρομαχικῶν των οἱ κομμουνισταὶ καὶ μετὰ νὰ πάρουν ὅπλα ἀπὸ τὶς ἀποθῆκες αὐτὲς καὶ νὰ τοὺς κτυπήσουμε. Ἄλλως τε, αὐτὸ εἶναι σχέδιον τοῦ ἀδελφοῦ μου Νίκου. Χθὲς τὸ βράδυ ἔκαναν μιὰ μικρὴ ἐπίδειξι μὲ μερικοὺς πυροβολισμούς, ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι μας, ποὺ τὸ ὀνομάζουν "Ἀλκαζάρ", ἀλλὰ μὲ τὶς πρῶτες πιστολιὲς ποὺ τοὺς ρίξαμε, ὑπεχώρησαν πρὸς τὸν Βύρωνα.

»Καὶ μὲ κάποιαν διστακτικότητα, ὁ νεαρὸς μαχητὴς συνέχισε:

»– Ὁ ἀδελφός μου ὁ Νῖκος, σᾶς ἑτοιμάζει ἀναφορὰν γιὰ τὰ χθεσινά. Ἔχει, ἄλλως τε, καὶ κάτι σοβαρὲς πληροφορίες. Οἱ κομμουνισταὶ ἔχουν πάρει ἀπόφασι νὰ δολοφονοῦν μεμονωμένως Γερμανοὺς

Οἱ τελευταῖοι ὑπερασπιστὲς τῶν γραφείων τοῦ ΕΑΜ, παραδίνονται στοὺς ἄνδρες τῆς Ὀρεινῆς Ταξαρχίας, ποὺ τοὺς καλύπτει ἕνα ἅρμα «σφηνωμένο» στὴ στοά.

στρατιώτας, γιὰ νὰ τυφεκίζωνται εἰς ἀντίποινα Ἕλληνες πολῖται. Καὶ ξέρετε ποιά εἶναι ἡ διαταγὴ τοῦ Γερμανοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ Ἀθηνῶν: Ὅταν δολοφονῆται ἕνας Γερμανὸς στρατιώτης, θὰ τυφεκίζωνται 50 Ἕλληνες...

»Μιλοῦσε, ἐκεῖνος ὁ νεαρὸς καὶ ὑπέροχος στρατιώτης, μὲ τέτοιον ἐνθουσιασμὸν καὶ αὐτοπεποίθησιν, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ προκαλῇ τὸν θαυμασμὸν οἱουδήποτε. Καὶ ἦσαν ζοφεραὶ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι διὰ τὴν περιοχὴν Παγκρατίου, ὅπου οἱ φιλήσυχοι κάτοικοί του ἐτέλουν ὑπὸ τὸν ἀγωνιώδη τρόμον τῶν ἐπιδρομῶν τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν σκληρῶν ἀντιποίνων τῶν Γερμανῶν κατακτητῶν».

Ἡ κατάσταση δὲν ἐγκυμονοῦσε κινδύνους μόνο στὸ Παγκράτι. Οἱ ἀπειλὲς τῶν κομμουνιστῶν ἄρχισαν νὰ ἐκδηλώνονται στὸν Νέο Κόσμο, στοὺς Ἀμπελοκήπους, τὸ Μεταξουργεῖο, τὴ Γαργαρέτα, τὸ Θησεῖο καὶ ἀλλοῦ, ὅπου ὑπῆρχαν συγκροτημένα τμήματα καὶ ὁμάδες τῆς «Χ». Οἱ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ εἶχαν ἀρχίσει (ἀναφερόμαστε πάντοτε στὸ 1943) νὰ ἀσκοῦν πόλεμο νεύρων, διαδίδοντες ὅτι γνωρίζουν ὅλα τὰ σπίτια τῶν Χιτῶν καὶ ὅτι ἑτοιμάζουν ἐκκαθαριστικὲς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τους, μὲ χρήση πολυαρίθμων δυνάμεων καὶ βαρέος ὁπλισμοῦ. Παραλλήλως, ἡ σατανικὴ καὶ ἀδίστακτη κομμουνιστικὴ προπαγάνδα προσπαθοῦσε νὰ δυσφημήσει τοὺς Χῖτες ὡς «Γκεσταπίτες»! Ἡ ἀπειλὴ ἦταν ὑπαρκτὴ καὶ δὲν ὀφείλετο μόνο στὸν ψυχολογικὸ πόλεμο. Σὲ καμμιά, ὅμως, περίπτωση οἱ Χῖτες δὲν σκέφθηκαν ὀπισθοχώρηση καὶ συμβιβασμό. Ἀντιθέτως, στὶς σκέψεις καὶ στὰ σχέδιά τους εἶχαν τὴν ἀντεπίθεση! Καὶ ἂς ἦσαν συντριπτικῶς ὑπέρτερες οἱ δυνάμεις τῶν ἀντιπάλων.

Περὶ τὸ τέλος Ὀκτωβρίου 1943, κάποια σκοτεινὴ νύκτα, ὁ Ἀρχηγὸς συγκάλεσε μυστικὴ σύσκεψη στὸ σπίτι τοῦ Ἰωάννου Σκλαβενίτη, πλησίον τοῦ Θησείου. Μὲ πολλὴ προσοχή, γιὰ νὰ μὴν ἐπισημανθοῦν οἱ κινήσεις τους, μερικοὶ κορυφαῖοι συνεργάτες τοῦ Γρίβα συγκεντρώθηκαν προκειμένου νὰ διασκεφθοῦν ἐπὶ τῆς ἀρξαμένης δράσεως τῶν κομμουνιστῶν ἐναντίον τῆς Ὀργανώσεως. Ὁ Χατζηαναστασίου περιγράφει τὰ τῆς συσκέψεως:

«Ὁ Γεώργιος Γρίβας, ἀφοῦ ἀνέπτυξε τὸ θέμα, ἐτόνισε:

»– Ἐὰν δὲν λάβωμε καὶ μεῖς τὰ ὅπλα καὶ δὲν ἐφαρμόσωμε τὰς ἰδίας μεθόδους, ὁ ἐθνικόφρων πληθυσμὸς τῆς χώρας θὰ ἐξοντωθῇ ἀπὸ τοὺς δημίους τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ ΚΚΕ.

»Ὁ παριστάμενος εἰς τὴν σύσκεψιν ταγματάρχης Ἀριστείδης Χαμόδρακας, εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

»– Κύριοι, ἡ κατάστασις καὶ εἰς τὴν περιοχὴν Πετραλώνων εἶναι ἀφόρητος. Τὰ "χωνιά" τοῦ ΚΚΕ καὶ τῆς ΕΠΟΝ δὲν μᾶς ἀφήνουν νὰ κοιμηθοῦμε. Ἡ οἰκογένειά μου, αἱ οἰκογένειαι Βατικιώτη, Σεχοπούλου, Καπετανάκη, Ζαμινοῦ, Σίμου, Μπένση, Ζαφείρη, Κονδύλη, Χάσκαρη, ἔχουν ἐπικηρυχθῆ ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ. Οἱ τοῖχοι τῶν σπιτιῶν τους εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ ἀπειλητικὰ συνθήματα τοῦ ΚΚΕ: "Θάνατος στοὺς Χῖτες". Ὁλόκληρα τὰ Πετράλωνα, Ἄνω καὶ Κάτω, διέρχονται ἡμέρας καὶ νύκτας ἀγωνίας.

»Οἱ συσκεπτόμενοι, ἕνας-ἕνας, ἀναφέρουν συγκεκριμένα περιστατικὰ ἀπὸ τὴν ἐγκληματικὴν δρᾶσιν τῶν ἐκτελεστῶν τῆς ΟΠΛΑ. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς "Χ" κρατεῖ σημειώσεις. Βλέπει πλέον ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἄλλη διέξοδος, παρὰ μόνον ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν Χιτῶν καὶ ἡ ἀντεπίθεσις.

»Ὁ Μιχαὴλ Κουρουπός, ὁ γενναῖος αὐτὸς ἐπιτελάρχης τῆς "Χ" Θησείου, ὁ Ἀντισυνταγματάρχης κ. Μπάμπης Σταυρόπουλος, ἀδελφὸς τοῦ συνταγματάρχου τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης κ. Ἀνδρέα

Ἡ ὁδὸς Κοραῆ, μὲ φόντο τὴν Πανεπιστημίου, κατὰ τὰ Δεκεμβριανά. Ἀγγλικὰ ἅρματα μάχης βρίσκονται ἀκόμη καὶ μέσα στὶς στοὲς τῶν πολυκατοικιῶν. Παραπλεύρως βρίσκονται τὰ κεντρικὰ γραφεῖα τοῦ ΕΑΜ.

Σταυροπούλου, ὅστις ἀργότερον κατεδίκασε τὸν Μπελογιάννην εἰς θάνατον, ὁ συνταγματάρχης Μιχαὴλ Ξένος, οἱ ἀδελφοὶ κ.κ. Μιχαὴλ καὶ Κωνσταντῖνος Εὐσταθόπουλοι, ὁ συνταγματάρχης κ. Νικόλαος Βαρδάνης, ὁ γενναῖος πατριώτης ἀείμνηστος Φουστᾶνος, ἀρχίατρος, καὶ ὁ Χαμόδρακας, ἐξουσιοδοτοῦνται ὅπως ὀργανώσουν εἰδικὰς ὁμάδας ἐξευρέσεως ὁπλισμοῦ διὰ τὰ τμήματα ἐπιδρομῶν τῆς "Χ"».

Ὅπου ἀναδιφεῖ κανεὶς καταλόγους καὶ ὀνόματα Χιτῶν, σκοντάφτει σὲ ταφόπλακες. Ὁ ταγματάρχης Ἀριστείδης Χαμόδρακας ἐδολοφονήθη, μὲ τρία μέλη τῆς οἰκογενείας του, ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 3η Δεκεμβρίου 1944, μέρα τῆς αἱματηρῆς ἐξορμήσεως τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῶν μαχητῶν τοῦ Θησείου. Κατὰ την ὡς ἄνω μυστικὴ σύσκεψη τῆς «Χ», ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως προέβη σὲ ἐνημέρωση τῶν συνεργατῶν του ἐπὶ τῆς ἐπελθούσης συμφωνίας συνεργασίας ὅλων τῶν σημαντικῶν, μὴ κομμουνιστικῶν, ὀργανώσεων Ἀντιστάσεως. Ἀνήγγειλε τὴ σημαντικὴ αὐτὴ ἐξέλιξη μὲ τὰ ἑξῆς λόγια:

> *– Μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν σᾶς γνωρίζω ὅτι, κατόπιν ἐπεμβάσεως διαφόρων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν παραγόντων τῆς χώρας, ἐπετεύχθη συμφωνία διὰ τὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν Ἐθνικῶν Ὀργανώσεων Ἀντιστάσεως.*

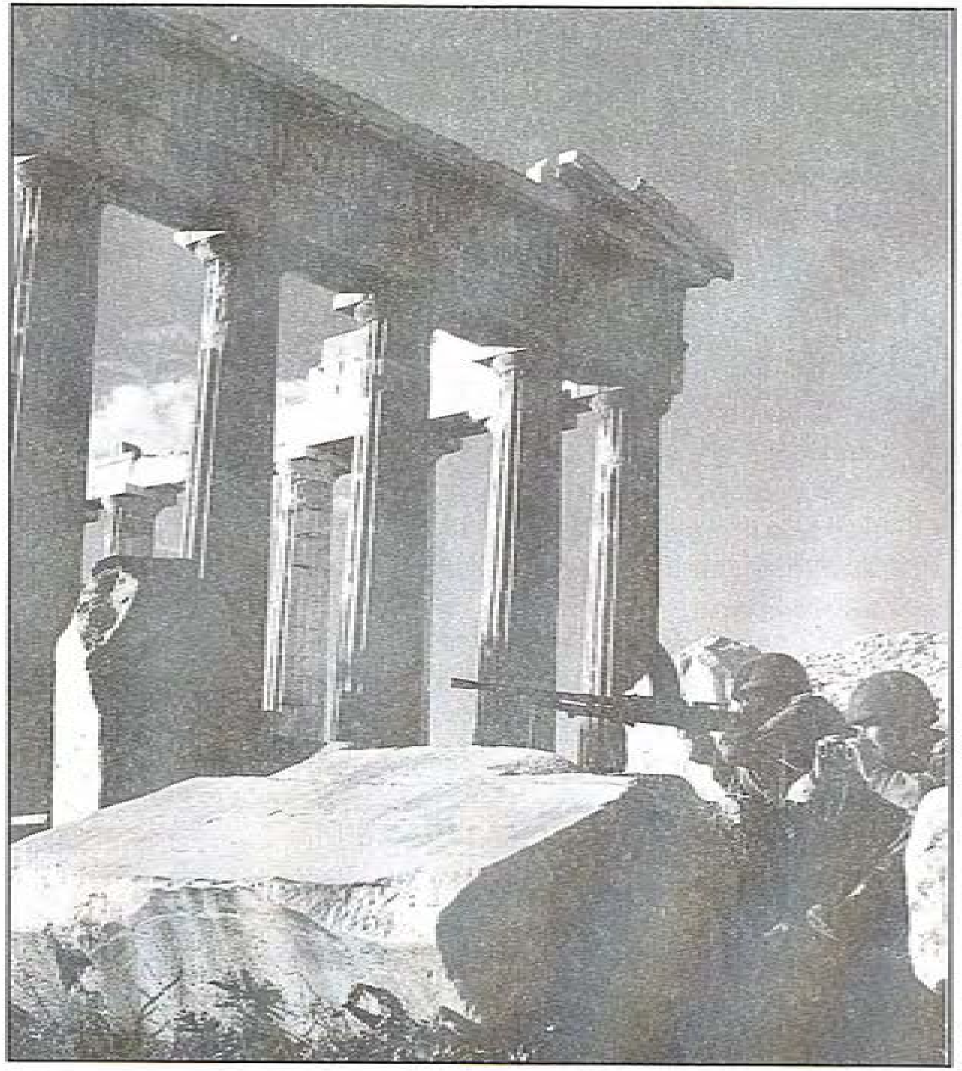
Ἐπρόκειτο, βεβαίως, γιὰ τὴ συμφωνία ποὺ ὑπεγράφη τὴν 26.10.1943, κατόπιν μεσολαβήσεως τοῦ λοχαγοῦ Ντὸν (ὅπως ἀνεφέρθη λεπτομερῶς εἰς τὰ προηγούμενα). Συναφῶς ἀνέλυσαν τὴν συμφωνία καὶ ἐξέθεσαν τὶς δυνατότητες τῶν συνασπιζομένων ὀργανώσεων, ὁ διευθυντὴς τοῦ 1ου Γραφείου τῆς «Χ», ταγματάρχης Νικόλαος Μπόντζος, καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ 3ου Γραφείου, ταγματάρχης Νικόλαος Παπαρρόδου. Ἐπειδὴ ἡ πλάστιγγα τοῦ Πολέμου ἄρχισε νὰ κλίνει ὑπὲρ τῶν Συμμάχων, μὲ ἀναμενόμενη συνέπεια νὰ ἐπηρεασθοῦν οἱ ἐξελίξεις καὶ στὴν Ἑλλάδα, ὁ διευθυντὴς τοῦ 2ου Γραφείου τῆς «Χ», ταγματάρχης Παντελῆς Πολύζος, προέβη, στὴν ἀκόλουθη ἁδρὴ ἐνημέρωση:

«Αἱ ἐπιθετικαὶ ἐνέργειαι τῶν Συμμάχων, κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα, ἐσυνεχίσθησαν καὶ κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα. Αἱ ἐπιθέσεις αὐταὶ δὲν φέρουν τὴν μορφὴν μεγάλων στρατηγικῶν συγκρούσεων, ἀλλὰ ἐμφανίζονται ὡς ἀλλεπάλληλα κτυπήματα καταφερόμενα, κατὰ τῶν σπουδαιοτέρων σημείων τῆς ἐχθρικῆς παρατάξεως, σκοπὸν ἔχοντα, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐμπλέξωσι καὶ φθείρωσι τὰς κατὰ θέατρον ἐπιχειρήσεις ἐφεδρείας τοῦ ἀντιπάλου, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξασφαλίσωσιν ἐδαφικὰ πλεονεκτήματα διὰ μελλοντικὰς ἐξορμήσεις γενικωτέρας φύσεως. Ἡ ἄνοιξις πλησιάζει. Ὁ καιρὸς καθ' ὃν θὰ λάβουν ἀποφασιστικαὶ πολεμικαὶ ἐνέργειαι ἔφθασεν. Ποία θὰ εἶναι ἡ ἔκτασις καὶ ἡ ἔκβασις αὐτῶν, εἶναι πρόωρον νὰ λεχθῇ ἀκόμη. Πάντως καὶ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων καταφαίνονται δύο τινά: 1) ὅτι ὁ Ἄξων ἔλαβε καθαρῶς ἀμυντικὴν στάσιν, ἐλλείψει ἐφεδρειῶν, 2) ὅτι οἱ Σύμμαχοι πλεονεκτοῦσιν εἰς μέσα, κατέστησαν δὲ ἰσχυροὶ τόσον, ὥστε νὰ ἀναλάβωσιν αὐτοὶ τὴν πρωτοβουλίαν. Ἤδη ἡ κατάστασις παρουσιάζεται οὕτω:

»ΕΥΡΩΠΗ: Συνεχεῖς καὶ καθημεριναὶ ἐπιδρομαὶ τῆς Βρετανικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς Ἀεροπορίας λαμβάνουν χώραν κατὰ τῆς Γερμανίας, Ἰταλίας καὶ τῶν κατεχομένων ὑπὸ τούτων χωρῶν. Χιλιάδες τόννων βομβῶν, ὧν πολλαὶ τῶν 2 καὶ 4 τόννων, πίπτουν ἐπὶ στρατιωτικῆς σημασίας στόχων. Τὸ Βερολῖνον, τὸ Ἀμβοῦργον, ἡ Βρέμη, ἡ Κολωνία, τὸ Ἔσσεν, τὸ Βιλελμσχάφεν, ἡ Νυρεμβέργη, τὸ Χάμ, τὸ Ρότερδαμ, ἡ Δουγκέρκη, τὸ Λωριάν, τὸ Μιλᾶνον, ἡ Γένουα καὶ ἄλλαι πόλεις ὑφίστανται μεγάλας καταστροφάς. Κατὰ θάλασσαν αἱ νηοπομπαὶ τοῦ Ἄξονος πλήττονται ἀγρίως. Οἱ κατεχόμενοι λαοὶ παρεμβάλλουν μεγάλα προσκόμματα εἰς τὴν ἐχθρικὴν προσπάθειαν. Ἡ κήρυξις τῆς ἐπιστρατεύσεως εἰς τὰς κατεχομένας ὑπὸ τοῦ Ἄξονος χώρας ἐξηγρίωσε τοὺς κατοίκους τούτων εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἀπειλῆται γενικὴ ἔξοδος αὐτῶν εἰς τὰ ὄρη, ἵνα ἐκεῖθεν πολεμήσωσι τὸν ἐπιδρομέα.

»Τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ κατὰ ξηρὰν ἀγῶνος προκαλεῖ τὸ ἀνατολικὸν μέτωπον. Οἱ Ρῶσοι διὰ πολυαρίθμων στρατιῶν, διατηροῦντες στενὸν σύνδεσμον μεταξύ των, ἀνέλαβον ἐν πρώτῃ φάσει τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ νοτίου μετώπου, ἤτοι τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Καυκάσου καὶ τῆς Οὐκρανίας. Μετὰ τὴν ἐποποιΐαν τοῦ Στάλινγκραντ, ὅπου οἱ Γερμανοὶ ὑπέστησαν τὸ πρῶτον μέγα ἠθικὸν τραῦμα, κατελήφθη τὸ Ροστόβ, τὸ Χάρκοβον, τὸ Κούρσκ καὶ ὁλόκληρος ἡ περιοχὴ μέχρι τοῦ Κουμπάν. Ἤδη ὁ ἀγὼν συνεχίζεται σφοδρὸς εἰς τὸ Ὀρέλ, Ντόνιετς καὶ Νοβοροσίσκη. Εἶναι τὰ τρία τελευταῖα ἐρείσματα τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν Ν. Ρωσίαν. Ἡ πτῶσις των προώρως θὰ ἐπέφερε καὶ τὴν ἀπότομον κατάρρευσιν τοῦ κεντρικοῦ μετώπου. Οἱ Ρῶσοι ἐπωφελούμενοι τῆς εὐκαιρίας ποὺ οἱ Γερμανοὶ ἐνέπλεξαν μεγάλας δυνάμεις εἰς Ντόνιετς, ἐξαπέλυσαν ἐπίθεσιν εἰς τὸν κεντρικὸν τομέα. Τὸ Ρζέφ, ὁ κυριώτερος προμαχὼν τῶν Γερμανῶν, πρὸ τῆς Μόσχας, κα-

τελήφθη. Ἡ γραμμὴ Μόσχας, Ρζέφ, Βελίκι-Λούκι εἶναι ἤδη εἰς χεῖρας τῶν Ρώσων. Ἡ Βιάσμα ἔπεσεν ἀπὸ ἡμερῶν. Ἤδη ἀπειλεῖται τὸ Σμόλενσκ. Αἱ κινήσεις τῶν Γερμανικῶν στρατιῶν ἐμφανίζουν τὴν σταθερὰν πρόθεσιν νὰ συμπτυχθοῦν εἰς τὸν Δνείπερον. Οἱ Γερμανοὶ ἀντεπιτιθέμενοι πρὸς Ντόνιετς ἀνεκατέλαβον τὸ Χάρκοβον καὶ διεξάγουν σκληροὺς ἀγῶνας εἰς τὸ Ντόνιετς».

Ἄγγλοι στρατιῶτες βάλλουν μὲ πολυβόλο «μπρὲν» ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη, προσπαθῶντας νὰ καλύψουν τοὺς ἀμυνόμενους στοῦ Μακρυγιάννη. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

Θὰ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὰ τότε πολεμικὰ γεγονότα, καὶ μάλιστα οἱ μεταβαλλόμενες ἐξελίξεις τῶν μετώπων, δὲν ἐγίνοντο γνωστὰ ἀμέσως καὶ στὴν ὁλότητά τους. Τὰ γνώριζαν ὅσοι μποροῦσαν, κινδυνεύοντες βεβαίως, νὰ ἀκούουν τὸ ἀγγλικὸ ραδιόφωνο. Συνεπῶς, ἡ ἐνημέρωση τὴν ὁποίαν ἔκαμε ὁ ταγματάρχης Πολύζος ἦταν ἀναγκαία. Ὅταν ἐπερατώθη ἡ ἀναδρομὴ ἀνὰ τὰ πολεμικὰ μέτωπα, ὁ Ἀρχηγὸς συνομίλησε ἰδιαιτέρως μὲ διοικητὲς μονάδων τῆς «Χ». Μετὰ τὸ τέλος καὶ αὐτῆς τῆς συνεργασίας, ὁ εὔελπις Νῖκος Παπαγεωργίου, ποὺ ἡγεῖτο τοῦ τομέως Παγκρατίου, προσέγγισε τὸν ἀρχηγόν του καὶ κάτι τοῦ εἶπεν ἰδιαιτέρως. Ξαφνικὰ τὰ μάτια τοῦ Γρίβα ἐξέπεμψαν ἐκείνη τὴ γνωστὴ λάμψη τους. Κτύπησε μὲ ἐνθουσιασμὸ στὸν ὦμο τὸν νεαρὸ ἀξιωματικό του καὶ εἶπε δυνατά, γιὰ νὰ ἀκουσθεῖ ἀπὸ ὅλους τους παριστάμενους:

– Μὰ Νῖκο, παιδί μου, ἂν αὐτὸ ποὺ λὲς πραγματοποιηθῇ, τότε τὸ πρόβλημα τοῦ ἐξοπλισμοῦ μας, γιὰ δυό-τρεῖς μῆνες λύεται...

Ὁ Ἀρχηγὸς καὶ τὰ ἡγετικὰ στελέχη τῆς «Χ» παρέμειναν στὸ σπίτι τοῦ Ι. Σκλαβενίτη μέχρι τὶς αὐγινὲς ὧρες. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς νύκτας οἱ Γερμανοὶ ἀπαγόρευαν τὴν κυκλοφορία στοὺς δρόμους. Ἄλλωστε, δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ τεθεῖ σὲ κίνδυνο ἡ μυστικότητα μιᾶς τέτοιας συσκέψεως. Τὸ σπίτι ἐφρουρεῖτο καθ᾽ ὅλη τὴ νύκτα ἀπὸ ἐπιλεγμένους πατριῶτες ἀστυφύλακες, ποὺ εἶχε συγκεντρώσει ὁ μετέπειτα ἀστυνομικὸς ὑποδιευθυντὴς Ἀθαν. Ἀγγελόπουλος. Εἶχε φανεῖ τὸ πρῶτο φῶς καὶ ἡ κίνηση στοὺς δρόμους εἶχε πιὰ ἀρχίσει, ὅταν ὁ Ἀγγελόπουλος ἀνήγγειλε ὅτι οἱ συγκεντρωθέντες μποροῦσαν ἀνέτως νὰ ἀποχωρήσουν, πρᾶγμα ποὺ ἔγινε. Ἔφυγαν χωρὶς νὰ συμβεῖ τίποτε τὸ ἀπευκταῖο. Ἀλλὰ ὄχι ὅλοι. Ἔχει ἐνδιαφέρον νὰ παρατεθεῖ ἡ συνέχεια τοῦ ἀφηγήματος τοῦ Χατζηαναστασίου, τόσο γιὰ τὴν παραστατικότητα τῶν περιγραφῶν ὅσο, κυρίως, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ σχετικὰ ἐδημοσιεύθησαν ὅταν ζοῦσαν οἱ περισσότεροι τῶν πρωταγωνιστῶν καί, κατὰ συνέπεια, ἔτυχαν τῆς ἀναγκαίας ἱστορικῆς βασάνου. Ἰδού, λοιπόν, τὰ ἐπακολουθήσαντα, τὰ ὁποῖα καὶ ἀποτελοῦν μιὰ πτυχὴ τῆς δράσεως τῆς «Χ»:

«Ὅταν οἱ συγκεντρωθέντες ἡγήτορες τῆς "Χ" ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Ι. Σκλαβενίτη, ὁ Ἀρχηγός της Γεώργιος Γρίβας ἐκράτησε κατ᾽ ἰδίαν τὸν Νίκο Παπαγεωργίου καὶ τοῦ εἶπε:

»Θέλεις νὰ μοῦ πῇς πῶς ἔχει ἀκριβῶς ἡ ὑπόθεσις τῶν ὅπλων;

»Ὁ Παπαγεωργίου, ὁ ὁποῖος κυριολεκτικὰ λάτρευε τὸν Γ. Γρίβα, τὸν κοίταξε στὰ μάτια καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ λέγῃ:

»– Ἀρχηγέ μου, γιὰ σᾶς δὲν ὑπάρχει μυστικὸ δικό μου. Ἡ ἀλή-

θεια εἶναι ἔτσι: Τρεῖς νεαροὶ ἐλασῖτες, βαθύτατα μετανοημένοι διότι παρεσύρθησαν ἀπὸ τὴν ΕΠΟΝ εἰς τὸν ΕΛΑΣ, μοῦ ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι ἕτοιμοι νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὴν "Χ". Ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦτο συμμαθητὴς τοῦ ἀδελφοῦ μου τοῦ Ἀλέκου. Μοῦ ἐκμυστηρεύθησαν πῶς ὁ ΕΛΑΣ τοὺς ἔστειλε ὡς ἐμπίστους εἰς τὴν ΟΠΛΑ Βύρωνος. Τὰ παιδιὰ ὅμως αὐτὰ εὐθὺς ὡς ἀντελήφθησαν τὴν ἐγκληματικὴν ἀποστολὴν τῆς ΟΠΛΑ, ἦρθαν εἰς ἐπαφὴν μαζί μου καὶ ζήτησαν νὰ μεταπηδήσουν εἰς τὴν "Χ". Ἔτσι αὐτομάτως ἀπεκτήσαμε τρεῖς πράκτοράς μας μέσα εἰς τοὺς κομμουνιστάς...

»Ἐν συνεχείᾳ ὁ Νῖκος Παπαγεωργίου ἀνέφερε εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς "Χ" πῶς συνεβούλευσε τοὺς Βαγγέλην, Νανάκον καὶ Προκόπην νὰ παραμείνουν εἰς τὰς θέσεις των, προσποιούμενοι τοὺς ἀφωσιωμένους εἰς τοὺς Ἀρχηγοὺς τῆς ΟΠΛΑ Βύρωνος, Κολλημένον, Μαρκάκην καὶ Τσιφλᾶκον. Καὶ συνέχισε τὴν ἀναφοράν του ὡς ἑξῆς:

»– Εἶπα, λοιπόν, κύριε Ἀρχηγὲ εἰς τοὺς τρεῖς μετανοημένους ἐλασίτας Βαγγέλην, Νανάκον καὶ Προκόπην νὰ φροντίσουν νὰ μάθουν τὰ σχέδια τῶν κομμουνιστῶν καὶ τὰς ἀποθήκας τῶν πυρομαχικῶν των καὶ ὅταν ἰδοῦν τὸν κίνδυνον νὰ σπεύσουμε νὰ ἁρπάξουμε τὰ ὅπλα καὶ τότε ἂς ἔλθουν καὶ αὐτοὶ μαζί μας. Ἤδη, ἐφ' ὅσον χθὲς τὴν νύκτα μᾶς εἴπατε ὅτι χρειαζόμεθα ὅπλα, ἐσκέφθην νὰ κάνω τὴν πρώτην ἐπιχείρησιν. Εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν, τοῦ Προκόπη, οἱ Κολλημένος, Τσιφλᾶκος καὶ Μαρκάκης φυλάσσουν 70 ἕως 72 πιστόλια. Αὐτὰ σκέπτομαι νὰ ἐπιχειρήσω νὰ πάρω. Θὰ τὰ μεταφέρω στὸ σπίτι μου, τὸ "Ἀλκαζὰρ" ὅπως τὸ ὀνομάζουν οἱ κομμουνισταί, καὶ ἀπ' ἐκεῖ θὰ στέλνετε ἀνθρώπους τῆς ἐμπιστοσύνης νὰ παραλαμβάνουν μὲ σημείωμά σας ὅσα χρειάζονται γιὰ τὶς μονάδες τῆς ὀργανώσεώς μας.

»Κατόπιν ὁ γενναῖος ἡγήτωρ τῆς "Χ" Παγκρατίου, λέγει εἰς τὸν Γεώργιον Γρίβα:

»– Ἔχω ὅμως μία παράκλησιν νὰ σᾶς κάμω, Ἀρχηγὲ μου: Νὰ συνεννοηθῆτε μὲ τὸν διοικητὴν τοῦ Μηχανοκινήτου κ. Νικόλαον Μπουραντᾶν νὰ μᾶς βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐνέργειάν μας.

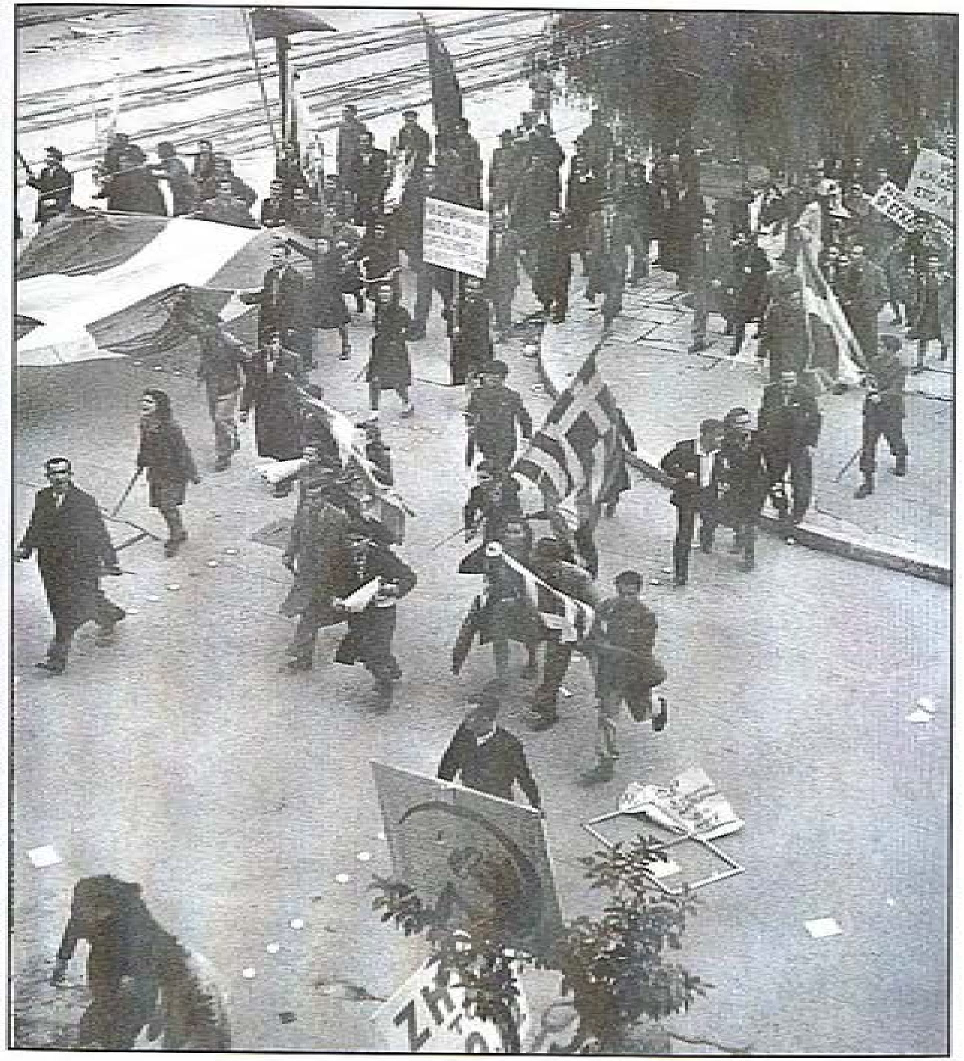
»– Κατὰ ποῖον τρόπον; ρώτησε ὁ Γρίβας.

»– Θέλω, ἀπήντησεν ὁ Νῖκος Παπαγεωργίου, τὴν ὥρα ποὺ ἐγὼ θὰ κάνω τὴν ἐπιχείρησι κατὰ τοῦ Βύρωνος, ὁ κ. Μπουραντᾶς ἐπιδεικτικῶς νὰ κάνῃ ἐνέργεια κατὰ τῆς Καισαριανῆς καὶ μάλιστα θὰ τοῦ ὑποδείξω καὶ σπίτι ὅπου κρύβονται πυρομαχικὰ τῆς ΟΠΛΑ, νὰ

τὰ κατάσχῃ.

»Ὁ Γεώργιος Γρίβας ἐσκέφθη ὀλίγον καὶ κατόπιν εἶπε:

»– Καταλαβαίνω τὸ σχέδιό σου. Θέλεις νὰ ἀπασχολήσῃς δύναμιν κομμουνιστῶν τῆς Καισαριανῆς, ὥστε νὰ ἀντιμετωπίσῃς ἐσὺ μόνον τοὺς κομμουνιστὰς τοῦ Βύρωνος. Καὶ κτυπῶντας εἰς τὸν ὦμον χαϊδευτικὰ τὸν Νικόλαον Παπαγεωργίου, ὁ Γεώργιος Γρίβας συνέ-

Κυριακὴ 3 Δεκεμβρίου 1944. - Λίγο πρὶν πέσουν οἱ μοιραῖοι πυροβολισμοί, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ΕΑΜ κινοῦνται φέροντες συνθήματα, σφυροδρέπανα, ἑλληνικὲς καὶ ἀγγλικὲς σημαῖες... Σύντομα ὅλα θὰ ἀλλάξουν καὶ θὰ βυθιστοῦν σὲ ἕνα αἱματηρὸ χάος.

χισε:

»– Νεαρέ μου εὔελπι, σὰν ἀντισυνταγματάρχης ποὺ εἶμαι θὰ σοῦ τροποποιήσω τὸ σχέδιο. Θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Μπουραντᾶ νὰ κάμη τὴν ἐπιχείρησίν του εἰς τὴν Καισαριανὴν μισὴ ὥρα ἐνωρίτερον ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου εἰς τὸν Βύρωνα, διὰ νὰ λάβη ἐνισχύσεις ἡ Καισαριανὴ κομμουνιστῶν ἀπὸ τὸν Βύρωνα. Ἔτσι θὰ ἔχης ἐσὺ νὰ ἀντιμετωπίσης ὀλιγωτέρας δυνάμεις κομμουνιστῶν!

»Ἀναμφισβητήτως τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς "Χ" ἦτο ἀριστοτεχνικόν. Ἀσφαλῶς, οἱ κομμουνισταὶ τῆς Καισαριανῆς ὅταν θὰ ἔβλεπαν ὅτι ἐνεφανίσθη εἰς τὸ "Στάλινγκραντ" ἰσχυρὰ δύναμις τῶν "Μπουραντάδων", τῶν γενναίων ἐκείνων μαχητῶν τοῦ μηχανοκινήτου, ποὺ τόσας ὑπηρεσίας προσέφερε εἰς τὸν τόπον, θὰ ἐκάλουν εἰς ἐνίσχυσίν των καὶ τοὺς ἐνόπλους κομμουνιστὰς τοῦ Βύρωνος. Καὶ οὕτω ἡ ἐπιχείρησις τῆς ὁμάδος Παπαγεωργίου εἰς τὸν Βύρωνα θὰ ἦτο ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος καὶ θὰ εἶχε ὀλιγώτερα θύματα. Διότι, πάντοτε καὶ κατὰ κανόνα, ὁ ἀρχηγὸς καὶ οἱ ἡγήτορες τῆς "Χ" ἐφρόντιζαν νὰ περιφρουροῦν τὴν ζωὴν τῶν Χιτῶν εἰς κάθε τῶν ἐπιχείρησιν.

»Ὁ Νῖκος Παπαγεωργίου συνεκέντρωσε τὸ ἀπόγευμα ἐκεῖνο τοὺς ἐπιτελεῖς του εἰς τὸ "Ἀλκαζάρ". Τοὺς ἀνεκοίνωσε, ὅσα ἐπετρέπετο νὰ ἀνακοινωθοῦν ἀπὸ τὰ διαμειφθέντα εἰς τὴν σύσκεψιν τῆς προηγουμένης, εἰς τὸ Θησεῖον. Καὶ ἐν συνεχείᾳ τοὺς ἀνέπτυξε τὸ σχέδιον δράσεως διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὅπλων ἀπὸ τὸν Βύρωνα. Τὰ γεγονότα ἐξειλίχθησαν ὅπως εἶχον καθορισθῆ εἰς τὸ "σχέδιον Γρίβα". Ὁ κ. Μπουραντᾶς, ὁ τόσον συκοφαντηθεὶς ἀπὸ τοὺς πράκτορας τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος, κρυφῶν καὶ φανερῶν, ἐξετέλεσε πιστῶς τὴν παράκλησιν τοῦ Γεωργίου Γρίβα. Τὸ... "Στάλινγκραντ" "ἐπατήθη" ἀπὸ τοὺς γενναίους ἀξιωματικοὺς καὶ ἄνδρας τοῦ Μηχανοκινήτου. Οἱ κομμουνισταὶ τῆς Καισαριανῆς μετὰ δίωρον ἀντίδρασιν ἐτράπησαν πρὸς τὸν "Εὔζωνα". Τὸ Μηχανοκίνητον ἔφυγε ἀπὸ τὴν Καισαριανὴν συναποκομίσαν περὶ τὰς 20 ἰταλικὰς ἀραβίδας, 3 στέν, 16 χειροβομβίδας καὶ 11 πιστόλια καινουργῆ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὁμὰς Παπαγεωργίου εἰς τὸν Βύρωνα ἐξετέλεσε πλήρως τὴν ἀποστολήν της. Περὶ τὰ 70 περίστροφα καὶ 11 χειροβομβίδες ἀνηρπάγησαν ἀπὸ τὴν μυστικὴν ἀποθήκην τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὸν Βύρωνα καὶ μετεφέρθησαν εἰς τὴν οἰκίαν Παπαγεωργίου, τὸ ἡρωϊκὸν "Ἀλκαζάρ" τῆς "Χ" Παγκρατίου».

Ἡ κομμουνιστικὴ τρομοκρατία θὰ μποροῦσε νὰ εἶχεν ἀντιμετωπισθεῖ

ἀποτελεσματικῶς στὶς ἀπαρχές της, ἂν οἱ ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις –οἱ ὁποῖες, ἄλλωστε, εὑρίσκοντο στὸ στόχαστρο τῶν κομμουνιστῶν– πετύχαιναν νὰ συνενώσουν πραγματικῶς τὶς δυνάμεις τους καὶ νὰ συντονίσουν τὴ δράση τους. Αὐτό, δυστυχῶς, παρέμεινε ἀνέφικτο, παρ᾽ ὅλες τὶς μεσολαβήσεις καὶ τὶς συμφωνίες, προφορικὲς καὶ γραπτές. Σειρὰ ἀντικειμενικῶν, ἀλλὰ καὶ ὑποκειμενικῶν, δυσχερειῶν παρενεβάλλοντο καὶ ἀχρήστευαν τὰ συμφωνούμενα. Ἡ «Χ» ἦταν πάντα πρόθυμη γιὰ συνεργασία, χωρὶς νὰ θέτει ὅρους, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἦταν ἡ ἰσχυρότερη ὀργάνωση τῶν Ἀθηνῶν. Ζητοῦσε, ὡς μόνη προϋπόθεση τὴ μὴ μεταβολὴ τοῦ πολιτεύματος, δηλαδὴ τὴν μὴ παρεμβολὴ ἐμποδίων στὴν ἐπάνοδο τοῦ Βασιλέως, στοιχεῖο, βεβαίως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου συμφωνοῦσαν καὶ οἱ ἄλλες μὴ κομμουνιστικὲς ὀργανώσεις.

Ἄγγλοι στρατιῶτες ἐλέγχουν μιὰ ἀθηναϊκὴ λεωφόρο μὲ πολυβόλο τύπου «Βίκερς». (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

ΤΑ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

Τὸ ὅτι δὲν ἔγινε κατὰ τὰ ἔτη 1942 καὶ 1943, ἀπὸ πλευρᾶς Ἀντιστάσεως, εἶναι ὁπωσδήποτε καὶ αὐτὸ ἱστορικῶς ἐνδιαφέρον. Περισσότερο, ὡστόσο, ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν τὰ ὅσα ἔγιναν. Καί, πράγματι, κατὰ τὸ 1944 ἔγιναν πράγματα πολλὰ καὶ τραγικά. Αὐτὰ τὰ πυκνὰ καὶ συγκλονιστικὰ γεγονότα ἐκτίθενται στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν, κατὰ τὴ χρονολογικὴ ἐκτύλιξή τους, πάντοτε μὲ ἐπίκεντρο τὴ «Χ» καὶ τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα της. Κατὰ τὸ τελευταῖο αὐτὸ ἔτος τῆς Κατοχῆς, τὰ πράγματα γίνονται ἰδιαιτέρως δύσκολα, τόσο γιὰ τὴν Ὀργάνωση ὅσο καὶ γιὰ τὸν ἴδιο τὸν Ἀρχηγό.

Εἶναι μὲν ἐμφανές, ἀπὸ τὴν ὅλη τροπὴ τῶν πολεμικῶν ἐξελίξεων, ὅτι ἡ Ἀπελευθέρωση πλησιάζει, ἀλλὰ ἡ γενικότερη προοπτικὴ εἶναι δυσμενής. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δοκιμάζεται ποικιλοτρόπως. Ἤδη ὁ κατακτητὴς προεκάλεσε παντοῦ ἐρείπια καὶ κατέσπειρε τὴ Χώρα μὲ τάφους. Ἡ παραγωγή, ἡ οἰκονομία, ὁ ἐπισιτισμός, ἡ διοίκηση, τὰ πάντα ἔχουν ἐξαρθρωθεῖ. Πάνω ἀπὸ τὴ ρημαγμένη Ἑλλάδα πλανᾶται τὸ φάσμα τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, ἀφοῦ τὰ σχέδια τοῦ Κ.Κ.Ε., γιὰ καθυπόταξη ἢ σφαγὴ τῶν ἀντιφρονούντων, ἔχουν ἤδη τεθεῖ σὲ ἐφαρμογή. Οἱ Σύμμαχοι οὔτε τὴν πραγματικότητα θέλουν νὰ ἀντιληφθοῦν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν προοπτικὴ νὰ συλλάβουν. Ὅσα πράττουν καὶ ὅσα παραλείπουν, οὐσιαστικῶς περιπλέκουν τὶς καταστάσεις καὶ ἐπιτείνουν τοὺς κινδύνους. Καὶ ὁ ἑλληνικὸς πολιτικὸς κόσμος, ὅσος παρέμεινε στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖνος ποὺ μεταστάθμευσε στὴν Αἴγυπτο, στὴν πλειοψηφία του παραμένει διαιρεμένος, ὑστεροβούλως ἰδιοτελής, ἀνίσχυρος νὰ συνδράμει τὸν ἀγῶνα καὶ ἀνίκανος νὰ ἀναιρέσει τὸν ρυθμιστικὸ ρόλο τῆς ἀδίστακτης καὶ ἐγκληματικῆς μειοψηφίας τῶν κομμουνιστῶν.

Τὸ 1944 θὰ ἦταν περίοδος θυσιῶν καὶ μεγάλης δοκιμασίας γιὰ τὴ «Χ». Ἀλλά, βεβαίως, θὰ ἦταν καὶ περίοδος μοναδικῆς ἐθνικῆς προσφορᾶς. Τίποτε ἀπὸ τὰ ὅσα δραματικὰ συνέβησαν δὲν εὑρίσκετο ἐκτὸς τῶν προβλέψεων τοῦ Ἀρχηγείου. Ἀπὸ τὰ ὑπομνήματα Γρίβα, ἐκεῖνα ποὺ **ἀποδεδειγμένως ἐλήφθησαν** ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου, ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ αἱματηρὴ ἐξόρμηση τῶν κομμουνιστῶν πρὸς τὴν ἐξουσία εἶχεν ἐπακριβῶς προβλεφθεῖ. Δυστυχῶς, ὅμως, ὅ,τι εἶχε προταθεῖ ἐγκαίρως ὡς ἀνάσχεση τῆς ἐπιβουλῆς, παρεγνωρίσθη ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶχαν χρέος νὰ συνδράμουν.

Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθεῖ ὅτι οἱ Ἄγγλοι δὲν γνώριζαν ἢ ὅτι ἡ

νόμιμη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ἀγνοοῦσε τὰ δεδομένα στὴν Ἑλλάδα, καὶ τὶς πιθανὲς προεκτάσεις τους. Ὑπῆρχαν, πρὸς ἀμφότερες τὶς πλευρές, ἔγκαιρες ἐνημερώσεις. Μερικὲς ἀπὸ αὐτὲς προήρχοντο ἀπὸ τὴ «Χ» ἢ ἀφοροῦσαν καὶ τὴν «Χ». Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, προκειμένου νὰ ἔχει μία ἐγκυρότερη εἰκόνα, ὁ πρωθυπουργὸς Ἐμμ. Τσουδερὸς εἶχε ἀποστείλει (ἂς ἐπαναληφθεῖ) στὴν Ἑλλάδα ἔμπιστα πρόσωπα τῆς ἀπολύτου ἐπιλογῆς του, τοὺς Ἀντώνιον Ἀρφάνην («Κίμωνα») καὶ Ἀριστείδην Πηλαβάκην («Κρέοντα»), ὥστε νὰ παρακολουθοῦν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὶς ἐξελίξεις καὶ νὰ τοῦ ὑποβάλλουν κατατοπιστικὲς ἀναφορές. Τὴν 15ην Ἰανουαρίου 1944, ὁ «Κίμων» ὑπέβαλε μιὰ τέτοια ἔκθεση, ἐκτάσεως πολλῶν σελίδων. Στὸ κεφάλαιο **«Συνεργαζόμεναι στρατιωτικαὶ ὀργανώσεις»** ἡ 5η παράγραφος ἀναφέρεται στὴν «Χ» διὰ τῶν ἀκολούθων:

> *«Χ. - Ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας. Δύναμις ἐκ 2 1/2-3 χιλιάδων περίπου ἀνδρῶν, μὲ ἱκανὸν ἀριθμὸν κατωτέρων μονίμων τε καὶ ἐφέδρων (περίπου 250). Εἶναι καλῶς ὠργανωμένη, κατὰ ἀστυνομικὰ τμήματα, καὶ ἀρκετὰ ἐξωπλισμένη. Βασιλόφρων μετριοπαθής».*

Σημειωτέον, ὅτι ὅλα τὰ ἀνωτέρω διεβιβάσθησαν, μεταφρασμένα ἀγγλιστί, τὴν 24ην Ἰανουαρίου 1944, ἀπὸ τὸν πρέσβυ Ρ. Λῆπερ πρὸς τὸν Βρεταννὸν ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν Ἀντ. Ἤντεν, λόγῳ προφανῶς τῆς σημασίας τους. Τὴν 23ην Φεβρουαρίου 1944 ἡ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει βρεταννικὴ πρεσβεία ἀπέστειλε ἐνημερωτικὸ μνημόνιο πρὸς τὸ Λονδῖνο, μὲ ἀναφορὲς στὶς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις καὶ στὴ «Χ».

Οἱ Ἄγγλοι ἔπρεπε, ἀπὸ τοῦ δευτέρου τουλάχιστον ἔτους τῆς Κατοχῆς, νὰ γνώριζαν τὶς ἀπώτερες προθέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε., ἀφοῦ διέθεταν συνδέσμους, παρατηρητὲς καὶ κατασκόπους στὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα. Ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶχαν, σὲ ἀνώτατο μάλιστα ἐπίπεδο, ἐνημέρωση ἐπὶ τῶν συμβαινόντων καὶ μελλόντων νὰ συμβοῦν. Τὴν 7ην Μαρτίου 1944 ὁ Τσουδερὸς ἔγραφε πρὸς τὸν Τσώρτσιλ καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Τὸ ΕΑΜ δὲν εἶναι στρατιωτικὴ ὀργάνωσις, εἶναι πολιτικὴ ὀργάνωσις τῆς ὁποίας ἡ σπονδυλικὴ στήλη καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα εἶναι τὸ Κομμουνιστικὸν Κόμμα. Μετὰ τὴν ἀπόβασιν τῶν Συμμάχων εἰς τὴν Σικελίαν, ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ὅτι ὁ πόλεμος θὰ ἐτερματίζετο ταχέως, οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῆς ἐνέτειναν τὴν ἐπίθεσιν τοῦ ΕΛΑΣ ἐναντίον ὅλων τῶν ἕως τότε ὑπαρχουσῶν ἐθνικῶν ὁμάδων, διὰ νὰ τὰς ἐξοντώσουν καὶ τοιουτοτρόπως διὰ τῆς μονοπωλήσεως τοῦ ἀγῶνος νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐξουσίαν, διὰ τῆς βίας, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέ-*

ρωσιν. Οὕτω ὁ ΕΛΑΣ κατώρθωσε νὰ ἀφοπλίση τοὺς ἐθνικόφρονας ἀντάρτας, οἱ ὁποῖοι ἐξηκολούθησαν μόνον διὰ τῶν ἰδίων μέσων νὰ μάχωνται κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν Ἀξιωματικοὺς ὁ ΕΛΑΣ ἐφόνευσε μὲ τρόπον ξένον πρὸς τὰς ἑλληνικὰς συνηθείας».

Σαράντα μέρες μετὰ τὴν διατύπωση τῶν ἀνωτέρω, ἦλθεν ἡ ἀγρία καὶ ἐν ψυχρῷ δολοφονία τοῦ μαρτυρικοῦ Συνταγματάρχου Δημητρίου Ψαρροῦ, γιὰ νὰ ἀποδείξει τὴν ἀλήθεια ὅσων κατήγγελλεν ὁ Τσουδερός. Προηγήθησαν ἄλλα καὶ ἀκολούθησαν, βεβαίως, ἄλλα κακουργήματα τῶν κομμουνιστῶν σ' ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Γρίβας καὶ οἱ μαχηταί του, βρίσκονταν μονίμως στὸ στόχαστρο τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ.

Ὅσον ἐκάμπτετο ἡ Γερμανία καὶ προσήγγιζε ὁ χρόνος τῆς ἀπελευθερώσεως, τόσο καὶ πύκνωναν οἱ ἀναφορὲς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου, μὲ τὶς ὁποῖες ἐκρούετο κώδων κινδύνου γιὰ ὅσα, προφανέστατα, ἐπρόκειτο νὰ διαδραματισθοῦν μετὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν κατακτητῶν. Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἀναφορές του πρὸς τὸν πρωθυπουργὸ Τσουδερό, ὁ Ἀντώνιος Ἀρφάνης («Κίμων») παραθέτει τὶς ἀπόψεις ἀξιωματικοῦ μὲ τὸν ὁποῖο συνομίλησε. Ὡς ἐπικεφαλίδα προτάσσει, ἰδιογράφως τὸ ἑξῆς: **«Ἀπόψεις σπουδαιοτέρου τῶν ἓξ (6) ἐπὶ τῆς καταστάσεως»**. Στὸ τέλος ὑπογράφει, βεβαίως, μὲ τὸ ψευδώνυμο «Κίμων». Κάτωθι τῆς ὑπογραφῆς αὐτῆς τοῦ ἐμπίστου ἀπεσταλμένου του, ὁ Ἕλλην πρωθυπουργὸς σημειώνει, καὶ αὐτὸς ἰδιογράφως, τὰ ἀκόλουθα: **«Προφανῶς τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἑνὸς ἐκ τῶν 6 Συνταγματαρχῶν»**.

Ὑπάρχουν ἰσχυροὶ λόγοι νὰ πιστεύεται ὅτι οἱ ἀπόψεις ποὺ ἐξέθεσε στὴν ἀναφορά του ὁ Ἀρφάνης ἀνήκουν στὸν Ἀρχηγὸ τῆς «Χ», Ἀντισυνταγματάρχη Γ. Γρίβα. Κατ' ἀρχήν, βεβαίως, ὁ Γρίβας ἀνῆκε στὸ ἐπιτελεῖο τῶν «Ἕξ», ποὺ προοριζόταν νὰ διαδεχθεῖ τὸν Ι. Τσιγάντε. Ὕστερα, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» εἶχε στὴν Ἀθήνα μυστικὲς συναντήσεις μὲ τὸ «δίδυμο» τῶν ἀπεσταλμένων Τσουδεροῦ, Ἀρφάνη καὶ Πηλαβάκη («Κρέοντα»). Μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους, μὲ τοὺς ὁποίους εἶχαν ἐπαφὲς οἱ δύο, ὅπως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος καὶ ὁ δημοσιογράφος Ἀχιλλεὺς Κύρου, εἰσηγοῦντο ἐντόνως νὰ ὑπάρξει κάθε ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸν Γρίβα, ὡς τὸν προέχοντα τῆς ἐπιτελικῆς ὁμάδος τῶν ἀξιωματικῶν. Δὲν εἶναι, τέλος, μικρότερης σημασίας τὸ ὅτι σὲ ἀπόψεις ποὺ παρέθετε στὸ ἔγγραφό του ὁ Ἀρφάνης, συμπίπτουν ἐντυπωσιακῶς μὲ ἐκεῖνες ποὺ διετύπωνε, σὲ ἄλλες εὐκαιρίες, ὁ Γρίβας. Ἐν πάση περιπτώσει, ἰδοὺ τί ἔγραφε πρὸς τὸν Τσουδερὸ ὁ «Κίμων»:

«Ὡμίλησε γενικὰ μὲ ἀπαισιοδοξίαν ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἐξέλιξίν της. Ὅτι αἱ ὑφιστάμεναι ἐθνικαὶ ὀργανώσεις δὲν ἔτυχον

προσοχῆς καὶ ἐνισχύσεως ἐνῷ αὕτη παρεσχέθη ἀμέριστος εἰς τοὺς κομμουνιστάς. Συνέπεια εἶναι ἡ πλήρης ἐπικράτησίς των εἰς τὴν ὕπαιθρον. Στηριζόμενος εἰς προσωπικὴν ἀντίληψιν ἣν ἐσχημάτισε κατὰ τὴν διάρκειαν ταξειδίου εἰς Πελοπόννησον περὶ τὸ τέλος Σεπτεμβρίου 1943 λέγει ὅτι αἱ πεποιθήσεις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χερσονήσου δὲν ἔχουν μεταβληθῆ, ἀλλ' ὅτι οὗτος δὲν τολμᾷ νὰ ἐκφρασθῆ

Λίγο πρὶν πέσουν οἱ μοιραῖοι πυροβολισμοὶ τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944. Οἱ ἀστυνομικοὶ ἔχουν τὸ δάκτυλο στὴ σκανδάλη, διότι προηγήθησαν πυρὰ τῶν κομμουνιστῶν. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

διότι εἶναι ἐκτεθειμένος ἀνυπεράσπιστος εἰς τὴν τρομοκρατίαν τοῦ ΕΑΜ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει κατὰ τὴν γνώμην του καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα.

»Ὅσον ἀφορᾶ τὴν κατάστασιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἥτις, ὡς λέγει, ἀποτελεῖ τὴν κλεῖδα, φρονεῖ ὅτι αὕτη ἐγκυμονεῖ σοβαρωτάτους κινδύνους. Διαβλέπει δὲ τριπλῆν ἀπειλὴν διασαλεύσεως τῆς τάξεως.

»1. Τὴν ἐκ τοῦ ΕΑΜ προερχομένην. Εἶναι βέβαιον ὅτι ὅσοι πατριῶται κατὰ καιροὺς προσῆλθον εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὀργάνωσιν ἀναβλέπουν ἤδη μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τῶν πραγματικῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεών της καὶ ἀποσύρονται. Ἡ διαρροὴ δὲ αὕτη θὰ ἐνταθῆ ἔτι περισσότερον τὴν στιγμὴν τῆς ἀπελευθερώσεως. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει μεγάλην σημασίαν. Διότι οἱ συγκροτοῦντες τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ ΕΑΜ φανατικοὶ καὶ ἀποφασισμένοι κομμουνισταί, ἔστω καὶ ἂν ἀποτελοῦν τὰ 25% τοῦ ὅλου ἀριθ. τῶν μελῶν, θὰ ἐπιδιώξουν διὰ παντὸς μέσου καὶ πάσῃ θυσίᾳ, τὴν κατάληψιν τῆς ἀρχῆς.

»2. Φρονεῖ ὅτι ἡ ἐδῶ δημοκρατικο-Πλαστηρικὴ ὀργάνωσις ΕΔΕΣ θὰ προσπαθήσῃ ἐπίσης τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσίαν.

»3. Φρονεῖ τέλος ὅτι ὁ Πάγκαλος –ὃν ἐχαρακτήρισεν ὡς παράφρονα– καὶ οἱ περὶ αὐτὸν μὲ τὴν ὑποστήριξιν τῶν Ταγμ. Ἀσφαλείας θὰ δημιουργήσουν ἀσφαλῶς ταραχὰς καὶ ἀνωμαλίαν.

»Λαμβανομένων ὑπ᾽ ὄψιν τῶν ἀνωτέρω δεδομένων, ἔχει τὴν γνώμην **ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφευχθοῦν ἐν Ἀθήναις αἱματηρὰ γεγονότα**, δοθέντος ὅτι ὅλαι αἱ ἐθνικαὶ ὀργανώσεις καὶ οἱ νομοταγεῖς πολῖται καὶ στρατιῶται θ᾽ ἀντιταχθοῦν καὶ αὐτοὶ διὰ τῶν ὅπλων κατὰ πάσης βιαίας λύσεως. Ἐτόνισεν ὅτι ὁ ἴδιος ἔστω καὶ μόνος θὰ πολεμήσῃ μὲ τὰ εἰς τὴν διάθεσίν του μέσα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναρχίας.

»Τὴν εὐθύνην διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς σημερινῆς καταστάσεως ἐπιρρίπτει:

»Πρῶτον εἰς τοὺς πολιτικούς. Οὗτοι εἶναι ἐκτὸς πάσης πραγματικότητος (ἀνέφερε χαρακτηριστικῶς ἀντιλήψεις Γ. ἐπὶ τῆς καταστάσεως). Εἶναι ἀπησχολημένοι μὲ τὰς παρελθοντολογικάς των συζητήσεις καὶ τὸ μόνον ποὺ τοὺς συγκινεῖ κάπως εἶναι ἴσως τὸ πολιτειακόν. Οὐδὲν ἔπραξαν διὰ τὴν καθοδήγησιν τοῦ λαοῦ καὶ ἔχουν τελείως ἀποξενωθῆ ἀπὸ αὐτόν.

»Δεύτερον ἔν τινι μέτρῳ εἰς τὴν Κυβέρν. τοῦ ἐξωτ. Δὲν ἔδωσε κατευθύνσεις, ὡς ἔδει, καίτοι ἦτο ἡ μόνη Ἑλληνικὴ ἀρχὴ ἥτις εἶχε

κῦρος καὶ ἐπιβολὴν καὶ εἰς τὰ κελεύσματα τῆς ὁποίας οἱ Ἕλληνες θὰ ἐπειθάρχουν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀπεγοήτευσε πολλοὺς καὶ ἔδωσε ἀφορμὴν εἰς κριτικὴν εἰς βάρος της. Ἐπαναλαμβάνει ὅτι ὡς ἐδημιουργήθη ἡ κατάστασις, δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ ἀποφευχθῆ ἡ αἱματηρὰ ρῆξις. Καὶ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέχει εἶναι ἡ μετὰ τὴν ρῆξιν ταχεῖα ἐμπέδωσις τῆς τάξεως. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τονίζει ὅτι ὅσον ἀφορᾶ τὴν παγίωσιν τῆς τάξεως καὶ τὴν ἐπικράτησιν τὴν στιγμὴν ἐκείνην τῶν ὑγιῶν καὶ νομιμοφρόνων στοιχείων τὴν ἱστορικὴν εὐθύνην φέρει ἀπολύτως ἡ Κυβέρνησις τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

»Δύο λύσεις ὑπάρχουν καὶ ἀπὸ αὐτὴν μόνον δύνανται νὰ προέλθουν:

»1. Νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν τήρησίν της ὁ Ἄγγλος Δ/τὴς τῶν ἀποβατ. στρατευμάτων. Εἰς παρατήρησιν ὅτι τοῦτο θὰ ἔθιγεν ἴσως τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, ἀπήντησεν ὅτι εὑρίσκει ὀρθὴν τὴν παρατήρησιν ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι λεπτὸν καὶ ὅτι ἐναπόκειται εἰς τὴν Κυβέρνησιν ν᾽ ἀποφασίσῃ.

»2. Εἰς ἣν περίπτωσιν ἀπεκρούετο ἡ πρώτη λύσις, νὰ ἐξουσιοδοτηθοῦν ἐκ μέρους τῆς ἔξω Κυβερνήσεως ἐγκαίρως, δηλαδὴ ἕνα ἢ

Τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη, ὅπου οἱ ἔγκλειστοι πρόβαλαν σθεναρὴ καὶ ἄκαμπτη ἀντίσταση στὶς ἐφόδους τοῦ ΕΛΑΣ. Μὲ τὸν ἀγῶνα καὶ τὴ θυσία τους ἔστησαν ἀκατάλυτο Μνημεῖο Ἀνδρείας!

δύο μῆνας τουλάχιστον πρὸ πάσης ἐπιχειρήσεως, δύο ἢ τρία πρόσωπα ἐν Ἀθήναις νὰ τὴν ἐκπροσωπήσουν ἐδῶ καὶ νὰ ἀναλάβουν τὴν ἐπιβολὴν τῆς τάξεως μέχρι τῆς ἀφίξεώς της. Περὶ τὰ πρόσωπα, ταῦτα, ἐφ' ὅσον θὰ εἶχον τοιαύτην ἔγγραφον ἐντολήν, θὰ συνεσπειροῦντο ὁπωσδήποτε αἱ ὑφιστάμεναι ἐθν. ὀργανώσεις καὶ τὰ Σώματα Ἀσφαλείας. Εἰς τὴν δευτέραν αὐτὴν περίπτωσιν φρονεῖ ὅτι ἡ ΕΔΕΣ δὲν θὰ ἐπειθάρχει ἴσως, ἐνῶ θὰ ἐπειθάρχει εἰς τὴν πρώτην. Ὅτι ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων βαίνει καλῶς κ.λπ., ὅτι ὁ ἴδιος εὑρίσκεται εἰς στενὴν ἐπαφὴν μὲ τὸν Β. καὶ ὅτι δὲν ἀρκοῦν ὅμως αἱ ἐλπίδες ὅτι θὰ ἐπικρατήσῃ ὁ πατριωτισμός, χρειάζεται καὶ λογικὴ καὶ ρεαλιστικὴ ἀντιμετώπισις τῆς ὑφισταμένης πραγματικότητος.

»Διὰ τὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα κ.λπ. διὰ τὴν Μακεδ. κτλ. διὰ τὸν Βασ. κλπ.».

Οἱ φόβοι ποὺ κατὰ καιροὺς ἐξέφραζε ἡ «Χ» γιὰ τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐπέφεραν οἱ σχεδιασμοὶ τῶν κομμουνιστῶν, δὲν εἶχαν σχέση μὲ κανένα αἴσθημα φιλοτομαρισμοῦ. Οἱ Χῖτες βρίσκονταν ἤδη στὸ «κλαρί» καί, ἰδίως ἀπὸ τὸ 1944, ἄρχισαν νὰ πληρώνουν μὲ φόρο αἵματος τὴν πατριωτικὴ δράση καὶ τὶς ἐθνικὲς προθέσεις τους. Ἄλλωστε, μιὰ μεγάλη κηλῖδα αἵματος ἁπλώνεται πάνω ἀπὸ τὸ τελευταῖο ἔτος τῆς Κατοχῆς.

Μπροστὰ στοὺς θανασίμους κινδύνους ποὺ ἀντιμετώπιζαν, ἀπὸ πλευρᾶς τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν κομμουνιστῶν, τὰ μέλη τῆς «Χ» –ὅσα τουλάχιστον εἶχαν ἔντονη δράση καὶ εἶχαν ἐπισημανθεῖ– ἦσαν ὑποχρεωμένα, συμφώνως ἄλλωστε καὶ πρὸς τὶς ὁδηγίες τοῦ Ἀρχηγείου, νὰ μὴ διαμένουν στὰ σπίτια τους, νὰ λαμβάνουν μέτρα ἀσφαλείας κατὰ τὶς μετακινήσεις τους, νὰ ἀποκρύπτουν ἐπιμελῶς τὸν ὁπλισμό τους κ.λπ. Ἀλλά, βεβαίως, εἶναι ἀνέφικτη ἡ ἀπόλυτη ἀσφάλεια στοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνες. Καί, πολὺ περισσότερο, ἦταν τότε, σὲ μιὰ Ἀθήνα ποὺ εἶχε μεταβληθεῖ σὲ πεδίο καθημερινοῦ κινδύνου καὶ θανάτου. Καταδικάζουν, ἀπάγουν, ἐκτελοῦν οἱ Γερμανοί, ποὺ ἀκόμη στὸ ψυχορράγημά τους εἶναι ἐπικίνδυνοι. Οἱ ὕαινες τῆς ΟΠΛΑ ἐνεδρεύουν παντοῦ. Στοὺς καταλόγους προγραφῶν, οἱ μαχητὲς τῆς «Χ» ἔχουν τὸ πικρὸ προνόμιο νὰ εἶναι πρῶτοι.

Τὸν Μάιο 1944 ἐδολοφονήθησαν –ἐκτὸς τῶν ἄλλων– οἱ Χῖτες Ἠλίας Περδίκης καὶ Ἀνδρέας Σχίζας. Τὴν 19.6.1946 ἐξεδικάσθη ἡ ὑπόθεση τῆς δολοφονίας, μὲ τέσσερες κομμουνιστὲς κατηγορουμένους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ διαβόητη «καπετάνισσα Χρυσούλα». Κατεδικάσθησαν εἰς θάνα-

τον καὶ ἰσόβια. Κατὰ τὴν ἀγόρευσή του ὁ Εἰσαγγελεὺς εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς, ἀπαντῶν στὶς συκοφαντίες τῆς ὑπερασπίσεως ποὺ εἶχαν ἀκουσθεῖ στὴν αἴθουσα τοῦ Κακουργιοδικείου κατὰ τῶν Χιτῶν:

«Ὅσον ἀφορᾶ τὴν ὀργάνωσιν "Χ", εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τονίσω, ὅτι ἐπεδείξατο ἐθνικὴν δρᾶσιν διεξαγαγοῦσα καθαρῶς ἀντι-

Παντοῦ συνθήματα τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐνέδρες θανάτου. Σὲ μιὰ γωνιὰ ἀθηναϊκοῦ δρόμου δύο μαχητὲς προσπαθοῦν νὰ ἀμυνθοῦν κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

κομμουνιστικὸν ἀγῶνα καὶ πολεμήσασα κατὰ τῶν κατακτητῶν, σύμφωνα μὲ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ ἀρχηγοῦ της».

Καὶ ὁ συνήγορος τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς Κ. Εὐσταθόπουλος, κατὰ τὴν μακρὰ ἀγόρευσή του, εἶπε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ἐρρίφθη ἐκ μέρους τῆς ὑπερασπίσεως, ὑπὸ τύπον δῆθεν ἐρωτήματος, τὸ δηλητήριον, ἂν οἱ Χῖτες ἔφερον γερμανικὴν στολὴν καὶ εἰς τὴν ἐπαίσχυντον ταύτην ἐρώτησιν ἀπαντῶμεν, ὅτι εἶναι πλέον κοινῶς καὶ διεθνῶς παραδεδεγμένον ὅτι οἱ Χῖτες μόνον ἐθνικὰς ὑπηρεσίας προσέφερον εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς τεταραγμένης περιόδου καὶ ἐξακολουθοῦν εἰσέτι. Ἐκεῖνοι δὲ ποὺ ἔφερον καὶ γερμανικάς, καὶ ἰταλικάς, καὶ βουλγαρικὰς στολὰς καὶ ποὺ συνειργάσθησαν στενώτατα μὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀπαισίους ἐχθροὺς καὶ ἐξακολουθοῦν εἰσέτι νὰ συνεργάζωνται μὲ τοὺς τελευταίους, εἶναι οἱ περίφημοι λαοκράτες μας. Καταβάλλονται πανταχόθεν ὑπεράνθρωποι προσπάθειαι διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ τόσον πληγέντος καὶ ἐξουθενωμένου Ἔθνους μας, ἀπὸ τὰ αἱματοβαμμένα χέρια τῶν ἀπαισίων αὐτῶν κακούργων, πλὴν δὲν θὰ ἔχωμεν τελεσφόρα ἀποτελέσματα, ἂν δὲν πέσῃ ἀμείλικτος ὁ πέλεκυς τῆς Δικαιοσύνης ἐναντίον τῶν ἀπαισίων αὐτῶν τεράτων, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ καρκίνωμα τῆς Ἑλλάδος μας».*

Ἂς ἐδολοφονοῦντο καὶ ἂς κινδύνευαν οἱ Χῖτες. Ἡ Ὀργάνωση, ὑπὸ τὴ χαλύβδινη ἀρχηγία τοῦ Γρίβα, δὲν ἐκλονίζετο. Συνέχιζε τὴν πολύπλευρη δράση της. Μιὰ ἀπὸ τὶς κύριες προσπάθειές της ἦταν νὰ κατορθωθεῖ, ἐπὶ τέλους, ὁ συντονισμὸς τῆς δράσεως ὅλων τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων. Σὲ ὅλες τὶς σχετικὲς συνεννοήσεις ἡ «Χ» διαδραμάτιζε πρωταγωνιστικὸ ρόλο. Δὲν ὑφήρπαζε ἀθεμίτως αὐτὸν τὸν ρόλο. Τῆς τὸν ἀναγνώριζαν ὅλες σχεδὸν οἱ ἄλλες ὀργανώσεις. Τὴν 8.4.1944, ὁ Παναγιώτης Σιφναῖος, σημαίνουσα προσωπικότητα στὶς ἐξελίξεις τῆς ἐποχῆς, ἀπηύθυνε ἀπὸ τὸ Κάϊρο, ἐκ μέρους τῶν Ὁμοσπόνδων Ὀργανώσεων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ἕνα σημαντικὸ ὑπόμνημα πρὸς τὴν ἀπεσπασμένη στὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ἀγγλικὴ διπλωματικὴ ἀντιπροσωπεία. Σ' αὐτὸ τὸ κείμενο περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἀκόλουθα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν καὶ τὴν «Χ»:

> *«Ἔχουσαι τὴν βοήθειαν τοῦ Συμμαχικοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς, αἱ Ἐθνικαὶ Ὀργανώσεις θὰ ἠδύναντο εὐκόλως, καὶ δύνανται εἰσέτι ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, νὰ συγκροτήσουν ὁμάδας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ νὰ παρατάξουν δυνάμεις ἀσυγκρίτως ἀνωτέρας, τόσον ποιοτικῶς ὅσον καὶ ἀριθμητικῶς, τῶν ὑφισταμένων δυνάμεων τοῦ ΕΑΜ, χωρὶς τοῦτο νὰ συνεπάγεται ὑποχρεωτικῶς τὴν διάλυσιν τοῦ ΕΑΜ.*
>
> *»Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ ἐξυπηρετεῖτο καλλίτερον, τόσον ὁ συμμαχικὸς σκοπός, ὅσον καὶ ἡ ἑλληνικὴ ὕπαιθρος θὰ ὑπέφερεν ὀλιγώτερον. Περαιτέρω, τὰ ὡς ἄνω θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τερματίσουν τὸ στρατιωτικὸν μονοπώλιον τοῦ ΕΑΜ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν πηγὴν παντὸς ἐκβιασμοῦ, ὁ ὁποῖος ἤρξατο πρὸ ἔτους καὶ ἔχει ὁδηγήσει εἰς τὸ παρὸν ἀδιέξοδον.*
>
> *»Αἱ ὡς ἄνω προτάσεις ὑπεβλήθησαν ἤδη πρὸς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς, διὰ τῶν ὑπομνημάτων ἀπὸ Μαΐου μέχρι Σεπτεμβρίου 1943, τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν διὰ τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Σεπτεμβρίου 1943, τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη ἀπὸ τὴν Ὀργάνωσιν "Χ" καὶ ἐπίσης ἐκ μέρους πολλῶν ἄλλων πηγῶν».*

Ἀποδεικνύεται, λοιπόν, ὅτι καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ὀργανώσεων τοῦ μὴ κομμουνιστικοῦ χώρου, ὄχι μόνο... γνώριζαν τὴν «Χ», ἀλλὰ καὶ ἀναγνώριζαν τὴν ἰσχὺ καὶ τὸ κῦρος της.

Οἱ Ἄγγλοι, ὅμως, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπηυθύνοντο τὰ μεμονωμένα καὶ τὰ συλλογικὰ ὑπομνήματα τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων, ἐνῶ ἀρχικῶς ἔδειχναν κατανόηση καὶ προθυμία συνεργασίας, στὴ συνέχεια... λησμονοῦσαν καὶ διέκοπταν τὴν ἐπαφή, πρᾶγμα βεβαίως ποὺ δὲν συνέβαινε στὶς σχέσεις μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Ὁ Γρίβας ἐκφράζει, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὴν γνώμη ὅτι ἡ ἀποτυχία αὐτῆς τῆς προσπαθείας ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι διάφορα πρόσωπα τῶν ἀγγλικῶν μυστικῶν ὑπηρεσιῶν ἐπηρεάζοντο ἀπὸ τὸ ΕΑΜ, στὸ ὁποῖο ἦσαν διαπιστευμένα. Πέραν αὐτοῦ, διετύπωνε μετὰ τὸν Πόλεμον καὶ τὴν ὑποψία ὅτι ἴσως ἐπρόκειτο γιὰ σκόπιμη πολιτική, *«ὥστε ἡ Ἑλλάς, σπαρασσομένη, νὰ μὴ δύναται νὰ διεκδικήσῃ εἰς τὸ ἀκέραιον τὰς ἐθνικάς της ἀξιώσεις».*

Ἡ «Χ» εἶχε πλήρη συνεργασία μὲ τὴν ὀργάνωση ΡΑΝ, ἡ ὁποία εἶχεν ἀρχηγὸ τὸν Στρατηγὸ Κ. Βεντήρη καὶ ὑπαρχηγὸ τὸν Στρατηγὸ Π. Σπηλιωτόπουλο. Ἀμφότεροι οἱ Στρατηγοὶ ἐπρόκειτο νὰ ἔχουν πρωταγωνιστικὸ ρόλο κατὰ τὶς μεταπελευθερωτικὲς ἐξελίξεις. Μὲ πρωτόκολλο ποὺ ὑπεγράφη τὴν 8η Ἀπριλίου 1944, οἱ δυὸ αὐτὲς ὀργανώσεις, ποὺ ἦσαν καὶ οἱ ἰσχυρότερες στὴν Ἀθήνα, ἑνοποιήθηκαν. Τὴ στρατιωτικὴ διοίκησή τους ἀνέλαβε ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Γρίβας καὶ τὴν ἐκπροσώπησή τους ὁ Στρατηγὸς Βεντήρης. Τὸ πλῆρες κείμενο τοῦ πρωτοκόλλου εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

> *«Ι. Κοινῇ ἀποφάσει τῶν Ὀργανώσεων ΡΑΝ καὶ "Χ" ἑνοποιεῖται*

ἡ διοίκησις τῶν μαχίμων δυνάμεών των διὰ κοινὴν ἐκπαίδευσιν καὶ δρᾶσιν. Κατὰ τὰ λοιπὰ (ἐσωτερικὴ διοίκησις, ἐφοδιασμός, στρατολογία κ.λπ.) ἀμφότεραι αἱ ὡς ἄνω Ὀργανώσεις τηροῦσι πλήρη τὴν αὐτοτέλειάν των.

»ΙΙ. Πρὸς τοῦτο: α) Ὁρίζεται διοικητὴς τῶν μαχίμων τμημάτων ὁ Ἀντ/ρχης Γρίβας, μὲ πλήρη δικαιοδοσίαν ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τακτικὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν. β) Θὰ βοηθῆται ὁ ἀνωτέρω Διοικητής, ὑπὸ Ἐπιτελείου, ἀποτελουμένου ἐξ Ἀξιωματικῶν ἀμφοτέρων τῶν Ὀργανώσεων. Τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦτο, περιωρισμένης συνθέσεως, θὰ περιλαμβάνῃ Ιον καὶ ΙΙΙον Γραφεῖα.

»ΙΙΙ. Τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου ἐνεργείας ἀναθέτομεν εἰς τὸν Ἀντ/ρχην Γρίβαν.

»IV. Ὁ κίνδυνος, τὸν ὁποῖον διατρέχει ἡ Πατρὶς ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἀξιωματικούς μας πνεῦμα ἐξαιρετικῆς δραστηριότητος καὶ ζήλου καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατασσομένων.

8/4/1944

Διὰ τὴν ΡΑΝ	*Διὰ τὴν "Χ"*
Κ. ΒΕΝΤΗΡΗΣ	*Γ. ΓΡΙΒΑΣ».*

Ἡ συνεργασία ποὺ καθιέρωνε τὸ ἀνωτέρω πρωτόκολλο συνεχίσθη ἀπρόσκοπτη μέχρι τῶν παραμονῶν τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ συγκεκριμένως μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ διορισμοῦ τοῦ Στρατηγοῦ Π. Σπηλιωτοπούλου ὡς Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ἀττικῆς. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ «Χ» καὶ ἡ ΡΑΝ ἀπέκτησαν αὐτονομία, ἀλλὰ ἀμφότερες ὑπήγοντο τοῦ λοιποῦ στὴν Στρατιωτικὴ Διοίκηση, δηλαδὴ στὴν ἀναμενόμενη νὰ ἐπανέλθει καὶ ἐγκατασταθεῖ στὴν Ἀθήνα κυβέρνηση τοῦ Γεωργίου Παπανδρέου. Πάντως, συνεργασία μεταξὺ τῶν δύο ὀργανώσεων προϋπῆρχε, ἤδη ἀπὸ τοῦ 1943, ὅπως ἀποδεικνύει καὶ τὸ ἀναφερθὲν εἰς τὰ προηγούμενα ὑπόμνημα Γρίβα πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Ἡ «Χ», ἡ ΡΑΝ καὶ οἱ ἄλλες ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις δὲν ἀντιμετώπιζαν –πρὸ τῆς Ἀπελευθερώσεως καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτὴν– μόνο τοὺς συκοφαντικοὺς ὀχετοὺς τοῦ κομμουνισμοῦ ἀλλὰ καὶ κατηγορητήρια ἀπὸ πλευρᾶς τῆς «Δεξιᾶς». Περὶ τὸ τέλος Μαΐου 1946 συνεζητήθη στὴ Βουλὴ τὸ στρατιωτικὸν θέμα. Κατὰ τὴ συζήτηση, ὁ στρατηγὸς Θ. Μανέτας κατεφέρθη κατὰ τῆς ΡΑΝ καὶ τῶν ἀρχηγῶν της, λέγων ὅτι ἡ Ὀργάνωση εἶχε πολιτικὲς καὶ ὄχι ἐθνικὲς ἐπιδιώξεις καὶ ὅτι καὶ τότε –τὸ 1946– ἀπειλοῦσε, ἀργὰ ἢ γρήγορα, νὰ προκαλέσει τὴ διάλυση τοῦ Στρατεύματος. Αὐτὰ τὰ ἐξωπραγματικὰ σχολίασε, στίς 31.6. 946, ἡ «**Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν**», ὑπὸ

τοὺς τίτλους **«Οἱ κινηματίαι ὁμιλοῦν περὶ Κινημάτων. Τὸ Στρατιωτικὸν εἰς τὴν Βουλήν. Τί ἦτο πράγματι ἡ ΡΑΝ»**. Κατ' ἀρχὴν διευκρινίζεται ὅτι ἡ ΡΑΝ εἶχε διαλυθεῖ πρὸ πολλοῦ, ἐκπληρώσασα τὴν ἀποστολή της κατὰ τὴν Κατοχή. Στὴ συνέχεια τὸ σχόλιο –προδήλως γραμμένο διὰ τῆς γραφίδος Γρίβα– ἀνέφερε τὰ ἀκόλουθα:

«Ὡς πρὸς τὴν δρᾶσιν τῆς ΡΑΝ, τὴν ὁποίαν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ

Τραυματίας ἀπὸ τὰ πυρὰ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὴν διάρκεια τῶν Δεκεβριανῶν. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

γνωρίζωμεν καλύτερον τοῦ στρατηγοῦ, αὐτὴ ὑπῆρξε καθαρῶς ἐθνική, ἄνευ οὐδεμιᾶς κομματικῆς ἐπιδιώξεως. Οἱ γενναῖοι ἀξιωματικοὶ καὶ πολῖται, οἱ ἀνήκοντες ἄλλοτε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ταύτην, προσέφεραν πολλαπλᾶς ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, μὲ θύματα, τὰς ὁποίας μόνον ὁ στρατηγὸς καὶ μερικοὶ ἄλλοι θέλουν νὰ ἀγνοήσουν. Ὡς πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς PAN, οὗτοι ἀποτελοῦν σήμερον κοσμήματα διὰ τὸ στράτευμα. Ὁ μὲν στρατηγὸς Βεντήρης εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος διωργάνωσε τὸν διαλελυμένον στρατὸν τῆς Μ. Ἀνατολῆς, ὥστε οὗτος νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν δόξαν τοῦ Ρίμινι. Ὁ στρατηγὸς Σπηλιωτόπουλος εἶναι ὁ ἔνδοξος διοικητὴς τῆς ἐπικῆς XY μεραρχίας, ἡ ὁποία ἐδοξάσθη εἰς τοὺς σκληροὺς ἀγῶνας περὶ τὴν Κλεισούραν, εἶναι ἐκεῖνος, εἰς τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ἐνεργητικότητα τοῦ ὁποίου ἀπέτυχον τὰ κομμουνιστικὰ σχέδια καταλήψεως τῆς ἀρχῆς μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1944».

Τόσο κατὰ τὴ φάση τῆς ἑνοποιήσεώς τους, ὅσο καὶ μετὰ τὴν Κατοχή, οἱ ἡγήτορες τῆς «Χ» καὶ τῆς PAN διατηροῦσαν σχέσεις σεβασμοῦ καὶ ἀλληλοϋποστηρίξεως. Τὸν Μάϊο 1944, στὸ Συνέδριο τοῦ Λιβάνου, τὴ «Χ» ἀντιπροσώπευσε ὁ Στρατηγὸς Κ. Βεντήρης, μὲ γραπτὴ ἐξουσιοδότηση τοῦ Γρίβα. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» εἶχεν ἐξ ἀρχῆς ἐπιφυλάξεις γιὰ τὴν εἰλικρίνεια καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς «ἐθνικῆς ἑνότητος», στὴν ὁποία δῆθεν ἀπέβλεψε τὸ Συνέδριο. Ἐδικαιώθη στοὺς φόβους του. Μάλιστα, μετὰ τὴν Ἀπελευθέρωση, στὴν ἀρθρογραφία του ἀπὸ τὶς στῆλες τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν», μιλοῦσε γιὰ **«ἀλησμόνητη φάρσα τοῦ Λιβάνου»** καὶ γιὰ **«πολιτικὴν ἀθλιότητα καὶ ἀπάτην»** ποὺ ἐπεχειρήθη ἐκεῖ. Γιὰ τὴ συνεργασία μεταξὺ «Χ» καὶ PAN, ἀλλὰ καὶ μὲ τὶς ἄλλες ὀργανώσεις, ὅπως καὶ γιὰ τὴν ἐκπροσώπηση στὸ Συνέδριο τοῦ Λιβάνου, εἶναι διαφωτιστικὸ τὸ ἀκόλουθο ἔγγραφο τοῦ Στρατηγοῦ Βεντήρη:

«ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος Ἀντιστράτηγος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΕΝΤΗΡΗΣ

ΒΕΒΑΙΩ, ὅτι,

Ι. Ὁ ἀντ/άρχης κ. Γ. Γρίβας ὡς ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Στρατιωτικῆς ὀργανώσεως "Χ" κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς συνειργάζετο στενῶς μετ᾽ ἐμοῦ ὡς ἀρχηγοῦ τῆς Στρατιωτικῆς ὀργανώσεως "PAN".

ΙΙ. Μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων "Χ", PAN, ΕΔΕΣ, κ.λπ. καὶ τοῦ Ἄγγλου λοχαγοῦ Ντὸν ὑπεγράφη πρωτόκολλον ὑποβληθὲν εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Στρατηγεῖον πρὸς ἔγκρισιν καὶ τὸ ὁποῖον διελάμβανε τὰ

κάτωθι:

1) Αἱ ἀνωτέρω Ὀργανώσεις νὰ βοηθήσωσι οἱανδήποτε συμμαχικὴν δύναμιν εἰσβολῆς.

2) Νὰ ἐμποδίσωσι πράξεις σαμποτάζ ἐκ μέρους τοῦ ἐχθροῦ.

3) Νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν ὑποχωρούντων ἐχθρικῶν στρατευ-

Ἀνατινάξεις καὶ πυρπολήσεις στὴν Ἀθήνα, κυρίαρχο χαρακτηριστικὸ τῶν Δεκεμβριανῶν. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

μάτων καὶ νὰ προστατεύσωσι καὶ φρουρήσωσι τὴν πόλιν εὐθὺς ὡς ἐκκενωθῇ καὶ μέχρις ἀφίξεως τῶν Συμμαχικῶν στρατευμάτων.

4) Νὰ θέσωσι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν συμμάχων μετὰ τὴν κατοχὴν ὁλόκληρον τὴν ἔνοπλον δύναμιν ἣν διέθετον αἱ ὀργανώσεις.

5) Νὰ ὀργανώσωσι ὑπηρεσίαν πληροφοριῶν.

6) Νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς ὡς ὑπάτην ἀρχὴν διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ κατεύθυνσιν τοῦ ἀγῶνος καὶ νὰ ὁρκισθῶσι ὑπακοὴν εἰς οἱανδήποτε διαταγήν.

III. Εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Λιβάνου, εἰς ὃ μετέβην ὡς ἐκπρόσωπος Ἐθνικῶν ὀργανώσεων ἐν τῇ κατεχομένῃ Ἑλλάδι, ἐξεπροσώπησα καὶ τὴν Στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν "Χ" κατόπιν συμφωνίας καὶ σχετικῆς ἐξουσιοδοτήσεως παρασχεθείσης μοὶ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἀντ/ἀρχου κ. Γ. Γρίβα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουνίου 1947

Ο ΒΕΒΑΙΩΝ
Κ. ΒΕΝΤΗΡΗΣ».

Ἔγινε, εἰς τὰ προηγούμενα, λόγος περὶ ἀποστολῆς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἑκατὸν καὶ πλέον ἀξιωματικῶν τῆς «Χ», ποὺ ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα τοῦ ἀνασυσταθέντος Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Μάλιστα στὴν Ἔκθεση περὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῆς «Χ», ποὺ συνετάχθη τὸν Νοέμβριο 1944, ἐπισημαίνεται μὲ δίκαιη ἔπαρση ὅτι οἱ ἀποσταλέντες ἀξιωματικοὶ ὑπῆρξαν νομιμόφρονες καὶ οὐδεὶς ἀπὸ αὐτοὺς συνελήφθη μετὰ τὸ ἀντεθνικὸ κίνημα στὶς Ἔνοπλες Δυνάμεις τοῦ ἐξωτερικοῦ, κατὰ τὸν Ἀπρίλιο 1944. Αὐτὰ εἶναι ἀλήθεια. Ἐξ ἴσου, ὅμως, ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἶχαν προηγηθεῖ καὶ συλλήψεις καὶ συκοφαντίες κατὰ τῶν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν μελῶν τῆς «Χ». Μὲ μόνα τὰ ἠθικὰ ὅπλα τῆς ἀθωότητας καὶ τῶν καλῶν πατριωτικῶν προθέσεων ἦταν ἀδύνατον –προσκαίρως τουλάχιστον– νὰ ἀντιμετωπισθεῖ ἡ ἄφρων πολεμική, ἡ ὁποία πότε ἐστρέφετο κατὰ τοῦ εὑρισκομένου, στὸ Κάιρο Ζ. Βάλβη, ὡς.. ἀπεσταλμένου πράκτορος τῶν Ἰταλῶν, καὶ πότε κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς «Χ» ὡς δῆθεν ἀνηκόντων σὲ ὀργάνωση κρυπτοναζιστική! Πρωταγωνιστὲς σ' αὐτὴ τὴν πολεμικὴ ἦσαν ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Π. Κανελλόπουλος καὶ οἱ κομμουνιστικὲς ὀργανώσεις τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Στὴν ἔκθεση Βάλβη πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ τῆς «Χ» μὲ θέμα τὴν ὑπερδιετῆ ἀποστολή του στὴν Αἴγυπτο, ἀναφέρονται λεπτομερῶς τὰ καθέκαστα.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἰδιαιτέρως ἀποδοτικοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς «Χ», μὲ δράση κατὰ τὴν Κατοχή, μετὰ τὴν Ἀπελευθέρωση καὶ στὸν Συμμοριτοπόλεμο, ἦταν ὁ λοχαγὸς Γεώργιος Τσίχλης. Ὑπῆρξε διοικητὴς τοῦ Τομέως Γκύζη, μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του γιὰ τὴ Μέση Ἀνατολή, τὸν Ἀπρίλιο 1944. Στὸν Τομέα τὸν ἀντικατέστησε ὁ Μιχαὴλ Εὐσταθόπουλος, μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1944. Ὅταν ὁ Τσίχλης μετέβη γιὰ νὰ λάβει τὴν ἔγκριση τοῦ Ἀρχηγοῦ γιὰ τὴν ἀναχώρηση του, ὁ Γρίβας τοῦ ἀνέθεσε νὰ ἔλθει σὲ ἐπαφή, στὴν Αἴγυπτο, μὲ τὸν Ζ. Βάλβη καὶ μὲ τὸν Π. Κανελλόπουλο. Τὸν συμβούλεψε νὰ ἀναπτύξει πρὸς τὸν τελευταῖο τὴν πραγματικὴ κατάσταση τῆς «Χ» καὶ τὶς πατριωτικὲς προθέσεις της, ἐπειδὴ γνώριζε τὴν προκατάληψή του. Στὶς 15 Ἰουλίου 1944 ὁ Τσίχλης συνάντησε, στὸ Κάιρο, τὸν Κανελλόπουλο. Στὸ Ἀρχηγεῖο ἐλήφθη, τὸν Αὔγουστο 1944, βραχὺ μήνυμα:

«Εἶδον Καν. Μικρὰ κατανόησις».

Φαίνεται, ὅτι ὁ ἐπιφανειακὸς φιλόφρων Κανελλόπουλος βρῆκε καὶ ἐπιστράτευσε κάποιους καλοὺς λόγους. Στὴν ἐγγραφὴ τῆς 16.7.1944 σημειώνει καὶ τὰ ἑξῆς στὸ Ἡμερολόγιό του:

«Χθὲς ἔνιωσα βαθιὰ ἠθικὴ χαρὰ ποὺ δέχθηκα τὴν ἐπίσκεψη δύο ἀξιωματικῶν ποὺ ἦρθαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ἕνας εἶναι ὁ μόνιμος

Ὁ συνταγματάρχης Παυσανίας Κατσώτας, διοικητὴς τῆς 1ης Ταξιαρχίας, μιλᾶ πρὸς τοὺς ἄνδρες του. Ἡ συμβολή του στὰ Δεκεμβριανὰ ὑπῆρξε πραγματικῶς ἀποφασιστική.

ἀνθυπολοχαγὸς Κυριακόπουλος... Τ' ἀπόγευμα μὲ ἐπισκέφθηκε ὁ μόνιμος λοχαγὸς Γεώργιος Τσίχλης... Τί καιρὸς χάθηκε ἀπὸ τὸν Μάρτη τοῦ 1943 ποὺ ἔφυγα ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση ὡς τώρα! Ὅλες οἱ ἐθνικὲς ὀργανώσεις στὴν Ἑλλάδα εἶχαν ἐγκαταλειφθεῖ».

Ἡ ὑποκριτικὴ ὀδύνη Κανελλοπούλου περὶ ἐγκαταλείψεως τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων ὑπὸ τῶν προκατόχων του, μπορεῖ ἀβιάστως νὰ ἀποδοθεῖ σὲ ὅσα τοῦ ἀνέπτυξε ὁ Χίτης λοχαγὸς Γ. Τσίχλης. Ὡστόσο, τὴν ἐγκατάλειψη δὲν διαδέχθηκε, οὔτε ἔκτοτε, ἡ στοργὴ καὶ ἡ μέριμνα.

Τὸν Τσίχλη τὸν εἴχαμε συναντήσει τὴν 21ην Νοεμβρίου 1943 νὰ εἶναι ἐπικεφαλῆς τῶν ἀνδρῶν του, τοῦ 9ου τάγματος τῆς «Χ», ποὺ ἀνέγραφαν συνθήματα γιὰ τὴν ἐπέτειο ἀπελευθερώσεως τῆς Κορυτσᾶς, δεχθέντες τὶς χειροβομβίδες καὶ τὰ πυρὰ τῶν κομμουνιστῶν, στὶς παρόδους τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρας. Μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια μετέφερε τοὺς τραυματίες. Εἶχε ἀναλάβει καὶ ἀποστολὲς πληροφοριῶν, ὅπως ἡ ἐξακρίβωση τῶν ἐπαφῶν ποὺ εἶχε στὴν Ἀθήνα ὁ Νεοζηλανδὸς λοχαγὸς Ντὸν Στότ, ἀποστολὴ ποὺ τοῦ ἀνετέθη ἀπὸ τὸν Δημ. Γυφτόπουλο. Θὰ τὸν συναντήσουμε στὸν Ἱερὸ Λόχο. Θὰ τὸν βροῦμε, τὸν Μάρτιο 1948, διοικητὴ ἑνὸς ἀπὸ τὰ ἐνδοξότερα τάγματα, τοῦ 565, νὰ ἐπιτίθεται καὶ νὰ ἐκκαθαρίζει, ἀπὸ τὶς πανίσχυρες δυνάμεις τῶν κομμουνιστῶν, τὶς περιοχὲς Ὀλυμπιάδος, Κρυοβρύσης, Καρυᾶς, Καλλιπεύκης μέχρι Πηνειοῦ. Ἦταν τὸ «ἡρωϊκὸ» τάγμα. Καὶ πολλοὶ στρατιῶτες του δὲν ἔλεγαν «ἀνήκω στὸ 565» ἀλλὰ «εἶμαι τοῦ Χίτη Τσίχλη»! Πρόκειται, ὄχι γιὰ ἐξαίρεση, ἀλλὰ τυπικὴ περίπτωση Χίτου ἡγήτορος, ποὺ ἀνεδείχθη ὅπου ἐτάχθη. Τὸν Γ. Τσίχλη θὰ τὸν βροῦμε, στρατηγὸ μέραρχο πλέον, στὸν Ἕβρο, ὅπου, τὸν Μάϊο 1965, διεξήχθη μεγάλη, στρατιωτικὴ ἄσκηση. Γιὰ τὴν κριτικὴ αὐτῆς τῆς ἀσκήσεως, ὁ ὑφυπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Μιχ. Παπακωνσταντίνου γράφει:

«Μὲ ἐντυπωσίασε ὁ στρατηγὸς Γ. Τσίχλης, διοικητὴς μιᾶς μεραρχίας στὸν Ἕβρο, τόσο γιὰ τὴν ὀξύτατη παρατηρητικότητά του, ὅσο καὶ γιὰ τὸ θάρρος τῆς γνώμης του, ἰδιαίτερα ἀπέναντι στὸν προϊστάμενό του, Ἀρχηγὸ τοῦ ΓΕΣ. Ἐπανειλημμένα διέκοπτε τὸν Γεννηματᾶ ὅταν αὐτὸς ἔκανε τὴν εἰσήγησή του. Καὶ μὲ σταράτες καθαρὲς παρατηρήσεις σὲ γλῶσσα ποὺ ὁ ΑΓΕΣ δὲν ἦταν προφανῶς συνηθισμένος, ὅπως π.χ. ἐκεῖ ποὺ βάλατε τὸ πυροβολικὸ κ. Ἀρχηγέ, οἱ βόμβες θὰ πέφτουν στὰ δικά μας τμήματα».

(Μιχ. Παπακωνσταντίνου «**Ἡ ταραγμένη ἑξαετία 1961-1967**»).

Εἶναι ἐνδιαφέρουσα μιὰ σύντομη ἀναδρομή. Ὁ Τσίχλης εἶχεν ἀναχωρήσει μυστικῶς γιὰ τὴ Μ. Ἀνατολὴ τὴ 7.4.1944. Τὴν τελευταία στιγμή, προτοῦ ἀποπλεύσει ἡ ὁμάδα του, γράφει ἐν τάχει, μὲ τὸ ψευδώνυμο «Αἴας Τελαμώνιος» πρὸς τὸν Κ. Εὐσταθόπουλο τὰ τῆς ἀναχωρήσεως, προκειμένου νὰ ἀναφερθοῦν στὸ Ἀρχηγεῖο. Καὶ μόνη ἡ φυγὴ ἀπὸ τὴν κατεχόμενη χώρα συνέθετε θανάσιμο κίνδυνο. Στὴ συγκεκριμένη, περίπτωση, ἡ ὁμάδα τῶν Χιτῶν ἀξιωματικῶν, ποὺ προοριζόταν γιὰ τὸν Στρατὸ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, κρυβόταν ἐπὶ πολλὲς μέρες καὶ περίμενε μέχρι νὰ προσεγγίσει τὸ σκάφος ποὺ θὰ τὴν παρελάμβανε. Καὶ αὐτοὶ ἦσαν οἱ, κατὰ τὴν κομμουνιστικὴ δυσφημιστικὴ ὁρολογία, «Χιτογκεσταπίτες»! Σχεδὸν μὲ τὸ ἕνα πόδι στὴ θάλασσα, γράφει:

«Μόλις σήμερα, μὲ χίλιες δυὸ περιπέτειες κατωρθώσαμε νὰ ἀναχωρήσωμεν... Σᾶς ἀποχωρίζομαι μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι γρήγορα θὰ συναντηθῶμεν...».

Ὁ ἀπηνὴς διώκτης τοῦ Γ. Γρίβα Βάλτερ Σιμάνα, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν δυνάμεων κατοχῆς, ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο 1943 μέχρι ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ ὁμάδα περνᾶ μεγάλη, περιπέτεια, προτοῦ φθάσει στὸν προορισμό της. Στὶς 11.4.1944 ὁ Γ. Τσίχλης γράφει ἀπὸ τὴν Τουρκία πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖο τῆς «Χ» ὅσα διαδραματίστηκαν. Καὶ μεταξὺ ἄλλων, στὴν ἀναφορά του ἀναφέρει καὶ τὰ ἑξῆς:

«Περιληπτικῶς Ἀνεχωρήσαμεν μετὰ πλείστας ὅσας περιπετείας. Μοὶ ἀνετέθη ἐν λευκῷ ἡ ἀρχηγία τῶν ἀποστολῶν, κατόπιν διαφωνιῶν κ.λπ. μεταξὺ τῶν ἀρτηριοσκληρωτικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν.

»Εἰς τὸ τέρμα καὶ κατὰ τὴν ἀποβίβασιν, παρέμενον ἐπὶ τοῦ πλοίου τελευταῖος, ἵνα ἐπιβάλω τάξιν ἀποβιβάσεως, καθ' ὅσον λόγῳ θαλασσοταραχῆς, συνεχῶς ἐνισχυομένης, ἐδημιουργήθη πανικὸς μεταξὺ τῶν τελευταίων 13, οἵτινες ὑπελείποντο νὰ ἀποβιβασθοῦν, ἅπαντες ἄνδρες. Ἐν τῷ με-

ταξὺ τὸ πλοῖον, παρασυρθὲν ἀπὸ τεράστια κύματα καὶ κλυδωνιζόμενον ἀνὰ βράχοις, ἐθραύσθη, καὶ ἐβυθίζετο μετὰ τῆς σαχχάρεως. Ἀπεφάσισα, τὴν 11.30 νυκτερινήν, νὰ δώσω τὴν ἐντολὴν σωτηρίας διὰ πτώσεως εἰς τὴν θάλασσαν. Ἔρριψα ὅλους μέσα καὶ ἔπεσα τελευταῖος, ἐγκαταλείψας ἐπὶ τοῦ πλοίου τὰς ἀποσκευάς μου καὶ τὰ ροῦχα μου, καὶ ἔπεσα, ἀφοῦ ἔκαμα τὸν σταυρόν μου καὶ ἀφοῦ ἐπέρασαν ὅλοι ἀπ᾽ ἐμπρός μου.

»Παλαίων μέσα στὰ κύματα μὲ τὸ Χάρο, ὁ διπλανός μου, ἀνθυπολοχαγὸς Καρύδης πνίγεται καὶ ζητᾶ βοήθειαν, τὴν ὁποίαν λόγῳ ἀποστάσεως καὶ θαλασσοταραχῆς δέν δύναμαι νὰ δώσω, τὸν χάνω, στὸ τέλος πνίγεται ὁ ἄνθρωπος. Ἐν τῷ μεταξὺ χάνω ἀναπνοές, σκεπαζόμενος ἀπο τὰ κύματα. Ἐν τῇ προσπαθείᾳ μου νὰ τὸν φωνάξω νὰ κάνῃ κουράγιο καὶ νὰ κινεῖται, πρὸς τὰ ἔξω, ἔξαφνα πατώνω κάπως, βγαίνω σὲ βράχια ὁλόγυμνος. Οἱ Τοῦρκοι, μᾶς ἀνάπτουν φωτιές, περνοῦμε μιὰ νύκτα φρικτή.

»Ἡ Ἑλληνικὴ Πρεσβεία μοῦ ἔδωσε: ροῦχα τὴν ἐπομένην, φαγητόν, χρήματα κ.λπ. Ἤδη φεύγω διὰ Σμύρνην. Τὸν Ὀδυσσέα (πέντε γραμμὲς δυσανάγνωστες). Ὁ Μουρίκης εἶναι καλά. Ἐκ τῆς ἀποστολῆς Μπουσμπουρέλη, ὑποστάσης ναυάγιον καὶ αὐτῆς εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ἐπνίγη εἷς ταγματάρχης, δύο ὑπολοχαγοί, εἷς ἀνθυπολοχαγὸς καὶ εἷς ἀνθυπασπιστής.

»Πληροφοροῦμαι παρὰ Πρεσβείας, ὅτι ἀξιωματικοὶ καὶ ἰδιῶται εἶναι εὐπρόσδεκτοι κάτω καὶ λαμβάνουν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, (γραμμὴ δυσανάγνωστη).

»Ἐδημιουργήθη μεγάλος θρῦλος περὶ τὸν ὑποφαινόμενον κατὰ τὸ ταξείδι. Ἐν καιρῷ θὰ τὰ εἴπωμεν».

Ὁ Ἰωάννης Μπουσμπουρέλης, στὸν ὁποῖον ἀναφέρεται ὁ Τσίχλης, ἦτο ὁ ἐπιτελάρχης τῆς «Χ» καὶ ἡ μοιραία γιὰ μερικοὺς ἀποστολὴ πρὸς τὴν Μ. Ἀνατολὴ εἶχε πραγματοποιηθεῖ τὸν Φεβρουάριο 1944. Ποιός Ὅμηρος καὶ ποιός Βιργίλιος θὰ μποροῦσε νὰ περιγράψει αὐτὰ τὰ κατὰ θάλασσαν παθήματα τῶν Χιτῶν! Ὅσοι διεσώζοντο, ὑπηρετοῦσαν ὅπου διετάσσοντο, στὴν Ἀφρικὴ καὶ ἀλλοῦ. Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῆς πικρῆς καὶ καθόλου «ἀναιμάκτου», Ἀπελευθερώσεως, ὁ Γ. Τσίχλης μετεῖχε στὶς δυνάμεις τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Στὶς 9.11.1944 γράφει πρὸς τὸν Μ. Εὐσταθόπουλον:

«Εἶμαι καλά. Εὑρίσκομαι εἰς Πόρον. Ὑποδιοικητὴς τμήματος Ἱεροῦ Λόχου (ἀλεξίπτωτα, ἀντιτορπιλλικὰ καὶ τὰ ρέστα)... Φθάνομεν πολὺ σύντομα... Ὅ,τι γίνονται αὐτοῦ, τὰ γνωρίζομεν. Πέστε στὸν καπετὰν Γιώργη, ὅτι μανθάνομεν τὴν δρᾶσιν του... Ὑπομονὴ εἰς ὅλα ὅσα βλέπετε καὶ ἀκοῦτε. Τὰ πράγματα θὰ ἐξελιχθοῦν σύμφωνα μὲ τὰς ἀπόψεις μας».

Βεβαίως, «καπετὰν Γιώργης» ἦτο ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ». Ἡ «δρᾶσις» γιὰ τὴν ὁποία γίνεται λόγος, ἦτο ἡ ἀντίσταση κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τῶν κομμουνιστῶν, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει, ἐναντίον τῆς «Χ» ἀρκετὰ πρὸ τῶν Δεκεμβριανῶν. Οἱ «ἀπόψεις μας» σήμαιναν ὅτι δὲν θὰ ἐπεβάλλετο ἡ κομμουνιστικὴ λαοκρατία καὶ ὅτι θὰ ἐπανήρχετο ὁ Βασιλεύς. Λίγες μέρες ἀργότερα, μὲ τὸ ψευδώνυμο «Τελαμώνιος», διότι παρὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν κατοχικῶν στρατευμάτων, ἐπεκρέματο τὸ δέος τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιθετικότητας, ἔγραψε ἕνα συγκινητικὸ προσωπικὸ γράμμα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς Εὐσταθοπούλους, τὸ ὁποῖο ἀπέστειλε μὲ μυστικὸ ἀγγελιαφόρο. Σ᾽ αὐτὸ τοὺς ἔγραφε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Εἶμαι περιοχὴν Ἀττικῆς. Πολὺ σύντομα θὰ εἶμαι μαζί σας. Ἀνησυχῶ δι᾽ ὅλους σας... Θέλω νὰ γράψω ὀνομαστικῶς χαιρετισμούς, ἀλλὰ ἀποφεύγω νὰ μνημονεύσω ὀνόματά των αὐτοῦ. Βα... !».

Ὁ Τσίχλης καὶ ἡ μονάδα του βρίσκονταν πλέον κοντὰ στὴν πρωτεύουσα καὶ γνώριζαν τὶς καθημερινὲς ἐπιθέσεις τῶν κομμουνιστῶν, ποὺ πρώτους στόχους εἶχαν τοὺς Χίτες. Ἡ ἀνησυχία ποὺ ἐξέφραζεν ὁ ἡρωϊκὸς ἀξιωματικὸς τῆς «Χ» ὀφειλόταν σ᾽ αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν συγκεκριμένο κίνδυνο. Τὸ «Βα... !» ποὺ ἔγραφε, ἦταν τὸ ὄνομα τῆς συζύγου του Βασιλικῆς, μέλους καὶ αὐτῆς τῆς «Χ». Εἶχεν ἐνταχθεῖ ἀπὸ τοῦ θέρους 1941 καὶ παρέμεινε, στὶς τάξεις τῆς Ὀργανώσεως μέχρι τοῦ Μαΐου 1944, ὅταν συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς –ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἀναχώρηση, τοῦ συζύγου, της γιὰ τὴ Μ. Ἀνατολή– καὶ ἐνεκλείσθη στὸ Χαϊδάρι. Ἤδη, καὶ πρὸ τῆς συλλήψεώς της, εἶχε περάσει πολλὲς ἀγωνίες. Ὁ σύζυγός της ἦταν ἀπὸ τὸ 1943 ἐπικηρυγμένος ἀπὸ τοὺς κομμουνιστές. Ἐναντίον τοῦ Τσίχλη εἶχαν γίνει, τὸν Μάρτιο 1944, δύο ἀνεπιτυχεῖς δολοφονικὲς ἀπόπειρες, ἡ πρώτη στὴν Πλατεῖα Κολιάτσου καὶ ἡ δεύτερη στοῦ Γκύζη, ὅπου διοικοῦσε τὸ 9ο τάγμα τῆς «Χ».

Τὰ ἀνωτέρω, ἀντλημένα κυρίως ἀπὸ τὰ σπαράγματα τῶν ἐγγράφων τοῦ Ἀρχείου τῆς «Χ», ἀποδεικνύουν χαρακτηριστικῶς τὴ δοκιμασία καὶ τὴν προσφορὰ τῶν οἰκογενειῶν τῶν Χιτῶν. Διότι, βεβαίως, ἀνάλογα πρὸς τὸ ζεῦγος Τσίχλη ὑπέστησαν καὶ προσέφεραν καὶ ἄλλα ζεύγη, ὅπως καὶ οἰκογένειες ὁλόκληρες, ποὺ προσέτρεξαν στὸ κάλεσμα τοῦ Γρίβα.

«Χ» ΚΑΙ ΤΑΓΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Μιὰ ἀπὸ τὶς κατηγορίες, ἀπὸ κομμουνιστικὲς κυρίως πλευρᾶς, κατὰ τῶν Χιτῶν, εἶναι ὅτι συνεργάστηκαν μὲ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, δηλαδὴ μὲ τὴν κατοχικὴ κυβέρνηση καί, κατὰ προέκταση, μὲ τὸν Γερμανὸ κατακτητή. Μὲ τὸν ἐχθρό, ὅμως, συνεργάστηκαν, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, μὲ πράξεις καὶ περισσότερο μὲ παραλείψεις, οἱ ἴδιοι οἱ κομμουνιστές. Τὸ εἰδικότερο μένος τους κατὰ τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας προέρχεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ σώματα αὐτὰ ἐδημιουργήθησαν καὶ ἔδρασαν ὡς ἀπάντηση καὶ ὡς ἄμυνα στὴν πρωτογενὴ ἐπιθετικότητα τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ κατὰ τῶν ἀπλῶν Ἑλλήνων, στὶς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρο. Ἡ στάση τῶν κομμουνιστῶν ὁδήγησε στὴν ἀπὸ πολλῶν πλευρῶν καταδικαστέα ἐξέλιξη, νὰ ἀπαιτηθοῦν σώματα ἀσφαλείας, ὑπὸ γερμανικὴ κατεύθυνση, ὥστε νὰ προφυλαχθεῖ ἡ ἄοπλη πλειοψηφία ἀπὸ τὴ φονικὴ κακουργία τῆς ἐνόπλου συνωμοσίας μιᾶς μειοψηφίας.

Ὅταν, τὴν 23ην Αὐγούστου 1943, μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς, μετέβησαν στὸ γραφεῖο τοῦ κατοχικοῦ πρωθυπουργοῦ Ἰωάννου Ράλλη, προκειμένου νὰ διαμαρτυρηθοῦν γιὰ τὴ διαταγὴ ἐπιστρατεύσεως, ὁ Ράλλης ἐν βρασμῷ ψυχῆς καθύβρισε τοὺς ἐπισκέπτες του ὡς *«συνεργάτας κακούργων, ἐγκληματιῶν, ἐλεεινῶν καθαρμάτων καὶ ἀποβρασμάτων τῆς κοινωνίας»!* Ἐννοοῦσε τοὺς κομμουνιστές, οἱ ὁποῖοι εὕρισκαν ἀπροσδόκητους συνηγόρους, ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἰδεολογικοὺς χώρους ποὺ δὲν ἤλεγχαν. Ὅσον γιὰ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, ὁ Ράλλης εἶπε πρὸς τοὺς συνομιλητές του:

> *«Ἐγὼ ἔχω προσφέρει τὴν μεγαλυτέραν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν τόπον, μὲ τὴν σύστασιν τῶν Ταγμάτων Ἀσφάλειας, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπερηφανεύομαι καὶ διὰ τὴν ὁποίαν θὰ ζητήσω νὰ τρέφωμαι ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος εἰς τὸ Πρυτανεῖον, ἐφ' ὅρου ζωῆς»!*

Ἡ ἀλήθεια περὶ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας εἶναι ὅπως τὴν περιέγραφε, ἐπισήμως καὶ ἐπιγραμματικῶς, ὁ Γεώργιος Παπανδρέου, τρεῖς μῆνες προτοῦ μεταβεῖ στὴ Μέση Ἀνατολὴ καὶ ἀναλάβει τὴν πρωθυπουργία, ἐν ὄψει τῆς Ἀπελευθερώσεως, καὶ συγκεκριμένως τὴν 8η Ἰανουαρίου 1944, εἶχεν ὑποβάλει ἔκθεση πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, τοῦ Καΐρου καὶ τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο. Περιέγραφε μὲ τὰ πιὸ μελανὰ χρώματα τὴν τραγικὴ δοκιμασία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ποὺ κινδύνευε ἐξ ἴσου ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ ποὺ κατεῖχε τὴ δύσμοιρη χώρα καὶ ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις τοῦ ΕΑΜ.

> *«Ὅσοι σωθοῦν –ἔγραφεν– ἀπὸ τὴν αἱμοβόρον μανίαν τοῦ Κατακτητοῦ, κινδυνεύουν ἀπὸ τὴν ἀδελφοκτόνον μανίαν τῶν κομμουνιστικῶν Ὀργανώσεων... Ἀλλόφρονες πλέον οἱ κάτοικοι ζητοῦν καταφύγια, ἄλλοι εἰς τὰ σπήλαια, ἄλλοι εἰς γειτονικὰς πόλεις καί, ὅσοι δύνανται, εἰς τὴν Πρωτεύουσαν, ὅπου μεταφέρουν τοὺς θρήνους καὶ τὰς οἰμωγὰς τῆς ὑπαίθρου».*

Στὴν ἔκθεσή του ὁ Γ. Παπανδρέου σημείωνε ὅτι τὰ κηρύγματα τοῦ Ι. Ράλλη γιὰ συσπείρωση τοῦ λαοῦ γύρω ἀπὸ τὴν «Κυβέρνησή» του καὶ τὸν «ἀγῶνα» της ἄρχισαν *«νὰ μὴ προκαλοῦν τὴν περιφρόνησιν».* Συναφῶς, ἔφερεν ὡς παράδειγμα τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας καὶ ἔγραφεν, ὅτι ἐνῶ μέχρι πρό τινος οὐδεὶς ἐδέχετο νὰ καταταγεῖ εἰς αὐτά, *«παρελάσαντα τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, ἐχειροκροτήθησαν ὑπὸ μερίδος θεατῶν»,* διότι –ὅπως προσέθετεν– *«παρεῖχαν τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας ἔναντι τῆς τρομοκρατίας τοῦ Κομμουνισμοῦ».*

Τὴν 14ην Ἰανουαρίου 1944, σὲ ραδιοφωνικὸ διάγγελμά του ὁ κατο-

Ἡ ἀντεπίθεση κατὰ τῶν Κομμουνιστῶν στὴν Ἀθήνα ἄρχισε. Ἀνωτέρω ἕνα ἀγγλικὸ ἅρμα καὶ Βρετανοὶ κομμάντος προωθοῦνται ἐν μέσω ἐρειπίων, στὴν ὁδὸ Σωκράτους.

χικὸς πρωθυπουργὸς Ι. Ράλλης ἀνεφέρθη καὶ στὰ «Σώματα Ἀσφαλείας» τὰ ὁποῖα ὀργάνωσε, ἐκπληρῶν ὅπως ἔλεγε *«ὑπέρτατον καθῆκον»*. Ἐκάλεσε τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν νὰ τὰ περιβάλει μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη του, ὥστε νὰ δυνηθοῦν *«νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν τιμήν, τὴν ζωὴν καὶ περιουσίαν τῶν πολιτῶν»*, ἔναντι τῶν *«κακούργων καὶ ληστῶν»*. Αὐτὰ τὰ κηρύγματα, κατὰ τὴν ἀναφερθεῖσα συγκρατημένη ἄποψη τοῦ Παπανδρέου, εἶχαν ἀρχίσει νὰ βρίσκουν ἀπήχηση, στὴν κοινὴ γνώμη. Τὸν Φεβρουάριο 1944, ἀπὸ τὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα ὁ Στυλιανὸς Γονατᾶς ἀπέστειλε, κατόπιν παρακλήσεως, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου, κατατοπιστικὸ σημείωμα ἐπὶ τῆς καταστάσεως ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴν Ἑλλάδα. Μεταξὺ ἄλλων, ἀνεφέρετο καὶ στὰ Τάγματα Ἀσφαλείας καὶ παρεῖχε, κατὰ κάποιο τρόπο, δικαίωση. Βεβαίως, εὔκολη εἶναι ἡ κατηγορία καὶ κατὰ τοῦ Γονατᾶ, ὡς «ἀντιδραστικοῦ» καὶ «γερμανόφιλου». Ναί, τόσον «γερμανόφιλου», ὥστε οἱ Γερμανοὶ τὸν συνέλαβαν, τὸν Μάϊον 1944, καὶ τὸν ἔρριψαν στὴν φυλακή, ὅπου τὸν κράτησαν μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, δηλαδὴ μέχρι τὴ στιγμὴ ποὺ συσκεύαζαν τὰ ὅπλα καὶ τὶς ἀποσκευές τους γιὰ νὰ ἀποχωρήσουν! Λοιπόν, ὁ Γονατᾶς, παραθέτων μὲ παρρησία τὰ πράγματα, ἔγραφεν ὅτι οἱ δυναμικὲς ἐθνικιστικὲς ὀργανώσεις, στερούμενες μέσων καὶ ὅπλων, ἀδυνατοῦν νὰ ἀντιμετωπίσουν τοὺς ἐνισχυομένους ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους κομμουνιστές, οἱ Ἀστοὶ περίτρομοι ἀναγκάζονται νὰ ἐνισχύουν τὸ ΕΑΜ, ἀξιωματικοὶ δολοφονοῦνται κ.λπ. Τόνιζε, ἐπίσης, ὅτι οἱ κομμουνιστὲς σκοπίμως δολοφονοῦν μεμονωμένους Γερμανούς, ὥστε μὲ τὰ βέβαια ἀντίποινα νὰ προκαλεῖται *«ἀπαθλίωσις τῶν πληθυσμῶν»*, γιὰ νὰ προάγονται οἱ κομμουνιστικοὶ σκοποί. Καὶ περαιτέρω:

> *«Τὰ Τάγματα, Ἀσφαλείας ἀπετέλεσαν τὸ μόνον δι᾽ αὐτούς (τοὺς κομμουνιστὰς) πραγματικὸν ἀντίπαλον δέος. Ἀπὸ ποῦ ἀλλοῦ θὰ ἠρύοντο αὐτὰ τὰ ὅπλα παρὰ μόνον ἀπὸ τοὺς Γερμανούς; Καὶ ἤδη ζητοῦνται ἀπὸ παντοῦ σχεδόν (Πάτρας, Τρίπολιν, Καλάμας, Κόρινθον, Λαμίαν κ.λπ.) νὰ τοὺς ἀποσταλοῦν τμήματα Ταγμάτων Ἀσφαλείας, διὰ νὰ ἀποτινάξουν τὸν ἐαμικὸν ζυγόν, ὁ ὁποῖος εἶναι βαρύς, σκληρὸς καὶ δυσβάστακτος... Ὁ πολὺς κόσμος δὲν βλέπει τὸν Γερμανικὸν διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος κίνδυνον, μετὰ τὴν κρίσιν ἰδία τοῦ πολέμου ὑπὲρ τῶν Συμμάχων, ἀλλὰ βλέπει τρομερὸν κίνδυνον διὰ τὸν τόπον τὴν ἐπικράτησιν τῶν Κομμουνιστῶν, ἔστω καὶ προσωρινῶς, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, καὶ προτιμᾷ νὰ συμμαχήσῃ μὲ τὸν διάβολον ἀκόμη διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν πιθανότητα τῆς ἐπικρατήσεως».*

Τὴ θεωρία περὶ συνεργασίας «καὶ μὲ τὸν διάβολο», προκειμένου νὰ

ἀντιμετωπισθεῖ ὁ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, ἀπέδιδε ὁ Γ. Σεφέρης στὸν στρατηγὸ Κ. Βεντήρη, στενὸ συνεργάτη τοῦ Γρίβα καὶ ἐκπρόσωπο τῆς «Χ». Στὶς 18.8.1944 ὁ Γ. Σεφέρης συναντᾶται στὸ Κάϊρο μὲ τὸν νεοαφιχθέντα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα οἰκεῖο του Κ. Τσάτσο. Τοῦ τονίζει τοὺς κινδύνους νὰ χαρακτηρισθοῦν ὅλοι οἱ πολιτικοὶ ὡς «ἀντιδραστικοί», ἀφοῦ ἀποδέχονται τὴ δεσπόζουσα θέση τῶν «Μεταξικῶν» κ.λπ. Γράφει στὸ ἡμερολόγιό του:

> *«Ὅταν λ.χ. ὁ Βεντήρης ἀπαντᾶ σὲ κάποιον ποὺ ἀποκλείει τὴ συνεργασία μὲ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, ὅτι θὰ συνεργαστῶ καὶ μὲ τὸ*

Ὁ «πατὴρ τῆς νίκης» Οὐΐνστων Τσῶρτσιλ, τὴ δεύτερη μέρα τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1944, μαζὶ μὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Δαμασκηνὸ καὶ Ἄγγλους ἐνόπλους συνοδούς. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

Σατανᾶ ἀκόμη γιὰ νὰ χτυπήσω τοὺς Ἐαμίτες, σᾶς κολλάει μιὰ ρετσινιὰ ποὺ εἶναι ζήτημα ἂν θὰ μπορέσετε ποτὲ νὰ τὴ βγάλετε ἀπὸ πάνω σας. Τοῦ εἶπα αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα. Τὰ καταλαβαίνει, ἀλλὰ δὲν πείθεται, νομίζω».

Ἡ «Χ» εἶχε ἀδιστάκτως συκοφαντηθεῖ γιὰ συνεργασία μὲ τοὺς Ἰταλούς, τοὺς Γερμανούς, τὶς κατοχικὲς ἀρχές, τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας καί... κάθε δαίμονα! Αὐτὴ ἡ ἐπιχείρηση σπιλώσεως πήγαζε ἀπὸ τοὺς κόλπους τοῦ ΚΚΕ καὶ ἦταν τόσο ἐπίμονη, ὥστε ἡ Ὀργάνωση, στὴν Ἔκθεση περὶ τῆς ἐθνικῆς δράσεώς της, τὴν ὁποία ἐξέδωσε μόλις μία ἑβδομάδα πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῶν «Δεκεμβριανῶν», ἀναγκάσθηκε νὰ περιλάβει εἰδικὸ κεφάλαιο, μὲ πειστικότατα στοιχεῖα, ὑπὸ τὸν τίτλον **«Ἀποδείξεις περὶ τῆς μὴ συνεργασίας τῆς Ὀργανώσεως μετὰ τῆς Κυβερνήσεως Ἰω. Ράλλη»**. Τὸ πρῶτο ὑποκεφάλαιο κάλυπτε τὰ τῆς ἀντιδράσεως τῆς «Χ» στὴν ἐπιχειρηθεῖσα συμμετοχὴ τῶν ἀξιωματικῶν της στὰ Τάγματα Ἀσφαλείας.

Ἐπιβάλλεται ἀναψηλάφηση τῆς ἐπιμάχου αὐτῆς πτυχῆς, μὲ τὴ βοήθεια καὶ τοῦ Ἀρχείου τῆς «Χ», ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τοῦ 1943. Ἀνάμεσα στὶς δεκάδες ἀντιγράφων τῶν δελτίων πληροφοριῶν, ποὺ ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τῆς Ὀργανώσεως ἀπέστελλε πρὸς τὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, διασώθηκαν καὶ εἰδικότερα κείμενα συνοπτικῶν ἐκτιμήσεων ἐπὶ τῆς καταστάσεως. Δηλαδὴ ἡ Ὑπηρεσία Πληροφοριῶν τῆς «Χ» δὲν κάλυπτε μόνο τὶς τρέχουσες ἐξελίξεις καὶ δὲν ἀπέστελλε στὸ Κάϊρο μόνο τὰ ἐξαγόμενα τῶν κατασκοπευτικῶν δραστηριοτήτων της κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ καὶ προέβαινε –προδήλως κατ᾽ ἐντολὴν– σὲ περιγραφὲς και ἐκτιμήσεις ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν συνθηκῶν. Ὑπὸ ἡμερομηνία 12 Δεκεμβρίου 1943 καὶ μὲ τίτλο **«Κατάστασις τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας ἐν Ἀθήναις»**, ἡ «Χ» ἀναφέρεται στὴν **Ἀστυνομία Πόλεων**, τὸ **Σῶμα Χωροφυλακῆς** καὶ τὰ **Τάγματα Ἀσφαλείας**. Γιὰ τὴν Ἀστυνομία γράφει ὅτι ἀπαρτίζεται ἀπὸ 2.000 ἄνδρες καὶ ὅτι σημαντικὸ μέρος τῆς δυνάμεως *«στερεῖται καὶ πιστολίων ἀκόμη»*. Προσθέτει ὅτι ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ διατείνονται ὅτι, ἂν ἐξοπλισθοῦν, μποροῦν νὰ ἐπιβάλουν τὴν τάξη κατὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν Γερμανῶν. Περαιτέρω σημειώνει ὅτι:

«αἱ στρατιωτικοπολιτικαὶ Ὀργανώσεις οὐδεμίαν ἔχουσι ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, φρονοῦσαι ὅτι αὕτη θὰ τηρήσῃ, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, πολιτικὴν καιροσκοπικὴν καὶ θὰ ὑπακούσῃ εἰς ἐκεῖνον ὅστις κατορθώσῃ καὶ καταλάβῃ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν».

Γιὰ τὴ Χωροφυλακὴ ἐπιστρατεύονται τὰ ἑξῆς ἐγκωμιαστικὰ λόγια:

«Τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς τελευταίως, μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῶν ἀξιωματικῶν ἐνισχύθη κατὰ πολύ, διοικεῖται δὲ ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Λάμπου, ἅπαντες δὲ οἱ ἄνδρες, ἀπ᾽ αὐτοῦ τοῦ Στρατηγοῦ μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου χωροφύλακος, ἐμπνέονται ὑπὸ ἐθνικοφρόνων αἰσθημάτων καὶ εἶναι φανατικοὶ διῶκται τοῦ Κομμουνισμοῦ».

Γιὰ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας ἀναφέρονται τὰ ἀκόλουθα:

«Ἀπὸ τριμήνου περίπου ἤρξαντο συγκροτούμενα τάγματα ἀσφαλείας εὐζώνων, εἰς ἃ αὐθορμήτως καθημερινῶς προσέρχονται καὶ κατατάσσονται ἄνδρες ἐθνικῶν φρονημάτων. Τὰ τάγματα ταῦτα διοικοῦνται ὑπὸ μονίμων Ἀξιωματικῶν φερόντων τὴν ἑλληνικὴν στολήν των. Κατὰ πληροφορίας, ἀνέρχονται ἤδη εἰς τέσσερα τάγματα, ἐξ ὧν περὶ τοὺς 500 ἄνδρας εἰσὶν καλῶς ὡπλισμένοι δι᾽ ὅπλων, χορηγηθέντων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Τὴν 28ην Νοεμβρίου ἐ.ἔ, ἡμέραν Κυριακήν, ἐγένετο ἐπιδεικτικὴ παρέλασις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τμήματος τῶν ταγμάτων ἀσφαλείας εὐζώνων ἐκ 350 ἀνδρῶν ἐν στολῇ. Οἱ ἄνδρες ἦσαν ὡπλισμένοι μὲ βραχύκαννα ὅπλα, αἱ δὲ ἐξαρτύσεις των ἦσαν καινουργεῖς. Ἀπὸ μηνὸς καὶ πλέον, εὔζωνοι, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικούς, ὡπλισμένοι περιφέρονται εἰς περιπολίες εἰς τὰς συνοικίας καὶ ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν, ἐνεργοῦντες ἔλεγχον ἐπὶ τῶν πολιτῶν καὶ συλλαμβάνοντες πάντα ὕποπτον κομμουνιστήν, βάσει ὀνομαστικῶν καταστάσεων ἃς φέρουν μεθ᾽ ἑαυτῶν. Παρὰ τ᾽ αὐστηρὰ ταῦτα μέτρα τῶν ταγμάτων ἀσφαλείας, χωροφυλακῆς καὶ ἀστυνομίας πόλεων, οἱ κομμουνισταὶ ἔνοπλοι καιροφυλακτοῦσι εἰς διάφορα σημεῖα τῆς πόλεως καὶ πυροβολοῦσιν ἐναντίον τῶν περιπόλων, γενόμενοι οὗτοι αἴτιοι συνάψεως ἀψιμαχιῶν, αἵτινες ἐνίοτε λαμβάνουσι μορφὴν μάχης, ἡ δ᾽ ὄψις τῶν Ἀθηνῶν τὴν 10ην βραδυνήν, παρουσιάζεται μᾶλλον πολεμική... Ἡ τοιαύτη συστηματικὴ δίωξις τῶν κομμουνιστῶν, οἵτινες προγενεστέρως ἔδρων ἐλευθέρως δι᾽ ἐνόπλων περιπόλων ἐντὸς τῆς πόλεως, ἐπροκάλεσε τὴν διαρροὴν τούτων, συλληφθέντων πολλῶν ἐκ τῶν σημαινόντων ἐν Ἀθήναις στελεχῶν τοῦ κόμματος».

Τὸ δελτίον τῆς «Χ», ἡμερομηνίας 8.1.1944, φέρει τὸν τίτλον **«Γενικαὶ Στρατιωτικαὶ Πληροφορίαι»** καὶ περιέχει λεπτομερῆ στοιχεῖα περὶ τῶν κινήσεων τῶν Γερμανῶν καὶ εἰδικῶς τῶν μεταφορῶν δυνάμεων ἀτμοπλοϊκῶς καὶ σιδηροδρομικῶς. Ὁ «Μῆτσος», τῆς Ὑπηρεσίας Πληροφο-

ριῶν, παραθέτει στὸ τέλος τῆς ἀναφορᾶς του, τὰ ἀκόλουθα:

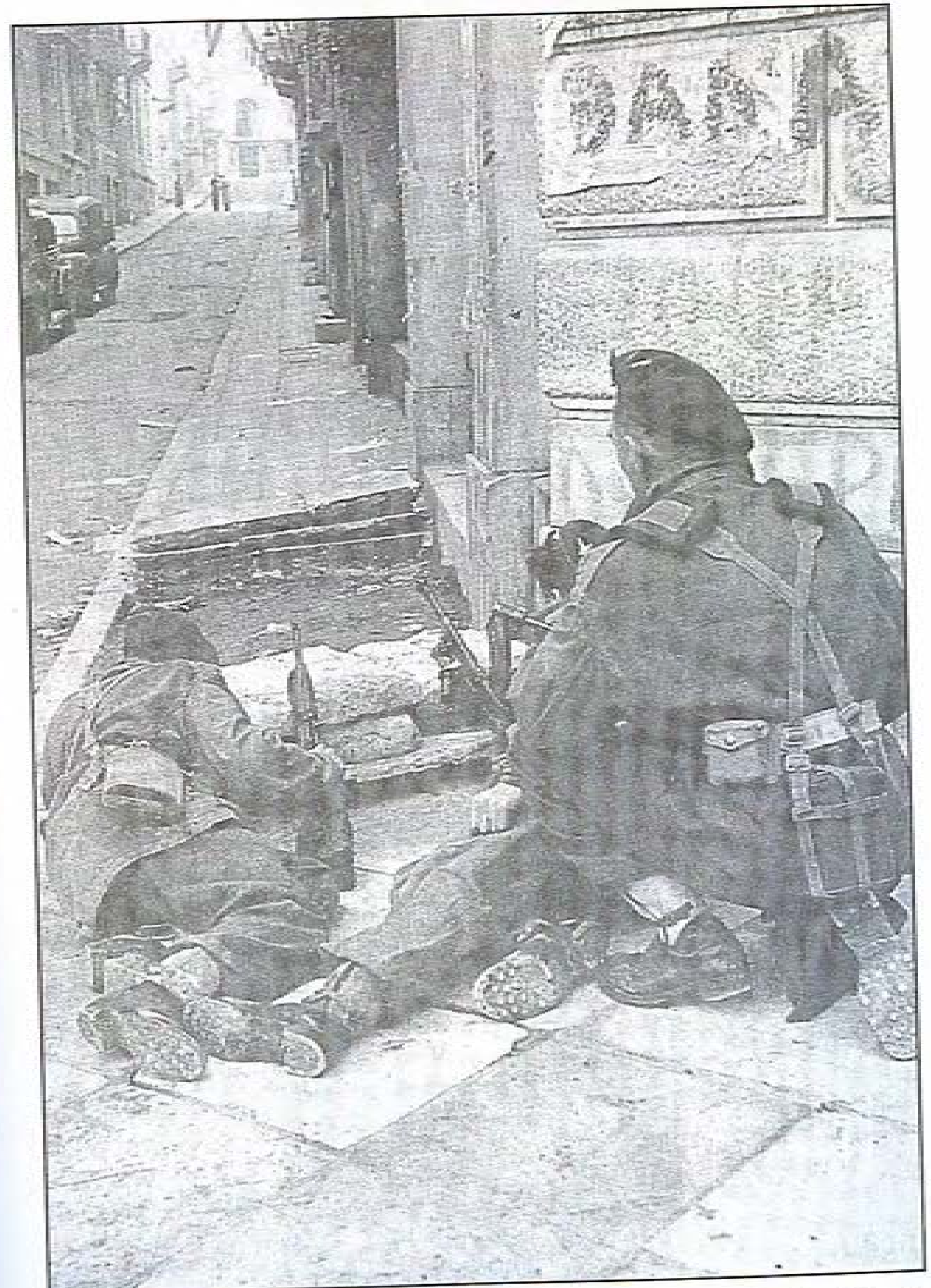
«Ἡ ἀποχώρησις τῶν Γερμανῶν συνεχίζεται, τελευταίως δὲ πληροφορούμεθα, ὅτι ἤρξαντο ἀποστολὲς πρὸς βορρᾶν τοῦ βαρέος πυροβολικοῦ τῶν ἐξ Ἀττικῆς. Κατὰ πληροφορίας, μὴ ἐπιβεβαιωθείσας εἰσέτι, διετάχθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν ἀρχῶν ἅπαντες οἱ ἐν Ἑλλάδι Γερμανοὶ ὑπήκοοι ν' ἀναχωρήσωσι μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου, ἐξ Τὰ τάγματα ἀσφαλείας πρόκειται νὰ ἐπιτεθῶσιν ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ, πληροφορούμαι δ' ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν δυστυχήματος εἰς Ἄγγλους ἀξιωματικοὺς εὑρισκομένους εἰς τοὺς ἀντάρτας τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τὰς μάχας ἃς μέλλουν νὰ συνάψουν, ζητοῦν παρὰ τῶν Ἄγγλων ἀξιωματικῶν ὅπως ἀποστείλωσιν αὐτοῖς σύνθημα γνωριμίας».

Εἰς τὸ δελτίον τῆς 24.1.1944. ἐκτὸς τῶν πολὺ σημαντικῶν πληροφοριῶν περὶ τῶν κατοχικῶν δυνάμεων, ἐνδιαφέρει ἰδιαιτέρως ἡ ἑξῆς ἀναφορὰ περὶ τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας:

«Ἡ γερμανικὴ προπαγάνδα, ἀφοῦ ἐπέτυχε τὴν διαίρεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὸ ἀλληλοφάγωμα, ἐδημιούργησε τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, τῇ συνεργασίᾳ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκει τὴν ἐξόντωσιν τῶν κομμουνιστικῶν στοιχείων, ὅτε ὅμως ἀντελήφθη ὅτι ταῦτα ἤρχισαν νὰ ἐπιβάλλωνται εἰς τοὺς κομμουνιστάς, ἀπεφυλάκισε κατ' αὐτὰς ἐπίσημα μέλη τοῦ Κ.Κ. καὶ προσπαθεῖ νὰ κρατῇ ἐν ἰσορροπίᾳ τὸ Κ.Κ. καὶ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας πρὸς συνέχισιν τῆς ἀλληλοσφαγῆς, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἀντιπερισπασμοῦ ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων.

»Ἡ ἐγκύκλιος διαταγὴ τοῦ Ράλλη, καθ' ἣν ἔδει νὰ δήλωσῃ πᾶς ἀξιωματικὸς ἂν ἐπιθυμεῖ ἢ οὐ νὰ καταταγῇ εἰς τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας διὰ νεωτέρας τοιούτης ἀνεκλήθη. Τοῦτο ὀφείλεται πιθανὸν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ πλειονότης τῶν Ἀξιωματικῶν δὲν ἐπεθύμει νὰ καταταγῇ εἰς ταῦτα».

Κατεδίκαζεν ἡ «Χ» τὰ δόλια σχέδια «ἀλληλοφαγώματος» καὶ «ἀλληλοσφαγῆς» ποὺ προωθοῦσαν οἱ Γερμανοί, ἀλλὰ καὶ κατέγραφε τὴν ἀντίθεση τῶν ἀξιωματικῶν νὰ ὑπακούσουν στὴν διαταγὴ Ράλλη νὰ ἐνταχθοῦν στὰ Τάγματα Ἀσφαλείας. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως, ἀλλὰ καὶ οἱ Χίτες, θὰ εὑρίσκοντο στὸ στόχαστρο τῆς κατοχικῆς κυβερνήσεως λόγῳ ἀκριβῶς αὐτῆς τῆς ἀρνήσεώς τους νὰ συνδράμουν –διὰ τοῦ συγκεκριμένου τρόπου– τὸν ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα. Ἂν τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας διέθεταν αὐτονομία, ἡ «Χ» δὲν θὰ εἶχε λόγους ἀποστροφῆς. Ἀλλὰ τὰ Τάγματα ἔπαιρναν ὅπλα καὶ κατεύθυνση ἀπὸ τὸν κατακτητή, καὶ αὐτὸ ἦταν ἐπαρ-

Ἄγγλοι στρατιῶτες, ἀκροβολισμένοι στὴν ὁδὸ Κριεζώτου. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

κὴς λόγος γιὰ μὴ συνεργασία. Στὴν πραγματικότητα, ὅμως, οἱ ἀξιωματικοὶ ποὺ στελέχωναν τὰ Τάγματα ἔχαιραν, στὴ μεγάλη πλειοψηφία τους, ἐκτιμήσεως ἐκ μέρους τῶν Χιτῶν. Κατενοεῖτο ὅτι πρόθεση τους δὲν ἦταν νὰ συνεργασθοῦν μὲ τοὺς Γερμανούς, ἀλλὰ νὰ ἀμυνθοῦν κατὰ τῶν κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι, προκειμένου νὰ προλειάνουν τὰ εὐρύτερα σχεδία τους, ἀσκοῦσαν αἱμοσταγῆ τρομοκρατία σ' ὁλόκληρη τὴ χώρα. Δὲν ἦταν στὶς προθέσεις τῶν ταγματασφαλιτῶν νὰ συμπολεμήσουν μὲ τοὺς Γερμανούς, νὰ προδώσουν, νὰ καθυποτάξουν τὸν ἑλληνικὸ λαό, ἀλλὰ νὰ ἀντιτάξουν ἄμυνα κατὰ τῆς συγκεκριμένης ἀπειλῆς. Ὡστόσο, ἡ διατήρηση τῶν ὁρίων διαχωρισμοῦ δὲν εἶναι πάντα εὔκολη.

Τὴν 21.10.1946, εἶχεν ἀρχίσει στὴν Ἀθήνα ἡ δίκη, ἑκατὸν περίπου ἀξιωματικῶν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας. Ἡ κομμουνιστικὴ κραυγή, ἡ ὁποία εἶχεν ἀπηχήσεις καὶ πέραν τοῦ χώρου τῆς Ἀριστερᾶς, ἦταν: «*Νὰ δικασθοῦν οἱ δοσίλογοι*» - «*θάνατος στοὺς ταγματαλῆτες*»! Λοιπόν, τὴ μέρα ἐνάρξεως τῆς δίκης, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» σὲ σχόλιό της ἀνέφερε:

> *«Θλιβόμεθα τῇ ἀληθείᾳ, ὡς Ἕλληνες, διότι θὰ ἴδωμεν εἰς τὸ ἑδώλιον τοῦ κατηγορουμένου καὶ ἀξιωματικούς, οἱ ὁποῖοι ἐπρόταξαν τὰ στήθη των καὶ ἔχυσαν τὸ αἷμα των εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν πολεμῶντες ἐναντίον τῶν Γερμανῶν καὶ Ἰταλῶν, οἱ ὁποῖοι κατηγοροῦνται ὡς συνεργασθέντες μετὰ τοῦ κατακτητοῦ. Ἡ δίκη αὐτὴ εἶναι γενικωτέρας σημασίας καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς ἁπλῆν διαπίστωσιν τῶν γεγονότων, ἢ ἀξιοποίνων πράξεων, ἀλλὰ νὰ ἐξέταση, καὶ τὰ βαθύτερα αἴτια τὰ προκαλέσαντα ταύτας καὶ νὰ ἀναζήτηση καὶ τοὺς πραγματικοὺς ὑπευθύνους εἰς οἱανδήποτε, πλευρὰν καὶ ἂν ἀνήκουν οὗτοι».*

Περαιτέρω, τὸ σχόλιον ἐξέφραζε τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ δικαστήριον θὰ ἐπέτρεπε τὴν γενίκευση τῆς συζητήσεως καὶ ὅτι τελικῶς θὰ ἔκρινε «*ὄχι μόνον βάσει τοῦ γραπτοῦ δικαίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀγράπτου τοιούτου καὶ τῆς ἠθικῆς*». Ἦταν φανερὴ ἡ συμπάθεια πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐνῶ θέλησαν νὰ προσφέρουν ὑπηρεσία ἀντιτασσόμενοι στὰ κομμουνιστικὰ ὑποδουλωτικὰ σχέδια, βρέθηκαν σὲ μεγάλη δοκιμασία. Οἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, θέσεις τῶν Χιτῶν θὰ φανοῦν ἀκόμη καθαρότερα κατὰ τὰ ἑπόμενα χρόνια. Στὶς 15.3.1948, ὁ ὑπαρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν Ζαφείριος Π. Βάλβης δημοσίευσε πρωτοσέλιδο καὶ ὁλοσέλιδο σχεδὸν ἄρθρον, στρεφόμενον κατὰ τοῦ Γ. Παπανδρέου καὶ τῆς πολιτικῆς του, ἀπὸ τοῦ Συνεδρίου τοῦ Λιβάνου μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποία συνεχίζετο ἀκόμη, ἡ ἔνοπλη ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Στὸ

σχετικὸ κείμενο δὲν ὑπάρχουν ἁπλῶς οἱ συνήθεις ἀναφορὲς στὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, ἀλλὰ ἐμπεριέχονται καὶ ἱστορικῶς ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα. Ἰδοὺ ἕνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα:

> *«Ἀπεκήρυξε* (ὁ Γ. Παπανδρέου) *τῇ ἀπαιτήσει τῶν ἐκπροσώπων τῶν σφαγέων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας, διατάξας ν' ἀπομακρυνθοῦν αὐτῶν οἱ πλαισιοῦντες ταῦτα τίμιοι πολεμισταὶ ἀξιωματικοί, παρ' ὅλα ὅσα εἶπε, δικαιολογῶν τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν εἰς τὴν περίφημον φάρσαν ποὺ ἔπαιξε κάτω ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς κέδρους τοῦ Λιβάνου. Ἀλλ' ἰδίᾳ τ' ἀπεκήρυξε, παρ' ὅλα ὅσα ἔλεγε περὶ τῶν Ταγμάτων εἰς πλείστους καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον, κατὰ τὰ ὁποῖα: Τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας ἦσαν* ***"ὁ μόνος ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχων στρατός", "ἡ μόνη ἱκανὴ δύναμις τὴν ὁποίαν θὰ εἶχεν εἰς χεῖρας της ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὴν Ἀπελευθέρωσιν".*** *Τὰ Τάγματα, τῶν ὁποίων οἱ Ἀξιωματικοὶ τὸν ἐβοήθησαν διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Μ. Ἀνατολήν... Καὶ ὅμως τοὺς τιμίους αὐτοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Ἑλλάδος ἐγκατέλειψε κατόπιν εἰς τὴν δίωξιν τῶν σφαγέων των καὶ τὴν ὑπόληψίν των, ὑπόληψιν τιμίων καὶ γενναίων πολεμιστῶν τῆς Ἀλβανίας, ἀφῆκε νὰ καταισπιλώνεται ἀπὸ τοὺς πράκτορας τῶν Σλάβων».*

Στὴ συνέχεια τοῦ ἱστορικῶς θεμελιωμένου ἄρθρου του, στὶς 23.3.1948,

Στὸ Σύνταγμα πέφτουν οἱ πρῶτοι πυροβολισμοὶ καί, δυστυχῶς καὶ οἱ πρῶτοι νεκροί. Ἐκεῖ ὁδήγησε τὰ πράγματα τὸ Κ.Κ.Ε, τοῦ ὁποίου ἡ γιγαντιαία ἐπιγραφὴ δεσπόζει ἀκόμη τῆς Πλατείας. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

ὁ Βάλδης ἀναφέρεται στὶς ὑπάρχουσες κατὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν Γερμανῶν δυνάμεις στὴν πρωτεύουσα, οἱ ὁποῖες ἦσαν σὲ θέση, ὑπὸ κατάλληλη πολιτικὴ κατεύθυνση, νὰ ἀντιτάξουν ἀποτελεσματικὴ ἀντίσταση τὸ Ε-ΑΜ-ΕΛΑΣ. Σ' αὐτὲς τὶς δυνάμεις συναριθμεῖ καὶ τὰ Τάγματα, σημειώνοντας ὅτι ὑφίσταντο:

«Τὰ ἐν Ἀθήναις Τάγματα Ἀσφαλείας, ἀνερχόμενα εἰς πλέον τῶν δύο χιλιάδων ἀνδρῶν, ὑπὸ λαμπροὺς πατριώτας ἀξιωματικούς».

Ἐξ ἄλλου, στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν», τῆς 29.1.1950, δημοσιεύεται ἄρθρον τοῦ ἡγετικοῦ στελέχους τῶν Χιτῶν Κωνσταντίνου Εὐσταθοπούλου, ἐν ὄψει τῶν ἐκλογῶν τοῦ Μαρτίου. Τὸ ἄρθρον στρέφεται κατὰ τοῦ «θρασυδείλου πολιτικοῦ κόσμου». Ὁ ἀρθρογράφος διερωτᾶται ποῖος θὰ ἀντιμετωπίσει τὶς δυνάμεις τοῦ διεφθαρμένου πολιτικοῦ κόσμου καὶ μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρει:

«...Μήπως τὸ συγκρότημα Κανελλοπούλου ποὺ ἀποτελεῖ ἕνα θλιβερὸν φαινόμενον νὰ συνταυτίσουν τὴν τύχην των ἕνας Ναύαρχος καὶ ἕνας Στρατηγός, μὲ τὸν ἄνθρωπον ποὺ εἶναι ὑπόλογος διὰ τὰ κινήματα τῆς Μ. Ἀνατολῆς, ποὺ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν διάλυσιν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ διὰ τὸν σφαγιασμὸν τοῦ Μωρηᾶ, καὶ ποὺ φέρει τὸ ἀνεξίτηλον στίγμα τῶν τρυφερῶν ἐναγκαλισμῶν μὲ τὸν Ἄρη Βελουχιώτη καὶ δὲν θὰ διστάσῃ ἀσφαλῶς εἰς οἱανδήποτε δύσκολον στιγμὴν ν' ἀσπασθῇ καὶ τόν Ζαχαριάδη; Ἀσφαλῶς ὄχι».

Ἡ διάλυση τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας, ὅπως βεβαίως καὶ ἡ μὴ παροχὴ βοήθειας πρὸς τὶς ἐθνικὲς ὀργανώσεις, ἦσαν ἀποτέλεσμα τῶν ἐκβιαστικῶν πιέσεων τῶν κομμουνιστῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς προθύμου συμμορφώσεως τῶν τότε κυβερνώντων. Καὶ ἡ μία πράξη καὶ ἡ ἄλλη ἀπραξία εἶχαν ἀποτέλεσμα νὰ χυθεῖ ἀδίκως τὸ αἷμα χιλιάδων ἀθώων Ἑλλήνων. Ἡ «Χ» ματαίως ἀπηύθυνε, ὅσον ὑπῆρχε περιθώριον χρόνου, ὅπως ἀποδεικνύουν τὰ διαβήματά της πρὸς τὸ Κάϊρον, προειδοποιήσεις γιὰ τὰ ἐπικείμενα δεινά. Ὅσον ἀφορᾶ τὴ θέση της ἔναντι τῶν Ταγμάτων, θὰ πρέπει νὰ προστεθεῖ ὅτι στὴν Ἔκθεση περὶ τοῦ ἔργου της ἀναφέρεται ὅτι:

«Ἡ Ὀργάνωσις οὐδεμίαν ὑπηρεσιακὴν σχέσιν ἔσχε ποτὲ μὲ τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας τῆς Κυβερνήσεως Ράλλη. Δὲν προτιθέμεθα νὰ κατηγορήσωμεν ἢ νὰ ὑπεραμυνθῶμεν τῆς θέσεως τῶν ἀξιωματικῶν ἐκείνων, οἵτινες εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπηρετήσουν εἰς τὰ Τάγματα. Τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἔργον ἡμῶν, οὔτε τῆς παρούσης στιγμῆς».

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΕΣ

Πόσοι κίνδυνοι γιὰ τοὺς Χῖτες καὶ τὸν ἀρχηγό τους! Γερμανοὶ καὶ οἱ κομμουνιστές. Καὶ οἱ Ἄγγλοι, στὴν καλύτερη περίπτωση, νὰ παρακολουθοῦν καχύποπτοι τὴν «Χ», χωρὶς βεβαίως νὰ τὴ βοηθοῦν. Οἱ Κανελλόπουλοι τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἐχθρικώτατα διακείμενοι. Ὡστόσον, ἡ προσπάθεια τῶν ἀγωνιστῶν δὲν ἐγκατελείπετο.

Τὸν Ὀκτώβριο 1944, μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἀθηνῶν, στήνεται δολοφονικὴ ἐνέδρα τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τοῦ Γρίβα. Προτοῦ, ὅμως, ἐκτεθοῦν οἱ σχετικὲς λεπτομέρειες, συνάδει νὰ ἀνατρέξουμε σὲ ἄλλους συναφεῖς κινδύνους ποὺ διέτρεξεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ». Οὕτω τὴν 25.3.1943 οἱ Γερμανοί, ἐκκινοῦντες προφανῶς ἀπὸ τὸ γεγονὸς τῆς καταθέσεως ὑπὸ τῆς «Χ» στεφάνου εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην, μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γρίβα (Νηλέως 6) στὸ Θησεῖον καὶ τὸν ἀνεζήτησαν. Δὲν τὸν βρῆκαν, ὅπως δὲν βρῆκαν καὶ τὴν σύζυγόν του τὴν ὁποίαν ἀνεζήτησαν, διότι αὐτὴ ἐκρύβη εἰδοποιηθεῖσα ἀπὸ τῆς προηγουμένης ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Νικόλα Παπαδοπούλου, ἀδελφοῦ τοῦ Ὁμήρου Παπαδοπούλου. Ἀπόπειρα συλλήψεως τοῦ Γρίβα ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἔγινε, κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέρα, καὶ στὸ γραφεῖο του (Πανεπιστημίου 18), ἀλλ' ἀπέβη ἄκαρπη. Μία ἄλλη σημαντικὴ ἀπόπειρα συλλήψεως τοῦ Ἀρχηγοῦ ἔγινε τὸν Ἰούνιον 1944. Ἀφηγεῖται σχετικῶς ὁ ἴδιος:

«Ἐπεδιώχθη ἡ σύλληψίς μου. Τὴν νύκτα τῆς 12-13 Ἰουνίου 1944 μετέβην εἰς τὸ Θησεῖον δι' ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ τμημάτων μας. Ἐπειδὴ ἐπεράτωσα τὸ ἔργον μου ἀργὰ τὴν νύκτα, ἐθεώρησα σκόπιμον νὰ διανυκτερεύσω εἰς τὴν οἰκίαν μου ἐν Θησείῳ, φοβούμενος νυκτερινὰς καθ' ὁδὸν ἐρεύνας τῶν Γερμανῶν. Περὶ τὸ μεσονύκτιον, Ἕλλην ἀξιωματικὸς ἐπὶ κεφαλῆς 30 περίπου ἀνδρῶν τῶν ταγμάτων ἀσφαλείας περικύκλωσαν ὅλον τὸ τετράγωνον, ὅπου ἡ οἰκία μου. Εὐτυχῶς ὁ κουνιάδος μου, ἰατρὸς Ἰωάννης Ντέκας, ἀντελήφθη τὰς κινήσεις τῶν στρατιωτῶν καὶ μὲ εἰδοποίησεν. Διὰ τῆς ταράτσας τῆς οἰκίας μου ἐπήδησα εἰς ἑτέραν παρακειμένην καὶ ἐκεῖθεν κατῆλθον, καὶ διελθὼν τὴν ὁδὸν εἰσῆλθον εἰς ἀπέναντι οἰκίαν, μέλους τῆς Ὀργανώσεως (Ἀναστ. Μιχαλοπούλου), ὅπερ, ἀντιληφθὲν τὰ συμβάντα, μὲ ἐκάλεσε διευκολῦνον τὴν δίοδον μου διὰ τῆς ὁδοῦ καὶ εἴσοδον εἰς τὴν οἰκίαν του. Κατὰ τὴν πτῶσιν μου ἐκ τῆς ταράτσας ἐτραυματίσθην ἐλαφρῶς εἰς τὸν πόδα. Συγχρόνως ἕτερα γεγονότα συ-

νέβαινον ἐντὸς τῆς οἰκίας μου καὶ πέριξ αὐτῆς. Τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως τοῦ Θησείου, ἀντιληφθέντα τὰ διατρέχοντα, ἀνῆλθον ἐπὶ τῶν ταρατσῶν τῶν οἰκιῶν καὶ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ πυροβολήσουν κατὰ τῶν στρατιωτῶν, ὁπότε ἡ σύρραξις θὰ ἐλάμβανε διαστάσεις».

(«**Πατρίς**» 27.9.1971).

Ἀναλόγους κινδύνους διέτρεχεν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» ἀπὸ πλευρᾶς κομμουνιστῶν. Ἀπὸ τότε ποὺ ἠρνήθη νὰ ἀναλάβει τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἐνόπλου σκέλους τοῦ ΕΑΜ εἶχε τεθεῖ στὰ κομμουνιστικὰ στόχαστρα. Ἀλλὰ τὸ μῖσος κατὰ τοῦ Γρίβα ἀπεκορυφώθη ἰδίως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση, ὅταν διεφάνη, ὅτι οἱ δυνάμεις τῆς «Χ» θὰ πρόβαλλαν ἀντίσταση, παρὰ τὴν ἀναντιστοιχία ἰσχύος, στὰ κομμουνιστικὰ σχέδια. Ἡ πρώτη δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Γρίβα εἶχε στηθεῖ μεταξὺ Ἀκροπόλεως καὶ Θησείου, καθ' ἣν στιγμὴν διήρχετο, ἐπὶ τῆς κυρίας ὁδοῦ, μὲ αὐτοκίνητο, ὁδεύων πρὸς τὴν οἰκίαν του. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς κομμουνιστὴς δὲν ἔδωσε τὸ πρόσταγμα «πῦρ», διότι διέκρινε νὰ κάθηται πλησίον τοῦ Γρίβα ὁ δικηγόρος Κ. Εὐσταθόπουλος, ὁ ὁποῖος κάποτε τὸν εἶχεν εὐεργετήσει καὶ γιὰ τὸν ὁποῖο δὲν γνώριζε ὅτι ἀνῆκε στὴν «Χ». Διὰ τὴν ἑπομένην ἀπόπειραν ἀφηγεῖται ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» τὰ ἀκόλουθα:

> *«Τὴν δευτέραν φορὰν ἐνέδρα ἐναντίον μου, ἐστήθη παρὰ τὴν στάσιν Μακρυγιάννη. Μία ὁμὰς Ἐλασιτῶν τὴν 11.10.44 ἐνήδρευε παρὰ τὴν στενὴν πάροδον τὴν ἐρχομένην ἐκ Πλάκας καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον ὅπου αὐτὴ συναντᾷ τὴν ὁδὸν ἀπὸ Μακρυγιάννη, διὰ Ἀκροπόλεως, πρὸς Θησεῖον.*
>
> *»Τὴν φοράν, ὅμως, αὐτὴν εἶχα λάβει μέτρα προφυλάξεως καὶ τὸ αὐτοκίνητόν μου, συνωδεύετο ὑπὸ ἑτέρου ὄπισθεν, εἰς ὃ εὑρίσκετο ἀξιωματικὸς μὲ αὐτόματον.*
>
> *»Ἐντὸς τοῦ πρώτου αὐτοκινήτου ἤμεθα ἐξ, ἅπαντες ἀξιωματικοί. Παραπλεύρως, δεξιά μου, πρὸς τὸ μέρος τῆς ἐνέδρας ἐκάθητο ὁ ὑπολοχαγὸς Ὅμηρος Παπαδόπουλος. Ὅταν τὸ αὐτοκίνητόν μας ἔφθασε παρὰ τὴν ἐνεδρεύουσαν δύναμιν Ἐλασιτῶν, εἷς Ἐλασίτης ἐνεφανίσθη αἰφνιδίως πρὸ τοῦ αὐτοκινήτου, ἀνέκοψε τοῦτο καὶ διὰ τοῦ περιστρόφου ἔβαλε κατὰ τῆς ἀποθήκης βενζίνης, ἡ ὁποία ἐχύθη, τὸ δὲ αὐτοκίνητον ἠκινητοποιήθη. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἕτερος Ἐλασίτης ἔρριψε διὰ περιστρόφου, ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου. Ἡ σφαῖρα εὗρε τὸν Ὅμ. Παπαδόπουλον εἰς τὴν δεξιὰν κοιλιακὴν χώραν, καὶ ἐτραυμάτισε τοῦτον, εὐτυχῶς οὐχὶ σοβαρῶς. Ἡ θέσις ἡμῶν ἦτο δύσκολος, διότι στριμωγμένοι ἐντὸς τοῦ αὐτοκινήτου καὶ αἰφνιδιασθέντες δὲν ἦτο εὔκολον νὰ ἀμυνθῶμεν. Μόλις ἐγὼ κατώρθωσα νὰ ἐξαγάγω τὸ περίστροφον καὶ νὰ ρίψω πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἄλλων Ἐλασιτῶν, οἱ ὁποῖοι πρηνηδόν, ὄπισθεν τοῦ τοιχώματος τῶν κιγκλίδων τοῦ θεάτρου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, παρεμόνευον.*
>
> *»Εὐτυχῶς κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, λίαν κρίσιμον δι' ἡμᾶς, τὸ ὄπισθεν ἀκολουθοῦν αὐτοκίνητον ἤρχισε νὰ βάλλῃ κατὰ τῶν ἐνεδρευόντων, οἱ ὁποῖοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν, ἐνῷ, ὡς ἐκ θαύματος τὸ αὐτοκίνητόν μας μὲ τὰς προσπάθειας τοῦ ὁδηγοῦ (ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλῶς Χαράλαμπος Γκόρος) κατώρθωσε νὰ κινηθῇ. Φαίνεται, ὅτι εἶχε ἐναπομείνη ἐντὸς τοῦ ντεπόζιτου ὀλίγη βενζίνη, λόγῳ τοῦ ὀλίγου*

Τὸ ἀρχηγεῖο τῆς «Χ» στὸ Θησεῖο, Νηλέως 6, ὅπου διέμενε ὁ Γ. Γρίβας. Ἡ περιοχὴ εἶχε γίνει ἐπίκεντρο φονικῶν μαχῶν.

ἀνωφερικοῦ τῆς ὁδοῦ εἰς τὸ σημεῖον, ὅπου ἐσταματήσαμεν, καὶ οὕτω κατορθώθη ἡ ἐκκίνησις τοῦ αὐτοκινήτου.

»Τὸν ὑπολοχαγὸν Ὅμηρον Παπαδόπουλον μετέφερα εἰς τὴν ἐν τῷ Θησείῳ οἰκίαν μου, ὅπου κληθεὶς ὁ χειρουργὸς ἰατρὸς Ματαράγκας, ἐξήγαγε τὴν σφαῖραν».

Προτοῦ ἀκόμη ἐκπάσουν οἱ συγκρούσεις τοῦ Θησείου, ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ἐδολοφονήθησαν 40 περίπου ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλίτες τῆς «Χ», 15 ἐτραυματίσθησαν καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς συνελήφθησαν καὶ ἐκακοποιήθησαν.

Διωκόμενος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὁ Γρίβας μετεκινήθη, εἰς τὸ Κολωνάκι καὶ ἐκρύπτετο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δ. Γκέρτσου, προκειμένου νὰ βρίσκεται στὸ Κέντρο καὶ νὰ διοικεῖ ἀποτελεσματικότερα τὴν Ὀργάνωση. Ὑπὸ τοῦ Γκέρτσου διεβιβάσθη ἡ ἐπιθυμία τοῦ κατοχικοῦ πρωθυπουργοῦ Ι. Ράλλη, ὅπως ἔχει προσωπικὴ συνάντηση μετὰ τοῦ Γρίβα. Ὁ Γκέρτσος διέμενε στὴν ἴδια πολυκατοικία μὲ τὸν Ράλλη, ὁ ὁποῖος ἀγνοοῦσε βεβαίως τὸ γεγονὸς τῆς ἀποκρύψεως τοῦ Γρίβα. Ἡ ἐπιθυμία τοῦ Ράλλη δὲν ἱκανοποιήθη.

Ἡ «Χ» καὶ τὰ στελέχη τῆς ἠρνοῦντο κατηγορηματικῶς κάθε ἐπαφὴ μὲ τὴν κατοχικὴ κυβέρνηση Ράλλη. Καὶ εἰδικώτερον ἀπέρριψαν τὴν διαταγὴν ὅπως οἱ ἀνήκοντες στὴν «Χ» ἀξιωματικοὶ ἐνταχθοῦν καὶ ὑπηρετήσουν στὰ Τάγματα Ἀσφαλείας. Συνολικῶς 38 ἀξιωματικοί, κληθέντες διὰ διαταγῆς, δὲν προσῆλθαν, μεταξὺ δὲ τούτων οἱ ὑπολοχαγοὶ Χ. Σταυρόπουλος καὶ Ν. Ἀγγελόπουλος καὶ οἱ ἀνθυπολοχαγοὶ Γουλιᾶς, Κάξος καὶ ἄλλοι. Ἅπαντες ἐστερήθησαν τῶν ἀποδοχῶν των καὶ κατεζητοῦντο. Οὕτω ἐξεδόθησαν οἱ ἑξῆς διαταγές:

Οἱ Σαράφης, Σκόμπυ καὶ Ζέρβας σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς δραματικὲς συσκέψεις τοῦ Δεκεμβρίου 1944, στὸ ξενοδοχεῖο «Μεγάλη Βρεταννία». (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

«ΔΙΑΤΑΓΗ

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 23/17.3.44 ἀναφορὰν τοῦ Β' Ἀρχηγείου Χωρ/κῆς τοὺς κάτωθι ἀξιωματικοὺς

ΤΙΘΗΜΙ

εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν διὰ τὸ Ἐπιτελεῖον καὶ τὰ Πρότυπα Τάγματα Ἀσφαλείας Χωρ/κῆς Πελοποννήσου.

1)..................

....

....

4) Ἀντ/άρχην Πεζικοῦ ΓΡΙΒΑΝ Γ. ἐκ τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχείων.

....

....

10) ....

Αἱ ὑπηρεσίαι εἰς ἃς ὑπηρετοῦσι οἱ ἀνωτέρω διατιθέμενοι ἀξιωματικοὶ νὰ χορηγήσωσιν αὐτοῖς ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς παρούσης φύλλα μεταβάσεως ἵνα παρουσιασθῶσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν (Β' κλιμάκιον Ἐπιτελείου Συν/ρχου Παπαδόγκωνα) ἀναφέρουσαι ἐκτέλεσιν. Ἀπαγορεύω τὴν ὑποβολὴν ἀναφορῶν ἀκυρώσεως ἢ ἀναστολῆς παρούσης.

Ἀθῆναι τὴν 9 Μαΐου 1944.
Ὁ Ὑφυπουργός
Δ. ΔΙΑΛΕΤΗΣ
Ἀντ/γος»

«Πρὸς

Τὸ Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν

ΕΝΤΑΥΘΑ

Διαβιβάζεται ἡ συνημμένη ἀναφορὰ τῆς ὑπηρεσίας Στρατιωτικῶν ἀρχείων περὶ μὴ παρουσιάσεως τοῦ ἀντ/ρχου ΓΡΙΒΑ Γ. εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθ. Ε.Π. 18216/15.5.44, ἵνα προβῆτε εἰς τὴν ἄμεσον σύλληψιν τούτου.

Ἀθῆναι τῇ 10 Ἰουνίου 1944.
ὁ Ὑφυπουργός
Δ. ΔΙΑΛΕΤΗΣ
Ἀντ/γος».

«ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΔΙΑΤΑΓΗ

Πέμπομεν συνημμένως καταστάσεις άξ/κῶν, οἵτινες διατεθέντες διὰ διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου, εἰς Ὑπ. Ἐσωτερικῶν (Δ/σιν Προτ. Ταγμ. Χωρ/κῆς) δὲν ἐπαρουσιάσθησαν εἰσέτι ἢ παρουσιασθέντες ἀπουσιάζουσιν ἀδικαιολογήτως. Εἰς τὰς καταστάσεις ταύτας φαίνεται ὁ τόπος διαμονῆς τῶν ἄνω ἀξ/κῶν πρὸ τῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν διαθέσεώ των.

II. Τὸ Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν ἅμα λήψει παρούσης νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν σύλληψιν τῶν διαμενόντων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν (Δ/σις Προτ. Ταγμ. Χωρ/κῆς ἀναφέρον ἅμα ἡμῖν σχετικῶς.

....

....

....

IV. Ἡ 6η Χρημ. Δ/σις Ἀθηνῶν, ἡ ἀνεξάρτητος Χρημ. Δ/σις Σπάρτης, τὰ ἐπαρχιακὰ Ταμεῖα Γυθείου, Καλαμῶν, Τριπόλεως καὶ Ναυπλίου νὰ διακόψωσι τὴν μισθοδοσίαν τῶν ὑπ' αὐτῶν μισθοδοτουμένων Ἀξιωματικῶν τῶν περιλαμβανομένων εἰς τὰς ἐν λόγῳ καταστάσεις ν' ἀναφέρωσιν ἡμῖν σχετικῶς.

V. Αἱ χρηματικαὶ διαχειρίσεις Ἀθηνῶν αἱ μισθοδοτοῦσαι τινὰς τῶν ὡς ἄνω ἀξ/κῶν νὰ διακόψωσι τὴν μισθοδοσίαν των καὶ νὰ ἀναφέρωσιν ἡμῖν. VI........................

VII........................

Ἀθῆναι τῇ 28η Ἰουλίου 1944
Ὁ Ὑφυπουργός
Δ. ΔΙΑΛΕΤΗΣ
Ἀντ/γος».

Ἡ Μέση Ἀνατολὴ γνώριζε ἄριστα καὶ αὐτὴ τὴν πτυχή. Σὲ ἀναφορά του πρὸς τὸν Τσουδερό, ἡμ. 28.6.1944, ὁ ἔμπιστος ἀπεσταλμένος του στὴν κατεχόμενην Ἑλλάδα Ἀρ. Ν. Πηλαβάκης («Κρέων») τὸν ἐνημερώνει καὶ γιὰ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ ὀργάνωσις "Χ" διέρχεται σοβαρὰν κρίσιν λόγῳ τῶν συνεχῶν προσκλήσεων, ὅπως παρουσιασθοῦν εἰς τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας μελῶν ἀξιωματικῶν της. Ὀλίγας ἡμέρας πρὶν ἀναχωρήσω, ἡ Εἰδικὴ Ἀσφάλεια κατεζήτει καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ὀργανώσεως Ἀντισυνταγματάρχην Γρίβαν».

(Ἐμμ. Τσουδεροῦ «**Ἱστορικὸν Ἀρχεῖον 1941-1944**, τόμος Γ2 σελ. 945»).

Φωτογραφία ληφθεῖσα κατὰ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1944, ἀπὸ τὴν ὀροφὴ τῆς «Μεγάλης Βρετανίας»: Ἐμπρὸς ἡ ἔρημη Πλατεῖα Συντάγματος, στὸ βάθος ἡ Ἀκρόπολη καὶ δεξιὰ τὸ Θησεῖο. (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

Ποίαν χρείαν μαρτύρων καὶ μαρτυριῶν, μετὰ ταῦτα, ἔχομεν περὶ τῆς μὴ ὑπάρξεως σχέσεων μεταξὺ «Χ» καὶ Ταγμάτων Ἀσφαλείας;

Γιὰ τὴν ἰχνηλάτηση καὶ καταδίωξη τοῦ Γρίβα ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, εἶναι ἐνδιαφέρουσα ἡ μαρτυρία τοῦ λοχαγοῦ Δρακούλη Βασιλαράκου, στελέχους τῆς «Χ». Συλληφθείς ὁ Βασιλαράκος ἐπιέσθη ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς νὰ ἀποκαλύψει ποῦ βρισκόταν ὁ Γρίβας. Ἀπὸ τὶς ἐρωτήσεις ποὺ τοῦ ὑπεβλήθησαν συνήγαγε τὸ συμπέρασμα ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἔκριναν ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» βρισκόταν σὲ ἐπαφή, μὲ τὸ Κάϊρο μέσῳ ἀσυρμάτου καὶ ὑποβρυχίων.

Σωρεία διασταυρωμένων στοιχείων ὁδηγοῦν στὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ΕΛΑΣ εἶχεν ἀναλάβει ὑποχρέωση νὰ μὴ ἐμποδίσει τὴν ἀποχώρηση τῶν Γερμανῶν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ καταπολεμήσει «τὶς ἀντιλαϊκὲς προδοτικὲς ὁμάδες» γιὰ νὰ μὴ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Γερμανῶν. Σχολιάζει σχετικῶς ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» (17.3.47):

> *«Προδοτικές, λοιπόν, ἦσαν αἱ ὁμάδες αἱ ὁποῖαι θὰ ἐκτύπων τοὺς Γερμανούς! Ἔτσι ἐξηγεῖται διατί, ἐνῶ ὁ Σιμάνα, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν, εἶχε δώσει ἐντολὴν νὰ ἀνακαλυφθῆ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» καὶ νὰ συλληφθῆ, καθὼς καὶ ἄλλα στελέχη της, ὁ ἡρωϊκὸς ΕΛΑΣ ἀνάλαβε νὰ κτυπήση τοὺς προδότας! τῆς «Χ» καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἡρωϊκοῦ Θησείου, ὅπου αἱ ἐπιθέσεις του διήρκεσαν ἀπὸ τῆς 3ης μέχρι τῆς 10ης Ὀκτωβρίου, δηλαδὴ καθ' ὅλον τὸν χρόνον καθ' ὃν διέρρεον τὰ Γερμανικὰ στρατεύματα κατοχῆς».*

Ὀρθῶς τὰ ἔγραφεν ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», παρ' ὅλον ὅτι τότε δὲν εἶχαν ἀποκαλυφθεῖ οἱ μυστικὲς συμφωνίες Κ.Κ.Ε. καὶ Γερμανῶν, ὅπως ἐκείνη τῆς 13.8.1944, τὴν ὁποία τὸ Κ.Κ.Ε. κοινοποιοῦσε ὡς ἀκολούθως:

> *«ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ*
> *ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ*
> *Ἀριθ. 53*
> *Πρὸς τὸν Γενικὸ Γραμματέα Πόλης*
> *Ὕστερα ἀπὸ διαπραγματεύσεις μὲ τὴν Γερμανικὴ Διοίκηση καταλήξαμε μαζὶ σὲ συμφωνίες πού, πρέπει στὸ μέλλον νὰ τὶς ἐφαρμόσουμε, πιστά, γιατὶ αὐτὸ ἐπιβάλλουν τὰ κομματικά μας συμφέροντα. Σύμφωνα μὲ αὐτὲς κάθε σαμποτάζ ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἐνέργειά μας ἐνάντια ὁπλιτῶν ἢ βαθμοφόρων τοῦ στρατοῦ κατοχῆς θὰ γίνεται ὑστέρα ἀπὸ σχετικὲς ὑποδείξεις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Γκεστάπο. Δόστε ἑπομένως ἐντολὴ στὶς ἀχτίδες νὰ πάψουν στὸ ἑξῆς οἱ ξεκάρφωτες ἐνέργειες. Ὁπλισμὸς μᾶς ἐξασφαλίστηκε ἀρκετός.*
>
> *Σὰν ὑπεύθυνο γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτὴ ἡ Γερμανικὴ Διοίκηση ὅρισε τὸν Ταγματάρχη Ὄττο τοῦ 2ου Γραφείου. Ἀκόμη, ἀνέλαβαν ὑποχρεώσεις νὰ μᾶς εἰδοποιοῦν διὰ τὰ μπλόκα καὶ τὶς συλλήψεις, ὥστε κανεὶς νὰ μὴν ὑπάρχη κίνδυνος γιὰ τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως μας.*
>
> *Παράλληλη ὑποχρέωση ἀναλάβαμε κι ἐμεῖς γιὰ τὴν περίπτωση τῆς ἀποχώρησής τους ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Κανένας δὲν πρέπει νὰ ἐνοχληθῆ.*
> *Ἀθῆναι:13-8-44*
> *Γεώργ. Σιάντος — Ὁ Γραμματέας*
> *Ὑπογραφὴ δυσανάγνωστος».*

Ἡ ἔνοπλη μειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ γνώριζε, ὅτι χωρὶς τὴν ἄσκηση δολοφονικῆς βίας δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐπικρατήσει. Ἔτσι τὸ Κ.Κ.Ε., τὸ ΕΑΜ καὶ ὁ ΕΛΑΣ εἶχαν ἀποφασίσει ἐν ψυχρῷ, κυρίως ἀπὸ τοῦ θέρους 1944, τὰ τῶν ἐκτελέσεων: Ἐπισήμανση στόχων, παρακολούθηση τῶν συνηθειῶν τοῦ ὑποψηφίου θύματος στὴν οἰκία καὶ τὴν ἐργασία του κ.λπ. Ἴσως ἐπρόκειτο γιὰ τὸ μεγαλύτερο ἔγκλημα, τὸ ὁποῖον ἀπροκλήτως, ἐκ

Ἄγγλοι μεταφέρουν ἕνα νεκρό, ἀπὸ τὴν ὁδὸ Κοραῆ. Οἱ παρακείμενοι συνάδελφοί τους παρακολουθοῦν προφυλαγμένοι καὶ ἕτοιμοι νὰ ἐπέμβουν.

προμελέτης καὶ ἐκ προθέσεως ἐξετελέσθη καὶ τὴν μακραίωνη διαδρομὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας!

Εἶναι χαρακτηριστικὰ αὐτὰ ποὺ σημειώνει τὸ ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον *«Ὁ ἀγών μας εἶναι αἷμα καὶ θυσίες»*, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» (18.4.49):

> *«Ὅπως ἀποκαλύπτεται τώρα, κατόπιν τῆς συλλήψεως τῆς ὁμάδος τῶν ἀρχιδολοφόνων τοῦ Κ.Κ.Ε., ἡ ἐγκληματικὴ μανία τῶν ἐκτελεστῶν τῆς ΟΠΛΑ ἐστρέφετο πάντοτε καὶ κατὰ προτίμησιν ἐναντίον τῶν Χιτῶν. Ἀποκαλύπτεται ἐπίσης ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα ἐκ συστήματος καὶ ἐκ προθέσεως ἀπέδιδε τὰ κατὰ καιροὺς διαπραττόμενα ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του Κ.Κ.Ε. ἐγκλήματα εἰς τὰ μέλη μας, ἐνισχυομένη εἰς τὴν προσπάθειάν της αὐτὴν καὶ ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς συνοδοιπορίας τὰ ὁποῖα ἐν χορῷ ἔβαλλαν, ἀπροκαλύπτως ἢ διὰ ὑπαινιγμῶν ἐναντίον τῶν Χιτῶν».*

Στὸ Κάϊρο ἔφθαναν, ἰδιαιτέρως κατὰ τὸ καλοκαίρι 1944, ἐπίμονες πληροφορίες ὅτι οἱ κομμουνιστὲς προετοιμάζονται γιὰ σφαγές. Στὶς 26.7.1944 ὁ πρωθυπουργὸς Γ. Παπανδρέου λάμβανε ἐξ Ἀθηνῶν ἕνα ἰδιαιτέρως βαρυσήμαντο «Δελτίον Πληροφοριῶν», ὅπου παρετίθεντο τὰ λεχθέντα καὶ συμφωνηθέντα σὲ μιὰ συνεδρίαση *«τοῦ Συμβουλίου μιᾶς Ἀχτίδας τοῦ Κ.Κ.»* ἐν σχέσει μὲ τὰ καθήκοντα τοῦ ΕΑΜ. Τὸ ἐκτενὲς Δελτίον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων λεπτομερῶν πληροφοριῶν, παρετίθεντο καὶ αὐτά:

> *«Ἐντὸς ὀλίγων, ἐλαχίστων, λοιπὸν ἡμερῶν θὰ συμβοῦν ἀθρόαι ἐκτελέσεις ὀργάνων ἀσφαλείας καὶ ἀστυνομικῶν ἐν γένει. Ἐπίσης τὰ αὐτὰ διετάχθησαν γιὰ ὅλους τους ἀνήκοντας εἰς ἄλλας ἐκτὸς τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων ὁπλίτας».*
>
> (Ἔγγραφον ΓΑΚ).

Τὸ ὅτι, βεβαίως, τὸ φοβερὸν αἱματοκύλισμα κατεστρώθη ἐν ψυχρῷ εἶναι μαρτυρημένον ἀπὸ πλῆθος πηγές. Ἐδῶ ἂς περιορισθοῦμε σὲ ὅσα ἀναφέρει ὁ καθοδηγητὴς τοῦ Κ.Κ.Ε. Γιάννης Ἰωαννίδης:

> *«Ἐμεῖς εἴχαμε τὴν ΟΠΛΑ, εἴχαμε ἐπισημάνει τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ποὺ μὲ τὴν πρώτη ρήξη θὰ ἔπρεπε νὰ πιάσουμε καὶ νὰ ἐξουδετερώσουμε. Αὐτὴ ἡ σκέψη μου ἦταν σκέψη ποὺ τὴν κάναμε μαζὶ μὲ τὸν Γληνό, προτοῦ ἀκόμη βγοῦμε στὸ βουνό. Καὶ μοῦ ᾽λεγε: Γιάννη θὰ πιάσουμε πέντε ἕξι χιλιάδες ἀνθρώπους στὴν Ἀθήνα καὶ μιὰ ἀντίστοιχη ἀναλογία στὴ Θεσσαλονίκη καὶ σὲ μερικὲς ἄλλες πόλεις, θὰ τοὺς πιάσουμε ξαφνικὰ μὲ μιὰ ἔφοδο. Θὰ τοὺς ἐξουδετερώσουμε καὶ ἔπειτα αὐτοὶ οἱ Ἐγγλέζοι θὰ μείνουν ξεκρέμαστοι».*
>
> («**Ἀναμνήσεις**», σελ. 289, Ἐκδόσεις «Θεμέλιο»).

«Θὰ τοὺς πιάσουμε», «θὰ τοὺς ἐξουδετερώσουμε»... Τί θέλει νὰ πεῖ ὁ ...ποιητὴς τοῦ θανάτου; Δηλαδή, θὰ περνοῦσαν ἀπὸ μαχαίρι χιλιάδες ἀνθρώπους. Δὲν ἐπρόκειτο γιὰ ἁπλὴ σύλληψη ἢ ὁμηρία. Βεβαίως ὑπῆρξαν καὶ συλλήψεις καὶ ὁμηρίες, ἀλλὰ οἱ ἀπαχθέντες βρέθηκαν τελικῶς εἰς τοὺς ...χλοεροὺς λειμῶνες τοῦ Περιστερίου καὶ τῶν Τουρκοβουνίων!

Ὅλα καλῶς σχεδιασμένα. Μῆνες ὁλόκληρους πρὸ τῶν Δεκεμβριανῶν. Σὲ μιὰ ἔκθεσή του, τοῦ Ἰουλίου 1944, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ΟΠΛΑ ἀναφέρει καὶ τὰ ἀκόλουθα, νοσηρὰ καὶ φαντασιώδη:

> *«Ὅλο τὸ κατακάθι τῆς ἐθνικῆς προδοσίας καὶ τοῦ ὑποκόσμου ποὺ συνέρρευσε στὴν Ἀθήνα ἐξοπλιζόμενο ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς εἴτε σὰν τσολιάδες, εἴτε σὰν χαφιέδες τῆς Εἰδικῆς, εἴτε σὰν ἑλληνικὰ "Ἔς-Ἔς", εἴτε σὰν ὀρδὲς ἐθνικῶν ὀργανώσεων "Χ", ΠΕΑΝ, Παπαγεωργίου, Ἀσημακοπούλου, Μπιτούνη κ.λπ., ἀφηνιασμένο μὲ λύσσα ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ Λαοῦ τῆς Ἀθήνας, τοῦ Πειραιᾶ, τῶν περιχώρων καὶ ὅλης τῆς Ἀττικῆς. Ὑποστηρίζεται ὑλικὰ καὶ ἠθικὰ ἀπὸ τοὺς Γλῦξμπουργκ-Παπανδρέα μὲ τοὺς ἐδῶ πράκτορες, ὅπως καὶ μὲ τὴ στάση αὐτῶν τῶν ἴδιων πάνω στὸ πρόβλημα τῆς ἐθνικῆς μας ἑνότητας. Γερμανοί, γερμανόδουλοι, ἐθνικόφρονες ἀπὸ κοινοῦ συμφέροντος ὁρμώμενοι ὅλοι τους προσπαθοῦν νὰ ἐξοντώσουν, νὰ ὑποδουλώσουν καὶ νὰ τρομοκρατήσουν τὸν ἀθηναϊκὸ Λαό. Σ᾽ αὐτοὺς ὅλους, μιὰ εἶναι ἡ ἀπάντηση μας: Θάνατος».*
>
> (Γ. Καράγιωργα «**Ἡ Ο.Π.Λ.Α. χωρὶς θρῦλο**», σελ. 23, Ἐκδόσεις «Δωδώνη»).

Θάνατος, λοιπόν, ἡ ἀπάντηση... Καὶ πρώτη σ᾽ αὐτὸ τὸν χορὸ τοῦ θανάτου ἡ «Χ», ὅπως ἄλλωστε θὰ καταγράψει καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Κ.Κ.Ε. Γ. Σιάντος, στὴν πιὸ ἐπίσημη ἔκθεσή του.

Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ κομμουνιστὲς προσποιοῦνται ὅτι ἐπιθυμοῦν τὴ συνεννόηση καὶ τὴν καταλλαγή, ἐνῶ βεβαίως προωθοῦν ἀμετανοήτως τὰ πάγια σχέδια τους. Ἔτσι ὑπογράφεται ἡ Συμφωνία τοῦ Λιβάνου (20 Μαΐου 1944) καὶ ἡ Συμφωνία τῆς Καζέρτας (26 Σεπτεμβρίου 1944), λίγες μέρες πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως. Μὲ τὴ Συμφωνία τῆς Καζέρτας ἀποφασίζεται κυρίως ὅπως: 1) Ὅλες οἱ ἀνταρτικὲς δυνάμεις τεθοῦν ὑπὸ τὶς διαταγὲς τῆς νομίμου, ἑλληνικῆς κυβερνήσεως. 2) Ἀναλάβει διοίκηση ὁ Στρα-

τηγὸς Σκόμπι. 3) Ἀπαγορευθεῖ κάθε δράση πρὸς κατάληψη τῆς ἐξουσίας.

Καθώς, ὅμως, προσεγγίζει ἡ ἀπελευθέρωση, ἡ ἐξόριστη ἑλληνικὴ κυβέρνηση καὶ οἱ Ἄγγλοι ἀντιλαμβάνονται αὐτὰ ποὺ ματαίως τόνιζε ἡ «Χ» ἀπὸ τοῦ 1942-43. Ὅτι, δηλαδή, ἡ κατάσταση στὴν Ἑλλάδα βαίνει πρὸς αἱματοχυσία, ὑπαιτιότητι τῶν κομμουνιστῶν, καὶ ὅτι, συνεπῶς, ἀπαιτεῖται ἡ ἐνίσχυση τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων καὶ ἡ ἐπείγουσα χρησιμοποίησή τους. Συναφῶς γίνεται ἀντιληπτὸ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ χρησιμοποιηθεῖ ἡ «Χ» στὴν ὅλη προσπάθεια.

Τὰ προοίμια τῆς αἱματηρῆς συγκρούσεως... Τὸ πανὼ τῆς κομμουνιστικῆς διαδηλώσεως στὸ Σύνταγμα εἶναι περισσότερο ἀπὸ σαφές: «Ὅταν ὁ λαὸς βρίσκεται μπροστὰ στὸν κίνδυνο τῆς τυραννίας διαλέγει ἢ τὶς ἁλυσίδες ἢ τὰ ὅπλα.-ΕΑΜ.» Ἤδη εἶχε γίνει ἡ δεύτερη ἐπιλογή, χωρὶς νὰ ὑπάρχει ὁ κίνδυνος γιὰ τὴν πρώτη... (Φωτ. Ντιμίτρι Κέσσελ).

ΠΕΜΠΤΗ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ—ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΔΡΙΜΥΤΑΤΗ ΕΠΙΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΤΑΣΙΑΣΤΩΝ

ΖΗΜΙΩΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΛΕΜΙΚΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ

«Οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἕλληνες» τιτλοφορεῖ τὸ ἄρθρο της ἡ «Ἑλλὰς» (21.12.1944) ἐξαίρουσα τὴν ἀγγλικὴ συνδρομὴ στὴν ἄμυνα τῆς Ἑλλάδος.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ–ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΘΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΩΝ ΕΧΘΡΩΝ ΜΑΣ;

Η ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΪΚΟΥ ΛΑΟΥ

«Θὰ παίξουμε τὸ παιχνίδι τῶν ἐχθρῶν μας» διερωτᾶται ἡ «Ἑλλὰς» (22.12.1944) στοὺς τίτλους τοῦ κυρίου ἄρθρου της, στὸ ὁποῖο τονίζει: «Εἴμαστε βέβαιοι πῶς καὶ ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἁγνοὺς πατριῶτες παρασύρθηκαν ἀπὸ τὰ ἔξαλλα στοιχεῖα, ποὺ ἀποτελοῦνε μιὰ μειονότητα μικρήν, ἀλλὰ ὡπλισμένη καὶ ὠργανωμένη πολεμικά, ποὺ ἐκστρατεύει γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας διὰ τῆς βίας, θὰ νοιώσουν τὴν ματαιότητα τῆς ἀπόπειρας αὐτῆς». Αὐτὰ τονίζει στὸ κύριο ἄρθρο της ἡ «Ἑλλάς», τῆς 22ας Δεκεμβρίου 1944. Μάταιες ἐλπίδες...

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ – ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΟΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ κ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΟΙ ΣΤΑΣΙΑΣΤΑΙ ΤΗΣ ΑΚΡΑΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΕΣΤΡΑΦΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

«Καμμία μεγαλυτέρα ὑπηρεσία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προσφερθῇ εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τὴν ἐγκληματικὴν Στάσιν. Πρᾶξις ἐχθρικὴ καὶ κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ κατὰ τῶν Συμμάχων».—Ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ πρὸς τὴν Μεγ. Βρεττανίαν

Η ΙΔΡΥΣΙΣ, ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΑΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΡΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ

ΤΟ ΑΡΙΣΤΕΡΟΝ ΜΕΤΩΠΟΝ

Βαρυσήμαντοι δηλώσεις τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Γ. Παπανδρέου. –«Οἱ στασιασταὶ τῆς Ἄκρας Ἀριστερᾶς ἐστράφησαν κατὰ τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ Λαοῦ», γράφει στοὺς τίτλους της ἡ «Ἑλλὰς» τῆς 24ης Δεκεμβρίου 1944.

ΤΡΙΤΗ 26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ο ΕΡΓΑΤΟΫΠΑΛΛΗΛΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΟΚΑΠΗΛΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΩΝ

Ἡ ἐφημερὶς «Ἡ Ἑλλάς», τῆς 26.12.1944, μὲ κύριο ἄρθρο της ὑπὸ τὸν τίτλο «Οἱ μεγάλοι φίλοι τῆς Ἑλλάδος» χαιρετίζει τὴν ἄφιξη τοῦ Τσῶρτσιλ στὴν σπαρασσόμενη Ἀθήνα.

ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ — ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΠΑΡΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΤΩΝ κ.κ. ΤΣΩΡΤΣΙΛ, ΗΝΤΕΝ, ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ, ΣΚΟΜΠΥ, ΜΑΚΜΙΛΛΑΝ ΛΙΠΠΕΡ, ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΕΥΤΩΝ κ.κ. ΜΑΚ ΒΗ, ΜΠΑΚΕΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΣΤΡ. ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΣΥΝΕΚΡΟΤΗΘΗ ΧΘΕΣ ΤΗΝ 4ην Μ.Μ. Η ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΩΝ κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ, ΤΣΩΡΤΣΙΛ, ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ, ΗΝΤΕΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Ἡ ἐφημερὶς «Ἡ Ἑλλάς», τῆς 27.12.1944. καταγράφει τὶς ἐργασίες τῆς Ἑλληνο-Βρετανικῆς συσκέψεως τῆς προηγουμένης καὶ δημοσιεύει τοὺς ἐκφωνηθέντες λόγους.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ—ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΑ ΠΛΗΡΗ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ ΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

ΔΡΙΜΥ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ἡ «Ἑλλὰς» τῆς 29ης Δεκεμβρίου 1944, καταγράφει τὰ τῆς συνδιασκέψεως τῆς προηγουμένης καὶ ἀποκαλύπτει τὶς δολοπλοκίες τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ τὴν κατάληψη τῶν Ἀθηνῶν.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1945

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΩΝ (Ε.Δ.Ε.Ε.)

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΠΥΓΜΗ

Τόποι κολάσεως καὶ φρίκης

ΤΑ ΑΝΗΚΟΥΣΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΟΜΗΡΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ

Χιλιάδες γυναικῶν καὶ παιδιῶν μέσα εἰς ὑγρὰ ὑπόγεια ... Θάνατοι ἐκ πείνης καὶ κακουχιῶν. Αὐτοκτονοῦν ἀπαγχονιζόμενοι ὅπως ἀποφύγουν τὰ βασανιστήρια.

ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΝΟΣ ΔΙΑΦΥΓΟΝΤΟΣ

Ἐξετελέσθη καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης

Ἡ «Μεγάλη Ἑλλάς», στὴν ἔκδοσή της τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1945, πληροφορεῖ: «Τόπος κολάσεως καὶ φρίκης. - Τὰ ἀνήκουστα μαρτύρια τῶν ὁμήρων εἰς τὸ Περιστέρι. - Ἐξετελέσθη καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης».

ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ | Ἀθῆναι – Ἔτος Ἐκδόσεως Α' — Ἀριθμὸς Φύλλ... | ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ Δρ. 30

...ψεις ἀπὸ Ἕλληνας κομμο...νιστάς

ΤΟ ΛΑΪΚΟΝ ΕΡΕΙΣΜΑ

Εἶνε βασικὴ καὶ ἀναμφισβήτητος ἡ ἀρχὴ ὅτι κίνημα ἀποβλέπουν εἰς τὴν κυριαρχίαν μιᾶς χώρας εἶνε ἀναποφεύκτως καταδικασμένον εἰς ἀποτυχίαν, ὅταν στερεῖται παντὸς λαϊκοῦ ἐρείσματος. Ἠμπορεῖ ἴσως νὰ ἐπιτύχῃ πρὸς στιγμήν, δηλαδὴ νὰ κατακτήσῃ τὴν ὑλικὴν δύναμιν, ἡ ὁποία θὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ τὴν διὰ τῆς βίας ἐπιβολήν, ἀλλὰ ἔπειτα θὰ θὰ εἶνε ἀκόμη περισσότερον παταγώδης καὶ ἀνεπανόρθωτος ἡ συντριβή του.

Ἡ αἰφνιδιαστικὴ κατάρρευσις τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ ὀφείλεται, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον λόγον ἴσως, εἰς τὸ πλήρως ἀποδειχθὲν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας γεγονὸς ὅτι ἐστερεῖτο τούτο καὶ τοῦ ἐλαχίστου λαϊκοῦ ἐρείσματος. Περὶ αὐτοῦ θὰ πρέπει νὰ ἔχουν ἤδη πεισθῆ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἡγέται του. Ἴσως νὰ ἐγνώριζον οἱ ἡγέται αὐτοὶ ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ὁ ἑλληνικὸς Λαὸς εἰς τὴν πλειοψηφίαν του δὲν τοὺς παρακολουθεῖ, διότι ἄλλως δὲν θὰ κατέληγαν εἰς τὴν ὀλεθρίαν αὐτὴν ἀπόφασιν. Ἂν εἶχαν καὶ τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα ὅτι θὰ ἠμποροῦσαν διὰ τῆς ὁμαλῆς δημοκρατικῆς ὁδοῦ, νὰ φθάσουν εἰς τὴν ἐξουσίαν, οὔτε τὴν Ἑλλάδα θὰ ἔρριπτον εἰς τὴν τραγωδίαν αὐτήν, ἀλλ' οὔτε —καὶ πρὸ παντὸς— τὴν ἰδίαν των ὑπόθεσιν θὰ ἐξέθετον οὕτω εἰς τὸν κίνδυνον τῆς τελικῆς ἐξουθενώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασαν ἤδη. Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως φαίνεται νὰ ἐπιμένουν ὅτι εἶχαν μαζί των ἕνα 20 ἕως 30 τοῖς ἑκατὸν τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ὑπελόγιζαν ὅτι αὐτὸ θὰ τοὺς ἔφθανε διὰ νὰ στηρίξουν τὴν δικτατορίαν τοῦ προλεταριάτου, ποὺ ἐσκόπευαν νὰ ἐγκαθιδρύσουν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Ἤδη ὅμως ἀποδεικνύεται ἡλίου φαεινότερον ὅτι οὔτε αὐτὸ τὸ μικρὸν σχετικῶς ποσοστὸν τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἶνε μαζί των. Εἰς ὅλας τὰς συνοικίας ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς συνοικισμοὺς Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς τὰ ἀπελευθερωτικὰ ἑλληνικὰ καὶ βρεττανικὰ στρατεύματα ἔγιναν δεκτὰ μὲ ἀληθινὰ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις χαρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως. ... τὴν κρίσιμον καὶ ἀποφασιστικὴν μάχην τῶν Ἀθηνῶν, ἡ κατάρρευσίς τ... θὰ εἶναι ραγδαία καὶ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Ἑλλάδα... ἐκδηλώσεις ἀντιστάσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ...ξίας ἢ ἀνταρσίας αὐτῶν τῶν ἰδίων δυνάμεων τ... ΕΛΑΣ θὰ πυκνώνωνται καὶ θὰ πολλαπλασιάζωντ... μὲ κάθε παρερχομένην ἡμέραν. Ἀποτελεῖ δὲ ...είαν, ἀναξίων ἀνθρώπων μὲ στοιχειώδη ἀντίληψ... τὸ νὰ φαντάζωνται ὅτι μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ...ικῆς θὰ ἀφεθοῦν ἀνενόχλητοι εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι σαφές: κάθε ἡμέρα παρατάσεως τοῦ καταδικασμένου πλέον ἀγῶνος των δὲν πολλαπλασιάζει μόνον τ... καταστροφὰς τῆς Ἑλλάδος—αὐτὸ ἀπεδείχθη ἤδη ὅτι εἶναι τελείως ἀδιάφορον διὰ τοὺς κυρίους αὐτοὺς—ἀλλὰ καὶ ἐπισφραγίζει ἔτι περισσότερον τὴν ...τικὴν ἐξουθένωσιν τῶν ἰδίων.

ΙΔΟΥ ΤΙ ΓΡΑΦΕΙ ΑΓΓΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ 7 Ἰανουαρίου (Ἰδιαιτέρα ὑπηρεσία). Ἡ ἐφημερὶς «Ντέιλυ Μαίηλ» δημοσιεύει σήμερον ἀνταπόκρισιν τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀπεσταλμένου της, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποκαλύπτονται αἱ μέθοδοι τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦν οἱ «καθοδηγηταὶ» τοῦ ΕΛΑΣ, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς τὰς τάξεις τῶν πλέον φανατικῶν μελῶν τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος.

«Ὅταν εἰσέρχωνται νέα μέλη εἰς τὸν στρατὸν τοῦ ΕΛΑΣ, γράφει ἡ ἀγγλικὴ ἐφημερίς, ὁ «καθοδηγητὴς» τὰ ὑποχρεώνει νὰ φονεύσουν τοὺς ἀντιπάλους τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος καὶ νὰ ἀφαιροῦν ἀπὸ τὰ θύματά των τὰ δακτυλίδια των, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ φέρουν αὐτοὶ εἰς τὰ δάκτυλά των. Τὰ δακτυλίδια αὐτά, οἱ κομμουνισταὶ τὰ ἀποκαλοῦν «δακτυλίδια αἵματος». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, οἱ κομμουνισταὶ κατορθώνουν νὰ συγκρατοῦν εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ τοὺς ἀνυποψιάστους νεαροὺς Ἕλληνας. Οὐδεὶς πλέον τολμᾷ μετὰ τὸ «δακτυλίδιον τοῦ αἵματος» ν' ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ, διότι ὑφίσταται τὸν ἐκβιασμὸν ὅτι θ' ἀποκαλυφθῇ τὸ ἔγκλημά του, καὶ ἐπομένως θὰ ὑποστῇ σκληρὰν τιμωρίαν ἀπὸ τὴν Δικαιοσύνην τῆς πατρίδος του».

Καταλήγων ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ «Ντέιλυ Μαίηλ» ἀποκαλύπτει ὅτι τὴν ἀνωτέρω πληροφορίαν τὴν ἔλαβε ἀπὸ τοὺς ἰδίους ἄνδρας τοῦ ΕΛΑΣ τοὺς ὁποίους ἐπεσκέφθη.

ΣΚΟΡΠΙΣΑΝ ΤΗ ΣΥΜΦΟΡΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΛΕΘΡΟ

500 ΠΤΩΜΑΤΑ ΞΕΣΚΕΠΑΣΕ Η ΒΡΟΧΗ ΣΤΑ ΤΟΥΡΚΟΒΟΥΝΙΑ

ΝΕΟΙ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΣΕΚΟΥΡΙ ΚΑΙ ΜΕ ΣΚΟΡΠΙΑ ΜΥΑΛΑ

Δὲν ἄφηκαν σπίτι ὄρθιο στὴ Νεάπολι.—Τὸ σύνθημα «φωτιὰ καὶ τσεκούρι».—Εἰς τοῦ Γκύζη ὁ τόπος τῶν ἐκτελέσεων.—Ἀφηγήσεις περιοίκων.—Οἰμωγαὶ ἀκούγονται ἀπὸ ἕνα ξεροπήγαδο. — Ἡ κακουργία τῶν δολοφόνων. — Νύχτες τρόμου

ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΕΣ ΚΡΑΥΓΕΣ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΗΚΟΥΟΝΤΟ ΤΗΝ ΝΥΧΤΑ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΣΥΝΟΙΚΙΑ

ΤΙ ΒΛΕΠΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΣ ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ

Ἐσυνεχίσαμεν καὶ χθὲς ... ἀπεπερασθῆ...

«Ἡ Ἑλλὰς» τῆς 8ης Ἰανουαρίου 1945, ἀποκαλύπτει: «500 πτώματα ξεσκέπασε ἡ βροχὴ στὰ Τουρκοβούνια. - Νέοι, σκοτωμένοι μὲ τσεκούρια καὶ σκόρπια μυαλά. - Δὲν ἄφηκαν σπίτι ὄρθιο στὴ Νεάπολι. - Τὸ σύνθημα φωτιὰ καὶ τσεκούρι. - Εἰς τοῦ Γκύζη ὁ τόπος τῶν ἐκτελέσεων. - Οἰμωγαὶ ἀκούγονται ἀπὸ ἕνα ξεροπήγαδο. - Ἡ κακουργία τῶν δολοφόνων».

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΙΜΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1944

Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΡΙΣΙΣ ΕΞΗΚΟΛΟΥΘΗΣΕ ΚΑΙ ΧΘΕΣ

ΟΙ ΑΡΙΣΤΕΡΟΙ ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΥΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΔΙΑ ΜΕΣΑΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΚΡΙΣΕΙΣ

ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

ΤΑ ΣΤΑΣΙΑΣΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Ἡ ἐσωτερικὴ κρίσις ἐξηκολούθησε καὶ χθές. - Οἱ Ἀριστεροὶ καταβάλλουν προσπαθείας διὰ μέσας λύσεις. - Τὸ Κ.Κ.Ε. προσπαθεῖ νὰ ἐκφοβίσῃ τὴν Κυβέρνησιν», καταγράφει στοὺς τίτλους του τὸ «Ἑλληνικὸν Αἷμα», τὴν 1.12.1944.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ - ΕΠΙΣΗΜΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ Ε.Δ.Ε.Σ.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ | ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧ.

Η ΑΘΗΝΑ ΜΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ!

ΟΙ ΓΚΑΓΚΣΤΕΡΣ ΗΤΤΗΜΕΝΟΙ ΔΙΑΛΥΟΝΤΑΙ

ΠΩΣ ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΤΑΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΤΣΑΚΙΣΑΝ

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ «Δημοκρατικὴ Σημαία» τὸ ἐπίσημο ὄργανο τοῦ ΕΔΕΣ, ἀγγέλλει, στὶς 6.1.1945 ὅτι ἡ Ἀθήνα σώθηκε ἀπὸ τὸ θανάσιμο κλοιὸ τοῦ ΕΛΑΣ.

⊕ Ταχυδρόμος ⊕

ΔΙΑΝΟΜΕΥΣ: Ρ.Α.Φ. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7 7-1-45

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΕΛΗΞΕ

ΟΙ ΣΤΑΣΙΑΣΤΑΙ ΑΠΟΧΩΡΟΥΝ

Η ΜΑΧΗ ἐσταμάτησεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ἀπεσυρθησαν ἀπὸ τὰς περιοχὰς αὐτάς.

Τὰ νέα αὐτὰ μετεδόθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνταποκριτοῦ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τοῦ Λονδίνου, ὁ ὁποῖος προσέθεσεν ὅτι ἡ τελευταία αὐτὴ ἐξέλιξις ἔλαβε χώραν μετὰ ἀπὸ μίαν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν Βρεττανικαὶ δυνάμεις ἀπέκοψαν 4 ἀκόμη κυρίους δρόμους ὁδηγοῦντας πρὸς τὴν πόλιν καὶ κατέλαβον πολλὰς ἀποθήκας τροφίμων καὶ πολεμοφοδίων.

Ἡ σφοδροτέρα μάχη ἔλαβε χώραν παρὰ τὴν πλατεῖαν Ὁμονοίας ὅπου αἱ Βρεττανικαὶ ἐπροχώρησαν πρὸς Βορρᾶν, [illegible] [illegible] εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἀπωλείας ἀνερχομένας εἰς 151 νεκρούς, 72 τραυματίας καὶ 521 αἰχμαλώτους.

Ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῆς πρωθυπουργίας, ὁ στρατηγὸς Πλαστήρας ἐδήλωσε 5 σημεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἀποτελέσουν τοὺς σπουδαιοτέρους σκοποὺς τῆς Κυβερνήσεώς του.

1) Ἀποκατάστασις τοῦ Κράτους τοῦ Νόμου.
2) Ἀνάκλησις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἰς τὸ καθῆκον των.
3) Τιμωρία ὅλων τῶν συνεργασθέντων μὲ τοὺς κατακτητάς.
4) Ἀντιμετώπισις τῶν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.
5) Σταθεροποίησις τοῦ νομίσματος καὶ βοήθεια τῶν ἐργαζομένων τάξεων.

Ἐδήλωσε προσέτι σαφῶς ὅτι εὐθὺς ὡς ἀποκατασταθῇ ἡ τάξις θὰ διεξαχθοῦν ἐλεύθεραι ἐκλογαί.

Ἐκαμε ἔκκλησιν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Ἑνότητος καὶ εἶπεν: «Ὑπάρχει σήμερον ἀντιβασιλεὺς καὶ κυβέρνησις, τῆς ὁποίας ἡ σύνθεσις βεβαιώνει τὴν ἀριστερὰν παράταξιν καὶ τοὺς δημοκρατικοὺς ὅτι οἱ φόβοι των εἶναι ἀβάσιμοι».

Ἐξέφρασεν ἐπίσης τὴν ἐλπίδα δημιουργίας ἰσχυροῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ πολεμήσῃ παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Συμμάχων ἐναντίον τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰαπωνίας.

Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἀνήγγειλε σήμερον τὸν διορισμὸν νέου Ρώσσου Πρεσβευτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ὁ νέος ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός, καθ' ἣν στιγμὴν συνομιλεῖ μὲ τὸν Ἄγγλον διερμηνέα του.

Ο «Ταχυδρόμος» ἡ ἐφημεριδούλα ποὺ ἐξέδιδε κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ἡ ΡΑΦ, ἀγγέλλει, τὴν 7.1.1945, ὅτι: «Ἡ μάχη τῶν Ἀθηνῶν ἔληξε.- Οἱ στασιασταὶ ἀποχωροῦν».

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1945

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΑ. ΜΠΕΡΔΑΜΑΣ

Η ΕΛΛΑΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΠΑΝ. ΡΕΠΑΣ

Η ΠΑΡΑΣΧΕΘΕΙΣΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΛΑΣ

ΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΡΕΥΝΑΙ

ΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΟΡΩΝ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ ὀνειρεύονται οἱ Βούλγαροι

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ

Η ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΠΑΝΕΥΡΙΣΚΕΙ ΤΟΝ ΡΥΘΜΟΝ ΤΗΣ

Ἡ «Ἑλλὰς» τῆς 12ης Ἰανουαρίου 1945, ἀναφέρεται στὴ συγκέντρωση στοιχείων γιὰ τὴν «παρασχεθεῖσα βοήθειαν τοῦ Ἄξονος εἰς τὸν ΕΛΑΣ», ἐνῷ τὸ ἄρθρον τῆς ἐφημερίδος καταλήγει μὲ τὰ ἀκόλουθα: «Ἤδη δὲν ἀπέμεινεν εἰς τοὺς ἡγέτας τοῦ κινήματος παρὰ νὰ ἐπιδιώξουν τὸ ταχύτερον μίαν συνθηκολόγησιν μὲ ὁποιουσδήποτε ὅρους, ἢ ἀκόμη καλύτερα μιὰ συνθηκολόγησιν ἄνευ ὅρων. Τὸ ταχύτερο, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν. Διότι μετ' ὀλίγας ἡμέρας δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον θέμα συνθηκολογήσεως, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ΕΛΑΣ».

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΙΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1945

Η ΣΥΝΤΡΙΒΗ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΑΝΗ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

ΠΟΥ ΘΑ ΩΔΗΓΟΥΜΕΘΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΥΘΡΑΝ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΝ

ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

Τὸ «Ἑλληνικὸν Αἷμα» τῆς 13ης Ἰανουαρίου 1945, καταγράφει ἀναδρομικῶς –μετὰ τὴν ἐπανέκδοσή της– τὰ τῆς «Δεκεβριανῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως». Παραλλήλως δημοσιεύει κύριον ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ συντριβὴ τοῦ Κ.Κ.Ε.»

Ταχυδρόμος

ΔΙΑΝΟΜΕΥΣ: Ρ.Α.Φ. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 8 13-1-45

ΥΠΕΓΡΑΦΗ ΑΝΑΚΩΧΗ

ΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Ἀνεκοινώθη ἐπισήμως ὅτι ὑπεγράφη ἀνακωχὴ μεταξὺ τοῦ στρατηγοῦ Σκόμπυ καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὰς 22.30' τῆς ἑσπέρας τῆς Πέμπτης, μετὰ ἀπὸ διαπραγματεύσεις δύο ἡμερῶν.

Ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΛΑΣ ὑπέγραψαν τὴν ἀνακωχὴν οἱ κ.κ. Παρτσαλίδης, Ζεῦγος, Μακρίδης καὶ Ἀθηνέλης.

Αἱ ἐχθροπραξίαι θὰ παύσουν τὴν 1ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 15ης Ἰανουαρίου. Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν θὰ ἔχουν δοθῆ αἱ ἀναγκαῖαι διαταγαὶ εἰς ὅλα τὰ στρατεύματα τοῦ ΕΛΑΣ ὅπως ἐκτελέσουν τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας.

Ἀναφέρεται εἰς τὸ σύμφωνον ὅτι ἡ ἀνακωχὴ συνάπτεται πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως διεξαχθοῦν συνεννοήσεις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ διὰ τὴν διευθέτησιν τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων.

Σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς ἀνακωχῆς αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ θὰ παραμείνουν βορείως καὶ δυτικῶς τῆς ἑξῆς γραμμῆς ἥτις διέρχεται διὰ μέσου Ἰτέας — Ἀμφίσσης — Λαμίας — Δομοκοῦ — Φαρσάλων καὶ ἐκεῖθεν ἀνατολικῶς κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ πρὸς Ἀμπέλια καὶ ἀπὸ ἐκεῖ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Βελεστίνου — Καναλίων — ἀκρωτηρίου Κάβος Κουτσουρπού. Ὁ ΕΛΑΣ ὑποχρεοῦται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀκώλυτον χρησιμοποίησιν τῶν ὁδῶν αὐτῶν καὶ νὰ ἐκκενώσῃ ὅλας τὰς πόλεις αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον. Ἡ ἀποχώρησις ἐκεῖθεν τῆς γραμμῆς αὐτῆς δέον νὰ ἔχῃ συμπληρωθῆ τὴν 1ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 18ης Ἰανουαρίου.

Ὅλαι αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ αἱ εὑρισκόμεναι εἰς τὴν Ζάκυνθον, τὴν Εὔβοιαν, τὰ Κύθηρα, τὰς Κυκλάδας καὶ τὰς Σποράδας θὰ ἀποσυρθοῦν εἰς τὴν περιοχὴν τὴν ἀναφερομένην εἰς τὴν προηγουμένην παράγραφον μέχρι τῆς 1ης πρωϊνῆς ὥρας τῆς 24ης Ἰανουαρίου 1945.

Εἰς τὴν Πελοπόννησον αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ θὰ ἀποσυρθοῦν νοτίως τῆς γραμμῆς Πύργου — Ἄργους μέχρι τῆς 1ης πρωϊνῆς ὥρας τῆς 19ης Ἰανουαρίου. Ὁ ὅρος οὗτος περιλαμβάνει καὶ τὰ μέλη τοῦ ΕΛΑΣ τὰ ὁποῖα διαμένουν κανονικῶς εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀλλὰ εὑρίσκονται τώρα ἀλλαχοῦ.

Ἡ Θεσσαλονίκη δέον νὰ ἐκκενωθῆ μέχρι τῆς 1ης πρωϊνῆς ὥρας τῆς 14ης Ἰανουαρίου.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ΕΛΑΣ θὰ πληροφορήσουν ἅμα τῇ ὑπογραφῇ τὸν Ἀρχιστράτηγον περὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς θέσεως ὅλων τῶν προαναφερομένων δυνάμεων καὶ περὶ τῆς μεθόδου καὶ τῶν ὁδῶν ἀποχωρήσεως, τὰς ὁποίας θὰ ἐπιβλέψουν αἱ ἀρχαὶ αἱ διευθύνουσαι τὰς μεταφοράς.

Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῶν αἰχμαλώτων ἡ συμφωνία προβλέπει ὅτι ὁ ΕΛΑΣ θὰ στείλῃ ὀπίσω ὅλον τὸ προσωπικὸν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων οἱασδήποτε ἐθνικότητος, συμπεριλαμβανομένων τῶν Ἑλλήνων μελῶν τῆς Ἀστυνομίας καὶ Χωροφυλακῆς τῶν συλληφθέντων ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ. Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν αἰχμαλώτων περιλαμβάνεται ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν ἔνοπλον προσωπικὸν τὸ ὁποῖον συνελήφθη παρὰ τοῦ ΕΛΑΣ.

Ὡς ἀντάλλαγμα, ἴσος ἀριθμὸς Ἐλασιτῶν αἰχμαλώτων θὰ ἐπιστραφῇ παρὰ τῶν Βρεττανῶν. Εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνταλλασσομένων δὲν θὰ συμπεριληφθοῦν (ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν) οἱ βαρέως τραυματισμένοι, οἵτινες θὰ ἐπιστραφοῦν χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀριθμός των.

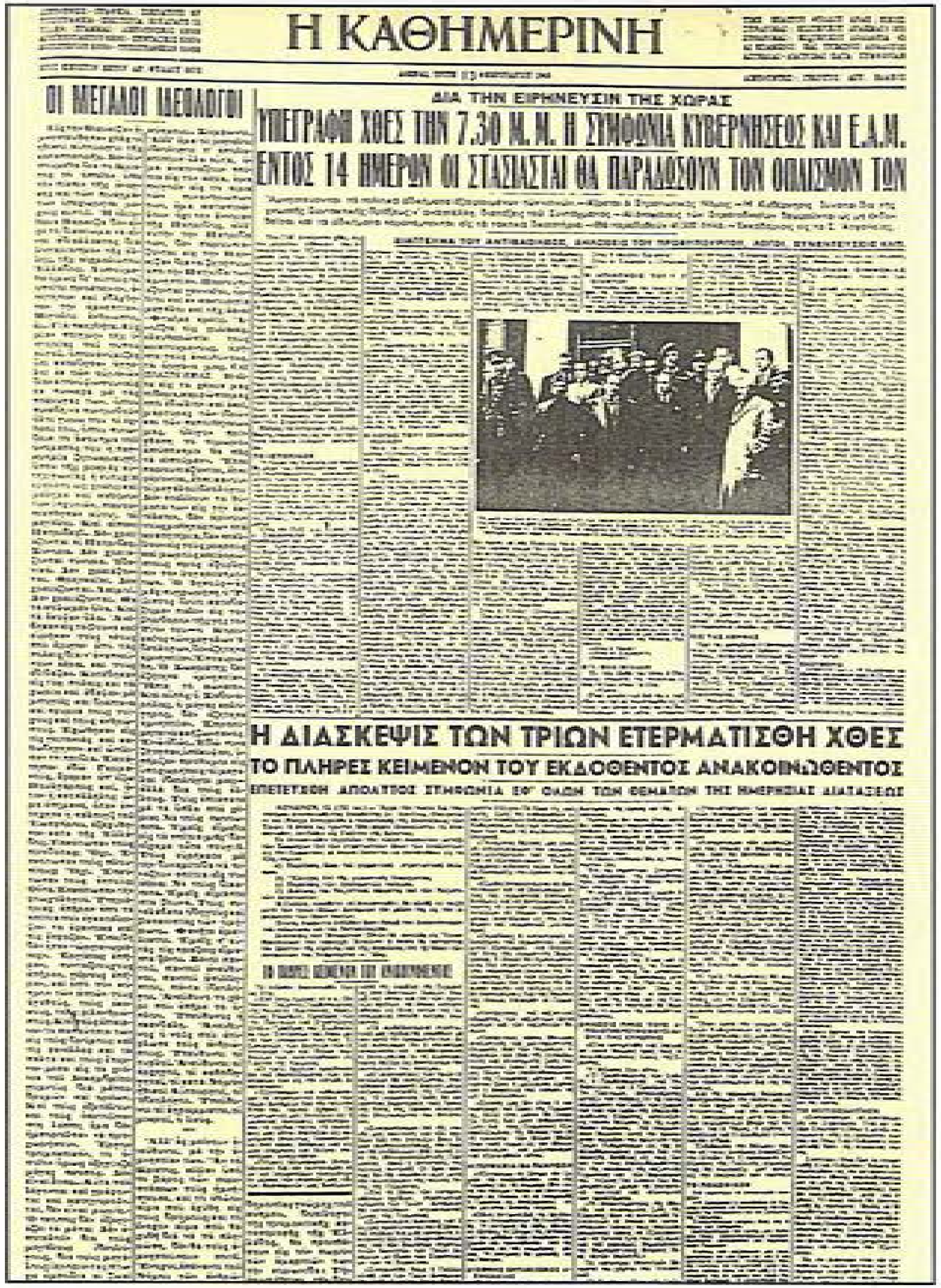
(Συνέχεια εἰς τὴν 4ην σελίδα)

Νὰ ἐργασθοῦν ὅλοι

Ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς Ἀθηνῶν ἀπηύθυνε προσκλησιν πρὸς τὸν λαὸν τῶν Ἀθηνῶν καλῶν αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἔργα του. Εἶπεν ὅτι ἔνθερμος ἐπιθυμία ὅλων εἶναι ἡ ἀποκατάστασις τῆς ὁμαλῆς ζωῆς καὶ ἰδιαιτέρως ἡ διανομὴ τροφίμων, ἰατρικῶν εἰδῶν κλπ. χωρὶς ἀργοπορίαν εἰς ὅλας τὰς περιφερείας τῆς πόλεως καὶ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν φρονημάτων.

Ὁ Διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς καὶ αἱ Συμμαχικαὶ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ ἔχουν ἤδη καταστρώσει τὰ σχέδια παροχῆς περιθάλψεως. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ἡ βοήθεια τῶν ἀρτοποιῶν, τῶν παντοπωλῶν, τῶν ἐμπόρων, τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων, τῶν ἐργατῶν καὶ ὅλων ὅσοι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ νὰ λειτουργήσῃ ὁ μηχανισμὸς παροχῆς περιθάλψεως. Ἄλλως ἡ ἀπρόσκοπτος καὶ ἄμεσος παροχὴ τροφίμων καὶ εἰδῶν περιθάλψεως εἶναι ἀδύνατος.

Ἡ ΡΑΦ, ἀγγέλλει διὰ τῆς ἐφημερίδος «Ταχυδρόμος» στὶς 13.1.1945, ὅτι: «Ὑπεγράφη ἀνακωχή».

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΙΔΕΟΛΟΓΟΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΕΥΣΙΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΥΠΕΓΡΑΦΗ ΧΘΕΣ ΤΗΝ 7.30 Μ.Μ. Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ Ε.Α.Μ.

ΕΝΤΟΣ 14 ΗΜΕΡΩΝ ΟΙ ΣΤΑΣΙΑΣΤΑΙ ΘΑ ΠΑΡΑΔΩΣΟΥΝ ΤΟΝ ΟΠΛΙΣΜΟΝ ΤΩΝ

Η ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΕΤΕΡΜΑΤΙΣΘΗ ΧΘΕΣ

ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΕΚΔΟΘΕΝΤΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΟΣ

ΕΠΕΤΕΥΧΘΗ ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΕΦ' ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Ἡ «Καθημερινή» τῆς 13ης Φεβρουαρίου 1945, ἀναγγέλλει τὴν Συμφωνία τῆς Βάρκιζας, ἡ ὁποία εἶχε ὑπογραφεῖ τὴν προηγουμένη καὶ δὲν ἐπρόκειτο βεβαίως νὰ φέρει τὴν «εἰρήνευσιν» λόγῳ τῆς παλιμβουλίας τοῦ Κ.Κ.Ε. Παραλλήλως δημοσιοποιοῦνται τὰ τῆς Συμφωνίας τῆς Γιάλτας.

ΠΡΟΓΕΥΣΕΙΣ ΑΙΜΑΤΟΣ

Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1944 τὰ πάντα πλέον συγκλίνουν πρὸς τὴν ἀπελευθέρωση. Ἄλλα μιὰ ἀπελευθέρωση ἐν μέσῳ χάους καὶ αἵματος. Τὴν 10ην Ἰουλίου, 1944 ἡ ἐξόριστη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, σὲ συνεννόηση μὲ τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο Μέσης Ἀνατολῆς, διόρισε τὸν ὑποστράτηγο Παναγιώτη Σπηλιωτόπουλο Στρατιωτικὸ Διοικητὴ Ἀττικῆς (Σ.Δ.Α.). Τὴν 3ην Αὐγούστου, τοῦ ἀνεκοινώθη ὁ διορισμός του, μὲ τὴν ἐντολή: **«Προπαρασκευάσατε μέτρα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ παράδοσιν ἐξουσίας εἰς τὴν νόμιμον Κυβέρνησιν».** Ἦταν φυσικὸ πλέον οἱ προσδοκίες νὰ στραφοῦν καὶ πρὸς τὴν «Χ». Ἡ ἐπίσημη «Ἱστορία Στρατοῦ» (Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ μετὰ ταύτην γεγονότα), τόμος Α΄ σελ. 24, καταγράφει ὅτι:

> *«Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ἡ μόνη ὑπολογίσιμος ἐκ τῶν λοιπῶν ἀπομεινασῶν μαχητικῶν ὀργανώσεων ἦτο ἡ Ἐθνική Ὀργάνωσις "Χ", ἥτις ἦτο ἀρκούντως ἐξωπλισμένη καὶ ἤλεγχεν ὡρισμένην περιοχὴν τῶν Ἀθηνῶν».*

Οὕτως ἀπεφασίσθη ἡ δημιουργία τριῶν Συνταγμάτων Στρατοῦ, τῶν πρώτων μὲ τὰ ὁποῖα θὰ ἀνεγεννᾶτο ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός. Ἡ «Χ» θὰ ἐνετάσσετο εἰς τὸ 1ον Σύνταγμα.

Ὁ Γρίβας συνάντησε μυστικῶς τὸν Σπηλιωτόπουλο, στὸ σπίτι ὅπου κατέφυγε, διότι ἀπὸ ἔλλειψη συντονισμοῦ τὸ ραδιόφωνο τοῦ Καΐρου εἶχε ἀναγγείλει τὸν διορισμό του καὶ ἦταν φυσικὸ ὅτι οἱ Γερμανοὶ θὰ τὸν αναζητοῦσαν γιὰ νὰ τὸν συλλάβουν. Ὁ Σπηλιωτόπουλος εἶχε ἐγκαταστήσει τὸ ἐπιτελεῖο του στὸ διαμέρισμα μιᾶς πολυκατοικίας, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τιμολέοντος. Ἐπὶ τῶν νέων ἐξελίξεων ὁ Γρίβας γράφει τὰ ἑξῆς:

> *«Ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἡ συγκρότησις τῆς Μεραρχίας αὐτῆς καὶ ἰδία τοῦ 1ου Σ.Π. ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγάς μου, ἐκίνησε τὴν μῆνιν τῶν κομμουνιστῶν, διότι ἐγνώριζον τὴν δυναμικότητα τῆς Ὀργανώσεως καὶ ἀντελαμβάνοντο ὅτι θὰ ἐδυσχεραίνετο ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου των, τῆς καταλήψεως τῶν Ἀθηνῶν».*
>
> («**Πατρίς**», 14.10.1971).

Εἰς διαταγήν, ἡμερομηνίας 23.8.1944, ἀναφέρονται, καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Ι. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΥΙΙΙ 23.44.

1ον Σύνταγμα Πεζικοῦ: Διοικητὴς Συντ/ρχης Πεζ. Γρίβας Γεώργιος. Θὰ περιλάβῃ τὰς "Χ" καὶ Ε.Δ. καὶ ἀριθμὸν μικρῶν ὀργανώσεων.

34ον Σύνταγμα Πεζικοῦ: Διοικητὴς Συντ/ρχης Πεζ. Καμπάνης Βασίλ. θὰ περιλάβῃ τὴν Ε.Δ.Ε.Σ. καὶ Π.Ε.Α.Ν.

30ον Σύνταγμα Πεζικοῦ: Διοικητὴς Ἀντ/ρχης Πεζ. Μαρκόπουλος Δημ. θὰ περιλάβῃ τὴν Ρ.Α.Ν., Ἐθνικὸν Κομιτᾶτον, Ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα, ΕΣΑΣ, Ἱερὰν Ταξιαρχίαν καὶ ἄλλας μικρὰς ὀργανώσεις.

1ον Τάγμα Κρητῶν: Διοικητὴς Ἀντ/ρχης Πεζ..........(α)

Ἀνεξάρτητον Τάγμα Μεσογείων: Διοικητὴς ....(α)

Πρότασις

Διὰ τὴν συγκρότησιν θὰ χρησιμοποιηθοῦν οἱ εἰς τὰς ὀργανώσεις ἀνήκοντες ἀξιωματικοὶ καὶ ἐν ἀνεπαρκείᾳ θὰ διατεθοῦν καὶ ἄλλοι.

Ἑκάστη ἐκ τῶν ἀνωτέρω μονάδων νὰ ὀργανώσῃ πάραυτα ὑπηρεσίαν ἀγορᾶς καὶ ὑποδοχῆς ὁπλισμοῦ μὲ διακεκριμμένον Ἀξιωματικὸν καὶ ἔχοντα εἰς τὴν διάθεσίν του, πολλοὺς βοηθούς.

Νὰ προβλεφθῇ ἡ ἐναποθήκευσις.

Διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν περιβραχιονίων, ζήτημα ἐξαιρετικῶς ἐπεῖγον, συνεννόησις μὲ τὸ ὑποδειχθησόμενον πρόσωπον καὶ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν.

Νὰ μοὶ ὑποβληθῇ ἡ διαταγὴ συγκροτήσεως τοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Ε.Σ.Α.

Καταστάσεις δυνάμεως ὁπλισμοῦ καὶ ἀγορασθέντος τοιούτου τῶν ἐρχομένων τρίτων - ἔκθεσις».

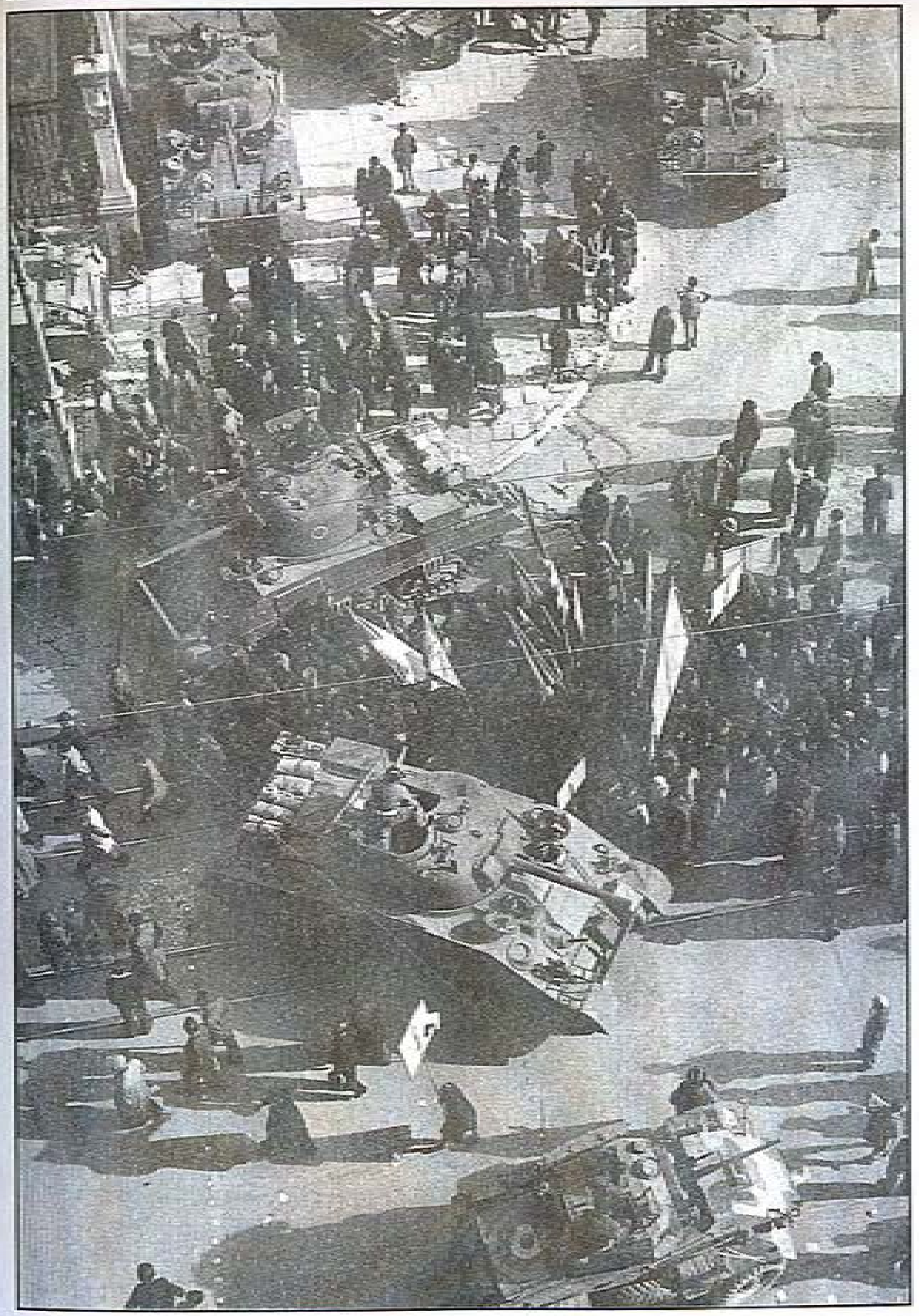
Εἶχε ἀπόλυτο δίκαιο ὁ Γρίβας, διότι στὴν μετὰ ἀρκετὰ χρόνια δημοσιευθεῖσα Ἔκθεση Σιάντου, γράφονται καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Σπηλιωτόπουλος ὅταν τοῦ δόθηκε ἡ θέση, τοῦ Στρατ. Διοικητῆ ὀργάνωσε δύο Συντάγματα "Ἐθνικοῦ Στρατοῦ", ἕνα μὲ τὸν Γρίβα (Χίτη,) καὶ ἕνα μὲ τὸν Καμπάνη (ΕΔΕΣίτη)».

(«**Ἡ Ἔκθεση Σιάντου γιὰ τὰ Δεκεμβριανά**», σελ. 13, Ἐκδόσεις «Γλάρος»).

Τὴν 16.8.1944 ὁ πρωθυπουργὸς Γεώργιος Παπανδρέου κοινοποίησε στὴν «Χ» τὸν διορισμό. Σπηλιωτοπούλου διὰ τοῦ ἀκολούθου τηλεγραφήματος:

«Ἐθνικὴ Ἕνωσις ἀπολύτως ἀναγκαία. Δι' ἐπίτευξιν σκοποῦ ὡρίσαμεν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Ἀττικῆς. Σᾶς διατιάσσομεν ἐκτε-

Βρεταννικὰ τεθωρακισμένα καὶ ἅρματα μάχης, στὴν πλατεῖα Συντάγματος, ἀφοῦ ἔπεσαν οἱ φονικοὶ πυροβολισμοὶ τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944.

λέσετε, διαταγάς του ὅταν κληθῆτε διὰ στρατιωτικὴν ἐνέργειαν».

Εἶναι προφανὲς ὅτι ἀνάλογες διαταγὲς εἶχαν ἀπευθυνθεῖ καὶ πρὸς τὸν ΕΛΑΣ, ἀλλὰ οἱ κομμουνιστὲς εἶχαν τοὺς δικούς τους ἀμετακίνητους στόχους. Προτρέχοντες μάλιστα εἶχαν ἀρχίσει τὶς πρώϊμες ἐπιθέσεις τους κατὰ τῶν Χιτῶν τοῦ Θησείου. Στὸ παράρτημα τῆς Ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῆς ὀργανώσεως «Χ» (ἐκδοθείσης πρὸ τῶν Δεκεμβριανῶν), ὑπὸ τὸν τίτλον «*Προκλήσεις καὶ ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῆς περιοχῆς Θησείου*», ἀναγράφονται καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ περιοχὴ αὕτη ἦτο ἀνέκαθεν μία τῶν ἡσυχότερων συνοικιῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἀποτελεῖται ἐξ ὁλοκλήρου σχεδὸν ἀπὸ Ἐθνικόφρονα κόσμον.

»Ἀφ' ὅτου τὸ Ε.Α.Μ.-Ε.Λ.Α.Σ. ἀπεφάσισε νὰ καταλάβῃ βιαίως τὴν ἀρχήν, ἐφαρμόζον τὰς τρομοκρατικάς του μεθόδους, καὶ ἡ περιοχὴ αὕτη ὑπέστη ἀρχικῶς δολοφονικὰς ἐπιδρομὰς τῶν ὀπαδῶν τοῦ ΕΑΜ, τῶν θυμάτων ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τούτων ἀνελθόντων εἰς 10 περίπου. Αἱ τρομοκρατικαὶ αὗται ἐπιδρομαὶ ἀντὶ νὰ μειώσουν ηὔξανον τοὐναντίον τὴν δύναμιν ἀντιστάσεως τῶν πολιτῶν τοῦ Θησείου, τουθ' ὅπερ ἀντιληφθὲν τὸ ΕΑΜ, ἤρχισεν ἔκτοτε νὰ ἐπιτίθεται διὰ μικρῶν ὁμάδων του εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Θησείου, καὶ τέλος ἐνήργησεν κανονικὰς ἐπιθέσεις διὰ σημαντικῶν δυνάμεων ἐκ των ὁποίων αἱ σοβαρώτεραι ἦσαν αἱ κάτωθι:

»1ον) Εἰς τὰς 23 Σεπτεμβρίου. Αὕτη διήρκεσεν ἀπὸ 13.30 ὥρας μέχρι 18ης ὥρας. 2ον) Εἰς τὰς 25 Σεπτεμβρίου. Αὐτὴ διήρκεσαν ἀπὸ τῆς 15ης ἕως 18.30 ὥρας. 3ον) Κατὰ τὴν 1ην Ὀκτωβρίου. Αὐτὴ ἤρξατο ἀπὸ τῆς μεσημβρίας καὶ διήρκεσε καθ' ὅλην τὴν νύκτα πρὸς τὴν 2αν Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς 11ης πρωινῆς τῆς 2ας Ὀκτωβρίου. Τὰ αἴτια τῆς τελευταίας ταύτης συγκρούσεως, περὶ ἧς ἀνεφέραμεν δι' εἰδικῆς ἀναφορᾶς μας πρὸς τὸν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Ἀττικῆς, ἦσαν τὰ κάτωθι:

»Κατόπιν διαταγῆς τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, διετάχθη τὸ Θ' Ἀστυνομικὸν τμῆμα νὰ ἐγκαταστήσῃ ἐντὸς τοῦ κτιρίου τοῦ Ἀσυρμάτου (Ναυτικὴ Σχολὴ Πολέμου) ἀξιωματικὸν τοῦ Ναυτικοῦ, μετὰ τὴν ἐκεῖθεν συντελεσθεῖσαν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν. Περὶ τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν τῆς 1ης Ὀκτωβρίου ἐπληροφορήθημεν ὅτι ὁ ΕΛΑΣ ἀφοῦ ἐξεδίωξεν ἐκ τοῦ Ἀσυρμάτου τὴν Ἀστυνομίαν, ἠπείλησεν τὸν ἐκεῖ ἀξιωματικὸν τοῦ Ναυτικοῦ Μιμῖκον, ἐξύβρισε τὸν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν καὶ κατέλαβε δι' ἰσχυροῦ ἐνόπλου τμήματος τὸν Ἀσύρματον. Συγχρόνως ὁμάδες τοῦ ΕΛΑΣ, ἐκχυθεῖσαι ἀπὸ δια-

φόρους κατευθύνσεις, ἐπροχώρουν πρὸς τὴν κεντρικὴν περιοχὴν τοῦ Θησείου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο γεγονὸς δὲν ἄφηνεν πλέον οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ κατάληψις τοῦ Ἀσυρμάτου ἀπετέλει τὴν ἀφετηρίαν συνδεδυασμένης ἐνεργείας ἐναντίον τοῦ Θησείου. Ὡς ἐκ τούτου, τὰ τμήματα τῆς ὀργανώσεως ἠναγκάσθησαν νὰ καταλάβουν θέσεις πρὸς ἄμυναν καὶ ἐν ὄψει κινήσεως τῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς κατάληψιν τοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ τοῦ οἰκήματος τῆς "Παιδικῆς Στέγης". Ἡ σύγκρουσις ὑπῆρξεν ἀναπόφευκτος, συνεχίσθη δὲ καθ' ὅλον τὸ ἀπόγευμα καὶ τὴν νύκτα.

»Τὴν 2αν Ὀκτωβρίου ἐπληροφορήθημεν παρὰ τῆς Ἀστυνομίας ὅτι τμήματα Χωροφυλακῆς ἐπρόκειτο νὰ καταλάβουν τὸ οἴκημα τοῦ Ἀσυρμάτου. Ἡ ὀργάνωσις τότε ἔδωσε διαταγήν, ὅπως, ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῶν τμημάτων Χωροφυλακῆς, τὰ τμήματά της ἀποσυρθοῦν καὶ συμπτυχθοῦν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀφίνοντα τὸ ἔργον τῆς καταλήψεως τοῦ Ἀσυρμάτου εἰς τὰ ὄργανα τῆς τάξεως, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἐντὸς τοῦ Ἀσυρμάτου εἰσῆλθον μόνον τμήματα Χωροφυλακῆς οὐδεμίαν δὲ ἀνάμιξιν εἶχεν ἡ Ὀργάνωσις εἰς τὴν ἐνέργειαν ταύτην. Ἡ δῆθεν κατάληψις τοῦ Ἀσυρμάτου ὑπὸ τμημάτων ἡμῶν καὶ ἡ δῆθεν συνεργασία των μὲ τοὺς Γερμανοὺς εἶναι ἁπλᾶ ἀποκυήματα τῆς νοσηρᾶς φαντασίας τῶν ἀνθρώπων τοῦ ΕΛΑΣ. Τ' ἀνωτέρω διαπιστοῦνται ἀπολύτως ἀπὸ καταθέσεις εὐυπολήπτων πολιτῶν τοῦ Θησείου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν παρισταμένων ὀργάνων τῆς τάξεως.

»Ἡ συκοφαντία καὶ ἡ ἀντιστροφὴ τῶν γεγονότων εἶναι ἴδιον

Ἄγγλοι στρατιῶτες ἐρευνοῦν καὶ ἀνακρίνουν συλληφθέντες κομμουνιστὲς σ' ἕνα δρόμο τοῦ Κολωνακίου.

χάρισμα τῶν ἀνθρώπων τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Εἶναι οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀναισχύντως κατηγοροῦν ἡμᾶς, ὡς προκαλέσαντας τὰς σκηνὰς τοῦ Πυριτιδοποιείου. Προκαλοῦμεν τούτους νὰ μᾶς ἀναφέρουν τὸ ὄνομα ἔστω καὶ ἑνὸς ὁπλίτου ἡμῶν, ὃν ἀνεγνώρισαν κατὰ τὴν σύγκρουσιν ταύτην.

»4ον) Εἰς τὰς 8 καὶ 9 Ὀκτωβρίου. Ἡ ἐπίθεσις αὕτη ὑπῆρξεν ἡ σοβαρωτέρα ὅλων καὶ διήρκεσεν ἄνευ διακοπῶν ἀπὸ 14.30 ὥρας τῆς 8ης μέχρι τῆς 18ης ὥρας τῆς 9ης Ὀκτωβρίου, ὁπότε καὶ ἔληξεν κατόπιν ἐπεμβάσεως τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ. Κατὰ τὴν ἐπίθεσιν ταύτην ὁ ΕΛΑΣ ἐχρησιμοποίησεν δυνάμεις, ἃς συνεκέντρωσεν ἐξ ὅλων τῶν περιοχῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν ὁποίων οἱ ἴδιοι κομμουνισταὶ ἀνεβίβαζον τὸν ἀριθμὸν εἰς 1500 περίπου ἄνδρας.

»Καὶ ἤδη, ἐρωτῶμεν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ΕΛΑΣ! Πρὸς τί αἱ ἀπρόκλητοι ἐπιθέσεις σας ἐναντίον τοῦ Θησείου; Διατί συνεκεντρώσατε κατὰ τὰς τελευταίας ἐπιθέσεις σας ἐναντίον τοῦ Θησείου, τόσας δυνάμεις, ἃς μετεφέρατε ἐξ ἄλλων περιοχῶν;».

Τὰ ἐρωτήματα τῆς «Χ» πρὸς τὸν ΕΛΑΣ δὲν ἀπευθύνονταν μόνον ἐκ τῶν ὑστέρων. Ἤδη τὴν νύκτα τῆς 9.10.1944, ἡ Ὀργάνωση κοινοποίησε μὲ τηλεβόα πρὸς ὅλα τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ τὴν ἀκόλουθη προκήρυξη:

«Ὁμιλεῖ ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις "Χ" πρὸς τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ:

»Ἐδώσατε τὴν ὑπόσχεσίν σας στὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ πρὶν λίγη ὥρα ὅτι δὲν θὰ βάλετε ἐναντίον μας οὔτε θὰ μᾶς προκαλέσετε. Ἐδώσαμεν καὶ ἐμεῖς τὴν ἰδίαν ὑπόσχεσιν καὶ θὰ τὴν τηρήσωμεν. Ζητοῦμεν καὶ ἀπό σας τὸ ἴδιον.

»Εἶναι καιρὸς ἀκόμη νὰ σκεφθῶμεν ὅλοι μας ὅτι ὁ ἀδελφοκτόνος πόλεμος ὠφελεῖ μόνον τὸν Γερμανοβούλγαρον κατακτητήν. Ἀρκετὸ αἷμα χύθηκε, ὡς τώρα ἀδίκως. Ἂς σκεφθοῦμε τὶς δάφνες τῆς Ἀλβανίας ποὺ δρέψαμε μαζὶ ἑνωμένοι ἐναντίον τοῦ εἰσβολέως καὶ ἂς δώσωμεν τὰ χέρια.

»Γιὰ σφραγῖδα τῆς συμφωνίας αὐτῆς ζητᾶμε νὰ σταματήσουν αἱ συλλήψεις καὶ νὰ ἀφήσετε ἐλευθέρους τοὺς ὀπαδούς μας, πρᾶγμα ποὺ καὶ ἐμεῖς θὰ κάμουμε ἀμέσως γιὰ τοὺς δικούς σας ποὺ εἰς ἀντίποινα συλλάβαμε.

»Σᾶς προσκαλοῦμε νὰ φωνάξουμε ὅλοι μαζί: Ζήτω ἡ Ἐθνικὴ ἑνότης. Ζήτω ἡ Μεγάλη Ἑλλάς».

Οἱ ἀθηναϊκὲς νύχτες ἦσαν φορτωμένες μὲ ἀγωνία καὶ σημαδεμένες μὲ αἷμα. Στοὺς ἔρημους δρόμους καὶ στοὺς τοίχους τῶν σπιτιῶν δέσποζαν

τὰ συνθήματα τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ ἡ συνήθης κατάληξή τους ἦταν ἡ λέξη «θάνατος»! Οἱ ἔνοπλες περίπολοι τῶν ἀντιπάλων ἔσπαζαν τὴν παγερὴ ἐρημιὰ τῶν δρόμων, ἐνῷ οἱ τηλεβόες, τὰ «χωνιά», δημιουργοῦσαν πανδαιμόνιο καὶ συχνὰ κατέληγαν, καὶ αὐτοί, μὲ τὴν λέξη «θάνατος».

Τὸ βράδυ τῆς 9ης Ὀκτωβρίου, 1944, τρεῖς μέρες προτοῦ οἱ Γερμανοὶ ἐγκαταλείψουν τὴν Ἀθήνα, ὁ Γρίβας ἀπηυθύνετο πρὸς τοὺς μαχητές του τὴν διαταγή, ὑπ' ἀριθμὸν 43, τὴν ὁποία κοινοποίησε: διὰ τοῦ Θ' Ἀστυνομικοῦ Τμήματος καὶ στὸν διοικητὴ τοῦ ΕΛΑΣ Θησείου, ἡ ὁποία εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«ΔΙΑΤΑΓΗ

Ὑπερτάτη ἐθνικὴ ἀνάγκη ἐπιβάλλει ὅπως σταματήσῃ ἡ ἀδελφοκτόνος σύγκρουσις μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ ΕΛΑΣ. Ἀντιπρόσωπος τοῦ Στρατ. Διοικητοῦ Ἀττικῆς ἐπισκεφθεὶς τὸν Διοικητὴν τῶν μονάδων τοῦ ΕΛΑΣ Θησείου, ἔλαβε παρὰ τούτου τὴν ῥητὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τὰ τμήματα του δὲν θὰ βάλωσι καθ' ἡμῶν. Εἰς τοῦτον καὶ ὁ ὑποφαινόμενος ἔδωσε τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι δὲν θὰ κάμωμεν χρῆσιν πυρῶν παρά, ἐὰν ἀναγκασθῶμεν νὰ ἀμυνθῶμεν, ὅπως καὶ μέχρι τοῦδε ἐνεργήσαμεν.

»Ἀπαιτῶ ὅπως τηρηθῇ, ἡ ὑπόσχεσίς μας καὶ πρὸς τοῦτο ἐντέλλομαι τὰ κάτωθι: 1) Τὰ τμήματα θὰ παραμείνωσιν εἰς ἃς θέσεις εὑρίσκονται, ἐν αὐστηρᾷ ἐπιφυλακῇ, 2) Ἀπαγορεύω τὴν χρῆσιν πυρὸς πλὴν τῶν περιπτώσεων καθ' ἅς, α) Τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ κινηθῶσιν ἐπιθετικῶς πρὸς τὰς ἡμετέρας θέσεις, β) τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ βάλωσι, δραστικῶς καθ' ἡμῶν.

»Ἡ παροῦσα νὰ κοινοποιηθῇ πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας καὶ ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς τὰ πατριωτικά των αἰσθήματα διὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ αὐστηρὰν τήρησιν τῆς παρούσης. Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῆς σκλαβιᾶς πρέπει νὰ χαλυβδώσωσι τὰς ψυχὰς καὶ νὰ μᾶς εὕρουν ὅλους ἡνωμένους ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1944.
Γ. Γρίβας».

Ψευδεῖς ὑποσχέσεις ἔδιναν οἱ κομμουνιστὲς περὶ καταλλαγῆς καὶ ἀνακωχῆς. Στὴν πραγματικότητα προωθοῦσαν σταθερὰ τὰ σχέδια τους ποὺ συνίσταντο στὴν φονικὴ ἐκκαθάριση, τῶν Χιτῶν, καὶ ἀπὸ τὸ Θησεῖο καὶ ἀπὸ παντοῦ. Στὴν ὑπ' ἀριθ. 48/10.10.1944 ἀναφορά του πρὸς τὸν Στρατιωτικὸ Διοικητὴ Π. Σπηλιωτόπουλο, ὁ Γρίβας καταγγέλλει:

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω ὅτι κατὰ πληροφορίας τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ Παγκρατίου ἐνισχύουν καθ' ὅλην τὴν πρωΐαν τὰ

ἔναντι ἡμῶν τμήματα τῆς περιοχῆς Πλάκας.

»Ὁμοίως ἐνισχύονται δι᾽ ἀνδρῶν καὶ πυρομαχικῶν ἅπαντα τὰ ἔναντι ἡμῶν τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ περιοχῆς Πετραλώνων καὶ λοιπῶν τμημάτων ὡς ἀνέφερεν ἡμῖν ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἡμετέρων ἐν ἐπαφῇ φυλακίων.

»Κατόπιν τῆς ὑπ᾽ ἀριθ. Α.Π. 155/9-10-1944 Δ/γῆς ὑμῶν τοιαύτη ἐνέργεια τῶν ὀπαδῶν τοῦ ΕΛΑΣ εἶναι ἀδικαιολόγητος, παρακαλῶ δὲ ὅπως ἐπέμβητε καὶ ματαιωθῇ τυχὸν ἐκ μέρους των σχεδιαζομένη ἐπίθεσις ἥτις προβλέπω ὅτι θὰ εἶναι αἱματηρότατη, ἡ δὲ εὐθύνη οὐδόλως θέλει βαρύνει ἡμᾶς, οἵτινες χθὲς διὰ πολλοστὴν φορὰν ἐτείναμεν ἐγκαρδίως χεῖρα συμφιλιώσεως, ὡς ἐμφαίνεται, ἐξ ὑποβαλλομένων σήμερον ἀναφορῶν μας.

»Διὰ νὰ παύσουν τελείως αἱ προκλήσεις καὶ διὰ νὰ καθορισθοῦν σαφῶς αἱ εὐθῦναι διὰ τυχὸν παράβασιν τῶν ὑμετέρων Δ/γῶν, παρακαλοῦμεν ὅπως διατάξητε τὸ ταχύτερον καὶ ἐγκατασταθοῦν μεταξὺ ἡμῶν καὶ τῶν ὀπαδῶν τοῦ ΕΛΑΣ μικρὰ φυλάκια Χωρ/κῆς ὑπὸ καταλλήλους ἀξιωματικοὺς μὲ τὴν ἐντολὴν ὅπως προλαμβάνουν πᾶσαν ἀντιβαίνουσαν πρὸς τὰς ὑμετέρας διαταγὰς ἑκατέρωθεν ἐνέργειαν,

Τὸ κτίριο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νηλέως στὸ Θησεῖο, ὅπου ἐστεγάζετο τὸ φαρμακεῖον Παναγ. Ντέκα, πενθεροῦ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ» Γ. Γρίβα. Τὸ φαρμακεῖον ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ὡς ἀρχηγεῖον τῆς Ὀργανώσεως.

καὶ τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι αὐτόπται μάρτυρες τῶν γεγονότων.

»Τὴν τοιαύτην πρότασίν μας ὑπεβάλαμεν προφορικῶς ὑμῖν χθὲς διὰ τοῦ ἀποσταλέντος ὑμῖν Συν/ρχου κ. Σακελλαροπούλου, παρακαλοῦμεν δὲ ὅπως υἱοθετηθῇ καὶ πραγματοποιηθῇ, εἰ δυνατόν, ἐντὸς τῆς ἡμέρας.

Γ. Γρίβας».

Τὸ «Δελτίον Συμβάντων» τῆς 10.10.1944 τὸ ὁποῖον ἐξέδωσεν ἡ «Χ» καὶ κοινοποίησε πρὸς τὴν Στρατιωτική, Διοίκηση, περιλαμβάνε, τὰ ἀκόλουθα:

«ΔΕΛΤΙΟΝ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ 10-10-1944

1) Περὶ 16ην ὥραν ἡμέτερον φυλάκιον παρὰ τὴν ὁδὸν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐδέχθη πυρὰ (4-5 πυροβολισμοί) ἐκ τῆς κατευθύνσεως τῆς γεφύρας Πουλοπούλου τὸ ἡμέτερον φυλάκιον δὲν ἀπήντησεν.

2) Τὴν 17ην καὶ 20᾽ ὥραν σκοπὸς τοῦ ἡμετέρου φυλακίου Ἀστεροσκοπείου ἐβλήθη ἐκ τῆς κατευθύνσεως ὁδοῦ Δημοφῶντος διὰ πυρῶν τυφεκίου (3-4 πυροβολισμοί). Τὸ ἡμέτερον φυλάκιον δὲν ἀπήντησεν».

Μάταια ὅλα τὰ διαβήματα τῆς «Χ» γιὰ ἀποφυγὴ τῆς συγκρούσεως. Τὴν 10.10.1944 οἱ κομμουνιστὲς ἐξακολουθοῦσαν πυρετωδῶς, ὅλη τὴ μέρα, νὰ ἐνισχύουν τὶς δυνάμεις καὶ τὶς θέσεις τους στὴν περιοχὴ τοῦ Θησείου.

Καὶ ἐνῷ, βεβαίως, ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅπως τὴν περιγράφει ἡ Ἔκθεση τῆς «Χ», οἱ κομμουνιστὲς πλάθουν καὶ σερβίρουν τὰ δικά τους παραμύθια. Ὁ «Ριζοσπάστης» τῆς 6.10.1944 γράφει καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Χτύπησαν (οἱ Χῖτες) τὸ Μπαρουτάδικο, τὸν Ἀσύρματο, τὸν Ἅη Γιάννη καὶ ματοκύλησαν τὶς συνοικίες. Οἱ Χῖτες ἔγιναν ἀντάξιοι διάδοχοι τῶν Γερμανοτσολιάδων καὶ τῆς Εἰδικῆς. Μόλις ἀδειάσουν κανένα κτίριο οἱ Γερμανοὶ τὸ παραδίδουν ἐπίσημα στοὺς Χῖτες. Οἱ συμμορίτες τῆς «Χ» εἶναι θρασεῖς, ὅπως κάθε κλέφτης καὶ δολοφόνος. Στὴν προχθεσινὴ μάχη τοῦ Ἀσυρμάτου (1-2 Ὀχτώβρη) φώναξαν πὼς χτυποῦν τὸν ΕΛΑΣ ἐφαρμόζοντας τὶς διαταγὲς τοῦ Σπηλιωτοπούλου».*

Καὶ νὰ σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι τὴν ὥρα ποὺ οἱ κομμουνιστὲς ἐκτόξευαν αὐτὲς τὶς ἀναίσχυντες κατηγορίες, οἱ ἴδιοι ὑπέγραφαν συμφωνίες μὲ τοὺς Γερμανοὺς μὲ τὶς ὁποῖες δεσμεύονταν νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ ἀποχωρήσουν ἀντουφέκιστοι...

ΗΘΙΚΟΙ ΑΥΤΟΥΡΓΟΙ

Ἡ κατάσταση ἐφέρετο πρὸς ἀνηλεῆ σφαγή. Ἠθικὴ εὐθύνη γιὰ τὴν ἐπερχόμενη τραγωδία ἔφεραν καὶ οἱ πολιτικοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀπέκρυπταν τὶς σφαγὲς τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ὡραιοποιοῦσαν τὸν «ἀγῶνα» τῶν Κομμουνιστῶν. Ἔπαιξαν ψηφοθηρικὰ παιγνίδια εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος. Εἰς αὐτοὺς περιλαμβάνεται καὶ ὁ Παν. Κανελλόπουλος, ὁ ὁποῖος θὰ ὁμολογήσει, τὸν Δεκέμβριον 1944, ὅτι:«Ὅταν ἦλθα ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, ἀπεσιώπησα τὸ γεγονὸς τῶν χιλιάδων φόνων ποὺ εἴχατε διαπράξει ἐκεῖ». Καὶ δὲν εἶχεν ἀποκρύψει μόνον αὐτό. Εἶχεν ἀποκρύψει, ἐπίσης, ὅτι ὁ αἱμοσταγὴς Ἄρης Βελουχιώτης τοῦ εἶχεν ἀποστείλει, ἐξ Αἰγίου, ἐπιστολήν, ἡμ. 14.10.1944, μὲ τὴν ὁποία ἐπαιρόταν γιὰ τὰ πεπραγμένα του τῆς Πελοποννήσου καὶ προειδοποιοῦσε γιὰ περαιτέρω ἐκδίκηση, κατὰ τῶν «ἐθνοπροδοτοδῶν». Τὸ μόνο ὀρθὸ ποὺ ἔγραφε ἦταν ἡ προσφώνηση, στὴν ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Κανελλόπουλο. "Συναγωνιστὰ Ὑπουργέ", τοῦ ἔγραφε...

Ὑπάρχει καὶ ὁ Γεώργιος Παπανδρέου. Πρωθυπουργὸς αὐτός, δήλωνε τὴν 6.7.1944 ὅτι: «Μᾶς ζητοῦν νὰ παραδώσωμεν τὴν Ἑλλάδα. Ἀρνούμεθα». Αὐτοί, ὅμως, ποὺ ὑλοποιοῦσαν τὴν ἀντίσταση ἦσαν πρωτίστως οἱ Χῖτες, τοὺς ὁποίους ὁ Παπανδρέου εἶχεν ἐπισκεφθεῖ στὸ Θησεῖο. Τὰ γράφει ὡς ἑξῆς ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως:

> *«Ἐξ ἄλλου, ὁ ἴδιος ὁ πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Γ. Παπανδρέου ἦλθεν εἰς Θησεῖον, εἶδε τὰ ὀλίγα πρόχειρα ὀχυρωματικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα εἴχομεν εἰς αὐτὸ καὶ διέταξε τὴν κατεδάφισίν των, ἐνῷ οὐδὲν εἶπε διὰ τοὺς ἀπέναντι ἐνόπλους τοῦ ΕΛΑΣ, κατέχοντας θέσεις εἰς τὰ ἐρείπια παρὰ τὴν Πλάκα καὶ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν της. Ἐπίσης διέταξε τὴν ἐκκένωσιν τοῦ σχολείου ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὑρίσκοντο ἄνδρες μας. Ἠρνήθην νὰ συμμορφωθῶ πρὸς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, πλὴν ὅμως ἀπέστειλα μερικοὺς ἄνδρας εἰς τὰς οἰκίας των, διότι ἡ Κυβέρνησις ἐνήργει ἐρεύνας ἐντὸς τῶν οἰκιῶν καὶ ἐξεδίωκε πάντα μὴν ἀνήκοντα εἰς τὴν περιοχὴν Θησείου».*
>
> («**Πατρίς**», 25.10.71).

Ἀφρόνως ἀπεθωρακίζετο ἡ ἄμυνα τῶν Ἀθηνῶν, μὲ ὑποχωρήσεις ἔναντι τῶν αἰτημάτων τῶν κομμουνιστῶν, ἐπειδὴ οἱ κρατοῦντες πολιτικοὶ δὲν μποροῦσαν στοιχειωδῶς νὰ διαβλέψουν τὰ ἐπερχόμενα. Εἰς ἄρθρον της, τὴν 15.3.1948, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» ἔγραφε τὰ ἀκόλουθα περὶ Γ. Παπανδρέου:

> *«Προκείμενου διὰ τὴν Ὀργάνωσίν μας, τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν* **"Χ", τὴν μόνην μὴ πολιτευομένην στρατιωτικήν,** *πλαισιουμένην ἀπὸ ἀξιωματικούς, ὑπὸ τὴν Ἀρχηγίαν ἑνὸς ἐπιλέκτου ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, τοῦ Γρίβα, προκειμένου περὶ αὐτῆς, ὄχι μόνον διέταξε τὴν διάλυσιν καὶ τὸν ἀφοπλισμόν της, ἀλλὰ καὶ πλέον τούτου:* **Ἀπηγόρευσε νὰ στρατωνίζωνται οἱ ἄνδρες της εἰς τὸ Σχολεῖον Θησείου** *διατάξας συγχρόνως νὰ καταστραφοῦν τὰ χαρακώματα καὶ πολυβολεῖα ποὺ εἶχον κατασκευασθεῖ κατὰ τὴν πρώτην μάχην των κατὰ τῶν Ἐλασιτῶν, τῆς 9ης Ὀκτωβρίου. Καὶ τί πλέον: ἀπηγόρευσε καὶ εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Θησείου νὰ δέχωνται εἰς τὰς οἰκίας τῶν Χίτας».*

Εἶναι, ὡστόσο, δίκαιο νὰ γίνει διαχωρισμός. Ὑπῆρχαν καὶ πολιτικοὶ οἱ ὁποῖοι συμμερίζονταν τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ἀγωνία τῶν Χιτῶν. Καὶ ἂς ἀνῆκαν σὲ ἄλλους ἰδεολογικοὺς χώρους. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν ὁ κεντρῷος Θεμιστοκλῆς Τσάτσος, ὁ ὁποῖος στὶς 14 Ὀκτωβρίου 1944 ἐπεσκέφθη τὸ Θησεῖο, συνεχάρη τοὺς Χῖτες καὶ τοὺς μίλησε στὴν πλατεῖα τοῦ Θησείου. Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως καταγράφει ὡς

Ἄγγλοι στρατιῶτες, ὑπὸ τὴν κάλυψη ἑνὸς ἅρματος, ἀκροβολίζονται σὲ μιὰ ἀθηναϊκὴ ὁδό.

ἑξῆς τὰ τῆς ἐπισκέψεως Τσάτσου:

> *«Μὲ τὸ πρῶτον Κυβερνητικὸν κλιμάκιον, τὸ ὁποῖον ἦλθεν ἐκ Καΐρου, ἦτο καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς Τσάτσος. Οὗτος μὲ ἐπεσκέφθη εἰς τὴν οἰκίαν μου εἰς Θησεῖον, μὲ συνεχάρη καὶ ὡμίλησεν εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Ὀργανώσεως, συγκεντρωθέντας εἰς τὴν πλατεῖαν Θησείου. Τὸ ἴδιον μοῦ ἐζήτησεν ἔπειτα διὰ τὰ τμήματα τῆς ὁδοῦ Σόλωνος, τὰ ὁποῖα καὶ ἐπεσκέφθη».*
>
> («**Πατρίς**», 21.10.71).

Ἤδη ὅμως, μὲ τὶς ἀπρόκλητες ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῶν Χιτῶν, ἄρχισε νὰ προσφέρεται πρώϊμος σπονδὴ αἵματος καὶ πρόγευση θανάτου! Μικρά, καὶ θεωρητικῆς μᾶλλον ἀξίας, ἡ ἀναγνώριση τῆς ἀξίας καὶ τῆς χρησιμότητας τῆς «Χ». Ἡ Ἑλλάς, λοιπόν, ἔβαινε πρὸς τὴν αἱματηροτάτην ἀπελευθέρωσίν της καὶ συναφῶς ἠχεῖ μᾶλλον ὡς τραγικὴ εἰρωνεία ὁ ὅλως ἐξωπραγματικὸς χαρακτηρισμὸς *«ἀναίμακτος ἀπελευθέρωσις»*. Τὴν μόλις ἐγκατασταθεῖσαν στὴν χώρα Κυβέρνηση, καθὼς καὶ τοὺς Ἄγγλους, ἀπασχολοῦσε τὸ πῶς θὰ ἐξοπλίζονταν οἱ λίγες δυνάμεις ποὺ προορίζονταν γιὰ τὴν ἄμυνα τῆς Ἑλλάδος, ἔναντι τῶν πανόπλων καὶ ἑτοίμων νὰ δράσουν κομμουνιστῶν. Ὅπλα ὑπῆρχαν σὲ ἀφθονία, ἀλλὰ βρίσκονταν ἐκτὸς συνόρων. Καὶ θὰ μποροῦσαν, βεβαίως νὰ μεταφερθοῦν συντόμως καὶ μὲ σχετικὴ ἄνεση ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Ποιοί, ὅμως, θὰ τὰ παρελάμβαναν προκειμένου νὰ διατεθοῦν στὶς νόμιμες δυνάμεις καὶ κυρίως στὰ κινδυνεύοντα ἀστυνομικὰ τμήματα; Πῶς θ' ἀντιμετωπιζόταν ἡ τυχὸν βιαία παρέμβαση τοῦ πανταχοῦ παρόντος ΕΛΑΣ καὶ ἡ ἀντίδραση τῶν εὑρισκομένων ἀκόμη στὴν Ἑλλάδα Γερμανῶν;

Οἱ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ Ἄγγλοι προβληματίστηκαν σοβαρῶς ἐπὶ τοῦ ἀδιεξόδου. Καὶ ἡ λύση τοῦ προβλήματος ἦταν νὰ ἐπιστρατευθεῖ καὶ νὰ ἀναλάβει τὴν λίαν ἐπικίνδυνη ἐπιχείρηση ἡ «Χ», ἡ μόνη ἀξία λόγου ἐθνικὴ ἀντιστασιακὴ ὀργάνωση. Ἡ Ἱστορία, κατὰ τὴν αὐτόνομη πορεία της, συμβαίνει νὰ λαμβάνει μερικὲς φορὲς τὶς ἐκδικήσεις της ἀπὸ ἐκείνους ποὺ κωφεύουν στὰ μηνύματα της. Τώρα ἡ «Χ» θὰ ἦταν ὁ παράκλητος παραλήπτης ὅπλων ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἐπὶ τρία χρόνια τῆς τὰ ἀρνοῦνταν πεισματικά. Καὶ θὰ ἀπέβαινε προμηθευτὴς ἄλλων. Τώρα θὰ ἐπέσυρεν ὡς μαγνήτης τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὸν θαυμασμό, ἐκείνων ποὺ τὴ θεωροῦσαν ἀνάξια προσοχῆς. Τώρα θὰ γινόταν δίαυλος σωτηρίας! Αἴφνης θὰ κατερρακοῦτο ὁ πέπλος τῶν προκαταλήψεων. Οἱ μᾶλλον προνομιακῶς εὐνοημένοι κομμουνιστές, οἱ ἁγιοποιηθέντες ὡς «σωτῆρες», θὰ ἐβάλλοντο ἀπὸ ὅλους ὡς δαίμονες καὶ ὡς ἐπίφοβοι ἐχθροί.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν Ὀργάνωση «Χ» καὶ τοὺς νέους ρόλους ποὺ τῆς

ἀνετίθεντο, ἰσχύει μᾶλλον τὸ εὐαγγελικὸ ρητὸ *«λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν, οἱ οἰκοδομοῦντες, ἐγένετο εἰς κεφαλὴν γωνίας»!*

Λοιπόν, θὰ ἔρχονταν ὅπλα γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀλλά, αὐτὰ τὰ ὅπλα δὲν μποροῦσαν νὰ τὰ μεταφέρουν οἱ Ἄγγλοι οὔτε στὸν Πειραιᾶ οὔτε στὸ Φάληρο, διότι ἡ γερμανικὴ κατοχὴ συνεχίζετο καὶ παρὰ τὸ ὅτι διένυε τὰ τελευταῖα στάδια της, παρέμενε αἱμοβόρα καὶ ἐκδικητική. Θὰ παρελαμβάνοντο στὸ Πόρτο Ράφτη, ἐρημικὴ τότε περιοχή, τριάντα περίπου, χιλιόμετρα μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν. Πῶς, ὅμως, θὰ παρελαμβάνοντο μὲ μυστικότητα; Οἱ κομμουνιστὲς τοῦ ΕΛΑΣ, οἱ ὁποῖοι εἶχαν μεταφέρει τὸ κύριο μέρος τῶν δυνάμεων τους στὴν πρωτεύουσα, παρακολουθοῦσαν τὰ πάντα. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ παρενέβαιναν ἐνόπλως στὴν

Τελικῶς οἱ ὅμηροι τοῦ ΕΛΑΣ βρέθηκαν σὲ συστοιχίες τάφων, στοὺς χλοεροὺς λειμῶνες τοῦ Περιστερίου καὶ τῶν Τουρκοβουνίων. Ἀνωτέρω, οἰκεῖοι τῶν ἀνάνδρως δολοφονηθέντων προσπαθοῦν νὰ ἀνεύρουν τοὺς προσφιλεῖς τους...

παραλαβή, μὲ στόχο τὴν κατάσχεση τῶν ὅπλων καὶ βεβαίως τὴν ἐξουδετέρωση ὅσων θὰ τολμοῦσαν νὰ μετάσχουν στὴν ἐπιχείρηση παραλαβῆς. Ἡ «Χ» ἀποδέχθηκε, νὰ διεκπεραιώσει τὸ ἐπικίνδυνο ἔργο ποὺ τῆς ἀνετίθετο. Ἐπρόκειτο γιὰ τιμητικὴ ἀποστολή. Ἀξίζει νὰ ἐκτεθοῦν καταλεπτῶς τὰ διαδραματισθέντα.

Στὶς ὁδηγίες ποὺ εἶχαν ἀποσταλεῖ, τὸν Ἰούλιο 1944, πρὸς τὸν Π. Σπηλιωτόπουλο ἀνεφέροντο, στὴν καταληκτήρια παράγραφο, καὶ τὰ ἑξῆς:

> «***Ὁπλισμὸς-Πυρομαχικά.*** *Θὰ καταβάλλεται ἔντονος προσπάθεια ἐξευρέσεως ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν ἐπὶ τόπου, ἢ καὶ διὰ πληρωμῆς. Ἐντεῦθεν καταβάλλεται προσπάθεια ἀποστολῆς τοιούτων. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ὅμως νὰ ἔχῃ ὑπ᾽ ὄψιν της, ὅτι ἐδῶ συναντῶνται μεγάλαι δυσχέρειαι διὰ τὴν ἀποστολὴν καὶ ἰδίᾳ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀποβίβασιν τοῦ ὑλικοῦ εἰς ἀκτὴν παρέχουσαν ἀσφάλειαν ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καὶ τὴν ἐκεῖθεν μεταφοράν του μέχρι τῆς πόλεως*».

Κατὰ τὸν ἐπισημότερο, λοιπόν, τρόπο ἐδηλοῦτο ἀπὸ τὸ Κάϊρο ὅτι οἱ μεγαλύτερες δυσχέρειες θὰ ἀντιμετωπίζονταν κατὰ τὴ φάση τῆς ἐκφορτώσεως τῶν ὅπλων. Λίγο μετὰ τὴν ἀνάληψη τῶν καθηκόντων του ὁ Σπηλιωτόπουλος ἔστειλε πρὸς τὸ Κάϊρο ἕνα σῆμα ὅπου ἔκαμνε ἕναν ἀποκαρδιωτικὸν ἀπολογισμὸ τῶν διατιθεμένων δυνάμεων. Ἔγραφε:

> «*Δύναμις Χωροφυλακῆς 3.200, ἐξ ὧν ἔνοπλοι 2.700. Ἀστυνομίας δύναμις 3.600, τὸ ἥμισυ, μόνον φέρει πιστόλια. Μηχανοκινήτου Τμήματος δύναμις 200, μὲ 20 ὁπλοπολυβόλα καὶ 80 τυφέκια. Ἀνωτέρω δύναμις πειθάρχηση ἐν τῷ συνόλῳ. Πυροσβεστικὴ δύναμις 1.000 ἄοπλοι. Ἐπαφὴ μετὰ ἁρμοδίων τῶν Σωμάτων ἐλήφθη καὶ ἐξησφαλίσθη*».

Τὸν Αὔγουστο 1944 ἀπὸ τὸν Ἕλληνα πρωθυπουργὸ ἀπεστάλη, πρὸς τὸν Σπηλιωτόπουλο τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα:

> «*Μὲ ταχύπλοον σκάφος ἀποστέλλομεν ὁπλισμὸν διὰ ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς σας. Ὑποδείξατε χῶρον προσεγγίσεως πλοίου καὶ ὀργανώσατε ὑποδοχὴν πλοίου, ἐκφόρτωσιν πλοίου, παραλαβὴν ὁπλισμοῦ καὶ μεταφοράν του εἰς Ἀθήνας πρὸς ἐξοπλισμὸν Σωμάτων Ἀσφαλείας κατὰ τὴν κρίσιν σας. Ἀναφέρατε τάχιστα σχέδιον σας.-* ***Γ. Παπανδρέου,*** *πρωθυπουργός*».

Σὲ εἰδικὴ σύσκεψη στὴν Ἀθήνα ἀπεφασίσθη, ἡ παραλαβὴ τοῦ ὁπλισμοῦ νὰ γίνει στὸ Πόρτο Ράφτη. Ὁ Σπηλιωτόπουλος μὲ τὴν ὑπ᾽ ἀριθμὸν 35/8.9.44 διαταγή του ἀνέθεσε στὴν «Χ» τὴν ὅλη ἐπιχείρηση τῆς παραλαβῆς. Στὴν «Ἔκθεσιν» τῆς «Χ» (Νοέμβριος 1944), ποὺ ἐξεδόθη μὲ νωπὰ τὰ γεγονότα καὶ μὲ ἐπικείμενον τὸν φοβερὸν Δεκέμβριον, γράφεται ἐπιγραμματικῶς ὅτι:

> «*Ἡ ἀποστολὴ αὕτη, παρὰ τὰς συναντηθείσας ἀπειραρίθμους δυσχερείας, ὡς ἐκ τῆς ἀγρύπνου παρακολουθήσεως τοῦ κατακτητοῦ καὶ τῆς ἀντιδράσεως τῶν κομμουνιστικῶν στοιχείων τῆς περιοχῆς, ἐπέτυχε πλήρως, τοῦ παραληφθέντος ὁπλισμοῦ μεταφερθέντος εἰς τὴν Πρωτεύουσαν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀπώλειας καὶ παραδοθέντος ἐξ ὁλοκλήρου ἀσφαλῶς εἰς τὴν διαταχθεῖσαν Ὑπηρεσίαν. Κομμουνιστικὰ στοιχεῖα ἠθέλησαν νὰ ἀντιδράσωσιν εἰς τὴν παραλαβὴ τοῦ Ὁπλισμοῦ. Ἔνοπλον τμῆμα τούτων ἐπετέθη ἐναντίον τοῦ ἀποσπάσματος εἰς τὸν χῶρον ἀποβιβάσεως τοῦ ὁπλισμοῦ. Οἱ ἐπιτεθέντες ἔλαβον ἕνα καλὸν μάθημα, τραπέντες εἰς ἐπαίσχυντον φυγήν, ἀφοῦ ἀφῆκαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τοῦ ἀγῶνος τοὺς νεκρούς των καὶ ἕνα αὐτόματον ὅπλον*».

Ἐκτενέστερη ἀναφορά, μαζὶ μὲ ὀνομαστικὴ κατάσταση, παρέχε. ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως στὸ ἱστόρημά του περὶ τῆς «Χ» εἰς τὴν ἐφημερίδα «**Πατρὶς**» τῆς Λευκωσίας, Ὀκτώβριος 1971, συνεχεῖαι 6 καὶ 7. Ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

> «*Ἔνδειξις ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν δυναμικότητα τῆς Ὀργανώσεως εἶναι ἡ ἀνάθεσις εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Σ.Δ.Α. (Δ/γὴ Ε.Π. 35/8-9-44) καταρτισμοῦ, ἀποσπάσματος, ἀρχικῶς ἐκ 30 περίπου ἀνδρῶν, τὸ ὁποῖον μεταβαῖνον εἰς Πόρτο Ράφτη, θὰ παρελάμβανε τὸν ἀποσταλησόμενον ὑπὸ τοῦ Γ.Σ.Μ. Ἀνατολῆς ὁπλισμόν.*
>
> »*Ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἦτο δυσκολωτάτη, διότι διετρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ ἐκφόρτωσις τόσον ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν. Ἐξ ἄλλου, μετὰ τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ παραλαβήν, θὰ ἔπρεπε ὁ ὁπλισμὸς νὰ μεταφερθῇ δι᾽ αὐτοκινήτων ἀκολουθούντων τὴν ὁδὸν Μεσογείων μέχρις Ἀθηνῶν, κατὰ μῆκος τῆς ὁποίας ὑπῆρχον Γερμανικὰ μπλόκ.*
>
> »*Ἡ ἐπίβλεψις τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως εἰς τὸν τόπον ἐκφορτώσεως παρὰ Πόρτο-Ράφτη εἶχε ἀνατεθῆ ὑπὸ τοῦ Σ.Δ.Α. εἰς τὸν*

Ἀντ/ρχην Ζάγκλην. Τὸ καταρτισθὲν ἀπόσπασμα τῆς Ὀργανώσεως ἔθεσα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Λοχαγοῦ Μιχ. Ξένου.

»Τὴν νύκτα τῆς 11/9/44 τὸ ἀπόσπασμα ἔφθασεν εἰς τὴν καθορισθεῖσαν θέσιν. Τὸ ἀναμενόμενον βενζινόπλοιον μὲ τὸν ὁπλισμὸν ἔφθασε τὴν νύκτα τῆς 21-22/9/44, μὲ καθυστέρησιν, λόγῳ βορείων ἀνέμων καὶ θαλασσοταραχῆς. Οὕτω, τὸ ἀπόσπασμα ὑπεχρεώθη νὰ παραμείνῃ εἰς τὸν χῶρον ἐκφορτώσεως ἐπὶ 10ήμερον, μὲ κίνδυνον νὰ ἀποκαλυφθῇ τόσον ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, παρ' ὅλας τὰς ληφθείσας προφυλάξεις, διότι καὶ ἡ δύναμίς του, ηὐξάνετο προοδευτικῶς, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ὑπευθύνου, ἐν ὄψει διαφανέντος κινδύνου ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν, ὥστε ἡ τελικὴ δύναμίς του τὴν 21/9/44 ἀνῆλθεν εἰς 70 περίπου ἄνδρας.

»Πράγματι, ὁμὰς 20 περίπου κομμουνιστῶν ὑπὸ στρατιωτικὸν ἀρχηγὸν τὸν ἐφ. ἀνθ/γὸν Κούκουραν, ἐκ Κοκκινιᾶς, ἐκινήθη ἐκ Λαυρίου πρὸς τὸν χῶρον ἐκφορτώσεως. Τὴν πρωΐαν τῆς 22/9/44 εἰδοποιήθημεν περὶ τῆς ἀφίξεως καὶ ἐκφορτώσεως τοῦ ὁπλισμοῦ καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχον ἀρκετὰ αὐτοκίνητα πρὸς μεταφοράν του (τὸ ζήτημα τῶν αὐτοκινήτων εἶχεν ἀνατεθῆ ὑπὸ τοῦ Σ.Δ.Α. εἰς ἕτερον ἀξιωματικόν, ἀνήκοντα εἰς ἄλλην Ὀργάνωσιν). Τὰ ἀνωτέρω ἀνέφερα εἰς τὸν Σ.Δ.Α. διὰ τοῦ ὑπολ/γοῦ Ὀμ. Παπαδοπούλου, ὁ δὲ Σ.Δ.Α. μὲ ἐπεφόρτισε νὰ μεριμνήσω, καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν καὶ ἀποστολὴν αὐτοκινήτων.

»Ἐνῶ κατεγινόμεθα μὲ τὴν ἀνεύρεσιν αὐτοκινήτων, σύνδεσμος τοῦ ἀποσπάσματος, ἀφιχθεὶς κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 22/9/44, μοῦ ἀνέφερε, ὅτι τὸ ἀπόσπασμα προσεβλήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν καὶ ὅτι διεξήγετο ἀγών. Ἀπεφάσισα τὴν ἄμεσον ἐνίσχυσιν τοῦ ἀποσπάσματος, ἐν ὄψει τῶν παρουσιαζομένων σοβαρῶν δυσχερειῶν καὶ κινδύνων καὶ παρὰ τὸ μειονέκτημα τῆς τοιαύτης λύσεως, διότι ἡ συγκέντρωσις καὶ ἀποστολὴ τῆς δυνάμεως, ἐνισχύσεως, ἀπαιτοῦσα χρόνον, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ ἐν ἡμέρᾳ καὶ συνεπῶς ἔπρεπε νὰ κινηθῇ κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὸν χῶρον, ἔνθα ἡ συγκέντρωσις. Ἡ ἀναμονὴ τῆς ἐπομένης, διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐνισχύσεως, ἐθεωρήθη ὑπ' ἐμοῦ ὡς βραδύτης καὶ πιθανῶς ἐκτὸς χρόνου. Ἡ δύναμις ἐνισχύσεως ἐξεκίνησε, ὑπὸ τὸν ὑπολ/γὸν Χαρ. Σταυρόπουλον, μὲ τὰ αἰτηθέντα διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ὁπλισμοῦ αὐτοκίνητα καὶ ἔφθασε κατὰ τὴν νύκτα, ὅτε ὁ ἀγὼν τοῦ ἀποσπάσματος ἐναντίον τῶν κομμουνιστῶν εἶχεν ἤδη λήξει ὑπὲρ ἡμῶν.

»Ἰδού τί μοῦ ἀνέφερον περὶ τῆς συμπλοκῆς ὁ Λοχαγὸς Μ. Ξένος καὶ ὁ ὑπολ/γὸς Π. Ἀγγελόπουλος:

Ἄρης Βελουχιώτης. Ἡ ἔνοπλος ὕαινα τοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ, μὲ τὰ πιστόλια, τὰ μαχαίρια καὶ τὰ φυσίγγιά του. Φέρει ἐπίσης μαστίγιο ἀπὸ βούνευρο, μὲ τὸ ὁποῖο... φρονημάτιζε (στὴν καλύτερη περίπτωση) τὰ ἀτυχῆ θύματά του...

«Περὶ τὴν 9.30 ὥραν τῆς 22/9/44 ὁ εὔελπις Ἀντ. Μέξας, ἀφιχθεὶς εἰς καταυλισμὸν ἀποσπάσματος, ἀνέφερεν εἰς Λοχαγὸν Μ. Ξένον, ὅτι ὁμὰς 20 κομμουνιστῶν, ὁρμωμένη ἐκ Λαυρίου, ματαίως ἐπεζήτησε νὰ συλλάβῃ τὸν Ἀντ/άρχην Ζάγκλην καὶ Λοχαγὸν Κόκκινον εἰς τὴν περιοχὴν Κακὴ Θάλασσα καὶ εἶχεν ἐρευνήσει τὴν Μονὴν τῆς Παναγίας Πευκοβουνο-γιατρίσσης, πρὸς σύλληψιν καὶ τοῦ ἰδίου, ἀλλ᾽ ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι εἶχεν ἀποκρυβῆ ὑπὸ τῶν καλογραιῶν.

»Ἡ κομμουνιστικὴ ὁμὰς εἶχε κατορθώσει νὰ συλλάβῃ τὸν Διονύσιον Ζάγκλην υἱὸν τοῦ Ἀντ/άρχου κατευθυνόμενον πρὸς Κερατέαν, καὶ εἶχε τραπεῖ πρὸς ἄγνωστον κατεύθυνσιν. Ἡ κομμουνιστικὴ ὁμάς, ἀκολουθοῦσα ὀρεινὸν δρομολόγιον, ἔφθασεν εἰς ἀπόστασιν 200 μ. ἀπὸ τὴν ὁμάδα ὑπολοχαγοῦ Ἀναστ. Παπαγεωργίου καὶ ὁ Ἀρχηγός της, ἀπευθυνθεὶς πρὸς τοὺς ἄνδρας τοῦ ἀποσπάσματος, ἐφώναξεν: «Προδόται, ψηλὰ τὰ χέρια καὶ προχωρῆτε πρὸς τὰ ἐδῶ ἕνας-ἕνας νὰ παραδίδῃ τὸν ὁπλισμόν του», συγχρόνως δὲ ἤρχισαν νὰ βάλλουν σφοδρῶς κατὰ τῆς ὁμάδος Ἀναστ. Παπαγεωργίου, ἡ ὁποία ἀντεπεξῆλθε τελεσφόρως, καθηλώσασα τοὺς κομμουνιστὰς διὰ τῶν πυρῶν τοῦ ὁπλοπολυβόλου της. Δι᾽ ἐπιτυχοῦς ἑλιγμοῦ ἀνδρῶν τοῦ ἀποσπάσματος εἰς τὰ νῶτα τῶν κομμουνιστῶν, οὗτοι ἐξουδετερώθησαν καὶ μετὰ δίωρον συμπλοκὴν ἐτράπησαν εἰς φυγήν, ἀφήσαντες ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης 2 νεκρούς, ἐν οἷς καὶ τὸν στρατιωτικὸν ἀρχηγόν των, καὶ 3 τραυματίας. Ἐκ τῶν ἡμετέρων οὐδεὶς ἔπαθε, ὁ δὲ υἱὸς Ζάγκλης ἠλευθερώθη. Κατὰ πληροφορίας τραυματισθέντος κομμουνιστοῦ, οὗτοι ἀνήρχοντο εἰς 25, ἀρχηγὸς δὲ αὐτῶν ἦτο κάποιος Μελέτης (πολιτικὸς ἀρχηγός). Εἶχον ἔλθει δὲ τὴν προτεραίαν ἀπὸ τὸ Λαύριον διὰ νὰ πάρουν ὅπλα.

»Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 22/9/44 ὁ διοικητὴς τοῦ ἀποσπάσματος κατέλαβεν ἰσχυρῶς τὰ δεσπόζοντα ὑψώματα τοῦ ὅρμου "Αὐλακίου", ὅστις εἶχεν ὁρισθῆ ὡς τόπος ἐκφορτώσεως ἀντὶ τοῦ Πόρτο Ράφτη, καὶ οὕτω ἐξησφαλίσθη ἡ παραλαβὴ τοῦ ὁπλισμοῦ. Τὴν 23ην ὥραν τῆς 22/9/44 ἀφίχθη, διὰ τοῦ δρόμου καὶ ἡ πρώτη φάλαγξ αὐτοκινήτων, μὲ τὴν δύναμιν ἐνισχύσεων, ὑπὸ τὸν ὑπολ/γὸν Χαρ. Σταυρόπουλον ἐκ 2 ταξὶ καὶ 2 φορτηγῶν αὐτοκινήτων. Αὐτή, περὶ τὴν 2αν πρωινὴν τῆς 23/9/44 ἀφοῦ παρέλαβε τὸν ὁπλισμὸν ἐκινήθη δι᾽ Ἀθήνας, ἄνευ ἀπευκτέου. Ἡ μεταφορὰ ὁπλισμοῦ ἐξηκολούθησε τὰς ἑπομένας νύκτας καὶ οὕτω τὴν 24-25 Σεπτεμβρίου τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ ὁπλισμοῦ καὶ τοῦ ἀποσπάσματος μετεφέρθη εἰς Ἀθήνας.

»Ὁ ὁπλισμὸς μᾶς παρεδόθη εἰς Θησεῖον καὶ ἐναποθηκεύθη εἰς

τὸ ἐκεῖ ἐργοστάσιον τοῦ ἐκ τῶν μελῶν μας Ἀναστ. Μιχαλοπούλου. Διὰ λόγους ἀσφαλείας ἡ ἐκφόρτωσις καὶ ἐναποθήκευσις ἐγένετο ὑπὸ τῶν ὑπολ/γῶν Μ. Ἀσημακοπούλου, Μ. Κουρουποῦ, Ὁμ. Παπαδοπούλου. Τὸν παραληφθέντα ὅπλισμον ὑπολογίζω εἰς 300 αὐτόματα Στὲν καὶ περὶ τὰ 1000 τυφέκια, μὲ 50 φυσίγγια ἕκαστον.

»Ἐκ τοῦ ὁπλισμοῦ αὐτοῦ οὐδὲν ὅπλον διετέθη εἰς τὴν ὀργάνωσιν. Διὰ διαταγῆς τοῦ Σ.Δ.Α., ὅστις ἐδέχθη πίεσιν ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν, ἅπας ἀνεξαιρέτως ὁ ὁπλισμὸς αὐτὸς παρεδόθη εἰς τὴν Ἀστυνομίαν καὶ Χωρ/κὴν Ἀθηνῶν, ἡ δὲ ἀπόδοσις αὐτοῦ δὲν ἦτο οἵα θὰ ἀνέμενε τις, καὶ οἵα ἔπρεπε νὰ ἦτο, ἐὰν παρεδίδετο εἰς τὴν ὑπὸ συγκρότησιν Μεραρχίαν Πεζικοῦ, ὡς ἀνέφερα ἀλλαχοῦ.

»Ὀφείλω νὰ ἐξάρω τὴν ἐνθουσιώδη προθυμίαν τῶν μαχητῶν τῆς Ὀργανώσεως, οἱ ὁποῖοι μετέσχον τοῦ ἀποσπάσματος παραλαβῆς καὶ μεταφορᾶς ὁπλισμοῦ, καθὼς καὶ τὴν αὐτοθυσίαν των, παρ᾽ ὅλους τοὺς κινδύνους, οὓς διέτρεχον ἐκ μέρους τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ διὰ μέσου τῶν Γερμανικῶν μπλὸκ διέλευσις τῶν αὐτοκινήτων δὲν ὑπῆρξεν εὔκολος, οὔτε ἀκίνδυνος. Φαίνεται, ὅτι ἐπροδόθημεν ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ἢ ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἤκουσαν τοὺς πυροβολισμοὺς ἐκ τῆς συγκρούσεώς μας μὲ τοὺς κομμουνιστάς, διότι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ μεταξὺ Μαρκοπούλου καὶ Πόρτο Ράφτη, εἶχον στήσει ἐνέδραν. Εἰς τοὺς ἄνδρας αὐτῆς ἐπεδείχθησαν τότε ὑπὸ τῶν ἡμετέρων πλασταὶ ταυτότητες δῆθεν ὀργάνων ἀσφαλείας καὶ τὰ αὐτοκίνητα ἀφέθησαν ἐλεύθερα, ἄνευ ἐρεύνης. Εἰς Μαρκόπουλον, ὅμως, ἀνέμενον ἄλλοι Γερμανοὶ τῆς ἐκεῖ φρουρᾶς, οἵτινες, ἐπιβάντες τῶν αὐτοκινήτων ὡς συνοδοὶ ὡδήγησαν αὐτὰ εἰς τὸ συρματοπλεγμένον στρατόπεδόν των. Ἐπεδείχθησαν καὶ ἐκεῖ αἱ πλασταὶ ταυτότητες καὶ τὰ αὐτοκίνητα ἀφέθησαν ἐλευθέρα. Σημειωτέον, ὅτι εἰς ἕκαστον αὐτοκίνητον καὶ ἐπὶ τοῦ ὁπλισμοῦ ἐτοποθετήθησαν κιβώτια κηπευτικῶν καὶ ἄλλων τροφίμων, ὥστε ὁ ὁπλισμὸς νὰ μὴ φαίνεται. Πλὴν τοῦ ὁπλισμοῦ, τὸ ἀπόσπασμα παρέλαβε καὶ τρεῖς Βρεττανοὺς ἀξιωματικοὺς μετὰ τῶν ἀσυρμάτων των, οὓς μετέφερεν ἀμέσως δι᾽ εἰδικοῦ αὐτοκινήτου εἰς Ἀθήνας. Τούτους ἀπεκρύψαμεν ἐπὶ 48ωρον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἐξολεθρευθείσης εἶτα ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν οἰκογενείας Παπαγεωργίου εἰς Παγκράτι καὶ ἐκεῖθεν οὗτοι ἀνεχώρησαν διὰ τὴν ἀποστολήν, ἣν εἶχαν λάβει ἐκ Καΐρου. Διεκρίθησαν ἰδιαιτέρως οἱ ἑξῆς: Λοχαγοὶ Μιχ. Ξένος, Κ. Κοντογιαννόπουλος, Π. Ψαρρᾶκος, ὑπολ/γὸς Χαρ. Σταυρόπουλος, Ν. Ἀγγελόπουλος, Ἀναστ. Παπαγεωργίου, ὁ εὔελπις Ρούγγας καὶ ἄλλοι».

Στὴν παράτολμη ἐπιχείρηση τῆς παραλαβῆς τοῦ ὁπλισμοῦ ἀπὸ τὸ Πόρτο Ράφτη καὶ τῆς μεταφορᾶς του στὴν Ἀθήνα εἶχαν μετάσχει οἱ ἀκόλουθοι ἄνδρες τῆς «Χ»:

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ

Λοχαγὸς Πυρ. Μιχ. Ξένος, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀποσπάσματος
Λοχαγὸς Πυρ. Νικ. Κοντογιαννόπουλος
Λοχαγὸς Πεζ. Π. Ψαρρᾶκος
Ὑπολ/γὸς Πεζ. Ἀναστ. Παπαγεωργίου
Ὑπολ/γὸς Πεζ. Νικολ. Ἀγγελόπουλος
Ὑπολ/γὸς Πεζ. Χαρ. Σταυρόπουλος
Ἀνθ/γὸς Πεζ. Ἀπ. Ζαφείρης
» Πεζ. Στύλ. Σταματάκης
Ἀνθ/γὸς Πυρ. Περτσιάζης Ν.
» » Παρθένης Ἰασ.
» » Παξινὸς Β.
» » Γκότσης Ἠλ.
» » Πορφύρας Σπ.
» ταγ. Κοσώρης Ἰωάν.
Ἀνθ/στὴς Πεζ. Σταυρόπουλος Ἀρ.
Εὔελπις Ρούγκας Π.
» Μέξης Γεώργ. (Ἀντώνιος)
» Μπερτσιάδης Γ.
» Γεωργόπουλος Ἠλ.
» Γιαχνῆς Μιχ.

ΟΠΛΙΤΑΙ

Δροσόπουλος Γ., Κοψιδάκης Σπ., Φραγκουδάκης Ἀχ., Μαντέλος Σ., Καρατζᾶς Σ., Βούλγαρης Ε., Αὐγουστάκης Ι., Τοτεσάκης Γ., Οἰκονομόπουλος Χ., Τοσκόπουλος Μ., Καπέλος Γ., Σταθόπουλος Ι., Περιβολιώτης Γ., Στρουσόπουλος Κ., Καμπάνης Τ., Βῆχος Μ., Λάσκας Ἀρ., Χατζάρας Δ., Χατζάρας Σ., Κωτσανάρας Α., Μαρινάκης Ι., Λουδάρος Ι., Χαραλάμπους Ι., Ζερβουδάκης Γ., Δέας Δ., Σπυρᾶκος Ν., Χριστοδουλόπουλος Ι., Παπαμακάριος Ἀναστ., Μιχαλόπουλος Α., Σταμούλης Ἀν., Κολάρας Λ., Βλάχος Χ., Μεγαλοοικονόμου Δ., Βατικιώτης Ι., Βατικιώτης Κ., Χάσκαρης Γ., Ζαμινὸς Ν., Κώτσου Κ., Περιστεριώτης Α., Γιαννιτσόπουλος Γ., Γκάτσος Ι., Ραϋμόνδος Μ., Καμβύσης Ν., Κοτρῶτσος Γ., Σκόνδρας Γ., Μπίστας Ε., Μπόκαρης Δ., Ἀγαθὸς Ἐρωτ., Φαληρέας Θ., Μαυρογόνατος Ἀντ., Νομικὸς Στύλ., Γουδάρης Μ., Ναυπλιώτης Ἰωάν., Μπερτσιάδης Ἠλ., Σπυρίδωνος Βασίλ., Χρυσοχέρης Ἀνδρ., Κορρὲς Κων/νος, Ἀρμάογλου Λάζαρος, Κουβελογιάννης Μιχ., Καλλίγερος Θ., Ταμπουράκης Ι., Πατσοῦρος Ν. Κερασιώτης Π., Λέκκας Κ., Λογοθέτης Ι., Στασινάκης Α., Μανουσάκης Δ., Γῆρας Ν., Παπαγεωργίου Ἀλ., Θεολογίτης Β., Παντούλας Μ., Τσίρος, Γκόρος Χ.

Οἱ λιονταρόψυχοι καὶ φτεροπόδαροι Χῖτες τοῦ Γρίβα πέταξαν στὸ Πόρτο Ράφτη, παρέλαβαν τὰ ὅπλα τῆς Ἐλευθερίας, ἀντιμετώπισαν τοὺς κομμουνιστές, διέφυγαν ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἔφτασαν στὴν Ἀθήνα μὲ τὰ φορτηγά τους ποὺ μετέφεραν τὸ πολύτιμο ὑλικό. Ἐπὶ τέλους ὅπλα! Κάπως ἀργά, βεβαίως, διότι ἤδη εἶχε στρωθεῖ ὁ δρόμος πρὸς τὴ σύγκρουση μὲ τοὺς ἀπείρως ἰσχυροτέρους κομμουνιστές. Ἐὰν δὲν εἶχαν παραληφθεῖ τὰ ὅπλα, ἄλλη ἴσως θὰ ἦταν ἡ ἔκβαση τοῦ ἀγῶνα καὶ διαφορετικὴ ὁπωσδήποτε ἡ μοῖρα τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση καὶ οἱ Ἄγγλοι συνειδητοποίησαν, ἐπὶ τέλους, τὴν χρησιμότητα καὶ ἀποτελεσματικότητα τῆς «Χ». Καὶ γι' αὐτό, χωρὶς κανένα προβληματισμὸ ἀνέθεσαν καὶ δεύτερη ἐπιχείρηση παραλαβῆς ὅπλων ἀπὸ τὸ Πόρτο Ράφτη. Γράφει ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως:

«Εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Γερμανῶν ἐκ τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν, ἡ Σ.Δ.Α. ἔδωσε νέαν ἐντολὴν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν

Δύο ἀπὸ τοὺς πρωταγωνιστὲς τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς κομμουνιστικῆς στάσεως, οἱ στρατηγοὶ Κωνσταντῖνος Βεντήρης, καὶ Θρασύβουλος Τσακαλῶτος.

διὰ τὴν διάθεσιν στελεχῶν της (κατόπιν, ἀσφαλῶς, τῆς ἀποκτηθείσης ὑπ' αὐτῆς ἐμπειρίας εἰς τὴν προηγουμένην ἀποστολὴν ὅπλων), ἐπικειμένης τῆς δευτέρας ἀποστολῆς ὁπλισμοῦ εἰς Μ. Ἀνατολήν. Κατόπιν τῆς ἐντολῆς αὐτῆς, διετέθη ὁ αὐτὸς ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικὸς Λοχαγὸς Μιχ. Ξένος, ὡς καὶ δεκὰς ἄλλων ἀξιωματικῶν καὶ εὐέλπιδων τῆς Ὀργανώσεως, διὰ τὴν πλαισίωσιν τοῦ νέου ἀποσπάσματος, ὅπερ ἀπετελέσθη ἐξ 120 ἀνδρῶν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων περιοχῆς Ἀθηνῶν καὶ 25 ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς. Καὶ ἡ δευτέρα αὕτη ἀποστολὴ ἐξετελέσθη ἐπιτυχῶς μὲ τρεῖς μόνον τραυματισμοὺς ἀνδρῶν, συνεπείᾳ συμπλοκῶν μὲ Γερμανικὸν τμῆμα τῆς περιοχῆς Πόρτο Ράφτη καὶ μὲ ἀνταρτικὸν τμῆμα τοῦ ΕΛΑΣ ἐν τῇ ἀποπείρᾳ τοῦ τελευταίου νὰ ἀντίδρασῃ καὶ πάλιν κατὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὅπλων εἰς Ἀθήνας».

(**«Πατρίς»** 18.10.71).

Ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως ἦταν κρῖμα ποὺ οἱ ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις ἦταν ἀναγκασμένες νὰ κατατρίβονται σὲ ἀγῶνα μεταξύ τους, ἀντὶ ἑνωμένες νὰ κυνηγοῦν τοὺς Γερμανοὺς ποὺ ἀποχωροῦσαν. Ἐδῶ, ὅμως, εἶχε ὁδηγήσει ἡ ἐπιβουλὴ τῶν κομμουνιστῶν, ἡ ἀπερίγραπτη αἱμοβορία τους καὶ οἱ μυστικὲς δεσμεύσεις ποὺ ἀνέλαβαν πρὸς τοὺς Γερμανοὺς γιὰ νὰ μὴ παρενοχλήσουν τὴν ἀποχώρηση τους. Τὸ ἐθνικὸ χρέος, ὁ πατριωτισμὸς καὶ οἱ σκοπιμότητες τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνα ἐπέβαλλαν νὰ «ταφεῖ» ὁ κατακτητὴς στὴν χώρα ὅπου ἐγκλημάτισε. Ἀναγνωρίζων τὶς ὑπηρεσίες τῆς «Χ» ὁ Στρατηγὸς Σπηλιωτόπουλος παρέσχε, μετὰ τὴν Κατοχή, τὴν ἀκόλουθη «Βεβαίωση»:

«ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος Ἀντιστράτηγος ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ βεβαιῶ ὅτι,

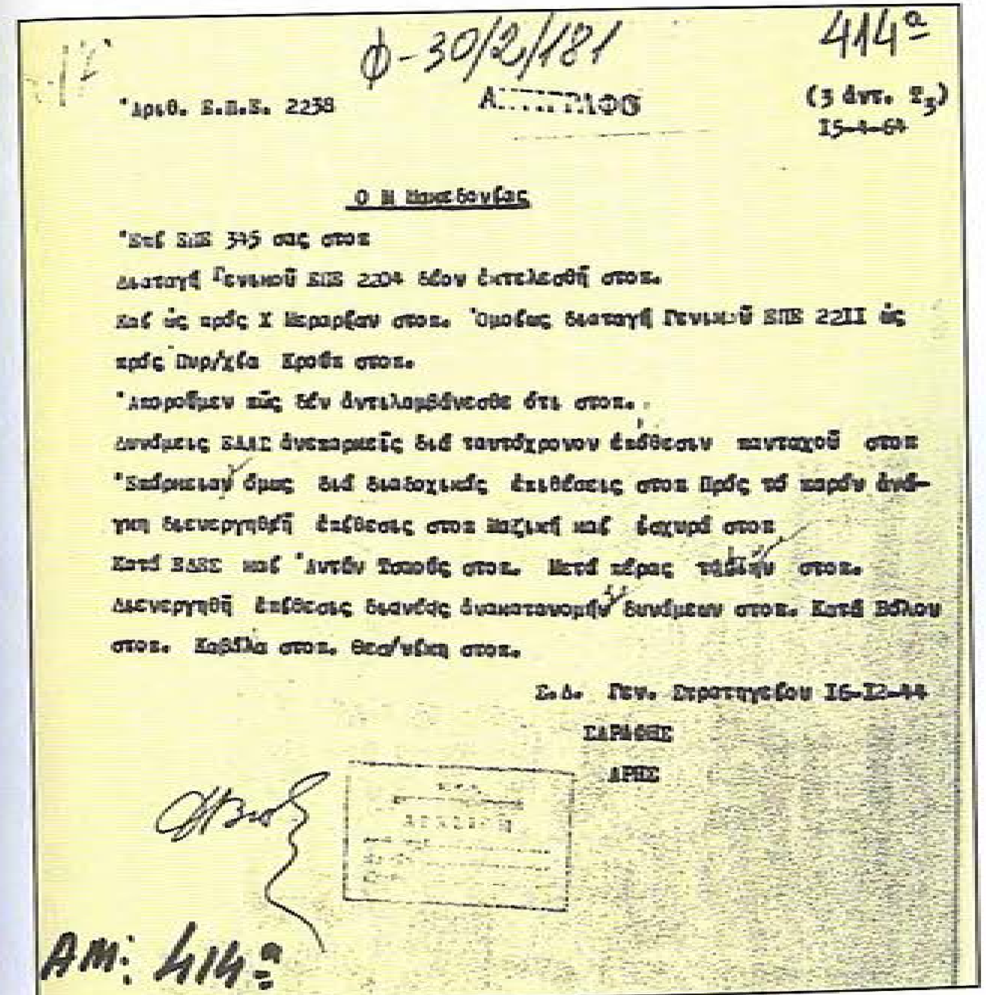
1. Ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου 1944, ὅτε ἀνέλαβον τὰ καθήκοντα τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ἀττικῆς, διορισθεὶς ὑπὸ τῆς ἐν Καίρῳ Κυβερνήσεως, ἡ Ἐθνικὴ Στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις "Χ" ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀντ/άρχου κ. Γ. Γρίβα ὑπήχθη ὑπὸ τὰς διαταγάς μου, καὶ συνεμορφώθη πρὸς ἁπάσας τὰς δοθείσας αὐτῇ ἐντολάς, συγκροτήσασα τὸ Ιον Σύνταγμα Πεζικοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς "Χ" ἀντ/άρχου κ. Γ. Γρίβα (ἐκ τῶν ὀργανώσεων Χ.Μ.Δ.Μ.).

2. Εἰς τὴν ὀργάνωσιν "Χ" ἀνετέθη, ὅπως διάθεση τμῆμα εἰς τὸν Συν/ρχην τοῦ Πυρ/κοῦ Ζάγκλην Δημ. διὰ τὴν μεταφορὰν εἰς Ἀθήνας τοῦ εἰς Πόρτο Ράφτη ἀποσταλέντος ὁπλισμοῦ ὑπὸ τῆς ἐν Καίρῳ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας.

Τὴν ἀποστολὴν ταύτην ἐξεπλήρωσε μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν κατορθώσασα,

α) Νὰ διοχετεύση εἰς περιοχὴν Πόρτο Ράφτη δύναμιν περίπου 100 ἀνδρῶν τῆς ὀργανώσεως "Χ" μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ των διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ἐκφορτώσεως.

β) Νὰ μεταφέρῃ τὸν ὁπλισμὸν εἰς Ἀθήνας παρὰ τοὺς κινδύνους, οὓς περιέκλειεν ἡ ἐν λόγῳ ἐνέργεια ἐκ μέρους τοῦ κατακτητοῦ καὶ νὰ παραδώσῃ τοῦτον εἰς τὰ Σώματα Ἀσφαλείας.

φ-30/2/181 414α

'Αριθ. Ε.Π.Ε. 2238 ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ (5 ἀντ. Σ3) 15-4-64

Ο Μ Μακεδονίας

'Επί ΕΠΕ 345 σας στοπ

διαταγή Γενικοῦ ΕΠΕ 2204 δέον ἐκτελεσθῆ στοπ.

Καί ὡς πρός Χ Μεραρχίαν στοπ. 'Ομοίως διαταγή Γενικοῦ ΕΠΕ 2211 ὡς πρός Πυρ/χία [illegible] στοπ.

'Απορούμεν πώς δέν ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι στοπ.

Δυνάμεις ΕΛΑΣ ἀνεπαρκεῖς διά ταυτόχρονον ἐπίθεσιν πανταχοῦ στοπ

'[illegible] ὅμως διά διαδοχικάς ἐπιθέσεις στοπ Πρός τό παρόν ἀνάγκη [illegible] ἐπίθεσις στοπ Μαζική καί ἰσχυρά στοπ

Κατά ΕΔΕΣ καί 'Αντών Τσαούς στοπ. Μετά πέρας τούτων στοπ.

[illegible] ἐπίθεσις [illegible] ἀνακατανομῆς δυνάμεων στοπ. Κατά Βόλου στοπ. Καβάλα στοπ. Θεσ/νίκη στοπ.

Ε.Δ. Γεν. Στρατηγείου 16-12-44

ΣΑΡΑΦΗΣ

ΑΡΗΣ

Αμ: 414α

Μιὰ διαταγή, τῆς 6.12.44, κατὰ τὴ φονικὴ ἀποκορύφωση τῶν Δεκεμβριανῶν, μὲ τὴν ὁποία ὁ Σαράφης καὶ ὁ Βελουχιώτης ἐντοπίζουν τὴν ἀνεπάρκεια τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἐντέλλονται ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ καὶ τῶν ὁμάδων τοῦ Τσαοὺς Ἀντών.

γ) Ν' ἀποκρούσῃ εἰς τὴν περιοχὴν ἐκφορτώσεως τοῦ Πόρτο Ράφτη ἐπίθεσιν ἀναρχικῶν.

Διὰ τὴν εἰς αἴσιον πέρας ἀχθεῖσαν λίαν ἐπικίνδυνον ταύτην ἀποστολὴν προέτεινα ἀπονομὴν ἠθικῆς ἀμοιβῆς εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ἄνδρας τοῦ ἀποσπάσματος τούτου τῆς ὀργανώσεως "Χ".

Ἡ παροῦσα βεβαίωσις χορηγεῖται τῇ αἰτήσει τῆς ὀργανώσεως "Χ".

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰουνίου 1947
Ὁ Βεβαιῶν
Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ»

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» καμάρωνε τοὺς γενναίους του, ποὺ εἶχαν ἀναλάβει θαρραλέα τὴν ἐπιχείρηση, μὲ πλήρη ἐπίγνωση τῶν κινδύνων, περνώντας μέσα ἀπὸ τοὺς κλοιοὺς τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Κομμουνιστῶν. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄνδρες του ἀνταπεκρίνοντο, μὲ σεμνότητα καὶ γενναιότητα, στὰ καθήκοντα ποὺ τοὺς ἀνετίθεντο. Ἀπεδεικνύοντο εὔορκοι μαχηταί. Οὐδεὶς ἤθελε νὰ ὑστερήσει. Ὅλοι εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος. Οἱ δύο ἐπιχειρήσεις τοῦ Πόρτο Ράφτη ἦσαν τρανὴ ἀπόδειξη τῆς μαχητικῆς ἀξίας τους. Ὅταν ἐπανῆλθαν σῶοι καὶ νικητὲς ἀπὸ τὶς δυὸ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνες ἀποστολές τους, ὁ Γρίβας θέλησε ἐπαξίως νὰ τοὺς τιμήσῃ. Γιὰ τοῦτο ἐξέδωσε τὴν ἀκόλουθη ἡμερήσια διαταγὴ (βλ. «**Γ. Γρίβας-Διγενῆς**», Λ.Φ. Λεωνίδου, τόμος α', σελ. 232-234):

«1ον Σύνταγμα Πεζικοῦ
Ἡμερησία διαταγὴ Συντάγματος, 30 Σεπτεμβρίου 1944

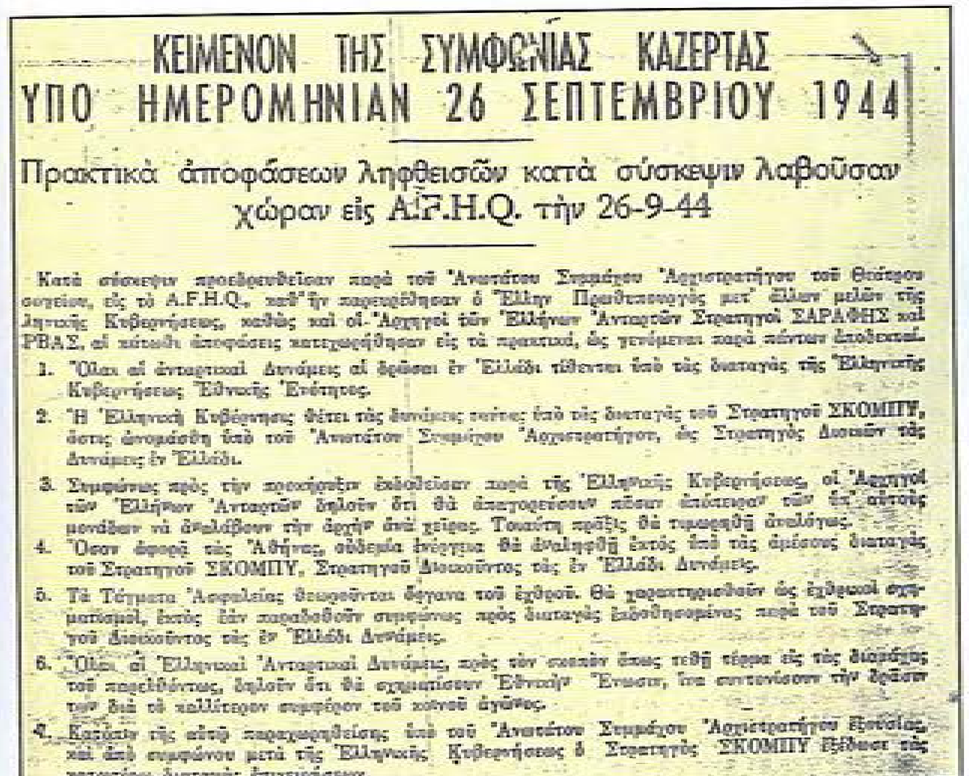
»Εὔφημος μνεία Ἀξ/κῶν καὶ Ὁπλιτῶν. Τοὺς κάτωθι Ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας τῆς Ὀργάνωσεως "Χ", μετασχόντας εἰς τὸ ἀπόσπασμα τὸ ἐντεταλμένον μὲ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐκφορτώσεως τοῦ ἀποσταλέντος ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ὁπλισμοῦ εἰς τὴν περιοχὴν Πόρτο Ράφτη καὶ τὴν μεταφορὰν τούτου εἰς Ἀθήνας, καὶ συντελέσαντος οὕτω εἰς τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῆς ὑπὸ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ἀττικῆς ἀνατεθείσης εἰς τὸ Σύνταγμα ἀποστολῆς:

»Ἐπαινῶ διὰ τὰς ἔναντι ἑκάστου ἐμφαινομένας πράξεις:

1) Λοχαγὸν Πυροβολικοῦ ΞΕΝΟΝ Μιχαήλ. Διότι ἐπὶ κεφαλῆς ὢν τοῦ ἐξ 100 ἀνδρῶν περίπου ἀποσπάσματος ὠργάνωσεν ἄριστα ἅπαντα τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν κάλυψιν τῆς ἐκφορτώσεως τοῦ ὁπλισμοῦ τούτου. Κατὰ συμπλοκὴν δὲ ἥτις ἔλαβε χώραν εἰς τὸν χῶρον ἐκφορτώσεως μὲ ἀναρχικὰ στοιχεῖα, διὰ τῆς ψυχραιμίας ἣν ἐπέδειξε, καὶ τῆς καλῆς διευθύνσεως τοῦ ἀγῶνος ἣν ἐξήσκησε, ἐπέτυχε τὴν ἀπώθησιν τούτων καὶ τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς του.

2) Λοχαγὸν Σταυρόπουλον Χαρ. Διότι διὰ τῆς τόλμης ἣν ἐπέδειξε, ἥτις ἐξικνεῖτο μέχρι περιφρονήσεως παντὸς κινδύνου καὶ διὰ τῆς δραστηριότητος ἣν ἀνέπτυξε καὶ ἥτις ἐξικνεῖτο μέχρι περιφρονήσεως παντὸς σωματικοῦ κόπου κατώρθωσε: 1) Νὰ διοχέτευσῃ τὴν δύναμιν τοῦ ἀποσπάσματος καὶ τοῦ ὁπλισμοῦ τῶν ἀνδρῶν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν. 2) Νὰ μεταφέρῃ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν τὸν ἐκφορτωθέντα εἰς περιοχὴν Πόρτο Ράφτη ὁπλισμὸν χωρὶς οὐδεμίαν ἀπώλειαν καὶ παρὰ τοὺς κινδύνους εἰς οὓς ἀμφότεραι αἱ ἀνωτέρω ἐνέργειαι ὑπέκειντο τόσον ἐκ μέρους τῶν Γερμανῶν, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀναρχικῶν.

3) Ὑπολ/γὸν Ἀγγελόπουλον Νικ. Διότι ὢν ἐπὶ κεφαλῆς τμήματος τοῦ ἀποσπάσματος ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα δραστηριότητος καὶ ἐργατικότητος. Κατὰ τὴν συμπλοκὴν δὲ μὲ ἀναρχικὰ στοιχεῖα εἰς τὸν

ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΚΑΖΕΡΤΑΣ
ΥΠΟ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΝ 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1944

Πρακτικὰ ἀποφάσεων ληφθεισῶν κατὰ σύσκεψιν λαβοῦσαν χώραν εἰς A.F.H.Q. τὴν 26-9-44

Κατὰ σύσκεψιν προεδρευθεῖσαν παρὰ τοῦ Ἀνωτάτου Συμμάχου Ἀρχιστρατήγου τοῦ Θεάτρου [illegible], εἰς τὸ A.F.H.Q., καθ' ἣν παρευρέθησαν ὁ Ἕλλην Πρωθυπουργὸς μετ' ἄλλων μελῶν τῆς [illegible] Κυβερνήσεως, καθὼς καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν Στρατηγοὶ ΣΑΡΑΦΗΣ καὶ [illegible]ΡΒΑΣ, αἱ κάτωθι ἀποφάσεις κατεχωρήθησαν εἰς τὰ πρακτικά, ὡς γενόμεναι παρὰ πάντων ἀποδεκταί.

1. Ὅλαι αἱ ἀνταρτικαὶ Δυνάμεις αἱ δρῶσαι ἐν Ἑλλάδι τίθενται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Ἐθνικῆς Ἑνότητος.
2. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέτει τὰς δυνάμεις ταύτας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγοῦ ΣΚΟΜΠΥ, ὅστις ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμμάχου Ἀρχιστρατήγου, ὡς Στρατηγὸς Διοικῶν τὰς Δυνάμεις ἐν Ἑλλάδι.
3. Συμφώνως πρὸς τὴν προκήρυξιν ἐκδοθεῖσαν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων Ἀνταρτῶν δηλοῦν ὅτι θὰ ἀπαγορεύσουν πᾶσαν ἀπόπειραν τῶν ὑπ' αὐτοὺς μονάδων νὰ ἀναλάβουν τὴν ἀρχὴν ἀνὰ χεῖρας. Τοιαύτη πρᾶξις θὰ τιμωρηθῇ ἀναλόγως.
4. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς Ἀθήνας, οὐδεμία ἐνέργεια θὰ ἀναληφθῇ ἐκτὸς ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Στρατηγοῦ ΣΚΟΜΠΥ, Στρατηγοῦ Διοικοῦντος τὰς ἐν Ἑλλάδι Δυνάμεις.
5. Τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας θεωροῦνται ὄργανα τοῦ ἐχθροῦ. Θὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἐχθρικοὶ σχηματισμοί, ἐκτὸς ἐὰν παραδοθοῦν συμφώνως πρὸς διαταγὰς ἐκδοθησομένας παρὰ τοῦ Στρατηγοῦ Διοικοῦντος τὰς ἐν Ἑλλάδι Δυνάμεις.
6. Ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ Ἀνταρτικαὶ Δυνάμεις, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς τὰς διαμάχας τοῦ παρελθόντος, δηλοῦν ὅτι θὰ σχηματίσουν Ἐθνικὴν Ἕνωσιν, ἵνα συντονίσουν τὴν δρᾶσιν των διὰ τὸ καλλίτερον συμφέρον τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος.
7. Κατόπιν τῆς αὐτῷ παραχωρηθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμμάχου Ἀρχιστρατήγου ἐξουσίας καὶ ἀπὸ συμφώνου μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὁ Στρατηγὸς ΣΚΟΜΠΥ ἐξέδωσε τὰς κατωτέρω διαταγὰς ἐπιχειρήσεων.

Ἡ συμφωνία τῆς Καζέρτας (26.9.1944), εἰλημμένη ἐκ τοῦ ἀρχείου τῆς «Χ», ἐπὶ τῆς ὁποίας, ἠλπίζετο, ματαίως, ὅτι θὰ ἐθεμελιοῦτο ἡ ἐθνικὴ ἑνότητα.

χῶρον ἐκφορτώσεως τοῦ ὁπλισμοῦ, διὰ τῆς ψυχραιμίας καὶ τοῦ τρόπου ἐνεργείας του συνέτεινε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπώθησιν τούτων καὶ ἐξασφάλισιν οὕτω τοῦ ὁπλισμοῦ.

4) Ὑπολ/γὸν Παπαγεωργίου Ἀναστ. Διότι ὢν ἐπὶ κεφαλῆς τμήματος τοῦ ἀποσπάσματος, διὰ τῆς πρωτοβουλίας ἣν ἀνέπτυξε καὶ διὰ ὡρισμένων ἐνεργειῶν εἰς ἃς προέβη καὶ αἵτινες ὑπερέβαινον τὸ ὅριον τῆς καλῶς ἐννοουμένης συνέσεως, συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ὁπλισμοῦ εἰς τὸν χῶρον ἐκφορτώσεώς του ἀπὸ τῆς ἐνεργηθείσης ἐπιθέσεως ἀναρχικῶν στοιχείων.

5) Ὑπολ/γὸν Κοντογιαννόπουλον Νικ. Διότι, ἀποτελῶν μέρος τοῦ ἀποσπάσματος συνοδείας διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ὁπλισμοῦ, συνέτεινε εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀνατεθείσης εἰς τὸ Σύνταγμα ἀποστολῆς.

6) Λοχαγὸν Ψαρρᾶκον Π., Ἀνθ/γὸν Πεζ. Ζαφείρην Ἀπ., Ἀνθ/γὸν Πεζ. Σταματάκην Στ., Ἀνθ/στὴν Πεζ. Σταυρόπουλον Ἀριστ., Ἀνθ/γὸν Πεζ. Μπερτσιάδην Νικόλαον, Παρθένην Ἰάσ., Παξινὸν Β., Γκότσην Ἠλ., Πορφύρην Σπ., Ἀνθ/γὸν Μεταγ. Κοσώρην Ἰωάν., Ρούγκαν Παν., Μέξην Γ., Μπερτσιάδην Γεώργ., Γεωργόπουλον Ἠλ., Γιαχνῆν Μιχ. Διότι ἀποτελοῦντες μέρος τοῦ καλυπτικοῦ ἀποσπάσματος διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐκφορτώσεως τοῦ ὁπλισμοῦ ἐπέδειξαν ἀρίστην διαγωγὴν τόσον κατὰ τὴν γενομένην εἰς περιοχὴν ἐκφορτώσεως συμπλοκὴν μὲ ἀναρχικὰ στοιχεῖα, ὅσον καὶ καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα ἀναμονῆς τοῦ φορτίου καὶ ἐκφορτώσεως τούτου συντελέσαντες οὕτω τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀνατεθείσης εἰς τὸ Σύνταγμα ἀποστολῆς.

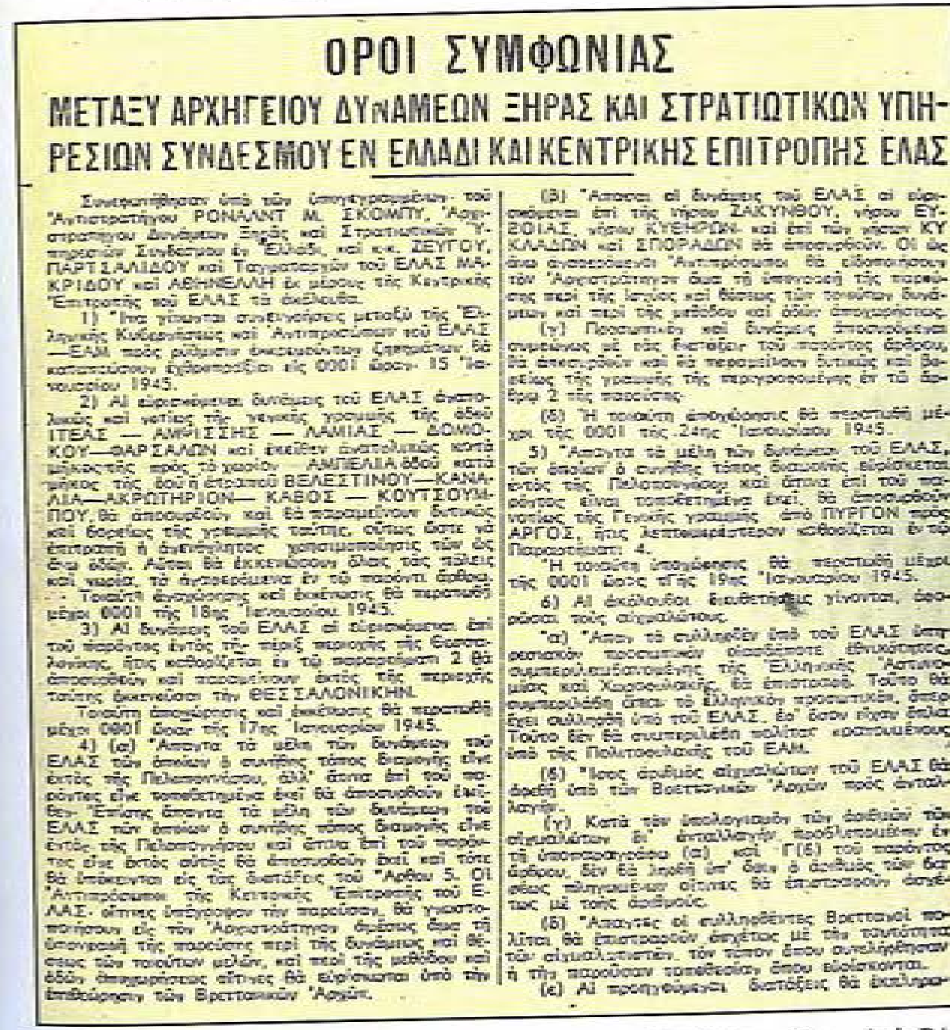
7) Τοὺς κάτωθι ὁπλίτας: Διότι ὑπακούοντες εἰς τὴν διαταγὴν τῆς Ὀργανώσεως, ἔσπευσαν μετὰ μεγίστης προθυμίας καί (ἀφοσιώσεως) εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς μεταφορᾶς τοῦ ὁπλισμοῦ παρὰ τοὺς κινδύνους οὓς διέτρεχε μία τοιαύτη ἐπιχείρησις. Παρέμειναν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν περὶ 10ήμερον καὶ μετὰ συμπλοκὴν μὲ ἀναρχικὰ στοιχεῖα εἰς τὸν χῶρον τῆς ἐκφορτώσεως ἀπώθησαν ταῦτα. Οὕτω: οὐ μόνον συνέτειναν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀνατεθείσης εἰς τὸ Σύνταγμα ἀποστολῆς, ἀλλὰ καὶ ἐδικαίωσαν τὰς ἐλπίδας ἃς ἡ Ὀργάνωσις ἔτρεφε πρὸς αὐτοὺς καὶ γενικῶς πρὸς πάντα τὰ μέλη της, ὅτι εἰς οἱονδήποτε σάλπισμα ἐθνικῆς ἐκδηλώσεως στρατιῶται πιστοὶ τοῦ καθήκοντος θὰ εὑρίσκοντο πάντοτε ἡνωμένοι γύρω ἀπὸ τοὺς ἡγήτοράς των.

Τμῆμα Κυψέλης: 1) Δροσόπουλος Γ. 2) Κονιδάρης Σπ. 3) Φραγκουδάκης Ἀχ. 4) Μαντέλλος Σ. 5) Καρατζᾶς Γ. 6) Βούλγαρης Β. 7) Αὐγουστάκης Κ. 8) Νομάκης Ι. 9)..............10) Χαραλαμπόπουλος Ι.

Τμῆμα Ἱπποκράτους: 1) Σκόνδρας Γ. 2) Μπίσιας Ε. 3) Μπόκαρης Δ. 4) Τοτεσάκης Γ. 5) Οἰκονομόπουλος Χ. 6) Τσοκόπουλος Μ. 7) Καπέλος Γ. 8) Σταθόπουλος Ι. 9) Περιβολιώτης Γ. 10) Στρουσόπουλος Κ. 11) Καμπάνης Τ.

Τμῆμα Παγκρατίου: 1) Παπαγεωργίου Ἀλ. 2) Θεολογίτης Β. 3) Παντσούλας Ι. 4) Παπαδόπουλος Κ. 5) Τσίρος 6) Γκόρος Χ.

Τμῆμα Κολωνακίου: 1) Ζερβουδάκης Γ. 2) Δέας Γ. 3) Στυράκος Ν. 4) Χριστοδουλόπουλος Ι. 5) Γκάτσος Ι. 6) Ραϊμόνδος Μ. 7) Καμβύσης Ν. 8) Κοτρώτσος Γ.

ΟΡΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΞΗΡΑΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΑΣ

Ὁ «Ταχυδρόμος» ἡ ἐφημεριδοῦλα ποὺ ἐξέδιδε κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ἡ ΡΑΦ, ἀγγέλλει, τὴν 7.1.1945, ὅτι: «Ἡ μάχη τῶν Ἀθηνῶν ἔληξε.- Οἱ στασιασταὶ ἀποχωροῦν».

Τμῆμα Θησείου: 1) Παπαμακάριος Ἀπ. 2) Μιχαλόπουλος Α. 3) Σταμούλης Ἀν. 4) Κολάρας Α. 5) Βλάχος Χ. 6) Μεγαλοοικονόμου Δ. 7) Βατικιώτης Ι. 8) Βατικιώτης Κ. 9) Χάσκαρης Γ. 10) Ζαμενὸς Κ. 11) Κώτσου Κ. 12) Περιστεριώτης Α. 13) Γιαννιτσόπουλος Γ. 14) Καλλίγερος Θ.

Τμῆμα Κουκακίου: 1) Νομικὸς Στυλ. 2) Κονιδάρης Η. 3) Ναυπλιώτης Ι. 4) Μπερτσιάδης Ἠλ.

Τμῆμα Ἀγ. Παρασκευῆς: 1) Βῆχος Μιχ. 2) Λάσκας Ἀρ. 3) Χατζάρας Δ. 4) Χατζάρας Σ. 5) Κωτσανάρας Α. 6) Ἀγαθὸς Ἐρωτ. 7) Φαληρέας Θ. 8) Μαυρογόνατος Ἀντ.

Τμῆμα Βάθη: 1) Πατσοῦρος Ε. 2) Κερασιώτης Π. 3) Λέκκας Κ. 4) Λογοθέτης Ι. 5) Στασινάκης Α. 6) Μοσχάκης Π. 7) Γῆρας Η.

Τμῆμα Ν. Κόσμου: 1) Σπυρίδωνος Βασιλ. 2) Χρυσοχέρης Ἀνδρ. 3) Κορρὲς Κων/νος. 4) Ἀρμάογλου, Λάζαρος. 5) Κουδελογιάννης Μιχ. 6) Χαρίσης Κων.

Διὰ τὴν ἀκρίβειαν,
Ὑπασπιστὴς τοῦ Συντάγματος

Ὁ Διοικητὴς Συν/τος,
Γ. ΓΡΙΒΑΣ,
Ἀντισυνταγματάρχης».

Βεβαίως οἱ κομμουνιστὲς ἦσαν πλήρως ἐνήμεροι τῶν συμβάντων εἰς Πόρτο Ράφτη. Εἶχαν νεκροὺς καὶ τραυματίες. Ἡ ὑπηρεσία πληροφοριῶν τοῦ ΕΛΑΣ κατέγραψε τὶς λεπτομέρειες τῆς συγκρούσεως. Ἡ λέξη λύσσα εἶναι πτωχὴ γιὰ νὰ περιγράψει τὰ αἰσθήματα τῶν κομμουνιστῶν. Τὸ φιάσκο ποὺ ἔπαθαν τὸ εἶχαν καλὰ φυλαγμένο στὸν Γρίβα καὶ τοὺς ἄνδρες του. Καταλάβαιναν ὅτι χωρὶς τὸ ἀνηλεὲς ξεκαθάρισμα τῆς «Χ» δὲν ἐπρόκειτο νὰ πραγματωθοῦν τὰ σχέδιά τους. Ἡ τελικὴ ἐξόρμηση τους, τοῦ Δεκεμβρίου, ἔπεφτε μακριά. Ἔπρεπε νὰ ἐπιστρατεύσουν τὶς μεμονωμένες δολοφονίες ἐναντίον ἐξεχόντων μαχητῶν τῆς Ὀργανώσεως. Ἐπειγόντως καὶ μὲ ἀνηλεῆ μανία...

Ἰδιαίτερο κίνδυνο διέτρεξε ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ Ὅμηρος Παπαδόπουλος, ὁ ὁποῖος ἀφηγεῖται τὰ ἀκόλουθα:

«Οἱ κομμουνιστὲς εἶχαν συλλάβει τὸν ἀδελφό μου Χριστόδουλο, καὶ γιὰ νὰ συλλάβουν κι᾿ ἐμένα ποὺ μὲ καταζητοῦσαν, ἀπὸ ποῦ δὲν ξέρω βρῆκαν τὸ τηλέφωνο τοῦ σπιτιοῦ ποὺ ἔμενα κι᾿ ἐπεκοινώνησαν μαζί μου. "Ἔλα νὰ γλιτώσεις τὸν ἀδελφό σου", μοῦ εἶπαν. Τὸ σπίτι ποὺ ἔμενα ἦταν τοῦ Λουκᾶ Ρούφου. Ἔτρεξα νὰ πάω σπίτι. Μόλις κατέβηκα ἀντιλήφθηκα ὅτι ἤμουν περικυκλωμένος. Οἱ κομμουνιστὲς ἦταν κρυμμένοι στὸ θυρωρεῖο. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς μοῦ κόλλησε τὸ πιστόλι στὸ κεφάλι. Ἀστραπιαῖα κινήθηκα κι᾿ ἔβγαλα ἀπὸ τὴν τσέπη ἕνα περίστροφο. Ἐκεῖνος τάχασε, ὁπότε τὸν πυροβόλησα καὶ τὸν σκότωσα κι᾿ ἔτρεξα. Στὸ μεταξὺ οἱ κομμουνιστὲς ἄρχισαν νὰ βάλλουν ἐναντίον μου. Οἱ δικοί μου ποὺ ἦταν κρυμμένοι στὸ σπίτι τοῦ Ρούφου κατέβηκαν κι᾿ ἔγινε μάχη. Ἐγὼ τραυματίστηκα σοβαρὰ στὴν κοιλιὰ καὶ στὸ χέρι. Μὲ μετέφεραν στὸ νοσηλευτικὸ ἵδρυμα καὶ μὲ φρουροῦσε ἕνας ἀστυνομικὸς τοῦ Μπουραντᾶ. Τὸ βράδυ ἦρθαν οἱ κομμουνιστὲς νὰ μὲ ἀπαγάγουν ἢ νὰ μὲ σκοτώσουν, ἀλλὰ τὸ παλικάρι ἐκεῖνο, Κώστας Μητσέας ὀνομαζόταν, ἔστρεψε τὸ ὁπλοπολυβόλο ποὺ κρατοῦσε ἐναντίον τους. Αὐτοὶ ἔφυγαν κι ἐγὼ γλίτωσα».

(ἐφ. «**Σημερινὴ**» 4.2.1990).

Ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος κατόρθωσε νὰ γλιτώσει διὰ δεύτερη φορὰ ἀπὸ βέβαιο θάνατο. Ἄλλοι δὲν εἶχαν τέτοια τύχη. Οἰκογένειες ὁλόκληρες Χιτῶν ἐξαφανίστηκαν. Ἡ πιὸ τραγικὴ περίπτωση εἶναι, ἐκείνη τῆς οἰκογένειας Παπαγεωργίου, ἀπὸ τὰ Παγκράτι. Τὸ σπίτι τους ἦταν τὸ ἐπικέντρο κάθε ἐθνικῆς κινήσεως. Καὶ ἡ ἀγωνιστικὴ βούληση τῶν Παπαγεωργίου τὸ εἶχε καταστήσει ἄπαρτο κάστρο. Γι᾿ αὐτὸ καὶ ὀνομάστηκε «Ἀλκαζάρ». Ἔγινε στὰ προηγούμενα λόγος γιὰ τὴν ἀγωνιστικὴ συμβολή, τοῦ εὐέλπιδος Νίκου Παπαγεωργίου, τοῦ ψυχωμένου αὐτοῦ μαχητοῦ τῆς «Χ». Ὅλη ἡ οἰκογένεια ἦταν δοσμένη ὁλόψυχα στὸν ἀγῶνα. Στὴν ἴδια ἀγωνιστικὴ προσπάθεια ἦσαν ἀφιερωμένες καὶ ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδελφές του. Μιὰ ὁλόκληρη οἰκογένεια κυματοθραύστης στὰ σχέδια τῶν κομμουνιστῶν.

Η ΟΠΛΑ ὅμως ἀγρυπνᾶ. Τὴν 1η Σεπτεμβρίου 1944 δολοφονεῖται ὁ εὐέλπις Νίκος Παπαγεωργίου, ἀνοίγοντας τὴν αὐλαία γιὰ μιὰν ἀπίστευτη οἰκογενειακὴ τραγωδία, κατὰ τὴν ὁποία θὰ θανατωθοῦν τραγικὰ ὅλα, πλὴν ἑνός, τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας Παπαγεωργίου. Εἴκοσι μέρες ἀργότερα, στὶς 22.9.1944, δολοφονεῖται, ἐπίσης ἐξ ἐνέδρας, ὁ ἀδελφός του Γιάννης. Ἡ ἀδελφή του Ἑλένη δολοφονεῖται στὶς 2.12.1944, ἐνῶ στὶς 8.12.1944 δολοφονοῦνται ἡ ἄλλη ἀδελφή του Κατίνα μαζὶ μὲ τὴ μητέρα της Βασιλική. Στὶς 12.12.1946 θὰ δολοφονηθεῖ ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ ὁ Ἀλέκος Παπαγεωργίου.

Εἶναι ἀφόρητη ἡ ὑποκρισία καὶ ἡ ψευδολογία τῶν κομμουνιστῶν. Ψευδολογοῦντες θέλησαν νὰ βεβηλώσουν τὴ μνήμη τοῦ Ν. Παπαγεωργίου. Στὶς 6.10.1944 ἔγραψαν στὸ «Ριζοσπάστη», ὑπὸ τὸν τίτλο «**Μπουραντάδες-Χῖτες, οἱ βασανιστὲς τοῦ λαοῦ ματοκυλᾶν τὶς συνοικίες**», καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Οἱ Μπουραντάδες καὶ οἱ Χῖτες εἶναι, μαζὶ μὲ τὰ Τάγματα Ἀ-

σφαλείας καὶ τὴν Εἰδική, οἱ χειρότεροι ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ. Ὡπλισμένοι μὲ γερμανικὰ ὅπλα οἱ Μπουραντάδες, 12 ὁλόκληρους μῆνες κατατυράννησαν τὸν Λαό. Ἔκαψαν συνοικίες, σκότωσαν, λεηλάτησαν μαγαζιὰ φτωχῶν βιοπαλαιστῶν. Καὶ τώρα ὁπλίζονται πάλι μὲ γερμανικὰ ὅπλα γιὰ νὰ κρατήσουν... τὴν ἡσυχία καὶ τὴν τάξη! Οἱ Χῖτες, οἱ γνωστοὶ αὐτοὶ συμμορίτες εἶναι πουλημένοι πράχτορες τῶν Γερμανῶν καὶ παριστάνουν τώρα τὸν πατριώτη! Σὰν ἀληθινοὶ γκεσταπίτες σκότωναν στὸν δρόμο τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς λευτεριᾶς καὶ ὀργίαζαν στὶς συνοικίες. Εἶναι γνωστὴ ἡ περίπτωση τοῦ τρομοκράτη Χίτη, Παπαγεωργίου ποὺ στὴν κηδεία του κατάθεσαν στεφάνια ἡ Γκεστάπο καὶ τὰ Ἔς-Ἔς».

Οὐδέν, βεβαίως, τούτου ψευδέστερον.

Ὁ μόνος διασωθεὶς ἀδελφὸς Κώστας Παπαγεωργίου, ταγματάρχης, βοηθὸς στρατιωτικὸς ἀκόλουθος στὴν ἑλληνικὴ πρεσβεία τοῦ Λονδίνου, στὶς 4.5.1949, γράφει, πρὸς τὸν Μίχο Εὐσταθόπουλο:

«Ἀγαπητὲ κύριε Εὐσταθόπουλε,

Χθὲς μόλις ἔλαβον τὴν ἀπὸ 20.4.49 ἐπιστολήν σου. Σ' εὐχαριστῶ θερμότατα διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ ἔδειξες διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀειμνήστου Ἀλέκου μας.

»Αἱ πληροφορίαι, ἃς ἔχω ἐδῶ, εἶναι ὅτι ὁ εἷς ἐκ τῶν ἐκτελεστῶν ἦτο ὁ Φαληρέας, οἱ δὲ ἄλλοι δύο (διότι ὅπως εἶχε λεχθῆ ἦσαν τρεῖς), κατόπιν ὁμολογίας του, συνελήφθησαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν καὶ θὰ μοῦ ἔγραφον τὰ ὀνόματά τους. Ἀκόμη δὲν ἔλαβα γράμμα. Περιμένω ἐντὸς τῶν ἡμερῶν.

»Ὁ ἐκ τῶν συλληφθέντων Κολλημένος ἦτο ὁ εἷς ἐκ τῶν δολοφόνων τῶν ἀειμνήστων ἀδελφῶν μου Νίκου καὶ Γιάννη. Αὐτός, ὅπως ἔγραφε ἡ ἐφημερίδα, ἐξετελέσθη, ἤδη, κατόπιν εἰς θάνατον καταδίκης ὑπὸ τοῦ Στρατοδικείου.

»Διὰ δευτέραν φορὰν ἐζήτησα, δι' ἀναφορᾶς μου, νὰ ἐπιστρέψω εἰς Ἑλλάδα (ἡ πρώτη εἶχεν ἀπορριφθῆ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν κ. Στράτον) καὶ ἐλπίζω ὅτι γρήγορα θὰ εἶμαι ἐκεῖ. Πάντως σὲ παρακαλῶ, ἂν ἔχης τίποτε νεώτερο, μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς μου, γράψε μου κανένα γράμμα. Πολλοὺς χαιρετισμοὺς εἰς τὸν Κώστα.- Μὲ ἀγάπην, Κ. Παπαγεωργίου, ταγματάρχης».

(Χειρόγραφον στὸ ἀρχεῖον τοῦ συγγραφέως).

Τὰ ἀφορῶντα τὴν δολοφονία τοῦ Ἀλέκου Παπαγεωργίου θὰ ἐκτεθοῦν στὰ τῆς 12.12.1946 ἡμέρας τοῦ τραγικοῦ θανάτου του.

Ὁ λοχαγὸς Χαράλαμπος Σταυρόπουλος, ὁ θρυλικὸς «Μπάμπης», ὁ ὁποῖος εἶχεν ἡγηθεῖ τῶν πλέον παρατόλμων ἐπιχειρήσεων τῆς «Χ».

ΨΕΥΔΗ ΚΑΙ ΔΟΛΟΠΛΟΚΙΕΣ

Μαίνονται οἱ τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τῶν Χιτῶν καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τους. Καθὼς προσεγγίζει ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδος διαισθάνονται, ὀρθῶς, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῶν σχεδίων τους θὰ εἶναι ἀδύνατη, ὅσο ὑπάρχουν ἀγωνιστὲς ὅπως οἱ Χῖτες, ἕτοιμοι νὰ ἀντισταθοῦν μέχρι θανάτου. Ψευδολογοῦν ἀσυστόλως καὶ σερβίρουν φαντασιώδεις μύθους κατὰ τῶν ἀντιπάλων τους. Στὶς 12.10.1944 μέρα ἀκριβῶς τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν, τοὺς ὁποίους Ο ΕΛΑΣ εἶχε δεσμευθεῖ νὰ μὴ τοὺς πειράξει, ὁ «Ριζοσπάστης», κάτω ἀπὸ τὸν ὑπέρτιτλο **«Κάθαρση! Κάθαρση!»** καὶ τὸν τίτλο **«Οἱ Ἐθνοπροδότες Χῖτες»**, γράφει τὰ ἀκόλουθα:

> *«Οἱ Χῖτες εἶναι ἀνοιχτοὶ πράχτορες καὶ ὄργανα τῶν Γερμανῶν. Ἀπ᾽ αὐτοὺς ὁπλίστηκαν μὲ γερμανικὰ ὅπλα οἱ Χῖτες Παπάγεωργίου, Παπαγιαννόπουλος καὶ σκότωναν τους πατριῶτες. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Συν/χης Γρίβας εἶναι γνωστὸς κατάσκοπος τῶν γερμανῶν, πουλημένο τομάρι ποὺ ἑτοιμάζει ἀντιλαϊκὰ ξεφαντώματα. Οἱ γερμανοὶ καὶ οἱ χῖτες σκοποὶ χαιρετιοῦνται μὲ ἐγκαρδιότητα. Οἱ γερμανοὶ παραδίνουν στοὺς χῖτες τὰ κτίρια ποὺ ἀδειάζουν. Στὶς 9.10, τὴ Δευτέρα, οἱ Χῖτες χτύπησαν τὸν ΕΛΑΣ στὸ Θησεῖο καὶ σὲ λίγο κατέφθασαν γιὰ νὰ τοὺς ἐνισχύσουν οἱ γερμανοί. Ο ΕΛΑΣ ὅμως τοὺς ἔδωκε ἕνα πρώτης τάξεως μάθημα. Τὴν Κυριακή, 8.10, οἱ Χῖτες χτύπησαν μὲ πολυβόλα γυναῖκες καὶ παιδιὰ ποὺ παρακολουθοῦσαν τὸ θεῖο κήρυγμα στὴν ἐκκλησία Ἁγ. Αἰκατερίνης στὰ Πετράλωνα. Αὐτοὶ εἶναι οἱ Χῖτες. Παλιάνθρωποι, ἐγκληματίες, δολοφόνοι, ἐθνοπροδότες. Ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας-Πειραιᾶ ζητάει ἀπ᾽ τὸν κ. Σπηλιωτόπουλο νὰ ἀφοπλίσει τοὺς γερμανοπροδότες Χῖτες».*

Λοιπόν, *«κατάσκοπος»* καὶ *«πουλημένο τομάρι»* ὁ Γρίβας ποὺ ὁ Σιάντος τοῦ εἶχε προτείνει νὰ ἀναλάβει τὴν ἀρχηγία τοῦ ΕΛΑΣ. Τὸ ἀστεῖο εἶναι ὅτι ὁ «Ριζοσπάστης» καλεῖ τὸν Σπηλιωτόπουλο νὰ ἀφοπλίσει τοὺς Χῖτες, ἐνῶ ἀπὸ μηνῶν οἱ Χῖτες εἶχαν συστρατευθῆ ὑπὸ τὸν Γ. Παπανδρέου καὶ τὸν Σπηλιωτόπουλο, ἀνέλαβαν μάλιστα δύο ἐπικίνδυνες ἀποστολὲς παραλαβῆς ὅπλων ποὺ προωρίζοντο γιὰ τὶς νόμιμες δυνάμεις. Οἱ Χῖτες ἀμύνονταν στὶς ἀπρόκλητες ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἦσαν σχεδὸν μόνοι στὸν αἱματηρὸν αὐτὸ ρόλο. Ποῦ εἶδαν οἱ κομμουνιστὲς τοὺς Χῖτες νὰ βάλλουν μὲ πολυβόλα κατὰ τοῦ ἐκκλησιάσματος; Οἱ Χῖτες, ἀπὸ τοῦ θέρους

Ὁ ταγματάρχης Ἰωάννης Μπουσμπουρέλης, πρῶτος ἐπιτελάρχης τῆς Ὀργανώσεως «Χ».

1944 δὲν ἔλαβαν τὴν παραμικρὴ πρωτοβουλία καὶ δὲν ἔριψαν οὔτε σφαῖρα χωρὶς διαταγὴ ἀπὸ τὸν Στρατιωτικὸ Διοικητὴ Ἀττικῆς. Ἐκτελοῦσαν εὐόρκως ὅσα διετάσσοντο. Καὶ πάντως οὐδέποτε, εἶχαν διαταχθῆ νὰ πράξουν τίποτε ἀπὸ ὅσα μυθώδη καὶ τερατώδη τους ἀπεδίδοντο.

Στὴν ἴδια ἔκδοση τοῦ «Ριζοσπάστη», κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο **«Οἱ ἀδιόρθωτοι»**, δημοσιεύθηκαν τὰ ἑξῆς:

> *«Οἱ Χῖτες δὲν ἐννοοῦν νὰ συμμορφωθοῦν. Χθὲς τὸ μεσημέρι ἐπετέθησαν στὸ στρατωνισμὸ τοῦ ΕΛΑΣ, στὴν ὁδὸ Ταρσοῦ. Οἱ Ἐλασίτες τοὺς ἔδοσαν τὸ μάθημα ποὺ τοὺς χρειαζόταν. Πρέπει νὰ τελειώνουμε μὲ τὰ μαζέματα αὐτῶν τῶν ἐγκληματιῶν. Νὰ τεθοῦν ἐκτὸς νόμου».*

Ἄλλοι, ὅμως, ἐτέθησαν τελικῶς ἐκτὸς νόμου καὶ τοὺς παρέλαβε ὁ σκουπιδοντενεκὲς τῆς Ἱστορίας...

Δὲν θὰ ἔπρεπε, κανεὶς νὰ ἀναμένει ὅτι οἱ τοῦ Κ.Κ.Ε. θὰ ἐσέβοντο τὴν «Χ» καὶ θὰ ἀπέφευγαν νὰ χρησιμοποιοῦν ἐναντίον της ψεύδη καὶ συκοφαντίες, ὅταν εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀνάλογες μεθόδους χρησιμοποίησαν ἀκόμη καὶ ἐναντίον ἡγετικῶν στελεχῶν τους. Ἀπέναντι τῶν συκοφαντιῶν καὶ ὕβρεων οἱ ἀγωνιστὲς τῆς «Χ» παρέτασσαν τὸ πατριωτικὸ ἦθος τους. Λίγες μέρες προτοῦ ἔρθει ἡ αἱματηρὴ σύγκρουση τῶν Δεκεμβριανῶν, διὰ χειρὸς Γρίβα διετυποῦντο ὡς ἀκολούθως, στὴν **«Ἔκθεσιν»** τῆς «Χ», οἱ στόχοι καὶ τὰ ὁράματα τῆς Ὀργανώσεως:

> *«Ἀπέναντι τούτων οἱ ὁποῖοι δὲν ἀναγνωρίζουν Ἑλληνικὴν πατρίδα, ἀπέναντι τούτων οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἱδρύσεως μιᾶς διεθνοῦς Βαλκανικῆς Ἑνώσεως παραδίδουν Ἑλληνικὰς ἐπαρχίας, ποτισμένας μὲ ποταμοὺς αἱμάτων, εἰς τὴν Βουλγαρικὴν θηριωδίαν, ἱστάμεθα ΗΜΕΙΣ.*
>
> *»Τὸ σύνθημά μας αὐτό, εἶναι καὶ θὰ εἶναι πάντοτε ἡ Μεγάλη Ἑλλάς.*
>
> *»Διότι ὑπὸ τὴν αἰγίδα μιᾶς τοιαύτης Ἑλλάδος ἡ φυλή μας θὰ δυνηθῇ νὰ ζήσῃ εὐτυχής. Διότι κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μιᾶς τοιαύτης Ἑλλάδος ὅλαι αἱ τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου θὰ κατορθώσουν νὰ ὀρθοποδήσουν, νὰ ἀνοικοδομήσουν τὰ ἐρείπια καὶ νὰ ἐπιτύχουν καλύτερον ἐπίπεδον ζωῆς. Διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μόνον τὸ Ἔθνος μας θὰ ἐπανεύρῃ τὸν ἀσφαλῆ καὶ ἱστορικὸν δρόμον του μεταξὺ τῶν ἄλλων ἡνωμένων ἐθνῶν. Διότι μίαν τοιαύτην Ἑλλάδα ἐπιθυμοῦν οἱ Μεγάλοι μας Σύμμαχοι, ὡς ἐγγύησιν τῆς ἀσφαλείας, τῆς τάξεως, καὶ τῆς εἰρήνης εἰς τὸν ζωτικὸν χῶρον τῆς Μεσογείου.*
>
> *»Ὀνειρεύθημεν τὴν Μεγάλην αὐτὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ τὰ χάρτινα ὀκτὼ ἑκατομμύρια λογχῶν τοῦ Μουσσολίνι ἐστράφησαν ἐναντίον μας. Τὴν ὀνειρεύθημεν ὅταν ἡ σιδηρόφρακτος στρατιὰ τῶν Γερμανῶν Οὕννων ἐξώρμα κατὰ τῶν νώτων τοῦ ἀπησχολημένου εἰς τὴν Ἀλβανίαν στρατοῦ μας».*

Ἀπὸ μηνῶν ἤδη πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ οἱ ὀργανώσεις του εἶχαν ξεκαθαρίσει, ὄχι μόνο στὴν σκέψη τους ἀλλὰ καὶ ἐμπράκτως, πῶς θὰ ἐνεργοῦσαν γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας. Σὲ ἁδρὲς γραμμὲς εἶχαν προσανατολιστεῖ στὰ ἀκόλουθα:

1) Παρὰ τὶς περὶ τοῦ ἀντιθέτου δεσμεύσεις τους, δὲν θὰ διέλυαν τὶς ἔνοπλες δυνάμεις τους καὶ δὲν θὰ παρέδιδαν τὸν ὁπλισμό τους.

2) Ἀκριβῶς γιὰ νὰ φυλάξουν δυνάμεις γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας, ὑπέγραψαν συμφωνίες μὲ τοὺς Γερμανοὺς νὰ μὴ ἀναλάβουν ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τους.

3) Παρὰ τὴν ἐπιφανειακὴ εὐπείθεια πρὸς τοὺς «μεγάλους συμμάχους Ἄγγλους», εἶχαν ἀποφασίσει νὰ συγκρουσθοῦν ἐνόπλως μὲ αὐτούς.

4) Ἡ ἐξόρμηση γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἔθετε ὡς στόχους τὶς ἐπιθέσεις ἐναντίον τῶν ἀστυνομικῶν τμημάτων καὶ τῶν ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων, μὲ πρώτη τὴν «Χ», ὅπως σαφῶς ὁριζόταν.

5) Τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε μεθοδεύσει ἀπαγωγὲς καὶ ἐκτελέσεις χιλιάδων ἀνθρώπων.

Ἀκόμη καὶ ὁ Κρὶς Γούντχαουζ, ὁ ὁποῖος ἔζησε τὴν Κατοχὴ ἀπεσπασμένος στὰ κομμουνιστικὰ ἐπιτελεῖα, ὁμολογεῖ μετὰ λόγου γνώσεως ὅτι ἡ δράση ἐναντίον τῶν Γερμανῶν **«ἀποτελοῦσε δευτερεύουσα, ἂν ὄχι καὶ ἀσήμαντη, φροντίδα τῶν ἡγετῶν τοῦ ΕΛΑΣ»**... Οἱ σκοποὶ τοῦ Κ.Κ.Ε. δὲν ὁμολογοῦντο ἀνοικτά, ἀλλὰ ἐκαλύπτοντο μὲ ἀπατηλὰ ψεύδη καὶ ὑποκρισίες. Τὸν Ἰανουάριο 1944, τὸ Κ.Κ.Ε. ἐξέδωσε μυστικὴ ἐγκύκλιο, στὴν ὁποία ἡ 10η Ὁλομέλεια τοῦ Κόμματος τόνιζε:

> *«Τὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα εἶναι μορφὴ ὀξυτάτου ἀγῶνα ὄχι ἐθνικοῦ μὰ ταξικοῦ. Πρέπει νὰ προπαγανδίζουμε σὲ κάθε ἐαμίτη τὴ λαϊκὴ δημοκρατία ἀλλὰ γιὰ μᾶς, τοὺς συνειδητοὺς κομμουνιστές, αὐτὴ δὲν θὰ εἶναι παρὰ μόνο τὸ πρῶτο σκαλὶ πρὸς τὴν πραγματοποίηση τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου στὴ χώρα μας. Ἡ προ-*

παγάνδα μας ὅμως πρέπει νὰ ἔχῃ ἐθνικὴ μορφὴ γιὰ νὰ μὴ τρομάξῃ ἐκείνους ποὺ δὲν εἶναι ἀκόμη ψυχικὰ προετοιμασμένοι γι᾽ αὐτὸ τὸ σκοπό».

Καὶ γιὰ νὰ μὴ τρομάζουν οἱ ἀμύητοι, ἔπρεπε, κατὰ τὸ Κ.Κ.Ε., νὰ ἐξαπατῶνται μὲ παραπλανητικὰ ἐθνικὰ συνθήματα. Ὅτι, δῆθεν, θὰ ἐπλήττοντο οἱ Γερμανοί, προκειμένου νὰ ἀπελευθερωθεῖ ἡ Ἑλλάς. Ποιοί Γερμανοί; Μαρτυρημένη, ἀπὸ δεκάδες πλευρὲς εἶναι ἡ ἐπιχειρηθεῖσα ἐξαπάτηση. Σὲ ἐπιστολή του πρὸς τὸν Ν. Ζαχαριάδη ὁ Κ. Καραγιώργης, ὑπὸ ἡμερομηνία 18.3.1948, τοῦ γράφει:

> *«Ἡ τακτική μας στὸν ΕΛΑΣ ἦταν νὰ ὑποχωροῦμε μπροστὰ στὸν προελαύνοντα ἐχθρὸ (τοὺς Γερμανούς), μὴ λυπούμενοι τὸ ἔδαφος ποὺ χάνουμε, γιὰ νὰ διατηρήσουμε τὶς δυνάμεις μας γιὰ τοὺς μελλοντικοὺς σκοπούς μας».*

Οἱ μελλοντικοὶ σκοποί... οἱ τελικοὶ στόχοι... Ποὺ θὰ περνοῦσαν πάνω ἀπὸ τὰ σφαγμένα νεκρὰ σώματα χιλιάδων ἀθώων Ἑλλήνων. Ἐνῶ τὸ Κ.Κ.Ε. μιλᾶ γιὰ εἰρηνικὲς ἐξελίξεις, ἑνότητα, συμφιλίωση καὶ δημοκρατία, τί ἀποδεικνύεται; Ὅτι, τὴν ἴδια ἀκριβῶς ὥρα, τροχίζονταν τὰ μαχαίρια καὶ τὰ τσεκούρια τῆς ἀνελέητης σφαγῆς! Ὁ Β. Μπαρτζιώτας, μιλώντας στὴ συνδιάσκεψη τοῦ Κ.Κ.Ε, στὶς 17.3.1950, εἶπεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ πόλης τῆς κομματικῆς ὀργάνωσης τῆς Ἀθήνας ἀποφάσισε τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση σὲ δύο συνεδριάσεις της ποὺ ἔγιναν ἀρχὲς τοῦ Σεπτεμβρίου 1944. Καὶ ἀπεκάλυψε ἐπίσης ὅτι ἀπὸ τὸν Αὔγουστο 1944 εἶχαν καταρτισθεῖ οἱ κατάλογοι ἐκείνων ποὺ ἔπρεπε νὰ ἐξοντωθοῦν καὶ μὲ βάση τοὺς ὁποίους ἔγιναν οἱ σφαγὲς τοῦ Δεκεμβρίου 1944.

Ὅλα, λοιπόν, προαποφασισμένα. Ὑποκριτικὰ καὶ σατανικά. Εἰδικότερα εἶχε προαποφασισθεῖ ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε. ἡ μοιραία σύγκρουση μὲ τοὺς Ἄγγλους. Δηλαδὴ ἡ ἐπίθεση κατὰ τῶν στρατευμάτων ἐκείνων, ὑπὸ τὴ διοίκηση τῶν ὁποίων οἱ κομμουνιστὲς προσποιοῦνταν ὅτι εἶχαν τεθεῖ. Ἐκτὸς τῶν πολλῶν συναφῶν μαρτυριῶν, ὁ Γιάννης Ἰωαννίδης παρέχει τὴ μαρτυρία ὅτι ἡ ἀπόφαση συγκρούσεως μὲ τοὺς Ἄγγλους εἶχε ληφθεῖ στὶς 17 Νοεμβρίου 1944. Γράφει:

> *«Ἐκεῖ στὸ νοσοκομεῖο (Ἀρεταίειο) ποὺ βρισκόμουν ἐγώ, ἦρθαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου, καὶ ἐκεῖ πήραμε ἀπόφαση ὅτι ἐμεῖς θὰ χτυπηθοῦμε μὲ τοὺς Ἐγγλέζους. Τὰ ἄλλα εἶναι... Ὑπάρχει αὐτὴ ἡ ἀπόφαση. Ἐκεῖ ἦταν ὁ Παρτσαλίδης, ὁ Ροῦσος, ὁ Φάνης... Αὐτοὶ θυμοῦνται τὴ συνεδρίαση ἐκείνη».*

(«**Ἀναμνήσεις**», σελ. 325).

Ὑποκρισία καὶ ἀπάτη κρύβουν καὶ οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν κομμουνιστῶν γιὰ τὸ ποιοί ἄρχισαν τὰ Δεκεμβριανά, δηλαδὴ ποιοί πυροβόλησαν πρῶτοι, τὴν 3ην Δεκεμβρίου. Μιὰ συνήθης κατηγορία, ποὺ ἀκούεται μέχρι σήμερα, εἶναι ὅτι **«μᾶς σκότωναν οἱ Χῖτες»**! Σὲ κάθε εὐκαιρία. Πρόχειρη ἡ κατηγορία. Ὁ «Ριζοσπάστης» (30.11.97) γράφει γιὰ τὰ γεγονότα τῆς 15.11.1944:

Ὁ λοχαγὸς Μιχαὴλ Ξένος, βοηθὸς ἐπιτελάρχου τῆς «Χ», ὁ ὁποῖος ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἡγήθη τῶν δύο ἐπιχειρήσεων εἰς Πόρτο Ράφτη.

«Οἱ προκλήσεις ἐναντίον τοῦ λαοῦ συνεχίζονται. Χῖτες ἀνοίγουν πῦρ ἐναντίον εἰρηνικῆς διαδήλωσης στὴν ὁδὸ Πανεπιστημίου. Ἀγγλικὰ τμήματα καταφτάνουν γιὰ νὰ προστατέψουν τοὺς Χῖτες».

Οἱ Χῖτες ἐδαιμονοποιοῦντο γιὰ τὰ πάντα, ἐνῶ κατ᾽ οὐσίαν ἦσαν ἀμυνόμενοι καὶ ἐτέλουν ὑπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ νομίμου Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ. Ἀφηγεῖται σχετικῶς ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ»:

«Αἱ δολοφονίαι καὶ συλλήψεις μελῶν μας συνεχίζονται. Διαδηλώσεις κομμουνιστῶν εἰς τὰς ὁδοὺς μὲ συνθήματα, δὲν ἦτο σπάνιον νὰ ἴδῃ τις καθ᾽ ἑκάστην. Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν συνώδευον τρία φέρετρα ὄπισθεν τῶν ὁποίων ἠκολούθουν ὀλοφυρόμεναι γυναῖκες. Ἐντὸς αὐτῶν διετείνοντο ὅτι ἦσαν Ἐλασῖται, φονευθέντες ὑπὸ τῶν Χιτῶν, ἀλλὰ ἐξηκριβώθη βραδύτερον ὅτι ἦσαν Χῖτες φονευθέντες ὑπὸ τῶν Ἐλασιτῶν!».

(**«Πατρίς»**, 21.10.71).

Παραπλήσια μαρτυρία παρέχει ὁ Παυσανίας Κατσώτας, ὁ ὁποῖος, στὸ βιβλίο του **«Ἡ δεκαετία 1940-1950»**, ἀφηγεῖται τὰ ἀκόλουθα:

«Ἰδίως δὲ ἡ Πολιτοφυλακὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. εἰς τὴν ὕπαιθρον ἀπετέλει Κράτος ἐν Κράτει. Δὲν ἐξετέλει διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ μόνον τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἡ κατάστασις αὕτη ἐλάμβανεν χώραν καὶ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν. Οὕτω μίαν ἡμέραν περὶ τὴν 5ην Νοεμβρίου 1944 ὅταν περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐπέστρεφα εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Στρ. Διοικήσεως, ἀπὸ μίαν μακρὰν συζήτησιν ἐπὶ ἐπειγόντων θεμάτων μὲ τὸν Ἀρχιστράτηγον Σκόμπυ, μοῦ ἀνέφερεν ὁ Ἐπιτελάρχης Συντ/ρχης Ἀντωνόπουλος Μιχ. ὅτι: Περιέφερον ἐπὶ ὥρας 3 πτώματα ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ὄπισθεν τῶν ὁποίων ἐμοιρολογοῦσαν διὰ τὴν δῆθεν δολοφονίαν των συγγενεῖς των.

»Τοὐτέστιν πολλαὶ δεκάδες μελανοφορούντων γυναικῶν καὶ πιὸ πίσω, χιλιάδες τινὲς πολιτῶν ποὺ φώναζαν: Μᾶς σκοτώνουν οἱ φασίστες!! Διέταξα ἀμέσως τὴν ἄμεσον καὶ συνεχῆ (ἄνευ διακοπῆς) ἐνέργειαν δικαστικῆς ἀνακρίσεως διὰ τῆς ὁποίας ἐξηκριβώθη ὅτι, τὰ περιφερόμενα πτώματα (δῆθεν ὀπαδῶν τῆς ἀριστερᾶς) ἀνῆκον: Τὸ ἕνα εἰς τὸν Παπαοικονόμου Ἀργύριον ἐτῶν 28 ἀπὸ τὸ Βαλτέτσι τῆς Τριπόλεως καὶ Ἀνθυπασπιστοῦ τῶν ἐπὶ Κατοχῆς δημιουργηθέντων Ταγμάτων Ἀσφαλείας (Εὐζώνων). Καὶ τὸ ἕτερον στὸν Βασιλακόπουλον Δημ. τοῦ Βασιλείου, ἐξ Ἀμαλιάδος, ἐτῶν 20, Εὔζωνον τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας, κάτοικον ὁδοῦ Ἰωαννίνων 10. Δηλαδὴ οἱ

ἄκροι ἀριστεροί, ἐσκότωσαν ἄκρους δεξιοὺς τοὺς ὁποίους περιέφερον νεκροὺς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἰσχυριζόμενοι ὅτι εἶναι ὀπαδοί των ποὺ ἐφονεύθησαν ἀπὸ τοὺς ἄκρους δεξιούς».

Μιὰ χλευαστικὴ φωτογραφικὴ σύνθεση γιὰ τὸν Γρίβα, παρμένη ἀπὸ τὴν «Αὐγὴ» τῆς 15.8.1965, ἡ ὁποία δημοσιεύεται κάτω ἀπὸ τοὺς τίτλους «Τὸ δεξὶ χέρι τῶν συνωμοτῶν.- Ἐπιχείρηση Γρίβα.- Ἕνα ἀτοὺ τῶν Ἀγγλοαμερικανῶν στὴν Κύπρο».

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

Προδότες οἱ Χῖτες! Καὶ συνεργάτες τῶν Γερμανῶν! Καὶ οἱ ταγματασφαλίτες! Καὶ σφαγεῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ! Ὅλα ἀναίσχυντα ψεύδη ποὺ ἀπέβλεπαν στὸν ἠθικὸ θάνατο τῆς «Χ». Ὅλες οἱ κατηγορίες καταπίπτουν μὲ τὴ γνώση τῆς πραγματικότητας. Εἶναι ἀδιάσειστα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐπενεργοῦν ὡς ἐπιστρεφόμενον βέλος κατὰ τοῦ Κ.Κ.Ε. Εἰδικῶς διὰ τὰ περὶ συνεργασίας μετὰ τοῦ Κατακτητοῦ, ἡ «Χ» ὑπερημύνθη πρωΐμως μὲ δημοσίευση μιᾶς πρώτης δέσμης στοιχείων. Στὴν «Ἔκθεσίν» της, ἡ ὁποία ἐγράφη τὸν Νοέμβριον 1944 καὶ ἐδημοσιεύθη ἀμέσως μετὰ τὰ Δεκεμβριανά, παρατίθενται τὰ περὶ συνεργασίας τῶν κομμουνιστῶν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὸ σχετικὸ κεφάλαιο τιτλοφορεῖται «**Συνεργασία τοῦ ΕΑΜ ΕΛΑΣ μετὰ τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Γερμανόφιλων Ὀργανώσεων**». Εἰσαγωγικῶς παρατίθενται τὰ ἑξῆς:

«Τὸ Κεφάλαιον τοῦτο θὰ ἦτο περιττὸν σήμερον, μετὰ τὸ προδοτικὸν Δεκεμβριανὸν ἐπαναστατικὸν κίνημα τοῦ ΕΛΑΣ, καθ' ὃ διεπιστώθη συνεργασία τούτου μετὰ ξένων, ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος, Γερμανῶν, Ἰταλῶν καὶ Βουλγάρων. Πλὴν τῶν ἄλλων, εἶναι ἐξηκριβωμένον ὅτι, τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας διηύθηνε Γερμανὸς ἀξιωματικός, Βούλγαροι κομιτατζῆδες εἶναι ἐπὶ κεφαλῆς ταγμάτων τοῦ ΕΛΑΣ, πολλοὶ δὲ Γερμανοὶ καὶ Ἰταλοὶ στρατιῶται ὑπηρετοῦν εἰς τὸν ΕΛΑΣ».

Τὸ πλῆρες κείμενο τοῦ κεφαλαίου ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Κάτα τὸ μακρὸν διάστημα τῆς δουλείας καὶ καθ' ὃν χρόνον τὰ δημοσιογραφικὰ ὄργανα τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῆς ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΕΠΟΝ, διεξῆγον ἔντονον δυσφημιστικὸν καὶ συκοφαντικὸν ἀγῶνα ἐναντίον ἁπασῶν τῶν Ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἃς ἐχαρακτήριζον προδοτικάς, καὶ ἰδιαιτέρως ἐναντίον τῆς ἡμετέρας τοιαύτης, ἡ σιωπή μας ἡ μόνη ἁρμόζουσα εἰς τὰς περιστάσεις ἦτο ἡ μόνη ἀπάντησις τῶν ἀντεθνικῶν λιβελογραφημάτων τῆς ἀριστερᾶς παρατάξεως.

»Ἤδη ὁπότε οἱ Μεγάλοι μας Σύμμαχοι ἀπέδωσαν τὴν πολυπόθητον ἐλευθερίαν εἰς τὴν πατρίδα μας δὲν κρίνομεν ἄσκοπον νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, σαφῆ τινὰ στοιχεῖα ἐκ τῶν ἀπείρων τοιούτων, ἐκ τῶν ὁποίων δείκνυται σαφῶς τὸ ποιὸν ἀπὸ Ἐ-

θνικῆς πλευρᾶς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κ.Κ.Ε.

»Εἶναι κοινὸν μυστικὸν ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν φιλογερμανικῶν ὀργανώσεων, ὡς ΟΕΔΕ, S.S. μετὰ τὴν διάλυσίν των κατετάγησαν εἰς τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ.

– Ἡ Δόξα Παντελόγλου, καὶ ἡ Νικ. Μανωλέτση ἀνεψιαὶ τοῦ ἀρχηγοῦ, τῆς ΟΕΔΕ Παντελόγλου, ἦσαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς διαδηλώσεως τῶν τμημάτων ΕΛΑΣ-Γκύζη, κατὰ τάς διαδηλώσεις ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει φέρουσαι ὑπερηφάνως τὸ πηλήκιον τοῦ ΕΛΑΣ.

– Ὁ Ἀντώνιος Ξενάκης μαχητικὸν στοιχεῖον τῆς ΟΕΔΕ ἔλαβε τὴν ἁρμόζουσαν αὐτῷ θέσιν εἰς τὸ ΕΛΑΣ (Γκύζη). - Ὁ Μαλεβήτης Κωνσταντῖνος (Ἀποστόλου Παύλου 51), ὁ Βασίλειος Δημαρᾶς, ὁ Καραμούτσας Μιλτιάδης, μετὰ τὴν λαμπρὰν των δρᾶσιν εἰς τὸν ΟΕΔΕ ἔσπευσαν νὰ συνεχίσουν τὸ πατριωτικόν των ἔργον εἰς τὸν ΕΛΑΣ Πετραλώνων.

– Ὁ Παπαδημητρίου Δημήτριος, ἀφοῦ προσέφεραν τὰς ...πατριωτικάς του ὑπηρεσίας εἰς τὰ ΕΕΕ τοῦ Βόλου κατετάγη εἰς τὸν ΕΛΑΣ Μεταξουργείου, διὰ νά... τιμωρήσῃ τοὺς προδότας.

– Ὁ περίφημος Παραβατὸς Π., ἀρχηγὸς τῆς ΟΠΛΑ Πετραλώνων, ἀφοῦ ὠργίασεν εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων ὑπηρετῶν εἰς τὴν ΟΕΔΕ, συνεχίζει ἤδη τὸ ἔργον του εἰς τὰ Πετράλωνα, βαρυνόμενος μὲ δεκάδας δολοφονιῶν Ἐθνικιστικῶν στοιχείων.

– Ὁ Παυλίδης Γεώργιος (Πλουτάρχου 16) μετεπήδησεν ἀπὸ τὴν ΟΕΔΕ εἰς τὸ ΕΑΜ Κολωνακίου.

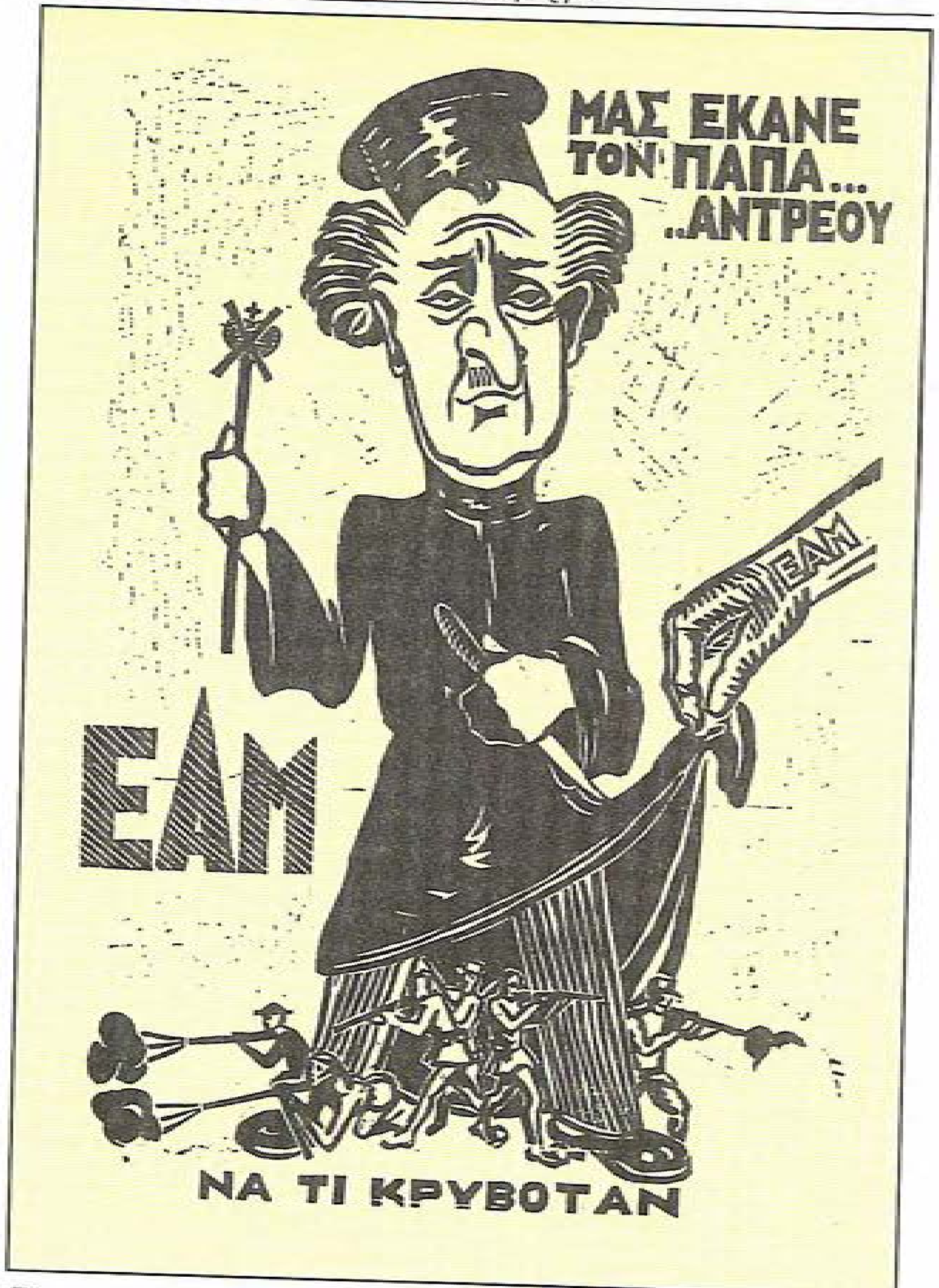
– Ὁ Κοκκινόπουλος καὶ ὁ Στουραΐτης, ἀνήκοντες εἰς τὴν ΟΕΔΕ, ἀφοῦ κατεπίεζον τοὺς Ἕλληνας ὀχυρούμενοι ὄπισθεν τῆς ΟΕΔΕ, ἔσπευσαν πρὸς τὸν ΕΛΑΣ, ἀποτελοῦντες ἤδη πιθανῶς τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τῶν Πετραλώνων. Οἱ κάτοικοι, παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ Ἡλεκτρικοῦ Σταθμοῦ τῆς πλατείας Ἀσωμάτων εἰς τὴν ὁποίαν συνήθως ἔδρων ὡς μέλη τῆς ΟΕΔΕ, τοὺς γνωρίζουν καλῶς.

– Ὁ περίφημος Γκεσταπίτης Ριγγόπουλος ἀποτελεῖ σημαῖνον πρόσωπον τοῦ ΕΛΑΣ Κουκακίου.

- Ὁ Κώστας Ἀποστολίδης, γνωστὸς διὰ τὴν συνεργασίαν του μετὰ τῶν Γερμανῶν, εἶναι τώρα ἀρχηγὸς τοῦ ΕΑΜ (Κηφισιᾶς).

– Ὁ Βογιατζῆς Ἠλίας μετὰ λαμπρὰν δρᾶσιν εἰς τὰ Σ.Σ. κατετάγη εἰς τὸν ΕΛΑΣ (Ψυρρῆ) ἔχων σημαίνουσαν θέσιν.

– Ὁ Ἀντωνόπουλος Κων/τῖνος καὶ Κυριτσόγλου Εὐάγγελος ὑπηρετήσαντες εἰς τὰ Σ.Σ. Βόλου, ἀποτελοῦν ἤδη σημαίνοντα στελέ-

Γελοιογραφία τοῦ ΕΑΜ κατὰ Γ. Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται νὰ κρατεῖ τό ... σκῆπτρο τῆς «Χ». Καὶ τοῦτο παρὰ τὴν πολεμικὴ τοῦ Παπανδρέου κατὰ τῶν Χιτῶν.

χη τῆς ΟΠΛΑ Ἀθηνῶν.

– Ὁ Ἀρίστος Καραγιαννίδης καὶ Σωκράτης Παπαδόπουλος, ἀφοῦ βαρέθηκαν τὴν στολὴν τοῦ Γερμανοῦ στρατιωτικοῦ, τὴν ὁποίαν ἐπεδείκνυαν ἐκτελοῦντες ὑπηρεσίαν πρὸ τοῦ Ταχυδρομείου ὡς σκοποί, ἔσπευσαν νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸν ΕΛΑΣ Πετραλώνων, τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦν σημαίνοντα στελέχη.

– Ὁ Δημήτριος Προβατᾶς καὶ ἡ Καλλιρρόη Προβατᾶ, ἀφοῦ ἔδρασαν εἰς Χανιά, ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν γκεστάπο, ἦλθον εἰς Ἀθήνας καταταγέντες εἰς τὸν ΕΛΑΣ Γκύζη.

– Οἱ Λέφας Ἡρακλῆς καὶ Κάστορας Δημήτριος (Ἁρματωλῶν καὶ Κλεφτῶν 14) μετεπήδησαν ὁμοίως ἀπὸ τὰ Σ.Σ. εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ΕΛΑΣ Γκύζη.

– Ὁ Σταθάκος (Κάτω Πετράλωνα) μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Σ.Σ. εἰς τὰ ὁποῖα ὑπηρέτει, κατετάγη εἰς τὴν ΟΠΛΑ Πετραλώνων, τῆς ὁποίας καὶ ἀποτελεῖ μαχητικώτατον μέλος. (Οὗτος εἶναι ὁ ἐκτελεστὴς τοῦ Ἐθνικιστοῦ Ζαφείρη).

– Ἀξιωματικοί, συνεργασθέντες μετὰ Γερμανῶν, ὑπηρετοῦν ἤδη, εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ, κατέχοντες ἐμπιστευτικὰς θέσεις. Μεταξύ, τούτων ἀναφέρομεν τοὺς 1) Συνταγματάρχην Ἱππικοῦ Παπαθανασίου ἤδη διοικητὴν Μεραρχίας τοῦ ΕΛΑΣ καταπροδώσαντα εἰς τοὺς Γερμανοὺς Ἕλληνα, διότι ὁ τελευταῖος οὗτος ὠργάνωσε ἀνταρτικὰ σώματα ἐναντίον τούτων. 2) Ταγμ. Πεζ. Παπαδάκην Στυλιανόν. Οὗτος ἔθεσε τὴν εἰδικότητά του ὡς χαρτογράφου εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Γερμανῶν, ἐπιμεληθεὶς τῶν χαρτῶν τῆς Κρήτης οὓς ἐχρησιμοποίησαν οἱ Γερμανοὶ διὰ νὰ προσβάλουν τὴν Μεγαλόνησον. Ἤδη ὑπηρετεῖ ὡς ἀξιωματικὸς Ἐπιτελὴς εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦ Α΄ Σώματος Στρατοῦ τοῦ ΕΛΑΣ!!

– Ὁ ὁμαδάρχης τοῦ ἀνεξαρτήτου Λόχου "Στέγη Πατρίδος" τοῦ ΕΛΑΣ Δημητριάδης Δημήτριος, εἶχεν ὡς ἀποστολὴν νὰ παραλαμβάνη Γερμανοὺς στρατιώτας, τοὺς ὁποίους ὡδήγει πρὸς κατάταξιν εἰς τὸν ΕΛΑΣ.

– Οἱ ἀδελφοὶ Φωκιανοὶ καὶ ὁ Δημήτριος Κάβουρας, ἀνήκοντες εἰς τὸ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ καὶ ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς ἕνα Γερμανὸν ἀνθυπασπιστὴν διέπραττον πλείστας ὅσας ἀδικοπραγίας εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν.

– Τὴν 8-10-44 κατά τινα παρέλασιν τοῦ ΕΛΑΣ Γκύζη, ἠγοῦντο τῆς φάλαγγος 4 Γερμανοὶ στρατιῶται φέροντες ἐπὶ τοῦ κράνους τὴν

λέξιν ΕΛΑΣ.

– Τὴν 19-10-44 ὅμως τοῦ ΕΛΑΣ συνέλαβεν παρὰ τὴν ὁδὸν Ἰωάννου Δροσοπούλου, τὴν ἀδελφὴν τοῦ μέλους τῆς ὀργανώσεως Κονιδάρη Σπυρίδωνος, Ἰσμήνην, ἣν καὶ ὡδήγησεν εἰς τὸ 7ον Ἀστυνομικὸν τμῆμα. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁμάδος ταύτης ἦτο ὁ Ἰταλὸς στρατιώτης Μαριέτι Σωτήρη τοῦ Γκιουξέπε, ὅστις καὶ κατέχει σημαίνουσαν θέσιν εἰς τὸ Φρουραρχεῖον ΕΛΑΣ Κολωνοῦ.

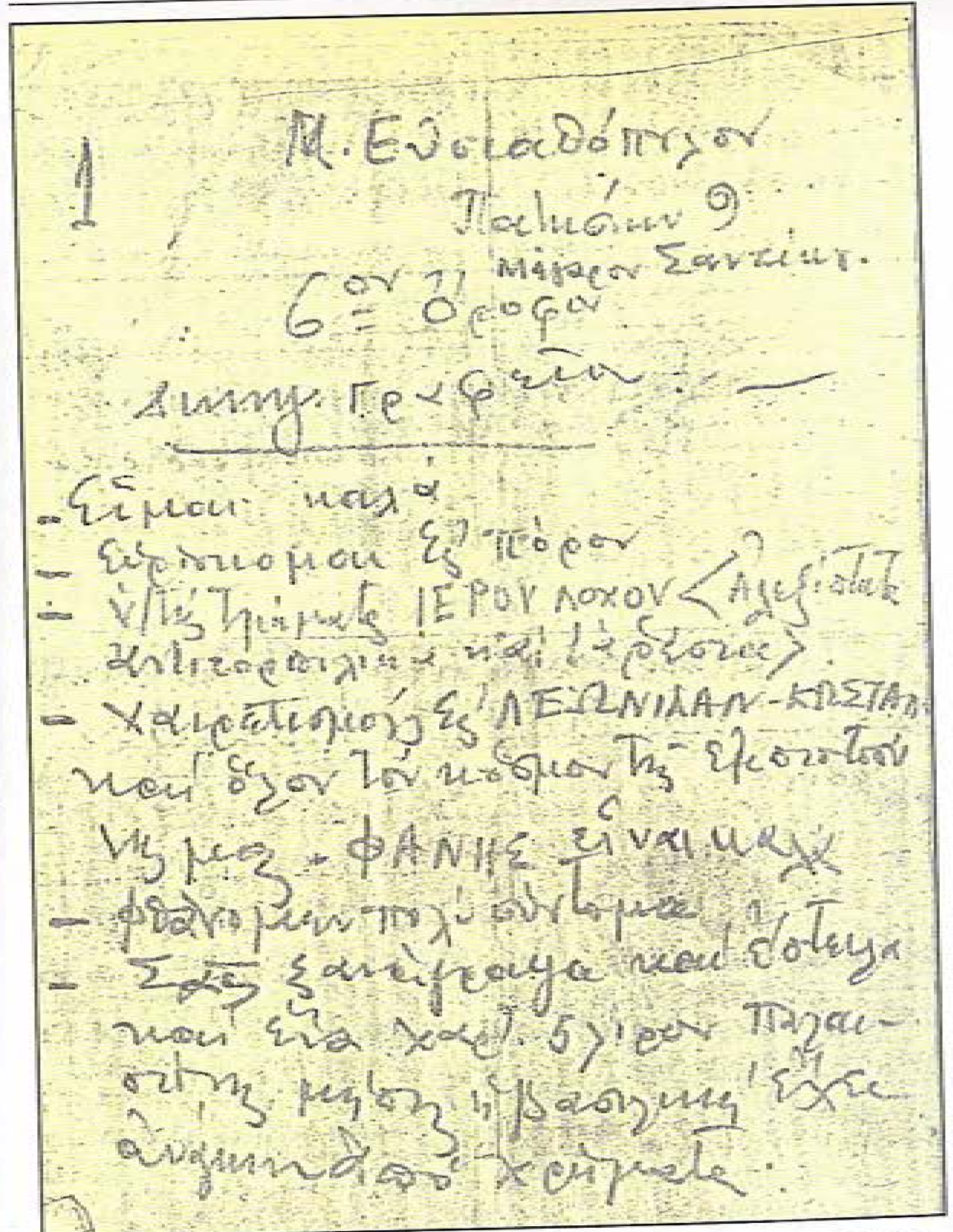
– Εἰς τὸν 3ον λόχον τοῦ ΕΛΑΣ Βύρωνος μεταξὺ πλείστων ἀσφαλῶς ἄλλων ἀνήκουν καὶ οἱ Ἰταλοὶ στρατιῶται Ἀντώνιο Λουΐτζι καὶ Τζοβάνι.

»Ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα δὲν εἶναι εἰμὴ ἐλάχιστον ποσοστὸν μεταξὺ πολλῶν ἄλλων τοιούτων, δίδουν δὲ ἁπλῶς μιὰν εἰκόνα τῆς πανσπερμίας ὑπὸ ἔποψιν ἐθνοτήτων καὶ ἐθνικιστῶν φρονημάτων ἐξ ἧς συγκροτοῦνται αἱ φάλαγγες τοῦ ΕΛΑΣ.

»Οἱ Ἕλληνες πολῖται ἔσχον πολλάκις τὴν δυσάρεστον ἔκπληξιν νὰ ἴδωσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τὰς παρελάσεις τούτου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ Γερμανοὺς στρατιώτας ἢ "Κουκουέδες" ἐν Γερμανικῇ στολῇ. Δι᾽ ἐκείνους οἵτινες δὲν ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀπολαύσωσι τὸ θέαμα τοῦτο, παραθέτομεν ὡς πειστήριον τὸ κάτωθι ἔγγραφον τοῦ ΕΛΑΣ ὅπερ περιῆλθαν εἰς χεῖρας μας:

«Στὸν Ἐπιμελητὴ 3ου Τάγματος. Νὰ παραδοθοῦν στὸν κομιστὴ 10 χιτώνια θερινὰ Γερμανικὰ καὶ ἕνα σακκὶ ζάχαρι. 10-10-44. Ὁ Ἐπιμελητὴς τῆς Ταξιαρχίας Κλέαρχος».

Τί παρατηροῦμεν; Παρατηροῦμεν ὅτι καὶ ἀπὸ τὰ λίγα αὐτὰ στοιχεῖα ποὺ συγκέντρωσε ἡ «Χ» (διότι βραδύτερον θὰ ἀπεκαλύπτοντο, ἀκόμη καὶ ἐκ τῶν ἔνδον, πολλὰ περισσότερα) ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι γνωστοὶ συνεργάτες τοῦ Κατακτητοῦ, μὲ ἐγκληματικὴ μάλιστα δράση στὸ ἐνεργητικό τους, εὕρισκαν θερμὴ ὑποδοχὴ στοὺς κόλπους τοῦ ΕΛΑΣ. Μὲ αὐτὸ τὸ συνονθύλευμα ἔδρασαν οἱ κομμουνιστὲς καὶ κατὰ τὰ Δεκεμβριανά, ἐπαιρόμενοι μάλιστα γι᾽ αὐτὴ τὴ σύνθεση τῶν δυνάμεων τους. Ἰδοὺ μιὰ σχετικὴ μαρτυρία ἐξ οἰκείων: *«Ἐμεῖς εἴχαμε ἐμπειροπόλεμους ἀξιωματικούς, Γερμανοὺς καὶ Ἰταλούς, ποὺ μᾶς κατεύθυναν στὶς μάχες ἐναντίον τῶν Ἄγγλων στὴν Ἀθήνα».* Ἡ μαρτυρία ἀνήκει στὸν Μίκη Θεοδωράκη καὶ ἀκούστηκε στὴ σειρὰ τῶν ἐκπομπῶν «Ἄξιος ἐστί», ἀπὸ τὸν «Σκάϊ», τὸν Μάρτιο τοῦ 2003... Στὴ Βόρεια Ἑλλάδα, ἐξ ἄλλου, ὁ ΕΛΑΣ βρισκόταν ἀδελφωμενος μὲ τοὺς Βουλγάρους, μὲ τοὺς ὁποίους συνῆψε καὶ μυστικὲς συμφωνίες!

Χειρόγραφον συνθηματικὸν σημείωμα, τὸ ὁποῖο ὁ λοχαγὸς τῆς «Χ» Γ. Τσίχλης ἀπέστειλε πρὸς τὸν Μιχ. Εὐσταθόπουλον, ἀγγέλλων τὴν μυστικὴ ἄφιξή του ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Τὸ «χαρτονόμισμα 5 λιρῶν» ποὺ ἀναφέρεται ὅτι ἀπεστάλη «μήπως ἡ Βασιλικὴ ἔχει τὴν ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα», προοριζόταν γιὰ τὴ σύζυγό του Βασιλική, μέλος τῆς «Χ» ποὺ εἶχε συλληφθεῖ ἀπὸ τοὺς Γερμανούς.

ΟΙ ΕΣΧΑΤΕΣ ΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ

Καθὼς ἀδειάζει ἡ κλεψύδρα τοῦ δράματος καὶ προσεγγίζει ἡ ὥρα τῆς μεγάλης συγκρούσεως, τὰ δύο μέρη ἐπισπεύδουν τὶς ἔσχατες προετοιμασίες. Οἱ κομμουνιστές γνωρίζουν τί θὰ συμβεῖ καὶ πότε, διότι ἔχουν σαφῆ καὶ προαποφασισμένα σχέδια, τὰ ὁποῖα εἶναι διατεθειμένοι νὰ πραγματώσουν, ἀκόμη καὶ χωρὶς νὰ τοὺς δοθεῖ ἀφορμή. Ἀκόμη καὶ ὕστερα ἀπὸ μιὰ αἱματηρή «προβοκάτσια». Οἱ ἀντίπαλοί τους ἐπιχειροῦν στοιχειωδῶς νὰ ὀργανώσουν τὴν ἄμυνά τους ἔναντι τῆς ἐπερχόμενης ἐπιθέσεως. Οἱ τῆς Κυβερνήσεως αἰσθάνονται ἀπελπισία διότι διαβλέπουν τὴν κύκλωσή τους καὶ τὴν ὁμηρία τους ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ. Ἴσως κάποιοι νὰ σκέφθηκαν πόσο καλύτερη θὰ ἦταν ἡ κατάσταση ἂν ἔδιναν σημασία σὲ ὅσα ἀπὸ τοῦ 1943 ἔγραφε πρὸς τὸ Στρατηγεῖο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ὁ Γρίβας, προβλέπων ἐπακριβῶς τὰ ἐπερχόμενα.

Ὁ Νοέμβριος 1944 ἦταν, λοιπόν, μήνας μεγάλης ἐντάσεως καὶ προπαρασκευῆς, τὴν 30ὴ Νοεμβρίου κάποια ἀντιπροσωπεία ἐπεσκέφθη τὸν Γ. Παπανδρέου, στὸ πρωθυπουργικὸ γραφεῖο. Τοῦ ἔθεσε θέμα ἀπελευθερώσεως τῆς Βορείου Ἠπείρου. Ὁ Πρωθυπουργὸς ἀτένισε τοὺς δύο συνομιλητές του καὶ εἶπε: «Ἔχετε δίκαιον ἀμφότεροι, ἀλλὰ ποῦ θὰ εὕρω στρατιωτικὴν δύναμιν; Ἐδῶ ποὺ συζητοῦμεν εἴμεθα πολιορκημένοι ὑπὸ ἐχθρικῶν δυνάμεων καὶ δὲν γνωρίζω πῶς θὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ αὐτάς, καὶ σεῖς μοῦ ζητεῖτε νὰ προστατεύσω τὴν Ἀλβανίαν. Οὔτε νὰ τὸ σκεφθῶ δύναμαι». Μέσα, ὅμως, στὴν ἀπελπιστικὴ στέρηση στρατιωτικῶν δυνάμεων, ὁ Παπανδρέου αἰσθανόταν τὴν ἄνεση, νὰ ὑλοποιεῖ ἀξιώσεις τῶν κομμουνιστῶν εἰς βάρος τῶν Χιτῶν. Ἀφηγεῖται ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ»:

> *«Διὰ τὴν ἀσφάλειαν κινδυνευόντων μελῶν μας, εἶχα συγκεντρώσει ἀριθμὸν τοιούτων εἰς τὸ Θησεῖον. Ἐν τούτοις, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἡ αὐτοκαλουμένη τῆς "Ἀπελευθερώσεως", ὑπείκουσα ἀσφαλῶς εἰς πιέσεις τῶν κομμουνιστῶν μελῶν της, μὲ διέταξε ὅπως ἀποστείλω τούτους εἰς τὰς οἰκίας των, καθὼς καὶ ὅσους ἐκ τῶν μαχίμων ἀνδρῶν μας δὲν κατήγοντο ἐκ τῆς περιοχῆς. Ἡ διαταγὴ διεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ Ἐπιτελάρχου τοῦ ΣΔΑ Ταξιάρχου Κατσώτα. Ἠρνήθην νὰ τὸ πράξω, ἐκτὸς ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἀνελάμβανε, τὴν προστασίαν των».*

(«**Πατρίς**», 21.10.71).

Τί νὰ ἔκαμνε καὶ ὁ μαχητὴς Κατσώτας; Λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἔκρηξη τοῦ Δεκεμβριανοῦ Κινήματος ὁ Κατσώτας ἐπεσκέφθη μὲ ὁμάδα ἀξιωματικῶν, τὰ Μεσόγεια: Λιόπεσι, Κορωπί, Μαρκόπουλο, Κερατέα, Λαύριο. Καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες πῆγε στὴν Ἐλευσίνα, στὰ Μέγαρα καὶ τὴν Κόρινθο. Καὶ ἐπίσης: Μάνδρα, Βίλια καὶ Θήβα. Ἡ αὐτοψία του κατέληξε στὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ὄγκος τοῦ πληθυσμοῦ δυσανασχετοῦσε ἀπὸ τὶς καταπιέσεις ποὺ ὑφίστατο ἀπὸ τὴν Πολιτοφυλακὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἐπανελθὼν στὴν Ἀθήνα, ὁ Κατσώτας εἰσηγήθη στὴν Κυβέρνηση καὶ συγκεκριμένως στὸν Πρωθυπουργὸ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἀντικατασταθεῖ ἡ Πολιτοφυλακὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. μὲ ἕνα ὄργανο ποὺ νὰ ἀνήκει στὸ Ἔθνος καὶ νὰ ἀντιπροσωπεύει τὸν Λαό, ἀδιακρίτως κομμάτων καὶ πολιτικῶν ἰδεῶν. Οὕτω ἀπεφασίσθη νὰ κληθεῖ μιὰ ἡλικία ὑπὸ τὰ ὅπλα, ὁλόκληρη ἡ Κλάση τοῦ 1936. Αὐτὴ ἦταν ἡ Ὁδὸς

«Δεκεμβριανά: Μπροστὰ σὲ ὁμαδικὸ τάφο ἐκτελεσμένων ἀπὸ ταγματασφαλίτες». Αὐτὴ τὴν ἐξήγηση δίνουν στὴν ἀνωτέρω φωτογραφία τὰ ἐπίσημα «Ντοκουμέντα τοῦ ΕΑΜ». Πρόκειται ὅμως περὶ μεγάλης ἀπάτης. Ἡ φωτογραφία εἰκονίζει τὰ μέλη τῆς ἀγγλικῆς ἀποστολῆς Σιτρίν, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦν αὐτοψία σὲ ὁμαδικοὺς τάφους θυμάτων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ στὸ Περιστέρι, πρᾶγμα ποὺ ἄλλωστε κατήγγειλε στὴν πολὺ γνωστὴ ἔκθεσή της. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἔκδοση ἔγινε μὲ ἐπιμέλεια τοῦ καθηγητοῦ Παύλου Πετρίδη καὶ πρόλογο τοῦ Χαρίλαου Φλωράκη...

πρὸς τὴν ὁμαλότητα καὶ τὴν νομιμότητα. Ἀλλὰ οἱ κομμουνιστὲς ἀντέδρασαν βιαίως, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε ὑποκριτικῶς συμφωνήσει μὲ τὴν διάλυση τῆς Πολιτοφυλακῆς του. Γράφει σχετικῶς στὸ Ἡμερολόγιο του ὁ Παυσανίας Κατσώτας:

> *«Ὅταν πλησίαζε ἡ 1η Δεκεμβρίου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Πολιτοφυλακὴ τοῦ Κ.Κ.Ε. θὰ παρέδιδε τὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς νομοὺς Ἀττικῆς, Βοιωτίας, Φωκίδος καὶ Εὐβοίας, ἡ Ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. ἠμπόδισε τὴν προσέλευσιν τῶν κληθέντων ἐφέδρων τῆς κλάσεως τοῦ 1936 καί, εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ἥρπασε καὶ ἐλεηλάτησε τὸ σύνολον ἢ μέρος τοῦ ὁπλισμοῦ καὶ ἱματισμοῦ, ποὺ εἶχεν ἀποσταλῆ διὰ νὰ ἐνδυθοῦν οἱ προσκληθέντες ἔφεδροι. Τοιαῦται δυναμικαὶ ἐνέργειαι τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξεδηλώθησαν εἰς ὅλας τὰς ἕδρας τῶν Ταγμάτων καὶ εἰς Ἀθήνας».*
>
> («**Ἡ Δεκαετία 1940-1950**», σέλ. 258).

Δραματικότερα εἶναι ὅσα καταγράφει, ὑπὸ ἡμερομηνία 24.11.1944, στὸ «**Ἡμερολόγιό**» του ὁ Παναγιώτης Κανελλόπουλος:

> *«Ἀπὸ χθὲς τὸ ἀπόγευμα μεγάλη ἐθνικὴ κρίση. Θὰ ὑπερνικηθεῖ τάχα; Εὔχομαι καὶ ἐλπίζω ναί. Τὰ πράγματα ἐξελίχθηκαν ὡς ἑξῆς: Χθὲς εἶχε καλέσει ὁ στρατηγὸς SCOBIE τὸν Σαράφη καὶ τὸν Ζέρβα, ποὺ βρίσκονται ἐδῶ, γιὰ νὰ ὑπογράψουν τὸ πρωτόκολλο γιὰ τὴν ἀποστράτευση. Τὸ ἀπόγευμα, στὶς 7:30, ἐνῶ εἴχαμε ὑπουργικὸ συμβούλιο, ἔρχεται ὁ LEEPER καὶ ὁ SCOBIE καὶ ἀνακοινώνουν, ἀγανακτισμένοι, ὅτι ὁ Σαράφης ἀρνήθηκε, τὴν ἀποστράτευση. Δὲν πέρασαν εἴκοσι τέσσερεις ὧρες καὶ σημειώνεται ὑπαναχώρηση.. Προχθὲς δέχθηκαν. Χθὲς ἀρνήθηκαν. Ἂς δώσει ὁ Θεὸς νὰ βρεθεῖ σήμερα μιὰ λύση ποὺ ν᾿ ἀποτρέψει τὸν ἐμφύλιο πόλεμο».*
>
> («**Ἡμερολόγιο**», σελ. 258).

Ποιά Καζέρτα; Καὶ ποιός Λίβανος; Καὶ ποιές ἐπιτόπιες συμφωνίες συμφιλιώσεως καὶ καταλλαγῆς; Γιὰ τὸ Κ.Κ.Ε. ὅλες αὐτὲς οἱ συμφωνίες δὲν εἶχαν οὔτε τὴν ἀξία τοῦ χαρτιοῦ πάνω στὸ ὁποῖο εἶχαν γραφτεῖ. Γι᾿ αὐτὸ καὶ οἱ κομμουνιστές, τὴν ὥρα ποὺ ὑπέγραφαν αὐτὲς τὶς συμφωνίες, ἐπέσπευδαν τὶς πολεμικὲς προετοιμασίες τους. Ἤδη, ἀπὸ τοῦ θέρους, μὲ ὁρατὴ τὴν ἀπελευθέρωση καὶ παρὰ τὶς διαβεβαιώσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ νομιμότητα, ὁ Σιάντος γράφει πρὸς τὸν καπετὰν Ὀρέστη (Ἀνδρέα Μούντριχα) καὶ τοῦ τονίζει:

Φωτογραφία τοῦ ἡρωϊκοῦ δεκανέως τῆς «Χ» Ἀλέκου Παπαγεωργίου, ὁ ὁποῖος ἐξετελέσθη ὑπὸ τὴν ΟΠΛΑ, παρμένη ἀπὸ τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» (16.12.1946).

«Ἡ Μεραρχία σας πρέπει νὰ προσανατολιστεῖ πρὸς τὴν Ἀθήνα καὶ νὰ εἶναι ἕτοιμη πάντοτε νὰ κινηθεῖ πρὸς αὐτὴ μὲ πρώτη διαταγή... Κάνε ὅ,τι μπορεῖς νὰ μπάσετε ἀμέσως πυρομαχικὰ στὴν Ἀθήνα».

Ἀλλὰ παρ' ὅλες τὶς ἐνισχύσεις, ὁ στρατηγὸς Ἐμμανουὴλ Μάντακας (ὁ ἐπίδοξος πορθητὴς τοῦ Θησείου), μὲ ἐπεῖγον τηλεγράφημα πρὸς τὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ, στὶς 30.11.1944, ζητοῦσε νὰ τοῦ ἀποσταλοῦν πολεμοφόδια, ἐκρηκτικὲς ὗλες, νάρκες καὶ αὐτόματα ὅπλα. Τὸ φόντο τῆς αἱματηρῆς ρήξεως ἦταν πλῆρες. Οἱ Παπανδρέου καὶ οἱ Κανελλόπουλοι ἔτρεφαν -στὴν καλύτερη περίπτωση- περιφρόνηση πρὸς τοὺς Χίτες. Ἀλλὰ τώρα, ὅπως συνέβη μὲ τὶς δύο ἐπιχειρήσεις τῆς παραλαβῆς ὅπλων ἀπὸ τὸ Πόρτο Ράφτη, ἄρχισαν νὰ σκέφτονται ἀγωνιωδῶς τὴν «Χ» καὶ νὰ ἐπιζητοῦν τὴν βοήθειά της. Ἴσχυε, διαχρονικῶς, κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τὸ γραφὲν ὑπὸ τοῦ Γ. Γρίβα, ἀναφερόμενον στοὺς Γ. Παπανδρέου καὶ Π. Κανελλόπουλον:

«Δὲν ἀγνοοῦν ὅτι ἐὰν δὲν εὑρίσκοντο οἱ ὀλίγοι ζωηροὶ καὶ ἔνθερμοι πατριῶται νὰ ἀντιταχθοῦν κατὰ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, ἡ ἔννοια τοῦ κράτους θὰ εἶχε καταλυθῆ ἀπὸ πολλοῦ καὶ οἱ ἐπικρίνοντες σήμερον δὲν θὰ εὑρίσκοντο ἐν τῇ ζωῇ. Πρὸ τοῦ κινδύνου ἐπικαλοῦνται τοὺς Χίτας, ὅταν οὗτος παρέλθῃ τοὺς ὑβρίζουν. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὁ κ. Παπανδρέου ἀφόπλισε τὴν δεξιὰν διὰ νὰ φανῇ ἀρεστὸς εἰς τὴν ἄκραν ἀριστεράν. Κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα καὶ πρὸ τοῦ κινδύνου ἀνεφώνησε: Ποῦ εἶσθε, Χῖτες; (Τὸ ἀρνεῖται ὁ κ. Παπανδρέου;). Ὁ κ. Βενιζέλος, εἰς τελευταίας δηλώσεις του, ἐν Αἰγύπτῳ, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ "Χ" εἶναι ὀργάνωσις ***ἀντικομμουνιστικὴ*** *καὶ ὄχι τρομοκρατική. Σήμερον καὶ αὐτὸς καταφέρεται κατὰ τῶν Χιτῶν».*

(«**Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν**», 10.2.1947).

Γιὰ μερικοὺς πολιτικούς, ἡ «Χ» ἀπετελεῖτο ἀπὸ «χρησίμους ἠλιθίους», οἱ ὁποῖοι θὰ ἔπρεπε νὰ σπεύδουν παντοῦ, γιὰ νὰ σώσουν ἐκείνους ἀπὸ τὶς πράξεις, τὶς παραλείψεις καὶ τὰ θαλασσώματά τους.

ΥΒΡΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΙΚΕΤΕΣ

Ἡ θέση τοῦ Γρίβα, ὅτι ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἀναταραχῆς οἱ πολιτικοὶ ἀναζητοῦσαν ἐναγωνίως τὴν «Χ» γιὰ βοήθεια καὶ σωτηρία, ἐνῶ σὲ περίοδο εἰρήνης, αἰσθανόμενοι ἀσφαλεῖς, κατηγοροῦν καὶ καθυβρίζουν τοὺς Χίτες, ἴσχυσεν ἀπολύτως κατὰ τὶς παραμονὲς τῶν Δεκεμβριανῶν. Καὶ θὰ ἰσχύουν, ἐπίσης κατὰ τὴν μεταδεκεμβριανὴ περίοδο, ὅταν ποικίλοι καρπωτὲς καὶ δαφνοκλέπτες τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνα, περιφρονοῦσαν καὶ κατηγοροῦσαν τοὺς πραγματικοὺς ἀγωνιστές. Ἐπικειμένης τῆς συγκρούσεως τοῦ Δεκεμβρίου 1944, ὁ Γ. Παπανδρέου ἀπέστελλε «λυτοὺς καὶ δεμένους» γιὰ νὰ βολιδοσκοπήσουν τὸν Ἀρχηγὸ τῆς «Χ» καὶ νὰ ἐξακριβώσουν τὴν πραγματικὴ ἰσχὺ καὶ ἀντοχὴ τῆς Ὀργανώσεως. Στὶς 28.11.1944 ὁ πρωθυπουργὸς ἀπέστειλε γιὰ μιὰ τέτοια ἀποστολὴ στὸ Θησεῖο τὸν Θεμιστοκλῆ Τσάτσο. Ὁ Τσάτσος εἶχε πρόσβαση πρὸς τοὺς Χίτες λόγῳ τῆς γνωστῆς συμπάθειας ποὺ ἔτρεφε πρὸς τὴν ἀγωνιστική τους προσπάθεια. Συνάντησε τὸν Γ. Γρίβα καὶ ἄφησε νὰ διαφανεῖ τί ἤθελε. Ὁ Γρίβας κατάλαβε καὶ τὸν διέκοψε μὲ αὐτὰ τὰ λόγια:

«Μὴ κουράζεσθε καὶ μὴν ἀνησυχεῖτε. Ὁ Γρίβας εἶναι εὔορκος στρατιώτης. Ἀφ' ἧς ἐνετάχθην ὑπὸ τὴν Στρατιωτικὴν Διοίκησιν Ἀττικῆς καὶ ἐδήλωσα πειθαρχίαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, εἶμαι διατεθειμένος νὰ πειθαρχήσω ἀπολύτως καὶ ἄνευ ὅρων εἰς τὰς ἐντολάς, ὅπως ἄλλωστε ἐνήργησα μὲ τὰς δύο ἐπιχειρήσεις τοῦ Πόρτο Ράφτη. Ὅσον διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ ἀντοχὴν τῆς "Χ", θὰ ἔλεγα ἀδρῶς ὅτι διαθέτει ἰσχὺν καὶ ἀντοχήν, ὅσας τῆς ἐπέτρεψεν ἡ κομμουνιστικὴ ἐπιβουλὴ καὶ αἱ ἐνέργειαι ἐνίων Ἑλλήνων πολιτικῶν. Πάντως τὸ χρέος μας θὰ τὸ πράξωμεν εἰς τὸ ἀκέραιον».

Ἀνάλογες ἀπαντήσεις ἔδωσεν ὁ Γρίβας καὶ πρὸς ἄλλους ἀπεσταλμένους τῆς Κυβερνήσεως: Θὰ ἐπολέμα εὐόρκως καὶ θὰ ἀνθίστατο μέχρι τέλους σὲ τυχὸν ἐπίθεση τῶν κομμουνιστῶν. Μὲ ὅ,τι εἶχεν εἰς ἔμψυχον καὶ ἄψυχον ὑλικόν. Προφανῶς ἔγιναν βολιδοσκοπήσεις καὶ πρὸς ἄλλες πλευρές, καὶ κυρίως πρὸς τὴν Ἀστυνομία καὶ τὴν Χωροφυλακή. Ἡ ἀπάντηση ποὺ ἐδίνετο ἦταν παραπλήσια. Ἴσως μάλιστα αὐτὴ ἦταν ἡ αἰτία ποὺ οἱ πανικόβλητοι πολιτικοὶ ἐστράφησαν προσκαίρως πρὸς τὴν σκληρὴ γραμμή. Ὅταν ὁ Γ. Παπανδρέου περιωρίσθη στὴν «Σκομπία», ὅπως ἔλεγαν οἱ κομμουνιστὲς τὴν *«Ἑλλάδα τῶν δύο πλατειῶν καὶ τῶν πέντε δρόμων»*, καὶ

ὅταν, «πελιδνός», ὅπως ἔγραψεν ὁ Γρίβας, παρακολουθοῦσεν ἐξ ἀκοῆς ἢ ἐξ ἀναφορῶν τὶς ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ, ἴσως μετανόησε γιὰ τὴν ἐγκληματικῶς ἀνεκτικὴ συμπεριφορά του ἔναντι τῶν κομμουνιστῶν, χάριν τῶν ὁποίων ὑπενόμευσε τὴν ἄμυνα τῶν Χιτῶν στὸ Θησεῖο.

Καταφερόμενος κατὰ τοῦ Παπανδρέου ο Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» γράφει, ἐνυπογράφως, στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» (10.2.1947) τὰ ἑξῆς:

> *«Λησμονεῖ ὁ κ. Παπανδρέου τὸν Δεκέμβριον; Καὶ τότε ἦσαν αἱ ἴδιαι συνθῆκαι μὲ τὰς σημερινάς. Ἠθέλησε νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἴδια τακτική. Ἀπέναντι τῆς καλῶς ὠργανωμένης ἄκρας ἀριστερᾶς ὑπῆρχε ἕνα κράτος ἀνοργάνωτον. Ὑπῆρχον ὅμως πολῖται ὠργανωμένοι καὶ ἕτοιμοι, νὰ ἀντιδράσουν. Καὶ ἀφωπλίσθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Παπανδρέου μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τοὺς παραδώσῃ εἰς τὴν σφαγήν, διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν αἱματοβαμμένην (καὶ ὄχι ἀναίμακτον) ἀπελευθέρωσιν».*

Ἔγραφε τὴν ἀλήθειαν ὁ Γρίβας καταγγέλλων τὶς ὑπονομεύσεις τοῦ πρωθυπουργοῦ εἰς βάρος τῆς ἀμύνης τῶν Ἀθηνῶν, χάριν προκλήσεως πολιτικῶς ἐξαργυρωσίμου εὐαρέσκειας πρὸς τὸ Κ.Κ.Ε. ... Πολλὰ καταμαρτυρεῖ κατὰ τοῦ Γ. Παπανδρέου καὶ ὁ ὑπαρχηγὸς τῶν Χιτῶν Ζαφείρης Βάλβης, γράφων εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» (15.3.1948) καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Σημειωθήτω ὅτι πρὸ διημέρου (πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῶν Δεκεμβριανῶν), παρουσίᾳ μου ἐκλήθη ὁ κ. Γρίβας ἀπὸ τὸ Ἐπιτελεῖον, ὅπου τοῦ ἀνηγγέλθη, ὅτι, κατὰ τὰς πληροφορίας των, τὴν Δευτέραν ἐπρόκειτο νὰ ἐκραγῇ ἡ στάσις. Καὶ ἠρωτήθη ἐὰν θὰ ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὴν τοποθεσίαν τοῦ Θησείου, ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ Κέντρου τῆς πόλεως. Ἀπήντησε καταφατικῶς, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἠδύνατο ἐγκαίρως νὰ μεταφέρῃ τὴν ὑπόλοιπον δύναμίν του, τὴν ὁποίαν, κατόπιν διαταγῆς τοῦ Παπανδρέου περὶ μὴ στρατωνισμοῦ τῶν Χιτῶν εἰς τὸ ἐκεῖ Σχολεῖον, εἶχεν ἀπομακρύνει τοῦ Θησείου. Ὅτε ἐζήτησα, μέσῳ τοῦ κ. Λαμπριανίδου, νὰ "κλείσουν τὰ μάτια" κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἰδίου τοῦ κ. Γρίβα, γιὰ νὰ μεταφέρω τὰς ἐνισχύσεις,* ***διότι προέβλεπεν ὁ κ. Γρίβας ἐπίθεσιν ἐντὸς τῆς ἡμέρας, μοῦ ἠρνήθησαν****, διὰ νὰ μὴ δυσαρεστηθοῦν οἱ ἔχοντες ἀρχίσει τὴν στάσιν ἡγήτορες τοῦ Κ.Κ.Ε».*

Ἤθελαν τὸν Γρίβα καὶ τοὺς Χῖτες συμμάχους καὶ σωτῆρες, ἀλλὰ πῶς; Μὲ λίγες ὁμάδες μαχητῶν καὶ χωρὶς τὸ σύνολον τῆς Ὀργανώσεως; Ὑπεράνθρωπον καὶ θαυματοποιὸν θεωροῦσαν τὸν Ἀρχηγὸ τῆς «Χ»; Γράφει

πάλιν, τὴν 29 Μαρτίου 1948, ὁ Ζ. Βάλβης:

> *«Συγκρότησις Ἐθνοφυλακῆς διετάχθη, πράγματι, προσῆλθον δὲ καὶ οἱ ἔφεδροι εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ παρεδόθησαν εἰς αὐτοὺς ὅπλα. Πλὴν καί... ἀφωπλίσθησαν αὐθημερὸν ἀπὸ τὴν Πολιτοφυλακὴν τῶν κομμουνιστῶν, δρῶσαν ὑπὸ τὴν "μύτην" τοῦ μακαρίου ἐκείνου Πρωθυπουργοῦ. Ἓν Τάγμα Ἐθνοφυλακῆς ὑπῆρξεν ἐν Ἀθήναις τὴν ἡμέραν τοῦ κινήματος, χρησιμοποιηθὲν ὑπὸ τὸν ἄριστον ἀντ/ ρχην κ. Ἰατρίδην. Εἶναι ἐκεῖνο, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν στελεχῶν τοῦ ὁποίου ἐκλήθη ὁ κ. Γρίβας, τὴν πρωΐαν τῆς 3ης Δεκεμβρίου, ἀπὸ τὸν τότε ἀναλαβόντα Ὑφυπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν κ. Σπαῆν, διὰ νὰ ὑποδείξῃ τοὺς καλυτέρους ἐκ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικοὺς τῆς Ὀργανώσεως, τοὺς ὁποίους καὶ νὰ τοῦ στείλῃ ἀμέσως».*

Ἀμέσως... Καὶ μάλιστα νὰ ἀποστείλῃ τὸν ἀνθὸ τῶν Χιτῶν... Καὶ οἱ Χῖτες, σεμνοὶ καὶ ἀνεκτικοὶ πάντοτε, ἐδέχοντο αὐτὲς τὶς κλήσεις ποὺ σή-

ΥΠΟ ΤΑ ΔΟΛΟΦΟΝΑ ΠΛΗΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΦΙΑΣ ΕΠΕΣΕ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΟΝ ΜΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΔΕΚΑΝΕΩΣ ΑΛΕΚΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΠΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ

ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΤΟΙ;

Τὴν 12.12.1946 πέφτει ἀπὸ τὰ φονικὰ παρὰ τῆς ΟΠΛΑ καὶ ἄλλο μέλος τῆς θρυλικῆς οἰκογένειας Παπαγεωργίου. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» (16.12.1946) ἀγγέλλει τὴν ἄνανδρη ἐκτέλεση τοῦ γενναίου μαχητοῦ τῆς «Χ» Ἀλέκου Παπαγεωργίου.

μαιναν σχεδὸν βέβαιο θάνατο!

Ὑπάρχει, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καὶ ἄλλη λίαν ἐνδιαφέρουσα καὶ ἐγκυρότατη μαρτυρία. Εἴχαμε παρακολουθήσει στὰ προηγούμενα τὰ τῆς δολοφονικῆς ἀποπείρας καὶ τοῦ τραυματισμοῦ τοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ Ἀρχηγοῦ, τῆς «Χ» Ὁμήρου Παπαδοπούλου, διαφυγόντος μὲ σοβαρὰ τραύματα ἀφοῦ ἐπέτυχε νὰ σκοτώσει τὸν ἐπίδοξον ἐκτελεστήν του τῆς ΟΠΛΑ. Ἀφηγεῖται, λοιπόν, ὁ Ὁμ. Παπαδόπουλος εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Λευκωσίας «Σημερινή» (4.2.1990) τὰ ἑξῆς:

> *«... Σὲ δυὸ-τρεῖς μέρες ἦρθε ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Ἀργυριάδης νὰ μὲ συλλάβει, κατ' ἐντολὴ τοῦ ἐπιτελάρχη τοῦ Σπηλιωτόπουλου, ταξίαρχου Κατσώτα, καὶ νὰ μὲ ὁδηγήσει στὸ Φρουραρχεῖο. Ἐγὼ ἀρνήθηκα, ἀλλὰ ὁ Ἀργυριάδης μὲ παρακαλοῦσε νὰ τὸν ἀκολουθήσω γιὰ νὰ μὴ βρεῖ τὸν μπελᾶ του. Τὸν ἀκολούθησα. Πρὶν πᾶμε στὸ Φρουραρχεῖο τοῦ ἔθεσα ὅρο νὰ περάσουμε ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ Κατσώτα. Δέχθηκε καὶ ξεκινήσαμε. Τὸ γραφεῖο βρισκόταν ἐκεῖ ποὺ στεγαζόταν ἄλλοτε ἡ Σχολὴ Μεταξᾶ. Κτύπησα τὴν πόρτα καὶ μπῆκα. "Ἐσὺ εἶσαι ὁ Ὅμηρος"; μὲ ρώτησε. "Ναί", τοῦ ἀπάντησα. "Μ' ἐσένα θ' ἀσχολούμαστε;" παρατήρησε. Κι ἐγὼ ἀγανακτισμένος εἶπα: "Ἔχεις δίκαιο. Τρέχει αὐτὸ ἐδῶ πέρα –κι' ἔδειξα το αἷμα στὰ τραύματά μου– γιὰ νὰ κάθεσαι ἐσὺ κεῖ πέρα". Ὁ Κατσώτας κατάλαβε πόσο ἀγανακτισμένος ἤμουν καὶ δὲν εἶπε τίποτε. Φύγαμε μὲ τὸν Ἀργυριάδη γιὰ τὸ Φρουραρχεῖο. Ἐκεῖ μὲ βρῆκε ἡ ἔναρξη τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κινήματος. Φρούραρχος ἦταν ὁ Λεοντόπουλος καὶ ὑποφρούραρχος ὁ Δέδες. Δὲν εἶχαν οὔτε ἄντρες οὔτε ὁπλισμό. Ἐγὼ ἤμουν γνωστὸς Χίτης καὶ μὲ κάλεσαν γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσω. "Ἐγὼ εἶμαι κρατούμενος" τοὺς εἶπα "καὶ πῶς θὰ σᾶς βοηθήσω;" Ὁ Δέδες παρατήρησε: "Ἄστα αὐτὰ καὶ τρέχα νὰ φέρεις καμιὰ ὁμάδα Χῖτες νὰ κρατήσουμε τὸ φρουραρχεῖο". Ἐνήργησα ἀστραπιαῖα. Σὲ λίγο τὸ Φρουραρχεῖο ἔγινε ὀχυρό. Οἱ κομμουνιστὲς δὲν τὰ κατάφεραν νὰ πλησιάσουν. Γι' αὐτὴ τὴν προσφορὰ στὴν Πατρίδα μοῦ ἀπένειμαν τὸν Πολεμικὸ Σταυρό».*

Τρέχα... Καὶ ὁ θαυμάσιος Ὅμηρος ἔτρεξε, παρὰ τοὺς δύο πρόσφατους τραυματισμούς του σὲ δολοφονικὲς ἀπόπειρες τῆς ΟΠΛΑ. Καὶ θὰ δοῦμε στὴ συνέχεια πόσο ἡρωϊκὰ ἔδρασαν οἱ Χῖτες καὶ στὸ Φρουραρχεῖο, ποὺ κατὰ κάποιο τρόπο ἀποτελοῦσε τὸν προμαχώνα τοῦ Συντάγματος Μακρυγιάννη. Τὸ αἷμα τῶν Χιτῶν ὁριοθέτησε καὶ αὐτὸ τὸ σημεῖο τῶν Ἀθηνῶν.

Τὰ πάντα ἀπὸ πλευρᾶς Κ.Κ.Ε. καὶ ΕΛΑΣ ἦσαν προαποφασισμένα καὶ

ΠΙΣΤΟΣ ΣΤΟΝ ΟΡΚΟ ΤΟΥ

Ο ΧΙΤΗΣ Φ. ΦΩΤΕΙΝΑΚΗΣ ΕΠΕΣΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ ΗΡΩΟΣ

Ἔτσι προβάλλει ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 12.4.1948, τὴν κηδεία τοῦ ἥρωος Χίτου Φώτου Φωτεινάκη, ἀρχηγοῦ τῆς Νεολαίας Χιτῶν Τριανδρίας Θεσσαλονίκης.

καταστρωμένα. Καὶ ἡ ἀνταρσία, καὶ οἱ κατάλογοι τῶν πρὸς ἐκτέλεση, καὶ ἡ προώθηση ἀνδρῶν καὶ ἐφοδίων στὴν Ἀθήνα, καὶ ἡ σύγκρουση μὲ τοὺς Ἄγγλους, καὶ ἡ διάλυση τῆς νόμιμης Ἐθνοφυλακῆς, καὶ ἡ μὴ ἀποστράτευση τοῦ ΕΛΑΣ... Ἐφευρέθηκαν μάλιστα ἐκ τῶν προτέρων καὶ τὰ προσχήματα.

Ἡ κομμουνιστικὴ ἀνταρσία κατὰ τῆς Κυβερνήσεως φαίνεται ἀκόμη περισσότερο ἀνατριχιαστική, ἂν σκεφθεῖ κανεὶς ὅτι ἐξ ἀρχῆς τὸ Κ.Κ.Ε. τὴν ἀναγνώρισε, καὶ φαινομενικὰ ὑποτάχθηκε στὶς ἀποφάσεις της, ἀκόμη καὶ στὸν ἀφοπλισμὸ καὶ στὴν ἀποστράτευση καὶ συμμετέσχε σ' αὐτὴ τὴν Κυβέρνηση. Ὅσο γιὰ τοὺς Ἄγγλους, τί νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ τὴν παλιμβουλία, τὴν ἀνακολουθία καὶ τὴ συνωμοσία τοῦ Κ.Κ.Ε.; Στὴν μοιραία διαδήλωση τῆς 3ης Δεκεμβρίου 1944 ὁ λαὸς ἔφερε, μαζὶ μὲ τὰ κομμουνιστικὰ συνθήματα, καὶ ἀγγλικὲς σημαῖες, ἀγνοώντας βεβαίως τὶς προειλημμένες ἀποφάσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ οὕτως ἢ ἄλλως σύγκρουση μαζί τους!

Τὴν 1.12.1944 ἐξεδόθη καὶ ἐκοινοποιήθη ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, σχετικῶς μὲ τὸν ἀφοπλισμὸ τῆς Πολιτοφυλακῆς τοῦ ΕΑΜ. Ἀνέφερε:

«Κατόπιν τῆς συγκροτήσεως τῶν Ταγμάτων Ἐθνο-

φυλακῆς (κλάσεως 1936), ἀποφασίζομεν 1ον.- Ἀπὸ σήμερον 1 Δεκεμβρίου ἐξ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως θὰ ἀναλάβουν τὰ κατὰ τόπους συγκροτηθέντα Τάγματα Ἐθνοφυλακῆς εἰς τὰς περιοχὰς Ἀττικοβοιωτίας, Φωκίδος, Πελοποννήσου, Θεσσαλονίκης, Μυτιλήνης. 2ον.- Ἀπὸ τῆς ἰδίας ἡμερομηνίας ἡ ὑπάρχουσα εἰς τὰς ὡς ἄνω περιοχὰς Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακὴ θὰ παραδώσῃ ὑπηρεσίαν, ὡς καὶ ὁπλισμόν, πυρομαχικὰ καὶ ἄλλα τυχὸν ὑπάρχοντα ὑλικά, εἰς τὰ κατὰ τόπους Τάγματα Ἐθνοφυλακῆς. 3ον.- Ἐπίσης τὰ ἐν ταῖς αὐταῖς περιοχαῖς τμήματα Χωροφυλακῆς θὰ παραδώσουν, τὴν ἰδίαν ἡμερομηνίαν, τὸν ὁπλισμὸν καὶ τὰ πυρομαχικά των εἰς τὰ Τάγματα Ἐθνοφυλακῆς. 4ον- Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἐφαρμόζωνται καὶ εἰς τὰς λοιπὰς περιοχὰς τῆς χώρας, εὐθὺς ὡς συγκροτοῦνται καὶ ἐκεῖ Τάγματα Ἐθνοφυλακῆς συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν. 5ον- Ὅσοι δὲν ἐκτελέσουν τὰς ἄνω ἐντολὰς θὰ διώκωνται ὡς παραβάται τοῦ Νόμου».

Τὴν 2.12.1944 κοινοποιεῖται πρὸς ὅλους ἡ ἀπόφαση τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποία:

«Ἔχοντες ὑπ᾿ ὄψει ὅτι ἤδη ἐξέλιπον οἱ Ἐθνικοὶ λόγοι δι᾿ οὓς συνεκροτήθησαν αἱ Στρατιωτικαὶ ἔνοπλοι δυνάμεις τῶν Ἐθνικῶν ὀργανώσεων ἀντιστάσεως, ἀποφασίζομεν: 1ον- Τὴν ἀποστράτευσιν ἁπάντων τῶν Ἐφέδρων Ἀξ/κῶν καὶ ὁπλιτῶν τῶν δυνάμεων ΕΛΑΣ, ΕΛΑΝ, ΕΔΕΣ καὶ πάσης ἄλλης τυχὸν ὑφισταμένης ὀργανώσεως καὶ τὴν διάλυσιν τῶν Μονάδων τῶν ὀργανώσεων τούτων. 2ον- Τὴν παράδοσιν τοῦ ὁπλισμοῦ, πυρομαχικῶν, παντοειδοῦς ὑλικοῦ γενικῆς χρήσεως καὶ κτηνῶν εἰς Ἀρχὰς ὁρισθησομένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Στρατιωτικῶν. 3ον- Τὴν παρουσίασιν τῶν Μονίμων Ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν... Ἡμέραν ἐνάρξεως τῆς ἀποστρατεύσεως καὶ διαλύσεως τῶν Μονάδων ὁρίζομεν τὴν 10ην Δεκεμβρίου, καὶ λήξεως τὴν 20ὴν ἰδίου».

Ἡ ἀπόφαση τῆς ἀποστρατεύσεως καὶ εἰδικῶς ἡ καταληκτικὴ ἡμερομηνία ἐπέσπευσαν τὴν προαποφασισθεῖσα ἀπόφαση τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ τὴν ἔναρξη τῆς ἀνταρσίας. Τὸ πρόσχημα θὰ κατεσκευάζετο. Τὴν 3.12.1944 οἱ Σαράφης καὶ Βελουχιώτης ἐξέδωσαν διαταγὴ ἀναφέρουσαν καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Δεδομένης κρισίμου πολιτικῆς καταστάσεως STOP. Καὶ ἐνδεχομένως ἀντίδρασις ἐπιχειρήσῃ πραξικόπημα STOP. Ἵνα ἐπιτύχῃ

βιαίαν ἐπιβολήν της ἐπὶ ἑλληνικοῦ λαοῦ STOP. Προσανατολίσατε ἠρέμως διοικήσεις ἐπὶ κάτωθι STOP. Οὕτως ὥστε μὴ αἰφνιδιασθῶσι καὶ ἐπιτελέσωσι καθήκοντα STOP. 1ον) Τάγματα Ἐθνοφυλακῆς ὅπου τυχὸν ἐσχηματίσθηκαν δέον παραληφθῶσιν παρ᾿ Ἀξιωματικῶν ΕΛΑΣ STOP. Ὅπου τοῦτο ἀδύνατον ἀποστρατευθῶσιν ὁμαλῶς STOP. Ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ ἀφοπλισθῶσιν βιαίως καὶ ἀποστρατευθῶσιν STOP. 2ον) Ἀντιλαϊκοὶ κυβερνητικοὶ ἐκπρόσωποι Νομάρχες κ.λπ. δέον συλληφθῶσιν ἀμέσως STOP. 3ον) Ἀποθῆκαι ὁπλισμοῦ καὶ ἐφοδίων τέως "ταγμάτων ἀσφαλείας" καὶ Ταγμάτων Ἐθνοφυλακῆς κυριευθῶσιν STOP. Καὶ ὑλικὸν χρησιμοποιηθῆ ἀνάγκας ΕΛΑΣ"».

Περαιτέρω διετάσσετο νὰ τηρηθεῖ «ἀπόλυτος ἀδελφικὴ στάσις» ἔναντι τῶν βρετανικῶν στρατευμάτων.. Ὅπως καὶ ἐτηρήθη!!! Πόσες μάσκες καὶ πόσα προσωπεῖα... Τί ἤθελαν τὶς ἀνακυκλούμενες αἰτιάσεις, ἀφοῦ εἶχαν προσχεδιάσει τὰ Δεκεμβριανά; Τὴν πραγματικότητα ὁμολογεῖ, ὑστέρα ἀπὸ πολλὰ χρόνια, τὸ μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε. Γιάννης Ἰωαννίδης, ὁ ὁποῖος λέγει:

«... Τὸ κακὸ εἶναι ὅτι ἀπὸ τὴν 1η τοῦ Δεκέμβρη συγκροτήθηκε ἡ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ. Ἐγὼ αὐτὸ τὸ ἔμαθα ἀργότερα. Ἤξερα ὅτι ὁ Γιώργης (Σιάντος) ἔκανε τὴ Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ νόμιζα ὅτι τὴν ἔκανε μετὰ τὸ συλλαλητήριο τῆς 3ης τοῦ Δεκέμβρη... Τώρα μαθαίνω ὅτι τὴν 1η τοῦ Δεκέμβρη, ἔκανε τὴν Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἔστειλε καὶ τὶς ἀνάλογες Διαταγές. Ποῦ νἄξερα ὅμως ἐγὼ ὅτι ἀπὸ τὴν 1η τοῦ μηνὸς εἶχαν πάρει Διαταγὴ ὅλοι... Ἔ, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν τὸ ἤξερα οὔτε ἐκείνη τὴ στιγμή. Δέν μοῦ τὸ εἶπε κανένας. Οὔτε ὁ Γιώργης μοῦ τὸ εἶπε. Μέχρι τότε ἔμενα μὲ τὴν ἐντύπωση ὅτι ὅλο τὸ πρᾶγμα ἔγινε, μὲ τὸ χτύπημα ποὺ μᾶς ἔδωσαν αὐτοὶ στὶς 3 Δεκέμβρη, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἐμεῖς προμελετημένα πηγαίναμε νὰ δώσουμε, ἀφορμὴ γιὰ νὰ ἀρχίσει ὁ πόλεμος».

(«Γιάννης Ἰωαννίδης. - Ἀναμνήσεις»).

Ἀπάτη καὶ συνωμοσία, λοιπόν, ὄχι μόνο πρὸς τὰ ἔξω ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ μέσα, ἔναντι ἀκόμη καὶ τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἔτσι ἐστρώθη ὁ δρόμος πρὸς τὰ Δεκεμβριανά. Αὐτά, ὅμως, ποὺ μὲ ἔκπληξη ἐπληροφοροῦντο οἱ ἀμύητοι τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ποὺ ἔβλεπαν μὲ ἀγωνία νὰ ἐκτυλίσσονται οἱ τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ἔγραφεν ἐπακριβῶς (ἂς ἐπαναληφθεῖ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ) ἀπὸ τοῦ 1943 ὁ Γρίβας στὶς ἐκθέσεις του πρὸς τὴν Ἑλ-

ληνική Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου, στέλλοντας καὶ ἀπεσταλμένους γιὰ νὰ τὰ ἀναπτύξουν καὶ προφορικῶς. Ὅλα, ὅμως, προσέκρουαν, στὸ κανελλοπούλειον πνεῦμα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς... Παρ' ὅλη τὴν τραγικὴ δικαίωση του, ὁ Γρίβας δέν ἀπογοητευόταν. Κατὰ τὴν κρίσιμη ὥρα, προσκαίρως τὰ λησμονοῦσε ὅλα καὶ ἔσπευδε μὲ τοὺς ἄνδρες του στὶς ἐπάλξεις τοῦ καθήκοντος. Καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ ἔχυναν πολὺ αἷμα γιὰ τὴν Ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ οὔτε καὶ αὐτὴ ἡ ὑπέρτατη θυσία δὲν ἐπρόκειτο νὰ τοὺς ἀναγνωρισθεῖ...

Ἤδη, μὲ τὰ ἀδρῶς ἐκτεθέντα, ἄνοιξε ἡ αὐλαία γιὰ τὴν τραγικὴ «πράξη» τοῦ Δεκεμβρίου...

Οἱ ἡρωϊκώτεροι καὶ μαρτυρικώτεροι Χίτες ὑπῆρξαν τὰ μέλη τῆς «Χ» Παγκρατίου. Μὲ τὴν πολεμικὴ δράση τους ἀναδείχθηκαν σὲ φόβητρο τῶν κομμουνιστῶν. Ἀνωτέρω μία μοναδικὴ φωτογραφία Χιτῶν τοῦ Παγκρατίου.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΘΥΣΙΑΣΤΗΡΙΟ

Τὰ πράγματα ἐφέροντο, σαφῶς καὶ ἀναποτρέπτως, πρὸς τὴν αἱματηρὴ σύγκρουση, τοῦ Δεκεμβρίου. Οἱ κομμουνιστὲς εἶχαν μεταφέρει καὶ εἶχαν ἐνισχύσει τὶς δυνάμεις τους στὴν Πρωτεύουσα, ἤδη ἀπὸ μηνῶν, τὰ σχέδιά τους ἦταν ἕτοιμα καὶ δὲν ἀπέμενε παρὰ μόνον ἡ διαταγὴ τῆς ἐξορμήσεως. Ὑπῆρχεν ὑπεροπλία τῶν κομμουνιστῶν, μπροστὰ στὴν ὁποία ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση μὲ ὅ,τι διέθετε (Στρατόν, Ἀστυνομίαν, Χωροφυλακήν, Ἐθνικὲς Ὀργανώσεις καὶ Ἄγγλους) ἐφαίνετο ἀνίσχυρη νὰ ἀντιταχθεῖ ἀμυντικῶς. Ἐπὶ πλέον ὁ ΕΛΑΣ διέθετε καὶ τὸ πλεονέκτημα τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Ἕνα πλεονέκτημα ποὺ προσπαθοῦσε συνεχῶς νὰ ἐνισχύσει, προσποιούμενος ὅτι ἀποδέχεται προθύμως τὸν καθοριστικὸ ρόλο τῆς Κυβερνήσεως, τὴν παρουσία τῶν Ἄγγλων, τὴν ἀνάγκη ἀποστράτευσης καὶ ἀφοπλισμοῦ, κ.λπ. Στὴν πραγματικότητα, ὅμως, ἐπεξεργαζόταν τὰ προσχήματα, τὶς αἰτιάσεις καὶ τὰ ἄλλοθι. Δηλαδή, ὅπως ἐξελίχθησαν τὰ πράγματα, ἡ αἱματοχυσία καὶ ἡ ἀνταρσία ἔμοιαζαν ἀναπόφευκτες.

Γιὰ τὴν Κυριακή, 3.12.1944 εἶχε προγραμματισθεῖ μεγάλο συλλαλητήριο τοῦ Κ.Κ.Ε. στὴν Ἀθήνα. Θὰ ἦταν μιὰ διαμαρτυρία γιὰ τὴν ἀπόφαση καὶ τὶς προθεσμίες τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου γιὰ τὴν διάλυση τοῦ ΕΛΑΣ, καὶ τῶν ἄλλων δυνάμεων, τὴν ἀποστράτευση, καὶ τὸν ἀφοπλισμό. Ἀλλὰ τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχεν ὀργανώσει, ἐν ἀγνοίᾳ βεβαίως τοῦ λαοῦ, τὴν μεγάλη καὶ αἱματηρὴ πρόκληση. Τοῦτο εἶναι πλέον μαρτυρημένο ἀκόμη καὶ ἀπὸ κομμουνιστικὲς πηγές. Ἄλλωστε, προτοῦ πέσουν οἱ μοιραῖοι πυροβολισμοὶ ποὺ σήμαναν τὴν ἀρχή, στὸ κύριο ἄρθρο του στὸν «Ριζοσπάστη» τῆς 3.12.1944, ὁ Γ. Ζεῦγος κατέληξε μὲ τὰ ἀκόλουθα ἐξόχως δηλωτικά:

> *«Τώρα τὸ λόγο τὸν ἔχει ὁ ἑλληνικὸς λαός. Οἱ μπαρουτοκαπνισμένοι μαχητὲς τοῦ ΕΛΑΣ, ποὺ τοὺς ζητοῦν νὰ παραδώσουν τὰ τιμημένα καὶ κερδισμένα σὲ μάχες ὅπλα τους. Οἱ περήφανοι πολῖτες τῆς Ἀθήνας, ποὺ ἀντιμετώπισαν νικηφόρα τὶς ὀρδὲς τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν προδοτῶν. Ὅλοι οἱ δημοκράτες, ὅλοι ὅσοι πονοῦν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ λαό της θὰ βρεθοῦν ἑνωμένοι, στὶς γραμμές του γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὴ λευτεριά του, τὴ ζωή του, τὰ δημοκρατικά του δικαιώματα, τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς θὰ σαρώσει*

ΕΝΩ ΠΕΡΑΣΕ ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ

ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΑΛΕΚΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ὁ Ἀρχηγός μας κ. Γ. Γρίβας ἐν μέσῳ Χιτῶν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀειμνήστου Ἀλ. Παπαγεωργίου μετὰ τὸ τελεσθὲν μνημόσυνον.

Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» (29.12.1947) δημοσιεύει τὰ τοῦ μνημοσύνου τοῦ Ἀλέκου Παπαγεωργίου. Δεσπόζει ἡ μορφὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ» Γ. Γρίβα καὶ στελεχῶν τῆς Ὀργανώσεως.

τὴν κυβέρνηση τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, καὶ θὰ δημιουργήσει μιὰ κυβέρνηση πραγματικῆς ἐθνικῆς ἑνότητας».

Ὅλα ὁμολογοῦνται, ἀλλὰ καὶ ὅλα προαναγγέλλονται, σ᾽ αὐτὴ τὴν ἀκροτελεύτια παράγραφο τοῦ ἄρθρου. Ἐξηγγέλλετο, στὴν πραγματικότητα, μιὰ ἔνοπλη ἐπανάσταση κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, προκειμένου νὰ σχηματισθῆ μιὰ νέα κυβέρνηση «πραγματικῆς» ἐθνικῆς ἑνότητας. Αὐτό, κατὰ τὸ Κ.Κ.Ε., θὰ ἐγίνετο μὲ «μπαρουτοκαπνισμένα» ὅπλα τοῦ ΕΛΑΣ. Καὶ ἀπεριφράστως ἐγίνετο λόγος γιὰ «ἐμφύλιο πόλεμο». Γιὰ νὰ εἶναι πλῆρες τὸ σκηνικό, ἀπὸ τῆς προηγουμένης ὑπέβαλαν τὴν παραίτησή τους ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση ὅλοι οἱ ὑπουργοὶ τῆς Ἀριστερᾶς. Τὰ πράγματα, λοιπόν, ἔπαιρναν ἀναποτρέπτως τὸ δρόμο τους, ὅπως τὸν προγραμμάτισαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Κ.Κ.Ε. Ὁ πρωθυπουργὸς Γ. Παπανδρέου, σὲ δηλώσεις του, πρὸς τοὺς ξένους ἀνταποκριτές, στὶς 7 Δεκεμβρίου, κατήγγελλε τὰ ἀκόλουθα:

> *«Γίνεται προσπάθεια νὰ δοθῆ ἡ ἐξήγησις ὅτι ἀφορμὴ τῶν γεγονότων ἦτο τὸ συλλαλητήριον τῆς Κυριακῆς. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ παραίτησις τῶν ὑπουργῶν τῆς Ἄκρας Ἀριστερᾶς ὑπῆρξεν ἡ ἀφετηρία ὠργανωμένου, πραξικοπήματος κατὰ τῆς χώρας καὶ ὑπάρχουν περὶ αὐτοῦ πλήρεις ἀποδείξεις... Αὐτὸ δὲν τὸ συνάγω μόνο ἐγώ, ἀπὸ ὅσα ἀνέφερα. Τὸ γράφει καὶ ὁ Ζεῦγος εἰς τὸν "Ριζοσπάστην" τῆς Κυριακῆς. Γράφει: "Τώρα τὸν λόγον ἔχουν οἱ μπαρουτοκαπνισμένοι μαχητὲς τοῦ ΕΛΑΣ, ποὺ τοὺς ζητοῦν νὰ παραδώσουν τὰ τιμημένα καὶ κερδισμένα σὲ μάχες ὅπλα τους". Καὶ ὑπάρχει καὶ μιὰ ἀκόμη ἔμπρακτος, ἀπόδειξις. Ο ΕΛΑΣ εἰς τὰς Ἐπαρχίας ἤρχισεν νὰ ἀφοπλίζη τὴν Ἐθνοφυλακήν, τὴν ὁποίαν εἴχομεν ὀργανώσει κατόπιν κοινῆς συμφωνίας.*
>
> *»Αὐτὴ ἦτο ἡ κατάστασις τὴν Κυριακήν, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ τὸ συλλαλητήριον. Ἡ κυβέρνησις ἀντελήφθη ὅτι τὸ συλλαλητήριον δὲν ἐγίνετο γιὰ νὰ ἐκφράσῃ πολιτικὰς γνώμας, ὁπότε ὤφειλε νὰ παράσχῃ ἄδειαν. Ἐγίνετο ὡς ἀπαρχὴ τῆς ἐπαναστατικῆς δράσεως καὶ δι᾽ αὐτὸ τὸ ἀπηγόρευσεν. Ἡ ἐξέλιξις ἀπέδειξεν ὅτι εἴχομεν δίκαιον, διότι, παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς κυβερνήσεως, ἔλαβε χώραν καὶ ἦτο ἔνοπλον, ἤρχισε μὲ ἐπίθεσιν κατὰ τῆς οἰκίας μου, ὅπου ἔρριψαν χειροβομβίδας καὶ ἐτραυμάτισαν ἕναν φρουρὸν ἀστυφύλακα. Ἐπίσης εἰς τὴν Πλατεῖαν Συντάγματος ἐπετέθησαν ἐναντίον τῆς Ἀστυνομίας, ἀφώπλισαν ἀστυφύλακας, τοὺς πῆραν τὰ αὐτόματα ὅπλα καὶ ἐκινδύνευσαν οἱ ἀστυφύλακες νὰ ἀφοπλισθοῦν ὅλοι. Ἐφονεύθη καὶ εἷς ἀρχιφύλαξ. Τότε ἠναγκάσθησαν νὰ ἀμυνθοῦν. Καὶ αὐτὸ*

ὑπῆρξεν ἡ ἀρχή. Ἠκολούθησαν ἡ δευτέρα καὶ τρίτη ἡμέρα τῆς ἐπαναστατικῆς δράσεως. Κατέλαβον Ἀστυνομικὰ Τμήματα καὶ ἐφόνευσαν ἀστυφύλακας καὶ τοὺς τραυματίας καὶ αἰχμαλώτους τοὺς ἔσφαξαν. Ἐπίσης, εἰς οἰκίας πολιτῶν ἔκαμαν σφαγὰς καὶ ἁρπαγὰς ἀτόμων. Θὰ σᾶς θέσωμεν ὑπ' ὄψιν κατάλογον ὀνομάτων σφαγιασθέντων, διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ τὰ ἐλέγξετε».

Δὲν θὰ γίνουν κατανοητὰ οὔτε τὰ ἀφορῶντα στὰ Δεκεμβριανά, οὔτε τὰ σχετικὰ μὲ τὸ Θησεῖο, ἂν δὲν ληφθεῖ ὑπ' ὄψη τὸ ἀβυσσαλέο καὶ θανάσιμο μῖσος τῶν κομμουνιστῶν ἐναντίον τῆς «Χ». Καί, ἐπίσης, ἂν δὲν ληφθεῖ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀπόλυτη προτεραιότητα τὴν ὁποία τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ ὁ ΕΛΑΣ ἔδιναν στὴν ἐκκαθάριση τοῦ Θησείου, γεγονὸς ποὺ τοὺς στοίχισε καὶ σοβαρὲς ἀπώλειες καὶ ἐπιζήμια ἀνατροπὴ τῶν στρατηγικῶν προτεραιοτήτων τους. Στὴν Ἔκθεσή του, ἀμέσως μετὰ τὴ Βάρκιζα, ὁ Γ. Σιάντος γιὰ τὸν Δεκέμβριο 1944 γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Μετὰ τὸ χτύπημα ὕστερα ἀπὸ τὴν κηδεία τοῦ Λαοῦ διατάσσεται ἀρχικὰ ἀπὸ τὸ Α΄ Σ.Σ. (Α.Π. 60) ἡ ἐκκαθάριση τοῦ Θησείου ἀπὸ τοὺς Χίτες. Ἡ ἐπιχείρηση ἐνεργήθηκε αἰφνιδιαστικὰ καὶ τὰ ἀποτελέσματά της ἦσαν ἀστραπιαῖα. Μέσα σὲ λίγες ὧρες ἐξοντώθηκαν. Εἶχαν 100 νεκροὺς καὶ 40 αἰχμαλώτους».*
> («**Ἡ ἔκθεση Σιάντου γιὰ τὰ Δεκεμβριανά**», Ἐκδόσεις «Γλάρος»).

Ὕστερα, στὸ ραδιοτηλεγράφημα του πρὸς τὴν Σόφια, στὶς 5.12.44, ὁ Σιάντος ἀναφέρει:

> *«Χθὲς κηδεία θυμάτων καὶ διαδήλωση πάνω ἀπὸ 600.000 λαοῦ Ἀθήνας-Πειραιᾶ. Δυνάμεις μας ἐκκαθάρισαν, ἀφόπλισαν μεγάλο μέρος ἀστυνομικῶν τμημάτων καὶ ἑστιῶν χωροφυλακῆς, καθὼς καὶ μιὰ βασικὴ ἑστία ἐνόπλων φασιστῶν».*

Προφανέστατα, μὲ τὸν ὅρο «βασικὴ ἑστία ἐνόπλων φασιστῶν» ἐννοεῖ τὴν «Χ». Μιὰ ἔμμονη καὶ νοσηρὴ ἰδέα κατατρύχει τὸν Σιάντο. Παντοῦ βλέπει Χῖτες καὶ φαντάζεται ὅτι τοὺς ἐξοντώνει, ἐπιφέροντας ἑκατοντάδες νεκρούς! Ἀλλὰ τοῦ διαφεύγει καὶ ὁμολογεῖ τὴν ἀξία τῆς ἀντιστάσεως τῶν Χιτῶν, ἡ ὁποία στοίχισε, στὸν ΕΛΑΣ μοιραῖες καθυστερήσεις. Ὁμολογεῖ στὴν ἀναφερθεῖσαν Ἔκθεσή του, τὰ ἑξῆς:

> *«1ον. Ἡ ἐπίθεση στοῦ Μακρυγιάννη. Ἡ 1η Ταξιαρχία εἶχε ὑπ' ὄψη της τὴ δύναμη ποὺ ἦταν συγκεντρωμένη ἐκεῖ. Σύμφωνα μὲ τὴν πρώτη ἐντολή της μποροῦσε νὰ διαθέσει τὴ νύχτα 4-5 τοῦ Δεκέμβρη ἢ τὸ πολὺ 5-6 μεγαλύτερες δυνάμεις καὶ νὰ ἐπιχειρήσει τὴν αἰφνιδιαστικὴ κατάληψή τους. Ἀντὶ τούτου, διέθεσε μέρος μόνο τοῦ 1ου Συντάγματος ποὺ ἀναγκάστηκε νὰ πάρει ἐπαφὴ μὲ τὸν ἐχθρό, νὰ σταματήσει μπροστὰ στὶς ἰσχυρὲς ἀντιστάσεις του καὶ ὕστερα νὰ ζητήσει ἀναβολὴ γιὰ τὴν ὁριστικὴ ἐπίθεση 24-48 ὧρες. Ἡ ἀναβολὴ ἔδωσε καιρὸ στὸν ἐχθρὸ νὰ ἐφαρμόσει τὸ σχέδιο του καὶ νὰ στηριχθεῖ*

Ὁ Χίτης Ἀντισυνταγματάρχης Πεζικοῦ Ἀπόστολος Λιβιτσᾶνος, ὁ ὁποῖος ἐξετελέσθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 11.12.1944. Ἡ φωτογραφία δημοσιεύεται κατ' ἀναπαραγωγὴν ἀπὸ τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» τῆς 19.8.1946. Ὁ Λιβιτσᾶνος ἐξετελέσθη, ὅπως γράφει ἡ ἐφημερίς, «μόνον καὶ μόνον διότι ἦτο ἐθνικόφρων». Πρόστίθεται ὅτι: «Διεκρίνετο διὰ τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ τὴν ἐντιμότητα τοῦ χαρακτῆρος του. Ἦτο παλαιὸς φανατικὸς βασιλόφρων».

στὰ σοβαρὰ ὅπλα, ποὺ εἶχε στὴν Ἀκρόπολη.

»Ἡ ἐπίθεση στοῦ Χατζηκώστα, ἑνὸς κέντρου ἀντίστασης τοῦ ἐχθροῦ ποὺ σὰν βάση του τοῦ ἐξησφάλιζε τὸν ἔλεγχο τῆς ἀρτηρίας ὁδοῦ Πειραιῶς, δὲν ἐνεργήθηκε αἰφνιδιαστικὰ καὶ ἀπέτυχε. Τὸ 4ο Σύνταγμα, εἴτε γιατὶ εἶχε ἀπασχολήσει μεγάλες δυνάμεις στὴν ἐπιχείρηση τοῦ Θησείου καὶ στὰ Ἀστυνομικὰ τμήματα τῆς περιοχῆς του, εἴτε γιὰ κακὸ ὑπολογισμὸ δὲν διέθεσε τὶς ἀπαιτούμενες δυνάμεις καὶ ἔτσι ἔχασε τὸν αἰφνιδιασμό. Πολλὲς φορὲς ὕστερα ἐπαναλήφθηκε ἡ ἐπίθεση ἐκεῖ ἀλλὰ χωρὶς ἀποτέλεσμα. Τὸ ὀχυρὸ ἔμεινε στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ μέχρι τέλους τοῦ ἀγῶνα».

Ἀντιφάσκει, προδήλως, ὁ Γ. Σιάντος. Ἀφοῦ ὁ ΕΛΑΣ ἐξόντωσε, ὅπως γράφει, «ἀστραπιαῖα» τοὺς Χίτες, πῶς ἡ σθεναρὴ ἀντίστασή τους ἔδωσε χρόνο στοὺς ἀμυνομένους στοῦ Μακρυγιάννη καὶ ἀλλοῦ νὰ ὀργανώσουν καλύτερα τὴν ἄμυνά τους; Πάντως τὰ γραφόμενα τοῦ Σιάντου μαρτυροῦν, κατὰ τὸν ἐπισημότερο τρόπο, ὅτι ἡ ἀντίσταση τῶν Χιτῶν ἔσωσε τὴν κατάσταση στὴν Ἀθήνα. Ὁ ἐπίδοξος πορθητὴς τοῦ Θησείου, ὁ στρατηγὸς τοῦ ΕΛΑΣ Ἐμμ. Μάντακας κατηύθυνε αὐτοπροσώπως τὴν ἐπίθεση ἐναντίον τοῦ Θησείου! Τόση προτεραιότητα ἔδιναν στὴν ἐξόντωση τῶν Χιτῶν. Καὶ ἔλεγε, περιτρέχων τὰ σημεῖα τῶν μαχῶν: **«θὰ τὸν σφάξω... θὰ τὸν σφάξω...»**. Τὸν Γρίβα, βεβαίως, ὀρεγόταν νὰ σφάξει ὁ Μάντακας, ὁ ὁποῖος ἔβλεπε τὰ σχέδιά του νὰ ἀνατρέπονται καὶ νὰ ἀποτυγχάνουν. Ὅταν τὰ ράκη τοῦ ΕΛΑΣ, ἡττημένα καὶ καταπτοημένα, ὑποχωροῦσαν πρὸς τὴ Θήβα, κατέφθασε ὁ Ἄρης Βελουχιώτης, ποὺ εἶχε σταλεῖ στὴν Ἤπειρο γιὰ νὰ ἐξοντώσει τὸν Ζέρβα, γιὰ τὴ σύσκεψη τῶν ἡγετῶν τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. Θὰ ἐγίνετο ἀποτίμηση τῆς Μάχης τῶν Ἀθηνῶν καὶ θὰ ἐλαμβάνοντο νέες ἀποφάσεις. Ὁ Βελουχιώτης ἔπνεε μένεα κατὰ τοῦ Μάντακα, ποὺ τὸν θεωροῦσε κυρίως ὑπεύθυνο γιατὶ χάθηκε ἡ Μάχη. Καὶ ἀκούστηκε νὰ τοῦ λέει: *«Στὰ μανίκια θὰ σοῦ τὰ βάλω τὰ γαλόνια, χοντροκέφαλε λοχία»*.

Ὕστερα, κατὰ τὴν σύσκεψη τῆς 27.12.1944 στὴ «Μεγάλη Βρετανία», τόσα ἦσαν τὰ ψεύδη ποὺ προέβαλλεν ὁ Σιάντος, ὥστε ὑποχρέωσε τὸν Ν. Πλαστήρα νὰ τοῦ φωνάξει: **«Κάτσε κάτω Σιάντο»**! εἶναι χαρακτηριστικὴ μιὰ στιχομυθία μεταξὺ τοῦ Γ. Σιάντου καὶ τοῦ Π. Κανελλοπούλου. Ἀντιγράφουμε ἀπὸ τὰ πρακτικά:

*«**Σιάντος**: Εἶπα χθὲς καὶ ἐπαναλαμβάνω σήμερα, ὅτι πρέπει νὰ βροῦμε μίαν λύσιν ποὺ θὰ μᾶς βγάλει, ἀπὸ ὅλα αὐτά. Ἄς μὴ χάνουμε τὸν καιρό μας μὲ τὸ παρελθόν. Συλλαμβάνουμε ἀνθρώπους, διότι ἔχομεν ἀνάγκην νὰ κατοχυρώσωμεν τὴν δικήν μας ἀσφάλειαν. Σεῖς κυβερνᾶτε μόνον ἀπὸ τὴν Πλατεῖα τοῦ Συντάγματος ὡς τὴν Ὁμόνοια καὶ ὅμως προβαίνετε καὶ σεῖς σὲ συλλήψεις. Μᾶς ρωτᾶτε, γιατὶ ὀχυρώσαμε τὴν Ἀθήνα; Ἐνῶ μᾶς ἀπασχολοῦσε ὁ ἀφοπλισμός, ἐπιάσαμε πολλὰ αὐτοκίνητα μὲ ὅπλα διὰ τὴν ὀργάνωσιν "Χ". Δὲν εἴμαστε κουτοί. Ὀχυρώσαμε τὴν Ἀθήνα διὰ νὰ ἀμυνθοῦμε.*

*»**Κανελλόπουλος**: Ποῦ τοὺς εἴδατε τοὺς Χίτες; Παρακαλῶ, Μακαριώτατε, νὰ ἀπαγορεύσετε τὰ ψέματα».*

Ἡ ἔκκληση τοῦ Κανελλοπούλου ἔγινε πρὸς τὸν προεδρεύοντα τῆς συσκέψεως Ἀρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό. Ἀλλὰ ὁ Σιάντος καὶ οἱ ἄλλοι κομμουνιστὲς ἡγέτες συνέχισαν νὰ ψεύδονται. Τί βλέπουμε, ὅμως; Βλέπουμε ὅτι οἱ τοῦ Κ.Κ.Ε. ἐξακολουθοῦν νὰ βλέπουν παντοῦ, ὡς δαίμονες τῆς κολάσεως, τοὺς Χίτες. Ἐὰν κανεὶς ἀναδιφήσει τοὺς τόμους τοῦ «Ριζοσπάστη» θὰ δεῖ ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ μονομανία ἰχνηλατεῖ καὶ ἐντοπίζει σὲ κάθε περίπτωση Χίτες. Ἀλλὰ οἱ κομμουνιστικὲς φαντασιώσεις καὶ τὰ ψεύδη εἶχαν πολὺ πρακτικὲς καὶ τραγικὲς συνέπειες γιὰ τοὺς μαχητὲς τῆς «Χ», ἢ γιὰ ὅσους νόμιζαν οἱ κομμουνιστὲς ὅτι ἀνήκουν στὴν «Χ». Διότι ὅταν ὁ Σιάντος γράφει στὴν Ἔκθεσή του ὅτι συνελήφθησαν «αἰχμάλωτοι» 40 Χίτες εἶναι φανερὸ ὅτι πρόκειται γιὰ ἀπαχθέντες καὶ ἐκτελεσθέντες. Διότι, ὁ ΕΛΑΣ δὲν ἐπέτρεπε τὴν πολυτέλεια τῆς αἰχμαλωσίας! Ἄλλωστε στοὺς ἐπισήμους καταλόγους τῶν ἀπωλειῶν τῆς «Χ» ἀναφέρεται μὲ τραγικὴ μονοτονία: *«Συλληφθεὶς ἐξετελέσθη»* ἢ *«τραυματίας ὢν ἐξετελέσθη»*. Ἡ-κολουθεῖτο μιὰ συνοπτικὴ διαδικασία. Τὴν μαρτυρεῖ μιὰ διαταγή, εἰλημμένη ἀπὸ τὸ βιβλίο **«Ἔγκλημα καὶ προδοσία τοῦ Κ.Κ.Ε.»** τοῦ Ε. Θεοδωρόπουλου. Πρόκειται γιὰ σῆμα τῆς Ἐθνικῆς Πολιτοφυλακῆς - τμῆμα Η' (πρὸς τὴν Διοίκηση), ἡ ὁποία ἀναφέρει:

«Σᾶς στέλνομε γιὰ ἐκτέλεση τοὺς παρακάτω: 1) Κωστόπουλος Δημ., Χίτης, μ' ἄγνωστη δράση. 2) Κωστόπουλος Γεώργιος, Χίτης, μὲ ἄγνωστη δράση. 3)............16) Ροῦσος Ἀντώνιος, παλαιὸς χωροφύλακας. Οἱ περισσότεροι πιάστηκαν βάσει ἐντολῶν τῆς Διοίκησης. Ἀθήνα 20-12-44 ὁ Διοικητὴς (Τ.Σ.) Θεμιστοκλῆς».

«Θάνατος», «κρεμάλα», «φωτιὰ καὶ τσεκούρι» καὶ *«λεπίδι»* ἦσαν τὰ συνθήματα ποὺ χρησιμοποιοῦσαν οἱ κομμουνιστὲς γιὰ τοὺς ἀντιπάλους τους, τοὺς ὁποίους συλλήβδην θεωροῦσαν ὡς συνεργάτες τῶν Γερμανῶν. Λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση, τὴν 23.9.1944, ὥρα 7 μ.μ., σὲ μιὰ παρεμβολὴ ἀπὸ τὸ Ραδιόφωνο τῶν Ἀθηνῶν, ἀκούστηκαν καὶ τὰ ἑξῆς:

«Προσοχή, προσοχὴ ἐδῶ ΕΑΜ! Μὴ πιστεύετε τὶς διαδόσεις. Ἐ-

Ὁ δολοφονηθείς, τὴν 13,1,1947, ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, δικηγόρος Γεώργιος Καράμπελας, στέλεχος τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν.

φθασε ἡ στιγμή. Σύσσωμος ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν νὰ εἶναι ἕτοιμος γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση, τῶν Ἀθηνῶν. Λεπίδι γιὰ τοὺς Ράλληδες, Γερμανόφιλους καὶ Τσολιάδες. Ζήτω οἱ μεγάλοι μας σύμμαχοι».

Πρέπει, ὅμως, νὰ ἐπανέλθουμε στὴν τραγικὴ Κυριακὴ τῆς 3ης Δεκεμβρίου. Τίθεται τὸ ἐρώτημα: Ποῖος πυροβόλησε πρῶτος; Ὁ Γ. Παπανδρέου κατάγγειλε ὅτι πρῶτοι «ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων» οἱ κομμουνιστές, οἱ ὁποῖοι ἐπετέθησαν διὰ πυρῶν κατὰ τῆς πρωθυπουργικῆς κατοικίας. Ἡ «προβοκάτσια», λοιπόν, εἶχε συντελεσθεῖ καὶ ἦταν αἱματοβαμμένη, συμφώνως μὲ τὶς προειλημμένες ἀποφάσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. Ἰδοὺ μιὰ περιγραφὴ τῶν γεγονότων:

> *«Ἡ προπομπὴ τῶν διαδηλωτῶν, ὁρμητικὴ καὶ κραυγαλέα, ὅρμησε πρὸς τὴ Διεύθυνση τῆς Ἀστυνομίας σ᾽ ἕνα παλιό, τετραώροφο κτίριο, ποὺ ἐδέσποζε στὴ διασταύρωση τῆς λεωφόρου Βασιλίσσης Σοφίας. Καὶ τότε ἔγινε τὸ μεγάλο μακελειό. Ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ κτιρίου τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἀστυνομίας, κάποιο ἄτομο μὲ χακὶ παντελόνι καὶ λευκὸ πουκάμισο, πετάχθηκε στὸ δρόμο κραυγάζοντας: - Πυροβολῆστε λοιπὸν τοὺς παλιανθρώπους».*

Ὁ τότε διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Ἄγγελος Ἔβερτ δήλωσε, μεταγενεστέρως, ὅτι ὁ ἴδιος εἶχε διατάξει νὰ ἀνταποδώσουν τοὺς πυροβολισμούς. (Γ.Α. Λεονταρίτη **«Ποιοί ἤθελαν τὰ Δεκεμβριανά»**).

Ὁ Οὐκρανὸς φωτογράφος Ντιμίτρι Κέσσελ ἀφηγεῖται, στὸ Λεύκωμα **«Ἑλλάδα τοῦ '44»**, τὰ ἑξῆς:

> *«Τὴν Κυριακὴ 3 Δεκεμβρίου βρισκόμουν στὴν Ἀθήνα, στὴν πλατεῖα Συντάγματος, μαζὶ μ᾽ ἕναν Ἀμερικανὸ ρεπόρτερ, τὸν Κόνι Πούλος. Εἶχε ξεκινήσει μιὰ μεγάλη διαδήλωση. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ΕΑΜ διαμαρτύρονταν γιὰ τὸν ἀφοπλισμὸ τῶν δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ. Ἡ ἀστυνομία εἶχε διαταχθεῖ νὰ σταματήσει τὴ διαδήλωση κι εἶχε σχηματίσει ἕνα κλοιὸ στὸ δρόμο. Τὴν προηγούμενη μέρα ἡ κυβέρνηση εἶχε δώσει τὴν ἄδεια της ἀλλὰ ἀργὰ τὴ νύχτα ἡ ἄδεια ἀνακλήθηκε. Οἱ ἀξιωματοῦχοι τοῦ ΕΑΜ δήλωσαν πὼς ἦταν ἀδύνατον νὰ ματαιώσουν τὴ διαδήλωση σὲ τόσο μικρὸ χρονικὸ διάστημα καὶ ἀποφάσισαν νὰ προχωρήσουν.*
>
> *»Ἕνα τεράστιο πλῆθος γέμιζε τὸ δρόμο μπροστὰ στὸν ἀστυνομικὸ κλοιό. Ξαφνικὰ ἀκούστηκαν πυροβολισμοὶ κι ἀκολούθησε μιὰ ριπή. Βρισκόμασταν μὲ τὸν Κόνι ἔξω ἀπὸ τὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα, ἀπέναντι ἀπὸ τὸν κλοιὸ τῆς ἀστυνομίας. Ὅταν ἄρχισαν οἱ πυροβο-*

λισμοὶ ἐγκλωβιστήκαμε ἀνάμεσα στὶς πρῶτες γραμμὲς τῶν διαδηλωτῶν καὶ τοὺς ἀστυνομικούς. Καλυφθήκαμε πίσω ἀπὸ τὸ τοιχαλάκι τοῦ δρόμου ποὺ ὁδηγεῖ στὰ ἀνάκτορα. Μὲ τοὺς πρώτους πυροβολισμοὺς οἱ διαδηλωτὲς ἔπεσαν κάτω. "Πυροβολοῦν ἄοπλους", εἶπε ὁ Κόν. "Ναί", τοῦ ἀπάντησα, "κοίτα αὐτὸν ἀριστερά". Σχεδὸν 15 πόδια μακριά μας, ἕνας ἄντρας μὲ τὸ πρόσωπο γεμᾶτο αἵματα προσπαθοῦσε, νὰ σηκωθεῖ ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Κρατοῦσε τὸ στομάχι του κι αἵματα ἀνάβλυζαν μέσα ἀπ᾽ τὰ δάχτυλά του.

»Οἱ σποραδικοὶ πυροβολισμοὶ σταμάτησαν σὲ μερικὰ δευτερόλεπτα. Οἱ διαδηλωτὲς σηκώθηκαν κι ἄρχισαν νὰ διαλύονται. Μερικὰ σώματα ἔμεναν ἀκίνητα στὸ δρόμο. Κάποιος ζητοῦσε βοήθεια. Ὅσοι τραυματίες μποροῦσαν νὰ περπατήσουν ὑποβαστάζονταν ἀπὸ τοὺς συντρόφους τους. Μετὰ ἀπὸ μιὰ μικρὴ διακοπή, ἡ ἀστυνομία πυροβόλησε ξανά. Ὅταν φάνηκε πὼς οἱ πυροβολισμοὶ σταματοῦν ὁριστικά, μερικοὶ διαδηλωτὲς ἐμφανίστηκαν στὴν πλατεῖα Συντάγματος γιὰ νὰ μαζέψουν τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς βαριὰ τραυματισμένους. Ἡ ἀστυνομία πυροβόλησε καὶ τοὺς ἀπώθησε.

»Συνολικὰ ἡ ἀστυνομία σκότωσε 23 καὶ τραυμάτισε 140, ἀνάμεσα τους καὶ πολλὲς γυναῖκες. Αὐτό, ὅμως, δὲν σταμάτησε τοὺς διαδηλωτὲς ποὺ ἄρχισαν νὰ κατευθύνονται πρὸς τὸν ἀστυνομικὸ σταθμὸ ἀπ᾽ ὅπου ἀναχαιτίστηκαν μὲ νέα πυρά. Τὴν ἴδια στιγμὴ τὰ βρετανικὰ τεθωρακισμένα ποὺ εἶχαν σταθμεύσει κατὰ μῆκος τῆς Πανεπιστημίου κινήθηκαν κι ἐμφανίστηκαν στὸ δρόμο οἱ ἄντρες τῆς βρετανικῆς στρατιωτικῆς ἀστυνομίας. Οἱ διαδηλωτὲς τοὺς ὑποδέχτηκαν μὲ ἀνακούφιση κι ἔτρεξαν στὴν πλατεῖα Συντάγματος νὰ τοὺς ἀγκαλιάσουν καὶ νὰ τοὺς φιλήσουν. Ἕνας Βρετανὸς ἀξιωματικὸς φώναξε στὸ διευθυντὴ τῆς ἀστυνομίας Ἄγγελο Ἔβερτ ποὺ στεκόταν στὸν ἐξώστη τοῦ ἀστυνομικοῦ ἀρχηγείου: "Σταματῆστε ἀμέσως νὰ πυροβολεῖτε". Ὁ Ἔβερτ ἀπάντησε μὲ ἀθωότητα: "Ποιός πυροβολεῖ;"

»Οἱ διαδηλωτὲς συγκεντρώθηκαν ξανά. Αὐτὴ τὴ φορὰ κρατοῦσαν μιὰ πελώρια ἀμερικάνικη σημαία καὶ κατέβαιναν ἀργὰ τὸ δρόμο φωνάζοντας ρυθμικά: "Ρούζβελτ, Ρούζβελτ". Δὲν ἐπιχείρησαν νὰ ἐπιτεθοῦν στὸν ἀστυνομικὸ σταθμό. Μετὰ ἀπὸ λίγο οἱ δρόμοι ἔμειναν ἔρημοι. Μερικοὶ ἄντρες καὶ γυναῖκες ἄφηναν πρόχειρους ξύλινους σταυροὺς στὰ σημεῖα ποὺ εἶχε χυθεῖ τὸ αἷμα τῶν θυμάτων. Ἄλλες γυναῖκες μάζευαν τὸ αἷμα σὲ χαρτοσακοῦλες καὶ παλιὲς

ΣΥΜΜΟΡΙΤΑΙ ΕΙΣΕΔΥΣΑΝ ΕΙΣ ΚΑΛΑΜΑΣ
ΚΑΙ ΕΦΟΝΕΥΣΑΝ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ
ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΧΙΤΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ ΗΛΙΟΥ
Ο ΛΑΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΤΕΛΕΙ ΕΝ ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΕΙ
ΣΥΝΕΚΡΟΤΗΘΗ ΠΑΛΛΑΪΚΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ

[illegible]

Ὁ φονευθεὶς Πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν Καλαμῶν Παναγιώτης Ἠλιοῦ.

[illegible]

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΧΙΤΩΝ

Ἡ δολοφονία του προέδρου τῶν Χιτῶν Καλαμῶν, Παναγιώτου Ἠλιοῦ, ὅπως ἀναγγέλλεται ἀπὸ τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» τῆς 20ης Ὀκτωβρίου 1947.

> *κονσέρβες. Τὴν ἐπόμενη μέρα, στὴν κηδεία τῶν 23 θυμάτων, καταλάβαμε γιατί».*

Ὡστόσο ὁ «Ριζοσπάστης» (30.11.1997) στὴν χρονολογικὴ ἐκτύλιξη τῶν γεγονότων, ἀποφεύγει νὰ γράψει τὴν παραμικρὴ λέξη περὶ τῆς ἐνάρξεως τῆς αἱματοχυσίας, ὅτι δηλαδὴ πρῶτα ἐρρίφθησαν πυροβολισμοὶ κατὰ τῆς πρωθυπουργικῆς κατοικίας. Τοὐναντίον στὰ γεγονότα τῆς 4.12.1944 γράφει: *«Στὴν ἐπιστροφὴ ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο τὰ πλήθη δέχονται ἐπίθεση ἀπὸ τοὺς Χῖτες. Ἄλλοι 100 νεκροὶ καὶ τραυματίες»*. Καὶ πάλι οἱ πανταχοῦ παρόντες Χῖτες...

Ο ΓΡΙΒΑΣ ΑΦΗΓΕΙΤΑΙ

Ἡ πρώτη ἐπίθεση τοῦ ΕΛΑΣ ἐξεδηλώθη, διὰ μεγάλης δυνάμεως, ἐναντίον τοῦ Θησείου, τὸ ὁποῖον ἐσχεδιάζετο νὰ ἐκκαθαρισθεῖ ἐντὸς ὡρῶν (διὰ σφαγῶν βεβαίως), ὥστε ἀπὸ τῆς ἐπομένης νὰ στραφοῦν, χωρὶς ἀντιπερισπασμούς, ἐναντίον τοῦ Μακρυγιάννη καὶ τῶν ἀστυνομικῶν τμημάτων. Τὰ διαδραματισθέντα στὸ Θησεῖο, ἁρμόδιος νὰ ἀφηγηθεῖ εἶναι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» Γ. Γρίβας, ὁ ὁποῖος γράφει («**Πατρίς**», *Λευκωσίας*, 25.10.1971) καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Τὴν πρωΐαν τῆς 3 Δεκεμβρίου ἐκλήθην εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Ἐπιτελάρχου τοῦ Σ.Δ.Α. Οὗτος, παρισταμένου καὶ τοῦ μετ' ὀλίγον καταφθάσαντος ὑφυπουργοῦ Στρατιωτικῶν Ὑποστρατήγου Λεωνίδα Σπαῆ, ἐζήτησε νὰ τοῦ διαθέσω ἀριθμόν τινα ἀξιωματικῶν τῆς Ὀργανώσεως, διὰ τὴν πλαισίωσιν τῶν ἱδρυομένων ταγμάτων Ἐθνοφρουρᾶς. Ἔδωσα ὀνομαστικὴν κατάστασιν τούτων, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀνέλαβον ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν καὶ ἔδρασαν εἰς τας μονάδας των, τινὲς δὲ κατὰ τὰς συγκρούσεις μὲ τὰς δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ, ἐτραυματίθησαν, ἄλλοι δὲ εὗρον τὸν θάνατον. Εἶτα μετέβην μετὰ τοῦ Ὑφυπουργοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, ὅπου ὁ τελευταῖος μοῦ ἀνεκοίνωσεν ὅτι μοιραίως θὰ συγκρουσθῶμεν μὲ τοὺς Κομμουνιστάς. Ἀκριβῶς, μετ' ὀλίγα λεπτά, ἤμεθα θεαταὶ τοῦ κομμουνιστικοῦ συλλαλητηρίου εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος ἡ δὲ κεφαλὴ τῶν διαδηλωτῶν, μὲ τὰ γνωστὰ συνθήματα Κ.Κ.Ε. κ.λπ., διήρχετο ἐντὸς ὀλίγου κάτωθι τοῦ Ὑπουργείου, εὑρισκομένου τότε εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ Ὑφυπουργὸς μὲ διέταξε νὰ μεταβῶ ἀμέσως εἰς τὸ Θησεῖον, ὅπου ἤρχισαν καὶ οἱ πρῶτοι πυροβολισμοί, διαθέσας μοι καὶ αὐτοκίνητον.*
>
> *»Ὅταν ἀφίχθην παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν ἀραιοὶ πυροβολισμοὶ ἠκούοντο, σφαῖραι δέ, προερχόμεναι ἀπὸ τὸ ὕψωμα Ἀγ. Δημητρίου, ἐσύριζον ἄνωθεν τῶν κεφαλῶν μας. Φαίνεται, ὅτι οἱ Κομμουνισταὶ συνεδύασαν τὸ συλλαλητήριον τῆς πλατείας τοῦ Συν/τος μὲ σύγχρονον προσβολὴν τοῦ Θησείου, πρὸς κατάληψίν του.*
>
> *»Ἡ Ὀργάνωσις "Χ" κατόπιν τῆς μεταφορᾶς μέρους τῶν ἀνδρῶν της εἰς τὰς περιοχάς των, ἐντολῇ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως, δὲν διέθετε εἰς τὸ Θησεῖον δύναμιν πλέον τῶν 80 ἐνόπλων, μὲ δεκάδα ἀξιωματικῶν, ἕτερον μικρὸν τμῆμα ἐκ 30-40 ἀνδρῶν ἦτο ἐγκατεστημένον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὁδοῦ Σόλωνος, πρὸς ἄμυναν.*
>
> *»Ἡ ἐπίθεσις τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τοῦ Θησείου ἐξεδηλώθη ἐξ ὅλων τῶν κατευθύνσεων, ἤτοι Ἀστεροσκοπείου (ἢ καὶ σοβαρωτέρα), Κάτω Πετραλώνων, Καμπᾶ, Ψυρρῆ, Πλάκας. Οὐσιαστικῶς ἤμεθα κυκλωμένοι πανταχόθεν.*
>
> *»Τὴν 3ην Δεκεμβρίου συνεκρατήσαμεν ἁπάσας τὰς λυσσώδεις ἐπιθέσεις τῶν Κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ὅπου συνήφθη ἡ σκληρότερα μάχη, ὑπέστησαν λίαν βαρείας ἀπώλειας. Οὐδὲν σημεῖον τῆς ἀμύνης μας ὑπέκυψεν. Ἡ ἄμυνά μας εἶχε στηριχθῆ εἰς ὡρισμένα ἰσχυρὰ σημεῖα στηρίγματος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν μαχητῶν μας νὰ μὴ ἐπιτρέψουν εἰς τοὺς Κομμουνιστὰς νὰ ἐκπορθήσουν τὸ ὀχυρόν, τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τῆς Ἑλλάδος, διότι, πράγματι, εἰς τὸ Θησεῖον ἐμάχετο ὁλόκληρος ἡ Ἐθνικόφρων Ἑλλάς.*
>
> *»Ὁ ΕΛΑΣ ἐπίεζε πρὸς τὸ Κέντρον τῆς πόλεως, ἡ δὲ τυχὸν κατάληψις ὑπὸ τούτου τοῦ Θησείου, θὰ διηυκόλυνε μεγάλως τὴν προσπάθειάν του αὐτήν, ὁπότε καὶ ἡ θέσις τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως, ἑδρευούσης περὶ τὸν χῶρον τοῦ Συντάγματος, θὰ ἦτο ἄκρως ἐπισφαλής, αἱ δὲ ὀλίγαι σχετικῶς δυνάμεις τοῦ Σκόμπυ, διεσκορπισμέναι εἰς διάφορα μέτωπα τῆς πόλεως, δὲν θὰ ἦταν εἰς θέσιν νὰ τὴν σώσουν, δεδομένου ὅτι καὶ ἡ ἀφιχθεῖσα εἰς Ἑλλάδα Ὀρεινὴ Ταξιαρχία καὶ ὁ Ἱερὸς Λόχος εἶχαν μαντρωθεῖ, πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν κομμουνιστῶν, εἰς τὸ Γουδί!!*
>
> *»Ἡ θέσις ἡμῶν εἰς τὸ Θησεῖον δὲν ἦτο εὐχάριστος, οὔτε ἀπηλλαγμένη σοβαρῶν κινδύνων. Οὐδαμόθεν ἀναμένομεν βοήθειαν, αἱ δὲ ἀπώλειαί μας ἐμείωναν τὴν ἰσχὺν ἀντιστάσεως. Ἐξ ἄλλου, δὲν εἴχομεν εὐχέρειαν μετακινήσεως τμημάτων εἰς ἀπειλούμενα σημεῖα, διό-*

ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΟΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΑΙ ΑΠΟΘΡΑΣΥΝΘΕΝΤΕΣ ΠΡΟΒΑΙΝΟΥΝ ΕΙΣ ΦΡΙΚΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

ΚΑΤΑΚΡΕΟΥΡΓΗΣΙΣ ΧΙΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΓΡΙΩΤΕΡΟΝ ΤΡΟΠΟΝ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ, 27 Σ]βρίου.—

ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ ΧΙΤΗΣ ΘΥΜΑ ΤΗΣ ΜΑΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΔΟΤΩΝ

Ο ΧΙΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΠΑΣ ΕΠΕΣΕΝ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Ὁ ἀτυχὴς Χίτης Κάιος ὅπως εὑρέθη κατακρεουργημένος εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεώς του.

Τὰ μαρτύρια τῶν Χιτῶν Μυτιλήνης, ὅπως δημοσιεύονται στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» τῆς 29ης Σεπτεμβρίου 1947.

τι τὰ κομμουνιστικὰ πυρά, λίαν πυκνά, ἐθέριζον τόσον τὰς ὁδούς, ὅσον καὶ τὴν πλατεῖαν Θησείου. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ κυκλοφορήσῃ χωρὶς κίνδυνον νὰ βληθῇ. Ἅπαντες οἱ κάτοικοι εἶχον ἐγκλεισθῆ εἰς τὰς οἰκίας των, ἀναμένοντες μὲ ἀγωνίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης. Εἴχομεν ἀρκετοὺς νεκροὺς καὶ τραυματίας, ἀλλὰ τὸ ἠθικὸν ἦτο ἄρι-στον. Ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ γείτονός μου Ἀνασ. Μιχαλοπούλου, μα-χόμενος εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν πίπτει, μὲ διαμπερὲς τραῦμα εἰς τὸν λαιμόν, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ, μὲ ὅλον τὸν πόνον του, παραμένει ἀκλόνητος καὶ ἀγωνίζεται. Ὁ σύγγαμβρός μου ἰατρὸς Ἀν. Στεργιάτος τραυμα-τίζεται σοβαρώτατα μὲ τυφλὸν τραῦμα εἰς τὸν θώρακα. Τούτου τὴν οἰκίαν εἶχον ἀνατινάξει οἱ Κομμουνισταί.

»Τὴν νύκτα τῆς 3-4 Δεκεμβρίου νέαι ἐνισχύσεις τοῦ ΕΛΑΣ ἀφι-κνοῦνται εἰς τὸ Θησεῖον καὶ ἡ μάχη ἀρχίζει τὴν ἐπομένην λίαν πρωΐ. Ὑπολογίζεται ὅτι οἱ κομμουνισταὶ εἶχον ἐμπλέξει συνολικῶς εἰς τὸ Θησεῖον περὶ τοὺς 3.000 ἄνδρας. Ἐπὶ πλέον, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μά-χης εἶχον προστρέξει καὶ σημαίνοντα στελέχη τοῦ ΕΛΑΣ, ὁ Στρα-τηγὸς Μάντακας διοικητὴς τοῦ ΕΛΑΣ εἰς Κρήτην καὶ εἶτα διοι-κητὴς τοῦ Α.Σ. Στρατοῦ τοῦ ΕΛΑΣ εἰς Ἀθήνας ὁ στρατηγὸς καὶ πρώην βουλευτὴς Γρηγοριάδης καὶ ἄλλοι.

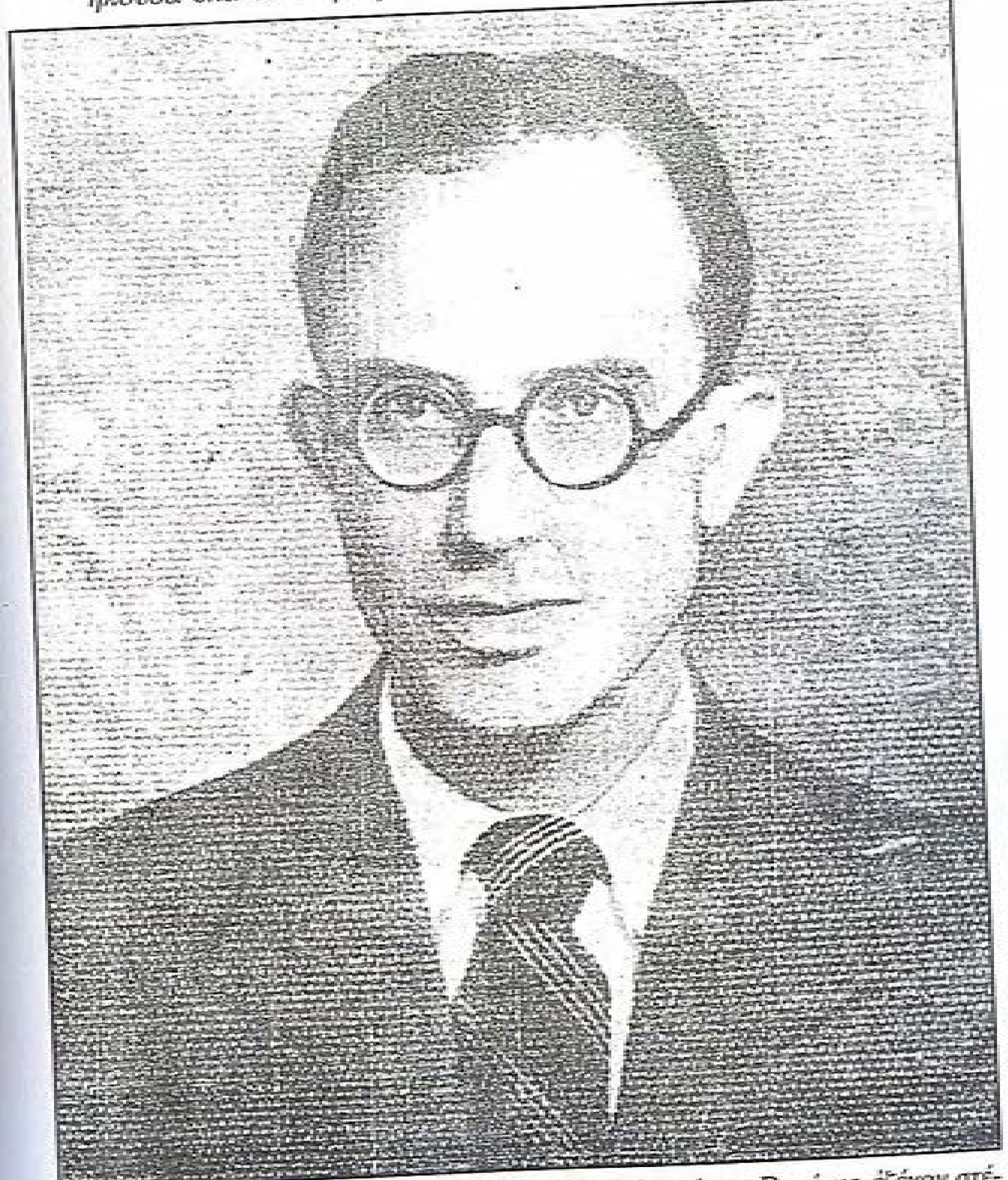
»Διαδοχικὰ κύματα ἐλασιτῶν ἐπιτίθενται ἀπὸ τῆς κατευθύνσεως τοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ τῆς γεφύρας Πουλοπούλου, ἐνῶ ἀπὸ τῆς κατευθύνσεως τῆς Πλάκας καὶ ἐξ ἄλλων κατευθύνσεων πυκνὰ πυρὰ βάλλουν τὴν πλατεῖαν τοῦ Θησείου, ὅπου κόλασις πυρὸς ἀπαγορεύ-ει πᾶσαν κίνησίν μας. Εἰς μίαν στιγμήν, μετακινούμενος μετὰ τοῦ μα-χητοῦ Γ. Γαζουλέα (συγγάμβρου μου, πρό τινος ἀποθανόντος), εἶδον τοῦτον νὰ πίπτῃ ἀπὸ διαμπερὲς τραῦμα εἰς τὸν μηρόν. Τὸ μονα-δικὸν πολυβόλον μας ἐστήθη ἐπὶ ταράτσας, βάλλον πρὸς Ἀστερο-σκοπεῖον. Τοῦτο, λόγῳ τῆς ταχείας καὶ παρατεταμένης βολῆς, ὑπε-ρεθερμάνθη τοσοῦτον, ὥστε ἡ κάννη του κατέστη ὑπέρυθρος καὶ ἡ βολή του διεκόπη. Ὁ μοναδικὸς ὅλμος, τὸν ὁποῖον διεθέταμεν, χει-ριζόμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Κουρουποῦ, διέταξα νὰ στηθῇ διά τι χρονικὸν διάστημα ὕπερθεν τῆς Ἐκκλησίας Ἁγ. Μαρίνης καὶ βάλλῃ ἐναντίον τῶν ἐπιτιθεμένων ἀπὸ Ἀστεροσκοπείου, διὰ νὰ ἀνακου-φίσῃ τὰ ἐκεῖ πιεζόμενα τμήματά μας. Ἡ ὁμὰς Παπαγεωργίου, ἡ ὁποία ἀπὸ Παγκρατίου εἶχε μεταφερθεῖ παρὰ τὴν γέφυραν Πουλο-πούλου, δοκιμάζεται, σκληρῶς, εὑρισκομένη ὑπὸ τὰ διασταυρούμενα πυρὰ ἐκ τῶν κατευθύνσεων Κ. Πετραλώνων, Καμπᾶ καὶ ἀπὸ ἀνα-

τολῶν. Οἱ μαχηταὶ ἁμιλλῶνται εἰς ἀνδρείαν, οἱ ἀξιωματικοὶ ἀεικίνητοι. Δὲν δύναμαι νὰ κάμω διάκρισιν ποῖοι οἱ γενναῖοι μεταξὺ τῶν γενναίων. Διότι ὅλοι ὑπῆρξαν πράγματι γενναῖοι. Ἔπρεπε νὰ τοὺς καμαρώνῃ κανεὶς καὶ νὰ εἶναι ὑπερήφανος δι᾽ αὐτούς. Ὅλη ἡ Ἀθήνα ἠτένιζε πρὸς τὸ Θησεῖον καὶ ἀνέμενε μὲ ἀγωνίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης. Αἱ ἀπώλειαί μας ἦσαν σοβαραί. Περίπου τὸ ἥμισυ τῆς δυνάμεως τῶν ἀνδρῶν μας ἦτο ἐκτὸς μάχης, νεκροὶ ἢ τραυματίαι. Ἀπὸ πρωΐας τῆς 4ης Δεκεμβρίου προβλέπων τὴν σκληρότητα τοῦ διεξαχθησομένου, ἀγῶνος, ἐζήτησα παρὰ τοῦ Σ.Δ.Α. νὰ προωθηθῇ εἰς Θησεῖον τὸ τμῆμα τῆς Ὀργανώσεως τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν Ὁδὸν Σόλωνος. Τοῦτο, πράγματι, κινηθὲν ὑπὸ τοῦ ταγμ. Παντ. Πολύζου, δὲν κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς Θησεῖον, ὡς μοῦ ἀνέφερον, διότι εἶχε βληθῇ. Ἤμεθα πανταχόθεν κυκλωμένοι.

»Ἡ μάχη σκληρὰ διήρκεσε μέχρι τῆς 15ης ὥρας τῆς 4ης Δεκεμβρίου χωρὶς ὁ ΕΛΑΣ νὰ κατορθώσῃ νὰ καταλάβῃ, ἔστω καὶ ἓν σημεῖον τῆς τοποθεσίας μας. Μετ᾽ ὀλίγον ἀφίχθησαν εἰς Θησεῖον δύο τεθωρακισμένα αὐτοκίνητα, εἷς δὲ Βρεττανὸς Λοχαγὸς μὲ ἐκάλεσεν εἰς τὸ Θ΄ ἀστυνομικὸν τμῆμα καὶ μοῦ ἀνεκοίνωσε τὰ κάτωθι: "Διαταγῇ τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ, νὰ σταματήσῃ ἡ μάχη καὶ νὰ μοῦ καταθέσετε τὰ ὅπλα, τὰ ὁποῖα καὶ νὰ μᾶς παραδώσετε". Τοῦ ἀπήντησα, ὅτι πειθαρχῶ εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγοῦ πρέπει ὅμως νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ζωὴ τῶν ἐθνικοφρόνων κατοίκων τῆς συνοικίας ἀπὸ τὰς κομμουνιστικὰς διαιοπραγίας. Ἠννόουν, βεβαίως διὰ τούτου, ὅτι Βρεττανικὰ τμήματα θὰ ἐξησφάλιζον τὴν τάξιν εἰς τὸ Θησεῖον καὶ δὲν θὰ ἐπετρέπετο εἰς τοὺς Κομμουνιστὰς νὰ προβοῦν εἰς σφαγὰς καὶ λεηλασίας. Ὁ Βρεττανὸς ἀξιωματικὸς μοῦ ἔδωκε τοιοαύτην ὑπόσχεσιν, (ἡ ὁποία δυστυχῶς, δέν ἐτηρήθη, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω).

»Ἀφοῦ ἐζήτησε παρ᾽ ἐμοῦ καὶ ἔδωσα ἐντολὴν καταπαύσεως τοῦ πυρός, μὲ προσεκάλεσε νὰ εἰσέλθω μετ᾽ αὐτοῦ ἐντὸς τεθωρακισμένου ὀχήματος καὶ νὰ μεταβῶμεν πρὸς συνάντησιν τῶν ἀρχηγῶν τοῦ ΕΛΑΣ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Ἁγ. Δημητρίου παρὰ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, ἐλπίζων οὗτος, πιθανῶς, ὅτι θὰ ἦτο δυνατὴ μία συνεννόησις μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ ΕΛΑΣ. Μολονότι ἐγνώριζα τὴν κακοπιστίαν τῶν Κομμουνιστῶν, ἀπεδέχθην τὴν πρότασιν τοῦ Βρεττανοῦ λοχαγοῦ, ἂν καὶ ἦταν λίαν παρακεκινδυνευμένη ἡ ἐμφάνισίς μου μεταξὺ τῶν Ἐλασιτῶν. Ἅμα τῇ ἀφίξει μας, πλησίον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, ὁ Λοχαγὸς κατῆλθε τοῦ ὀχήματος, συνέστησε δὲ εἰς ἐμὲ νὰ

μὴ κατέλθω καὶ νὰ μὴ δώσω σημεῖα τῆς ἐκεῖ παρουσίας μου, ἀσφαλῶς ἵνα ἀντιληφθῇ προηγουμένως τὰς προθέσεις τῶν Κομμουνιστῶν. Οὗτος μετέβη καὶ συνωμίλησε μὲ τοὺς ἡγέτας του ΕΛΑΣ, ἡ δὲ συζήτησις ὑπῆρξε λίαν ζωηρὰ ἐκ τῶν ἀκουομένων φωνῶν. Δὲν ἤκουσα ὅλα τὰ διαμειφθέντα, ἀλλὰ ἀντελήφθην, ὅτι οἱ ἡγέται του

Ὁ δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, τὴν 11.9.1946, Ἀντώνιος Βαρύτης, ἐξέχον στέλεχος τῆς «Χ» καὶ Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν Γαργαρέτας.

ΕΛΑΣ ἦσαν ἐξωργισμένοι, λόγῳ τῶν ἀπωλειῶν των, ἀποκρούοντες πᾶσαν συνάντησιν. Ἐπληροφορήθην μετέπειτα, ὅτι εἰς τὸν τόπον τῆς συναντήσεως ἦσαν οἱ στρατηγοί, τοὺς ὁποίους ἐμνημόνευσα προηγουμένως.

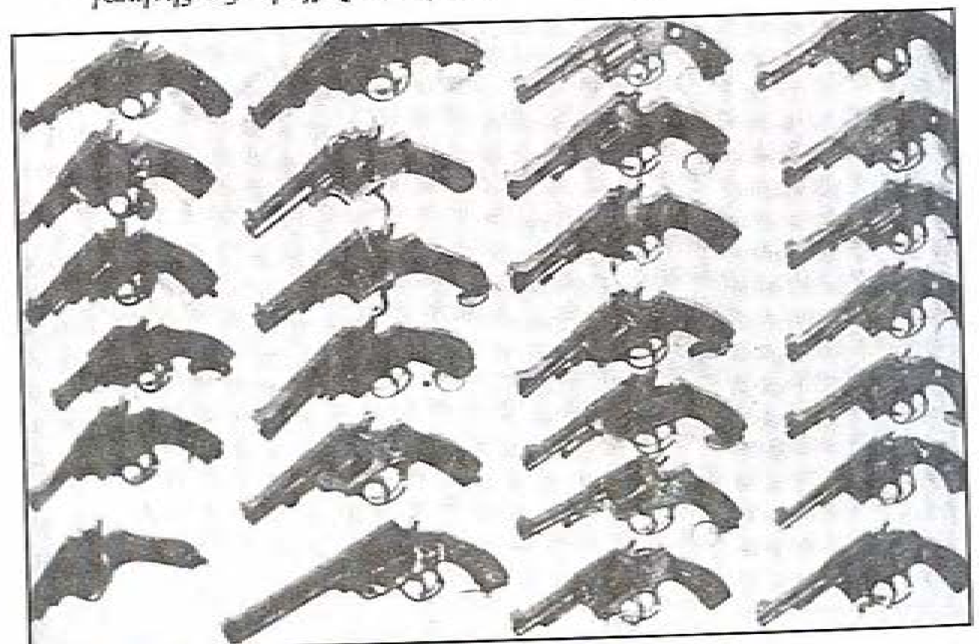
»Ὁ Λοχαγός, ἐπανελθών, μοῦ εἶπε νὰ ἐπανακάμψωμεν εἰς Θησεῖον, τοῦθ' ὅπερ ἐσήμαινε, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ συναντηθῶ μὲ τοὺς ἡγέτας τοῦ ΕΛΑΣ. Ἐπανελθὼν εἰς Θησεῖον, κατὰ τὰ συμφωνηθέντα μὲ τὸν Βρεττανὸν ἀξιωματικόν, διέταξα σύμπτυξιν τῶν τμημάτων μας πρὸς τὸ ἀστυνομικὸν τμῆμα. Δὲν ἐπρόφθασαν καλὰ-καλὰ τὰ τμήματά μας νὰ συμπτυχθοῦν καὶ ὀρδαὶ μαινομένων Ἐλασιτῶν εἰσώρμησαν εἰς τὸ Θησεῖον, προχωροῦντες πρὸς τὸ Θ' ἀστυνομικὸν Τμῆμα, ὅπου ἡμεῖς συνεκεντρώθημεν, προβαίνοντες εἰς συλλήψεις ἀτόμων καὶ λεηλασίας οἰκιῶν. Διεμαρτυρήθην διὰ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν Βρεττανόν, ἀλλὰ ἡ διαμαρτυρία μου ἔμενεν ἀναπάντητος, οὔτε ὅμως καὶ ἦτο δυνατὸν οὗτος νὰ πράξῃ τι, ἐφ' ὅσον τὰ τμήματά μας ὑπείκοντα εἰς τὴν διαβιβασθεῖσαν μοι διαταγὴν τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ, ἀφῆκαν τὰς θέσεις των καὶ συνεπτύχθησαν. Αἱ οἰκίαι μας ἐλεηλατήθησαν. Ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου καὶ τοῦ πενθεροῦ μου δὲν ἄφησαν παρὰ 4 τοίχους. Εἷς ἀλητοκομμουνιστὴς ἐφόρεσε τὴν μεγάλην μου στολήν, περιφερόμενος ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ Θησείου. Ἅπασα ἡ περιουσία ἡμῶν καὶ τὰ τιμαλφῆ τῆς οἰκογενείας μου ἀνηρπάγησαν. Ἐπὶ πλέον, ἐκλάπη καὶ συλλογὴ γραμματοσήμων μου, σημαντικῆς ἀξίας. Ἡ μανία τῶν Κομμουνιστῶν ἐξέσπασε καὶ ἐναντίον κτιρίων. Ἡ κατοικία τῆς κουνιάδας μου ἀνετινάχθη δι' ἐκρηκτικῶν ὑλῶν καὶ κατέρρευσεν εἰς σωροὺς ἐρειπίων. Αἱ οἰκίαι μελῶν μας ἐλεηλατήθησαν καὶ μέλη ἐθνικοφρόνων οἰκογενειῶν συνελήφθησαν, ἀπήχθησαν καί τινα ἐξετελέσθησαν. Ὅταν εἰσήλθομεν εἰς τὸ ἀστυνομικὸν τμῆμα, οἱ Κομμουνισταὶ συνεκεντρώθησαν ἔξωθι αὐτοῦ μὲ διαθέσεις ἐπιθετικάς. Ἠναγκάσθην νὰ ὀργανώσω τὴν ἄμυνάν του, βοηθείᾳ καὶ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ ἀστυφυλάκων, ἀποφασισμένοι, ἐν ἀνάγκῃ, νὰ ἀμυνθῶμεν. Εὐτυχῶς, οἱ Ἐλασῖται ἀντελήφθησαν, ὅτι ἡ ἐκπόρθησις τοῦ ἀστυνομικοῦ τμήματος δὲν ἦτο εὔκολος, διαγνώσαντες τὰς προθέσεις καὶ ἀντιληφθέντες τὰς προετοιμασίας μας δι' ἄμυναν. Ἐπὶ πλέον οὗτοι δὲν εἶχον καὶ ἐπαρκεῖς δυνάμεις, διότι αὐταὶ διεσκορπίσθησαν ἐντὸς τῆς περιοχῆς, προβαίνουσαι εἰς συλλήψεις ἀτόμων καὶ λεηλασίας. Ἐνδιαφερθεὶς πρωτίστως διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀνδρῶν μας, δὲν ἔλαβα μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς οἰκογενείας μου, ἡ ὁποία πρώτη

θὰ ὑφίστατο τὰς κομμουνιστικὰς ἀγριότητας. Εὐτυχῶς, αὐτὴ κατώρθωσε μόνη της νὰ διαφύγῃ τὸν κομμουνιστικὸν κλοιὸν καὶ ἄλλα μὲν μέλη της ἔφθασαν εἰς τὸ ἀστυνομικὸν τμῆμα, ἄλλα δὲ εἰς οἰκίας συγγενικὰς ἢ φιλικάς, ἡ δὲ συγκέντρωσίς της ἐπετεύχθη μετά τινας ἡμέρας εἰς τὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα, ὅπου ἐγκατεστάθησαν ἀρχικῶς τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως.

»Ἐντὸς τοῦ ἀστυνομικοῦ τμήματος ἐμείναμεν μέχρις ἐπελεύσεως τοῦ σκότους, ὁπότε Βρεττανικὰ αὐτοκίνητα μᾶς μετέφερον εἰς Παλαιὰ Ἀνάκτορα καὶ μετὰ παραμονὴν ἐκεῖ ἡμερῶν τινων μετεκομίσθημεν εἰς τὸ παλαιὸν Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν.

»Τὸ τμῆμα τῆς ὁδοῦ Σόλωνος, προσβληθὲν καὶ τοιοῦτο ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν, ἠμύνθη σθεναρῶς καὶ κατώρθωσε νὰ σωθῇ δι' ἡρωικῆς ἐξόδου κατὰ τὴν νύκτα τῆς 4-5 Δεκεμβρίου.

»Τὴν 12ην Δεκεμβρίου, ἅπαντα σχεδὸν τὰ μαχητικὰ μέλη μας, μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν, προσέτρεξαν ἐκ τῶν πρώτων καὶ κατετάγησαν εἰς τὰ σχηματισθέντα τάγματα Ἐθνοφρουρᾶς, διὰ νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς ἀναρχίας καὶ διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τῆς γαλήνης εἰς τὴν χώραν, τὴν ὁποίαν οἱ Κομμουνισταὶ συνέχισαν νὰ

Μερικὰ ἀπὸ τὰ δολοφονικὰ περίστροφα, μὲ τὰ ὁποῖα ἡ ΟΠΛΑ ἔκαμνε τὶς ἐκτελέσεις της καὶ τὰ ὁποῖα ἀνευρέθησαν ἀπὸ τὴ Χωροφυλακὴ μετὰ τὴν ἐξάρθρωση τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ τοῦ Κ.Κ.Ε.

διαταράσσουν καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν».

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς ἀντιστάσεως τῆς «Χ» στὸ Θησεῖο καὶ τὴν Σόλωνος ἦταν πικρός. Φονευθέντες: Κωνσταντῖνος Παπαδόπουλος, Φώτιος Ροϊλός, Ἀθαν. Μιχαλόπουλος, Θεοφάνης Βασσάλος, Νικόλαος Σολδᾶτος, Μιχαὴλ Παραρᾶς, Δημ. Ἀναγνωστόπουλος, Ἀθαν. Παπαϊωάννου, Δημ. Θεοδοσίου, Μιχ. Θεολογίτης, Παῦλος Δέδες, Διονύσης Βαρβίας.

Ἀγνοούμενοι: Ὑπολ/γὸς Δημ. Ἀστέρης, Γεώργιος Παναγιωτίδης, Θεόδωρος Καλλίγερος, Παντελῆς Πλακουντάρης, Κίμων Βασσάλος, Παῦλος Κονδύλης, Ὀδ. Χαμόδρακας, Νικόλαος Οἰκονόμου.

Τραυματίαι: Ὑπολ/γὸς Βασ. Παπαγεωργίου, ὑπολ/γὸς Μιχ. Κουρουπός, ἐφ. ἀνθ/γὸς Γ. Γαζουλέας, Γεώργ. Δεληγιαννίδης, Δημ. Δραμυτινός, Χαρ. Γκόρος, Ἀνδρ. Στασινάκης, Ἰωάν. Λιβάνιος, Κων. Νυσταζόπουλος, Εὐάγ. Χρόνης, Εὐστάθιος Κονδύλης, Χρίστος Πουρνίας, Δημοσθένης Σῖμος, Ἰορδάνης Γιαρίμογλου, Ἀγαμέμνων Θεόδωρου, Κων/νος Πίσχος, Ἀντ. Βαρύτης. Δημ. Μουγιᾶς. Τὸ τμῆμα τῆς ὁδοῦ Σόλωνος εἶχε τὶς ἑξῆς ἀπώλειες: Ἀγνοούμενοι: Ρωμύλος Ρεμπάμπης, Περικλῆς Χαρατσάρης, Σωτήρης Χαρατσάρης, Φωτίου, Κων/νος Παλικάρης, Κων/νος Πιερουτσᾶκος, Ἰωάννης Παπαγεωργόπουλος, Γεώργιος Μητρόπουλος.

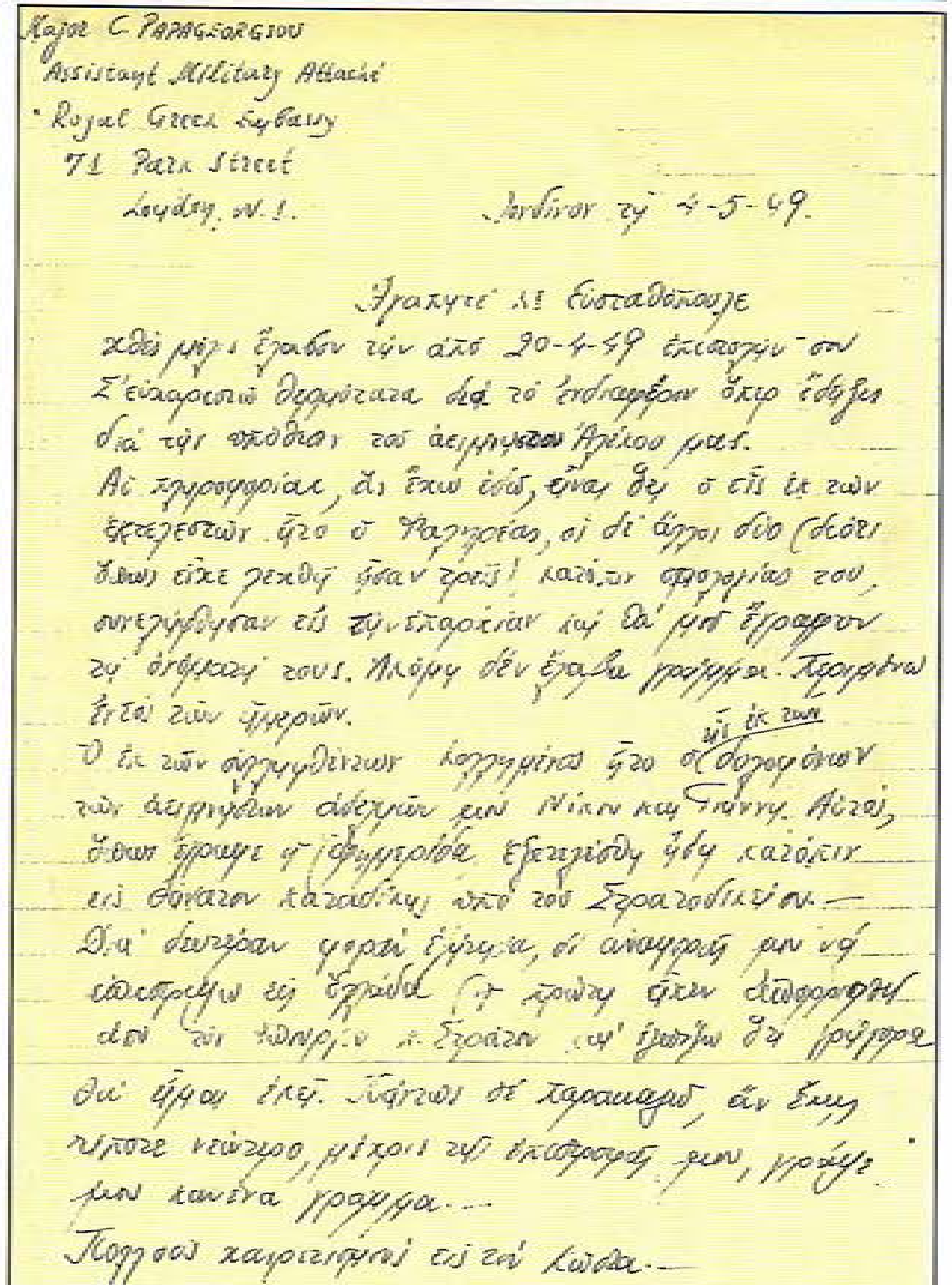
Ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ γενναίους μαχητὲς τῆς «Χ» ἦταν ὁ Γ. Γοζουλέας, σύγγαμβρος τοῦ Γρίβα, ὁ ὁποῖος ἐτραυματίσθη ὑπὸ τὶς συνθῆκες ποὺ περιέγραψεν ὁ Ἀρχηγός. Ὅταν, τὸν Σεπτέμβριον 1971, ἀπεβίωσεν, ὁ στενὸς συνεργάτης τοῦ Γρίβα καὶ στέλεχος τῆς «Χ» Εὐσταθόπουλος εἶπε στὸν ἐπικήδειό του καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ἀκραιφνὴς ἐθνικιστὴς καὶ μὲ ὑπέροχους ὁραματισμοὺς γιὰ μιὰ μεγάλη Ἑλλάδα, ἐπρωτοστάτησες πάντοτε εἰς τὰς ἐπάλξεις τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων τῆς Πατρίδος μας. Ἔλαβες μέρος εἰς τὸ ἀλβανικὸν ἔπος, ὅπου καὶ προήχθης εἰς ἀνθυπολοχαγὸν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ, ἐπολέμησες καὶ κατὰ τὴν Κατοχὴν ἐναντίον τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν κομμουνιστῶν, εἰς δὲ τὰς μάχας τοῦ Θησείου μὲ τὴν θρυλικὴν ὀργάνωσιν "Χ" ἐτραυματίσθης σοβαρῶς».*

Ἀναρίθμητες εἶναι οἱ περιπτώσεις θανάτων, τραυματισμῶν καὶ ἡρωισμῶν ἐκ μέρους Χιτῶν κατὰ τὴν Μάχη τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία στὴν πραγματικότητα ἦτο Μάχη τῆς Ἑλλάδος. Πρῶτος ἔδινε τὸ παράδειγμα ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ὀργανώσεως, ὁ ὁποῖος μέσα σὲ χάλαζα σφαιρῶν, περιήρχετο ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ μετώπου τοῦ Θησείου καὶ ἐμψύχωνε καὶ καθοδηγοῦσε τοὺς μαχητές του. *«Ἐκεῖ τὸ πολυβόλο», «τώρα κτυπῆστε μὲ τὸν ὅλμο», «ἑτοιμάστε τὶς χειροβομβίδες»,* ἀκουόταν νὰ λέγει μέσα στὸν ὀρυμαγδὸ τῶν πυροβολισμῶν καὶ τῶν ἐκρήξεων. Τὸν ἔβλεπαν οἱ ἄνδρες του καὶ ἔπαιρναν θάρρος. Δὲν τοὺς διέφευγε ὅτι ὁ ἑκούσιος ἐγκλωβισμός τους στὸ Θησεῖο, ἦταν ἐγκλωβισμὸς αἵματος καὶ θανάτου. Οἱ κάτοικοι τοῦ Θησείου, ἐθνικόφρονες στὴν πλειοψηφία τους, ἔγκλειστοι στὰ σπίτια τους παρακολουθοῦσαν μὲ ἀγωνία τὴν ἐξέλιξη τῆς μάχης. Ποῦ καὶ ποῦ ἄνοιγε ἕνα παραθυρόφυλλο καὶ ἀκουγόταν: *«Ἀπὸ ἐδῶ, παιδιά», «προσέξτε βάλλουν ἀπὸ τὸ λόφο», «στὴν ταράτσα ἔχουμε ἕνα τραυματία»...* Καὶ οἱ ἔφοδοι, τῶν λυσσασμένων κομμουνιστῶν ἀπεκρούοντο, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλη. Ὁ ἀντιστράτηγος Μιχαὴλ Ξένος, ὁ ὁποῖος εἶχε ὑπηρετήσει μὲ τὸ βαθμὸ τοῦ λοχαγοῦ ὡς βοηθὸς ἐπιτελάρχου τῆς «Χ» καὶ εἶχε πρωταγωνιστήσει στὶς ἐπιχειρήσεις τοῦ Πόρτο Ράφτη γιὰ τὴν παραλαβὴ τοῦ ὁπλισμοῦ, ἐκλήθη τὸ 1985 νὰ καταθέσει ὡς μάρτυς σὲ κυπριακὸ δικαστήριο. Κάποιος ἀριστερὸς συγγραφεὺς εἶχε κατηγορήσει τὸν Γρίβα ὡς... προδότη καὶ ἰδιοτελῆ. Καταθέτων, λοιπόν, ὁ Μ. Ξένος εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Ὁ Γρίβας-Διγενῆς ὑπῆρξε ἕνας μεγάλος ὑπηρέτης τοῦ Ἔθνους. Πάντοτε στὴ ζωή του ἔδινε, χωρὶς νὰ παίρνει τίποτε. Τὸν εἶχα δεῖ μετὰ τὰ Δεκεμβριανὰ μὲ μιὰ φθαρμένη ἐνδυμασία, μὲ ἕνα καπέλο ποὺ ἐγὼ δὲν θὰ μποροῦσα ποτὲ νὰ φορέσω καὶ μὲ παπούτσια τρυπημένα... Τοῦ εἶχαν διαρπάσει τὰ ἔπιπλα καὶ παρέδωσαν στὶς φλόγες τὸ σπίτι του, τὸ βιός του. Ποτὲ ὅμως τὸ θάρρος δὲν τοῦ ἀπέλειψε».*
>
> (ἐφ. «**Ἀλήθεια**» 15.6.1985).

Παρουσιάζει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ἡ περιγραφὴ τῆς μάχης τοῦ Θησείου ἀπὸ τὸν μαχητὴ Βασίλη Κουρουπό, ὅπως δημοσιεύεται στὸ βιβλίο τοῦ Λεωνίδα Φ. Λεωνίδου «**Γ. Γρίβας- Διγενῆς**». Λέει ὁ Κουρουπὸς ὅτι τὸ φυλάκιο στὴν ὁδὸ Ἠλία Πουλοπούλου, τὸ *«φυλάκιο Πέτρου»*, τὸ ὑπερασπίζονταν δυὸ νέοι μαχητές, ὁ 17ετὴς Διονύσιος Βαρβίας καὶ ὁ ἀνθυπασπιστὴς Περακάκης. Ἦταν τόσο πυκνὲς καὶ εὔστοχες οἱ βολές τους ὥστε οἱ κομμουνιστὲς νόμιζαν ὅτι τὸ κτίριο τὸ ὑπερασπιζόταν ἕνας ὁλόκληρος λόχος. Κατὰ τὴ σύμπτυξη, ἀπὸ τὰ καταιγιστικὰ πυρὰ τῶν κομμουνιστῶν, ὁ Γρίβας δίνει διαταγή: *«Δὲ φεύγουμε ἀπὸ ἐδῶ ἂν δὲν παραλάβουμε καὶ τοὺς δύο ἀγωνιστὲς ἀπὸ τὸ φυλάκιο».* Χίτες μετέβησαν γιὰ νὰ ἐνημερώσουν τοὺς δύο μαχητές. Κατὰ τὴν ἔξοδό τους, μιὰ γυναίκα φωνάζει: *«Ἐδῶ, ἔλα ἀπ' ἐδῶ νὰ σὲ κρύψω».* Τὸ νεαρὸ παλληκάρι, μέσα στὴν σύγχυση, πηγαίνει. Καὶ ἡ Ἐλασίτισσα τραβάει τὸ μαχαίρι καὶ τὸν σφάζει! Ὁ Περακάκης, μεγαλύτερος καὶ σχετικῶς ἔμπειρος, δὲν πείθεται ἀπὸ τὴ... φιλόστοργη πρόσκληση καὶ σώζεται.

Major C. Papageorgiou
Assistant Military Attaché
Royal Greek Embassy
71 Park Street
London, W. 1.

Λονδίνον τῇ 4-5-49.

[illegible]

Ὁ μόνος ἐπιζήσας ἀπὸ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας Παπαγεωργίου, ἡ ὁποία ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, Ταγματάρχης Κώστας Παπαγεωργίου, ἀλληλογραφεῖ (στὶς 4.5.1949) μὲ τὴν «Χ» καὶ δίδει πληροφορίες γιὰ τοὺς δολοφόνους τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀλέκου Παπαγεωργίου.

Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΝΟΣ ΑΓΓΛΟΥ

Μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα περιγραφὴ τῶν διαδραματισθέντων στὸ Θησεῖο δίδει ὁ αὐτόπτης μάρτυρας, Ἄγγλος ταγματάρχης Μπάϋφορντ-Τζόουνς στὸ διβλίο τοῦ **«GRIVAS AND THE HISTORY OF EOKA»**, ὁ ὁποῖος γράφει τὰ ἀκόλουθα:

«Τὴν 1η Δεκεμβρίου εἶχα ἐπιστρέψει στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὸν Βορρᾶ, πεπεισμένος ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε., καὶ τὸ ΕΑΜ σχεδίαζαν νὰ καταλάβουν τὴν πόλη, καὶ στὴν συνέχεια τὴν χώρα, χρησιμοποιώντας πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ τὸν δικό τους στρατό, τὸν ΕΛΑΣ.

»Δὲν μὲ ἐξέπληξε συνεπῶς καθόλου ὅταν, στὶς 12.30΄ μ.μ., ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀγγελιαφόρους μου μπῆκε λαχανιασμένος στὴν πρώην χαρτοπαικτικὴ λέσχη ποὺ χρησιμοποιοῦσα σὰν ἀρχηγεῖο, καὶ μοῦ εἶπε ὅτι μία μάχη βρισκόταν σὲ ἐξέλιξη στὸ Θησεῖο, μία ἀθηναϊκὴ συνοικία τῆς ἐργατικῆς τάξης, ποὺ ἔχει πάρει τὸ ὄνομά της ἀπὸ τὸν Δωρικὸ ναὸ τοῦ Θησείου, ποὺ βρισκόταν ἐκεῖ, στὴν σκιὰ τῆς Ἀκρόπολης. Ὅταν μίλησα μὲ τὸν ἀγγελιαφόρο, διαπίστωσα ὅτι μᾶλλον μετέφερε ἕνα μήνυμα παρὰ μοῦ ἔφερνε πληροφορίες ἀπὸ πρῶτο χέρι. Γνώριζα ἀπὸ παλιὰ ὅτι ὁ στρατιώτης αὐτὸς εἶχε μία κοπέλλα στὴν συνοικία τῆς Πλάκας, εὕρισκε δὲ τρόπους νὰ τὴν βλέπει, στὴν ἀρχὴ καὶ στὸ τέλος τῶν ἀποστολῶν του. Τώρα ἤμουν βέβαιος ὅτι τὸν εἶχε στείλει νὰ μὲ ἐνημερώσει γιὰ τὴν μάχη, γιὰ δικούς της λόγους.

»Ἀπὸ τὴν στιγμὴ τῆς "βρεγμένης" ἄφιξῆς μας γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἐφοβοῦντο ἐπίθεση ἀπὸ τὴν Ἀριστερὰ στὴν Δεξιά, εἶχαν σχηματίσει συνδέσμους μὲ ἀξιωματικούς, ἂν ἦταν δυνατόν, ἢ μὲ ἁπλοὺς στρατιῶτες, ἂν δὲν ἦταν. Παρ' ὅτι ὑπῆρχε ἀρκετὴ γνήσια φιλία σ' αὐτὲς τὶς σχέσεις, καὶ πολλὲς ἦταν πλατωνικές, ὑπῆρχε πάντοτε ἡ σκέψη ὅτι οἱ Βρετανοὶ μπορεῖ σύντομα νὰ εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ ἀποδείξουν τὴν φιλία τους, ὅπως ἄλλωστε τὸ ἔκαναν. Πολλὲς οἰκογένειες σώθηκαν ἀπὸ τὴν λιμοκτονία καὶ πολλοὶ δεξιοὶ πολιτικοὶ γλίτωσαν ἀπὸ τὰ νύχια τῆς ΟΠΛΑ, τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος του ΕΛΑΣ, σὰν ἀποτέλεσμα τῆς φιλίας μὲ τὰ βρετανικὰ στρατεύματα.

»Ἔτσι, μίλησα μὲ τὸν στρατιώτη. Γνώριζε πολὺ καλύτερα ἀπὸ ὁποιονδήποτε τί συνέβαινε. Ἡ κοπέλλα του ἦταν μεταξὺ τῶν προπαγανδιστῶν ποὺ εἶχε ἐπιλέξει ὁ Γεώργιος Γρίβας, μὲ τὸν ἴδιο σκοπὸ

ὅπως θὰ ἔκανε σχεδὸν δεκαπέντε χρόνια ἀργότερα στὴν Κύπρο, ἐπιλέγοντας κορίτσια προπαγανδιστὲς γιὰ τὴν ΕΟΚΑ. Ἦταν ἕνα καλὸ κορίτσι -μοῦ εἶπε- καὶ ἔμενε στὸ Θησεῖο, στὸν παραπάνω δρόμο ἀπὸ τὸν ἐπαγγελματία ἀξιωματικό, Συνταγματάρχη Γεώργιο Γρίβα, ποὺ ἀνῆκε στὸν Βασιλικὸ Ἑλληνικὸ Στρατό. Ἀπὸ τὸ καφασωτὸ τῆς σοφίτας τοῦ σπιτιοῦ της εἶχε παρακολουθήσει, ἕνα μικρὸ στρατὸ Κομμουνιστῶν (ἔτσι, χαρακτήρισε τὸν ΕΛΑΣ) νὰ πλησιάζει ἀπειλητικὰ τὸν Γρίβα, ἕνα ἀφοσιωμένο στὸ καθῆκον Ἕλληνα, ἀντιτιθέμενο στὸν Κομμουνισμὸ καὶ πολὺ φιλοβρεταννό. Εἶχε δεῖ τοὺς Κομμουνιστὲς νὰ προωθοῦνται στὴν ὁδὸ Ἡρακλειδῶν καὶ φοβήθηκε ὅτι πολὺ σύντομα ὁ Συνταγματάρχης Γρίβας θὰ συνελαμβάνετο καὶ θὰ ἐδολοφονεῖτο. Ο ΕΛΑΣ προσέφερε ἀμοιβὴ γιὰ τὴν δολοφονία τοῦ Συνταγματάρχη, ὅπως ἔκαμε ἀργότερα καὶ ὁ Στρατάρχης Σὲρ Τζὼν Χάρντινγκ στὴν Κύπρο. Ἀνέφερα τὰ γεγονότα στὸν Συνταγματάρχη Τόνυ Ράουξ, στὸ γειτονικὸ ἀρχηγεῖο τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ, καὶ μὲ ρώτησε ἂν μποροῦσα νὰ κατέβω στὸ Θησεῖο καὶ νὰ δῶ τί ἀκριβῶς συνέβαινε. Κανεὶς μας δὲν εἶχε τότε τὴν παραμικρὴ ἰδέα ὅτι αὐτὸ ποὺ εἶχε συμβεῖ ἦταν ὅτι εἶχε ξεσπάσει ἡ ἐπανάσταση, καὶ ὅτι ὁ Συνταγματάρχης Γρίβας ἦταν στὴν κεφαλή της.

»Δύο, πολεμικοὶ ἀνταποκριτὲς εἶχαν μάθει τί συνέβαινε καὶ μοῦ ζήτησαν νὰ μὲ συνοδεύσουν στὸ Θησεῖο. Ἦταν ὁ κ. Μπόμπυ Μπίτζιο τοῦ Εἰδησεογραφικοῦ Πρακτορείου Ρώυτερς καὶ ὁ κ. Στίβεν Μπάρμπερ τοῦ Βρεταννικοῦ Ἑνωμένου Τύπου. Τοὺς εἶπα ὅτι μποροῦσαν νὰ ἔλθουν "ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην", ἄλλα καὶ οἱ δυὸ ἦταν ἤδη συνηθισμένοι νὰ διακινδυνεύουν. Πρὶν φθάσουμε στὸν Δωρικὸ ναὸ διαπιστώσαμε ὅτι οἱ δρόμοι ἦταν τελείως ἄδειοι. Ὅταν σταματήσαμε τὸ αὐτοκίνητο γιὰ νὰ ρίξουμε μιὰ ματιὰ τριγύρω, στὰ αὐτιά μας ἔφτασαν οἱ ἦχοι μιᾶς σκληρῆς μάχης ποὺ διεξαγόταν ὄχι σὲ μεγάλη ἀπόσταση. Κρύψαμε τὸ αὐτοκίνητο καὶ φθάσαμε σὲ ἕνα σταυροδρόμι. Καθ' ὁδόν, πρόσωπα μᾶς παρακολουθοῦσαν ἀπὸ παράθυρα μὲ σιδεριὲς σὲ ὑπόγεια καὶ σοφίτες. Φωνὲς ἔφθαναν στ' αὐτιά μας. Μᾶς προειδοποιοῦσαν νὰ μὴν προχωρήσουμε γιατὶ θὰ σκοτωνόμασταν, ἀλλὰ νὰ τρέξουμε ἀμέσως καὶ νὰ φέρουμε τὸν Βρεταννικὸ Στρατὸ γιὰ νὰ βάλει τέλος στὴν "βασιλεία τοῦ τρόμου". Τὸ Θησεῖο προφανῶς ἀπὸ καιρὸ ἦταν γνωστὸ ὡς "Περιοχὴ Χ" ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἰδιωτικοῦ στρατοῦ ποὺ εἶχε σχηματίσει ὁ Συνταγματάρχης Γεώργιος Γρίβας μὲ συγκεκριμένο στόχο νὰ πολεμήσει τοὺς Κομμουνι-

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τέσσερα χρόνια ἔκλεισαν. Στὶς 2)9)44 οἱ δολοφόνοι
τοῦ κομμουνισμοῦ ἔπληξαν ἄνανδρα τὸν Νίκο Παπαγεωρ-
γίου. Ὁ θάνατός του ὑπῆρξε ἡ ἀρχὴ ἑνὸς τραγικοῦ κύ-
κλου δολοφονιῶν, ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς συγκλονιστικῆς τραγω-
δίας, τῆς τραγωδίας τῆς οἰκογενείας τῶν Παπαγεωργίου.
Ὁ Νίκος ὑπῆρξε τὸ πρῶτο θῦμα. Ἡ θυσία του καὶ φοβε-
ρὴ σπονδὴ τοῦ αἵματος τῆς οἰκογενείας του κατέστησε
τὸ ὄνομα Παπαγεωργίου θρυλικό, ταυτόσημο μὲ τὴν κα-
θολικὴ ἀντίστασι καὶ τὴν θυσία τοῦ Ἔθνους ἐναντίον τῶν
προδοτῶν.

Ὁ ἡρωϊκὸς Εὔελπις Νικ. Παπαγεωργίου τὰ ἔδωσε ὅλα
στὴν Ἑλλάδα: Νειάτα, ψυχὴ καὶ τέλος τὴν ζωή του. Ἡ
Ἑλλὰς τοῦ χάρισε τὴν ΑΘΑΝΑΣΙΑ.

Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» (6.8.1948) δημοσιεύει, ἐν εἴδει μνημοσύνου, τὴ φωτογραφία τοῦ ἡρωϊκοῦ εὐέλπιδος Νίκου Παπαγεωργίου, τοῦ ψυχωμένου μαχητοῦ τῆς «Χ», ὁ ὁποῖος ἀπεκλήθη «φόβητρο τῶν κομμουνιστῶν». Τὸ πρῶτο αἷμα τῆς οἰκογενείας Παπαγεωργίου, ἐχύθη ἕνα καὶ περισσότερο μῆνα πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος.

στές. Κανεὶς δὲν ἤξερε γιατὶ εἶχε ὀνομάσει, τὸν στρατὸ "Χ", ἀλλὰ τὸ ὄνομα ἦταν τυπικὸ δεῖγμα τῆς φαντασίας του. Τὸ γράμμα "Χ", μὲ μπλὲ μπογιά, ἦταν γραμμένο ἑκατοντάδες φορὲς στοὺς τοίχους ὅλων τῶν κτιρίων, ὅπως ἀργότερα θὰ γραφόταν ἡ "Ἕνωση" σὲ κάθε τοῖχο στὴν Κύπρο κατὰ τὴν διάρκεια τῆς κρίσης. Δὲν χρειάστηκα πολὺ χρόνο γιὰ νὰ καταλάβω ὅτι τὸ "Χ" ὑπεδείκνυε τὸ σημεῖο ὅπου εἶχε ξεσπάσει ἡ χειρότερη ἀπὸ ὅλες τὶς ἑλληνικὲς ἐπαναστάσεις.

»Φθάνοντας στὸ σταυροδρόμι προσεκτικὰ καὶ τοῖχο-τοῖχο, εἶδα ὅτι ἦταν ὑπὸ τὸν ἔλεγχο ἀνδρῶν ποὺ φοροῦσαν ἀπίστευτα παλιὲς καὶ λερωμένες χακὶ στολὲς τοῦ Βασιλικοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ κανένας ἑλληνικὸς σχηματισμὸς δὲν φοροῦσε τὸ ἑλληνικὸ στέμμα μὲ τὸ μπλὲ φόντο ἀλλὰ ὅλα τὰ μέλη τῆς "Χ" τὸ φοροῦσαν. Οἱ ἄνδρες ἦταν ὅλοι ἀξιωματικοί, διαφόρων βαθμίδων μέχρι ἐκείνης τοῦ συνταγματάρχη. Ὅπως καὶ ὁ διοικητής τους, ποὺ τοὺς εἶχε στρατολογήσει στὸν ἰδιωτικὸ στρατό του τὸ 1943 εἶχαν "τιμητικὰ ἀποστρατευθεῖ" ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ στρατὸ μετὰ τὴν ἑλληνικὴ κατάρρευση. Ὁ Γρίβας εἶχε μοιρασθεῖ τὴν ταπείνωση τοῦ Παπάγου, τοῦ Ἀρχιστρατήγου τῶν Ἑλληνικῶν Δυνάμεων, ὅταν γερμανικὲς καὶ βουλγαρικὲς δυνάμεις προσέτρεξαν γιὰ βοήθεια τῶν Ἰταλῶν καὶ νίκησαν τοὺς γενναίους ἄνδρες του. Αὐτὴ ἡ κοινὴ ἐμπειρία ἀποδείχθηκε μεγάλης ἀξίας ἀργότερα, ὅταν ὁ Παπάγος ἔγινε Πρωθυπουργός.

»Ὅταν μπῆκα στὸ Θησεῖο, οἱ Χῖτες πολεμοῦσαν σκληρὰ μὲ τὸν ΕΛΑΣ, ἀλλὰ ὅταν τοὺς ἔκανα σήματα, καὶ οἱ δύο σχηματισμοὶ ἔπαυσαν πῦρ γιὰ νὰ μπορέσω νὰ διασταυρώσω. Οἱ Μπάρμπερ καὶ Μπίτζιο δὲν μὲ συνόδευσαν, ἀλλὰ περίμεναν, πιθανότατα νὰ δοῦν ἂν θὰ περνοῦσα ἀσφαλῶς. Μετά, ὅταν εἶχα φθάσει στὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς ὁδοῦ Δημοφῶντος, ἐπεχείρησαν νὰ μὲ ἀκολουθήσουν. Σχεδὸν ἀμέσως ἄρχισαν πυρά. Ποτὲ δὲν ἔχω δεῖ δύο γενναίους πολεμικοὺς ἀνταποκριτὲς νὰ κινοῦνται μὲ τέτοια ζωηρότητα, εἴτε γιὰ νὰ καλύψουν μία εἴδηση εἴτε ὄχι. Εἴδαμε τότε ὅτι ἄνδρες καὶ ἀπὸ τὶς δύο ὁμάδες πυροβολοῦσαν πίσω ἀπὸ καμινάδες, ἀπὸ παράθυρα καὶ σοφίτες καὶ πίσω ἀπὸ τὰ σκαλιὰ ποὺ ἔφθαναν στὶς ἐξώπορτες τῶν σπιτιῶν.

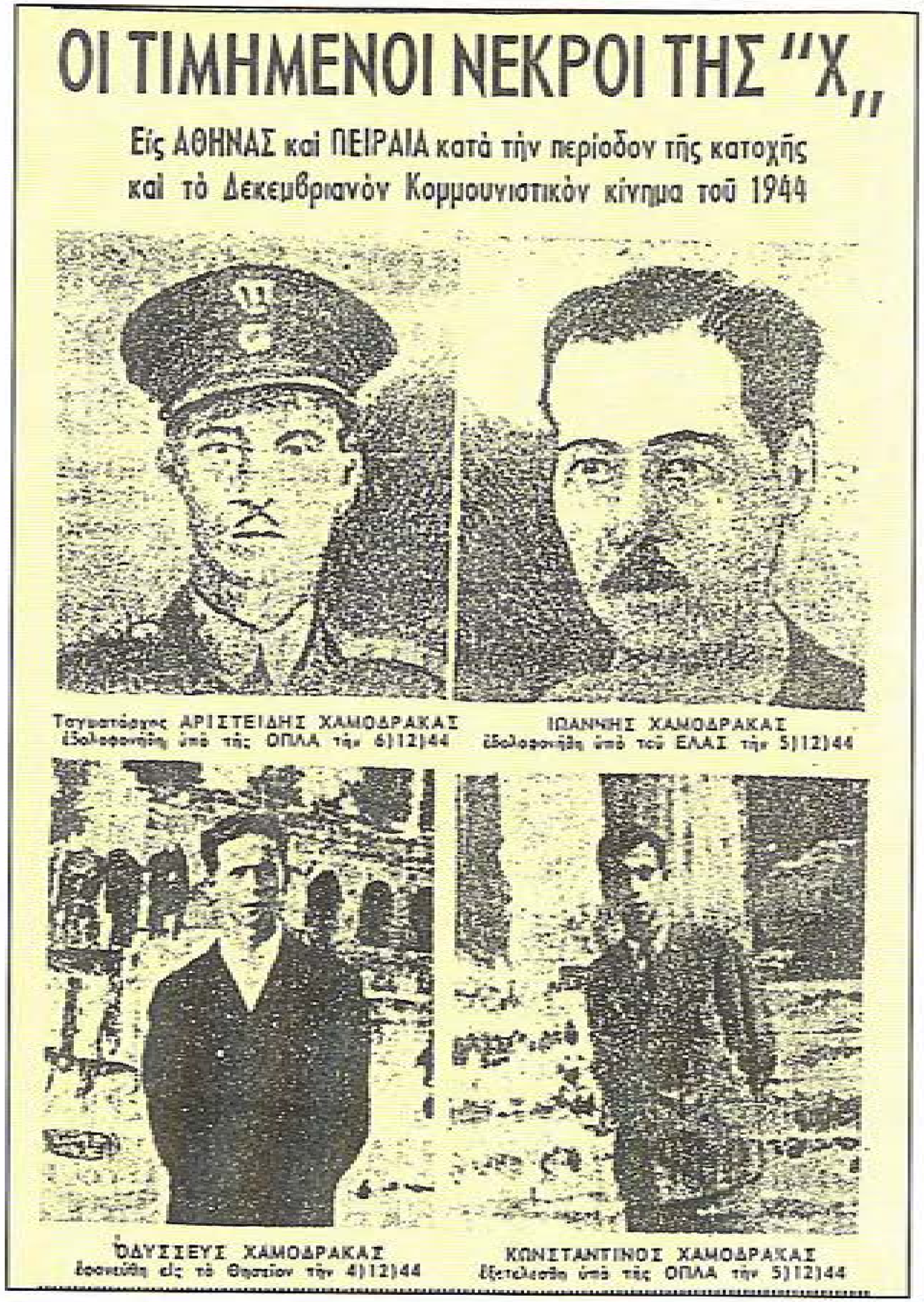
»Ἕνας ἀξιωματικὸς μὲ λερωμένη στολή, ἀπὸ τὴν ὁποία εἶχαν ἀφαιρεθεῖ τὰ διακριτικὰ τοῦ βαθμοῦ του μᾶς ὁδήγησε στὴν πόρτα τοῦ καταστήματος ἑνὸς φαρμακοποιοῦ, ποὺ εἶχε διπλῆ πρόσοψη. Ἐδῶ!, φώναξε γιὰ νὰ ἀκουστεῖ πάνω ἀπὸ τὸν θόρυβο τῶν πυρῶν τῶν

πολυβόλων, "θὰ βρεῖτε τὸν διοικητή μας". Μετὰ φώναξε: "Ὁ στρατηγὸς εἶναι πίσω". Τὰ ρολὰ ἦταν κατεβασμένα στὴν μία πρόσοψη τοῦ καταστήματος, τὸ τζάμι στὴν ἄλλη πρόσοψη ἦταν σπασμένο. Ὁ Συνταγματάρχης Γεώργιος Γρίβας, ἕνας μικρόσωμος, σχεδὸν ἀσήμαντος ἄνδρας μὲ τὴν στολὴ τοῦ συνταγματάρχη, μᾶς χαιρέτισε ὅταν μπήκαμε. Φάνηκε ἰδιαίτερα ἱκανοποιημένος ὅταν τὸν χαιρέτισα! "Ὡραῖα, οἱ Βρεταννοί", εἶπε, χωρὶς ὅμως νὰ χαμογελάσει.

»Ὁ Γρίβας ἦταν σαφῶς πολὺ νευρικὸς ὅταν μπῆκα στὸ κατάστημα τοῦ φαρμακοποιοῦ, τὸ ὁποῖο ἀνῆκε στὸν πεθερό του Παναγιώτη Ντέκα. Μοῦ εἶπε ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. τὸν εἶχε ἐπικηρύξει καὶ ὅτι ὁ στρατιώτης τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ θὰ τὸν ἔπιανε, νεκρὸ ἢ ζωντανό, θὰ γινόταν πλούσιος. Εἶχα ἤδη συλλέξει αὐτὴ τὴν πληροφορία στὸν δρόμο ἀπὸ τὴν διασταύρωση, καὶ ἐξηγοῦσε τὸν ζῆλο μὲ τὸν ὁποῖο ἐκδηλωνόταν ἡ ἐπίθεση. Κατ᾽ ἀρχὴν ἐξεπλάγην ποὺ ὁ Γρίβας ἦταν τόσο μικρόσωμος. Ὅταν μπῆκα ἦταν πίσω ἀπὸ τὸν πάγκο μὲ τὶς ἄτακτα τοποθετημένες ἀσπιρίνες καὶ ἀλοιφές, καὶ νόμισα ὅτι ἦταν καθιστός. Τότε, σὰν νὰ γνώριζε πῶς φαινόταν, ἦλθε μπροστὰ ἀπὸ τὸν πάγκο γιὰ νὰ μὲ συναντήσει. Ἦταν ἀδύνατος, χλωμός, σχεδὸν καταβεβλημένος. Τὸ πρόσωπό του, ἦταν ἀνέκφραστο, τὰ μάτια του ψυχρὰ καὶ εὐφυῆ, καὶ καθὼς συστηθήκαμε καὶ τοῦ ἐξηγοῦσα τὸν λόγο τῆς ἀφίξῆς μου, μὲ ἐξέταζε μὲ διαπεραστικὸ βλέμμα. Ἦταν σὰν νὰ σκεφτόταν ὅτι μπορεῖ νὰ ἤμουν ἕνας δολοφόνος τοῦ ΕΛΑΣ μεταμφιεσμένος σὲ Βρεταννὸ ἀντισυνταγματάρχη καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ προσέχει μήπως τὸν σκοτώσω. Στὸ πέττο τοῦ ἦταν τὸ διακριτικὸ μὲ τὴν βομβίδα τοῦ Βασιλικοῦ Πυροβολικοῦ. Φοροῦσε δύο σειρὲς γαλόνια, δύο ἀπὸ αὐτὰ μὲ ἀστέρες, ποὺ μπορεῖ νὰ σήμαιναν διακρίσεις σὲ ἀποστολές. Δὲν ἔφερε μετάλλια ἀξίας. Ἐκτίμησα ὅτι ἦταν περίπου 45 ἐτῶν.

»Καθήσαμε πάνω σὲ κοῦτες μὲ χημικὰ καί, μὲ τὸν ἦχο τῶν ὅλμων καὶ πυρῶν ἐλαφρῶν ὅπλων στὰ αὐτιά μας, μοῦ εἶπε τί εἶχε συμβεῖ. Ὁ ΕΛΑΣ, εἶπε, τοῦ ἐπετέθη καθὼς ἀναπαύονταν καὶ ἀνασυντάσσονταν. Μιλοῦσε σὰν νὰ βρισκόταν σὲ ἐξέλιξη μία ἐπανάσταση σὲ ὅλη τὴν Ἀθήνα, καὶ τὸν διέψευσα ἐπ᾽ αὐτοῦ. "Σύντομα θὰ βρίσκεται", μοῦ ἀπάντησε στεγνά.

»Ἦταν προφανὲς γιὰ μένα ὅτι ὁ Γρίβας ἦταν ἀβέβαιος σχετικὰ μὲ τὴν ἀξιοπιστία του ὡς διοικητοῦ καὶ ἔκανε μεγάλη προσπάθεια γιὰ νὰ μοῦ δείξει ἔγγραφα. Γενικὰ εἶναι ἀποδεκτὸ τώρα ὅτι ὁ Γρίβας δὲν ἀναγνωρίσθηκε ποτέ, οὔτε βοηθήθηκε, ἀπὸ τοὺς Βρεταννοὺς

Ἡ πινακοθήκη τοῦ μαρτυρίου τῆς «Χ» παρουσιάζει, τήν 22.6.1946, τὰ μέλη τῆς ἐξολοθρευθείσης οἰκογενείας τοῦ Χίτου Ἀρ. Χαμόδρακα.

στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν γερμανικὴ κατοχή. Ἀκόμη καὶ ὁ Συνταγματάρχης Κ.Μ. Γούντχαους, διοικητὴς τῆς Συμμαχικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς στοὺς Ἕλληνες Ἀντάρτες, αὐτὸ πιστεύει. Ἐν τούτοις, ὁ Γρίβας μοῦ ἔδειξε σήματα καὶ ἄλλα ἔγγραφα ποὺ ἔδειχναν ὅτι τὸ ἀντίθετο ἴσχυε. Μοῦ εἶπε ὅτι εἶχε ἔλθει, σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς Συμμάχους μέσῳ τοῦ Βρεταννικοῦ Προξενείου στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 1943 καὶ ὅτι προσέφερε τὶς ὑπηρεσίες του καὶ ἐκεῖνες τῆς «Χ». Μοῦ ἔδειξε ἕνα σῆμα ποὺ εἶχε δεχθεῖ σὲ ἀπάντηση καὶ ποὺ τοῦ προσέφερε ὅπλα καὶ βοήθεια ὑπὸ ὅρους, τοὺς ὁποίους ἔκανε ἀποδεκτούς. Τὸ σῆμα ποὺ περιεῖχε τὴν προσφορὰ ἔφερε τὸν ἀριθμὸ NR 118/13/843. Ὁ ἀποστολέας ὑπέγραφε ὡς λοχαγὸς "Ντόν", τὸ ὄνομα μπορεῖ νὰ ἀκούγεται ψεύτικο γιὰ κάποιον ἀμύητο. Εὐτυχῶς, ἔτυχε νὰ γνωρίζω ὅτι "Ντόν" ἦταν τὸ συντομευμένο ὄνομα τοῦ λοχαγοῦ Ντόναλντ Στότт, ἑνὸς Νεοζηλανδοῦ Ἀξιωματικοῦ ποὺ εἶχε πέσει μὲ ἀλεξίπτωτο στὴν Ἑλλάδα. Ὅπως μὲ ὅλους τοὺς Βρεταννοὺς ἀξιωματικοὺς συνδέσμους ἐκεῖ, ἡ κωδική του ὀνομασία ἦταν ἡ συντόμευση τοῦ ἰδίου τοῦ ὀνόματός του ἢ ἕνα ὄνομα ὑπαινισσόμενο αὐτόν. Κατὰ σύμπτωση, μετὰ τὴν πτώση του μὲ τὸ ἀλεξίπτωτο, καὶ καθὼς διήνυε ἔδαφος κατεχόμενο ἀπὸ τὸν ἐχθρό, συνάντησε, στὸ Γαρδίκι, ἕνα ἄλλο Βρεταννὸ ἀξιωματικὸ σύνδεσμο, ὁ ὁποῖος μέχρι πρὸ τίνος ὑπηρετοῦσε σὲ μονάδα ποὺ διοικοῦσα ἐγώ. Αὐτὸς ὁ ἀξιωματικὸς ἦταν ὁ λοχαγὸς Νὰτ Μπάρκερ, καταδρομεὺς ἐκπαιδευμένος στὴν χρήση ἐκρηκτικῶν. Ὁ Στότт του εἶπε ὅτι ἦταν καθ' ὁδὸν γιὰ νὰ ἐνταχθεῖ στὸν ἰδιωτικὸ στρατὸ ΕΚΚΑ μὲ διοικητὴ τὸν Συνταγματάρχη Ψαρό, πρὸς τὸν ὁποῖο θὰ ἀναλάμβανε καθήκοντα συνδέσμου στὰ βουνὰ τοῦ Παρνασσοῦ. Ὁ Γρίβας μοῦ εἶχε ἐπίσης πεῖ ὅτι ἀρχικά, ὅταν σχημάτισε τὸν στρατό του, τὴν "Χ", ἦλθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν Ψαρρό. Τὸ γεγονὸς προσέδωσε ἀληθοφάνεια στὴν ἱστορία του. Ἂν εἶχε ἐνταχθεῖ στὴν ΕΚΚΑ, δὲ θὰ ἦταν ζωντανὸς τώρα ἀφοῦ ὁ Ψαρρὸς καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοί του σκοτώθηκαν ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ. Ὁ Γρίβας μοῦ εἶπε ἐπίσης ὅτι εἶχε ὑπογράψει τὴν Συμφωνία ΝΑΤΒΑΝΤ τὸ 1943 "μέσῳ τοῦ λοχαγοῦ "Ντόν"". Μὲ αὐτὴν τὴν τολμηρὴ συνθήκη συνενώθηκαν οἱ διάφορες ἀνταρτικὲς ὁμάδες καὶ ἀντίπαλοι μεταξύ τους Ἕλληνες καθόρισαν ζῶνες ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπιρροῶν σὲ μία χώρα ἤδη κατειλημμένη ἀπὸ κοινὸ ἐχθρό.

»Τὰ πυρὰ ἀκούγονταν πιὸ κοντὰ καὶ σφαῖρες ἔκαναν συντρίμμια τὰ τζάμια, τρύπησαν τὰ ρολὰ καὶ καρφώθηκαν στὸν τοῖχο, στὸ

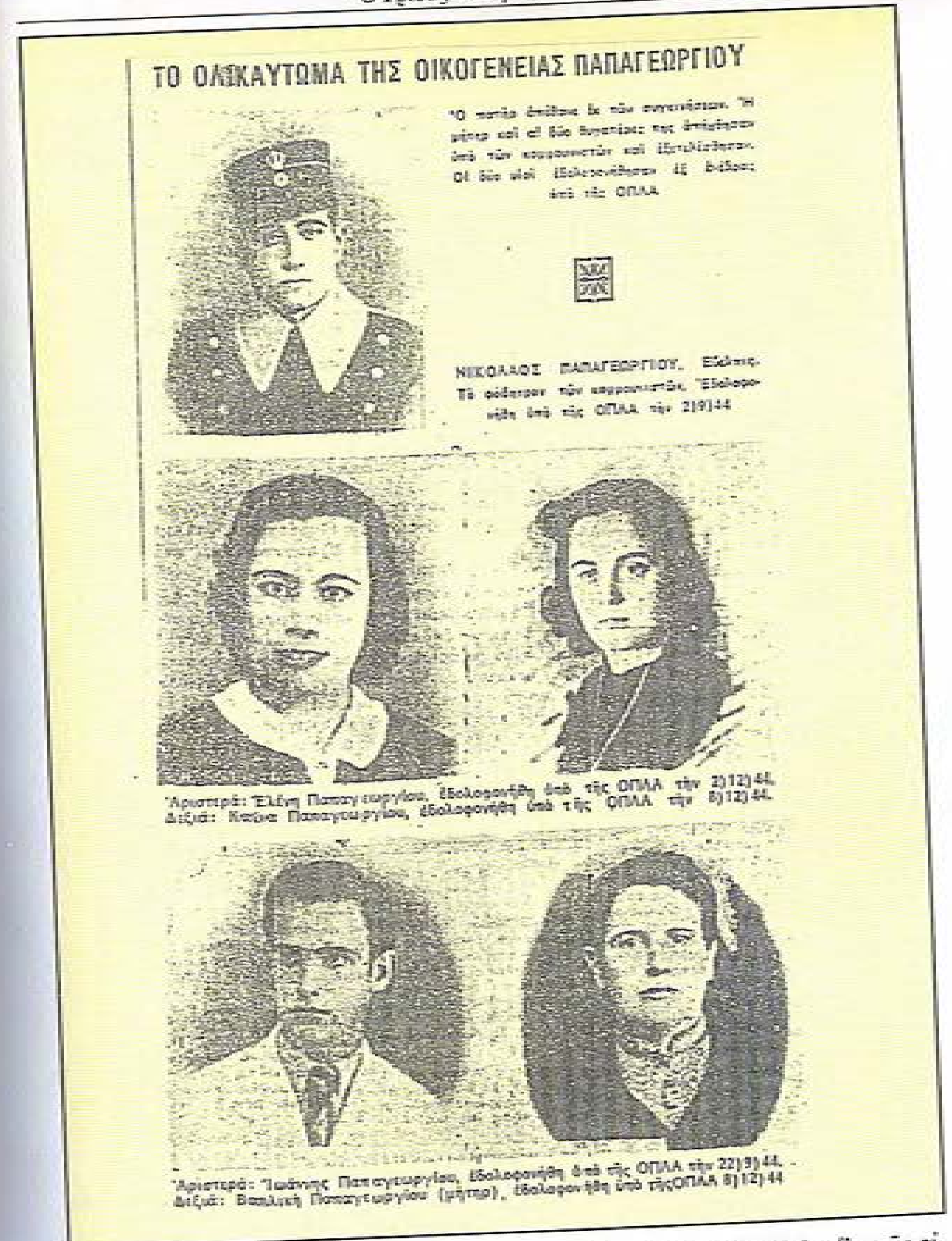
πίσω μέρος τοῦ καταστήματος. Σὲ ἕνα χῶρο ποὺ χρησίμευε σὰν ἰατρεῖο, ἕνας τραυματίας δεχόταν τὶς πρῶτες βοήθειες. Εἶπα ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψω στὸ κεντρικὸ ἀρχηγεῖο γιὰ νὰ ἀναφέρω ἀκριβῶς τί συνέβαινε. Ὁ Γρίβας συμφώνησε πρόθυμα. Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία ὅτι εἶχε ἀρχίσει νὰ ἀμφιβάλλει ἂν θὰ ἔβγαινε ποτὲ ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μαγαζὶ ζωντανός. Στρατιῶτες τοῦ ΕΛΑΣ ὑπῆρχαν ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρές.

»Ἀφοῦ ἔδωσα ἀναφορὰ γιὰ τὴν κατάσταση, τὰ βρετανικὰ στρατεύματα δὲν ἄργησαν νὰ σταλοῦν κάτω στὸ Θησεῖο. Μέσα σὲ μία ὥρα, ὁ Συνταγματάρχης Γρίβας μποροῦσε καὶ πάλι νὰ ἀναπνεύσει. Οἱ Κομμουνιστὲς ἀπεχώρησαν, ἀφήνοντας σὲ αὐτὸν τὸν ἔλεγχο τοῦ προαστίου.

»Γιὰ νὰ βεβαιωθῶ ὅτι ὅλα ἦταν ἥσυχα, καὶ γιὰ νὰ μιλήσω στὸν Γρίβα, ἐπέστρεψα μόνος στὸ φαρμακεῖο. Μᾶς εἶχε πεῖ ὅτι εἶχε γεννηθεῖ στὸ Τρίκωμο, κοντὰ στὴν Ἀμμόχωστο, στὴν Κύπρο, ὅπου βρισκόταν μερικοὺς μόλις μῆνες προηγουμένως. Ἤμουν μέγας θαυμαστὴς τοῦ νησιοῦ τῆς Ἀφροδίτης καὶ μποροῦσα νὰ μιλῶ ὧρες γι' αὐτό. Ἀνάλογο ἐνθουσιασμὸ ἔδειξε καὶ ὁ Γρίβας.

»Καθὼς πλησίαζα, δὲν ἀκούγονταν πυρά. Οἱ κάτοικοι δὲν τὸ διακινδύνευαν ὅμως καὶ ἔμεναν μέσα στὰ σπίτια τους. Ὁ Γρίβας μὲ βεβαίωσε ὅτι ὅλα ἦταν ἤρεμα. Ἀποκαλοῦσε τὸν ΕΛΑΣ "Κομμουνιστές", σὰν νὰ τοὺς ἔβριζε, ἀρνήθηκε ὅμως ὅτι ἦταν Φασίστας, ὅπως τὸν ἔλεγαν ὅλοι οἱ ἀριστεροί. Ἦταν ἀλήθεια ὅτι εἶχε ὑποστηρίξει τὸν Μεταξᾶ, ἀλλὰ ὅλα τὰ κακὰ ποὺ εἶχε κάνει αὐτὸς ὁ Ἕλληνας δικτάτωρ εἶχαν ἐξουδετερωθεῖ ἀπὸ τὴν γενναία στάση του ἔναντι τῶν Ἰταλῶν. Ὁ Γρίβας μοῦ εἶπε ὅτι δὲν εἶχε ὁ ἴδιος πολιτικοὺς στόχους, ἂν καὶ ἦταν "ἐξαιρετικὰ φιλοβασιλικός" καὶ ἤθελε νὰ δεῖ τὸν Βασιλέα Γεώργιο νὰ ἐπιστρέφει στὸν θρόνο. Ἀρνήθηκε ὅτι δὲν εἶχε προβάλει ἀντίσταση στοὺς Γερμανούς, ὅπως τὸν κατηγοροῦσαν οἱ ἀντίπαλοί του, καὶ εἶπε ὅτι καὶ ὁ ἴδιος εἶχε ἀνέβει στὰ βουνά, ἂν καὶ δὲν ἔμεινε πολύ.

»Ὁ στρατός του, ἡ «Χ», γεννήθηκε τὸν Μάρτιο τοῦ 1943 σὰν ἀποτέλεσμα μυστικῶν συναντήσεων ὑπὸ γερμανικὴ κατοχή. Οἱ συναντήσεις γίνονταν ἀρχικὰ σὲ ταβέρνες στὴν Παλιὰ Ἀθήνα καὶ στὴν συνέχεια σὲ διάφορα διαμερίσματα. Δὲν μποροῦσε νὰ μοῦ πεῖ πόσους ἀκριβῶς ἄνδρες εἶχε, ἀλλὰ ὑπολόγισα ὅτι θὰ ἦταν μεταξὺ 5.000 καὶ 7.000 σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς νοτίου Ἑλλάδος. Εἶπε ὅτι θὰ ἤθελε νὰ πολεμήσει τοὺς Γερμανοὺς περισσότερο, ἀλλὰ ὁ ΕΛΑΣ δὲν τοῦ τὸ ἐπέτρεψε. Ἰσχυρίσθηκε ὅτι οἱ Κομμουνιστὲς εἶχαν κάνει περισσότερο

Πινακοθήκη θανάτου καὶ θυσίας. Τὰ δολοφονηθέντα ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ μέλη τῆς οἰκογενείας Παπαγεωργίου. Ἀπουσιάζει ὁ Ἀλέκος Παπαγεωργίου, ὁ ὁποῖος, θὰ δολοφονηθεῖ ἐπίσης ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ στὶς 12.12.1946. Ἡ ἀνωτέρω σύνθεση ἐλήφθη ἀπὸ τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» (3.6.1946).

κακὸ παρὰ καλό, ἐξωθώντας τὸν ΕΛΑΣ σὲ κάθε εἴδους καταχρήσεις. Αὐτὸ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα οἱ Γερμανοὶ νὰ ἐκδικηθοῦν μὲ θύματα ἀθώους Ἕλληνες. Οἱ Κομμουνιστὲς δὲν εἶχαν ἐνδιαφερθεῖ ποτὲ γιὰ νὰ πολεμήσουν τοὺς Γερμανούς, ἀλλὰ μόνο γιὰ νὰ πολεμήσουν τὴν ἑλληνικὴ Δεξιὰ -τὸν ΕΔΕΣ καὶ τὴν «Χ»- καὶ γιὰ νὰ ἐνισχύσουν τὰ ὁπλοστάσιά τους μὲ ἐπιδρομὲς σὲ γερμανικὲς ἀποθῆκες πυρομαχικῶν, ὥστε νὰ γίνουν ἀρκετὰ ἰσχυροὶ γιὰ νὰ ἐπιχειρήσουν ἕνα ἐπιτυχημένο πραξικόπημα μετὰ τὴν ἀποχώρηση τῶν Γερμανῶν ἀπὸ τὴν χώρα. Ο ΕΛΑΣ εἶχε συλλάβει ὁμήρους ἀπὸ τὴν «Χ» καὶ ἡ «Χ» ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ. Ὁ ὅρος "αἰχμάλωτος πολέμου" δὲν ὑπῆρχε στὸ λεξιλόγιο τοῦ Γρίβα. Ὑπέθεσα ὅτι καὶ οἱ δύο πλευρὲς εἶχαν ἐκτελέσει ὁμήρους.

»Ὁ Γρίβας προσπαθοῦσε πολὺ νὰ μοῦ ἐξηγήσει ὅτι δὲν ἠλέγχετο ἀπὸ κανένα. Μάλιστα, ἡ Ἄκρα Δεξιά, ἀπὸ τὴν ὁποία κάποιοι ἔλεγαν ὅτι ἐχρηματοδοτεῖτο, ἀργότερα τὸν ἀπεκήρυξε. Παραδέχτηκε ὅτι ἦταν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν ἡγέτη τῶν δεξιῶν ἀνταρτῶν Στρατηγὸ Ζέρβα. Εἶπε ὅτι μέσῳ αὐτοῦ συμφώνησε νὰ βοηθήσει τὶς Συμμαχικὲς δυνάμεις εἰσβολῆς ἀποτρέποντας δολιοφθορὲς ἀπὸ τὸν ἐχθρό· ἐπιτιθέμενος στὸν ὑποχωροῦντα ἐχθρὸ καὶ προστατεύοντας τὴν Ἀθήνα μόλις ἐκκενωνόταν ἡ πόλη καὶ μέχρι νὰ φθάσουν οἱ Συμμαχικὲς δυνάμεις καὶ θέτοντας ὅλες τὶς δυνάμεις του στὴν διάθεση τῶν Συμμάχων μέχρι τὴν ἄφιξή τους στὴν Ἑλλάδα. Εἶχε ἐπίσης συμφωνήσει νὰ στήσει μία ὑπηρεσία πληροφοριῶν καὶ νὰ ἀναγνωρίσει τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο ὡς ἐπικεφαλῆς τοῦ ἀγῶνα, καὶ τὸν ἐπικεφαλῆς του Στρατηγὸ ὡς διοικητή του. Ὁ Γρίβας εἶπε ὅτι δὲν εἶχε μάθει τίποτε ἀπὸ τοὺς Βρετανοὺς μέχρι τὴν σύνταξη τῆς Χάρτας τοῦ Λιβάνου, στὶς 20 Μαΐου 1944. Αὐτὸ τὸ ντοκουμέντο προῆλθε ἀπὸ τὴν διάσκεψη τοῦ Λιβάνου, ὅπου εἶπε ὅτι ἀντιπροσωπεύθηκε ἀπὸ τὸν Στρατηγὸ Βεντήρη. Ὁ Γρίβας μοῦ ἔδειξε ἐπίσης ἀλληλογραφία του, μὲ ἡμερομηνία 18 Αὐγούστου 1944 μὲ τὸν Παπανδρέου, τὸν πρῶτο Πρωθυπουργὸ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν Ἀπελευθέρωση. Ὁ Συνταγματάρχης εἶπε ὅτι τελικὰ ὑπήχθη στὶς ἄμεσες διαταγὲς τοῦ Στρατηγοῦ Σπηλιωτόπουλου, διορισμένου ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ Κυβέρνηση Ἐθνικῆς Ἑνότητος στὴν θέση τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἀττικῆς.

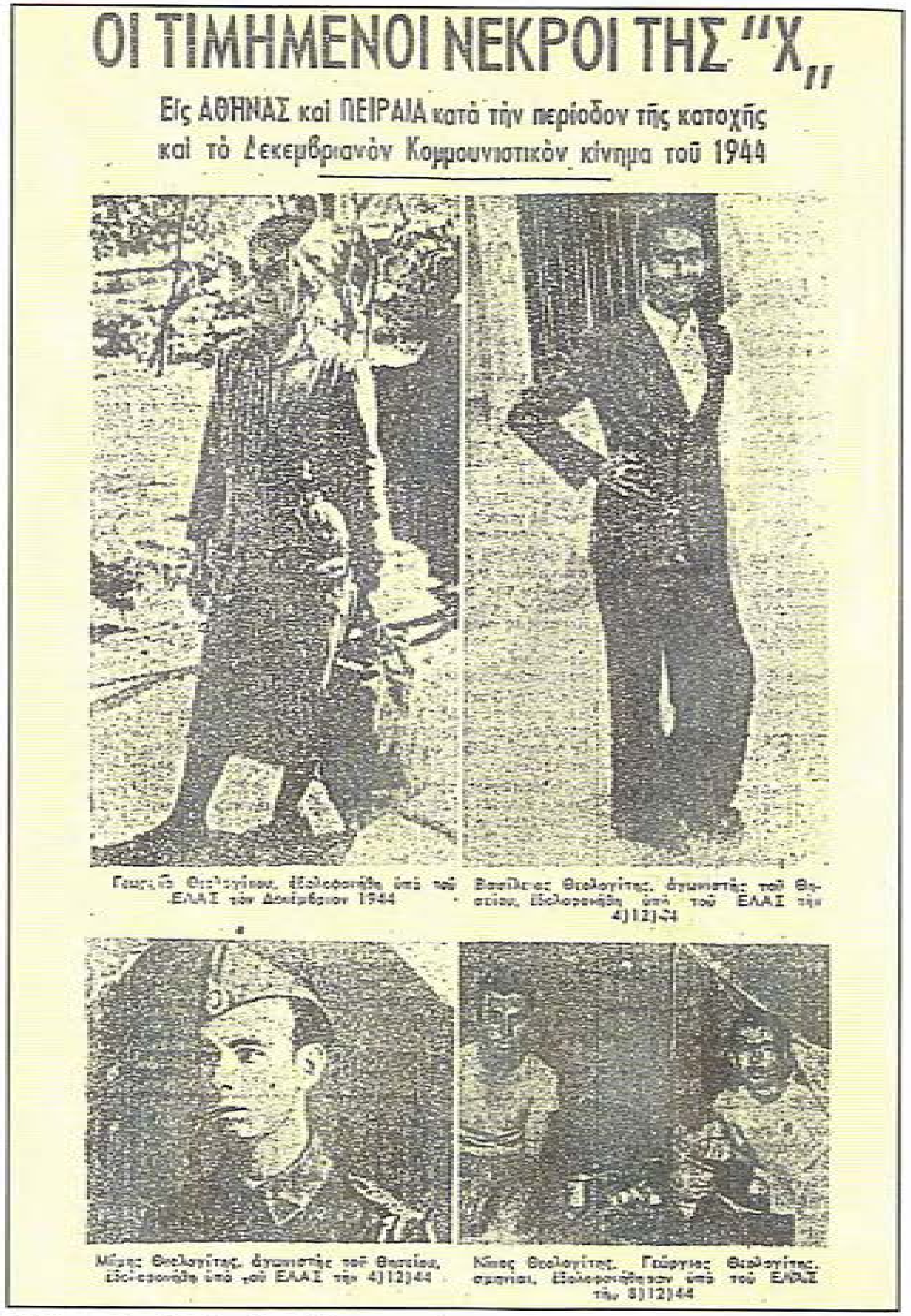
»Ὅταν πίεσα τὸν Γρίβα νὰ μοῦ πεῖ γιὰ τὶς στρατιωτικὲς συγκρούσεις ποὺ εἶχε, μοῦ εἶπε ἐντίμως ὅτι εἶχε διεξαγάγει μάχες μόνο μὲ τὸν ΕΛΑΣ. Αὐτὸς καὶ ὁ κομμουνιστικὸς στρατὸς εἶχαν πολεμήσει σὲ μία μάχη ποὺ διήρκεσε πέντε ὧρες, στὶς 23 Σεπτεμβρίου 1944. Ὑπῆρξε καὶ μία ἄλλη, ποὺ διήρκεσε 23 ὧρες, στὶς 8 καὶ 9 Ὀκτωβρίου. Ἡ τελευταία ἐμπλοκή, πρὶν ἀπὸ ἐκείνη τὴν ὁποία εἶχα διακόψει,

ἦταν στὶς 23 Ὀκτωβρίου. Ἀργὰ τὴν νύκτα, καθὼς μιλούσαμε, ἡ ἡσυχία διεκόπη καὶ πάλι ἀπὸ πυρὰ πυροβόλων. Ο ΕΛΑΣ εἶχε ἐπιστρέψει γιὰ νὰ ἐπιχειρήσει μία ἀκόμη φορὰ νὰ σκοτώσει ἢ νὰ συλλάβει τὸν Γρίβα.

»Τὴν ἐπομένη μοῦ ἐζητήθη νὰ συναντήσω τὸν πρόεδρο μιᾶς ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε., περιέργως στὴν περιοχὴ τοῦ Κολωνακίου, κοντὰ στὰ Ἀνάκτορα, περιοχὴ ἀνάλογη τοῦ Μαίηφαιαρ. Τὸ ὅτι ἐγνώριζε τὸ ὄνομα, τὸν βαθμό μου καὶ τὸν διορισμό μου μὲ προβλημάτισαν· τὸ ὅτι γνώριζε ποῦ ἔμενα μὲ γέμισε μὲ ὑποψίες. "Ἀκούω ὅτι συναντήσατε τὸν Συνταγματάρχη Γρίβα πρὸ ἡμερῶν", εἶπε, μετὰ ἀπὸ μακρὰ εἰσαγωγή. "Ναί, δύο φορές". Κατάλαβα ἀπὸ ἔνστικτο ὅτι εἴχαμε φθάσει στὸ ἀντικείμενο τῆς συνάντησής μας. "Γνωρίζετε ὅτι εἶναι Φασίστας". "Τὸ εἶχα ἀκούσει. Ἀλλὰ εὔκολα δυσφημεῖται κανείς. Στὴν Ἀθήνα εἶσαι εἴτε Φασίστας εἴτε Κομμουνιστής". "Ἐμεῖς πολεμήσαμε τοὺς Γερμανούς", εἶπε ὁ ἄνδρας ἀπολογητικά. "Ὁ Γρίβας δὲν πολέμησε. Δὲν εἶναι ὁ τύπος τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὸν ὁποῖο πολέμησαν οἱ Βρετανοί. Οἱ ἄνδρες του εἶναι κτήνη. Εἶχαν δολοφονήσει δημοκράτες τῆς Ἀριστερᾶς. Ὁ Γρίβας εἶναι ἐπικίνδυνος". "Κατὰ ποῖο τρόπο;". "Γιὰ τὸν σκοπὸ τῶν Συμμάχων. Εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Μεταξᾶ, ἄνθρωπος τοῦ βασιλιᾶ". "Γι' αὐτὸ μὲ καλέσατε ἐδῶ;". "Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, ναί. Σᾶς εἶδαν νὰ ἐπισκέπτεστε τὸν Γρίβα, εἶναι γνωστὸ ὅτι τὸν βοηθήσατε. Ἂν δὲν εἴσασταν ἐσεῖς, θὰ τὸν εἴχαμε πιάσει. Δὲν θέλουμε ἐσεῖς νὰ κινδυνεύσετε. Παρακαλῶ, ἀφῆστε τὸν Γρίβα σὲ ἐμᾶς".

»Ἐξήγησα λεπτομερῶς ὅτι ὁ Γρίβας μοῦ εἶχε δείξει ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἀπέδειξαν ὅτι εἶχε συμφωνήσει νὰ συνεργασθεῖ μὲ τοὺς Βρετανοὺς γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν Ἀθηνῶν. "Θὰ τὸ κάνετε;", ρώτησα. "Ὑπάρχουν φῆμες γιὰ ἐπανάσταση, οἱ πρῶτοι πυροβολισμοὶ ἔχουν ἤδη πέσει". "Ναί", εἶπε ἄγρια ὁ ἄνδρας. "Ἀπὸ τὸν Γρίβα καὶ τοὺς ὁμοιούς του. Ἀλλὰ παρακαλῶ, πεῖτε στὸν Σκόμπυ καὶ στὸν Λῆπερ ὅτι ἂν ἀποκηρύξουν ἄντρες ὅπως ὁ Γρίβας, ἡ «Χ», τὰ Τάγματα Ἀσφαλείας καὶ ἡ Ἱερὰ Ταξιαρχία, εἶναι λιγότερο πιθανὸ ὅτι θὰ ὑπάρξουν προβλήματα"».

Ἀγωνιστὲς τῆς «Χ» ἐμάχοντο μὲ εὐψυχία ὅπου ἐκαλοῦντο. Ἔσπευδαν ὅπου τοὺς καλοῦσε ἡ ἀνάγκη τῆς ἄμυνας. Καὶ ἀπέδωσαν, ὅπου ἐτάχθησαν, ἄριστα ἀποτελέσματα. Αὐτὴ ἡ προσφορά τους ἐγίνετο μέσα σὲ χαλασμὸ σφαιρῶν καὶ βλημάτων. Οἱ Ἐλασίτες προωθοῦντο παντοῦ, ἐφόνευαν καὶ ἀνετίνασσαν κτίρια, προέβαιναν σὲ συλλήψεις καὶ ἀπαγωγές. Ἡ Ἀθήνα δὲν

ΟΙ ΤΙΜΗΜΕΝΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΗΣ "Χ"

Εἰς ΑΘΗΝΑΣ καὶ ΠΕΙΡΑΙΑ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς καὶ τὸ Δεκεμβριανὸν Κομμουνιστικὸν κίνημα τοῦ 1944

Γεωργία Θεολογίτου, ἐξολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὸν Δεκέμβριον 1944

Βασίλειος Θεολογίτης, ἀγωνιστὴς τοῦ Θησείου, ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 4|12|44

Μῆτρος Θεολογίτης, ἀγωνιστὴς τοῦ Θησείου, ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 4|12|44

Νῖκος Θεολογίτης, Γεώργιος Θεολογίτης, σημαῖαι, ἐδολοφονήθησαν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 8|12|44

Ἡ οἰκογένεια Θεολογίτη, ἀνήκουσα στὴν «Χ». Ἀντιμετώπισε τὸ φονικὸ μένος τοῦ ΕΛΑΣ. Τὴν παρουσιάζει ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 17.6.1946.

ἐπολιορκεῖτο καὶ δὲν ἐβάλλετο ἁπλῶς. Ἔπεφτε! Καὶ μέσα σ' αὐτὲς τὶς κρίσιμες περιστάσεις οἱ Χῖτες ἐμάχοντο μὲ γενναιότητα. Ἀνεφέρθη στὰ προηγούμενα πῶς ὁ Κατσώτας ζήτησε ἀπὸ τὸν Ὅμηρο Παπαδόπουλο (τραυματισμένον καὶ κρατούμενον) νὰ στείλει ἐπειγόντως δύναμη Χιτῶν γιὰ τὴν προστασία τοῦ Φρουραρχείου ἀπὸ τὴ βέβαιη ἐπίθεση τοῦ ΕΛΑΣ. Τὴ συνέχεια μᾶς τὴν διασώζει ὁ τόμος «*Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ μετὰ ταύτην γεγονότα*», τῆς Ἱστορίας Στρατοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπεσύρθη καὶ ἐπολτοποιήθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες τῆς παρακμῆς. Λοιπόν, στὶς σελίδες 28 καὶ 29 τοῦ ἀτόμου, ἀναγράφονται καὶ τὰ ἑξῆς:

«Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐλασιτῶν κατὰ τοῦ Β' Α-
στυνομικοῦ Τμήματος ἕτεραι δυνάμεις τούτων ἐπετίθεντο κατὰ τοῦ
ἐπὶ τῆς γωνίας τῶν ὁδῶν Θαλοῦ καὶ Πιττακοῦ κτιρίου τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ Φρουραρχείου (νῦν ΑΣΔΕΝ) εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον συγκεντρωθῆ
ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος περὶ τοὺς 200
Ἀξιωματικοὶ σχεδὸν ἄοπλοι. Ἡ προστασία τοῦ κτιρίου τοῦ Φρου-
ραρχείου εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς ὁμάδα 7 μαχητῶν τῶν Ὀργανώσεων Ε-
ΔΕΣ καὶ Χ ὑπὸ Ἀξιωματικὸν διὰ τῆς καταλήψεως ἀφ' ἑσπέρας τῆς
5ης Δεκεμβρίου τῆς στέγης (ταράτσας) τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Θαλοῦ 5 καὶ
λεωφόρου Ἀμαλίας Πολυκατοικίας Σαρηγιάννη, ἥτις ἐκάλυπτε τὸ
Φρουραρχεῖον, χωρὶς νὰ γίνωσιν οὗτοι ἀντιληπτοὶ ὑπὸ τῶν ἐλασιτῶν
καὶ μεταφορᾶς εἰς αὐτὴν ὁπλισμοῦ ἀποτελουμένου ἐκ 4 πολυβόλων,
3 ὁπλοπολυβόλων, αὐτομάτων καὶ ἀριθμοῦ χειροβομβίδων. Ἡ κατά-
ληψις καὶ ἡ κατοχὴ τοῦ Φρουραρχείου θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς ἐλασί-
τας νὰ κινηθῶσιν ἀνενόχλητοι διὰ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων καὶ τῆς λε-
ωφόρου Ἀμαλίας πρὸς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος καὶ τὰ Ξενοδο-
χεῖα Βασιλεὺς Γεώργιος καὶ Μεγάλης Βρετανίας, ἔνθα ἦσαν ἐγκα-
τεστημένα τὸ Βρετανικὸν Στρατηγεῖον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις.

»Αἱ προπαρασκευαὶ τῶν ἐλασιτῶν διὰ τὴν προσβολὴν τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ Φρουραρχείου ἤρξαντο ἀπὸ τῶν πρώτων μεταμεσονυχτίων
ὡρῶν τῆς 5ης Δεκεμβρίου. Ἰσχυρὰ δύναμις τούτων, κινηθεῖσα ἐκ
τῆς περιοχῆς τῶν στηλῶν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ἤχθη καὶ παρετάχθη
κατὰ ἐξάδας εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἔναντι τῆς ὁδοῦ Θαλοῦ τμήματος τῆς
λεωφόρου Ἀμαλίας, βέβαιοι ὅτι οὐδεμίαν οὐσιαστικὴν ἀντίδρασιν
θὰ ἀντιμετώπιζαν, δεδομένου ὅτι ἐγνώριζον ὅτι οἱ ἐντὸς τοῦ οἰκή-
ματος τοῦ Φρουραρχείου εὑρισκόμενοι ἀξιωματικοὶ ἐστεροῦντο ὁπλι-
σμοῦ. Τμῆμα τούτων ἐκ δολιοφθορέων (σαμποτὲρ) ἐφωδιασμένων μὲ
κλίμακας, σκαπανικὰ ἐργαλεῖα καὶ ἐκρηκτικὰς ὕλας διείσδυσε διὰ τῆς
ὁδοῦ Θαλοῦ χωρὶς νὰ ἐνοχληθῶσι καὶ πλησιάσαντες τὸ Φρουραρ-

χεῖον ἤρξαντο τῆς ὑπονομεύσεως τούτου, ἐνῷ ἕτερον τμῆμα ἐκινεῖτο πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν προσβαλλόντων τὸ Β΄ Ἀστυνομικὸν Τμῆμα. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς δυνάμεως τῶν ἐλασιτῶν ἐξηκολούθησε παραμένον εἰς τὰς θέσεις τοῦ ἐπὶ τῆς λεωφόρου Ἀμαλίας κατέναντι τῆς ὁδοῦ Θαλοῦ, ἕτοιμον νὰ ἐπέμβη τὴν κατάλληλον στιγμὴν διὰ τὴν κατάληψιν τοῦ Φρουραρχείου. Αἰφνιδίως τότε ἡ κατέχουσα τὴν στέγην τῆς πολυκατοικίας ὀλιγομελὴς ὁμὰς ἤρξατο καταιγιστικοῦ πυρὸς κατὰ τῶν κατέναντι ταύτης ἐλασιτῶν, οἵτινες αἰφνιδιασθέντες καὶ πανικοβληθέντες ἐκ τῆς ἀπροσδόκητου ταύτης προσβολῆς ἐγκατέλειψαν τοὺς νεκροὺς καὶ τραυματίας των καὶ ἔσπευσαν νὰ καλυφθῶσι εἰς τοὺς θάμνους τοῦ κήπου τοῦ Ζαππείου. Βραδύτερον ἀνασυνταχθέντες ἀνέλαβον προσπάθειαν ἐξουδετερώσεως τῶν κατεχόντων τὴν πολυκατοικίαν. Ἡ μάχη συνεχίσθη δι᾽ ἀλλεπαλλήλων ἐπιθέσεων μέχρι τῆς 16.00, ἅπασαι ὅμως αἱ προσπάθειαί των ἀπεκρούσθησαν ἐπιτυχῶς ὑπὸ τῆς μικρᾶς μὲν ἀλλ᾽ ἐμψυχωμένης ὁμάδος ἥτις κατεῖχε τὴν πολυκατοικίαν, ἀναγκασθέντες τελικῶς, λόγῳ τῶν ἀπωλειῶν των, νὰ διακόψωσι τὴν προσπάθειάν των καὶ νὰ ἀποχωρήσωσι. Ἐκ τῆς κατεχούσης τὴν πολυκατοικίαν ὁμάδος ἐτραυματίσθη, τρὶς ἐπικινδύνως ὁ ἐπὶ κεφαλῆς ταύτης ἀνθ/γὸς Πέζ. Θανάσουλας Παναγιώτης, καθὼς καὶ ἕτεροι δύο ἀγωνισταί, ἐξ ὧν ὁ Μασέρας Ἰωάν. ἐπίσης διὰ πολλαπλῶν τραυμάτων, ἐφονεύθη δὲ ἐκ τῶν εἰς τὸ Φρουραρχεῖον συγκεντρωμένων Ἀξιωματικῶν ὁ Ἀνθ/γός Μανουσάκης».

Ὁ τρὶς τραυματισθεὶς ἀνθυπολοχαγὸς Παναγιώτης Θανάσουλας, παραμείνας στὴν ἔπαλξή του παρὰ τὰ τραύματά του, ἀνῆκε στὴν ἐνίσχυση ποὺ ἐσπευσμένως ἀπέστειλεν ἡ «Χ», ἀφοῦ Στρατὸς δὲν ὑπῆρχε καὶ ἀφοῦ ἡ Ἀστυνομία ἐστερεῖτο ὁπλισμοῦ καὶ Ὀργανώσεως. Τὰ κενὰ ἀνελάμβαναν νὰ ἀναπληρώσουν οἱ πρόθυμοι γιὰ κάθε θυσία ἄνδρες τῆς «Χ». Καὶ ὁ Π. Θανάσουλας ἦτο ἐπικεφαλῆς τῶν ἐλευθέρων πολιορκημένων τοῦ Φρουραρχείου.

Γιὰ τὴν ἀληθῶς ἐπικὴ μάχη τοῦ Φρουραρχείου, ὁ κορυφαῖος δημοσιογράφος Παῦλος Καμβύσης ἔγραφε:

«Ὁ Θανάσουλας μὲ τοὺς ἑπτὰ γενναίους του κρατοῦσε ἀκλόνητος μολονότι εἶχε τραυματισθῆ βαρύτατα, στὸ δεξὶ πόδι, στὸ κορμὶ καὶ στὸ κεφάλι. Οἱ πρόχειροι ἐπίδεσμοι ἦσαν κόκκινοι ἀπ᾽ τὸ αἷμα, ἀλλὰ αὐτὸς μὲ τὸ αὐτόματο στὸ χέρι πολεμοῦσε...

»Στὸ κουράγιο καὶ στὴν γενναιότητα αὐτῶν τῶν ὀχτὼ ἀνδρῶν, ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ σωτηρία τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς Ἑλλάδος, γενικότερα.

»Ἐδῶ θὰ μποροῦσε νὰ χρησιμοποιηθῆ κατὰ ἰδανικὸ τρόπο ἡ περίφημη φράση τοῦ Τσῶρτσιλ: "Ποτὲ τόσον πολλοὶ δὲν ὀφείλουν τόσα πολλὰ σὲ τόσον ὀλίγους"»

(Ἐπετειακὸ ἀφιέρωμα, **«ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»**, 6 Δεκ. 1962)

Ἀλλὰ παρουσιάζει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἡ μαρτυρία τοῦ **«Καπετὰν Ὀρέστη»**, ὑπευθύνου τοῦ ΕΛΑΣ γιὰ τὴ συγκεκριμένη ἐπιχείρηση, ὁ ὁποῖος γράφει τὰ ἑξῆς:

«Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά

ΟΙ ΤΙΜΗΜΕΝΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΗΣ "Χ"

Εἰς ΑΘΗΝΑΣ καὶ ΠΕΙΡΑΙΑ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς καὶ τὸ Δεκεμβριανὸν Κομμουνιστικὸν κίνημα τοῦ 1944

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΑΝΤΕΛΛΟΣ: Ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 17)12)44 εἰς Περιστέρ.

ΝΙΚΟΣ ΜΑΝΤΕΛΛΟΣ: Ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 17)12)44 εἰς Περιστέρι

Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 9.9.1944, παρουσιάζει τοὺς Χῖτες Ἀδελφοὺς Μαντέλους, οἱ ὁποῖοι ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ, τὴν 17.12.1944.

»Ἦρθε στὰ χέρια μου ἡ ἔκδοσή σας "ΝΕΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ" τῆς 12ης Φεβρουαρίου 1997. Ἐδιάβασα μὲ πολὺ μεγάλη προσοχὴ τὶς σελίδες 10-13 κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο "Η ἀλήθεια γιὰ τὸ ΕΑΜ".

»Προσωπικὰ δὲν θέλω νὰ ἔχω ἀνάμιξη σὲ δημοσιεύσεις ὁποιουδήποτε εἴδους. Ἀκόμα ἀποφεύγω κάθε συζήτηση γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Τραγωδία τοῦ Δεκέμβρη 1944. Λέω Ἐθνικὴ Τραγωδία γιατὶ στοίχισε τόσες ζωὲς καὶ ζημιὲς στὴν ἀφαιμαγμένη ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ τὴν κατοχὴ πατρίδα μας. Ἐπίσης, πῆγαν ἄδικα τόσες ζωὲς στοὺς ἀγῶνες κατὰ τοῦ Μουσολινικοῦ καὶ Χιτλερικοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ.

»Ὅμως τὸ δημοσίευμά Σας μὲ ἀφορᾶ προσωπικά, ἰδιαίτερα στὸ σημεῖο τῆς μάχης γιὰ τὴν κατάληψη τοῦ κτιρίου τοῦ ΑΣΣ καὶ τῶν γύρω του πολυκατοικιῶν. Ὁμολογῶ ὅτι ὁ τότε τελείως ἄγνωστός μου ἀρθρογράφος Σας κ. Θανάσουλας πραγματικὰ μᾶς αἰφνιδίασε.

»Ὅμως ἂς βάλω τὰ πράγματα στὴ σειρά. Ἀνέλαβα τὴν διοίκηση τοῦ προτύπου Τάγματος τοῦ ΕΛΑΣ Καισαριανῆς. Παρέλασα μπρὸς στὴν Κυβέρνηση Ἐθνικῆς Ἑνότητας κατὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἀθήνας. Ποτὲ δὲν πίστευα ὅτι θὰ φθάναμε σὲ ἔνοπλη ρήξη μεταξύ μας οὔτε μὲ τοὺς Ἐγγλέζους. Πίστευα καὶ πιστεύω στὴν Ἑλλάδα, τὴν Δημοκρατία, τὴν Κοινωνικὴ Δικαιοσύνη. Πιστεύω σταθερὰ στὶς ἀξίες αὐτές.

»Θάταν σκόπιμο νὰ ξέρετε πὼς γιὰ τὶς ἴδιες ἀξίες ἔγινα κινηματίας τὸ 1935. Γιὰ τὶς ἴδιες ἀξίες πολέμησα στὴν Ἀλβανία (Διοικητὴς πεδινῆς πυροβολαρχίας).

»Ἀτυχῶς φθάσαμε στὴν Ἐθνικὴ Τραγωδία. Ἀποτύχαμε. Προδοθήκαμε; Πουληθήκαμε; Ποιός μπορεῖ νὰ ξέρει; Ὅπως βλέπω ἄρχισε νωπὰ νὰ κρίνει ἡ ἱστορία. Τώρα στὰ γεγονότα, ἐπιβεβαιώνω μέχρι καὶ στὶς λεπτομέρειες τὰ γραφόμενα ἀπὸ τὸν κ. Θανάσουλα.

»Βέβαια ἡ ἐπίθεσή μας δὲν ἀπέτυχε ἀπὸ ἀνικανότητά μας ἢ δειλία τῶν ἐκλεκτῶν μονάδων μας, ἀλλὰ γιατὶ τὰ αὐτόματα τοῦ Θανάσουλα μᾶς θέρισαν κυριολεκτικὰ αἰφνιδιαστικά.

»Ὁμολογῶ πὼς πέτυχε σημαντικὴ καθυστέρηση, ἴσως μοιραία γιὰ τὸ ΕΛΑΣ. Σὰν ἄνδρας, σὰν στρατιώτης τοῦ σφίγγω τὸ χέρι γιὰ τὸ θάρρος του. Μὲ ἴσο θάρρος βλέπω ν' ἀντιμετωπίζει σήμερα δημοσιογραφικὰ μὲ πρωτοφανῆ καθαρότητα ἐπιχειρημάτων, τοὺς πιὸ γεροὺς γραφιάδες τῆς ἀντίπαλής του παράταξης.

»Εὐχαριστῶ, ΟΡΕΣΤΗΣ ΒΑΛΑΣΑΚΗΣ»

(**«ΝΕΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ»**, 5.3.1977)

ΜΕΡΙΚΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», στὸ ἱστόρημά του περὶ τῆς Ὀργανώσεως (εἰς τὴν ἐφ. τῆς Λευκωσίας **«Πατρὶς»**) περιλαμβάνει καὶ **«Μερικὰ ἐπεισόδια τοῦ ἀγῶνος εἰς τὸ Θησεῖον καὶ ἀλλαχοῦ»**. Παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον καὶ αὐθεντικότητα. Γράφει:

«Σκληρός, πολύμορφος καὶ συνεχὴς ὑπῆρξεν ὁ ἀγὼν κατὰ τῶν Κομμουνιστῶν εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν (τὸ Θησεῖον). Εἰς τὴν λαοπλάνον προπαγάνδαν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τὰ ἄφθονα ὑλικὰ μέσα του ἡμεῖς ἀντετάξαμεν τὸ ψυχικὸν καὶ ἠθικὸν σθένος μας. Οὕτω ἓν μέγα μέρος τῶν μαζῶν διεσώσαμεν ἀπὸ τὴν φθοροποιὸν καὶ ἀντεθνικὴν προπαγάνδαν του. Εἰς τὴν βίαν, τὴν ὁποίαν ἐξαπέλυσε, τοὺς φόνους, ἀπαγωγὰς κ.λπ., ἤμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπιδείξωμεν ἰσχύν, ἐὰν ἠθέλαμεν νὰ ἐπιβιώσωμεν. Οὐδέποτε ἠρξάμεθα χειρῶν ἀδίκων. Τὰ ἀντίποινα, τὰ ὁποῖα ἐφηρμόζαμεν καὶ τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν ἔφθανον μέχρι δολοφονιῶν, ἦσαν εἰς ἀντίδρασιν τῶν δολοφονικῶν μέτρων, ποὺ ἐλάμβανε τὸ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ ἐναντίον μας. Ἰδοὺ δὲ μερικὰ ἐπεισόδια:

- »1. Οἱ Γερμανοὶ σκοπίμως ἄφηναν τὸ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ νὰ δρᾷ ἐν Ἀθήναις, ὥστε νὰ προκαλῆται μεταξύ μας ὁ ἀλληλοσπαραγμός. Οὕτω, οἱ Κομμουνισταὶ δρῶντες κατώρθωσαν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ θέρους 1944 νὰ θέσουν ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν των τὴν μόνην ἐναπομείνασαν ὁδὸν ἐπικοινωνίας τοῦ Θησείου μὲ τὸ κέντρον τῆς πόλεως τὴν ἄγουσαν διὰ τῆς Ἀκροπόλεως. Σχεδὸν ἤμεθα πολιορκημένοι ἐκεῖ, οἱ δὲ ἄνδρες μας ἐστεροῦντο τῶν χρειωδῶν, διατρεφόμενοι ἀνεπαρκῶς. Ἐπειδὴ ὁ ἡρωισμὸς καὶ ἡ ἀντίστασις τοῦ Θησείου ἐπέδρα ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν κομμουνιστικῶν μαζῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ, οἱ Κομμουνισταὶ ἤρχισαν νὰ διαδίδουν, ὅτι τὸ Θησεῖον ἔπεσε. Τότε ἔσχομεν μίαν εὐφυᾶ ἔμπνευσιν. Τὰ φυλάκιά μας ἐφωδιάσθησαν μὲ πηλήκια τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ καὶ ἐδίδαμεν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι εἰς τὸ Θησεῖον δὲν ὑπῆρχον πλέον μαχηταὶ τῆς "Χ". Μίαν πρωῗαν ἓν φορτηγὸν τῆς Ε.Τ.Α. ἔμφορτον τροφίμων ἀπὸ Πετράλωνα (προϊὸν κλοπῶν καὶ ἁρπαγῶν) κατευθυνόμενον εἰς μονάδα τοῦ ΕΛΑΣ εἰς Καισαριανήν, διήρχετο διὰ τοῦ Θησείου, μέ τινας ἐντὸς αὐτοῦ Ἐλασίτας ἀγερώχους. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι εὐνόητον. Ἡ Ε.Τ.Α. ἐξησφάλισε τρόφιμα εἰς τὸ Θησεῖον διὰ μερικὰς ἑβδομάδας, οἱ συνοδεύοντες αὐτὸ Ἐλασῖται, ἀφοῦ ἔλαβον ἓν καλὸν μάθημα Ἐθνικοφροσύνης, ἠναγκά-

σθησαν νὰ φθάσουν μέχρι Καισαριανῆς, τρέχοντες προτροπάδην, τὸ δὲ αὐτοκίνητόν των, προϊὸν διαρπαγῆς, ἀπεδόθη εἰς τὸν ἰδιοκτήτην του.

»2. Τὴν 30/10/44, ἤτοι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, συνελήφθη ὑπὸ Κομμουνιστῶν παρὰ τὴν ὁδὸν Θεμιστοκλέους (εἰς τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν) ὁ ὑπολ/γὸς Μιχ. Ἀσημακόπουλος, τομεάρχης Θησείου. Οὗτος ἐκακοποιήθη βαναύσως καὶ εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν μετεφέρθη εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Α.Σ. Στρατοῦ τοῦ ΕΛΑΣ (παρὰ τὴν ὁδὸν Σίνα). Ὅλαι αἱ προσπάθειαί μας, ὅπως ἐλευθερωθῇ καὶ παρὰ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Στρ. Δ/τοῦ Ἀττικῆς, δὲν ἐκαρποφόρησαν. Τότε ἐδράσαμεν ἀμέσως καὶ ἀποφασιστικά. Εἰς ἓν λεωφορεῖον τῆς γραμμῆς τὸ ὁποῖον εἴχαμεν ἐπιτάξει, ἐθέσαμεν ὁμάδα μαχητῶν τοῦ Θησείου. Ἡ ὁμὰς ἐπέδραμεν εἰς Πετράλωνα ἐναντίον γνωστοῦ κέντρου Κομμουνιστικῆς δραστηριότητος, ἐγεμίσαμεν τὸ λεωφορεῖον μὲ Κομμουνιστὰς καὶ ἀπεχωρήσαμεν πρὶν οἱ Κομμουνισταὶ συνέλθουν ἐκ τοῦ αἰφνιδιασμοῦ καὶ κατορθώσουν νὰ ἀντιδράσουν. Κωδωνοκρουσίαι, ἰαχαὶ κ.λπ., ἐπηκολούθησαν ἐκ μέρους τῶν Κομμουνιστῶν, ἀλλὰ ἤδη τὸ λεωφορεῖον μὲ τοὺς ὁμήρους μας εὑρίσκετο εἰς τὸ Θησεῖον. Ἠξιώσαμεν τότε τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ ὑπολ/γοῦ Ἀσημακοπούλου, εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ἀπελευθερώσεως ὑφ᾽ ἡμῶν τῶν συλληφθέντων ὁμήρων Κομμουνιστῶν, ἥτις καὶ ἐπετεύχθη ἀμέσως.

»3. Παρόμοιον ἐπεισόδιον συνέβη ὅταν οἱ Κομμουνισταὶ συνέλαβον τὸν σύγγαμβρόν μου ἰατρὸν Ἀνδ. Στεργιᾶτον τὸν ὁποῖον μετέφερον δι᾽ ἐκτέλεσιν. Πάραυτα ἡ ὁμὰς Θησείου συνέλαβεν ἀπὸ τὰ Πετράλωνα Κομμουνιστὰς ὡς ὁμήρους, τοὺς ὁποίους συνεκέντρωσεν εἰς τὴν πλατεῖαν Θησείου καὶ ἠπείλει ὅτι θὰ τοὺς ἐκτελέσῃ, ἐὰν δὲν ἠλευθεροῦτο ὁ Στεργιᾶτος. Ἡ ἀπειλὴ ὑπῆρξε καρποφόρος καὶ οὗτος ἠλευθερώθη, ἡμεῖς δὲ ἀφήσαμεν ἐλευθέρους τοὺς συλληφθέντας κομμουνιστάς.

»4. Ἀρχὰς θέρους 1944, τρίκυκλον, ἀνῆκον εἰς τὸν ἔμπορον Μ. Διαμαντῆν μέλος τῆς Ὀργανώσεώς μας, μετέφερεν εἰς τὸ καλάθι του τὸν ἀνθ/γὸν Ἀριστείδην Σταυρόπουλον, ἀδελφὸν τοῦ ἐπιλέκτου στελέχους μας ὑπολ/γοῦ Χαρ. Σταυροπούλου, διὰ τῆς περιφερειακῆς ὁδοῦ Ἀκροπόλεως καὶ κατήρχετο τὴν ὁδὸν Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου. Εἰς τὸ ὕψος Μακρυγιάννη τρεῖς ἔνοπλοι τοῦ ΕΛΑΣ, ὄπισθεν τοῦ κιγκλιδώματος τοῦ περιφράσσοντος τὸ δένδρον Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, τοὺς ἐσταμάτησαν καὶ ἐξήτησαν τὰς ταυτότητάς των. Ὁ

Διαμαντῆς τοὺς ἐδήλωσεν, ὅτι μεταφέρει ἀσθενῆ τὸν κουλουριασμένον ἀνθ/γὸν ἀπὸ τοὺς ...πόνους, ὁ ὁποῖος προσεποιεῖτο τὸν ἀσθενῆ, διότι κάτωθι τῆς καπαρτίνας του ἔκρυβε ὁπλισμόν, καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ μὴν τὸν καθυστεροῦν. Ὅλως παραδόξως οἱ Ἐλασῖται ἐνέδωσαν καὶ τοὺς ἐπέτρεψαν νὰ ἀναχωρήσουν. Μόλις, ὅμως, ἀπεμακρύνθησαν εἰκοσάδα μέτρων, διερχόμενον ἐκεῖθεν πρόσωπον τοὺς ἐφώναξε: "Κτυπᾶτε τους. Εἶναι ἡ κόκκινη μοτοσυκλέττα τῆς Χ". Ἐπηκολούθησαν ὁμοβροντίαι. Οἱ ἡμέτεροι, ἐγκαταλείψαντες τὴν μοτοσυκλέτταν, διέφυγον καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν περίβολον τοῦ ἐκεῖ Συν/τος Χωροφυλακῆς. Εἰς διάστημα ὀλίγων λεπτῶν συνεκεντρώθησαν ἔξωθι τοῦ κτιρίου τοῦ Συντάγματος ἑκατοντὰς ἀλλοφρόνων

Οἱ Χῖτες Σπ. Καρύδης καὶ Κ. Μαλτέζος, οἱ ὁποῖοι ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν πρὸ τῶν Δεκεμβριανῶν, ὅπως εἰκονίζονται στὴν πινακοθήκη τῶν ἀθανάτων τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν», τὴν 10.2.1947.

Ἐλασιτῶν ζητούντων ἀπὸ τὸν Διοικητήν του νὰ τοὺς παραδώση τοὺς Χῖτας (αὐτὴ ἦτο ἡ εἰκὼν τοῦ ἐπισήμου Κράτους πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως). Τὸ συμβὰν μᾶς ἐγνώσθη εἰς Θησεῖον ἀπὸ Ἐθνικόφρονα πολίτην. Εὑρισκόμην εἰς Θησεῖον ὅπου διέταξα τὴν συγκρότησιν μιᾶς ὁμάδος μὲ μαχητὰς τῆς Ὀργανώσεως ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Χαρ. Σταυροπούλου. Ἡ ὁμὰς συνεκεντρώθη ὑπὸ ἀπόλυτον καμουφλάζ, καὶ ἀτομικῶς παρὰ τὴν πλατεῖαν Ἀκροπόλεως. Ἕν δικό μας χωνὶ μετέδωσε "Φύγετε, ἔρχονται οἱ Χῖτες". Μερικοὶ πυροβολισμοὶ εἰς τὸν ἀέρα καὶ εἶτα αἰφνιδιαστικὸν γιουροῦσι τῆς ὁμάδος Θησείου, μὲ τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας, ἤρκεσε, ὥστε τὰ Ἐαμικὰ στίφη νὰ διαλυθοῦν ἀμέσως πανικόβλητα. Οἱ ἔνοπλοι τοῦ ΕΛΑΣ ἐξηφανίσθησαν. Οἱ πολιορκημένοι ἐντὸς τοῦ κτιρίου τοῦ Συντάγματος Χωροφυλακῆς ἐξῆλθον καὶ ἑνωθέντες μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς ὁμάδος ἐπέστρεψαν εἰς Θησεῖον. Ὅταν μετ' οὐ πολὺ κατέφθασαν Γερμανικὰ τμήματα, ἐπεκράτει ἠρεμία εἰς τὸ Θησεῖον. Μόνον ἡ πυρποληθεῖσα ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν μοτοσυκλέττα ἐκάπνιζεν ἀκόμη στοῦ Μακρυγιάννη.

»Τοῦτο εἶναι μία ἀπόδειξις πόσον οἱ Κομμουνισταὶ ἐφοβοῦντο τοὺς Χῖτας καὶ τοῦτο εἶναι ἓν ἀποδεικτικὸν ἐπίσης τί προσέφερεν ἡ Ὀργάνωσις εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατοχῆς, ὅπου ἐκυριάρχει εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἡ τρομοκρατία τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ.

»5. Τὸν Ἰούνιον 1944, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἐκ τῶν μελῶν μας Λουκᾶς Καραμιχάλης ἀνήρχετο εἰς τὸ λεωφορεῖον, παρὰ τὸ τέρμα Ἱπποκράτους, ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν. Ἡ ἀντίδρασίς μας ὑπῆρξεν ἄμεσος. Κατόπιν διαταγῆς μας, μαχητικὸν τμῆμα τῆς Ὀργανώσεως ὑπὸ τὸν ὑπολ/γὸν Χαρ. Σταυρόπουλον ἐπέδραμε, τὴν ἑσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας εἰς τὴν συνοικίαν Γκύζη καὶ ἐπετέθη εἰς τὴν φωλεὰν τῶν Κομμουνιστῶν. Τὸ τμῆμα περιῆλθε διάφορα καφενεῖα καὶ ἀφοῦ ἀφώπλισε καὶ παντοιοτρόπως ἐξηυτέλισε Κομμουνιστικὰ στελέχη, ἀπήγαγε καὶ ὡδήγησε εἰς Τουρκοβούνια τοὺς πλέον παλληκαράδες ἐξ αὐτῶν καὶ διεσκέδασε μὲ τὴν τρομοκράτησιν καὶ ψοφοδεησμόν των καὶ εἶτα τοὺς ἀφῆκεν ἐλευθέρους μὲ τὴν δήλωσιν, ὅτι εἰς περίπτωσιν ἐπαναλήψεως βιαιοπραγιῶν εἰς βάρος ἐθνικοφρόνων, τὰ ἀντίποινα θὰ ἦσαν σκληρά. Τὸ φάρμακον αὐτὸ ἔδρασεν. Τὸ κακὸν περιεστάλη καὶ οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ἀνέπνευσαν».

Ὅπως μαρτυρεῖται καὶ μὲ τὴ γραφίδα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ», ἡ Ὀργάνωση δὲν δεχόταν παθητικῶς τὶς προκλήσεις καὶ τὶς ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ προέβαινεν εἰς ἀμυντικὰ ἀντίποινα. Καὶ εἶχαν αὐτὰ τὰ ἀντίποινα ἄμεσα ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ συσσώρευαν τὸ μῖσος καὶ τὴν ἐκδικητικότητα τῶν Κομμουνιστῶν. Δὲν εἶναι, λοιπόν, τυχαῖο τὸ ὅτι οἱ Σιάντος καὶ Μάντακας ἔθεταν ὡς ἄμεση προτεραιότητά τους τὴν ἐκπόρθηση τοῦ Θησείου καὶ τὴν ἐξάλειψη τῶν Χιτῶν. Μία προτεραιότητα, ὅμως, ποὺ ἀπέβη μοιραία γιὰ τοὺς εὐρύτερους ἐπιθετικοὺς σχεδιασμούς τους καὶ πού, εὐτυχῶς, ἔσωσε τὴν Ἀθήνα, ὅπως καὶ τὸ ὁμολόγησαν, καὶ ἀπέτρεψε τὴν ὑποδούλωση τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορικὴ πραγματικότητα.

Ἀγωνιζόμενοι στὸ Θησεῖο οἱ Χῖτες εἶχαν βαθειὰ μέσα τους τὸ δρᾶμα τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, τοὺς ἐνέπνεε ἡ Ἀκρόπολη, στοὺς πρόποδες τῆς ὁποίας ἐμάχοντο. Καὶ εἶχαν ὡς σύμβολό τους τὸν Παρθενῶνα. Ἀλλά, θὰ πεῖ κανείς, τὸν Παρθενῶνα εἶχαν ὡς κοινὸ σύμβολό τους ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἀνεξαρτήτως ἰδεολογιῶν. Πρόκειται περὶ αὐταπάτης. Ἡ ἡγεσία τοῦ Κ.Κ.Ε. κατὰ τὴν διάρκεια τῶν Δεκεμβριανῶν δὲν δίστασε νὰ δώσει διαταγές, μέσῳ Μπαρτζιώτα, μέλους τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Κ.Ε., γνωστοῦ μὲ τὸ ψευδώνυμο «Φάνης», στὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ γιὰ τὴν ἀνατίναξη τῆς Ἀκροπόλεως. Τὴν διαταγὴ πῆρε τὸ ὑπὸ τὸν πρώην ἐκπαιδευτικὸ Ἰωάννη Λογοθέτη τμῆμα, ὁ ὁποῖος ἀρνήθηκε νὰ τὴν ἐκτελέσει. Ἀργότερα τὸ στέλεχος αὐτὸ τοῦ ΕΛΑΣ ἀνεφέρθη στὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε., ζητώντας νὰ πληροφορηθεῖ μήπως ὁ σύντροφος Μπαρτζιώτας ἦταν ἀντιδραστικὸς πράκτορας καὶ ἔδωσε τέτοια διαταγή. Πρὸς ἔκπληξή του, ὅμως, ἔλαβε τὴν ἀπάντηση ὅτι ἡ ἀπόφαση ἀνατινάξεως τῆς Ἀκροπόλεως εἶχε τύχει τῆς ἐγκρίσεως ὁλόκληρου τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τῆς Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. Καθὼς ἀρχίζει ἡ κακουργηματικὴ ἀνταρσία τοῦ Δεκεμβρίου, ἡ στάση τῶν κομμουνιστῶν δικαιώνει τὸ ῥητὸ τῆς λαϊκῆς θυμοσοφίας ὅτι «φωνάζει ὁ κλέφτης γιὰ νὰ φύγει ὁ νοικοκύρης». Ἐνῶ, δηλαδή, ὑπῆρχεν ἡ προειλημμένη καὶ ὑπὸ ἐφαρμογὴ ἀπόφαση τοῦ Κ.Κ.Ε. νὰ ἐπιχειρήσει βιαίως τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας, ὁ «Ριζοσπάστης», τῆς 2.12.44, ἔχει ὡς κύρια εἴδηση τὴν ἑξῆς: **«Ἡ ἀντίδραση ἑτοιμη γιὰ τὸ πραξικόπημα. - ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ. - Ὁ Λαὸς σὲ ἐπιφυλακή»**. Τὸ «σχέδιο» εἶναι λεπτομερές. Καὶ «ἀποκαλύπτει» καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Οἱ Χῖτες τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων, μαζὶ μὲ τοὺς Ράλληδες, μὲ μηχανοκίνητα, μὲ δυνάμεις τοῦ ΕΔΕΣ καὶ μὲ μάχιμο τμῆμα Κρητῶν, μὲ τοὺς Γύπαρη, Γαλάνη καὶ Παπαδάκη, θ' ἀποκόψουν τὴν ἐπικοινωνία μὲ τὴν Ἐλευσῖνα καὶ τὰ Λιόσια. Εἰδικὸ τμῆμα ἀπὸ χωροφύ-*

λακες καὶ συμμορίτες τῆς ΡΑΝ, Χ καὶ ΕΔΕΣ θ' ἀποκόψει τὴν ὁδὸ Πειραιῶς».

Τόση εἶναι ἡ ὑστερία ἐναντίον τῆς «Χ», ὥστε οἱ κομμουνιστὲς ἀνακάλυπταν παντοῦ Χῖτες. Χαρακτηριστικῶς ὁ «Ριζοσπάστης», τῆς 4.12.44, γράφει σὲ «εἴδησή» του:

> *«Οἱ συμμορίτες τῆς "Χ" νόμισαν ὅτι ἦταν κατάλληλη εὐκαιρία γιὰ νὰ καταλάβουν τὸ Μνημεῖο τοῦ Φιλοπάππου. Μπρὸς στὴν ἀντίσταση τοῦ ΕΛΑΣ ἔσπασαν τὰ μοῦτρα τους. Εἶχαν 12 νεκροὺς καὶ*

Οἱ ἀδελφοὶ Περράκη, οἱ ὁποῖοι δολοφονήθηκαν ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ, τὴν 12.7.1944, ὅπως ἀπεικονίζονται στὶς φωτογραφίες ποὺ δημοσίευσε ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» τὴν 15.7.1946.

> *ὑποχώρησαν. Ο ΕΛΑΣ δὲν εἶχε θύματα».*

Ὑποτίθεται ὅτι αὐτὲς οἱ ἐξελίξεις ἀφοροῦσαν τὴν προηγουμένη. Ἀλλά, τὴν 3η Δεκεμβρίου οἱ Χῖτες ἦσαν στενῶς περικυκλωμένοι στὸ Θησεῖο καὶ ὑφίσταντο ἀπὸ παντοῦ τὶς λυσσώδεις ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἀμύνονταν σθεναρῶς. Ἡ «Χ» ἐκεῖνες τὶς ὧρες ἔδινε ἀγῶνα ζωῆς ἢ θανάτου. Ἀλλὰ γιὰ τὰ τοῦ Θησείου, ποὺ ἦταν τὰ «χθεσινά», οὔτε λέξη ὁ «Ριζοσπάστης»... Νὰ ὑποθέσουμε ὅτι πρυτάνευε κάποια ἐσωτερικὴ τύψη; Ἀποκλείεται!

Καθ' ὅλο τὸ διάστημα τῶν Δεκεμβριανῶν δεσπόζουν τὰ χονδροειδῆ ψεύδη τῶν κομμουνιστῶν καὶ οἱ ἀπίστευτες συκοφαντίες πρὸς κάθε κατεύθυνση. Δῆθεν «σαρώνονται» οἱ Χῖτες, δῆθεν «σαρώνονται» τὰ ἀστυνομικὰ τμήματα, δῆθεν προσχωρεῖ στὸν ΕΛΑΣ ἡ Ἐθνοφυλακή, δῆθεν κάμπτονται, οἱ Ἄγγλοι... Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀχαλίνωτη προπαγάνδα παρέσυρε πολὺν κόσμο καὶ τελικῶς εἶχε τραγικὲς καὶ αἱματηρὲς συνέπειες. Στὶς 6.12.44, κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο «*Ὁ λαὸς ἀδάμαστος μάχεται, στοὺς δρόμους*», ὁ «Ριζοσπάστης» ἔγραφε:

> *«Στὸ τρίτο Τάγμα Ἐθνοφυλακῆς τῆς Ἀθήνας ποὺ προχθὲς πλαισιώθηκε μὲ Χῖτες ἀξιωματικούς, ὁ διοικητής του Ἰατρίδης συγκέντρωσε χθὲς τοὺς ἄντρες καὶ τοὺς κάλεσε νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ λαοῦ. Οἱ ἄντρες ἀρνήθηκαν ὅλοι. Ὕστερα ἀπ' αὐτό, τοὺς ἀφόπλισαν, τοὺς πῆραν τὸν ἱματισμὸ καὶ τοὺς ἀπόλυσαν».*

Πέρα ἀπὸ αὐτά, ὁ «Ριζοσπάστης» βιαζόταν νὰ δρέψει νικητήριες δάφνες. Ἔσπευδε νὰ καταγάγει νίκες παντοῦ, ἀκόμη καὶ στοῦ Μακρυγιάννη. Ὀπτασιαζόταν θριάμβους κατὰ τῶν Χιτῶν, καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ποὺ Χῖτες δὲν ὑπῆρχαν. Στὶς 6.12.44 κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο «**Ἄμυνα κατὰ τῆς τρομοκρατίας**», ὁ «Ριζοσπάστης» ἔγραφε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ὁ λαὸς μὲ τὸν ΕΛΑΣ κτύπησαν στοῦ Χατζηκώστα, τὶς φυλακὲς Συγγροῦ, τοὺς Χῖτες τῆς ὁδοῦ Σόλωνος 108, τὸ Πολυτεχνεῖο καὶ τὴ Γενικὴ Ἀσφάλεια. Τὸ Ἀρχηγεῖο καὶ ἡ Ἀνώτερη Διοίκηση Χωροφυλακῆς, τὸ 8ο τμῆμα καὶ ἡ Ἐφορεία Ὑλικοῦ Πολέμου, εἶναι κυκλωμένα καὶ γίνονται μάχες».*

Στὶς 7.12.44 «ἀποκαλύπτει» τὰ ἑξῆς:

> *«Ἀπὸ τὴ νύχτα τῆς 5ης ὡς τὸ μεσημέρι τῆς 6ης τοῦ Δεκέμβρη εἶχαν ξεκαθαριστεῖ: Τὸ 8ο Ἀστυνομικὸ τμῆμα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀχαρνῶν καὶ τὸ ἀντικρυνὸ ὀχυρωμένο κτίριο. Ἡ Διαχείριση Χωροφυλακῆς. Τὸ Ἀρχηγεῖο Χωροφυλακῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἄνδρου. Τὸ Ἀρχηγεῖο*

Χωροφυλακῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοδριγκτῶνος. Τὸ τάγμα Χωροφυλακῆς τοῦ Μακρυγιάννη, τὸ 2ο Ἀστυνομικὸ Τμῆμα τοῦ Ψυρῆ. Τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς τοῦ Μακρυγιάννη. Τὸ ὀχυρὸ τῶν Χιτῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σόλωνος 108».

Ἡ ἐφημερὶς «**Ἑλλάς**», τῆς 10.12.44, ἀνασκοπώντας τὰ κομμουνιστικὰ μυθεύματα, ὑπὸ τὸν τίτλο «**Κομβολόγιον ψευδῶν**», ἔγραφε:

> *«Τὰ χωνιὰ τῆς περιοχῆς Δουργούτι διαλαλοῦσαν χθὲς ὅτι ὁ Ὀρέστης κατέλαβε τὴν Σχολὴν Χωροφυλακῆς καὶ τοὺς Στρατῶνας τοῦ Γουδί, καὶ ὅτι ὁ Ἀβέρωφ μάχεται μαζί τους καθὼς καὶ ἡ ταξιαρχία τοῦ Ρίμινι».*

Ἡ ἀλήθεια, ὅμως, ἦταν ὅτι αἱματηρὲς μάχες διεξάγονταν παντοῦ, μὲ τὸν ΕΛΑΣ –καὶ ὄχι βεβαίως τὸν *«ἀδάμαστο λαὸ»*– νὰ πιέζει πρὸς κάθε πλευρά. Ὁ λαὸς περίτρομος ἔμενε κλεισμένος στὰ σπίτια του καὶ παρακολουθοῦσε μὲ ἀγωνία τὰ διαδραματιζόμενα. Οἱ Χῖτες, μὲ ἀτσάλινη θέληση, ἔμεναν στὶς ἐπάλξεις τους καὶ πολεμοῦσαν, παρὰ τὴ φοβερὴ ὑπεροχὴ τοῦ ἐχθροῦ σὲ ἄνδρες καὶ ὁπλισμό. Σὲ μερικὲς περιπτώσεις εἶχαν στὰ πολυβολεῖα καὶ τὰ φυλάκιά τους ἀνηρτημένο τὸ ἔμβλημα τῆς «Χ».

Τὴν 11.12.1944 ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τρεῖς Τρουλινοί. Ἀνωτέρω οἱ φωτογραφίες ὅπως δημοσιεύονται στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν», τῆς 10.3.1947.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ

Αὐτόπτης μάρτυς τῶν Δεκεμβριανῶν καὶ ἐρευνητὴς τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς περιόδου, ὁ συγγραφεὺς Ἀλέξανδρος Α. Ζαούσης γράφει γιὰ τοὺς Χῖτες καὶ τὸν ἀγῶνα τους, στὸ βιβλίο του «**Ὁ δύο ὄχθες 1939-1945**» μέρος Β΄(ΙΙ) τὰ ἑξῆς:

«Τὴν ἴδια μέρα, στὶς 4 Δεκεμβρίου, ἰσχυρὲς δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ἐξαπέλυσαν μεγάλη ἐπίθεση γιὰ νὰ ἐκκαθαρίσουν ὁριστικὰ τὸ ὀχυρὸ τοῦ Γρίβα, στὸ Θησεῖο. Ἡ μάχη, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας οἱ Χῖτες πρόβαλαν σκληρὴ ἀντίσταση, κράτησε μέχρι τὴ νύκτα. Γιὰ πρώτη φορὰ ὁ ΕΛΑΣ χρησιμοποίησε ἀκόμα καὶ ὅλμους. Σπίτια τοῦ Θησείου πυρπολήθηκαν καὶ οἱ φλόγες φώτιζαν τὴν Ἀθήνα, ποὺ ἤδη εἶχε βυθιστεῖ στὸ σκότος ἀπὸ τὴ γενικὴ διακοπὴ τοῦ ρεύματος.

»Ἡ ὀργάνωση Χ ἀριθμοῦσε περὶ τὰ 1.000 μέλη. Τὸ πόσοι ἀκριβῶς ἦταν συγκεντρωμένοι στὸ Θησεῖο δὲν εἶναι γνωστό. Γιὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς ἔχει γίνει ἤδη μνεία στὰ προηγούμενα καθὼς καὶ ἡ ἄποψη τοῦ φιλελεύθερου Θεμιστοκλῆ Τσάτσου, ὅτι ποτὲ δὲν πείστηκε γιὰ τὶς κατηγορίες ἐναντίον των περὶ συνεργασίας μὲ τοὺς Γερμανούς. Ὁ συγγραφέας τοῦ παρόντος ἐπαναλαμβάνει τὴ δική του θεωρία, ὅτι σὲ μιὰ ἀρχικὴ περίοδο ἡ ὀργάνωση αὐτὴ ἀσχολήθηκε μὲ ἀντιστασιακὰ ἔργα τοῦ τύπου συλλογῆς πληροφοριῶν πρὸς χάρη τῶν συμμάχων, σαμποτᾶζ κλπ. Ἀλλ᾽ ἀπὸ τὸ 1943-1944 κυριάρχησε στὶς τάξεις της ἀντικομμουνιστικὸς χαρακτῆρας. Οἱ περισσότερες ἀπὸ τὶς παλιές, ἰδιαίτερα φοιτητικές, ὀργανώσεις ἀντιστάσεως, τὶς ἐκτὸς Ἀριστερᾶς, κρατοῦσαν μιὰ ἰδεολογικὴ ἀπόσταση ἀπὸ τοὺς Χῖτες. Ἀλλ᾽ ὅταν τὸν Δεκέμβριο ἦρθε ἡ σκληρὴ στιγμὴ τῆς θανάσιμης ἐμφύλιας ἀναμετρήσεως, τοὺς ἀναγνώρισαν ὅτι ἦταν οἱ μόνοι ἀπὸ τὴ μὴ-ἀριστερὴ παράταξη ποὺ ἀντέστησαν στὴν πλημμυρίδα τοῦ ΕΛΑΣ.

»Στὴ γειτονιὰ τοῦ συγγραφέα, στὴν ὁδὸ Σόλωνος 108, μεταξὺ Χαριλάου Τρικούπη καὶ Ζωοδόχου Πηγῆς, ὑπῆρχε μιὰ «νησίδα» τῆς Χ. Κάπου 35 νέα παιδιὰ μὲ κράνη καὶ ποικίλο ἐλαφρὸ ὁπλισμό. Ὁ συγγραφέας ἔζησε στὶς 4 καὶ 5 Δεκεμβρίου τὴ σφοδρὴ σύγκρουση ἀπὸ ταράτσα σὲ ταράτσα, μεταξὺ τῆς ὀλιγάριθμης αὐτῆς ὁμάδας καὶ τοῦ ΕΛΑΣ Νεαπόλεως-Ἐξαρχείων, ποὺ εἶχε λάβει ἐνισχύσεις καὶ ἀπὸ τοῦ Γκύζη. Ὁ συγγραφέας θυμᾶται τὸν τρόμο τῆς καιμένης

τῆς μητέρας του ὅταν, μέσα στὴ νύχτα τῆς 4 πρὸς 5 Δεκεμβρίου, ἀγριεμένες φωνὲς καλοῦσαν μὲ τὰ χωνιὰ τοὺς Χῖτες νὰ παραδοθοῦν, ἀπειλώντας μὲ ἀνατίναξη τὴν πολυκατοικία τῆς Σόλωνος στὴν ὁποία ἦταν ὀχυρωμένοι. Καὶ ἡ μάχη περιέλαβε καὶ τὴ δική μας πολυκατοικία, στὴ Σόλωνος 85, διότι μιὰ ὁμάδα Χιτῶν εἶχε ἀκροβολιστεῖ γιὰ ἀντιπερισπασμὸ στὴν ταράτσα της. Ἦταν δύο μέρες ἐφιαλτικὲς καὶ ἀπὸ τὸν ὀρυμαγδὸ τῆς μάχης καὶ ἀπὸ τὶς ἐκκλήσεις τῶν ἀμάχων περιοίκων, ποὺ φώναζαν "ἄοπλοι, ἄοπλοι". Ἡ μάχη τελείωσε καὶ ἐδῶ μὲ τὴν περισυλλογὴ τῆς ὁμάδας τῆς Χ ἀπὸ Βρετανικὰ ὀχήματα, ἐνῶ μερικοὶ ποὺ ξέμειναν αἰχμαλωτίστηκαν καὶ ἐκτελέστηκαν.

»Οἱ σημερινὲς γενιὲς ἔχουν γαλουχηθεῖ μὲ τὴν θεωρία, ὅτι οἱ Χῖτες ἦταν ἕνα εἶδος ἀνθρωπόμορφου τέρατος, προδότη καὶ συνεργάτη τῶν Γερμανῶν. Θὰ πρέπει, ὅπως ἔχει πράξει ἡ σημερινὴ δημοκρατικὴ Ἰαπωνία γιὰ τὸν δικό της ἐμφύλιο, νὰ τοὺς ἀναγνωριστεῖ, ὅτι τουλάχιστον τὸν Δεκέμβριο τοῦ 44 πολέμησαν γενναῖα. Ἡ μεταδεκεμβριανή τους συμπεριφορά, ὑπὸ μορφὴ "παρακρατικῆς" ὀργανώσεως, ἐντάσσεται σὲ τελείως ἄλλο θέμα, ἐκτὸς τῆς παρούσας ἔρευνας».

Ἐξ ἄλλου, στὸ μέρος Β΄(Ι), γράφει τὰ ἀκόλουθα γιὰ τὸν Ἀγῶνα τῆς «Χ» στὸ Θησεῖο:

«Ἕνα ἀπὸ τὰ μείζονα σημεῖα συγκρούσεων ἦταν τὸ Θησεῖο. Ἡ συνοικία αὐτὴ εἶχε μεταβληθεῖ σὲ ἀληθινὸ φρούριο τῆς Ὀργανώσεως Χ, καὶ ἀποτελοῦσε κάρφος στόν ὀφθαλμὸ τοῦ ΕΛΑΣ. Μέρα καὶ νύχτα τὸ ὀχυρὸ τοῦ Γρίβα πολιορκεῖται. Οἱ Χῖτες ἀνθίστανται σκληρά. Γνωρίζουν ὅτι, ἂν ὁ ΕΛΑΣ ὑπερισχύσει, δὲν θὰ ὑπάρξει ἔλεος. Τὸ ὅτι ὁ στρατηγὸς Σπηλιωτόπουλος σιωπηρὰ τοὺς ὑπολογίζει στὴ δύναμη τῶν ὑπ᾽ αὐτὸν ἐθνικῶν ὀργανώσεων δὲν ἐπαρκεῖ. Ἡ ὀργάνωση Χ δίνει τὸν δικό της ἀγῶνα, ζωῆς ἢ θανάτου».

Ὁ ἀγώνας τῶν Χιτῶν ἐναντίον τῆς κομμουνιστικῆς πλημμυρίδας κάτι ἀνακαλοῦσε ἀπὸ τὸν ἀγώνα τῶν 300 τοῦ Λεωνίδα στὶς Θερμοπύλες. Κάτι ἀπὸ τὴν παλληκαριὰ τοῦ Ὀδυσσέα Ἀνδρούτσου, ποὺ εἶχεν ἐγκλεισθεῖ στὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς. Περισσότερη πιθανότητα εἶχαν νὰ βροῦν φρικώδη θάνατο στὰ χέρια τοῦ ΕΛΑΣ, παρὰ νὰ διασωθοῦν.

Τὰ δραματικὰ γεγονότα παρακολουθοῦσε, ὅπως ἔγραψε ὁ Ζ. Βάλβης, ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο «Μεγάλη Βρεταννία», ὅπου ἦταν ἔγκλειστος καὶ «πελιδνὸς» ὁ Γ. Παπανδρέου. Ἀφοῦ ἐπὶ μῆνες ἱκανοποίησε ὅλες τὶς ἀξιώσεις τῶν κομμουνιστῶν, τώρα ἔβλεπε τὴν κατάρρευση τῆς πολιτικῆς του. Ἔβλεπεν, ἐπίσης, ὅτι ἡ «ἀναίμακτος ἀπελευθέρωσις» ἦταν ἕνα ἐξωπραγματικὸ γλωσσικὸ εὕρημα. Καὶ τώρα προσανατολιζόταν στὴν λύση, τῆς παραιτήσεως. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς θυέλλης.

Ἐνῶ, ὅμως, οἱ κομμουνιστὲς πρόβαλλαν, μὲ τὶς ἐφημερίδες καὶ τὰ «χωνιά» τους, τίς... σαρωτικές, νίκες τους, ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ὑπερασπίσουν οὔτε τὰ ἀρχηγεῖα τους, δηλαδὴ κυρίως τὰ Γραφεῖα τοῦ Κ.Κ.Ε., στὸ Σύνταγμα, καὶ τὰ Γραφεῖα τοῦ ΕΑΜ, στὴν ὁδὸ Κοραῆ. Θὰ

ΟΙ ΤΙΜΗΜΕΝΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΗΣ «Χ»

Εἰς ΑΘΗΝΑΣ καὶ ΠΕΙΡΑΙΑ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς
Καὶ τὸ Δεκεμβριανὸν Κομμουνιστικὸν κίνημα τοῦ 1944

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΡΑΜΕΣΙΝΗΣ
Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 6)12)44

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΡΑΜΕΣΙΝΗΣ
Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 8)12)44

Οἱ δολοφονηθέντες ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ἀδελφοὶ Καραμεσίνη, ὅπως ἀπαθανατίζονται στὴν στήλη «Οἱ τιμημένοι νεκροὶ τῆς "Χ"», τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν», τὴν 2.12.1946.

ἔλεγεν ἴσως κανεὶς ὅτι ἦταν στρατηγικὴ ἐπιλογή τους νὰ τὰ ἐγκαταλείψουν ἀφοῦ βρίσκονταν στὸ κέντρο, ὅπου ἡ ἐπικράτεια τῆς Κυβερνήσεως. Ναί, ἀλλὰ γιατί τότε εἶχαν ἐγκαταστήσει πολυβολεῖα στὶς στέγες καὶ στὰ μπαλκόνια τῶν Γραφείων καὶ γιατί εἶχαν ἐκεῖ δεκάδες ἔνοπλους; Ἡ «**Ἑλλάς**» τῆς 6ης Δεκεμβρίου, μᾶς πληροφορεῖ:

«Ἀποσπάσματα τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας, κατέλαβαν χθὲς τὸ ἀπόγευμα τὰ Γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ε.Α.Μ. ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοραῆ. Οἱ ὀλίγοι ἔνοπλοι οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὸ Μέγαρον, παρέδωσαν τὰ ὅπλα τους, ἄνευ ἐπεισοδίου τινὸς εἰς τοὺς ἄνδρας τῆς Ταξιαρχίας. Ἄλλα Τμήματα τοῦ τρίτου Τάγματος τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας ἐγκατεστάθησαν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σίνα καὶ Βησσαρίωνος Μέγαρον ἔνθα ἐστεγάζετο τὸ Στρατηγεῖον τοῦ Α΄ Σώματος Στρατοῦ τοῦ ΕΛΑΣ, ἀφοῦ προηγουμένως συνέλαβον καὶ ἀφώπλισαν, τριάκοντα περίπου ἄνδρας τοῦ Ε.Λ.Α.Σ., ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως».

Σὲ σχόλιό της ἡ «**Ἑλλάς**», τῆς ἰδίας ἡμέρας, ἀνατρέχει στὴν ἔναρξη τῶν Δεκεμβριανῶν τονίζοντας τὰ ἀκόλουθα:

«Εἶναι πολὺ γνωστὴ στὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἡ τακτικὴ τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. Τοποθετοῦν στὶς πρῶτες σειρὲς γυναικόπαιδα. Πίσω ἀπὸ τὰ ἀθῶα αὐτὰ ἀνθρώπινα προχώματα τὰ μαχητικὰ στελέχη ἐπιτίθενται ἢ καὶ πυροβολοῦν κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν γιὰ νὰ τοὺς φέρουν στὴν ἀνάγκη νὰ ἀντιπυροβολήσουν καὶ ἔτσι νὰ ὑπάρξουν λίγα θύματα. Γιατί εἶναι ἀπαραίτητο στὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα νὰ ὑπάρξουν μερικὰ θύματα ὥστε νὰ διαλαλήσουν τὴν ἄλλη μέρα πὼς ἡ Ἀστυνομία δολοφονεῖ τὸν Λαόν. Αὐτὸ ἔγινε καὶ τώρα.

»Ἐπετέθηκαν πρῶτοι χωρὶς νὰ ἐνοχληθοῦν ἀπὸ κανένα ἐναντίον τῆς οἰκίας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἔρριψαν χειροβομβίδας καὶ πυροβολισμούς, κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν, χωρὶς αὐτοὶ νὰ ἔχουν κανένα θῦμα καὶ μὲ μόνο θῦμα ἕνα ἀτυχῆ διαβάτην. Στὸ Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτη τὸ ἴδιο: Ἄρχισαν νὰ πυροβολοῦν κατὰ τῆς Ἀστυνομίας ὥστε νὰ ἀναγκασθοῦν οἱ Ἀστυνομικοὶ νὰ ἀντιπυροβολήσουν. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισαν τὶς φωνὲς καὶ τὶς κατάρες ἐναντίον τῶν δολοφόνων!!! ἀστυνομικῶν. Εἶναι ἀλήθεια πὼς τὰ θύματα στὴν πραγματικότητα ἦταν λίγα. Μόνον 10 νεκροί. Αὐτὸ ὅμως δὲν βοηθοῦσε καθόλου τοὺς Κομμουνιστάς. Γιὰ μιὰ πειστικὴ προπαγάνδα χρειαζόταν περισσότερος ἀριθμὸς θυμάτων καὶ περισσότερα φέρετρα».

Ο ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ

Τὴν 5ην Δεκεμβρίου ὁ πρωθυπουργὸς Γ. Παπανδρέου ἀνέτρεξε, γιὰ πρώτη φορά, μὲ διάγγελμά του στὰ αἴτια τῆς κρίσεως, ἐπιρρίπτων τὴν εὐθύνη γιὰ τὸν ἐμφύλιον στὸ Κ.Κ.Ε. Παρουσιάζει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τὸ ὅτι ἀνέδραμε λεπτομερῶς στὶς συνεχεῖς ὑποχωρήσεις τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῶν κομμουνιστῶν. Ὑποχωρήσεις, βεβαίως, ποὺ ἀπέβησαν μάταιες ἀφοῦ προσέκρουσαν στὴν ἀνακολουθία καὶ στὴν ἐπιθετικότητα τῶν στασιαστῶν. Ἀνέφερεν ὁ Παπανδρέου στὸ διάγγελμά του:

«Ἡ εὐθύνη τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, εἰς τὸν ὁποῖον μᾶς ὁδηγοῦν εἶναι τραγική. Καὶ τὸ Ἔθνος πρέπει νὰ γνωρίζει ποῖος ἔπταισεν. Ἡ ἐπαγγελία τῆς ἀποστρατεύσεως τῶν Ἀνταρτικῶν μας Δυνάμεων περιέχεται εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἐξηρτήθη τότε ἀπὸ κανέναν ὅρον. Ἐκ τῶν ὑστέρων ἐτέθησαν ὅροι. Ἐζητήθη, ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅπως τεθῆ ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ὁλόκληρον τὸ τμῆμα τῆς Χωροφυλακῆς. Τοιαύτη ἐπαγγελία δὲν περιείχετο εἰς τὰς κοινὰς προγραμματικάς μας δηλώσεις. Εἰς τὰς δηλώσεις μας περιείχετο μόνον ἡ ἐπαγγελία τῆς αὐστηρῆς ἐκκαθαρίσεως. Καὶ μ᾿ ὅλα ταῦτα, διὰ νὰ ἀποδείξωμεν τὴν ἀπόλυτον καλήν μας πίστιν, διὰ νὰ ἐμπνεύσωμεν πλήρη ἐμπιστοσύνην χάριν τῆς παγιώσεως τῆς Ἐθνικῆς μας Ἑνώσεως ἀπεδέχθημεν τὸν ὅρον. Μᾶς ἐξητήθη κατόπιν, ὅπως οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐτοποθετοῦντο εἰς τὴν προσωρινὴν Ἐθνοφυλακήν, τὴν συγκροτουμένην ἀπὸ τὴν κλάσιν τοῦ 1936, ἐγκρίνωνται ἀπὸ τοὺς Ὑπουργοὺς τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς.

»Εἰς τὰς παλαιὰς συμφωνίας μας δὲν ὑπῆρχε τοιαύτη ὑποχρέωσις. Ὑπῆρχε μόνον ἡ ὑποχρέωσις, ὅπως ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὁ Ἀρχιστράτηγος εἶναι πρόσωπα κοινῆς ἐμπιστοσύνης. Καὶ μ᾿ ὅλα ταῦτα, ἀπεδέχθημεν καὶ αὐτὸν τὸν ὅρον, χάριν τῆς παγιώσεως τῆς Ἐθνικῆς μας Ἑνότητος. Καὶ ὅταν κατὰ λάθος, λόγῳ τοῦ ἐπείγοντος, ἐστάλησαν Ἀξιωματικοὶ εἰς τὰς Ἐπαρχίας, ὡς στελέχη τῆς Ἐθνοφυλακῆς, χωρὶς προηγουμένην ἔγκρισιν τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, ὄχι μόνον προέβημεν εἰς τὴν ἄμεσον ἀνάκλησίν των, ἀλλὰ ἀπεφασίσαμεν ἀμέσως μεταβολὰς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν. Ἐδέχθημεν τὰς παραιτήσεις καὶ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Προσωπάρχου. Καὶ ἀναθέσαμεν τὸ Ὑφυπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν εἰς τὸν Στρατηγόν,

τὸν ὁποῖον μᾶς ἐπρότειναν.

»Ἀλλὰ μᾶς ἐζητήθη ἀκόμη, μαζὶ μὲ τὴν ἀποστράτευσιν τῶν Ἀνταρτικῶν Δυνάμεων, καὶ ἡ διάλυσις τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Τοιοῦτος ὅρος δὲν περιέχεται εἰς τὰς κοινὰς προγραμματικάς μας δηλώσεις. Ἀπηντήσαμεν, ὅτι ἀποτελοῦν τακτικὸν Στρατόν. Καὶ ὅτι, ἀκόμη ὁ πόλεμος συνεχίζεται, καὶ αἱ δύο αὐταὶ Στρατιωτικαί μας Μονάδες εἶναι αἱ μόναι, τὰς ὁποίας διαθέτομεν, μέχρι τῆς ὀργανώσεως τοῦ τακτικοῦ μας Στρατοῦ, πρὸς συμμετοχὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν κοινὸν Συμμαχικὸν Ἀγῶνα. Καὶ ἰδίως, τοὺς ἀνεκοινώσαμεν, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη καὶ τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου.

»Καὶ ἐν τούτοις ἐπιδιώξαμεν πάλιν νὰ εὕρωμεν μίαν ἱκανοποιητικὴν λύσιν. Μᾶς ἐπροτάθη νὰ διατηρηθοῦν καὶ Μονάδες τῶν Ἀνταρτικῶν μας Δυνάμεων. Καὶ μᾶς ἠξιώθη προσθέτως, ὅπως ἡ δύναμις τῆς Μονάδος τοῦ ΕΛΑΣ εἶναι ἴση πρὸς τὸ σύνολον τῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας καὶ τοῦ Ἱεροῦ Λόχου καὶ τῆς Μονάδος τοῦ ΕΔΕΣ. Καὶ ἀπεδέχθημεν καὶ αὐτὴν τὴν πρότασιν».

Κάθε παραπλάνηση καὶ κάθε δολιότης ἐχρησιμοποιεῖτο ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴ πλευρά, ὥστε νὰ πετύχει ὁ προσχεδιασμένος αἰφνιδιασμὸς καὶ ἡ κατάληψη τῆς ἐξουσίας διὰ τῆς βίας. Ἕνα σύνηθες προκάλυμμα ἦταν τὰ φέρετρα, κενὰ ἢ πλήρη νεκρῶν. Ἕνα ἄλλο ἦταν οἱ «εἰρηνικὲς» διαδηλώσεις τοῦ λαοῦ. Ἔνοπλοι τοῦ ΕΛΑΣ, καλυμμένοι ἀπὸ τὰ πλήθη, αἴφνης ἄνοιγαν πῦρ καὶ ἔρριχναν χειροβομβίδας κατὰ τοῦ πλήθους. Τὴν 5η Δεκεμβρίου διοργανώθηκε μιὰ ἀκόμη διαδήλωση στοὺς κεντρικοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν. Φωνές, συνθήματα καὶ «χωνιὰ» δημιουργοῦσαν πανδαιμόνιο. Ἐπρόκειτο, ὅμως, γιὰ σκηνοθεσία. Ἡ διαδήλωση κατευθυνόταν διὰ τῆς Πατησίων πρὸς τὴν Ὁμόνοια. Στὸ ὕψος τοῦ θεάτρου Παπαϊωάννου, ἔνοπλοι τοῦ ΕΛΑΣ, ποὺ ἐκρύπτοντο μεταξὺ τῶν διαδηλωτῶν, ἐπετέθησαν μὲ αὐτόματα καὶ χειροβομβίδες ἐναντίον τοῦ κτιρίου τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας Ἀστυνομίας Πόλεων, στὴ γωνία Πατησίων καὶ Στουρνάρα. Τὴν ἴδια ὥρα ἄλλα ἔνοπλα τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ, ὁρμώμενα ἀπὸ τὴν ὁδὸ Μπουμπουλίνας καὶ τὶς παρόδους, ἐπήδησαν τοὺς τοίχους καὶ εἰσέδυσαν στὸ προαύλιο τοῦ Πολυτεχνείου, ἀπὸ ὅπου ἄρχισαν νὰ βάλλουν μὲ αὐτόματα καὶ πολυβόλα κατὰ τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας. Τὸ ἐντυπωσιακότερο εἶναι ὅτι τὴν ἐπίθεση αὐτὴ διηύθυνε αὐτοπροσώπως Γερμανὸς ἀξιωματικός, ἀνήκων στὸν ΕΛΑΣ, χειριζόμενος ἕνα βαρὺ πολυβόλο. Γερμανοί, Βούλγαροι καὶ Ἰταλοί, παραμείναντες στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐνταχθέντες στὸν ΕΛΑΣ, ἐθεάθησαν καὶ

ἄλλου χειριζόμενοι βαρέα ὅπλα τῶν στασιαστῶν. Μερικοὶ μάλιστα συνελήφθησαν. Δηλαδή, οἱ κομμουνιστὲς χρησιμοποιοῦσαν κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν Ὀργάνων τῆς τάξεως τὴν ναζιστικὴν καὶ φασιστικὴν πεῖρα καὶ «τεχνογνωσία».

Πάντως, κατὰ τὶς πρῶτες μέρες τῆς ἀνταρσίας, ἦταν τόση ἡ ὑπεροπλία καὶ ἡ ἀριθμητικὴ ὑπεροχὴ τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ καὶ τόση ἡ ἀδυναμία καὶ τὸ ἀπαράσκευο τοῦ νομίμου κράτους, ὥστε οἱ κομμουνιστὲς κατέλαβαν πλεῖστες περιοχὲς τῶν Ἀθηνῶν. Πίσω τους ἄφηναν νεκροὺς -τὰ ἄθῶα θύ-

Οἱ ἀδελφοὶ Στασινάκη, ὁ ἕνας πεσὼν στὸ Θησεῖο καὶ ὁ ἄλλος δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, ὅπως ἀπαθανατίζονται στὴν πινακοθήκη τῶν τιμημένων νεκρῶν τῆς «Χ», στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» τῆς 12.8.46.

ματά τους- καὶ ἐρείπια. Μιὰ τεράστια αἱματηρὴ κηλίδα σημείωνε τὸ πέρασμα καὶ τὴν ἐπικράτειά τους. Μιὰ κηλίδα σχηματισμένη ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἀνηλεῶς σφαγιασθέντων. Τὸ αἱμοβόρο κομμουνιστικὸ κτῆνος ὕψωνε τὰ αἱμοσταγὲς ρύγχος του, ἀπολάμβανε τὴ βορά του καὶ ὀσμιζόταν μὲ διάστροφο ἡδονισμὸ τὰ νέα θύματα γιὰ νὰ ὁλοκληρώση τὸν ἀνθρωποφαγικὸ κορεσμό του. Ὅσο ἐπέτρεπαν οἱ δυνάμεις καὶ ἡ ἐπιθετικότητα τοῦ ΕΛΑΣ οἱ κομμουνιστὲς προήλαυναν. Πίσω τους, οὐρανομήκης ὁ θρῆνος καὶ οἱ ἀρὲς τῶν ἐπιζησάντων. Γρήγορα, ὅμως, ἡ Μάχη τῶν Ἀθηνῶν θὰ ἄλλαζε σελίδα... καὶ τότε θὰ ἦταν ἡ σειρὰ τῶν κομμουνιστῶν νὰ κλάψουν πικρότατα, ἀλλὰ ὄχι καὶ νὰ μετανοήσουν. Αὐτὴ ἡ ἀνθρώπινη ἀρετὴ τοὺς ἔμεινε, μέχρι τέλους, ἄγνωστη.

Τὰ πάντα κατέρρεαν. Τὸ κράτος, οἱ ὑπηρεσίες του, ὁ ἀμυντικὸς ἱστός. Ὄρθια καὶ ἀδάμαστη παρέμενεν ἡ Ἑλληνικὴ Ψυχή. Καὶ αὐτὴ θὰ συνεγείρετο, μέσα σ᾽ ἐκεῖνο τὸν χαλασμό, καὶ τελικῶς θὰ ἔκανε τὸ θαῦμα της. Ἀξίζει νὰ ἀνατρέξουμε σὲ μερικὲς μαρτυρίες πρωταγωνιστῶν καὶ εἰδότων: Ὁ Νικόλαος Βεντήρης, ἀδελφὸς τοῦ «Χίτη» Κωνσταντίνου Βεντήρη, ἔγραψε τότε ὑπὸ τὸν τίτλο **«Μιὰ συγκινητικὴ οὐρά. - Τὸ Ἔθνος ἐγείρεται»** καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Τὰ ὅρια τοῦ Κράτους ἐσημειοῦντο μὲ σειρὰς ἐχίνων -πρόχειρα συρματοπλέγματα- μεταξὺ Πλατείας Συντάγματος, Μακρυγιάννη, βορείας ὄχθης Ἰλισσοῦ, Ἀμπελοκήπων, Λυκαβηττοῦ, Κήπου Κλαυθμῶνος. Ἡ κυρία Βρετανικὴ δύναμις, μερικαὶ χιλιάδες ἀνδρῶν, ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ φρουρῇ τὸ Χασάνι καὶ τὰ κράσπεδα τοῦ Πειραιῶς.*
>
> *»Δρὰξ Ἄγγλων ἀλεξιπτωτιστῶν, στερεῶν σὰν τοὺς στρατιώτας τοῦ Οὐέλλιγκτον, ὀλίγοι ἀπτόητοι χωροφύλακες εἰς τοῦ Μακρυγιάννη, οἱ ἀστυφύλακες τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας καὶ οἱ ὡραῖοι ἡμίθεοι τοῦ Ρίμινι, μὲ τὰς δάφνας τῆς νίκης νωπὰς ἀκόμη εἰς τὰ μέτωπά των, ἐπρότασσαν τὰ στήθη των ἐναντίον τοῦ στασιαστικοῦ τυφῶνος, ἐνῶ τὰ ἀστυνομικὰ τμήματα τῆς περιφερείας εἶχον τραγικῶς ὑποκύψει τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο.*
>
> *»Ἡ Μεγάλη Ἑλλὰς ἦσαν δύο πλατεῖαι καὶ πέντε δρόμοι, βαλλόμενοι πανταχόθεν, μὲ ἕνα ἀγωνιῶντα πληθυσμόν, χωρὶς φῶς, νερὸ καὶ ψωμί, ἀναμένοντα ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν τὴν μοῖραν του, ἐνῶ ἡ Ἀττικὴ ἀντηχοῦσε ἀπὸ τὸ βῆμα τῶν κόκκινων φαλαγγῶν ποὺ συνέρρεον.*
>
> *»Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, ὁ Ὑφυπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν*

> *Λεωνίδας Σπαῆς, ἐκάλεσεν ἡλικίας εἰς ἐπιστράτευσιν. Ὑπελογίζετο ὅτι θὰ παρουσιάζοντο, ἐν ἐπιτυχίᾳ, μερικαὶ ἑκατοντάδες. Τότε συνέβη τὸ ἀπίστευτον. Μέσα εἰς τὸν ἀσφυκτικὸν ἐκεῖνον ἐφιάλτην τοῦ τρόμου καὶ τῆς ἀπαισιοδοξίας, ἀνεπήδησε μιὰ ἀπὸ τὰς εὐγενεστέρας ἐξορμήσεις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Εἶχον ὁρισθῆ ὡς σημεῖα προσελεύσεως τὰ Παλαιὰ Ἀνάκτορα. Οἱ καλούμενοι ὤφειλον νὰ φέρουν μαζί των κουβέρταν, ἐσώρουχα, καραβάνα, μαχαιροπήρουνα. Ὁ χῶρος ἐβάλλετο συνεχῶς ἀπὸ ὄλμους. Οἱ ἀραιοὶ διαβάται εἶδον ξαφνικὰ ὀγκώδη οὐρὰν γύρω ἀπὸ τὸ αὐστηρὸν παλλαϊκὸν κτίριον.*
>
> *»Ἦτο μιὰ οὐρὰ Ἑλλήνων ποὺ δὲν ζητοῦσαν οὔτε δέματα, οὔτε χρήματα. Ἔσπευδον -ποῖοι πρῶτοι- νὰ προτάξουν τὰ τίμια στήθη των διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἡ ὁποία κυνηγημένη, μαστιγωμένη, αἱμόφυρτος, εἶχε καταφύγει μὲ κομμένα φτερὰ εἰς τὴν ὑστάτην ἀπομείνασαν γωνίαν τοῦ "Κράτους τῶν ἐχίνων". Ἦσαν οἱ Ἐθνοφύλακες. Ἀπὸ ἐκείνην τὴν οὐρὰν ἐβγῆκαν τὰ τάγματα χωρὶς στολὰς καὶ χωρὶς χλαίνας, μὲ πολιτικὰ παντελόνια, γυμνητεύοντα καὶ στερούμενα, εἰς τὰς κακουχίας τοῦ σκληροῦ χειμῶνος».*

Οἱ Χῖτες ἦσαν ἐκ τῶν πρώτων ποὺ προσέτρεξαν νὰ στελεχώσουν καὶ

Οἱ Σιάντος, Τσιριμῶκος καὶ Παρτσαλίδης, ὑπογράφουν, ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Ε., τὴν Συμφωνία τῆς Βάρκιζας, ἕτοιμοι ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ νὰ τὴν ἀνατινάξουν στὸν ἀέρα μόλις θὰ ἔνοιωθαν ἰσχυροί...

ἐπανδρώσουν τὴν Ἐθνοφυλακή. Τὸ ἀδικοχυμένο αἷμα τῶν συμμαχητῶν των ποὺ ἄφησαν στὸ Θησεῖο, δὲν τοὺς ἐπέτρεπε οὔτε ἀδράνεια οὔτε βραδυπορία. Καί, ἐπὶ τέλους, ἐκτὸς τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἐλευθερίας, αἰσθάνονταν ὅτι εἶχαν τὸ ἠθικὸ δικαίωμα νὰ ἐκδικηθοῦν. Νὰ ἐλαφρώσουν τὶς ψυχὲς τῶν πεσόντων. Ὁ Στρατηγὸς Θρασύβουλος Τσακαλῶτος, ποὺ πρωταγωνίστησε στὰ Δεκεμβριανά, στὸ βιβλίο του «**1944. Δεκέμβριος. - Ἡ Μάχη τῶν Ἀθηνῶν**» γράφει καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν δράση τῆς Ταξιαρχίας Ρίμινι, τῶν Ἀγγλικῶν Μονάδων καὶ τῶν καθημερινῶς συγκροτουμένων ταγμάτων Ἐθνοφυλακῆς, εἰς τὴν Γενικὴν Ἀσφάλειαν, τὴν Σχολὴν Εὐελπίδων μὲ τοὺς Εὐέλπιδας, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Θησείου μὲ τοὺς Χῖτας τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Γ. Γρίβα καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη, διεξήγετο ἕνας ἡρωικὸς ἄνισος ἀγών, μὲ τοὺς κομμουνιστὲς ἐπιτιθεμένους μὲ ἄγριον φανατισμὸν καὶ ὑπερτέρας δυνάμεις πρὸς διάλυσίν των. Πλεῖστα τῶν Κέντρων τούτων ἀντιστάσεως, παρὰ τὴν αὐτοθυσίαν των, παρὰ τὴν ἡρωικήν των ἄμυναν, ὑπέκυψαν πρὸ τῶν ὑπερτέρων δυνάμεων τῶν κομμουνιστῶν, οἱ πλεῖστοι δὲ τῶν ὑπερασπιστῶν των ἐσφάγησαν κατὰ τὸν ἀγριώτερον τρόπον».*

Ἡ ἐπιθετικότητα καὶ οἱ προελάσεις τῶν κομμουνιστῶν κράτησαν περίπου δώδεκα ἡμέρες. Σταδιακῶς ἡ ἐπιθετικότητα τοῦ ΕΛΑΣ ἐκφυλίστηκε, καὶ περιέπεσε σὲ ἄμυνα. Ὄχι, βεβαίως, ὅτι ἔπαψαν οἱ ἀπαγωγὲς καὶ οἱ δολοφονίες. Ἀλλά, ἀπὸ στρατιωτικῆς ἀπόψεως, μόνον κατὰ τὶς 12 ἀπὸ τὶς 34 μέρες τῆς ἀνταρσίας εἶχαν ἐπιτυχίες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Παρ᾽ ὅλες τὶς ἐνισχύσεις ποὺ ἔφερνε ὁ ΕΛΑΣ ἀπὸ τὴν Κόρινθο καὶ ἄλλα μέρη, ἡ πλάστιγγα ἄρχισε νὰ κλίνει ὑπὲρ τοῦ νομίμου κράτους καὶ τῶν μαχομένων δυνάμεών του. Οἱ ἡγέτες τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τοῦ ΕΛΑΣ ἄρχισαν νὰ περιπίπτουν στὴ στατικὴ ἄμυνα καὶ νὰ προσανατολίζονται πρὸς τὴν ἰδέα τῆς ἀνακωχῆς. Μερικοὶ εἶχαν ἀρχίσει νὰ διαβλέπουν καὶ τὴν ἧττα καὶ ἔκαμναν σκέψεις πῶς θὰ τὴ διαχειρισθοῦν, δηλαδὴ πῶς θὰ ἀπαγκίστρωναν τόσες χιλιάδες μελῶν τοῦ ΕΛΑΣ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν ὁλοκληρωτικὴ συντριβή. Ὅμως, ἀκέραιη τὴν ἰσχὺ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τὴ λυσσαλέα ἐπιθετικότητα τῶν Ἐλασιτῶν εἶχαν ἀντιμετωπίσει πρῶτοι οἱ Χῖτες ἀπὸ τῆς 3ης Δεκεμβρίου, διότι ὁ ΕΛΑΣ εἶχε δώσει ἀπόλυτη στρατηγικὴ προτεραιότητα στὴν ἐκκαθάριση τοῦ Θησείου. Ἐνδιαφέρουσα ἀποτίμηση τῶν γεγονότων κάμνει ὁ Γ. Σιάντος στὴν Ἔκθεσή του γιὰ τὰ Δεκεμβριανὰ στὴν ὁποία γράφει καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Στὶς 5 τοῦ Δεκέμβρη ἦταν στὰ χέρια τοῦ ΕΛΑΣ ὅλη ἡ Ἀθήνα ἐκτὸς ἀπ᾽ τὸ τμῆμα ποὺ βρισκότανε μέσα στὴ γραμμὴ ποὺ ὁρίζεται ἀπ᾽ τὴν ὁδὸ Αἰόλου-Ἑρμοῦ-Πλ. Μητροπόλεως-Ἀδριανοῦ- Πλ. Μακρυγιάννη-Λεωφ. Βασιλ. Σοφίας-Ἡρώδου Ἀττικοῦ-Λεωφ. Κηφισίας-Εὐαγγελισμὸς-Κολωνάκι-ὁδὸς Σόλωνος-Ὁμόνοια. Δηλαδή, στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ ἔμειναν οἱ συνοικίες Πλάκας καὶ Κολωνάκι, τὸ Ζάππειο μὲ τὸν Ἐθνικὸ Κῆπο, τὰ ἀνάκτορα (παλαιὰ καὶ νέα) καὶ οἱ μεγάλοι δρόμοι. Κομμάτια ἀπὸ τὴν ὁδὸ Αἰόλου καὶ ἡ ὁδὸς Σταδίου, Πανεπιστημίου, Ἀκαδημίας καὶ τμῆμα τῆς ὁδοῦ Σόλωνος μαζὶ μὲ τὴν πλατεῖα Ὁμονοίας μέχρι Κάνιγγος καὶ Βάθης. Μέσα στὶς γραμμὲς τοῦ ΕΛΑΣ ὅμως ἔμειναν ὁρισμένα κέντρα ἀντίστασης τοῦ ἐχθροῦ 1) Γουδὶ μὲ Σχολ. Χωροφυλακῆς καὶ μὲ κτίρια ἄλλα μέχρι τοὺς Ἀμπελοκήπους. 2) Στρατῶνες Μακρυγιάννη, μὲ τὴ γύρω περιοχὴ μέχρι Λεωφ. Συγγροῦ, Στῆλες Ὀλυμπίου Διὸς καὶ κτίριο Φρουραρχείου (Παλαιὸ Α.Σ.Σ.). 3) Σχολὴ Εὐελπίδων. 4) Παραπήγματα. 5) Φυλακὲς Ἀβέρωφ μαζὶ μὲ τὶς γυναικεῖες καὶ τὸ 3ο Στράτ. Νοσοκομεῖο. 6) Γενικὴ Ἀ-*

Ἕνας ἀκόμη ἐπαναστατικὸς γῦρος τῶν κομμουνιστῶν ἔλαβε ἄδοξο τέλος. Οἱ ἀντάρτες τοῦ ΕΛΑΣ παραδίδουν, μετὰ τὴν Συμφωνία τῆς Βάρκιζας, τὸν ὁπλισμό τους. Ἀλλὰ τὰ περισσότερα ὅπλα τους τὰ ἀπέκρυψαν γιὰ τὸ ἑπόμενο γῦρο...

σφάλεια. 7) Πολυτεχνεῖο. 8) Εἰδικὴ Ἀσφάλεια (Ὁδὸς Ἐλπίδος) μαζὶ μὲ 3-4 κτίρια κοντὰ ποὺ τὰ χρησιμοποιοῦσε γιὰ κέντρα Ἀντίστασης. 9) Φυλακὴ Χατζηκώστα ὁδὸς Πειραιῶς. 10) Ἔπαυλη Θων. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ καὶ ὅσα κτίρια χρησιμοποιοῦσαν οἱ Ἐγγλέζοι ἢ γιὰ γραφεῖα ἢ γιὰ στρατῶνες ποὺ δὲν διατάχτηκαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ νὰ καταλάβουν. Ἀπὸ τὰ παραπάνω ὅμως κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἀγῶνα περιῆλθαν στὰ χέρια τοῦ ΕΛΑΣ ἀρκετά: 1) τὸ κτίριο τοῦ Φρουραρχείου (παλ. Α.Σ.Σ.), 2) ἡ σχολὴ τῶν Εὐελπίδων μαζὶ μὲ τὸ κτίριο τῆς Γεωγραφ. Ὑπηρεσίας Στρατοῦ, 3) οἱ Φυλακὲς Ἀβέρωφ μαζὶ μὲ τὶς γυναικεῖες καὶ τὸ 3ο Στρατ. Νοσοκομεῖο, 4) Γενικὴ Ἀσφάλεια, 5) Πολυτεχνεῖο, 6) Εἰδικὴ Ἀσφάλεια, 7) Ἔπαυλη Θών, ὅπως καὶ μερικὰ κτίρια ποὺ κατεῖχαν οἱ Ἄγγλοι.

»Ἡ ἐπιθετικὴ δράση τοῦ ΕΛΑΣ μὲ τὴν ἄποψη τῆς πρωτοβουλίας στὰ χέρια του συνεχίστηκε μέχρι τὶς 16-17 τοῦ Δεκέμβρη, ἀλλὰ ὅσο πήγαινε ἀδυνάτιζε ὄχι γιατί ἔλειψε τὸ ἐπιθετικὸ πνεῦμα ἀνάμεσα στοὺς ἀγωνιστὲς τοῦ ΕΛΑΣ -αὐτὸ ἔμεινε ἀμείωτο μέχρι καὶ τὴν τελευταία ἡμέρα τῶν ἐπιχειρήσεων ὅπως δείχνουν τὰ ἐπίσημα ἀρχεῖα- ἀλλὰ γιατί οἱ συνεχῶς ἀφικνούμενες ἐνισχύσεις τῶν Ἄγγλων ηὔξαναν τὴν κρουστικὴ ἱκανότητα τοῦ ἐχθροῦ καὶ οἱ ἀντιδραστικοὶ σηκώνονταν σὲ ἠθικό.

»Ἀπὸ τὶς 16-17 τοῦ Δεκέμβρη οἱ ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ συνεχίζονταν μὲν ἀλλὰ ὄχι μὲ τὴν ἴδια ἐπιτυχία. Ὁ ἀντίπαλος εἶχε δημιουργήσει πιὸ γερὰ καὶ ἀπόρθητα κέντρα ἀντίστασης καὶ βάσεις ἐξόρμησης ἀπὸ τὶς ὁποῖες μὲ ἐπιθέσεις καὶ ἀντεπιθέσεις ἐξουδετέρωνε τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐπιθέσεων τοῦ ΕΛΑΣ. Ἡ μορφὴ αὐτὴ τοῦ ἀγῶνα βάσταξε μέχρι τὶς 28 τοῦ Δεκέμβρη ὅταν καὶ ἡ πρωτοβουλία στὶς ἐπιχειρήσεις διαδοχικὰ μετατοπίζονταν ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ στὸν ἀντίπαλο. Ἀπὸ τὶς 28 τοῦ Δεκέμβρη μέχρι τὶς 4 τοῦ Γενάρη ὁ ἐχθρὸς ἔχοντας πιὰ συντριπτικὴ ὑπεροχὴ καὶ σὲ δυνάμεις καὶ σὲ ὁπλισμὸ εἶχε στὰ χέρια του πλήρη πρωτοβουλία καὶ ἐνεργοῦσε μαζικές ἐπιθέσεις».

Η ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΘΗΣΕΙΟΥ

Οἱ Χίτες τοῦ Θησείου ἀντιμετώπισαν πρῶτοι τὸ φονικὸ μένος τῶν κομμουνιστῶν. Πῶς, ὅμως, ἀνέκοψαν τὰ κύματα τῶν ἐπιθέσεων τοῦ ΕΛΑΣ; Μιὰ ἁδρὴ καὶ παραστατικὴ περιγραφὴ τῆς Μάχης τοῦ Θησείου δίδει ὁ μετασχὼν τῆς συγκρούσεως Γιάννης Σκλαβενίτης, ἀρχισυντάκτης τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν». Στὶς 6.12.1948 γράφει τὰ ἑξῆς κάτω ἀπὸ τοὺς τίτλους:

«ΘΗΣΕΙΟΝ: ΔΟΞΑ, ΘΡΥΛΟΣ, ΣΥΜΒΟΛΟΝ. - Ἂς θυμηθοῦμε ἐκείνους ποὺ πρὶν ἀπὸ τέσσερα χρόνια ἔπεσαν ὁλοκαύτωμα στὴν ἰδέα τῆς Ἑλλάδος. - Ἡ ἱστορικὴ μάχη τῆς 3ης καὶ 4ης Δεκεμβρίου 1944. - Ἡ ἄμυνα τοῦ Θησείου σώζει τὴν πρωτεύουσαν. - Οἱ 80 Χῖτες τοῦ Γρίβα σὰν νέοι 300 τοῦ Λεωνίδα ἀντιμετωπίζουν τὰς ὀρδὰς τῶν βαρβάρων. - Ὁ ἀρχηγός μας μάχεται ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀκαταβλήτων ὑπερασπιστῶν»:

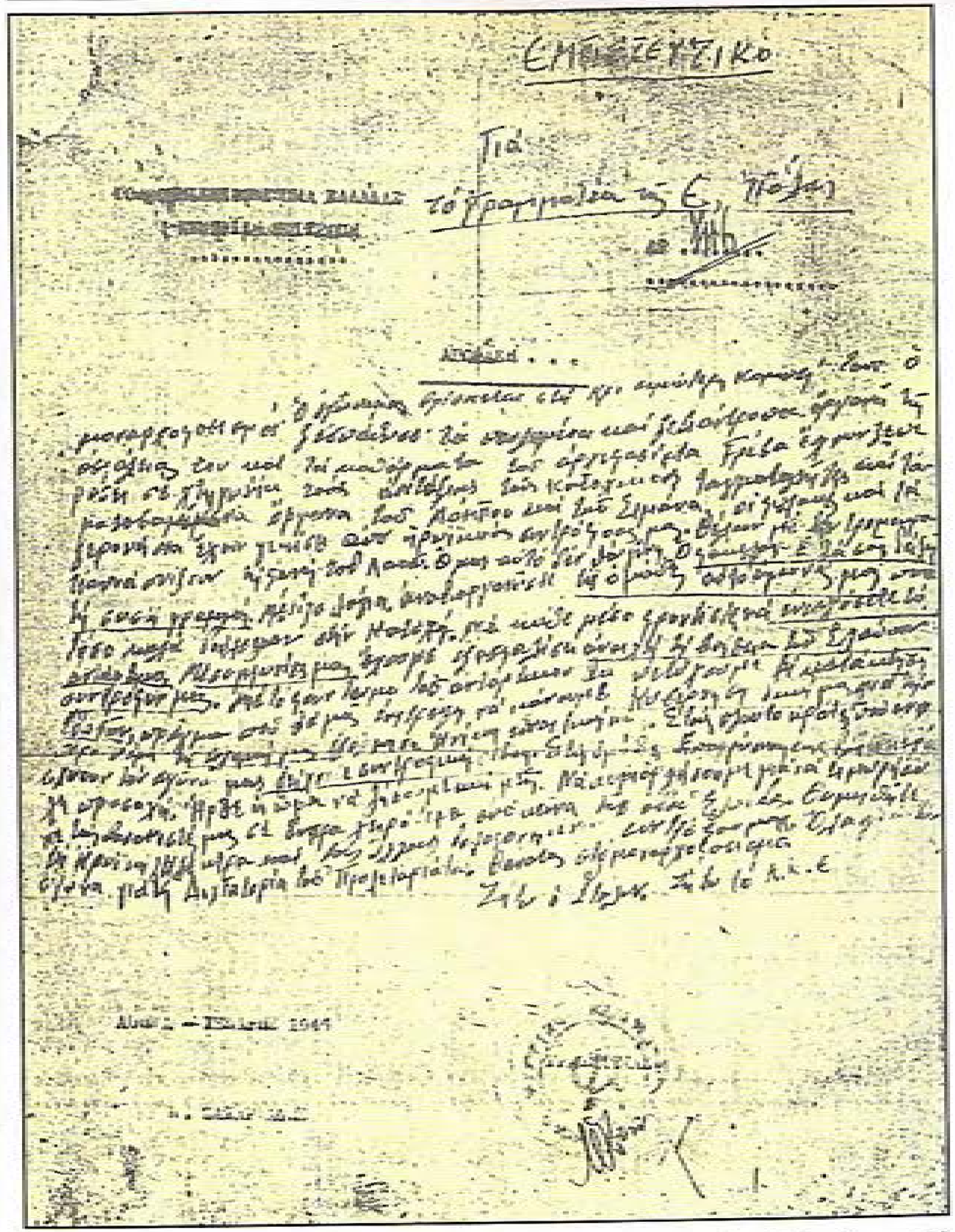
«Ὁλόκληρος ὁ ἐφεδρικὸς ΕΛΑΣ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ Σύνταγμα τοῦ ΕΛΑΣ Τριπόλεως ἔχουν πάρει διαταγὴ νὰ ἐπιτεθοῦν. Εἶναι γνωστὰ τὰ σχέδια τῶν ἐλασιτῶν στὴν διοίκησιν τῆς ὀργανώσεως. Γι' αὐτὸ καὶ δίδεται διαταγὴ στοὺς μαχητὰς τοῦ Θησείου νὰ εἶναι ἕτοιμοι. Ἡ δύναμις τῶν Χιτῶν φθάνει μόλις τοὺς 80 ἄνδρας, διότι πρὸ πολλοῦ ὁ πρωθυπουργὸς τῆς ἀναιμάκτου ἀπελευθερώσεως(!) Γεώργιος Παπανδρέου διέταξε καὶ ἔλαβε δραστικὰ μέτρα νὰ διαλυθεῖ ἡ ὀργάνωσις "Χ", προκειμένου νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἡγεσία τοῦ Ε.Α.Μ. Ἔτσι, τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1944 εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ οἱ Χῖτες τῶν ἄλλων συνοικιῶν καὶ ἔμειναν μόνον οἱ 80, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κάτοικοι τῆς περιφερείας τοῦ Θησείου.

»Ἡ ὥρα εἶναι 10 π.μ. Ἀπὸ μακριὰ ἀκούγονται φωνές: Ε.Α.Μ... Ε.Α.Μ... Εἶναι οἱ δολοφόνοι ποὺ ζητοῦν νὰ ὑποδουλώσουν τὴν Ἑλλάδα... Καὶ οἱ Χῖτες τοῦ Θησείου παίρνουν τὴν ἀπόφασίν τους: "Ὄχι, δὲν θὰ περάσουν οἱ βάρβαροι, δὲν θὰ μολύνουν τὰ ἅγια χώματα τοῦ Θησείου μας. Θὰ πολεμήσουμε, κι ἂν πέσωμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα, θεία εἶν' ἡ δάφνη, μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει"... Ἐνῷ ὁ ὄχλος προχωρεῖ γιὰ τὸ Σύνταγμα, ὁ ἔνοπλος ὄγκος τοῦ ΕΛΑΣ ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ Θησείου. Ἡ ἐπίθεσις ἐκδηλώνεται ἀπὸ τὸ νότιο τμῆμα. Ἡ κόλα-

σις τῶν πυρῶν τῶν βαρέων ὅπλων τῶν δολοφόνων γίνεται γλέντι στὴν ἐνθουσιώδη ἀτμόσφαιρα τῶν Χιτῶν τοῦ Θησείου. Ψάλλοντας τῆς Ἑλλάδος τραγούδια ὁρμοῦν οἱ γενναῖοι μας κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων πολυαρίθμων κομμουνιστῶν. Τὴν 11 π.μ. καταλαμβάνεται τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γαλατείας πολυβολεῖον τῶν ἐλασιτῶν. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν ἡμιθέων τοῦ Θησείου εἶναι ἀπερίγραπτος. Τοὺς συναρπάζει ἡ μάχη καὶ προχωροῦν. Προχωροῦν καὶ κυνηγοῦν τοὺς βαρβάρους. Οἱ νεκροὶ τῶν δολοφόνων εἶναι ἀναρίθμητοι, ἐνῶ τῶν Χιτῶν κανεὶς νεκρὸς δὲν ὑπάρχει. Ἀλλὰ οἱ ἐνισχύσεις τῶν κομμουνιστῶν διαρκῶς καὶ καταφθάνουν καὶ ἡ ἐπίθεσις γενικεύεται. Τὸ Θησεῖον κτυπιέται ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὲς μὲ ἄφθονα ὅπλα. Καὶ ὅμως τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος ἀναγκάζουν τοὺς σφαγεῖς τοῦ Λαοῦ νὰ ἐγκαταλείψουν καὶ ἄλλο φυλάκιον, τόν "Στοιχειωμένον Πύργον" ὅπως ἀποκαλεῖται, χρησιμοποιήσαντες τὸν μοναδικὸν ὅλμον ποὺ διαθέτουν.

»Οἱ ἥρωες δὲν δειλιάζουν, πολεμοῦν. Καὶ πρῶτος μέσα στὴν μάχη ξεχωρίζει ὁ Γρίβας. Κρατεῖ τὸ πιστόλι στὸ χέρι καὶ πολεμᾶ κι' αὐτὸς ὅπως κι ὁ τελευταῖος μαχητής. Δίνει ἐντολὲς καὶ ἐπισκέπτεται ὅλα τὰ φυλάκια. Μεγαλώνει μὲ τὸ θάρρος του τὴν πίστιν τῶν ἡρώων ποὺ σὰν βράχοι ὀρθώθησαν γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τοὺς βαρβάρους. Οἱ σφαῖρες, ὅμως, δὲν κάνουν διάκρισιν σ' αὐτοὺς ποὺ πολεμοῦν γιὰ τὸ δίκαιον. Οἱ πρῶτοι Χῖτες πέφτουν λαβωμένοι. Μὰ καὶ τραυματίαι πολεμοῦν καὶ μὲ τὸ ἁγνό τους αἷμα βάφουν τὴν ἅγια γῆ ποὺ ἦταν γραφτὸ νὰ σώσῃ τὴν Ἑλλάδα. Τὰ πυρομαχικὰ τῶν Χιτῶν ἐξαντλοῦνται. Οἱ ἐλάχιστες χειροβομβίδες καὶ σφαῖρες ποὺ διαθέτουν δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν ὄγκον τῶν ἐλασιτῶν καὶ τὰ ἄφθονα πολεμικά τους μέσα. Μὰ πολεμοῦν, πολεμοῦν σὰν ἡμίθεοι καὶ κατορθώνουν νὰ συγκρατήσουν τὸν ὄγκον τῶν ἐπιτιθεμένων μέχρι τῶν βραδυνῶν ὡρῶν ποὺ σταματᾶ ἡ μάχη γιὰ νὰ συνεχισθῇ αὔριον.

»Ἡ νύχτα ἔχει ἁπλώσει τὴν παγερὴ σκοτεινιά της πάνω ἀπὸ τὴ γῆ τοῦ Θησείου. Στὰ φυλάκια οἱ Χῖτες πολεμισταὶ ἀγρυπνοῦν. Τὰ βλέμματα ἐρευνοῦν τὰ σκοτάδια. Σκιὲς καὶ φαντάσματα κυκλοφοροῦν στὰ βράχια καὶ στὰ χαρακώματα. Εἶναι οἱ φρουροὶ ποὺ παίρνουν τὶς θέσεις τους στὶς ἐπάλξεις τοῦ ἱεροῦ κάστρου. Μέσα στὸ μαῦρο φόντο τῆς νύχτας, οἱ σιλουέτες τῶν ἀρχαίων ναῶν, τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Θησείου, ὑψώνουν τὸ λευκό τους σχῆμα στοὺς οὐρανούς, λὲς καὶ σκυμμένοι πάνω στὴν αἱματόβρεχτη γῆ θωροῦν τὴν

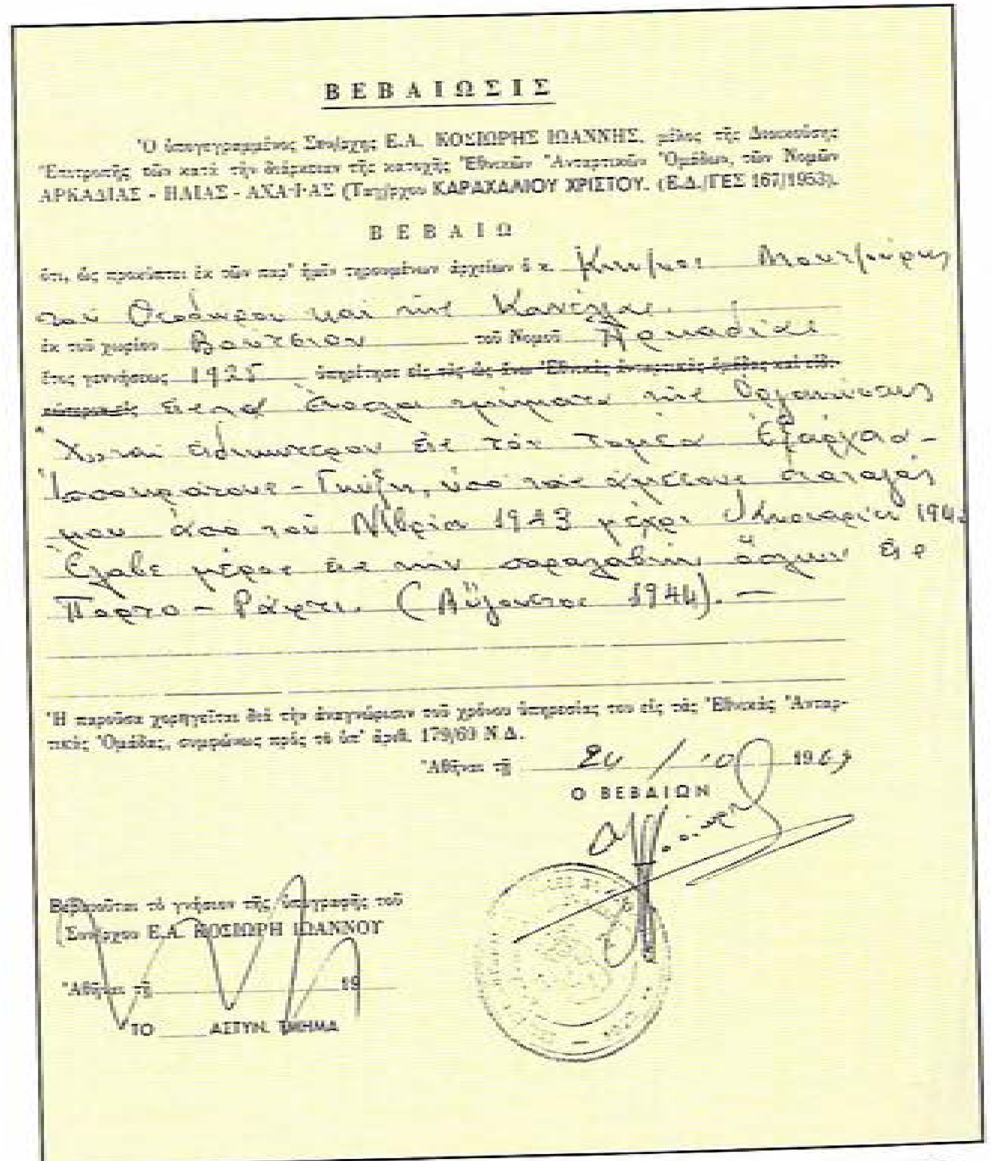
Ἰδιόχειρη ἐπιστολὴ τοῦ Ν. Ζαχαριάδη τοῦ Ἰανουαρίου 1946, στὴν ὁποία μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρεται: «Ὁ ἀγώνας μας βρίσκεται στὴν κρισιμότερη καμπή του. Ὁ μοναρχοφασισμὸς ξεσπάθωσε. Τὰ πουλημένα καὶ ξεδιάντροπα ὄργανα τῆς ἀσφάλειάς του καὶ τὰ καθάρματα τοῦ ἀρχιφασίστα Γρίβα ἔχουν ξεπεράσει σὲ κτηνωδία τοὺς ἀντάξιους κατοχικοὺς ταγματαλῆτες, καὶ τὰ ματοβαμμένα ὄργανα τοῦ Λάμπου καὶ τοῦ Σιμάνα»...

μάχην τῶν ἡμιθέων. Τὸ πρωὶ θὰ ξημερώση γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς μεγάλης θυσίας. Θὰ φωτισθῆ ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ τὴ φωτιὰ τῆς μάχης... Μέσα στὰ φυλάκια καὶ στὰ χαρακώματα οἱ γενναῖοι καρτεροῦν. Μιλοῦν σιγανὰ καὶ παρακολουθοῦν τὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀντιπάλων τους ποὺ γίνεται ὅλη τὴ νύχτα στὸ ἀντίπερα στρατόπεδο τῶν βαρβάρων. Καὶ ἑτοιμάζουν τὶς ψυχές τους γιὰ τὴν αὐριανὴ ἀνάτασί τους. Αὔριο σὰν ξημερώση θὰ ὑψώσουν στὰ μεσουράνια τὴν ἀχτινοβολία τῆς χίτικης ἀνδρείας.

»Ἀρχίζει νὰ ξημερώνη ἡ ἡμέρα τῆς 4ης Δεκεμβρίου τοῦ 1944. Ὁ ὄγκος τῶν ἐλασιτῶν ποὺ συγκεντρώθηκε κατὰ χιλιάδας τὴν νύχτα ποὺ πέρασε γιὰ νὰ χτυπήση 80 ἀνθρώπους, εἶναι ἕτοιμος γιὰ νὰ ἐπιτεθῆ. Καὶ νά... οἱ μανιασμένοι δολοφόνοι χτυποῦν μὲ λύσσα τὰ φυλάκια τῶν Χιτῶν. Ἡ ἐπίθεσις εἶναι γενική. Πυρὰ ὅλων τῶν ὅπλων, βαριῶν καὶ ἐλαφρῶν, προσβάλλουν ἀδιάκοπα τὰ φυλάκια τοῦ ναοῦ τοῦ Θησέως, τοῦ Ἀστεροσκοπείου, τῆς ὁδοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῆς ὁδοῦ Ἠλ. Πουλοπούλου, τῆς ὁδοῦ Τριῶν Ἱεραρχῶν, τῆς ὁδοῦ Ἡρακλειδῶν κ.λπ. Οἱ ὑπερασπισταὶ τῶν φυλακίων αὐτῶν πολεμοῦν κατὰ τέτοιον τρόπον ποὺ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν συλλάβη ἀνθρώπινη φαντασία. Ξεπέρασαν τοὺς ἡμιθέους, ἔγιναν θεοὶ στὴν ἀνδρεία. Τὰ πυρομαχικὰ τῶν Χιτῶν τελειώνουν, ἐνῶ τὰ φυλάκιά των τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο ἀνατινάσσονται στὸν ἀέρα. Καὶ τὸ αἷμα ρέει ἄφθονο ποτίζοντας τὴν ἅγια γῆ. Πολλοὶ Χῖτες καταστρέφουν τὰ ὅπλα τους, ἀφοῦ τελειώνουν τὰ πυρομαχικά των, προκειμένου νὰ μὴ τὰ πάρουν οἱ δολοφόνοι γιὰ νὰ κτυπήσουν τὴν Ἑλλάδα.

»Οἱ νεκροὶ καὶ τραυματίαι τῶν κομμουνιστῶν ἀνήρχοντο εἰς 750. Ἡ δὲ δύναμίς των ποὺ ἐπετέθη διὰ νὰ λυγίση 80 ἄνδρας, ἀνήρχετο εἰς 3.000 μαχητάς. Οἱ Χῖτες εἶχον τὸ ἥμισυ τῆς δυνάμεώς των εἰς νεκροὺς καὶ τραυματίας».

Στὰ κατάλοιπα τοῦ ἀρχείου τοῦ Ἀρχηγείου τῆς «Χ» βρέθηκε νὰ ἀχρονολόγητο σημείωμα τοῦ Γιάννη Σκλαβενίτη, ποὺ ἀναφέρει: «*Στὴν ἀντεπίθεση, τοὺς πήραμε τὸ ἀρχεῖο καὶ ἕναν ὅρκο τοῦ ΕΛΑΣ*». Δὲν εἶναι γνωστὸ ἂν τὸ ἔγγραφο ἀναφέρεται στὴν Μάχη τοῦ Θησείου, ἢ εἶναι μεταγενέστερο. Πάντως στὸ ἀρχεῖο βρέθηκαν, πράγματι, ἕνας χειρόγραφος ὅρκος τοῦ ΕΛΑΣ καὶ μερικὰ ἀντίγραφα διαταγῶν τοῦ Σαράφη καὶ τοῦ Βελουχιώτη. Φαίνεται ὅτι ἡ «Χ» εἶχε καλὴ ἐνημέρωση γιὰ τὰ συμβαίνοντα στὸ στρατόπεδο τῶν ἀντιπάλων.

ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ ὑπογεγραμμένος Συνταγματάρχης Ε.Α. ΚΟΣΙΩΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς Ἐθνικῶν Ἀντιστασιακῶν Ὁμάδων, τῶν Νομῶν ΑΡΚΑΔΙΑΣ - ΗΛΙΑΣ - ΑΧΑΪΑΣ (Ταγματάρχου ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. (Ε.Δ./ΓΕΣ 167/1953).

ΒΕΒΑΙΩ

ὅτι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν παρ' ἐμοὶ τηρουμένων ἀρχείων ὁ κ. Κωνσταντῖνος Μουτζούρης τοῦ Θεοδώρου [illegible]

ἐκ τοῦ χωρίου [illegible] τοῦ Νομοῦ Ἠμαθίας

ἔτος γεννήσεως 1925 ὑπηρέτησε [illegible]

[illegible] 1943 μέχρι [illegible] 1944 ἔλαβε μέρος εἰς τὴν [illegible] εἰς Πόρτο-Ράφτη. (Αὔγουστος 1944). —

Ἡ παροῦσα χορηγεῖται διὰ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας του εἰς τὰς Ἐθνικὰς Ἀντιστασιακὰς Ὁμάδας, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 179/69 Ν.Δ.

Ἀθῆναι τῇ 24 / 10 / 1969

Ο ΒΕΒΑΙΩΝ

Βεβαιοῦται τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Συνταγματάρχου Ε.Α. ΚΟΣΙΩΡΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Ἀθῆναι τῇ 19

ΤΟ ΑΣΤΥΝ. ΤΜΗΜΑ

«Βεβαίωσις» τοῦ Συνταγματάρχου Ἰωάννου Κοσιώρη γιὰ τὴ δράση τοῦ Κωνσταντίνου Μουτζούρη στὶς τάξεις τῆς «Χ». Μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρεται ἡ συμμετοχή του στὴν ἐπιχείρηση τοῦ Πόρτο Ράφτη.

ΟΙ ΜΑΧΕΣ ΣΤΗ ΣΟΛΩΝΟΣ

Γιὰ τὶς μάχες τῆς ὁδοῦ Σόλωνος καὶ γιὰ τὴ γενικότερη δράση του στὴ «Χ», ὁ ἀγωνιστὴς Νικόλαος Φαρμάκης, αὐτόπτης μάρτυς καὶ μέτοχος τῶν δραματικῶν γεγονότων, μετέπειτα δὲ βουλευτής, παρέσχε τὴν ἀκόλουθη ἐνδιαφέρουσα μαρτυρία πρὸς τὸν συγγραφέα τοῦ παρόντος:

«Τὸ 1943 (14 ἐτῶν) λόγῳ κάποιου ἐπεισοδίου μὲ τὴν Ἰταλίδα καθηγήτρια (ἀναγκαστικῶς Ἰταλικῶν-Γερμανικῶν λόγῳ κατοχῆς), ἀφοῦ ἐξυλοκοπήθην ἀγρίως εἰς τὸ "Commando Tappa", ἀπὸ ὅπου μὲ διέσωσε ὁ υἱὸς τοῦ Γ. Ράλλη Δημήτρης, ἀπεβλήθην διὰ ἕνα σχολικὸν ἔτος ἀπὸ ὅλα τὰ γυμνάσια τοῦ κράτους.

»Ἐπισκεπτόμενος τὸν Βασιλικὸν Κῆπον καθημερινῶς μὲ ἕνα θαυμάσιο ποδήλατο ἐστρατολογήθην εἰς τὴν "Χ" ἀπὸ τὸν εὔελπι Μιχάλη Ρογγάκο, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη ἀργότερον ἀπὸ τὴν "Ο-ΠΛΑ". Βασικῶς, μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 4, ἔκανα χρέη ἀγγελιαφόρου, ἰδίως κατὰ τὴ διάρκειαν συμπλοκῶν μετὰ τοῦ ΕΑΜ, ΕΛΑΣ καί, ὅταν ἐχρειάζεντο ἐνισχύσεις ἢ μετέφερα πυρομαχικά. Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1944, μὲ διμοιρίτην τὸν Γ. Ζερβουδάκη, μετέπειτα ἀξιωματικὸν τοῦ Β. Ναυτικοῦ, ἄρχισεν, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ λοχαγοῦ Ἀσημακοπούλου, ἐκπαίδευσις εἰς τὰ ὅπλα καὶ τὶς ὁδομαχίες. Τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1944, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Γ. Ζερβουδάκη, μετέβημεν καὶ παραμείναμε ἐπὶ τριήμερον εἰς μία ἀκτὴ τοῦ Πόρτο Ράφτη, ὅπου παραλάβαμε μία ἀπὸ τὶς τρεῖς ἀποστολὲς αὐτομάτων ὅπλων Ἀγγλικῶν, τὰ ὁποῖα καὶ παρεδώσαμεν εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Διεύθυνση Ἀθηνῶν. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τριημέρου παραμονῆς μας, ἐδέχθημεν τέσσερις ἐπιθέσεις τῶν Ἐλασιτῶν τὶς ὁποῖες ἀπεκρούσαμεν ἄνευ ἀπωλειῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ τοὐλάχιστον μὲ δύο νεκροὺς τῶν ἐπιτιθεμένων. Τὸν Ὀκτώβριον 1944, κατόπιν διαταγῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς "Χ" Συνταγματάρχου Γ. Γρίβα καὶ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Ἀθηνῶν Σπηλιωτοπούλου ἐδημιουργήθη ἕνας νοερὸς κύκλος πέριξ τοῦ κέντρου τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου καὶ ὑπῆρξεν ἀριθμὸς φυλακίων βασικῶς εἰς τὰ πρώην ἐπιτεταγμένα ὑπὸ τῶν ἀρχῶν κατοχῆς οἰκήματα ἢ παραχωρηθέντα πρὸς τοῦτο. Παραδείγματος χάριν, πλατεῖα τέρμα ὁδοῦ Σόλωνος, Σόλωνος 142, Σόλωνος 92, ὁδὸς Ἀμερικῆς, Π. Ἀνάκτορα, περιοχὴ ἔναντι Νοσοκομείου Εὐαγγελισμὸς (ΣΥΠ) Φρούριον Παπαγεωργίου, Στρατῶνες Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη - Φρούριον Θησείου. Διὰ

τὴν προστασίαν τοῦ κέντρου τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὴν ἀναμενομένην ἐπίθεσιν τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς κατάληψιν τῆς ἐξουσίας εἰς Ἀθήνας.

»Συγχρόνως μὲ τὴν Χ, εἶχα ἐγγραφεῖ καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν Ε-ΔΕΕ τοῦ ΕΔΕΣ. Ὅταν ἄρχισεν ἡ ἐπάνδρωσις τῶν φυλακίων, ἀπεστάλην εἰς τὴν Σόλωνος 92, ἀλλὰ λόγῳ ἀνυπαρξίας χώρου τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ ἄλλοι 9 Χῖτες ἀπὸ Πατήσια (Ὁμὰς Πανολιάσκου) ἐνεκλείσθημεν εἰς τὸ φυλάκιον Σόλωνος 142, 1ος ὄροφος, Διοικητὴς Ἰατρὸς Λαζαρῆς, ἡ δύναμις τὸν ὁποίου ἦτο μεικτὴ Χ - ΕΔΕΕ.

»Ἡ ἐπίθεσις ἐναντίον τοῦ φυλακίου μας ἤρχισεν τὴν 4.12.44 καὶ ἐσυνεχίσθη συνεχῶς μέχρι τὴν 8.12.44. Τὴν 8.12.44 τὸ ἀπόγευμα διεπιστώθη ἡ πλήρης ἔλλειψις πυρομαχικῶν, τροφίμων, ὕδατος αἱ δὲ ἀπώλειαι ἦσαν ἄνω τοῦ 50% τῆς δυνάμεως (νεκροὶ καὶ τραυματίαι). Διετάχθη ἀπὸ τηλεφώνου ἡ ἐκκένωσις τοῦ φυλακίου κατὰ τὴ διάρκεια τῆς νυκτός. Ἀπὸ "ταράτσα εἰς ταράτσα" ἀπεχώρησε τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς φρουρᾶς. Τόσον ἐγὼ ὅσο καὶ οἱ ἐλαφρῶς τραυματίαι ἐπρόκειτο νὰ ἀποχωρήσουμε τελευταῖοι. Εὑρισκόμενος φρουρὸς εἰσόδου, ἡ ὁποία εἶχε μία ἰσχυρὰ σιδερένια πόρτα, μετὰ ἑνὸς ἄλλου συμμαχητοῦ, τοῦ Ἀλεξόπουλου Γεωργίου, ἀκούσαμε ἕνα Ἀγγλικὸ ἐλαφρὺ ἅρμα, τὸ ὁποῖον εἶχε σταματήσει τυχαίως ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν εἴσοδο καὶ ἔβαλε ἐναντίον τῶν ΕΛΑΣιτῶν εἰς τὴν ἀπέναντι οἰκίαν.

»Ἀνέβηκε ὁ Ἀλεξόπουλος καὶ εἰδοποίησε τοὺς ἐλαφρῶς τραυματίες, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἠρνήθησαν νὰ ἔλθουν μαζί μας διότι ἤθελαν νὰ διαφύγουν ὡς οἱ προηγηθέντες "ταράτσα εἰς ταράτσα". Ἐμεῖς οἱ δύο (ὑπῆρχε ἑλληνικὴ σημαία μὲ τὸ στέμμα ἔξωθι τοῦ οἰκήματος) ἐφέραμε περιβραχιόνιο μπλὲ μὲ τὸ σῆμα τῆς "Χ".

»Ἀνοίξαμε την ἔξω πόρτα τὴν σιδερένια τῆς πολυκατοικίας καὶ σπεύσαμε πρὸς τὸ ἅρμα (carrier) φωνάζοντας "Royalists, Royalists help". Μᾶς ἀνέβασαν στὸ ἅρμα καὶ ἐφύγαμε ἀπὸ πλατεῖα Κάνιγγος, Ἀκαδημίας, Κοραῆ, ὅπου ἦτο τὸ Ἀγγλικὸ φρουραρχεῖον. Ἐκεῖ, ἀφοῦ μᾶς ἔγινε μία "ἀνάκρισις", ἐπειδὴ ἐγὼ ἐγνώριζα Ἀγγλικὰ ἀρκετὰ καλά, μὲ ἐρώτησαν ἐὰν ἤθελα νὰ τοὺς βοηθήσω στὶς ἐκκαθαριστικὲς ἐπιχειρήσεις, ὁδομαχίας κτλ. Ἐδέχθην βεβαίως ἀμέσως καὶ ἐνεδύθην μιὰ φόρμα Ἄγγλου ἀλεξιπτωτιστῆ (τὴν ἔχω ἀκόμη) καὶ οὐσιαστικῶς ἔδειχνα τοὺς δρόμους τῆς Πλάκας καὶ Βύρωνος, ὅπου τὸ τμῆμα μου ἔκανε τὶς ἐπιχειρήσεις ἕως τὶς 5/1/45 καὶ συμμετεῖχον εἰς αὐτάς. Ἡ μονάδα μοῦ ἦτο: 5th Battalion of the 2nd Paratroop Brigade and the 46th Regiment of Cavalry and Guards of th 23rd Cavalry

Brigade under AIR FORCE (Commanding General ARKAIT).

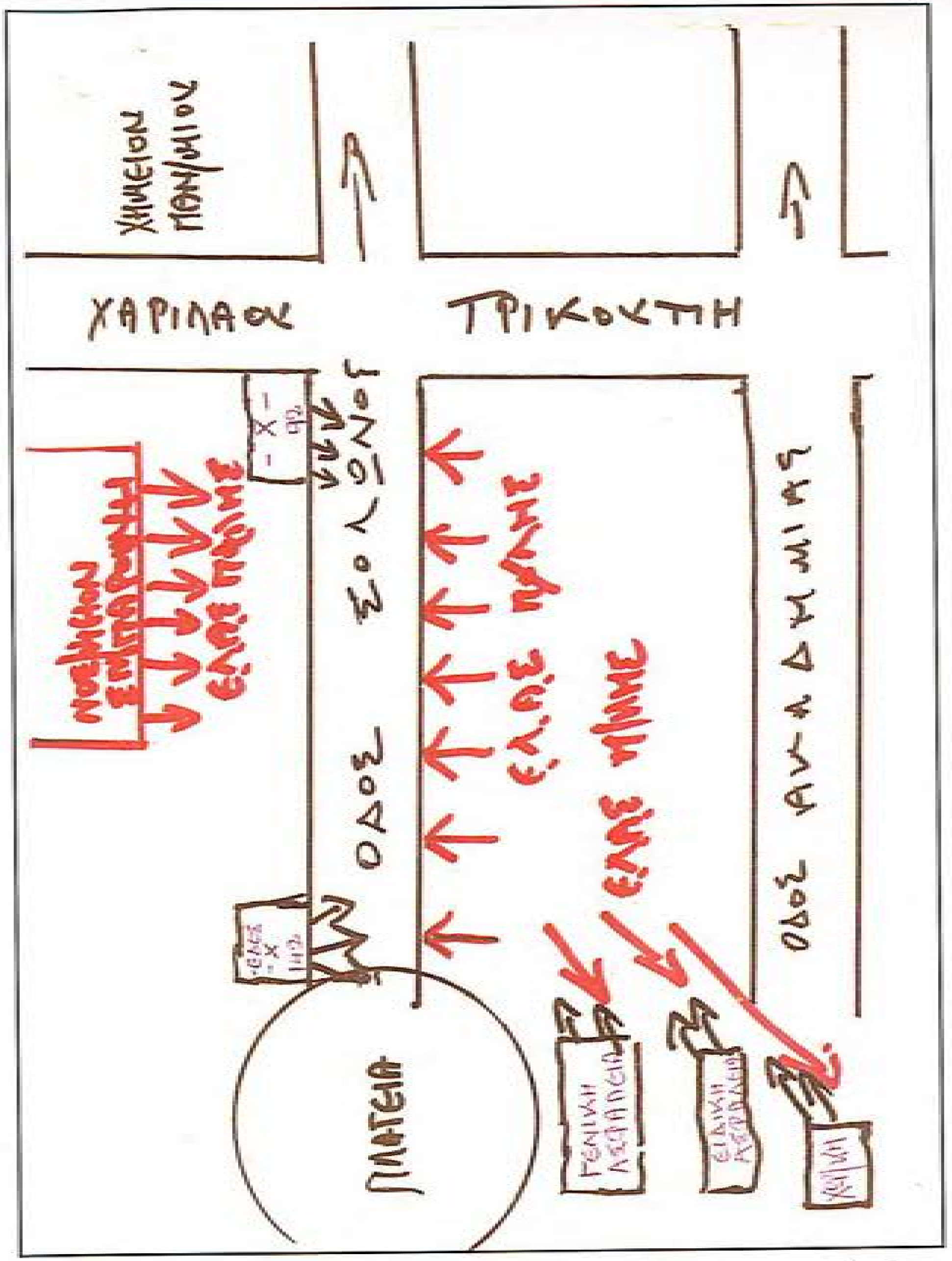
»Ὅταν "ἀπεστρατεύθην" μοῦ ἔδωσαν μία κραββάτα τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν (τὴν ἔχω ἀκόμη) καὶ μοῦ εἶπαν ὅτι κράτησαν τὸ ὄνομά μου καὶ ὅταν θὰ πήγαινα ποτὲ στὸ Λονδῖνο θὰ εἶχα "club privileges" στὸ club τῶν ἀλεξιπτωτιστῶν. Πολλὰ χρόνια ἀργότερα ἔγινε στὸ Λονδῖνο τὸ Special Forces Club διὰ τοὺς Ἄγγλους ποὺ πολέμησαν ὄπισθεν τῶν γραμμῶν τοῦ ἐχθροῦ καὶ γιὰ τοὺς μὴ Βρετανοὺς πολῖτες οἱ ὁποῖοι πολέμησαν μὲ στολὴ τοῦ Βρετανικοῦ Στρατοῦ. Ἔγινα μέλος καὶ παραμένω αὐτοῦ τοῦ θαυμάσιου club στὸ κέντρο τοῦ Λονδίνου. Ἄλλοι Ἕλληνες εἶναι ὁ Μαρῖνος, γνωστὸς ἀπὸ τὴν ἀνατίναξη τῆς Γέφυρας τοῦ Γοργοποτάμου καὶ ἄλλες δραστηριότητες, καθὼς καὶ ἄλλοι δύο τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν ἐνθυμοῦμαι.

»Αὐτὴ ἦτο ἡ δρᾶσις μου ὡς μέλους τῆς ὀργάνωσις "Χ"».

Τὴν ὥρα ποὺ ἐκτυλισσόταν ἡ Μάχη τοῦ Θησείου καὶ ἄρχιζε ἡ Μάχη τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ θὰ διαρκοῦσε 33 μέρες, ὁ Γ. Παπανδρέου παρέμενεν ἔγκλειστος στὸ δωμάτιό του τῆς «Μεγάλης Βρετανννίας». Ἐπληροφορεῖτο «πελιδνός», κατὰ τὴ μαρτυρία τοῦ Ζ. Βάλβη, τὶς ἐξελίξεις καὶ ἄκουγε περίτρομος τὶς ἐκρήξεις καὶ τοὺς πυροβολισμοὺς ἀπὸ τὸν στενὸ περίγυρο. *«Ὁ πρωθυπουργὸς Παπανδρέου, μὲ τὶς πρῶτες συγκρούσεις ἐκλονίσθη»*, γράφει ὁ Λεωνίδας Σπαῆς καὶ συμπληρώνει: *«Ἀπὸ τῆς 5ης Δεκεμβρίου, περιέπεσε εἰς κατάστασιν ἀμηχανίας καὶ ἀναποφασιστικότητος».* Ὁ Τσώρτσιλ παρακολουθοῦσε, ἀπὸ τὸ Λονδῖνο, στενῶς τὰ συμβαίνοντα. Οἱ ἐντολές του πρὸς τὸν Σκόμπυ συνοψίζοντο, γιὰ μὲν τὴν γενικὴ κατάσταση στὰ ἑξῆς: *«Συμπεριφερθεῖτε ὡς εἰς κατεκτημένην χώραν. Μὴ ὀρρωδήσετε πρὸ τῆς ἀνάγκης νὰ ὑπάρξῃ αἱματοχυσία».* Γιὰ τὴν εἰδικὴ περίπτωση τοῦ Γ. Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος ἐφέρετο ἕτοιμος νὰ παραιτηθεῖ, ἐνετέλλετο ὁ Τσώρτσιλ: *«Ἐν ἀνάγκῃ συλλάβετε τὸν Παπανδρέου, ἀλλὰ μὴ τοῦ ἐπιτρέψετε, νὰ παραιτηθῇ».*

Αἰσθανόταν καὶ τύψεις καὶ προέβαινε σὲ πικρὴ αὐτοκριτικὴ ὁ Ἄγγλος πρωθυπουργός. Στὶς 8.12.1944 μίλησε στὴ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ προβλήματος. Μεταξὺ ἄλλων εἶπε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Κατὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν ἠναγκάσθημεν νὰ ὁπλίσωμεν οἱονδήποτε ἠδύνατο νὰ φονεύσῃ τοὺς Οὔννους. Τὸ πληρώνομεν τώρα μὲ τὴν συζήτησιν αὐτήν. Τὸ πληρώνομεν ἐπίσης μὲ τὰς δαπάνας ποὺ ὑφιστάμεθα καὶ μὲ τὸ αἷμα μας, ἀλλὰ ὄχι μὲ τὴν τιμήν μας καὶ μὲ τὴν ἧτταν μας. Ὅταν μία χώρα ἐλευθερώνεται, δὲν ἕπεται ὅτι οἱ λαμβάνοντες τὰ ὅπλα ἠμποροῦν νὰ τὰ χρησιμοποιήσουν διὰ νὰ ἐπιτύχουν

Σχεδιάγραμμα τῶν συγκρούσεων στὴν ὁδὸ Σόλωνος, διὰ χειρὸς Νικολάου Φαρμάκη, ἑνὸς τῶν μετασχόντων τῶν μαχῶν καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων διασωθέντων. Διακρίνονται τὰ βέλη τῶν ἀνηλεῶν ἐπιθέσεων τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῶν ἀμυνομένων Χιτῶν. Ἐπίσης σημειοῦνται τὰ βέλη τῶν ἐπιθέσεων κατὰ τῆς Γενικῆς Ἀσφαλείας, τῆς Εἰδικῆς Ἀσφαλείας καὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

τοὺς ἰδίους αὐτῶν σκοποὺς διὰ τῆς βίας καὶ διὰ τοῦ φόνου. Ἕνα πραξικόπημα σχεδιασμένον μὲ προσοχὴν ὑπὸ δολοφονικῶν συμμοριῶν, χωρὶς νὰ ἔχουν ὑπὲρ ἑαυτῶν οὐδεμίαν ψῆφον, εἶναι γελοιοποίησις καὶ ἐμπαιγμὸς τῆς δημοκρατίας».

Ἀπὸ τοῦ 1943 ὁ Γρίβας, μὲ σαφεῖς ἐκθέσεις του, καὶ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου καὶ πρὸς τὸ ἐκεῖ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον, δηλαδὴ τοὺς Ἄγγλους, προειδοποιοῦσε σαφῶς γιὰ τὸ τί ἐπρόκειτο νὰ συμβεῖ στὴν Ἑλλάδα. Ἀλλά, οἱ Ἄγγλοι συνέχιζαν νὰ ἐξοπλίζουν τοὺς κομμουνιστές, ἐνῶ στεροῦσσαν τῶν δυνατοτήτων γιὰ ἀγώνα ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς ἀντιστασιακὲς ὀργανώσεις. Τώρα, ἔξω στοὺς δρόμους διαδραματίζοντο ὅσα ἐγγράφως προέβλεψεν ἡ «Χ». Τὰ πυρὰ δὲν ἐδέχετο μόνον αὐτὴ καὶ οἱ λίγοι «*ἐλεύθεροι πολιορκημένοι*» τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Ἄγγλοι.

Πρὸς τοὺς Ἄγγλους συνομιλητὲς καὶ κηδεμόνες του ὁ Παναγ. Κανελλόπουλος συνήθιζε νὰ λέει: «*Νὰ μᾶς κάνετε τὴν τιμὴ νὰ μᾶς δεχθεῖτε νὰ πεθάνουμε μαζί σας*». Ὁ Μακμίλλαν σάρκαζε τοὺς Ἕλληνες δηλώνοντας ὅτι οἱ «*Ἕλληνες θέλουν νὰ ἀγωνισθοῦν κατὰ τῶν κομμουνιστῶν μέχρι τοῦ τελευταίου Βρεταννοῦ στρατιώτου*»! Τὴν μόνη ἀλήθεια γιὰ τοὺς Ἄγγλους ἔλεγεν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ὁ ὁποῖος τηλεγραφοῦσε, τὴν 15.12.1944, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση:

«Εἰς μακρὰς καὶ ἐπανειλημμένας μετὰ τοῦ Τσῶρτσιλ συνομιλίας μου, αἱ ὁποῖαι πρὸς στιγμὴν ὑπῆρξαν ὀξύταται, ἐτόνισα ὅτι αἱ δυσκολίαι τὰς ὁποίας συναντῶμεν εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ ὁπλισμοῦ, ὅστις τόσον ἀφειδῶς ἐχορηγήθη ὑπὸ τῆς Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως (εἰς τοὺς κομμουνιστὰς) καὶ παρὰ τὰς ἐπιμόνους περὶ τοῦ ἐναντίον συστάσεις μου, ὅτι δὲν ζητοῦμε νὰ ἐμπλέξωμεν τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὰ ἐσωτερικά μας ζητήματα, ἀλλ᾽ ὅτι, ἀφοῦ αὐτὴ ὥπλισε τὴν μειοψηφίαν τοῦ λαοῦ μας, εἶχε τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ βοηθήσῃ καὶ τὴν πλειοψηφίαν ὅπως μὴ περιέλθῃ εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀνταρτῶν».

Ὀρθῶς τὰ ἔλεγεν ὁ Βασιλεὺς πρὸς τοὺς Ἄγγλους ἡγέτες, ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημά του περὶ ἠθικῆς ὑποχρεώσεως τῆς Μεγάλης Βρετανίας δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἔχει πρακτικὸ ἀποτέλεσμα, ἂν δὲν ἦταν προχωρημένες οἱ συνεννοήσεις μὲ τὴν Σοβιετικὴ Ἕνωση, ὅπως ἡ Ἑλλὰς κατακυρωθεῖ στὴν βρεταννικὴ σφαῖρα ἐπιρροῆς. Συνεπῶς, στὶς ἀποφάσεις τῶν Ἄγγλων δὲν πρυτάνευσε οὔτε ὁ φιλελληνισμός, οὔτε καὶ ἡ ἠθικὴ ὑποχρέωση ἔναντι τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν 6ην Δεκεμβρίου ὁ Σκόμπυ συνέλαβε τὴν ἰδέα ταυτοχρόνου ἀντε-

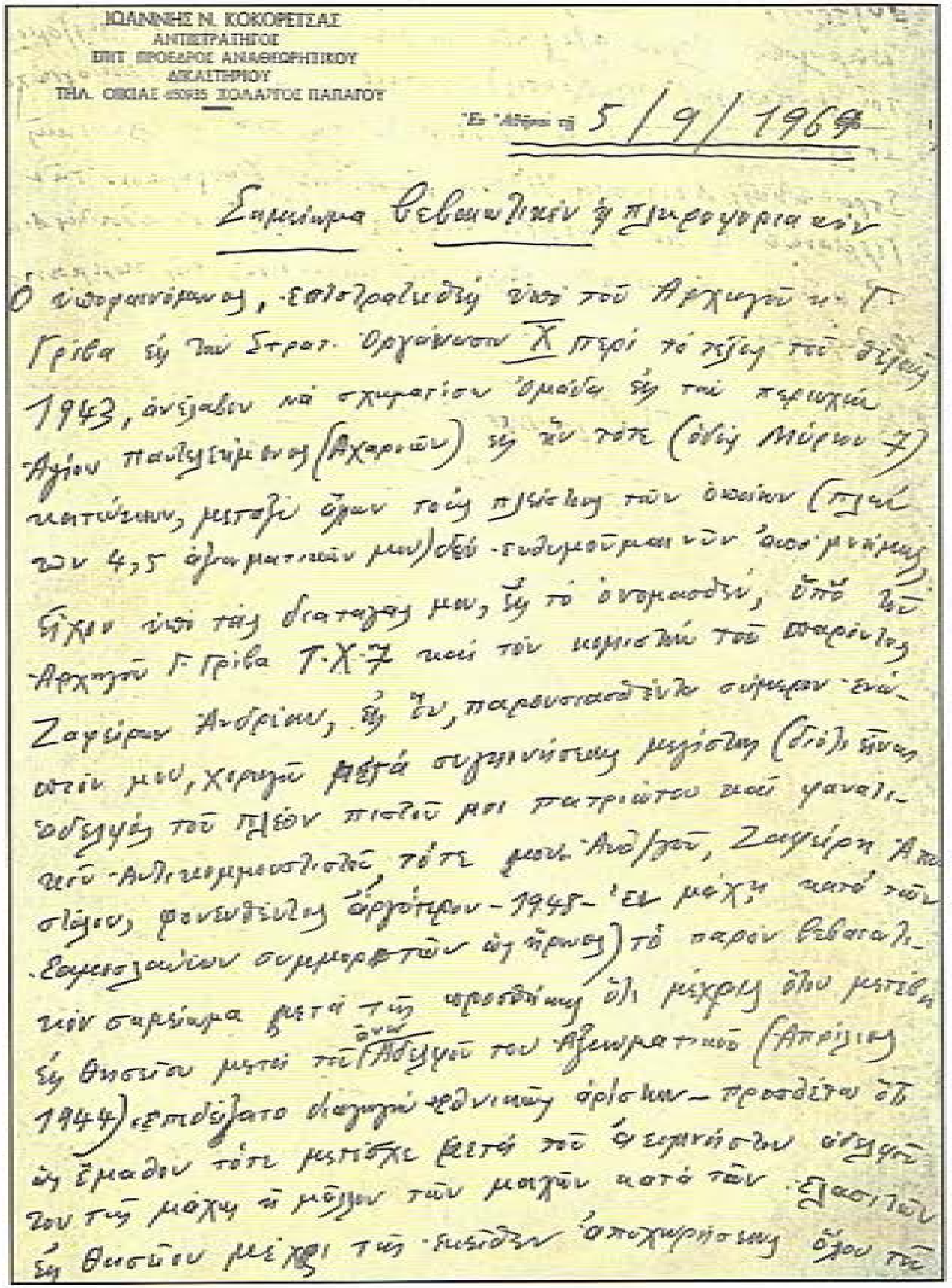
πιθέσεως καὶ ἀνακαταλήψεως τῶν Ἀστυνομικῶν Τμημάτων τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ εἶχε καταλάβει ὁ ΕΛΑΣ. Ἀλλὰ οἱ κομμουνιστὲς εἶχαν καταλάβει τὰ 9/10 τῶν Τμημάτων, περίπου 50 τὸν ἀριθμόν. Κατὰ τὴν συγκληθεῖσα ἐπιτελικὴ σύσκεψη πρὸ τῆς ἐκτοξεύσεως τῆς ἀντεπιθέσεως, διαφώνησε ὁ Συνταγματάρχης Παυσανίας Κατσώτας μὲ τὸ ἑξῆς σκεπτικό: Ἔστω ὅτι καταλαμβάνονται, μὲ ὀδομαχίες καὶ μεγάλη αἱματοχυσία τὰ τμήματα. Ἀμέσως μετὰ θὰ ἐδημιουργεῖτο ἀναποφεύκτως ἡ ἑξῆς κατάσταση: Οἱ περιορισμένες ἑλληνοβρεταννικὲς δυνάμεις θὰ ἀναγκάζονταν νὰ διασπασθοῦν καὶ διασπαροῦν. Καὶ ἐπὶ πλέον, θὰ βρίσκονταν ἐγκλωβισμένες μέσα σὲ θανάσιμους κλοιοὺς τοῦ ΕΛΑΣ. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀποτυχία θὰ εἶχε μοιραῖα ἀποτελέσματα. Ἀντὶ αὐτοῦ, ἡ ἑλληνικὴ εἰσήγηση ἦταν νὰ ἀναληφθῆ, ἀντεπίθεση ἐπὶ τῆς γραμμῆς Γουδί-Ἀλεποβούνι καὶ μετὰ τὴν ἐκκαθάριση ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὲς νὰ ἀναληφθοῦν περαιτέρω ἐπιθέσεις πρὸς διεύρυνση τοῦ ἐλευθέρου τμήματος. Αὐτὸ τὸ σχέδιο τελικῶς ἐφηρμόσθη μὲ ἄριστα ἀποτελέσματα. Μιὰ γεύση αὐτῆς τῆς πρώτης φάσεως τοῦ ἀγῶνα δίδει ὁ Συνταγματάρχης Θρασύβουλος Τσακαλῶτος, συμφωνήσας μετὰ τοῦ Παυσανία Κατσώτα. Ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ λύσσα τῶν κομμουνιστῶν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν διάλυσιν τῆς Ταξιαρχίας, διότι, ἀντελαμβάνοντο οὗτοι τὸ τεράστιον κέρδος των ἐκ τῆς ἐξουδετερώσεώς της. Τὴν 7ην Δεκεμβρίου δύο τάγματα των τὸ I/16 καὶ τὸ 2/34 ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ 3ου τάγματος Ρίμινι γιὰ νὰ καταλάβουν τὸ ὕψωμα Ἀλεποβούνι τὴν 04.30΄ τὸ πρωΐ.

»Ἄλλα τμήματά των ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ νεκροταφείου Ζωγράφου. Τὸ κατέλαβον, ἀλλὰ κατὰ τὰ ξημερώματα ἀνετράπησαν. Εἰς τὸ συγκρότημα τῆς "Σωτηρίας" οἱ ἐλασῖται μὲ βαθμοφόρους Γερμανοὺς εἶχον συγκεντρώσει δύο τάγματά των τὰ 11/42 καὶ 11/34, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῆς Ταξιαρχίας, βοηθούμενοι ἀπὸ ὅλμους καὶ πυροβόλα. Ἡ πρόθεσις ἦτο καταφανής: Ἐξάντλησις τῆς Ταξιαρχίας μὲ διαρκεῖς ἐπιθέσεις ἀπὸ ὅλας τὰ κατευθύνσεις.

»Ἡ Ταξιαρχία, διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἐνέργειαν αὐτήν, διέταξε τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ συγκροτήματος "Σωτηρία" μὲ τμήματα τοῦ 1ου τάγματος-3ος Λόχος τοῦ ἀειμνήστου Σπηλιοπούλου μὲ 3 ἅρματα καὶ 3 κάριερ καὶ 31 τεθωρακισμένα αὐτοκίνητα ὑπὸ τὸν λαχαγὸν Κορίναν Ἀναστ., καὶ μὲ διλοχίαν Ἐθνοφυλακῆς, ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Σμπῶκον Ἐμ. τοῦ I/141 τάγματος διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐκκαθαριζομένων περιοχῶν.

»Ἡ ἐπιχείρησις ἀνετέθη εἰς τὸν Ταγματάρχην Σῖμον Δουκάκην, ὑποδιοικητὴν τοῦ 1ου Τάγματος. Κατὰ διαβολικὴν σύμπτωσιν ἀπέναντί του διοικητὴς εἰς τὴν "Σωτηρίαν" ἦτο ὁ ἐλασίτης μαθητής του εἰς τὴν Σχολὴν Εὐελπίδων, Γεωργιάδης, ἀπὸ τοὺς πιὸ φανατισμένους

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΟΚΟΡΕΤΣΑΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΕΠΙΤ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ 450915 ΧΟΛΑΡΓΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5/9/1969

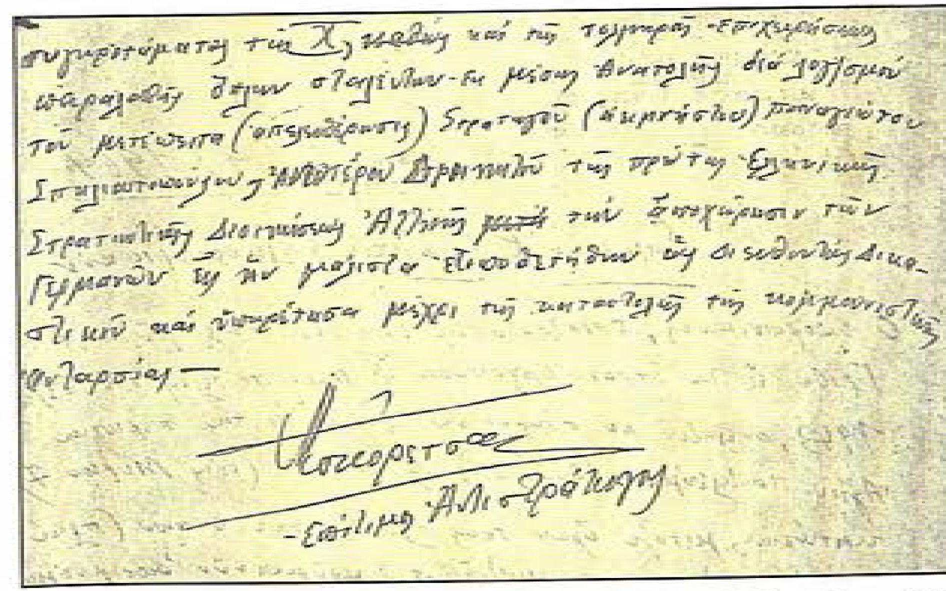
Σημείωμα βεβαιωτικὸν ἢ πιστοποιητικόν

καὶ σκληρούς. Ἡ ἐπιχείρησις ἄρχισε τὴν 7.30 ὥραν καὶ διήρκεσε μέχρι τῆς 18ης ὥρας, ὅταν νύκτωσε. Οἱ κομμουνισταὶ ὑπερήσπισαν τὴν "Σωτηρίαν", κτίριον πρὸς κτίριον, (οἱ ἀσθενεῖς κατέφυγον εἰς ἕνα θάλαμον διὰ νὰ ἀποφύγουν τὰς ἀπωλείας).

»Ὅμως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν καὶ τὴν πεῖραν τῶν τμημάτων τῆς Ταξιαρχίας, "ἀγῶνος οἰκημάτων", τὴν ἀποκτηθεῖσαν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἀπὸ τὰ ἐλασίτικα τάγματα ἐλάχιστοι διεσώθησαν, 15 ἀξιωματικοὶ καὶ 300 ἐλασῖται συνελήφθησαν καὶ αὐτὸς ὁ Διοικητής των Γεωργιάδης, ἀφοῦ ἐξήντλησε μὲ λύσσα ὅλα του τὰ πυρομαχικά. Δυστυχῶς, ἐφείσθησαν τῆς ζωῆς του διὰ νὰ τὸν εὕρωμεν ἀργότερα εἰς τὸν συμμοριακὸν ἀγῶνα ὡς διοικητὴν Ταξιαρχίας συμμοριτῶν...

»Ὁπωσδήποτε αἱ προϋποθέσεις τοῦ ἐχθροῦ ἀνετράπησαν. Τὸ ἠθικόν του ἐκλονίσθη. Ἀλλὰ τὴν μάχην αὐτὴν τὴν ἐπληρώσαμε μὲ ἕνα ἀξιωματικόν μας καὶ 8 στρατιώτας μας νεκρούς. Ἡ κατάστασις ἀμύνης τῆς Ταξιαρχίας ἐβελτιώθη, διότι τὴν ἰδίαν ἡμέραν κατελήφθη καὶ τὸ Σχολεῖον "Γυμναστικῆς".

»Κατέστη ὅμως φανερόν, ὅτι τὴν τρομερὰν ἀπειλὴν ἀντιμετώπιζον ἐλάχισται ἀγγλικαὶ δυνάμεις καὶ ἡ μοναδικὴ ἑλληνικὴ μονάς, ἡ

Κοκορέτσας
Ἐπίτιμος Ἀντιστράτηγος

Βεβαίωση (ἄνω καὶ ἀριστερά) τοῦ Ἀντιστρατήγου Ἰωάννου Ν. Κοκορέτσα γιὰ τὴν ὑπηρεσία τοῦ Χίτου Ἀνδρέα Ζαφείρη, ἀδελφοῦ τοῦ πεσόντος Χίτου Ἀποστόλου Ζαφείρη. Στὴν ἴδια βεβαίωση περιλαμβάνονται καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς προσφορᾶς τοῦ ἰδίου τοῦ Στρατηγοῦ στὴν «Χ».

ΙΙΙ Ἑλληνικὴ Ταξιαρχία, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ 40 ἡμέρας θὰ ἐπάλαιον κατὰ ἀφαντάστως ὑπερτέρων δυνάμεων τοῦ ΕΛΑΣ, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν ἐπίσημον ἀγγλικὴν ἔκθεσιν, ὑπερέβαινον τὰς 27.000 καὶ ἦσαν ὡπλισμεναι μὲ ἀρτιώτατον ἰταλικὸν καὶ γερμανικὸν ὁπλισμόν».

Μὲ ὁρμητήριο τὸ Γουδὶ οἱ ἑλληνοβρεταννικὲς δυνάμεις συμπαγεῖς καὶ ὄχι διασπαρμένες ἄρχισαν νὰ ἐκκαθαρίζουν τοὺς πρόποδες τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ τὰ ἐκεῖ ἀκραῖα προάστια τῶν Ἀθηνῶν. Στὸ ὕψωμα τοῦ Ἀλεποβουνίου ἐφονεύθησαν 5 Γερμανοί, 7 Βούλγαροι καὶ 13 Ἐλασῖτες. Οἱ στρατιῶτες τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας τοποθέτησαν στοὺς τάφους τους τὶς πινακίδες: «Γερμανοί: Ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς Πατρίδος των. Βούλγαροι: ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς Πατρίδος των. Ἕλληνες: Ἐνθάδε κεῖνται 13 προδόται Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι συμμαχήσαντες μὲ τοὺς Βουλγάρους, ἐπολέμησαν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν καταστροφήν της».

Τὴν ὥρα τῆς ἀντεπιθέσεως κατὰ τῶν Ἐλασιτῶν, στὸ Σύνταγμα Χωροφυλακῆς Μακρυγιάννη διεξήγετο μιὰ γιγαντομαχία. Οἱ ἐγκλωβισμένοι ὑπερασπιστὲς ἀμύνονταν ἐναντίον χιλιάδων λυσσασμένων Ἐλασιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπετίθεντο κατὰ κύμματα καὶ μὲ ὅλα τὰ ὅπλα. Ὁ Συνταγματάρχης Σαμουήλ, ὁ γενναῖος ἀρχηγὸς τῶν ὑπερασπιστῶν, στὸ βιβλίο του **«Ἡ ἐποποιΐα τοῦ Μακρυγιάννη»**, γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα γιὰ τὴν ἔναρξη τῆς ἐπιθέσεως τῶν Ἐλασιτῶν:

«Οἱ χωροφύλακες τυλιγμένοι εἰς τοὺς μανδύας των ἐπερίμεναν μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας. Ἡ μοιραία ὥρα διαρκῶς ἐπλησίαζεν. Εἴμεθα βέβαιοι πλέον ὅτι εἰς τὰς παρόδους τῶν ὁδῶν Μακρυγιάννη καὶ Μητσαίων συνεκεντροῦντο ἐλασῖται.

»Τὴν 5ην πρωϊνὴν τῆς 6ης Δεκεμβρίου ὁ Ταγματάρχης κ. Συμνελάκης (Διοικητὴς τῆς ἐξωτερικῆς ἀμύνης) συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Μοίραρχον κ. Κρέτσαν καὶ μὲ ἀνάλογον δύναμιν ἀνδρῶν ἐξῆλθε πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐξωτερικῶν φυλακίων του, πρὸς τοὺς Διοικητὰς τῶν ὁποίων ἔδωσε τὰς τελευταίας ὁδηγίας. Διὰ τὴν διαδρομὴν αὐτὴν ὁ Ταγματάρχης ἐχρειάσθη 3/4 τῆς ὥρας. Μόλις ἐτελείωσε τὴν ἐπιθεώρησίν του καὶ ἐπλησίαζε πρὸς τὴν κάτω πύλην διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Σύνταγμα, τὴν 5.45 ἀκριβῶς, ἀφοῦ ἐρρίφθησαν 6 πυροβολισμοὶ διὰ περίστροφου ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς παρακείμενης ὁδοῦ οἰκίας, ποὺ ἀπετέλουν προφανῶς τὸ σύνθημα ἐφορμήσεως, ἠκούσθησαν ἀθρόοι πυροβολισμοὶ κωδωνοκρουσίαι, σαλπίσματα καὶ ἀλλαλαγμοί. Ἡ στιγμὴ αὐτὴ μοῦ παραμένει ἀλησμόνητος. Εἶναι βαθειὰ χαραγμένη εἰς τὴν μνήμην μου.

»Ἀπ᾽ ὅλας τὰς συνοικίας εἶχον ἐκκινήσει πλέον, χιλιάδες ὁπλοφόρων κομμουνιστῶν καὶ αἱ ἀκουόμεναι γύρω ἀπὸ τὸν Στρατῶνα κραυγαὶ τοῦ μαινομένου ἐρυθροῦ πλήθους μᾶς εἰδοποιοῦσαν περὶ τῆς παρουσίας του. Καὶ ἀμέσως ἐφώναξα εἰς τοὺς γύρω μου ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας:

- Ἕτοιμοι. Ὅλοι εἰς τὰς θέσεις σας. Ὁ ἐχθρὸς ἐπιτίθεται!... Ἀρχίσατε πῦρ.

»Καὶ πράγματι ἐντὸς ἐλαχίστων λεπτῶν, κάτω ἀπὸ τὸν συννεφιασμένον οὐρανὸν τοῦ χειμερινοῦ ὄρθρου, ἐξέσπασε πρωτοφανής, ἀγρία καὶ ἀπερίγραπτος ἡ ἐπίθεσις τῶν ἐλασιτῶν. Ἀπὸ τῆς μιᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην ἡ ἀτμόσφαιρα ἐπληρώθη ἀπὸ βοήν, καπνόν, ἐκτυφλωτικὰς ἀστραπὰς καὶ δαιμονιώδη θόρυβον. Στίφη ἐξαγριωμένων ἐλασιτῶν ἐφώρμουν κατὰ κύματα κατὰ τῶν ἡρωϊκῶν προμάχων τοῦ κτιρίου. Δύο πλήρη πολεμικὰ ἐρυθρὰ συντάγματα, ἀχαλίνωτα καὶ φανατικὰ βοηθούμενα ἀπὸ τὸν ἐφεδρικὸν Ἐλὰς τοῦ Παγκρατίου, Βύρωνος, Καισαριανῆς, Γούβας, Κατσιποδίου, Καλλιθέας, Δουργουτίου, Νέου Κόσμου, Πετραλώνων κ.λπ. ἀρτίως ἐξωπλισμένα ἐξαπέλυαν φωτιὰ καὶ σίδηρον κατὰ τοῦ οἰκήματος τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν ἐξωτερικῶν φυλακίων του.

»Ἔνοπλα στίφη κατέκλυζον τὰς παρόδους. Τὰ ἐπιθετικὰ κύματα τοῦ ἐχθροῦ δημιουργοῦσαν κόλασιν πυρὸς καὶ ὀλέθρου. Ἡ συνεχὴς βροντὴ τῶν ὅπλων, ὁ ἐκκωφαντικὸς πάταγος τῶν χειροβομβίδων, ὁ κροταλισμὸς τῶν πολυβόλων, ὁ μυκηθμὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ποὺ ἤρχισε νὰ βάλλῃ ἀπὸ τοὺς λόφους τοῦ Ἀρδηττοῦ καὶ τοῦ μνημείου τοῦ Φιλοππάπου, καὶ αἱ συνεχεῖς ἐκρήξεις βαρέων καὶ ἐλαφρῶν ὅλμων συνέθετον τὸ προοίμιον τῆς φρικτῆς συμφωνίας τοῦ αἵματος καὶ τοῦ θανάτου διὰ τοὺς ἐλασίτας, καὶ τὸ ἐμβατήριον τοῦ θριάμβου διὰ τὸ Σύνταγμα...

»Χιλιάδες σφαῖρες καὶ βλήματα πολυβόλων ἐγάζωναν κυριολεκτικῶς τοὺς τοίχους τοῦ Διοικητηρίου, ἐνῷ ἄλλα ἔπιπτον εἰς τὰς στέγας τοῦ κτιρίου εἰς τὰ παράθυρα καὶ τὰς θύρας. Ὁ ἐχθρὸς εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ πραγματικὴν λύσσαν. Οἱ καπετανέοι ὠρύοντο, οἱ "διαφωτισταὶ" ἐμαίνοντο καὶ παρώτρυναν συνεχῶς τὰς ὀρδὰς πρὸς δρᾶσιν. Αἱ κραυγαί των ἠκούοντο εὐκρινῶς εἰς τὰ ἐλάχιστα διαλείμματα μεταξὺ δυὸ ριπῶν πολυβόλου, συγκεχυμέναι, ἀκατανόητοι, καννιβαλικαί. Ἀκριβῶς ὅπως οἱ μάγοι τῆς Ζούγκλας οἰστρηλατοῦν τοὺς ἀγρίους ἰθαγενεῖς τῆς Νεγκρὶς ἢ τοῦ Κογκὸ δι᾽ ἐπίθεσιν ἐναντίον ἄλλης ἀγρίας φυλῆς.

- Ἐπάνω τους καὶ μὴν τοὺς λογαριάζετε! Θὰ παραδοθοῦν μέχρι

τὸ μεσημέρι τὰ παληόσκυλα!..

»Αἱ σάλπιγγες ἤχουσαν διαρκῶς "προχωρεῖτε, προχωρεῖτε".

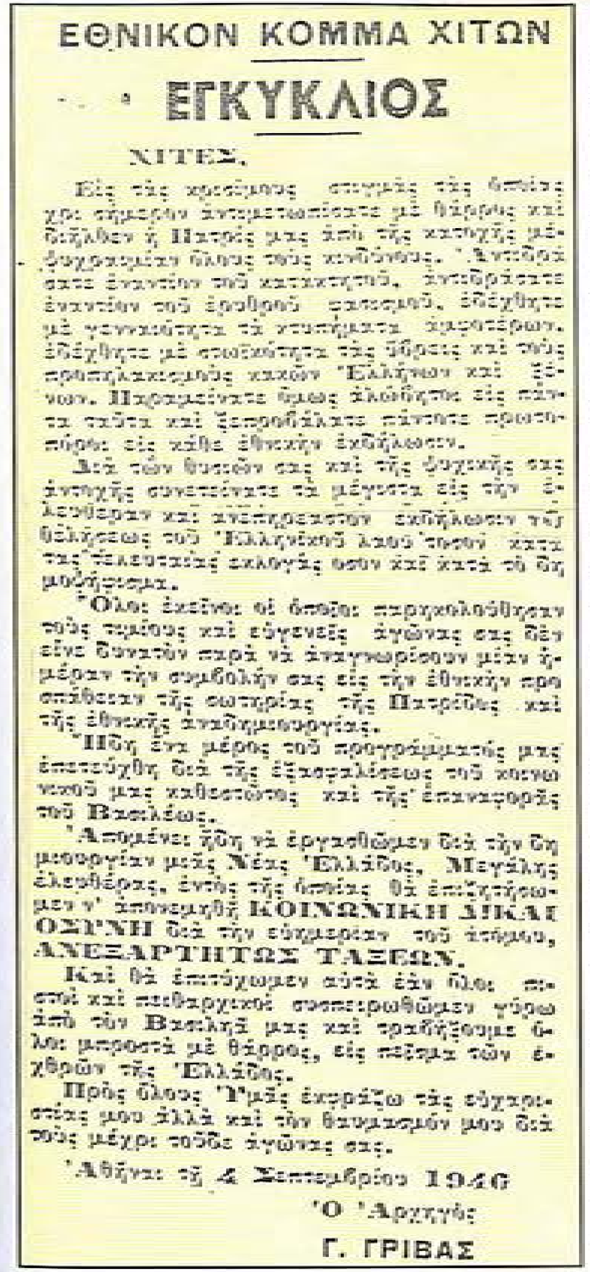
- Φωτιά, τσεκούρι καὶ θάνατος ἐκραύγαζαν ἀδιακόπως.

»Καὶ ἐν συνεχείᾳ πολυάριθμα χωνιὰ συντόνιζαν τὴν φωνήν των διὰ νὰ καταστῇ εὐκρινεστέρα, καὶ ἴσως περισσότερον... πειστικὴ καὶ ἐπιβλητική.

- Χωροφυλάκοι, πετᾶξτε τὰ ὅπλα καὶ παραδοθῆτε! Μὴ μᾶς κτυπᾶτε γιατὶ θὰ τὸ πληρώσετε! Σκοτῶστε τοὺς ἀξιωματικούς σας κι ἐλᾶτε μαζί μας!..

»Ἀλλ' οἱ χωροφύλακες μόλις ἐδέχθησαν τὴν πρώτην θύελλα τῆς αἰφνιδιαστικῆς ἐπιθέσεως, συνῆλθον ἀμέσως καὶ ἀπήντησαν καταλλήλως. Εἰς τὰς ἐλασιτικὰς ὁμοβροντίας ἔδιδαν τὴν ἀπάντησιν μὲ πυκνότερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον πῦρ. Τὰ πολυβόλα εἰς τὴν ταράτσαν τοῦ κτιρίου ἐδούλευαν συνεχῶς καὶ ἐνέσπειρον τὸν ὄλεθρον. Οἱ ἐλασῖται ἀπέσυραν ἀπὸ τὸ πεδίον τῆς μάχης δεκάδας πτωμάτων. Οἱ βαρέως τραυματισμένοι των βογγοῦσαν, ὕβριζαν χυδαίως καὶ ἐμέμφοντο τοὺς καπεταναίους των ποὺ τοὺς ὡδήγησαν εἰς βέβαιον θάνατον».

Οἱ κομμουνιστές, παρ' ὅλη τὴ συντριπτικὴ ὑπεροπλία τους, μόλις δέχθηκαν τὴν ἐπίθεση στὸ Γουδὶ καὶ τὴν ἄκαμπτη ἄμυνα στοῦ Μακρυγιάννη, τὰ ἔχασαν. Ἄρχισαν νὰ κάμνουν τὸ ἕνα λάθος μετὰ τὸ ἄλλο. Ἤδη εἶχαν κάνει τὸ μοιραῖο λάθος νὰ χάσουν χρόνο καὶ δυνάμεις δίνοντας προτεραιότητα στὴν ἐκπόρθηση τοῦ Θησείου. Ὁ Μπαρτζιώτας καὶ οἱ στρατιωτικοὶ σύμβουλοί του, στοὺς ὁποίους εἶχεν ἀνατεθεῖ ἡ κατάληψη τοῦ Μακρυγιάννη, θέλοντας συνεχῶς καὶ μεγαλύτερες δυνάμεις, ἀποφάσισαν, αὐθαιρέτως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Σιάντου, νὰ χρησιμοποιήσουν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Α' Σῶμα Στρατοῦ τοῦ ΕΛΑΣ, καὶ τὸ Σύνταγμα Κορίνθου. Μετὰ τὴν ἀποτυχία τῶν συνεχῶν ἐφόδων κατὰ τοῦ Συντάγματος Μακρυγιάννη, οἱ κομμουνιστὲς κατασπατάλησαν τὶς πιὸ ἐπίλεκτες δυνάμεις καὶ τὶς ἐφεδρεῖες τους. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ δύναμη ποὺ ἐχρησιμοποιήθη στὴν συγκεκριμένη περίπτωση ἀνήρχετο σὲ 10.000 ἄνδρες. Ψευδολογῶν ὁ Μπαρτζιώτας, ὅπως ἄλλωστε καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν κομμουνιστῶν, ἀπέδωσε τὴν ἧττα στοῦ Μακρυγιάννη στὰ ἑξῆς: Κατὰ τὴν κρίσιμη στιγμή, λέει, ὅταν ἀνοίχθηκε ρῆγμα στὸν περίβολο, καὶ ἡ παράδοση τῶν χωροφυλάκων ἐθεωρεῖτο βέβαιη, διεδόθη, μεταξὺ τῶν ἐλασιτῶν ἡ πληροφορία, ὅτι οἱ Ριμινίτες εἶχαν εἰσχωρήσει στὴν Καισαριανή, καίγοντας σπίτια, σκοτώνοντας ἀδιακρίτως καὶ βιάζοντας γυναῖκες! Καὶ ἔτσι πολλοί, δῆθεν μαχητὲς ἐγκατέλειψαν τὴν πολιορκία γιὰ νὰ σπεύσουν κοντὰ στοὺς δικούς τους στὴν Καισαριανή...

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΧΙΤΕΣ,

Εἰς τὰς κρισίμους στιγμὰς τὰς ὁποίας χρι σήμερον ἀντιμετωπίσατε μὲ θάρρος καὶ διῆλθεν ἡ Πατρίς μας ἀπὸ τῆς κατοχῆς μέ- ψυχραιμίαν ὅλους τοὺς κινδύνους. Ἀντετάχθησατε ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ, ἀντεδράσατε ἐναντίον τοῦ ἐρυθροῦ φασισμοῦ, ἐδέχθητε μὲ γενναιότητα τὰ κτυπήματα ἀμφοτέρων. ἐδέχθητε μὲ στωικότητα τὰς ὕβρεις καὶ τοὺς προπηλακισμοὺς κακῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων. Παραμείνατε ὅμως ἀλύγιστοι εἰς πάντα ταῦτα καὶ ξεπροβάλλατε πάντοτε πρωτοπόροι εἰς κάθε ἐθνικὴν ἐκδήλωσιν.

Διὰ τῶν θυσιῶν σας καὶ τῆς ψυχικῆς σας ἀντοχῆς συνετελέσατε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀνεπηρέαστον ἐκδήλωσιν τῆς θελήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τόσον κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ὅσον καὶ κατὰ τὸ δημοψήφισμα.

Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι παρηκολούθησαν τοὺς τιμίους καὶ εὐγενεῖς ἀγῶνας σας δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ ἀναγνωρίσουν μίαν ἡμέραν τὴν συμβολήν σας εἰς τὴν ἐθνικὴν προσπάθειαν τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας.

Ἤδη ἕνα μέρος τοῦ προγράμματός μας ἐπετεύχθη διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ κοινωνικοῦ μας καθεστῶτος καὶ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Βασιλέως.

Ἀπομένει ἤδη νὰ ἐργασθῶμεν διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς Νέας Ἑλλάδος, Μεγάλης ἐλευθέρας, ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ἐπιζητήσωμεν ν' ἀπονεμηθῇ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ ἀτόμου, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΤΑΞΕΩΝ.

Καὶ θὰ ἐπιτύχωμεν αὐτὰ ἐὰν ὅλοι πιστοὶ καὶ πειθαρχικοὶ συσπειρωθῶμεν γύρω ἀπὸ τὸν Βασιλῆ μας καὶ προβάλωμεν ὅλοι μπροστὰ μὲ θάρρος, εἰς πεῖσμα τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἑλλάδος.

Πρὸς ὅλους Ὑμᾶς ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου ἀλλὰ καὶ τὸν θαυμασμόν μου διὰ τοὺς μέχρι τοῦδε ἀγῶνας σας.

Ἀθῆναι τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1946

Ὁ Ἀρχηγὸς

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Ἐγκύκλιος τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν, τοῦ Σεπτεμβρίου 1946, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Ἀρχηγὸς Γ. Γρίβας συγχαίρει τοὺς Χίτες διὰ τὴν ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου ψῆφο τους καὶ τοὺς καλεῖ σὲ περαιτέρω ἀγῶνες.

Προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις... Ὁ Σιάντος, στὴν Ἔκθεσή του γιὰ τὰ Δεκεμβριανά, ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο ἀπέτυχε ἡ ἐπίθεση κατὰ τοῦ Μακρυγιάννη, ἦταν ὅτι τὰ πυρὰ τῶν Ἄγγλων ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη καὶ τὰ ἀγγλικὰ τάνκς ποὺ ἔσπευσαν, ἔβαλλαν «λυσσωδῶς» καὶ ἀπαγόρευσαν στὸν ΕΛΑΣ νὰ διεισδύσει ἀπὸ τὰ ρήγματα ποὺ προεκλήθησαν στὸν μανδρότοιχο τοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ τί νόμισε ὁ Σιάντος; Σὲ ἐκδρομὴ «πιονιέρων» θὰ πήγαιναν;

Τὶς πιὸ ἰσχυρὲς καὶ τὶς πιὸ νωπὲς δυνάμεις τους οἱ Ἐλασίτες τὶς ξόδευσαν στὴν χρονοβόρα καὶ αἱματηρότατη προσπάθειά τους νὰ ἐκπορθήσουν τὸ Θησεῖο καὶ τοῦ Μακρυγιάννη. Οἱ περιφερειακὲς ὁδοὶ τῶν Στρατώνων εἶχαν γεμίσει ἀπὸ τὰ κουφάρια τῶν ἐπιτιθεμένων. Νεκροί, ὅμως, ὑπῆρχαν καὶ στὰ ἀνοίγματα τοῦ μανδροτοίχου ἀπ' ὅπου εἰσῆλθαν οἱ Ἐλασίτες. Σκοτώθηκαν ἀπὸ τὰ πυκνὰ πυρὰ τῶν ἀμυνομένων, προτοῦ κάνουν μερικὰ βήματα ἐντὸς τοῦ περιβόλου.

ΧΙΤΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥΝ ΠΑΝΤΟΥ

Χάσαμε, ὅμως, τοὺς Χῖτες. Ποῦ βρίσκονταν οἱ μαχητὲς τῆς «Χ» κατὰ τὶς κρισιμότατες ἐκεῖνες ὧρες καὶ μέρες; Μετὰ τὴν ἀνασύνταξή τους βρέθηκαν καὶ πάλι στὶς ἐπάλξεις τοῦ καθήκοντος. Ἕνας λόχος τοῦ τάγματος τῶν Χιτῶν (ὁ 2ος λόχος) προσέτρεξε γιὰ ἐνίσχυση τοῦ Συντάγματος Μακρυγιάννη. Ἐπάνδρωσαν θέσεις κατὰ μῆκος τῆς Λεωφόρου Συγγροῦ. Ἔτσι οἱ ἐπιτιθέμενοι Ἐλασίτες βρέθηκαν ξαφνικὰ μεταξὺ διασταυρουμένων πυρῶν, τῶν πυρῶν τοῦ Μακρυγιάννη καὶ τῶν πυρῶν τῶν Χιτῶν. Τὸ Σύνταγμα ἀνακουφίστηκε καὶ ἡ λυσσαλέα ἐπίθεση ἐναντίον του ἀπέτυχε. Ὕστερα, ἀμέσως μετὰ τὴ λήξη τῆς Μάχης τῶν Ἀθηνῶν, τὸ 143 Τάγμα Ἐθνοφυλακῆς, ἀποτελούμενο ἀποκλειστικῶς ἀπὸ Χῖτες, ἔσπευσε στὴ Θεσσαλονίκη καὶ ἀπήλλαξε τὴν πόλη ἀπὸ τὸν κομμουνιστικὸ κίνδυνο. Παντοῦ, λοιπόν. Σὲ κάθε ἔπαλξη καὶ σὲ κάθε πολεμίστρα...

Οἱ Ἄγγλοι στρατιῶτες πολεμοῦσαν σθεναρὰ καὶ μὲ ἄψογο ἐπαγγελματισμό. Ἀλλὰ οἱ ἀποφάσεις τοῦ Σκόμπυ λίγο ἔλειψε νὰ ἀποβοῦν μοιραῖες. Εἴδαμε πῶς ἀπετράπη τὸ σχέδιο γιὰ τὴν ἀνακατάληψη τῶν 50 Ἀστυνομικῶν Τμημάτων. Αἴφνης ἡ στρατιωτικὴ ἡγεσία τους ἔδειξε σημεῖα κάμψεως. Διδάσκεται στὶς στρατιωτικὲς σχολές, ὅτι νικᾶ ἐκεῖνος ποὺ ἀντέχει ἔστω καὶ ἕνα λεπτὸ περισσότερο ἀπὸ τὸν ἐχθρό του. Ἀφηγεῖται σχετικῶς ὁ Θρασύβουλος Τσακαλῶτος, στὸ βιβλίο του «**1944. - Δεκέμβριος.- Ἡ μάχη τῶν Ἀθηνῶν**», τὰ ἀκόλουθα:

> *«Τὴν 20.30΄ ὥραν τῆς 11 Δεκεμβρίου ἐκλήθην ἐπειγόντως εἰς τὸν Σταθμὸν Διοικήσεως τῆς 23ης Ἀγγλ. Ταξιαρχίας εἰς τὰ Ἰλίσια, προκειμένου νὰ λάβω γνῶσιν μιᾶς ἐξαιρετικῶς ἐπειγούσης διαταγῆς τοῦ Στρατηγοῦ Σκόμπυ. Εἰς τὴν σύσκεψιν ταύτην, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν ὅλοι οἱ Διοικηταὶ τῶν Ἀγγλικῶν Μονάδων, μετέσχον ἐπίσης: Ὁ Ἐπιτελάρχης ἀντ/ρχης Γερ. Λάμαρης, ὁ Δ/ντὴς Ἐπιχειρήσεων Ταγματάρχης Καραδήμας, ὁ ὑπασπιστὴς Λοχαγὸς Λιάνης Κ.*
>
> *»Κατὰ τὴν σύσκεψιν ταύτην μοῦ ἀνεκοινώθη (ἀφοῦ ὁ Στρατηγὸς Ἀκράϊτ, διοικητὴς ἐπιχειρήσεων Ἀθηνῶν συνώψισε καὶ τὴν ἀδυναμίαν ἐφοδιασμοῦ ἀπὸ 15ημέρου) ἡ ἀπόφασις τοῦ ἀγγλικοῦ Στρατηγείου περὶ ἐκκενώσεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ συγκεντρώσεως τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Δέλτα Φαλήρου, ἐν ἀναμονῇ εὐνοϊκῶν συνθηκῶν.*
>
> *»Μοῦ ἐδόθη δίωρος προθεσμία διὰ νὰ σκεφθῶ καὶ ἀναφέρω*

> *καὶ ἡ σύσκεψις διεκόπη τὴν 22.30΄ διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν 02.00΄ ὥραν τῆς 12 Δεκεμβρίου. Ἅπαντες οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ ἔμειναν κυριολεκτικῶς ἐμβρόντητοι εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης.*
>
> *»Σὰν κινηματογραφικὴ σκηνὴ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό μας, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτελέσεως μιᾶς τοιαύτης διαταγῆς, τὰ ἐγκλήματα μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μας, αἱ σφαγαὶ εἰς τὰς μέχρι τότε ἐλευθέρας περιοχὰς καὶ πρὸ παντὸς ἡ πιθανὴ ἀπώλεια τοῦ ἀγῶνος.*
>
> *»Ἔμειναν σύμφωνοι καὶ οἱ ἐπιτελεῖς μου νὰ ἀντιδράσω ἔντονα καὶ πάσῃ θυσίᾳ, ἐξηγώντας τὰ βασικὰ μειονεκτήματα, τὰ καταστρεπτικά, μιᾶς τοιαύτης ἀποφάσεως καὶ τελικῶς τὴν δικήν μας ἀπόφασιν νὰ μὴ ἀποχωρήσωμεν. Πράγματι, ἐπαναληφθείσης τῆς συσκέψεως, ἐτόνισα σχεδὸν ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς μὲ καταφανῆ συγκίνησι διὰ τὸν σκοπόν μας καὶ τὴν πιθανὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεώς μου: "Ἡ III Ε.Ο.Τ. τὴν ὁποίαν διοικῶ εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἀμυνθῇ μέχρι τέλους ἐπὶ τοῦ πατρίου ἐδάφους. Διεξάγει μέχρι σήμερον ἕνα ἄπελπιν ἀλλὰ νικηφόρον ἀγῶνα ἔναντι τῶν ὑπερτέρων ἐχθρικῶν δυνάμεων καὶ δὲν δύναται νὰ ἐγκατάλειψῃ τοὺς νεκρούς της, τοὺς τραυματίας της καὶ τὸν ἀπελευθερωθέντα πληθυσμὸν εἰς τὴν μῆνιν τῶν κομμουνιστῶν-σφαγέων. Ἡ ἀπόφασίς σας περὶ συμπτύξεως τῆς Ταξιαρχίας θὰ σημάνῃ διὰ τὸν ἐχθρὸν Νίκην, τὴν ὁποίαν μέχρι τοῦδε δὲν ἐπέτυχε, διὰ δὲ τὰ τμήματά μου, ἐγκαταλείποντα ὅ,τι ἔχουν προσφιλέστερον, συντριπτικὴν κατάπτωσιν τοῦ ἠθικοῦ. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκκενώσεως τῶν Ἀθηνῶν εἶναι ὁριστική, θὰ σᾶς παρακαλέσωμεν νὰ μᾶς δώσετε τὰ ὅπλα σας διὰ νὰ συνεχίσωμεν μόνοι μας τὸν ἀγῶνα. Εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ πολεμήσωμεν καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλείψωμεν τὸν Ἀθηναϊκὸν Λαόν".*
>
> *»Τελικῶς διετύπωσα τὴν θερμὴν παράκλησιν νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸν Στρατηγὸν Σκόμπυ. Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ ἐδημιούργησε συγκινητικὴν ἀτμόσφαιραν εἰς τοὺς συγκεντρωμένους καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐξητάσθη ὁ τρόπος ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως. Παραλλήλως ὑπεβάλαμεν ἅπαντες οἱ διοικηταὶ ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν διενεργουμένων ἐπιχειρήσεων.*
>
> *»Τὴν ἀπάντησιν τοῦ "ὄχι" δὲν ἐδώσαμεν εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχε. Ἐγνώριζα ποίους ἀξιωματικοὺς ἢ ὁπλίτας διώκουν. Ἦταν ὅλοι ἐθελονταὶ θεοποιήσαντες τὴν Ἑλλάδα καὶ οὐδεὶς τούτων θὰ ἐδέχετο νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὁ Ἀθηναϊκὸς Λαός, ὁ ὁποῖος πρὸ μηνὸς τοὺς εἶχεν ὑποδεχθῇ κατὰ ἀλησμόνητον τρόπον.*

»Ὁ Στρατηγὸς Ἀκράϊτ διέλυσε τὴν συγκέντρωσιν, ὑποσχεθεὶς νὰ μεταφέρῃ τὰ λεχθέντα εἰς τὸν στρατηγὸν Σκόμπυ».

Εὐτυχῶς ἡ ἄποψη Τσακαλώτου εἰσηκούσθη καὶ ἡ Ἀθήνα ἐσώθη. Οἱ Χῖτες βρίσκονταν μαχόμενοι σὲ ὅλα τὰ μέτωπα. Ἐμάχοντο μὲ πολλὲς θυσίες ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀκράδαντη πίστη ὅτι πολεμοῦν γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Δὲν ὑπολόγιζαν νεκροὺς καὶ τραυματίες. Δὲν τοὺς ἀπογοήτευε το ὅτι στὶς περιοχὲς ποὺ καταλάμβανε ὁ ΕΛΑΣ, τὰ σπίτια τους εἶχαν παραδοθεῖ στὴ διαρπαγὴ καὶ στὴν φωτιά. Οἱ κομμουνιστές, ὅμως, «ἐντόπιζαν» μαχητὲς τῆς «Χ» καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ποὺ δὲν ὑπῆρχαν. Ἡ μονομανία τοὺς ὁδηγοῦσε σὲ φαντασιώσεις καὶ παρακρούσεις. Στὶς 8.12.44 ὁ «Ριζοσπάστης» τοὺς «ἀνακαλύπτει» νὰ κλείνονται στὸ Μέγαρο Βάτη, στὸν Πειραιᾶ, καὶ νὰ πυροβολοῦν δολοφονώντας τὸν κόσμο. Στὶς 12.12.44 τοὺς βρίσκει στὸ ξενοδοχεῖο τῶν Χιτῶν «Δελφοὶ» στὴν Ἁγίου Κωνσταντίνου, στὴν Ἀθήνα, τὸ ὁποῖο καὶ πυρπολήθηκε. Στὶς 14.12.44 ὁ «Ριζοσπάστης» ἐντοπίζει «καταυλισμοὺς Χιτῶν» στὸν Πειραιᾶ καὶ γράφει: «Ἡ περίσφιξη τοῦ Κέντρου συνεχίζεται. Ἡ Καισαριανὴ κάνει ἀντεπίθεση πρὸς τὰ Κουπόνια. Τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ στὸν Πειραιᾶ χτύπησαν τοὺς καταυλισμοὺς "Χιτῶν" - Ἄγγλων στὸ Μέγαρο Σπυράκη καὶ τῆς Ἠλεκτρικῆς καὶ τοὺς προξένησαν ἀπώλειες». Στὶς 15.12.44 τὸ δαιμόνιο τοῦ «Ριζοσπάστη» ἀποκαλύπτει τὰ ἑξῆς:

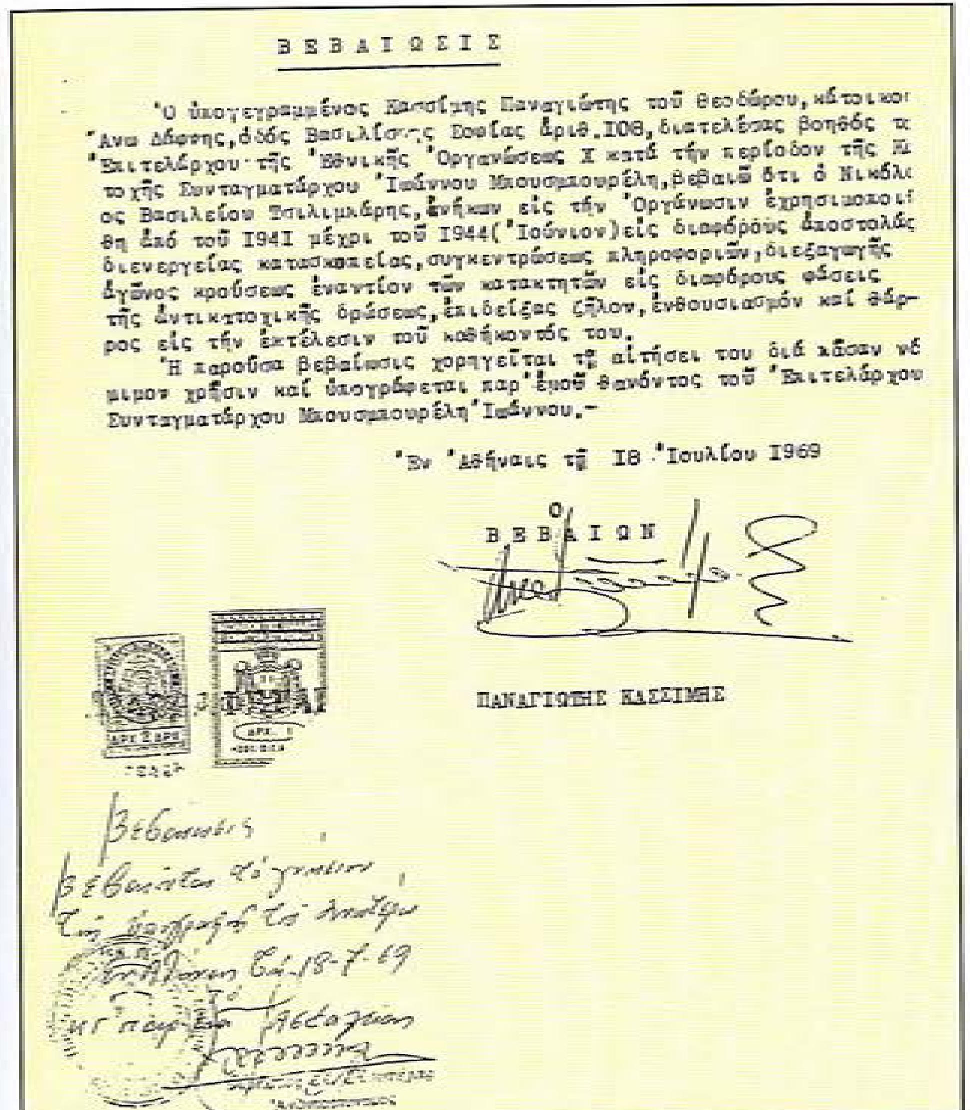
«Μόλις τώρα ἦρθε σὲ φῶς ἡ ἡρωϊκὴ πράξη 15 μαθητῶν τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων. Ὅταν οἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ πολιόρκησαν τὴ Σχολὴ καὶ ἄρχισαν τὴν ἐπίθεση, 15 Εὐέλπιδες ποὺ βρίσκονταν μέσα ἀρνήθηκαν νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ λαοῦ. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς λοχαγὸς τοὺς ἔστησε μπρὸς στὰ πολυβόλα καὶ τοὺς ἀπείλησε μὲ ἐκτέλεση, ἂν δὲν δεχτοῦν νὰ πολεμήσουν. Οἱ ἥρωες Εὐέλπιδες ἀρνήθηκαν καὶ πάλι. Ὁ Χίτης λοχαγὸς τοὺς ἐξετέλεσε. Ἀλλὰ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲ θὰ ξεχάσει τὰ ἡρωϊκὰ αὐτὰ παιδιά, ποὺ σὲ μιὰ τόσο κρίσιμη γιὰ τὸ ἔθνος στιγμὴ ἔκαμαν τὸ καθῆκον τους».

Στὴν Ἔκθεσή του γιὰ τὰ Δεκεμβριανά, τὸ πιὸ ἐπίσημο κείμενο ἀπὸ πλευρᾶς Κ.Κ.Ε., ὁ Γ. Σιάντος βρίσκει, καὶ αὐτὸς τοὺς Χῖτες παντοῦ. Γιὰ τὰ γεγονότα τῆς 31.12.44, γράφει:

«Περὶ ὥραν 17 τῆς αὐτῆς, δύναμις 50 περίπου Χιτῶν ἐπετέθησαν εἰς τομέα 1/52 Τάγματος Ἀγ. Ἰωάννου, Ρέντη. Ἡ ἐπίθεσις ἀπεκρούσθη καὶ οἱ Χῖτες ἐτράπησαν εἰς φυγήν, ἀφήσαντες 5 νεκρούς, ἡμέτεραι ἀπώλειαι 2 τραυματίαι».

Τέτοιες μυθοπλασίες...

Ἡ ἀνεκδιήγητη παμφαγία καὶ ἀνθρωποφαγία τοῦ ΕΛΑΣ τὸ ὁδήγησε σὲ ἱλαροτραγικὰ σφάλματα. Ἤθελε νὰ καταλάβει τὴν Ἀθήνα, ἀλλὰ κατασπαταλοῦσε τὶς δυνάμεις του σὲ ἐπὶ μέρους ἐπιχειρήσεις ἐντυπωσιασμοῦ καὶ ἐκδικητικῆς φύσεως. Ἤθελε νὰ καταλάβει τὴν Πρωτεύουσα, ἀλλὰ κατακερμάτιζε τὶς δυνάμεις του πότε κυνηγώντας τὸν Ζέρβα στὴν Ἤπειρο καὶ πότε καταδιώκοντας τὸν Τσαοὺς Ἀντὼν στὴ Μακεδονία. Ἂν ἔβαζε σὰν

ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ ὑπογεγραμμένος Κασσίμης Παναγιώτης τοῦ Θεοδώρου, κάτοικοι Ἄνω Δάφνης, ὁδὸς Βασιλίσσης Σοφίας ἀριθ. 108, διατελέσας βοηθὸς τ[illegible] Ἐπιτελάρχου τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Χ κατὰ τὴν περίοδον τῆς [illegible] τοχῆς Συνταγματάρχου Ἰωάννου Μπουσμπουρέλη, βεβαιῶ ὅτι ὁ Νικόλ[illegible] ος Βασιλείου Τσιλιμπάρης, ἀνήκων εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἐχρησιμοποι[illegible] θη ἀπὸ τοῦ 1941 μέχρι τοῦ 1944 (Ἰούνιον) εἰς διαφόρους ἀποστολὰς διενεργείας κατασκοπείας, συγκεντρώσεως πληροφοριῶν, διεξαγωγῆς ἀγῶνος κρούσεως ἐναντίον τῶν κατακτητῶν εἰς διαφόρους φάσεις τῆς ἀντικατοχικῆς δράσεως, ἐπιδείξας ζῆλον, ἐνθουσιασμὸν καὶ θάρρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός του.

Ἡ παροῦσα βεβαίωσις χορηγεῖται τῇ αἰτήσει του διὰ πᾶσαν νό[illegible] μιμον χρῆσιν καὶ ὑπογράφεται παρ' ἐμοῦ θανόντος τοῦ Ἐπιτελάρχου Συνταγματάρχου Μπουσμπουρέλη Ἰωάννου.-

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουλίου 1969

Ὁ ΒΕΒΑΙΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΣΣΙΜΗΣ

Μία βεβαίωση τοῦ Παναγιώτη Κασσίμη, ἀφορῶσα τὶς ὑπηρεσίες τοῦ μέλους τῆς «Χ» Βασιλείου Τσιλιμπάρη.

ἀπόλυτη προτεραιότητα τὴν Ἀθήνα καὶ τὴν καταλάμβανε, ὅλα θὰ τελείωναν. Αὐτὸ ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ἀντιληφθεῖ ὁ Σιάντος καὶ οἱ ἐπιτελεῖς του, φαίνεται πὼς τὸ συνειδητοποιοῦσαν καλῶς οἱ Σαράφης καὶ Βελουχιώτης ποὺ ἦταν ἐκτὸς τῆς Μάχης τῶν Ἀθηνῶν. Ἔτσι, στὶς 16.12.44 τηλεγραφοῦσαν ἀπο τὸ Γεν. Στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ:

> *«Ἀποροῦμεν πὼς δὲν ἀντιλαμβάνεσθε STOP Δυνάμεις ΕΛΑΣ ἀνεπαρκεῖς διὰ ταυτόχρονον ἐπίθεσιν πανταχοῦ STOP Ἐπάρκεια ὅμως διὰ διαδοχικὰς ἐπιθέσεις STOP Πρὸς τὸ παρὸν ἀνάγκη διενεργηθῆ ἐπίθεσις STOP Μαζικὴ καὶ ἰσχυρὰ STOP Κατὰ ΕΔΕΣ καὶ Ἀντὼν Τσαοὺς STOP Μετὰ πέρας τούτων STOP Διενεργηθῆ ἐπίθεσις διὰ νέας ἀνακατανομὰς δυνάμεων STOP Κατὰ Βόλου STOP Καβάλας STOP Θεσσαλονίκης STOP ».*

Ἄρχιζε νὰ ροδίζει ἡ αὐγὴ τῆς νίκης καὶ τῆς λυτρώσεως, ἀλλὰ ἀπέμεινε πολὺς δρόμος νὰ διανυθεῖ. Τὴν κατάσταση πανελληνίως συνώψιζεν ὡς ἀκολούθως, τὴν 25 Δεκεμβρίου 1944, ἡ Στρατιωτικὴ Διοίκηση Ἀττικῆς, γράφοντας πρὸς τὴν Κυβέρνηση καὶ τὸ Ὑπουργεῖο Στρατιωτικῶν καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«1) Περιοχὴ Ἀθηνῶν-Πειραιῶς. Πρωτοβουλία εἰς χεῖρας Βρετανικῶν καὶ Ἑλληνικῶν Στρατευμάτων. Ὑπολείπεται, ὅμως, ἀκόμη σοβαρὰ προσπάθεια. 2) Περιοχὴ Θεσσαλονίκης. Βρετανικὰ στρατεύματα παραμένουσιν ἐν ἐπιφυλακῇ καὶ ἕτοιμα πρὸς μάχην, καθ᾽ ὃν χρόνον οἱ στασιασταὶ εἶναι κύριοι ὄχι μόνον τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης. 3) Περιοχὴ Ἠπείρου. Ἐνῷ ἐπιστεύετο μέχρι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὅτι αἱ δυνάμεις τοῦ ΕΔΕΣ εἶναι διαθέσιμοι, ἤδη πιέζονται σοβαρῶς καὶ τίθεται ζήτημα ἂν ἐπαρκοῦν διὰ τὴν ἰδίαν των ἄμυναν. 4) Ὑπόλοιπος Ἑλλάς. Πανταχοῦ κύριοι οἱ στασιασταί, οἵτινες ἐκβιάζουσι τὸν πληθυσμὸν εἰς στρατολογίαν καὶ εἰσφοράς».*

Δηλαδή, ἁρμοδίως καὶ ἐπισήμως ὡμολογεῖτο ὅτι, ἐνῷ ἡ κατάσταση στὴν Ἀθήνα, λήγοντος τοῦ Δεκεμβρίου, ἦταν σχετικῶς καλὴ καὶ ἐλπιδοφόρα, σὲ ὅλη τὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα τὴν πρωτοβουλία εἶχεν ὁ ΕΛΑΣ. Καὶ ἡ Ἑλλάς, ὁλόκληρη σχεδόν, βρισκόταν ὑπὸ τὸν τυραννικὸ ζυγὸ τῶν κομμουνιστῶν. Πλήρωνε βαρὺ φόρο αἵματος λόγῳ τῶν δολοφονιῶν ἀθώων. Καὶ ζοῦσε ὑπὸ τὴ βαθειὰ ἀγωνία γιὰ τὸ τί θὰ ἔφερνε ἡ αὔριον. Μιὰ μειοψηφία, μιὰ ἀδίστακτη σπεῖρα συνωμοτῶν κατώρθωσε, μὲ σατανικὴ μεθοδικότητα, νὰ φέρει τὰ πράγματα σὲ σημεῖο σχεδὸν μὴ ἀναστρέψιμο.

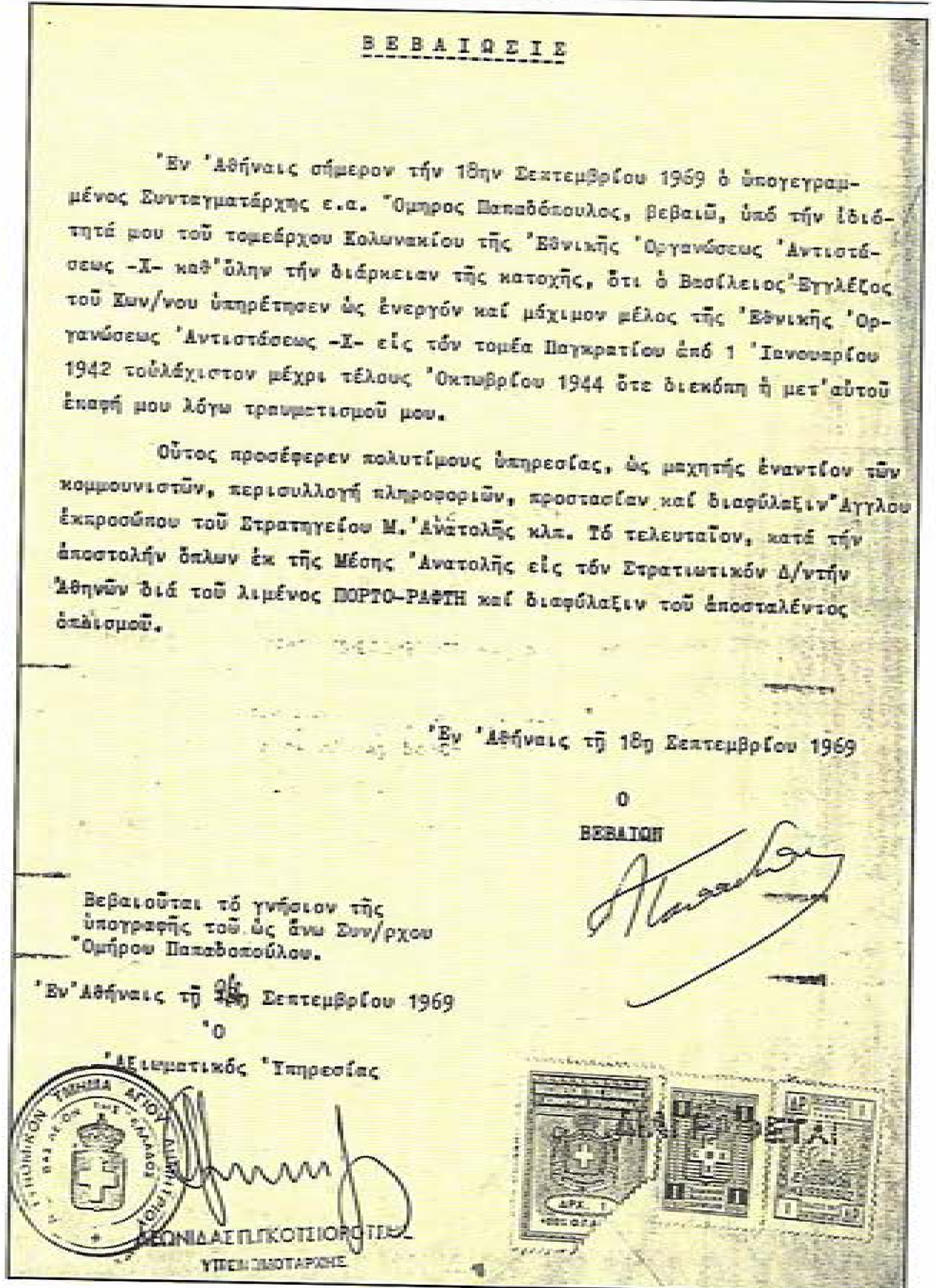
ΟΜΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ

Οἱ Χῖτες εἶχαν, σὲ ὅλες τὶς φάσεις, βαρὺ καὶ δυσανάλογο μερίδιο θυσιῶν. Δὲν εἶναι μόνο τὸ ὅτι ἔπιπταν μαχόμενοι. Ἄλλοι δοκίμασαν ἀπαγωγές, ὁμηρίες καὶ ἐκτελέσεις. Στὶς περιοχὲς ποὺ ἤλεγχεν ὁ ΕΛΑΣ οἱ κομμουνιστὲς ἀσκοῦσαν ἀσυδότως τὸ δικαίωμα ζωῆς ἢ θανάτου. Χιλιάδες ἀθῶοι δοκίμασαν κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ μαρτύρια καὶ τοὺς θανάτους. Οὔτε οἱ Τοῦρκοι οὔτε οἱ Γερμανοὶ ἐνήργησαν τέτοιας μορφῆς γενοκτονία. Τόση ἀγριότητα καὶ ἀπανθρωπία δὲν ἐπεδείχθη ποτὲ ἄλλοτε. Κορυφαῖοι κομμουνιστὲς ἡγέτες, μετὰ τὰ Δεκεμβριανά, προσποιήθηκαν ὅτι μετανοοῦν γιὰ τὰ ἐν ψυχρῷ ἐγκλήματά τους, πράγματι ὅμως ἔμειναν ἀμετακίνητοι στὴ θέση ὅτι ὁ Δεκέμβρης παραμένει ἕνα φωτεινὸ ὁρόσημο ποὺ τοὺς καθοδηγεῖ!

«Λεπίδι»... «Φωτιὰ καὶ τσεκούρι»... Αὐτὰ ἦταν τὰ συνθήματα τῶν κομμουνιστῶν, ποὺ κυριαρχοῦσαν στὶς Ἐαμικὲς ἐκδηλώσεις πρὸ τῶν Δεκεμβριανῶν. Κανεὶς δὲν φανταζόταν ὅτι οἱ φοβερὲς ἀπειλὲς θὰ ἐφαρμόζονταν κατὰ γράμμα, κυριολεκτικῶς καὶ σὲ βάρος ἀθώων πολιτῶν. Τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν κανένα κομμουνιστικὸ κόμμα δὲν ἐγκλημάτισε τόσο κατὰ τῆς χώρας του, ὅσο ἐγκλημάτισε τὸ Κ.Κ.Ε. Στὸν πρακτικὸ τομέα ὑπάρχουν πλῆθος περιγραφὲς ἐκ μέρους τῶν αὐτουργῶν τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὁποῖα -ἂς ἐπαναληφθεῖ- ἦταν λεπτομερῶς σχεδιασμένα ἀπὸ τοῦ θέρους τοῦ 1944, δηλαδὴ προτοῦ ἀκόμη ἀποχωρήσουν οἱ Γερμανοί. Μιὰ χαρακτηριστικὴ ὁμολογία εἶναι ἐκείνη τοῦ Σταμάτη Λιόλιου, καταχωρισμένη στὴν **«Ἱστορία Στρατοῦ»** καὶ ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

> *«Τοὺς διέταξα πρῶτα νὰ γδυθοῦν καὶ ὕστερα τοὺς ἔβαζα νὰ γονατίζουν στὸ χῶμα καὶ νὰ σκύψουν τὸ κεφάλι πάνω σὲ μεγάλες πέτρες, ποὺ εἶχα ἀραδιάσει ἔξω ἀπὸ τὰ Διυλιστήρια (τῆς Οὔλεν). Τότε ἔπαιρνα τὸ τσεκούρι καὶ τοὺς ἔδινα μία τσεκουριὰ πάνω στὸ κεφάλι καὶ ἂν δὲ τοὺς ἀποτελείωνα μὲ τὴν πρώτη, τοὺς ἔδινα καὶ δεύτερη καὶ τρίτη, ὥσπου νὰ τὰ βροντήξουν. Ἄλλα παλληκάρια, τοὺς ἔδιναν κάμποσες μαχαιριὲς στὴν καρδιὰ καὶ κατόπιν ἐρχόταν ἀλλουνοῦ ἡ σειρά. Ὅταν κουραζόμουνα ἔπαιρνε ἄλλος τὴ θέση μου».*

Ὁ κυνισμὸς ἁμιλλᾶται πρὸς τὴν ὠμότητα σ᾽ αὐτὰ ποὺ περιγράφει τὸ ἀνθρωπόμορφο κτῆνος, ποὺ λὲς καὶ μηρυκάζει μὲ ὑπέρτατη ἡδονὴ τὸ αἷμα! Ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι δήμιοι τοῦ Κ.Κ.Ε. ποὺ παραδέχτηκαν καὶ περιέγραφαν

ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

'Εν 'Αθήναις σήμερον τήν 18ην Σεπτεμβρίου 1969 ό ύπογεγραμμένος Συνταγματάρχης ε.α. 'Ομηρος Παπαδόπουλος, βεβαιῶ, ὑπό τήν ἰδιότητά μου τοῦ τομεάρχου Κολωνακίου τῆς 'Εθνικῆς 'Οργανώσεως 'Αντιστάσεως -Χ- καθ'ὅλην τήν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, ὅτι ὁ Βασίλειος 'Εγγλέζος τοῦ Ξεν/νου ὑπηρέτησεν ὡς ἐνεργόν καί μάχιμον μέλος τῆς 'Εθνικῆς 'Οργανώσεως 'Αντιστάσεως -Χ- είς τόν τομέα Παγκρατίου ἀπό 1 'Ιανουαρίου 1942 τοὐλάχιστον μέχρι τέλους 'Οκτωβρίου 1944 ὅτε διεκόπη ἡ μετ'αὐτοῦ ἐπαφή μου λόγῳ τραυματισμοῦ μου.

Οὗτος προσέφερεν πολυτίμους ὑπηρεσίας, ὡς μαχητής ἐναντίον τῶν κομμουνιστῶν, περισυλλογή πληροφοριῶν, προστασίαν καί διαφύλαξιν 'Αγγλου ἐκπροσώπου τοῦ Στρατηγείου Μ.'Ανατολῆς κλπ. Τό τελευταῖον, κατά τήν ἀποστολήν ὅπλων ἐκ τῆς Μέσης 'Ανατολῆς είς τόν Στρατιωτικόν Δ/ντήν 'Αθηνῶν διά τοῦ λιμένος ΠΟΡΤΟ-ΡΑΦΤΗ καί διαφύλαξιν τοῦ ἀποσταλέντος ὁπλισμοῦ.

'Εν 'Αθήναις τῇ 18ῃ Σεπτεμβρίου 1969

Ο
ΒΕΒΑΙΩΝ

Βεβαιοῦται τό γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ὡς ἄνω Συν/ρχου 'Ομήρου Παπαδοπούλου.

'Εν'Αθήναις τῇ 24ῃ Σεπτεμβρίου 1969

'Ο
'Αξιωματικός 'Υπηρεσίας

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΙΚΟΤΣΙΟΡΟΤΗΣ
ΥΠΕΝΩΜΟΤΑΡΧΗΣ

Μία βεβαίωση τοῦ Ὁμήρου Παπαδοπούλου τομεάρχου τῆς «Χ» Κολωνακίου καὶ ὑπασπιστοῦ τοῦ Ἀρχηγοῦ Γρίβα, γιὰ τὶς ὑπηρεσίες ποὺ προσέφερε στὴν «Χ» ὁ Βασίλειος Ἐγγλέζος.

τὰ ἐγκλήματά τους. Ἦσαν οἱ Τζογανᾶκος, Μακαρόνας, Μπουρδῆς καὶ ἄλλοι ἀναλόγου κυνισμοῦ καὶ παραστατικότητας. Ὡμολογησαν ὅτι... ξεθεώθηκαν στὴν δουλειά, κατασφάζοντας ἑκατοντάδες πολίτες. Μεταξὺ τῶν θυμάτων αὐτῶν περιελαμβάνοντο καὶ ἐξέχουσες προσωπικότητες τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, ὅπως ἡ τραγωδὸς Ἑλένη Παπαδάκη, ὁ πρύτανις τοῦ Πολυτεχνείου Ἰωάννης Θεοφανόπουλος, ὁ συνδικαλιστὴς ἡγέτης Κορώνης, ὁ ἄλλοτε γενικὸς γραμματεὺς τῆς ΕΣΕΕ Δημ. Καβαλλιερᾶτος καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ σημειώθηκαν καὶ ἄλλες σφαγὲς χιλιάδων ἀνθρώπων, κυρίως στὴν Πελοπόννησο. Τὸ κομμουνιστικὸ «τσεκούρι» καὶ τὸ «λεπίδι» ἐργάστηκε... ὑπερωριακῶς καὶ μέχρις ἐξαντλήσεως στὴν Καλαμάτα, στὸν Φενεὸ καὶ τὸν Παρνασσό. Μόνο στὴν μνημειώδη σφαγὴ τοῦ Μελιγαλᾶ, ρίφθηκαν στὴν φρικώδη Πηγάδα 3.000 ἄνθρωποι! Αὐτὸς ἦταν ὁ ἀγὼν τῆς «ἀπελευθερώσεως» καὶ τῆς «λαοκρατίας»... Ὑπολογίζεται ὅτι 56.373 Ἕλληνες πλήρωσαν μὲ τὴ ζωή τους τὴν κομμουνιστικὴ κακουργία. Μεταξύ τους ἦσαν καὶ 275 κληρικοί, 239 ἐκπαιδευτικοί, 120 ἰατροὶ καὶ 264 συνδικαλιστές. Ἀνήκουστα, ἐπίσης, ὑπῆρξαν τὰ μαρτυρία ποὺ δοκίμασαν 46.871 ἀπαχθέντες ὡς ὅμηροι.

Τόσο ἦταν τὸ μέγεθος αὐτῆς τῆς φονικῆς συμπεριφορᾶς, ὥστε κορυφαῖοι ἡγέτες τοῦ Κ.Κ.Ε. ἀναγκάσθηκαν –τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν ποιούμενοι– νὰ παραδεχθοῦν ὅτι ὄντως διεπράχθησαν ἐγκλήματα. Πῶς θὰ τὰ ἐκρυβαν, ἄλλωστε; Ἤδη τὰ φρικτὰ παραμορφωμένα πτώματα εἶχαν βρεθεῖ, μὲ ἔκδηλα τὰ ἴχνη τοῦ μαρτυρίου τους, στὸ Περιστέρι, στὰ Διυλιστήρια τῆς Οὔλεν, στὰ Τουρκοβούνια καὶ ἀλλοῦ. Ἡ δῆθεν αὐτοκριτικὴ τὴν ὁποίαν ἔκαμαν, δὲν ἦταν εἰλικρινής. Ἐπρόκειτο γιὰ στρατήγημα πολιτικῆς ἐπιβιώσεως. Ὁ ἴδιος ὁ Ν. Ζαχαριάδης, στὴν 12η Ὁλομέλεια τοῦ Κ.Κ.Ε., τὸν Ἰούνιο 1945, παραδέχθηκε:

> *«Ἀγριότητες ἔγιναν καὶ τέτοιες ἔκαμαν καὶ μέλη τοῦ Κόμματος. Τέτοια μέλη, ποὺ εἴτε προβοκάτορες ἦταν εἴτε ὄχι, δὲν ἦσαν ἄξια νἆναι μέλη τοῦ Κόμματος. Φυσικά, οἱ πράξεις ποὺ κάναν τὰ μέλη τοῦ Κόμματος, δημιουργοῦν εὐθῦνες γιὰ τὸ ἴδιο».*

Ἤδη, στὴν 11η Ὁλομέλεια τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε διαπιστώσει ὅτι:

> *«Η σύλληψη τῶν ἀμάχων, ἔστω καὶ σὰν μέτρο ἄμυνας κατὰ τοῦ ἄγριου διωγμοῦ καὶ τῆς ὁμηρίας ἀπὸ μέρους τῶν Παπανδρέου-Σκόμπυ, ἦταν σοβαρὸ πολιτικὸ λάθος, ποὺ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία στὴν ἀντίδραση νὰ ξεσηκώσει συκοφαντικὴ ἐκστρατεία μὲ σκοπὸ νὰ σκεπάσει τὰ δικά της ἐγκλήματα».*

Δηλαδή, ὑπαινικτικῶς καὶ ἐμμέσως προβάλλεται ἡ ἄποψη ὅτι τὰ κομμουνιστικὰ ἐγκλήματα διαπράχθηκαν ὑπὸ τοῦ «ἀμυνομένου» Κ.Κ.Ε. Καὶ δὲν καταδικάζονται ἀπεριφράστως, ἀλλὰ μόνο ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι δόθηκε ἡ εὐκαιρία στὴν «ἀντίδραση» νὰ συκοφαντεῖ τὸ Κ.Κ.Ε. Ἐξ ἄλλου, στὸ ὑπόμνημα ποὺ ὑπέβαλε, στὶς 5.4.1945, τὸ Κ.Κ.Ε. πρὸς τὸν ἀντιβασιλέα Δαμασκηνὸ ὁμολογεῖται:

> *«Ἔγινε ἕνα κίνημα ποὺ ὅλοι ἀναγνωρίζουν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γίνει καὶ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀποφευχθεῖ. Καὶ δυστυχῶς κατὰ τὸ κίνημα αὐτὸ ἔγιναν ὅσα ἔγιναν ἐναντίον ἀμάχων καὶ ἀθώων».*

Συμφώνως πρὸς ἄλλους ὑπολογισμοὺς τῶν ἀπωλειῶν γιὰ τὰ Δεκεμβριανά (βλ. Α.Ι. Κοραντῆ **«Πολιτικὴ καὶ Διπλωματικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, 1941-1945»**), τὸ κίνημα

> *«ἀπησχόλησε 75.000 Βρεταννῶν, ποὺ ἦσαν ἀπολύτως ἀπαραίτητοι διὰ νὰ συνεχίσουν τὸν πόλεμον. Αἱ ὑλικαὶ ζημίαι ἀνῆλθον, κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμούς, εἰς 250 ἑκατομμύρια δολλάρια. Ἐφονεύθησαν 11.000 ἄτομα, ἐξ ὧν 6.500 ἄμαχοι. Αἱ ἀπώλειαι τῶν Βρεταννῶν ἀνῆλθον συνολικῶς εἰς 2.100, ἐξ ὧν οἱ νεκροὶ εἰς τὰς μάχας ἦσαν 237. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἐγένοντο ποτὲ γνωσταὶ ἐπισήμως αἱ ἀπώλειαι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν ἐλασιτῶν, θεωρεῖται βέβαιον ὅτι ἦσαν πολὺ μεγαλύτεραι».*

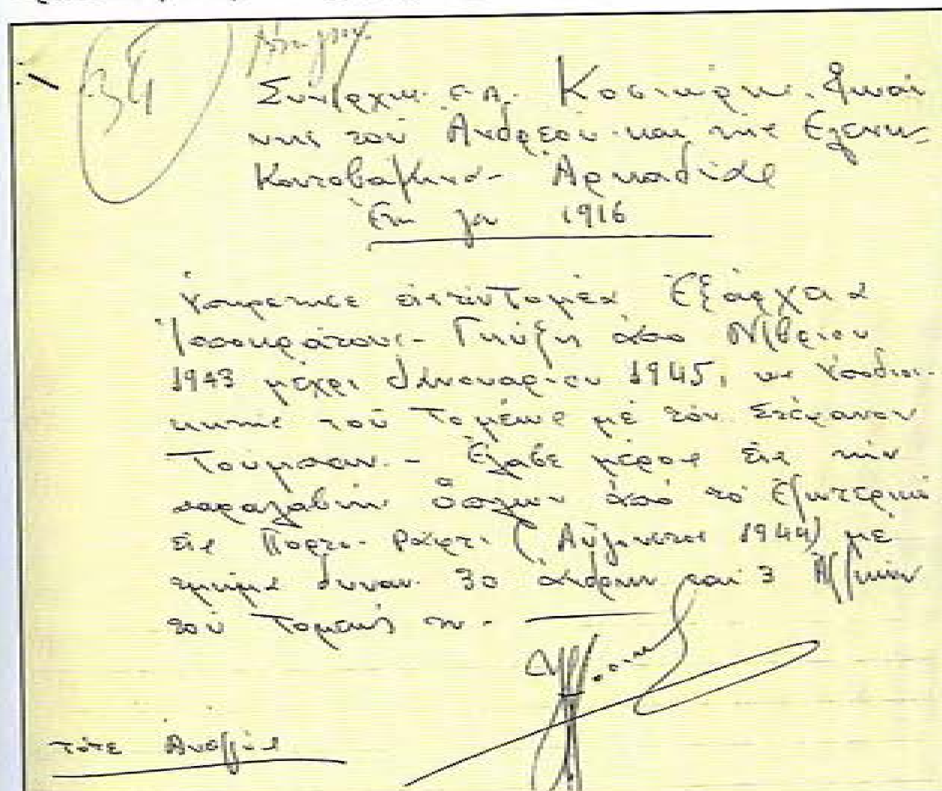
Σὲ ραδιοτηλεγράφημα τοῦ Σιάντου, 19.12.44, πρὸς τὴν Μόσχα, ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς:

> *«Τμήματά μας μάχονται συνεχῶς 17 ἡμέρες μὲ ὅλες δυνάμεις στὴν πρώτη γραμμὴ πυρός. Ἀπώλειες τῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ πάνω ἀπὸ 50%».*

Δεδομένου –ἀναφέρεται– ὅτι οἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ μετεῖχαν στὸ κίνημα ἦσαν 32.850 ἄνδρες, συμπεραίνεται ὅτι οἱ ἀπώλειες ἦσαν τουλάχιστον 16.000.

Οἱ ὁμολογίες καὶ οἱ μετάνοιες τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ τὰ ἐγκλήματα τοῦ Κ.Κ.Ε. ἦσαν ὑποκριτικὲς καὶ ἀνταποκρίνονταν μόνο στὴν ἀνάγκη τῆς προσωρινότητας. Ἦσαν σπασμὸς πολιτικῆς ἐπιβιώσεως. Οἱ πραγματικὲς θέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. γιὰ τὰ Δεκεμβριανὰ διατυπώθηκαν μεταγενεστέρως καὶ εἶναι ἐντελῶς διαφορετικές. Ἔχουμε, κατ᾽ ἀρχήν, τὸν ἐπιγραμματικὸν ἀφορισμὸ τοῦ Χαρίλαου Φλωράκη ὅτι *«ὁ Δεκέμβρης λάμπει, φρονηματίζει, παρορμᾶ»*. Ἐξ ἄλλου, ὁ «Ριζοσπάστης», τῆς 1.12.77, γράφει: *«Ὁ Δεκέμβρης ἦταν συνέχεια καὶ κορύφωμα τοῦ τετράχρονου ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ»*. Στὶς 30.11.97, ὁ «Ριζοσπάστης» προβάλλει τὰ Δεκεμβριανὰ ὡς *«μία λαϊκὴ ἐποποιΐα»* καὶ τονίζει ὅτι *«εἶναι μιὰ ἀνεξάντλητη πηγὴ διδαγμάτων καὶ φρονηματισμοῦ»*... Αὐτὴ εἶναι ἡ νοσταλγία τῶν κομμουνιστῶν, ἀμείωτη παρὰ τὴν πάροδο τῶν χρόνων.

Μέσα στὸ γενικὸ δρᾶμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, οἱ Χῖτες εἶχαν τὴ δική τους «πράξη». Ἕνα ρόλο αἱματηρότατο. Ἐκτὸς τῶν μαχητῶν τῆς «Χ» ποὺ ἔπεσαν στὶς συγκρούσεις μὲ τὸν ΕΛΑΣ, εἶχαν πολλὲς ἀπώλειες ἀπὸ ἐκτελέσεις τῆς ΟΠΛΑ, ἀπὸ ἀπαγωγὲς καὶ ὁμηρίες. Καὶ μερικοὶ παρέμειναν ἀγνοούμενοι εἰς «αἰῶνας αἰώνων»! Μερικὲς περιπτώσεις εἶναι ἐξαιρετικῶς χαρακτηριστικές. Ἀνεφέρθησαν ἤδη τὰ τῆς σταδιακῆς καὶ συστηματικῆς ἐξοντώσεως τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας Παπαγεωργίου ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ. Πρόκειται γιὰ τὴν πιὸ τραγικὴ περίπτωση ἐξοντώσεως Χιτῶν ἀπὸ τοὺς

Αὐτοβιογραφικὸ (σὲ τρίτο πρόσωπο) σημείωμα τοῦ Συνταγματάρχου Ἰωάννου Κοσιώρη γιὰ τὴν Ὑπηρεσία του στὴ «Χ». Ὁ Κοσιώρης προερχόταν ἀπὸ τὴ δαλυθεῖσα βιαίως ὀργάνωση τοῦ Χρήστου Καραχάλιου, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ. Ὁ Κοσιώρης ἀναφέρει ὅτι τὸν Αὔγουστο 1944 μετεῖχε στὴν ἐπιχείρηση Πόρτο Ράφτη, ἐπὶ κεφαλῆς 30 ἀνδρῶν καὶ 3 ἀξιωματικῶν τοῦ τομέως του.

κομμουνιστές. Ὑπάρχουν ὅμως, καὶ πολλὲς ἄλλες πρὸ τοῦ Θησείου, καὶ τὸ Θησεῖον καὶ μετὰ τὸ Θησεῖον...

Τὴν 3η Δεκεμβρίου 1944, δηλαδὴ τὴν πρώτη μέρα τῶν Δεκεμβριανῶν, ἀνοίγει τὴν χορεία τοῦ μαρτυρίου ἡ οἰκογένεια τοῦ ταγματάρχου Ἀριστείδη Χαμόδρακα, ὁ ὁποῖος δολοφονεῖται ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, μαζὶ μὲ τὸν Ὀδυσσέα, τὸν Κωνσταντῖνον καὶ τὸν Ἰωάννην Χαμόδρακαν. Εἴχαμε βρεῖ τὸν δολοφονηθέντα ταγματάρχη σὲ μία σύσκεψη τῆς «Χ» τὸν Ὀκτώβριο 1943 νὰ ἐνημερώνει τὸν Ἀρχηγὸ τῆς Ὀργανώσεως καὶ τοὺς ἐπιτελεῖς του ἐπὶ τῆς καταστάσεως ἡ ὁποία ἐπικρατοῦσε στὰ Πετράλωνα. Προειδοποιοῦσε ὁ Χίτης Χαμόδρακας, ὅτι οἱ κομμουνιστὲς δημιουργοῦσαν ἀφόρητη κατάσταση καὶ ἀπειλοῦσαν μὲ δολοφονίες. Τὰ «χωνιά», ὅπως ἔλεγε, προειδοποιοῦσαν *«Θάνατος στοὺς Χῖτες»*! Καὶ πράγματι, τὸν Δεκέμβριο 1944 ὑλοποίησαν κατὰ τὸν σκληρότερο τρόπο τὴν ἀπειλή τους κατὰ τῶν Χιτῶν τοῦ Θησείου καὶ τῶν Πετραλώνων. Τὸν Σεπτέμβριο καὶ τὸν Νοέμβριο 1947 διεξήχθη ἡ δίκη τῶν 30 ἐκτελεστῶν τῆς ΟΠΛΑ, ἐκ τῶν ὁποίων 20 ἦσαν παρόντες, μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι ἐξετέλεσαν μέλη τῆς «Χ» καὶ ἐθνικόφρονες πολίτες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοὺς ἑξῆς: Μ. Παραρᾶν, Δ. Θεολογίτην, Π. Κονδύλην, Π. Ἀναγνωστόπουλον, Γεωργίαν Θεολογίτου, Παναγιώταν καὶ Βασιλικὴν Μαυροειδῆ, Ὀδυσσέαν Χαμόδρακαν καὶ τοὺς δύο υἱούς του, Θ. Βουγᾶν, Στέλλαν Βουγᾶ καὶ Ἰωάννη Βουγᾶν, Γ. Γεωργιάδην, ἰατρόν, καὶ τὴ σύζυγό του Ζωήν, τὴν σύζυγο τοῦ ἀστυνομικοῦ Ἀγγελοπούλου, Β. Θεολογίτην, Π. Παρασκευόπουλον, Χ. Χαλοῦλον, Δ. Μπαξεβανάκην, Π. Σῖμον, Τασίαν Λαμπροπούλου, Γ. Σταυρόπουλον, τὸν Λευκορῶσον Κόμσεφ, Ν. Χανιωτάκην, Α. Κάγκαλον, Δ. Βαρδίαν, Ἐλ. Μπέσσην, Β. Σκουλᾶν, Α. Μπολόταν, ἰατρόν, Ι. Νομικόν, Εὐ. Βάσσον καὶ τὸν Κ. Κωστόπουλον. Οἱ ἔνοχοι τῶν δολοφονιῶν καταδικάσθησαν πολλάκις εἰς θάνατον. Εἶναι ἐντυπωσιακὸν ὅτι, ἀπὸ τὰ λίγα ἀναφερθέντα ὀνόματα, συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι, μόνον στὸ Θησεῖο καὶ τὰ Πετράλωνα, ἐξακληρίσθησαν ὁλόκληρες οἰκογένειες Χιτῶν. Τὴν 17.12. 1944, ἐξετελέσθησαν ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ στὸ Περιστέρι -γιὰ νὰ ἀναδράμουμε σὲ μίαν ἀκόμη οἰκογενειακὴ τραγωδία- οἱ ἀδελφοὶ Σταῦρος καὶ Νῖκος Μαντέλος. Στὶς 18.8.1946, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» δημοσίευσε κάτω ἀπο τὸν τίτλο «Οἱ τιμημένοι νεκροὶ τῆς "Χ"», τὴ φωτογραφία τοῦ Συνταγματάρχου Ἀποστόλου Λιδιτσάνου, ὁ ὁποῖος ἐξετελέσθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, τὴν 11.12.1944. Τὸν υἱὸν τοῦ δολοφονηθέντος, τὸν Χίτην ἀνθυπολοχαγὸν Φίλιππον Λιδιτσάνον, θὰ τὸν συναντήσουμε τὸ 1948 μαχόμενον κατὰ τῶν κομμουνιστῶν καὶ τιμώμενον διὰ τοῦ πολεμικοῦ ἀριστείου ἀνδρείας στὶς ἐπιχειρήσεις τοῦ Γράμμου.

Καὶ τί νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ τὴν ἀποδεκατισμένη οἰκογένεια Θεολογίτη; Ἡ

Γεωργία Θεολογίτου ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὸ Δεκέμβριο τοῦ 1944. Ὁ Βασίλειος Θεολογίτης, ἐπίσης ἀγωνιστὴς τοῦ Θησείου, ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 4.12.1944. Καὶ οἱ Νῖκος Θεολογίτης καὶ Γεώργιος Θεολογίτης ἐδολοφονήθησαν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 8.12.1944.

Ὅσον ὁ ΕΛΑΣ αἰσθανόταν ὅτι ὑπερτερεῖ συνέχιζε τὰ ἐγκληματικὰ ἔργα του καὶ ἀρνιόταν κάθε συζήτηση γιὰ ἀνακωχὴ καὶ ἀφοπλισμό. Ὅταν, ὅμως, ἄρχισε νὰ κάμπτεται στρατιωτικῶς ἄρχισε δολίως νὰ ἐπιζητεῖ τὴ συνεννόηση. Ἐν τῷ μεταξὺ ἄρχισαν νὰ ἀποκαλύπτονται οἱ κακουργίες τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ, οἱ ὁποῖες ἔδιδαν, ἀμυδρῶς ἔστω, τὴν αἴσθηση σὲ μερικοὺς ἡγέτες τοῦ ΚΚΕ, ὅτι ἀναποφεύκτως θὰ ἄρχιζαν δίκες, ἀλλὰ καὶ ἐκδικήσεις, κατὰ τῶν μελῶν του ποὺ εἶχαν ἐγκληματίσει εἰς βάρος ἀθώων καὶ αὐτὰ ἐβάρυναν στὸν νέον προσανατολισμὸ τοῦ ΚΚΕ. Συσκέψεις ἐπὶ συσκέψεων γιὰ τὴν εἰρήνευση, ἀλλὰ τὸ ΚΚΕ ἐλισσόταν γιὰ νὰ ἀποφύγει τὸ πικρὸ ποτήρι καὶ νὰ διατηρήσει μέρος τῶν κεκτημένων.

Τὴν 8.1.1945 ἡ «Ἑλλὰς» δημοσιεύει φρικιαστικὴν εἴδηση κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο *«500 πτώματα ξεσκέπασε ἡ βροχὴ στὰ Τουρκοβούνια. Νέοι σκοτωμένοι μὲ τσεκούρι καὶ μὲ σκόρπια μυαλά»*. Τὸ σύνθημα, λοιπόν, *«φωτιὰ καὶ τσεκούρι»* εἶχε γίνει ἀποκρουστικὴ πραγματικότητα. Ἀλλά, ποῦ ἦταν ἡ *«φωτιά»*; Στὴν ἴδια ἔκδοση τῆς ἐφημερίδος δημοσιεύεται ὁ πρῶτος ἀπολογισμὸς τῶν οἰκιῶν ποὺ ἐκάησαν ἢ ἀνετινάχθησαν. Τὶς ἀνεβάζει σὲ 2.500! Τὶς ζημιὲς ὑπολογίζει τοὐλάχιστον σὲ 12.000.000 λίρες. Τὴν ἑπομένη ἡ «**Ἑλλὰς**» ἔγραψε τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά.

> *«Σωροὶ ἀπὸ ἐρείπια καὶ συντρίμμια μαρτυροῦν τὸ πέρασμα τῶν τρομοκρατῶν. Οἱ διαβάται στέκονται κινοῦντες περίλυποι τὴν κεφαλὴν διὰ τὸ κατάντημα τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἐφιλοδόξησαν νὰ κυβερνήσουν τὸν τόπον. Οἱ καταστηματάρχαι ποὺ βρέθηκαν ξαφνικὰ στὸν δρόμο, χωρὶς στέγη καὶ δουλειά, μᾶς ἀφηγοῦνται ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ὠργανωμένης σπείρας ληστῶν, κλεπτῶν, διαρρηκτῶν καὶ δολοφόνων, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἐλήστευον καὶ ἐφόνευον τοὺς ἐντίμους ἐπαγγελματίες καὶ ὑπαλλήλους, τὴν μόνην ἐλπίδα τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἀκολούθως ἔθετον πῦρ διὰ τὴν συγκάλυψιν τῶν διαρπαγῶν καὶ τῶν κακουργημάτων των».*

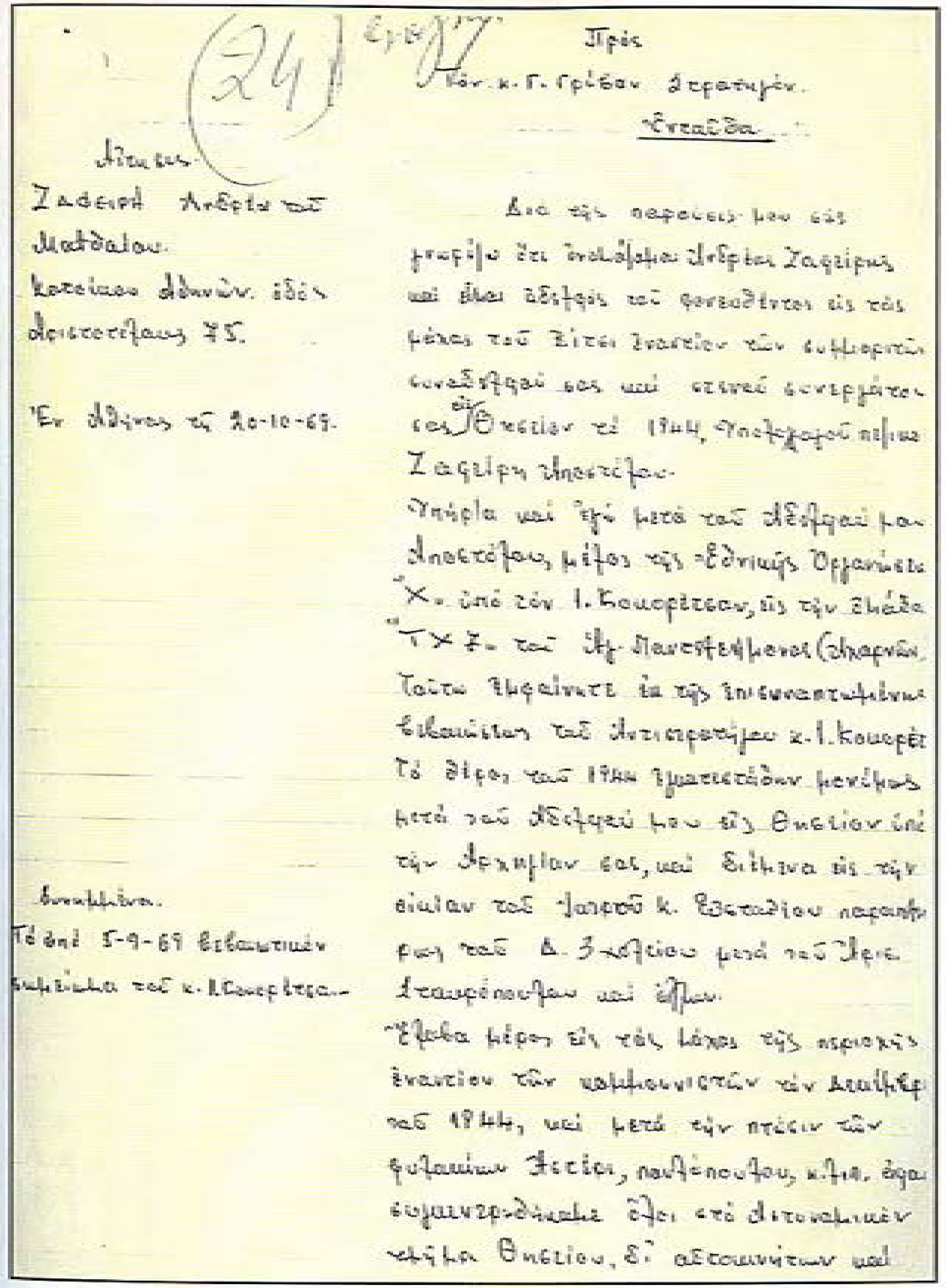
Τὰ ἀπερίγραπτα ἐγκλήματα τῶν κομμουνιστῶν εἶναι μαρτυρημένα καὶ ἀπὸ ἀνεξάρτητες πηγές. Τὸν Ἰανουάριο 1945 ἐπεσκέφθη τὴν Ἀθήνα πενταμελὴς ἀποστολὴ τῶν Βρετανικῶν Ἐργατικῶν Ἑνώσεων ὑπὸ τὸν σὲρ Οὐῶλτερ Σιτρίν, προκειμένου νὰ διερευνήσει τὶς καταγγελίες γιὰ τὶς κομμουνιστικὲς ὠμότητες. Αὐτὴ ἡ ἀντιπροσωπεία ὑπέβαλε ἔκθεση ἀπολύτως ἐπιβεβαιωτικὴ τῶν καταγγελιῶν. Ἂς σημειωθεῖ ὅτι, συμφώνως πρὸς

μερικοὺς ὑπολογισμούς, 246 ἐργατικὰ στελέχη ἐσφάγησαν ἀπὸ τοὺς κομμουνιστές. Εἶναι πολλὲς καὶ ἰδιαιτέρως τεκμηριωμένες οἱ καταγγελίες τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτρίν. Γιὰ τοὺς ὁμαδικοὺς τάφους τοῦ Περιστερίου γράφονται τὰ ἑξῆς:

«Ἀπὸ πολλὰς πηγὰς ἐλάβομεν φρικιαστικὰς πληροφορίας περὶ τῶν ἐγκλημάτων, τὰ ὁποῖα διέπραξε τμῆμα τοῦ ΕΛΑΣ ἢ ΟΠΛΑ. Ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀλήθεια, εἶναι σαφὲς ὅτι ἡ μεγίστη πλειοψηφία τοῦ λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν πιστεύει ἀκραδάντως ὅτι ἡ ΟΠΛΑ ἦτο μία τρομοκρατικὴ ὀργάνωσις, ἥτις προέβη εἰς τὴν δολοφονίαν πολλῶν οὐδεμίαν σχέσιν ἐχόντων πρὸς τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα. Σαφεῖς μαρτυρίας ἐλάβομεν ἀπὸ τὰς χήρας μερικῶν μελῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἐκτελεσθέντων κατ᾽ αὐτάς, ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ ἄνευ τινὸς διαδικασίας. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι αἱ ἐκτελέσεις αὐταὶ ἔλαβον ὅλαι χώραν μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῶν ταραχῶν. Ἀναμφιβόλως πολλαὶ ἔλαβον χώραν πρίν. Ἐπεσκέφθημεν τὸ Περιστέρι, προάστιον τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου εἰς περιοχὴν γειτνιάζουσαν πρὸς τὸ Νεκροταφεῖον, παρέστημεν εἰς τὴν ἐκταφὴν πτωμάτων ἐκ τάφρων. Περὶ τὰ 250 εἶχον ἐκτεθῆ πρὸς ἀναγνώρισιν, ἀπέμενον δὲ πολλαὶ τάφροι ἀκόμη κεκαλυμμέναι.

»Ἐξητάσαμεν συγγενεῖς τῶν ἐκτελεσθέντων ἐπὶ τόπου, καὶ δὲν εὕρομεν οὐδένα λόγον νὰ ἀμφιβάλλωμεν ὅτι σχεδὸν πάντα, ἵνα μὴ εἴπωμεν πάντα, τὰ πτώματα ἦσαν θύματα ὠργανωμένης δολοφονίας. Ὅλοι εἶχον ἐκτελεσθῆ ἐξ ἐγγυτάτης ἀποστάσεως. δὲν ὑπῆρχεν ἴχνος πάλης καὶ πολλὰ ἐκ τῶν πτωμάτων εἶχον τὰς χεῖρας δεμένας ὄπισθεν τῶν νώτων μὲ σχοινίον ἢ σύρμα ἠλεκτρικοῦ. Ἐκάμαμεν λεπτομερῆ ἀνάκρισιν καὶ διεπιστώσαμεν ἀπολύτως ὅτι οὔτε Βρεττανικὰ οὔτε Ἑλληνικὰ στρατεύματα, οὔτε καὶ Ἐθνοφυλακὴ εὑρίσκοντο εἰς τὴν περιοχήν, καθ᾽ ἣν ἐποχὴν εἶχον λάβει χώραν αἱ ἐκτελέσεις. Τὰ πτώματα εἶχον ἀνακαλυφθῆ ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς εἰς Ἀθήνας ἀφίξεώς μας. Διεπιστώθη παρὰ Βρεττανῶν καὶ Ἑλλήνων ἰατρῶν ὅτι αἱ ἐκτελέσεις εἶχον λάβει χώραν πρὸ τῆς 21ης Ἰανουαρίου 1945.

»Ἐπισήμως ἀνεκοινώθη ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τὴν 31ην Ἰανουαρίου 1945, ὅτι εἴς τινας μόνον τοποθεσίας εἶχον ἀνευρεθῆ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης 1050 πτώματα ἀνδρῶν καὶ 168 γυναικῶν. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν συμπεριλαμβάνουν τοὺς φονευθέντας κατὰ τὰς συμπλοκάς, οὔτε τοὺς μεταφερθέντας εἰς τὸ Νεκροτομεῖον περίπου 800. Τὰ πλεῖστα τῶν πτωμάτων, τὰ ὁποῖα εἴδομεν, ἦσαν ἄνευ ὑποδημάτων καὶ σχεδὸν γυμνά. Παρὰ τοῦ Ἀντιβασιλέως ἐπληροφορήθημεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν δολοφονηθέντων κατ᾽ ἐκτίμησιν ἀνέρχεται εἰς τουλάχι-

(24)

Πρὸς
τὸν κ. Γ. Γρίβαν Στρατηγόν.
Ἐνταῦθα

Αἴτησις
Ζαφείρη Ἀνδρέα τοῦ Ματθαίου.
κατοίκου Ἀθηνῶν. ὁδὸς Ἀριστοτέλους 75.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20-10-69.

Συνημμένα.
Τὸ ἀπὸ 5-9-69 βεβαιωτικὸν σημείωμα τοῦ κ. Ι. Κουρέτσα.

Διὰ τῆς παρούσης μου σᾶς γνωρίζω ὅτι ὀνομάζομαι Ἀνδρέας Ζαφείρης καὶ εἶμαι ἀδελφὸς τοῦ φονευθέντος εἰς τὰς μάχας τοῦ Βίτσι ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν [illegible]

Ἡ αἴτηση τοῦ μαχητοῦ τῆς «Χ» Ἀνδρέου Ζαφείρη πρὸς τὸν Ἀρχηγὸ τῆς ὀργανώσεως, στὴν ὁποία ἐκτίθενται τὰ τῆς δράσεώς του εἰς Ἅγιον Παντελεήμονα καὶ Θησεῖον. Ὁ Α. Ζαφείρης, ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Ἀποστόλου Ζαφείρη, ἡρωϊκοῦ μαχητοῦ τοῦ Θησείου, πεσόντος εἰς τὸ Βίτσι, κατὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν συμμοριτῶν.

στον 10.000».

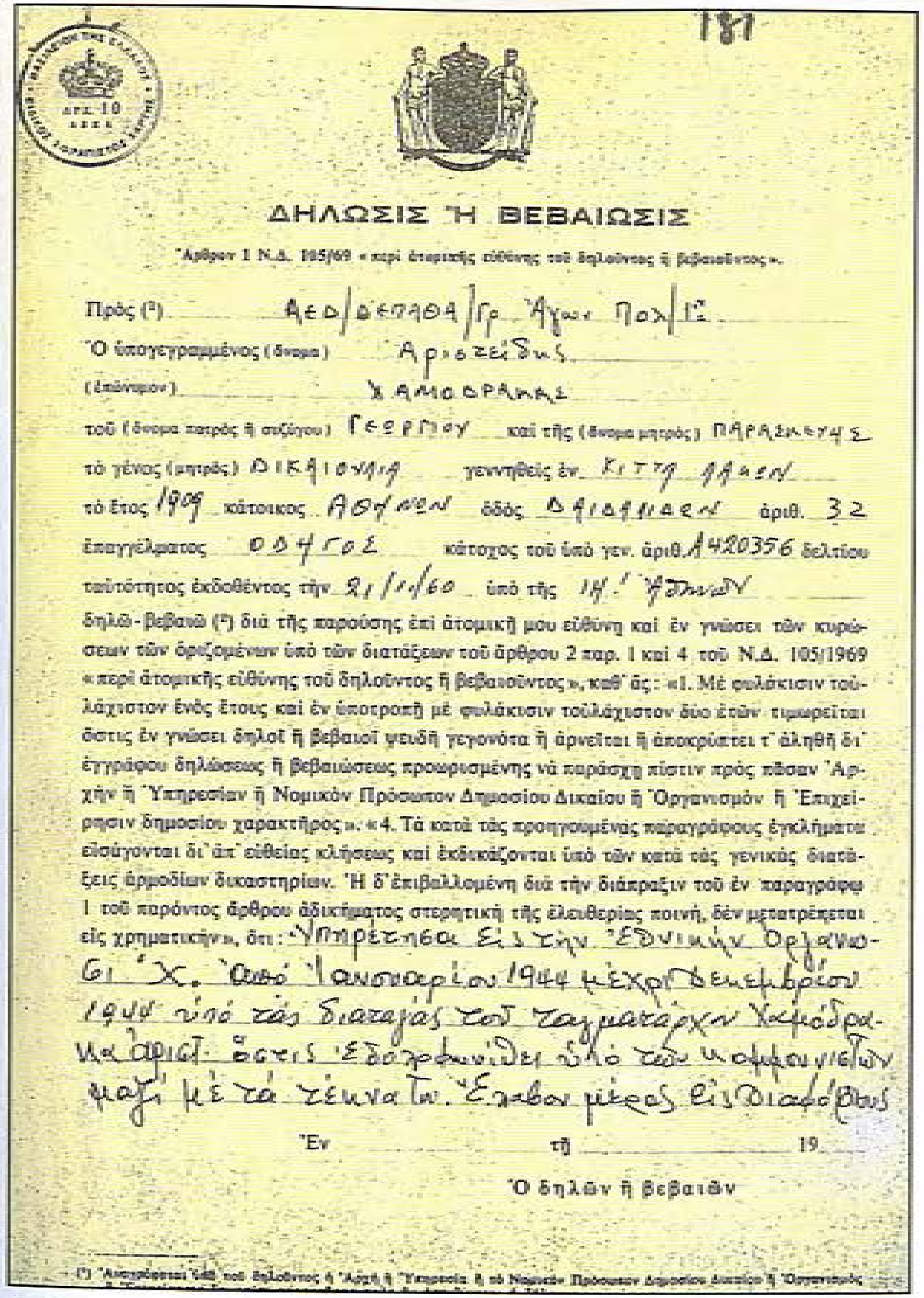
Στὸ Περιστέρι ὅπως καὶ σὲ ὅλους τοὺς χώρους τοῦ μαρτυρίου, ἡ «Χ» ἦταν παροῦσα. Τὴν ἐξεπροσώπουν οἱ μαρτυρικοὶ νεκροί της, ἱερὰ σφάγια στὴν βωμὸ τῆς Ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ «Χ» ἦταν ἀρρήκτως ἑνωμένη μὲ τὴν πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ στὴ ζωὴ καὶ στὸν θάνατο. Καὶ τί θάνατο!

Σημειωτέον ὅτι πολλοὶ Ἀρμένιοι τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰδικῶς τοῦ Δουργουτίου, μετεῖχαν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ καὶ εἰδικεύοντο, ὅπως λέγεται, στὸν ἀποκεφαλισμὸ τῶν ἀθώων θυμάτων τους. Μετὰ τὸ 1946 ἄρχισαν νὰ διαφεύγουν στὴν Σοβιετικὴ Ἀρμενία, ἢ γιὰ νὰ μὴ δώσουν λόγο τῶν ἐγκληματικῶν πράξεών τους, ἢ γιὰ νὰ ἀποφεύγουν τὶς δίκαιες ἀντεκδικήσεις. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» κατήγγειλε πολλάκις τὸ γεγονός. Στὸ σχόλιό της, ὑπὸ τὸν τίτλο *«Καλὴ ἀρχή»*, στὶς 15.7.1946, ἔγραφε τὰ ἑξῆς:

> *«Ἡ παλιννόστησις τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀρμενίων εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσίαν δὲν ἔπρεπε νὰ περιορισθῇ μόνο εἰς τὴν Μακεδονίαν. Διότι εἶναι πασίγνωστον πλέον ὅτι μεγίστη μερὶς τῶν ἐν Ἑλλάδι φιλοξενουμένων Ἀρμενίων, παρεξηγοῦσα τὴν ἀνοχήν μας καὶ τοὺς νόμους τοῦ Ξενίου Διός, ἀνεμίχθη ἐνεργῶς εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τοῦ Δεκεμβρίου καὶ ἔβαψεν ἀκόμη καὶ τὰς χεῖρας της μὲ αἷμα ἑλληνικόν. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πρέπει νὰ ἀποσταλοῦν ἀμέσως εἰς τὴν κομμουνιστικὴν πατρίδα των».*

Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ μάχες ἐξακολουθοῦσαν, μὲ τὸν ΕΛΑΣ νὰ χάνει, συνεχῶς καὶ περισσότερο τὸν ἔλεγχο τῆς καταστάσεως ἀπὸ τὰ χέρια του. Ἡ νίκη ἄρχισε νὰ στέφει τὰ ὅπλα τῶν νομίμων δυνάμεων καὶ τῶν Ἄγγλων, ὕστερα ἀπὸ τόσους κινδύνους καὶ τόσον αἷμα. Οἱ κομμουνιστές, λήγοντος τοῦ Δεκεμβρίου 1944, ἐκδήλωναν σταδιακῶς τὴ διάθεση γιὰ «συμφιλίωση» καὶ ἀνακωχή.. Ἦταν φανερὸ ὅτι μεθοδευόταν ἡ ὑποχώρηση τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἁπλῶς κατεβάλλετο ἡ προσπάθεια νὰ ἀνευρεθοῦν κάποια, ἀσθενῆ ἔστω, προσχήματα. Ἐνῶ, λοιπὸν ὁ ἀγὼν εἶχεν ἤδη κριθεῖ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, χρειάστηκε ἡ τελευταία συντονισμένη καὶ ἀπὸ πολλὲς κατευθύνσεις ἐπίθεση τῶν Ἄγγλων γιὰ νὰ ἀπελευθερωθοῦν τὰ προάστια τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸ θανάσιμο κλοιὸ τοῦ ΕΛΑΣ. Ἡ ἐπίθεση τῶν Ἄγγλων, μὲ ἰσχυρὴ ἁρματικὴ καὶ ἀεροπορικὴ ὑποστήριξη, εἶχε τὰ βέλη της πρὸς τὰ ἔξω, μὲ σαφὲς σχέδιο τὴν ἀπαλλαγὴ καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴ παρουσία. Τὴν 3η Ἰανουαρίου 1945 ἐγράφετο ὁ ἐπίλογος τῆς στάσεως, ἡ ὁποία ἄφησε ἀμέτρητες πληγές.

Τὴν ἑπομένην ὁ ΕΛΑΣ διατάσσει τὸ Α΄ Σῶμα Στρατοῦ νὰ συμπτυχθεῖ ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ Στρατηγεῖο του ἀποχωρεῖ καὶ αὐτό, τὴν αὐγὴ τῆς

181

ΔΗΛΩΣΙΣ Ἢ ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ἄρθρον 1 Ν.Δ. 105/69 «περὶ ἀτομικῆς εὐθύνης τοῦ δηλοῦντος ἢ βεβαιοῦντος».

Πρὸς (¹) ΑΕΔ/ΒΕΠΑΘΑ/Γρ. Ἀγων. Πολ. Ε.

Ὁ ὑπογεγραμμένος (ὄνομα) Ἀριστείδης

(ἐπώνυμον) Χαμόδρακας

τοῦ (ὄνομα πατρὸς ἢ συζύγου) Γεωργίου καὶ τῆς (ὄνομα μητρὸς) Παρασκευῆς

τὸ γένος (μητρὸς) Οἰκονόμου γεννηθεὶς ἐν Κίττα Μάνης

τὸ ἔτος 1909 κάτοικος Ἀθηνῶν ὁδὸς Δαιδαμίδου ἀριθ. 32

ἐπαγγέλματος ὁδηγός κάτοχος τοῦ ὑπὸ γεν. ἀριθ. Λ 420356 δελτίου ταυτότητος ἐκδοθέντος τὴν 21/11/60 ὑπὸ τῆς ΙΗ΄ Ἀθηνῶν

δηλῶ-βεβαιῶ (²) διὰ τῆς παρούσης ἐπὶ ἀτομικῇ μου εὐθύνῃ καὶ ἐν γνώσει τῶν κυρώσεων τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1 καὶ 4 τοῦ Ν.Δ. 105/1969 «περὶ ἀτομικῆς εὐθύνης τοῦ δηλοῦντος ἢ βεβαιοῦντος», καθ᾽ ἅς: «1. Μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον ἑνὸς ἔτους καὶ ἐν ὑποτροπῇ μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον δύο ἐτῶν τιμωρεῖται ὅστις ἐν γνώσει δηλοῖ ἢ βεβαιοῖ ψευδῆ γεγονότα ἢ ἀρνεῖται ἢ ἀποκρύπτει τ᾽ ἀληθῆ δι᾽ ἐγγράφου δηλώσεως ἢ βεβαιώσεως προωρισμένης νὰ παράσχῃ πίστιν πρὸς πᾶσαν Ἀρχὴν ἢ Ὑπηρεσίαν ἢ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἢ Ὀργανισμὸν ἢ Ἐπιχείρησιν δημοσίου χαρακτῆρος». «4. Τὰ κατὰ τὰς προηγουμένας παραγράφους ἐγκλήματα εἰσάγονται δι᾽ ἀπ᾽ εὐθείας κλήσεως καὶ ἐκδικάζονται ὑπὸ τῶν κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις ἁρμοδίων δικαστηρίων. Ἡ δ᾽ ἐπιβαλλομένη διὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀδικήματος στερητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινή, δὲν μετατρέπεται εἰς χρηματικήν», ὅτι: Ὑπηρέτησα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσι Χ. ἀπὸ Ἰανουαρίου 1944 μέχρι Δεκεμβρίου 1944 ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ταγματάρχη Χαμόδρακα Ἀριστ. ὅστις ἐδολοφονήθει ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν μαζὶ μὲ τὰ τέκνα του. Ἔλαβον μέρος εἰς διαφόρους

Ἐν .... τῇ .... 19..

Ὁ δηλῶν ἢ βεβαιῶν

(¹) Ἀναγράφεται ὑπὸ τοῦ δηλοῦντος ἡ Ἀρχὴ ἢ Ὑπηρεσία ἢ τὸ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου ἢ Ὀργανισμὸς

Ὁ Ἀριστείδης Χαμόδρακας βεβαιώνει τὰ τῆς ὑπηρεσίας του στὴν «Χ». Ἀναφέρει ὅτι ὑπηρέτησε «ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ταγματάρχου Ἀριστείδου Χαμόδρακα, ὅστις ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν μὲ τὰ τέκνα του»..

5.1.1944. Παραλλήλως ἡ ΚΕ τοῦ ΕΛΑΣ ἐκδίδει «ἀνακοίνωση» μὲ τὴν ὁποία ἐπεξηγεῖ τοὺς λόγους τῆς ἀποχωρήσεως. Τὴν ὑπογράφουν οἱ Μάντακας, Χατζημιχάλης καὶ Σιάντος. Ἀνακυκλώνουν διάφορα ψεύδη, ἐνῶ ἀποσιωποῦν τὴν μόνη ἀλήθεια, ὅτι δηλαδὴ ἡττήθηκαν. Ἔφευγαν, λέει, γιὰ νὰ διασώσουν τὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὴν καταστροφικὴ μανία τοῦ Σκόμπυ! Ἀναφέρει ἡ «ἀνακοίνωση»:

«Οἱ ὑπερασπιστὲς τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ καὶ ὁ ἀδούλωτος λαός τους, πολεμώντας μὲ ἀσύγκριτο ἡρωισμὸ καὶ ἱερὸ πάθος ποὺ μποροῦν νὰ ἔχουν οἱ μαχητὲς τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Ἀνεξαρτησίας, ξαναζωντάνεψαν καὶ ἐλάμπρυναν μὲ νέα ὑπέροχα κατορθώματα τὶς ὡραιότερες σελίδες τῆς Ἐθνικῆς μας Ἱστορίας, τὸ Μεσολόγγι, τὸ Ἀρκάδι, τὸ ἔπος τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης.

»Περισσότερο ἀπὸ ἕνα μῆνα κράτησαν τὸ ἀθάνατο Μέτωπο τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ ἀντιμετωπίζοντας τὰ ἀσυγκρίτως ἀνώτερα μέσα τοῦ ἀντιπάλου. Ἀλλὰ ὁ ἐχθρός, ἀδυνατώντας νὰ πλήξει τὶς στρατιωτικές μας δυνάμεις, ἐστράφη μὲ ἐκδικητικὴ μανία ἐναντίον τῶν ἀμάχων. Ὁ στόλος, τὰ ἀεροπλάνα, τὰ κανόνια καὶ τὰ τάνκς τοῦ κ. Τσῶρτσιλ μὲ χιλιάδες βλήματα καθημερινά, ἰδιαίτερα τὶς τελευταῖες μέρες, σπέρνουν τὸ θάνατο σὲ γυναικόπαιδα καὶ γέροντες καὶ ἰσοπεδώνουν τὶς λαϊκὲς συνοικίες. Ὁλόκληρες συνοικίες, φτωχόσπιτα, νοσοκομεῖα, ἐκονιορτοποιήθηκαν. Σκοπὸς τοῦ Σκόμπυ εἶναι νὰ μεταβάλει τὴν Ἀθήνα, ποὺ σεβάστηκαν ὅλοι οἱ κατακτητὲς καὶ ἐπιδρομεῖς, σὲ σωροὺς ἀπὸ ἐρείπια, σ' ἕνα ἀπέραντο νεκροταφεῖο.

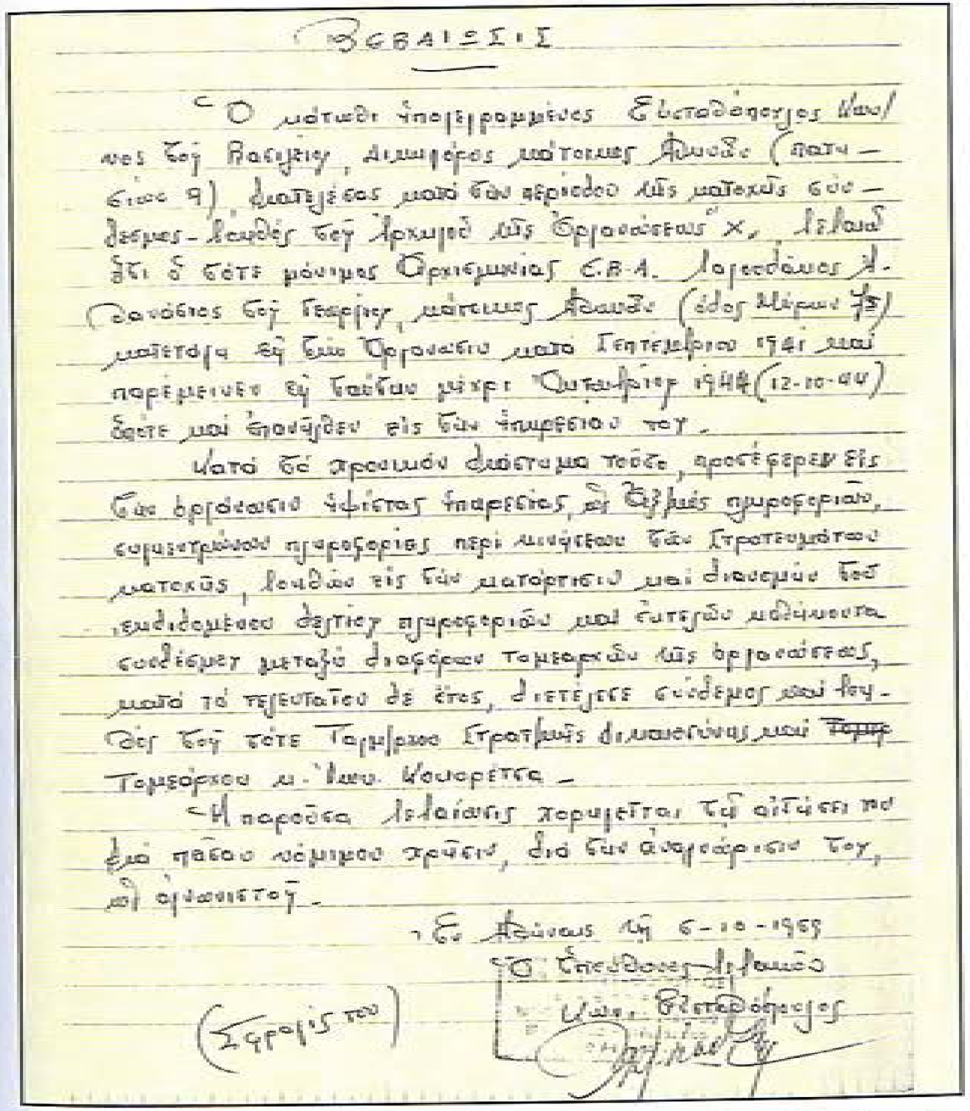
»Μπροστὰ στὴ θηριώδη ἐπιδρομικὴ μανία τοῦ Σκόμπυ, ἡ ΚΕ τοῦ ΕΛΑΣ γιὰ νὰ γλυτώσει τοὺς ἀμάχους ἀπὸ βέβαιο θάνατο, τῶν βομβῶν καὶ τῶν μυδραλίων, γιὰ νὰ περισώσει τὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ ἀπὸ ὁριστικὴ καταστροφή, ἀπεφάσισε καὶ διέταξε τὴν σύμπτυξη τῶν ἡρωικῶν ὑπερασπιστῶν τῆς πρωτεύουσας καὶ τοῦ Πειραιᾶ.

»Ἡ σύμπτυξη αὐτὴ δὲν εἶναι νίκη τοῦ Σκόμπυ. Εἶναι κάτι χειρότερο ἀπὸ μία πύρρειο νίκη. Εἶναι ἕνα ἀνεξίτηλο στίγμα καὶ μιὰ αἰώνια καταισχύνη, γιατὶ μόνο ὁ Σκόμπυ χρησιμοποίησε τὸν Ἱερὸ Βράχο τῆς Ἀκρόπολης σὰν ἀσπίδα ἑνὸς ἐξοντωτικοῦ πολέμου.

»Πολίτες στὰ ὅπλα! Ὁ ἀγώνας συνεχίζεται. Θὰ διεξαχθεῖ μὲ μεγαλύτερο ἀκόμα πάθος. Ἡ Ἀθήνα καὶ ὁ Πειραιᾶς εἶναι ἀδούλωτοι. Ἡ Ἑλλάδα θὰ μείνει ἐλεύθερη. Ἡ νίκη εἶναι δική μας. Ὅλοι καὶ ὅλα γιὰ τὴ συντριβὴ τοῦ ἑλληνικοῦ φασισμοῦ. Γιὰ τὴν Ἐλευθερία, γιὰ τὴν Δημοκρατία γιὰ τὴν Ἀνεξαρτησία τῆς χώρας. Γιὰ τὸν πολιτισμὸ καὶ γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδας».

(Σπ. Γασπαρινάτου
«Ἀπελευθέρωση - Δεκεμβριανὰ - Βάρκιζα», τόμος 2).

Κακὰ καὶ ἐπιζήμια τὰ ψέματα. Καὶ ἦταν πολλὰ αὐτὰ ποὺ διατύπωσε

ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος Εὐσταθόπουλος Κων/νος τοῦ Βασιλείου, δικηγόρος κάτοικος Ἀθηνῶν (Πατησίων 9), διατελέσας κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς σύνδεσμος - βοηθὸς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεως «Χ», βεβαιῶ ὅτι ὁ τότε μόνιμος [illegible] Ε.Β.Α. Λαγουδάκης Ἀθανάσιος τοῦ Γεωργίου, κάτοικος Ἀθηνῶν (ὁδὸς Μάρνη 73) κατετάγη εἰς τὴν Ὀργάνωσιν κατὰ Σεπτέμβριον 1941 καὶ παρέμεινεν εἰς ταύτην μέχρι Ὀκτωβρίου 1944 (12-10-44) ὅτε καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του.

Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦτο, προσέφερεν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ὑψίστας ὑπηρεσίας, [illegible] πληροφοριῶν, συγκεντρώνων πληροφορίας περὶ κινήσεων τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, βοηθῶν εἰς τὴν [illegible] καὶ διανομὴν τοῦ ἐκδιδομένου δελτίου πληροφοριῶν καὶ [illegible] σύνδεσμος μεταξὺ διαφόρων Τομεαρχῶν τῆς Ὀργανώσεως, κατὰ τὸ τελευταῖον δὲ ἔτος, διετέλεσε σύνδεσμος καὶ βοηθὸς τοῦ τότε Ταγματάρχου Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης καὶ Τομεάρχου κ. Ἰωάν. [illegible] —

Ἡ παροῦσα βεβαίωσις χορηγεῖται τῇ αἰτήσει του διὰ πᾶσαν νόμιμον χρῆσιν, διὰ τὴν ἀναγνώρισίν του, ὡς ἀγωνιστοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6-10-1959
Ὁ βεβαιῶν
Κων. Εὐσταθόπουλος

(Σφραγίς του)

Μία βεβαίωσις τοῦ δικηγόρου Κωνσταντίνου Εὐσταθοπούλου γιὰ τὶς ὑπηρεσίες τοῦ Ἀθανασίου Λαγουδάκου στὴν «Χ». Εἰδικότερος λόγος γίνεται γιὰ τὴν ὑπηρεσία πληροφοριῶν τῆς Ὀργανώσεως.

τὸ ΚΚΕ μέσα στὴν παραζάλη τῆς ἥττας καὶ τοῦ ἀδιεξόδου. Ο ΕΛΑΣ περιήρχετο πλέον σὲ γραφικότητα μὲ τὶς ἱλαροτραγικὲς καὶ ἀντιφατικὲς διαταγές του. Οἱ διαταγὲς αὐτὲς ποὺ ἐκδίδονταν ὕστερα ἀπὸ ὁδηγίες, τὶς ὁποῖες ὁ Γρηγόρης Φαράκος χαρακτηρίζει *«ἀντιφατικές, ἀλλοπρόσαλλες καὶ σπασμωδικές»*! Τὴν ὥρα ποὺ χιλιάδες ἄντρες τοῦ ΕΛΑΣ ὑποχωροῦν πρὸς τὴ Θήβα, σπεύδει ὁ Ἄρης Βελουχιώτης γιὰ νὰ βοηθήσει καὶ νὰ ἀποτρέψει τὴν κατάρρευση. Ἦταν, ὅμως, ἀργὰ γιὰ νὰ ἀναστραφεῖ ἡ κατάσταση.

Τὴν 7.1.1945. Ὁ «Ταχυδρόμος», ἡ μικροσκοπικὴ ἐφημερίδα ποὺ ἐξέδιδεν ἡ ΡΑΦ, ὑπὸ τοὺς τίτλους *«Ἡ μάχη τῶν Ἀθηνῶν ἔληξε, - Οἱ στασιασταὶ ἀποχωροῦν»*, ἀνάγγελλε τὰ ἑξῆς:

> *«Ἡ μάχη ἐσταμάτησεν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ἀπεσύρθησαν ἀπὸ τὰς περιοχὰς αὐτάς. Τὰ νέα αὐτὰ μετεδόθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνταποκριτοῦ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τοῦ Λονδίνου, ὁ ὁποῖος προσέθεσεν ὅτι ἡ τελευταία αὐτὴ ἐξέλιξις ἔλαβε χώραν μετὰ ἀπὸ μίαν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν Βρετανικαὶ δυνάμεις ἀπέκοψαν 4 ἀκόμη κυρίους δρόμους ὁδηγοῦντας πρὸς τὴν πόλιν καὶ κατέλαβον πολλὰς ἀποθήκας τροφίμων καὶ πολεμοφοδίων. Ἡ σφοδροτέρα μάχη ἔλαβε χώραν παρὰ τὴν πλατεῖαν Ὁμονοίας, ὅπου οἱ Βρετανοὶ ἐπροχώρησαν πρὸς Βορρᾶν, τετράγωνον πρὸς τετράγωνον, ἐπιφέροντας εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἀπωλείας ἀνερχομένας εἰς 151 νεκρούς, 72 τραυματίας καὶ 521 αἰχμαλώτους».*

Στὶς 6.1.1945 ἡ «Δημοκρατικὴ Σημαία», ἐπίσημο ὄργανο τοῦ ΕΔΕΣ, προβάλλει μὲ τὸν πανηγυρικὸν τίτλον *«Ἡ Ἀθήνα μας ἐλευθέρα! - Οἱ γκάγκστερς ἡττημένοι διαλύονται. - Πῶς τὰ ἑλληνοβρετανικὰ στρατεύματα τοὺς τσάκισαν»*. Ὅσο καὶ ἂν δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ πιστέψει μὲ τὸ πρῶτο ἄκουσμα τὸ χαρμόσυνο γεγονός, ἦταν ἡ πραγματικὴ ἀλήθεια. Τώρα τὰ πράγματα ἐφέροντο πρὸς ἀνακωχή. Τελικῶς ἡ ἀνακωχὴ ἐπετεύχθη τὴν 11.1.1945. Οὐσιαστικῶς ἐπρόκειτο γιὰ σαφεῖς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους οἱ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ θὰ ἀπεσύροντο ἀπὸ τὴν Ἀττική, μέρος τῆς Πελοποννήσου, τὴν Θεσσαλονίκη καὶ τὰ νησιά.

Μιὰ σελίδα τῆς Ἱστορίας γύριζε ὁριστικά. Στὶς 15.1.1945 ὁ Ἀθηναϊκὸς λαὸς πανηγυρίζει τὴν ἀπελευθέρωσή του. Ξεχύνεται στοὺς δρόμους, ποὺ εἶχαν ἀκόμη ἐμφανῆ τὰ ἴχνη τῶν συγκρούσεων, καὶ πανηγυρίζει. Τώρα εἶναι ἡ σειρά του νὰ θέσει ὅρους. Ἕνα ἀπὸ τὰ κύρια συνθήματά του εἶναι «Ὄχι ἀμνηστία - θάνατος στοὺς Κουκουέδες»! Καὶ τὴν ἴδια μέρα ὁ Στρατηγὸς Σκόμπυ ἀνακηρύσσεται ἐπίτιμος δημότης τῶν Ἀθηνῶν.

Η ΒΑΡΚΙΖΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ

Ἦταν πλέον φανερὸ ὅτι τὰ πράγματα ἐδρομολογοῦντο πρὸς μία εὐρύτερη συμφωνία, ἡ ὁποία θὰ «ξεδόντιαζε» τὸν ἡττημένον ΕΛΑΣ. Ἴσως, ὅμως καὶ νὰ τὸν διέσωζε ἀπὸ τὴν πλήρη καταστροφή. Τὴν 3π.μ. τῆς 12.2.1945 ὑπεγράφετο, ὕστερα ἀπὸ πολυήμερες διαπραγματεύσεις, ἡ Συμφωνία τῆς Βάρκιζας. Ἡ συμφωνία προνοοῦσε βασικῶς γιὰ τὸν ἄμεσο ἀφοπλισμὸ καὶ τὴ διάλυση τοῦ ΕΛΑΣ. Ὅμως καὶ τὴν ὥρα ἀκόμη ἐκείνη τῶν τόσων ἐλπίδων, τὸ ΚΚΕ ἔπαιζε θέατρο. Οὔτε ἀφοπλιζόταν, οὔτε ἀποστρατευόταν. Ἁπλῶς ἐνεργοῦσε ἕναν ἑλιγμό, προκειμένου νὰ κερδίσει χρόνο καὶ ἐντυπώσεις. Στὶς 3.2.1945, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς διαπραγμάτευσης τῆς συμφωνίας τῆς Βάρκιζας, ὁ ἡγέτης τοῦ ΚΚΕ Γ. Σιάντος δήλωνε μὲ στόμφο:

> *«Ρητὰ καὶ ἀπερίφραστα δηλώνω πὼς ἀποδεχόμαστε τὴν ἀποστράτευση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαϊκοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Στρατοῦ (ΕΛΑΣ). Πιστεύουμε στὴν ἀνάγκη νὰ ὑπάρξει ἑνιαῖος ἐθνικὸς στρατός, ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὴν ὑποψίαν ἀποκλειστικῆς κομματικῆς ἢ πολιτικῆς ἐπιρροῆς ὁποιασδήποτε πλευρᾶς».*

Οἱ θέσεις τοῦ Ν. Ζαχαριάδη γιὰ τὴν Βάρκιζα ἦταν ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ στρατηγικὴ δολιότητα τὴν 1.7.1945 δήλωνε *«Ἡ Βάρκιζα εἶναι μιὰ ἐκδήλωση σύμπτυξης καὶ ἀνασύνταξη δυνάμεων»*. Καὶ τὸ 1948 ὁ ἴδιος ἔγραφε:

> *«Γιὰ μᾶς ἡ συμφωνία τῆς Βάρκιζας ἀποτελοῦσε μιὰ ὑποχώρηση ποὺ θὰ μᾶς ἐπέτρεπε νὰ ἀνασυντάξουμε τὶς δυνάμεις μας καὶ νὰ ἐξαπολύσουμε μιὰ καινούργια ἐπίθεση. Ἦταν ἕνας ἀπαραίτητος ἑλιγμός».*

Ὅταν ὁ Ν. Ζαχαριάδης ἐπανῆλθε ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσία του στὴ Γερμανία, μιὰ ἀπὸ τὶς πρῶτες του δηλώσεις, στὶς 31.5.1945, ἀφοροῦσε τὴ Βάρκιζα. Ἔλεγε: *«Ἡ Συμφωνία τῆς Βάρκιζας νὰ ἐκτελεστεῖ γρήγορα καὶ 100%. Ἂν κάποιος μέσα ἀπὸ τὶς γραμμές μας, στὶς πόλεις εἴτε στὰ βουνά, ἀντιδρᾶ ἀκόμα, ἐμεῖς θὰ τὸν χτυπήσουμε ἀνοιχτὰ καὶ θὰ τὸν διώξουμε»*. Ὁ ὑπαινιγμὸς ἀφοροῦσε πολλούς, ἀλλὰ κυρίως τὸν Ἄρη Βελουχιώτη. Οἱ θέσεις τοῦ Βελουχιώτη ἦταν ὅτι *«Ἡ Συμφωνία τῆς Βάρκιζας, παρὰ τὶς ἀφηρημένες διακηρύξεις της, γιὰ ἐμμονὴ στὶς ἀρχὲς τοῦ Συμμαχικοῦ Ἀγῶνα καὶ τὶς Συνταγματικὲς Ἐλευθερίες... καταργεῖ τὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία καὶ*

ἀξιοπρέπεια, γιατὶ ἐπεκτείνει τὴν ἀγγλικὴ κατοχὴ σ᾽ ὅλη τὴ χώρα». Δὲν ἄργησε νὰ ἀκουστεῖ τὸ σάλπισμα τοῦ Βελουχιώτη, ποὺ ἀποτελοῦσε πλήρη ἀναίρεση τῆς Συμφωνίας τῆς Βάρκιζας. Διακήρυττε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«ΦΘΑΝΕΙ ΠΙΑ! Στὸ ὄνομα τῆς Ἐθνικῆς μας Ἀνεξαρτησίας καὶ Ἀκεραιότητας. Στὸ ὄνομα τῶν Δημοκρατικῶν Ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ. Στὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου συμμαχικοῦ μας ἀγῶνα. Στὸ ὄνομα τοῦ Χάρτη τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἀκοῦστε τὴν κραυγή μας.

Ἐμπρὸς Ἕλληνες! Σηκωθεῖτε στὰ ὅπλα!

Τί θὰ ποῦν μερικοὶ δειλοί, ὁρισμένοι καιροσκόποι, ἀρκετοὶ ἀμφιταλαντευόμενοι καὶ οἱ νωθροί; Τί θὰ πεῖ ἡ ἀντίδραση; Θὰ σᾶς καλέσουν στὴν ὑποταγή. Σ᾽ αὐτὴ τὴν ὑποταγή, ποὺ ντροπιάζει τὴ φυλή μας. Θὰ σᾶς καλέσουν ἀκόμα στὴν ἀναμονή. Θὰ σᾶς ποῦν ὅτι, μὲ τὸν καιρὸ "καὶ σὰν νικήσει ἡ Ρωσία, ὅλα θὰ πᾶνε καλά".

Ἀδέρφια! Κατάρα κι ἀνάθεμα στοὺς δειλοὺς καὶ τοὺς προδότες. Φθάνει πιὰ ἡ κοροϊδία καὶ ἡ σκηνοθεσία. Μὴν ξεγελιέστε ἀπὸ ὕπουλα ἢ μωρὰ λόγια. Ἡ λευτεριὰ δὲ χαρίζεται! Κατακτιέται! Αὐτὸ σᾶς φωνάζουν ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς τάφους τους, οἱ τριακόσιοι τοῦ Λεωνίδα, οἱ ἁρματωλοὶ κι οἱ κλέφτες τοῦ 1821, οἱ Ἥρωες τοῦ τετράχρονου ἀγῶνα μας κατὰ τῶν κατακτητῶν, οἱ ἀδούλωτοι Ἀθηναῖοι τοῦ 1944-45! Ἀπ᾽ ἄκρο, σ᾽ ἄκρο, σ᾽ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἂς ἀντηχήσει τὸ σύνθημα:

-Νὰ φύγουν οἱ Ἄγγλοι κατακτητὲς ἀπὸ τὴν χώρα μας!

-Νὰ μείνουμε ἐλεύθεροι, μόνοι μας νὰ λύσουμε, μὲ ὁμαλὸ καὶ εἰρηνικὸ τρόπο, τὰ ἐσωτερικά μας ζητήματα. Ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι, νὰ κάνουμε τὸ δημοψήφισμα, γιὰ ν᾽ ἀποφασίσει ὁ λαός, ἂν θέλει τὴ μισητὴ Βασιλεία, ποὺ ἐπιδιώκει νὰ μᾶς ἐπιβάλει ὁ νέος κατακτητής, ἢ τὴ Δημοκρατία.

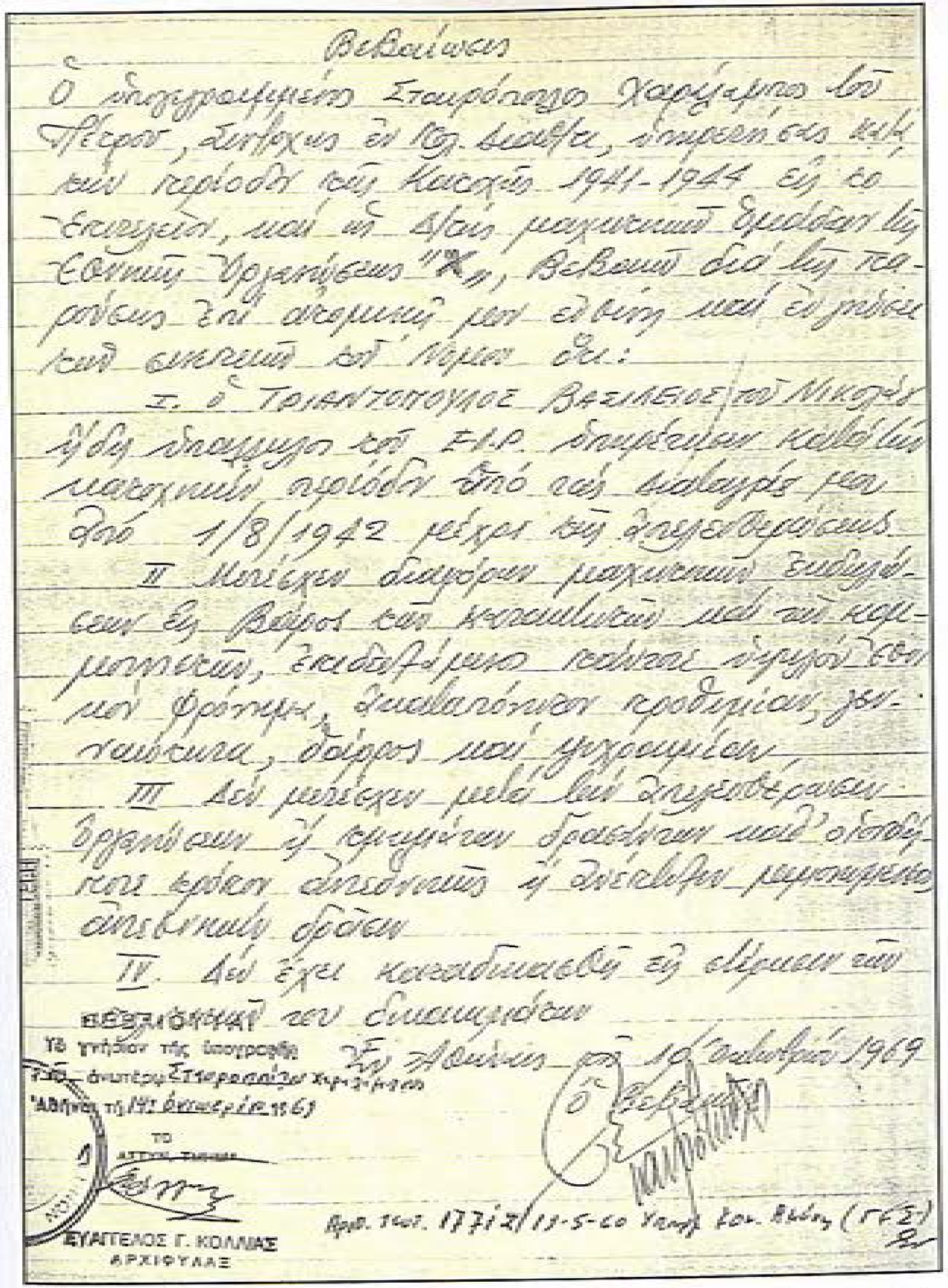
-Νὰ γίνουν ἐλεύθερες ἐκλογὲς γιὰ Συντακτικὴ Συνέλευση.

-Νὰ ξαναχτιστοῦν τὰ καμένα σπίτια. Νὰ ἐνισχυθεῖ οἰκονομικὰ ὁ λαός. Νὰ τιμωρηθοῦν ἀμέσως οἱ δοσίλογοι. Νὰ μὴν δικαστεῖ οὔτε ἕνας Ἐλασίτης. Νὰ ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι ὅλοι οἱ κρατούμενοι στὸ ἐσωτερικὸ καὶ στὸ ἐξωτερικὸ ἀγωνιστές. Νὰ ἀποκατασταθοῦν οἱ Λαϊκὲς Ἐλευθερίες. Νὰ ἀφεθεῖ ἐλεύθερος ὁ τόπος, νὰ προκόψει καὶ νὰ πολιτιστεῖ!

ΕΛΑΣΙΤΕΣ

Ἐμπρὸς στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ Λευτεριὰ καὶ τὴ Δημοκρατία! Ξαναρπάξτε τὸ ὅπλο καὶ ξανακαταταγεῖτε στὸν ΕΛΑΣ».

Λοιπόν, ἡ Βάρκιζα ἐβάλλετο τὴν ἑπομένη σχεδὸν τῆς ὑπογραφῆς της! Καὶ ἑτοιμαζόταν ἡ νέα ἐξόρμηση. Ἄλλωστε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Σιάντος ἐξέφρα-

Βεβαίωσις

Ι. ὁ ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ἀπὸ 1/8/1942 μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως.

ΙΙ

ΙΙΙ

IV. Δὲν ἔχει

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1969

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ. ΚΟΛΛΙΑΣ
ΑΡΧΙΦΥΛΑΞ

Μία βεβαίωσις, χειρόγραφη, τοῦ Συνταγματάρχου Χαραλάμπους Σταυροπούλου, τοῦ πλέον παρατόλμου ἀξιωματικοῦ τῆς «Χ», ὁ ὁποῖος μὲ τὴ δράση του ὀνομάστηκε «ὁ θρυλικὸς Μπάμπης». Ἀνωτέρω ἀναφέρεται στὶς ὑπηρεσίες τοῦ Χίτου Βασιλείου Τριαντοπούλου.

ζε τὴν ἄποψη ὅτι ἡ Συμφωνία τῆς Βάρκιζας δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνας ἑλιγμὸς ἀνάγκης. Μιλώντας στὴν 11η Ὁλομέλεια τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΕ, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1945, τονίζει:

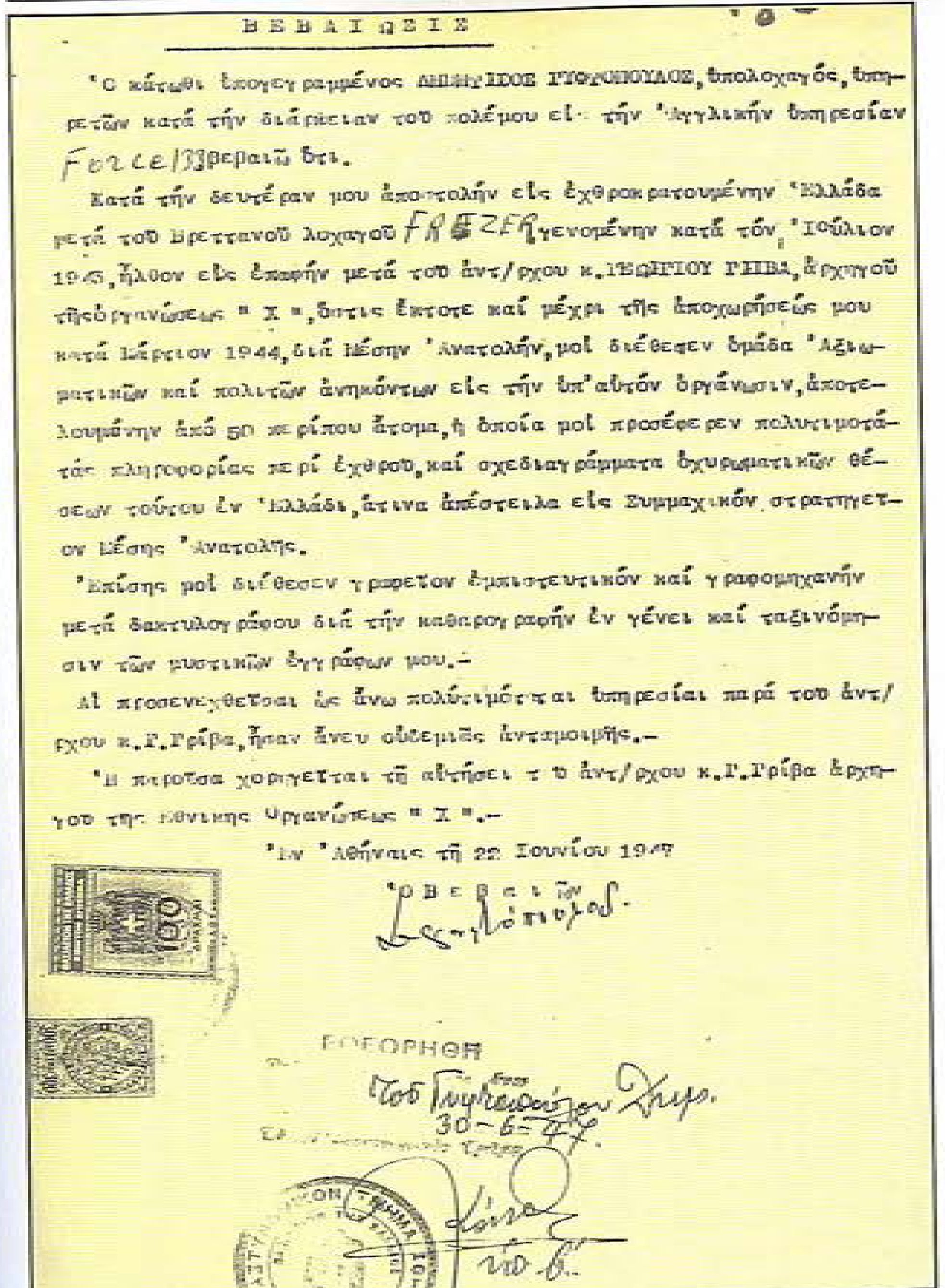
> *«Τὸ δίλημμα ἦταν ἢ νὰ κλείσουμε συμφωνία ἢ νὰ συνεχίσουμε τὸν ἀνταρτοπόλεμο. Αὐτὸς ὁ πόλεμος, ὅμως, δὲν θὰ ἦταν ἐθνικοαπελευθερωτικός, ἀλλὰ ταξικός. Τὶς βάσεις τῶν πόλεων θὰ τὶς εἶχαν οἱ Ἄγγλοι. Ἐμεῖς θὰ ἀπωθούμεθα στὰ βουνὰ μὲ περιοχὲς καταστραμμένες ἀπὸ τὸν κατακτητή. Ἔτσι οἱ Ἄγγλοι θὰ μποροῦσαν νὰ ἐξοντώσουν τὸ κίνημα στὶς πόλεις, νὰ μᾶς ἀπομονώσουν ἀπὸ τοὺς συνεργάτες μας καὶ τὸ λαό, νὰ μᾶς φέρουν σὲ ἀντίθεση μὲ ὁλόκληρο τὸν ἑλληνικὸ λαό».*

Ἡ οὐσία, ὡστόσο, δὲν βρισκόταν στὰ λόγια, λόγια συνηγορίας ἢ ἀντιθέσεως πρὸς τὴν Συμφωνία τῆς Βάρκιζας. Ἡ οὐσία βρισκόταν στὸ ἔργο. Καὶ ἡ κομμουνιστικὴ πλευρὰ προετοιμαζόταν γι' αὐτά, ἔχοντας ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ καταστρατηγήσει τὴ συμφωνία καὶ ἔχοντας ἀποκρύψει μεγάλες ποσότητες ὅπλων ποὺ εἶχε δεσμευθεῖ ὅτι θὰ παρέδιδε. Τὰ ὅπλα, λοιπόν, συσκευάστηκαν στὸ *«γράσσο συντηρήσεως»* γιὰ τὸν ἑπόμενο αἱματηρὸ γύρο. Ἄλλωστε, τὴ Βάρκιζα ἀπὸ τὸ Λιτόχωρο χώριζε κάτι λιγότερο ἀπὸ ἕνας χρόνος... Ὑπάρχουν ἱκανὲς μαρτυρίες ὅτι πλεῖστα ὅπλα τοῦ ΕΛΑΣ ἀπεκρύβησαν βάσει σχεδίου. Ὁ Ἐθνικὸς Στρατὸς ἀνακάλυψε, ἀπὸ τὴ Βάρκιζα μέχρι τέλους τοῦ 1946, ἄριστα συσκευασμένα 41.347 τουφέκια, 2010 αὐτόματα, 3.354 περίστροφα, 810 πολυβόλα, 168 ὅλμους, 137 ἀντιαρματικὰ καὶ 46 πυροβόλα. Ὅλα κραύγαζαν ὅτι ἑτοιμαζόταν ὁ ὑπερτριετὴς Συμμοριτοπόλεμος...

Ἡ Ἀριστερὰ βάζει στὸ στόμα τοῦ τότε ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν (στὴν Κυβέρνηση Ν. Πλαστήρα) Ι. Σοφιανόπουλου, ὁ ὁποῖος πῆρε μέρος στὴν διαπραγμάτευση τῆς Βάρκιζας, τὰ ἀκόλουθα λόγια, ποὺ δῆθεν εἶπε ἕνα χρόνο μετὰ τὴ Συμφωνία:

> *«Ἂν ἤξερα ὅτι τὰ τιμημένα ὅπλα τοῦ ΕΛΑΣ, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ λαός μας ἀντιστάθηκε στὸν κατακτητή, θὰ τὰ ἔδινε τὸ κράτος στοὺς χίτες, δὲν θὰ εἶχα ὑπογράψει ποτὲ τὴν Συμφωνία τῆς Βάρκιζας» (Παν. Βενάρδου «Ἡ Συμφωνία τῆς Βάρκιζας»).*

Τὰ εἶπε, δὲν τὰ εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Σοφιανόπουλος, ποιός ξέρει; Ἀλλὰ καὶ γιατί νὰ μὴν τὰ εἶπε; Πολιτικὸς δὲν ἦταν; Ποιά ὅπλα «παρεδόθησαν» στοὺς Χῖτες; Μῦθος καὶ ψεῦδος ἦταν. Τὸ μετακατοχικὸ κράτος καὶ οἱ κυβερνήσεις διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς τὴν «Χ» καὶ τὸν ἀρχηγό της. Καὶ τὸ ἔδειχναν μὲ κάθε τρόπο. Ἀπέδιδαν ἐνοχὴ στὴν «Χ» γιὰ ὅλα ὅσα συνέ-

ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΟΣ, ὑπολοχαγός, ὑπηρετῶν κατά τήν διάρκειαν τοῦ πολέμου εἰς τήν Ἀγγλικήν ὑπηρεσίαν FORCE 133 βεβαιῶ ὅτι.

Κατά τήν δευτέραν μου ἀποστολήν εἰς ἐχθροκρατουμένην Ἑλλάδα μετά τοῦ Βρεττανοῦ λοχαγοῦ FREZER γενομένην κατά τόν Ἰούλιον 1943, ἦλθον εἰς ἐπαφήν μετά τοῦ ἀντ/ρχου κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΡΙΒΑ, ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως " Χ ", ὅστις ἔκτοτε καί μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς μου κατά Μάρτιον 1944, διά Μέσην Ἀνατολήν, μοί διέθεσεν ὁμάδα Ἀξιωματικῶν καί πολιτῶν ἀνηκόντων εἰς τήν ὑπ' αὐτόν ὀργάνωσιν, ἀποτελουμένην ἀπό 50 περίπου ἄτομα, ἡ ὁποία μοί προσέφερεν πολυτιμοτάτας πληροφορίας περί ἐχθροῦ, καί σχεδιαγράμματα ὀχυρωματικῶν θέσεων τούτου ἐν Ἑλλάδι, ἅτινα ἀπέστειλα εἰς Συμμαχικόν στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς.

Ἐπίσης μοί διέθεσεν γραφεῖον ἐμπιστευτικόν καί γραφομηχανήν μετά δακτυλογράφου διά τήν καθαρογραφήν ἐν γένει καί ταξινόμησιν τῶν μυστικῶν ἐγγράφων μου.-

Αἱ προσενεχθεῖσαι ὡς ἄνω πολύτιμώταται ὑπηρεσίαι παρά τοῦ ἀντ/ρχου κ. Γ. Γρίβα, ἦσαν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνταμοιβῆς.-

Ἡ παροῦσα χορηγεῖται τῇ αἰτήσει τοῦ ἀντ/ρχου κ. Γ. Γρίβα ἀρχηγοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως " Χ ".-

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰουνίου 1947

Ὁ ΒΕΒΑΙΩΝ

ΘΕΩΡΗΘΗ

Ἡ βεβαίωσις ἡ ὁποία ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Δημητρίου Γυφτοπούλου πρὸς τὸν Γρίβα, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιβεβαιοῦνται οἱ ὑπηρεσίες τῆς «Χ» στὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Γερμανῶν. Οἱ ὑπηρεσίες αὐτὲς χαρακτηρίζονται ὡς «πολυτιμόταται».

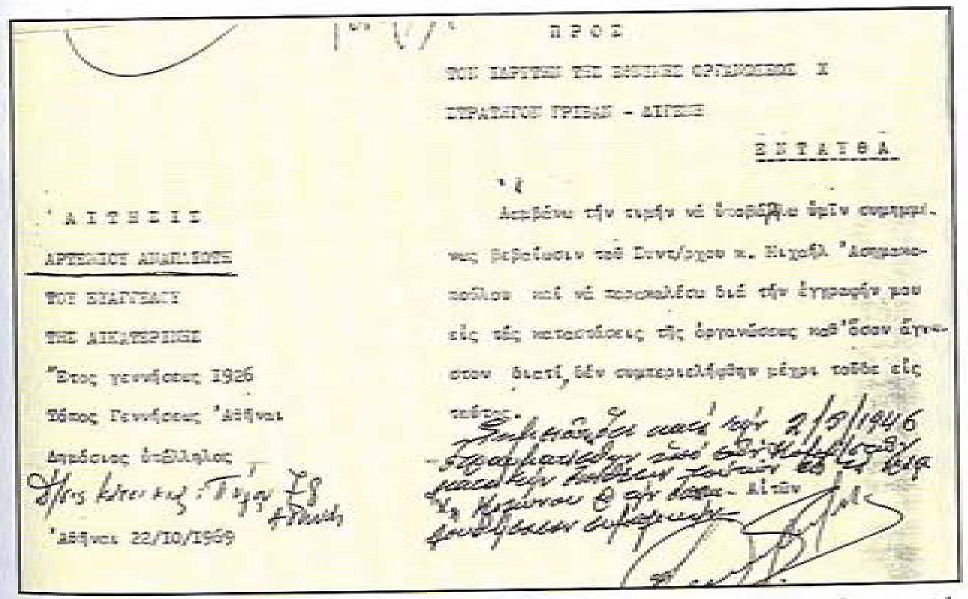
δαιναν πανελληνίως. Ἐφαντάζοντο πραξικοπήματα καὶ δολοφονικὲς ἐνέδρες ἐκ μέρους τῶν Χιτῶν. Μὲ τόν... κωδικὸ «Χίτης» χαρακτήριζαν κάθε ἐθνικόφρονα, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τὸ ἄλλο ἄκρο τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἀνθίστατο στὸν κομμουνισμὸ καὶ αὐτὸ θὰ ὁδηγοῦσε σὲ ἱλαροτραγικὰ ἀποτελέσματα...

Μιὰ ἀπόκρυφη πλευρὰ τῆς τραγωδίας, ἦταν ὅτι, ἀπὸ τοῦ 1944, οἱ Ἄγγλοι συζητοῦσαν μὲ τὸν Στάλιν τὴν ὑπαγωγὴ τῆς Ἑλλάδος στὴ δική τους σφαῖρα. Καὶ ἀπὸ τὴ Μόσχα καὶ τὴ Σόφια ἔρχονταν σαφῶς ὑπαινικτικὰ μηνύματα πρὸς τὸ ΚΚΕ καὶ τὸν ΕΛΑΣ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ προχωρήσει σὲ ἔνοπλη ἀνταρσία κατὰ τοῦ Κράτους. Καὶ ὅμως προχώρησαν...

Στὴν Γιάλτα ἐπικυρώθηκε ὁ ἑκατοστιαῖος διαμοιρασμὸς τῶν Βαλκανίων. Καὶ ὁ Τσῶρτσιλ, τὴν ἑπομένη τῆς Γιάλτας, πλήρης χαρᾶς καὶ αὐτοπεποιθήσεως, ἐπανερχόμενος στὴν Ἀγγλία ἀπὸ τὴν Κριμαία, πέρασε γιὰ λίγες ὧρες ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἦταν ἡ 14η Φεβρουαρίου 1945. Παρὰ τὸ αἰφνίδιο τῆς ἐπισκέψεως, χιλιάδες Ἀθηναῖοι κατέκλυσαν τὸ Σύνταγμα, γιὰ νὰ δοῦν καὶ νὰ ἐπευφημήσουν τὸν *«πατέρα τῆς νίκης»* καὶ *«λυτρωτὴ τῶν Ἀθηνῶν»*. Παρίσταντο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνὸς καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς Ν. Πλαστήρας. Ὁ Τσῶρτσιλ μίλησε ἐκ τοῦ προχείρου καὶ εἶπε τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὸν Ἀθηναϊκὸ λαό, παρμένα ἀπὸ τὸ βιβλίο του («**WAR SPEECHES**», σελ. 374):

> *«Ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ εὐημερία καὶ ἡ εὐτυχία εἶναι προσφιλεῖς εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Βρετανικῆς Κοινοπολιτείας καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας. Ἡμεῖς ποὺ συνεδέθημεν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν πολὺ μακρὸν ἀγῶνα διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐλευθερίαν, θὰ πορευθῶμεν μεθ' ὑμῶν μέχρι νὰ φθάσωμεν τὰ εὐρέα ὀροπέδια τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς εἰρήνης.*
>
> *»Ἂς μὴν ἀποτύχῃ κανεὶς εἰς τὸ καθῆκον τοῦ ἔναντι τῆς Πατρίδος. Ἂς μὴν παρεκκλίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ὁδὸ τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς τιμῆς. Ἂς μὴν ἀποδειχθῇ κανεὶς κατώτερος αὐτῶν τῶν μεγάλων περιστάσεων καὶ αὐτῶν τῶν ἐξαιρέτων ἡμερῶν. Ἂς προέχῃ τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων εἰς ὅλας τὰς καρδίας. Ἂς προέχῃ διὰ κάθε ἄνδρα καὶ κάθε γυναῖκα. Ἂς λάμψῃ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ βλέμμα ὅλων.*
>
> *»Ἐκ βάθους καρδίας σᾶς εὔχομαι εὐημερίαν. Ἐκ βάθους καρδίας ἐλπίζω ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ λάβῃ τὴν θέσιν ποὺ τῆς ἁρμόζει εἰς τὸν κύκλον τῶν νικηφόρων κρατῶν - τῶν κρατῶν ποὺ ὑπέφεραν τὰ πάνδεινα κατὰ τὸν πόλεμον. Ἂς ἐπικρατήσῃ τὸ δίκαιον.*
>
> *»Ἂς ἐκλείψουν τὰ κομματικὰ μίση. Ἂς ὑπάρξῃ ἑνότης, ἂς ὑπάρξῃ ἀποφασιστικὴ συναδελφικότης.*
>
> *»Ἑλλὰς γιὰ πάντα - Ἑλλὰς γιὰ ὅλους».*

Δὲν ἀντέχει κανεὶς στὸν πειρασμὸ νὰ παρατηρήσει τὰ ἑξῆς: Κατ' ἀρχὴν ἡ ἀκροτελεύτια ζητωκραυγή του θύμιζε τὴν πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εὐφυολογικὴ διατύπωση τοῦ Τσῶρτσιλ ὅτι *«τοῦ λοιποῦ θὰ λέγωμεν ὅτι οἱ ἥρωες πολεμοῦν ὡς Ἕλληνες»* καὶ ἐπίσης ὅτι: *«Ἕλληνες, ἀγωνιζόμεθα ἐναντίον ἑνὸς κοινοῦ ἐχθροῦ καὶ θὰ μοιρασθῶμεν τοὺς καρποὺς τῆς Νίκης»*. Ὅπως ἡ ρήση ἐκείνη ἔμεινε χωρὶς πρακτικὴ συνέχεια, ἔτσι καὶ οἱ νεώτεροι θερμοὶ λόγοι τοῦ Ἄγγλου ἡγέτη δὲν εἶχαν ἀντίκρυσμα στὴν πραγματικότητα. Διότι ἡ Ἑλλάς, περισπασθεῖσα εἰς πολυετῆ ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα –μὲ ἀγγλικὴν ἐν μέρει ὑπαιτιότητα– ἀναγκάσθηκε ἐν τῇ πράξει νὰ παραιτηθεῖ τῶν ἐθνικῶν της δικαίων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ ἐνσωμάτωση τῆς Βορείου Ἠπείρου. Καὶ τί νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ τὴν Κύπρο, ποὺ ἦταν ὑπεσχημένη ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους στὴν Ἑλλάδα; Χρειάστηκε τετραετὴς ἀγών, πλήρης θυσιῶν, ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐναντίον τῶν ἰδίων τῶν Ἄγγλων. Καὶ ὅταν οἱ Ἄγγλοι ἀπεχώρησαν, τὸ ἔπραξαν εὐσχήμως παραμένοντες καὶ ἀφοῦ ἔσπειραν τὸν σπόρο τῆς διχοτομήσεως καὶ τῆς τουρκοποιήσεως τῆς Κύπρου...

ΠΡΟΣ

ΕΝΤΑΥΘΑ

ΑΙΤΗΣΙΣ

Ἔτος γεννήσεως 1926

Τόπος Γεννήσεως Ἀθῆναι

Δημόσιος ὑπάλληλος

Ἀθῆναι 22/10/1969

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑμῖν συνημμένως βεβαίωσιν τοῦ Συντ/ρχου κ. Μιχαὴλ Ἀσημακοπούλου καὶ νὰ παρακαλέσω διὰ τὴν ἐγγραφήν μου εἰς τὰς καταστάσεις τῆς ὀργανώσεως καθ' ὅσον ἀγνοῶ διατί, δὲν συμπεριελήφθην μέχρι τοῦδε εἰς ταύτας.

Τὸ πιστοποιητικὸν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Χίτου Ἀρτεμίου Ἀναπλιώτη, ὑπογραφόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Μιχαὴλ Ἀσημακοπούλου, στὸ ὁποῖον ὁ Ἀναπλιώτης γράφει ἰδιοχείρως: «Σημειοῦται ὅτι κατὰ τὴν 2.5.1946 ἐτραυματίσθην ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, κατὰ τὴν ἐπίθεσιν αὐτῶν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Χ» Κολωνοῦ καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν συμπλοκήν».

Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ «Χ»

Ἀμέσως μετὰ τὴν Συμφωνία τῆς Βάρκιζας, ἡ «Χ» διελύθη καὶ τὰ μέλη της συγχωνεύθηκαν στὸ 143 Ἐθνοφυλακῆς. Καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχηγός της Γ. Γρίβας ἀπεστρατεύθη τῇ αἰτήσει του. Καθὼς κλείνει αὐτὴ ἡ σελίδα, ἐλήφθη ἡ ἀκόλουθη ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸν Διάδοχο Παῦλο:

«Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 17 Φεβρουαρίου 1945

Κύριε Συνταγματάρχα,

»Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν διαφωτιστικήν σας ἔκθεσιν, τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσα μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Ἐπιθυμῶ νὰ συγχαρῶ σᾶς καὶ τοὺς συνεργάτας σας διὰ τὴν λαμπρὰν πατριωτικὴν καὶ ἀνιδιοτελῆ δρᾶσιν σας, τὴν ὁποίαν παρακολουθῶ πάντοτε, τόσον εἰς τὸ παρελθὸν ὡς καὶ σήμερον.

»Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ παραμείνετε πάντοτε ὅπως εἶσθε ἕως τώρα ἁγνοὶ καὶ σεμνοὶ εἰς τὴν ἐργασίαν διὰ τὴν Πατρίδα καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ εἰς τὴν θυσίαν. Εἶμαι αἰσιόδοξος διὰ τὸ μέλλον καὶ θὰ εἶμαι εὐτυχὴς ἐὰν ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι τὸ ἴδιον.

»Μὲ τοὺς φιλικοὺς χαιρετισμούς

ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

Ἡ ἔκθεση γιὰ τὴν ὁποία ἔκαμνε λόγον ὁ Διάδοχος ἦτο ἡ Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν σκοπῶν καὶ πεπραγμένων τῆς «Χ», ἡ ὁποία εἶχε γραφεῖ λίγο πρὶν ἀπὸ τὰ Δεκεμβριανὰ καὶ ἐξετυπώθη ἀμέσως μετὰ ἀπὸ αὐτά. Σ' αὐτὴ ἀναφέρεται, μεταξὺ ἄλλων, ἡ ἐμμονὴ τῆς «Χ» στὴν Βασιλεία, ἐμμονὴ ποὺ ὑπῆρξε ἕνα ἀπὸ τὰ ἰδανικὰ τῶν ἀγώνων τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς «Χ». Δὲν εἶναι μία τυπικὴ ἐπιστολή. Αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐξ Ἀλεξανδρείας γράφει ὁ Διάδοχος Παῦλος ἀποτελοῦν τὴν ἐπισημότερη ἀναγνώριση τῆς δράσεως τῆς Ὀργανώσεως.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀποστρατεία τοῦ Γρίβα, ἀξίζει νὰ δοῦμε τί ἀφηγεῖται ὁ ἴδιος:

«Ἀπὸ ἀπόψεως στρατιωτικῆς: Ἀμέσως μετὰ τὸ Κομμουνιστικὸν κίνημα τοῦ Δεκεμβρίου ἡ Κυβέρνησις Πλαστήρα ἔσπευσε νὰ ἐπαναφέρει 10 στρατηγούς, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀπομακρυνθῆ τοῦ στρατεύματος, διὰ διαφόρους λόγους, ἀπὸ τοῦ 1930. Οἱ ἀξιωματικοὶ αὐτοί, μὴ λαβόντες μέρος εἰς τὸν πόλεμον τῆς Ἀλβανίας, ἀπόντες καὶ εἰς τὴν Ἀντίστασιν κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς (ἡμεῖς τοὐλάχιστον δὲν τοὺς ἐγνωρίσαμεν νὰ συμμετάσχουν), ἐκλήθησαν νὰ ὀργανώσουν τὸν νέον Ἑλληνικὸν Στρατόν καὶ νὰ κρίνουν τοὺς πολεμιστὰς ἀξιωματικοὺς τῆς Ἀλβανίας τῶν ὀχυρῶν τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς κατοχῆς!!!

»Εἷς τούτων, ὁ στρατηγὸς Σπανόπουλος, ἀνέλαβε καθήκοντα Στρατιωτικοῦ Δ/τοῦ ἐν Ἀθήναις. Ὡς νὰ μὴ εἶχεν ἄλλην ἐπείγουσαν ἐργασίαν, μὲ ἐκάλεσεν εἰς τὸ γραφεῖον του διὰ νὰ μὲ παρατηρήσῃ, διότι ἀξιωματικὸς ὤν, εὑρισκόμην ἐπὶ κεφαλῆς πολιτικῆς Ὀργανώσεως!!! Φαίνεται, ὅτι ὁ στρατηγὸς εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ δὲν παρηκολούθει τὰ ἐν Ἑλλάδι ἢ ὁ κομματικός του φανατισμὸς (ἦτο φανατικὸς Δημοκρατικὸς) δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ βλέπῃ τὰ γεγονότα ὑπὸ ἀμερόληπτον πρῖσμα. Βεβαίως, ἐξεπλάγην διὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ καὶ μὲ πικρίαν διὰ τὸ κατάντημά μας, ἀπήντησα ἀμέσως ὅτι ἡ Ὀργάνωσις δὲν εἶχε πολιτικοὺς σκοπούς, ἀλλ' ἦτο καθαρῶς στρατιωτική, ὅπως καὶ τὰ γεγονότα ἀπέδειξαν. Ἄλλως τε, συνεπλήρωσα, ἀπ' αὐτῆς τῆς στιγμῆς δὲν πρέπει νὰ συγκαταλέγωμαι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, διότι θὰ ὑποβάλω αἴτησιν ἀποστρατείας. Ἐχαιρέτησα καὶ ἔφυγα. Ἀμέσως ὑπέβαλον αἴτησιν ἀποστρατείας μὲ τὸ δικαιολογητικόν, ὅτι "τὸ στράτευμα δὲν μὲ ἐμπνέει πλέον". Ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς αἰτήσεώς μου ὁ Ὑφυπουργὸς Στρατιωτικῶν, Στρατηγὸς Λεωνίδας Σπαῆς, ἀξιωματικὸς γνωστός, ἔντιμος καὶ γενναῖος μὲ ἐκάλεσε καὶ μοῦ συνέστησε νὰ τὴν ἀποσύρω. Μοῦ εἶπε μάλιστα, ὅτι θὰ μὲ ὥριζε διοικητὴν τῆς πρώτης Ταξιαρχίας, ἡ ὁποία θὰ συνεκροτεῖτο, παρουσίᾳ μου δὲ ἐπεκοινώνησε τηλεφωνικῶς μὲ τὸν νέον ἀρχηγὸν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου καὶ τοῦ ὡμίλησε περὶ ἐμοῦ, διὰ τὴν συγκροτηθεῖσαν Ταξιαρχίαν. Ἀντελήφθην μακρὰν στιχομυθίαν, διότι, φαίνεται, ὅτι ὁ Ἐπιτελάρχης, φανατικὸς Δημοκρατικὸς καὶ αὐτὸς συγκαταλεγόμενος μεταξὺ τῶν ἄρτι ἀνακληθέντων 10 τοιούτων, ἔφερεν ἀντιρρήσεις νὰ ἀναλάβῃ ἀξιωματικός, μὴ ἀνήκων εἰς τὰς τάξεις των, τὴν διοίκησιν τῆς Ταξιαρχίας. Ὁπωσδήποτε, ἡ αἴτησίς μου ἐκρατήθη ἐπὶ δίμηνον, διότι ὁ Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν, καθὼς καὶ ὁ Στρατηγὸς Κ. Βεντήρης, προσεπάθουν νὰ μὲ μεταπείσουν. Τελικῶς, ἐγένετο ἀποδεκτή, συνεπείᾳ ἐμμονῆς μου, διότι ἀντελαμβανόμην, ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπηρετήσω εἰς Στράτευμα, τὸ ὁποῖον διωκεῖτο καθ' ὃν τρόπον ἡ τότε Κυβέρνησις τὸ προπαρεσκεύαζε.

»Ἔτσι ἐτελείωσε ἡ στρατιωτικὴ σταδιοδρομία μου καὶ οὕτως

ἠμείφθην διὰ τὰς πρὸς τὴν Πατρίδα ὑπηρεσίας μου, 4 ἐτῶν εἰς Μ. Ἀσίαν, εἰς Ἀλβανίαν, καὶ κατὰ τὴν κατοχήν, ἀλλὰ καὶ σοβαρῶν σπουδῶν εἰς Γαλλίαν καὶ Ἑλλάδα, διὰ νὰ φανῶ ἄξιος τῶν προσδοκιῶν τοῦ στρατεύματος καὶ τῆς Πατρίδος.

»Ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως: Ἅμα τῇ ἀφίξει τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν, ἐπεσκέφθην αὐτούς. Εἶδον τοὺς Μαυρομιχάλην, Σοφούλην, Καφαντάρην καὶ τοὺς ἐξέφρασα τὴν γνώμην, ὅτι εἶναι τώρα ἡ κατάλληλος εὐκαιρία νὰ ἀναβαπτισθῇ ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας καὶ νὰ ἀνανεωθῇ, ἐὰν δὲ τοῦτο δὲν ἐπιτευχθῇ φοβοῦμαι, ὅτι θὰ ἔλθουν ἡμέραι ζοφεραὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

»Μία μεγάλη μερὶς τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἐνόμισεν, ὅτι ἦτο ἡ κατάλληλος εὐκαιρία νὰ εἰσορμήσῃ πρὸς κατάκτησιν τῆς ἀρχῆς καὶ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀγωνιστῶν. Ὁ κομμουνιστικὸς κίνδυνος ἀφ᾽ ἑνός, τὸ ἀνακινηθὲν ὑπὸ τῶν ἀριστερῶν πολειτιακὸν ζήτημα, ἀφ᾽ ἑτέρου, ἀπῄτουν συνένωσιν καὶ οὐχὶ διάσπασιν τῶν πολιτικῶν δυνάμεων ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὑπὲρ τῆς νομιμότητος. Αὐτὸ τὸ ἐγνώριζεν ὁ πολιτικὸς κόσμος, καθὼς ἐπίσης καὶ ὅτι ἡμεῖς δὲν ἦτο δυνατὸν πρὸ τοῦ τοιούτου κινδύνου νὰ ἀντιδράσωμεν ἐνεργῶς ἐναντίον τῶν πολιτικῶν ἀκροβασιῶν των καὶ διὰ τοῦτο ἠθέλησε νὰ διαπράξῃ κάθε εἴδους ἐκβιασμὸν ἐναντίον τῶν ἀγωνιστῶν. Προσωπικῶς, δὲν ἤθελον ἀλλ᾽ οὔτε καὶ εἶχον διάθεσιν νὰ πολιτευθῶ. Ἐζήτησα ὅμως, νὰ ἀμειφθοῦν ὅσοι τῶν ἀγωνιστῶν ἤθελον νὰ πολιτευθοῦν καὶ νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τοὺς συνδυασμοὺς τῆς δεξιᾶς παρατάξεως. Μοῦ ὑποσχέθησαν νὰ συμπεριλάβουν εἰς τοὺς συνδυασμοὺς καθ᾽ ὅλην τὴν Ἑλλάδα 13 μέλη μας, ὧν ἔδωσα τὰ ὀνόματα. Ἐν τούτοις, τὴν προτεραίαν τῆς ἡμέρας, καθ᾽ ἣν θὰ ἔκλειον οἱ συνδυασμοί, ἐπληροφορήθην μετ᾽ ἐκπλήξεως ΟΤΙ ΟΥΔΕΙΣ ἐκ τῶν ὑφ᾽ ἡμῶν προταθέντων συμπεριελήφθη! Ποῖος χαρακτηρισμὸς πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἀσυνέπειαν αὐτήν; Καὶ ποῖοι λόγοι τὴν ὑπηγόρευσαν. Δύναται ἕκαστος νὰ κρίνῃ. Ἐν τούτοις, ἀπέναντι τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ κόσμου ἐφάνην ἀξιοπρεπής. Ὅταν οἱ στρατηγοὶ Γονατᾶς καὶ Ζέρβας, τοὺς ὁποίους, ὡς οὗτοι μοῦ εἶπον, ἠδίκησεν ὁ πολιτικὸς κόσμος, εἰς τὴν κατάρτισιν τῶν συνδυασμῶν, μοῦ ἐπρότειναν νὰ κάμωμεν κοινὸν συνδυασμόν, ἀπέρριψα τὴν πρότασιν, διότι, ὡς εἶπον οἱ ἐπικρεμάμενοι κίνδυνοι ἐκ τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἤρχισε νὰ ἀναζωογονῆται μετὰ τὸ κτύπημα τοῦ Δεκεμβρίου, δὲν ἐπέτρεπον τὴν διάσπασιν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων.

»Καὶ τὰ σφάλματα τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἐξακολουθοῦν. Μετὰ τὴν περιφανῆ νίκην τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος θὰ ἀνέμενε κανεὶς καλυτέραν κατανόησιν ἐκ μέρους τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. Ἡ ἀνταρσία τῶν Κομμουνιστῶν ἀναζωπυροῦται ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὅπου ὁ Ἄρης Βελουχιώτης ἕδρα, μὴ ὑποταχθεὶς εἰς τὴν ὑπογραφεῖσαν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας. Ἐθνικὸς στρατὸς δὲν εἶχεν ἀκόμη δημιουργηθῇ πλὴν τῶν ὀλίγων ταγμάτων Ἐθνοφρουρᾶς, τὰ ὁποῖα κατεγίνοντο καθ᾽ ὅλην τὴν

Τὸ Πιστεύω τοῦ Χίτου

ΠΙΣΤΕΥΩ:

1) Εἰς μίαν Μεγάλη, Τρισένδοξη, Ἐλευθέρα, εὐτυχισμένη Ἑλλάδα.
2) Εἰς τὸ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ καθεστὼς τὸ ὁποῖον μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ πρόγονοί μας, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐμεγαλούργησεν ἡ φυλή μας καὶ τὸ ὁποῖον σέβεται:
   — Τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου.
   — Τὰς παραδόσεις τῆς ΠΑΤΡΙΔΟΣ, ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.

   Διὰ τοῦτο εἶμαι ἀμείλικτος ἀντίπαλος τοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος:
   — Ἐκπροσωπεῖ τὸν φασισμὸν ὑπὸ ἄλλην μορφήν, καὶ τὴν ἐγκληματικὴν βίαν.
   — Δὲν παραδέχεται τὴν ἔννοιαν τῆς Πατρίδος εἶνε ὄργανον ξένων ἐπιδιώξεων, ἀντιτιθεμένων πρὸς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα.
3) Εἰς μίαν ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ δικαιοσύνην, στηριζομένην οὐχὶ εἰς τὴν πάλην τῶν τάξεων καὶ τὸν ἀνταγωνισμὸν Κεφαλαίου καὶ Ἐργασίας, ἀλλὰ εἰς τὴν ΑΡΜΟΝΙΚΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ τούτων.
4) Εἰς τὸ πολίτευμα τῆς ΒΑΣΙΛΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ὡς ἀνταποκρινομένης πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ Ἔθνους, ἐξυπηρετούσης κάλλιον τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ ἀποτελούσης πρόχωμα κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Οἱ ἀρχὲς τῆς «Χ» ὅπως ἀποτυπώνονται στὸ «Πιστεύω τοῦ Χίτου», τοῦ Ἰουνίου 1946. Προφανῶς τὸ κείμενον συνετάγη ὑπὸ τοῦ Γ. Γρίβα

Ἑλλάδα εἰς τὴν ἐπαναφορὰν τῆς τάξεως καὶ τοῦ αἰσθήματος ἀσφαλείας παρὰ τῷ λαῷ. Ὁ λαὸς ἀνησυχοῦσε. Ὁ Στρατηγὸς Βεντήρης, ὅστις εἶχε ἀναλάβει ἀρχηγὸς τοῦ Γεν. Ἐπιτελείου Στρατοῦ, καθὼς καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν Γ. Στράτος μὲ ἐκάλεσαν καὶ εἴχομεν συζήτησιν, ὅπου ἐξέθεσα πῶς θὰ ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ κατάστασις.

»Ἀνέλαβον εἶτα ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας νὰ ἐξασφαλίσω τὰ οἰκονομικὰ μέσα διὰ τὴν συγκρότησιν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, αἱ ὁποῖαι νὰ ἐξουδετερώσουν τὰς ὀλίγας τότε ὑφισταμένας τοιαύτας τοῦ Ἄρη Βελουχιώτη. Ἐκάλεσα μάλιστα, διαφόρους οἰκονομικοὺς παράγοντας καὶ τοὺς ἠρώτησα, ἐὰν θὰ ἦσαν διατεθειμένοι νὰ μὲ ἐνισχύσουν. Συγχρόνως ἐπεσκέφθην εἰς τὴν οἰκίαν του τὸν τότε πρωθυπουργὸν Κων/νον Τσαλδάρην καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσα τὰς ἀπόψεις μου, αἱ ὁποῖαι συνίσταντο εἰς τὰ ἑξῆς: Ἀναλαμβάνω νὰ δημιουργήσω ἀνταρτικὰς ὁμάδας ἐκ πολιτῶν, μελῶν τῆς ὀργανώσεως, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ νὰ τεθῶ ἐπὶ κεφαλῆς των, πρὸς καταπολέμησιν τῶν κομμουνιστικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Προσέθετα δὲ ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν ταχέως, διότι ἡ βραδύτης θὰ εἶναι ὑπὲρ τῶν Κομμουνιστῶν. Τὸ μόνο, τὸ ὁποῖον ἐζήτησα παρὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἦτο ἡ ἔγκρισίς του καὶ ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν οἰκονομικῶν παραγόντων, μεθ' ὧν συνωμίλησα, νὰ μὲ ἐνισχύσουν οἰκονομικῶς διὰ τὸν ἀγῶνα.

»Μοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ μοῦ δώσῃ ἀπάντησιν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν. Ἀλλὰ τοιαύτην ἀπάντησιν οὐδέποτε ἔλαβον. Τοὐναντίον, κατά τινας πληροφορίας μου τὸ ζήτημα, ὅπερ ἀνεκίνησα, ἤχθη πρὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, λέγεται δὲ ὅτι μερὶς Ὑπουργῶν εἶπε τὰ ἑξῆς: "Ἀλλοίμονον, ἐὰν ἀνατεθῇ τοιαύτη ἀποστολή, εἰς τὸν Γρίβαν. Οὗτος εἶναι εἰς θέσιν νὰ καταστείλῃ τὴν νέαν Κομμουνιστικὴν ἀνταρσίαν καὶ τότε τί θὰ γίνωμεν ἡμεῖς πολιτικῶς;».

»Μὲ αὐτὴν τὴν νοοτροπίαν ἐξεκινήσαμεν ὕστερα ἀπὸ μίαν τετραετῆ κατοχὴν καὶ ἕνα ἐμφύλιον σπαραγμόν, οἱ ὁποῖοι ἐκόστισαν εἰς τὴν Ἑλλάδα περὶ τὰς 160.000 νεκροὺς καὶ δισεκατομμύρια ὑλικὰς ζημίας διὰ νὰ οἰκοδομήσωμεν τὴν νέαν Ἑλλάδα. Οὕτω, ἐβαίναμεν καρκινοβατοῦντες, διὰ νὰ καταλήξωμεν ἐκεῖ ὅπου ἡμεῖς μὲν προβλέψαμεν καὶ ἐξεθέσαμεν ἐγκαίρως εἰς τοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγούς, αὐτοί, ὅμως ἠδιαφόρησαν.

»Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐβαρύνθη πλέον νὰ βλέπει τοὺς διαφόρους ἅρπαγας τῆς ἐξουσίας νὰ ἐκμεταλλεύωνται τοὺς ἀγῶνας του. Οἱ

πλεῖστοι τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Κατοχῆς ἦσαν οἱ ἀποδιοπομπαῖοι τράγοι, διότι δὲν ἠθέλησαν νὰ προσκολληθῶσιν εἰς τὸ Α καὶ Β κόμμα. τὰς θέσεις κατέλαβον οἱ ἐπιτήδειοι καὶ οὐχὶ οἱ ἄριστοι. Ἀξιωματικοὶ ἐδιώχθησαν ἢ ἀναγκάσθησαν νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ στράτευμα, διότι εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν ἀτμόσφαιραν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ζήσουν. Ὁ λαός μας ἔχει χάσει τὴν ἀγωνιστικότητά του, διερωτώμενος διατί νὰ ἀγωνισθῇ ἀφοῦ ἄλλοι θὰ ἐκμεταλλευθοῦν τοὺς ἀγῶνας του καὶ πρό τινα σκοπὸν νὰ ἀγωνισθῇ. Ἕνας λαός, ὁ ὁποῖος φθάνει εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, ὑπάρχει φόβος νὰ ὑποκύψῃ εἰς οἱανδήποτε δουλείαν».

(11 καὶ 15.11.1971) **«Πατρίς»**.

Ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω κείμενον ἐξάγονται πολλὰ συμπεράσματα. Καταφαίνεται ὅτι, καὶ μετὰ τὰ Δεκεμβριανά, ὁ Γρίβας ἦταν πρόθυμος καὶ ἕτοιμος νὰ ἀναλωθεῖ ὑπὲρ τοῦ μεγάλου προβλήματος τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἦτο ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ Κομμουνισμοῦ. Διότι, βεβαίως, ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι ἐνεργὸς ὁ κομμουνιστικὸς κίνδυνος, ὅπως καὶ παρέμενε μέχρι τοῦ 1949. Ἦτο ἕτοιμος νὰ ἀντισταθεῖ, ὄχι θεωρητικολογῶν ἀπὸ τὰ ἀσφαλῆ μετόπισθεν τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ ἐξερχόμενος μὲ ἀνταρτικὲς ὁμάδες κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Θὰ τὸν ἀκολουθοῦσαν οἱ Χῖτες καὶ πολλοὶ ἀκόμη ἔντιμοι καὶ θαρραλέοι Ἕλληνες. Διότι, ἂς προστεθεῖ, μετὰ τὸ ἔπος καὶ τὸ μαρτύριο τοῦ Θησείου, ὅλοι οἱ Ἕλληνες οἱ ἀντιτιθέμενοι στὸν Κομμουνισμὸ συνήθιζαν νὰ λέγουν: *«Ἐγὼ εἶμαι Χίτης»*, ἐνῶ, βεβαίως, ἡ «Χ» οὐδὲν τμῆμα διέθετεν ἐκτὸς τοῦ Λεκανοπεδίου Ἀττικῆς. Ὁ *«Χιτισμός»* εἶχεν ἀρχίσει νὰ γίνεται ἰδεολογία καὶ γραμμή. Ἄλλο ἐξαγόμενον συμπέρασμα εἶναι ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» δὲν εἶχε καμμίαν ἐκτίμηση πρὸς τὸν πολιτικὸ κόσμο. Κατηγοροῦσε εὐθέως τοὺς πολιτικοὺς ὡς ἀδίστακτους καρπωτὲς τῶν ἀγώνων τῶν πραγματικῶν ἀγωνιστῶν, στοὺς ὁποίους μὲ δίκαιη καύχηση περιλάμβανε προεχόντως τοὺς Χῖτες. Κατηγοροῦσε ἀνοικτὰ τοὺς πολιτικοὺς ὡς ἰδιοτελεῖς, καιροσκόπους, δειλοὺς καὶ συνοδοιπόρους τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Τὸ ὅτι ἡ «Χ» ἔπεσε θῦμα ἀπάτης ἐκ μέρους τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος μαρτυρεῖται καὶ ἀπὸ διάλεξη τοῦ Ὁμήρου Παπαδόπουλου, εἰπόντος ὅτι:

«Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν διεξάγονται, ἀρχὲς τοῦ 1946, ἐκλογαὶ ἐν ὄψει τῶν ὁποίων ἡ ἡγεσία τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν δρᾶσιν τῆς Ὀργανώσεως «Χ», προτείνει εἰς τὸν Συντ/χην Γρίβαν νὰ πολιτευθῇ, προσφέρουσα εἰς τοῦτον 20 ἕδρας. Ὁ Γρίβας ἀρνεῖται νὰ πολιτευθῇ, ἀλλὰ κατόπιν ἰσχυροτάτων πιέσεων ἀποφασίζει νὰ κατέλθῃ εἰς τὰς ἐκλογὰς μετὰ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, τὸ ὁποῖον ἦτο καὶ τὸ ἰσχυρότερον. Πολὺ σύντομα, ὅμως ἡ

διοίκησις τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἀθετεῖ τὰς ὑποσχέσεις της, πιεζόμενη ἀπὸ τοὺς διαφόρους κομματάρχας της».

(«**Σημερινή**», Λευκωσίας, 9.6.1995)

Ἐκφράζει ὁ Γρίβας τὴν ἀηδία του γιὰ τὶς μεθοδεύσεις τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος δὲν ἤθελε νὰ δεῖ τοὺς Χῖτες ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς, προκειμένου νὰ μὴν διαταραχθεῖ ἡ ἰσορροπία καὶ ἡ ἀποκλειστικότητα τῆς νομῆς τῆς πολυφέρνου ἐξουσίας. Τὸ ἴδιο αἴσθημα εἶχε καὶ μετὰ πάροδο μιᾶς σχεδὸν δεκαετίας, κατὰ τὴν ἀποκορύφωση τοῦ ἡρωϊκοῦ Ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ, τοῦ ὁποίου ἡγεῖτο ὁ Γρίβας, ὑπὸ τὸ θρυλικὸ ψευδώνυμο «Διγενῆς».

ΧΙΤΕΣ,

Προδοσία καὶ δολοφονία τῆς Ἑλλάδος ἐκ μέρους ξενοδούλων Ἑλλήνων. Ἀδικία καὶ προδοσία ἐκ μέρους τῶν Μεγάλων πρὸς τὴν ἡρωϊκὴν Πατρίδα μας. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος ἔτους.

Ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους ἡμῶν ψυχικὴ ἀντίστασις καὶ ψυχικὸν μεγαλεῖον τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν ὅτι μέσα μας ὑπάρχει ἡ πνοὴ τοῦ 21 ἡ ὁποία θὰ μᾶς δόσῃ δύναμιν νὰ ὑπερπιδήσουμε τελικῶς ὅλες τὲς δυσκολίες καὶ νὰ φθάσουμε σὲ νέους ὁρίζοντας εὐδαιμονίας καὶ ἐθνικοῦ μεγαλείου.

Μὲ ψηλὰ τὸ μέτωπο, γιατὶ δὲν ζητιανέψαμε ποτὲ τίποτε, θὰ τραβήξουμε μπροστὰ καὶ στὸν καινούργιο χρόνο, ἔστω καὶ μόνοι μας μὲ μεγαλύτερη ἀποφασιστικότητα, ὁρμὴ καὶ αὐτοθυσία γιὰ νὰ βάλουμε στερεὰ θεμέλια μιᾶς ΝΕΑΣ Ἑλλάδος, εὐημεροῦσης, ἐλευθέρας καὶ πρὸ παντὸς ΚΥΡΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΗΣ.

Ἀθῆναι 30 Δεκεμβρίου 1946

Ὁ Ἀρχηγὸς

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Μὲ τὴ λήξη τοῦ 1946 ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Γ. Γρίβας κάμνει ἕναν ἀδρὸν ἀπολογισμὸν καὶ χαράσσει τὴν γραμμὴ τῆς Ὀργανώσεως.

Ἦτο τὸ 1958, ὅταν ὁ Α.Γ. Χατζηαναστασίου ἑτοίμαζε τὸ βιβλίον του «*Ὁ Συνταγματάρχης Γεώργιος Γρίβας-Διγενῆς*». Περίεργες καὶ ὕποπτες δυσχέρειες παρενεβλήθησαν στὸ ἔργο, εἴτε προερχόμενες ἀπὸ κομμουνιστές, εἴτε ἀπὸ δεξιοὺς ἀνήκοντες στοὺς κυβερνητικοὺς κύκλους. Τί «συνῆπτε» τὰ «διεστῶτα» τοῦ πολιτικοῦ κόσμου; Τὰ συνένωνε τὸ δέος μὴ τυχὸν ὁ Γρίβας ἐπιτύχει ὡς πολιτικός, μετὰ τὴν τόση αἴγλη τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων του. Οἱ δυσχέρειες στὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ Χατζηαναστασίου παρενεβλήθησαν ἤδη κατὰ τὸ πρώϊμο στάδιο τῆς δημοσιεύσεως σειρᾶς ἄρθρων του στὸν «Ἐθνικὸ Κήρυκα» μὲ θέμα τὴν ΕΟΚΑ καὶ τὴν «Χ». Ὕστερα, κατὰ τὸ στάδιο τῆς ἑτοιμασίας τοῦ βιβλίου, συστηματοποιήθηκαν οἱ προσπάθειες γιὰ τὴ ματαίωση τῆς ἐκδόσεως, ἀλλὰ προσέκρουσαν στὴ χαλύβδινη ἄρνηση τοῦ συγγραφέως, ὁ ὁποῖος καὶ κράτησε φακέλους ἀφορῶντας τοὺς σχετικοὺς ἐκβιασμούς.

Ἀστειεύεσθε; Νὰ γίνει δεκτὸς ὁ Γρίβας στὸ πολιτικὸ προσκήνιο; Τὸ πρᾶγμα ἀνακαλεῖ στὴ μνήμη καὶ ἄλλο προηγούμενο τοῦ 1958. Κορυφαῖοι ἐκπρόσωποι τοῦ Καραμανλισμοῦ, ἐπιδιώκοντας τὴν ἐξάρθρωση τῆς ΕΟΚΑ προσπαθοῦσαν νὰ ἰχνηλατήσουν τὸν Διγενῆ, ὄχι μόνον γιὰ νὰ περάσουν τὰ σχέδια κατὰ τῆς Κύπρου, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ τὸν ἐξουδετερώσουν ὡς μελλοντικὸν πολιτικὸν ἀντίπαλό τους! Ὅταν, τὸ 1970, ὁ Γρίβας ἐπληροφορήθη ὅσα ἀποκαλυπτικὰ περιέχοντο στὰ ἡμερολόγια Σουλτσμπέργκερ, ἐσχολίασε γραπτῶς:

> *«Ἐνῶ ὁ Γρίβας πολεμοῦσε καὶ ἐκινδύνευε γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρο, ὁ κ. Ἀβέρωφ ἐσκέπτετο μὴ τυχὸν ἡ θεσοῦλα του κινδυνεύσει ἀπὸ τὸν Γρίβαν. Ἀηδία καὶ ἐντροπὴ θὰ ἦταν λίαν ἐπιεικεῖς λέξεις διὰ τὸν κ. Ἀβέρωφ».*

Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ, ὑπῆρξε ἡ γνωστὴ προδοσία τοῦ Ν. Ζαχαριάδη εἰς βάρος τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ΕΟΚΑ. Ἐνεργοποιῶν τὴν δηλητηριώδη καὶ συκοφαντικὴ γλῶσσα του, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ΚΚΕ ἀνέμειξε καὶ τὰ παλαιά, ἀνακαλύπτων παντοῦ προδότες καὶ πράκτορες, κατὰ τὶς κομμουνιστικὲς προδιαγραφές. Ἔγραφε:

> *«Τὸ Φλεβάρη τοῦ 1955, πιάστηκε ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους τὸ βενζινόπλοιο "Ἅγιος Γεώργιος", ποὺ ὁ καπετάνιος του, στὸν πόλεμο ἦταν στὴν ὑπηρεσία τῶν Βρετανῶν, μαζί του δὲ πιάστηκε καὶ ὁ Σωκράτης Λοϊζίδης, παληὸς πράκτορας τῆς "Ἰντέλιντζενς Σέρβις" καὶ φρέσκος τοῦ "F.B.I.". Στὴν τσάντα τοῦ Λοϊζίδη, βρέθηκε καὶ κατασχέθηκε τὸ καταστατικὸ μιᾶς ψευδοπατριωτικῆς ὀργάνωσης,*

Ε.Μ.Α.Κ. ποὺ ἀργότερα μετονομάστηκε ΕΟΚΑ. Ἡ ὀργάνωση αὐτή, ἔχει ἐπὶ κεφαλῆς της, ἕναν γνωστὸ ψευτοπαλληκαρά, ἀξιωματικὸ Χίτη, τὸν Γρίβα, ποὺ μετὰ τὴ Βάρκιζα, δολοφονοῦσε πατριῶτες καὶ ποὺ μπροστὰ στὸ Δημοκρατικὸ Στρατό, τόκοβε λάσπη. Πρόκειται γιὰ τὸν ψευτο-Διγενῆ, ποὺ οἱ Ἄγγλοι τὸν κυνηγᾶν δῆθεν μὰ δὲν τὸν πιάνουν καὶ ποὺ φυσικὰ τὰ ὅπλα ποὺ μαζεύει, προορίζονται ἐνάντια στὸ Α.Κ.Ε.Λ. καὶ τὸν Κυπριακὸ Λαό».

Ἂς ἔλεγαν ὅ,τι ἤθελαν οἱ κομμουνιστὲς καὶ ὅ,τι γεννοῦσε ἑκάστοτε ἡ νοσηρὴ φαντασία τους. Τὴν ἐγκυρότερη ἀπόδειξη ὅτι οἱ Χίτες ἔδρασαν ἐθνικῶς παρέχει μὲ «βεβαίωσή» του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος, συνοψίζων ὡς ἑξῆς τὰ τῆς δράσεως τῆς «Χ»:

«ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος, βεβαιοῖ ὅτι ὁ ἀντισ/ρχης κ. Γεώργιος Γρίβας ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Στρατιωτικῆς ὀργανώσεως «Χ», κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς:

1) Εὑρίσκετο ἐν στενῇ ἐπαφῇ μετ᾽ ἐμοῦ διὰ τὴν τηρητέαν στάσιν ὑπὸ τῆς ὀργανώσεως "Χ", καὶ ἐλάμβανε ὁδηγίας τὰς ὁποίας εἶχον ἐξ ἐπαφῶν μου μετά της ἐν Καΐρῳ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ πρὸς τὰς ὁποίας οὗτος συνεμορφώθη.

2) Ὠργάνωσε μαχητικὰ τμήματα ἐντὸς τῶν πόλεων Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ εἰς τὰ Περίχωρα διὰ δρᾶσιν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ καὶ εἰδοποίησε τόσον τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν Καΐρου ὅσον καὶ τὸ Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς ὅτι αὗται ἦσαν εἰς τὴν διάθεσίν των δι᾽ οἱανδήποτε ἀποστολήν.

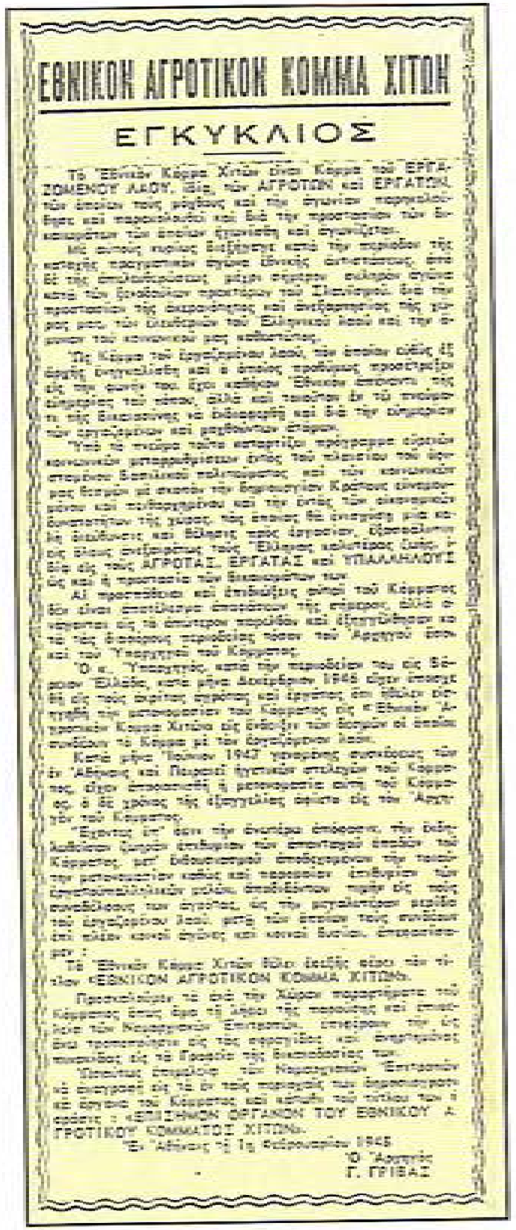
3) Ἐξώπλισε τὰ τμήματα ταῦτα δι᾽ ὁπλισμοῦ προερχομένου ἐξ ἀγορᾶς διὰ συλλεγέντων ἐράνων ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς.

4) Ἀπέστειλε ἀξιωμετικοὺς τῆς ὀργανώσεως δι᾽ ἐνίσχυσιν τῶν ἀνταρτικῶν σωμάτων Ζέρβα καὶ Ψαρροῦ.

5) Συνειργάζετο μετὰ τῆς ἐν Ἀθήναις μυστικῆς Ἀγγλικῆς ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν «Κόδρος», μετὰ τῆς ὁποίας εἶχον θέσει τοῦτον εἰς ἐπαφήν, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν διέθεσε προσωπικὸν ἐξ ἀξιωματικῶν καὶ πολιτῶν τῆς ὀργανώσεως διὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν πρὸς ὄφελος τοῦ Στρατηγείου Μ. Ἀνατολῆς.

6) Παρέδωσε εἰς ἐνταῦθα Ἀγγλικὴν ὑπηρεσίαν διάγραμμα τῶν ναρκοπεδίων τῶν λιμένων Πατρῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης πρὸς ἀποστολὴν τούτου εἰς τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον Μ. Ἀνατολῆς.

7) Ἠρνήθη οἱανδήποτε συνεργασίαν τῆς ὀργανώσεως μετὰ τῆς Κυβερνήσεως Ράλλη, οὗ ἕνεκεν ἀρκετοὶ ἀξιωματικοὶ αὐτῆς ἐδιώχθησαν. Ὁ ἴδιος δὲ ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως κ. Γ. Γρίβας διατεθεὶς εἰς τὰ τάγματα ἀσφαλείας διὰ διαταγῆς τῆς Κυβερνήσεως Ράλλη, δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὴν διαταγὴν ταύτην, ἐξ οὗ καὶ ἐστερήθη τῶν ἀποδοχῶν του καὶ ἐδιώχθη, ἐπιχειρηθείσης μάλιστα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Ράλλη καὶ τῆς συλλήψεώς του.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

[illegible]

Ὁ Ἀρχηγὸς
Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Ἡ προκήρυξη, τῆς 1.2.1948, τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν, ὑπογραφόμενη ἀπὸ τὸν Γ. Γρίβα.

8) Λόγῳ τῆς δράσεώς του ταύτης ἐδιώκετο ἀπηνῶς μετὰ τῶν κυριωτέρων συνεργατῶν του ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀπὸ τὸν Μάρτιον 1943 μέχρι καὶ τῆς ἀποχωρήσεώς των ἐξ Ἑλλάδος, καὶ

9) Ἐπὶ παρουσίᾳ μου παρεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Χρήστου Ζαλοκώστα εἰς τὸν ἀντι/ρχην κ. Γ. Γρίβαν ὡς ἀρχηγὸν τῆς στρατιωτικῆς ὀργανώσεως "Χ" ἀποσταλὲν πρὸς αὐτὸν τηλεγράφημα ἐκ Καΐρου ὑπὸ τὸν τότε πρωθυπουργοῦ κ. Παπανδρέου ἔχον οὕτω: "Ἐθνικὴ Ἕνωσις ἀπολύτως ἀναγκαία. Δι᾽ ἐπίτευξιν σκοποῦ ὡρίσαμεν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Ἀττικῆς. Σᾶς διατάσσομεν ἐκτελέσητε διαταγάς του ὅταν κληθῆτε διὰ στρατιωτικὴν ἐνέργειαν".

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰουνίου 1947

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ».

Η ΝΕΑ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΧΙΤΩΝ

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1945, μὲ τὴν κάμψη τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τὴν Συμφωνία τῆς Βάρκιζας, ἐθεωρήθη γενικῶς ὅτι ἡ περίοδος τῶν κινδύνων εἶχε λήξει ὁριστικῶς. Ἡ «Χ» δὲν τὸ ἐπίστευσε καὶ δὲν ἐπανεπαύθη. Διέβλεπεν ὅτι θὰ ὑπῆρχεν ὑποτροπὴ καὶ συνέχεια. Γι' αὐτὸ καὶ τυπικῶς μόνον αὐτοδιελύθη. Στὴν πραγματικότητα συνέχισε νὰ ὀργανώνεται καὶ νὰ διατηρεῖ συμπαγεῖς τὶς δυνάμεις της. Βεβαίως οἱ Χῖτες ἔδωσαν πολιτικὴ τροπὴ καὶ ἔκφραση στὸν ἀγῶνα τους, ἀλλὰ συνέχισαν νὰ διατηροῦν τὴ στρατιωτικὴ δομή τους. Λόγοι προνοητικότητας τοὺς ἔκαμαν νὰ μὴν παραδώσουν τὸν ὁπλισμό τους, ἀλλὰ νὰ τὸν φυλάξουν γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο. Ἔκριναν, ὀρθῶς ὅπως ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ 1945 θὰ ἦταν μεταβατικὴ περίοδος. Στὸ ἀρχεῖο τῆς «Χ» ὑπάρχουν ἱκανὰ ἔγγραφα, τόσο γιὰ τὴν ὀργανωτικὴ ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐξοπλιστικὴ προσπάθεια τῆς «Χ».

Ἀνασκοπῶν τὴν περίοδον αὐτὴ ὁ Κρὶς Γούντχαουζ, γράφει ὅτι ἁδρῶς διαμορφώθηκαν δύο ἀπειλές, προερχόμενες ἀπὸ τὴν ἀριστερὰ καὶ τὴ δεξιά, χωρὶς νὰ κάμνει διαχωρισμὸ ἐπιτιθεμένου καὶ ἀμυνομένου ἢ τοῦ ποιὸς «ἦρξατο χειρῶν ἀδίκων». Καὶ προχωρεῖ:

> *«Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐξακολουθοῦσε ν' ἀναγνωρίζει τὶς δύο αὐτὲς ἀπειλὲς κάτω ἀπὸ τὶς ἐπωνυμίες ΚΚΕ καὶ Χ. Ἡ πραγματικότητα ὅμως εἶχε γίνει πιὸ περίπλοκη. Τόσο ἡ Ἀριστερὰ ὅσο καὶ ἡ δεξιὰ εἶχαν ἐπεκτείνει τὴν ἐπιρροή τους σὲ βάρος τοῦ Κέντρου ποὺ θεωρητικά, περιλάμβανε τὴν πλειοψηφία τῆς κοινῆς γνώμης, ἀλλὰ στὴν πράξη συνθλιβόταν ἀνάμεσα στὴν ἐπάνω καὶ στὴν κάτω μυλόπετρα καὶ κινδύνευε νὰ ἐξαφανισθεῖ. Πρὶν ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1945, ἡ ἀνάπτυξη τῶν δύο ἄκρων εἶχεν ἀπειλήσει νὰ καταπιεῖ κάθε Ἕλληνα μὲ πολιτικὴ συνείδηση. Ἡ διαμάχη, τυποποιημένη ἀπὸ τὸ ΚΚΕ καὶ τὴν Χ, εἶχε γίνει περίπου τὸ μοναδικὸ περιεχόμενο τῆς Ἑλληνικῆς πολιτικῆς ζωῆς».*
>
> (Κ. Γούντχαουζ **«Τὸ μῆλο τῆς ἔριδος»**).

Ὁ ὕποπτος αὐτὸς Ἄγγλος, ὕποπτος τόσο κατὰ τὸν πόλεμο ὅσο καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτόν, συγκρίνει τὰ ἀνόμοια. Ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς δὲν ἐξισοῦτο τὸ ΚΚΕ μὲ τὴν «Χ». Ὕστερα ποιὰ ἀπειλὴ μποροῦσε νὰ συνθέσει ἡ ὑπὸ τὸν Γρίβα Ὀργάνωση γιὰ τὸν ἑλληνικὸ λαό; Τὸ κίνητρο τῶν ἀπόψεων τοῦ Γούντχαουζ εἶναι ὅτι τὸ Κέντρο συνθλιβόταν κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν

ΕΛΛΗΝΙΚΕ ΛΑΕ,

Ἡ αὐριανὴ Βουλὴ πρέπει νὰ εἶναι Βουλὴ τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ.

—Διὰ νὰ ἀκούεται τὸ δίκαιον τοῦ ἐργάτου, τοῦ ἀγρότου, τοῦ ὑπαλλήλου.

—Διὰ νὰ πονᾷ τὸν μόχθον καὶ τὸν ἱδρῶτα.

—Διὰ νὰ συμπαρίσταται εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ φτωχοῦ λαοῦ.

Μέχρι τώρα μᾶς ἐκυβερνοῦσαν οἱ ἐπαγγελματίαι πολιτικοί. Οἱ ἐργατοπατέρες, οἱ ἐργατοκάπηλοι, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ὀλιγαρχίας, οἱ κληρονομικοὶ ἡγέται, τὰ μεγάλα τζάκια.

Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ πάρη ὁ λαὸς στὰ χέρια του τὶς τύχες του.

—Διὰ νὰ παύση ἡ ἐκμετάλλευσις καὶ ἡ συναλλαγὴ τοῦ ρουσφετιοῦ.

—Διὰ νὰ διοικῆ ὁ λαὸς τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ ὑπερασπίζεται ὁ ἴδιος τὰ συμφέροντα του, τὰ ὁποῖα μέχρι σήμερα διεχειρίζοντο οἱ ἐκπρόσωποι τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας.

Ἄς μὴ περιμένει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς φῶς κυρίου ἐφ' ὅσον εἰς τὴν Βουλὴν θὰ ἀκούεται μόνον ἡ φωνὴ τῶν ξένων πρὸς τὸν πόνον του πολιτικάντηδων.

Ἐὰν δὲν μποῦν εἰς τὴν αὐριανὴν Βουλὴν ἄνθρωποι τῆς φτωχολογιᾶς, τίποτε δὲν θὰ ἀλλάξη.

Ὁ παλαιοκομματισμὸς καὶ στὶς αὐριανὲς ἐκλογὲς παρουσιάζεται ὁ ἴδιος: ἀγκαλιασμένος μὲ τὴν πλουτοκρατία καὶ τὰ μεγάλα τζάκια.— Διαβάσατε τοὺς συνδυασμούς του διὰ νὰ βεβαιωθῆτε.— Πουθενὰ ἄνθρωποι τοῦ Λαοῦ.—

—Τί θὰ φροντίσουν αὔριον οἱ ὑποψήφιοι αὐτοί; Νὰ ὑπερασπισθοῦν τὰ προνόμια τῆς τάξεώς των, τῆς «μεγάλης» τάξεως.—

ΕΛΛΗΝΙΚΕ ΛΑΕ!

Τὸ ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ θὰ δώση τὴν μεγάλην μάχην τῆς φτωχολογιᾶς ἐναντίον τῶν ἐκμεταλλευτῶν της.

—Θὰ βαδίση μὲ τὸν ἀγρότην, τὸν ἐργάτην, τὸν ἐπαγγελματίαν καὶ τὸν ὑπάλληλον.

Οἱ ἐκπρόσωποί του εἶναι παιδιὰ ΔΙΚΑ ΣΟΥ Ἑλληνικὲ Λαέ.—

ΕΜΠΡΟΣ ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΕΙΡΗΝΙΚΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ!

Μία προκήρυξη τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν, τοῦ Ἰανουαρίου 1950, στὴν ὁποία ὁ Γ. Γρίβας ἐξαπολύει ἐπίθεση κατὰ τοῦ παλαιοκομματισμοῦ.

δύο ἄκρων, τοῦ ΚΚΕ καὶ τῆς «Χ». Δηλαδή, φρονοῦσε ὅ,τι καὶ ἀρκετοὶ Ἕλληνες πολιτικοί, οἱ ὁποῖοι ἔβλεπαν τὴ «Χ» μὲ ἐπιφύλαξη καὶ ἀπέχθεια, κρίνοντες ὅτι θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ καταλάβει πολὺ μέρος τῆς πολιτικῆς σκηνῆς, στερώντας αὐτὸ τὸ μέρος ἀπὸ τοὺς ἴδιους! Μά, ἂν ὑπῆρχε ἡ περιγραφόμενη πόλωση, αὐτὸ ἦταν μοιραῖο παρακολούθημα τῆς ζωῆς καὶ τῆς πραγματικότητας, καὶ ὄχι βεβαίως ἐκβιαστικὸ ἀποτέλεσμα τῆς δράσεως τῶν Χιτῶν. Ὁπωσδήποτε, τὰ γραφόμενα ἀπὸ τὸν Γούντχαουζ ἔχουν πυρῆνα ἀληθείας, διότι μετὰ τὸ 1945 ἐγίνετο εὐρύτατος λόγος, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς Ἑλλάδος, περὶ τῶν Χιτῶν. Κάποιοι μάλιστα ἔδιναν μυθικὲς διαστάσεις στὴν «Χ», «πληροφορούμενοι» ὅτι ἔπραττε αὐτὸ καὶ ἐκεῖνο, τόσο στὴν Ἀθήνα, ὅσο καὶ σ' ὁλόκληρη τὴ χώρα. Σ' αὐτὸ συνετέλεσε ἡ γνωσθεῖσα πλέον εὐρέως δράση τῆς Ὀργάνωσης κατὰ τὴν Κατοχὴ καὶ κατὰ τὴν Μάχη τοῦ Θησείου. Ὑπῆρχε διάχυτος ἕνας θαυμασμὸς γιὰ τὴ δικαίωση καὶ γιὰ τὴ δράση τῶν Χιτῶν. Ὑπῆρχεν, ὅμως, διαδομένη καὶ ἡ ὑποψία ὅτι οἱ Χῖτες, ἀνανεωμένοι καὶ ἀναδιοργανωμένοι πλέον, βρίσκονταν πίσω ἀπὸ κάθε σοβαρὴ ἀντικομμουνιστική, ἢ καὶ ἀντικυβερνητικὴ ἐνέργεια. Ἐξ ἄλλου, ὁ Οὐΐλλιαμ Μὰκ Νὴλλ, στρατιωτικὸς ἀκόλουθος τῶν ΗΠΑ εἰς τὰς Ἀθήνας, γράφει («Ἐλευθερία», 22.5.47) ὅτι:

> *«Η "Χ" κατέστη ὁ κύριος στόχος τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὰς Ἀθήνας, αἱ δὲ συμπλοκαὶ μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων ὀργανώσεων, κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1944, ἐγίνοντο κάθε νύκτα σχεδόν».*

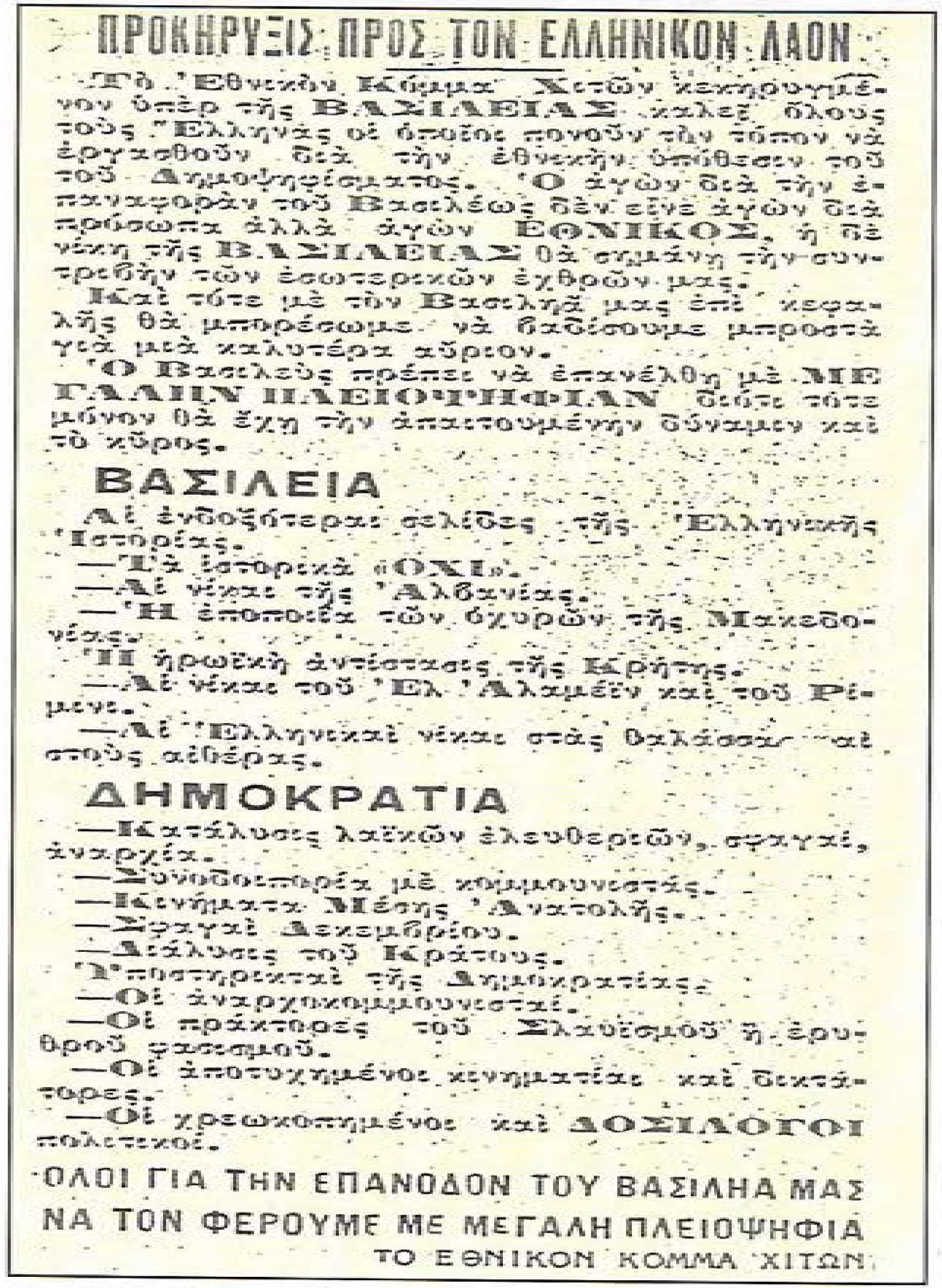
Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἀγγλικῶν ἐκλογῶν, τὸν Ἰούνιο-Ἰούλιο 1945, στὴν Ἀθήνα ὑπῆρχεν εὔλογο ἐνδιαφέρον καὶ ἀνησυχία. Μὴ λησμονεῖται ὅτι ἡ Ἑλλάδα βρισκόταν ὑπὸ τὴν καθοριστικὴ ἐποπτεία τῶν Βρεταννῶν, κυκλοφοροῦσαν, λοιπόν, ποικίλες φῆμες. Ἐλέγετο ὅτι ἂν νικήσει ὁ Τσῶρτσιλ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμένεται πραξικόπημα τῶν βασιλοφρόνων στὴν Ἑλλάδα. Ἀντιθέτως, διαδίδετο ὅτι ἂν ἔχανε τὶς ἐκλογές, θὰ εἴχαμε νέο γύρο αἱματηρῆς δράσεως τῶν κομμουνιστῶν. Οἱ σχετικὲς φῆμες ἦσαν τόσο προχωρημένες ὥστε νὰ ἀπασχολοῦν ἐντόνως καὶ τὸ Βρεταννικὸ Στρατηγεῖο Ἑλλάδος. Ἀνέλαβε τότε ἐρευνητικὸ καὶ μεσολαβητικὸ ρόλο ὁ Σπ. Μαρκεζίνης. Ἦρθε σὲ ἐπαφὴ καὶ μὲ τὸν Γρίβα, παρουσίᾳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου. Ὁ Μαρκεζίνης διατηροῦσε πολὺ καλὲς σχέσεις καὶ μὲ τοὺς δύο. Προσπάθησε νὰ ἐκμαιεύσει τὴν ἀλήθεια. Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν ἦταν, βεβαίως, ἀνίδεος τοῦ πράγματος καὶ τὸ ἀνέφερε στὸν συνομιλητή του. Ὁ Μαρκεζίνης, σὲ ἔκθεσή του, τῆς 4.7.1945, γράφει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ἄγγλος πράκτωρ ἐπεσκέφθη τὸν Φ. Δραγούμην, τὸν ὁποῖον*

> *ἐπληροφόρει ὅτι τὸ Βρεταννικὸν Στρατηγεῖον ἀνησυχεῖ διὰ τὰς φή-*
> *μας περὶ ἐνδεχομένου πραξικοπήματος τῶν βασιλοφρόνων μεταξὺ*
> *15-20 Ἰουλίου καὶ ὅτι αὐτὸ θ' ἀποτελεῖ καταστροφήν, διότι οἱ Ἄγ-*
> *γλοι εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ κτυπήσουν σκληρά. Ἀντιθέτως, εὐχῆς*
> *ἔργον θὰ ἦτο ν' ἀπετολμᾶτο ὁ τρίτος γῦρος. Ὁ Δραγούμης ἔσπευσε*
> *νὰ μὲ ἐνημερώσῃ. Τὰ αὐτὰ ἤκουσα μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὸν Παπανδρέου,*
> *ὁ ὁποῖος μοῦ προσέθηκεν ὅτι τοὺς εἶπεν: "Ὁ Βασιλεὺς ἔχει σύνεσιν*
> *καὶ οἱ ἐδῶ ἁρμόδιοι ὡσαύτως, συνεπῶς ἅπαντα ταῦτα εἶναι ἀνοησί-*
> *αι". Ὁ ταξίαρχος Σμὶθ Dorian ἐκάλει τὸν Μαυρομιχάλην καὶ τὸν*
> *Θεοτόκην διὰ νὰ τοὺς ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν*
> *Ἐσωτερικῶν ἔσπευσε νὰ μὲ ἐνημερώσῃ περὶ τῶν ἀνησυχιῶν τῶν Ἄγ-*
> *γλων. Τέλος, ὁ στρατηγὸς Smallwood, ἀντικαταστάτης τοῦ Σκόμπι,*
> *παρεκάλεσε τὴν Κυρίαν Σερπιέρη νὰ προειδοποιήσῃ σχετικῶς τὸν*
> *Στρατηγὸν Βεντήρην, θεωρούμενον πιθανὸν ἀρχηγὸν τῆς συνωμο-*
> *σίας, ὅτι θὰ τὸν ἐκτύπα ἀποφασιστικῶς. Ὁ Βεντήρης βεβαίως ἐγέ-*
> *λασε καὶ ἔδωσε τὴν δέουσαν ἀπάντησιν.*
>
> *»Τὴν ἑπομένην τῶν σκηνῶν τοῦ Θεάτρου, ἔργου ὄχι τῶν Χιτῶν,*
> *ἀλλὰ τῶν ὀργάνων τῆς Ἀσφαλείας, συνήντησα κατόπιν παρακλήσε-*
> *ώς του τὸν Κωνστ. Τσάτσον. "Ἐπιθυμοῦν νὰ μὲ ρίψουν, μοῦ εἶπε, ἂν*
> *αὐτὸ σᾶς ἐξυπηρετῇ νὰ μοῦ τὸ πῆτε. Ἐγὼ πάντως σᾶς βεβαιῶ, τὸ*
> *εἶπα καὶ εἰς τὸν Λῆπερ πρὶν φύγῃ, εἶμαι δημοκρατικός, ἀλλ' ἀφοῦ*
> *πρόκειται τὸ δημοψήφισμα νὰ ἀποβῇ ὑπὲρ τῆς Βασιλείας, ἕνα μ'*
> *ἐνδιαφέρει: τὸ ποσοστὸν νὰ εἶναι μεγάλον, διὰ νὰ ἡσυχάσωμεν. Διὰ*
> *νὰ ἐπιτευχθῇ αὐτὸ χρειάζεται νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ ταχύτερον ἡ τάξις,*
> *καὶ αἱ σκηναὶ αὐταὶ πᾶν ἄλλο παρὰ τὸ ἔργον αὐτὸ ἐξυπηρετοῦν". Εἰς*
> *τὴν συνομιλίαν μας παρευρίσκετο καὶ ὁ Ἔβερτ. [...]. Συνήντησα κα-*
> *τόπιν προσωπικῶς ὅλους τοὺς ἐπιφόβους. Ἐκάλεσα τὸν Γρίβαν ἐνώ-*
> *πιον τοῦ Χρυσάνθου, ἀκριβῶς πρὸς μεγαλυτέραν ἐξασφάλισιν, ἰδίως*
> *μάλιστα λόγῳ τῆς ζωηρότητος τῶν Χιτῶν. Συνήντησα τοὺς στρα-*
> *τιωτικούς μας καὶ παράγοντας τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοὺς δυναμι-*
> *κοὺς τοῦ Μαυρομιχάλη. Ἡ συζήτησίς μου μὲ τὸν στρατηγὸν Ρέπαν*
> *ὑπῆρξε χαρακτηριστική».*

(Σπ. Μαρκεζίνη
«Σύγχρονη Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, τόμος ϛ').

Τὸ ὑποτιθέμενο πραξικόπημα θὰ ἐγίνετο ὑπὸ τῶν βασιλοφρόνων, τοὺς ὁποίους ἐκρίνετο ὅτι κυρίως ἐκπροσωποῦσεν ἡ «Χ». Ὁ Σπ. Μαρκεζίνης ἀνέλαβε τὴν κατευναστικὴ μεσολάβηση ὡς βασιλόφρων καὶ ὡς συ-

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ

Τὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν κεκηρυγμένον ὑπὲρ τῆς ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ καλεῖ ὅλους τοὺς Ἕλληνας οἱ ὁποῖοι πονοῦν τὸν τόπον νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν τοῦ τοῦ Δημοψηφίσματος. Ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Βασιλέως δὲν εἶνε ἀγὼν διὰ πρόσωπα ἀλλὰ ἀγὼν ΕΘΝΙΚΟΣ, ἡ δὲ νίκη τῆς ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ θὰ σημάνῃ τὴν συντριβὴν τῶν ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν μας.

Καὶ τότε μὲ τὸν Βασιληᾶ μας ἐπὶ κεφαλῆς θὰ μπορέσωμε νὰ βαδίσουμε μπροστὰ γιὰ μιὰ καλυτέρα αὔριον.

Ὁ Βασιλεὺς πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ μὲ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΝ διότι τότε μόνον θὰ ἔχῃ τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν καὶ τὸ κῦρος.

ΒΑΣΙΛΕΙΑ

Αἱ ἐνδοξότεραι σελίδες τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας.
—Τὸ ἱστορικὸ «ΟΧΙ».
—Αἱ νῖκαι τῆς Ἀλβανίας.
—Ἡ ἐποποιΐα τῶν ὀχυρῶν τῆς Μακεδονίας.
Ἡ ἡρωϊκὴ ἀντίστασις τῆς Κρήτης.
—Αἱ νῖκαι τοῦ Ἐλ Ἀλαμέϊν καὶ τοῦ Ρίμινι.
—Αἱ Ἑλληνικαὶ νῖκαι στὰς θαλάσσας καὶ στοὺς αἰθέρας.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

—Κατάλυσις λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, σφαγαί, ἀναρχία.
—Συνοδοιπορία μὲ κομμουνιστάς.
—Κινήματα Μέσης Ἀνατολῆς.
—Σφαγαὶ Δεκεμβρίου.
—Διάλυσις τοῦ Κράτους.
Ὑποστηρικταὶ τῆς Δημοκρατίας
—Οἱ ἀναρχοκομμουνισταί.
—Οἱ πράκτορες τοῦ Σλαυϊσμοῦ ἢ ἐρυθροῦ φασισμοῦ.
—Οἱ ἀποτυχημένοι κινηματίαι καὶ δικτάτορες.
—Οἱ χρεωκοπημένοι καὶ ΔΟΣΙΛΟΓΟΙ πολιτικοί.

ΟΛΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΟΔΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗΑ ΜΑΣ
ΝΑ ΤΟΝ ΦΕΡΟΥΜΕ ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ

Προκήρυξη τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν, τοῦ Αὐγούστου 1946, μὲ τὴν ὁποία καλεῖται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ δώσει αὐξημένη πλειοψηφία πρὸς τὸν Βασιλέα Γεώργιον. Εἶναι ἰδιαιτέρως σημαντικὸ τὸ ὅτι γίνεται ἀδρὴ σύγκριση μεταξὺ Βασιλείας καὶ Δημοκρατίας καὶ ἐπικρίνονται οἱ πολιτικοὶ ὡς δοσίλογοι.

μπαθῶν πρὸς τοὺς Χῖτες. Ὁ Γρίβας ἐθεωρεῖτο ὡς «ἐπίφοβος» καὶ οἱ ἄνδρες του ἐκρίνετο ὅτι συμπεριφέρονταν μὲ ἰδιαιτέραν ζωηρότητα. Δὲν εὐτύχησεν, ὡστόσον, ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα νὰ ἀνακαλύψει τὸ παραμικρὸν στοιχεῖον ἀληθείας στὰ διαδοθέντα περὶ ἐπικειμένου πραξικοπήματος.

Ἀναρίθμητες εἶναι οἱ διαδόσεις καὶ τὰ συμβάντα ποὺ ἀπεδίδοντο στοὺς Χῖτες. Ἴσως διότι αὐτοὶ ἐκινοῦντο πιὸ «ζωηρὰ» ἀπὸ τὰ μέλη ἄλλων ὀργανώσεων, ἔχοντες νὰ ἀμυνθοῦν, ἀκόμη, κατὰ τῶν κομμουνιστῶν καὶ νὰ ἐκδικηθοῦν γιὰ τὶς ἀπώλειές τους.

Τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1946 φοβερὸν ἄγγελμα ἀναστάτωσε τὴν Ἀθήνα: «Χῖτες σκότωσαν τὸν Κανελλόπουλο στὴν Πάτρα»! Ὕστερα ἡ διάδοση ἐτροποποιήθη καὶ προσέλαβε τὴν ἑξῆς ἐκδοχή:

> *«Χῖτες ἔστησαν ἐνέδρα καὶ τὸν τραυμάτισαν στὸ χέρι»! Τὸ εὐτύχημα ἦταν ὅτι οὔτε τὸν σκότωσαν, οὔτε τὸν τραυμάτισαν. Τί εἶχε γίνει; Ἐπρόκειτο γιὰ νοσηρὴ φαντασίωση τοῦ Κανελλόπουλου, ὁ ὁποῖος παρέμενεν ἀκόμη πολέμιος τῶν Χιτῶν. Σὲ μία κατοπινὴ συνέντευξη του θὰ πεῖ: «θυμᾶμαι ὅτι κατέβαινα στὴν Πάτρα γιὰ μιὰ προεκλογικὴ περιοδεία συνοδευόμενος στὸ αὐτοκινητάκι ποὺ εἶχα ἀπὸ τὸν Παναγῆ Παπαληγούρα καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ Ρίο μᾶς περίμεναν, ξέροντας ὅτι θὰ περάσουμε μερικοὶ μιᾶς συμμορίας καὶ μᾶς πυροβόλησαν. Καὶ εὐτυχῶς γλυτώσαμε. Δὲν μᾶς πέτυχαν».*
>
> (Παναγ. Βενάρδου «**Ἡ Συμφωνία τῆς Βάρκιζας**»).

Ἐπρόκειτο γιὰ προεκλογικὴ φαντασίωση τοῦ ἴδιου τοῦ Κανελλόπουλου. Τὴν πραγματικότητα κατέγραφε ἡ ὑπὸ τὸν τίτλο «Δὲν ἐπυροβολήθη ὁ κ. Π. Κανελλόπουλος» ἀνταπόκριση τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν» (30.12.46), ἡ ὁποία εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

> *«Εἶναι τελείως ἀνακριβῆ καὶ κακόβουλα τὰ τηλεγραφηθέντα εἰς ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα, ὅτι ἐπυροβολήθη ὑπὸ τῶν Χιτῶν εἰς τὸ χωρίον Ἀραχωβίτικα τὸ διερχόμενον, ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Πάτρας, αὐτοκίνητον τοῦ ὁποίου ἐπέβαινεν ὁ πολιτευτὴς κ. Π. Κανελλόπουλος. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι τὸ αὐτοκίνητον τοῦ κ. Κανελλοπούλου εἰδοποιήθη, ὡς καὶ ἄλλα δώδεκα αὐτοκίνητα, ὅπως σταματήσῃ πρὸς ἔλεγχον τῆς ταυτότητος τῶν ἐπιβαινόντων. Τὸ αὐτοκίνητον, ὅμως, δὲν ἐσταμάτησε καὶ ἡ περίπολος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἣν εἶχε διαταγὴν ἐλέγχου τῶν ἐπιβατῶν. Ὁ ἔλεγχος ἐπιβάλλεται διότι ἂν δὲν ἐγίνετο τακτικά, ὁ κ. Κανελλόπουλος θὰ ἠναγκάζετο ἴσως νὰ ἐπιβαίνῃ τάνκ, ὅπως ἔπραξεν εἰς Νάουσαν».*

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΑΓΓΑΝΑ

Ποῖος γνώριζε ὑπὸ ποίων τύψεων κατατρυχόμενος ὁ Κανελλόπουλος ἐφαντάσθη ὅτι πυροβολεῖται ἀπὸ τοὺς Χίτες; Πάντως, ἂν στὴν ἀνωτέρω ὑπόθεση δὲν ὑπῆρχε πυρήνας ἀληθείας, συνέβη νὰ κατηγορηθεῖ ἡ «Χ» γιὰ πολὺ σοβαρότερα γεγονότα, τῶν ὁποίων οἱ λεπτομέρειες ἦταν ὑπαρκτές. Ἀνύπαρκτη μόνο ἦταν ἡ Χίτικη πατρότητα! Πρόκειται γιὰ τὴν κατάληψη καὶ τὰ αἱματηρὰ γεγονότα τῆς Καλαμάτας, τὰ ὁποῖα διεδραματίστηκαν τὴν νύκτα τῆς 19ης Ἰανουαρίου 1946. Μεγάλος ἀριθμὸς ἐνόπλων ἐθνικοφρόνων κατέλαβαν τὴν πόλη, κατέλυσαν τὶς ἀρχὲς καὶ ἀπελευθέρωσαν τοὺς φυλακισμένους ὁμόφρονες τους, ἀφαίρεσαν ὁπλισμὸ κ.λπ. Τὸ ποτήρι τῆς ὀργῆς εἶχε ξεχειλίσει λόγῳ τῆς ἐκδικητικῆς καί... ἐξισορροπητικῆς συλλήψεως καὶ φυλακίσεως ἐθνικοφρόνων. Μερικοὶ ἐχαρακτηρίζοντο ὡς «δοσίλογοι», ἐνῶ ἄλλοι συνελαμβάνοντο ὡς ὁπλοφοροῦντες. Τὸ μόνον ἀληθὲς εἶναι, πράγματι, μερικοὶ ἔφεραν ὅπλα, κυρίως περίστροφα. Καὶ ὁπλοφοροῦσαν, διότι, ἤθελαν νὰ ἀμυνθοῦν σὲ τυχὸν ἐπιθέσεις τῶν κομμουνιστῶν ἢ γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν γιὰ τὰ θύματα τὰ ὁποῖα εἶχαν οἱ οἰκογένειές τους, κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ καὶ πρὸ αὐτῶν. Τῆς καταλήψεως τῆς Καλαμάτας εἶχαν προηγηθεῖ προκλήσεις ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν.

Μετὰ τὰ γεγονότα, ἀνακοίνωση τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Τάξεως ἀνέφερε ὅτι:

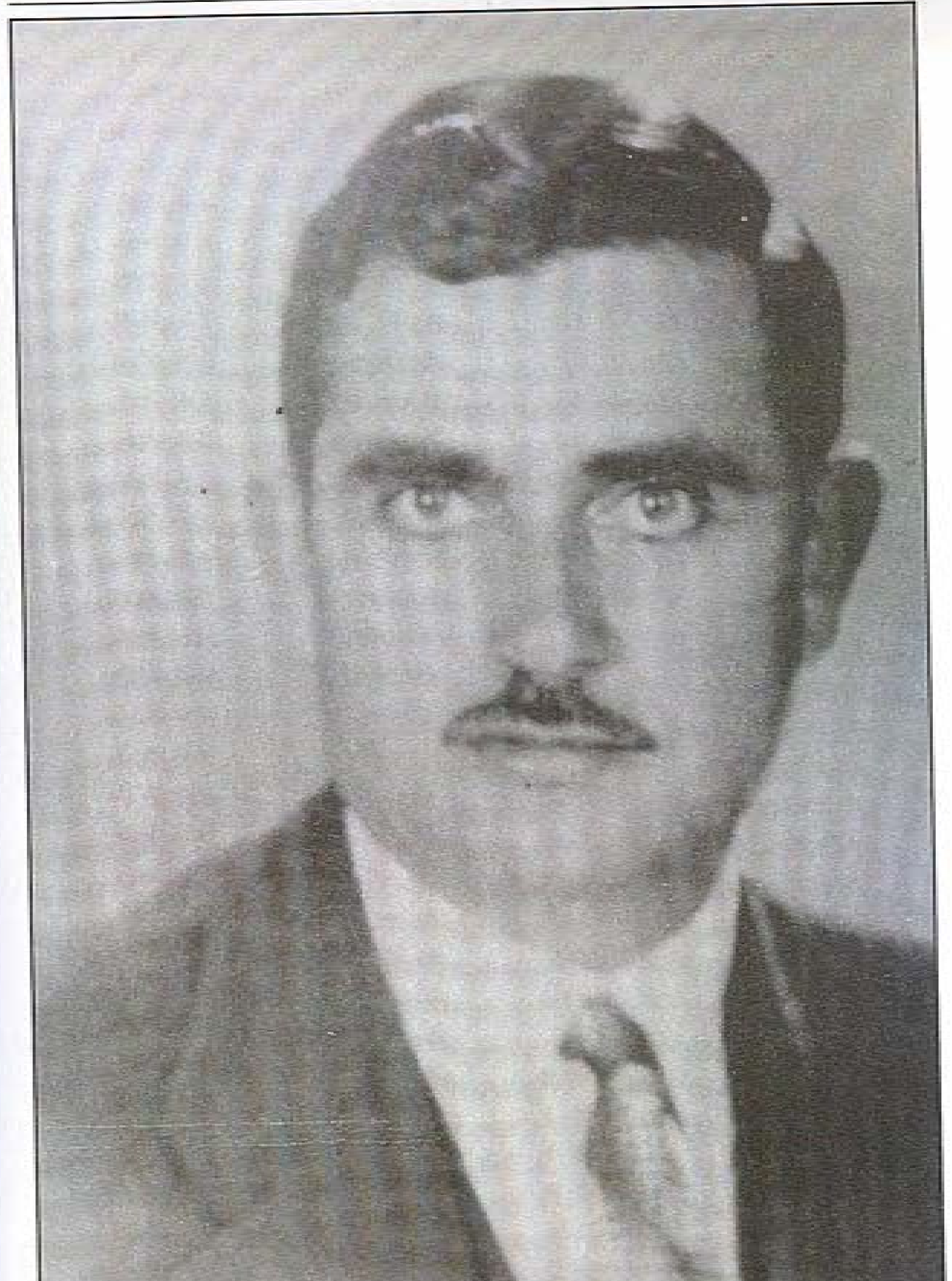
> *«Περὶ τὰ χίλια ἄτομα ἀνήκοντα εἰς τὴν Χ, ἐπετέθησαν ἐναντίον τῆς φρουρᾶς τῶν ἐκεῖ φυλακῶν διὰ νὰ ἀπολύσουν 32 κρατουμένους, τοὺς ὁποίους καὶ ἀπηλευθέρωσαν».*

Πρὸς ἀντιμετώπιση τῆς καταστάσεως ἀνεκοινώθη ὅτι:

> *«1) Ἐκηρύχη ὁ στρατιωτικὸς νόμος εἰς Λακωνίαν καὶ Μεσσηνίαν. 2) Διετάχθη νὰ ἀποπλεύση διὰ Καλάμας τὸ ἀντιτορπιλικὸν "Κρήτη" 3) Ἀνεχώρησε τάγμα Ἐθνοφυλακῆς διὰ τὴν Μεσσηνιακὴν πρωτεύουσαν. 4) Μεταβαίνουν 200 χωροφύλακες πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς χωροφυλακῆς».*

Ὁ πρωθυπουργὸς Θ. Σοφούλης δήλωσε: *«Πρόκειται διὰ ἐπανάστασιν βασιλοφρόνων πρὸς ἀνατροπήν μου»...*

Ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου, παρ' ὅτι ἦτο ἐπιμελῶς ἀπὼν κατὰ τὸν πόλεμο ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ὅπως καὶ κατὰ τὴν μετακατοχικὴ περίοδο (γεγονὸς

Ὁ θρυλικὸς Χίτης Βαγγέλης Μαγγανᾶς, ὁ ὁποῖος ἔδρασε στὴ Μεσσηνία καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀντικομμουνιστικὴ δράση προκάλεσε τὴν κινητοποίηση ἀντιτορπιλικῶν καὶ ἁρμάτων μάχης, τὸ 1946!

πού ή «Ἐφημερίς τῶν Χιτῶν» ἐπέκρινε δριμέως καὶ εἰρωνικῶς, ὅπως καὶ τὴν περίπτωση τοῦ ἐπίσης ἐπὶ ἔτη ἀπουσιάσαντος Ἀθαν. Τσαλδάρη), παρέχει τὴν ἑξῆς περιγραφὴ τῶν γεγονότων τῆς Καλαμάτας στὸ βιβλίο τοῦ «**Ἡ Δημοκρατία στὸ ἀπόσπασμα**»:

> *«Στὶς 21 Ἰανουαρίου, ἕνα νέο ἔγκλημα συντάραξε τὴν κυβέρνηση. Τρεῖς περίπου χιλιάδες ἔνοπλοι Χῖτες –μέλη τῆς δεξιᾶς τρομοκρατικῆς ὀργάνωσης "Χ" τοῦ Γ. Γρίβα– μπῆκαν στὴν Καλαμάτα τῆς Μεσσηνίας μὲ τὴ βοήθεια τῆς τοπικῆς χωροφυλακῆς. Κατέλαβαν τὶς φυλακὲς τῆς περιοχῆς κι ἀπελευθέρωσαν τοὺς ὁμοϊδεάτες τους Κουΐσλινγκς, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ δικασθοῦν γιὰ ἐγκλήματα ποὺ διέπραξαν στὴν κατοχή. Μετὰ κατέλαβαν τὸ δικαστικὸ μέγαρο κι ἔκαψαν ὅλους τοὺς φακέλους. Κι ὅταν ἀπέτυχαν νὰ καταλάβουν τὸ κτίριο στὸ ὁποῖο κρατοῦνταν οἱ κομμουνιστές, περιμένοντας νὰ δικασθοῦν, ἔσφαξαν 14 ἄοπλους πολῖτες κι ἀποσύρθηκαν, παίρνοντας μαζί τους 150 πολῖτες σὰν ὁμήρους.*
>
> *»Ὁ Σοφούλης δήλωσε μετὰ τὸ ἐπεισόδιο αὐτό: "Πρέπει νὰ διαλύσωμεν τὴν ὀργάνωσιν "Χ", ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἰδιωτικὸν βασιλικὸν στρατόν. Ὅταν ἡ χωροφυλακὴ ἀντιληφθῆ τὴν πυγμή μας, φρονῶ ὅτι θὰ ἀλλάξει τακτικήν». Ἀλλὰ οὔτε ἡ χωροφυλακὴ οὔτε οἱ Χῖτες ἀντέδρασαν στὴν ἀπειλὴ τοῦ Σοφούλη, ἐκτελώντας ὀκτὼ ὁμήρους, καὶ δολοφονώντας στὴ Λακωνία συγγενεῖς γνωστῶν κομμουνιστῶν.*
>
> *»Τὸ Κ.Κ.Ε., μὲ μία ἀπὸ τὶς σπάνιες δημόσιες ἀνακοινώσεις του, κάλεσε τώρα τὰ μέλη του "νὰ τσακίσουν, μὲ ἔνοπλο ἀγώνα, τοὺς ἐγκληματίες". Ὁ γνωστὸς ἀντικομμουνιστὴς ἀρθρογράφος Θεοφύλακτος Παπακωνσταντίνου πρόβλεψε πὼς "θὰ τὰ ἐκτελέση τὰ καθάρματα αὐτὰ μίαν ἡμέραν ὁ λαός... Δὲν τὸ ἀντιλαμβάνεται αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις. Ὅπως δὲν ἀντιλαμβάνονται καὶ οἱ ἐκτὸς τῆς ἐξουσίας πολιτικοὶ παράγοντες ὅτι τιθέμενοι ἀλληλέγγυοι μὲ συμμορίτας καὶ προδότας σκάπτουν τὸν τάφον των ἀλλὰ καὶ τὸν τάφον τοῦ ἔθνους ταυτοχρόνως... Ἀποτελεῖ ἔγκλημα ἡ ἀτολμία τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν δημίων καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ ἀτιμίαν ἄνευ προηγουμένου ἡ συμμαχία τῆς βασιλικῆς παρατάξεως μὲ αὐτούς"».*

Ἡ Ἱστορία λαμβάνει συνήθως τὶς ἐκδικήσεις της ἀπὸ τοὺς θρασεῖς πλαστογράφους της. Ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου ὑποχρεώθηκε τὸ 1964, ὅταν μετέβη, στὴν Κύπρο νὰ ὑποκλιθεῖ πρὸ τοῦ Στρατηγοῦ Γ. Γρίβα-Διγενῆ, ἀρχηγοῦ τῆς Κυπριακῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς καὶ νὰ πλέξει τὸ ἐγκώμιό του!

Οἱ περιγραφὲς τοῦ Ἀνδρέα Παπανδρέου ἦσαν σχεδὸν πλήρεις, μὲ τὴ

διαφορὰ ὅτι στὴν Καλαμάτα δὲν ἔδρασαν οἱ Χῖτες! Μόνον ἀεροπλανοφόρα δὲν ἐκινήθησαν γιὰ νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσουν. Καὶ ὅμως κυνηγοῦσαν ἕνα φάντασμα. Τὴν ἐπίθεση εἶχαν ἐνεργήσει οἱ ἐθνικὲς ὁμάδες τοῦ Βαγγέλη Μαγγανᾶ, τοπικοῦ παράγοντος. Ἴσως ἔχει ἰδιαίτερη ἀξία νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι ὁ Μαγγανᾶς εἶχε κατορθώσει νὰ ἐπιζήσει, ὅταν τραυματία καὶ ἡμιθανῆ τὸν ἔρριψαν ὡς νεκρὸν στὴν φρικώδη πηγάδα τοῦ Μελιγαλᾶ! Ἀναλαβὼν ἀπὸ τὰ τραύματά του, αἰσθανόταν πόνο καὶ ἀγανάκτηση ἀπὸ τὴν τάση τοῦ ἐπισήμου κράτους νὰ συλλαμβάνει πατριῶτες καὶ νὰ χαρίζεται σὲ κομμουνιστές.

Ὁ Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος, ὅπως γράφει ὁ Γ. Καραγιάννης («**Ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν Κατοχὴ στὸν Ἐμφύλιο**»), μεσολάβησε, προκειμένου νὰ σώσει τὴ ζωὴ 400 Ἀριστερῶν ὁμήρων, ποὺ εἶχαν συλληφθεῖ ἀπὸ τὶς ὁμάδες Μαγγανᾶ καὶ διέτρεχαν τὸν κίνδυνο ἀμέσου ἐκτελέσεως.

Ὁ Γ. Γρίβας, τὸν ὁποῖον ἡ κυβέρνηση Σοφούλη κατηγόρησεν ὡς ὑποκινήσαντα τὸ κίνημα τῶν Καλαμῶν, ἔδωσε συνέντευξη πρὸς τὸ «Ρώυτερ», ἀρνούμενος τὴν κατηγορία. Ἡ συνέντευξη ἐδημοσιεύθη καὶ στὴ «Βραδυνὴ» (22.1.1946). Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Βαγγέλης Μαγγανᾶς αὐτοαπεκαλεῖτο «Χίτης», ὅπως ἄλλωστε καὶ οἱ ἄνδρες του. Ἐπίσης ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δροῦσε δυναμικῶς κατὰ τῶν κομμουνιστῶν, κατελάμβανε περιοχές, ἐκτελοῦσε παλαιὰ μέλη τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ κ.λπ., ἀλλὰ δὲν ἦτο στερημένος λαϊκοῦ ἐρείσματος. Ἀντιθέτως εἶχε πολλοὺς ὑποστηρικτὲς καὶ περίπου εἶχε γίνει θρυλικὴ μορφή. Ἡ ἀλήθεια, ἀκόμη, εἶναι ὅτι παρὰ τὸ γεγονότα ὅτι ἡ «Χ» διαχώρισε τὴ θέση της ἀπὸ τὴ δράση τοῦ Μαγγανᾶ, τοῦ εἶχε παράσχει πολιτικὴ καὶ νομικὴ στήριξη. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», σὲ ἕνα ἐνυπόγραφο ἄρθρο του στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» (3.6.1945) ἔγραψε καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Συνεπεία ἐπιθέσεων κομμουνιστῶν μὲ θύματα, εἰς Περιστέρι, ὀπαδῶν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, εἰς συνοικίας τῶν Ἀθηνῶν ἐναντίον τῆς ἐθνικιστικῆς ὀργανώσεως καὶ Χιτῶν, διατάσσεται τὸ κλείσιμον τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν. Εἰς Καλάμας προφυλακίζεται ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Κόμματος Χιτῶν, συνεπείᾳ συμπλοκῆς μεταξὺ κομμουνιστῶν καὶ ἐθνικοφρόνων. Εἰς Μεσσηνίαν ἀποστέλλεται ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς ὅστις συλλαμβάνει κατὰ περίεργον τρόπον τὸν Ἀρχηγὸν ἐθνικιστικῶν ὁμάδων, τὸν Μαγγανᾶν, ἐνῶ οὐδεὶς συλλαμβάνεται ἐκ τῶν πολυαρίθμων κομμουνιστικῶν συμμοριῶν αἱ ὁποῖαι λυμαίνονται τὴν Μεσσηνίαν».*

Ἰδοὺ πῶς περιγράφει, κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Λονδίνου, ἡ **«Νταίηλυ Μαίηλ»** (βλ. «Ἐθν. Κήρυκα, 25. 5. 1946) μίαν ἀπὸ τὰς συλλήψεις τοῦ Εὐαγγέλου Μαγγανᾶ.

> «*Σχετικῶς μὲ τὴν σύλληψιν τοῦ Μαγγανᾶ, ὁ ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριτὴς τοῦ "Νταίηλυ Μαίηλ" μεταδίδει, ὅτι ταύτην ἐπέτυχεν ὁ ἀστυνομικὸς διευθυντὴς τῆς Βρεταννικῆς Μητροπολιτικῆς Ἀστυνομίας κ. Χάρολδ Χώγκγναρδ ὅστις εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἑλλάδα. Προσθέτει ὅτι ἡ σύλληψις ἐγένετο ὑπὸ τὰς ἀκολούθους συνθήκας: Τὸ αὐτοκίνητον τοῦ κ. Χώγκγναρδ, τοῦ ὁποίου ἐπέβαινον πλὴν αὐτοῦ εἷς διερμηνεύς, εἷς συνταγματάρχης τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τρεῖς ἄλλοι ἀξιωματικοί, ἐσταματήσαν τρεῖς ἄγνωστοι ὡπλισμένοι μέχρις ὀδόντων. Σημειωτέον ὅτι ὁ κ. Χώγκγναρδ καὶ ὁ διερμηνεύς του ἦσαν ἄοπλοι.*
>
> *»Ὁ εἷς τῶν ἀγνώστων ἔφερε στολὴν Βρεταννοῦ στρατιώτου, ὁ δεύτερος στολὴν ἀξιωματικοῦ χωροφυλακῆς, ὁ δὲ τρίτος, ὅστις ἦτο ὁ Μαγγανᾶς, εἶχεν ἀγροτικὴν περιβολήν. Ὁ Ἄγγλος ἀστυνομικὸς ἀπησχόλησε τοὺς τρεῖς ἀγνώστους, μέχρις ὅτου ἔφθασε τὸ αὐτοκίνητον τῆς ἀκολουθίας του. Ὁ Μαγγανᾶς προσεπάθησε τότε νὰ εὕρῃ τὸ περίστροφόν του. Ἀλλ' ὁ κ. Χώγκγναρδ τὸν ἔπιασεν ἐκ τῶν ὄπισθεν καὶ τὸν ἀφώπλισε. Οἱ δύο ἄλλοι ἀφωπλίσθησαν ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας του*».

Ὁ Μαγγανᾶς ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τὸν πολὺν κόσμον τῆς Μεσσηνίας ὡς λαϊκὸς ἐκδικητής, ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν! Ὅ,τι παρέλειπε, τὸ ἐπαμφοτερίζον κράτος, τὸ ἔπραττεν αὐτός, θέλων νὰ ἀπαλλάξει τὴν δεινοπαθήσασαν ἀπὸ τὸ ΕΛΑΣ Μεσσηνίαν ἀπὸ μελλοντικοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ἤδη ἄρχισαν νὰ διαφαίνονται. Συνελαμβάνετο, ἐφυλακίζετο καὶ ἐδικάζετο ὁ Μαγγανᾶς, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ ἀθώωσή του. Τὸν Ἰούνιο 1947, ἔγκλειστος γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά, στὴν φυλακὴ ἀπευθύνει τὰ ἀκόλουθα «πρὸς τὸν ἐθνικόφρονα λαὸν τῆς Πελοποννήσου»:

> «*Ἀπευθύνομαι πρὸς ὑμᾶς τοὺς ὁποίους γνωρίζω διὰ τὰ πατριωτικά σας αἰσθήματα, γόνος τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ ἐγώ, ὅπου μαζί μὲ σᾶς ἐγεννήθην καὶ ἀνέπνευσα τὸν ἐλεύθερον ἀέρα τῶν βουνῶν μας καὶ ἐθερμάνθην μαζί σας ἀπὸ τὸν ξείδωρον ἥλιον τῆς Ἑλλάδος. Κάλλιον παντὸς ἄλλου γνωρίζω τὰ αἰσθήματα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐμφορεῖσθε καὶ πόσον βαθειὰ μέσα στὴν ψυχή σας εἶναι ριζωμένη ἡ Πίστις σας πρὸς τὴν Πατρίδα, τὴν Θρησκείαν καὶ τὴν Οἰκογένειαν. Ἀπὸ τὰ τρία αὐτὰ σύμβολα ξεκίνησαν οἱ ἀπὸ 400 χρόνια σκλαβωμένοι πρόγονοί μας καὶ ἥναψαν τὴν σπίθαν τῆς Λευτεριᾶς, ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα στὴ Μάνη, ἥτις ἀδηφάγως κατεσπάραξε καὶ ἐξώντωσε ριζηδὸν τὸν αἱμοβόρον ἐχθρόν, οὕτω καὶ τώρα, ἀντάξιοι γόνοι τῶν ἀθανάτων Προγόνων μας, ἑνωμένοι τρέξατε στὸν Βωμὸν τῆς Λευτεριᾶς τῆς Πατρίδος, τρέξατε ὅπου τὸ καθῆκον ἐπιβάλλει, συνεχίσατε τὸν ἀγῶνα σὲ πόλεις, σὲ κάμπους στὰ βουνά, καὶ ἀπαλλάξετε τὸν ἱερὸν ἑλληνικὸν ὁρίζοντα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Γῆς καὶ τοῦ Οὐρανοῦ (τοὺς κομμουνιστάς). Ἤγγικεν ἡ ὥρα ποὺ ἡ Πατρὶς μᾶς καλεῖ νὰ τῆς χαρίσωμεν τὴν αἰωνιότητα. Σᾶς ζητῶ συγγνώμη ποὺ δὲν θὰ συμμετάσχω στὸν ἱερὸν ἀγῶνα, διότι ἄθελά μου εὑρίσκομαι εἰς τὰ ἀπομεμονωμένα κελλιὰ τῆς Φυλακῆς! Ζήτω ἡ Μεγάλη Ἑλλάς! Ζήτω ὁ Βασιλεύς!*».

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΛΛΗΨΙΝ ΤΟΥ ΜΑΓΓΑΝΑ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 24.

Ὁ «Ἐθνικὸς Κήρυξ» τῆς 25.5.1946, καταγράφει τὰ τῆς συλλήψεως τοῦ Εὐαγγέλου Μαγγανᾶ, ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου ἀστυνομικοῦ διευθυντοῦ τῆς Μητροπολιτικῆς Ἀστυνομίας Χάρολντ Χώγκγυαρντ. Ἡ σύλληψη τοῦ Μαγγανᾶ ἔγινε μὲ ἀπάτη.

Ὁ Βαγγέλης Μαγγανᾶς, μέσα στὶς ἰδιότυπες συνθῆκες τῆς μετακατοχικῆς Ἑλλάδος, εἶχε καταστεῖ κάτι σὰν λαϊκὸς ἥρως καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν ἀδυνάτων ἔναντι τοῦ Κομμουνισμοῦ. Γιὰ τοὺς κομμουνιστὲς ἡ μοῖρα ἐπεφύλασσε νὰ ἀναδυθεῖ ὁ τιμωρός τους καταματωμένος ἀπὸ τὴν Πηγάδα τοῦ Μελιγαλᾶ! Ἡ δίκη τοῦ Μαγγανᾶ γιὰ τὰ γεγονότα τῆς Καλαμάτας διεξήχθη τὸν Νοέμβριον 1947, ἐνώπιον τοῦ Ἐκτάκτου Στρατοδικείου Κορίνθου. Παρίστατο πολὺ πλῆθος, προερχόμενο κυρίως ἐκ Μεσσηνίας. Ἀπολογούμενος ὁ Μαγγανᾶς εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς: «*Ἐπολέμησα τοὺς ἐχθροὺς τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ σύμφωνα μὲ τὰ διδάγματα τῆς θρησκείας, ἐκτύπησα τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Γένους. Αὐτὸ δὲ*

τὸ ὁποῖον ἔκανα ἐγώ, τὸ κάνει τὸ Κράτος σήμερον». Λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐκ τῶν συνηγόρων ὑπερασπίσεως Δ. Κοσμόπουλος, δικηγόρος Ἀθηνῶν καὶ στέλεχος τῶν Χιτῶν, τόνισε ὅτι:

> *«Ὁ Μαγγανᾶς διέπραξε τὴν κατηγορουμένην πρᾶξιν ὅτε Κράτος δὲν ὑπῆρχεν, ὅπως δὲν ὑπῆρχεν ἐπίσης Κράτος, ὅταν ὁ Μαγγανᾶς ἐρρίπτετο ἡμιθανὴς καὶ αἱμόφυρτος εἰς τὴν Πηγάδα, ἐν μέσῳ σωρείας νεκρῶν. Ἐὰν σήμερον εὑρεθοῦν ἄνθρωποι νὰ ὁπλισθοῦν καὶ νὰ κτυπήσουν τοὺς συμμορίτας, θὰ ἦτο κωμικὸν νὰ συλληφθοῦν καὶ νὰ δικασθοῦν ὡς καταλύσαντες τὸ κράτος. Καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἔχοντες τὰ πολυτελῆ αὐτοκίνητα καὶ χιλιάδας λιρῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἐνισχύουν τὰς συμμορίας, κρύπτονται εἰς τὰ ὑπόγεια καὶ ἀποστέλλουν τὰ τέκνα τους εἰς Ἀμερικὴν ἐν ἀσφαλείᾳ, οἱ πραγματικοὶ ἐθνικόφρονες μάχονται κατὰ τῶν κομμουνιστῶν. Ἡ ἀθώωσις τοῦ Μαγγανᾶ ἀποτελεῖ ἐπιταγὴν ἠθικῆς τάξεως καὶ ἀξίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ*

Τὸ «Χίτικο Ἀπόσπασμα» τοῦ Κωνσταντίνου Τσαγκάρη, ἢ Κουφοδημήτρη, ὁ ὁποῖος μὲ τοὺς τρεῖς υἱούς του ἔλαβε μέρος στὴ μάχη τοῦ Θησείου. Τὸ Ἀπόσπασμα ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἐθελοντὲς τῆς Μεσσηνίας καὶ ἔδρασαν ἡρωϊκῶς κατὰ τῶν κομμουνιστῶν. Ὁ Κουφοδημήτρης διακρίνεται στὸ κέντρον, μονόχειρ ἐξ ἐκρήξεως νάρκης, φέρων πιστόλιον καὶ κιάλια.

> *Λαοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἀνέχεται πλέον περαιτέρω ἐξευτελισμὸν τοῦ Κράτους, χορηγοῦντος μονομερῆ ἀμνηστίαν ὑπὲρ τῶν ἀριστερῶν, ἐνῶ δικάζει καὶ φυλακίζει ἐθνικόφρονας».*

Ἀκολούθως μίλησαν οἱ δικηγόροι Κορίνθου Εἰρήνης καὶ Δαγούρας, οἱ ὁποῖοι ζήτησαν τὴν ἀπαλλαγὴ τοῦ πελάτου τους. Τὸ δικαστήριο, πράγματι, ἀθώωσε τὸν Μαγγανᾶ. Κατὰ τὴν ἔξοδο τοῦ ἀθωωθέντος ἀπὸ τὸ δικαστήριο, τὰ εὑρεθέντα πλήθη λαοῦ χειροκροτοῦσαν καὶ ἐπευφημοῦσαν ζωηρῶς τὸν Μαγγανᾶ. Σημειωτέον ὅτι ὁλόκληρος ὁ δικηγορικὸς σύλλογος Κορίνθου προσεφέρθη νὰ παραστῆ διὰ τοῦ συνόλου τῶν μελῶν του στὴ δίκη Μαγγανᾶ.

Τὴν 17.3.1948 διεξήγητο μία ἀκόμη δίκη τοῦ Μαγγανᾶ, κατηγορούμενου ὅτι εἰς Καλλιθέαν Πύλου ἀπήγαγε *«κομμουνιστὰς οὓς καὶ ἐφόνευσε»*. Ἡ δίκη διεξήγετο ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου Δοσιλόγων Ἀθηνῶν. Ἐξετάστηκαν πολλοὶ μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι βεβαίωσαν ὅτι ὁ Μαγγανᾶς «ἔδρασεν ἐπωφελῶς κατὰ τοῦ ἀναρχισμοῦ καὶ θὰ συνέβαλλε κατὰ πολὺ σήμερον εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως, ἐὰν ἦτο ἐντὸς τῶν φυλακῶν». Ὁ συνήγορός του, Χίτης Δημ. Κοσμόπουλος τόνισε καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Καθ' ἣν στιγμὴν αἱ ὀρδαὶ τῶν συμμοριτῶν καίουν καὶ σφάζουν, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀπάγουν Ἑλληνόπαιδας τὸ ἐπίσημον Κράτος ἀσχολεῖται καὶ προσέχει πῶς νὰ δικασθῆ... νομοτύπως ὁ Μαγγανᾶς, ὁ ὁποῖος ἠγωνίσθη κατὰ τὴν Κατοχήν, καὶ μετ' αὐτὴν ἡρωικώτατα ἐναντίον τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὅταν οἱ κ. κ. πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ εἶχαν κρυβῆ εἰς τὰς καρβουναποθήκας».*

Τὸ δικαστήριον ἀθώωσε, καὶ πάλιν, παμψηφεὶ τὸν Μαγγανᾶν.

Χαρακτηριστικὸ τῶν δεσμῶν τῆς «Χ» μὲ τὸν Μαγγανᾶ εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι, σὲ ἄρθρο του στὴν «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» (21.6.48) ὁ ὑπαρχηγὸς τῶν Χιτῶν Ζαφείρης Βάλδης χαρακτηρίζει τὸν Μαγγανᾶ ὡς *«τίμιον ἀγωνιστὴ»* συλληφθέντα δι' ἀπάτης, τὸν ὀνομάζει *«σωτῆρα τῶν Καλαμῶν»* καὶ ἐπισημαίνει ὅτι ἐνῶ αὐτὸς *«ἠθωώθη ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Δικαιοσύνην, μέχρι σήμερον σήπτεται εἰς τὰς φυλακάς»*.

Γιὰ τὸν Μαγγανᾶ συνετέθη καὶ ἐμελοποιήθη ἕνα χαρακτηριστικὸ τραγούδι, ἀπὸ τὸν ἀνώνυμο λαὸ τῆς Μεσσηνίας ποὺ ἐτραγουδεῖτο στὴ περιοχὴ πολλὰ χρόνια μετὰ τὰ γεγονότα. Ἰδοὺ μερικοὶ στίχοι του:

Ἀπ' ὅλα τ' ἀποσπάσματα, τοῦ Μαγγανᾶ μ' ἀρέσει
ποὺ ἔχει τὶς σφαῖρες σταυρωτὰ κι' αὐτόματο στὴ μέση.
Γειά σου Μαγγανᾶ μου, γειά σου

νὰ χαρεῖς τα᾽ ἀπόσπασμά σου.
Γειά σου Μαγγανᾶ μου, γειά σου
μὲ τοὺς Χῖτες, τὰ παιδιά σου.

Μὲ τί καρδιά, ρὲ Μαγγανᾶ, στὴν Καλαμάτα μπῆκες
καὶ ἔσπασες τὶς φυλακὲς καὶ ἔβγαλες τοὺς Χῖτες;
Γειά σου Μαγγανᾶ μου, γειά σου,
νὰ χαρεῖς τ᾽ ἀπόσπασμά σου.
Γειά σου Μαγγανᾶ μου, γειά σου
μὲ τοὺς Χῖτες, τὰ παιδιά σου.

Δὲν εἴμαστε κομμουνιστές, οὔτε καὶ λαοκράτες,
μόν᾽ εἴμαστε ἐθνικιστές, Χῖτες κι᾽ ἐπαναστάτες.
Γειά σου Μαγγανᾶ μου, γειά σου,
νὰ χαρεῖς τὰ᾽ ἀπόσπασμά σου.
Γειά σου Μαγγανᾶ μου, γειά σου
μὲ τοὺς Χῖτες, τὰ παιδιά σου.

Τὸ θρυλικὸ ἀπόσπασμα τοῦ Μαγγανᾶ, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα ἰδιωτικὰ ἀποσπάσματα στὴν περιοχὴ τῆς Μεσσηνίας, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος γενικότερα, συνέδραμαν τὴν προσπάθεια τοῦ καθημαγμένου κράτους, νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴ ἐπιβολὴ καὶ νὰ μὴ καταντήσει στὴν κατάσταση τῆς Ἀλβανίας, τῆς Βουλγαρίας, κ.λπ., διατηρώντας τὴν ἀκεραιότητά της. Ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τῆς «Χ», οἱ ἐθνικόφρονες δημιούργησαν ἀποσπάσματα ἀντιστάσεως σὲ πολλὲς περιοχές. Στοὺς Γαργαλιάνους, γιὰ παράδειγμα, ὑπῆρχεν ἀπόσπασμα μὲ ἀρχηγὸ τὸν μπαρμπα-Ντίνο Κουφοδημήτρη (Κωνσταντῖνο Τσαγκάρη), τὸ ὁποῖο μετέσχε σὲ πολλὲς ἐκκαθαριστικὲς ἐπιχειρήσεις κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ, στὴν ὀρεινὴ Μεσσηνία. Συνέδραμε τὴν ἐπιχείρηση-σκούπα τοῦ Στρατάρχου Παπάγου. Ἰδιαιτέρως καθοριστικὴ ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχή του στὴ Μάχη τῆς Ζαχάρως (περιοχὴ Ὀλυμπίας). Οἱ κομμουνιστὲς προσπάθησαν νὰ καταλάβουν τὴν Ζαχάρω, ἀλλ᾽ ἀπέτυχαν. Προσέκρουσαν στὴ σθεναρὴ ἀντίσταση τῶν νομίμων δυνάμεων τοῦ Κράτους, βοηθουμένων ἀπὸ τὰ ἐθελοντικὰ ἀποσπάσματα τῶν Χιτῶν, τὰ ὁποῖα ἐμάχοντο γενναίως στὶς πρῶτες γραμμές. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἄγνωστη καὶ περιφρονημένη Ἱστορία, ποὺ τὴ διέβαλαν ἐντέχνως τὸ ΚΚΕ καὶ οἱ συνοδοιπόροι του, μέχρι ποὺ κατόρθωσαν νὰ τὴ θέσουν στὸ περιθώριο, ἢ καὶ νὰ τὴ διαγράψουν ἐντελῶς.

Πάντως, ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῶν κομμουνιστῶν ἔλεγαν μὲ καύχησιν: *«Ἐμεῖς εἴμαστε Χῖτες»!* Σ᾽ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, δὲν ἦσαν, βεβαίως, ὀργανωμένοι στὴν «Χ», ἀφοῦ ἔνοπλη ὀργάνωση εἶχε παύσει νὰ ὑπάρχει. Ἁπλῶς ἤθελαν νὰ δηλώσουν τὸ ἄκαμπτο τοῦ ἀγῶνα τους. Αὐτή, ὅμως ἡ τόσον διαδεδομένη αἴγλη τῶν Χιτῶν ἄρχισε νὰ βάζει «ψύλλους *στὰ αὐτιά»* τῶν πολιτικῶν, πολὺ περισσότερο ἀφοῦ ἡ... δηλητηριώδης γλῶσσα τῆς «Χ» τοὺς κατηγοροῦσε γιὰ λιποταξία, ἰδιοτέλεια, δειλία, διαφθορὰ καὶ ἀνικανότητα. Ἔτσι φθάνουμε σὲ μέτρα περιστολῆς τῆς δραστηριότητος τῶν Χιτῶν. Οἱ τίτλοι τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν» (7.10.46) πληροφοροῦν: *«Ἡ Κυβέρνησις ἀπηγόρευσεν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν τὴν συγκρότησιν συλλαλητηρίου. - Ἡ παραγνώρισις τῶν ἐθνικῶν θεμάτων»*. Δύο χρόνια περίπου ἀργότερα συνεζητεῖτο πολὺ σοβαρῶς νὰ κηρυχθεῖ ἐκτὸς νόμου τὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν...

Κατὰ τὰ πρῶτα μετακατοχικὰ χρόνια οἱ Χῖτες τῶν Ἀθηνῶν στὴν πλειοψηφία τους ὁπλοφοροῦσαν. Δηλαδὴ φρόντιζαν νὰ ἔχουν ἕνα πιστόλι ἢ ἕνα περίστροφο, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀμυνθοῦν κατὰ τῶν κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐγκαινιάσει νέον γῦρον αἱματηρῆς δράσεως. Ἐπίσης, ἡ ἱστορικὴ δικαίωσή τους καὶ ἡ μνήμη τοῦ Θησείου τοὺς ἔδινε κάποια δικαιώματα στὴν ἐκδίκηση. Στὴν Ἀθήνα καὶ στὰ προάστια συνέβαιναν σοβαρά, καὶ ἐνίοτε αἱματηρά, ἐπεισόδια μεταξὺ Κομμουνιστῶν καὶ Χιτῶν. Ἡ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» Γ. Γρίβας ὁμιλεῖ, στὶς 17.11.1947, σὲ συγκέντρωση Χιτῶν στὴ Δράμα.

ἀστυνομία προσπαθοῦσε νὰ ἐλέγξει τὴν κατάσταση, τηροῦσα ἴσες ἀποστάσεις καὶ προβαίνουσα σὲ συλλήψεις. Ἔτσι στὶς φυλακὲς ἄρχισαν νὰ συσσωρεύονται ἑκατοντάδες Χῖτες.

Χῖτες ὑπῆρχαν πλέον παντοῦ. Εἴτε ὅμαιμοι καὶ ὁμόφρονες πρὸς ἐκείνους τῶν Ἀθηνῶν, εἴτε φανταστικοί. Τοὺς ἀνακάλυπτε ἡ πυρέσσουσα καὶ νοσηρὴ φαντασία τῶν κομμουνιστῶν. Μέσα στὴν μεταπολεμικὴ τραγωδία, τὰ πράγματα ἄρχισαν νὰ προσλαμβάνουν κάποιαν ἱλαρότητα. Στὶς 17.2.1947, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» ἀνακάλυψε Ἄγγλους Χῖτες, δρῶντες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Σίτυ τοῦ Λονδίνου! Σὲ εἴδηση ὑπὸ τὸν τίτλο *«N' ἁγιάσει τὸ χέρι του»*, ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

> *«Ὁ Ἄγγλος βουλευτὴς Παϊράτιν, ὁ ὁποῖος τόσας φορὰς εἶχε δείξει ἐνδιαφέρον διὰ τὰ ἑλληνικὰ ζητήματα, βλέπων αὐτὰ μὲ τὸ ἴδιον πρῖσμα, μὲ τὸ ὁποῖον καὶ τὰ ἐδῶ συντρόφια, ἐξυλοκοπήθη ἀγρίως ἐντὸς τῆς ἀγγλικῆς Βουλῆς ὑπὸ Ἄγγλου δημοσιογράφου. Φαίνεται περίεργον, πῶς αἱ ἐφημερίδες τῆς ἀριστερᾶς καὶ τοῦ κέντρου δὲν ἀνέγραψαν τὸ γεγονός, οὔτε κατήγγειλαν τὸν δράστην, ὅστις κατὰ πληροφορίας μας, εἶναι Χίτης, ἐνεργήσας κατ' ἐντολὴν τῶν ἐν Ἑλλάδι Χιτῶν!».*

Ἂς πολεμοῦσαν οἱ Χῖτες σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς χώρας, καὶ ἃς ἔπεφταν παράπλευροι πρὸς τοὺς στρατιῶτες τοῦ ἐπισήμου κράτους. Μὲ τὸ παραμικρὸν συνελαμβάνοντο καὶ ὁδηγοῦντο στὶς φυλακές. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὑπεχρέωσε τὸν Ἀρχηγὸ τῆς «Χ» νὰ ἐνδιαφερθεῖ προσωπικῶς. Διέταξεν ἐγγράφως τοὺ τομεῖς τῆς «Χ» νὰ ἀναφέρουν στὴν ὀργάνωση πόσοι ἄνδρες κρατοῦνται, ποὺ καὶ γιὰ ποιοὺς λόγους. Ἐξ ἄλλου, δημιούργησε ὁμάδα νομικῶν, ὑπὸ τὸν δικηγόρο Μιχ. Εὐσταθόπουλο, ὥστε νὰ μεριμνήσουν ὑπὲρ τῶν φυλακισμένων Χιτῶν. Η «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» (17. 2. 47), ὡς σχόλιόν της ὑπὸ τὸν τίτλον *«Κύριε Ὑπουργὲ τῆς Δικαιοσύνης»*, ἔγραψε καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Βάσει ποίας ἀρχῆς δικαίου κρατοῦνται εἰς τὰς φυλακὰς ἐθνικισταί, διότι ἁπλῶς συνελήφθησαν ὁπλοφοροῦντες, ἢ διότι ἐφόνευσαν τοὺς σφαγεῖς τῶν συγγενῶν των ἢ διότι σκοπίμως τοὺς προσήφθη ἡ κατηγορία τοῦ δοσιλόγοις. Ἀνοίξατε τὰς φυλακάς, κύριε ὑπουργέ, νὰ βγοῦν ἔξω ὅλοι οἱ ἐθνικισταί, διότι ὁτιδήποτε ἔπραξαν, αὐτὸ ὠχριᾶ πρὸ τῆς προδοσίας καὶ τῶν ἐγκλημάτων τῶν Ἐαμοκομμουνιστῶν καὶ τὰ ὁποῖα τὸ Κράτος συγχωρεῖ».*

Ἐξ ἄλλου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ κατάντημα!», ἡ ἐφημερίς, στὶς

3.3.1947, ἔγραψε τὰ ἀκόλουθα:

> *«Εἰς τὴν Ἑλλάδα μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι προδότης, νὰ σηκώνῃ τὰ ὅπλα κατὰ τοῦ Κράτους, νὰ δολοφονῇ ἀθώους. Αὐτὸς ἀμνηστεύεται, ἀρκεῖ νὰ εἶναι συμμορίτης τοῦ ΚΚΕ. Ἐξ ἀντιθέτου, ὅσοι ἐθνικόφρονες ἔφεραν ἁπλῶς ὅπλον δι' ἄμυνάν των, ἢ ἀμυνόμενοι ἐφόνευσαν προδότας ἢ ἐφόνευσαν τοὺς ἐκδορεῖς τῶν συγγενῶν τους, αὐτοὶ σήπονται εἰς τὰς φυλακάς, πολλοὶ μάλιστα μὲ τὴν κατηγορίαν τοῦ προδότου».*

Τὴν 4.11.1946, σὲ ἐνυπόγραφο ἄρθρο του, ὑπὸ τὸν τίτλον *«Ὁ κυκεών»*, ὁ Γ. Γρίβας ἔγραφε καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Ὄχι μόνον δὲν ἀμυνόμεθα ἐναντίον τῶν συκοφαντιῶν τοῦ ΕΑΜ, ἀλλὰ τοὐναντίον γινόμεθα ἐξαμβλώματα, τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν δοσιλόγους καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπῆρχαν τοιοῦτοι. Τὸ Κράτος δὲν ἠθέλησε τὸν πραγματικὸν ὁρισμὸν τῆς λέξεως «δοσίλογος», δὲν ἀνεζήτησε τοὺς πραγματικοὺς δοσιλόγους, τοὺς ὁποίους νὰ κτυπήσῃ ἀλύπητα, καὶ ἔτσι, ἐνῷ οἱ δοσίλογοι τοῦ ΕΑΜ ἔμειναν ἀτιμώρητοι, σήπονται εἰς τὰς φυλακὰς μὲ τὴν ἀτιμωτικὴν κατηγορίαν καὶ πολλὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα κάθε ἄλλο παρὰ ὡς δοσίλογοι θὰ ἔπρεπε νὰ χαρακτηρισθοῦν. Φυλακίζειν ἀθώους καὶ καθιστᾶν τούτους ὑπευθύνους ἐγκλημάτων εἶναι πολιτικὴ τῶν καταγωγίων».*

Καὶ σὲ σχόλιόν της ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 17.3.47, σημειώνει τὰ ἑξῆς:

> *«Οἱ δοσίλογοι παραμένουν ἀνενόχλητοι. Ἐν τῷ μεταξὺ πολλοὶ ἀθῶοι σήπονται εἰς τὰς φυλακάς, κατηγορηθέντες ἀπὸ τοὺς πραγματικοὺς δοσιλόγους, τοὺς ὁποίους οἱ τελευταῖοι ἔσπευσαν νὰ τυλίξουν εἰς ἕνα κομμάτι χαρτί, βάσει τῆς περιφήμου συντακτικῆς πράξεως. Καὶ αὐτὸ λέγεται Κράτος. Καὶ αὐτὴ λέγεται Δικαιοσύνη».*

Στὸ Ἀρχηγεῖο τῆς «Χ» ὑπάρχουν πολλὲς συγκινητικὲς ἐπιστολὲς φυλακισμένων Χιτῶν πρὸς τὴν Ὀργάνωση, στὶς ὁποῖες ἐκτίθεται ὁ πόνος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀδάμαστο σθένος τους. Τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1946, ἔγραψαν τὰ κάτωθι:

> *«Ἀπὸ τὰ βάθη τῆς φυλακῆς, ποὺ σ' αὐτὴν μᾶς ἔρριξαν οἱ προδώσαντες τὸν ἀγῶνα μας, φωνάζομεν ἕνα μεγάλο εὐχαριστῶ στὸν γενναῖο Ἀρχηγό μας καὶ στοὺς ἥρωας συμμαχητὰς γιὰ τὴν στοργὴ καὶ μέριμναν, μὲ τὴν ὁποίαν μᾶς περιέβαλαν τὴν ἡμέραν τῶν Χρι-*

ΕΜΒΑΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ "Χ"

Μέσ' τὸ χαράκωμα τῆς Χ. τὰ παλληκάρια
τὴ σκλαβωμένη γῆ ἀντίκρυ τους θωροῦν
καὶ ἀνυπόμονα καὶ ἀκράτητα λιοντάρια
Τὸ πρόσταγμα τῆς μάχης τώρα καρτεροῦν

* * *

Βροντοφωνήσανε στοὺς βράχους τὰ κανόνια
κι' ἀπὸ τὰ μάτια τρέχουν δάκρυα χαρᾶς
κι' εἴμαστε ὅλοι ἐμεῖς τῆς ὀργάνωσης Χ.
οἱ πεζοί, οἱ Ἱππεῖς οἱ τσολιάδες

Η ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ, Η ΠΑΛΗΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ ΟΙ ΕΛΛΑΔΕΣ
ΘΑ ΚΑΝΟΥΝ ΜΙΑ, ΜΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΠΕΙΟ ΜΕΓΑΛΗ

* * *

Σὰν θἄρθη πίσω, σὰν λιοντάρι ὁ Βασιλῆας μας
θὲ ν' ἀνεμίζη στὸν ἀγέρα τὸ σπαθὶ
θὲ νὰ τὸν σφίξουμε θερμὰ στὴν ἀγκαλιά μας
κι' ἀλλοίμονο σ' αὐτὸν ποὺ ἐμπρός του θὰ βρεθῆ

* * *

Θὰ ξαναζήση Πάλι ὁ Βουλγαροκτόνος
καὶ ὅλοι οἱ Χίτες παλληκάρια διαλεκτὰ
θὰ δείξουμε ξανά, πῶς ποτὲ δὲν ξεχνᾶ
ἡ γενιὰ ἡ τρανὴ τοὺς προγόνους.

* * *

ΓΓ ΑΥΤΟ ΜΑΖΥ, ΜΙΑ ΖΩΗ ΜΙΑ ΕΥΧΗ ΜΙΑ ΕΛΠΙΔΑ
ΘΕΛΟΥΜΕ ΜΙΑ, ΜΕΓΑΛΗΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ.

Ὁρμᾶμε ἀτρόμητοι καὶ τρέμουν οἱ ἐχθροί μας
τρέμουν οἱ Βούλγαροι μαζὺ κι' Γερμανοὶ
κι' Βουργαρόφιλοι ποὺ βλέπουν τὰ ἀμπρί μας
νὰ ἔχουν διάπλατη σημαῖα γαλανή.

* * *

Ξεσκεπαστήκανε ἀπ' τοὺς Χίτες οἱ προδότες,
κι' ἀπὸ τὸ τρόμο τους σκορπᾶνε ὅλο ψευτιές
μὰ ὅλοι μιὰ ψυχὴ στὴν ὀργάνωση Χ.
Τὰ παιδιὰ τὰ πιστά, οἱ λεβέντες

ΟΡΚΟ ΤΡΑΝΟ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΧΟΥΝ ΔΩΣΕΙ
ΠΩΣ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ, Η ΕΛΛΑΣ, ΝΑ ΜΕΓΑΛΩΣΗ

Τὸ Ἐμβατήριον τῆς «Χ» καὶ αὐτὸ εἰλημμένον ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς «Χ».

στουγέννων, ὑποσχόμενοι συνέχισιν τοῦ τιμίου ἀγῶνα μας μέχρι τελευταίας πνοῆς. - Ζήτω ἡ **Μεγάλη Ἑλλάδα** μας - Ζήτω ὁ **Βασιλεὺς** - Ζήτω ὁ **γενναῖος Ἀρχηγός μας Γρίβας** - Οἱ ὑπερεκατὸν Χίτες κρατούμενοι εἰς τὰς φυλακὰς Χατζηκώστα».

Ἐξ ἄλλου, πενταμελὴς ὁμὰς κρατουμένων, στὶς ἴδιες φυλακές, τὸ Πάσχα τοῦ 1947, ἀπηύθυνε τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολή:

> *«Ἀγαπητέ μας Ἀρχηγέ, οἱ Χίτες τῶν Φυλακῶν Χατζηκώστα θεωροῦν καθῆκον ἐπιβεβλημένον, ὅπως διαβιβάσουν δι' ὑμῶν τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας διὰ τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον ὅπερ ἐπεδείξατε δι' ἡμᾶς κατὰ τὰς ἁγίας ἡμέρας τοῦ Πάσχα. Διὰ τῆς χειρονομίας Σας αὐτῆς μᾶς ὑπενθυμίσατε, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι τὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν καὶ ὁ ἡρωϊκός του ἡγήτωρ δὲν ξεχνοῦν τοὺς συμπολεμιστάς των. Ταυτοχρόνως εὐχαριστοῦμεν, δι' ὑμῶν, τὴν ἀντιπροσωπείαν Σας, ἡ ὁποία μᾶς ἐπεσκέφθη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἡ ὁποία εἶχε τὴν καλωσύνην, μαζὶ μὲ τὰ δῶρα τοῦ Πάσχα, νὰ μᾶς ἐνθαρρύνει μὲ ἐμπνευσμένα λόγια παρηγορίας γιὰ τὸ μέλλον».*

ΝΕΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

Κατὰ τὴν μεταπολεμικὴ περίοδο καὶ μέχρι τοῦ 1950 οἱ προσανατολισμοὶ καὶ οἱ φροντίδες τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Χιτῶν ἐστρέφοντο ἁδρῶς πρὸς τὰ ἀκόλουθα: 1) Τὴν ἀντιμετώπιση τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς, ἡ ὁποία καὶ ἐξεδηλώθη, ἀπὸ τοῦ 1946, μὲ ἕνα νέο αἱματηρὸ γῦρο. 2) Τὴν ἐπάνοδο τοῦ Βασιλέως, τὴ διαδοχή του καὶ τὴν ἑδραίωση τοῦ θεσμοῦ τῆς Βασιλείας. 3) Τὴν προώθηση τῶν ἐθνικῶν δικαίων, προκειμένου νὰ δημιουργηθεῖ μία Ἑλλὰς μεγάλη καὶ ἰσχυρά. 4) Τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἀπεδεικνύετο ἀνάξιος νὰ ἀξιοποιήσει τὶς θυσίες τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. 5) Τὴν κομματικὴ μετεξέλιξη τῆς «Χ», ὥστε νὰ ὑπάρξει ἀποτελεσματικὴ παρέμβαση στὰ δημόσια πράγματα. 6) Τὴν προστασία τῶν Χιτῶν, οἱ ὁποῖοι συνέχιζαν νὰ δολοφονοῦνται ἀπὸ τοὺς κομμουνιστὲς καὶ νὰ φυλακίζονται ἀπὸ τὸ «δεξιὸ» Κράτος.

Ἡ περίοδος μετὰ τὴν Βάρκιζα ἦταν γιὰ τοὺς Χίτες περίοδος πλήρης φροντίδων, ἀλλὰ καὶ κινδύνων καὶ θυσιῶν. Θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφύγουν τὶς δυσχέρειες καὶ τὶς περιπέτειες μετὰ τὴ Βάρκιζα, περιοριζόμενοι σὲ ὅσα προσέφεραν κατὰ τὰ Δεκεμβριανά. Δὲν προτίμησαν, ὅμως, τὴν ἐπανάπαυ-

ση καὶ τὴν μακαριότητα. Αἰσθάνονταν ὅτι ὁ ἀγὼν δὲν ἔληξε καὶ ὅτι εἶχαν ἀκόμη πολλὰ νὰ προσφέρουν. Τὴν 30ὴν Δεκεμβρίου 1946, καθὼς ἔληγεν ἀκόμη ἕνα ἔτος μεγάλης δοκιμασίας, ὁ Γρίβας ἀπηύθυνεν ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς ταὸν Βασιλέα Γεώργιο, μὲ ἐπίκεντρο τὶς φυλακίσεις ἐθνικιστῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ Χῖτες. Ἡ ἐπιστολὴ εἶχεν ὡς ἑξῆς:

«Μεγαλειότατε,

»Τάξαντες ὡς σκοπόν μας τὴν ἠθικὴν ἐξυγίανσιν τοῦ τόπου καὶ τὴν δημιουργίαν μίας Νέας Ἑλλάδος, τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἠθικῆς ἀναγκαζόμεθα νὰ ἀποτανθῶμεν πρὸς Ὑμᾶς, διότι ἀντελήφθημεν πλέον ὅτι μόνη ἡ ἐπέμβασίς Σας εἶναι δυνατὸν νὰ σώσῃ τὸν τόπον ἀπὸ τὸν ὀλισθηρὸν κατήφορον εἰς τὸν ὁποῖον ὁδηγεῖται.

»Ἡ σκωρία ἔχει προσβάλει τὸν κρατικὸν μηχανισμὸν καὶ πρέπει νὰ ἀναμένωμεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ τὸν καταστρέψῃ τελείως.

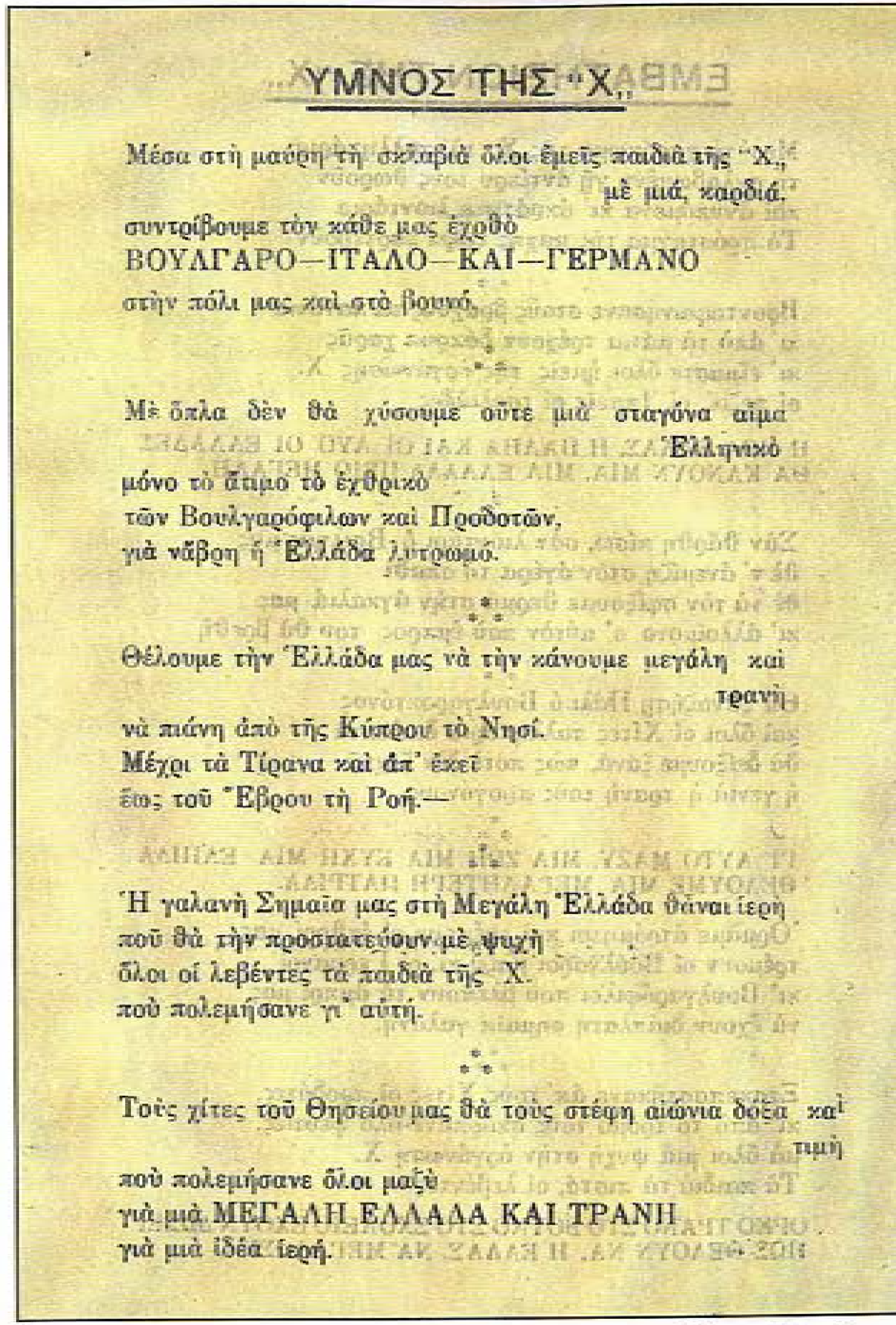
»Εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθετε τὴν πραγματικότητα τὴν ὁποία Σᾶς ἀποκρύπτουν:

»Εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας ὑπηρετοῦν ἀκόμη ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔστρεψαν τὰ ὅπλα κατὰ τῆς Πατρίδος καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ συνωμοτοῦν κατὰ τοῦ κράτους. Καὶ ἐνῶ ἀκόμη προσλαμβάνονται εἰς αὐτὰς ἄτομα δράσαντα ἀντεθνικῶς, πολλοὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι προσέφερον τὸ πᾶν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ ἔθνους πένονται, ἐλλείψει ἐργασίας.

»Ἄτομα ἀπολυόμενα ἐκ μιᾶς δημοσίας θέσεως δι᾽ ἀντεθνικὴν δρᾶσιν προσλαμβάνονται εἰς ἑτέραν τοιαύτην. Ἀργόμισθοι κατέχουν περισσοτέρας τῆς μιᾶς θέσεως ἐνῶ ἄλλοι στεροῦνται ἐργασίας. Εἰς πολλὰς ὑπηρεσίας δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπιτύχῃ τι τὸ νόμιμον ἄνευ μεσάζοντος. Ἡ Ἑλλὰς τῆς σήμερον συναγωνίζεται τὴν Τουρκίαν τοῦ Χαμὶτ ὑπὸ ἔποψιν ρουσφετολογίας.

»Ἐξετάσατε τὸ δρᾶμα τῆς διώξεως τῶν ἐθνικιστῶν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν μεγάλην ἐπιείκειαν τὴν ἐπιδειχθεῖσαν πρὸς τοὺς στρέψαντας τὰ ὅπλα ἐναντίον τῆς Πατρίδος.

»Καλέσατε τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ θὰ πληροφορηθῆτε ὅτι κοινοὶ ἐγκληματίαι, ἐπιστήμονες φονεύσαντες νοσηλευομένους ἐντὸς τῶν νοσοκομείων, ἀπηλλάγησαν τῶν συνεπειῶν τῶν πράξεών των δυνάμει τοῦ νόμου περὶ ἀποσυμφορήσεως ἐνῶ κρατοῦνται εἰς τὰς φυλακὰς ἐθνικισταὶ οἱ ὁποῖοι ἐν δικαίᾳ ἀγανακτήσει εὑρισκόμενοι, ἐφόνευσαν τοὺς ἐκτελεστὰς συγγενῶν των καὶ τοὺς ἐμπρηστὰς τῶν οἰκιῶν των.

ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ "Χ,,

Μέσα στὴ μαύρη τὴ σκλαβιὰ ὅλοι ἐμεῖς παιδιὰ τῆς "Χ,,
μὲ μιά, καρδιά,
συντρίβουμε τὸν κάθε μας ἐχθρὸ
ΒΟΥΛΓΑΡΟ—ΙΤΑΛΟ—ΚΑΙ—ΓΕΡΜΑΝΟ
στὴν πόλι μας καὶ στὸ βουνό.

Μὲ ὅπλα δὲν θὰ χύσουμε οὔτε μιὰ σταγόνα αἷμα Ἑλληνικὸ
μόνο τὸ ἄτιμο τὸ ἐχθρικὸ
τῶν Βουλγαρόφιλων καὶ Προδοτῶν,
γιὰ νἄβρῃ ἡ Ἑλλάδα λυτρωμό.

* * *

Θέλουμε τὴν Ἑλλάδα μας νὰ τὴν κάνουμε μεγάλη καὶ τρανὴ
νὰ πιάνῃ ἀπὸ τῆς Κύπρου τὸ Νησί.
Μέχρι τὰ Τίρανα καὶ ἀπ᾽ ἐκεῖ
ἕως τοῦ Ἔβρου τὴ Ροή.—

Ἡ γαλανὴ Σημαῖα μας στὴ Μεγάλη Ἑλλάδα θἆναι ἱερὴ
ποῦ θὰ τὴν προστατεύουν μὲ ψυχὴ
ὅλοι οἱ λεβέντες τὰ παιδιὰ τῆς Χ.
ποὺ πολεμήσανε γι᾽ αὐτή.

* * *

Τοὺς χῖτες τοῦ Θησείου μας θὰ τοὺς στέφῃ αἰώνια δόξα καὶ τιμὴ
ποὺ πολεμήσανε ὅλοι μαζὶ
γιὰ μιὰ ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΡΑΝΗ
γιὰ μιὰ ἰδέα ἱερή.

Ὁ Ὕμνος τῆς «Χ», εἰλημμένος ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς «Χ», ὁ ὁποῖος ἐκφράζει τὰ ἰδανικὰ τῆς Ὀργανώσεως.

»Ἐρωτήσατε τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης βάσει ποίου δικαίου καὶ ἠθικῆς ἀπηλλάγησαν τῆς διώξεως κομμουνισταὶ φονεῖς ἀνδρῶν τῶν Ταγμάτων ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου δὲν ἀπηλλάγησαν ταύτης οἱ φονεῖς τῶν ἀποδεδειγμένως προδοτῶν ΕΑΜ -ΕΛΑΣ.

»Ἐρωτήσατε τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης διατί δὲν ἐφηρμόσθη διὰ τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ ΕΑΜ-ΕΛΑΣ ὁ νόμος περὶ δοσιλόγων, ἐναντίον τῶν ὁποίων τόσα στοιχεῖα εἰς χεῖρας τῶν ἀρχῶν, αἱ δὲ ὑπάρχουσαι ἐναντίον των δικογραφίαι φυλάσσονται εἰς τὰ χρονοντούλαπα. Βάσει ποίας ἠθικῆς σήπονται εἰς τὰς φυλακὰς χιλιάδες ἐθνικιστῶν δι᾿ ἀδικήματα ἐναντίον κομμουνιστῶν, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου παρέχεται ἀμνηστία καὶ ἄλλα εὐεργετήματα εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι συνεργάζονται μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Πατρίδος, λαμβάνουν παρὰ τούτων ὅπλα τὰ ὁποῖα στρέφουν ἐναντίον Ἑλλήνων καὶ ἔχουν στερήσει τῆς ἀζωῆς χιλιάδες ἀγνῶν πατριωτῶν.

»Μεγαλειότατε,

»Εἶναι καιρὸς νὰ ἐξυγιανθῇ ὁ τόπος καὶ νὰ ἀποδοθῇ δικαιοσύνη. Δὲν εἶναι δυνατὸν ἐντὸς τοῦ Κράτους νὰ χρησιμοποιοῦνται δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀμείβεται ἡ ἀνηθικότης καὶ προδοσία καὶ νὰ καταπιέζεται ἡ ἠθική.

»Ἀπὸ τὴν ἐπέμβασίν Σας, μόνον, ἀναμένομεν νὰ σωθῇ ὁ τόπος».

Σημαντικὸ μέρος τῶν φροντίδων τῶν Χιτῶν εἶχε διατεθεῖ ὑπὲρ τῆς παλινορθώσεως τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Ἡ «Χ» μὲ προκηρύξεις, ἐγκυκλίους καὶ ἄλλο ἔντυπο ὑλικὸ καὶ μὲ ἄρθρα στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν», συνέβαλε σημαντικῶς στὴν ὑπόθεση τῆς Βασιλείας. Ἐφρόνει ἡ «Χ» σταθερῶς, ἀπὸ τῆς περιόδου τῆς Κατοχῆς, ὅτι μόνον ἡ ἀποκατάσταση τοῦ Βασιλέως στὸν θρόνο του, ἦτο δυνατὸν νὰ ὁδηγήσει τὴν χώρα σὲ διαρκῆ ἠρεμία καὶ εὐταξία, καὶ στὰ δημοσιεύματά της θεμελίωνε τὸ σχετικὸ αἴτημά της σὲ λόγους ἐθνικούς, πολιτικούς, κοινωνικοὺς καὶ ἱστορικούς.

Ἤδη ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1946, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», ὑπὸ τὸν τίτλον «*Μεγαλειότατε, σπεῦσε...*», καλοῦσε τὸν Βασιλέα Γεώργιο νὰ ἐπανέλθει τὸ ταχύτερον στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Θρόνο του. Τὸ σχετικὸν ἄρθρον ὑπεγράφετο ὑπὸ τὸν Γ. Γρίβαν καὶ ἀπέδιδε τὴν φωνὴ τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Βασιλέα του μὲ αὐτὰ τὰ λόγια:

«Ἀνάξιοι Κυβερνῆται τῆς χθές, τοὺς ὁποίους περιέβαλες δι᾿ ἐμπιστοσύνης, Σὲ ἐκράτησαν μακρὰν τοῦ λαοῦ Σου, καὶ ἐστέρησαν τῆς εὐτυχίας νὰ συμμερισθῇς μαζί του τὴν δυστυχίαν του. Δὲν Σοῦ ἐπέτρεψαν νὰ πατήσεις τὸ χῶμα τῆς Πατρίδος Σου, διὰ τὴν τιμὴν

καὶ ἐλευθερίαν τῆς ὁποίας ἠγωνίσθης. Ὑβρίσθης καὶ ἐπροπηλακίσθης εἰς στιγμάς, καθ᾿ ἃς ἠγωνίζετο διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐποτίσθης μὲ τὸ ποτήριον τῆς πικρίας καὶ ἀχαριστίας εἰς ἀμοιβὴν τῶν κόπων Σου.

»Καὶ τώρα τὸ κλυδωνιζόμενον σκάφος τῆς Ἑλλάδος, ἄνευ Κυβερνήτου, ἄγεται ὑπὸ τῆς μανίας τῶν κυμάτων καὶ εἶναι ἕτοιμον νὰ ἐξωκείλῃ. Ἡ Ἑλλὰς ἄγεται πρὸς τὴν ἄβυσσον. Ἔχομεν Κυβέρνησιν καὶ Βουλήν, ἀλλὰ ὡς νὰ μὴ ὑπάρχουν. Ἔχομεν Κυβέρνησιν παραπαίουσαν, ἔχομεν Βουλὴν βυζαντινολογοῦσαν.

»Μεγαλειότατε, σπεῦσε, ἐν ὅσῳ εἶναι καιρός. Σήμερον θὰ βρῇς τὸ χάος, τὴν ἀναρχίαν. Εἰς τὰ πρόσωπα ὅλων θὰ διακρίνῃς τὴν ἀγωνίαν. Αἱ βόρειαι ἐπαρχίαι κινδυνεύουν. Εἰς τὴν Μακεδονίαν παίζεται ἡ τύχη τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖ διεξάγεται ἕνας ὕπουλος, ἀκήρυκτος πόλεμος μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν καὶ τῶν γενναίων Ἀκριτῶν μας, ἐγκαταλελειμμένων εἰς τὴν τύχην των, οἱ ὁποῖοι ζοῦν μέσα εἰς τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸν τρόμον. Ἡ τρομοκρατία ἔχει ἐξαπλώσει τὸν πέπλον της εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα. Ἡ κρατικὴ μηχανὴ ἔχει παραλύσει, διότι εὑρίσκεται ἀκόμη στὰς χεῖρας τῶν κομμουνιστῶν.

»Σπεῦσε, αὔριον θὰ εἶναι ἀργά. Αὔριον θὰ εἶναι ἡ καταστροφή, ἡ ἐρήμωσις, τὰ ἐρείπια, οἱ ξεψυχισμοί. Τοιαύτην Ἑλλάδα δὲν πρέπει νὰ ἀντικρύσῃς».

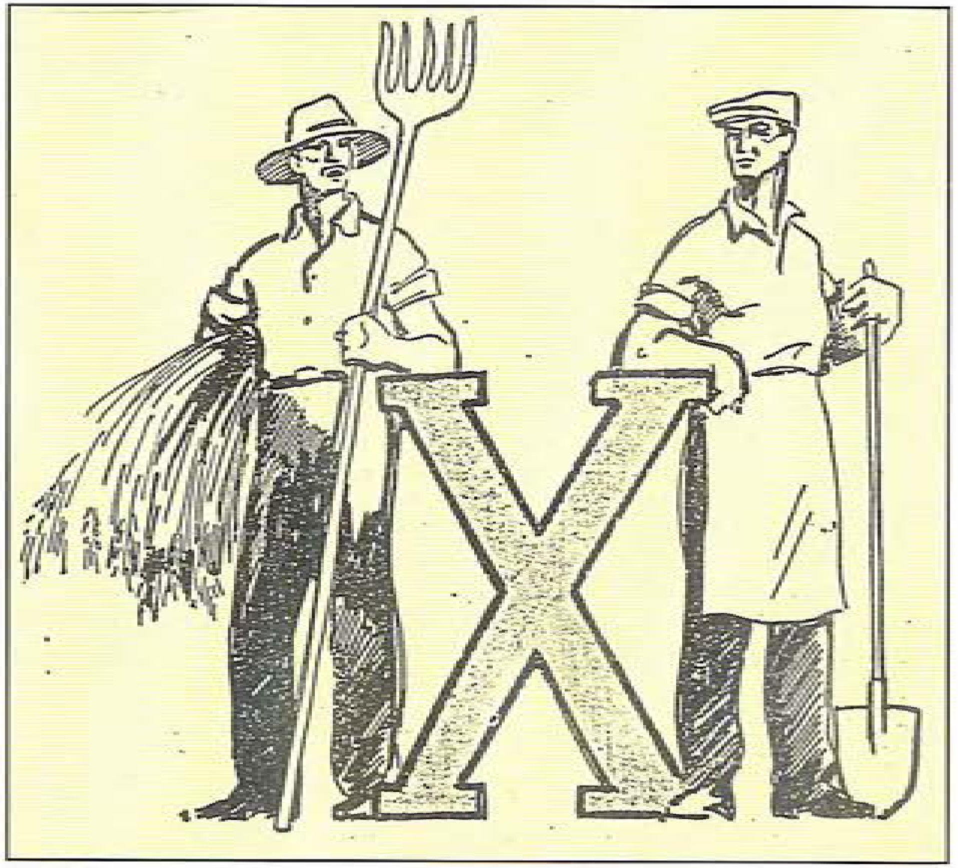
Ἐν ὀλίγοις ἔλεγε πολλὰ καὶ σοβαρὰ ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν. Διαζωγράφιζε ρεαλιστικῶς τοὺς κινδύνους, τὴν ἀγωνίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ἀνεπάρκεια τοῦ Πολιτικοῦ Κόσμου. Ἀνάλογα, ἐξ ἄλλου, ὑπεστήριζεν ὁ Γ. Γρίβας, μὲ ἄρθρο τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλο «*Ἐμπρὸς γιὰ τὸν Βασιληᾶ*», τὴν 19.8.1946, εἰς τὴν «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν». Ἐπέκειτο τότε τὸ Δημοψήφισμα γιὰ τὴν ἐπάνοδο τοῦ Βασιλέως. Τὸ ἄρθρον τοῦ Γρίβα, παραπέμπον στὸν τίτλο, ἄρχιζε:

«Εἶναι τὸ σάλπισμα τὸ ὁποῖον δονεῖ τοὺς αἰθέρας ἀπὸ τὸ Ταίναρον ἕως τὰ σύνορα. Εἶναι τὸ μήνυμα ποὺ φέρει πέρα ἀπὸ τοὺς ὠκεανοὺς καὶ πάνω ἀπὸ χώρας τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἔθνους διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν ἑνὸς σφάλματος καὶ μιᾶς ἀδικίας. Εἶναι τὸ ξετίναγμα τοῦ πονεμένου κορμιοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ὠμὴν βίαν. Εἶναι τὸ ράπισμα ἐναντίον ἀναξίων Ἑλλήνων καὶ τῆς ἀδίκου ξένης διπλωματίας. Εἶναι ὁ συναγερμὸς τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς γύρω ἀπὸ τὸν βωμὸν τῆς αὐτοθυσίας μιᾶς ἐθνικῆς μαρτυρικῆς φυσιογνωμίας. Εἶναι ὁ ἀντίλαλος τῆς χαρᾶς τῆς πονεμένης ψυχῆς τοῦ ἔθνους, ἡ ὁποία ἀναμένει νὰ

ἀγκαλιάσει τὸν προστάτην της».

Ἐξ ἄλλου, μετὰ τὴν νίκη στὸ Δημοψήφισμα γιὰ τὴν παλινόρθωση τῆς Βασιλείας, ὁ Γ. Γρίβας μὲ πανηγυρικὸ ἄρθρο του χαιρετίζει τὴν ἐπάνοδο τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ ἐπισύρει τὴν προσοχή του ἐπὶ τῶν ἑξῆς: Ἐπανερχόμενος θὰ εὑρεθεῖ ἐν τῷ μέσῳ ἑνὸς διεφθαρμένου πολιτικοῦ κόσμου, καιροσκόπου καὶ ὑβριστοῦ τῆς Βασιλείας. Τὸν καλεῖ νὰ κάμει διάκρισιν μεταξὺ τῶν τιμίων καὶ τῶν ξενοδούλων Ἑλλήνων. Τοῦ συνιστᾶ νὰ ἐπιχειρήσει τὸν ἠθικὸν καθαρμόν. Μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρει στὸ ἄρθρο του:

«Θὰ πατήσῃς ἐντὸς ὀλίγου τὰ χώματα τῆς πολυβασανισμένης Πατρίδος Σου. Πρὶν ἀντικρύσῃς τὰ ἐρείπια καὶ τοὺς τάφους, στοχάσου, μακρυὰ ἀπὸ κάθε ἐπήρειαν, τί πρέπει νὰ κάμῃς. Ἀπὸ τὰς ἀποφάσεις Σου ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ἔμβλημα τοῦ «Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν», μὲ τὸ ὁποῖο τὸ Κόμμα κατῆλθε στὶς ἐκλογὲς τοῦ 1950.

»Ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἀποδημίας Σου παρηκολούθησες τὴν κατάστασιν ἐν Ἑλλάδι. Εἶνε ἀνάγκη ὅμως νὰ ἀκούσῃς καὶ τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ Σου διὰ τοῦ στόματος τῶν ἀγωνιστῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν ἀνάμεσά του τὰς τραγικὰς στιγμὰς τῆς δοκιμασίας του, ἐνοιωσαν τὸν πόνον του καὶ γνωρίζουν τί οὗτος θέλει, ἀγωνιστῶν τῶν ὁποίων τὰς σκέψεις καὶ τὰς πράξεις δὲν τὰς κατευθύνει ἰδιοτέλειά τις ἢ κομματικὸν συμφέρον, ἀλλὰ ἄκρατος πατριωτισμός.

»Καὶ ὁ λαός Σου φωνάζει. Σοῦ ἔδωσα τὴν ψῆφο μου:

»Πρῶτον. Διὰ νὰ ἀμείψω τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας Σου, ἐπενορθῶν μίαν ἀδικίαν διαπραχθεῖσαν ἐν τῷ προσώπῳ Σου ὑπὸ ὡρισμένης μερίδος Ἑλλήνων πολιτικῶν μὲ μόνον κίνητρον τὸ κομματικὸν συμφέρον, τῇ συνεργασίᾳ ξένων Φραγκολεβαντίνων, ἐξυπηρετούντων σκοτίους σκοπούς. Ἠθέλησα νὰ δώσω, οὕτω, ἕνα δίδαγμα εἰς τοὺς λαοὺς ὅτι ἡ ἀχαριστία δὲν εἶνε ἴδιον τῶν Ἑλλήνων. Τὸ τοιοῦτον εἶνε ἐπίσης μία ἔμμεσος ὑπόδειξις πρὸς Ὑμᾶς ὅτι ἐπανερχόμενος εἰς Ἑλλάδα δὲν πρέπει νὰ ἀγνοήσῃς τοὺς τιμίους ἐκείνους ἀγωνιστάς, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν ἐθνικὸν κεφάλαιον διὰ τὸν τόπον καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ σταθοῦν δίπλα Σου πιστοί, πειθαρχικοὶ διὰ τὴν ἀναδημιουργίαν τῆς Νέας Ἑλλάδος.

»Δεύτερον. Διὰ νὰ κατοχυρωθῇ ἡ ἔννοια τοῦ Κράτους τῇ συνεργασίᾳ ὅλων τῶν πραγματικῶν Ἑλλήνων καὶ τὸ ὁποῖον σήμερον δὲν ὑφίσταται ἐφόσον ἐσωτερικοὶ καὶ ἐξωτερικοὶ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος ἐκλαμβάνουν τὴν χώραν αὐτὴν ὡς τόπον ὅπου δύνανται νὰ ἀλωνίζουν κατ᾽ ἀρέσκειαν.

»Τρίτον. Διὰ νὰ τάξω τὸν θεσμὸν τῆς Βασιλείας ὡς ἀνυπέρβλητον ἐμπόδιον ἐναντίον τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Σλαυϊσμοῦ ἢ ἐρυθροῦ φασισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

»Τέταρτον. Διὰ νὰ ἐμπιστευθῶ τὰς τύχας μου πρὸς Ὑμᾶς (ἀηδιασμένος πλέον ἀπὸ τοὺς ἀνηθίκους συμβιβασμοὺς τῆς μικροπολιτικῆς), ὁ ὁποῖος ὑπεράνω κομμάτων καὶ μακρὰν κομματικῶν ὑπολογισμῶν, θὰ χωρήσῃς μὲ σύνεσιν ἀλλὰ καὶ μὲ θάρρος διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐρειπίων, διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐθνικῶν μας διεκδικήσεων καὶ διὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ἐπαπειλούντων τὴν Πατρίδα κινδύνων».

Δὲν μακροημέρευσεν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος. Λίγους μῆνες μετὰ τὴν ἀνάρρησή του στὸν θρόνο, πέθανε. Πέθανεν, ἀφοῦ ἔζησε τοὺς τελευταίους μῆνες τῆς ζωῆς του ἐν μέσῳ ἀγωνίας γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους, διότι ἡ

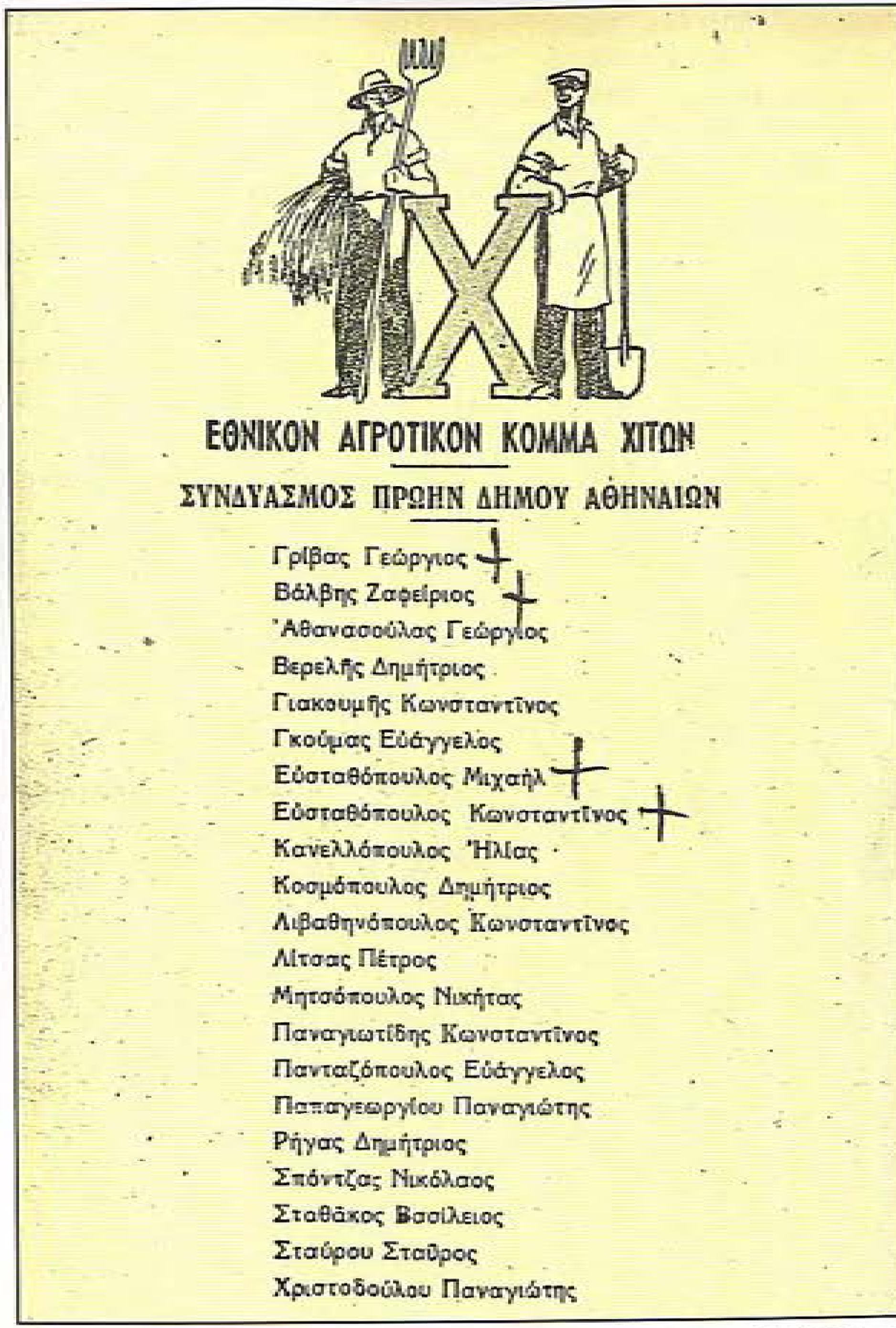
νέα φάση τῆς ἐνεργοῦ κομμουνιστικῆς ἐπιβολῆς βρισκόταν σὲ πλήρη ἐξέλιξη. Τὰ πράγματα ἦσαν τρικυμιώδη καὶ ἀβέβαια. Ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», στὶς 7.4.1947, ἀποχαιρετοῦσε τὸν θανόντα Βασιλέα καὶ τὸν χαρακτήριζεν ὡς «*ἱπποτικὸν καὶ γενναῖον φίλον τοῦ λαοῦ*», ποὺ πρωταγωνίστησε στὸ «μέγα καὶ ἱερώτερο τῶν ἑλληνικῶν αἰώνων Ἔπος! Τὸ ἔπος 1940-41». Εἰδικώτερον στὸ κύριο ἄρθρο τῆς ἐφημερίδος ἀναφέροντο καὶ αὐτά:

> «*Μεσίστιες ἀπὸ προχθὲς οἱ σημαῖες δείχνουν τὸ βαθὺ πόνο τοῦ πολυβασανισμένου αὐτοῦ Λαοῦ γιὰ τὸν ξαφνικὸ χαμὸ τοῦ Βασιλῆᾶ του. Μὲ πένθιμους ἤχους οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν ὅλης τῆς Ἑλλάδος μοιρολογοῦν καὶ τυλίγουν μὲ τοὺς λυπητεροὺς σκοποὺς τους τὸ ἱερὸ λείψανό του. Ἔφυγε ἀπὸ κοντά μας ὁ Πρῶτος Ἕλληνας Ἐθνικιστής. Γεμᾶτον ἀπὸ τὴν μεγάλην ἰδέαν, ντυμένον τὸν θώρακα τῆς Πίστεως εἰς τοὺς μεγάλους προορισμοὺς τῆς φυλῆς μας, μὲ τὸ κοντάρι τῆς ἑλληνικῆς λεβεντιᾶς καὶ δικαιοσύνης καὶ μὲ τὴ Σημαία τῶν θείων ἐθνικιστικῶν ἰδανικῶν θὰ τὸν βλέπῃ πάντα ἡ ψυχὴ τοῦ Γένους*».

Στὸν Θρόνο τῆς Ἑλλάδος ἀνῆλθε, κανονικῶς καὶ διαδοχικῶς, ὁ Παῦλος ὁ Α΄. Τὴν ἀνάρρησή του χαιρέτησεν ἐνυπογράφως, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», μὲ ἄρθρο του, τῆς 28.4.1947, στὴν «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν». Ἀνεφέρθη εἰς τὰ προηγούμενα ὅτι μετὰ τὴν λήξη τῶν Δεκεμβριανῶν καὶ εἰδικώτερον μετὰ τὴν ὑπογραφὴ τῆς Συμφωνίας τῆς Βάρκιζας, ὁ Διάδοχος Παῦλος εἶχεν ἀπευθύνει πρὸς τὸν Γ. Γρίβα θερμὸν καὶ διόλου τυπικὸν μήνυμα, ἐξαίρων ἐγγράφως τὴν προσφορὰν τῆς ὑπ' αὐτὸν Ὀργανώσεως. Χαιρετίζων ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» τὴν ἀνάρρηση τοῦ Παύλου στὸν Θρόνο, ἔγραψε καὶ τὰ ἑξῆς:

> «*Αἱ ἀρεταί του καὶ ἡ φιλοπατρία του μᾶς ἐγγυῶνται ὅτι θὰ εἶναι ὁ Ἀντάξιος Ἀρχηγὸς ἑνὸς ἀξίου Ἔθνους. Καὶ αὐτὸς μὲν ἔδωσε ὅρκον ὅτι θὰ τηρήσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του. Καὶ θὰ τὸ τηρήσῃ. Ἀνέλαβε ἓν καθῆκον, ἀναλαμβάνομεν ὅμως ἡμεῖς ὑποχρεώσεις: Νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν πιστά, πειθαρχικὰ καὶ νὰ τὸν συνδράμωμεν. Ἐπῆρεν εἰς τοὺς ὤμους του τὸ βαρὺ φορτίον, κληρονομιὰν πολύτιμον μιᾶς ἁμαρτωλοῦ γενεᾶς. Τὸν βλέπομεν νὰ ξεκινᾶ μὲ ὅλην τὴν αἰσιοδοξίαν ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλην τὴν συναίσθησιν τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀποστολῆς του. Εἶναι ὁ γίγας ὁ ὁποῖος κρατᾶ τὰ πεπρωμένα τοῦ Ἔθνους. Εἶναι ὅμως καὶ ὁ Ἄτλας, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ σηκώσῃ τὸ φορτίον*».

Διάχυτη σὲ ὅλα τὰ κείμενα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Χιτῶν εἶναι ἡ ἀπαρέ-

ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Γρίβας Γεώργιος +
Βάλβης Ζαφείριος +
Ἀθανασούλας Γεώργιος
Βερελῆς Δημήτριος
Γιακουμῆς Κωνσταντῖνος
Γκούμας Εὐάγγελος
Εὐσταθόπουλος Μιχαὴλ +
Εὐσταθόπουλος Κωνσταντῖνος +
Κανελλόπουλος Ἠλίας
Κοσμόπουλος Δημήτριος
Λιβαθηνόπουλος Κωνσταντῖνος
Λίτσας Πέτρος
Μητσόπουλος Νικήτας
Παναγιωτίδης Κωνσταντῖνος
Πανταζόπουλος Εὐάγγελος
Παπαγεωργίου Παναγιώτης
Ρήγας Δημήτριος
Σπόντζας Νικόλαος
Σταθάκος Βασίλειος
Σταύρου Σταῦρος
Χριστοδούλου Παναγιώτης

Τὸ ψηφοδέλτιο τοῦ «Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν», κατὰ τὶς ἐκλογὲς τοῦ 1950 κατὰ τὶς ὁποῖες ἡ «Χ» ἀπέτυχε.

σκεια καὶ ἡ ἀπέχθεια πρὸς τὸν μεταπολεμικὸ Πολιτικὸ Κόσμο τῆς Ἑλλάδος. Κατηγορεῖ ἀπροκαλύπτως καὶ χωρὶς νὰ «μασᾶ» τὰ λόγια του, τοὺς πολιτικοὺς γιὰ ἀνεπάρκεια στὴν ἐπίλυση τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ γιὰ ἀποτυχία στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοῦ 1946 ἀνέλαβε νέο ἐπιθετικὸ ἐγχείρημα. Τοὺς κατηγορεῖ ἀκόμη γιὰ ὑποτέλεια στοὺς ξένους καὶ γιὰ πολιτικὸ δοσιλογισμό. Ἡ κριτικὴ τοῦ Γ. Γρίβα, ὅπως ἐκφράζεται στὴν ἀρθρογραφία του, εἶναι δριμύτατη καὶ μαστιγωτική, ἀλλὰ καὶ ἰδιαιτέρως τεκμηριωμένη. Ἄλλωστε, ἀπὸ πλευρᾶς τοῦ κατηγορουμένου Πολιτικοῦ Κόσμου οὐδεὶς ἀπετόλμησε σοβαρὰν καὶ οὐσιαστικὴν ἀντίκρουση τῶν κατηγοριῶν. Εὐδιάκριτη εἶναι καὶ ἡ πικρία γιὰ τὴν παραγνώριση τοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν θυσιῶν τῶν Χιτῶν, ὅπως καὶ ὁ παραμερισμός τους. Ἴσχυε διαχρονικῶς τὸ ἀναφερθὲν αἴσθημα ὅτι:

«Ὅταν θέλουν βοήθεια, περίτρομοι καλοῦν τοὺς Χῖτες καὶ τοὺς ἐξυμνοῦν. Ὅταν παρέλθει ὁ κίνδυνος, τοὺς πετοῦν, τοὺς περιφρονοῦν καὶ τοὺς καθυβρίζουν»!

Τὴν 20.7.1946, ὁ Γ. Γρίβας ἀπευθύνει πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸ Κ. Τσαλδάρη ἀνοικτὴ ἐπιστολή, στὴν ὁποία προτείνει συγκεκριμένα μέτρα κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ. Γράφει:

«Πρὸς τοῦτο νομίζομεν ὅτι πρωταρχικὰ μέτρα εἶνε:

1) Ἡ κήρυξις τοῦ ὑπὸ τὰς ἔξωθεν ὑποδείξεις δρῶντος κομμουνισμοῦ ἐκτὸς Νόμου, ἡ διάλυσις τῶν ποικιλωνύμων ὀργανώσεών του ΕΑΜ, ΕΠΟΝ καὶ ΕΑ, ἡ σύλληψις τῶν κατευθυνόντων τὸ ἐγκληματικὸν ἔργον του ἀρχηγῶν αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑφισταμένων Νόμων, ὧν τὰς διατάξεις ἐξακολουθητικῶς παραβαίνουν καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἤδη τελεσιδίκων ἀποφάσεων κατὰ τῶν διαφόρων ἐκτελεστῶν τῆς ΟΠΛΑ, τῶν ἐκδοθεισῶν μετὰ τὴν δεκεμβριανὴν στάσιν.

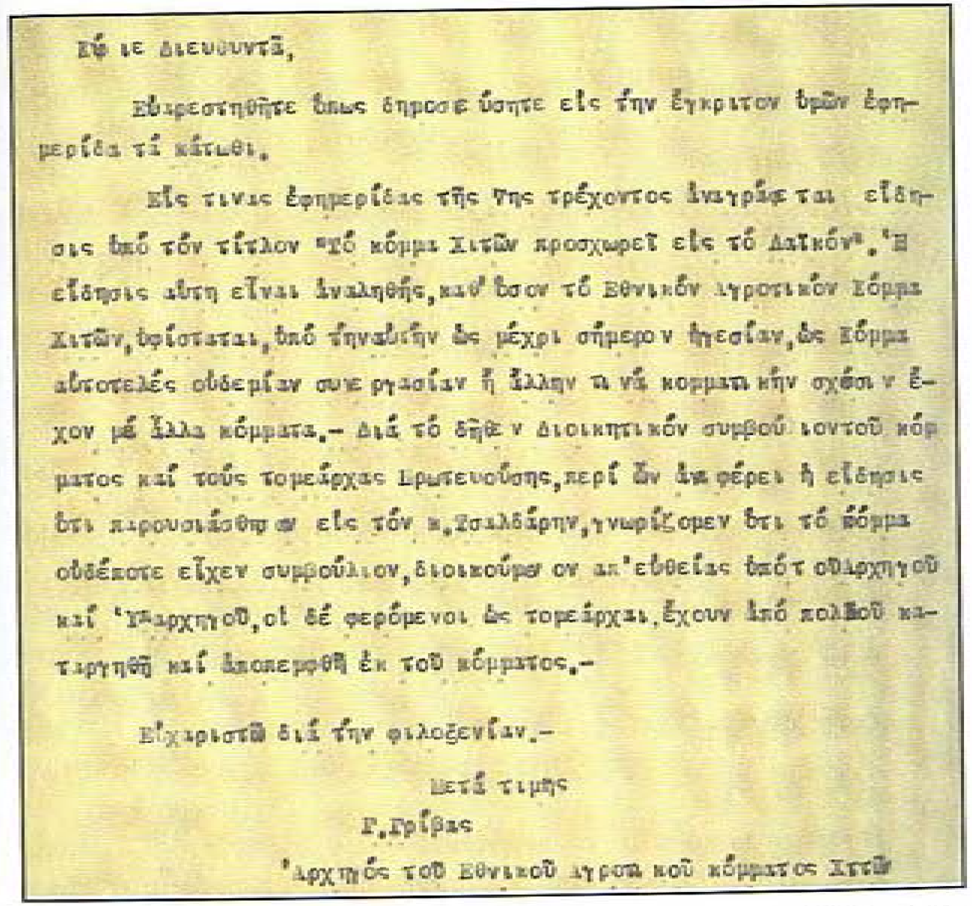
2) Ἡ ἄμεσος ἐκκαθάρισις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ Κλήρου, τοῦ Στρατεύματος καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας ἐκ τῶν ὀργάνων τῆς ἐγκληματικῆς αὐτῆς ὠργανωμένης καὶ ἐνόπλου μειοψηφίας, κάμνοντες ἔναρξιν ἀπὸ τὰς Βορείους ἐπαρχίας, ὅπου ὡς γνωστόν, ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπηρετοῦν εἰς κρατικὰς ὑπηρεσίας μέλη τῆς ΟΠΛΑ, τοῦ ΕΛΑΣ κ.λπ.

3) Ἡ συγκρότησις εἰδικῶν ἀποσπασμάτων πρὸς δίωξιν τῶν συμμοριῶν ἐν συνδυασμῷ μὲ ὀργάνωσιν συστήματος Τοπικῆς ἀσφαλείας ἐν ἑκάστῃ περιοχῇ δι᾿ ἐπιτοπίας στρατολογίας πολιτῶν, ὑπαχθησομένων ὑπὸ στρατιωτικοὺς κανονισμοὺς καὶ πειθαρχίαν καὶ ὑπὸ διοίκησιν στελεχῶν μονίμων ἢ ἐφέδρων.

4) Ἡ ἐπιβολὴ αὐστηρῶν κυρώσεων ἐναντίον τῶν ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως ὑποθαλπόντων ἢ ἐνισχυόντων τὰς συμμορίας».

Τὴν 30.12.1946 ἔθετε τὸν δάκτυλον στοὺς «τύπους τῶν ἥλων», γράφων εἰς τὸ ἄρθρον του ὑπὸ τὸν τίτλο «Καθαρμὸς» καὶ τὰ ἑξῆς:

«... Ἡ σημερινὴ Ἑλλὰς ἔκαμε διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἀτόμων τούτων; Ἀσφαλῶς, ὄχι. Ἐθνικοὶ ἥρωες, νεκροὶ ἢ ζῶντες, παραμένουν ἀκόμη ἄγνωστοι. Ὅσοι ἔπραξαν τὸ καθῆκον των, περιφρονοῦνται, χλευάζονται ἐὰν δὲν εὑρίσκονται καὶ εἰς τὰς φυλακάς. Εἶναι τὰ κορόϊδα!!! ὅσοι ἔμειναν ἀδρανεῖς ἀπολαμβάνουν περιποιήσεων καὶ τιμῶν. Εἶναι οἱ σώφρονες!!! Δοσίλογοι ἀπέναντι τοῦ ἔθνους κατέ-

Κύριε Διευθυντά,

Εὐαρεστηθῆτε ὅπως δημοσιεύσητε εἰς τὴν ἔγκριτον ὑμῶν ἐφημερίδα τά κάτωθι.

Εἰς τινας ἐφημερίδας τῆς 9ης τρέχοντος ἀναγράφεται εἴδησις ὑπό τόν τίτλον "Τό κόμμα Χιτῶν προσχωρεῖ εἰς τό Λαϊκόν". Ἡ εἴδησις αὐτη εἶναι ἀναληθής, καθ' ὅσον τό Ἐθνικόν Ἀγροτικόν Κόμμα Χιτῶν, ὑφίσταται, ὑπό τήν αὐτήν ὡς μέχρι σήμερον ἡγεσίαν, ὡς Κόμμα αὐτοτελές οὐδεμίαν συνεργασίαν ἤ ἄλλην τινά κομματικήν σχέσιν ἔχον μέ ἄλλα κόμματα.- Διά τό δῆθεν Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Κόμματος καί τούς τομεάρχας Πρωτευούσης, περί ὧν ἀναφέρει ἡ εἴδησις ὅτι παρουσιάσθησαν εἰς τόν κ. Τσαλδάρην, γνωρίζομεν ὅτι τό Κόμμα οὐδέποτε εἶχεν Συμβούλιον, διοικούμενον ἀπ' εὐθείας ὑπό τοῦ Ἀρχηγοῦ καί Ὑπαρχηγοῦ, οἱ δέ φερόμενοι ὡς τομεάρχαι, ἔχουν ἀπό πολλοῦ καταργηθῆ καί ἀποπεμφθῆ ἐκ τοῦ κόμματος.-

Εὐχαριστῶ διά τήν φιλοξενίαν.-

Μετά τιμῆς

Γ. Γρίβας

Ἀρχηγός τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν

Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Χιτῶν, μὲ τὴν ὁποία διαψεύδεται ὅτι τὸ Ἐθνικὸν Ἀγροτικὸν Κόμμα Χιτῶν προσχωρεῖ στὸ Λαϊκὸν Κόμμα.

χουν δημοσίας θέσεις καὶ κρίνουν ἐκείνους πρὸς τοὺς ὁποίους θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῇ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ ἔθνους.

»Θέλετε καὶ συγκεκριμένα στοιχεῖα;

»Ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τοῦ τόπου, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, οὐ μόνον ἠδράνησε ἀλλὰ καὶ ἔμενεν ἀδιάφορος εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, ἀπὸ ἔλλειψιν ψυχικοῦ σθένους ἢ ἀπὸ κομματικὸν ὑπολογισμόν. Καὶ ὅμως οἱ ἐκπροσωποῦντες αὐτήν, ὤφειλον, ὡς φυσικοὶ ἡγέται τοῦ λαοῦ, νὰ τεθῶσιν ἐπὶ κεφαλῆς του καὶ νὰ μὴ ἀφήσωσι τὸν ἀγῶνα εἰς χεῖρας ἐκείνων οἱ ὁποῖοι τὸν παρεξέκλιναν τοῦ σκοποῦ του καὶ τὸν ἐχρησιμοποίησαν ὡς μέσον κομματικῆς ἐπικρατήσεως. Ὁ δημόσιος βίος τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν ἐπιβάλλει εἰς τούτους ὡρισμένας υποχρεώσεις. Ὅταν αὐταὶ δὲν ἐκδηλοῦνται ὑπὸ συγκεκριμένην μορφήν, τὸ τοιοῦτον χαρακτηρίζεται ὡς παράβασις τοῦ καθήκοντος. Ἡ μὴ ἐκτέλεσις τοῦ ἁπλοῦ καθήκοντος εἰς περιπτώσεις δοκιμασίας διὰ τὸ ἔθνος, ἀποτελεῖ ἔγκλημα. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἀδράνεια εἶναι κατακριτέα εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν ἀπὸ τὴν δρᾶσιν ἡ ὁποία δὲν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ της. Καὶ ὅμως, ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ἐγεσία, ὅταν ἐξέλιπε πᾶς κίνδυνος καὶ ἐξησφάλισε τὸ πολύτιμον σαρκίον της χάρις εἰς τοὺς ἀγῶνας ἄλλων, ἐπανεμφανίσθη εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ κομματικοῦ πλέον ἀγῶνος καὶ ἔχει τὴν ἀπαίτησιν νὰ κατευθύνῃ τὰς τύχας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ δὲν εἶναι μόνον τοῦτο. Ἀλλὰ ἔχει καὶ τὸ θράσος νὰ ἐπικρίνῃ τὰς πράξεις ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐνήργησαν μὲ μόνον κίνητρον τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος καὶ ἀνέλαβον ὅλα τὰ βάρη τῶν ὑποχρεώσεων τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας.

»Πολιτικοί, ὑπεύθυνοι τῶν κινημάτων τῆς Μ. Ἀνατολῆς, οἱ ὁποῖοι κατεσπίλωσαν τὴν τιμὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἠμαύρωσαν τὴν δόξα της, ἢ ὑπεύθυνοι τῆς σφαγῆς ἀγνῶν πατριωτῶν ὑπὸ τῶν ὀρδῶν τοῦ ΕΑΜ, ἢ καταπροδώσαντες τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ἄλλοι μὲν παρακάθηνται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων, ἄλλοι δὲ διευκολύνονται ὑπὸ τοῦ ἐπισήμου κράτους νὰ περιφέρωνται εἰς τὴν ξένην διὰ νὰ ἐνεργήσουν καὶ ἐκεῖ τὴν ἀντεθνικὴν προπαγάνδαν των. Καὶ ἡ Βουλὴ διαθέτει τὸ βῆμα της εἰς τοὺς πολιτικοὺς τούτους καὶ ἀνέχεται νὰ ὁμιλοῦν· οἱ προστάται τῶν κινηματιῶν, περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ἐννοίας τοῦ κράτους, οἱ προστάται τῶν σφαγέων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, περὶ πατάξεως τῆς ἀναρχίας οἱ ὑποβοηθήσαντες τὴν ἀναρχίαν ὅτι αὐτοὶ μόνοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ πατάξουν τὴν ἀναρχίαν!

»Τέλος, οἱ σήμερον κυβερνῶντες, οἱ ὁποῖοι ἐκληρονόμησαν μίαν

κατάστασιν χαώδη καὶ αἰσχράν, ἀνέχονται ταύτην καὶ υἱοθετοῦν μέτρα ἀνήθικα τὰ ὁποῖα ἐθέσπισαν δοσίλογοι Κυβερνήσεις τῇ συνεργασίᾳ τῶν προδοτῶν τοῦ ΕΑΜ, ἐκ μόνου τοῦ φόβου μὴ τυχὸν δυσαρεστήσουν τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν ἀνηθικότητα».

Τὴν 2.6.1947 ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν δημοσιεύει μαστιγωτικὸν ἄρθρον κατὰ τῶν «**Ἀτίμων**». Γράφει μεταξὺ ἄλλων:

«ΑΤΙΜΟΙ, ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν, ὑπάρχουν πολλοὶ σήμερον ἐν Ἑλλάδι. Ὁ ἀριθμὸς τούτων εἶναι μεγαλύτερος ἐφόσον τις ἀνέρχεται τὰ ἀνώτερα κοινωνικὰ στρώματα ἢ τὰς βαθμίδας τῶν ἀξιωματούχων τῆς Πολιτείας. Διότι εἰς τὰ στρώματα αὐτὰ κυριαρχεῖ περισσότερον ὁ ὑλισμὸς καὶ ὁ φόβος νὰ μὴ χάσουν τὴν ἡσυχίαν καὶ τὰ ἀξιώματά των, παρὰ ὁ ἠθικὸς νόμος καὶ ἡ ἀντίληψις τῶν ὑποχρεώσεων ὡς μέρη τοῦ συνόλου μιᾶς κοινωνίας. Εἶναι ὅλη ἡ στρατιὰ ἐκείνη τῶν λιποψύχων ἢ τῶν ἀδιαφόρων, διὰ τοὺς ὁποίους «δὲν καίγεται καρφὶ» δι᾽ ὅ,τι γίνει.

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς παρέμειναν σκοπίμως ἀμέτοχοι τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ κατακτητοῦ καὶ τοῦ συμμάχου τοῦ Ἐαμοκομμουνισμοῦ διὰ νὰ σώσουν τὸ σαρκίον των καὶ νὰ προσπορισθοῦν εἶτα πολιτικὰ ὀφέλη.

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι, ἐνῶ δὲν συμμετέσχον ἐνεργῶς εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐνίσχυον, κρυφίως, ὑλικῶς ἢ ὑπεβοήθουν ἐμμέσως τὰ σχέδια τῶν προπαρασκευαζόντων τὸν ἐμφύλιον πόλεμον...

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι, ἐξασφαλίσαντες ἀντὶ χρυσίου τὴν οὐδετερότητά των ἀπέναντι τοῦ Κ.Κ.Ε., ἐθεῶντο ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν πολυκατοικιῶν των, ὡς σαδισταί, τὰς μάχας καὶ τὰ θύματα τοῦ κομμουνισμοῦ.

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι ἐνῶ ἦσαν ἀσυναγώνιστοι εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς μαύρης ἀγορᾶς καὶ τοῦ ἀθέμιτου πλουτισμοῦ, ἐκρύπτοντο, εἰς τὸν πρῶτον πυροβολισμόν, εἰς τὰ ὑπόγεια τῶν οἰκιῶν των τρέμοντες μὴ ἔλθῃ ἡ σειρά των.

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ δεκεμβριανὸν κίνημα ἐξύβριζον τοὺς ἀγωνιζόμενους ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ὁσίων ἐναντίον τῆς κομμουνιστικῆς προδοσίας καὶ τοὺς συνίστων νὰ ρίψουν τὰ ὅπλα διὰ νὰ παύσῃ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος!

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴν Βάρκιζαν ἐνόμισαν ὅτι ἔπρεπε νὰ παραμείνουν οὐδέτεροι θεαταὶ τοῦ συνεχιζομένου δράματος διὰ νὰ παραδοθῇ ἡ Ἑλλὰς εἰς τοὺς Ἐαμοσλαύους.

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι ἐπίεσαν καὶ ἐκτύπησαν τὴν ἐθνικὴν ψυχήν, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου ὑπεβοήθησαν ἐμμέσως τὴν προδοσίαν νὰ ἀνδρωθῇ μὲ τὴν ἀπωτέραν σκέψιν νὰ τεθοῦν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀντιμαχομένων μερίδων ὡς δῆθεν ἀμερόληπτοι κριταί, διὰ νὰ ἀποτελεσθῇ ἓν ἀνήθικον κρᾶμα Ἔθνους: Προδοσίας καὶ Ἐθνικῆς ψυχῆς, τοῦ ὁποίου θὰ ἦσαν οἱ ἡγέται!

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι σήμερον χωμένοι μέσα στὸν πλοῦτον των καὶ ἀπολαύοντες ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας, τὰς ὁποίας τοὺς ἐξησφάλισαν αἱ θυσίαι τῶν ἄλλων, ἐνῶ παραμένουν ἀμέτοχοι οἱασδήποτε ἐνεργοῦ δράσεως, συκοφαντοῦν καὶ ἀγανακτοῦν ἐναντίον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται διὰ νὰ μὴ παραδώσωσι τὴν Πατρίδα ἐλάσσω.

»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Οἱ ὁποῖοι δὲν κάμνουν χρῆσιν τῆς ἐκ τοῦ λειτουργήματός των ὑποχρεώσεως, τῆς ἁπλῆς ἀκόμη, διαμαρτυρίας διὰ τὰ διαπραττόμενα ἀπὸ τὰς σλαυοκομμουνιστικὰς συμμορίας ἀπαίσια ἐγκλήματα κατὰ τῆς Πατρίδος, Θρησκείας, Οἰκογενείας. Ἱερεῖς σταυρώνονται ὡς ὁ Χριστός, ἐκκλησίαι βεβηλοῦνται, σχολεῖα καίονται χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ διαμαρτυρία ἀπὸ τὰ ἁρμόδια πρόσωπα.

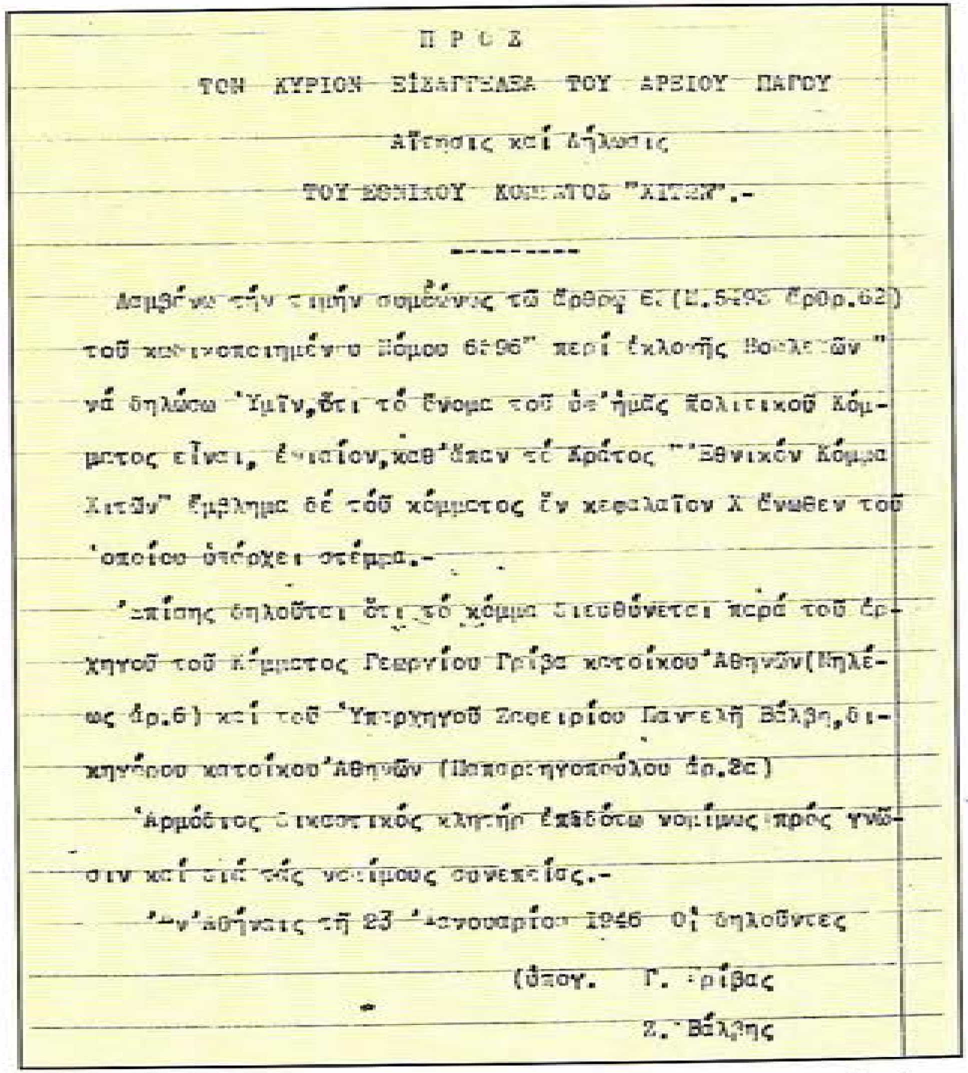
»Οἱ ΑΤΙΜΟΙ. Τέλος ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὴν δικαιολογίαν μιᾶς κακῶς ἐννοουμένης οὐδετερότητος, ἀνέχονται τοὺς ΑΤΙΜΟΥΣ.

»Καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ ΑΤΙΜΟΙ παραμένουν ἄγνωστοι εἰς τοὺς πολλοὺς διότι οὐδεὶς ἐφρόντισε νὰ τοὺς ἀποκαλύψῃ καὶ νὰ τιμωρηθοῦν, τουλάχιστον μὲ τὴν γενικὴν καταφρόνησιν. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄγνωστοι ἀπολαμβάνουν τιμῶν καὶ ἀξιωμάτων. Καὶ ἡ Πολιτεία δέχεται εἰς τοὺς κόλπους της καὶ καλύπτει τοὺς ΑΤΙΜΟΥΣ καὶ οἱ ΜΗ ΑΤΙΜΟΙ δέχονται συνεργασίαν τῶν ΑΤΙΜΩΝ καὶ ἐπὶ ζητημάτων τῆς Πολιτείας. Πῶς εἶναι δυνατὸν ἡ Πολιτεία αὐτή, κρᾶμα ΜΗ ΑΤΙΜΩΝ-ΑΤΙΜΩΝ, νὰ ἀποκαλύψῃ ὅλους τοὺς ΑΤΙΜΟΥΣ καὶ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς πολίτας νὰ μὴν εἶναι ΑΤΙΜΟΙ; Πῶς εἶναι δυνατὸν οἱ τελευταῖοι νὰ ἀντιληφθοῦν τὰς ὑποχρεώσεις των, ἀφοῦ οὐδεὶς ἠθικὸς νόμος ἀλλ' οὔτε καὶ γραπτὸς τοὺς τιμωρεῖ;».

Σκιαγραφῶν τὸ κατάντημα τῆς χώρας, ὡς τὴν κατήντησαν οἱ πολιτικοί, ὁ Γρίβας γράφει εἰς τὸ ἄρθρον του τῆς 5.7.1948, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ἀφιόνι», καὶ τὰ ἑξῆς:

«Τί συμβαίνει; Τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ πνίγει τὴν ἐθνικὴν ψυχήν, ποὺ δὲν ἀφήνει νὰ ἐκδηλωθῇ ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἁπλώνει γύρω μας μία φαινομενικὴ ἀδιαφορία; Εἶναι τὸ "ἀφιόνι" τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς τὸν

λαὸν κατὰ μικρὰς ἀλλὰ συνεχεῖς δόσεις, τὸν ναρκώνει καὶ σιγὰ-σιγά, τοῦ προκαλεῖ ἀπογοήτευσιν καὶ ἀποθάρρυνσιν, αἱ ὁποῖαι τοῦ πνίγουν πᾶσαν ἐκδήλωσιν ἐκείνου ποὺ αἰσθάνεται. Καὶ τὸ "ἀφιόνι" τοῦ δίδεται ὑπὸ μορφὴν διαφόρων ἰδιοσκευασμάτων. Ἡρακλεῖς τῶν μετόπισθεν, πολέμαρχοι τῶν καφενείων καὶ τῶν γραφείων, ἑρμαφρόδιτοι εἰς ἐθνικὴν συνείδησιν, τὸν κτυποῦν διότι θέλει νὰ βοηθήσῃ τὸ ἔργον τῶν μαχομένων διὰ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν μετόπισθεν.

ΠΡΟΣ

ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αἴτησις καὶ Δήλωσις

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ "ΧΙΤΩΝ".-

Λαμβάνω τὴν τιμὴν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 (Ν.5495 ἄρθρ.62) τοῦ κωδικοποιημένου Νόμου 6?96" περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν" νὰ δηλώσω Ὑμῖν, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ ὑφ' ἡμᾶς Πολιτικοῦ Κόμματος εἶναι, ἐπίσιον, καθ' ὅσον τὸ πρῶτος "Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν" ἔμβλημα δὲ τοῦ κόμματος ἓν κεφαλαῖον Χ ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει στέμμα.-

Ἐπίσης δηλοῦται ὅτι τὸ κόμμα διευθύνεται παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κόμματος Γεωργίου Γρίβα κατοίκου Ἀθηνῶν (Πηλέως ἀρ.6) καὶ τοῦ Ὑπαρχηγοῦ Σωτηρίου Παντελῆ Βέλβη, διηνέρου κατοίκου Ἀθηνῶν (Παπαρρηγοπούλου ἀρ.2α)

Ἁρμόδιος δικαστικὸς κλητὴρ ἐπιδόσω νομίμως πρὸς γνῶσιν καὶ διὰ τὰς νομίμους συνεπείας.-

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ἰανουαρίου 1946 Οἱ δηλοῦντες

(ὑπογ. Γ. Γρίβας

Σ. Βέλβης

Ἕνα περίπου χρόνο μετὰ τὰ Δεκεμβριανά, ὑποβάλλεται αἴτηση γιὰ τὴν νόμιμη ἐγγραφὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος τῶν Χιτῶν. Ἀνωτέρω τὸ σχετικὸ ἔγγραφο ἡμερομηνίας 23 Ἰανουαρίου 1946.

»Ὁ στρατιώτης, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ δῇ πῶς παρακολουθοῦν τὸν τιτάνειον ἀγῶνα του εἰς τὰ μετόπισθεν, παίρνει νὰ διαβάσῃ τὴν ἐφημερίδα ποὺ πέφτει στὰ χέρια του καὶ βλέπει: "Συζητήσεις εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τὴν ὄρυζαν"... Τὸ ἴδιο διάβασε καὶ χθὲς καὶ προχθές. Γι' αὐτὸν οὔτε λέξις. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος πηγαίνει ἀπὸ τὰς πόλεις διὰ νὰ τὸν ἐνισχύσῃ, τὸν πληροφορεῖ ὅτι ἡ ζωὴ "κάτω" δὲν ἤλλαξεν. Ὁ καθένας σκέπτεται ποῦ θὰ περάσῃ τὴν βραδιά του».

Τὴν 23.8.1948, τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Θὰ τοὺς τιμωρήσῃ» ἄρθρον τοῦ Γρίβα ἐπέραινε διὰ τῶν ἑξῆς:

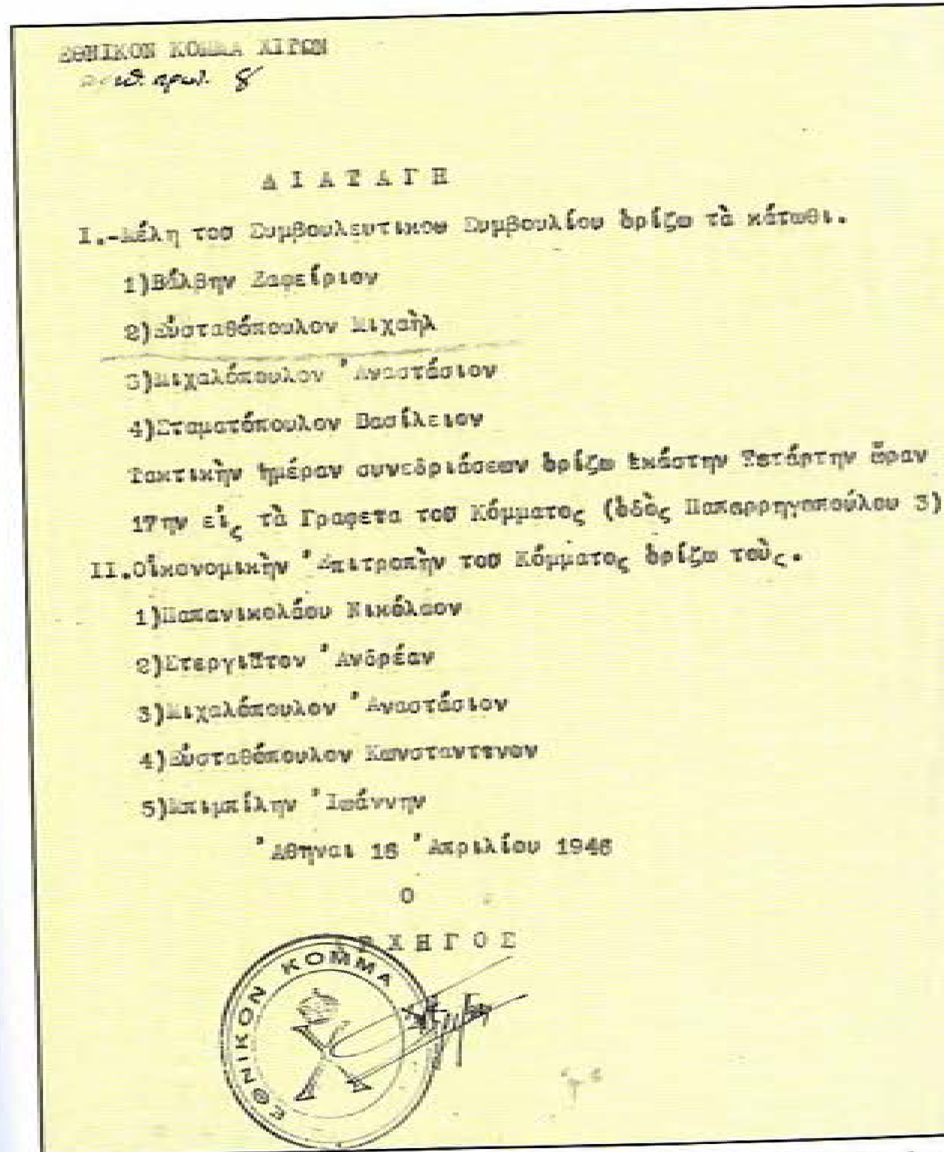
«Ἡ ἀπειληθεῖσα κυβερνητικὴ κρίσις ἀπεσοβήθη πρὸς τὸ παρόν, οὐδεὶς ὅμως ἐγγυᾶται ὅτι δὲν θὰ ἐμφανισθῇ καὶ πάλιν ὀξυτέρα, ἐφόσον τὰ ἐλατήρια τὰ ὁποῖα τὴν ἐπροκάλεσαν ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται. Εἶναι λυπηρόν, ἀλλὰ καὶ ἀποκαρδιωτικὸν συνάμα, διότι μερὶς τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, εἰς στιγμὰς κρισίμους διὰ τὸ Ἔθνος, δὲν βλέπει παρὰ τὰ κομματικά της συμφέροντα, ἀδιαφοροῦσα διὰ τὰς συνεπείας τὰς ὁποίας δύνανται νὰ ἔχουν αἱ πράξεις της ἐπὶ τῶν γενικωτέρων τοιούτων.

»Ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ὁ ὁποῖος ἐδιδάχθη πολλὰ κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς δοκιμασίας του, θὰ ἐκτιμήσῃ δεόντως τὰς μηχανορραφίας ὅλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δράττονται πάσης εὐκαιρίας διὰ νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τοὺς ἀγῶνας του καὶ θὰ τοὺς ΤΙΜΩΡΗΣΗ».

Τὴν 8.11.1948, στὰ μεθεόρτια τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου, τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «ΟΧΙ...» ἄρθρον τοῦ Γρίβα περιελάμβανε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Πρὸ τῆς ἠθελημένης διπλοπροσωπίας τῶν Κυβερνώντων ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρος πρέπει νὰ τεθῇ ἐπὶ ποδός. Ἀπὸ κάθε σπίτι πρέπει νὰ βγῇ καὶ ἕνας στρατιώτης. Ἀντὶ ὅπλου ἂς ὁπλισθῇ ὁ καθένας μὲ ἀδάμαστον θέλησιν. Καὶ εἰς τοὺς αἰθέρας, τοὺς ὁποίους δονοῦν αἱ βρονταὶ τῶν πυροβόλων ὡς ἀπάντησις εἰς τοὺς Σλαύους, ἂς ἀντηχήσῃ τὸ "ΟΧΙ" τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ὡς ἀπάντησις πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὸν κυβερνοῦν.

»ΟΧΙ... Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ διατείνεσθε ὅτι μὲ ἐκπροσωπεῖτε σήμερον. ΟΧΙ... δὲν ἀνέχομαι ἀκροβατικοὺς ἑλιγμούς σας, τῶν ὁποίων μόνον κίνητρον εἶναι ἡ κατάληψις τῆς ἀρχῆς. ΟΧΙ... Δὲν ἀνέχομαι κυβερνήτας διπροσώπους, δουλοπρεπεῖς. ΟΧΙ... Φθάνει πιά! Ἡ στάσις σας αὐτὴ κατεβαράθρωσε τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. ΟΧΙ... Δὲν θὰ μὲ παραδώσετε εἰς τοὺς Σλαύους. ΟΧΙ... Δὲν θὰ ἀκολουθήσω τὸν δρόμον τῆς καταισχύνης τὸν ὁποῖον μοῦ δείχνετε, ἀλλὰ ἐκεῖνον ποὺ ἐχάραξαν οἱ πρόγονοί μου, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς μίαν ***ἡγεσίαν ἀνταξίαν****, ζυμωμένην μέσα στοὺς ἀγῶνας μου. ΟΧΙ... Δὲν θὰ ἀνεχθῶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀνακόπτουν τὸν δρόμο μου αὐτὸν καὶ καταπνίγουν τὴν Ἐθνικὴν ψυχήν, οἱοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι».*

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ

Δ Ι Α Τ Α Γ Η

Ι.-Μέλη του Συμβουλευτικου Συμβουλίου ὁρίζω τὰ κάτωθι.

1)Βέλθην Ζαφείριον

2)Εὐσταθόπουλον Μιχαὴλ

3)Μιχαλόπουλον 'Αναστάσιον

4)Σταματόπουλον Βασίλειον

Τακτικὴν ἡμέραν συνεδριάσεων ὁρίζω ἑκάστην Τετάρτην ὥραν 17ην εἰς τὰ Γραφεῖα του Κόμματος (ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 3)

ΙΙ.Οἰκονομικὴν 'Επιτροπὴν του Κόμματος ὁρίζω τοὺς.

1)Παπανικολάου Νικόλαον

2)Στεργιώτον 'Ανδρέαν

3)Μιχαλόπουλον 'Αναστάσιον

4)Εὐσταθόπουλον Κωνσταντῖνον

5)Μπιμπίλην 'Ιωάννην

'Αθῆναι 16 'Απριλίου 1946

Ο

ΑΡΧΗΓΟΣ

Μία διαταγὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ» (16.4.1946), μὲ τὴν ὁποία ὁρίζει τὰ μέλη Συμβουλευτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος τῶν Χιτῶν.

Τὴν 8.9.1948, ὁ Γ. Γρίβας στὸ ἄρθρον του ὑπὸ τὸν τίτλον «**Σᾶς γνωρίσαμε**» καταλήγει με τὰ ἀκόλουθα:

> *«Πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ Παλαιοκοματισμὸς ὅτι οἱαδήποτε μέσα καὶ ἂν χρησιμοποιήσῃ, ὁ τάφος του ἔχει ἀνοιχθῆ καὶ περιμένει τὸ πτῶμα τὸ ὁποῖον, ἀργὰ ἢ γρήγορα, θὰ τὸ φιλοξενήσῃ γιὰ πάντα. Ὅσον περισσοτέρας παρανομίας κάμῃ, τόσον δυσχερεστέρα θὰ εἶναι ἡ θέσις του ὅταν ἐπιστῆ ἡ στιγμὴ τῆς κρίσεως. Οἱ ἐλιγμοί του εἰς οὐδὲν ὠφελοῦν. Διότι ὁ λαὸς αὐτός, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποτείνονται σήμερον δὲν εἶναι ὁ ἴδιος τὸν ὁποῖον ἐγνώρισαν μέχρι τοῦδε. Εἶναι ὁ λαὸς ὁ ὁποῖος ἐδιδάχθη πολλὰ καὶ ἐχαλυβδώθη ὁ χαρακτήρ του μέσα στὴν πάλη τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ Ἔθνους. Εἶναι ὁ λαός, ὁ ὁποῖος δὲν πρόκειται νὰ δελεασθῆ ἀπὸ ὑποσχέσεις, οὔτε νὰ ὑποκύψῃ πρὸ τῆς βίας τοῦ ὄγκου τοῦ Σλαβισμοῦ. Ἡ ἀπάντησις τοῦ λαοῦ εἰς τοὺς ἐλιγμοὺς τοῦ Παλαιοκομματισμοῦ εἶναι αὐτή:* ***Σᾶς γνωρίσαμε. Εἴμεθα ἕτοιμοι γιὰ ὅλα. Τὴν Ἑλλάδα θὰ τὴν φτιάξουμε ἐμεῖς μόνοι μας. Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ἀποτυχημένων τῆς Πολιτικῆς».***

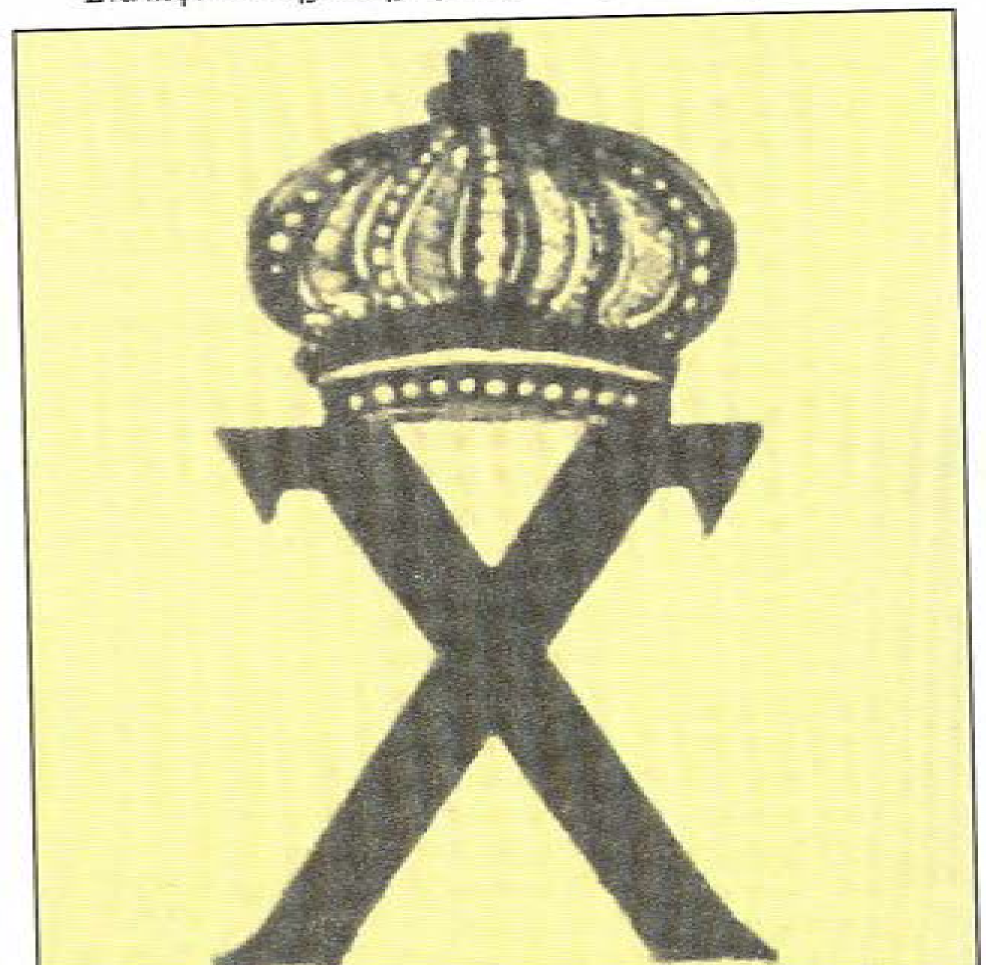
Τὴν 10.1.1949, τὸ ἄρθρον τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Χιτῶν τελείωνε μὲ τὰ κάτωθι:

> *«... Πῶς θὰ ἐκδηλωθῆ ὅμως ἡ θέλησις αὐτὴ τοῦ λαοῦ. Τὸ πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀκατόρθωτον. Ὑπάρχουν σωματεῖα, σύλλογοι, διάφοροι συνεταιρισμοί, ὀργανώσεις, ἐπιμελητήρια, τῶν ὁποίων τὰ μέλη ἀπαρτίζουν σχεδὸν τὸ σύνολον τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀντὶ νὰ ἀσχολοῦνται μὲ καθαρῶς ἐπαγγελματικὰ ζητήματα, ἂς σκεφθοῦν καὶ τὰ ἐθνικὰ τοιαῦτα. Ἂς κατακλύσουν τὸν Ἄνακτα, τὰς πρεσβείας, τὴν Βουλήν, τὸν Τύπον μὲ τηλεγραφήματα. Ἂς ἐξορκίσουν πάντας πρὸ τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον διατρέχει ἡ Ἑλλάς, νὰ υἱοθετήσουν τὴν μόνην ἐνδεδειγμένην λύσιν.*
>
> *»Δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ ἡ Κυβέρνησις τοιαύτας ὑποδείξεις; Θὰ εἶναι εἰς βάρος της. Δὲν θὰ τὰς λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ συμμαχικὸς παράγων; Καὶ τοῦτο θὰ εἶναι εἰς βάρος του. Ἀλλὰ τότε καὶ ἡμεῖς, μὲ τέτοιες ἀποδείξεις στὰ χέρια μας,* ***θὰ μπορέσωμεν νὰ μιλήσωμε πιὸ ἀνοικτά».***

Μὲ τὴν τακτικὴ πολιτικὴ ἀρθρογραφία του ὁ Γ. Γρίβας κήρυσσε ἐπανάσταση. Δὲν διατύπωνε τὶς σκέψεις καὶ τὶς θέσεις του μὲ μισόλογα. Ἀνοικτὰ καὶ ἀπροκάλυπτα τὰ ἔλεγε. Ἡ Ἑλλὰς διέτρεχε μέγαν κίνδυνον συνεπείᾳ τῆς ἐν ἐξελίξει κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς. Καὶ ὁ Πολιτικὸς Κόσμος

ἀπέφευγε τὴν οὐσίαν, ἔπαιζε ταπεινὰ παιγνίδια πολιτικῶν συμφερόντων καὶ συμπεριφερόταν ὡς πειθήνιος ὑποτελὴς πρὸς τὸν συμμαχικὸν παράγοντα. Ὁ Γρίβας δὲν δίσταζε νὰ ἐπισείσει τὸ τιμωρητικὸν «ματσούκι» κατὰ τῶν πολιτικῶν, ὅπως καὶ τὸ «φραγγέλιον» πρὸς σωφρονισμό τους. Τὸ 1959-60 θὰ μιλοῦσε γιὰ τοὺς «*ἀσελγοῦντες ἐπὶ τοῦ πτώματος τῆς Ἑλλάδος*» καὶ θὰ ζητοῦσε: «*Δῶστε μου ἕνα μαστίγιο»*! Ἀλλὰ αὐτά, τελικῶς, θὰ τὰ πλήρωνε ἀκριβά. Διότι, βεβαίως, ἴσχυε καὶ ἰσχύει διαχρονικῶς ἡ ἀξιωματικὴ ἀρχὴ ὅτι «*οὐδεὶς πατριωτισμὸς παρέμεινε ποτὲ ἀτιμώρητος ἐν Ἑλλάδι»*! Καὶ διότι, ἐπίσης, εἶναι γνωστὴ ἡ συντεχνιακὴ ἀλληλεγγύη τοῦ Πολιτικοῦ Κόσμου...

Ἕνα κεφάλαιο τῆς δεινῆς κριτικῆς τοῦ Γρίβα κατὰ τῆς Κυβερνήσεως

Τὸ ἔμβλημα καὶ τὸ σῆμα τῆς «Χ» μὲ τὸ βασιλικὸ στέμμα ἐπὶ τοῦ γράμματος Χ.

καὶ τοῦ Πολιτικοῦ Κόσμου ἦτο ἡ ὀργανωμένη, μὲ πολὺ χρυσάφι, διαρροὴ στρατευσίμων στὸ ἐξωτερικό. Εὔλογη ἦτο ἡ κριτικὴ γιὰ τοὺς ρυψάσπιδες καὶ φυγοστράτους αὐτούς, μερικοὶ τῶν ὁποίων ἐτύγχαναν γόνοι καί... εὐγενεῖς βλαστοὶ κορυφαίων πολιτικῶν. Δηλαδή, ἐνῶ τὰ τέκνα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐμάχοντο σὲ ὅλα τὰ μέτωπα γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν Κομμουνισμό, κάποιοι «ἐλούφαζαν» μὲ κάθε ἄνεση, στὴν Ἀμερικὴ καὶ ἀλλαχοῦ. Στὶς 30.6.1947, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» δημοσίευσε τὴν ἐπιστολὴ ἑνὸς μαχητοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον *«Ἡ φωνὴ ἑνὸς πολεμιστοῦ. - Ποῦ εἶναι οἱ γαλαζοαίματοι ντιντῆδες»*, στὴν ὁποία ἀναφέρονται καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ὁ κ. Τσαλδάρης ἔχει ἕνα γυιό, ἔφεδρον ἀνθυπολοχαγὸν διερμηνέα. Δὲν θὰ ἦταν καλύτερα ἕνα ἑξάμηνο στὸ βουνὸ ἀπὸ τὸ ΓΕΣ; Ὁ κ. Παπανδρέου ἔχει ἕναν γυιόν. Ἂν εἶναι σὲ ἡλικία, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ δείξη στοὺς αὐριανοὺς ἐκλογεῖς του, ὅτι ἡ λαοκρατία τοῦ πατέρα του διαφέρει ἀπὸ τὴν τοῦ Κ.Κ.Ε; Ὁ υἱὸς Τσουδερὸς δὲν ἔπρεπε νὰ δείξη ὅτι δὲν εἶναι κομμουνιστικὸ τὸ κόμμα τοῦ πατέρα του; Ὁ υἱὸς Ἀβραὰμ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ διακόψη τὶς σπουδές του στὸ ἐξωτερικὸ καὶ νὰ συμμερισθῆ τὸ φτωχὸ φοιτητὴ ποὺ συμμετέχει στὴν τιμὴ τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος;».

Τὴν 1.12.1947, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσίευσε ἐντὸς πλαισίου τὰ ἑξῆς:

*«**Ἀπόντες τοῦ ἐθνικοῦ συναγερμοῦ**: 1) Ἀνδρέας Γ. Παπανδρέου (Ἀμερική) 2) Νανᾶς Κ. Τσαλδάρης (Ἀμερική) 3) Μάνθος Ν. Ἀβραὰμ (Ἀμερική)».*

Τὴν 1.12.1947, εἰς σχόλιον της ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ὁ... Ἀνδρέας**», ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ Παπανδρεϊκὴ ἐφημερὶς "ΕΛΛΑΣ", ἀπαντῶσα εἰς διατυπωθεῖσαν κατηγορίαν ὅτι ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου, υἱὸς τοῦ γνωστοῦ πολιτευτοῦ δὲν ὑπηρέτησεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν, μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οὗτος ὑπηρέτησεν εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν πολεμικὸν ναυτικόν. Διερωτώμεθα εὐλόγως: Διατί δὲν ὑπηρέτησεν ὡς τίμιος Ἕλληνας εἰς τὸν δοξασμένον Ἑλληνικὸ Στρατόν; Περιφρονεῖ τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, τὰ ἐθνικὰ ἑλληνικὰ χρώματα καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν; Ἔχει "καθωρισμένην" ἐθνικὴν ἑλληνικὴν συνείδησιν ἢ ἀπροσδιόριστον τοιαύτην; Ἐάν, ὅπως ἰσχυρίζεται, ὑπηρέτησεν ὑπὸ τοὺς Ἀμερικανούς, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς ἔλεγε: 1) Διατί ὑπηρέτησεν εἰς τὸ Ἀμερικανικὸν ναυτικὸ καὶ ὄχι εἰς τὸ Ἑλληνικόν; Μήπως διὰ νὰ εὑρίσκεται μακρὰν ἀπὸ τὸ Μέτωπον; 2) Εἰς ποῖον πλοῖον ὑπηρέτησεν; 3) Εἰς ποίας μάχας ἔλαβε μέρος; 4) Διατί τώρα ποὺ κινδυνεύει ἡ Πατρὶς καὶ ἐκηρύχθη "συναγερμὸς" καὶ ὁ πατέρας του λέγει τόσον ὡραῖα καὶ πατριωτικὰ λόγια, δὲν ἔρχεται νὰ ὑπηρετήση καὶ αὐτὸς -ἐπὶ τέλους- εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν; Μήπως σκοπεύει νὰ μᾶς ἔλθει μίαν ἡμέραν διεκδικῶν, σὰν τὸν πατέρα του, τὴν ἡγεσίαν τῆς χώρας μας;».

Τί πρόβλεψη! Καὶ τί δικαίωση!

Τὴν 14.6.1948, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» διερωτᾶται, εἰς τὸ κύριον ἄρθρον τοῦ Γρίβα ὑπὸ τὸν τίτλον *«Νοσηρὰ συμπτώματα»*, *«ἐὰν δὲν ἐπιδρᾶ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τοῦ Στρατοῦ, ὅταν ὁ Στρατὸς γνωρίζη ὅτι υἱοὶ μὲ μεγάλα ὀνόματα λείπουν ἀπὸ τὸ προσκλητήριον τῆς ἀγωνιζομένης Ἑλλάδος... σπουδάζοντες ἐν τῇ ξένῃ».*

Τὸ στρατιωτικὸν θέμα ἦτο πάντοτε συνηρτημένον μὲ τὴν κριτικὴ τοῦ Γρίβα κατὰ τῶν πολιτικῶν. Ἀλλὰ ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν δὲν ἐπεσήμαινε γενικῶς καὶ ἀορίστως τὶς ἀνεπάρκειες. Ἔμπαινε στὴν οὐσία καὶ εἰσηγεῖτο λύσεις ἐπὶ τῆς ἰδιοτύπου καταστάσεως ἡ ὁποία ἐδημιουργεῖτο πανελληνίως λόγῳ τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας. Οἱ προτάσεις Γρίβα ἐστηρίζοντο σὲ βαθειὰ γνώση τῆς καταστάσεως, τὴν ὁποία συμπλήρωνε ἡ αὐτοπρόσωπη

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» Γ. Γρίβας μὲ ὁμάδα στελεχῶν του, μπροστὰ στὴν οἰκία (τὸ «Ἀλκαζάρ») τῆς μαρτυρικῆς οἰκογενείας Παπαγεωργίου, τὰ μέλη τῆς ὁποίας δολοφονήθηκαν ἀπὸ τοὺς κομμουνιστές.

παρουσία του στὶς εὐαίσθητες καὶ ἀπειλούμενες περιοχές, ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου μέχρι τῶν βορείων συνόρων. Δημοσίευε στὴν «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» εἰδικὲς στρατιωτικὲς μελέτες, συνιστῶν τὰ δέοντα στὴν Κυβέρνηση καὶ τὴν Στρατιωτικὴ Ἡγεσία. Παραλλήλως στὴ συχνὴ πολιτικὴ του ἀρθρογραφία ἐπανερχόταν συνεχῶς στὸ στρατιωτικὸ θέμα, πότε εἰσηγούμενος τὴν *«σφράγιση τῶν συνόρων»*, πότε τὴν δημιουργία εὐέλικτων μονάδων οἱ ὁποῖες ἔπρεπε νὰ διατεθοῦν στὴν καταδίωξη καὶ διάλυση τῶν κομμουνιστῶν, πότε τὸν ἐξοπλισμὸ τῶν χωρικῶν, πότε τὴ δημιουργία Μονάδων Ἀμύνης Ὑπαίθρου. Αὐτὴ μάλιστα ἡ τελευταία εἰσήγησή του ἐπραγματώθη, μὲ τὴν δημιουργία τῶν «Μάηδων», στοὺς ὁποίους ἐντάχθηκαν ἐθελοντικῶς πολλοὶ Χῖτες, μερικοὶ των ὁποίων ἔπεσαν γενναίως μαχόμενοι.

«Ἐμπρός! Ἀπάνω στὸν Σλαῦο», κραύγαζε χαρακτηριστικὰ ὁ Γρίβας στὰ ἄρθρα του, κρίνων ὅτι κάθε ἀνάσα ποὺ παρείχετο στοὺς συμμορίτες, δημιουργοῦσε συνεχῶς καὶ νέα προβλήματα. Ἐπειδὴ οἱ τοῦ ΚΚΕ δροῦσαν κυρίως κατὰ τὰ πρότυπα τοῦ ἀνταρτοπολέμου, κατεσπαρμένοι ἀνὰ τὴν χώρα, ὁ Γρίβας εἶχε τὴν ἄποψη ὅτι ἦταν ἀναποτελεσματικὴ ἡ ἀντιμετώπισή του μὲ τὸ συμπαγῆ στρατό, σὲ συγκρούσεις ἐκ παρατάξεως. Συνεπῶς, ἐπέμεινε νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἐγκαίρως μὲ ἐθνικὲς ἀνταρτικὲς δυνάμεις. Πρότεινε νὰ τὶς δημιουργήσει ὁ ἴδιος καὶ νὰ τεθεῖ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀγῶνος ἐξοντώσεως τῶν συμμοριῶν. Παραλλήλως ἐπέκρινε τοὺς *«πουρκουάδες τῶν μετόπισθεν»*, οἱ ὁποῖοι ἐβράδυναν νὰ δράσουν, πότε ἀποδεχόμενοι τὸν «κατευνασμὸ» καὶ πότε τὴν «συμφιλίωση», ὅλα ἐφευρετήματα τῶν κομμουνιστῶν.

ΝΕΟΝ ΑΙΜΑ ΤΩΝ ΧΙΤΩΝ

Ἀπὸ τὸν Μάρτιο 1946 ἄρχισε ἡ νέα καὶ τελευταία φάση τῆς ἐνεργοῦ κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία καὶ συνεχίσθη ἀμείωτη μέχρι τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1949. Ὁ ΕΛΑΣ μετεβαπτίσθη σὲ Δημοκρατικὸ Στρατὸ Ἑλλάδας, ἐνῶ παραλλήλως ἐνεργοποιήθηκε ἡ ἀκαταδίωκτη καὶ ἀτιμώρητη ΟΠΛΑ, ἡ ὁποία ἐβαρύνετο καὶ τόσες ἄνανδρες δολοφονίες ἀθώων Ἑλλήνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πολλῶν Χιτῶν. Καὶ ἡ νέα ὑπετριετὴς περίοδος ἀγῶνος θὰ ἐσημαδεύετο ἀπὸ πολὺ αἷμα Χιτῶν, εἴτε δολοφονουμένων εἴτε πιπτόντων στὰ μέτωπα. Ὅπως ἀπεδείχθη ἀπὸ τὶς διεξαχθεῖσες δίκες καὶ ὡμολόγησαν πολλοὶ φυσικοὶ αὐτουργοὶ τῶν ἐγκλημάτων, οἱ κατάλογοι προγραφῶν τοῦ ΚΚΕ παρέμειναν ἐν ἰσχύι. Η ΟΠΛΑ ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένει «χρεωμένη» μὲ συγκεκριμένα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ δολοφονηθοῦν, πάσῃ θυσίᾳ.

Τὸ ΚΚΕ, παραλλήλως, δὲν ἔπαυε μέσῳ τῶν ἐκφραστικῶν ὀργάνων του καὶ τοῦ παρανόμου μηχανισμοῦ του νὰ καλλιεργεῖ τὸ μῖσος κατὰ τῶν Χιτῶν. Λίγο μετὰ τὴν καταλλαγὴ τῆς Συμφωνίας τῆς Βάρκιζας οἱ Χῖτες ἐτέθησαν πάλι στὰ στόχαστρα! Ὅπως, δηλαδή, βρίσκονταν ἀπὸ τοῦ 1943, λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση, λίγο μετὰ ἀπὸ αὐτήν, λίγο πρὸ τῶν Δεκεμβριανῶν, κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ καὶ λίγο μετὰ ἀπὸ αὐτά! Ψύχωση καὶ μονομανία ἀποτελοῦσαν οἱ Χῖτες γιά τους κομμουνιστές. Εἶναι χααρακτηριστικὸ τὸ ὅτι στὶς 2.3.45, τὸ Σοβιετικὸ Πρακτορεῖο «Τάςς» μετέδιδε, καὶ ὁ «Ριζοσπάστης» τῆς ἑπομένης δημοσίευεν ὅτι:

> *«Οἱ μπράβοι τῶν ἐθνικιστῶν καὶ τῶν μοναρχικῶν ὀργανώσεων, οἱ Ἐδεσίτες καὶ οἱ Χῖτες δέρνουν τοὺς πωλητὲς τῶν ἐφημερίδων "Ριζοσπάστης" καὶ "Ἐλεύθερη Ἑλλάδα" τοῦ ΕΑΜ, ποὺ οὐσιαστικῶς κυκλοφοροῦν παράνομα, καὶ ἐπιτίθενται κατὰ τῶν περιπτέρων ποὺ τὶς πωλοῦν».*

Καὶ στὶς 17.3.45, ὁ «Ριζοσπάστης» ἐπανέρχεται, γράφοντας στὸ κύριο ἄρθρο του:

> *«Τέσσερις μέρες τώρα ἔξαλλες ὀρδὲς ἀπὸ Χῖτες καὶ Ἐδεσίτες, Εἰδικοασφαλίτες, Ταγματασφαλίτες, μὲ πολιτικὰ ἢ μὲ στολὴ ἐθνοφύλακα ἀπᾶνε, ξεσχίζουν, καῖνε, δέρνουν, βασανίζουν πωλητὲς καὶ*

ἀναγνῶστες τοῦ ἀριστεροῦ τύπου».

Ποιά ἦταν ἡ ἀλήθεια σὲ ὅλα αὐτά; Οἱ κομμουνιστὲς ὑπερέβαλλαν καὶ μετέτρεπαν τὶς μεμονωμένες παρεμβάσεις σὲ γενικευμένο φαινόμενο. Ὑπῆρξαν, βεβαίως, αὐτοδικίες, ἀλλὰ αὐτὲς ὀφείλονταν σὲ ἀγανακτισμένους πολῖτες ποὺ μόλις χθὲς ἀντιμετώπιζαν τὸ δολοφονικὸ ὄργιο τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ καὶ μερικοὶ ἀκόμη ἀναζητοῦσαν τοὺς οἰκείους τους ποὺ εἶχαν ἀπαχθεῖ ἀπὸ τοὺς κομμουνιστές. Οἱ ἀντεκδικήσεις, λοιπόν, ἔπρεπε νὰ ἀναμένονται. Οἱ κομμουνιστές, κατατρυχόμενοι ἀπὸ τὶς συνέπειες τῶν ἔργων τους, ἰσχυρίζοντο ἀμέσως μετὰ τὴν Βάρκιζα, ὅτι τὰ χιλιάδες πτώματα ποὺ εἶχαν βρεθεῖ στὸ Περιστέρι, στὰ Διϋλιστήρια τῆς Οὔλεν, στὰ Τουρκοβούνια καὶ ἀλλοῦ, ἦσαν ἀποτέλεσμα τῆς δράσεως τῶν... Χιτῶν! Τέτοια ἀνανδρία καὶ ἀναισχυντία!

Οἱ κομμουνιστές, ἀκόμη καὶ οἱ πιὸ «μετριοπαθεῖς» ἐπιμένουν πάντα, καὶ μάλιστα 60 χρόνια μετά, ὅτι ἡ ΟΠΛΑ ὑπῆρξε... λαϊκὸς ἐκδικητὴς καὶ δίκαιος τιμωρός, ἐνῶ γιὰ τὰ Δεκεμβριανὰ ἐπιμένουν ὅτι ἀποτελοῦν *«φωτεινὸ ὁρόσημο»* καὶ *«ἀκένωτη πηγὴ φρονηματισμοῦ»*! Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ὁ Μίκης Θεοδωράκης, ἀκαταλόγιστος καὶ τερατολόγος, σὲ συνέντευξή του στὸν «Σκάϊ» (4.5.03) ὑπερημύνθη τῆς δράσεως τῆς ΟΠΛΑ,

Ὁ Ἀρχηγός της«Χ» καταθέτει ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, σὲ μιὰ δίκη τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν».

ἰσχυρισθεῖς ὅτι: «Η ΟΠΛΑ εἶχε στόχους τότε, βασικά, συνεργάτες τῶν Γερμανῶν καὶ μαυραγορίτες. Ὅταν ὁ κόσμος ἔβλεπε αὐτοὺς ποὺ δολοφονοῦσε ἡ ΟΠΛΑ, λέγανε *«καλὰ τοὺς ἔκανε»*. Δηλαδή, κατὰ τὴ θεωρία Θεοδωράκη, ἡ Ἀθήνα μόνο ἀνέδειξε 30. 000 συνεργάτες τῶν Γερμανῶν καὶ μαυραγορίτες, ὅσους πρόλαβε ἡ ΟΠΛΑ νὰ δολοφονήσει...

Στὴν προσπάθειά τους οἱ κομμουνιστὲς νὰ καλλιεργοῦν τὸ μῖσος κατὰ τῶν Χιτῶν, δὲν κατέφευγαν μόνο σὲ ψεύδη ἀλλὰ καὶ προφανεῖς ἀντιφάσεις καὶ αὐτοδιαψεύσεις. Συνήθιζαν νὰ λέγουν μὲ ἔπαρση ὅτι οἱ Χῖτες *«εἶναι μιὰ χούφτα ἐγκληματίες»* ποὺ περιορίζονται κυρίως στὴν Ἀθήνα καὶ εἰδικότερα στὸ Θησεῖο. Ἀλλὰ τότε, πῶς τοὺς ἀνεύρισκαν καὶ τοὺς ἐνοχοποιοῦσαν σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς Ἑλλάδος; Στὶς 30.5.1945, ὁ «Ριζοσπάστης» δημοσίευε «εἴδηση» ὑπὸ τοὺς τίτλους *«Χῖτες καὶ Ἐθνοφύλακες κατέστρεψαν τὰ γραφεῖα τοῦ ΕΑΜ καὶ τῆς "Λαϊκῆς Φωνῆς" στὴ Θεσσαλονίκη»*. Εἰσαγωγικῶς ἀνεγράφοντο στὴν εἴδηση τὰ ἑξῆς:

> *«Στὶς 10 τὴν νύχτα χτές, Χῖτες ἐθνοφύλακες βοηθούμενοι ἀπὸ μοναρχικοὺς μπράβους, ὁπλισμένοι μὲ αὐτόματα πιστόλια καὶ χειροβομβίδες, ἐπέδραμαν στὰ γραφεῖα τοῦ πολιτικοῦ συνασπισμοῦ τῶν κομμάτων τοῦ ΕΑΜ Μακεδονίας καὶ κατάστρεψαν καὶ λεηλάτησαν τὰ γραφεῖα»...*

Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀνάλογα ἰσχυρίζετο ἐξεκολουθητικῶς τὸ ΚΚΕ γιὰ τοὺς Χῖτες. Ἔκρινε ὅτι στὸ μέλλον οἱ ψευδεῖς ἰσχυρισμοί του θὰ τοῦ ἦσαν χρήσιμοι ὡς ἐλαφρυντικά, ὅταν θὰ ἄρχιζαν οἱ ἐν ψυχρῷ φόνοι τῶν Χιτῶν.

Γιὰ τὴν ἐκτέλεση Χιτῶν ὑπῆρχαν ἀνοικτὲς καὶ διαρκοῦς ἰσχύος διαταγὲς τῶν κομμουνιστῶν, ὑπῆρχαν ὅμως, καὶ κλειστές. Τὸν Φεβρουάριο 1948, σὲ μία στρατιωτικὴ ἐπιχείρηση στὸν Ἑλικῶνα βρέθηκε τὸ ἀρχεῖο τοῦ *«11ου Τάγματος Παρνασσίδος»* τοῦ Δ.Σ.Ε., τὸ ὁποῖο περιεῖχε τὴν ἀκόλουθη *«ἀπόρρητη διαταγὴ»* πρὸς τοὺς διοικητές τῶν τμημάτων:

> *«Σᾶς στέλλουμε ὀνομαστικὴ κατάσταση τραμποῦκων, προδοτῶν, ἐγκληματιῶν, οἰκονομικῶν δοσιλόγων τοῦ τομέα μας, σύμφωνα μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ μαζέψαμε ὡς τὰ σήμερα. Τὰ τμήματα νὰ καταβάλουνε μεγάλες προσπάθειες γιὰ τὸ ξεκαθάρισμα αὐτῶν, κατὰ τὶς ὑποδείξεις μας, γιατὶ αὐτὰ τὰ ἐμπόδια πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ βγοῦν ἀπὸ τὴ μέση τοῦ ἀγῶνα μας, γιὰ τὴν λευτεριὰ καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς χώρας μας. Ἡ δουλειὰ πρέπει νὰ γίνῃ καλά, γιὰ νὰ γίνῃ ἔτσι καλὰ ἡ ἀνταπόκριση τῆς διαταγῆς. Ἀναφέρατε λῆψη καὶ ἀσφαλῆ διαφύλαξη - Σ.Δ.Τ. 14.10.47 - ΚΡΟΝΟΣ».*

Γιὰ νὰ μὴ αὐτοσχεδιάζουν οἱ παραλῆπτες τῆς διαταγῆς, ὑπῆρχε συνημμένο σημείωμα ποὺ ἀφοροῦσε τὰ χωριὰ Κορώνεια, Δόμβραινα, Ἅγιος Γεώργιος, Στείρι, Κάκοσι καὶ Ξηρονομή. Ὑπῆρχαν ὀνόματα ἀγροτῶν, σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐσημειώνετο στὸ πλάϊ τὸ «Χ» καὶ διετάσσετο *«νὰ ἐκτελεσθῇ ἐπὶ τόπου»!*

Τὸν νέο γύρο τῆς αἱματοχυσίας πρόβλεπε μὲ βεβαιότητα ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ», ὁ ὁποῖος μάταια ἐπέμενε μέσῳ τῆς ἀρθρογραφίας του νὰ κυνηγηθοῦν ἀνηλεῶς οἱ στασιαστές, νὰ ἀπορριφθοῦν τὰ συνθήματα περὶ «κατευνασμοῦ» καὶ «συμφιλίωσης» καὶ νὰ ἐπιβληθεῖ τὸ Κράτος. Ὅσον ἀφορᾶ τήν... προτίμηση τῶν κομμουνιστῶν νὰ πλήττουν πρώτους τοὺς Χῖτες, ὁ Γρίβας ἦταν προσγειωμένος. Ἔγραφε χαρακτηριστικά: *«Ὁ ἀγών μας εἶναι μὲ αἷμα καὶ θυσίες»!* Καὶ ἀκόμη πιὸ ρεαλιστικὰ προειδοποιοῦσε: *«Θὰ νικήσωμεν ἢ θὰ πέσωμεν ὡς μαχηταί»*. Αὐτὸ ἦταν τὸ σθένος καὶ ἡ ἐνσυνείδητη πρόθεση τῶν Χιτῶν.

Ὁ ἀγὼν τοῦ Γρίβα καὶ τῶν Χιτῶν ἦτο διμέτωπος. Καὶ σκληρός. Καὶ συνεπήγετο, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, αἷμα καὶ θανάτους. Τὸ ἓν μέτωπον ἦτο ἐκεῖνο ποὺ συνιστοῦσε ἡ ἀμείωτη ἐξοντωτικὴ ἐπιθετικότητα τοῦ ΚΚΕ καὶ τῶν παραφυάδων του. Τὸ ἄλλο μέτωπο ἦτο τὸ συγκείμενο ἀπὸ τὸν μὴ κομμουνιστικὸ χῶρο, ποὺ ἐπέμενε νὰ βλέπει ἀπαξιωτικῶς καὶ ἐξισωτικῶς τὸ ΕΑΜ καὶ τὴν «Χ», ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνηση ἀντίκρυζε ὑπ' αὐτὸ τὸ πρῖσμα τοὺς δύο πόλους, καὶ εἰδικότερα ἐπειδὴ Χῖτες συνελαμβάνοντο ὡς συναίτιοι τῆς αἱματηρῆς ἀνωμαλίας, στὶς 19.12.1947, στὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων διεξήχθη σχετικὴ συζήτηση. Ὑπὸ τῶν ὁμιλητῶν ἐτονίσθησαν οἱ κρίσιμες περιστάσεις καὶ οἱ κίνδυνοι ἀπὸ τὴν ἐν ἐξελίξει κομμουνιστικὴ ἐπιβουλή, ἔγιναν καταγγελίες γιὰ τὰ λάθη καὶ τὴν ἀναποφασιστικότητα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπεβλήθησαν συγκεκριμένες εἰσηγήσεις γιὰ τὴν κατὰ τόπους ἀντιμετώπιση τῶν κινδύνων. Ὁμιλῶν καὶ ἀναφερόμενος εἰς δηλώσεις τοῦ ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως Κ. Ρέντη περὶ τῆς ὀργανώσεως «Χ», ὁ βουλευτὴς Θ. Τουρκοβασίλης ἐξῆρε τὸν ἀγῶνα τῶν Χιτῶν καὶ τοῦ Γρίβα. Εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ἐὰν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν ὅλην δρᾶσιν του καὶ εἰδικῶς ἀπὸ κάποιον ἀνακοινωθέν του εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐθνικώτατην ὀργάνωσιν Χ, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀφελέστατα καὶ ἀγνοῶν τὴν πολύτιμον αὐτῆς ἐθνικὴν δρᾶσιν καὶ κατὰ τὴν Κατοχὴν καὶ μεταπελευθερωτικῶς μέχρι σήμερον, τὴν ἐξισώνει καὶ τὴν τοποθετεῖ εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν μὲ τὴν προδοτικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Ε.Α.Μ. ἀποκαλῶν τὴν μὲν πρώτην δεξιὰν παράταξιν, τὴν δὲ δευτέραν*

> *ἀριστερὰν τοιαύτην. Ἀριστερὰν περάταξιν ἀποκαλεῖ ὁ Ὑπουργὸς τὴν προδοσίαν. Εἶναι νὰ θαυμάζῃ κανεὶς τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν κατανόησιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἀσφαλείας διὰ τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διεξάγει τὸ Ἔθνος. Δηλαδὴ κατὰ τὴν ἀφελεστάτην ἀντίληψιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ τὸ Ε.Α.Μ. καὶ ἡ ὀργάνωσις Χ εἶναι εἰς τὸν αὐτὸν παρονομαστήν. Παραπονεῖται μάλιστα ὁ Ὑπουργὸς διατὶ ὁ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος τοῦ Στρατοδικείου ἀπέλυσε τὰ κακῶς συλληφθέντα μέλη τῆς ὀργανώσεως Χ. Δὲν ἔχει πάρει ἀκόμη εἴδησιν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι τὸ μὲν Ε.Α.Μ. ὄχι μόνον ὑπονομεύει τὸ Ἔθνος, ἀλλὰ ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Ἔθνους καὶ διὰ τῶν εἰς τὰ βουνὰ συμμοριτῶν του ἐπιδιώκει τὴν ἐξόντωσιν τῆς Φυλῆς μας, ἐνῶ ἡ πατριωτικωτάτη ὀργάνωσις Χ ἐνισχύει τὸ Ἔθνος κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ προσέφερε καὶ προσφέρει ἐν συνεχείᾳ πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα, ἀντικαθιστῶσα ἐν πολλοῖς τὴν κρατικὴν ἀδυναμίαν πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς ἐπιβουλῆς.*
>
> *»Δὲν λέγω, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἡ ὀργάνωσις Χ ἐὰν τὸ Κράτος ἦτο εἰς θέσιν καὶ ἠδύνατο ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τοὺς σκοπούς του, τῆς ἐμπεδώσεως τῆς Δημοσίας Τάξεως. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ Κράτος παρουσιάζει ἀδυναμίαν νὰ προστατεύσῃ τὴν ζωὴν τῶν πολιτῶν καὶ ἤρχισαν εἰς τὰς πόλεις δολοφονίαι ἀπὸ τοὺς συμμορίτας, φρονῶ ὅτι πᾶς πολίτης ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ νὰ ὁπλοφορῇ καὶ ὅλα τὰ μέτρα ἀσφαλείας του νὰ λαμβάνῃ. Ἡ ὀργάνωσις λοιπὸν Χ, δὲν ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ Κράτους, τοὐναντίον ἐνισχύει τὸ Κράτος καὶ βοηθεῖ αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν του. Ἤτοι τὴν ἐπιβολὴν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Δημοσίας Τάξεως. Καλῶς, ὅθεν, ἄριστα, ἔπραξεν ὁ ἐπίτροπος τοῦ Στρατοδικείου, πρὸς τὸν ὁποῖον κακῶς καὶ ἀπὸ ἔλλειψιν συνειδήσεως τοῦ ἀγῶνος, παρέπεμψεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἀσφαλείας τὰ μέλη τῆς ὀργανώσεως Χ, ἀφήσας αὐτὰ ἐλεύθερα. Ἡμεῖς δὲ ἐπωφελούμενοι τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς συγχαίρομεν θερμῶς τὸν διακεκριμένον ἀνώτερον ἀξιωματικόν, ἀρχηγὸν αὐτῆς κ. Γρίβαν καθὼς καὶ τὰ μέλη, διὰ τὰς ὄντως πολυτίμους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερον ἀπὸ τῆς Κατοχῆς μέχρι σήμερον ἀδιαλείπτως πρὸς τὴν Πατρίδα.*
>
> *»Πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας πρέπει νὰ ξεύρετε ὅτι ἔχω ποσοστὸν ἐκτιμήσεως, ἀλλὰ ὁ κ. πολιτευτὴς Κορινθίας ἠμποροῦσε νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς ἄλλον Ὑπουργεῖον οἱονδήποτε, πλὴν τοῦ τῆς Ἀσφαλείας. Καὶ ἀντί, λέγω, νὰ*

ΧΙΤΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ — Η ΦΥΛΗ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ Χ ΤΩΝ ΧΙΤΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΧΙΤΩΝ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 500 | ΕΤΟΣ Δ' — ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 187 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 3. – Τηλ. 21.809 | ΑΘΗΝΑΙ 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1949

ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΩΝ ΧΙΤΩΝ

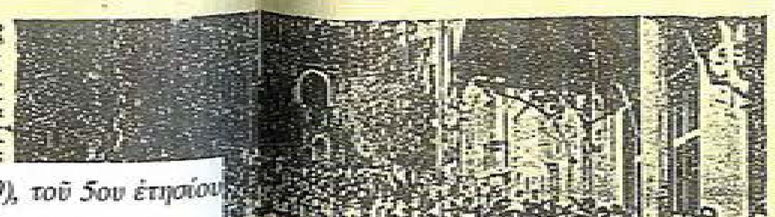
Χιλιάδες Λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν ἀποτίουν φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ἡρωϊκοὺς νεκρούς μας

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΡΥΛΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΜΑΣ κ. Γ. ΓΡΙΒΑ

● ...«Τὰ Ἑλληνικὰ νειάτα, ἐτόνισεν ὁ Ἀρχηγός μας, ἐθυσιάσθησαν γιατὶ ἐπίστεψαν ὅτι ἡ θυσία των θὰ συντείνη νὰ ἀποδοθῆ ἐθνικὴ καὶ κοινωνικὴ δικαιοσύνη. — Ἐθυσιάσθησαν γιατὶ ἤλπιζαν εἰς μίαν Ἑλλάδα ἐλεύθερη, φιλόστοργη μητέρα ὅλων, δικαίαν».

● ...«Ὅταν μιὰ μέρα σηκωθοῦν οἱ πεσμένες σήμερα ἠθικὲς ἀξίες καὶ γίνη ἡ ἀνάστασις τοῦ γένους μας, ἡ γῆ τοῦ Πεντελικοῦ θὰ δώση τὸ πιὸ λευκὸ μάρμαρο γιὰ νὰ σμιλεύση ἡ ἴδια ἡ Ἑλλὰς μὲ τὰ χέρια της τὸ ἡρῷον τοῦ ἀφανοῦς Χίτου». Αὐτὰ ἐτόνισεν μεταξὺ ἄλλων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Πανηγυρικὴ προβολή, εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» (19.12.1949), τοῦ 5ου ἐτησίου μνημοσύνου τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων στὸ Θησεῖον.

εὐγνωμονοῦμεν τὰ μέλη τῆς ὀργανώσεως "Χ", ἀσκοῦμεν κατ' αὐτῶν ποινικὴν δίωξιν κατὰ τῶν νέων αὐτῶν ποὺ ἐνισχύουν τὰ σχεδὸν ἄνευ ὅπλων ἀστυνομικὰ ὄργανα».

Πολὺ λίγοι εἶπαν τὰ πράγματα περὶ «Χ» μὲ τόσον θάρρος καὶ τόσον ρεαλισμόν. Ὁ Θ. Τουρκοβασίλης οὐσιαστικῶς ἔπλεξε μεγαλειῶδες ἐγκώμιον τῶν Χιτῶν, ὄχι μόνον γιὰ τοὺς ἀγῶνες τους κατὰ τὴν Κατοχή, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν μεταπελευθερωτικὴν περίοδον καὶ κατὰ τὰ Δεκεμβριανά. Καὶ πέραν αὐτοῦ, ἐξῆρε τὴν χρησιμότητα τῆς ἀγωνιστικῆς παρουσίας τους μέχρι τοῦ 1947, ὅταν συνέβαινε ἡ ἐθελοντικὴ προσφορά τους νὰ καλύπτει τὰ κενὰ τοῦ ἀνέτοιμου Κράτους. Εἶναι μάλιστα χαρακτηριστικόν ὅτι οὐδεὶς ἀντεῖπεν ὁτιδήποτε γιὰ νὰ ἀντικρούσει τὸν Θ. Τουρκοβασίλη.

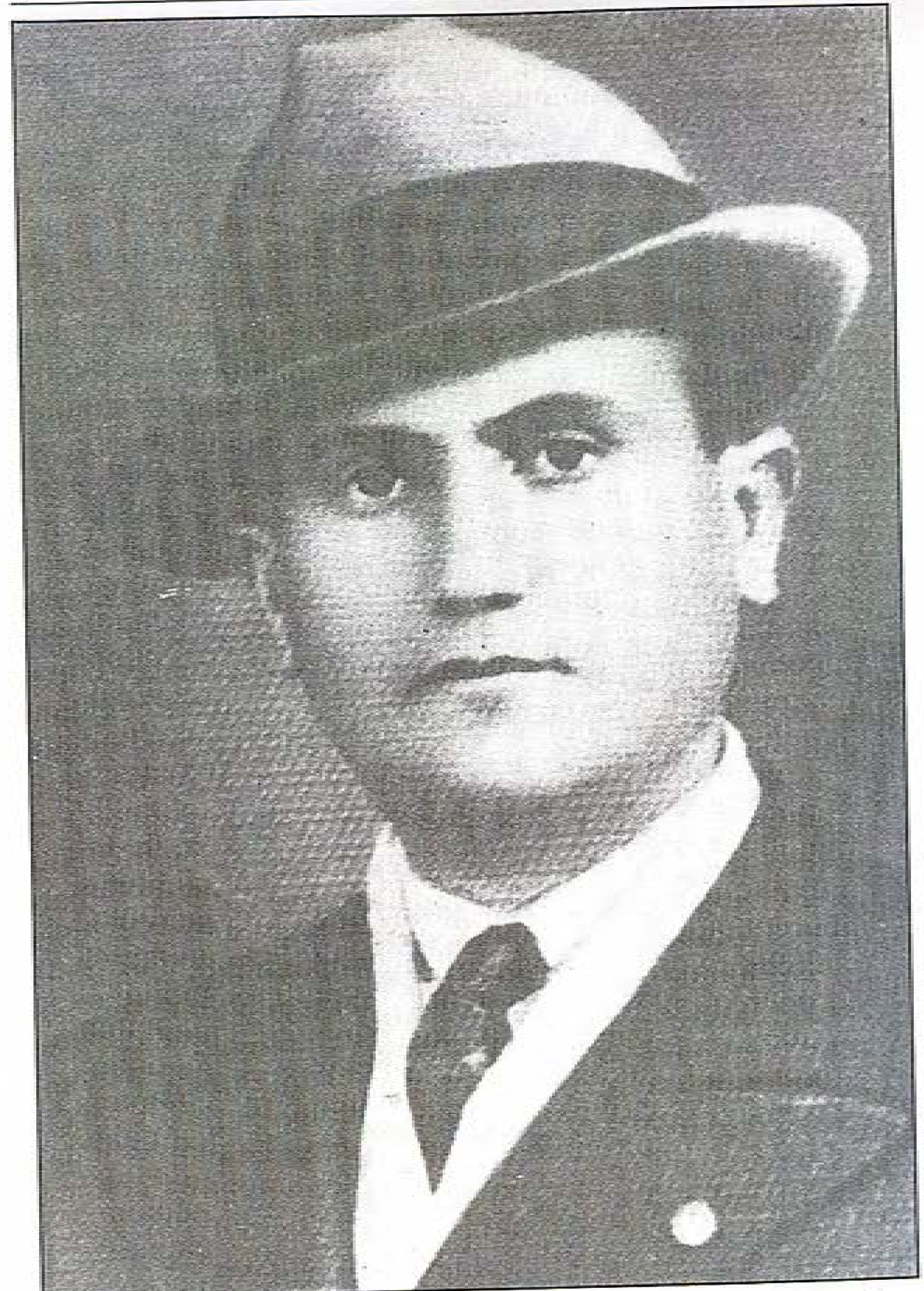
Ὅταν ἀναδιφεῖ κανεὶς τὰ τῆς περιόδου 1946-1949 γιὰ νὰ ἀνεύρει τὶς ἄνανδρες δολοφονίες τῶν Χιτῶν, ἢ τοὺς ἡρωϊκοὺς θανάτους τους στὰ μέτωπα τῶν συγκρούσεων μὲ τοὺς συμμορίτες, ἔχει τὸ ἀπαίσιον αἴσθημα ὅτι κολυμπᾶ στὸ αἷμα! Μὲ ὁδηγὸ κυρίως τὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» μπορεῖ νὰ γίνει ἡ ἀκόλουθη ἁδρὴ ἀναδρομή:

• Τὴν 16.1.1946 οἱ δολοφόνοι τοῦ ΚΚΕ πυροβολοῦν ἐξ ἐνέδρας καὶ σκοτώνουν τὸν ἐκ Σπάρτης δικηγόρο Γρηγόριον Κοντοβουνήσιον, 40 ἐτῶν, ἡγέτην τῶν Χιτῶν Λακωνίας, μαζὶ μὲ τὸν πεντάχρονο γυιό του καὶ δύο Σπαρτιάτες συνοδούς του. Ἡ ἀγρία δολοφονία ἐξετελέσθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σπάρτης-Κροκεῶν. Ὁ Κοντοβουνήσιος μετέβαινε στὴν Ἀθήνα, μεταφέρων γιὰ ἀσφαλῆ παραμονὴ στὸ σπίτι τῆς ἀδελφῆς του τὸν πενταετῆ γυιό του Ἀναστάσιο. Οἱ λυμαινόμενοι τὴν ἑλληνικὴ ὕπαιθρο, καὶ εἰδικῶς τὴν Πελοπόννησο, κομμουνιστές, ἐνήδρευσαν βάσει σχεδίου καὶ διαταγῆς, διὰ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ ἕνα θαρραλέον μαχητήν, ὁ ὁποῖος ἀποτελοῦσε ἐμπόδιο στοὺς σκοπούς τους.

Σὲ προφητικὴ ὁμιλία του πρὸς ἀκροατήριον τῆς Σπάρτης, τὴν 30.9.45, ἔλεγε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Σπεύσατε νὰ δώσητε χεῖρα βοηθείας, διότι πολὺ φοβοῦμαι ὅτι λίαν συντόμως θὰ εὑρεθῶμεν πρὸ λαίλαπος, πρὸ πυρκαϊᾶς ἥτις δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ καταπραϋνθῇ, ἐὰν δὲν προετοιμασθῆτε ταχέως διὰ νὰ τὴν προλάβωμεν ἐν τῷ ἄρχεσθαι.

»Ὑπόσχομαι, ὡς Ἀρχηγὸς τῆς Χ Λακωνίας ὅτι θὰ καθοδηγήσω μετὰ περισκέψεως καὶ θὰ καταβάλω ὅλας μου τὰς δυνάμεις διὰ νὰ ἀφυπνήσω, νὰ διαφωτίσω καὶ νὰ πειθαρχήσω ὅλον τὸν ἐθνικόφρονα λαὸν τῆς Λακωνίας, καθοδηγούμενος δὲ ἀπὸ τὸν Μεγάλον μας Ἀρ-

Ὁ δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Λακωνίας Γρηγόριος Κοντοβουνήσιος, 40 ἐτῶν δικηγόρος.

χηγὸν Γεώργιον Γρίβαν, πρὸς τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Βασιλέως μας καὶ πρὸς τὴν χαλύβδωσιν τῆς θελήσεώς του διὰ τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν».

Ἡ ἄνανδρη ἐκκαθάριση τοῦ Κοντοβουνήσιου ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν προκάλεσε γενικὴ συγκίνηση στὴν Πελοπόννησο, οἱ ἐθνικόφρονες κάτοικοι τῆς ὁποίας ἀπεφάσισαν μὲ μεγαλύτερο πεῖσμα νὰ ἀντισταθοῦν. Χαρακτηριστικὸν τοῦ κλίματος ἦταν ὅτι μετὰ δύο μέρες, οἱ «Χῖτες τοῦ Μαγγανᾶ» κατέλαβαν τὴν Καλαμάτα καὶ ἔδωσαν τὸ ἐπιβαλλόμενο «μάθημα» στοὺς κομμουνιστές. Ὁ «Ριζοσπάστης» (22.1.1984), ὑπὸ τοὺς τίτλους «ΝΥΧΤΑ ΑΓΙΟΥ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ -38 χρόνια ἀπὸ τὴν δολοφονικὴ ἐπίθεση τῶν Χιτῶν στὴν Καλαμάτα», ἔγραψε τὴν ἐκδοχή του ἐπὶ τῶν γεγονότων, ἀλλὰ οὔτε λέξη γιὰ τὴν προηγηθεῖσα δολοφονία τοῦ Κοντοβουνήσιου.

• Στὶς 2.5.1946 κομμουνιστὲς ἐπιτίθενται κατὰ τῆς «Χ» Κολωνοῦ καὶ τραυματίζουν τὸν Χίτην Ἀρτέμιον Ἀναπλιώτην. Ἡ ἀπρόκλητη ἐπίθεση πραγματοποιεῖται ὕστερα ἀπὸ πολυήμερη παρακολούθηση.

• Τὴν 19.7.1946 ἐνεργεῖται ἐπίθεση κατὰ τῶν γραφείων τῶν Χιτῶν Καλλιθέας. Τὴν 22.7.1946 ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», ὑπὸ τὸν τίτλο «*Δολοφονικὴ ἐπίθεση κομμουνιστῶν κατὰ τῶν ἐν Καλλιθέᾳ Γραφείων μας - Εἶχον προηγηθῆ ἀπειλαὶ κατὰ τοῦ τομεάρχου. - Συνελήφθησαν οἱ δρᾶσται*», δημοσιεύεται ἡ ἑξῆς εἴδηση:

«Τὴν 9ην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 19ης τρέχοντος, ἐκτελεστικὰ ὄργανα τοῦ Κ.Κ. ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Δήμητρος, ἀριθμ. 68, γραφείων τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν, μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν νὰ φονεύσουν τὸν διοικητὴν τοῦ τομέως Νικόλαον Τσουράπαν.

»Ἡ ἐπίθεσις ἔγινεν ὡς ἑξῆς: Τρία ἄτομα εἰσῆλθον αἰφνιδίως ἐντὸς τῶν γραφείων καὶ ἤρχισαν πυροβολοῦντα μὲ ὅπλα "παραμπέλουμ" ἐναντίον τοῦ Ν. Τσουράπα, ὅστις ἐκάθητο τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὸ γραφεῖον του. Οἱ δρᾶσται ἐκκενώσαντες τὰ ὅπλα των, ἐτράπησαν εἰς φυγήν, παρακολουθούμενοι ἀπὸ 10 ἕως 12 ὁμοϊδεάτας των, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐπλαισίωναν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἐγκλήματος, κατηυθύνθησαν δὲ πρὸς τὸν συνοικισμὸν Ποντίων τοῦ Σκοπευτηρίου Καλλιθέας, ὅπου λειτουργεῖ λαϊκὴ ἀγορὰ καὶ ὅπου, λόγῳ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν κατοίκων τοῦ συνοικισμοῦ, κατὰ μεγίστην πλειονότητα κομμουνιστῶν, ἐξηφανίσθησαν.

»Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι, πρὸ 4 ἡμερῶν ἀκριβῶς, ὁ Τσουράπας εἶχε λάβει ἀπειλητικὸν σημείωμα ποὺ ἔγραφε: "Θὰ πεθάνῃς σὲ δύο

μέρες". Τὸ σημείωμα αὐτὸ παρεδόθη εἰς τὸ 11ον Ἀστυνομικὸν Τμῆμα Καλλιθέας. Χάρις ἐν τούτοις εἰς τὰ ἔντονα μέτρα τῆς Ἀστυνομίας, τὴν ὁποίαν ἐπαρκῶς κατετόπισεν ὁ καθ' οὗ ἐγένετο ἡ ἀπόπειρα, ἐπετεύχθη, μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς προχθὲς Πρασκευῆς, ἡ σύλληψις καὶ τῶν δύο ἄλλων δολοφόνων, οἵτινες εἶναι οἱ Ν. Βογιατζῆς καὶ ὁ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Λακωνίας Γρηγόριος Κοντοβουνήσιος, δικηγόρος, κεῖται νεκρός. Οἱ δολοφόνοι ἔρριψαν τὸ νεκρὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ πεντάχρονου παιδιοῦ του ἐπάνω του, διὰ νὰ χλευάσουν τὸ συγκλονιστικὸν σύμπλεγμα πατρὸς καὶ υἱοῦ! Λέγεται μάλιστα ὅτι ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ μικροῦ Τάσου ἐχάραξαν οἱ ἀδίστακτοι φονεῖς μὲ μαχαίρι τὸ σχῆμα Χ!

Ε. Μπουγράκης. Ἐκ τῶν κομμουνιστικῶν αὐτῶν ἐγκλημάτων ὁ Ε. Μπουράκης κατοικεῖ παρὰ τὴν Ἁγίαν Ἐλεοῦσαν, ἦτο δὲ ὁ ὁδηγὸς τῆς σπείρας κατὰ τὴν ἐπίθεσιν. Οἱ ἄλλοι δύο, Ν. Βογιατζῆς καὶ Π. Μαυρομμάτης, κατοικοῦν εἰς ἄλλας περιφερείας.

»Οἱ δρᾶσται προέβησαν εἰς ἀποκαλυπτικὰς ὁμολογίας, κατέθεσαν ὅτι εἶχον λάβει ἐντολὴν ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ, τῆς ὁποίας εἶναι ἐνεργὰ μέλη, νὰ προβοῦν εἰς τὸν φόνον τοῦ Τσουράπα, διὰ νὰ τρομοκρατήσουν οὕτω τὰ ἐν Καλλιθέᾳ μέλη τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν. Ἀπὸ τὰς καταθέσεις τῶν τριῶν αὐτῶν καθαρμάτων ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ Κ.Κ., ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ ΕΑΜ, ἀνασυνέστησε καὶ πάλιν τὴν ΟΠΛΑ, μὲ τὸν προφανῆ σκοπὸν νὰ μεταφέρῃ καὶ ἐντὸς τῆς πρωτευούσης τὴν ἀναρχίαν καὶ τὴν ἀναστάτωσιν».

• Τὴν 22.7.1946, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσιεύει εἴδησιν ὑπὸ τὸν τίτλον **«Τὸ δολοφονικὸν στιλέττον τοῦ Κομμουνισμοῦ θερίζει ἀνενόχλητον τοὺς ἐθνικόφρονας»** Καὶ ἐνθέτως, ἐντὸς τῆς εἰδήσεως, ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθος προειδοποίηση: «Ἐθνικισταί! Εὑρισκόμεθα εἰς τὰ προκαταρκτικὰ τοῦ τρίτου γύρου. Τὸ ἐρώτημα εἶναι ποιός θὰ τὸν τελειώσῃ. Δὲν πρέπει νὰ ἀμφιβάλλετε ὅτι νικηταὶ θὰ εἴμεθα ἡμεῖς».

• Τὴν 9.9.1946, δημοσιεύεται εἴδηση ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ αἱματοχυσία συνεχίζεται - Ἄγριαι δολοφονίαι μελων τοῦ Κόμματος». Ἡ εἴδηση ἀναφέρει:

«Τὰ αἱμοδιψῆ τέρατα, τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν νὰ συνεργάζωνται μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος, ἐξεδήλωσαν καὶ πάλιν τὰ κακοῦργα ἔνστικτά των, δολοφονήσαντα ἐπίλεκτα μέλη τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν. Τρία, πράγματι, νέα θύματα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πατρίδος προσέφερεν κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα τὸ κόμμα μας. Καὶ ὁ κατάλογος τῶν τιμημένων νεκρῶν μας συνεχίζεται. Ὁ Μιχαλάκος Δημ., ἐτῶν 35, πιστὸς ἐθνικιστής, ἀφωσιωμένος εἰς τὰ ἰδεώδη ποὺ ἐμπνέουν τοὺς πραγματικοὺς Ἕλληνας, ἔπεσεν ἀνάνδρως δολοφονηθεὶς εἰς τὴν Κοκκινιὰν τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου, 31 Αὐγούστου. Ὁ Θεοχάρης Δημήτριος ἐπίλεκτον ἐπίσης στέλεχος τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν ἐπλήγη ἀνάνδρως, παρὰ τὸν Ἱππόδρομον, ἀπὸ θρασυδείλους κακούργους, τραπέντας εἰς φυγήν. Ὁ Λεονάρδος Γεώργιος, ἔνθερμος πετριώτης, ἐτῶν 40, ἐδολοφονήθη ἐπίσης, εἰς τοῦ Ψυρρῆ καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ κατάστημά του. Αἱ κηδεῖαι καὶ τῶν τριῶν αὐτῶν θυμάτων τῶν ἀνθρωπόμορφων τεράτων ἐγένετο ἐν μέσῳ

ΕΞ ΕΝΕΔΡΑΣ ΕΑΜΙΚΟΙ ΕΔΟΛΟΦΟΝΗΣΑΝ ΤΟΝ ΗΓΕΤΗΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ, ΔΥΟ ΣΥΝΟΔΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΞΑΕΤΕΣ ΤΕΚΝΟΝ ΤΟΥ!

ΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΤΗΣ „ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ". - ΠΩΣ ΕΞΕΤΕΛΕΣΘΗ ΤΟ ΣΤΥΓΕΡΟΝ ΕΓΚΛΗΜΑ. - ΕΙΣ ΑΝΤΙΠΟΙΝΑ ΚΑΤΕΣΤΡΑΦΗΣΑΝ ΤΑ ΕΝ ΣΠΑΡΤΗ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ Ε.Α.Μ. ΚΑΙ Ε.Π.Ο.Ν.

ΚΟΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΦΑΡΟΥΚ ΜΕ ΤΟΝ ΙΜΠΝ ΣΑΟΥΝΤ. - Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΗ ΑΡΑΒΙΚΗ

ΡΕΜΒΕΡΓΗΝ

)Υ ΜΠΟΡΜΑΝ ' ΤΟΥ ΧΙΤΛΕΡ

ΣΙΑΚΗ Ο-
Υ ΓΚΑΙΡΙΓΚ

Μέχρι τέλους 1946

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ

ΤΟΥΣ ΕΠΟΛΥΒΟΛΗΣΑΝ ΕΞ ΕΝΕΔΡΑΣ

ΒΛΕΠΕ ΣΥΝΕΧΕΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ 3ην ΣΕΛΙΔΑ

Ἡ «Ἀκρόπολις» τῆς 17.1.1946 ἀναγγέλλει τὴν ἀγρίαν δολοφονίαν τοῦ Γρηγορίου Κοντοβουνήσιου, τοῦ μικροῦ παιδιοῦ του καὶ τῶν δύο συνοδῶν του.

ἐνδείξεων εἰλικρινοῦς πένθους. Ὁ ἀρχηγός τοῦ Κόμματος ἀπεχαιρέτησε μὲ συγκινητικὰς ἐκφράσεις τοὺς νεκρούς».

• Τὴν 11.9.1946 δολοφονεῖται ὁ μαθηματικὸς Ἀντώνιος Βαρύτης, ἐξέχον στέλεχος τῆς «Χ» καὶ Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν Γαργαρέτας. Ὁ Βαρύτης ἐξετελέσθη ἐντὸς τοῦ φροντιστηρίου του ὑπὸ δολοφόνων τῆς ΟΠΛΑ. Ἦτο ἐκ τῶν πλέον ἐνθέρμων Χιτῶν καὶ εἶχε τραυματισθεῖ στὴν Μάχη τοῦ Θησείου. Ἐπρόκειτο γιὰ ἀτρόμητο μαχητὴ τῆς Ὀργανώσεως, ὁ ὁποῖος ἔχαιρε σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως μεταξὺ τῶν συμμαχητῶν του. Μὲ ἄμετρη θρασύτητα τὸ ΚΚΕ ἰσχυρίσθη ὅτι τὸν Βαρύτη καὶ τοὺς ἄλλους ἐκτελεσθέντες Χῖτες δολοφονεῖ ἡ... «Χ» γιὰ νὰ δημιουργήσει ἐντυπώσεις. Ἡ ἀλήθεια ἀπεδείχθη τὴν 13.4.1948 ὅταν τὸ Β΄ Κακουργιοδικεῖον Ἀθηνῶν κατεδίκασεν εἰς θάνατον τοὺς ὀκτὼ δολοφόνους καὶ τοὺς συνεργούς τους.

Ἡ κηδεία τοῦ Βαρύτη ἐτελέσθη, μέσα σὲ συγκινητικὲς ἐκδηλώσεις μεγάλου πλήθους, ἐκ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Γαργαρέτας. Ἐχοροστάτησαν ὁ Μητροπολίτης Καρυστίας Παντελεήμων, ὁ ὁποῖος εἶπε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Πήγαινε ἐκεῖ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς νὰ συναντήσεις τὴν ψυχὴν τοῦ ἥρωος ἀδελφοῦ σου, ὅστις ἔπεσε μαχόμενος εἰς τὰ Ἀλβανικὰ βουνὰ διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος. Θὰ συναντηθῆτε ἐκεῖ, διότι καὶ σὺ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἔπεσες, πῆγες ἀπὸ χεῖρας Βουλγάρων».

Τὸν νεκρὸ ἀπεχαιρέτησε καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» εἰπὼν καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἔπεσες ἀπὸ τὸ χέρι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κτυπᾶ καθημερινῶς τὴν Ἑλλάδα. Εἶναι τὸ ἴδιο τὸ ματωμένο χέρι, τὸ ὁποῖον γέμισε τὰ φαράγγια καὶ τὰ πηγάδια ἀπὸ πτώματα ἁγνῶν πατριωτῶν καὶ στέλλει καθημερινῶς στὸν τάφο τοὺς προμάχους τῆς Πατρίδος. Ἐκτυπήθης καὶ σὺ δολοφονικά, γιατὶ ἠγωνίσθης ἐναντίον τῶν κατακτητῶν καὶ ἑαμοκομμουνιστῶν, τραυματισθεὶς κατὰ τὸ δεκεμβριανὸ κίνημα, εἰς τὸ Θησεῖον. Ὅλοι οἱ Χῖτες ὁρκιζόμεθα μπροστὰ στὸν νεκρό σου νὰ συνεχίσουμε μὲ περισσότερο θάρρος τὸν ἀγῶνα μας».

• Τὴν 12.12.1946 δολοφονεῖται ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ ἕνα ἀκόμη μέλος τῆς θρυλικῆς οἰκογενείας Παπαγεωργίου, ὁ Ἀλέκος Παπαγεωργίου, ἐπίλεκτο μέλος τῆς «Χ» καὶ τέως Διοικητὴς τοῦ παραρτήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν Παγκρατίου. Περὶ τοῦ δολοφονηθέντος ἀγωνιστοῦ ἔγινεν

ἐκτενὴς λόγος εἰς τὰ προηγούμενα. Σχόλιον τῆς «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», τῆς 22. 12. 1947, ἀναφέρει:

«Ὁ Ἀλέκος Παπαγεωργίου εἶχε ἀφιερώσει ὅλη του τὴ ζωὴ στὴν Πατρίδα. Κατὰ τὴν κατοχὴ ἐπολέμησε μὲ ἐνθουσιασμὸ καὶ αὐταπάρνηση τόσον ἐνεντίον τῶν Κατακτητῶν ὅσον καὶ ἐναντίον τῶν Ἑαμοκομμουνιστῶν προδοτῶν. Κατόπιν μετέβη εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τῶν ἀειμνήστων ἀδελφῶν του, οἱ ὁποῖοι ἐδολοφονήθησαν καὶ αὐτοὶ ἄγρια ἀπὸ τοὺς αἱμοσταγεῖς Βουλγαροκομμουνιστάς. Οἱ ἐχθρικὲς σφαῖρες τὸν ἔπληξαν θανάσιμα καὶ τὸν ἄφησαν νεκρό, τὴν ἀποφράδα ἐκείνη ἡμέρα τοῦ Δεκεμβρίου, μέσα στὸ στρατιωτικὸ Γκαράζ, ὅπου ὑπηρετοῦσε ὡς δεκανεὺς τοῦ Τάγματος Διαβιβάσεων. Πέθανε ἐνῶ τὰ χείλη τοῦ ψιθύριζαν τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος».

• Τὴν 13.1.1947 ἐκτελεῖται, στὴν κεντρικὴ πλατεῖα τῆς Κοκκινιᾶς, ὁ δικηγόρος Γεώργιος Καράμπελας, ἡγετικὸ στέλεχος τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν. Ὅπως κατάγγειλε ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», ἀστυφύλαξ παρακολούθησεν ἀτάραχος τὴν δολοφονίαν, ὅπως συνέβη καὶ σὲ ἄλλες περιπτώσεις. Ὁ Καράμπελας ἦτο ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Κορυδαλλοῦ. Παρὰ τὸ ὅτι ὁ δολοφόνος συνελήφθη ἐπὶ τόπου, οἱ κομμουνιστὲς ἐπανέλαβαν τὸν ψευδῆ ἰσχυρισμὸν ὅτι «*ὁ Καράμπελας ἐδολοφονήθη ἀπὸ Χῖτες*» καὶ αὐτὰ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ πάντα ἔπειθαν ὅτι ἡ φονικὴ ἐπιχείρηση ἔγινεν ἀπὸ τὴν ΟΠΛΑ. Ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» ἔγραψε τὴν 20.1.1947, τὰ ἀκόλουθα γιὰ τὴν ἄανανδρη δολοφονία:

«Τὴν 1.30 μ.μ. τῆς 13ης Ἰανουαρίου, δύο ἄγνωστοι κομμουνισταί, παρακολουθοῦντες ἀπὸ ἀρκετῆς ὥρας ὡς φαίνεται τὸ ἀτυχὲς θῦμα, ἐπλησίασαν τὸν ἀνύποπτον Γ. Καράμπελαν, βαδίζοντα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Διαδόχου Παύλου Ν. Κοκκινιᾶς καὶ ἐξ ἐγγυτάτης ἀποστάσεως ἐξεκένωσεν ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο τὸ περίστροφόν του ἐπὶ τοῦ ἀτυχοῦς Καράμπελα. Τὸ θῦμα, δεχθὲν πέντε πυροβολισμούς, ἐξέπνευσε μετὰ 10 λεπτά, ἐνῶ οἱ δύο δολοφόνοι ἐτρέποντο εἰς φυγὴν ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους. Ὁ συνοδεύων τὸν Καράμπελαν Ν. Πεδιαδίτης, ἐγκαίρως ἐξαγαγὼν περίστροφον, ἤρχισε νὰ πυροβολῇ τοὺς δολοφόνους, τραυματίσας τὸν ἕναν ἐξ αὐτῶν σοβαρῶς, ἐνῶ ὁ ἄλλος κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ.

»Ὁ τραυματισθεὶς δολοφόνος, συλληφθεὶς μετεφέρθη εἰς τὸ Ζάπειον νοσοκομεῖον. Ἐξεταζόμενος, μετὰ τὴν χειρουργικὴν ἐπέμβασιν,

ἰσχυρίσθη ὅτι οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ ἔγκλημα, ἐνῶ ἐπ' αὐτοῦ κατεσχέθη τὸ περίστροφον μὲ τὸ ὁποῖον ἐφόνευσε τὸν Καράμπελαν. Ὁ δολοφόνος ὀνομάζεται Π. Μπαρδόσης, ἐργάτης, ἐτῶν 29, καταγόμενος ἀπὸ τὰς Θήβας. Οὗτος καταζητεῖτο ὑπὸ τῶν ἀρχῶν Θηβῶν δι' ἐγκληματικὰς πράξεις.

»Ὁ δολοφονηθεὶς Γ. Καράμπελας ἦτο ἀπὸ τὰ μαχητικώτερα στελέχη τοῦ Κόμματος Χιτῶν καὶ εἷς ἐκ τῶν πλέον φλογερῶν ἀποστόλων τῆς ἐθνικῆς ἰδέας, ἡ δρᾶσις καὶ τὸ ἦθος τοῦ ὁποίου ἐτύγχανον τῆς γενικῆς συμπαθείας καὶ θαυμασμοῦ τῆς κοινωνίας τοῦ Πειραιῶς. Ὁ Καράμπελας καὶ ὁ ἐπίσης δολοφονηθεὶς ὀλίγας μόνον ἡμέρας ἐνωρίτερον Μεσολωρᾶς, τοῦ κόμματος Χιτῶν Πλάκας, προσέφερον τὸ αἷμα των καὶ τὴν ζωήν των εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος, πιστοὶ εἰς τὸν ἱερὸν ὅρκον τῶν Χιτῶν».

Τελικῶς ἡ δικαιοσύνη ἀπενεμήθη καὶ τὰ ψεύδη τοῦ ΚΚΕ διελύθησαν, ὅταν τὸν Ἰούλιον 1947 ὁ δολοφόνος τοῦ Καράμπελα κατεδικάσθη εἰς θάνατον.

• Τὴν 15.3.1947, οἱ κομμουνιστὲς σφαγίασαν ἀνάνδρως τὸν πρόεδρον τῶν Χιτῶν Χωσέψεως Ἄρτας. Ἡ δολοφονία ἔγινε ἀπὸ συμμορίτες ποὺ ἐπέδραμαν ἐναντίον τοῦ χωρίου. Οἱ Χῖτες τῆς Ἄρτας ἐθρήνησαν γιὰ τὴν ἀπώλεια ἑνὸς ἐκλεκτοῦ συναγωνιστοῦ τους.

• Τὸν Ἰούλιον 1947 ἐσφάγησαν οἱ ἀδελφοὶ Καρθάττη. Ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» (12. 7. 1948), κάτωθι τῶν φωτογραφιῶν των, ἔγραψε τὰ ἑξῆς: «Οἱ Χῖτες ἀδελφοὶ Δημήτριος καὶ Χαράλαμπος Καρθάττης, οἱ ὁποῖοι ἐσφάγησαν πέρυσι ἀγρίως ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, εἰς Κριμπᾶ, καὶ εἰς μνήμην τῶν ὁποίων ἀνηγέρθη ὁμώνυμος Ναός».

• Τὴν 16.10.1947 δολοφονεῖται εἰς Καλαμάταν ὁ ἐκεῖ πρόεδρος τῶν Χιτῶν Παναγιώτης Ἠλιοῦ. Ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» (20.10.1947) ἀνήγγειλε τὴν νέαν ἄνανδρον ἐκτέλεση μὲ τοὺς τίτλους: «**Ὁ κατευνασμὸς πληρώνεται μὲ τὸ αἷμα τῶν Χιτῶν. - Συμμορῖται εἰσέδυσαν εἰς Καλάμας καὶ ἐφόνευσαν τὸν πρόεδρον τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν Παναγιώτην Ἠλιοῦ. - Ὁ λαὸς Μεσσηνίας τελεῖ ἐν ἀγανακτήσει. - Συνεκροτήθη παλλαϊκὸν συλλαλητήριον**». Στὴν εἴδηση διαβάζουμε μεταξὺ ἄλλων:

«Περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς τέσσαρες συμμορῖται, φέροντες στολὰς χωροφυλάκων, εἰσέδυσαν εἰς τὴν συνοικίαν Ἀβραμίδι, εἰς τὸ ἄκρον τῆς πόλεως τῶν Καλαμῶν, καὶ ἐφόνευσαν τὸν πρόεδρον τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν Καλαμῶν, Παναγιώτην Ἠλιοῦ. Ἀφ' ἧς στιγμῆς παρέλαβεν ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις, οἱ κομμουνισταὶ ἀποθρασυνθέντες ἀπὸ τὰ κατευναστικὰ μέτρα της, δολοφονοῦν ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ χωρίων τοὺς δυναμικοὺς ἐθνικόφρονας, καὶ δὴ τοὺς Χῖτας, καὶ οὕτω ἡ ἀποτυχοῦσα πολιτικὴ τοῦ κατευνασμοῦ πληρώνεται μὲ τὸ αἷμα τῶν Χιτῶν.

»Ὁ λαὸς τῆς Μεσσηνίας διὰ διαφόρων ἐκδηλώσεών του κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τοῦ ἀτυχοῦς θύματος, ὡς καὶ διὰ παλλαϊκοῦ συλλαλητηρίου, τὸ ὁποῖον ὠργάνωσε τὴν 6 μ.μ. τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς καὶ εἰς τὸ ὁποῖον μετέσχον ἄνω τῶν 15 χιλιάδων κατοίκων, διεμαρτυρήθη διὰ τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τακτικήν, ἡ ὁποία ὡς μόνον ἀποτέλεσμα εἶχε τὴν ἔντασιν τοῦ προδοτικοῦ ἀγῶνος τῶν πουλημένων προδοτῶν τῆς φυλῆς μας.

»Πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν κ. Γ. Γρίβαν ἀποστάλη τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα: "Σήμερον στυγερὸν ἔγκλημα κατὰ τοῦ Προέδρου Κόμματος Χιτῶν Παναγιώτου Ἠλιοῦ, παρὰ τῶν συμμοριτῶν κατελθόντων Καλάμας, ἐνδεδυμένων μὲ στολὴν ἐνωμοτάρχου Χωροφυλακῆς, συνεκίνησε βαθύτατα μέλη Κόμματος Χιτῶν καὶ ὁλόκληρον κοινωνίαν πόλεως Καλαμῶν Μεσσηνίας. Ἀξιοῦμεν ὅπως Κράτος λάβη ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς πάταξιν ἀνταρσίας καὶ τιμωρίαν στυγερῶν ἐγκληματιῶν. Καταβάλλομεν ὑπερανθρώπους προσπαθείας διὰ τὴν συγκράτησιν Ἐθνικόφρονος Κόσμου ἀπειλοῦντος ἀντίποινα κατὰ Κομμουνιστῶν.- Ἐπιτροπὴ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν».

»Τηλεγράφημα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν ἀπεστάλη καὶ ἐκ Τριπόλεως, ὑπὸ τῶν Χιτῶν Ἀρκαδίας. Εἰς τοῦτο ἐτονίζετο ὅτι: «Τὸ Χίτικο αἷμα ποὺ καθημερινῶς προσφέρουμε στὸ βωμὸ τῆς Πατρίδος καὶ δίδει τὴ χαλύβδινη δύναμη καὶ πειθαρχίαν στὰ δίκαια ἡμῶν. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει Χιτισμός, ἡ Ἑλλάδα θὰ ζήσῃ».

• Τὴν 3.10.1948, ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν καὶ ὁ διάδοχος τοῦ Παναγιώτη Ἠλιοῦ, ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν Καλαμῶν Ἠλίας Κεταρᾶκος. Κατὰ τὴν πάνδημον κηδείαν του, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Κόμματος Χιτῶν Εὐστράτιος Χανδρινὸς ἐτόνισε:

«Θὰ συνεχίσουμε τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν τεράτων τοῦ Κομμουνισμοῦ μὲ τὴν ἴδιαν θέρμη ποὺ τὸν συνέχισες καὶ ἐσὺ μετὰ τὸν δολοφονικὸ θάνατο τοῦ ἀξέχαστου προέδρου μας Πάνου Ἠλιοῦ. Θὰ τὸν συνεχίσουμε μέχρι τῆς τελικῆς νίκης».

Σημειωτέον ὅτι ὁ Κεταρᾶκος ἦτο πτωχὸς καὶ ἄφησεν ὀρφανὰ πέντε ἀνήλικα παιδιά, ἀλλὰ ἡ ἰδεολογία του τὸν ἔφερε ἀνενδοιάστως ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπάλξεων.

• Τὸν Σεπτέμβριον 1947 ἐδολοφονήθη εἰς Μυτιλήνην ὁ Χῖτης Κώστας Κάνος, προστάτης πολυμελοῦς οἰκογενείας. Τοῦτον ἀπήγαγαν ἐνεδρεύοντες κομμουνιστὲς παρὰ τὸ χωρίον Καλλονή. Ἀφοῦ τὸν ἐβασάνισαν ἀπανθρώπως τὸν κατακρεούργησαν. Κατὰ δημοσίευμα τῆς «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν»:

> *«Τοῦ ἀπέκοψαν τὰ ὦτα, τὴν ρῖνα, τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ γεννητικά του ὄργανα, τοῦ ἔγδαραν τὴν κεφαλήν, τοῦ ἀφήρεσαν τοὺς ὄνυχας καὶ τέλος τὸν ἔσφαξαν ἀπὸ τὸν αὐχένα».*
>
> Σημειωτέον ὅτι οἱ δολοφόνοι ἔβαλαν τὸ ἑξῆς ἀνορθόγραφο σημείωμα: *«Ὄση προδίδουν τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ καὶ τὸν χτηπροῦν μὲ τὰ ὅπλα, ἔτσι θὰ τιμοροῦνται. - Καπετὰν Τρομάρας»*...

Ὀλίγον μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Κάνου, ἐξετελέσθη ἀπαχθείς, παρὰ τὸ χωρίον Ἄργενος, Μυτιλήνης, ὁ Χῖτης Νικόλαος Καραπιπέρης. Τὸ τραγικὸν θῦμα κατεσφάγη κυριολεκτικῶς

• Τὴν 23.9.1947, ἐδολοφονήθη ὁ Κωνσταντῖνος Καράμπελας, 29 ἐτῶν. Ἡ «Ἐφημ τῶν Χιτῶν», τῆς 6.10.47, ἔγραψεν ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ἡρωϊκὸς θάνατος Χίτου**» τὰ ἑξῆς:

> *«Τὸ βράδυ τῆς 23ης Σεπτεμβρίου, ὅτε ἡ συμμορία Πετρούλα ἐπέδραμεν εἰς τὸ χωρίον Σκιαφάνικα καὶ ἐλεηλάτησε τὰ πάντα, ὁ ἡρωϊκὸς Χῖτης Κων. Καράμπελας, ὑπερασπιζόμενος τὴν τιμὴ τῆς οἰκογενείας του, παρέμεινε καὶ ἀψηφῶν τὸν θάνατον, προσπαθώντας μὲ ἕνα ὅπλον δίκαννον νὰ ἀποκρούση ἐκ τῆς οἰκίας του τοὺς αἱμοσταγεῖς Ἐαμοβουλγάρους. Ἀφοῦ ὁ ἡρωϊκὸς Χῖτης ἐξήντλησε καὶ τὸ τελευταῖον φυσίγγιόν του, ἔπεσε θῦμα τῶν ὑπερτέρων κομμουνιστῶν».*

• Τὴν 11.6.1948, ὁμὰς συμμοριτῶν εἰσῆλθε στὴν Δάφνη Νιγρίτας καὶ ἀπήγαγε τὸν πρόεδρο τοῦ παραρτήματος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος, τὸν ὁποῖον καὶ ἐξετέλεσαν ἔξωθι τοῦ χωριοῦ.

Τὰ ἀνωτέρω ἐκτίθενται δειγματοληπτικῶς καὶ ἐνδεικτικῶς μόνον προκειμένου νὰ δείξουν τὶς θυσίες τῶν Χιτῶν, ἀπὸ Καλαμῶν μέχρι Διδυμοτείχου καὶ τὴν κακουργίαν τῶν κομμουνιστῶν. Ἴσως μερικοὶ νὰ νομίζουν, ἐπιπολαίως, ὅτι οἱ θάνατοι τῶν Χιτῶν τελείωσαν μὲ τὸ Θησεῖο καὶ μὲ τὰ

Δεκεμβριανά. Ἀλλά, ὅπως ἀποδεικνύεται, τὸ αἷμα τῶν Χιτῶν ἐχύνετο καὶ κατὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα ἔτη. Καὶ δὲν ἐχύνετο μόνο κατὰ τὶς ἄνανδρες δολοφονίες. Προσεφέρετο ἀφθόνως καὶ στὰ πολεμικὰ μέτωπα, ὅπου πολλοὶ Χῖτες προσέτρεχαν ἐθελοντικῶς. Μερικοὶ μάλιστα ἦσαν παρήλικες. Ἀλλὰ ἐδῶ ἀνοίγει ἕνα νέο κεφάλαιον...

Μία ρωμαλέα παράσταση, ἡ ὁποία ἐμφανίζει τοὺς Χῖτες νὰ ἐξορμοῦν γιὰ τὴν πραγμάτωση τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων. Δημοσιεύτηκε στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» τὴν 11.8.1947.

ΟΙ ΧΙΤΕΣ ΣΤΑ ΜΕΤΩΠΑ

Ἀπὸ τοῦ 1946 μέχρι τοῦ 1949, ὅταν ἐξετυλίσσετο ὁ τελευταῖος γῦρος τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς, οἱ Χῖτες πιστοὶ στὰ ἰδανικά τους ἔδωσαν τὸ «παρών» τους στὶς ἐπάλξεις τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντος. Καὶ κατέβαλαν βαρὺν τὸν φόρον τοῦ αἵματος, γιὰ μία ἀκόμη φοράν. Ἦσαν ἢ στρατευμένοι ἔφεδροι, ἢ ἐθελοντικῶς κατατασσόμενοι στὶς Ἔνοπλες Δυνάμεις, ἢ αὐτοτελῶς προστρέχοντες μὲ τὰ ἀποσπάσματά τους γιὰ νὰ βοηθήσουν στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ ὁ ἐχθρὸς κτυποῦσε παντοῦ μὲ τὶς διάσπαρτες δυνάμεις του. Ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο μέχρι τὴν Θράκη. Δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολὴ νὰ ποῦμε ὅτι οἱ Χῖτες ἦσαν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνα. Καὶ ἂς ἐπαναλάβουμε: Ὡς Χῖτες αὐτοαπεκαλοῦντο, ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅσοι ἐμάχοντο σθεναρῶς καὶ ἀνυποχωρήτως, κατὰ τοῦ Συμμοριτισμοῦ. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» παρακολουθοῦσε μὲ περηφάνεια τὴν ἀγωνιστικὴ αὐτὴ προσπάθεια, τὴν ὁποία καὶ πρόβαλλε ὑπὸ τοὺς καθιερωμένους τίτλους *«Χῖτες ποὺ πολεμοῦν γιὰ τὴν Ἑλλάδα»*, ἢ *«Χῖτες ποὺ πέφτουν γιὰ τὴν Ἑλλάδα»*, ἢ *«Ἥρωες Χῖτες»* κ.λπ. Εἶναι χρήσιμη μία σύντομη ἀναδρομή.

•Τὸν Μάρτιο 1947 πέφτει ὁ Χίτης ἀξιωματικὸς Δημήτριος Α. Ἐπιτρόπου. Καὶ ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», τῆς 10.3.47, κάτω ἀπὸ εὐμεγέθη φωτογραφία τοῦ πεσόντος, γράφει:

> *«Πολεμιστὴς τῆς Ἀλβανίας, Κρήτης, Ἐλ Ἀλαμεΐν, Ρίμινι. Ὑπηρέτησεν εἰς Κομμάντος τοῦ Ἱεροῦ Λόχου. Φανατικὸς Χίτης. Ἔπεσεν ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος εἰς Φέρρας τοῦ νομοῦ Ἕβρου».*

• Τὴν 5.6.1947, ἔπεσεν ἡρωϊκῶς ὁ Ἀχιλλεὺς Στρατάρας. Ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» τῆς 16.6.47, δημοσίευσε τὴν φωτογραφία του καὶ κάτωθι αὐτῆς ἔγραψεν:

> *«Ὑπῆρξε ἕνα ἀπὸ τὰ δυναμικώτερα στελέχη τοῦ Κόμματος Χιτῶν Καλαμῶν. Μὲ ἐνθουσιασμὸν ἔσπευσε νὰ καταταγῇ ἐθελοντικῶς εἰς τὴν Χωροφυλακήν, διὰ νὰ προσφέρῃ ὅσο μποροῦσε καλύτερα τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Πατρίδα. Τὴν 5ην τρέχοντος ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος εἰς τὸ Ἐξωχώριον Μάνης. Εὑρεθεὶς πρὸ ὑπερτέρων δυνάμεων προδοτῶν ἐαμοβουλγάρων ἐκλήθη παρὰ τῶν συμμοριτῶν νὰ παραδοθῇ. Ἡ ἀπάντησίς του ὑπῆρξεν, ὡς Ἕλληνος καὶ Χίτου, ἡ ἑξῆς: "Βούλγαροι, δὲν παραδίδομαι. Μόνον ξέρω νὰ ἀποθάνω". Τραυματισθεὶς συνελήφθη ὑπὸ τῶν ληστῶν καὶ ἐξετελέσθη κατὰ τὸν ἀγριώτερον τρόπον».*

• Τὴν 23.6.1947, ὑπὸ τοὺς τίτλους **«Ἡ πραγματικὴ ἀλήθεια διὰ τὴν μάχην τῆς Στρέζοβας. - Οἱ ἡρωϊκοὶ Χῖτες ποὺ ἔπεσαν ἀγωνιζόμενοι ἕνας πρὸς δέκα»** δημοσιεύει τὶς λεπτομέρειες τῆς μάχης καὶ τοῦ ἡρωϊκοῦ θανάτου τῶν δέκα ὑπερασπιστῶν τῆς Στρέζοβας, μαχομένων κατὰ 300 συμμοριτῶν. Καὶ σημειώνει ὅτι οἱ πεσόντες ἀνανέωσαν τὸν ἆθλον τῶν Τριακοσίων τῶν Θερμοπυλῶν. Ἔπεσαν οἱ ἀδελφοὶ Τρύφων καὶ Ἄγγελος Παπαθεοδώρου, Σπῦρος Τσάτσης, Γεώργιος Κουτρουλῆς, Στυλιανὸς Τσέλιος, Νῖκος Μιχαλόπουλος, Ἀνδρέας Γουλουμῆς, Παναγιώτης Κουτρόπουλος, Ἀργύρης Χρηστίδης καὶ Σάββας Τοπουζίδης.

Ἐκλογικὴ ἀφίσα τοῦ ΕΑΜ, στὴν ὁποία μεταξὺ τῶν ναζιστικῶν καὶ τῶν μεταξικῶν συμβόλων, παρουσιάζεται καὶ τὸ ἔμβλημα τῆς «Χ».

TIMES OF CYPRUS

Saturday, November 26, 1955 Vol. 1. No. 178 12 Mils

First description and picture of Cyprus mystery man

WHERE IS GENERAL GRIVAS?

London P.Cs in rush to Cyprus

Times Correspondent

LONDON Friday.

THE first forty of the special high-pay police recruited for Cyprus will fly out next month, it is reported tonight.

The offer has attracted replies from 300 London police officers but only nine will be among the first group. Twenty of the volunteers are from the "C division" which has to deal with crime in Soho.

The men will range from constables to inspectors.

No Difficulty.

The Colonial Office said today: "We have been flooded with applications. There will be no difficulty in getting the 130 men of the type whom we want".

The second group will follow the first forty men within a fortnight, it is expected.

GREEK WAR HERO SOUGHT AS SUSPECTED EOKA CHIEF

Times Staff Reporter

WHERE IS GENERAL GEORGE THEODOROU GRIVAS, LATE OF THE GREEK ARMY BUT BORN IN NICOSIA? IS HE ON THIS ISLAND? IF HE IS, DID HE ENTER ILLEGALLY?

These are questions being eagerly asked in Cyprus and in London — and spice is added to them by a document and photograph circulated three weeks ago to people who are specially interested in the General's actions at the moment.

Yet a spokesman for the Government yesterday denied reports that Grivas is suspected of being illicitly on the Island and engaged in—perhaps directing—EOKA terrorism.

"It is all nonsense," the spokesman told me emphatically.

But this document exists. It was issued on November 4: I have seen a copy.

After a large photograph of a burly, stern-faced, elderly man with a "Hitler moustache", comes this description:

AGE ABOUT 55, HEIGHT 5 ft. 6½ ins. MEDIUM BUILD (POSSIBLY LESS THICKSET THAN INDICATED IN PHOTOGRAPH), STRONG BROAD FACE, SMALL MOUSTACHE, CHESTNUT EYES, DARK AND BUSHY EYEBROWS, WIDE SHUT MOUTH WITH FIRM JAW.

Born in Nicosia, Grivas left Cyprus when he was 16 to enter the Athens Military Academy. In 1928 he

They seek him here...

Commandos lay ambush, shoot man dead

Times Military Reporter

COMMANDOS lying in wait at dawn yesterday where two army trucks were ambushed the night before shot dead one of a group approaching through the undergrowth.

The dead man was later identified as Savvas Akgoasti, of Kyperounda village.

On Thursday evening two army vehicles were fired on from a road-side hide-out half a mile west of Khandria, on the Amiandos-Agros highway.

The leading driver, a Sapper, was killed and his truck fell 100 feet down the hill. Another soldier was seriously wounded. Fire was returned from the second truck and the attackers made off—a Commando patrol which chased them lost track.

Men Moving

The Commandos laid an ambush: all night they waited, until towards dawn a thick mist obscured the trees and undergrowth which surrounded them and the wrecked vehicle. They could see nothing.

At 5.30 they heard men moving through the undergrowth—about 10 people, they judged, were climbing the slope towards the wrecked truck.

The ambush commander waited until the strangers were within about 30 feet of his position: then they were challenged loudly in Greek, Turkish and English. There was no reply, and [illegible] men rushed forward. The Marines then opened fire [illegible]

ANOTHER SOLDIER KILLED

TERRORIST bullets claimed another British soldier's life last night when two REME trucks were ambushed.

The trucks were being driven from Lefka to Nicosia when they were sprayed with Sten gun fire, near Petra Village at about 9.30 p.m.

As soon as the trucks had stopped and the guards dismounted, the assailants made off.

«Where is General Grivas?» (ποῦ εἶναι ὁ Στρατηγὸς Γρίβας;) διερωτᾶται ἡ ἐφημερὶς «Times of Cyprus», τὴν 26.11.1955, ἐνῶ στὴν εἴδησή της δημοσιεύει γιὰ πρώτη φορά, φωτογραφία τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ΕΟΚΑ, ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς Ἀρχηγίας του στὴ «Χ».

• Τὴν 11.8.1947, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», ὑπὸ τοὺς τίτλους **«Αὐτοὶ εἶναι οἱ Χῖτες - Πολεμοῦν καὶ πεθαίνουν γιὰ τὴν Ἑλλάδα»** δημοσιεύει τὰ ἑξῆς:

«Πλεῖστα ὅσα παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας παρατηροῦνται καθημερινῶς εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν Χιτῶν κατὰ τὰς εἰσβολὰς τῶν συμμοριτῶν εἰς πόλεις καὶ χωρία. Παραθέτομεν δύο χαρακτηριστικὰ γεγονότα τῶν τελευταίων ἡμερῶν:

»Κατὰ τὴν πρὸ ἡμερῶν γενομένην ἐπιδρομὴν τῶν συμμοριτῶν εἰς Λιδωρίκιον ὁ θρυλικὸς Χίτης Θεόδωρος Σερεντέλος, πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν Λιδωρικίου, ἐπιστρατευμένος διὰ τὴν τοπικὴν ἀσφάλειαν τῆς κωμοπόλεως ἀπέσπασε τὴν συμπάθειαν καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν συμπολιτῶν του. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ μὴ ὁλοκλήρωσις τῶν σκοπῶν τῶν συμμοριτῶν. Ἑκατὸν πεντήκοντα καὶ πλέον συμμορῖται, εὐθὺς ὡς εἰσῆλθον εἰς τὸ Λιδωρίκιον, ἐκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ὅπου διέμενε μὲ τὴν οἰκογένειά του ὁ Σερεντέλος καὶ τὴν ὁποίαν εἶχον κάψει ἄλλοτε οἱ Γερμανοὶ καὶ τὸν πυροβολοῦσαν μὲ διάφορα ὅπλα καὶ "πίατ", φωνάζοντες εἰς αὐτὸν νὰ παραδοθῇ. Ἡ οἰκία του ἔγινε διάτρητος ἀπὸ τὰς σφαίρας, ἡ δὲ σύζυγός του ἐτραυματίσθη διὰ βλήματος εἰς τὸ στῆθος. Ὁ ἡρωϊκὸς ὅμως Χίτης ἐμάχετο ἐπὶ τρίωρον, κατορθώσας νὰ φονεύσῃ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἐπιτιθέντας συμμορίτας καὶ νὰ διαφύγῃ προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτός. Τρομοκρατηθέντες δὲ οἱ συμμορῖται ἀπεμακρύνθησαν, μὴ τολμήσαντες οὐδὲ τὴν οἰκίαν του νὰ πλησιάσουν.

»Κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν συμμοριτῶν εἰς Βουνιχώραν, ὁ ἡρωϊκὸς Χίτης Νικόλαος Κυριαζῆς προτίμησε νὰ καῇ ζωντανὸς προκειμένου νὰ μὴν πέσῃ στὰ χέρια τῶν σλαυοκομμουνιστῶν. Ἄφησε στὴ ζωὴ πέντε κορίτσια καὶ δυὸ ἀγόρια ἀνήλικα μὲ τὴν σύζυγόν του. Τὸ σπίτι του καὶ ὅλη ἡ περιουσία του κατεστράφησαν, πυρποληθέντα ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν, ἡ δὲ οἰκογένειά του ἔμεινεν ἐντελῶς ἀνυπεράσπιστος καὶ ἀπροστάτευτος μέσα στοὺς δρόμους.

»Αὐτοὶ εἶναι οἱ Χῖτες. Πολεμοῦν καὶ πεθαίνουν γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἐκπληροῦν τὸ καθῆκον των πρὸς τὴν Πατρίδα εἰς τὰς κρισίμους αὐτὰς στιγμὰς καὶ δείχνουν μὲ τὴν διαγωγὴν τῶν τί ἐστὶ Χίτικη ψυχή».

• 13.10.1947, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσίευσε, ὑπὸ τὸν τίτλον **«Οἱ Χῖτες ποὺ πέφτουν γιὰ τὴν Ἑλλάδα»** τρεῖς φωτογραφίες πεσόντων: Τοῦ

Εὐαγγέλου Μπίσδα, Χίτου ἀρχηγοῦ ΜΑΔ Ἁλμυροῦ, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος κατὰ τῶν κομμουνιστῶν, τὴν 1.9.1947. τοῦ Δημητρίου Πρίνζου, Χίτου ἀρχηγοῦ ΜΑΔ Ἀερινοῦ Θεσσαλίας, πεσόντος τὴν 1.9.1947. τοῦ Ἀθανασίου Ἀρσενάκη, Χίτου χωροφύλακος ἐκ Δοξάτου Δράμας, φονευθέντος τὴν 11.3.1947.

• Τὴν 28.9.1947, συμμορίτες ἀνερχόμενοι εἰς 400, ἐπετέθησαν ἐν καιρῷ νυκτὸς κατὰ τῆς Ἰτέας. Τὴν δεινὴ κατάσταση ἔσωσαν οἱ Χῖτες. Ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» (20.10.47) δημοσίευσε, ὑπὸ τὸν τίτλον **«Ὁ ἡρωϊσμὸς τῶν Χιτῶν Ἰτέας ἔσωσε τὴν πόλιν ἀπὸ τοὺς συμμορίτας»**:

«Ἐδόθη, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς πουλημένους προδότας νὰ γνωρίσουν τὸν ἡρωϊσμὸν καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν Ἑλλήνων ποὺ ὀνομάζονται Χῖτες. Ἴδιοι καὶ οἱ Χῖτες τῆς Ἰτέας, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ μάχονται αὐτὴν τὴν στιγμὴν στὰ βουνά, στὶς πόλεις καὶ στὶς κοιλάδες τῆς πολυβασανισμένης μας Ἑλλάδος, ἔδωσαν ἕνα

Οἱ Χῖται Αἰγίου Νικόλ. Βαγενὸς καὶ Μιχ. Βασιλόπουλος, οἵτινες καταδικάσθησαν πρὸ ἡμερῶν εἰς θάνατον ὑπὸ ἀνταρτοδικείου, συγκροτηθέντος πλησίον τοῦ Αἰγίου. Οἱ ὡς ἄνω ἡρωϊκοὶ Χῖται ὑπηρέτησαν ἐθελοντικῶς εἰς τὸν Λόχον Κηνυγῶν τοῦ ἀνθ)γοῦ Δημ. Ροδοπούλου.

Οἱ καταδικασθέντες ὑπὸ «ἀνταρτοδικείου» εἰς θάνατον δύο Χῖτες τοῦ Αἰγίου, Νῖκος Βαγενὸς καὶ Μιχ. Βασιλόπουλος σὲ φωτογραφία τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν» τῆς 13.12.1948.

γερὸ μάθημα στὰ μανιασμένα πλήθη τῶν κατσαπλιάδων.

»Ὁ ἡρωϊκὸς ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν Ἰτέας κ. Λουκᾶς Ἀνάγνος, ὁ γνήσιος αὐτὸς Ἕλλην, ποὺ πλειστάκις ἐθαυμάσθη γιὰ τὴν γεμάτη ἐθνικὸ παλμὸ χίτικη ψυχή του, βρέθηκε ὅπως πάντα πρῶτος στὴν μάχη, μὲ τοὺς ἡρωϊκούς του Χῖτας. Ἐδέχθη τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἐαμοσλαύων συμμοριτῶν μὲ τὴν μικρὰν δύναμιν τῶν ἀποτελούντων τὴν φρουρὰν τοῦ φυλακίου Χῖτας. Ἡ μάχη ἐκράτησε ἀπὸ τῆς 9ης ἑσπερινῆς μέχρι καὶ τῆς 4ης πρωϊνῆς τῆς ἑπομένης. Οἱ ἐπιτιθέμενοι 400 συμμορῖται ἐλύγισαν πρὸ τοῦ ἀφθάστου ἡρωϊσμοῦ τῶν ὀλίγων Χιτῶν καὶ ἐματαίωαν τὰ δολοφονικά των σχέδια.

»Σὰν ἄλλη Σουλιώτισσα, ἡ σύζυγος τοῦ κ. Λ. Ἀνάγνου ἐμάχετο καὶ αὐτή, γεμίζοντας τοὺς γεμιστῆρας μὲ σφαῖρας. Ἐλθοῦσα δὲ σχεδὸν εἰς χεῖρας μετὰ τῶν συμμοριτῶν, κατώρθωσε νὰ σωθῇ, ἀφοῦ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκολύμβησεν γιὰ ἀρκετὴν ὥραν.

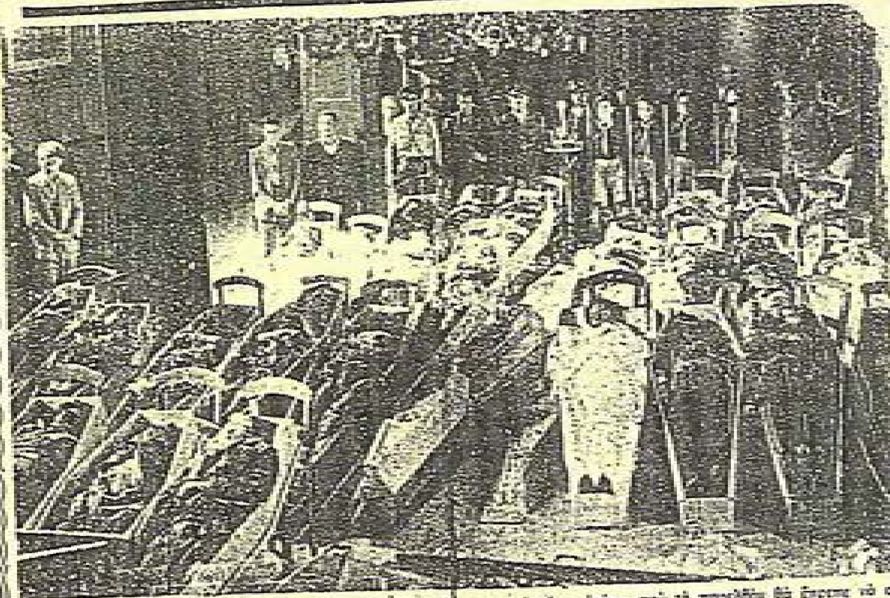
»Εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν συμμοριτῶν συνέβαλεν τὰ μέγιστα ὁ καταφθάσας στολίσκος τοῦ Κορινθιακοῦ, ὅστις ἔβαλλε συνεχῶς καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Ἡ μανία τῶν πουλημένων προδοτῶν - ἐαμοσλαύων ἐξέσπασεν, ὡς συνήθως, εἰς τὰ ἄψυχα ἀντικείμενα. Οὕτως, ἔκαυσαν τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Χιτῶν Ἰτέας κ. Ἀνάγνου, ὡς καὶ ἄλλας δύο οἰκίας ἐθνικοφρόνων, ἀπήγαγαν δὲ δέκα πολίτας».

Σημειωτέον ὅτι ἡ Ἰτέα ὑπέστη ἐπίθεση τῶν κομμουνιστῶν καὶ τὴν 12. 3. 1948, ὅταν ἑκατὸν συμμορίτες προσέβαλαν τὰ ἐξωτερικὰ φυλάκια τῆς πόλεως. Παρὰ τὴν λυσσώδη ἐπίθεση οἱ ἐπιτιθέντες ἀπεκρούσθησαν μὲ πρωταγωνιστικὴ συμμετοχὴ τῶν Χιτῶν.

• Τὴν 3.11.1947, ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ἔνδοξος θάνατος Χιτῶν**» ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσιεύει τὰ ἀκόλουθα:

> *«Κατὰ τὴν ἐξ ἐνέδρας σύγκρουσιν τοῦ λόχου ΜΑΥ (Μονάδων Ἀμύνης Ὑπαίθρου) Αἰγίου καὶ τῆς κομμουνιστικῆς συμμορίας εἰς Χάβαρι νομοῦ Ἠλείας, μεταξὺ ἄλλων ἐνδόξως πεσόντων ΜΑΥ, ἐφονεύθησαν καὶ οἱ Χῖτες Παναγόπουλος, Δίπλαρος Παν., Πειρατὸς Ἀργ., ἐτραυματίσθη δὲ ὁ Μπαντοῦνος Ν. ἅπαντες ἐκ Πατρῶν. Οἱ φονευθέντες ἐκηδεύθησαν εἰς Ἀμαλιάδα Ἠλείας, ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς ἀγανακτισμένου λαοῦ, ζητοῦντος ἐκδίκησιν. Τὸν ἐνδόξως πεσόντα ἀρχηγὸν (ἐφ. Ἀνθυπολοχαγὸν) τῶν ΜΑΥ Ἐλευθ. Παπανικολόπουλον, ἐκ Καμαρῶν Αἰγίου, μεταφερθέντα καὶ ταφέντα ἐκεῖ, συνώδευσεν εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν πλῆθος κόσμου καὶ κα-*

ΠΛΟΥΣΙΟΙ: ΓΙΑ ΣΑΣ ΤΗΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ

Ι. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

Μιὰ συγκλονιστικὴ φωτογραφία: Σωριασμένα φέρετρα 33 πεσόντων σὲ ἐνέδρα ἀγωνιστῶν, οἱ ὁποῖοι κατακρεουργήθησαν ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν, κατὰ τὴν κηδεία τους στὴ Μητρόπολη Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀμαλιάδος. Τὴν φωτογραφία δημοσιεύει τὴν 17.11.1947 ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» μὲ κάτωθι αὐτῆς «ἀφιέρωμα» στοὺς πλουσίους γραμμένο ἀπὸ τὸν ἀρχισυντάκτη Ἰωάννη Σκλαβενίτη.

τετέθησαν στέφανοι».

• Τὴν 29.12.1947, ὑπὸ τὸν τίτλον **«Χίτες ἥρωες»**, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσιεύει φωτογαφίαν τοῦ Ἀθανασίου Καψάλα καὶ κάτωθι αὐτῆς γράφει:

> *«Χίτης τοῦ Παραρτήματος Ψυρρῆ. Ὑπηρετῶν εἰς τὸν Λόχον Ὀρεινῶν Καταδρομῶν τοῦ Παπαγεωργίου, ἔλαβε μέρος εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἄνω Μπέλεση τῆς Ἀργολίδος, ὅπου ἡρωϊκώτατα μαχόμενος κατώρθωσε νὰ θέση ἐκτὸς μάχης 30 ἐνόπλους συμμορίτας, τοὺς ὁποίους ἐφόνευσεν ἐπὶ τόπου, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ δύο ἀρχηγοὺς συμμοριῶν, τὸν Νικηταρᾶν καὶ ἕτερον τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν ἐξηκριβώθη. Ὁ ἐν λόγῳ Χίτης, ποὺ ἐπονομάζεται «Τρομάρας», εὑρέθη ἐν ἀφασίᾳ ἐν μέσῳ σωροῦ πτωμάτων ἑαμοβουλγάρων καὶ ἀνέζησεν αἰφνιδίως ἐνῷ μετεφέρετο πρὸς ταφήν. Ἴσως διότι τὸν χρειάζεται ἡ Πατρίς. Σήμερον ὁ Καψάλας νοσηλεύεται εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον Ἄργους»*

(Ἡ περίπτωση τῆς «νεκραναστάσεως» τοῦ Καψάλα θυμίζει τὸ ἀνάλογον προηγούμενον τοῦ Βαγγέλη Μαγγανᾶ, ὁ ὁποῖος ἀνέστη μέσα ἀπὸ τὰ ἀναρίθμητα πτώματα τῶν σφαγιασθέντων τῆς Πηγάδας τοῦ Μελιγαλᾶ, γιὰ νὰ γίνῃ ἐκδικητὴς καὶ φόβητρο τῶν κομμουνιστῶν).

• Τὴν 19.1.1948, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσιεύει φωτογραφίαν πεσόντος Χίτου καὶ κάτωθι αὐτῆς παραθέτει τὰ ἀκόλουθα:

> *«Τζαννέτος Ἀντώνιος, Χίτης τοῦ Παραρτήματος Νέου Κόσμου. Καταταγεὶς ἐθελοντὴς εἰς τὸν Λόχον Κυνηγῶν Ὑποδιοικήσεως Ἄργους ἔπεσεν ὑπὲρ Πατρίδος, ἀγωνιζόμενος κατὰ τῶν ἑαμοσλαύων εἰς Μηλίτσαν Ἄργους».*

• Ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου μέχρι 5 Μαρτίου 1948 διεξέγονται σκληρὲς μάχες στὴν περιοχὴ Ὀλύμπου, ὅπου μάχεται ἕνα ἀπὸ τὰ ἐνδοξότερα τάγματα, τὸ 565. Τὸ διοικεῖ ὁ ἡρωϊκὸς ταγματάρχης Γ. Τσίχλης, Χίτης μὲ λαμπρὴ δράση ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος. Τὸ τάγμα προσεβλήθη ἀπὸ ὑπέρτερες δυνάμεις ἀπὸ βορρᾶ. Τελικῶς ἡττῶνται οἱ ἐπιτιθέντες καὶ ἐκκαθαρίζονται οἱ περιοχὲς καὶ οἱ πέριξ κόμβοι Ὀλυμπιάδος, Κρυόβρυσης, Καρυᾶς, Καλλιπεύκης, μέχρι Πηνειοῦ. Μέγας ἀριθμὸς κομμουνιστῶν ἐφονεύθησαν, ἐνῷ πολλοὶ συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι.

• Τὴν 7.3.1948, διακόσιοι συμμορίτες ἐπιτίθενται κατὰ τῆς φρουρᾶς τοῦ χωρίου Πτελεοῦ. Ἀποκρούονται, ὅμως, λόγῳ τῆς σθεναρῆς ἀντιστάσεως τῶν ἀμυνομένων, ἀφοῦ ὑπέστησαν ἀπώλειες. Πρωταγωνιστοῦν καὶ πάλιν, οἱ Χίτες ἐθελοντές. Ἐτραυματίσθη ὁ γενναῖος ὁπλίτης Νικόλαος Τσαμπάζης, πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Πτελεοῦ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ ἐμψυχωτὴς τῶν ἀμυνόμενων.

• Τὴν 29.3.1948, ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος ὁ Φώτης Φωτεινάκης, ἀρχηγὸς τῆς Νεολαίας Χιτῶν Τριανδρίας Θεσσαλονίκης. Ἡ κηδεία του ἐτελέσθη πάνδημος στὴ Θεσσαλονίκη, μέσα σὲ κατάρες καὶ ἀναθέματα κατὰ τῶν συμμοριτῶν καὶ ὅρκους γιὰ συνέχιση τοῦ ἀγῶνα κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ.

• Τὴν 31.3.1948, ἔπεσε καὶ ὁ Χίτης στρατιώτης Χρῆστος Λελᾶκος, ἐκ Λακωνίας, κάτοικος Περιστερίου.

• Τὴν 14.4.1948, χίλιοι συμμορίτες ἐπιτίθενται κατὰ τοῦ Διδυμοτείχου, χρησιμοποιοῦντες πυροβολικό, ὅλμους καὶ μυδραλλιοβόλα. Εἰσῆλθαν στὸν Ν. Συνοικισμό, ὅπου πυρπόλησαν καὶ ἀνατίναξαν τὰ σπίτια τῶν Χιτῶν Ἀθανασίου Τσαπράζη, Χρίστου Δικαλπάκη, Στέργιου Κιοσέ, Εὐαγγέλου Φυντανίδη καὶ ἄλλα τρία σπίτια προσφύγων. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐγκλημάτων ποὺ διέπραξαν, ἔσφαξαν τὸν Χίτην στρατιώτην Βασίλη Βενετίδην. Τελικῶς οἱ συμμορίτες ἐξεδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἐφίππου ΜΑΔ, στὸ ὁποῖο μετεῖχαν πολλοὶ Χίτες.

• Τὴν 21.6.1948, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», ὑπὸ τοὺς τίτλους: **«Ἡ ἧττα τῶν συμμοριτῶν εἰς Πυργάκι Αἰγιαλείας - Ὁ ἡρωϊσμὸς τῶν Χιτῶν»**, ἀνέγραψε τὰ ἑξῆς:

> *«Τὴν 3ην Ἰουνίου 1948 καὶ περὶ τὴν ὥραν 4.30 π.μ. ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Σπυρίδων Μαρτζοῦκος, ἔχων πληροφορίας ἀπὸ τῆς προηγουμένης ὅτι εἰς χωρίον Πυργάκι, ἔξωθι τοῦ Αἰγίου, κρύπτονται περὶ τοὺς 24 συμμορῖται κομμουνισταί, παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἡρωϊκὸν ἤδη προαχθέντα εἰς ἐνωμοτάρχην Ἰωάννην Σκαπετοράχην καὶ τὸν γενναῖον ἐπιλοχίαν Ἀθ. Παπαντωνίου, μετὰ 50 ἀνδρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 17 ἀνῆκον εἰς τὸ Ἐθνικὸν Ἀγροτικὸ Κόμμα Χιτῶν, καὶ προσέβαλον τούτους αἰφνιδιαστικῶς. Κατὰ τὴν μάχην, ἥτις διήρκησεν ἐπὶ 3ωρον, καίτοι εὑρέθησαν πρὸ δυνάμεως 100 συμμοριτῶν, ἐπολέμησαν ἅπαντες μὲ ἡρωϊσμὸν καὶ αὐταπάρνησιν, φονεύσαντες ἐκ τῶν συμμοριτῶν 22, ὡς καὶ τὸν ἐπὶ κεφαλῆς Καπετάνιον "Θησέα", Κρητικόν. Πλεῖστοι δὲ ἐκ τούτων ἐτραυματίσθησαν. Ἐκ τῶν ἡμετέρων δυνάμεων ἔπεσεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ὁ ἔνδοξος Χίτης Γεώργιος*

Ἀθανασόπουλος».

• Τὴν 12.7.1948, ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ἥρωες νεκροί. - Θ. Λαουλάκος**» ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» καὶ παραπλεύρως τῆς φωτογραφίας τοῦ «μαυροσκούφη» πεσόντος ἔγραψεν:

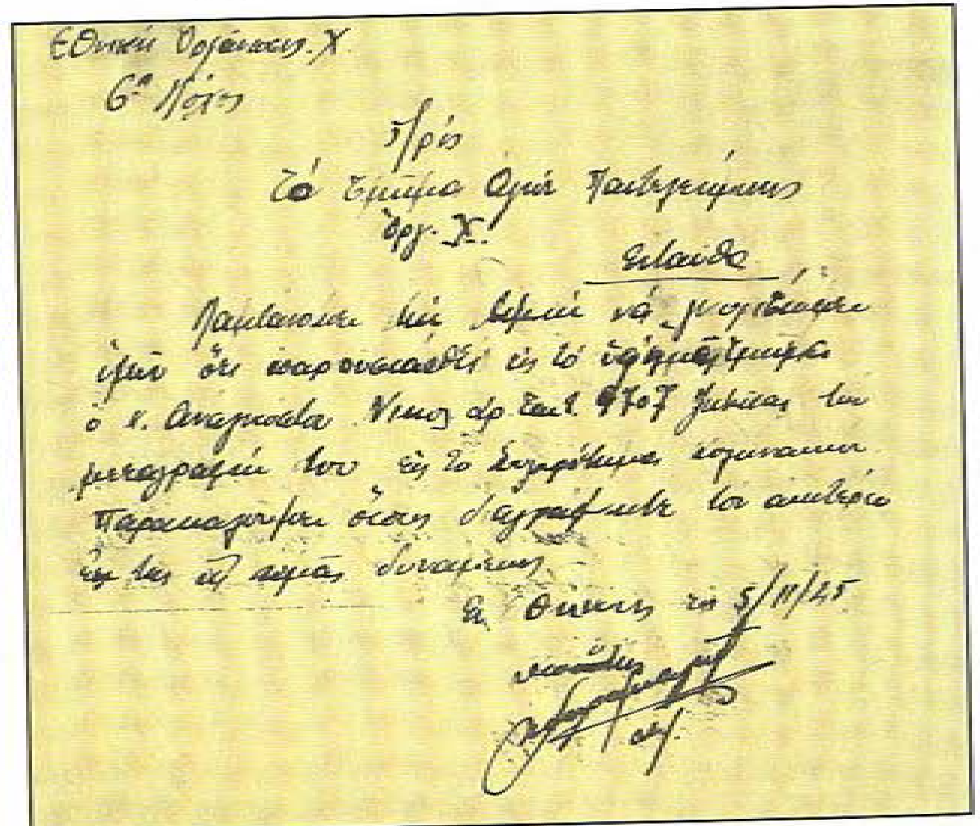
> *«Ἔπεσε μαχόμενος κατὰ τῶν ἐαμοσλαύων συμμοριτῶν εἰς τὸ ὕψωμα τοῦ Ἀσπραγγέλου. Ὁ Λαουλάκος κατήγετο ἀπὸ τὴν Κίττα Λακωνίας καὶ εἶχε πλουσίαν πατριωτικὴν δρᾶσιν. Εἰς τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον ἐπολέμησε μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ ἐπιλοχίου εἰς τὰ "Τάγματα θανάτου" τοῦ Ἱππικοῦ. Εἰς τὴν κατοχήν, ἔλαβε μέρος εἰς τὴν Ἐθνικὴν ἀντίστασιν ὡς μέλος τῆς Ὀργανώσεως "Χ" καὶ κατὰ τὸν αἱματηρὸν Δεκέμβριον μετεῖχεν ὅλων σχεδὸν τῶν μαχῶν κατὰ τῶν κομμουνιστῶν. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰσήχθη εἰς τὴν Σχολὴν Εὐελπίδων. Ἀποφοιτήσας τὸ 1946, ἐτοποθετήθη ἐκεῖ ὅπου μὲ τὸ αἷμα τῶν Ἑλλήνων μαχητῶν ξαναγράφεται τὸ νέον Ἐθνικὸν ἔπος.*
>
> *»Τίμιο παλληκάρι, ὑπόδειγμα ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθῆκον, ὁ Λαουλάκος προσέθεσεν ἀκόμα ἕνα δάφνινο στεφάνι νίκης εἰς τὸ τιμημένο «μαῦρο σκουφί» τῶν θρυλικῶν τεθωρακισμένων. Ἡ ψυχή του, γεμάτη Ἑλλάδα, ἔκλεινε μέσα τῆς ὅλο τὸ μεγαλεῖον τῆς τρισχιλιετοῦς Ἱστορίας μας. Παντοῦ πρῶτος, μέσα στοὺς καπνοὺς τῆς μάχης, τοὺς βρόντους τῶν κανονιῶν καὶ στὸ θόρυβο τῶν ἁρμάτων μάχης, ὑψώνει τὸ ἀνάστημά του σὰν λάβαρο, σὰν φωροβόλον σημεῖον διὰ τὴν ὑπερτάτην νίκην.*
>
> *»Ὄρθιος ἐπάνω στὸ "κάρριερ", μὲ τὸ αὐτόματο στὸ χέρι, ὡδηγοῦσε τὴν Ἴλην του ψηλὰ στὰ δοξασμένα βουνὰ τοῦ Ἀσπραγγέλου, γιὰ νὰ τὰ ξεμολύνη ἀπὸ τὸ ἄγος τῶν ἐαμοσλαύων συμμοριτῶν. Καὶ ἐκεῖ, σὰν ἄλλος Λάσκος πάνω στὸ πολυβολεῖον τοῦ ὑποβρυχίου του, ἐδέχθη στὴν ἑλληνική του καρδιὰ τὸ δολοφονικὸ βλῆμα τοῦ ὅλμου, δοσμένο καὶ γραμμένο ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας Ἀλβανούς».*

• Τὴν 27.4.1948, ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος κατὰ τῶν συμμοριτῶν, εἰς Βαμβακοῦ, ὁ Ἀντώνιος Καπέλλης, Ὑπ/ρχης Χίτης Ἡλιουπόλεως.

• Τέλος Ἰουνίου 1948, κατὰ τὶς μάχες τῆς Ἀμφιλοχίας τραυματίζεται, μὲ διαμπερὲς τραῦμα στὴν κοιλιά, ὁ ἡρωϊκὸς «Μπάρμπα Λέος», ὁ Λέων Ξυνόπουλος, ἐκπρόσωπος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν Ἀκαρνανίας. Ἦτο ὑπερεξηκονταετής, ὁ «γέρος» τῆς «Χ», ἡ δὲ περίπτωσή του ἀποτελεῖ παράδειγμα ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας. Ἔνοπλος ἐμάχετο ὁ

«γέρος», περιφρονῶν τὸν θάνατον. Προχωροῦσε ἀκάλυπτος καταδιώκοντας τοὺς συμμορίτες, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο μόνον ἀνδρῶν του. Γράφει ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» τῆς 12.7.1948:

> *«Ὁ τραυματισμὸς τοῦ ἡρωϊκοῦ "γέρου" ἐστοίχισε τὴν ζωὴν πολλῶν συμμοριτῶν, καὶ μόνον εἰς τὸ σημεῖον ποὺ ἐτραυματίσθη, ὑπολογίζεται ὅτι ἐφονεύθησαν περὶ τοὺς 20 συμμορίτας.*
>
> *»Αὐτοὶ εἶναι οἱ Χῖτες! Παρὰ τὴν γηραιάν του ἡλικίαν ὁ ἡρωϊκὸς Ξυνόπουλος, πιστὸς στὴν μεγάλη Χίτικη ἰδέα, δὲν ἔπαυσεν οὔτε στιγμὴν νὰ ἀγωνίζεται γιὰ τὰ ὑψηλὰ ἰδανικὰ τῆς ἀθανάτου Πατρίδος μας. Πρόθυμος πάντα, ἔτρεχεν ἐκεῖ ποὺ ἡ Πατρὶς τὸν καλοῦσε, ἀψηφώντας τοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχεν. Γι' αὐτό, τὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματός του καὶ μόνον ἀρκοῦσε διὰ νὰ σκορπίση τὸν πανικὸν στοὺς ξενόδουλους συμμορίτες. Ἀθάνατη Ἑλλάδα μας, σὰν ἔχεις τέτοια παι-*

Ἐθνική Ὀργάνωσις Χ

Πρός

Ἀθῆναι τῇ 5/11/45

Ἕνα δεῖγμα τῆς ἐσωτερικῆς ὀργανωτικῆς ἀλληλογραφίας τῆς «Χ», ἡμερομηνίας 5.11.1945.

διά, ποτὲ δὲν θὰ πεθάνης!»

Τὸν «Μπάρμπα Λέο» ἐπεσκέφθη, στὸ Ἀγρίνιο, ὁ ὑπαρχηγὸς τῶν Χιτῶν Ζαφ. Βάλβης, γιὰ νὰ τὸν συγχαρεῖ γιὰ τὸν ἡρωϊσμό του καὶ νὰ πληροφορηθῆ περὶ τῆς ὑγείας του.

• Τὴν 30.6.1948, ὁ Διοικητὴς τοῦ Α΄ Σώματος Στρατοῦ, Ἀντιστράτηγος Θρ. Τσακαλῶτος, ἐξέδωσε, γιὰ τὴν περίπτωση τοῦ ἐξαιρετικοῦ αὐτοῦ ἡρωϊσμοῦ, τὴν ἀκόλουθη διαταγή:

«Ὁ κ. Ξυνόπουλος Λέων, τοῦ Ἰωάννου, ἡλικίας πλέον τῶν 60 ἐτῶν, πατὴρ οἰκογενείας θυγατέρων καὶ ἐπιφορτισμένος ὑποχρεώσεων, παραμέρισε τὰ πάντα. Ἔμπλεως πίστεως, πατριωτικῆς ἐξάρσεως καὶ ὡραίας Ἐθνικῆς πνοῆς, μάχεται τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας κατὰ τῶν Ἐαμοβουλγάρων ἀπὸ κατοχῆς εἰσέτι.

»Δὲν ἐγνώρισε κανένα ποτὲ κλονισμόν, οὔτε ψυχικὸν οὔτε σωματικόν. Οἱ συμπατριῶται του ἀναγνωρίζουσι καὶ ἐπαινοῦσι τὸν πατριωτισμόν του. Πολλοὶ ἔφεδροι θὰ ἠδύνατο νὰ παραδειγματισθῶσιν ὑπὸ τοῦ γηραιοῦ τούτου πολεμιστοῦ. Πάντοτε ἐπάλαισε πρὸς τοὺς Σλαυοκομμουνιστάς.

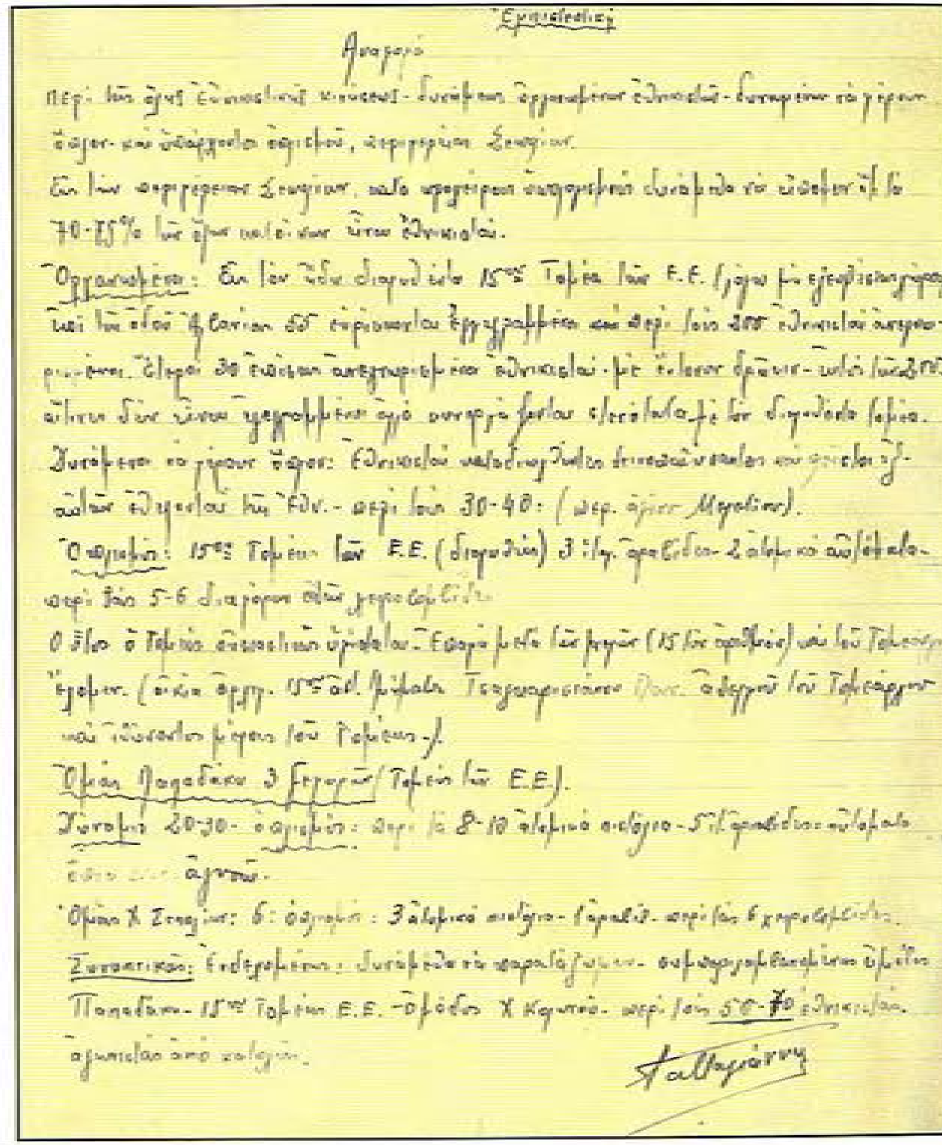
»Τελικῶς, κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίθεσιν τῶν ληστοσυμμοριτῶν, ἀγόμενος πάντοτε ὑπὸ τῆς ἰδίας περιφρονήσεως πρὸς τὸν κίνδυνον καὶ ἐπικεφαλῆς ΜΑΥ, ἅτινα ἐνέπνεε καὶ συμπλακεὶς μὲ συμμορίτας, ἐτραυματίσθη ἐπικινδύνως διὰ τραύματος διαμπεροῦς, σωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος καὶ παραμείνας μόνος ἐπὶ 8ωρον ἀπὸ τοῦ τραυματισμοῦ του. Ὁ Θεὸς ἐβοήθησε. Ἡ τύχη δὲν τὸν ἐγκατέλειψε στὸν κίνδυνο αὐτόν. Διὰ τὰς πολεμικάς του ταύτας ἀρετὰς καὶ τὴν αὐτοθυσίαν του, τοῦ ἀπονέμω, ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως, τὸν Πολεμικὸν Σταυρόν».

Ἐξ ἄλλου, εἰς τὸν Λέοντα Ξυνόπουλον ἀπενεμήθη, τιμῆς ἕνεκεν, ὁ βαθμὸς τοῦ Λοχαγοῦ Πυροβολικοῦ.

• Τὴν 12.7.1946, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», ὑπὸ τοὺς τίτλους **«Ὁ Πρόεδρος καὶ δύο Χῖτες τοῦ χωρίου Δάφνης ἐφονεύθησαν εἰς μάχην ἐναντίον τῶν ληστῶν»** δημοσίευσε τὴν ἑξῆς ἀνταπόκριση ἐκ Νιγρίτας:

«Συνεχίζοντες τὴν ἡρωϊκὴν παράδοσιν τοῦ κόμματός μας καὶ πιστοὶ εἰς τὸν ἱερὸν ὅρκον τοῦ Χίτου, ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι, κατὰ τὴν ἐναντίον τοῦ χωρίου Δάφνη-Νιγρίτης ἐπίθεσιν τῶν συμμοριτῶν, οἱ Χῖτες Νικολ. Μπουράκης, πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτι-

κοῦ Κόμματος Χιτῶν Δάφνης, καὶ ὁ Χρῆστος Τριλιανὸς καὶ Ἰωάννης Φαναρᾶς. Οἱ ἡρωϊκοὶ Χῖτες, εὑρεθέντες πρὸ ὑπερτέρων δυνάμεων συμμοριτῶν, ἐπολέμησαν μὲ Χίτικον φανατισμὸν καὶ ἀπαράμιλον αὐτοθυσίαν, παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς ἡρωϊκῆς μας Χωροφυλακῆς, τὴν ὁποίαν πλαισιώνουν εἰς κάθε περίστασιν. Οἱ τρεῖς Χῖτες πολεμισταὶ

Χειρόγραφη «ἐμπιστευτικὴ ἀναφορά» μέλους τῆς «Χ», ἀναφερομένη σὲ ἄνδρες καὶ ὁπλισμὸ τῆς περιφερείας Σεπολίων. Ἡ «ὁμὰς Παπαδάκη», περὶ τῆς ὁποίας δὶς γίνεται λόγος, ἀνῆκε στὸν ἄλλοτε βουλευτὴ Στέλιο Παπαδάκη, στέλεχος τῆς «Χ».

μόνοι των ἐπολέμησαν μὰ ἀκατάβλητον πεῖσμα ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν, μέχρις ὅτου ἐξήντλησαν τὰ πυρομαχικά των, ὁπότε ἐνήργησαν ὁρμητικὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τῶν ἰσχυροτάτων συμμοριακῶν δυνάμεων. Κατὰ τὴν ἐπίθεσιν αὐτὴν ἐφονεύθησαν οἱ Τριλιανὸς καὶ Φαναρᾶς, τοῦ προέδρου μας συλληφθέντος αἰχμαλώτου, λόγῳ τοῦ σοβαρωτάτου τραυματισμοῦ του. Οἱ λησταὶ ὑπέβαλον εἰς φρικώδη βασανιστήρια τὸν ἡρωϊκὸν Μπουράκη καὶ ἐν τέλει τὸν ἐξετέλεσαν ἀπανθρώπως».

• Τὴν 2.8.1948, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσιεύει, ὑπὸ τὸν τίτλον **«Ἡ δρᾶσις τῶν Χιτῶν Παλαιοκώμης»** καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Χάρις εἰς τὴν δρᾶσιν τοῦ Σταθμοῦ Χωροφυλακῆς, πλαισιωμένου ἀπὸ Χῖτες, ἡ περιφέρειά μας εἶναι τελείως ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὸ συμμοριακὸν μίασμα καὶ οἱ ληστανtάρται τοῦ Μάρκου δὲν τολμοῦν νὰ ἐμφανισθοῦν πλέον, κατόπιν τῶν συντριπτικῶν πληγμάτων τὰ ὁποῖα τοὺς κατέφερεν ἡ δύναμις τοῦ σταθμοῦ Παλαιοκώμης... Ἰδιαιτέρως ἐξαίρεται ἡ δρᾶσις καὶ ἡ πολύτιμος συμβολὴ τῶν Χιτῶν, οἱ ὁποῖοι μάχονται πάντοτε εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ αὐτοθυσίαν. Οἱ ἡρωϊκοὶ Χῖτες μας εἶναι οἱ ἀκοίμητοι φρουροὶ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς ζωῆς τῶν κατοίκων. Ἡ μικτὴ δρᾶσις τῆς Παλαιοκώμης κατήγαγε πρὸ ἡμερῶν μίαν νέαν ἀξιόλογον ἐπιτυχίαν, ἀνακαλύψασα ἐντὸς τῆς κρύπτης ἄφθονον καὶ παντοειδὲς πολεμικὸν ὑλικὸν τῶν συμμοριτῶν, ἐντὸς δυσβάτου περιοχῆς τοῦ Παγγαίου».

• Τὴν 16.8.1948, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσιεύει στὴν πρώτη σελίδα της τὶς φωτογραφίες τῶν πεσόντων Ἀναστασίου Παπαγεωργίου λοχαγοῦ, καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Μούγια, ἀνθυπολοχαγοῦ. Κάτω ἀπὸ τὴ φωτογραφία τοῦ Παπαγεωργίου ἐγράφησαν καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἀπὸ τὸ 1940, μέχρι τὴ στιγμὴ ποὺ ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μάτια του, δὲν ἔπαψε νὰ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν γλυκειά μας πατρίδα. Στοὺς χρόνους τῆς κατοχῆς, ἀπὸ τοὺς πρώτους ἅρπαξε τὸ ντουφέκι πολεμώντας τὸν κατακτητὴ καὶ τοὺς πουλημένους στοὺς Σλαύους Ἕλληνας.

»Τὸ ὄνομά του ἔγινε θρῦλος στὸ ἡρωϊκὸ Θησεῖο ὅπου πολέμησε ὡς ἀξιωματικὸς τῆς ὀργανώσεως "Χ" καὶ μὲ τὴν ἀνδρεία του συνέβαλε κι αὐτὸς εἰς τὸ νὰ σταθῇ τὸ Θησεῖον ἀπόρθητον. Τὰ πάντα προσέφερεν στὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, κι᾽ ἀπὸ τὸ 1944 συνέχεια μέχρι σήμερα δὲν ἔπαψε νὰ πολεμᾷ στὰ αἱματοποτισμένα βουνὰ καὶ φαράγγια τῆς Ἑλλάδος.

»Στὶς ἐπιχειρήσεις τοῦ Γράμμου, ἐκεῖ ὅπου διεξάγεται ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅλων τῶν ἐλευθέρων λαῶν τῆς γῆς, ὁ ἥρωας Παπαγεωργίου βρέθηκε καὶ πάλι πρῶτος. Ἔφθασε στὴν κορυφὴ ἑνὸς ὑψώματος ποὺ κατείχετο ἀπὸ τοὺς Σλαύους, κι ἔστησε περήφανα τὴ γαλανόλευκη. Ἕνας ὅλμος, ὅμως, δὲν τὸν ἄφησε νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον του ποὺ τόσο πρόθυμα εἶχε ἀναλάβει. Ἔκανε τὴν γαλανόλευκη σάβανό του καὶ ἔφυγε γιὰ πάντα ἀπὸ κοντά μας, χαρίζοντας στὴν Ἑλλάδα ὅ,τι πολυτιμώτερο εἶχε, τὴν ζωή του».

Ἐξ ἄλλου, κάτω ἀπὸ τὴ φωτογραφία τοῦ Κ. Μούγια, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» ἔγραψε:

«Νεαρώτατος, μόλις 22 ἐτῶν, ἐξελθὼν τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων τὸν Μάϊον, ἐτοποθετήθη εἰς τὰς μαχομένας μονάδας, πολεμῶν ἔκτοτε συνεχῶς ἐναντίον τῶν προδοτῶν. Ἡ ἡρωϊκὴ 75η Ταξιαρχία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνῆκε ἦτο ὑπερήφανος διὰ τὸν ἔνδοξον μαχητήν της. Παντοῦ καὶ πάντοτε διεκρίθη ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ ἡ εὐψυχία τοῦ γενναίου αὐτοῦ στρατιώτου. Τὸ ἀθάνατο πνεῦμα τοῦ Χιτισμοῦ τοῦ εἶχε χαλυβδώσει τὴν ψυχὴ ἀπὸ τοὺς χρόνους τῆς σκλαβιᾶς.

»Ἔτσι, τὸ πρωῒ τῆς 26ης Ἰουλίου προχωροῦσε με τὴν διμοιρία του γιὰ τὴν κατάληψη τοῦ θρυλικοῦ "Κλέφτη". Τραυματισμένος σοβαρὰ δὲν σταμάτησε, προχωροῦσε φωνάζοντας στοὺς στρατιώτας του: "Ἐμπρός! Προχωρεῖτε!". Ἕνας ὅλμος, ὅμως, ἀκόμη ἔφτασε γιὰ νὰ σβήσῃ τοῦ Μούγια τὴν ζωή! Ὁ διαλεχτὸς Χίτης, ὁ ὑπέροχος ἄνθρωπος, ὁ γενναῖος πολεμιστής, δὲν ὑπάρχει πλέον, πότισε μὲ τὸ αἷμα του τὸ δένδρο τῆς ἐλευθερίας γιὰ νὰ τὸ γιγαντώσῃ καὶ ἡ Ἱστορία ἔγραψε μὲ αἷμα τὸ ὄνομά του στοὺς ἄξιους καὶ στοὺς ἥρωες».

• Στὶς 16.8.1948, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσίευσε εὐμεγέθη φωτογραφία τοῦ πεσόντος Κωνσταντίνου Δ. Σταϊκίδη κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο **«Χῖτες ποὺ πέφτουν γιὰ τὴν Ἑλλάδα»**. Κάτω ἀπὸ τὴν φωτογραφία ἐγράφησαν τὰ ἑξῆς:

«Ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγός, Γραμματεὺς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν Ἀλεξανδρουπόλεως, ἔπεσε μαχόμενος ἡρωϊκῶς τὴν 15.7.48. Ὁ ἡρωϊκὸς Σταϊκίδης ὑπῆρξε τὸ φόβητρον τῶν ἐαμοσλαύων τοῦ Νομοῦ Ἕβρου».

• Στὶς 11.10.1948, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν», στὸ κέντρο τῆς πρώτης σελίδος δημοσίευσε τὴν φωτογραφία τοῦ πεσόντος λοχαγοῦ Πεξικοῦ Ἀ-

ποστόλου Ζαφείρη, κάτωθι δὲ αὐτῆς ἔγραφεν:

«Ὑπηρετῶν ὡς Διοικητὴς τοῦ 2ου λόχου τοῦ 614 Τ.Π. ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος, τὴν 29ην Αὐγούστου 1948, εἰς τὴν περιοχὴν Βιτσίου. Ἐγεννήθη ἐν Πυρσόγιαννη Κονίτσης. Ἀπεφοίτησεν ἐκ τῆς Στρ. Σχολῆς Εὐελπίδων τὸ 1940. Ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐποποιΐαν τῆς Ἀλβανίας, ὅπου καὶ διεκρίθη. Κατὰ τὴν κατοχὴν ἐνετάχθη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν "Χ", τῆς ὁποίας ἀποτελοῦσε στέλεχος. Συμμετέσχεν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεως "Χ" συγκροτηθὲν ἀπόσπασμα ἐξ 100 ἀνδρῶν διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν εἰς Πόρτο Ράφτη ἀποσταλέντων ὅπλων ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς, ἀποκρούσας τότε διὰ τοῦ τμήματός του ἐπίθεσιν ἐλασιτικῶν συμμοριῶν, αἵτινες ἐπεδίωκον τὴν παρεμπόδισιν καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὅπλων.

»Μετέσχεν εἰς ὅλας τὰς μάχας τοῦ Θησείου, εἰς τὰς ὁποίας καὶ διεκρίθη, ἐν συνεχείᾳ δέ, ἐνταχθεὶς εἰς τὴν Ἐθνοφυλακήν, ἔλαβε μέρος εἰς ὅλας τὰς ἐναντίον τῶν συμμοριτῶν ἐπιχειρήσεις. Ἐτιμήθη διὰ τοῦ χρυσοῦ Ἀριστείου Ἀνδρείας, διὰ Πολεμικοῦ Σταυροῦ κ.ἄ. Ὁ λοχαγὸς Ζαφείρης ὑπῆρξεν ἕνας ἁγνὸς Χίτης, ὅστις καὶ τὴν ζωήν του ἀκόμη προσέφερεν ὁλοκαύτωμα στὸν βωμὸ τῆς Πατρίδος».

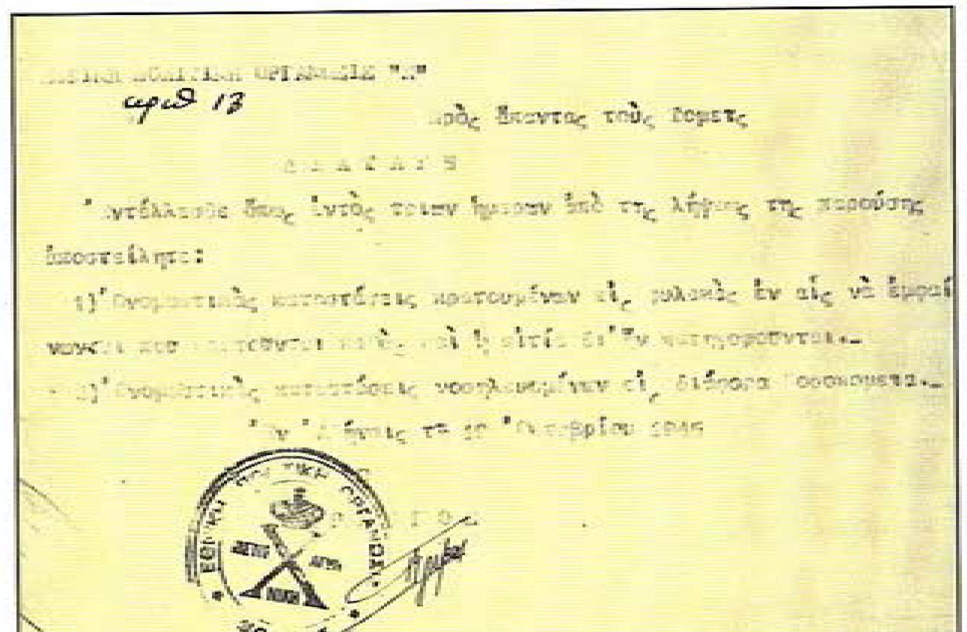
• Τὴν 8.11.1948, ἡ «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» δημοσίευσε τὴν ἀκόλουθη εἴδηση:

«Κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ὑπὸ τοὺς Παρνασσόν, Λαδᾶν, Δρίβαν καὶ Πελοπίδαν συμμοριτῶν κατὰ τῆς Δεσφίνης, ἥτις ἔγινε τὴν 8.10.48 καὶ μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ἐξόντωσιν τῶν δυναμικωτέρων στελεχῶν καὶ τὸ κτύπημα τῆς Χωροφυλακῆς, ἀποτελούμενης ἐκ 12 ἀνδρῶν καὶ ἀμυνθείσης σθεναρῶς, ἐφονεύθησαν οἱ κάτωθι: Ἰωάννης Λιόντος, Γεώργιος Παπαλουκᾶς, Κώστας Μασούρας καὶ Ἰωάννης Μαργαρίτης.

»Ἅπαντες ὑπηρέτησαν κατὰ τὴν κατοχὴν εἰς τὸ Σύνταγμα 5/42 τοῦ Συνταγματάρχου Ψαρροῦ, ἐν συνεχείᾳ δὲ εἰς τὴν ὀργάνωσιν "Χ", ὡς χωροφύλακες ἄνευ θητείας καὶ τέλος ὡς Μ.Α.Υ. μὲ τὸ ὅπλον στὸ χέρι. Πολεμώντας τοὺς σλαυοσυμμορίτας οἱ ἀνωτέρω ἥρωες ἔπεσαν στὸ πεδίον τῆς τιμῆς γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας».

• Τὴν 27.11.1948, οἱ Χίτες Αἰγίου Νικ. Βαγενὸς καὶ Μιχ. Βασιλόπουλος κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον ὑπὸ «ἀνταρτοδικείου», δηλαδὴ ὑπὸ τῶν συμμοριτῶν οἱ ὁποῖοι τοὺς εἶχον συλλάβει. Τὸ «ἀνταρτοδικεῖον» συνῆλθε πλησίον τοῦ Αἰγίου. Οἱ δύο καταδικασθέντες ὑπηρέτησαν ἐθελοντικῶς στὸν Λόχο Κυνηγῶν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Δημ. Ροδόπουλου.

Τὰ ἀνωτέρω, τὰ ὁποῖα παρετέθησαν –ἂς ἐπαναληφθεῖ– σταχυολογικῶς, ἀποδεικνύουν τὰ μαρτύρια καὶ τοὺς θανάτους τῶν Χιτῶν, ὁλόκληρα χρόνια μετὰ τὰ Δεκεμβριανά. Ἀποδεικνύουν τὸ σθένος καὶ τὴν αὐτοθυσία τῶν ἀνθρώπων ποὺ τόσον ἔχουν συκοφαντηθῆ. Ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τῆς Ἑλλάδος μέχρι τὸ ἄλλο, οἱ Χίτες θυσίαζαν τὶς ζωές τους, πολλὲς φορὲς ἐθελοντικῶς προσερχόμενοι στὸν ἀγῶνα. Κάθε θάνατος καὶ κάθε δολοφονία ἦσαν καὶ ἕνας ὅρκος γιὰ συνέχιση τῆς ἀγωνιστικῆς προσπάθειας κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς. Ἔτσι, τὸ νικηφόρο 1949 βρῆκε τοὺς Χίτες πρωταγωνιστὲς στὶς ἐπάλξεις ὅλων τῶν μετώπων!

πρὸς ἅπαντας τοὺς τομεῖς
Δ Ι Α Τ Α Γ Η

Διαταγὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ», ἰδιοχείρως ὑπογεγραμμένη, πρὸς «ἅπαντας τοὺς τομεῖς», ἐντελλομένη ὅπως ἀποσταλοῦν ὀνομαστικὲς καταστάσεις κρατουμένων καὶ νοσηλευομένων Χιτῶν.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ «ΧΙΤΙΣΜΟΣ»

Τὸ 1945 ἦταν γιὰ τοὺς Χῖτες χρονιά σχετικῆς ἠρεμίας. Δὲν εἶχαν, βεβαίως, στεγνώσει τὰ δάκρυα γιὰ τοὺς νεκροὺς τῶν Δεκεμβριανῶν καὶ δὲν εἶχε μετριασθῆ τὸ πρόσφατο πένθος. Καὶ δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀρχίσει ὁ φοβερὸς κύκλος τῆς νέας αἱματοχυσίας μὲ τὶς ἄνανδρες καὶ ἀπρόκλητες ἐκτελέσεις τῶν Χιτῶν ἀπὸ τὴν «ἐθνικόφρονα» κυβέρνηση, ἐπὶ ὁπλοφορίᾳ κ.λπ., ἱκανὴ ἔνδειξη τῶν διαθέσεων τῶν κυβερνητῶν καὶ ἐπαρκὴς πρόγευση τῶν προθέσεων τοῦ Κράτους ἔναντι τῶν Χιτῶν. Ἦταν ταραγμένο αὐτὸ τὸ μεσοδιάστημα.

Ὁ Γρίβας καὶ οἱ Χῖτες προέβλεπαν μὲ βεβαιότητα τὰ ἐπικείμενα. Καὶ ἔβλεπαν, μὲ ὀργὴ καὶ ἀγωνία πόσον ὁ Πολιτικὸς Κόσμος τῆς χώρας ἦταν ἀναποφάσιστος καὶ ἀνίκανος νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν κομμουνιστικὴ ἐπιβουλὴ καὶ τὰ ἄλλα προβλήματα τοῦ λαοῦ.

Τὸν Ἰανουάριο 1946, ὁ Γρίβας καὶ οἱ ἐπιτελεῖς του κατέληξαν στὴν ἀπόφαση νὰ κατέλθουν στὸν πολιτικὸ στίβο ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Χιτῶν. Στὶς 23 Ἰανουαρίου 1946 οἱ Γρίβας καὶ Βάλβης ὑποβάλλουν στὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου τὴ νενομισμένη αἴτηση γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ Κόμματος, ἀναφέροντες εἰσαγωγικῶς ὅτι:

> *«Τὸ ὄνομα τοῦ ὑφ' ἡμᾶς πολιτικοῦ κόμματος εἶναι, ἑνιαῖον καθ' ἅπαν τὸ Κράτος, "Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν", ἔμβλημα δὲ τοῦ κόμματος ἐν κεφαλαῖον Χ, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει στέμμα».*

Τὸ Ε.Κ.Χ. δὲν εἶχε χρόνο νὰ προετοιμασθῆ γιὰ τὶς ἐκλογές. Τοῦ ἀπέμεναν μόνον τρεῖς μῆνες. Δὲν διέθετε καὶ ἐπαρκεῖς οἰκονομικοὺς πόρους. Οἱ περισσότερες ἀνάγκες του ἐκαλύπτοντο ἀπὸ τὸ προσωπικὸ βαλάντιο τοῦ Ζ. Βάλβη. Γράφει ὁ Ὅμηρος Παπαδόπουλος (**«Σημερινή»**, 9. 6. 1955):

> *«Ὁ Γρίβας, ἕνας γενναῖος στρατιώτης, μὴ ἔχων πεῖραν ἀπὸ πλεκτάνας τῶν πολιτικῶν, ἀποφασίζει νὰ κατέλθη μόνος εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ἱδρύει τὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν. Τὸ Κόμμα τοῦτο, ἄνευ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, ἄνευ κομματικῆς ὀργανώσεως καὶ ἐλλείψει χρόνου πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἀνωτέρω, κατέρχεται εἰς τὰς ἐκλογάς, χωρὶς ἐλπίδα ἐπιτυχίας, ὅπως καὶ τὸ ἴδιο ἀνέμενε. Τὸ Λαϊκὸν Κόμμα ἐξῆλθε τῶν ἐκλογῶν πανίσχυρον, ἐνῶ ὅλα τὰ ἄλλα κόμματα κατεποντίσθησαν».*

Ἐκτὸς τῶν ἀναφερθέντων ὑπὸ τοῦ Ὁμ. Παπαδοπούλου λόγων, ἴσχυαν καὶ οἱ ἀκόλουθοι: 1) Οὐδέποτε, στὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκλογικὸ σῶμα ἔδωσε τὴ νίκη, ἢ σημαντικὰ ἐκλογικὰ ποσοστά, σὲ κόμμα ποὺ ἐπαγγελλόταν τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα καὶ πρόβαλλε μὲ πατριωτικὰ συνθήματα. 2) Οἱ ἐκλογεῖς, ἀκόμη καὶ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἀνῆκαν στὸν ἀριστερὸ χῶρο, συνήθιζαν νὰ λέγουν *«καλός, τίμιος καὶ ἡρωϊκὸς ὁ Γρίβας, ἀλλὰ δὲν κάνει γιὰ τὴν Πολιτική»*.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συνεργάτες τοῦ Γρίβα θεώρησαν ὡς πολιτικὸ λάθος τὴν ἄρνησή του νὰ συνεργασθεῖ μὲ τὸ Λαϊκὸ Κόμμα. Λεγόταν ὅτι ὁ Κ. Τσαλδάρης ἦταν εἰλικρινὴς ὅταν τοῦ προσέφεραν ἀρχικῶς 20 βουλευτικὲς ἕδρες καὶ ὕστερα δέκα. Στὸν ἴδιο τὸν Γρίβα εἶχε προτείνει διάφορα ὑπουργεῖα, ἀκόμη καὶ τὸ ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Μετὰ τὴν ἐκλογικὴ ἀποτυχία, ὁ Γρίβας ἐκδίδει (26.4.1946) ἐγκύκλιο τοῦ Ε.Κ.Χ., μὲ τὴν ὁποία ἐξαγγέλλει τὴν ἀναδιοργάνωση τοῦ Κόμματος. Στὴν ἐγκύκλιο ἀναφέρονται καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Τὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν, πρωτοπόρον εἰς τοὺς Ἐθνικοὺς ἀγῶνας, ἔθεσε πάντοτε τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος ὑπεράνω τῶν κομματικῶν ἢ ἀτομικῶν ἐπιδιώξεων. Τὸ Κόμμα τοῦτο, συνεχιστὴς τοῦ ἔργου τῆς ΘΡΥΛΙΚΗΣ Χ, τῆς ὁποίας ὁ θρῦλος, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ σημερινοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κόμματος, ἐξῆλθε τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐγένετο παγκόσμιος, θὰ ἀναδιοργανωθῆ καὶ ἐπὶ πολιτικῶν βάσεων. Διότι, νομίζομεν ὅτι, ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις ὁ ἀγών, οὐ μόνον δὲν πρέπει νὰ λήξῃ, ἀλλὰ νὰ συνεχισθῆ μὲ μεγαλυτέραν ἔντασιν μέχρι πλήρους ἐπιτυχίας. Πρέπει νὰ συνεχισθῆ καὶ εἰς τὸ πολιτικὸν ἐπίπεδον διὰ νὰ ἀποκατασταθῆ ἕνα Κράτος καθαρῶς ἐθνικιστικόν, μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἐθνικῶν μας παραδόσεων. Πρέπει ἐπίσης νὰ συνεχισθῆ ὁ ἀγὼν ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὸν διεξήγαγον μέχρι σήμερον καὶ τὸν ἐνοιωσαν.*
>
> *»Διὰ τοῦτο, τὸ ἡμέτερον Κόμμα, ἀφοῦ διεξήγαγε μαχητικῶς μέχρι σήμερον καὶ μόνον, ἄνευ οὐδεμιᾶς βοηθείας, τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ Κομμουνισμοῦ, θὰ συνεχίσῃ, μετὰ τὴν τελευταίαν ἐτυμηγορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τὸν ἀγῶνα εἰς τὸ πολιτικὸν πλέον ἐπίπεδον, ἕτοιμον, ὅπως πάντοτε, νὰ ἀμυνθῆ τοῦ σήμερον ὑφισταμένου καθεστῶτος, καὶ νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῆς Πατρίδος».*

Ὑπεραμύνεται τοῦ «ὑφισταμένου καθεστῶτος» ὁ Γρίβας ἐπειδὴ τὰ πράγματα ἦσαν ἀκόμη ρευστὰ στὰ Βαλκάνια καὶ δὲν εἶχε κριθεῖ ἂν θὰ ἐπεβάλλετο ὁ Κομμουνισμὸς ἢ ὄχι. Ἄλλωστε, μερικὲς βαλκανικὲς χῶρες ἔδιναν

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 3α
ΤΗΛΕΦ. 21-809
ΑΘΗΝΑΙ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1950

Ἀριθ. Πρωτ. ________

Φίλε κ. Πρόεδρε,

Αἱ περιστάσεις ἅς διέρχεται ἡ Πατρίς μας ἐπιβάλλουν τήν στενήν συνεργασίαν ὁλοκλήρου τοῦ ὑγιῶς σκεπτομένου πολιτικοῦ κόσμου, πρός ἀντιμετώπισιν, ἀφ' ἑνός μέν τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου, ἀφ' ἑτέρου δέ τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων τῆς χώρας μας καί ἐπίλυσιν τούτων πρός ἀνακούφισιν τῶν μαζῶν τάς ὁποίας ὁ ξενόδουλος κομμουνισμός ἐπιζητεῖ νά ἐκμεταλλευθῇ καί παρασύρῃ μετά μέρος του.-

Ἡ ἐπιτακτική αὕτη ἀνάγκη μοί ἐπέβαλεν ὅπως διαλύσω τό ὑπ' ἐμέ νεοσύστατον Ἐθν. Ἀγρ. Κόμ. Χιτῶν καί ζητήσω τήν συγχώνευσιν τούτου μετά τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, κόμματος παλαιοῦ μέ ἱστορικήν πολιτικήν παράδοσιν καί Ἐθνικήν δρᾶσιν.-

Ἀγῶνες κοινοί συνδέουν τ' ἀνωτέρω κόμματα, ταὐτότης ἀντιλήψεων καί σκέψεων, ὡς πρός τόν κοινόν ἀγῶνα τόν ὁποῖον διεξάγει σήμερον ἡ φυλή μας. Ἐάν εἰς τό παρελθόν δέν ἐπετεύχθη μία στενή συνεργασία ἀμφοτέρων τῶν κομμάτων, ~~καίτοι~~ ἐν τούτοις ἡμεῖς τοὐλάχιστον δέν ἐπαύσαμεν ἀπό τοῦ νά παρακολουθῶμεν καί νά ὑποστηρίζωμεν πᾶσαν προσπάθειαν τῆς ἡγεσίας τοῦ κόμματος διά τήν ἀνόρθωσιν τῆς πατρίδος μας.-

Θέλω νά πιστεύσητε, κ. Πρόεδρε, ὅτι τασσόμεθα ὑπό τήν σημαίαν του Λαϊκοῦ κόμματος μέ τόν ἔνθερμον ζῆλον καί τήν στερράν ἀπόφασιν νά συνεχίσωμεν ἐντός των πλαισίων τούτου τό ἔργον τό ὁποῖον ἀπό τῆς κατοχῆς ἀνελάβαμεν. Εἶμαι δέ πεπεισμένος ὅτι ἡ συνεργασία μας θ' ἀποβῇ λίαν καρποφόρως τόσον διά τό γενικόν συμφέρον ὅσον καί τό τοιοῦτον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος οὗτινος ἡγεῖσθε.

Κατά τάς κατ' ἰδίαν συνομιλίας, ἅς προγενεστέρως ἔσχον μεθ' ὑμῶν,

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΟΜΜΑ ΧΙΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 3α
ΤΗΛΕΦ. 21-809
ΑΘΗΝΑΙ

Ἐν Ἀθήναις τῇ ________ 194

Ἀριθ. Πρωτ. ________

ἐπί παρουσίᾳ καί τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Σων/νου Εὐσταθοπούλου, συνεφωνήθησαν μεταξύ ἡμῶν τά κάτωθι.

1) Εἰς τάς προσεχεῖς βουλευτικάς ἐκλογάς νά συμπεριληφθῶσιν εἰς τούς συνδυασμούς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καί στελέχη τοῦ διαλυθησομένου Ἐθν. Ἀγρ. κόμματος Χιτῶν, ὡς ἡ συνημμένη τῇ παρούσῃ καί ὑπογεγραμμένη παρ' ἐμοῦ κατάστασις.-

2) Νά διατεθῇ εἰς τήν ἡγεσίαν τοῦ Ε.Α.Κ. Χιτῶν ἕν γραφεῖον, ἵνα δέχηται αὕτη τά παλαιά μέλη τοῦ κόμματος πρός ἐξυπηρέτησιν τούτων ἀφ' ἑνός, καί ἀφ' ἑτέρου πρός διοχέτευσιν τούτων εἰς τάς τάξεις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.-

3) Νά δοθῇ εἰς τήν τέως ἡγεσίαν τοῦ Ε.Α.Κ. Χιτῶν ἡ ἁρμόζουσα θέσις εἰς τάς τάξεις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.-

4) Προκειμένου περί λήψεως ἀποφάσεων σοβαρῶν ὑπό τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος νά ζητῆται καί ἡ γνώμη τοῦ τέως ἀρχηγοῦ τοῦ Ε.Α.Κ. Χιτῶν.-

Ἐπί τῶν ἀνωτέρω παρακαλῶ, Κύριε Πρόεδρε, ὅπως ἔχω ἔγγραφον ἀπάντησιν Ὑμῶν.-

Δεχθῆτε παρακαλῶ, Κύριε Πρόεδρε, τήν ἔκφρασιν τῆς ἐξαιρέτου πρός Ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.-

Μετά ἐξαιρέτου τιμῆς,

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ

[υπογραφή]

Ἀριστερά καί ἄνω: Ἐπιστολή τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν, Γ. Γρίβα, τῆς 23.10.1950, πρός τόν πρόεδρο τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος Κωνστ. Τσαλδάρη. Σ' αὐτήν ἐκτίθενται τά τῆς διαλύσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν, τά τῆς συγχωνεύσεώς του μετά τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καί τῶν συμφωνηθέντων μεταξύ τῶν δύο Κομμάτων.

ἀκόμη τὸν ἀγῶνα νὰ μὴ ὑπαχθοῦν στὴν Σοβιετικὴ Ἕνωση. Ὅσον ἀφορᾶ τὸ γραφόμενον ὅτι ὁ θρῦλος τῆς «Χ» εἶχεν ἐξέλθει τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος, ἀρκεῖ νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι ἡ «Ἀτλαντίς» τῆς Νέας Ὑόρκης ἔγραφε, τὴν 16.2.1946, τὰ ἑξῆς:

«Ἡ ὀργάνωσις Χ εἶναι ἡ Θεία Δίκη πού, ἐνῶ ἐρωτᾶ τὸν Κάϊν τί ἔκαμε τὸν ἀδελφόν του, διακηρύττει τοιουτοτρόπως ὅτι οἱαδήποτε ἀπόπειρα ἐκ μέρους τῶν ἐρυθρῶν φονέων ὅπως ἐπαναλάβουν τὰς σφαγάς, τὰς ληστείας, τοὺς δυναμιτισμοὺς καὶ τὰς ὁμηρίας -οἱοσδήποτε ἔνοπλος αἰφνιδιασμός των κατὰ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος- θὰ εὕρῃ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἕτοιμον νὰ ἀμυνθῇ τῶν βωμῶν καὶ τῶν ἑστιῶν του ἐναντίον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐχθροῦ, ὡς εἶχεν ἀμυνθῇ πρὸ πενταετίας ἐναντίον τῶν ξένων ἐπιδρομέων».

Τὴν 27 Μαΐου 1946 ἐκυκλοφόρησε τὸ πρῶτον φύλλο τῆς **«Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν»**, ἐπισήμου ὀργάνου τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν. Θὰ κυκλοφοροῦσε ἐπὶ πέντε χρόνια, πλήρης ἐθνικῶν, πολιτικῶν καὶ ἱστορικῶν θεμάτων, ὡς ἐπίσης μὲ τὶς εἰδήσεις τῆς ἐπικαιρότητας, ποὺ ἀφοροῦσαν τὸ Κόμμα καὶ τοὺς Χῖτες. Σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ φύλλα ὑπῆρχεν ἐκτεταμένον καὶ ρωμαλέον ἄρθρον τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κόμματος Γ. Γρίβα. Στὸ ἐναρκτήριο φύλλο, ὁ Ἀρχηγὸς δημοσίευσε τὸ ἄρθρο **«Πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν»**, ὅπου ἔγραφε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Νεολαία! Ἔχεις ἐντολὴ ἱερά, τὴν Πατρίδα μας νὰ κάμῃς πιὸ μεγάλη ἀπὸ ὅ,τι ἦτο μία φορά. Ἡμεῖς ποὺ ὑπήρξαμεν ὁδηγοί σου, κληρονόμοι τοῦ ἔργου ἐκείνων ποὺ πέσανε γιὰ τὴν πραγματικὴ λευτεριά, θὰ συνεχίσουμε μαζί σου τὸν ἀγῶνα μὲ μεγαλυτέραν ἔντασιν, μεγαλύτερον φανατισμόν, μεγαλυτέραν ὁρμήν. Τὴν χώραν αὐτήν, ὅπου ἐφύτρωσεν ἡ πραγματικὴ λευτεριά, "βγαλμένη ἀπὸ τὰ κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά", ὑποσχόμεθα νὰ τὴν παραδώσουμε πιὸ μεγάλην εἰς τοὺς ἀπογόνους μας καὶ ἐλευθέραν ἀπὸ κάθε ξενικὸ μίασμα».

Ἀναλόγος ἦτο ὁ τόνος καὶ τὸ περιεχόμενον καὶ τοῦ ὑπολοίπου ἄρθρου. Τότε ὁ ἐθνικισμὸς δὲν ἐθεωρεῖτο ἀναχρονιστικὸς καὶ ἀπηγορευμένος καὶ οὔτε ἀνατρίχιαζαν οἱ ἄνθρωποι στὴ σκέψη ὅτι ἴσως νὰ χρειασθοῦν θυσίες αἵματος χάριν τῆς Πατρίδος...

Στὸ πρῶτο φύλλο, τὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν ἔδινε συμπυκνωμένη τὴ γραμμή του, δημοσιεύοντας, ψηλὰ στὴν πρώτη σελίδα, ἐντὸς πλαισίου **«Τὸ πιστεύω τοῦ Χίτου»**, ποὺ εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

«ΠΙΣΤΕΥΩ:

1) Εἰς μίαν Μεγάλη, Τρισένδοξη, Ἐλευθέρα, εὐτυχισμένη Ἑλλάδα.

2) Εἰς τὸ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ καθεστὼς τὸ ὁποῖον μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ πρόγονοί μας, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐμεγαλούργησεν ἡ φυλή μας καὶ τὸ ὁποῖον σέβεται:

-Τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου.

-Τὰς παραδόσεις τῆς ΠΑΤΡΙΔΟΣ, ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.

Διὰ τοῦτο εἶμαι ἀμείλικτος ἀντίπαλος τοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος:

-Ἐκπροσωπεῖ τὸν φασισμὸν ὑπὸ ἄλλην μορφήν, καὶ τὴν ἐγκληματικὴν βίαν. Δὲν παραδέχεται τὴν ἔννοιαν τῆς Πατρίδος καὶ εἶνε ὄργανον ξένων ἐπιδιώξεων, ἀντιτιθεμένων πρὸς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα.

3) Εἰς μίαν ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ δικαιοσύνην, στηριζομένην οὐχὶ εἰς τὴν πάλην τῶν τάξεων καὶ τὸν ἀνταγωνισμὸν Κεφαλαίου καὶ Ἐργασίας, ἀλλὰ εἰς τὴν ΑΡΜΟΝΙΚΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ τούτων.

4) Εἰς τὸ πολίτευμα τῆς ΒΑΣΙΛΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ὡς ἀνταποκρινόμενης πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ Ἔθνους, ἐξυπηρετούσης κάλλιον τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ ἀποτελούσης πρόχωμα κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ».

Ἡ κομματική, ὅμως, μετεξέλιξη τῆς «Χ» δὲν σήμαινε καθόλου ὅτι οἱ Χῖτες ἔμπαιναν σὲ ἤρεμα νερά. Τοὐναντίον, ἡ παρουσία τους στὸν ἀγωνιστικό, τὸν πολιτικὸ καὶ κοινωνικὸ στίβο, ἀποτελοῦσε αἰτία πολεμικῆς καὶ φθόνου ἐναντίον τους. Τὰ αἰσθήματα αὐτὰ ὁδηγοῦσαν σὲ ἐνεργὸ ἐχθρότητα, τόσον ἐκ μέρους τῶν κυβερνώντων (Λαϊκὸν Κόμμα), ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν. Ἐπετίθεντο οἱ κομμουνιστὲς κατὰ τοπικῶν γραφείων τῶν Χιτῶν καὶ φόνευαν στελέχη τοῦ Κόμματος; Συνελαμβάνοντο Χῖτες! Καὶ γιὰ νὰ παύσουν νὰ ἀποτελοῦν «πρόκληση», διετάσσετο τὸ κλείσιμον τῶν γραφείων! Τὶς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν Χιτῶν, μέσα στὴ νέα κατάσταση ποὺ ἐδημιουργεῖτο, ἐξέφραζεν ὁ Γ. Γρίβας στὴν κατωτέρω ἐπιστολή του, τῆς 27.5.1946, πρὸς τὸν πρωθυπουργὸ Κ. Τσαλδάρη:

«Κύριε Πρόεδρε,

»Εἰς τοὺς προεκλογικούς σας λόγους ὑπεσχέθητε νὰ λάβετε μέτρα ἐναντίον τῶν ὀπαδῶν τοῦ ἀναρχοκομμουνισμοῦ καὶ νὰ ἐξασφα-

λίσετε τὴν ζωὴν καὶ τὴν γαλήνην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀτυχῶς, παρὰ τὰς προεκλογικὰς ἐπαγγελίας σας καὶ παρὰ τὰς προσδοκίας τοῦ ἐθνικόφρονος κόσμου, οὐδὲν τελεσφόρον μέτρον ἐλήφθη μέχρι τοῦδε ἐναντίον των. Ὅλως δὲ παραδόξως καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, μέτρα πιεστικὰ καὶ ἀντισυνταγματικὰ ἐλήφθησαν ἐναντίον τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν, τὸ ὁποῖον κινούμενον καὶ ἐνεργοῦν ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν νόμων, ἐτέθη ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως καὶ τῆς γαλήνης.

»Ἀπόδειξις τῶν ἀνωτέρω εἶναι τὰ ἑξῆς γεγονότα: 1) Συνεπείᾳ ἀπροκλήτων ἐπιθέσεων τῶν κομμουνιστῶν ἐν Περιστερίῳ ἐναντίον μελῶν τοῦ ἐκεῖ παραρτήματος τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, ἐν Ἁγ. Μελετίῳ ἐναντίον μελῶν τῆς ἐθνικιστικῆς ὀργανώσεως, ἐν Κολωνῷ ἐναντίον μελῶν ἡμῶν, διετάχθη τὸ κλείσιμον τῶν γραφείων τοῦ Κόμματος τῶν Χιτῶν, κατόπιν ἁπλῆς διαταγῆς τῆς Διευθύνσεως Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν, ἧς ἀντίγραφον ἔχομεν εἰς χεῖρας μας. 2) Ἡ ἐν Καλάμαις ἐπιτροπὴ τοῦ ἡμετέρου Κόμματος ἐπροφυλακίσθη καὶ κρα-

Ὁ Γρίβας καὶ Βάλδης κατὰ τὴν κατάθεσιν στεφάνου στὸν τάφο τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τὸν Ἰούνιο τοῦ 1947.

τεῖται εἰσέτι εἰς τὰς φυλακὰς κατόπιν ἐντάλματος τοῦ ἐκεῖ εἰσαγγελέως, συνεπείᾳ τῶν σκηνῶν, αἱ ὁποῖαι συνέβησαν τὴν 2αν τρέχ. ἐν Καλάμαις μεταξὺ τῶν ἐθνικιστῶν καὶ κομμουνιστῶν καὶ διὰ τὰς ὁποίας ὑπεύθυνοι εἶναι οἱ τελευταῖοι. Παρὰ τὴν διαμαρτυρίαν μου, τόσον πρὸς Ὑμᾶς, ὅσον καὶ πρὸς τὸν κ. ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας προφορικὰς αἰτήσεις μου πρὸς τὸν κ. ὑπουργὸν οὐδεμία πληροφορία μοὶ ἐδόθη περὶ τῶν λόγων τῆς προφυλακίσεως τῆς ἐπιτροπῆς. 3) Ἐν Μυτιλήνῃ ὀπαδοὶ τοῦ ἡμετέρου Κόμματος ἐδολοφονήθησαν ὑπὸ κομμουνιστῶν, καθημερινῶς δὲ ἀγγέλλονται δολοφονίαι ἐθνικοφρόνων πολιτῶν καὶ ὀργάνων τῆς τάξεως ὑπὸ κομμουνιστῶν. Ἔχομεν συνεπῶς, τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβάλωμεν τὴν ἐρώτησιν: Διατί ἐκλείσθησαν τὰ γραφεῖα τοῦ ἡμετέρου Κόμματος, τὸ ὁποῖον ἐπολιτεύθη ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν Νόμων, οὐδέποτε δὲ προκάλεσεν, ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ κλεισθοῦν μόνον τὰ γραφεῖα τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῶν διαφόρων ποικιλωνύμων ὀργανώσεών του, κόμματος ἐνεργοῦντος ἀντεθνικῶς, ἀποτελουμένου ἀπὸ συμμορίαν ἐγκληματιῶν ὑποκινουμένων καὶ καθοδηγουμένων ἔξωθεν, οἱ ὁποῖοι ὡς κύριον σκοπόν των ἔταξαν τὴν διὰ τῆς βίας, τρομοκρατίας καὶ δολοφονιῶν καταβαράθρωσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑποδούλωσίν της εἰς τὸν κόκκινον φασισμόν. Διατί ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἡμετέρου Κόμματος ἐν Καλάμαις ἐπροφυλακίσθη καὶ δὲν προεφυλακίσθησαν οἱ κατὰ τόπους ἡγέται τοῦ Κ.Κ.Ε. διὰ τὰς διαπραχθείσας δολοφονίας ὑπὸ ὀπαδῶν του ἐναντίον νομιμοφρόνων πολιτῶν καὶ ἐναντίον ὀργάνων τῆς τάξεως;

»Κύριε Πρόεδρε. Τὸ ἡμέτερον Κόμμα, οὗτινος ἡ ἐθνικὴ δρᾶσις καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἀγῶνες τόσον κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς, ὅσον καὶ μετέπειτα, εἶναι γνωστοί, ἔχει τὸν ἐγωισμὸν νὰ καυχᾶται ὅτι συνέτεινε τὰ μέγιστα εἰς τὸ ν' ἀναπτερωθῇ παρὰ τῷ λαῷ τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, τὸ ὁποῖον ἡ βία καὶ ἡ τρομοκρατία τῶν κομμουνιστῶν εἶχε καταρρίψει, νὰ καθοδηγήσῃ τοῦτον ἐπὶ τῆς σημασίας τῶν ἐκλογῶν, ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθεν ἡ νίκη τῶν ἐθνικοφρόνων Κομμάτων.

»Σήμερον ἀπὸ τὴν λαοπρόβλητον Κυβέρνησιν δὲν ζητοῦμεν ἐπιβράβευσιν τῶν ὑπηρεσιῶν μας, ζητοῦμεν ὅμως:

- Νὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον ἐν πνεύματι ἰσοτιμίας καὶ ἰσονομίας.

- Νὰ χωρήσῃ θαρραλέα καὶ σταθερά, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς ἐπαγγελίας της, καὶ νὰ ἐκριζώσῃ τὸ καρκίνωμα τοῦ κομμουνισμοῦ

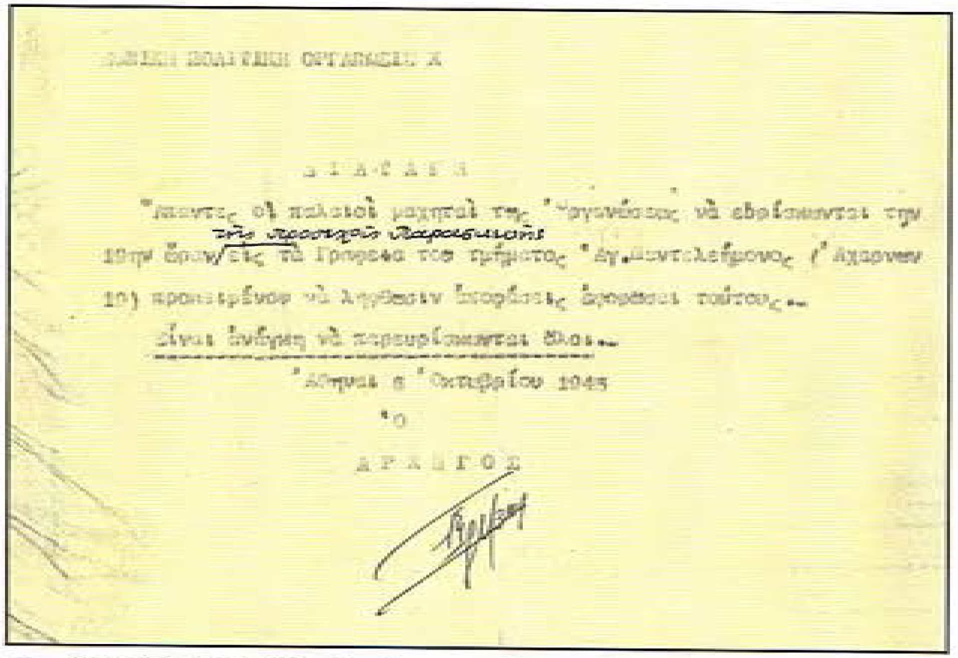
ἀπὸ τὸ πολυβασανισμένο σῶμα τῆς Ἑλλάδος, ἀντὶ νὰ κτυπάῃ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ἐν μέσῳ τόσων κινδύνων καὶ τόσων θυσιῶν, ἔγιναν ὁλοκαύτωμα γιὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος μας.

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν».

Κανένα ἐκ τῶν τότε κομμάτων δὲν εἶχε νὰ παρουσιάσει τοὺς τίτλους τῶν ἀγώνων, τῶν θυσιῶν καὶ τῶν αἱμάτων ποὺ εἶχαν οἱ Χῖτες. Καὶ ἴσως ἡ συναίσθηση αὐτῆς τῆς ἀλήθειας, ὁδηγοῦσε σὲ συμπλέγματα κατωτερότητος ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν δώσει τὸ «παρόν» τους... Πάντως, θὰ μποροῦσε νὰ λεχθεῖ ὅτι ἡ παρουσία τῶν Χιτῶν καὶ τοῦ Γρίβα στὸν πολιτικὸ στίβο δὲν ἦταν ἀνεκτή.

Κατὰ τῶν Χιτῶν ἐχρησιμοποιοῦντο οἱ ὅροι «ἀκροδεξιοί», «παρακρατικοί» καὶ «παραστρατιωτικοί». Περὶ «Ἄκρας Δεξιᾶς», τὴν ὁποίαν δῆθεν ἀποτελοῦσαν οἱ Χῖτες, εἶχεν ὁμιλήσει ὁ ἄλλοτε πρωθυπουργὸς Νικ. Πλαστήρας καὶ ὁ ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν Γ. Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἀπέστειλεν ἐγκύκλιον πρὸς τὶς νομαρχίες, καλῶν νὰ ἀποστείλουν πληροφορίες περὶ τῶν Χιτῶν καὶ περὶ τῆς δραστηριότητός τους. Ἐπειδή, ἐπίσης, ἐγίνετο λόγος περὶ «ἀκροτήτων» καὶ περὶ «συμμοριῶν τῆς δεξιᾶς», μὲ

[illegible] ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ Χ

ΔΙΑΤΑΓΗ

[illegible]

Ἀθῆναι 6 Ὀκτωβρίου 1945

Ὁ

ΑΡΧΗΓΟΣ

Τὴν 6.10.1945 ὁ Γ. Γρίβας διατάσσει συγκέντρωσιν ὅλων τῶν παλαιῶν μαχητῶν τῆς «Χ» στὰ γραφεῖα τοῦ τμήματος Ἁγίου Παντελεήμονος.

στόχο πάντοτε τοὺς Χῖτες, ἀπάντησε σὲ ὅλα αὐτὰ καὶ τὰ ἐξανέμισεν ὁ ὑπαρχηγὸς τῶν Χιτῶν Ζαφ. Βάλβης, μὲ ἄρθρο του ὑπὸ τὸν τίτλο **«Ὁ μῦθος περὶ “Ἄκρας δεξιᾶς” καὶ τῶν “παρακρατικῶν” αὐτῆς ὀργανώσεων»**. Τὸ 1947, ὁ πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Ἐπιτροπῆς τῶν ΗΠΑ, Βάντεμπεργκ, ἐπανέλαβε τὸν λόγον τοῦ Τρούμαν, ὅτι: *«κατεδικάσαμεν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ καταδικάζομεν καὶ σήμερον τὰς ἀκρότητας τῆς Δεξιᾶς καὶ τῆς Ἀριστερᾶς»*. Καταδικάζων δι' ἄρθρου του (19.5.1947) τὴν ἐξίσωσιν αὐτήν, ὁ Βάλβης ἔγραψεν εἰρωνικῶς:

> *«Δὲν ἀδικοῦμεν τοὺς φίλους μας Ἀμερικανούς, ἡμεῖς οἱ ἐκπροσωποῦντες ἐκείνους τοὺς ὁποίους ὑπονοεῖ ὡς “Δεξιάν”, ὁ ἐπιφανὴς Ἀμερικανὸς πολιτικός, λέγομεν ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτον νὰ τίθενται εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον οἱ ἔντιμοι ἐθνικισταὶ Ἕλληνες τῆς Δεξιᾶς μὲ τοὺς κόκκινους προδότας καὶ δολοφόνους τῆς λεγομένης Ἀριστερᾶς. Ἐπὶ δύο σχεδὸν ἔτη ὁ πολιτικὸς ὑπόκοσμος, ποὺ ἐνεφανίζετο ὡς Πολιτικὴ Ἡγεσία τῆς Ἐθνικόφρονος Παρατάξεως, ἠγωνίσθη νὰ πείσῃ τοὺς ξένους, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀναρχεῖται καὶ ὅτι οἱ φιλήσυχοι δημοκρατικοὶ ὀπαδοί των, μετὰ τῶν ἑλληνοφώνων σλαυοκομμουνιστῶν τρομοκρατοῦνται ἀπὸ τὴν “μοναρχικὴν” Ἄκραν Δεξιάν, ὡς ἀπεκάλουν τότε τοὺς «Χίτας».*

Τὸ Κόμμα τῶν Χιτῶν εἶχε τὴν φιλοδοξίαν νὰ ἀναλάβει τὴν ἐξουσία ἢ νὰ τὴν ἐπηρεάσει ἀποφασιστικῶς, γι' αὐτὸ καὶ ἄλλωστε ἱδρύθηκε καὶ κατῆλθε στὶς ἐκλογές. Φιλοδοξοῦσε νὰ δημιουργήσει μία μεγάλη, ἰσχυρὴ καὶ εὐημεροῦσα Ἑλλάδα, ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ Βασιλέως. Ἐξωθεῖτο στὶς φιλοδοξίες του ἀπὸ τὸ μᾶλλον ἀναμφισβήτητο γεγονὸς ὅτι ὁ Πολιτικὸς Κόσμος τῆς χώρας ἦτο κατώτερος τῶν περιστάσεων: Ἐστερεῖτο πατριωτισμοῦ καὶ μαχητικότητος, ἦτο ὑποτελὴς στοὺς ξένους, παρέμενε ἀναποφάσιστος ἐμπρὸς στὴν κομμουνιστικὴ ἐπιθετικότητα, δὲν ἔδειχνε μέριμνα καὶ φροντίδα μπροστὰ στὰ πιεστικὰ προβλήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, δὲν εἶχε στόχους καὶ ὁράματα κ.λπ. Τὸν Νοέμβριο 1947, ὁμιλῶν στὴν Μυτιλήνη, ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Γ. Γρίβας διεκήρυττε καὶ τὰ ἑξῆς: *«Ἂν αἱ χεῖρες τοῦ Πολιτικοῦ Κόσμου παραλύσσουν, τὸ Κόμμα τῶν Χιτῶν δὲν θὰ διστάσῃ νὰ δράξῃ τὸ πηδάλιον»*. Τὴν 25.11.1947, ἐπισκεφθεὶς τὶς Σέρρες, μίλησε πρὸς μεγάλη συγκέντρωση λαοῦ καὶ ἐπετέθη δριμύτατα κατὰ τῶν ἀλληλοδιαδόχων κυβερνήσεων ποὺ κυβέρνησαν ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως «καὶ αἱ ὁποῖαι ἅπασαι ἔδειξαν ἐπιλήψιμον καὶ ἐθνοπροδοτικὴν διαγωγὴν ἔναντι τοῦ φοβεροῦ ἐσωτερικοῦ ἐχθροῦ, ὑποτιμήσανε τὸν Σλαυοκομμουνιστικὸν κίνδυνον, ἀδιαφορήσασαι διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κακοδαιμονίαν». Περαιτέρω

προειδοποίησεν ὅτι:

> *«Ἐάν οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Παλαιῶν Κομμάτων δὲν δυνηθοῦν νὰ τερματίσουν τὴν ἐλεεινὴν αὐτὴν κατάστασιν (τῆς κομμουνιστικῆς ἀνταρσίας), τότε ἡμεῖς, ἐν ὀνόματι τοῦ κινδυνεύοντος καὶ δολοφονουμένου λαοῦ, τοὺς δηλοῦμεν ὅτι δὲν θὰ μείνωμεν ἀδρανεῖς, διότι θὰ ἦτο προδοσία πρὸς τὰς ἀρχάς μας καὶ πρὸς τοὺς μυριάδας τῶν μέχρι σήμερον πεσόντων ἡρωϊκῶν Χιτῶν καὶ ὀπαδῶν τῆς Ἰδέας μας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀθάνατον Ἑλλάδα, νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸν ἀγῶνα».*

Ἐπειδὴ ἐγίνετο λόγος περὶ «Δεξιᾶς» καὶ «Ἀκροδεξιᾶς», ὡς ἡ ἰδιότης αὐτὴ νὰ ἀποτελοῦσε στίγμα γιὰ τοὺς Χῖτες, ὁ Γρίβας, στὴν ἴδια ὁμιλία του, διεκύρηξε:

> *«Εἴμεθα δεξιοί, καὶ μάλιστα δεξιώτεροι τῶν δεξιῶν ὅσον ἀφορᾶ τὸν Ἐθνικισμόν μας καὶ τὰς ἐθνικάς μας διεκδικήσεις, ὅσον καὶ ἐν ταυτῷ εἴμεθα ἀριστερώτεροι τῶν ἀριστερῶν ὅσον ἀφορᾶ τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην, διότι ἐχόμεθα ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ πλοῦτος εἶναι κοινὸν κτῆμα καὶ ὄχι μόνον τῶν ὀλίγων».*

Ἐκτενέστερον τὶς ἀπόψεις τοῦ περὶ «Ἄκρας Δεξιᾶς» ἀνέπτυσσεν ὁ Γρίβας σὲ ἐμπεριστατωμένον ἄρθρον του στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» (17.1.1949), τὸ ὁποῖον εἶχεν ὡς ἀκολούθως:

> *«Ὁ ξένος τύπος μᾶς πληροφορεῖ κάθε λίγο ὅτι αἱ Κυβερνήσεις Ἀμερικῆς καὶ Ἀγγλίας θέλουν μίαν ἰσχυρὰν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ἀπεκλείετο ἡ ἄκρα δεξιά. Δὲν γνωρίζομεν ἐὰν αὐτὰ ἀπηχοῦν καὶ τὰς γνώμας τῶν ἐπισήμων Ἀγγλοαμερικανικῶν κύκλων ἢ ἐὰν σερβίρωνται ἀπὸ συνοδοιπόρους τῇ ὑποδείξει ἐντεῦθεν.*
>
> *»Ὁπωσδήποτε εἶναι ἀνάγκη ὅλοι αὐτοὶ οἱ κύριοι νὰ λάβουν μίαν ἀπάντησιν. Καὶ θὰ τὴν δώσωμεν ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἀνήκομεν εἰς τὴν παράταξιν τὴν ὁποίαν οὗτοι ἀποκαλοῦν ἄκραν δεξιάν, καὶ ἔχομεν τὴν παρρησίαν νὰ τὸ διακηρύττωμεν μὲ ὑπερηφάνειαν χωρὶς νὰ δειλιῶμεν πρὸ ὕβρεων· οὔτε περιμένομεν τί θὰ ποῦν οἱ κ.κ. Τροῦμαν καὶ Μπέβιν διὰ νὰ κανονίσωμεν ἀναλόγως τὴν θέσιν μας, ἐὰν πρέπει νὰ κλίνωμεν μᾶλλον πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ πρὸς τὰ ἀριστερά. Σκεπτόμεθα ἀποκλειστικῶς Ἑλληνικά, μέσα στὴν Ἑλληνικὴν πραγματικότητα καὶ κρατοῦμεν ψηλὰ τὸ λάβαρον μὲ ἔμβλημα: **"Εἴμεθα ἡ ΔΕΞΙΑ τῆς ἄκρας δεξιᾶς εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν διαφύλαξιν τῶν ἐθνικῶν μας παραδόσεων καὶ τὴν ἐξασφάλισιν οὐ μόνον τῆς ἐθνικῆς μας ἀκεραιότητος καὶ ἀνεξαρτησίας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐθνικῶν μας διεκδικήσεων. Εἴμεθα ὅμως καὶ ἡ ΑΡΙΣΤΕΡΑ τῆς ἀριστερᾶς εἰς ὅ,τι ἀφορᾶ τὴν δικαίαν κατανομὴν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν θυσιῶν μεταξὺ ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἐν πνεύματι ἰσότητος, ἰσονομίας καὶ δικαιοσύνης"**. Κατέχομεν τὰ δύο ἄκρα, τοῦ ἐθνικισμοῦ καὶ τῆς **κοινωνικῆς δικαιοσύνης** καὶ ἡ θέσις μας αὐτὴ καθορίζει τὰς κατευθυντηρίους γραμμὰς τοῦ προ-*

Ὁ Λοχαγὸς Ἀπόστολος Ζαφείρης, ὁ ἡρωϊκὸς μαχητὴς τοῦ Θησείου, ἁγνὸς καὶ γενναῖος Χίτης, ὁ ὁποῖος ἔπεσε μαχόμενος, τὴν 29.8.1948, εἰς τὸ Βίτσι.

γράμματός μας καὶ πάσης ἐνεργείας μας.

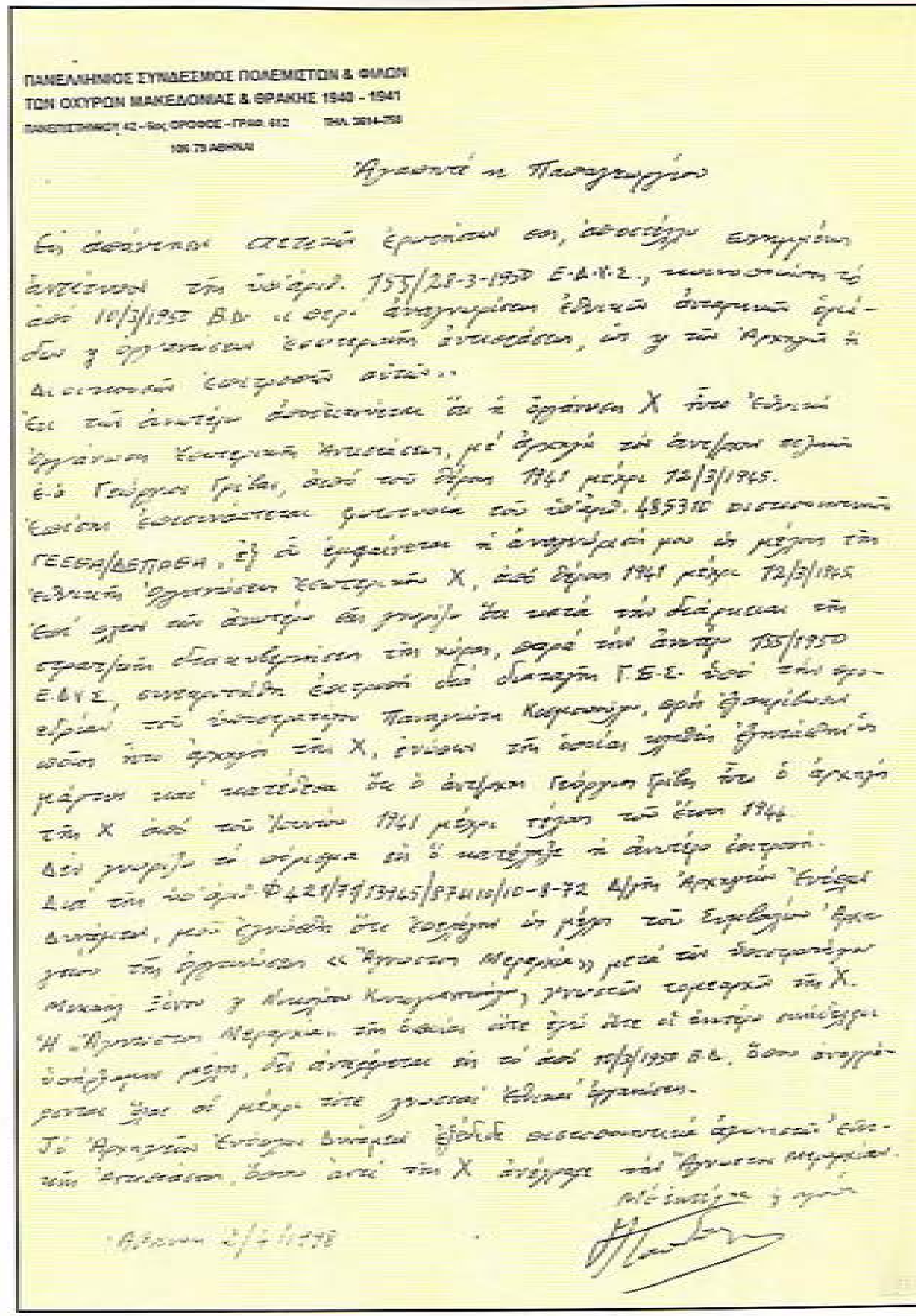
»Καὶ διὰ νὰ ἐξηγηθῶμεν καλύτερα, θὰ συγκρίνωμεν τὰς πράξεις ἡμῶν οἱ ὁποῖοι εἴμεθα "βέροι" δεξιοί, μὴ ἐννοοῦντες νὰ παίξωμεν ἐδῶ διπλωματίαν γιὰ νὰ ρίξωμεν στάχτη στὰ μάτια, μὲ τὰς πράξεις τῶν ἄλλων κομμάτων ἢ παρατάξεων αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς ἔμβλημα, ὀλίγον δημοκρατισμόν, ὀλίγον σοσιαλισμόν, ὀλίγον φιλελευθερισμόν, ὀλίγον προοδευτισμόν, δηλαδὴ ἕνα χαρμάνι ὀνομασιῶν, χωρὶς ὅμως νὰ δίδουν εἰς αὐτὰς καὶ οὐσιαστικὸν περιεχόμενον, διὰ νὰ εἶναι πάντα μέσα εἰς ὅ,τι θὰ θελήσουν οἱ Μεγάλοι ἢ θὰ ἀπαιτήσῃ τὸ διεθνὲς κλῖμα.

»Θὰ ἐξηγηθῶμεν ἁπλᾶ, χωρὶς ἐπιστημονικὰς θεωρίας καὶ ὅρους, χωρὶς νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς θεωρίας τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους περὶ Πολιτείας, οὔτε εἰς τὰς θεωρίας τῶν συγχρόνων κοινωνιολόγων. Θὰ ἀπαντήσωμεν μὲ τὴν γλῶσσαν τῶν ἁπλοϊκῶν ἐκείνων Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν οἱ ὁποῖοι ἀπεστόμωσαν τὴν διπλωματίαν μὲ τὰ ἁπλᾶ, σταράτα ἐπιχειρήματά των.

»Γι' αὐτὸ ἐνεθυμήθημεν τὸν Ὀδυσσέαν Ἀνδροῦτσον, ὁ ὁποῖος ἀπήντησε εἰς τὸν Λόντον, ὅταν ὁ τελευταῖος τοῦ ἔγραψε "νὰ βγάλη μερικοὺς διαβόλους ἀπὸ μέσα του καὶ τότε θὰ γίνη χρήσιμος εἰς τὴν Πατρίδα του", τὰ ἑξῆς: "Κύριε -καθὼς λέτε ἐσεῖς οἱ διαβασμένοι- δύο λογιῶν διαβόλοι ἐμβαίνουν μέσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Πρώτης λογῆς, ὡς ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος ὁ ὁποῖος ἀπέθανε ἐδῶ κάτου, εἶναι ὁ διάβολος ποὺ κάθε καλὸς ἄνθρωπος ἔχει μέσα του, ὁ διάβολος ποὺ ἐρμηνεύει καὶ δείχνει τὸν καλὸν δρόμον καὶ ἐμποδίζει τὸν δαιμονισμένον ἀπὸ τοῦ νὰ πράξῃ τὸ κακόν. Ἡ θρησκεία μας, μᾶς διδάσκει νὰ πιστεύωμεν ὅτι κατὰ θείαν παράκλησιν μπαίνει πολλαὶς φοραὶς ὁ διάβολος σ' ἕνα ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐρμηνεύει νὰ κάμη ὅλα τὰ κακά, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ δεύτερος διάβολος".

»Τώρα θέλομεν νὰ μάθωμεν ποιὸς διάβολος εὑρίσκεται μέσα σὲ μᾶς ποὺ μᾶς ἀποκαλοῦν ἄκραν δεξιὰν καὶ μᾶς θεωροῦν "ξορκισμένους", καὶ ποιὸς διάβολος εὑρίσκεται μέσα σ' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔβαλαν μιὰ ταμπέλα τοῦ σοσιαλδημοκράτου, φιλελευθέρου, προοδευτικοῦ... καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπιμένουν ὅτι μόνοι αὐτοὶ εἶναι οἱ περιούσιοι διὰ νὰ κυβερνήσουν καὶ νὰ σώσουν τὸν τόπον.

»Ὁ διάβολος ὁ δικός μας, μᾶς ἐρμήνεψε νὰ μὴ σκύψωμε κεφάλι σὲ κανένα ποὺ θέλησε νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν Πατρίδα μας. Μᾶς ἐρμήνεψε νὰ βάλωμε μπροστὰ τὰ στήθια μας ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ. Μᾶς κυνήγησαν καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ. Αἱμά-

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ & ΦΙΛΩΝ
ΤΩΝ ΟΧΥΡΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ 1940 - 1941

Ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ» καὶ τομεάρχης Κολωνακίου Ὅμηρος Παπαδόπουλος γράφει πρὸς τὸν Σπ. Παπαγεωργίου καὶ δίνει πληροφορίες γιὰ τὴν Ὀργάνωση.

ξαμε ἀπὸ ψωμί, εἴπαμε φαρμάκια, ἐκινδυνεύσαμε, ἐπληρώσαμε μὲ τὸ αἷμα μας, ἀλλὰ δὲν ὑπεκύψαμεν. Ὅταν ἡ πατρίδα μας ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὸν κατακτητὴ δὲν ἡσυχάσαμε, ἀλλὰ ὁ διάβολός μας μᾶς ἑρμήνεψε νὰ ταχθῶμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρωτοπόροι εἰς τὸν ἐναντίον τῆς κομμουνιστικῆς προδοσίας ἀγῶνα τοῦ Ἔθνους. Ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἡσύχαζαν, ἡμεῖς ἐργαζόμεθα. Νέες λαχτάρες, νέες διώξεις ἀπὸ τοὺς λεγομένους δημοκράτας, νέες θυσίες, νέον αἷμα. Δοκιμάζομεν τὴν ἀχαριστίαν ὅλων καὶ ἐν τούτοις ἀγωνιζόμεθα γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Στὴν τσέπη μας δὲν βάλαμε τίποτε καὶ εἴμεθα πάντα ψωμοζῆτες. Εἴμεθα ὅλη ἡ ἀγροτιὰ καὶ ἡ ἐργατιὰ ἡ ὁποία ὑφίσταται ὅλας τὰς θυσίας χωρὶς νὰ γογγύσῃ. Στὴν φωνὴ τῆς Πατρίδος τρέξαμε πρῶτοι στὸν στρατό, στὰ χωριά, μὲ τὸ ὅπλον στὸ χέρι. Αἷμα ποτάμι. Μᾶς βρίζουν, μᾶς συκοφαντοῦν καὶ ἐμεῖς δίδουμε ὅλα γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Μᾶς βρίζουν καὶ ἐμεῖς δίδουμε τὸ χέρι γιὰ νὰ τοὺς βοηθήσουμε εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἔθνους. Ἐνῷ οἱ σοσιαλδημοκράται κάθονται ἐν ἀσφαλείᾳ, ἐμεῖς τρέχουμε, διακινδυνεύουμε, γιὰ νὰ ἐμψυχώσωμε. Δὲν σταμάτησε τὸ στόμα μας ἀπὸ τοῦ νὰ λέμε τί πρέπει νὰ γίνῃ γιὰ νὰ σωθῇ ὁ τόπος καὶ οἱ σοσιαλδημοκράται μᾶς εἰρωνεύονται διὰ τὴν "ἐθνικοφροσύνην" μας. Δὲν θὰ σιωπήσωμεν καὶ δὲν θὰ παύσωμεν νὰ ἐργαζώμεθα πρὶν δοῦμε τὴν Πατρίδα μας ἐλευθέραν καὶ εὐημεροῦσαν καὶ πρὶν γίνουμε Κράτος κυρίαρχον τὸ ὁποῖον νὰ διοικῆται μόνον ἀπὸ Ἕλληνας.

»Εἴμεθα οἱ πρῶτοι ποὺ φωνάξαμε, "κοινωνικὴ δικαιοσύνη". Φωνάξαμε νὰ κτυπηθῇ τὸ κακὸν κεφάλαιον, ἐκεῖνο ποὺ δὲν συγκινεῖται εἰς τὰς κρισίμους αὐτὰς στιγμὰς τοῦ Ἔθνους. Φωνάξαμε νὰ κατανεμηθοῦν αἱ θυσίαι εἰς αἷμα ἀνεξαρτήτως κοινωνικῆς τάξεως. Ἐν τούτοις οἱ σοσιαλδημοκράται μᾶς κατηγόρησαν γι' αὐτά, ὅτι δῆθεν θέλομεν νὰ διασπάσωμεν τὸν ἀγῶνα, διότι θὰ ἔλθωμεν εἰς σύγκρουσιν μὲ τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν "ἰθύνουσαν τάξιν".

»Τώρα ἂς μᾶς ποῦν οἱ ἐπικριταί μας, ποιὸς διάβολος εἶναι μέσα μας καὶ μᾶς ἑρμηνεύει ὅλα αὐτά· ὁ καλὸς ἢ ὁ κακός;

»Ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν ἄκραν δεξιάν, οἱ διάφοροι σοσιαλδημοκράται, τοὺς ὁποίους ἀγκάλιασαν οἱ ξένοι, τί ἔκαμαν; Ὁ διάβολός των τοὺς ἑρμήνεψε νὰ καθήσουν φρόνιμα μπροστὰ στὸν κατακτητὴ καὶ νὰ κυττάξουν τὸ σαρκίον καὶ τὴν τσέπη των. Πολλοὶ πλούτισαν, ἄλλοι εἶναι μὲ καράβια, ἄλλοι μὲ μέγαρα, ἄλλοι μὲ λιμουζίνες. Μπροστὰ στὸν κομμουνισμὸν ἔπαιξαν διπλωματίαν. Εἰς

τὴν ἐπιφάνειαν βγῆκαν ὅταν ἦλθαν ξένα στρατεύματα καὶ ἠλευθέρωσαν τὴν Ἑλλάδα. Τότε πῆραν καὶ τὴν ἀρχὴν στὰ χέρια των μὲ τὰς θυσίας ἄλλων. Προσηλωμένοι εἰς τὸ κόμμα καὶ εἰς τὴν Ἀρχήν, δὲν ἔβλεπαν τί γίνεται γύρω των καὶ ἀφῆκαν τὴν ἀνταρσίαν νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ ἔπειτα νὰ ἐξαπλωθῇ. Λένε ὅτι διεξάγουν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἀνταρσίας καὶ δὲν ἔχουν ἀκόμη καταλάβει πῶς πρέπει νὰ διεξαχθῇ ὁ ἀγών. Στέλλουν τὸν στρατὸν νὰ κτυπήσῃ τοὺς συμμορίτας εἰς τὰ κρησφύγετά των καὶ ἀφίνουν ἐλευθέρους τοὺς ὀπαδοὺς τούτου νὰ συνωμοτοῦν εἰς τὰς πόλεις, νὰ σαμποτάρουν, νὰ στρατολογοῦν. Ὅταν οἱ τελευταῖοι συλλαμβάνωνται, διαρρηγνύουν τὰ ἱμάτιά των διὰ νὰ ἀφεθοῦν ἐλεύθεροι. Ἐνῷ ἡ Πατρὶς κινδυνεύει, διαπληκτίζονται περὶ τὴν κατάληψιν τῆς Ἀρχῆς. Ἀλληλοκατηγοροῦνται, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐναγκαλίζονται προκειμένου νὰ διαμοιρασθοῦν την ἐξουσίαν. Ἐνῷ ἀναγωρίζουν ὅτι δὲν ἐκπροσωποῦν τὸ λαϊκὸν αἴσθημα, μᾶς δίδουν δεῖγμα τῆς "δημοκρατοφροσύνης" των, κατακρατοῦντες τὴν Ἀρχήν. Ἐνῷ δὲν ἔφεραν μέχρι σήμερον ἀποτέλεσμα, ἐπιμένουν νὰ κυβερνοῦν, ὁδηγοῦντες τὴν χώραν εἰς τὴν καταστροφήν.

»Αἱ ἔννοιαι ἰσονομία, ἰσοπολιτεία κατήντησαν λέξεις κεναί. Κράτος οὐσιαστικῶς δὲν ὑφίσταται. Καταχρήσεις ἐπὶ καταχρήσεων καὶ διασπάθισις τοῦ δημοσίου πλούτου. Ἐνῷ εἶναι σοσιαλδημοκράται ἐνηγκαλίσθησαν τὸν πλοῦτον καὶ δὲν δείχνουν πραγματικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰς κατωτέρας τάξεις αἱ ὁποῖαι πένονται. Κανεὶς δὲν τολμᾷ νὰ θίξῃ τὸ κακὸν κεφάλαιον, καὶ μὲ ὅλας τὰς ἐξαγγελίας ὅτι θὰ κτυπηθῇ, τοῦτο παραμένει ἀσύδοτον ἀλλὰ καὶ προκλητικόν. Κράτος κυρίαρχον οὐσιαστικῶς δὲν ὑφίσταται καὶ τὰ πάντα ἀφέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ξένων, οἱ ὁποῖοι καταργοῦν καὶ Ὑπουργοὺς μὲ ἕνα "γιές". Ἂς μᾶς ποῦν τώρα οἱ ξένοι οἱ ὁποῖοι ἐνηγκαλίσθησαν τοὺς σοσιαλδημοκράτας τῆς Ἑλλάδος, ποιὸν διάβολον ἔχουν οἱ τελευταῖοι μέσα των.

»Θὰ τοὺς ἐρωτήσωμεν ἀκόμη ποιὸν διάβολον θὰ ἤθελαν νὰ εἶχον οἱ ἴδιοι μέσα των, ἐὰν ἡ Πατρίς των εὑρίσκετο εἰς τὴν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, τὸν διάβολον τῆς ἄκρας δεξιᾶς ἢ τὸν διάβολον τῶν σοσιαλδημοκρατῶν; Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι θὰ ἤθελον νὰ εἶχαν τὸν διάβολον τῆς ἄκρας δεξιᾶς. Γιατί, λοιπόν, κατηγοροῦν αὐτὴ τὴν ἄκραν δεξιὰν ὅταν ἐμφανίζεται εἰς ἄλλην χώραν καὶ ἐφαρμόζει τὰ ἴδια τὰ ὁποῖα θὰ ἐφήρμοζαν καὶ οἱ ἴδιοι ἐὰν ἐπρόκειτο γιὰ τὴν ἰδικήν των Πατρίδα;

ΧΙΤΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ

Η ΦΥΛΗ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΧΙΤΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΧΙΤΩΝ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 500	ΕΤΟΣ Δ' — ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 185	ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 3. – Τηλ. 21.809	ΑΘΗΝΑΙ 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1949

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΕ;

Δ. Ι. ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΠΕΡΙΔΕΗΣ

Ἐπὶ τῇ 5ῃ ἐπετείῳ τῶν ἱστορικῶν μαχῶν τοῦ θρυλικοῦ Θησείου

Ο ΧΙΤΙΣΜΟΣ

Τὸ «παρὸν» μιᾶς νέας γενεᾶς

ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΚΑΙ ΠΗΓΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΕΩΣ

ΣΥΝΕΧΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

...ν πεσόντων Χιτῶν

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» Γ. Γρίβας παρουσιάζει (τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1949) τὴν ἰδεολογία τοῦ «Χιτισμοῦ».

»Ἡμεῖς συμπεραίνομεν ὅτι κάνουν αὐτὸ δι᾽ ἕνα ἐκ τῶν δύο λόγων: Ἢ ἔχουν μεσάνυκτα τί γίνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ καλύτερο ποὺ θὰ κάμουν εἶναι νὰ σιωποῦν ἀφοῦ δὲν κατώρθωσαν τόσον καιρὸν νὰ ἐνημερωθοῦν· ἢ δὲν θέλουν νὰ δοῦν τὴν Ἑλλάδα ἐλευθέραν, Κράτος ἀνεξάρτητον καὶ κυρίαρχον. Γνωρίζουν καλὰ ὅτι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους αὐτοὶ ἀποκαλοῦν ἄκραν δεξιάν, ἂν κυβερνήσουν θὰ βάλουν ὅλα στὴν θέσι των καὶ κάθε κατεργάρης θὰ πάη στὸν πάγκο του· καὶ αὐτὸ πιθανὸν νὰ μὴ τὸ θέλουν.

»Πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζουν ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ διοικηθῆ ὅπως θέλει καὶ ἀπὸ ὅποιους θέλει. Ἡ ἄκρα δεξιὰ θὰ διοικήση τὴν Ἑλλάδα εἴτε τὸ θέλουν εἴτε ὄχι, διότι τὸ θέλει ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὁ ὁποῖος μένει ἀδιάφορος εἰς τὰς ὑποδείξεις των καὶ διότι τότε μόνον θὰ σωθῆ ἡ Ἑλλάς.

»Αἱ ὑποδείξεις των ὅμως αὐταί, ἀποκαλύπτουν πῶς ἐννοοῦν οἱ νεοφανεῖς Δημοκράται τὴν ἔννοιαν τῆς Δημοκρατίας καὶ μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ κρίνωμεν τὴν ἀξίαν τῶν ἐμβλημάτων τὰ ὁποῖα θέτουν ὡς προμετωπίδα των καὶ τὴν ἀξίαν τῶν συνθημάτων τὰ ὁποῖα μᾶς σερβίρουν».

Μία ταυτότης τοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος Χιτῶν, ἐκδοθεῖσα δι᾽ ἀγωνιστὴν τῆς Μεσσηνίας. Τὸ ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι ἐξεδόθη τὴν 21ην Φεβρουαρίου 1946, δηλαδὴ ἕνα ἀκριβῶς μῆνα μετὰ τὴν παράτολμη ἐπιχείρηση τοῦ Βαγγέλη Μαγγανᾶ στὴν Καλαμάτα.

Μὲ γλαφυρότητα καὶ παραστατικότητα ἐκθέτει ὁ Γρίβας, στὸ ἀνωτέρω ἄρθρον του, ὅλο τὸ φάσμα τῶν θέσεων τῶν Χιτῶν. Ἀναπτύσσονται οἱ θέσεις ὄχι μόνον ἐναντίον τοῦ Κομμουνισμοῦ, ποὺ ἦσαν δεδομένες, ἀλλὰ καὶ ἔναντι τοῦ Πολιτικοῦ Κόσμου καὶ τῶν Συμμάχων τῆς Ἑλλάδος. Στὸ ἄρθρον καταδεικνύεται τὸ ἄκαμπτον ἀγωνιστικὸν φρόνημα τῶν Χιτῶν καὶ τὸ ἀσυμβίβαστον τῶν προθέσεών τους. Ἡ κομματικὴ μετεξέλιξη τῆς «Χ» φιλοδοξοῦσε ἀκριβῶς νὰ πραγματώσει αὐτὲς τὶς θέσεις. Σ᾽ αὐτὴ τὴ νέα φάση οἱ Χῖτες καὶ ὁ Ἀρχηγός τους δὲν διακύβευαν μόνο ψήφους, ἀλλὰ καὶ μία πιθανὴ ἀποτυχία, ἀφοῦ ἐγίνοντο δυσάρεστοι πρὸς κάθε πλευρὰ σχεδόν. Ἐνῷ διετηροῦντο ἀνοικτά, καὶ ὑπὸ ἐπιδείνωση μάλιστα, τὰ παλαιὰ μέτωπα, οἱ Χῖτες ἄνοιγαν νέα, πράττοντες τὸ χρέος τους καὶ λέγοντες τὴν ἀλήθεια.

Τὸν Ἰούλιο 1949 κυκλοφόρησε προκήρυξη μὲ τίτλο **«Αἱ κατευθυντήριοι γραμμαὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν»**, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, γίνεται (προφανῶς μὲ τὴν γραφίδα τοῦ Γρίβα) ἐνδιαφέρουσα ἀναφορὰ στὴν «Χ», στὸν ἀγῶνα της κατὰ τὰ Δεκεμβριανὰ καὶ στὴν στάση τῶν πολιτικῶν ἔναντι τῆς Ὀργανώσεως. Στὸ εἰσαγωγικὸ κεφάλαιο, ὁ Γρίβας γράφει τὰ ἀκόλουθα:

> *«Δὲν εἴμεθα κληρονόμοι παλαιῶν ἁμαρτωλῶν κομμάτων, ἀλλὰ δημιουργοὶ ἑνὸς πολιτικοῦ ρεύματος μὲ δημιουργικὴν πνοήν, τὸ ὁποῖον ἐπιζητεῖ μέσα στὰ ἐθνικὰ πλαίσια νὰ διαγράψη νέους ὁρίζοντας κοινωνικῆς ἐξελίξεως.*
>
> ***»Εἴμεθα δημιουργοὶ τοῦ ΧΙΤΙΣΜΟΥ, ὁ ὁποῖος ἐπιζητεῖ νὰ δημιουργήση μίαν ἐθνικιστικὴν πλειοψηφίαν ἑτοίμην νὰ ἀποθάνη διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς Ἐθνικάς μας παραδόσεις καὶ νὰ θέση τὰ θεμέλια μιᾶς νέας κοινωνίας δικαίου καὶ εὐημερίας τοῦ ἀτόμου.***
>
> *»Δὲν ἔχομεν καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ παλαιὰ κόμματα, διότι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑπάρξη τοιαύτη μεταξὺ ἠθικῆς καὶ φαυλότητος, μεταξὺ σφρίγους καὶ ἀρτηριοσκληρωμένου γήρατος, μεταξὺ δράσεως καὶ ὑπνηλίας.*
>
> *»Αὐτὴ αὕτη ἡ ὕπαρξίς μας ὡς κόμματος εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς πάλης μας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ σλαυοκομμουνισμοῦ καὶ διὰ τὴν καλλιτέρευσιν τῆς ζωῆς τῆς φτωχολογιᾶς, τὸ δὲ πρόγραμμά μας ἀποβλέπει πῶς θὰ καταστήσωμεν τὴν Ἑλλάδα μᾶς ΜΕΓΑΛΗΝ, ΙΣΧΥΡΑΝ καὶ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΗΝ· διότι τὸ ἄτομον δὲν ἠμπορεῖ νὰ εὐτυχήση εἰς μίαν χώραν ἡ ὁποία δυστυχεῖ, ἡ ὁποία εἶνε ἀνίσχυρος νὰ προστατεύση ἑαυτὴν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ὁ*

τυχὸν δύναται νὰ μπαινοβγαίνῃ, νὰ δολοφονῇ, νὰ καταστρέφῃ καὶ νὰ ἁρπάζῃ τὰ ὑπάρχοντα τῶν πολιτῶν της.

»Ἰδοὺ γιατί ἡμεῖς οἱ Χῖται ἐχύσαμεν καὶ χύνομεν τὸ αἷμα μας γιὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἰδοὺ γιατί δὲν δεχόμεθα ***κανένα συμβιβασμὸν*** *προκειμένου νὰ ἐξασφαλίσωμεν ἐλευθερίαν, καὶ ἀνεξαρτησίαν. Ἰδού, ἀκόμη, γιατί φωνάζομεν ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΣ, εἰς λύσσαν τῶν Σλαύων καὶ εἰς πεῖσμα μερικῶν δῆθεν εἰρηνιστῶν καὶ κοσμοπολιτῶν Ἑλλήνων οἱ ὁποῖοι παρ᾽ ὅλας τὰς θυσίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν φτώχεια ποὺ τὴν μαστίζει, ἀρκοῦνται "στὰ σημερινά μας σύνορα", γιὰ νὰ φανοῦν ἀρεστοὶ εἰς τοὺς ξένους!!*

» Ἡ Ἱστορία μας δὲν εἶνε μακρά, εἶνε ὅμως μεγάλη. Ξεκινήσαμεν ὡς στρατιωτικὴ Ὀργάνωσις "Χ" ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ. Ἀντελήφθημεν ἐνωρὶς τοὺς σκοποὺς τοῦ ΕΑΜ καὶ διεξηγάγαμεν τότε διμέτωπον ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ. Ὑπήρξαμεν πρόμαχοι τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀλύγιστοι μαχηταὶ τῆς ἐθνικῆς ἰδέας. Μὲ τὰ κορμιά μας φτιάξαμε τὰ βάθρα ἐπάνω στὰ ὁποῖα στηρίζεται σήμερα ὅ,τι ἀπέμεινε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁποῖα βάθρα ἐγγυῶνται ὅτι θὰ κρατήσουν ὅλον τὸ μεγάλον φορτίον τοῦ οἰκοδομήματος, τὸ ὁποῖον θὰ κτίσωμεν γιὰ νὰ θρονιάσωμεν μέσα τὴν Μεγάλην, Ἔνδοξον καὶ τρισευτυχισμένην Ἑλλάδα μας. Αἱ ἡρωϊκαὶ πράξεις καὶ ἡ αὐτοθυσία τῶν Χιτῶν τῆς κατοχῆς, ἡ ἐποποιΐα τοῦ Θησείου θὰ στέκουν πάντοτε μετέωρον μέσα στὰς ἄλλας τόσας θυσίας τοῦ Ἔθνους, μετέωρον δόξης, τιμῆς, ἀνδρείας. Μέσα στὴν γενικὴν ἀπαισιοδοξίαν ἡ ὁποία ἐπεκράτει τότε, οἱ Χῖται ἔδωσαν τὴν ἐλπίδα. Οἱ Χῖται μετέφερον ἀπὸ τὸ Πόρτο Ράφτη μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των κατὰ τὴν κατοχὴν ὁπλισμόν, ὁ ὁποῖος ἐστάλη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Μ. Ἀνατολὴν διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας (Ἀστυνομίας καὶ Χωροφυλακῆς). Καὶ ὅταν ὅλη ἡ Ἑλλὰς περιωρίσθη μέσα στὰς Ἀθήνας καὶ ὅταν αἱ Ἀθῆναι εἶχον περιορισθῆ στὴν πλατεῖαν τοῦ Συνάγματος, οἱ Χῖται ἀντιμετώπισαν τὴν λύσσαν τοῦ ἐαμοκομμουνισμοῦ, πρόταξαν πρῶτοι τὰ ἀτσαλένια στήθια των καὶ εἶπαν "ΟΧΙ". Μία φοῦχτα γενναίων ἀντιμετώπισαν ἀρχικῶς μόνοι τὴν λύσσαν τοῦ ΕΛΑΣ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ ἐνίκησαν. Καὶ ἔσωσαν τὴν Ἑλλάδα. Ἴσως ἡ Ἑλλὰς νὰ μὴ ὑφίστατο σήμερον ἐὰν οἱ Χῖται δὲν ἐκράτουν μέσα εἰς τὰς Ἀθήνας γιὰ νὰ δώσουν καιρὸν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν νὰ συγκεντρωθῆ εἰς τοῦ Μακρυγιάννη καὶ νὰ

προετοιμάσῃ τὴν ἡρωϊκήν της ἄμυναν. Ἐὰν οἱ Χῖται δὲν ἐκράτουν εἰς τὸ Θησεῖον τὴν 3-4 Δεκεμβρίου 1944, ἐπὶ 30 περίπου ὥρας, τοὺς 3.000 μαυροσκούφηδες λησταλήτας τοῦ ΕΛΑΣ, τότε καὶ τὸ κέντρον τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν θὰ ἔπιπτεν, ἡ κομμουνιστικὴ στάσις θὰ ἐθεωρεῖτο ἐπιτυχοῦσα, οἱ πράκτορες τοῦ Κρεμλίνου θὰ ἀπετέλουν τὴν Κυβέρνησιν τῆς Χώρας καὶ ἡ Κυβέρνησις πλέον θὰ ἐκάλει τοὺς μὲν Ρώσσους νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος, τὰ δὲ ὀλίγα Ἀγγλικὰ στρατεύματα του Στρατηγοῦ Σκόμπυ νὰ ἀποχωρήσουν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ οἱ Χῖται ἔχουν τοῦτο εἰς τὸ ἐνεργητικόν των, ὅτι τοὺς ἀγῶνας των διεξήγαγον, χωρὶς καμμίαν βοήθειαν, ἐγκαταλελειμμένοι ἀπὸ ὅλους καὶ κατατρεγμένοι ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τῆς λεγομένης ἀπελευθερώσεως, ἡ ὁποία τοὺς διέλυσε διὰ νὰ μὴ ἐξερεθισθοῦν οἱ ἐν τῇ Κυβερνήσει ἐαμῖται Ὑπουργοί!!

»Πρὸς τί ἐὰν ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας σιωπᾶ σκοπίμως διὰ τοὺς ἀγῶνας μας διότι δὲν θέλει νὰ ἀναγνωρίσῃ εἰς ἄλλους τὴν τιμὴν τῆς σωτηρίας τῆς Πατρίδος; Τοιαύτην ὅμως ἀναγνώρισιν δὲν θέλομεν ἀπὸ πολιτικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἡ Ἑλλὰς διεξήγαγε τὸν μεγαλύτερον ἀγῶνα τῆς τελευταίας Ἱστορίας της, ἦτο λιποτάκτης τοῦ ἀγῶνος τούτου καὶ ἢ ἐσυνωμότει ἐναντίον τοῦ νομίμου πολιτεύματος τῆς Χώρας ἢ ἐπροπαρασκεύαζε δι᾽ οἱουδήποτε μέσου τὴν ἰδίαν του πολιτικὴν ἐπικράτησιν. Ὅταν ἡμεῖς ἐπέφταμεν γιὰ τὴν ζωὴν τῶν σημερινῶν καὶ διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν αὐριανῶν Ἑλλήνων, ἄλλοι φρόντιζαν γιὰ τὸ τομάρι των! Ὅταν ἡμεῖς ἐγενόμεθα ὁλοκαύτωμα, ἄλλοι ἐθησαύριζαν!».

Τοὺς δύο πρώτους μῆνες τοῦ 1950, ἐν ὄψει τῶν ἐκλογῶν τῆς 3.3.1950, ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν πραγματοποιεῖ ἐκτεταμένες περιοδεῖες κυρίως στὴ Βόρειο Ἑλλάδα. Ἀναπτύσσει τὴν ἰδεολογία τοῦ Χιτισμοῦ γιὰ μιὰ μεγάλη καὶ ἰσχυρὴ Ἑλλάδα, δικαιωμένη στὶς Ἐθνικὲς ἐπιδιώξεις της, προβαίνει σὲ ἀποκαλύψεις γιὰ τὸν βίο καὶ τὴν πολιτεία τοῦ Παλαιοκομματισμοῦ, ὑπόσχεται στὸ λαὸ κάθαρση τοῦ δημοσίου βίου καὶ δηλώνει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπεῖ ἡ ἀναβίωση τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς.

Ἀλλὰ τὸ Ἐθνικὸν Ἀγροτικὸν Κόμμα Χιτῶν ἀποτυγχάνει. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀποτυχία θὰ σημάνει καὶ τὸν τερματισμὸ τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς δράσεώς του, ἀλλὰ ἡ ἰδεολογία τοῦ Χιτισμοῦ θὰ ἐπιβιώσει τοῦ ΕΑΚΧ. Οἱ ἐξέχοντες Χῖτες θὰ διατηρήσουν τοὺς μεταξύ τους δεσμούς, συσπειρωμένοι πάντοτε γύρω ἀπὸ τὸν Ἀρχηγό τους Γ. Γρίβα. Καὶ αὐτοὶ οἱ δεσμοὶ θὰ ἀποδειχθοῦν χρήσιμοι γιὰ τὶς μελλοντικὲς ἐθνικὲς ἐξορμήσεις.

Ἡ «Χ» καὶ ἡ κομματικὴ μετεξέλιξή της, στὸ πλαίσιο τῆς εὐαισθησίας της γιὰ τὰ ἐθνικὰ θέματα, ἦταν εὔλογο νὰ ἐνδιαφέρεται ἰδιαιτέρως γιὰ τοὺς πρόσφυγες καὶ τοὺς ἀλύτρωτους Ἕλληνες. Καὶ οἱ τελευταῖοι, ὅπως ἦταν φυσικό, πύκνωναν τὶς τάξεις της. Ἐξετέθη ἤδη στὰ προηγούμενα ἡ συμμετοχὴ τῶν Κυπρίων. Μετεῖχαν ἐπίσης Βορειοηπειρῶτες ὅπως ὁ δολοφονηθεὶς Γεώργιος Σπυρομήλιος, ἐκ Χειμάρρας, καὶ ὁ Στέφανος Ζάχος, ἐκ Πικέρνι, δράσας κατὰ τῶν συμμοριτῶν εἰς πολλὰ μέτωπα. Μετεῖχαν ἀκόμη καὶ Ρόδιοι καὶ ἰδιαιτέρως πολλοὶ Πόντιοι τῆς Θράκης. Ὑπάρχουν πολλὲς ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως τῶν Ποντίων πρὸς τὴν «Χ». Τὸν Ἰούλιο 1947, ὑπὸ τῶν Χιτῶν τῶν παραρτημάτων Βαθυτόπου καὶ Κάτω Νευροκοπίου Δράμας ἀπεστάλη πρὸς τὸν Γ. Γρίβαν ἐπιστολὴ στὴν ὁποία ἀναφέροντο καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Ἐμεῖς οἱ Χῖτες τῶν Παραρτημάτων Βαθυτόπου καὶ Κ. Νευροκοπίου Δράμας, καταγόμενοι ἀπὸ τὴν Πάφρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐγκατεστημένοι δὲ σήμερον εἰς τὴν Παραμεθόριον, εἴμεθα καὶ πάλιν ἕτοιμοι νὰ ἀγωνισθοῦμε μέχρι τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός μας γιὰ τὴ σωτηρία τῆς μητέρας μας Ἑλλάδος... Δὲν ξεχνᾶμε ποτὲ τὰ 73 παλληκάρια ποὺ ἐξετέλεσαν μὲ τὴν ἀπάτη ὅτι θὰ τοὺς παραδώσουν στὴν Συμμαχικὴν Ἐπιτροπήν, καὶ τῶν ὁποίων τὰ τέκνα περιφέρονται σήμερον στοὺς δρόμους ρακένδυτα, πεινασμένα καὶ ξυπόλυτα. Αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα μένουν βαθειὰ στὴν ψυχή μας χαραγμένα καὶ μᾶς δίνουν τὴν δύναμιν νὰ ἀγωνιζόμαστε πάντοτε μέχρι τῆς τελικῆς ἐξοντώσεως των προδοτῶν αὐτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος».*

Ἄρθρα, σχόλια, ἀναλύσεις καὶ λογοτεχνικὰ κείμενα ἐδημοσιεύθησαν πολλὰ γιὰ τὴν Κύπρο καὶ τὴ Βόρειο Ἤπειρο στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν». Ἀπὸ αὐτὰ ξεχωρίζει τὸ δημοσιευθὲν τὴν 20.9.1948 ποίημα **«Βόρειος Ἤπειρος»** τοῦ Δημ. Σταμέλου:

> Δὲν σκιάχτηκες τὸν κόκκινο καὶ φοβερὸ βραχνὰ
> μὰ στάθηκες ἀλύγιστη σὰν βράχος ποὺ δὲν σπάει,
> στὰ χώματά σου τ' ἅγια, τ' ἄσπρα, τὰ γαλανὰ
> κάθε παιδί σου, ἥρωας γιὰ δόξα πολεμάει.
>
> Λεβεντογέννα Ἤπειρο ἥρωες θὰ γεννᾶς
> γιὰ πάντα ἀπ' τὰ στήθη σου τὰ μοσχομυρισμένα
> κι' ἂν σὲ σκεπάζουν σίφουνες, κοράκια κι' ἂν πονᾶς
> θὰ στέκεσαι ἀτρόμητη. Δὲν σὲ λυγοῦν ἐσένα.

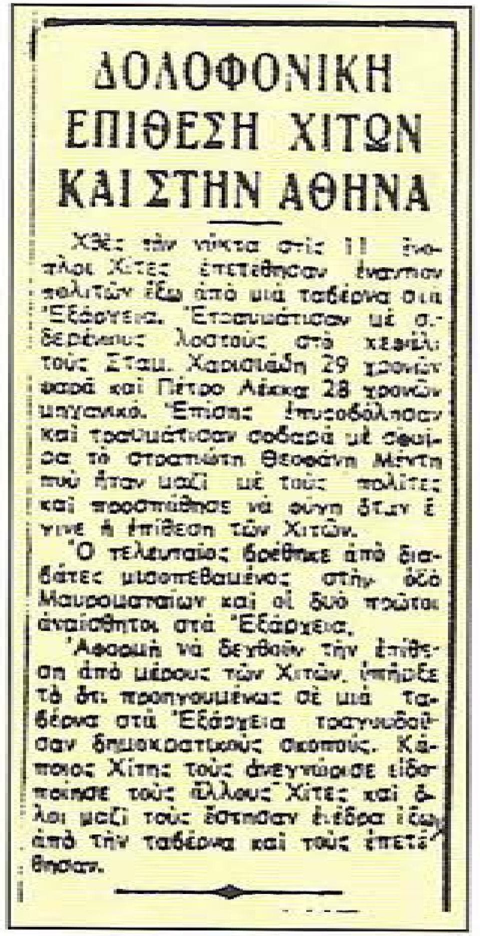
> Μέσ' ἀπ' τὶς φλόγες τῆς φωτιᾶς τοῦ Διάκου τὸ σπαθὶ
> δοσμένο στοὺς νεότερους, τ' Ἀνδρούτσου τὸ ντουφέκι,
> στὴν προδοσία ὄλεθρο σκορποῦν ποὺ γιὰ νά' ρθῆ
> τὸν τόπο τοῦτο θέλησε μὲ βιᾶς ἀστροπελέκι.
>
> Δὲν σκιάχτηκες καὶ στάθηκες γεμάτη λεβεντιὰ
> καὶ πολεμᾶς ἀτρόμητη τὴν κόκκινη φωτιὰ
> μέσ' στὶς πλαγιές σου ξαναζοῦν τὰ περασμένα ἔπη
> κατ' ἀπ' τῆς πίστης τὴ λευκὴ καὶ τὴν πανώρια σκέπη.
>
> Μέσα στῆς Πίνδου τὶς κορφὲς ποὺ σμίγει λὲς γῆ κι' οὐρανὸς
> ἡ δόξα γοργοπάτητη χρυσᾶ στεφάνια φέρνει
> κι' ὅπως ἁπλώνεται κραυγὴ κι' ἀντίλαλος τρανὸς
> τὰ παλληκάρια σιγανὰ νὰ τὰ φιλήση γέρνει.

Ἡ «Χ» εἶχε καθιερώσει τὸν «Χιτισμό», ὡς ἰδιαίτερο τρόπο ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς εὐαισθησίας, ἀλλὰ καὶ σκληρῆς ἀντιδράσεως στὶς προκλήσεις καὶ ἐπιθέσεις τῶν κομμουνιστῶν. Εὑρίσκετο μονίμως σὲ δυναμικὴ ἀντιμετώπιση τῆς ἐπιβουλῆς, ἐνῷ τὰ Κόμματα ἐκινοῦντο ἀντιφατικῶς καὶ σπασμωδικῶς, πότε ἐπιθυμοῦντα μεγαλύτερη ἐπιθετικότητα καὶ πότε προκρίνοντα ἠπιότητα καὶ κατευνασμόν! Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Γρίβας στὸ ἄρθρο του τῆς 30. 5. 1949, ὑπὸ τὸν τίτλο **«Νὰ φύγουν οἱ χαμαιλέοντες»**, τόνιζε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«...Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα κόμματα, τινὰ μὲν ἐφωνάσκουν χωρὶς πρόγραμμα, τινὰ δὲ παρέπαιον. Ἤθελον νὰ κτυπηθῇ ἡ "ἄκρα ἀριστερά", ἀλλὰ νὰ κτυπηθῇ καὶ ἡ "ἄκρα δεξιά", ἡ ὁποία ἠνάγκαζε τοὺς δημοκρατικοὺς πολίτας νὰ καταφύγουν εἰς τὰ βουνά. Ἤθελον νὰ συλληφθοῦν οἱ ἔνοπλοι χωρικοὶ οἱ ὁποῖοι ἠμύνοντο τῆς ζωῆς των, ἀλλὰ συνίστων βραδύτερον τὴν* ***Χίτικη συνταγή****, νὰ ἐξοπλισθοῦν οἱ χωρικοί.*
>
> *»Πῶς εἶναι δυνατόν, συνεπῶς, νὰ πιστεύσῃ κανεὶς ὅτι ἡ δυάς: Λαϊκοὶ-Φιλελεύθεροι, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐκπρόσωποι τῶν δύο Τακτικῶν, τῆς* ***πολιτικῆς λύσεως*** *καὶ τοῦ* ***κατευνασμοῦ****, θὰ ἀκολουθήσουν τὴν πολιτικὴν τῆς* ***πυγμῆς****, ἡ ὁποία εἶναι πολιτικὴ* ***Χίτικη****, ἀφοῦ αὐτὴ ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν παλαιοκομματισμὸν ὡς ὅπλον διὰ νὰ κατηγορηθοῦν οἱ Χῖτες ὡς "ἀντιδραστικοί", «σαπισταί», «τῶν ἄκρων»;*
>
> *»Θὰ ἀπευθύνωμεν πρὸς τοὺς νεοφωτίστους "δυναμικοὺς" τὸ ἐρώτημα, διατί ἐπὶ τόσον καιρὸν ἐπειραματίζοντο καὶ δὲν ἐδείκνυον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν "πυγμὴν" των εἰς τοὺς συμμορίτας, ὁπότε ἀσφαλῶς ὁ συμμοριτισμὸς δὲν θὰ ἠνδροῦτο καὶ θὰ προελαμβάνοντο*

αἱ τόσαι συμφοραί, τὸ χυθὲν αἷμα, ἀλλὰ πρὸ παντὸς καὶ οἱ σοβαρώτατοι κίνδυνοι οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀπειλοῦν σήμερον».

Στὶς τελευταῖες προεκλογικὲς ἐξορμήσεις του, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν ὁμιλεῖ ἰδιαιτέρως περὶ τοῦ «Χιτισμοῦ» καὶ ἀναλύει τὶς προοπτικές του. Στὴν πέμπτη ἐπέτειο τῶν μαχῶν τοῦ Θησείου, θυμᾶται καὶ ὑπενθυμίζει τὴ σημασία τῶν συγκρούσεων ἐκείνων. Στὶς 5.12.1949, σὲ ἄρθρο του στὴν «Ἐφημ. τῶν Χιτῶν» ὑπὸ τὸν τίτλο **«Ὁ Χιτισμὸς - τὸ παρὸν μιᾶς νέας γενεᾶς»**, τονίζει καὶ τὰ ἑξῆς ἱστορικῶς βαρυσήμαντα:

ΔΟΛΟΦΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΣΗ ΧΙΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Χθὲς τὴν νύκτα στὶς 11 ἔνοπλοι Χίτες ἐπετέθησαν ἐναντίον πολιτῶν ἔξω ἀπὸ μιὰ ταβέρνα στὰ Ἐξάρχεια. Ἐτραυμάτισαν μὲ σιδερένιους λοστοὺς στὰ κεφάλι τοὺς Σταμ. Χαριστιάδη 29 χρονῶν ψαρᾶ καὶ Πέτρο Λάκκα 28 χρονῶν μηχανικό. Ἐπίσης ἐπυροβόλησαν καὶ τραυμάτισαν σοβαρὰ μὲ σφαίρα τὸ στρατιώτη Θεοφάνη Μέντη πού ἦταν μαζὶ μὲ τοὺς πολίτες καὶ προσπάθησε νὰ φύγη ὅταν ἔγινε ἡ ἐπίθεση τῶν Χιτῶν.

Ὁ τελευταῖος βρέθηκε ἀπὸ διαβάτες μισοπεθαμένος στὴν ὁδὸ Μαυροματαίων καὶ οἱ δυὸ πρῶτοι ἀναίσθητοι στὰ Ἐξάρχεια.

Ἀφορμὴ νὰ δεχθοῦν τὴν ἐπίθεση ἀπὸ μέρους τῶν Χιτῶν ὑπῆρξε τὸ ὅτι προηγουμένως σὲ μιὰ ταβέρνα στὰ Ἐξάρχεια τραγουδοῦσαν δημοκρατικοὺς σκοπούς. Κάποιος Χίτης τοὺς ἀνεγνώρισε εἰδοποίησε τοὺς ἄλλους Χίτες καὶ ὅλοι μαζὶ τοὺς ἔστησαν ἐνέδρα ἔξω ἀπὸ τὴν ταβέρνα καὶ τοὺς ἐπετέθησαν.

Οἱ Χίτες δροῦν ἐγκληματικῶς καὶ δολοφονικῶς σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς Ἑλλάδος! Ἡ ἐφημερὶς «Ἡ Μάχη» (19.10.1945.) ἐδῶ τοὺς βρίσκει νὰ ἐπιτίθενται μὲ λοστοὺς στὰ Ἐξάρχεια.

«Εὑρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς τῆς κηρύξεως τῆς Δεκεμβριανῆς ἐπαναστάσεως. Μία ἑστία ἐθνικιστικῆς ἀντιστάσεως, τὸ Θησεῖον συγκρατεῖ τὸν ἐρυθρὸν χείμαρρον. Ἐκεῖ, στὰ μνημεῖα τῆς δόξης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας οἱ Χῖτες ἐμποδίζουν τὸν κομμουνισμὸν νὰ πλημμυρίσῃ τὸ κέντρον τῶν Ἀθηνῶν, ἡ κατάληψις τοῦ ὁποίου θὰ ἐσήμαινε τὸ τέλος τῆς Ἑλλάδος! Ὁ ἐχθρὸς ἐξαντλεῖ ὅλην του τὴν μανίαν διὰ νὰ περάσῃ. Ἀλλὰ οἱ Χῖτες εἶναι ταγμένοι ἀπὸ τὴν μοῖρα τῆς Ἑλλάδος νὰ κρατήσουν, ἕως ὅτου κινηθῇ ἡ Νέμεσις... Οἱ ἱεροὶ βράχοι τῆς Πνυκὸς καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, τελευταῖα προχώματα τῆς ἐλευθερίας μένουν ἀκλόνητα στὰς ἐφόδους τῶν ἐρυθρῶν.

»Ἡ ἡρωϊκὴ ἀντίστασις τῶν ἐθελοντῶν τοῦ θανάτου φέρνει γρήγορα τὰ ἀποτελέσματά της. Κερδίζεται πολύτιμος χρόνος -ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ τεράστια σημασία τῆς ἐπάλξεως τοῦ Θησείου- καὶ ὁ Σκόμπυ προετοιμάζει ἀρχικῶς τὴν ἄμυναν ἐναντίον τῶν ἐπαναστατῶν διὰ νὰ τοῦ δοθῇ ἐν συνεχείᾳ ἡ εὐκαιρία νὰ διοργανώσῃ τὴν ἀντεπίθεση, ἡ ὁποία ἐξαπελύθη ὁμοῦ μετὰ τῶν ἑλληνικῶν δυνάμεων τῆς Ταξιαρχίας τοῦ Ρίμινι... .

»Εἶναι φοβερόν, καὶ εἰς τὴν σκέψιν ἀκόμη, τὸ τί θὰ συνέβαινε καὶ τί θὰ ἐπηκολούθει, ἐὰν δὲν ὑπῆρχαν οἱ Χῖτες ἐκεῖνοι... Εἶναι εὔκολον νὰ φαντασθῇ κανεὶς ποία τύχη θὰ ἀνέμενε τὸ Ἔθνος, ἐὰν ὑπέκυπταν οἱ Χῖτες ἄνευ μάχης... Οἱ κομμουνισταὶ θὰ ἐγίνοντο κύριοι τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ κινήματος, ἐνῶ αἱ ἀγγλι-

ΠΩΣ ΕΝΝΟΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΙΜΑΤΗΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Οἱ ἀστυνομικοὶ πυροβόλησαν τὸ πλῆθος ποὺ κήδευσε τὸ θῦμα τῶν Χιτῶν, πιεστὴ Σπυρόπουλο.— Δύο νεκροὶ καὶ πολλοὶ τραυματίες.— Ὁ εἰσαγγελεὺς βεβαιώνει ὅτι Χίτες ἔκαναν τὴν ἐπίθεση κατὰ τῆς «Ἐλεύθερης Ἀχαΐας».

ΑΝΑΣΤΑΤΟΣ Ο ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΠΑΤΡΑΙ 18. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).— Νέα αἱματηρὰ ἐπεισόδια [illegible]

ΕΣ

ΜΕΝΟΥ ΛΑΟΥ

ΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥΣ

ἐ μιὰ περί-
ἤμπου δια-
τελεῖται!...

ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

Η ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΣΗ

ΣΥΣΚΕΠΤΟΝΤΑΙ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

ΟΙ ΝΟΜΟΙ

Παντοῦ ἡ κομμουνιστικὴ φαντασία ἀνακαλύπτει Χίτες νὰ δροῦν ἀόρατοι, ἢ ὑπὸ ἀστυνομικὴ κάλυψη. Ἀνωτέρω, ἡ ἐφημερὶς «Ἡ Μάχη» (19.10.1945) ἐντοπίζει Χίτες νὰ αἱματοκυλοῦν τὴν Πάτρα...

καὶ δυνάμεις δὲν θὰ εἶχαν ἀκόμη προφθάσει νὰ ἑτοιμασθοῦν... Ἡ ὁλοκληρωτικὴ κατάληψις τῆς Ἑλλάδος θὰ ἦτο γεγονὸς τετελεσμένον καὶ ἡ χώρα μας θὰ ἀπετέλει σήμερον ἕνα ἀπὸ τοὺς δορυφόρους τῆς Μόσχας!

»Μία δρὰξ γενναίων, χωρὶς ἐπαρκῆ ὁπλισμὸν καὶ χωρίς, κυρίως, νὰ ἀναμένῃ βοήθειαν ἀπὸ κανέναν, δίχως συμπαραστάτας δίπλα της καὶ χωρὶς συμμάχους, ἐγκαταλελειμμένη ἀπὸ ὅλους, καὶ αὐτὴν τὴν κυβέρνησιν διὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσῃ τοὺς ἐρυθροὺς ὑπουργούς της, μιὰ χούφτα ἡρώων, λοιπόν, ἀντιμετώπισε τριακονταπλάσιας ἐχθρικὰς δυνάμεις μὲ ἄρτιον ὁπλισμόν!».

Ἡ «Χ» δικαιώθηκε ἱστορικῶς, ὄχι μόνο γιατὶ πρόβαλε ἀποτελεσματικὴ ἀντίσταση στὸ Θησεῖο, ἀλλὰ κυρίως γιατὶ ἀντιτάχθηκε στὰ γενικότερα σχέδια τοῦ Κομμουνισμοῦ, τὰ ὁποῖα ἀπέβλεπαν στὴ σοβιετοποίηση τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὴ ἡ δικαίωση φάνηκε ἐμφανέστερη μετὰ τὴν κατάρρευση τῶν κομμουνιστικῶν καθεστώτων, ἡ ὁποία ἄφησε νὰ φανεῖ τὸ χάος καὶ ἡ ἀθλιότητα ὅπου ὁδηγήθηκαν οἱ λαοί. Οἱ Χῖτες δικαιώθηκαν καὶ στὶς γενικότερες θέσεις τους ἔναντι τοῦ Πολιτικοῦ Κόσμου, ὁ ὁποῖος ἐπὶ δεκαετίες ἐν συνεχείᾳ ἀπέτυχε νὰ ἐξασφαλίσει μιὰ καλύτερη μοῖρα γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Λαό, ἀπέτυχε νὰ κατοχυρώσει τὴν ἀσφάλεια τῆς Ἑλλάδος, ἀπέτυχε νὰ ἐπιλύσει τὰ ἐθνικὰ θέματα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δέχεται ἡ χώρα συνεχεῖς ταπεινώσεις, ἀπέτυχε νὰ καθιερώσει τὴν χρηστὴ διοίκηση καὶ τὴν ἀξιοκρατία, ἀπέτυχε νὰ δώσει ἐθνικὴ ἀξιοπρέπεια στοὺς Ἕλληνες. Ἐπὶ πλέον, οἱ Χῖτες ἔδειξαν, μὲ τὰ ἔργα καὶ μὲ τὸ αἷμα τους, τὴν ἀξία τοῦ ἐφηρμοσμένου πατριωτισμοῦ, ὅταν τὸ ἀπαιτοῦν οἱ περιστάσεις. Ἀλλὰ ἀπέτυχαν στὸ πολιτικὸ στίβο οἱ Χῖτες, ὅπως ἦταν σχεδὸν ἀναμενόμενο, ἀφοῦ τόσον ἡ Ἀριστερὰ ὅσον καὶ ἡ Δεξιὰ εἶχαν κοινὸ συμφέρον νὰ τοὺς παραμερίσουν καὶ νὰ τοὺς συκοφαντήσουν. Ἡ Ἱστορία, ὅμως, κρίνει καὶ ἀποφασίζει μὲ διαρκέστερα κριτήρια...

Η ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ Η «Χ»

Εἶναι γνωστοί, ἀπὸ τὰ ἐκτεθέντα, οἱ πολλαπλοῖ δεσμοὶ μεταξὺ τῆς Ὀργανώσεως «Χ» καὶ τῆς Κύπρου. Ὁ Κομμουνισμὸς τῆς Μεγαλονήσου ἀκολούθησε παράπλευρη πορεία πρὸς τὸν Ἑλλαδικό, παρ᾽ ὅλο ποὺ τὴν Κύπρο χώριζε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα μεγάλη γεωγραφικὴ ἀπόσταση, παρ᾽ ὅλο ποὺ βρισκόταν ὑπὸ ἀγγλικὸν ἀποικιοκρατικὸν ζυγὸν καὶ παρ᾽ ὅτι διάφοροι ἦσαν οἱ οἰκονομικὲς καὶ κοινωνικὲς συνθῆκες. Τὸν Κομμουνισμὸ ἐξέφραζε, ἀπὸ τοῦ 1926 μέχρι τὸ 1941, τὸ Κομμουνιστικὸν Κόμμα Κύπρου καὶ ἀπὸ τοῦ 1941 τὸ Ἀνορθωτικὸ Κόμμα Ἐργαζομένου Λαοῦ (ΑΚΕΛ), μέ... σεμνὴ παρασιώπηση τῶν μαρξιστικῶν προσανατολισμῶν του. Μέγα κριτήριον στὴν κυπριακὴ δημόσια ζωὴ ὑπῆρξεν ἐπὶ δεκαετίες ἡ τοποθέτηση τῶν κομμάτων καὶ τῶν ἀτόμων ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ θέματος, δηλαδὴ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Κύπρου διὰ τῆς Ἑνώσεώς της μὲ τὴν Μητέρα Πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα. Ἐπ᾽ αὐτοῦ τοῦ κρισίμου θέματος ἡ στάση τῶν Κυπρίων κομμουνιστῶν ἦταν αἱρετικὴ καὶ ἀποσχιστική. Πότε ὑπεστήριζαν τὴν δημιουργία μίας **«Κυπριακῆς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας»** καὶ πότε αὐτοκυβέρνηση καὶ αὐτονομία, ὑπὸ τοὺς Βρετανούς! Κήρυτταν ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς κομματικῆς συγκροτήσεώς τους τὸ σύνθημα: **«Ἀγώνας ἐνάντια στὴν ἕνωση ποὺ εἶναι ἰμπεριαλιστικὸς ζυγός»**! Ἔτσι ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὴν ἑνωτικὴ ἐξέγερση τοῦ Ὀκτωβρίου 1931, ἐρχόμενοι σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ὁλότητα τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ καὶ καθυβρίζοντες τὴν Ἐθναρχοῦσα Ἐκκλησία Κύπρου ποὺ πρωτοστατοῦσε στὸν ἀγῶνα. Αὐτὴ ἡ διαφοροποίηση, ὑπῆρξεν ἐπὶ δεκαετίες, αἰτία μεγάλης ῥήξεως.

Ἀλλὰ οἱ Κύπριοι κομμουνιστές, ἀντιγράφοντες ψιττακιστὶ τοὺς στόχους καὶ τὰ συνθήματα ἄλλων χωρῶν, ἤθελαν νὰ μεταβάλουν καὶ τὸ κοινωνικὸ αἴτημα τῆς νήσου. Ἡ προφανὴς ἀντινομία εἶναι ὅτι ἀπεδέχοντο τὶς *«συνταγματικὲς ἐλευθερίες»* ὑπὸ τὸν ἀγγλικὸ ζυγό, τρέφοντες τὴν αὐταπάτη ὅτι ὑπὸ ἀστικὸ ἀποικιοκρατικὸ καθεστὼς θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἐγκαθιδρύσουν τὸν Μαρξισμό! Ὁδηγήθηκαν, ὅμως, σὲ ἱλαροτραγικὲς ἀντιφάσεις, ὑποκριτικὲς ἀπολογίες καὶ εἰκονικὲς ἐπανορθώσεις. Στὴν προσπάθειά τους νὰ ἐπιβληθοῦν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Κύπρου δὲν δίστασαν νὰ χρησιμοποιήσουν τὴ βία καὶ τὴν παρανομία. Κυρίως ἀντετάσσοντο στὴν ἵδρυση Νέων Συντεχνιῶν (τῆς ΣΕΚ) καὶ ἐνέμεναν στὴν ἀποκλειστικὴ καὶ μο-

νοδρομικὴ ὀργάνωση τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ τὶς τάξεις τῶν Παλαιῶν Συντεχνιῶν (τῆς ΠΕΟ). Αὐτὴ ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ πρωτογενὴς καὶ ἀπρόκλητη κομμουνιστικὴ βία ἔφερε σὲ ἀντιπαράθεση καὶ σὲ δυναμικὲς ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τῶν ἐθνικοφρόνων ἐργατῶν.

Ἡ ἔκρηξη τοῦ Δεκεμβριανοῦ Κινήματος βρῆκε τοὺς Κύπριους κομμουνιστὲς παράπλευρους (θεωρητικῶς, ἐννοεῖται) πρὸς τὸ ΚΚΕ, τὸ ΕΑΜ καὶ τὸν ΕΛΑΣ. Κυριαρχοῦσε τὸ σύνθημα ποὺ ἔρριψε τὸ ΑΚΕΛ, ὅτι **«τὸ ΕΑΜ εἶναι ΑΚΕΛ καὶ τὸ ΑΚΕΛ εἶναι ΕΑΜ»**. Εἶχε διαδοθεῖ, κατόπιν, τὸ ἐπαναστατικὸ θούριον **«Ἐμπρὸς ΕΛΑΣ γιὰ τὴν Ἑλλάδα...»**. Καὶ ἀδόταν περιπαθῶς ὑπὸ τῶν ἀνίδεων Κυπρίων, οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦσαν τὶς λεπτομέρειες καὶ τὴν προοπτικὴ τῶν γεγονότων. Ὁπωσδήποτε, ὅμως, ἐδημιουργεῖτο κλῖμα.

Ἡ συντριβὴ τῆς κομμουνιστικῆς στάσεως, τὸν Ἰανουάριο 1945, ἡ Βάρκιζα καὶ ἡ μεταβατικὴ περίοδος πρὸς τὸν «τρίτο γύρο», ἦσαν γεγονότα σχεδὸν ἀναπάντεχα γιὰ τοὺς Κυπρίους κομμουνιστές. Καὶ τοὺς προκάλεσαν μεγάλη θλίψη. Ἀλλά, ὄχι καὶ ἀπελπισία. Διατηροῦσαν τὴν ἐλπίδα ὅτι στὴ νέα φάση, τὰ «ἀδέλφια» τους θὰ ἔβγαιναν νικητὲς καὶ τροπαιοῦχοι. Καὶ τὴν ἐλπίδα αὐτὴ συντηροῦσαν στὶς μάζες ποὺ ἐπηρέαζαν. Καὶ περίμεναν τὴν εὐλογημένη ἀπὸ τὸν ...Μὰρξ ὥρα. Ὅταν ἦλθεν ὁ Μάρτιος τοῦ 1946 οἱ Ἀκελικοὶ ἦσαν ἕτοιμοι, μὲ καλῶς καταστρωμένη τὴν πλατφόρμα τῆς προπαγάνδας τους.

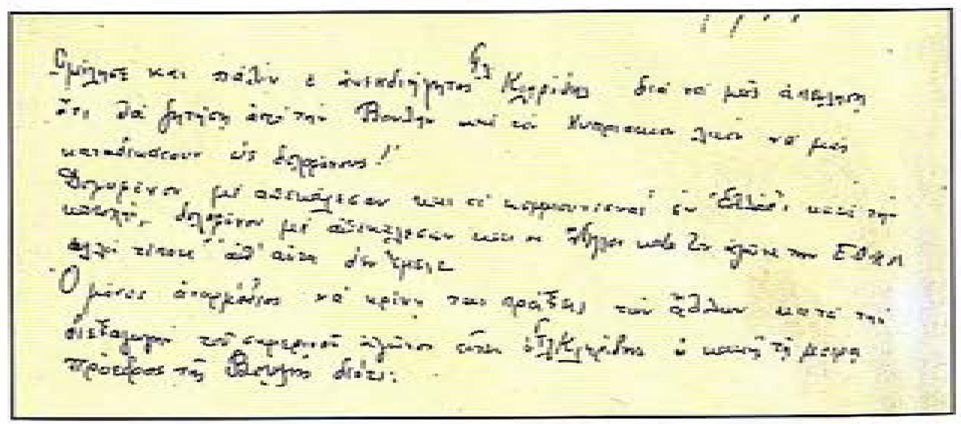
Ἂν ἀναφέρονται ὅλα τὰ ἀνωτέρω, σὲ ἁδρὲς γραμμές, τοῦτο γίνεται γιὰ νὰ καταδειχθεῖ ὅτι ἡ στάση ἔναντι τῆς ἀνταρσίας τοῦ ΚΚΕ ἦταν καθοριστικὸ κριτήριο γιὰ τοὺς Κυπρίους, ὅπως κριτήρια ἦσαν ἡ στάση ἐπὶ τοῦ ἑνωτικοῦ ζητήματος, ἐπὶ τῆς ἐλεύθερης συνδικαλιστικῆς ὀργανώσεως, τῆς συμπεριφορᾶς ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας κ.λπ. Ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν τὸ ΑΚΕΛ βρισκόταν σὲ προφανῆ διάσταση πρὸς τὴν πλειοψηφία τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ καὶ εἰδικότερα πρὸς τὴν πνευματικὴ ἡγεσία τοῦ τόπου, δηλαδὴ πρὸς τὴν Ἐκκλησία Κύπρου, ἡ ὁποία διαδραμάτιζε ἐθναρχεύοντα ρόλο. Ἂς λεχθεῖ ὅτι ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία ἀρκετὲς φορὲς καταδίκασε τὴν ὕπαρξη καὶ τὴ δραστηριότητα τοῦ Κυπριακοῦ Κομμουνισμοῦ, ἀλλὰ εἰδικότερα τὴν συμπαράστασή του πρὸς τὸ ΚΚΕ καὶ τὴν διαφοροποίησή του ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Ἑνώσεως.

Ἡ περίοδος 1946-1949 ἦταν καὶ γιὰ τὴν Κύπρο ταραγμένη. Εἴχαμε τὶς ἐπανειλημμένες προσπάθειες τῶν Ἄγγλων ἀποικιοκρατῶν νὰ ἐπιβάλουν πιεστικῶς στὴν Κύπρο, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς χειραφετήσεως, σύνταγμα δῆθεν αὐτοκυβερνωμένης πολιτείας, ὑπὸ τὴν ἀμετακίνητη κυριαρχία τους.

Ἡ Ἐκκλησία, ἡ Ἐθναρχία, τὰ δεξιὰ κόμματα καὶ οἱ ἐθνικόφρονες παράγοντες, ἀρνήθηκαν νὰ συνεργασθοῦν καὶ νὰ μετάσχουν στὴν «Διασκεπτική». Οἱ μόνοι οἱ ὁποῖοι προσέτρεξαν νὰ συνεργαστοῦν γιὰ τὴν χάλκευση νέων δεσμῶν στὴν Κύπρο, ἦσαν τὸ ΑΚΕΛ καὶ οἱ συνοδοιπόροι του. Αὐτὴ ἡ ἀποστασιοποίηση ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ γραμμὴ ὁδήγησε σὲ πολλὲς ἐντάσεις καὶ διαμάχες. Ὁ Μητροπολίτης Κιτίου Μακάριος (ὁ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Πρόεδρος τῆς Κύπρου) διατύπωσε τὸν ἑξῆς λακωνικὸν ἀφορισμό: **«Ἡ αὐτοκυβέρνησις εἶναι ὁ τάφος τῆς Ἑνώσεως»**...

Μιὰ ἄλλη αἰτία τῆς ἐντάσεως ἦσαν οἱ ἀναίτιες καὶ γιὰ πολιτικοὺς λόγους ἀπεργίες ποὺ κήρυττε τὸ ΑΚΕΛ, διανθισμένες ἀπὸ δυναμιτιστικὲς ἐκρήξεις καὶ βίαιες ἐπιθέσεις ἐναντίον ἐθνικοφρόνων, ὥστε νὰ διασφαλισθῆ ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι τῆς νήσου εἶχαν τὸ ...ἀναφαίρετο δημοκρατικὸ δικαίωμα νὰ ἀνήκουν μόνο στὶς ὑπὸ ἀριστερὸ ἔλεγχο «Παλαιὲς Συντεχνίες»! Ὅταν συσπειρώθηκαν οἱ Χῖτες τῆς Κύπρου καὶ ὑπεραμυνόμενοι ἀνταπέδωσαν τὰ πλήγματα, ἡ κατάσταση ἄρχισε αἰσθητῶς νὰ μεταβάλλεται. Οἱ κομμουνιστές, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενο, «βρῆκαν τὸν μάστορή τους»! Καὶ ἔτσι ἄνοιξε ὁ δρόμος γιὰ τὴν ἑδραίωση τῶν «Νέων Συντεχνιῶν».

Ὑπῆρχε ἀκόμη, ὡς πρόσθετη αἰτία διαμάχης, καὶ ἡ συμπαράσταση τοῦ ΑΚΕΛ πρὸς τὸν «Δημοκρατικὸ Στρατὸ Ἑλλάδας». Συμπαράσταση ποὺ ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀποστείλει τὸ ΑΚΕΛ, ἔντεχνα παραπλανημένους, Κύπριους φοιτητὲς ποὺ σπούδαζαν σὲ εὐρωπαϊκὲς χῶρες, γιὰ νὰ πολεμήσουν στὸν Γράμμο! Ἀλλὰ στὰ σύνορα, ὅπως καὶ σὲ ἄλλα μέτωπα,

Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν τελευταία ἐπιστολὴ τοῦ Γ. Γρίβα, ἡμ. 26.1.1974, στὴν ὁποία ἐπιτιθέμενος κατὰ τοῦ Γλ. Κληρίδη, γράφει: «δολοφόνον μὲ ἀπεκάλεσαν οἱ κομμουνισταὶ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν κατοχήν, δολοφόνον μὲ ἀπεκάλεσαν καὶ οἱ Ἄγγλοι κατὰ τὸν Ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ, ἀλλὰ τίποτε ἀπ᾽αὐτὰ δὲν ἔμεινε». Τὴν ἐπομένη ὁ Στρατηγὸς ἀπεβίωσε στὸ κρησφύγετό του στὴ Λεμεσό.

ἀπὸ τὴ Μακεδονία μέχρι τὴν Πελοπόννησο, δρίσκονταν καὶ ἐθνικόφρονες Κύπριοι, ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους μάλιστα πλήρωναν μὲ τὸ αἷμα καὶ τὴ ζωή τους τὴν ἀγάπη γιὰ τὴ Μητέρα Πατρίδα.

Στὴν Κύπρο ἔφθαναν οἱ πληροφορίες γιὰ τὰ μαρτυρίες καὶ τὰ κατορθώματα τῶν Χιτῶν, οἱ ὁποῖοι προέτασσαν αὐτοπροαίρετοι τὰ στήθη τους μπροστὰ στὸν Κομμουνισμό. Καὶ ὅσοι, τουλάχιστον δὲν τελοῦσαν ὑπὸ τὴ γοητεία τοῦ ΚΚΕ, ἔνοιωθαν ὑπερηφάνεια, ἐπειδὴ ὁ Γρίβας ἦταν «δικός τους», ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ συμμερίζοταν τὰ ἰδανικὰ τῆς «Χ». Καὶ ὅταν ἀπεφάσισαν νὰ δημιουργήσουν πυρῆνες Χιτῶν, δὲν τὸ ἔπραξαν μιμητικῶς, ἀλλὰ κατὰ ἐλεύθερη πρωτοδουλία καὶ ἀπὸ ἀνάγκη. Ὑπῆρχε στὴν Κύπρο ἰσχυρὸ ἀντικομμουνιστικὸ μέτωπο ποὺ τὸ ἀποτελοῦσαν κυρίως τὰ μέλη τῆς ΣΕΚ (Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Κύπρου), τῆς ΠΕΚ (Παναγροτικῆς Ἑνώσεως Κύπρου) τοῦ ΚΕΚ (Κυπριακοῦ Ἐθνικοῦ Κόμματος) καὶ τῶν χριστιανικῶν ὀργανώσεων. Ἀλλά, τὰ ΛΟΚ τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ τὰ ἀποτελοῦσαν οἱ Χῖτες, ποὺ εἶχαν ἀρχηγεῖο καὶ ἐπίκεντρό τους τὸ ἱστορικὸ σωματεῖο τῆς Λευκωσίας, «Ὀλυμπιακός». Οἱ «Ταχτακαλίτες» ἦσαν παλληκάρια καὶ δὲν ἄφηναν σὲ «χλωρὸ κλαρὶ» τοὺς Ἀκελικούς. Ἐμφανίζονταν μὲ πηλήκια καὶ σήματα τῶν Χιτῶν καὶ ἐκτελοῦσαν ἐμφανίσεις στὰ ἀνὰ τὴν νῆσο ἄντρα τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἀποφασισμένοι γιὰ ὅλα.

Τοὺς Κύπριους Χῖτες συγκινοῦσε, κατ' ἀρχήν, ὁ ἀδόμενος καὶ στὴν νῆσο «Ὕμνος τῆς Χ», ποὺ ἄρχιζε: **«Οἱ Χῖται τὴν Ἑλλάδα μας/ θὰ τὴν κάνουμε μεγάλη καὶ τρανή/ Ν' ἀρχίζη ἀπὸ τῆς Κύπρου τὸ νησί/ κι' ὡς τὴν Αὐλῶνα ποὖναι Ἑλληνική/ καὶ μέσ' τὴ Σόφια κατοχή, χή... χή... χή...».**

Αὐτοὶ οἱ στίχοι ταυτίζονταν μὲ τὸ ἑνωτικὸ ἰδεῶδες τῆς Κύπρου καί, ὅπως ἦταν εὔλογο, συγκινοῦσαν.

Τὸν Σεπτέμβριο 1947 ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ΑΚΕΛ Φιφῆς Ἰωάννου ἐκτόξευσε σαφὴ ἀπειλὴ κατὰ τῶν Χιτῶν. Δήλωσε ὅτι: **«Ἕνα νεῦμα μας εἶναι ἀρκετὸ γιὰ νὰ ἀμπαρωθοῦν οἱ Χῖτες στὰ σπίτια τους»!**. Μπροστὰ στὴν ἀφόρητη αὐτὴ πρόκληση ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» (22.9.1947) σχολίαζε: «Τὸν φιλαράκο! Δὲν ρωτάει καὶ τοὺς ἐδῶ κουκουέδες; Αὐτοὶ κάτι ξέρουν περισσότερο. Ὄχι μόνον δὲν μποροῦν νὰ ἀμπαρώσουν Χίτην, ἀλλὰ καὶ μόλις τὸν ἀτενίσουν, κάτι... παθαίνουν. Θυμοῦνται Θησεῖον».

Στὶς 12.10.1946 ἡ «Ἐφημερίς», τῆς Λευκωσίας (πόσες ὁμοιότητες!) ἔγραφε σὲ ἄρθρο της:

«Ὁ ἀρχικομμουνιστὴς τῆς Κύπρου Πλουτῆς Σέρβας, σὲ ἕνα ἄρθρο του στὸ ἡμίφυλλο τοῦ Φαρμακίδη, ἰσχυρίζεται, οὔτε λίγο οὔτε

πολύ, πὼς δὲν πῆγε στὴ γιορτὴ τῆς ΝΕΚ Λεμεσοῦ γιὰ τὸ γυρισμὸ τοῦ Βασιλιᾶ, γιατὶ φοβήθηκε πὼς θὰ τὸν ἔσφαζαν οἱ Χῖτες».

Θορυβοῦσαν καὶ φωνασκοῦσαν περὶ Χιτῶν οἱ κομμουνιστές, ὅτι οἱ Χῖτες ὀργανώνονται παρανόμως (αὐτὸ ἦταν... κομψὴ καταγγελία πρὸς τοῦ Ἄγγλους ποὺ κυβερνοῦσαν), ὅτι ἔφτασε στὴν Κύπρο ὁ Γρίβας γιὰ νὰ τοὺς ὀργανώσει (ποὺ ἦταν πλάσμα τῆς φαντασίας τους), ὅτι θὰ «ἐξοντώσουν» τὸ ΑΚΕΛ, τὴν ΠΕΟ κ.λπ.

Ὕστερα ἀπὸ σαράντα ὁλόκληρα χρόνια δὲ τοὺς ἔφυγε τὸ δέος καὶ ἔκαναν πὼς δὲν πληροφορήθηκαν τὴν ἀλήθεια. Ἔτσι, στὶς 4.11.1988, ἡ «Χαραυγή», κύριο ἐκφραστικὸ ὄργανο τοῦ ΑΚΕΛ, δημοσίευσε ἄρθρο τοῦ Παύλου Δίγκλη, Γενικοῦ Γραμματέα τῆς ὑπὸ κομμουνσιτικὸν ἔλεγχο ΠΕΟ (Παγκύπριας Ἐργατικῆς Ὁμοσπονδίας), στὸ ὁποῖο ἀναφέρονταν καὶ τὰ ἑξῆς:

«Γιὰ τὸ χτύπημα καὶ τὸν ἐξοστρακισμὸ τοῦ ἀριστεροῦ κινήματος καὶ τοῦ ΑΚΕΛ, μεταφέρθηκε στὴν Κύπρο ὁ Γρίβας κι ὀργάνωσε τὸ κόμμα τῶν Χιτῶν. Οἱ Χῖτες καὶ ὁ Γρίβας, μὲ τὴ δία καὶ τὴν τρομοκρατία, ἐπεδίωξαν τὴν ἐξόντωση τοῦ ΑΚΕΛ, τῆς ΠΕΟ, γενικὰ τῆς Ἀριστερᾶς».

Ἀναφερόταν ὁ κομμουνιστὴς ἀξιωματοῦχος στὸ 1948. Ἀλλὰ τότε, οὔτε «μεταφέρθηκε», οὔτε... ἐκτελωνίστηκε, οὔτε παραλήφθηκε ὁ Γρίβας στὴν Κύπρο! Μόνοι τους τὰ φαντάζονταν αὐτὰ οἱ κομμουνιστές, γιατὶ ἔτρεμαν τοὺς Χῖτες. Τὸ ἄρθρο τοῦ Δίγκλη ἀντέστρεφε τὴν ἱστορικὴ πραγματικότητα, ἀφοῦ τὸ ΑΚΕΛ ἤθελε, μὲ τὴ δία τῶν ἐκρήξεων καὶ τῶν ξυλοδαρμῶν, νὰ συντρίψει τὴν δεξιὰ καὶ τὴν ΣΕΚ (Συνοποσπονδιὰ Ἐργατῶν Κύπρου).

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οἱ Κύπριοι, αὐτόδουλοι ἀπεφάσισαν νὰ δημιουργήσουν τὴν «Χ Κύπρου», γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν ὑπαρκτὴ ἀνάγκη καὶ τὶς ἀφόρητες ἐνεργὲς προκλήσεις τῶν κομμουνιστῶν. Καὶ δὲν ἔκρυβαν τὶς προθέσεις τους. Στὶς 3.10.1948, στὴν «Ἐφημερίδα», ὁ ἐθνικὸς ἀγωνιστὴς Πολύκαρπος Ἰωαννίδης δημοσίευσε ἄρθρο μὲ τὸν τίτλο **«Ἐπιτακτικὴ ἐθνικὴ ἀνάγκη: Νὰ ἱδρυθῆ σῶμα Χιτῶν!»**, στὸ ὁποῖο ἀναφέρονταν καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Δὲν γνωρίζομεν, ἐὰν εἶνε δάσιμος ὁ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐντόνως ἐκδηλούμενος τρόμος τῆς ἀναρχοκομμουνιστικῆς κλίκας ἐκ τῆς, ὡς διαμαρτύρεται, ὑπάρξεως καὶ δράσεως χιτῶν. Γνωρίζομεν ὅμως καλῶς καὶ πιστεύομεν ἀκραδάντως καὶ διακηρύσσομεν πρὸς κάθε διεύθυνσιν, ὅτι εἶνε ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῆ καὶ

ΧΙΤΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ — Η ΦΥΛΗ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ

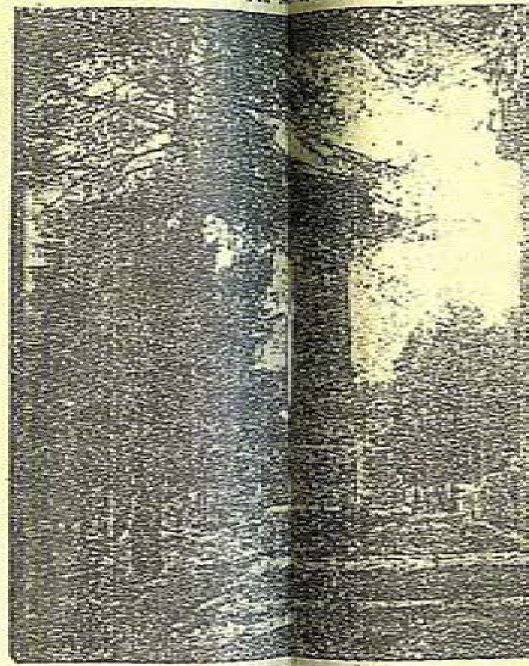
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΧΙΤΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΧΙΤΩΝ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.-ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 41 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 200 • ΑΘΗΝΑΙ, ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΜΑΡΤΙΟΥ 1947

Η ΚΥΠΡΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΝ

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ ΔΡΑΧ. 200

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ ΜΑΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΙΣΧΥΣΗ Ο ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΝΑ ΤΕΘΗ ΕΚΤΟΣ ΝΟΜΟΥ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ

Στὶς 3 Μαρτίου 1947 ὁ Γ. Γρίβας ἀφιερώνει τὸ ἄρθρον του ὑπὸ τὸν τίτλον «Κύπρος», στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν», στὴν γενέτειρά του. Ἀναφερόμενος στὸν Ἑνωτικὸν Ἀγῶνα καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Κύπρον γράφει: «Στὸν σκληρό, ἀλλὰ εὐγενικὸ ἀγῶνα σου θὰ ἔχῃς καὶ ἡμᾶς συμπαραστάτας. Συμπαραστάτας οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ λυγίσουν πρὶν ἢ ἐκπληρωθοῦν οἱ πόθοι σου, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ οἱ δικοί μας»...

εἰς τὴν Κύπρον σῶμα Χιτῶν. Διὰ ν' ἀσχοληθῆ ὄχι μὲ τοὺς σφυροδρεπανίτας -αὐτοὺς περιποιεῖται δεόντως ὁ φιλόθρησκος καὶ φιλόπατρις λαός-, ἀλλὰ διὰ νὰ διεκπεραιώση τὸ ἐπεῖγον καὶ τιμητικὸν καθῆκον σωφρονισμοῦ τῶν ἰδιορρύθμων ἐκείνων "ἐθνικοφρόνων", οἱ ὁποῖοι ἀπέδησαν οἱ τακτικώτεροι καὶ γενναιοδωρότεροι οἰκονομικοὶ χορηγοὶ τῆς κομμουνιστικῆς μαφίας. Ἐννοοῦμεν τοὺς προβάλλοντας μὲν ὡς "ἐθνικόφρονας", ἀλλὰ καὶ μὴ δυσκολευομένους νὰ τροφοδοτοῦν ἀνελλιπῶς τὰ κομμουνιστικὰ ἔντυπα μὲ ἐμπορικὰς καὶ ἄλλας διαφημίσεις. Καὶ ἐννοοῦμεν ἀκόμη τοὺς ἀδιορθώτους ἐκείνους "ἐθνικόφρονας", οἱ ὁποῖοι, δοῦλοι ἐγκληματικῆς συνηθείας, ἢ ἐστερημένοι τῆς ἱκανότητος ν' ἀντιληφθοῦν τὴν πραγματικὴν σημασίαν τοῦ ἀγῶνος τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, τὸν καταπροδίδουν ἐπαισχύντως κάθε πρωῒ καὶ κάθε μεσημέρι, ἀγοράζοντες τὰ κομμουνιστικὰ κιτρινόφυλλα».

Μὲ τὴν ἵδρυση τῶν Χιτῶν Λευκωσίας, ἡ κυπριακὴ πρωτεύουσα ἀνεκουφίσθη ἀπὸ τὴν τρομοκρατία τῶν κομμουνιστῶν. Οἱ προκλήσεις τους πλέον δὲν ἔμεναν ἀναπάντητες καὶ ἀτιμώρητες. Λάμβαναν τὸ «μάθημα» ποὺ τοὺς ἄξιζε! Χαρακτηριστικὸ τῆς ἀποδοχῆς ποὺ εὕρισκε ἡ ἀμυντικὴ δράση τῶν Χιτῶν ἦταν τὸ ἄρθρο τοῦ «Ἔθνους», τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως, τῆς 24.10.1948. Ὑπὸ τὸν τίτλο **«Οἱ φρουροὶ-τιμωροί»** ἔγραφε:

> *«Στὸν ὕπνο καὶ τὸν ξύπνιο τους οἱ κομμουνισταὶ βλέπουν Χῖτες τιμωροὺς τῶν ἐγκλημάτων των. Μήπως τοὺς κατέλαβε φόβος καὶ τρόμος ἀπὸ αὐτούς; Ἢ μήπως αἱ κραυγαλέαι καθημεριναὶ διαμαρτυρίαι των εἶναι ἀπόδειξις τῆς ἀποτελεσματικῆς ἐργασίας ποὺ προσφέρουν μερικὰ καλὰ παλληκάρια τῆς Ἐθνικόφρονος παρατάξεως διὰ τὴν ἐπικουρικὴν πρὸς τὸ ἔργον τῆς Ἀστυνομίας φρούρησιν τῆς πόλεως ἀπὸ τοὺς κόκκινους τρομοκράτες, ἐκδηλοῖ βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὰ καλὰ παλληκάρια ποὺ φρουροῦν τὴν πόλιν καὶ ματαιώνουν τὰ σατανικὰ ἐγκληματικὰ σχέδια τῶν κομμουνιστῶν. Οἱ Χῖτες εἶναι οἱ φρουροὶ-τιμωροί των, καὶ πανικὸς τοὺς καταλαμβάνει ἐπὶ τῇ θέᾳ των. Αὐτὸ τὸ μέτρον ἐχρειάζοντο οἱ κομμουνισταὶ καὶ ὅ,τι ἤθελαν τὸ ηὗραν».*

Στὶς 7.3.1949, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» δημοσιεύει εἴδηση μὲ τοὺς τίτλους **«Τοῦρκος δικαστὴς κατεδίκασεν ἐθνικὴν Κυπριακὴ ἐφημερίδα»**. Ἡ εἴδηση ἀνέφερεν:

> *«Ὁ Ἐθνικόφρων Κυπριακὸς λαός, διατελεῖ ἐν ἀναστατώσει συνεπείᾳ τῆς ὑπὸ τοῦ Τούρκου δικαστοῦ κ. Ζεκιᾶ, καταδίκης τοῦ γραμ-*

> *ματέως τῆς Μητροπόλεως Κυρηνείας κ. Πολυκάρπου Ἰωαννίδη εἰς τρίμηνον φυλάκισιν καὶ εἰς κλείσιμον τῆς ἐφημερίδος του δι' ἓξ μῆνας. Μηνυτὴς ὑπῆρξεν ὁ κομμουνίζων δήμαρχος Λευκωσίας Ἰωάννης Κληρίδης, τὸν ὁποῖον ἡ ὡς ἄνω ἐφημερὶς ὀρθότατα ἐχαρακτήρισεν ὡς ἐθνοπροδότην, ὡς συνεργασθέντα μετὰ τῶν Ἄγγλων εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῆς Νήσου ὡς συμπαίξαντα μετὰ τῶν κομμουνιστῶν διὰ νὰ καταλάβη τὸν δημαρχιακὸν θῶκον τῆς πρωτευούσης, καὶ ὡς ὀπαδὸν τῆς αὐτονομίας, πολέμιον τῆς ἑνώσεως καὶ ὑμνητὴν τοῦ συμμοριτισμοῦ. Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Τοῦρκος δικαστὴς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης ἐξεφράσθη εὐμενέστατα ὑπὲρ τοῦ μηνυτοῦ, εἰπὼν ὅτι οὗτος εἶχεν τὸ ἠθικὸν θάρρος νὰ συνεργασθῆ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Διασκεπτικὴν Συνέλευσιν. Ἀξίζει ἐπίσης νὰ σημειωθῆ ὅτι ὁ μηνυτής, ἐτόνισεν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τὰ φιλοσυμμοριακά του αἰσθήματα.*
>
> *»Ὁ καταδικασθεὶς κ. Πολύκαρπος Ἰωαννίδης, ὑπῆρξεν εἷς ἐκ τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως τοῦ 1931, καὶ εἷς ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τοῦ ἐν τῇ νήσῳ ἑνωτικοῦ καὶ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνος. Πρὸ μηνῶν, ἡ ἐθνικὴ ἐφημερίς του εἶχε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν καταδικασθῆ ὑπὸ Ἀγγλικοῦ δικαστηρίου ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἐθνικόφρονος Ἐργαατικῆς ἐφημερίδος "Ἐργατικὴ Φωνή" εἰς μεγάλην ἀποζημίωσιν, διότι ἐξεφράσθη δυσμενῶς κατὰ κομμουνιστῶν ἡγετῶν.*
>
> *»Ὅταν ὁ καταδικασθεὶς πατριώτης ἐγκατέλειψεν τὸ εἰδώλιον τοῦ κατηγορουμένου διὰ νὰ μεταφερθῆ εἰς τὰς φυλακάς, ἐπευφημήθη ζωηρῶς ὑπὸ τοῦ πυκνοῦ πλήθους τὸ ὁποῖον πλῆρες ἀγανακτήσεως παρηκολούθει τὴν διαδικασίαν. Ἀφ' ἑτέρου, ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἐργατῶν Κύπρου ἀπεστάλη πρὸς τὰ Ἀγγλικὰ ἐργατικὰ συνδικᾶτα, ἔντονος διαμαρτυρία διὰ τὴν καταδίκην τοῦ κ. Πολυκάρπου Ἰωαννίδη, ἥτις ἑρμηνεύεται ὡς προσπάθεια πλήξεως τοῦ Κυπριακοῦ ἑνωτικοῦ καὶ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνος.*
>
> *»Ὁ ἐν Λευκωσίᾳ Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀλέξιος Λιάτης, ἀφιχθεὶς προσφάτως εἰς Κύπρον, ἠρνήθη νὰ δεχθῆ τὸν δήμαρχον Λευκωσίας Ἰωάννην Κληρίδην καὶ τοὺς δημοτικοὺς συμβούλους του, οἱ ὁποῖοι μετέβησαν διὰ νὰ τοῦ εὐχηθοῦν τὸ "καλῶς ἦλθεν". Αἰτία τῆς στάσεως αὐτῆς εἶναι ὅτι οἱ ὡς ἄνω συνεργάζονται στενῶς μετὰ τῶν κομμουνιστῶν καὶ ὑποστηρίζουν τοὺς ἐν Ἑλλάδι συμμορίτας. Σημειωτέον ὅτι καὶ ἄλλοτε, εἰς μίαν ἄλλην περίπτωσιν, τὸ ἐν Κύπρῳ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον ἠρνήθη νὲ δεχθῆ τὰ αὐτὰ πρόσωπα, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον».*

ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Ἐλέγετο ὅτι πίσω ἀπὸ τὴν ὀργανωτικὴ συσπείρωση τῶν Χιτῶν Κύπρου βρισκόταν ὁ Μακάριος (τότε Μητροπολίτης Κιτίου). Ὁ Μακάριος ἦτο, βεβαίως, τότε σφόδρα ἀντικομμουνιστής, ἀλλὰ ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα δὲν εὐτύχησε νὰ ἀνακαλύψει τὰ δακτυλικά του ἀποτυπώματα στὴν «Χ» Κύπρου. Καὶ ἂν ἀκόμη ὑπῆρχε μία τέτοια ἀνάμειξη, ἦταν φυσικὸ ὅτι ὁ Μακάριος, ὡς ἱεράρχης, θὰ φρόντιζε νὰ μὴν ἀφήσει ἴχνη. Δὲν θὰ ἦταν, ὅμως, ἱστορικὸν σφάλμα νὰ ὑποστηριχθεῖ ὅτι ὁ Μακάριος εἶχε ψυχὴ καὶ ἰδανικὰ Χίτου! Καὶ αὐτὸ φάνηκε ἀπὸ ἀρκετὲς λεπτομέρειες τῆς δημόσιας συμπεριφορᾶς του.

Σὲ μία ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις τοῦ γράφοντος στὰ γραφεῖα τῆς ἐφημερίδος «Ἐλεύθερος Κόσμος», ὁ διευθυντής της Σάββας Κωνσταντόπουλος παρετήρησε συναδελφικῶς: *«Γιατί γράφεις τόσα κατὰ τοῦ Μακαρίου; Δὲν ξέρεις ὅτι ὁ Μακάριος ἔχει χίτικες καταβολές;»*. Ἐννοοῦσε ὁ Κωνσταντόπουλος τὰ γραφόμενα στὴν «Ἑστία», τῆς ὁποίας ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος ἦτο

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ

Πόσο «Χίτης» ήταν ο Μακάριος και πώς εφέρετο στους «Χίτες»

Κάποιες λησμονημένες «υποθήκες»

ΖΗΤΕΙΤΑΙ

Ἕνα ἀπὸ τὰ ἄρθρα τοῦ Σπ. Παπαγεωργίου στὴν ἐφημερίδα «Σημερινή», (25.1.1998), τῆς Λευκωσίας, μὲ θέμα τοὺς δεσμοὺς τοῦ Μακαρίου καὶ τῆς «Χ». Οὐδεὶς τόλμησε νὰ ἀμφισβητήσει...

ἀρχισυντάκτης. Ἡ πληροφορία ἦταν ἐντυπωσιακή, ἀλλὰ παρελείφθη νὰ ζητηθοῦν ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν πάντοτε τεκμηριωμένον Ἀθηναῖον δημοσιογράφον, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ἐξ ἀπορρήτων σύμβουλος τοῦ Μακαρίου. Ὅμως, στὴν «Ἀλήθεια» (11. 2. 1985) τῆς Λευκωσίας, διαβάζουμε:

> *«Ὁ φίλος τοῦ Μακαρίου καὶ γνωστὸς δημοσιογράφος Σάββας Κωνσταντόπουλος σὲ ἄρθρα του ἀνέφερε τὴ συμμετοχὴ τοῦ Μακαρίου στὴν Ὀργάνωση Χ».*

Τὰ πάντα μπορεῖ νὰ χώριζαν τὸν Μακάριο καὶ τὸν Γρίβα, πλὴν τῶν ἑξῆς στοιχείων: 1) Ὑπῆρξαν καὶ οἱ δύο φανατικοὶ ὀπαδοὶ καὶ ἀπροκάλυπτοι θαυμαστὲς τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. 2) Ἐπὶ τοῦ πολιτειακοῦ θέματος συνέπιπταν ὡς ὑποστηρικτὲς τῆς Βασιλείας. 3) Διέκρινε καὶ τοὺς δύο φανατικὸς ἀντικομμουνισμός. Εἶναι, ἐπὶ τοῦ τελευταίου, γνωστὲς οἱ δηλώσεις-ὑποθῆκες τοῦ Μακαρίου ὅτι: *«Εἶμαι ὁ ὑπ' ἀριθμὸν ἕνα ἐχθρὸς τοῦ Κομμουνισμοῦ»*, ὅτι *«Ἑλληνισμὸς καὶ Κομμουνισμὸς εἶναι ἔννοιαι ἀντίθετοι καὶ ἀλλήλας ἀποκλείουσαι»*, ὅτι *«οἱ κομμουνισταὶ εἶναι συνήθως προδόται τῆς Πατρίδος των»*, καὶ ὅτι *«ἀπεχθάνομαι καὶ βδελύττομαι τὸν Κομμουνισμόν»*!

Ὁ Μακάριος εἶχε ζήσει τὴν Κατοχὴ στὴν Ἀθήνα. Ὡς διάκονος στὸν ναὸ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης βρισκόταν κοντὰ στὸ Θησεῖο, ὅπου ἕδρευε τὸ Ἀρχηγεῖο τῆς «Χ». Καλὲς καὶ κακὲς φῆμες ἔφερναν στ' αὐτιά του ὅτι τῶν ἐθνικιστῶν ἀξιωματικῶν καὶ μαχητῶν ἡγεῖτο ἕνας συμπατριώτης του Ἀντισυνταγματάρχης, ὁ Γεώργιος Γρίβας. Δὲν ὑπάρχουν μαρτυρίες ὅτι εἶχαν συνδεθεῖ προσωπικῶς, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Κατοχῆς ἢ κατὰ τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἀπελευθερώσεως. Πάντως ἡ γνωριμία τους ἀνάγεται σ' ἐκεῖνα τὰ ταραγμένα χρόνια. Ὁ ἴδιος θὰ ἀφηγηθεῖ ἀργότερα στὴν ταινία «Μακάριος, ἡ μεγάλη πορεία», τὰ ἑξῆς ἱστορικῶς καὶ ἰδεολογικῶς ἐνδιαφέροντα:

> *«Συνέβη τότε νὰ γνωρίσω τὸ Γρίβα, ποὺ ἦταν ἀρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως τῶν Χιτῶν, μιᾶς ὀργανώσεως τῆς ἄκρας δεξιᾶς. Αὐτὴ ἡ γνωριμία μου μὲ τὸν Γρίβα, θὰ εἶχε χρόνια ἀργότερα, τὶς ἐπιπτώσεις της στὴ διαμόρφωση καὶ τὴν πορεία τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος».*

Σημασία ὅμως ἔχει τοῦτο: Εἴτε κατὰ τὴν Κατοχὴ εἴτε κατὰ τὰ πρῶτα μεταπελευθερωτικὰ χρόνια, γνώρισε ὁ Μακάριος τὸν Γρίβα, τὸν γνώρισε ὡς ἀρχηγὸ τῆς ὀργανώσεως «Χ», μὲ ὅ,τι παρακολουθοῦσε –ὡς ἐγκώμιο ἢ ὡς στιγματισμός– τὴ συγκεκριμένη δράση του. Τοῦ ἀπεδόθη ἡ καύχηση: *«Ἐγὼ ἤμουν Χίτης»*! Δὲν προκύπτει ἀπὸ τὶς διασωθεῖσες ἐπίσημες καταστάσεις

ὅτι ὑπῆρξε ὁ Μακάριος μέλος τῆς ὀργανώσεως. Ἄγγλοι συγγραφεῖς, τοὺς ὁποίους ἐπεβεβαίωσε ἀργότερα ὁ ἴδιος, ἔγραψεν τὰ ἀκόλουθα:

> *«Τὸ 1946 ὁ Μακάριος ἔγραψε μιὰ σειρὰ ἄρθρων στὸ ἐκφραστικὸ ὄργανο τῶν Χιτῶν ἐναντίον τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἱκανοποιώντας τὸν ταγματάρχη Γρίβα καὶ καθορίζοντας τὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας».*

Ἡ ἀναδίφηση τῆς «**Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν**» (1946-50) δὲν εὐτύχησε νὰ ἐντοπίσει ἐνυπόγραφα ἄρθρα τοῦ Μακαρίου. Ἄλλωστε, τὸ σχῆμα του δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἀρθρογραφεῖ. Δὲν ἀποκλείεται, ὅμως, κάποια ἀπὸ τὰ πολλὰ -θεωρητικοῦ ἀλλὰ καὶ θεολογικοῦ περιεχομένου- ἄρθρα, στὴν ἐφημερίδα αὐτή, νὰ ἐγράφησαν ἀπὸ τὸν Μακάριο. Ἕνα ἄρθρο τῆς 24.6.1946, μὲ τίτλο «**Χριστιανισμὸς καὶ Κομμουνισμός**», ποὺ φέρει τὴν ὑπογραφὴ «Θεολόγος», μοιάζει νὰ ἔχει γραφεῖ ἀπὸ τὸν Μακάριο, λόγῳ φρασεολογίας καὶ ἐπιχειρηματολογίας.

Τὸ βέβαιο πάντως εἶναι ὅτι ὁ Μακάριος ὑπῆρξε θερμὸς θαυμαστὴς τοῦ Γρίβα καὶ τῶν Χιτῶν. Τὸ αἴσθημά του αὐτὸ βάρυνε, ὁπωσδήποτε, στὴν ἀπόφασή του νὰ ἀναθέσει τὴ διεξαγωγὴ τοῦ ἐνόπλου Ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Όταν η ηγεσία του ΚΚΕ επέλεγε το Γρίβα ως αρχηγό του ΕΛΑΣ!

Ἕνα ἀκόμη ἄρθρο τοῦ Σπ. Παπαγεωργίου, στὴν «Σημερινὴ» τῆς Λευκωσίας (11.1.1998), μὲ τὴν τεκμηριωμένη ἀποκάλυψη ὅτι τὸ Κ.Κ.Ε. εἶχε προτείνει στὸν Γρίβα τὴν ἀρχηγία τῶν ἐνόπλων δυνάμεών του!

στὸν Γρίβα. Ὕστερα ἀπὸ χρόνια θὰ ἔκαμνε, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κάποιες ἐνδιαφέρουσες δηλώσεις. Συγκεκριμένως, στὶς 30 Αὐγούστου 1960 ἔδωσε συνέντευξη πρὸς τὸ Ἀθηναϊκὸ Πρακτορεῖο Εἰδήσεων. Ἀπὸ τὴν τότε σχετικὴ εἰδησεογραφία ἀποσποῦμε τὰ ἑξῆς:

> *«Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἀπεκάλυψεν ὅτι ὁ ἐν Ἀθήναις δικηγόρος κ. Ζαφείριος Βάλβης ἦτο ὁ ὑποδείξας τὸν Στρατηγὸν Γεώργιο Γρίβαν ὡς ἀρχηγὸν τῆς ὀργανώσεως τοῦ Κυπριακοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Κινήματος. Ὁ κ. Βάλβης, τοῦ ὁποίου τὸ ἐθνικὸν ἔργον ἐν Ἑλλάδι παρηκολούθησε καὶ ἐξετίμησεν ὁ Μακαριώτατος, εἰργάσθη παρασκηνιακῶς ἐν Ἀθήναις διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ πρώτου πυρῆνος τῆς Ὀργανώσεως. Ὡς γνωστόν, ὁ κ. Βάλβης προσεκλήθη καὶ παρέστη κατὰ τὰς τελετὰς τῆς ἀνακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Κύπρου».*

Ἦταν τότε πρόσφατοι οἱ ἑορτασμοὶ τῆς 16ης Αὐγούστου, ἡμέρας ἀποχωρήσεως τῶν Ἄγγλων καὶ ἐνάρξεως τοῦ «ἐλευθέρου» βίου τῆς Κύπρου. Ὁ Βάλβης ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους προσκεκλημένους τοῦ Μακαρίου. Ποιός ἦταν, ὅμως, ὁ Βάλβης καὶ ποιό ἦταν τὸ ἐθνικὸν ἔργο του, ποὺ παρηκολούθησε καὶ ἐξετίμησεν ὁ Κύπριος ἡγέτης; Τὸ 1940, σὲ ἡλικία 45 ἐτῶν, πῆγε ἐθελοντικῶς στὸ μέτωπο καὶ πολέμησε στὴν Ἀλβανία, στὴ δευτέρα Μεραρχία, τῆς ὁποίας ἐπιτελάρχης ἦταν ὁ Γρίβας. Ἀπὸ τὸ 1942 μέχρι τὸ 1944 ἦταν διαπιστευμένος ἀντιπρόσωπος τῆς «Χ» στὴ νόμιμη Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ Καΐρου. Ὑπῆρξε ἀπὸ τοὺς συνιδρυτὲς τῆς «Χ» καὶ ἦταν μέλος τοῦ Ἀρχηγείου, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του γιὰ τὴν Μέση Ἀνατολή. Ὅταν κατόρθωσε νὰ ἐπανέλθει στὴν Ἑλλάδα, δέκα μέρες πρὸ τῆς ἐκρήξεως τῶν «Δεκεμβριανῶν» τοῦ 1944, βρέθηκε στὸ πλευρὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς «Χ» Γρίβα κατὰ τὸν αἱματηρὸ ἐκεῖνον ἀγῶνα. Στὴ συνέχεια, ἀπὸ τὸ 1945 μέχρι τὸ 1950, ὁ Βάλβης ὑπῆρξε ὑπαρχηγὸς τοῦ Γρίβα στὸ Ἐθνικὸν Κόμμα Χιτῶν καὶ στὸ Ἐθνικὸν Ἀγροτικὸν Κόμμα Χιτῶν. Σαφῶς αὐτὴ ἦταν ἡ προσφορά του, τὴν ὁποίαν ἐξαιρετικῶς ἐκτίμησε ὁ Μακάριος.

Αὐτά, ὅμως, ποὺ ἐπισημότατα διακήρυττε στὴν Λευκωσία ὁ Μακάριος γιὰ τὸν «βαμμένο χίτη Βάλβη», δὲν προορίζοντο μόνο γιὰ ἐσωτερικὴ κατανάλωση. Μεταδίδοντο καὶ στὴν Ἀθήνα, ὅπου ἐσχολιάζοντο καταλλήλως. Στὶς 2. 9. 1960 ἡ «**Βραδυνή**», ὑπὸ τὸν τίτλο «**Ἀναγνώρισις**», σχολίαζε τὶς δηλώσεις Μακαρίου καὶ ἔγραφε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ἡ «Βραδυνή», ἡ ὁποία ἐπανειλημμένως εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν, εὗρε πολλάκις τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξάρῃ τὰς ἑκάστοτε ὑψηλοῦ*

περιεχομένου ἐθνικὰς πράξεις τοῦ κ. Βάλβη, χαίρει ἰδιαιτέρως διὰ τὴν γενομένην ἀποκάλυψιν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Μακαρίου. Καὶ ἐνέχει ἡ ἀποκάλυψις αὐτὴ τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν ὅτι καίτοι παρῆλθε μακρότατος χρόνος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς διακοπῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν εἰς τὴν Κύπρον, ὁ κ. Βάλβης ἀπέφυγεν, ὡς ἀνώτερος ἄνθρωπος, νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν προβολήν του. Διότι μὲ ἕνα μικρότατον ὑπαινιγμὸν ἠδύνατο, ἐὰν τὸ ἤθελε, νὰ γίνῃ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας, εὐθὺς ὡς ἤχησαν οἱ ἐπινίκειοι ἀπελευθερωτικοὶ τῆς νήσου παιᾶνες. Εἶναι δὲ πράγματι, ἄφθαστον καὶ μεγαλειῶδες τὸ ἔργον τοῦ κ. Βάλβη, ἐὰν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ δυσκολίαι τῆς ἐποχῆς καὶ αἱ ἀντιδράσεις, τὰς ὁποίας συνήντησεν ὁ ἐθνικὸς ἀπελευθερωτικὸς ἀγών. Γράφοντες τὰς γραμμὰς αὐτὰς γνωρίζομεν ὅτι, προσκρούομεν εἰς τὴν ἐγνωσμένην μετριοφροσύνην τοῦ ἀνδρός. Εἶναι ὅμως τοῦτο ἔργον μας ἐπιβεβλημένον. Ὅπως εἶναι καὶ ἡ ἀπὸ ἐπισήμου Κυπριακῆς πλευρᾶς ἐπισημοτέρα ἀναγνώρισις τῶν ὑψίστων ὑπηρεσιῶν του, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν ἡ βάσις τῆς κτηθείσης ἀνεξαρτησίας τῆς νήσου».

Ὑπαρχηγὸς τῶν Χιτῶν ἦταν ὁ Βάλβης ὅταν, ἀμέσως μετὰ τὴν Κατοχή, γνωρίστηκε μὲ τὸν Μακάριο, ποὺ ἦταν τότε χαμηλόβαθμος κληρικὸς ὁ ὁποῖος, προφανῶς, ἐνέκρινε τὴ δράση τῆς «Χ» καὶ ἀσπαζόταν τοὺς προσανατολισμούς της. Οἱ ἐπαφές τους συνεχίστηκαν καὶ ὅταν ὁ Μακάριος ἔγινε Μητροπολίτης Κιτίου καί, ὕστερα Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου. Ὁ Βάλβης μετεῖχε στὶς μυστικὲς προσπάθειες γιὰ τὴν ὀργάνωση τοῦ ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ. Τὸ 1954 ὅλα ἔμπαιναν στὴν τελικὴ εὐθεῖα. Ἡ ὁρκωμοσία τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος στὴν Ἀθήνα εἶχε γίνει, κάποια ὅπλα προωθήθηκαν στὴν Κύπρο, οἱ μυήσεις μελῶν προχωροῦσαν, ὁ Γρίβας ἑτοιμαζόταν γιὰ τὴ μυστικὴ ἄφιξή του. Ὁ Μακάριος κάλεσε, τὸν Αὔγουστο 1954, ὡς ἔμπιστο μυστικοσύμβουλό του τὸν Βάλβη στὴν Κύπρο. Οἱ Ἄγγλοι παρακολούθησαν καὶ κατέγραψαν τὶς ἐπαφές τους: Εἶχαν ἰδιαίτερες συνομιλίες, ὁ Βάλβης μετεῖχε σὲ μία συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐπίσης ἦταν παρὼν σὲ μία σύσκεψη «ἰθυνόντων» στὴ Μονὴ τοῦ Μέσα Ποταμοῦ, ὅπου συζητήθηκαν θέματα τοῦ ἑτοιμαζόμενου ἀγῶνα. Τὸ ἐπίσημο ἀγγλικὸ ἔγγραφο τοῦ 1956 καταγράφει:

> *«Τὸν Αὔγουστο τοῦ 1954 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐκάλεσεν εἰς τὴν Κύπρον κάποιον Ζαφείριον Βάλβην. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι Ἕλλην ὑπήκοος καὶ ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου εἰς Ἀθήνας. Εἶναι γνωστὸν τώρα ὅτι ὑπῆρξεν ἕνας ἀπὸ τοὺς κυρίους ὑπαρχηγοὺς τοῦ Συνταγματάρχου Γρίβα. Ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀνήκει εἰς μίαν ὀργάνωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀποστολὴν ὅπλων καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν πρὸς τοὺς τρομοκράτας εἰς Κύπρον. Ὁ Βάλβης εἶχε πολλὰς συναντήσεις μὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον*

Ὁ Μακάριος, διάκονος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος διατηροῦσε καὶ συνεργασία μὲ τὸν Γρίβα καὶ τοὺς Χῖτες.

καὶ συμμετέσχεν εἰς μίαν συνεδρίαν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἄλλων ἰθυνόντων τοῦ ἑνωτικοῦ κινήματος, ἡ ὁποία ἔλαβε χώραν εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Μέσα Ποταμοῦ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε τῆς συνεδρίας ἐκείνης καὶ ὑπάρχει βάσιμος λόγος νὰ πιστεύεται ὅτι εἰς τὴν συνεδρίαν αὐτὴν ἐξεπονήθησαν σχέδια, τὰ ὁποῖα βραδύτερον ἐκαρποφόρησαν ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ὠργανωμένης βίας καί, τρομοκρατικῆς δράσεως τῆς ΕΟΚΑ» (Μετάφρασις τῆς Ἰντέλλιτζενς Σέρβις»).

Ἐνάμιση μῆνα μετὰ τὴν ἐξόρμηση τῆς ΕΟΚΑ, καὶ συγκεκριμένως τὴν 16.5.1953, ἀπόρρητο ἔγγραφο τοῦ «Φόρεϊν Ὄφφις» κατέγραφε τοὺς στενοὺς δεσμοὺς Μακαρίου καὶ Βάλβη. Ἡ ἐγκυρότερη μαρτυρία γιὰ τὴν γνωριμία καὶ τοὺς παλαιότερους δεσμοὺς Μακαρίου-Γρίβα παρεσχέθη ἀπὸ τὸν κατὰ τὰ ἄλλα ἀντιγριβικὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Χρυσόστομον, ὁ ὁποῖος σὲ χαιρετισμό του πρὸς τὸ συνελθὸν στὴ Λευκωσία, τὸ 1994, συμπόσιο μὲ θέμα **«Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Γεωργίου Γρίβα - Διγενῆ»** εἶπε τὰ ἀκόλουθα:

«Γνωρίζονταν ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς κατοχῆς τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς Γερμανούς. Καὶ οἱ δύο τότε μετεῖχαν στὸν κατὰ τῆς κατοχῆς ἀγῶνα. Ἐντάχθηκαν στὶς ἀντικατοχικὲς κατὰ τῶν Γερμανῶν δυνάμεις. Ὁ Μακάριος, ὡς φοιτητὴς τῆς θεολογίας καὶ ὡς κληρικός, ὑπῆρξε σύνδεσμος καὶ μεταφορέας μηνυμάτων καὶ πληροφοριῶν σὲ ἀντικατοχικὲς δυνάμεις, ποὺ διηύθυνε ὁ τότε συνταγματάρχης Γρίβας, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντικατοχικῆς Ὀργάνωσης «Χ».

Ὁ Μακάριος, μὲ τὰ ἔντονα ἀντικομουνιστικὰ «πιστεύω» του ἦταν φυσικὸ νὰ αἰσθανθεῖ μεγάλη χαρὰ ὅταν, τὸν Αὔγουστο 1949, ἔληξε νικηφόρος ὁ πόλεμος κατὰ τῶν συμμοριτῶν. Ἦταν τότε Μητροπολίτης Κιτίου. Δὲν εἶχε προλάβει, νὰ ξεραθεῖ τὸ αἷμα τῶν πεσόντων καὶ νὰ σβήσει ἡ ἠχὼ ἀπὸ τὶς ὀβίδες τῶν μαχῶν, ὅταν ὁ Μακάριος ἄφησε τὸν ἐπισκοπικὸ θρόνο του καὶ ἔσπευσε στὰ πεδία τῶν μαχῶν. Στὴν ἐφημερίδα «Χριστιανικὴ Σπίθα» τεῦχος 361, παρατίθεται σχετικὴ ἀφήγηση τοῦ τότε στρατιωτικοῦ ἱερέως καὶ μετέπειτα (μέχρι σήμερα) Μητροπολίτου Φλωρίνης Αὐγουστίνου Καντιώτη. Νὰ ἕνα ἀπόσπασμα:

«Ἀλησμόνητος δι' ἐμὲ θὰ μείνῃ ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαρίου εἰς τὸ χωρίον Ἀνταρτικὸν Φλωρίνης. Ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τοῦ Μακαρίου ὅλοι οἱ ἄνδρες τῆς ἡρωϊκῆς ταξιαρχίας ποὺ εἶχε καταδιώξει τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Γένους, παρετάχθησαν. Ὁ Μακάριος ὡμίλησε πρὸς τοὺς ἄνδρας μὲ πατριωτικὴν ἔξαρσιν. Ἦτο βαθύτατα συγκινημένος. Ἀντικρύζων τὰ θρυλικὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας, εἰς τὰ ὁποῖα πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν οἱ ἀερόποδες εἶχαν στήσει διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, εἶπε πρὸς τοὺς ἄνδρας: "Σεῖς, ἐκλεκτὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, αἰώνια, τὰ ὁποῖα θὰ διαλαλοῦν τὴν δόξαν σας, εἶναι τὰ βουνά, αὐτά.. Δὲν βλέπομεν τὴν ὥραν πότε θὰ σᾶς ἴδωμεν εἰς τὴν Κύπρον. Ἦλθον ν' ἀσπασθῶ τὰ ἱερὰ χώματα τῆς Πατρίδος, θὰ πάρω χῶμα ἀπὸ τὴν γῆν ποὺ ἐποτίσατε μὲ τὸ αἷμα σας καὶ θὰ τὸ μεταφέρω εἰς τὴν Κύπρον καὶ μ' αὐτὸ τὸ χῶμα θὰ γεμίσω τὶς γλάστρες τῆς Μητροπόλεώς μου γιὰ νὰ φυτρώσουν τὰ τριαντάφυλλα τῆς λευτεριᾶς". Ὁ Μακάριος ἔσκυψε καὶ ἐγέμισεν ἕνα σάκκον μὲ χῶμα. Οὐδεὶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔμεινεν ἀσυγκίνητος».

Τὸ 1948 ὁ Μακάριος ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα. Μεταξὺ ἄλλων μετέβη καὶ στὴ Μακρόνησο. Στὸ βιβλίο ἐπισκεπτῶν τοῦ στρατοπέδου ἔγραψε τὰ

Ἐδῶ στεγάστηκαν καὶ ἕδρασαν οἱ Χῖτες Κύπρου, στὸ ἱστορικὸ σωματεῖο «Ὀλυμπιακὸς» Λευκωσίας. Ἡ σημερινὴ φωτογραφία παρουσιάζει τὰ θλιβερὰ ἐρείπια, μετὰ τὴν πυρπόληση τοῦ σωματείου ἀπὸ τοὺς Τούρκους, τὸ 1958. Πάνω στὰ ἐρείπια, ποὺ ὁριοθετοῦν τὴ «Γραμμὴ Ἀττίλα», φαίνονται γραμμένα συνθήματα «Ἔξω οἱ Τοῦρκοι» καὶ «Ἕνωσις», μὲ ζωγραφισμένην τὴν Κυανόλευκον.

ἑξῆς:

> «Ἕνα ψυχικὸ λουτρὸ ἦταν γιὰ μᾶς ἡ ἐπίσκεψη μας εἰς τὴν Μακρόνησον. Φεύγουμε μ᾽ ἀκλόνητη τὴν πίστη πὼς ἡ Ἑλλάδα μας ποτὲ δὲν πεθαίνει».

(Γ. Πικροῦ **«Τὸ χρονικὸ τῆς Μακρονήσου»**, σελ. 204).

Σὲ ἄλλο ταξίδι του, τοῦ ἑπόμενου ἔτους, διερχόμενος ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ὁ Μακάριος εἶχε συνάντηση μὲ τὸν Ἀρχηγὸ τῆς «Χ» Γρίβα. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 19.9.1949, ἀναγράφει τὴ σχετικὴ εἴδηση, στὴν ὁποία διαβάζουμε καὶ τὰ ἑξῆς:

> «Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν κ. Γ. Γρίβας ἐπεσκέφθη τὸν ἐνταῦθα εὑρισκόμενον Μητροπολίτην Κιτίου κ. Μακάριον. Ὁ κ. Γρίβας κατάγεται, ὡς γνωστόν, ἐκ Κύπρου καὶ ἐθεώρησε ὑποχρέωσίν του νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Μητροπολίτην Κιτίου, ἓν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐθναρχίας τῆς Κύπρου καὶ ἐκ τῶν ἡγετῶν τοῦ Ἑνωτικοῦ ἀγῶνος».

Ἀπελάμβανεν ἀσυνήθους προνομίου δημοσιεύσεων ὁ Μακάριος στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» καὶ τοῦτο μᾶλλον δὲν εἶναι τυχαῖον. Στὶς 26.9.1949, δημοσιεύεται στὴν πρώτη σελίδα κείμενό του ὑπὸ τὸν τίτλο **«Ἡ Ἑλλὰς ζητᾶ τὰ ἐδάφη της»**, τὸ ὁποῖο κοσμεῖται, ἀπὸ φωτογραφία του, μὲ τὸν Ζ. Βάλβην παρὰ τὸ πλευρόν του.

Ὡς καλὸν Χίτην, ἢ τοὐλάχιστον ὡς ἰδανικὸν ἐθνικιστήν, σχολίαζε ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» τὸν Μακάριον. Σχετικῶς μὲ τὶς ἐπισκέψεις του στὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἡ ἐφημερίδα τῆς «Χ», στὶς 24.10.1949, κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο **«Ὁ Μητροπολίτης Κιτίου, ἱεραπόστολος τῆς Ἐθνικῆς Ἰδέας μεταξὺ τῶν μαχομένων»**, ἔγραφε τὰ ἀκόλουθα:

> «Ὁ Μητροπολίτης Κιτίου, ὅστις τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἀνεχώρησε διὰ τὸ μέτωπον, ἐπανέκαμψεν ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τοὺς μαχομένους εἰς τὴν περιοχὴν Βίτσι. Ἔφερεν εἰς τὰ μαχόμενα παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν καὶ τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος των. Δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς μίαν τυπικὴν ἐπίσκεψιν πρὸς τοὺς στρατιώτας μας, ἀλλὰ ὡμίλησε πρὸς αὐτούς, ἐπεσκέφθη δὲ τὰ πεδία τῶν τελευταίων μαχῶν.
>
> »Ὁ ὑπέροχος ἀγωνιστὴς τῆς Μεγαλονήσου μὲ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὰ πεδία τῶν νικηφόρων μαχῶν, ἔδωσε τὴν εὐκαιρία εἰς τοὺς μαχομένους νὰ αἰσθανθοῦν κοντά τους τὸν ἐθνικὸν παλμὸν τῆς ἀδούλωτης ψυχῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου καὶ νὰ ἀντιληφθοῦν τὴν ἀδάμαστον θέλησιν καὶ τὴν ἀδιάλλακτον ἀπόφασιν τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν μας διὰ τὴν ἕνωσίν των μὲ τὴν Ἑλλάδα».

Πρὶν ἀπὸ τὴν ἀναχώρησή του γιὰ τὴν Κύπρο, μὲ τὸ αἱματοβαμμένο χῶμα τοῦ Βίτσι στὶς ἀποσκευές του, ὁ Μακάριος εἶχε καὶ νέα συνάντηση μὲ τὸν Γρίβα. Ἔκτοτε οἱ δύο ἄνδρες θὰ διασταυρώσουν τὰ βήματα τους (ἀλλά, δυστυχῶς, καὶ τὰ ξίφη τους!) πολλὲς φορὲς στὸ μέλλον.

Ἡ συνεργασία Μακαρίου-Γρίβα καὶ Μακαρίου-Βάλβη προχωροῦσε, ἀπὸ τὸ 1951 μέχρι τὸ 1954, ἀπροσκόπτως καὶ ἀποδοτικῶς. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ, ὁ Γρίβας θέλησε νὰ ἐπισκεφθῆ, γιὰ τρίτη φορὰ ἀπὸ τοῦ 1951, τὴν Κύπρο γιὰ μιὰ τελικὴ ἐπιθεώρηση τῶν προετοι-

Τὸ ἀκριτικὸν σωματεῖον τῆς Λευκωσίας «Ὀλυμπιακός», προπύργιον τῶν Χιτῶν τῆς Κύπρου, εὐθὺς μετὰ τὴν πυρπόλησή του ἀπὸ τοὺς Τούρκους, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1958. Ἀνωτέρω οἱ προστάτες τῶν Τούρκων Ἄγγλοι στρατιῶτες τοποθετοῦν, κατόπιν ἑορτῆς, προστατευτικὰ συρματοπλέγματα. Αὐτὸ ποὺ ἐπεχείρησαν ἀνεπιτυχῶς οἱ κομμουνιστές, τὸ πέτυχαν οἱ Τοῦρκοι ὑπὸ τὴν ἐνθάρρυνση καὶ προστασία τῶν Ἄγγλων. Στὸ βάθος τῆς ὁδοῦ διακρίνεται τὸ Ἀρχηγεῖο τῶν Χιτῶν Κύπρου, τὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Εὐριπίδη Ζεμενίδη.

μασιῶν ἐπιτοπίως. Οἱ Ἄγγλοι, ὅμως, ἀπαγόρευσαν τὴν εἴσοδό του στὴν Κύπρο, νομίζοντες ὅτι σκοπός του ἦταν νὰ ἀναδιοργάνωση τὶς ὁμάδες τῶν Χιτῶν, οἱ ὁποῖοι πρωταγωνιστοῦσαν στὴν ἑνωτικὴ προσπάθεια. Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1951 ἀνησυχοῦσε τοὺς Ἄγγλους ἡ ὀργάνωση τῶν Χιτῶν τῆς Κύπρου. Στὴν ἀνακοίνωσή τους γιὰ τὴν ἀπέλαση τοῦ Μακαρίου τὸ 1956, παρέθεταν καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1951, ὁ Συνταγματάρχης Γρίβας, ὁ ὁποῖος τώρα ἀναφέρεται ὡς Ἀρχηγὸς τῆς ΕΟΚΑ, ἦλθεν εἰς τὴν Κύπρον τῇ προσκλήσει τοῦ Ἀρχιεπισκόπου διὰ νὰ δώσῃ τὴν συμβουλήν του ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς ΠΕΟΝ, ἡ ὁποία θὰ ἦτο κατὰ τὸ πρότυπον τῆς ἐξτρεμιστικῆς ὀργανώσεως "Χ" τοῦ Γρίβα εἰς τὴν Ἑλλάδα».*
>
> (Μετάφρασις τῆς «Ἰντέλλιτζενς- Σέρβις»).

Ἂς παρακολουθοῦσαν στενῶς οἱ παντεπόπτες Ἄγγλοι τὶς κινήσεις καὶ τὶς ἐπαφὲς Μακαρίου, Γρίβα καὶ Βάλβη. Ἡ ΕΟΚΑ θὰ πετύχαινε, παρὰ τὰ μέτρα τῶν ἀποικιοκρατῶν νὰ ἀναλάβει δράση καὶ νὰ παραμείνει ζωντανὴ καὶ ἀγωνιζόμενη γιὰ τέσσερα χρόνια (1955-1959). Ἀπὸ ἀπόψεως ἡγεσίας, ὀργανωτικῆς δομῆς, ὁπλισμοῦ καὶ ἰδανικῶν, ἡ ΕΟΚΑ ἦταν (ὅπως σημειοῦται στὸν πρόλογο τοῦ παρόντος) θυγατρικὴ ὀργάνωση τῆς «Χ». Θὰ πρόσφερε, καί, αὐτὴ θυσίες καὶ αἷμα γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἀποδεικνυόταν, καὶ αὐτή, ἀήττητη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Γυρίζοντας πίσω στὰ μέτωπα τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνα, θὰ παρατηρήσουμε τὴν κυπριακὴ παρουσία καὶ στὶς δύο πλευρές. Ἀπὸ τὴ μία βρίσκονταν οἱ ἐθελοντὲς ποὺ εἶχε στείλει τὸ ΑΚΕΛ. Χωρὶς νὰ εἶναι γνωστὸ αὐτὸ τὸ τότε καλὰ φυλαγμένο μυστικὸ τῶν κομμουνιστῶν, ἐντεῦθεν τοῦ Γράμμου, τοῦ Βίτσι καὶ ἄλλων μετώπων, ἐμάχοντο γενναίως γιὰ τὴν ἀπόκρουση τῶν συμμοριτῶν Κύπριοι ἀξιωματικοί, ἀπὸ τὸν βαθμὸ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ μέχρι τὸν βαθμὸ τοῦ Συνταγματάρχη. Ταυτισμένοι, ὅπως ἦταν φυσικὸ καὶ ὅπως ἐπεβάλλετο, μὲ τοὺς Ἕλληνες ἀδελφούς τους ἐμάχοντο γιὰ νὰ ἀπαλλάξουν τὴν Μητέρα Πατρίδα ἀπὸ τὸν θανάσιμο κίνδυνο. Καὶ μερικοὶ ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι. Καὶ ἄλλοι, τραυματίσθηκαν βαρύτατα. Καὶ ἄλλοι ἐπέζησαν καὶ ἀνῆλθαν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἀντιστρατήγου, κατάφορτοι ἀπὸ μετάλλια καὶ παράσημα ἀνδρείας. Μερικῶν τὰ ὀστᾶ ἀναπαύονται στὸ στρατιωτικὸ νεκροταφεῖο τῆς Καστοριᾶς, ἱερὸς ἀρραβὼν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κύπρου! Στὶς γραμμὲς τῶν πρόσω βρέθηκε, διατρέχοντας μάθε μέτωπο, καὶ ἐμψυχώνοντας μὲ τὴ δεινὴ ρητορική του, ἐντεταλμένος πρὸς τοῦτο ἀπὸ τὴ στρατιωτικὴ διοίκηση, ὁ τότε φοιτητὴς τῆς γεωπονικῆς Κυριάκος Μάτσης. Ἐξορμοῦσε ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη καὶ διεκήρυττε πρὸς τοὺς μαχόμενους: ***«Μόνο ἂν περάσουν πάνω ἀπὸ τὰ νεκρὰ σώματά μας θὰ μπορέσουν νὰ πάρουν τὴ Θεσσαλονίκη καὶ τὴ Μακεδονία!»***. Δέκα περίπου χρόνια ἀργότερα, τομεάρχης τῆς ΕΟΚΑ, θὰ ἔπεφτε, ἀρνηθεὶς νὰ παραδοθεῖ στοὺς Ἄγγλους στρατιῶτες ποὺ τὸν περικύκλωσαν. Ἀνέβη στοὺς οὐρανοὺς καὶ ἔμεινε –εἰς αἰῶνας αἰώνων– Ἀρχιστράτηγος τῶν ψυχῶν! Στὰ σύνορα βρέθηκε καὶ ὁ ἐθελοντὴς ἀνθυπολοχαγὸς Γρηγόρης Αὐξεντίου, ὁ ἀθάνατος ἥρως τῆς ΕΟΚΑ ποὺ ἔπεσε τὸν Μάρτιο 1957 στὴ Μονὴ τοῦ Μαχαιρᾶ, ἀντιμετωπίζοντας τοὺς Ἄγγλους μὲ τὸ ***«μολὼν λαβὲ»*** καὶ μὲ τὰ πυρά του, πολεμώντας γιὰ δέκα ὧρες.

Πίσω στὴν Κύπρο, στὴν ἀθέατη πλευρὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δίνονταν τό-

Το Σοβιετικο Πρακτορειο «Τασς» μεταδίδει:

"Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΡΑ ΔΕΞΙΑ ΕΠΙΖΗΤΕΙ ΠΡΩΤΑ ΤΟΝ ΑΦΟΠΛΙΣΜΟ ΤΟΥ ΕΛΑΣ ΚΙ' ΕΠΕΙΤΑ ΤΗΝ ΕΞΟΝΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ"

Καταγγέλλεται ὁ διωγμός τῶν ἐαμικῶν φύλλων. Οἱ μοναρχικοὶ ζητοῦν ἐπιστροφὴ τοῦ Γλύξμπουργκ.

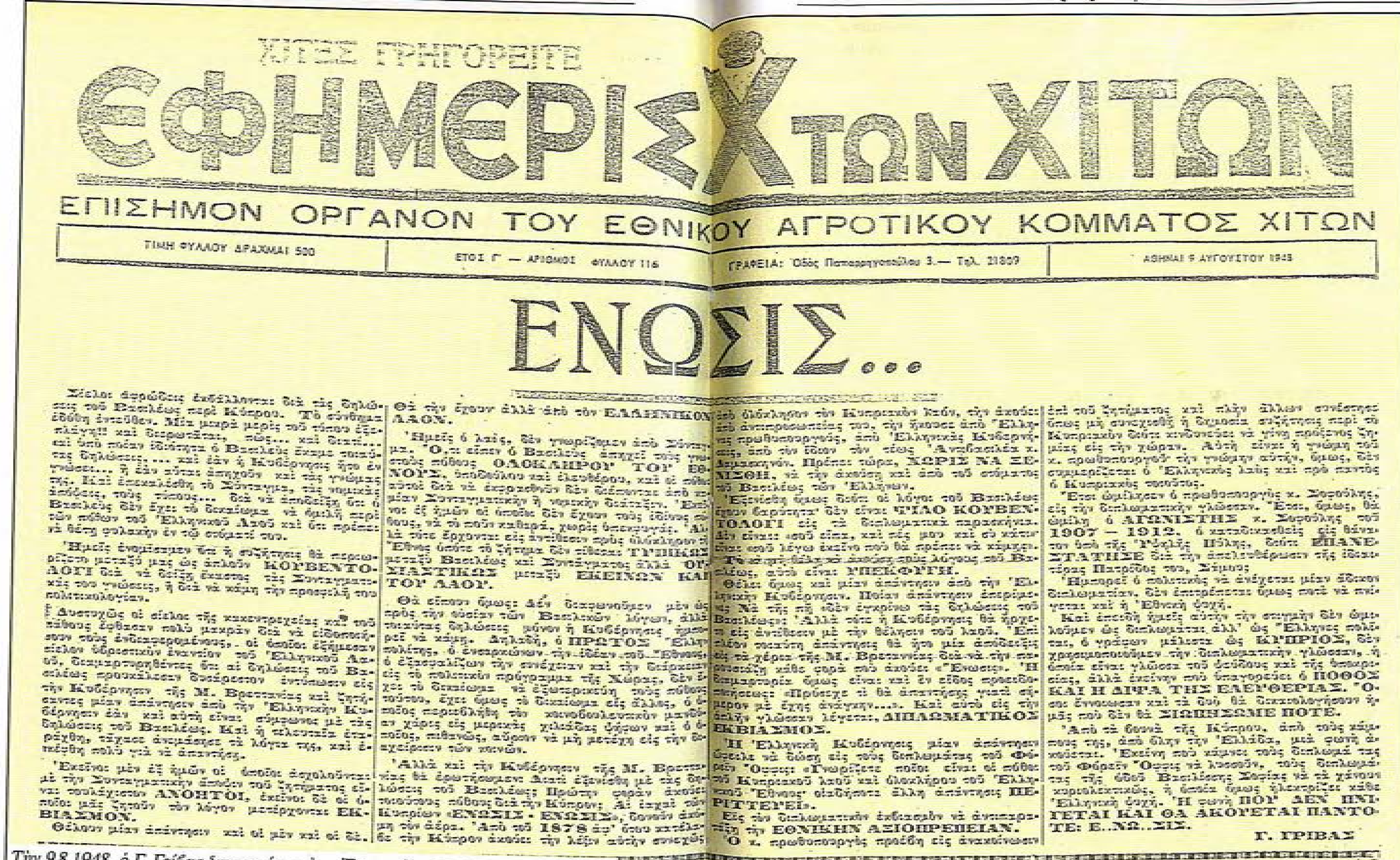
Η ΚΥΝΙΚΩΤΕΡΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

ΟΙ ΔΗΘΕΝ ΩΜΟΤΗΤΕΣ

"ΣΦΑΓΙΑΣΘΕΝΤΕΣ" ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΚΑΙ "ΚΡΕΟΥΡΓΗΘΕΝΤΕΣ" ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΦΥΛΑΚΗ

Οἱ Γάλλοι γιὰ τὴν Ἑλλάδα

Στὴν κύρια εἴδησή του τῆς 3.3.1945 ὁ «Ριζοσπάστης» ἐπιμένει ὅτι οἱ Χῖτες δέρνουν τοὺς πωλητὲς τῶν «δημοκρατικῶν» ἐφημερίδων. Δεξιά, ἡ δευτέρα εἴδηση ἐπιχειρεῖ νὰ κάμη τὸ μαῦρο ἄσπρο σχετικῶς μὲ τὶς δολοφονίες ποὺ διέπραξαν ὁ ΕΛΑΣ καὶ ἡ ΟΠΛΑ.

ΧΙΤΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΧΙΤΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΧΙΤΩΝ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 500 | ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 116 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 3.— Τηλ. 21809 | ΑΘΗΝΑΙ 9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1948

ΕΝΩΣΙΣ...

Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Τὴν 9.8.1948, ὁ Γ. Γρίβας δημοσιεύει στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν», ὑπὸ τὸν τίτλον «ΕΝΩΣΙΣ», ἄρθρον διὰ τοὺς ἐθνικοὺς πόθους τῆς Κύπρου. Εἰς αὐτὸ τονίζει τὸ ἀπαράδεκτον τῆς διπλωματικῆς λεπτότητος μὲ τὴν ὁποία ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐχειρίζετο τὸ ζήτημα.

τε ἔντονος ἰδεολογικὸς ἀγὼν κατὰ τοῦ Συμμοριτισμοῦ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν προσπάθεια γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ τοπικοῦ Κομμουνισμοῦ -ἀδίστακτου σὲ κακουργία, ὅπως καὶ ὁ Ἑλλαδικὸς αὐτάδελφός του- διεξήγοντο ἔρανοι γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν συμμοριοπλήκτων. Καὶ τὸ κυριώτερο: Ἐνεγράφοντο ἐθελοντὲς γιὰ νὰ κατέλθουν καὶ πολεμήσουν στὴν Ἑλλάδα, ὅπως εἶχε γίνει σὲ ὅλους τοὺς Ἑλληνικοὺς πολέμους, ὥστε νὰ ἀντιμετωπισθοῦν οἱ συμμορίτες. Στὶς 16.6.1947, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» δημοσίευε, ὑπὸ τὸν τίτλο **«Τὸ παράδειγμα τῶν Κυπρίων»**, τὸ ἑξῆς σχόλιον:

> *«Τηλεγραφήματα ὀργανώσεων τῆς Κύπρου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν, κατόπιν τῶν φημῶν περὶ διεθνοῦς ταξιαρχίας, ὅπως σχηματίσουν τμήματα τὰ ὁποῖα νὰ κατέλθουν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ πολεμήσουν ἐναντίον τῶν συμμοριῶν, ἔμειναν σχεδὸν ἀπαρατήρητα, ὁ δὲ τύπος τὰ κατεχώρισε ἀπὸ δημοσιογραφικὸν καθῆκον, θὰ ἔλεγέ τις, ἄνευ οὐδενὸς σχολίου. Καὶ ὅμως ἡ πρᾶξις αὐτὴ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξαρθῇ ἀπὸ διττῆς ἀπόψεως:*
>
> *»Τῆς ἀγανακτήσεως ἡ ὁποία προεκλήθη εἰς τὸν ὑπόδουλον Ἑλληνισμόν, διότι ξενόδουλοι Ἕλληνες, στρέψανε τὰ ὅπλα ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, ἐζήτησαν ἐνίσχυσιν τῶν ἁπανταχοῦ τῆς γῆς ἀλητῶν καὶ μάλιστα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι πρότινος ἀκόμη ὡς κατακτηταὶ κατεδυνάστευσαν καὶ ἐδολοφόνησαν τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.*
>
> *»Τοῦ ὑπερόχου πατριωτισμοῦ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος μολονότι εὑρισκόμενος μακρὰν τῆς μητρὸς Πατρίδος καὶ δηλητηριασθεὶς ὑπὸ τῆς συγκεκαλυμμένης ἀντεθνικῆς προπαγάνδας ὀλίγων ἀργυρωνήτων ὑποτρόφων τῆς Μόσχας ἐκμεταλλευθέντων τοὺς ἰδίους τοὺς ἐθνικούς του πόθους, δὲν ἀπέβαλεν ἐν τούτοις τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις τοῦ Ἕλληνος, τὰς ὁποίας ἐκληρονόμησε καὶ μὲ τὰς ὁποίας ἐγαλουχήθη.*
>
> *»Τὸ παράδειγμα τῶν Κυπρίων θὰ ἔπρεπε νὰ μιμηθοῦν αἱ ἁπανταχοῦ, ἐν τῇ ξένῃ, παροικίαι Ἑλλήνων εἰς ἔνδειξιν ἁπλῆς τοὐλάχιστον, διαμαρτυρίας διὰ τὸ διαπραττόμενον ἔγκλημα εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς πεπολιτισμένης καὶ φιλελευθέρας ἀνθρωπότητος.*
>
> *»Το καθῆκον τῆς Κυβερνήσεως ἀφ᾽ ἑτέρου θὰ ἦτο νὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς ἐν τῇ ξένῃ Ἕλληνας ὅτι εἶναι ὑποχρέωσις καὶ δικαίωμά των νὰ κατέλθουν αὐθορμήτως εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ τὴν ὑπερασπισθοῦν ἐναντίον τῶν ξένων ὀρέξεων καὶ δολοπλοκιῶν».*

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ

Τὰ ἐν Κύπρῳ γεγονότα τῆς περιόδου 1946-1950 εὕρισκαν ἰδιαίτερη προβολὴ στὶς στῆλες τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν». Προεβάλλοντο, μάλιστα, ἰδιαιτέρως οἱ ἐξελίξεις ποὺ ἀφοροῦσαν τὴν καταπολέμηση τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὡς καὶ ἐκεῖνες ποὺ ἐσχετίζοντο μὲ τὶς δραστηριότητες τῶν Κυπρίων Χιτῶν. Καὶ γιὰ τὴ Μεγαλόνησο, ἡ ἀναφερθεῖσα περίοδος ἦτο μεστὴ ἐξελίξεων. Τὸ αἴτιο τῆς ἀπηχήσεως καὶ φιλοξενίας αὐτῶν τῶν γεγονότων δὲ ἦτο μόνον ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» ἦτο κυπριακῆς καταγωγῆς, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» ἦτο ἐφημερὶς ἐθνικῆς τοποθετήσεως καὶ ἀτενῶν πατριωτικῶν προσανατολισμῶν.

Στὶς 10.6.46, δημοσιεύει ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον **«Τὸ Ἑνωτικὸν ζήτημα τῆς νήσου Κύπρου.-Στρατωτικοὶ λόγοι καὶ πολιτικοὶ σκοποί. Ἡ ὕπουλος πολιτικὴ τῶν Ἀριστερῶν διὰ τὴν Ἕνωσιν»**, τὸ ὁποῖον καταλήγει διὰ τῶν ἀκολούθων προφητικῶν:

> *«Ὅπως ἔχουν τὰ πράγματα ἐν Κύπρῳ, ἀπὸ ἐσωτερικῆς ἀπόψεως, ἡ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος δυσχεραίνεται καὶ εἰς τοῦτο ὑπεύθυνον εἶναι, τὸ Κ.Κ. Κύπρου».*

Μετὰ πάροδον μικροῦ χρόνου ἡ συμμετοχὴ τοῦ ΑΚΕΛ σὲ διασκέψεις μὲ τοὺς Ἄγγλους, γιὰ τὴν παροχὴ *«συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν»*, πράγματι δὲ γιὰ τὴν συνέχιση τῆς ἀγγλικῆς κυριαρχίας, διέσπασε τὴν κυπριακὴ ἑνότητα καὶ δυσχέρανε τὸν χειρισμὸ τοῦ ἐθνικοῦ θέματος. Τοῦτο, ἄλλωστε, θὰ ἀναγνώριζαν αὐτοκριτικῶς, κατὰ τὴν δεκαετία τοῦ 1950, καὶ οἱ ἴδιοι οἱ κομμουνιστές, ὁμολογήσαντες τὸ «λάθος» τους.

Τὸν Ἰούλιο 1946, οἱ ἐθνικόφρονες νέοι τῆς Κύπρου ἀπέστειλαν πρὸς τὸν Γ. Γρίβαν συγκινητικὸν χαιρετισμόν, στὸν ὁποῖο τόνιζαν καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Ἀρχηγέ μας. Μὲ πραγματικὴ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἐνθουσιασμόν, ἐμεῖς οἱ ἐθνικόφρονες νέοι, γνήσια τέκνα τῆς Ἑλληνικῆς Κύπρου, μὲ ἱερὰν συγκίνησιν χαιρετίζουμε τὴν μεγαλειώδη προσπάθειάν σας πρὸς πάταξιν κάθε κουκουεδίστικης ἐθνοφθόρου ἐκδηλώσεως, πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἀθάνατης Ἑλληνικῆς Φυλῆς καὶ τῶν ἀθανάτων Ἑλληνικῶν Ἰδεωδῶν ἀπὸ κάθε σλαυόπληκτον μυσαρὰν ἐπίθεσιν. Δηλοῦμεν κατηγορηματικῶς πὼς τασσόμεθα ἀνεπιφύλακτα παρὰ τὸ πλευρό σας, ἕτοιμοι νὰ προσφέρωμε κάθε θυσίαν γιὰ τὴν πατρίδα μας».*

Στὶς 20.8.1946, ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν ἀπάντησε ὡς ἀκολούθως στὸν χαιρετισμό:

«Μὲ γέμισε χαρὰ καὶ περηφάνεια ἡ συγκινητική σας ἐπιστολή. Διακρίνει κανεὶς μέσα τὸν παλμὸν μιᾶς γιγαντιαίας προσπαθείας ποὺ καταβάλλουν μόνον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ φθάσουν μακρυὰ καὶ ν᾽ ἀγκαλιάσουν πρῶτοι τὸ τέρμα τῆς νίκης. Εἶνε ὁ παλμὸς ὁ ὁποῖος ξεπηδᾶ κάτω ἀπὸ τὸν γλαυκὸν οὐρανὸν τῆς Κύπρου. Εἶνε ὁ ἴδιος ὁ ὁποῖος ἔσπρωξε καὶ μένα στὴν Μεγάλη μας Μητέρα καὶ μᾶς καθοδηγεῖ στὸν σκληρὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον ἀνέλαβα μὲ τοὺς συνεργάτες μου.

»Τὸ μίασμα τῶν κηρυγμάτων τῶν ὀπαδῶν τοῦ ἐρυθροῦ φασισμοῦ δὲν ἐρρίπανε τὰς ψυχάς σας. Πιστοὶ εἰς τὰς παραδόσεις τῶν

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ
ἐξ Ἀμμοχώστου

Ὁ ἡρωϊκὸς ἀγωνιστής, ὁ ὁποῖος προσέφερε προθύμως τὴν ζωήν του εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς εἰδεχθεστέρας βαρβαρότητος, τοῦ κομμουνισμοῦ, ποὺ ἀπειλεῖ τὴν μητέρα Πατρίδα καὶ ὅλον τὸν κόσμον. Τὸ ἀξέχαστο κυπριόπουλο, ποὺ ἐπότισε μὲ τὸ τίμιον αἷμά του τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας. Τὸ ἀθάνατο παλληκάρι, ποὺ ἐσφυρηλάτησε μὲ τὴν θυσίαν του ἕνα ἀκόμη κρῖκον εἰς τοὺς δεσμοὺς τῆς Κύπρου μας μὲ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα. Ἡ Κύπρος σκύβει εὐλαβικὰ τὸ κεφάλι καὶ καταθέτει μὲ πόνον, ἀλλὰ καὶ περηφάνειαν κλωνάρι δάφνης εἰς τὸ νεοσκαμμένο μνῆμα τοῦ ἀθανάτου παιδιοῦ της.

Τὴν 31.7.1948, ἡ «Ἐφημερὶς» τῆς Λευκωσίας παρουσιάζει, στὴν πρώτη σελίδα της (ὡς ἀνωτέρω) τὸν θάνατον τοῦ Κυπρίου ὑπολοχαγοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Χρίστου Χριστοδουλίδη, ἐξ Ἀμμοχώστου, πεσόντος εἰς Πελοπόννησον κατὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν συμμοριτῶν.

Κυπρίων ἐκρατήσατε ψηλὰ τὸ λάβαρον τῆς ἐθνικῆς ἰδέας. Ὡς πραγματικοὶ Ἕλληνες διετηρήσατε μέσα σας ἄσβεστη τὴν πατριωτικὴ φλόγα τὴν ὁποίαν μᾶς ἐκληροδότησαν οἱ πρόγονοί μας, συνεχισταὶ δὲ τοῦ ἔργου ἐκείνων, γίνεσθε σήμερον πρωτοπόροι διὰ τὸ ξύπνημα τῆς φυλῆς μας.

»Διῶχτε μακρὰν τοὺς ἐκμεταλλευτὰς τῶν ἐθνικῶν σας πόθων, κλείσατε μέσα σας τὴν Ἑλλάδα, ἑνωθῆτε ὅλοι εἰς ἕνα ἐθνικὸν χαράκωμα "πάντα ἡ νίκη ἂν ἑνωθῆτε, πάντα ἐσᾶς θὰ ἀκολουθῆ" καὶ τραβᾶτε μπροστὰ "μὲ καρδιὰ καὶ νοῦ ἀντάμα" γιὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πόθων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. "Μὴ ξεχνᾶτε πὼς Ἕλληνας σᾶς ἔχει γεννήσει ἡ μοῖρα καὶ ἐντός σας λάμπει ἀδάμαστη τοῦ γένους μας ἡ ψυχή". Καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα σας αὐτὸν τὸν ἱερὸ θὰ βρῆτε συμπαραστάτην καὶ ὅλην τὴν στρατιὰν τῶν Χιτῶν, οἱ ὁποῖοι αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀγωνίζονται γιὰ τὸν λυτρωμὸ τῆς Μεγάλης μας Πατρίδος.

»Καὶ ὅταν οἱ παλμοὶ καὶ οἱ πόθοι αἰώνων ἐκπληρωθοῦν θὰ σᾶς ἀγκαλιάση ἡ νεολαία τῆς Ἑλλάδος καὶ τότε ὅλοι μαζὶ θὰ πάρετε μὲ τὴν σειρά σας τὴν θέσι τὴν δική μας διὰ νὰ γίνετε ὁδηγοὶ γιὰ μία νέα Ἑλλάδα μέσα στὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ παλαίμαχοι θὰ ἀφήσουμε τὴν τελευταία μας πνοὴ μὲ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα καὶ περηφάνεια ὅτι τὰ κόκκαλά μας θὰ ἀναπαύωνται σὲ ἐλεύθερη γῆ τῆς ὁποίας ἀκοίμητοι φρουροὶ θὰ εἶσθε σεῖς τὰ δοξασμένα μας παιδιά.

»Σεῖς θὰ εἶσθε ἡ πραγματικὴ Ἑλλὰς τῆς αὔριον ἡ ὁποία θὰ ξεπηδήση ἀπὸ τὰ ἐρείπια καὶ τὴν τέφραν, ἡ Ἑλλὰς τῶν τροπαίων καὶ τῆς δόξης.

»Δεχθῆτε τοὺς χαιρετισμοὺς τῶν Χιτῶν εἰς ἔνδειξιν τῶν ἀρρήκτων δεσμῶν καὶ τῆς ἀλληλεγγύης οἱ ὁποῖοι τοὺς συνδέουν μὲ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ».

Στὶς 4.9.1946, οἱ Κύπριοι ἐθνικόφρονες, πανηγυρίζουν γιὰ τὴ νίκη τοῦ Βασιλέως στὸ δημοψήφισμα καὶ συμμεριζόμενοι τὰ ἰδανικὰ τῶν Χιτῶν, ἀπέστειλαν πρὸς τὸν ἀποκατασταθέντα στὸν θρόνο του, χαιρετισμὸν στὸν ὁποῖον ἀνέφεραν καὶ τὰ κάτωθι:

«Ἐθνικέ μας Πατέρα,

Ἀπ᾽ ἄκρη σ᾽ ἄκρη τῆς πολύπαθης Πατρίδας μας ἀντηχοῦν αὐτὲς τὶς μέρες εὐαγγέλια γαλήνης καὶ ἐνθουσιαστικὰ θούρια τῆς πιὸ καθάριας πατριωτικῆς ἔξαρσης. Ἀντηχοῦν οἱ ζητωκραυγὲς τοῦ πλούσιου καὶ τοῦ φτωχοῦ, τοῦ ἀγρότη καὶ τοῦ κτηματία, τοῦ ἐργάτη καὶ τοῦ ἐργοστασιάρχη, ποὺ βαρυεστημένοι ἀπ᾽ τὴ διχόνοια ποὔπειραν

Ὁ Κύπριος ὑπολοχαγὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Γεώργιος Χαρ. Ἀξίνας, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος στὸν φοβερὸ Γράμμο, στὶς 2 Ἀπριλίου 1949.

ὡς τώρα στὶς ψυχές των οἱ αὐτοκαλούμενοι ἐργατοπατέρες, τείνουν μὲ τὸν ἐρχομό σου τὰ χέρια κι᾽ ὑπόσχονται παντοτεινὴ συνεργασία κι᾽ ἀλληλοβοήθεια.

»Κι᾽ ἡ γαλανόλευκη παντιέρα μας, χιλιοτρυπημένη ἀπ᾽ τὶς σφαῖρες τοῦ κατακτητῆ καὶ βαμμένη ἀδελφικὸ αἷμα ποὺ ξενόδουλοι Ἕλληνες ἔχυσαν, ἀγαλλιᾶ μὲ τὴ σκέψη πὼς ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς στάθηκε ἀκόμη μιὰ φορὰ ἄξιος νὰ τὴν ἔχῃ γιὰ σύμβολό του. Παντοῦ, σὲ κάθε γωνιὰ τῆς Πατρίδος μας, σὲ κάθε σπιθαμὴ τῆς Ἑλληνικῆς Γῆς, στὰ πανύψηλα βουνὰ καὶ στὶς λιγοστὲς πεδιάδες μας, στὰ χωριὰ καὶ στὶς πόλεις μας, κυριαρχεῖ ἡ Σεπτὴ Σου μορφὴ ποὺ ἀφομοιώθηκε ὁλότελα μὲ τῆς Πατρίδας τὴν ἰδέα...

»Ὅλα δείχνουν πὼς ἡ Ἑλλάδα ὕστερα ἀπὸ τὴν μακρόχρονη κατοχὴ καὶ τὸν ἐμφύλιο σπαραγμό, ἀποφάσισε νὰ βαδίσῃ στὸ δρόμο ποὺ τῆς χάραξαν μὲ τὸ αἷμα τους οἱ ἡρωϊκοί μας πατέρες, οἱ στυλοβάτες τοῦ Ἔθνους μας. Ἡ λαμπάδα ποὺ ἀνάφτηκε στὴν Ὀλυμπία καὶ τὴν διατηρήσαμε γράφοντας ἔπη καὶ δόξες σὲ κάθε σελίδα τῆς ἱστορίας μας, θὰ κρατηθῇ καὶ πάλι ἄσβεστη γιὰ νὰ φωτίζῃ ὄχι μονάχα τοὺς ξένους ἀλλὰ καὶ μερικοὺς Ἕλληνες ποὺ ἀπομακρύνθηκαν ἀπ᾽ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Πατρίδας μας γιὰ νὰ πέσουν σὲ ξένες ἀγκάλες.

»Μὰ ἂς ἐλπίζουμε πὼς κάποτε θὰ καταλάβουν ἀνάμεσα σὲ ποιὸ βοῦρκο κυλιῶνται καὶ σὰν "Ἄσωτοι Υἱοί" θὰ ἐπιστρέψουν στοὺς κόλπους τῆς ἀθάνατης μάννας μας. Κι᾽ οἱ ἄλλοι οἱ γνήσιοι Ἕλληνες θὰ τοὺς δεχθοῦν σὰν ἀδέλφια καὶ συμφιλιωμένοι θὰ τραβήξουν τὸν δρόμο γιὰ ἕνα καινούργιο ξεκίνημα στὴ δημιουργία τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος.

»Τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος ποὺ "θὰ πιάνῃ ἀπὸ τῆς Κύπρου τὸ νησί, ὡς τὴν Αὐλῶνα ποὺ εἶν᾽ ἑλληνικὴ καὶ ὡς τὴ Σόφια κάπου ἐκεῖ..." Ναί! θὰ πραγματοποιηθῇ καὶ τὸ στερνὸ ὄνειρο τοῦ κάθε Ἕλληνα. Ἡ ἕνωση τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα. Γιατί, εἴμαστε βέβαιοι πὼς ἡ Ἀγγλία σὰν φίλη καὶ σύμμαχος θὰ θελήσῃ ἔπειτα ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ Σου, νὰ πρόσθεσῃ ἀκόμη ἕνα ἀτσαλένιο κρίκο στοὺς δεσμοὺς τῆς Ἀγγλοελληνικῆς φιλίας, δίνοντας τὴν Κύπρο στὴν Ἑλλάδα.

»Ἐθνικέ μας Πατέρα,

»Ὅλοι οἱ Κυπριῶτες βλέπουμε στὸ πρόσωπό Σου τὴν ἀνατολὴ τῆς λευτεριᾶς μας. Καὶ πιστεύουμε ἀκράδαντα πὼς οἱ ἐλπίδες μας εἶναι τώρα στηριγμένες σὲ μία γερὴ καὶ ἀδιάσειστη βάση».

Ἐπειδὴ σὲ ὅλα τὰ θέματα (ἐθνικά, πολιτικά, συνδικαλιστικὰ καὶ ἄλλα)

τὸ ΑΚΕΛ καὶ οἱ συνοδοιπόροι του ἐνεργοῦσαν κατὰ τρόπον ὑπονομευτικὸν καὶ κακουργηματικόν, ἡ ἐθνικόφρων παράταξη συσπειρωνόταν γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ἀντιδράσει ἀποτελεσματικῶς. Στὴν πρωτοπορία αὐτῆς τῆς ἀντιδράσεως δρισκόταν ἡ ἐκδιδόμενη στὴν Λευκωσία «Ἐφημερίς», τῆς ὁποίας ἡ συντακτικὴ ἕδρα δρισκόταν στὴν Κυρήνεια. Ἦτο τὸ κατ' ἐξοχὴν μαχητικὸν καὶ ἐθνικὸν ὄργανον, ποὺ ἐξεδίδετο μὲ τὶς εὐλογίες τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καὶ τῆς Ἐθναρχίας. Ἐὰν κάποτε γραφεῖ ἡ ἱστορία τοῦ Τύπου τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, ἡ «Ἐφημερίς» θὰ καταλάβει ἐπίζηλη θέση πανελληνίως, γιὰ τὴν ἐπιμέλεια καὶ τὴν τεκμηρίωσή της. Λοιπόν, ἡ «Ἐφημερίς», τὴν 9.11.1946, ἐδημοσίευσεν ἐντὸς πλαισίου, στὴν πρώτη σελίδα, τὰ ἀκόλουθα:

> ***«Ὁ ἐσωτερικὸς ἐχθρός, ὁ ἄθεος καὶ ἀνήθικος κομμουνισμός, ὑποχωρεῖ ἀτάκτως. Μὴ τὸν ἀφήσετε νὰ ἡσυχάσῃ. Καταδιώξατέ τον κατὰ πόδας καὶ ἐπιμόνως μέχρι πλήρους διαλύσεως τοῦ στρατοπέδου του, ποὺ τὸ ἐστήριξεν εἰς τὴν ἀπάτην καὶ τὴν ψευτιάν».***

Ἡ «ὑποχώρησις», στὴν ὁποία ἀνεφέρετο τὸ ἀνωτέρω σύνθημα, ἀφοροῦσε τὸν Κυπριακὸν Κομμουνισμόν, ὁ ὁποῖος ἦτο παράπλευρος πρὸς τὸ ΚΚΕ καὶ τὸ ΕΑΜ.

Η ΣΕΚ (Συνομοσπονδία Ἐργατῶν Κύπρου) ποὺ πρωτοποροῦσε στὴν ἀντιμετώπιση τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὀργάνωσε, τὸν Σεπτέμβριο 1946, παλμώδη καὶ ὀγκώδη «Ἀντισλαυϊκὰ Συλλαλητήρια». Σὲ ἐγκύκλιό της πρὸς τὶς ἐθνικόφρονες ὀργανώσεις (9.9.46), ἡ ΣΕΚ ἀνέφερε:

> *«Στὶς συγκεντρώσεις αὐτὲς θὰ χαιρετήσουν, σύμφωνα μὲ προκαθορισμένο πρόγραμμα, ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν ἐθνικοφρόνων ὀργανώσεων καὶ θὰ κυκλοφορήσουν φυλλάδια καὶ πινακίδες μὲ φράσεις σάν:* ***"Κάτω ὁ Κομμουνισμός", "ΑΚΕΛ καὶ ΕΑΜ εἶναι προδότες τοῦ Ἔθνους μας", "Ἀπόδοση τῆς Β. Ἠπείρου στὴν Ἑλλάδα", "Θάνατος στοὺς Πανσλαβιστὲς καὶ στοὺς συμμάχους τους", "Δόξα καὶ τιμὴ στοὺς φιλέλληνες", "Ζήτω ἡ ὁλοκλήρωση τῶν πανελληνίων πόθων", "Ζήτω ἡ Ἕνωση τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα"*** *κ.λ.π."».*

Ἔργο θάρρους καὶ μεγάλου πατριωτισμοῦ πρέπει νὰ θεωρηθεῖ ἡ ὀργάνωση τῶν ἀντικομμουνιστικῶν συλλαλητηρίων, ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καὶ τὴν ἐνεργὸ τρομοκρατία τῶν Ἀκελικῶν. Εἶναι, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, χαρακτηριστικὰ τοῦ κλίματος τὰ συνθήματα τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τῶν ἐθνικοφρόνων. Τὸ ΑΚΕΛ, γιὰ τὴν τρομοκράτηση τῶν ἐθνικοφρόνων καὶ τὴν πρόληψη ἢ καταστολὴ τῶν ἐκδηλώσεών τους χρησιμοποιοῦσε μυστικοὺς μηχανισμούς, προπλάσματα τῆς «Περιφρούρησης» καὶ «Ἐπαγρύπνησης». Τότε δὲν ὑπῆρχαν ἀκόμη ὡς ὀργανωμένη δύναμη οἱ Κύπριοι Χῖτες, γιὰ νὰ δώσουν τὴν ἐπιβαλλόμενη ἀπάντηση. Ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω συνθημάτων, ἃς σημειωθεῖ ἰδιαιτέρως ἡ εὐαισθησία ποὺ ἔδειχναν οἱ Κύπριοι γιὰ τὴ λύτρωση τῆς Βορείου Ἠπείρου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς κομμουνιστὲς ποὺ τὴν ἐκχωροῦσαν στὸν Ἐμβὲρ Χότζα!

Μιλώντας γιὰ Κύπρο καὶ Βόρειο Ἤπειρο, θὰ πρέπει νὰ ἀνατρέξουμε στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» τῆς 8ης Δεκεμβρίου 1947, ὅπου δημοσιεύονται, σὲ τραγικὴ πανοραμικότητα οἱ σταυροὶ τοὺς τάφους τῶν Χιτῶν ποὺ ἔπεσαν μαχόμενοι στὸ Θησεῖο. Κάτωθι αὐτῶν ὑπάρχει, ἐκτενὲς λυρικὸ σημείωμα τοῦ Ἰωάννου Σκλαβενίτη, στελέχους τῶν Χιτῶν ἀγωνισθέντος στὸ Θησεῖο, καὶ ἀρχισυντάκτου τῆς ἐφημερίδος, στὸ ὁποῖο ἀναφέρονται καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Οἱ λίγοι αὐτοὶ ποὺ μείναμε ὅταν πέσατε σεῖς, γίναμε τώρα πολλοὶ κι' ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ φτάσουμε τὴν Ἑλλάδα μας ὅπως ἐσεῖς τὴν φαντασθήκατε:* ***Μεγάλη καὶ τρανὴ*** *νὰ πιάνῃ ἀπὸ τῆς* ***Κύπρου*** *τὸ νησὶ ὡς τὴν* ***Χειμάρρα*** *ποὺ εἶναι* ***Ἑλληνική.*** *Καὶ τότε ποὺ οἱ πόθοι μας θὰ γίνουν πραγματικότητες καὶ θὰ χτυπήσουν χαρμόσυνες οἱ καμπάνες τοῦ Ἔθνους γιὰ τὴν πραγματικὴ Λευτεριὰ τῆς Πατρίδος μας, θὰ 'ρθοῦμε στὰ ἁπλὰ μνήματά σας καὶ θὰ σᾶς ποῦμε:* ***Νικήσαμε».***

Ἀλλοίμονον! Ἡ μέρα τῆς λυτρώσεως δὲ ἦρθε, οὔτε γιὰ τὴν Κύπρο, οὔτε γιὰ τὴ Βόρειο Ἤπειρο. Μόνο ποὺ ἡ Χειμάρρα, πενήντα περίπου χρόνια πιὸ ὕστερα, ἀδελφοποιήθηκε μὲ τὸ Παραλίμνι τῆς Κύπρου, σὲ ἕνα τραγικὸ συμβολισμό. Καὶ τὸ Παραλίμνι θὰ προσέφερε, μέχρι τοῦ 1996, τὰ παλληκάρια του στὸν βωμὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας...

Στὶς 3.3.1947, ὁ Γ. Γρίβας δημοσιεύει στὴν πρώτη σελίδα τῆς «ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν», ἐμπνευσμένον ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον **«Κύπρος»**, στὸ ὁποῖο καταλήγει διὰ τῶν ἀκολούθων:

> *«Ἔθνη: Σεῖς ποὺ ἐκάματε τὸν πόλεμον, δημιουργήσατε καὶ μία πραγματικὴ εἰρήνη, διὰ τῆς ἀνυψώσεως τοῦ δικαίου. Τὸ πνεῦμα τῶν κατακτήσεων πρέπει νὰ ἐκλείψῃ καὶ νὰ μεταμορφωθῇ εἰς πνεῦμα ἀνακαλύψεων ὄχι μέσων καταστροφῆς ἀλλὰ μέσων εὐημερίας καὶ προόδου. Ἔθνος ἰδεῶδες σημαίνει ἔθνος δικαίου. Τὸ νὰ εἶναί τις κολοσσὸς δὲν σημαίνει τίποτε ἐὰν δὲν ἐνσαρκώνῃ τὴν ἰδέαν τὸ πνεῦμα.*

Ὁ Γρίβας ἐπὶ τῆς νεκρικῆς κλίνης, καλυμμένος ἀπὸ τὴν φέρουσαν τὸ στέμμα Κυανόλευκον.

»Ἔθνη ἐλεύθερα! Διακηρύξατε τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. Ὡμιλήσατε περὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι στενάζουν ὑπὸ δουλείαν. Καταδικάσατε τὰς κατακτήσεις. Ἐμπνεύσατε εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τὸν σεβασμὸν τοῦ ἀδυνάτου. Μὴ ἀνεχθῆτε οὐδεμίαν καταπάτησιν τόσον τῆς ἰδέας ὅσον καὶ ἐδαφικήν.

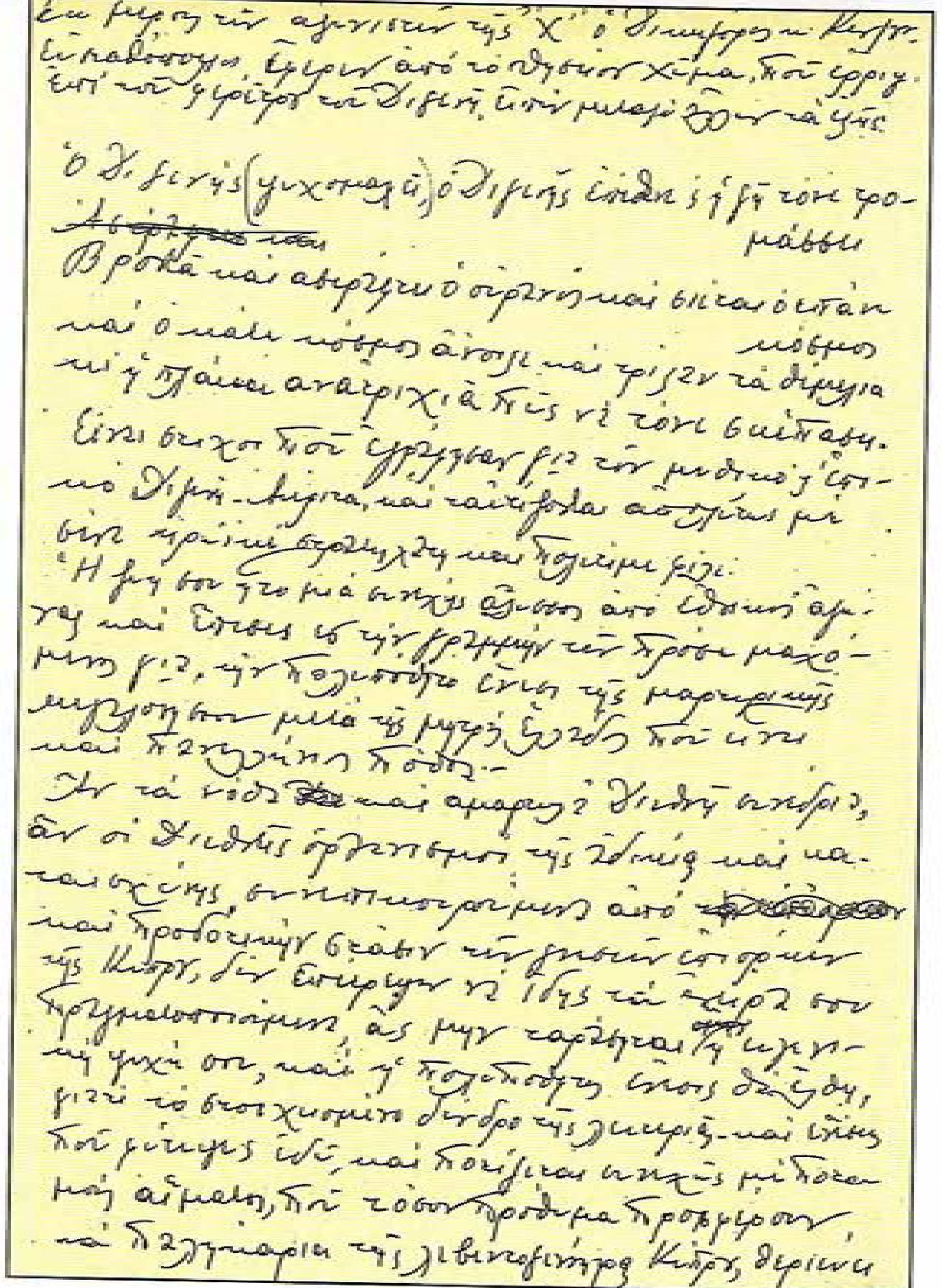
»ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΥΠΡΟΣ! Ἐθυσιάσθης καὶ σὺ εἰς τὸν δωμὸν τῶν συμφερόντων τῶν Μεγάλων. Οἱ καπνοὶ οἱ ὁποῖοι ἀναθρώσκουν ἀπὸ τὸν δωμὸν τῆς θυσίας σου θὰ γίνουν ἡ φωνὴ τοῦ ΔΙΚΑΙΟΥ σου ἡ ὁποία θὰ μεταδοθῇ εἰς τοὺς αἰθέρας, θὰ πέραση δουνά, θὰ πέραση ὠκεανούς, θὰ μεταδοθῇ ἀπὸ χώρα σὲ χώρα, ἀπὸ ἤπειρο σὲ ἤπειρο. Ὁσονδήποτε δύσκολες καὶ ἂν εἶναι αἱ στιγμαὶ δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζεσαι. Ἡ εἱμαρμένη τῶν ἐθνῶν κατευθύνεται ἀπὸ ἕναν ἠθικὸν νόμον, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται ἀπαρατήρητος καὶ δημιουργεῖ ρεύματα συνειδήσεων, ἀρκεῖ νὰ ἐργασθῇ κανεὶς νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τότε τὸ ἀποτέλεσμα ἐξέρχεται μόνον του καὶ δημιουργεῖται τὸ ἀπρόβλεπτον. Τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀδικία φαίνεται νὰ θριαμβεύῃ, τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκριβῶς καὶ καταποντίζεται. Ἡ συσσώρευσίς της δημιουργεῖ τὴν κατάρρευσίν της.

»Στὸν σκληρό, ἀλλὰ εὐγενικὸ ἀγῶνα σου θὰ ἔχῃς καὶ ἡμᾶς συμπαραστάτας. Συμπαραστάτας οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ λυγίσουν πρὶν ἢ ἐκπληρωθοῦν οἱ πόθοι σου, οἱ ὁποῖοι εἶνε καὶ ἰδικοί μας».

Οἱ τακτικὲς ποὺ χρησιμοποιοῦσαν οἱ κομμουνιστὲς στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρο ἦσαν παράπλευρες. Ἕνα χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἦταν «ὁ κοινὸς ἑορτασμὸς» τῆς 25ης Μαρτίου 1947, ποὺ εἶχαν ζητήσει οἱ κομμουνιστὲς νὰ ὀργανωθεῖ στὸ χωριὸ Ξυλοφάγου τῆς Ἀμμοχώστου. Οἱ ἁγνοὶ ἀγρότες τῆς περιοχῆς δέχθηκαν, ἀνυποψίαστοι γιὰ τὴν καπηλεία ποὺ θὰ ἐπακολουθοῦσε. Τί ἔγινε τὸ περιγράφει ὁ 17ετὴς τότε Ἀνδρέας Κάρυος, ἐθνικόφρων πατατοπαραγωγός, ἀπὸ τὸ χωριὸ Αὐγόρου, μὲ μόρφωση δημοτικοῦ σχολείου. Γράφει:

«Οἱ Ἀκελικοὶ ἔμειναν εἰς ὅλα σύμφωνοι, εἰς οὐδὲν σημεῖον ἔφεραν ἀντίρρησιν. Ἐφαίνοντο ὅτι πραγματικῶς μὲ εἰλικρίνειαν ἐπόθουν τὸν συνεορτασμόν. Ἀκελικὸς καὶ εἰλικρίνεια οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν.

»Οὕτω λοιπὸν ἤρχισεν ἡ ἑορτή. Ἐτελείωσεν ἡ δοξολογία καὶ ὁ διευθυντὴς τῶν Σχολείων ἐξεφώνει εἰς τοὺς ἑορτάζοντας τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου. Τί ἔγινεν ὅμως ἐδῶ; Μερικοὶ ἐκ τῶν Ἀκελικῶν ἤρχισαν νὰ κοροϊδεύουν τὸν ὁμιλητὴν καὶ νὰ δημιουργοῦν

«Σοῦ φέρω ἀπὸ τὸ Θησεῖο χῶμα»... Αὐτά, μεταξὺ ἄλλων εἶπε πρὸ τοῦ φερέτρου τοῦ Στρατηγοῦ Γρίβα ὁ στενὸς συνεργάτης του Κωνσταντῖνος Εὐσταθόπουλος. Ἀνωτέρω ἡ πρώτη σελίδα τοῦ ἐπικηδείου του.

θόρυβον εἰς βαθμὸν ποὺ οἱ πλησίον των δὲν ἠδύναντο νὰ παρακολουθοῦν πλέον.

»Ἀλλ᾽ ἂς ἔλθωμεν καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐκ μέρους τοῦ Α.Κ.Ε.Λ. ὁμιλητοῦ. Πῶς ἐχαρακτήρισε νομίζετε τοὺς κλέφτας τοῦ 1821; Σᾶς παραθέτω παράγραφον ἐκ τῆς ὁμιλίας του: "Ὅπως τότε οἱ Ἕλληνες μὴ ἀνεχόμενοι τὸν ξένον ζυγὸν ἔβγαιναν στὰ βουνά, ἔτσι καὶ σήμερον οἱ ἀντάρται, συνεχίζουν τὸ ἔργον των ἐπάνω εἰς τὰ βουνὰ πολεμώντας διὰ τὴν ἐλευθερίαν".

»Μὰ καϋμένοι ἄνθρωποι! Πόθεν ἐξάγετε τὰς χονδροειδεῖς αὐτὰς σκέψεις καὶ ἐπὶ ποίων σημείων τὰς στηρίζετε; Οἱ κλέφτες τοῦ 1821 ἐπολέμουν τὸν ξένον κυρίαρχον διὰ νὰ τὸν διώξουν ἀπὸ τὰ πατρῷα ἐδάφη, πιστοὶ συνεχισταὶ τῶν πατροπαραδότων ἐθίμων, τῆς πίστεως δηλ. πρὸς τὸν Θεόν, τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα, τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν θεσμὸν τῆς Οἰκογενείας. Οἱ σημερινοί σας ὅμως ἀντάρται τοῦ Ε.Α.Μ. τί ζητοῦν; Ζητοῦν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου νὰ εἰσάξουν τὸν κομμουνισμόν, θεωρίαν ἥτις ὅλως συγκρούεται καὶ ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ὑψηλὰ ἰδανικὰ διὰ τὰ ὁποῖα οἱ τοῦ 1821 ἐμάχοντο. Καὶ ὀλίγον σεβασμὸν πρὸς τὴν μνήμην τῶν ἐθνομαρτύρων».

Ὁ Ἀνδρέας Κάρυος θὰ ἔπεφτε τὸν Σεπτέμβριο 1958, στὸ Λιοπέτρι, ὅταν αὐτὸς καὶ οἱ τρεῖς συναγωνιστές του τῆς ΕΟΚΑ, περικυκλωθέντες ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους καὶ κληθέντες νὰ παραδοθοῦν, ἀρνήθηκαν. Ἔδωσαν πολύωρη μάχην καὶ ἔπεσαν ὅλοι μέσα σὲ χάλαζα σφαιρῶν καὶ σὲ κόλαση φωτιᾶς ποὺ προκάλεσαν τὰ ἑλικόπτερα τῶν διωκτῶν τους!

Παράλληλα ἦσαν τὰ τεχνάσματα καὶ τὰ φερσίματα τῶν Κυπρίων κομμουνιστῶν μὲ ἐκεῖνα τῶν Ἑλλαδιτῶν αὐταδέλφων τους. Μικρὴ Ἑλλάδα ἡ Κύπρος, ζοῦσε στὴν ἀθέατη πλευρὰ τῆς Μεσογείου σὲ ρυθμοὺς ἀνάλογους μ᾽ ἐκείνους τῆς Μητέρας Πατρίδας. Σὲ μικρὰ καὶ μεγάλα θέματα ἐντοπίζεται αὐτὴ ἡ παράπλευρη πορεία. Ἀλλὰ τὰ συναφῆ γεγονότα δὲν ἀφοροῦσαν μόνο τὴν κομμουνιστικὴ ἐπιβουλή, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀντίδραση τῶν ἐθνικοφρόνων. Η ΣΕΚ, ἀπὸ τὴν ὁποία προῆλθαν καὶ Χῖτες καὶ ἀγωνιστὲς τῆς ΕΟΚΑ, ἦταν τότε ἡ πρωτοπορία στὸν ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα. Ὅταν τὴν 1.4.1947 πέθανε ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, στὸ πανελλήνιο πένθος μετεῖχε καὶ ἡ Κύπρος, μὲ ἐξαίρεση βεβαίως τὸ ΑΚΕΛ καὶ τὶς παραφυάδες του. Η ΣΕΚ ἐξέδωσε τότε τὴν ἑξῆς ἀνακοίνωση:

«Ἑλληνικὲ Λαὲ τῆς πατριωτικῆς Λεμεσοῦ,

»Μὲ ἀπερίγραπτον θλῖψιν πληροφορηθήκαμε ὅλοι στὴν σκλαβωμένη μας Κύπρο τὸ θάνατο τοῦ ἡρωϊκοῦ καὶ μαρτυρικοῦ Βασιλιᾶ

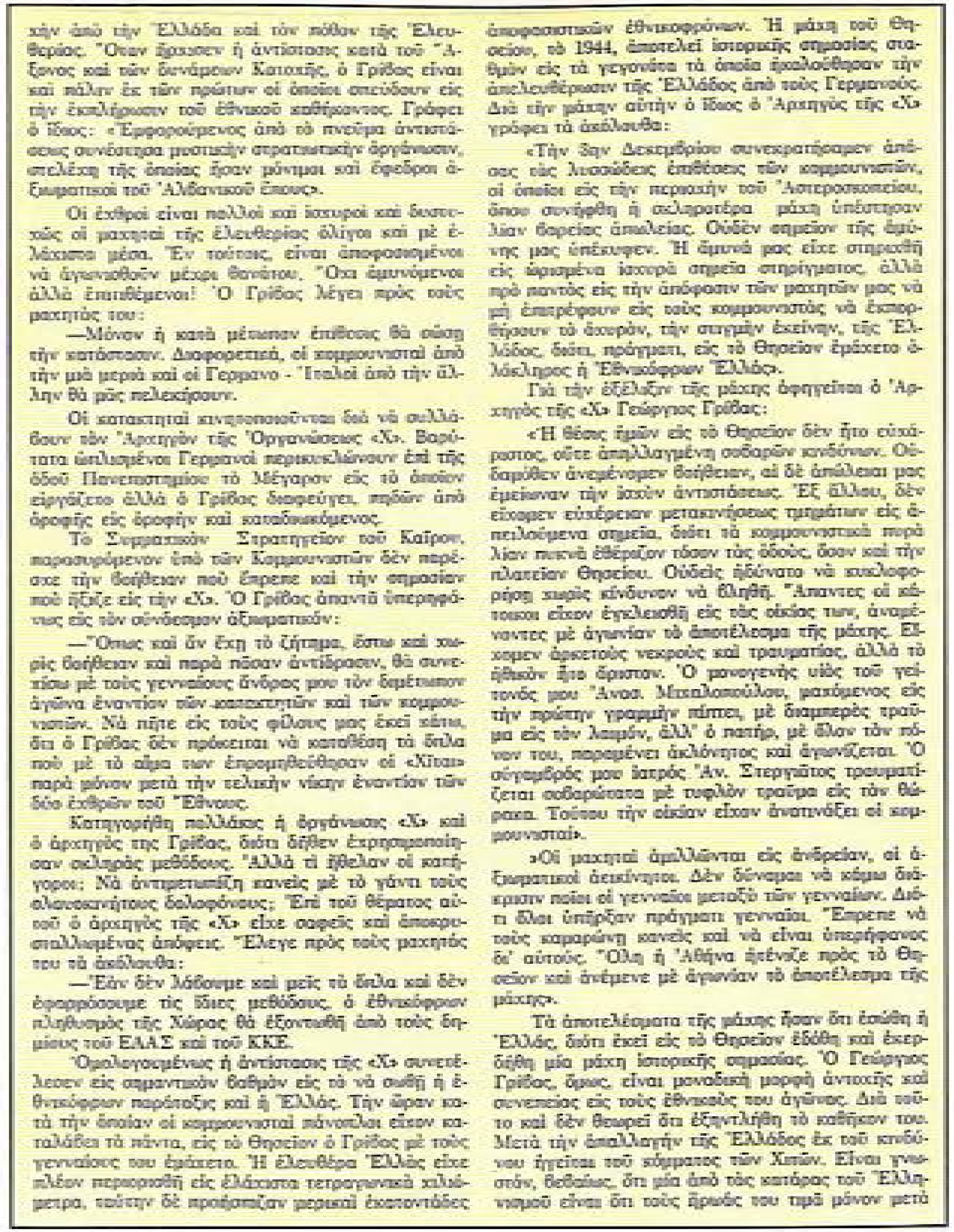
μας, τοῦ Γιγαντομάχου Ἀρχηγοῦ τῆς Ἑλλάδας στὸ πανένδοξο Ἀλβανικὸν Ἔπος μὲ τὰ δύο κοσμοϊστορικὰ ΟΧΙ ποὺ τάραξαν τὴν Οἰκουμένη. Κλάψαμε ὅλοι καὶ οἱ Λαοὶ ποὺ στέκονται καὶ παρακολουθοῦν τὰ θαύματα τῆς Ἑλλάδας γονάτισαν εὐλαβικὰ μπροστὰ στὸν θάνατό του, γιατὶ ὁ Γεώργιος Β΄ δὲν ἦταν ἕνας Ἕλληνας ἁπλός, ἕνα πρόσωπο, ἀλλὰ ἦταν ἡ ἐπίσημη ἐκπροσώπηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἦταν τὸ σύμβολο τῆς Φυλῆς μας, ἦταν αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ μαρτυρικὴ Ἑλλάδα ποὺ συνέχιζε τοὺς θρύλους τῆς Ἱστορίας μας. Ἐνῶ ὅλα τὰ κόμματα, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν ἢ προσωπικῶν διαφορῶν, θρήνησαν τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Αὐτοῦ Ἕλληνος, ἐνῶ καὶ οἱ φίλοι καὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδας ἐξεδήλωσαν τὴν βαθειά τους λύπη γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἄνακτος καὶ ἐνῶ ἐδῶ στὴν Ἑλληνικὴ Κύπρο ὅλα τὰ σωματεῖα, κόμματα, λέσχες, καταστήματα καὶ σπίτια ἀκόμα ἀνήρτησαν πένθιμη τὴν σημαία, κι᾽ ἐνῶ καὶ τὰ Τουρκικὰ ἀκόμα κόμματα καὶ λέσχες ὕψωσαν μεσίστιο τὴν Τουρκική τους σημαία, ὁ ψευδοπατριώτης πολιτικάντης τῆς ὀκᾶς, Δήμαρχος Λεμεσοῦ Σέρβας, καὶ τὸ κόμμα του μὲ τὰ ὄργανά του οὔτε κἂν μία σημαία μεσίστιο δὲν ὕψωσαν γιατὶ δὲν ἀναγνωρίζουν λένε τὸν Βασιλιά».

Ἡ περὶ Βασιλέως Γεωργίου φρασεολογία τῆς ΣΕΚ θυμίζει ἐντυπωσιακῶς τὰ ἐν Ἑλλάδι κείμενα τῶν βασιλοφρόνων καὶ τῶν Χιτῶν.

Ἐν σχέσει μὲ τὰ ὑποχθόνια σχέδια τοῦ Κομμουνισμοῦ κατὰ τῆς Κύπρου καὶ τῆς ἐθνικῆς της ὑποθέσεως, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» (23.6.1947) τονίζει, σὲ πρῶτο σχόλιόν της, ὅτι πρέπει νὰ δοθεῖ ἡ μεγαλυτέρα προσοχὴ στὸ ἐκδηλωθὲν ρωσσικὸν ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἐκλογὴ νέου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου. Καὶ περαιτέρω τονίζει ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ ἐντάσσεται σὲ σχέδιο τῆς Μόσχας γιὰ τὴν αὐτονόμηση τῆς Κύπρου, ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὴν ἐκδηλωθεῖσα αὐτονομιστικὴ κίνηση στὰ Δωδεκάνησα.

Στὶς 30.7.1947, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» πληροφορεῖται ἐκ Λεμεσοῦ ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ Ὀργάνωση Νεολαίας ΑΟΝ ἑτοιμάζει ταξιαρχία ἐθελοντῶν γιὰ νὰ πολεμήσει τὸν μοναρχοφασισμὸ στὴν Ἑλλάδα! Παραθέτει τὴν ἀκόλουθη, πλήρη σαρκασμοῦ, ἀνταπόκριση:

«Ἡ Ἀκελικὴ Ὀργάνωση Νέων ὀργανώνει ταξιαρχίαν γιὰ νὰ μεταβῇ στὸν Ὄλυμπο, νὰ βοηθήσῃ τοὺς Ἀντάρτας μας. Αὐτὰ διαδίδουν τελευταίως οἱ Ἀονίτες μας. Θεωρεῖται βέβαιον ὅτι τὰ ἡρωϊκὰ παιδιὰ τῆς ΑΟΝ, μὲ τὴν τεράστιαν στρατιωτικὴν πεῖραν ποὺ ἀπέκτησαν ἐκ τῆς παρακολουθήσεως τῶν ταυρομαχιῶν εἰς τὸ οἴκημα τοῦ Κ.Κ. Λεμεσοῦ, θὰ κατορθώσουν νὰ ἐξοντώσουν τὰς Κυβερνητικὰς

χὴν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν πόθον τῆς Ἐλευθερίας. Ὅταν ἤρχισεν ἡ ἀντίστασις κατὰ τοῦ Ἄξονος καὶ τῶν δυνάμεων Κατοχῆς, ὁ Γρίβας εἶναι καὶ πάλιν ἐκ τῶν πρώτων οἱ ὁποῖοι σπεύδουν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐθνικοῦ καθήκοντος. Γράφει ὁ ἴδιος: «Ἐμφορούμενος ἀπὸ τὸ πνεῦμα ἀντιστάσεως συνέστησα μυστικὴν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν, στελέχη τῆς ὁποίας ἦσαν μόνιμοι καὶ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔπους».

Οἱ ἐχθροὶ εἶναι πολλοὶ καὶ ἰσχυροὶ καὶ δυστυχῶς οἱ μαχηταὶ τῆς ἐλευθερίας ὀλίγοι καὶ μὲ ἐλάχιστα μέσα. Ἐν τούτοις, εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ ἀγωνισθοῦν μέχρι θανάτου. Ὄχι ἀμυνόμενοι ἀλλὰ ἐπιτιθέμενοι! Ὁ Γρίβας λέγει πρὸς τοὺς μαχητάς του:

—Μόνον ἡ κατὰ μέτωπον ἐπίθεσις θὰ σώσῃ τὴν κατάστασιν. Διαφορετικά, οἱ κομμουνισταὶ ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καὶ οἱ Γερμανο - Ἰταλοὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην θὰ μᾶς πελεκήσουν.

Οἱ κατακτηταὶ κινητοποιοῦνται διὰ νὰ συλλάβουν τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ὀργανώσεως «Χ». Βαρύτατα ὡπλισμένοι Γερμανοὶ περικυκλώνουν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου τὸ Μέγαρον εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάζετο ἀλλὰ ὁ Γρίβας διαφεύγει, πηδῶν ἀπὸ ὀροφῆς εἰς ὀροφὴν καὶ καταδιωκόμενος.

Τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον τοῦ Καΐρου, παρασυρόμενον ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν δὲν παρέσχε τὴν βοήθειαν ποὺ ἔπρεπε καὶ τὴν σημασίαν ποὺ ἤξιζε εἰς τὴν «Χ». Ὁ Γρίβας ἀπαντᾶ ὑπερηφάνως εἰς τὸν σύνδεσμον ἀξιωματικόν:

—Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ ζήτημα, ἔστω καὶ χωρὶς βοήθειαν καὶ παρὰ πᾶσαν ἀντίδρασιν, θὰ συνεχίσω μὲ τοὺς γενναίους ἄνδρας μου τὸν ἀμείλικτον ἀγῶνα ἐναντίον τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν κομμουνιστῶν. Νὰ πῆτε εἰς τοὺς φίλους μας ἐκεῖ κάτω, ὅτι ὁ Γρίβας δὲν πρόκειται νὰ καταθέσῃ τὰ ὅπλα ποὺ μὲ τὸ αἷμα των ἐπρομηθεύθησαν οἱ «Χῖται» παρὰ μόνον μετὰ τὴν τελικὴν νίκην ἐναντίον τῶν δύο ἐχθρῶν τοῦ Ἔθνους.

Κατηγορήθη πολλάκις ἡ ὀργάνωσις «Χ» καὶ ὁ ἀρχηγός της Γρίβας, διότι δῆθεν ἐχρησιμοποίησαν σκληρὰς μεθόδους. Ἀλλὰ τί ἤθελαν οἱ κατήγοροι; Νὰ ἀντιμετωπίζῃ κανεὶς μὲ τὸ γάντι τοὺς αἱμοσκανιήτους δολοφόνους; Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὁ ἀρχηγὸς τῆς «Χ» εἶχε σαφεῖς καὶ ἀποκρυσταλλωμένας ἀπόψεις. Ἔλεγε πρὸς τοὺς μαχητάς του τὰ ἀκόλουθα:

—Ἐὰν δὲν λάβουμε καὶ μεῖς τὰ ὅπλα καὶ δὲν ἐφαρμόσουμε τὶς ἴδιες μεθόδους, ὁ ἐθνικόφρων πληθυσμὸς τῆς Χώρας θὰ ἐξοντωθῇ ἀπὸ τοὺς δημίους τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ ΚΚΕ.

Ὁμολογουμένως ἡ ἀντίστασις τῆς «Χ» συνετέλεσεν εἰς σημαντικὸν βαθμὸν εἰς τὸ νὰ σωθῇ ἡ ἐθνικόφρων παράταξις καὶ ἡ Ἑλλάς. Τὴν ὥραν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ κομμουνισταὶ πάνοπλοι εἶχον καταλάβει τὰ πάντα, εἰς τὸ Θησεῖον ὁ Γρίβας μὲ τοὺς γενναίους του ἐμάχετο. Ἡ ἐλευθέρα Ἑλλὰς εἶχε πλέον περιορισθῆ εἰς ἐλάχιστα τετραγωνικὰ χιλιόμετρα, ταύτην δὲ προήσπιζαν μερικαὶ ἑκατοντάδες ἀποφασιστικῶν ἐθνικοφρόνων. Ἡ μάχη τοῦ Θησείου, τὸ 1944, ἀποτελεῖ ἱστορικῆς σημασίας σταθμὸν εἰς τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς Γερμανούς. Διὰ τὴν μάχην αὐτὴν ὁ ἴδιος ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» γράφει τὰ ἀκόλουθα:

«Τὴν 3ην Δεκεμβρίου συνεκρατήσαμεν ἁπάσας τὰς λυσσώδεις ἐπιθέσεις τῶν κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ὅπου συνήφθη ἡ σκληροτέρα μάχη ὑπέστησαν λίαν βαρείας ἀπωλείας. Οὐδὲν σημεῖον τῆς ἀμύνης μας ὑπέκυψεν. Ἡ ἄμυνά μας εἶχε στηριχθῆ εἰς ὡρισμένα ἰσχυρὰ σημεῖα στηρίγματος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς εἰς τὴν ἀπόφασιν τῶν μαχητῶν μας νὰ μὴ ἐπιτρέψουν εἰς τοὺς κομμουνιστὰς νὰ ἐκπορθήσουν τὸ ἄκρον, τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τῆς Ἑλλάδος, διότι, πράγματι, εἰς τὸ Θησεῖον ἐμάχετο ὁλόκληρος ἡ Ἐθνικόφρων Ἑλλάς».

Γιὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς μάχης ἀφηγεῖται ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» Γεώργιος Γρίβας:

«Ἡ θέσις ἡμῶν εἰς τὸ Θησεῖον δὲν ἦτο εὐχάριστος, οὔτε ἀπηλλαγμένη σοβαρῶν κινδύνων. Οὐδαμόθεν ἀνεμένομεν βοήθειαν, αἱ δὲ ἀπώλειαι μας ἐμείωναν τὴν ἰσχὺν ἀντιστάσεως. Ἐξ ἄλλου, δὲν εἴχομεν εὐχέρειαν μετακινήσεως τμημάτων εἰς ἀπειλούμενα σημεῖα, διότι τὰ κομμουνιστικὰ πυρὰ λίαν πυκνὰ ἐθέριζον τόσον τὰς ὁδούς, ὅσον καὶ τὴν πλατεῖαν Θησείου. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ κυκλοφορήσῃ χωρὶς κίνδυνον νὰ βληθῇ. Ἅπαντες οἱ κάτοικοι εἶχον ἐγκλεισθῆ εἰς τὰς οἰκίας των, ἀναμένοντες μὲ ἀγωνίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης. Εἴχομεν ἀρκετοὺς νεκροὺς καὶ τραυματίας, ἀλλὰ τὸ ἠθικὸν ἦτο ἄριστον. Ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ γείτονός μου Ἀνασ. Μιχαλοπούλου, μαχόμενος εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν πίπτει, μὲ διαμπερὲς τραῦμα εἰς τὸν λαιμόν, ἀλλ᾽ ὁ πατήρ, μὲ ὅλον τὸν πόνον του, παραμένει ἀκλόνητος καὶ ἀγωνίζεται. Ὁ σύγαμβρός μου ἰατρὸς Ἀν. Στεργιᾶτος τραυματίζεται σοβαρώτατα μὲ τυφλὸν τραῦμα εἰς τὸν θώρακα. Τούτου τὴν οἰκίαν εἶχον ἀνατινάξει οἱ κομμουνισταί».

»Οἱ μαχηταὶ ἁμιλλῶνται εἰς ἀνδρείαν, οἱ ἀξιωματικοὶ ἀκλόνητοι. Δὲν δύναμαι νὰ κάμω διάκρισιν ποῖοι οἱ γενναῖοι μεταξὺ τῶν γενναίων. Διότι ὅλοι ὑπῆρξαν πράγματι γενναῖοι. Ἔπρεπε νὰ τοὺς καμαρώνῃ κανεὶς καὶ νὰ εἶναι ὑπερήφανος δι᾽ αὐτούς. Ὅλη ἡ Ἀθήνα ἠτένιζε πρὸς τὸ Θησεῖον καὶ ἀνέμενε μὲ ἀγωνίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης».

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς μάχης ἦσαν ὅτι ἐσώθη ἡ Ἑλλάς, διότι ἐκεῖ εἰς τὸ Θησεῖον ἐδόθη καὶ ἐκερδήθη μία μάχη ἱστορικῆς σημασίας. Ὁ Γεώργιος Γρίβας, ὅμως, εἶναι μοναδικὴ μορφὴ ἀντοχῆς καὶ συνεπείας εἰς τοὺς ἐθνικούς του ἀγῶνας. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν θεωρεῖ ὅτι ἐξηντλήθη τὸ καθῆκον του. Μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ κινδύνου ἡγεῖται τοῦ κόμματος τῶν Χιτῶν. Εἶναι γνωστόν, βεβαίως, ὅτι μία ἀπὸ τὰς κατάρας τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι ὅτι τοὺς ἥρωάς του τιμᾶ μόνον μετὰ

Ἡ κομμουνιστικὴ «Χαραυγὴ» τῆς Κύπρου διέστρεψε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, τὰ γραφόμενα τοῦ Σπ. Παπαγεωργίου. Ἔτσι στὶς 4.6.1995 ἔγραψεν ὅτι: «Ὁ Γρίβας δὲν ἔκρυβε ὅτι ὁ στόχος του ἦταν ὁ μαχόμενος ΕΛΑΣ, ἀντὶ οἱ κατοχικὲς δυνάμεις (ἴδε Σπ. Παπαγεωργίου, σελ. 164)». Βεβαίως οὐδὲν αὐτοῦ ἀναληθέστερον. Ἡ σελὶς 164 (ἀνωτέρω) εἶναι ἕνας ὕμνος γιὰ τὴν «Χ», τὸν Ἀρχηγό της καὶ τὸν ἀγῶνα του, παρμένη ἀπὸ τὸ βιβλίο «Κυπριακὴ Θύελλα» τοῦ 1977.

Δυνάμεις»!

Τὸ 1948 εἶναι ἕνα ἔτος πλῆρες ἐξελίξεων στὴν Κύπρο, ποὺ σχετίζονται μὲ τὸ ἑνωτικὸ ζήτημα, τὴν προσφορὰ «αὐτονομίας» ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους, τὶς τεχνητὲς ἀπεργίες τοῦ ΑΚΕΛ, τὶς δυναμιτιστικὲς ἐνέργειες τῶν κομμουνιστῶν, τὴν πρώτη ἐνεργοποίηση τῶν Χιτῶν Κύπρου, τοὺς ἐράνους ὑπὲρ τῶν συμμοριοπλήκτων κ.λπ.

Μία σημαντικὴ ἐξέλιξη ἦταν ἡ μυστικὴ ἐπίσκεψη τῶν ἡγετῶν τοῦ ΑΚΕΛ Φιφῆ Ἰωάννου καὶ τῆς ΠΕΟ Ἀνδρέα Ζιαρτίδη στὸ «Βουνό», γιὰ νὰ συναντήσουν τὴν ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ. Ἡ ἐπίσκεψη ἄρχισε τὸν Ὀκτώβριο 1948 καὶ γιὰ λόγους προφυλάξεως ἔγινε μέσω Καΐρου, Παρισίων, Πράγας, Βουδαπέστης, Βελιγραδίου καὶ Σκοπίων! Καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῶν Πρεσπῶν ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Ταξίδι ὑπὸ ἱλαροτραγικὲς συνθῆκες. Ἀφοῦ τὰ θαλάσσωσαν με τὶς ἐρωτοτροπίες τους πρὸς τοὺς Ἄγγλους κυριάρχους, γιὰ τὴν ἀναγνώριση *«συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν»*, πήγαιναν γιὰ νὰ διασπείρουν τὴν εὐθύνη στὸ ΚΚΕ καὶ νὰ ἀποσπάσουν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν γιὰ τὸ ἀδιέξοδο ἀπὸ τὸ *«ἀδελφὸ κόμμα»*. Ἐπρόκειτο γιὰ πονηρὸν ἐλιγμό, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀπέτυχε παταγωδῶς. Οἱ Ζαχαριάδης, Βαφειάδης καὶ Βλαντᾶς τοὺς ὑποδέχθηκαν μὲ δλοσυρότητα καὶ καχυποψία, θεωροῦντες τους ὡς πράκτορες τῶν Ἄγγλων! Τελικῶς ὁ Ν. Ζαχαριάδης κατὰ τὴν ἀφήγηση τοῦ Φιφῆ Ἰωάννου, στὴν «Ἀπογευματινὴ» τῆς Λευκωσίας, ἀπὸ 26.3.1976 καὶ ἑξῆς, εἶπε πρὸς τοὺς δύο ἀντιπροσώπους τοῦ Κυπριακοῦ Κομμουνισμοῦ, τὰ ἀκόλουθα ἐπικριτικὰ καὶ ἐπιτιμητικά:

> *«...Νὰ σᾶς πῶ. Ἡ γραμμὴ γιὰ συνταγματικὲς μεταρρυθμίσεις στὴν Κύπρο εἶναι μία μορφὴ λιμπεραλισμοῦ. Ἐμεῖς ἐδῶ θάμαστε, ἔτσι ἢ ἀλλιῶς, σὲ δύο μῆνες στὴν Ἀθήνα. Ἔτσι, ἐσεῖς στὴν Κύπρο, δὲν μπορεῖ νὰ μιλᾶτε πιὰ γιὰ ἐνδιάμεσο στάδιο Αὐτοκυβερνήσεως, μὲ τελικὸ στόχο τὴν Ἕνωση. Ἡ Ἕνωση μὲ τὴν Ἑλλάδα πρέπει νὰ γίνει ὁ ἄμεσος στόχος σας»*.

Ὅταν ὁ Φιφῆς Ἰωάννου προσπάθησε νὰ δικαιολογήσει, ἢ μᾶλλον νὰ ἀρνηθεῖ, τὴ «λιμπεραλιστικὴ παρέκκλιση», ὁ Ζαχαριάδης παρατήρησε:

> *«Εἶναι λιμπεραλισμός, εἶναι. Κοιτάξετε νὰ μπῆτε στὴν ἄμεση συνθηκολόγηση γιὰ Ἕνωση καὶ νὰ ἀναπροσαρμόσετε ἀνάλογα τὴν στρατηγικὴ καὶ τὴν τακτική σας. Δὲν ἔχετε στὴν Κύπρο βουνά; Δὲν ἔχετε ὅπλα;»*.

Βεβαίως καὶ ὑπῆρχαν βουνὰ στὴ Κύπρο. Βεβαίως καὶ μποροῦσαν νὰ

βρεθοῦν ὅπλα. Ἔλειπε ὅμως, ἡ στοιχειώδης γενναιότητα, τὰ «κότσια», ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ΑΚΕΛ. Αὐτὲς οἱ ἀρετὲς δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τοὺς μαχητὲς τῆς ΕΟΚΑ, ἕξι χρόνια πιὸ ὕστερα, ὅταν ἄρχιζαν τὸν ἔνοπλο ἀπελευθερωτικό τους ἀγῶνα...

Ἀνάλογη μαρτυρία πρὸς ἐκείνη τοῦ Φιφῆ Ἰωάννου παρέχει καὶ ὁ Ἀνδρέας Ζιαρτίδης (έφ. «Ὁ Ἀγών», 10.7.1994), ἀποδίδοντας ἔτσι τὶς παρατηρήσεις τοῦ Ν. Ζαχαριάδη:

> *«Ἀκοῦστε, σύντροφοι, ἔχετε κάνει λάθος. Ἔχετε ἀκολουθήσει μία πολιτικὴ δεξιᾶς παρέκκλισης. Ἔχετε ἀκολουθήσει μία πολιτικὴ συνεργασίας καὶ συνεννόησης μὲ τοὺς Ἰμπεριαλιστές, σὲ μία ἐποχὴ ποὺ ἐμεῖς, μὲ τὸ ὅπλο στὸ χέρι ἀγωνιζόμαστε ἐνάντια στοὺς δικούς μας δοσίλογους μὲ συνεργάτες τοὺς Ἄγγλους. Κάνατε λάθος καὶ πρέπει νὰ πᾶτε πίσω νὰ τὸ διορθώσετε καὶ νὰ ἀκολουθήσετε μία πολιτικὴ αἰτήματος γιὰ ἕνωση μὲ τὴν Ἑλλάδα»*.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1949 ἀντικατεστάθη ὁλόκληρη ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καί, τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο τοῦ ΑΚΕΛ, λόγῳ τῶν λαθῶν τους ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ, καὶ ἄρχισε ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν ἡ ἑνωτικὴ συνθηματολογία. Ἐξεπλάγησαν οἱ Κύπριοι γιὰ τὰ αἰφνίδια αὐτὰ γεγονότα, ἐπειδὴ ἀγνοοῦσαν γιὰ πολλὰ χρόνια τί συνέβη στὸ «Βουνό». Οἱ ἀπορίες τους ἔγιναν μεγαλύτερες, καθὼς ἐνῷ προχωροῦσε τὸ 1949, ἐντεινόταν ἡ ἑνωτικὴ συνθηματολογία τοῦ ΑΚΕΛ. Ἦσαν δικαίως δύσπιστοι οἱ Κύπριοι καὶ ἀμφισβητοῦσαν τὴν ξαφνικὴ στροφὴ τῶν κομμουνιστῶν. Ἀγνοοῦσαν ἕνα ἀκόμα στοιχεῖο ποὺ ὁδήγησε στὴν ἀλλαγὴ γραμμῆς. Στὶς 3.9.1949 τὸ Κ.Κ. Βουλγαρίας ἔδωσε, μέσῳ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Σόφιας, ἑλληνιστί, τὴν ἑξῆς γραμμὴ πρὸς τοὺς Κυπρίους κομμουνιστές:

> *«Καὶ σεῖς ἀποτελεῖτε ἀχώριστο κομμάτι τῆς ἐξωτερικῆς μας παράταξης. Γι᾽ αὐτὸ θέλουμε νὰ πιστέψουμε ὅτι θὰ μπορέσετε νὰ δράσετε σύμφωνα μὲ σχέδια καὶ νὰ δημιουργήσετε τέτοια κατάσταση στὸν τόπο σας, ὥστε νὰ τραβήξει ἀδιάπτωτη τὴν προσοχὴ τῶν φίλων καὶ ὑποστηρικτῶν τῶν μοναρχοφασιστῶν. Οἱ συγκρούσεις σας γιὰ τὴν "Ἕνωση", τόσο μὲ τὶς Ἀρχὲς τοῦ τόπου ὅσο καὶ μὲ τὸ τουρκικὸ στοιχεῖο πρέπει νὰ δημιουργήσουν τέτοια ζητήματα φιλίας καὶ ἔχθρας, ὥστε νὰ κινδυνεύσουν Σύμφωνα καὶ Συμμαχίες. Γι᾽ αὐτὸ συστήνουμε πίστη στὸν ἀγῶνα καὶ ὑπακοὴ ἀπόλυτη»*.

Τί ἐφιαλτικὴ καὶ συνωμοτικὴ σύλληψη! Νὰ συγκρουσθοῦν οἱ Κύπριοι Κομμουνιστὲς μὲ τοὺς Ἄγγλους καὶ μὲ τοὺς Τουρκοκύπριους (ποὺ ἦσαν τό-

τε μᾶλλον ἀνίδεοι καὶ ἀδιάφοροι), ἁπλῶς καὶ μόνο γιὰ νὰ προκληθοῦν προβλήματα σὲ «Σύμφωνα καὶ Συμμαχίες», δηλαδὴ στοὺς Δυτικούς! Καὶ νὰ ἐπιδιώξουν Ἕνωση, ὄχι γιὰ ἀμιγεῖς ἐθνικοὺς σκοπούς, ἀλλὰ γιὰ νὰ φέρουν σὲ δύσκολη θέση τὴν «μοναρχοφασιστικὴν Ἑλλάδα»! Ὑπὸ αὐτές, λοιπόν, τὶς συνθῆκες τὸ ΑΚΕΛ προσπάθησε νά... ἀποσπάσει τὸ ἑνωτικὸ λάβαρο ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐθναρχίας Κύπρου. Ἡ δολιότητα ἁμιλλᾶται τὴ σατανικότητα...

Πίσω, ὅμως, στὴν Κύπρο ἐκτυλισσόταν ὁ ἑνωτικὸς ἀγώνας μὲ πατριωτισμό, αὐτοθυσία καὶ εἰλικρίνεια. Τὴν 3.10.1948 εἶχε διοργανωθῆ στὴν Λευκωσία ὀγκῶδες ἑνωτικὸ συλλαλητήριο τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐθνικοφρόνων. Τὸ σύνθημα «Ἕνωσις» δόνησε τοὺς αἰθέρες. Καὶ τελικῶς οἱ χιλιάδες τοῦ λαοῦ ποὺ συνέρρευσαν ἀπὸ ὅλην τὴν Κύπρον, ἐνέκριναν ψήφισμα με τὴν κατάληξη **«Ἕνωσις καὶ μόνον Ἕνωσις»**. Οἱ Χῖτες τῆς Κύπρου ὑπῆρξαν πρωταγωνιστὲς σ' αὐτὴ τὴν ἐκδήλωση. Μάλιστα ἐπρόκειτο γιὰ τὴν παρθενική τους ἐμφάνιση. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 11.10.1948, κάτω ἀπὸ πανοραμικὴ φωτογραφία, ἔγραψε τὰ ἑξῆς: *«Οἱ Χῖτες τῆς Κύπρου, πρωτοπόροι εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τῆς Ἑνώσεως, κάνουν τὴν πρώτην των δημοσίαν ἐμφάνισιν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ συλλαλητηρίου»*. Πράγματι, διακρίνεται ἕνα τεράστιο «πανὼ» μὲ τὴν ἐπιγραφὴ **«Ὀλυμπιακὸς Κύπρου - Ζητοῦμεν Ἕνωσιν»**. Καὶ μεταξὺ λέξεων ἦτο φιλοτεχνημένον τὸ «Χ» καὶ τὸ στέμμα...Σὲ παράπλευρη πρὸς τὴ φωτογραφία θέση, ἡ ἐφημερίδα δημοσίευσε σχόλιον ὑπὸ τὸν τίτλον **«Ἡ φωνὴ τῆς Κύπρου»**, στὸ ὁποῖο ἀνεφέροντο καὶ τὰ ἀκόλουθα:

Τὴν 11.10.1948 ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» δημοσίευσε τὴν ἀνωτέρω φωτογραφία στὴν 1η σελίδα. Πρόκειται γιὰ συλλαλητήριο ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως, στὸ ὁποῖο δεσπόζει τὸ σύνθημα «Ὀλυμπιακὸς Κύπρου- Ζητοῦμεν Ἕνωσιν» μὲ τὸ σῆμα τῆς «Χ» στὸ κέντρο.

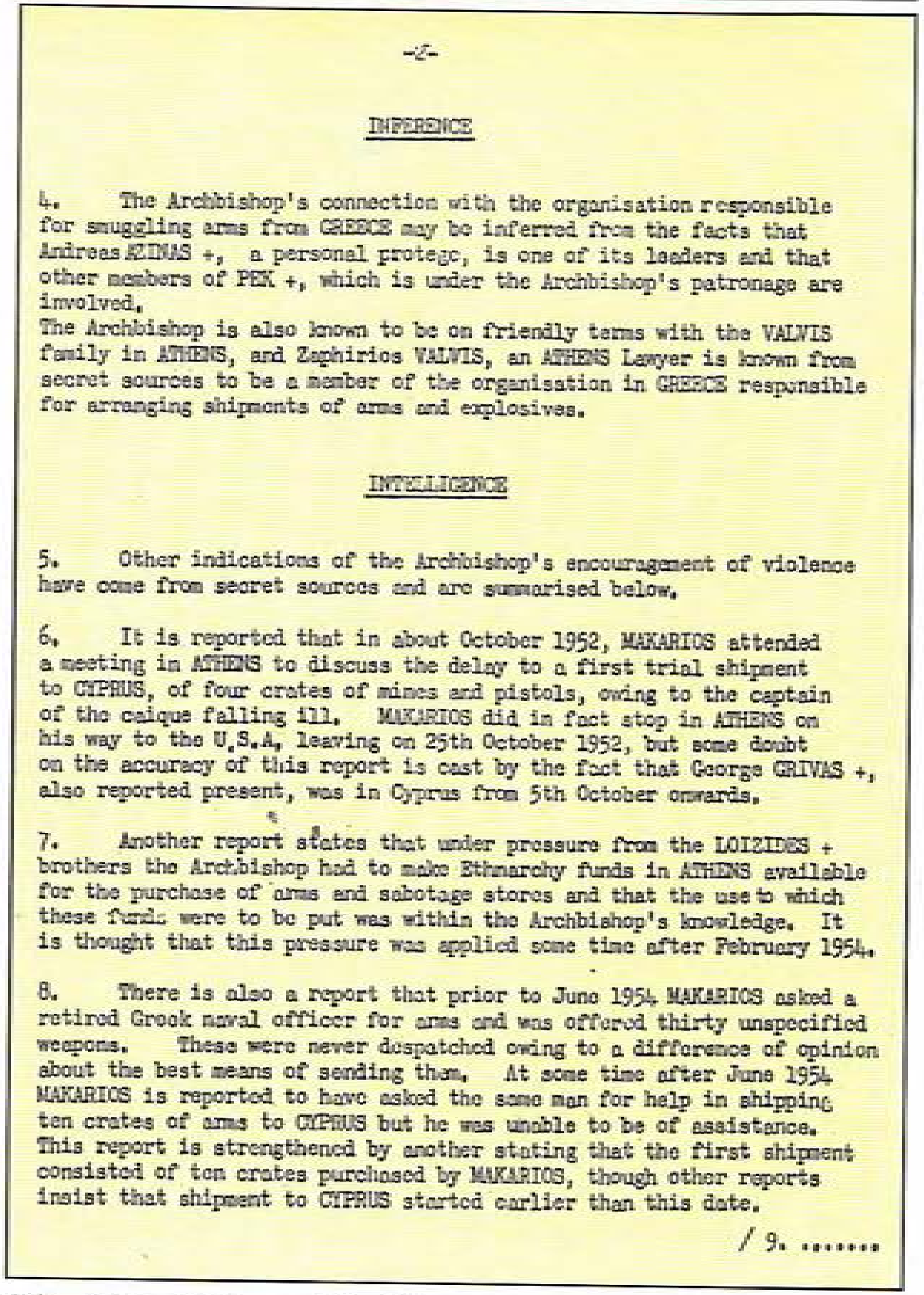
«Μεγαλειώδης καὶ συγκλονιστικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐκδήλωσις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ εἰς τὸ συλλαλητήριον τῆς Λευκωσίας. Ἡ ἀθάνατη Ἑλληνικὴ ψυχὴ τῆς νήσου, σ' ἕναν πρωτοφανῆ ἐθνικὸν συναγερμόν, διεκήρυξε τὴν πίστιν της πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν προσήλωσίν της εἰς τὴν Ἕνωσιν. Ἡ ἱερὰ συγκέντρωσις τῆς Λευκωσίας εἶχε κάτι τὸ ἀπόλυτα Ἑλληνικόν, τὸ γνώρισμα τῆς Ἑλληνικῆς μυσταγωγικῆς συμβολικότητος: Ὁ Λαός, ὁλόκληρος ὁ Κυπριακὸς Λαός, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Σημαία καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας προΐσταται ἕνας σεπτὸς ἀλλὰ καὶ ἀγωνιστὴς ἱεράρχης, ἐβροντοφώνησε τὴν ἀπόφασίν του νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν δουλείαν του».

Ἡ ἀναφορὰ στὸν ἡγέτη τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου παρέπεμπε στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο Β΄, τὸν ἀπὸ τῆς νεότητός του ἐθελοντὴ μαχητὴ τῶν ἑλληνικῶν πολέμων. Ὁ Μακάριος Β΄, ἐξόριστος ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους λόγῳ τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων του καὶ περιορισμένος στὴν Ἀθήνα, ἦτο ὁ ἕτερος τῶν πνευματικῶν πατέρων τῆς «Χ» ἀπὸ τοῦ 1941, αὐτὸς δὲ ἔφερε τὸν Γ. Γρίβα σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χρύσανθο, τὸν ἀπὸ Τραπεζοῦντος, ὁ ὁποῖος παρέμεινε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴ «Χ» μέχρι τοῦ 1944.

Καμάρωναν ὁ Γρίβας καὶ ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» τοὺς Χῖτες Κύπρου, ποὺ ἔδιναν ἔμπρακτον ἀγῶνα κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ. Καὶ πρόβαλλαν τὴ δράση τους, δράση τὴν ὁποία πέτυχε νὰ περιστείλει, ἀποφασιστικῶς τὴν κομμουνιστικὴ προκλητικότητα. Ὁ τότε μόνιμος ἀνταποκριτὴς τῆς ἐφημερίδος στὴν Λευκωσία Πάνος Χρυσοστόμου (Κόκκινος) παρέχει, μετὰ πάροδο 55 ἐτῶν, τὴν ἀκόλουθη μαρτυρία πρὸς τὸν γράφοντα:

«Θυμᾶμαι τὴ μεγάλη ἀπεργία τῶν οἰκοδόμων ποὺ εἶχε παραλύσει κυριολεκτικὰ τὴν οἰκοδομικὴ βιομηχανία, θυμᾶμαι τὶς ἐκρήξεις βομβῶν σὲ κτήρια ὅπου συνεχίζονταν οἱ ἐργασίες ἀπὸ τοὺς νεοσυντεχνιακούς, τοὺς ὁποίους οἱ τῆς ΠΕΟ χαρακτήριζαν ἀπεργοσπάστες. Μία τέτοια ἔκρηξη ἦταν καὶ στὸν ἀναγειρόμενο τότε κινηματογράφο "Ρόγιαλ" στὴ Λευκωσία, θυμᾶμαι μάλιστα τὶς μαχητικὲς παρελάσεις τῶν ἀπεργῶν στὶς κυριότερες ὁδοὺς τῆς Λευκωσίας. Κι ἀκόμα θυμᾶμαι ὅτι στὸν "Ὀλυμπιακό ", μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν γιατρὸ Ε. Ζεμενίδη, τὸν τότε ὡς ἀρχηγὸ τῶν Χιτῶν, ὁ ὁποῖος εἶχε μετατρέψει τὴν κλινική του σὲ ἀρχηγεῖο.

»Εἶναι αὐτὴ τὴν ἐποχὴ μεταξὺ 1948-1950 ποὺ ὁ γιατρὸς ὁ Ζεμενίδης εἶχε ὀργανώσει μιὰ ὁμάδα φρουρῶν ἢ μᾶλλον νυκτοφυλάκων, οἱ ὁποῖοι παρέμεναν ἄγρυπνοι τὰ βράδια γιὰ νὰ προσέχουν τὶς οἰκίες ἐργοδοτῶν ἀπὸ φόβο βομβιστικῶν ἐπιθέσεων ἀπὸ τοὺς ἀπεργοὺς

-2-

INFERENCE

4. The Archbishop's connection with the organisation responsible for smuggling arms from GREECE may be inferred from the facts that Andreas AZINAS +, a personal protege, is one of its leaders and that other members of PEK +, which is under the Archbishop's patronage are involved.
The Archbishop is also known to be on friendly terms with the VALVIS family in ATHENS, and Zaphirios VALVIS, an ATHENS Lawyer is known from secret sources to be a member of the organisation in GREECE responsible for arranging shipments of arms and explosives.

INTELLIGENCE

5. Other indications of the Archbishop's encouragement of violence have come from secret sources and are summarised below.

6. It is reported that in about October 1952, MAKARIOS attended a meeting in ATHENS to discuss the delay to a first trial shipment to CYPRUS, of four crates of mines and pistols, owing to the captain of the caique falling ill. MAKARIOS did in fact stop in ATHENS on his way to the U.S.A, leaving on 25th October 1952, but some doubt on the accuracy of this report is cast by the fact that George GRIVAS +, also reported present, was in Cyprus from 5th October onwards.

7. Another report states that under pressure from the LOIZIDES + brothers the Archbishop had to make Ethnarchy funds in ATHENS available for the purchase of arms and sabotage stores and that the use to which these funds were to be put was within the Archbishop's knowledge. It is thought that this pressure was applied some time after February 1954.

8. There is also a report that prior to June 1954 MAKARIOS asked a retired Greek naval officer for arms and was offered thirty unspecified weapons. These were never despatched owing to a difference of opinion about the best means of sending them. At some time after June 1954 MAKARIOS is reported to have asked the same man for help in shipping ten crates of arms to CYPRUS but he was unable to be of assistance. This report is strengthened by another stating that the first shipment consisted of ten crates purchased by MAKARIOS, though other reports insist that shipment to CYPRUS started earlier than this date.

/ 9. ....

Μία σελίδα ἀπὸ ἀπόρρητο ἀγγλικὸ ἔγγραφο τῆς περιόδου τῆς ΕΟΚΑ (16.5.1955). Ἀναφέρεται μεταξὺ ἄλλων, στὶς φιλικὲς σχέσεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μὲ τὸν Ζαφείρη Βάλβη.

καὶ διέθετε μάλιστα καὶ ὁμάδα ποὺ ἐκινεῖτο ὅλο τὸ βράδυ μὲ αὐτοκίνητα καὶ περιερχόταν τὶς περιοχὲς ὅπου ὑπῆρχαν φρουροί.

»Φυσικά, τὸ 1948 ἦταν ἡ πρώτη χρονιὰ μετὰ τὴν ἐκλογὴ Ἀρχιεπισκόπου μετὰ τὸν θάνατο τοῦ ἀείμνηστου Λεοντίου καὶ στὸ θρόνο ἀνῆλθε τὸ 1947 ὁ Κυρηνείας Μακάριος ὁ Β΄ τὸν ὁποῖον διαδέχτηκε τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1950 ὁ καὶ μετέπειτα πρόεδρος τῆς νεοσυσταθείσης τότε Κυπριακῆς Δημοκρατίας Μακάριος ὁ Γ΄.

»Μιὰ ἄλλη ἀπεργία ποὺ εἶχε συγκλονίσει τὴν Κύπρο τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἦταν ἡ ἀπεργία στὰ μεταλλεῖα τῆς Σκουριώτισσας. Ἡ ἀντιπαράθεση μεταξὺ τῶν δύο συντεχνιακῶν συγκροτημάτων, τῆς ΠΕΟ καὶ τῆς ΣΕΚ εἶχε πάρει τεράστιες διαστάσεις. Εἶχε μάλιστα καὶ γιὰ κάποιο διάστημα κηρυχθεῖ καὶ ἕνας οἰκονομικὸς πόλεμος μεταξὺ τῶν Δεξιῶν καὶ Ἀριστερῶν καὶ ὅλα αὐτὰ πρὸς μεγάλη χαρὰ καὶ ἱκανοποίηση τῶν βρεταννῶν ἀποικιοκρατῶν οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴ δική μου κρίση καὶ ἀντίληψη τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὑποδαύλιζαν τὶς συγκρούσεις αὐτοῦ τοῦ εἴδους γιατὶ πίστευαν ὅτι μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ ἐξασθένιζε ἡ ἀγωνιστικὴ διάθεση τοῦ λαοῦ γιὰ Ἕνωση καὶ ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἐνδιαφερόταν γιὰ τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ψωμί. Περιττὸ νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἀνεργία μάστιζε τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, καὶ ὁ ἀριθμὸς κάθε χρόνου ἀποφοίτων Σχολῶν Μέσης Παιδείας, ὅσοι δὲν μποροῦσαν νὰ συνεχίσουν σπουδὲς στὸ ἐξωτερικὸ –μία καὶ στὴν Κύπρο δὲν ὑπῆρχαν σχολεῖα τριτοβάθμιας ἐκπαίδευσης– προσετίθετο στὸν κατάλογο τῶν ἀνέργων.

»Φυσικὰ προϋπῆρξε τὸ θέμα τῆς Διασκεπτικῆς Συνέλευσης ποὺ ὀργάνωσαν οἱ Ἀποικιοκράτες γιὰ νὰ προσφέρουν στὴν Κύπρο ἕνα εἶδος συντάγματος ἢ μᾶλλον ἕνα εἶδος αὐτοκυβέρνησης, ποὺ ὅπως ἔλεγαν τότε οἱ Κομμουνιστές, θὰ μᾶς ὁδηγοῦσε κάποτε στὴν Ἕνωση. Φυσικὰ τὸ πείραμα τῶν Ἄγγλων ποὺ ὀργάνωσαν τὴ Διασκεπτικὴ αὐτὴ καὶ στὴν ὁποία μετέσχαν μόνον τὸ ΑΚΕΛ, οἱ Συντεχνιακοὶ ἡγέτες τῆς ΠΕΟ καὶ οἱ ἐκλεγμένοι μὲ τὴν ὑποστήριξη τοῦ ΑΚΕΛ Δήμαρχοι. Κάπως ἀργὰ μετὰ πάροδο δέκα περίπου μηνῶν κατάφεραν οἱ ΑΚΕΛΙΚΟΙ νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι τὸ σύνταγμα ποὺ ἑτοίμασαν οἱ Ἄγγλοι στὰ μαγειρεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἀποικιῶν δὲν ἦταν παρὰ φενάκη καὶ ἀπάτη καὶ τότε δικαιώθηκε ἡ θέση τῆς Ἐθναρχίας καὶ τοῦ ΚΕΚ ποὺ κήρυξαν ὄχι μόνο ἀποχὴ ἀπὸ τὴ Διασκεπτικὴ ἀλλὰ καὶ τὴν πολέμησαν.

»Ἐκεῖνο ποὺ θυμᾶμαι ἀκόμα εἶναι οἱ ἀγῶνες τῆς Ἐκκλησίας γιὰ

τὴν διαπαιδαγώγηση τῆς νεολαίας στὸ ἐθνικό μας ζήτημα καὶ φυσικὰ στὴν προετοιμασία ὅλων ἐκείνων τῶν παλληκαριῶν καὶ τῶν πρώτων ἡρώων τῆς ΕΟΚΑ, ποὺ ἔγραψαν τὸ ἀνεπανάληπτο ἔπος τοῦ 1955-59, καὶ ποὺ τὸ παράδειγμα τους ἀκολούθησαν ἑκατοντάδες νέοι ποὺ πρόσφεραν τὸν ἑαυτό τους θυσία γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς νήσου».

Ὅσον ἀφορᾶ τὶς «ἀπεργίες» τοῦ 1948, ἡ ΣΕΚ ἡ ὁποία ὑπῆρξε στόχος κομμουνιστικῆς συνωμοσίας, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 40ετίας ἀπὸ τῶν γεγονότων ἐξέδωσε τεκμηριωμένον βιβλίον. Εἰς τοῦτο τονίζεται ἀδρῶς ὅτι οἱ ἀπεργίες ἦσαν καθαρῶς πολιτικὲς καὶ ἀπέβλεπαν στὸ νὰ ἀποκλείσουν τὰ μέλη τῆς ΣΕΚ ἀπὸ τὶς ἐργασίες τους καὶ νὰ διαλύσουν τὸ μόνον ἀνεξάρτητο καὶ ἐλεύθερο συνδικαλιστικὸ κίνημα. Τὸ ΑΚΕΛ καὶ ἡ ΠΕΟ χρειάστηκαν δύο μῆνες, μετὰ τὴ δημοσίευση τοῦ βιβλίου, γιὰ νὰ ἀρθρώσουν μερικὰ μασημένα λόγια, προδήλως ἐπιστρατεύοντες τὸ ψεῦδος. Μετὰ ταῦτα, ἡ «Ἐργατικὴ Φωνή» (2.11.1988) ἐκφραστικὸ ὄργανο τῆς ΣΕΚ, ἀπάντησε μὲ εἰδικὸ ὁλοσέλιδο ἄρθρο. Σ' αὐτὸ μεταξὺ ἄλλων, τόνιζε καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Οἱ κομμουνιστικὲς "ἀπεργίες" ἦταν καθαρὰ πολιτικὲς καὶ τὰ κίνητρά τους δὲν εἶχαν καμία σχέση μὲ τὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων. (Ἰδιαίτερα ἀφοῦ γιὰ ὅλα τὰ οἰκονομικὰ αἰτήματα εἶχε ἐπιτευχθεῖ συμφωνία πρὶν κηρυχθεῖ ἡ ἀπεργία). Τὸ ὄργιο τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς τρομοκρατίας ἦταν καλὰ προσχεδιασμένο. Δὲν ἦταν, ὅπως ἀνεπιτυχῶς προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσει τὴν ἐντύπωση ἡ ΠΕΟ, αὐθόρμητες ἐκδηλώσεις τῶν "ἀπεργῶν". Δὲν ἦταν δουλειὰ ἁπλῶν ἐργατῶν. Ἦταν μία καλὰ ὀργανωμένη ἁλυσίδα καθημερινῶν ἐγκληματικῶν ἐνεργειῶν σχεδιασμένη ἀπὸ τοὺς ἐγκεφάλους τοῦ ΑΚΕΛ καὶ τῆς ΠΕΟ. Ἡ βία καὶ ἡ τρομοκρατία περιλάμβανε ὀργανωμένες ὁμάδες κρούσης ποὺ ξυλοκοποῦσαν τὰ μέλη τῆς ΣΕΚ, ἀνατινάξεις μὲ δυναμίτες, ρίψη χειροβομβίδων, χρήση πιστολιῶν καὶ πολλὰ ἄλλα».*

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν ἀδιάσειστη τεκμηρίωση. Τὰ θύματα τῆς ἀπρόκλητης βίας ἦσαν ὑποχρεωμένα νὰ καταφύγουν σὲ αὐτοάμυνα. Σὲ βοήθεια τῆς ΣΕΚ, ποὺ ὑφίστατο ἀπρόκλητη ἐπίθεση, ἔσπευσαν οἱ Κύπριοι Χῖτες, εὐθὺς μόλις συγκροτήθηκαν, ὑπὸ τὴ θαρραλέα ἡγεσία τοῦ ψυχωμένου ἰατροῦ Εὐριπίδη Ζεμενίδη, πρόεδρου τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» Κύπρου, σωματείου ποὺ ἀφιέρωσε ὅλες του τὶς δυνάμεις στὴν ἀπόκρουση τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιθετικότητας, μὲ λίαν ἀποτελεσματικὸ τρόπο...

ΠΟΙΟΙ ΟΙ ΧΙΤΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ἂν δὲν ἀνέκυπτεν ἡ ἀνάγκη ἀντιμετωπίσεως τῆς ἐνεργοῦ καὶ ἀπροκλήτου ἐπιθετικότητας τῶν Κυπρίων κομμουνιστῶν δὲν θὰ ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀνάγκη δημιουργίας καὶ δράσεως τῶν Κυπρίων Χιτῶν. Ἦσαν, βεβαίως, ἀντικομμουνιστὲς οἱ Χῖτες αὐτοί, ἀλλὰ οὐδέποτε θὰ προσέφευγαν στὴ βία ἂν δὲν ἦσαν ὑποχρεωμένοι ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ αὐτοαμυνθοῦν. Ἐκ τῶν ἐνόντων ὀργανώθηκαν καὶ προετοιμάσθησαν. Μῦθος -ἂς ἐπαναλάβουμε- εἶναι τὸ γραφόμενο ἀπὸ ἐξέχοντες κομμουνιστές, ὅτι δῆθεν ὁ Γρίβας εἶχεν ἔλθει μυστικῶς στὴν Κύπρο, τὸ 1948, γιὰ νὰ ὀργανώσει τὶς Χίτικες ὁμάδες. Μῦθος ποὺ τὸν ἔπλαθεν ἡ φοβία τῶν Ἀκελικῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ σχεδὸν ἀπίστευτο γεγονὸς ὅτι ἦταν ἀδύνατο μόνοι καὶ ἀκέφαλοι οἱ «Ταχτακαλῖτες» νὰ ἀποτολμοῦν τέτοια ἄνιση ἀναμέτρηση. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἂν ἔλειπεν ἡ παράτολμη πρωτοβουλία τοῦ πραγματικοῦ Ἕλληνος Εὐριπίδη Ζεμενίδη, ἀλλὰ καί, ὁ ἡρωϊσμὸς τῶν μελῶν τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ», Χῖτες δὲν θὰ εἶχαν δημιουργηθεῖ καὶ οἱ δρόμοι θὰ παρέμεναν ἀνοικτοὶ στὴν διάθεση τοῦ ΑΚΕΛ.

Στὸν «Ὀλυμπιακὸ» παρελαμβάνοντο μπερέδες καὶ σήματα τῆς «Χ» ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἐκεῖ παρελαμβάνοντο καὶ τὰ φύλλα τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν», τὰ ὁποῖα καὶ διενέμοντο. Ὁ «Ὀλυμπιακὸς» ἦταν τὸ ἕνα ἀρχηγεῖο τῆς «Χ», ἐνῶ τὸ ἄλλο ἦταν τὸ παραπλήσιο παλαιὸ ἀρχοντικὸ καὶ ἰατρεῖο τοῦ Ζεμενίδη, ἄπαρτα κάστρα καὶ τὰ δύο στὶς ἐπιθέσεις τῶν Ἀκελικῶν. Καὶ στὰ δύο ἀρχηγεῖα ἐγίνετο ἡ μύηση τῶν νέων Χιτῶν, ἐδίδοντο οἱ ἐντολὲς δράσεως καὶ διεμοιράζοντο τὰ λίγα περίστροφα ποὺ εἶχαν ἐξασφαλισθεῖ. Οἱ ὁμάδες ποὺ προορίζονταν γιὰ τὴν ἄμυνα ἔναντι τῶν κομμουνιστῶν ἔφεραν ἐπίσης, κατὰ τὶς νυχτερινὲς περιπολίες τους, ρόπαλα καὶ σιδερένιους λοστούς, προκειμένου νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν κομμουνιστικὴ κακουργία. Ἀλλοίμονον... Ἡ ἐθνικὴ ἔπαλξη τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ», ποὺ ἔμεινεν ἀπόρθητη στὶς ἐπιθέσεις τῶν Κυπρίων κομμουνιστῶν, θὰ ἐπυρπολεῖτο μαζὶ μὲ πολλὰ ἑλληνικὰ καταστήματα τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ, ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἐνεργούντων ὑπὸ τὴν κάλυψη Ἄγγλων στρατιωτῶν. (Ἐκείνη τὴ φοβερὴ νύχτα τοῦ Ἰουνίου 1958, ὁ γράφων εἶχεν εὑρεθεῖ ἔφηβος, ροπαλοφόρος καὶ αὐτός, μεταξὺ ἐκείνων ποὺ προσέτρεξαν γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὸ πατριωτικὸ σωματεῖο καὶ εἶδε τὸ φοβερὸ θέαμα τῆς φωτιᾶς, τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς τραυματίες). Τὰ στελέχη, ὅμως, καὶ τὰ μέλη τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ», ποτὲ «ἀπὸ τὸ χρέος μὴ κινοῦντες», ἀνήγειραν ἄλλο οἴκημα εἰς τὴν παραπλεύρως

περιοχήν, ἀκρίτες πάντοτε!...

Τὴν 20.12.1948, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», δημοσίευσε στὴν πρώτη σελίδα της εὐμεγέθη φωτογραφία τοῦ Ζεμενίδη, φέροντος στρατιωτικὸν χιτώνιον καὶ μπερὲ μὲ τὸ σῆμα τῶν Χιτῶν, κάτωθι δὲ αὐτῆς ἀνέγραψε τὰ ἑξῆς:

> *«ΟΙ ΧΙΤΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΣ - Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Κύπρου καὶ πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Σωματείου "Ὀλυμπιακός", ἰατρὸς κ. Εὐριπίδης Ζεμενίδης, ὅστις διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὰς πλέον δραματικὰς φάσεις τοῦ ἐν Κύπρῳ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνος».*

Ὁ Ζεμενίδης δὲν παρίστανε τὸν ἀρχηγὸ τῶν μετόπισθεν. Δὲν ἦτο μόνον ὁ ἐμψυχωτής. Ἦτο, κυρίως, ὁ φλογερὸς καὶ ἀποφασιστικὸς μέτοχος τῶν γεγονότων. Δίδων τὸ παράδειγμα στοὺς ἄντρες του, δὲν δίσταζε νὰ ἐμπλακεῖ προσωπικῶς σὲ συγκρούσεις μὲ τοὺς κομμουνιστές. Καὶ αὐτὸ τοῦ στοίχιζε δικαστικὲς περιπέτειες. Ἡ ἑλληνική του ψυχὴ ἦτο, ὅμως, ἕτοιμη γιὰ ὅλα. Στὶς 13.12.1948 διαβάζουμε στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν»:

Τὸ ἀρχοντικὸ τῆς οἰκογένειας Ζεμενίδη, ἀρχηγεῖον τῆς «Χ» Κύπρου. Στὸ βάθος τῆς ὁδοῦ διακρίνεται ὁ ἱερὸς ναὸς τῆς Παναγίας Χρυσαλινιωτίσσης, στὴν παλαιὰ Λευκωσία.

> *«Ἐνώπιον τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστοῦ κ. Ν.Τ. Πετρίδη, ἐξεδικάσθη ἡ ἀγωγὴ κατὰ τοῦ ἰατροῦ καὶ Ἀρχηγοῦ τῶν Χιτῶν Κύπρου κ. Εὐριπίδη Ζεμενίδη, κατὰ τὴν ὁποία, οὗτος κατηγορεῖτο ὅτι κατὰ τὴν 12ην Σεπτεμβρίου 1948, ἡμέραν τῆς ἐκρήξεως δυναμίτιδος ἔξωθεν τῶν οἰκιῶν ἐθνικοφρόνων πολιτῶν εἰς τὴν ἐνορίαν Ἁγίου Ἀντωνίου Λευκωσίας, ἐπετέθη ἐναντίον τοῦ ἐπικινδύνου κομμουνιστοῦ Ν.Γ. Κεφάλη καὶ ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν σωματικὴν βλάβην. Τὸ δικαστήριον ἀπήλλαξε τὸν κατηγορούμενον διότι ἐξηκριβώθη ὅτι ὁ ὡς ἄνω κομμουνιστής, ὀλίγον πρὸ τοῦ ἐπεισοδίου, ἐπεδοκίμαζε δημοσίᾳ τὰς πράξεις βίας καὶ τοὺς βανδαλισμοὺς τῶν κομμουνιστῶν, γενόμενος οὕτω ὑπεύθυνος διὰ τὴν διατάραξιν τῆς τάξεως. Ὁ κ. Ζεμενίδης τὸν ἀπώθησε, προτρέπων αὐτὸν ὅπως φύγῃ, ἵνα μὴ ἡ ὀργὴ τῶν παρισταμένων ἐκδηλωθῇ καὶ δι᾽ ἄλλου τρόπου ἐναντίον του. Τὴν δίκην παρηκολούθησε πλῆθος κόσμου, μεταξὺ τοῦ ὁποίου διεκρίνοντο οἱ ἐνθουσιώδεις Χῖται».*

Οἱ Χίτες τῆς Κύπρου, ὡς ἀμύντορες τῶν κινδυνευόντων καὶ ἐθνικοὶ κήρυκες, εἶχαν μεγάλην ἀπήχησιν στὸν Κυπριακὸ λαό. Γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1948 αἰσθάνθηκαν οἱ Κύπριοι ὅτι ἀπηλλάσσοντο ἀπὸ τὸν ἀσφυκτικὸν βρόχον τοῦ Κομμουνισμοῦ. Κατὰ τὶς ἐνοριακὲς ἐκλογὲς τῆς Λευκωσίας τοῦ Δεκεμβρίου 1948, παντοῦ ὅπου ἐξέθεσαν ὑποψηφιότητα οἱ Χίτες, κατήγαγαν θριαμβευτικὴν ἐπιτυχία. Στὴν ἐνορία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὅπου ὑπῆρξαν δύο συνδυασμοί, ὁ εἷς τῶν Χιτῶν μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἰατρὸ Σωτηράκην Ἰωαννίδην, καὶ ἄλλος τῶν λοιπῶν ἐθνικοφρόνων, ἐνίκησεν ὁ συνδυασμὸς τῶν Χιτῶν. Ἐπίσης, στὴν ἐνορία Χρυσαλινιώτισσας, ὅπου ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ συνδυασμοῦ ἦτο ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Εὐριπίδης Ζεμενίδης, καθὼς καὶ στὴν ἐνορία τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ, οἱ Χίτες κατήγαγαν σημαντικὲς νίκες. Ἂς σημειωθεῖ, παρενθετικῶς, ὅτι ὁ Ἅγιος Λουκᾶς ἦτο ἑλληνικὸς θύλακος ἐντὸς τῆς τουρκικῆς συνοικίας, τῆς Λευκωσίας. Τόσον πατριῶτες ἦσαν οἱ κάτοικοί του ὥστε, κατὰ τὴν περίοδο 1912-1922, ἀπέστειλαν στὸν Ἑλληνικὸ Στρατὸ πολλοὺς ἐθελοντές. Ὅμως, ἀπὸ τὸ 1958, λόγῳ τῶν ἐπιθέσεων τῶν Τούρκων, τῆς φιλοτούρκου στάσεως τῶν Ἄγγλων καὶ τοῦ ἀπομακρυσμένου τῆς συνοικίας, οἱ Ἕλληνες κάτοικοι ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν! Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀναφερθέντα ἀνωτέρω Σωτηράκην Ἰωαννίδην, ἂς προστεθεῖ ὅτι τὸν Νοέμβριον 1948, κομμουνιστὲς ἐνενδρεύοντες, ἐν καιρῷ νυκτός, τοῦ ἐπετέθησαν καὶ τὸν τραυμάτισαν σοβαρῶς διὰ λοστῶν εἰς τὴν κεφαλήν! Ἄλλωστε καὶ ἄλλοι Χίτες δοκίμασαν τὴν κομμουνιστικὴν ἐπιθετικότητα, ὅπως ὁ ἀθλητὴς τοῦ Γ.Σ.Π. Χριστόφορος Κόνιαλης καὶ ὁ

Γιαννάκης Τσαγγαρίδης, μαχαιρωθεὶς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ ἐκλογικὰ σημειοῦμεν ὅτι ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 18.7.1949, ἀναγράφει σὲ εἴδησή της ἀπὸ τὴν Λευκωσία:

> *«Ὁ λαὸς τῆς Κύπρου, ἀναγνωρίζων τὰς ὑψίστης σημασίας ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας προσέφεραν εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα οἱ Χῖται τῆς Κύπρου, ἐξέλεξε πανηγυρικῶς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Χιτῶν Κύπρου ἰατρὸν κ. Εὐρ. Ζεμενίδην ὡς μέλος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Λευκωσίας».*

Δέον νὰ σημειωθεῖ ὅτι βουλευτικὲς ἐκλογὲς στὴν Κύπρο δὲν διεξήγοντο λόγῳ τῆς Ἀγγλοκρατίας καὶ συνεπῶς οἱ ἀναμετρήσεις σὲ τοπικὸ ἐπίπεδο εἶχαν ἰδιαίτερη σημασία.

Ὁ Εὐριπίδης Ζεμενίδης δὲν ἦτο μόνον μαχητὴς τῆς πρώτης γραμμῆς κατὰ τῶν κομμουνιστῶν, ἀλλὰ καὶ ἀσυμβίβαστος ἀγωνιστὴς τῆς Ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Στὶς 15.8.1949 προέβη στὶς ἀκόλουθες δηλώσεις:

> *«Ἡ ἄφιξη τοῦ νέου Ἄγγλου κυβερνήτου, θὰ ἀποτελέση τὴν ἀπαρχὴν νέων ἀγώνων τοῦ λαοῦ μας, διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Ἑνώσεως.*

Οἱ «Χίτες τῆς Κύπρου μας» ὅπως δημοσιεύονται στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» στὶς 22 Νοεμβρίου 1948.

> *Μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀποδοχὴν οἱωνδήποτε συνταγματικῶν σχεδίων, θὰ ἀγωνισθῶμεν μὲ τὴν ἰδίαν, ὡς πάντοτε, ἀδιάλλακτον ἐπιμονήν, μαζὶ μὲ τὴν Ἐθναρχίαν μας, ἔστω καὶ ἂν ἀπαιτηθοῦν μόχθοι καὶ θυσίαι. Οἱ Χῖται τῆς Κύπρου ἀπέδειξαν ὅτι δὲν τοὺς πτοοῦν οἱ ἀγῶνες καὶ αἱ θυσίαι. Σήμερον δέ, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἀγωνιστικὴν πρωτοπορίαν τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ, καλοῦνται εἰς νέας ἐπάλξεις καὶ εἰς νέους ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς νήσου μας.*
>
> *»Οἱ κομμουνισταὶ θὰ ἐπιδιώξουν καὶ πάλιν νὰ ἐπιτύχουν αὐτοκυβέρνησιν. Εἶναι οἱ αἰώνιοι ὀσφυοκάμπται. Εἰς τὸ τέλος, θὰ κατέλθουν καὶ εἰς τὰς ἐκλογάς, τὰς ὁποίας θὰ προβλέπει τὸ σύνταγμα. Πάντως, καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν θὰ ἀποτύχουν, διότι δὲν ἀντιπροσωπεύουν παρὰ μίαν ἀσήμαντον μειοψηφίαν. Ἡμεῖς, οἱ Χῖται τῆς Κύπρου, θὰ τοὺς ἀποδείξωμεν καὶ πάλιν τὴν ταπεινὴν των μικρότητα καὶ θὰ τοὺς παραδώσωμεν εἰς τὸν Κυπριακὸν Λαόν, διὰ νὰ τοὺς κρίνῃ καὶ νὰ τοὺς καταδικάσῃ τελεσιδίκως».*

Ἕνας ἀπὸ τοὺς τότε πρωταγωνιστὲς τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνα, μὲ θυελλώδη μάλιστα σταδιοδρομίαν, ἦτο ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ΣΕΚ Μιχαὴλ Πισσᾶς, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο στὰ στόχαστρα τόσον τοῦ ΑΚΕΛ ὅσον καὶ τῶν Ἄγγλων κυριάρχων. Οἱ Ἄγγλοι συχνὰ τοῦ ἀπαγόρευαν νὰ ἐκφωνεῖ ὁμιλίες (ἦτο δεινὸς ῥήτωρ) ἀντικομμουνιστικοῦ καὶ ἑνωτικοῦ περιεχομένου. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ἐπέμενε. Συνελαμβάνετο καὶ ὁδηγεῖτο στὰ δικαστήρια. Ἀλλὰ οἱ ὁμιλίες οὐδέποτε ἔπαυσαν. Στὶς 22.8.1949, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» δημοσίευσε συνέντευξή του, ἐπὶ πολλῶν πτυχῶν τοῦ Κυπριακοῦ, ἀνέφερε δὲ καὶ τὰ ἑξῆς:

> *«Ἡ γραμμή σας (τῆς "Ἐφημερίδος τῶν Χιτῶν") εἶναι ἴδια μὲ τὴν ἰδικήν μας γραμμήν. Παρακολουθῶ τὴν ἐφημερίδα σας καὶ θέλω νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰ συγχαρητήρια μου διὰ τοὺς ἀγῶνας της».*

Τὸ ἄπαρτο κάστρο τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» θὰ κατεστρέφετο ἀπὸ τοῦ 1948 ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, καὶ ὄχι τὸ 1958 ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἂν ἔλειπεν ἡ ἀποτελεσματικὴ φρούρησή του ἀπὸ τοὺς Χίτες. Δοκίμασαν μερικὲς φορὲς νὰ ἐπιτεθοῦν, ἀλλὰ πῆραν τὸ «μάθημα» τους! Ἀτσάλινοι καὶ ἀποφασιστικοὶ τοὺς περίμεναν οἱ Χίτες. Καὶ οἱ Χίτες δὲν ἔπαιζαν καθόλου... Τὴν 1.1.1950, ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» δημοσίευε τὴν ἀκόλουθη εἴδηση:

> *«Τὸ Κακουργιοδικεῖον Λευκωσίας κατεδίκασεν εἰς διαφόρους ποινὰς φυλακίσεως, κυμαινομένας μεταξὺ 6 μηνῶν καὶ δύο ἐτῶν, δεκαὲξ κομμουνιστάς, κατηγορουμένους δι' ὀχλαγωγίαν καὶ ἐπίθεσιν*

κατὰ τοῦ Σωματείου Χιτῶν Λευκωσίας "Ὀλυμπιακός", κατὰ τὴν 22αν Μαΐου 1949, ἡμέραν τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν».

Οἱ Χῖτες τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» ἐκτελοῦσαν συχνὰ ὁμαδικὲς ἐξορμήσεις σὲ πόλεις καὶ χωριά, γιὰ τόνωση τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος, ὅπως στὴ Λάρνακα, τὴν Ἀμμόχωστον, τὸ Τρίκωμο (γενέτειραν τοῦ Ἀρχηγοῦ Γ. Γρίβα), τὴ Λύση καὶ ἄλλες περιοχές. Ἀλλὰ ἔμπαιναν ὁμαδικῶς καὶ στὴ «μικρὴ Μόσχα» ἢ «Στάλιγκραντ», τὸ προάστιο τῆς Λευκωσίας Καϊμακλί, κατοικούμενο σὲ μεγάλη πλειοψηφία ἀπὸ κομμουνιστές. Ἐκεῖ ἀπηγορεύετο, ἐπὶ ποινῇ ξυλοδαρμοῦ, ἡ εἴσοδος ἐθνικοφρόνων! Ἀλλὰ τὰ παλληκάρια τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» τολμοῦσαν νὰ εἰσέρχονται ὁμαδικῶς. Καὶ οἱ Ἀκελικοί, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενο, «ἔκαναν τὸν ψόφιο κοριό»...

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1949 ἱδρύθησαν στὴν Κύπρο οἱ πρῶτοι πυρῆνες τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν, συνωνύμου καὶ παραλλήλου κόμματος πρὸς αὐτὸ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», τῆς 1.8.1949, ἐχαιρέτισε μὲ ἱκανοποίηση τὸ γεγονὸς τοῦτο καὶ ἐτόνισεν ὅτι θὰ ἀποβεῖ συντελεστικὸν στὸν ἀγῶνα τῆς Ἑνώσεως καὶ στὴν προσπάθεια ἀνακοπῆς τοῦ Κομμουνισμοῦ. Ἦτο φυσικόν, βεβαίως, οἱ ἐν Ἑλλάδι Χῖτες νὰ χαιρετίζουν τοὺς ἐν Κύπρῳ ὁμόφρονές τους. Ἀλλὰ ἡ ἵδρυση τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν Κύπρου ἐσχολιάζετο εὐμενῶς καὶ ὑπὸ ἄλλων κύκλων. Εἶναι χαρακτηστικὸν τὸ ὅτι ὁ ἔγκυρος «Νέος Κυπριακὸς Φύλαξ», σὲ σχόλιό του ἔγραφε καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ἀνηγγέλθη ἡ ἀπόφασις ἱδρύσεως ἐν Κύπρῳ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν, τὸ ὁποῖον, πλὴν τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων, θὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Κυπριακοῦ ἐργαζομένου λαοῦ, ὁ ὁποῖος μετὰ δυσκολίας σήμερον ἀντιμετωπίζει τὴν ἐξεύρεσιν τῶν στοιχειωδῶν μέσων πρὸς συντήρησίν του. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀποτελεῖ σοβαρὸν ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐν Κύπρῳ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀντλῶν δύναμιν ἐκ τῆς οἰκονομικῆς ἐξαθλιώσεως, προσπαθεῖ σήμερον νὰ ἐντείνῃ τὴν οἰκονομικὴν κατάπτωσιν τῆς νήσου μας. Ἀντιθέτως, ὁ Χιτισμός, ὁ ὁποῖος ἐμπνέεται καὶ ἰσχυροποιεῖται μόνον ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ, ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς τοιούτου προγράμματος... Θὰ ζητηθῇ ἡ κινητοποίησις τοῦ ἀδιαφόρου κεφαλαίου καὶ θὰ ἀπαιτηθῇ ἡ γενναία εἰσφορὰ τῶν πλουσίων εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς Ἑνώσεως καὶ τὴν πάταξιν τῶν κομμουνιστῶν».*

ΟΙ ΧΙΤΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΣ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Κύπρου καὶ πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Σωματείου «Ὀλυμπιακός», ἰατρὸς κ. Εὐριπίδης Ζεμενίδης, ὅστις διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλον εἰς πλέον δραματικὰς φάσεις τοῦ ἐν Κύπρῳ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνος.

Ὁ ψυχωμένος Ἀρχηγὸς τῶν Κυπρίων Χιτῶν Εὐριπίδης Ζεμενίδης, ὅπως τὸν παρουσιάζει στὴν πρώτη σελίδα της ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν», στὶς 20.12.1948.

Ἀρωγὸς στὴν διαφωτιστικὴ ἐκστρατεία τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγροτικοῦ Κόμματος Χιτῶν Κύπρου εἶχεν ἔλθει καὶ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ΣΕΚ Μιχ. Πίσσας, ἀναλαβὼν ἐξορμήσεις στὴν ὕπαιθρον.

Οἱ Κύπριοι Χῖτες, καὶ εἰδικῶς οἱ συσπειρωμένοι περὶ τὸν «Ὀλυμπιακόν», ἀναγνώριζαν ὡς ἀνώτατον ἀρχηγόν τους τὸν Γ. Γρίβαν, ὁ ὁποῖος καὶ καθιέρωσε τὴν ἰδεολογία τοῦ Χιτισμοῦ. Δὲν τὸν εἶχαν ἀντικρύσει ποτὲ ἀλλὰ ἦσαν ὑπερήφανοι διότι ἦτο Κύπριος. Ὁ «Ὀλυμπιακός», καὶ ἄλλοι παράγοντες τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως, ἀπέστελλαν συχνὰ τηλεγραφήματα ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν ἐν Ἑλλάδι Ἀρχηγὸν τῶν Χιτῶν. Οἱ τόσον ζωηροὶ καὶ ἀποτελεσματικοὶ Χῖτες τῆς Κύπρου, δὲν πρέπει νὰ νομισθεῖ ὅτι ἦσαν ἄνθρωποι ἐριστικοί, αἱμοχαρεῖς ἢ περιθωριακοί. Πλεῖστοι ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν καταξιωμένες προσωπικότητες, ἐπιστήμονες καὶ μερικοὶ εἶχαν τιμηθεῖ διὰ τῆς λαϊκῆς ψήφου. Δὲν «ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων» σὲ καμμία περίπτωση. Καὶ δὲν ἀνέλαβαν δράση παρὰ μόνον ἀφοῦ ἡ ἐν ψυχρῷ κομμουνιστικὴ δράση εἶχε γίνει ἀφόρητη καὶ λίαν ἐπικίνδυνη. Καί, πάλιν τότε ἔκαμαν μεμετρημένη χρήση τῆς δυνάμεως τους. Οἱ τοῦ ΑΚΕΛ καὶ τῆς ΠΕΟ προσπαθοῦσαν μὲ τὴν δυναμίτιδα νὰ ἐπιβάλουν τὴν ἀποκλειστικὴ παρουσία τους στὸν πολιτικὸ καὶ συνδικαλιστικὸ χῶρο. Καὶ τοῦτο -ὅπως ἀκριβῶς καὶ στὴν Ἑλλάδα- ἐνῶ ἦσαν μειοψηφία καὶ ἐνῶ ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ θέματος ἀκολουθοῦσαν ὑπονομευτικὴ πορεία, καταδικαζόμενοι δριμύτατα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐθναρχίας. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς δυναμιτιστικὲς ἀπόπειρες, μὲ στόχο πάντοτε τοὺς ἐθνικόφρονες, οἱ κομμουνιστὲς ἐνεργοῦσαν καὶ βάναυσες βιαιοπραγίες κατὰ προσώπων, πολιτικῶν καὶ συνδικαλιστικῶν ἡγετῶν καὶ προβεβλημένων Χιτῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴ μέθοδο τῶν ἀνατινάξεων μὲ δυναμίτιδα, ποὺ τόσον εὐρέως ἐχρησιμοποιεῖτο, ἡ «Ἐφημερίς» τῆς Λευκωσίας, στὶς 20.3.1948, δημοσίευσε τὸ ἀκόλουθον σχόλιον ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ἐπαγρύπνησις**»:

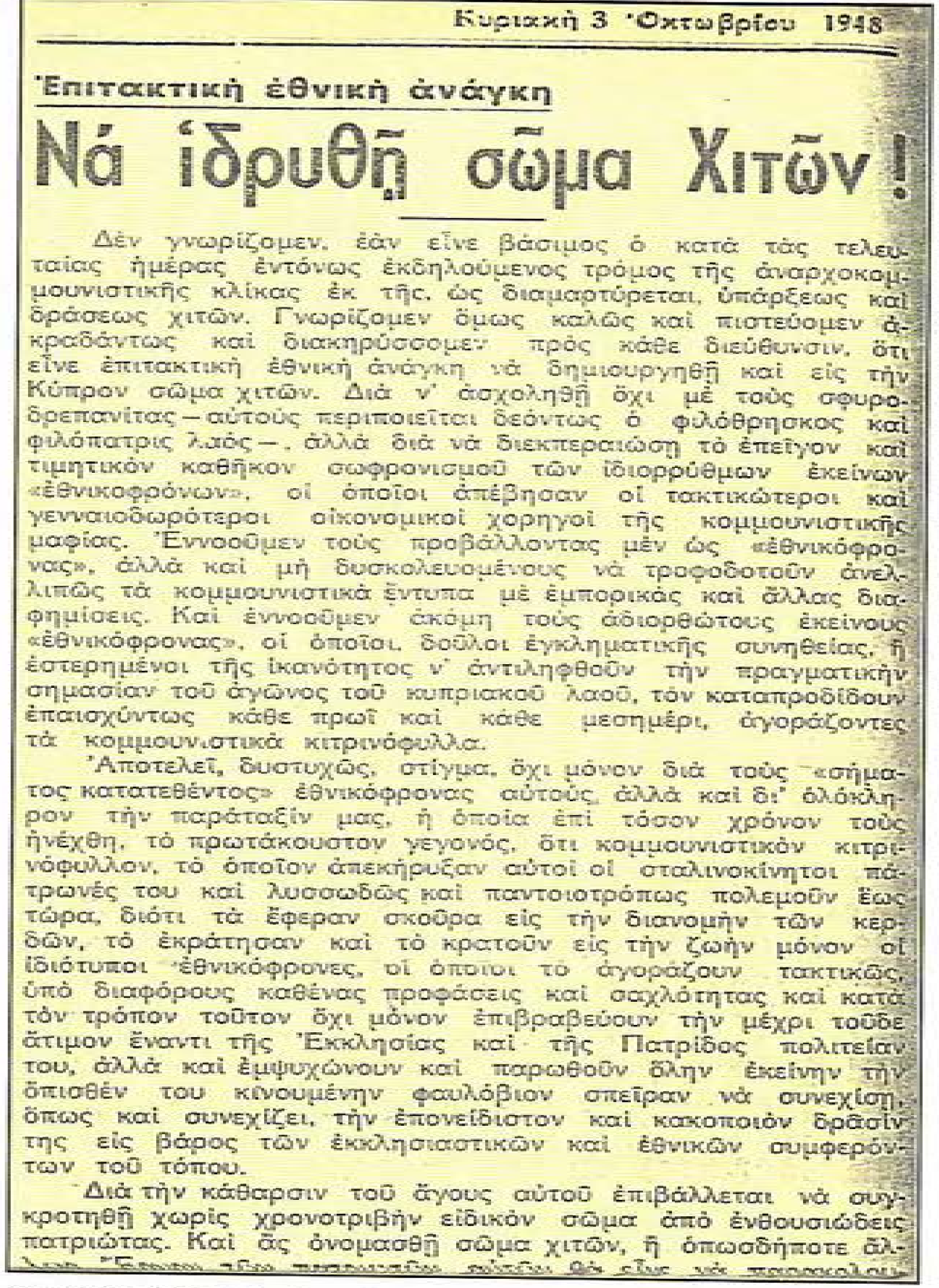
«Αἱ δυναμιτιστικαὶ ἀπόπειραι τῶν ἀναρχοκομμουνιστῶν διαδέχονται ἀλλήλας, χωρὶς ἡ ἀστυνομία νὰ εὐτυχήσῃ ἀκόμη νὰ προσαγάγῃ ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης τοὺς δράστας. Δὲν ἔχομεν ἀξιώσεις νὰ κατευθύνωμεν τὰς ἀστυνομικὰς ἐνεργείας, ἀλλὰ νομίζομεν, ὅτι δὲν ἐδόθη ἐγκαίρως προσοχὴ εἰς τὸ γεγονός, ὅτι αἱ ἀπόπειραι διαπράττονται συστηματικῶς εἰς τὰ περὶ τὴν περιοχὴν τῆς Κ.Μ.Ε. χωρία καὶ κατὰ μὴ κομμουνιστῶν ὑπαλλήλων της. Δὲν παραβλέπομεν τὸ δυσχερὲς τοῦ ἔργου τῆς ἀστυνομίας, ἐφ᾽ ὅσον ἀφήνονται -χωρὶς νὰ εὐθύνεται αὐτὴ- νὰ κυκλοφοροῦν ἐλεύθεροι οἱ ὑποκινοῦντες τὰς βιαιοπραγίας. Θέλομεν ὅμως νὰ πιστεύωμεν, ὅτι θὰ ὑπάρξῃ πᾶσα δυνατὴ ἀστυνομικὴ ἐπαγρύπνησις, διὰ νὰ μὴ ἀκούσωμεν μίαν πρωΐαν καί, ἀποπείρας κατὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τοῦ κυβερνείου. Δὲν θ᾽ ἀμφιβάλλῃ ἡ ἀστυνομία περὶ τοῦ πολιτικοῦ χαρακτῆρος τῶν βιαιοπραγιῶν».

Καὶ στὶς 26.6.1948, ὑπὸ τὸν τίτλον «**Πληρώνουν**» σχολίαζεν ὡς ἀκολούθως:

«Εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον Λευκωσίας ἐγράφη προχθὲς ὁ ἐπίλογος μιᾶς σκηνῆς ἐκτρόπων, τὰ ὁποῖα ὁ ἄσπονδος ἐχθρὸς καὶ τοῦ ἐργάτου ἀναρχοκομμουνισμὸς προὐκάλεσε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀπεργίας τῶν μεταλλωρύχων τῆς Κ.Μ.Ε. Καὶ οἱ δέκα κατηγορούμενοι ἐπὶ βιαιοπραγίᾳ κατεδικάσθησαν εἰς φυλακίσεις ἀπὸ 4 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν. Εἶνε χαρακτηριστικόν, ὅτι οὐδεὶς τῶν κατηγορουμένων εὗρε τὸ θάρρος νὰ παραδεχθῇ τὴν κατηγορίαν. Προσεπάθησαν ν᾽ ἀποδείξουν τὸ ἄλλοθι. Χαρακτηριστικὸν καὶ τοῦτο τῆς ἠθικῆς τοῦ κομμουνισμοῦ! Καὶ οἱ μὲν καταδικασθέντες, ὅπως καὶ ὅλοι ὅσοι ἐφυλακίσθησαν προηγουμένως, ἢ ὑπεβλήθησαν εἰς πρόστιμα, ἢ παρέμειναν ἄνευ ἐργασίας, πληρώνουν, διότι εἶχον τὴν ἀνοησίαν νὰ καταστοῦν ὄργανα τῆς ἐγκληματικῆς σταλινικῆς σπείρας. Τὰ θλιβερὰ ὅμως ἀποτελέσματα ὀφείλουν ν᾽ ἀνοίξουν τὰ μάτια ὅσων ἐργατῶν ἀνέχονται ἀκόμη τὸν κομμουνιστικὸν ζυγὸν καὶ ν᾽ ἀντιληφθοῦν, ὅτι πραγματικὸς σκοπὸς τῆς σπείρας, ἕνας εἶνε: Νὰ βυθίζῃ εἰς τὴν δυστυχίαν τὸν ἐργάτην καὶ νὰ τὸν ἐξωθῇ εἰς τὸ ἔγκλημα. Νὰ στέλλῃ εἰς τὰ κάτεργα καὶ νὰ δημιουργῇ ἀνέργους. Νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν αὐτὸ καὶ νὰ τὴν κλωτσοκοπήσουν χωρὶς ἀναβολήν».

Καὶ τὴν 11.6.1948, στὴν στήλη «Κυπριακὰ Νέα», κατέγραφε τὰ ἑξῆς:

«Παρατείνεται ἡ ἐπιβληθεῖσα ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κομματικὴ ἀπεργία κτιστῶν Λευκωσίας, ἀλλὰ μὲ καταπίπτον καθ᾽ ἑκάστην τὸ ἠθικὸν τῶν ἀκουσίως ἀπεργούντων. Πρὸς συγκράτησιν τῶν ἀπροκαλύπτως μεμψιμοιρούντων ἀπεργῶν οἱ κομμουνισταὶ ἐντείνουν τὰς τρομοκρατικὰς πράξεις των, ἀλλ᾽ οὐδὲν ἐπιτυγχάνουν. Τοῦτο κατανοοῦν σαφῶς οἱ καταδικασθέντες εἰς ἀνεργίαν ἐργάται Καραβᾶ, οἵτινες παρέμειναν ἄεργοι καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ ἐπαναπροσληφθοῦν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐκεῖ ἀνεγειρομένου ἀμερικανικοῦ ῥαδιοσταθμοῦ. Αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἐγκληματικότητος τοῦ ἀναρχοκομμουνισμοῦ ἐξηκολούθησαν διὰ δυναμιτιστικῶν ἀποπειρῶν καὶ ἐπιθέσεων κατὰ νεοσυντεχνιακῶν. Ἀποκορύφωμα τῶν τοιούτων

Κυριακή 3 Ὀκτωβρίου 1948

Ἐπιτακτική ἐθνική ἀνάγκη

Νά ἱδρυθῇ σῶμα Χιτῶν!

Δέν γνωρίζομεν, ἐάν εἶνε βάσιμος ὁ κατά τάς τελευταίας ἡμέρας ἐντόνως ἐκδηλούμενος τρόμος τῆς ἀναρχοκομμουνιστικῆς κλίκας ἐκ τῆς, ὡς διαμαρτύρεται, ὑπάρξεως καί δράσεως χιτῶν. Γνωρίζομεν ὅμως καλῶς καί πιστεύομεν ἀκραδάντως καί διακηρύσσομεν πρός κάθε διεύθυνσιν, ὅτι εἶνε ἐπιτακτική ἐθνική ἀνάγκη νά δημιουργηθῇ καί εἰς τήν Κύπρον σῶμα χιτῶν. Διά ν' ἀσχοληθῇ ὄχι μέ τούς σφυροδρεπανίτας — αὐτούς περιποιεῖται δεόντως ὁ φιλόθρησκος καί φιλόπατρις λαός —, ἀλλά διά νά διεκπεραιώσῃ τό ἐπεῖγον καί τιμητικόν καθῆκον σωφρονισμοῦ τῶν ἰδιορρύθμων ἐκείνων «ἐθνικοφρόνων», οἱ ὁποῖοι ἀπέβησαν οἱ τακτικώτεροι καί γενναιοδωρότεροι οἰκονομικοί χορηγοί τῆς κομμουνιστικῆς μαφίας. Ἐννοοῦμεν τούς προβάλλοντας μέν ὡς «ἐθνικόφρονας», ἀλλά καί μή δυσκολευομένους νά τροφοδοτοῦν ἀνελλιπῶς τά κομμουνιστικά ἔντυπα μέ ἐμπορικάς καί ἄλλας διαφημίσεις. Καί ἐννοοῦμεν ἀκόμη τούς ἀδιορθώτους ἐκείνους «ἐθνικόφρονας», οἱ ὁποῖοι, δοῦλοι ἐγκληματικῆς συνηθείας, ἤ ἐστερημένοι τῆς ἱκανότητος ν' ἀντιληφθοῦν τήν πραγματικήν σημασίαν τοῦ ἀγῶνος τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, τόν καταπροδίδουν ἐπαισχύντως κάθε πρωΐ καί κάθε μεσημέρι, ἀγοράζοντες τά κομμουνιστικά κιτρινόφυλλα.

Ἀποτελεῖ, δυστυχῶς, στίγμα, ὄχι μόνον διά τούς «σήματος κατατεθέντος» ἐθνικόφρονας αὐτούς, ἀλλά καί δι' ὁλόκληρον τήν παράταξίν μας, ἡ ὁποία ἐπί τόσον χρόνον τούς ἠνέχθη, τό πρωτάκουστον γεγονός, ὅτι κομμουνιστικόν κιτρινόφυλλον, τό ὁποῖον ἀπεκήρυξαν αὐτοί οἱ σταλινοκίνητοι πάτρωνές του καί λυσσωδῶς καί παντοιοτρόπως πολεμοῦν ἕως τώρα, διότι τά ἔφεραν σκοῦρα εἰς τήν διανομήν τῶν κερδῶν, τό ἐκράτησαν καί τό κρατοῦν εἰς τήν ζωήν μόνον οἱ ἰδιότυποι ἐθνικόφρονες, οἱ ὁποῖοι τό ἀγοράζουν τακτικῶς, ὑπό διαφόρους καθένας προφάσεις καί σαχλότητας καί κατά τόν τρόπον τοῦτον ὄχι μόνον ἐπιβραβεύουν τήν μέχρι τοῦδε ἄτιμον ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Πατρίδος πολιτείαν του, ἀλλά καί ἐμψυχώνουν καί παρωθοῦν ὅλην ἐκείνην τήν ὄπισθέν του κινουμένην φαυλόβιον σπεῖραν νά συνεχίσῃ, ὅπως καί συνεχίζει, τήν ἐπονείδιστον καί κακοποιόν δρᾶσιν της εἰς βάρος τῶν ἐκκλησιαστικῶν καί ἐθνικῶν συμφερόντων τοῦ τόπου.

Διά τήν κάθαρσιν τοῦ ἄγους αὐτοῦ ἐπιβάλλεται νά συγκροτηθῇ χωρίς χρονοτριβήν εἰδικόν σῶμα ἀπό ἐνθουσιώδεις πατριώτας. Καί ἄς ὀνομασθῇ σῶμα χιτῶν, ἤ ὁπωσδήποτε ἄλ-

Τὴν 30.10.1948, εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐφημερίς» (γραφομένην στὴν μαρτυρικὴ Κυρήνεια καὶ ἐκτυπουμένην στὴν Λευκωσία) δημοσιεύθηκε ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιτακτικὴ ἐθνικὴ ἀνάγκη. - Νὰ ἱδρυθῇ σῶμα Χιτῶν». Τὸ ἄρθρον ὠφείλετο στὴν γραφίδα τοῦ ἐθνικοῦ ἀγωνιστοῦ Πολύκαρπου Ἰωαννίδη.

ἐκδηλώσεων ὑπῆρξεν ἡ ἐν Λευκωσίᾳ ὑπό τινος κομμουνιστοῦ, Κυριάκου Καζαμία ὀνομαζομένου, ὑπαλλήλου εἰς τὸ κουρεῖον τοῦ Κ. Κακουλλῆ, κομμουνιστικοῦ στελέχους καὶ ὑπευθύνου τῆς ἀναστειλάσης τὴν ἔκδοσίν της κομμουνιστικῆς ἐφημερίδος «Λαϊκῆς», ἄνανδρος ἐπίθεσις ἐν μέσῃ ὁδῷ Λήδρας κατὰ τοῦ Γ.Γ. τῶν νέων συντεχνιῶν κ. Μ. Πισσᾶ. Ὁ σ. Καζαμίας κατεδικάσθη προχθὲς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου εἰς τρίμηνον φυλάκισιν».

Τὰ συγκλονιστικὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα συνέβαιναν στὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὴν συγκεκριμένη περίοδο, προκαλοῦσαν μεγάλο ἐνδιαφέρον καὶ συγκίνηση στὴν Κύπρο. Ὅλοι –πλὴν τῶν κομμουνιστῶν– συνέπασχαν μὲ τὴν Μητέρα Πατρίδα. Ὅταν τὴν 1.5.1948 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ὁ ὑπουργὸς Δικαιοσύνης Χρῖστος Λαδᾶς, τὸ γεγονὸς προεβλήθη μὲ καταδικαστικὲς αἰχμὲς κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς κακουργίας. Ἡ «Ἐφημερίς», ὑπὸ τὸν τίτλον **«Οἱ μητραλοῖαι»** σχολίασε:

«Ὀδύνην βαθύτατην προὐκάλεσεν εἰς ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνισμὸν ἡ ἄτιμος δολοφονία τοῦ Ἕλληνος ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης Χρίστου Λαδᾶ, καθ' ὃν χρόνον τὸ Μ. Σάββατον ἐξήρχετο τῆς ἐκκλησίας. Ἀπεδείχθη καὶ πάλιν, ὅτι ἡ «ἀποσυμφόρησις» καὶ ἡ «ἀμνηστία», τῶν ὁποίων ὁ ἀτυχὴς ὑπουργὸς ὑπῆρξεν ὑπέρμαχος, διὰ νὰ γίνῃ τώρα θῦμα των, εἰς οὐδὲν ἄλλο συντελοῦν, παρὰ νὰ παρέχουν εἰς τοὺς εὐεργετουμένους κομμουνιστὰς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώνουν ἐκ νέου τὰ ἐγκληματικὰ καὶ κακοῦργα ἔνστικτά των. Ἀλλ' ἡ δολοφονία, παρ' ὅλην τὴν στυγερότητά της, δὲν εἶνε δυνατὸν ἢ νὰ ἀποδώσῃ καὶ ἀγαθοὺς καρπούς. Δὲν θὰ διανοίξῃ ἁπλῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅσων ἠρέσκοντο ν' αὐταπατῶνται περὶ τῶν πραγματικῶν βλέψεων τοῦ ἀναρχοκομμουνισμοῦ. Ὡς χαρακτηριστικῶς ἀναφέρει καὶ τὸ τηλεγράφημα τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Σοφούλη πρὸς τὴν Α.Π. τὸν Μητροπολίτην Κυρηνείας "χαλυβδώνει τὴν ἀπόφασιν πρὸς τὴν συντριβὴν τῶν μητραλοιῶν, διὰ ν' ἀποδοθῇ ἡ ἡσυχία, ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἀδιατάρακτος εἰρήνη εἰς τὸν δεινοπαθοῦντα ἑλληνικὸν λαὸν καὶ δυνηθῇ ἡ Ἑλλὰς ν' ἀναπνεύσῃ καὶ ἀφοσιωθῇ ἀπερίσπαστος εἰς τὰ ἐθνικὰ καθήκοντά της, τὰ ὁποῖα οὔτε παραμερίζει, οὔτε λησμονεῖ". Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τοῦτο θὰ γίνῃ.

»Αἰσχρὰν ὅμως ἐκδήλωσιν ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἀναιδὴς ἡρωποίησις τοῦ ἀθλίου δολοφόνου ὑπὸ τοῦ ἐπισήμου ἐν Κύπρῳ κομμουνιστικοῦ ὀργάνου. Πατριώτην καὶ ἐξέχουσαν φυσιογνωμίαν ἀποκαλεῖ ὁ «Δημοκράτης» τὸν ἄθλιον δολοφόνον. Ὅπως ἀκριβῶς ἀποκαλεῖ ἀγωνι-

στὰς καὶ ἥρωας τοὺς ἐπιχειροῦντας ἐδῶ δυναμιτιστικὰς καὶ δολοφονικὰς ἀποπείρας καὶ τοὺς μετερχομένους πᾶν εἶδος βιαιοπραγίας. Ἀγωνισταὶ καὶ ἥρωες καὶ ἐξέχουσαι φυσιογνωμίαι εἶνε διὰ τοὺς κομμουνιστὰς οἱ ἄνανδροι δολοφόνοι. Ἂς τὸ σημειώσουν καὶ αὐτὸ οἱ εὐτελεῖς συνοδοιπόροι. Καὶ ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ μανδύας τῆς συνοδοιπορίας των καλεῖται νὰ συγκαλύψῃ καὶ τοιαύτας ἀθλιότητας. Ἰδιαιτέρως ὅμως ἂς σημείωσῃ ὁ λόρδος Οὐΐνστερ ποία εἶνε ἡ ἰδεολογία τῶν πολιτικῶν καθαρμάτων, ποὺ ἐκλιπαροῦν ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν εὐγένειάν του νὰ τὰ ἐλεήσῃ μὲ τὴν ἐξουσιοδότησιν νὰ διοικήσουν τὸν μαρτυρικὸν αὐτὸν τόπον».

Ὅσον γιὰ τὶς ἐξελίξεις στὸ «βουνό», δηλαδὴ στὸν Γράμμο καὶ τὸ Βίτσι, μὲ ἀγωνία παρηκολουθοῦντο τὰ συμβαίνοντα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι τελικῶς ὁ Συμμορισμὸς θὰ ἡττᾶτο κατὰ κράτος. Στὶς 14.8.1948, ὑπὸ τὸν τίτλον **«Τάφος»** ἡ «Ἐφημερὶς» δημοσίευε τὸ ἀκόλουθο σχόλιο:

> *«Τάφος, λοιπόν, ἠθέλησεν ὁ Μάρκο νὰ γίνῃ ὁ Γράμμος; Θὰ γίνῃ Τάφος ὅμως τοῦ κόκκινου φασισμοῦ. Ὅπως πρὸ ὀκτὼ ἐτῶν ἔγινεν ὁ τάφος τοῦ Ἰταλικοῦ φασισμοῦ. Θὰ γίνῃ τάφος τῆς πλέον βδελυρᾶς καὶ ἀτίμου προδοσίας, τὴν ὁποίαν οἱ ἑλληνόφωνοι τοῦ Μάρκο, ἄθλια ὄργανα τοῦ σλαβισμοῦ, ἐπεχείρησαν κατὰ τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος. Καὶ τάφος τῆς ἀτίμου ψευδοκυβερνήσεως τῶν βουνῶν, τῆς ὁποίας τὰ καθάρματα, αὐτοτιτλοφορούμενα, ἐν μέσῳ τῆς παγκοσμίου χλεύης, ὑπουργοὶ ἔζησαν ἐν αἰσχύνῃ καὶ τρομερᾷ ἀγωνίᾳ. Μόνον ποὺ διὰ νὰ μὴ γίνῃ ὁ Γράμμος καὶ ἰδικός του τάφος, ὁ Μάρκο φεύγει ὡς περιπλανώμενος Ἰουδαῖος, προσπαθῶν νὰ κρύψῃ τὸ βδελυρὸν σαρκίον του εἰς τὰ ἄντρα τῆς σλαβικῆς ζούγκλας, ἐρείπιον οἰκτρὸν οἰκτροτέρας ἀποπείρας».*

Ἀλλὰ στὸν Γράμμο θὰ ἔπεφτε ἡρωϊκῶς μαχόμενος ὁ Κύπριος ὑπολοχαγὸς Γεώργιος Ἀξίνας. Τὸ «ἡρωϊκῶς μαχόμενος» δὲν ἀποτελεῖ σχῆμα λόγου. Διότι, πράγματι, ὁ πεσὼν ἦτο γενναῖος καὶ ἐκλεκτός. Ἔχυσε τὸ νεανικόν του αἷμα, «αὐτοπροαιρέτως προσελθών». Εἰς τὴν ἐφημερίδα «Κερύνεια» (διάδοχον τῆς «Ἐφημερίδος» λόγῳ τῆς φυλακίσεως τοῦ Πολ. Ἰωαννίδη), τὴν 27.5.1949 ἐδημοσιεύετο ἄρθρον τοῦ Φειδία Γεωργιάδη ὑπὸ τὸν τίτλον «Θάνατος παλληκαριοῦ», ὅπου ἀνεφέροντο καὶ αὐτά:

> *«Ὁ Ἀξίνας, ὅπως τὸν περιγράφει ὁ Διοικητὴς τοῦ 3ου λόχου, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ὁ ἴδιος ἀνῆκεν -κ. Φώτιος Ἀθανασάκης, ἐξ Ἄρτης- ἦτο φαινόμενον ψυχικοῦ σθένους. Ἦτο ἀκόμη φαινόμενον ἀγω-*

ΗΜΕΡΙΣ ΧΙΤΩΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ

ΤΡΙΣΜΟΣ»

ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΕΛΛΑΣ,

«Π

καὶ

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

ΑΝΑΓΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΝΟΥ ΤΑΜΕΙ

Ὁ Μακάριος ἐπισκοπεῖ τὸ μέτωπο, ἀπὸ τὴ στέγη ἑνὸς πολυβολείου, ἀμέσως μετὰ τὴ συντριβὴ τῶν κομμουνιστῶν, ὅπως δημοσίευσε τὴν φωτογραφία ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» τῆς 7.11.49.

νιστοῦ καὶ ἐμψυχωτοῦ, διότι ὁ ἴδιος ἐγνώριζε καὶ ἐπίστευεν εἰς ὅ,τι ἐπολεμοῦσεν.

»Ἰδοὺ γιατὶ ὁ Κύπριος ὑπολοχαγὸς Γεώργιος Ἀξίνας, ὅστις ἔπεσε μαχόμενος κατὰ τῶν ληστοσυμμοριτῶν τὴν νύκτα τῆς 2ας πρὸς τὴν 3ην Ἀπριλίου εἰς τὸ ὕψωμα Ρούπα -ὑψόμετρον 1.110 μέτρα- πλησίον τοῦ χωρίου Κάντσικο τοῦ Γράμμου, ὑπῆρξε διὰ τοὺς ἀνωτέρους του ὁ συμπαθέστερος ἀξιωματικός, διὰ δὲ τοὺς ἄνδρας του ὁ λατρευτὸς λοχαγός.

»Ὁ Ἀξίνας εὑρίσκετο εἰς τὸν Γράμμον ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ π. ἔτους. Ὅταν κατὰ τὴν ἐφετεινὴν ἄνοιξιν ἐσημειώθη ἡ νέα εἰσβολὴ τῶν ἐαμοσλαύων ἐξ Ἀλβανίας, ὁ Ἀξίνας ἦτο ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ 628ου τάγματος Πεζικοῦ, κρατῶν δύο σημαντικὰ ὑψώματα βορειοδυτικῶς τοῦ χωρίου Κάντσικο, πλησίον τῶν ἑλληνοαλβανικῶν συνόρων. Τὴν 1ην Ἀπριλίου ὁ Ἀξίνας, μαζὶ μὲ 20 ἐκ τῶν ἀνδρῶν του, ἐξῆλθεν εἰς ἐνέδραν κατὰ τῶν συμμοριτῶν. Τὴν 4ην πρωϊνὴν τῆς 2ας Ἀπριλίου ἰσχυρόταται δυνάμεις τοῦ ληστάρχου Ὑψηλάντη, ὑποστηριζόμεναι ὑπὸ βαρέων ὅπλων καὶ τηλεβόλων, ἤρχισαν λυσσώδη ἐπίθεσιν κατὰ τῶν δύο φυλακίων τοῦ Ἀξίνα εἰς τὰ δύο ὑψώματα, τὰ ὁποῖα ἐκράτει. Κατόπιν τετραώρου ἀμύνης καὶ ἐξοντώσεως ἑκατοντάδων συμμοριτῶν, τὰ δύο ὑψώματα κατελήφθησαν, λόγῳ τοῦ τεραστίου ὄγκου δυνάμεων, τὰς ὁποίας ὁ λήσταρχος Ὑψηλάντης ἔρριψεν εἰς τὴν μάχην. Ἦτο ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς εἰσβολῆς. Ὁ Ἀξίνας, ὅστις εὑρίσκετο εἰσέτι εἰς ἐνέδραν, δὲν εἶχε προλάβει νὰ ἑνωθῇ μετὰ τῶν δύο ἀμυνομένων φυλακίων του, τὰ ὁποῖα τώρα κατεῖχαν οἱ συμμορῖται. Περὶ τὴν 11ην π.μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας, ὁ Ἀξίνας διετάχθη νὰ ἐνεργήσῃ ἀντεπίθεσιν διὰ τὴν ἀνακατάληψιν τῶν ὑψωμάτων. Ἡ μάχη ὑπῆρξε λυσσώδης.

»Ἀλλὰ λόγῳ του ὅτι οἱ συμμορῖται μετέφεραν ἐξ Ἀλβανίας βαρέα ὅπλα ἡ ἄμυνά των εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἦτο ἰσχυρά. Ἄλλωστε ἡ εἰσβολὴ μόλις εἶχεν ἐκδηλωθῆ. Παρὰ ταῦτα ὁ Ἀξίνας κατώρθωσε νὰ αἰχμαλωτίσῃ 13 συμμορίτας, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς ἀνθυπολοχαγὸς καὶ δύο ὁμαδάρχαι.

»Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ σλαβοκομμουνισταὶ ἔρριπτον συνεχῶς καὶ νέας δυνάμεις, συμφώνως πρὸς τὴν μέθοδον ποὺ χρησιμοποιοῦν. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξαπολύουν τὴν ἐπίθεσιν, προτάσσοντες τοὺς βιαίως στρατολογηθέντας, πρὸς ἐκκαθάρισιν τοῦ ἐδάφους ἐκ τῶν ναρκῶν, ἀκολούθως τοὺς περισσότερον μαχητικοὺς καὶ τέλος τοὺς φανατικοὺς κομμουνιστάς. Αἱ ἀλλεπάλληλοι ἐπιθέσεις συνεχίσθησαν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὁ Ἀξίνας διετάχθη νὰ παύσῃ τὴν ἀντεπίθεσιν καὶ νὰ ἐγκαταστήσῃ τὴν διμοιρίαν του εἰς δύο ἄλλα σημεῖα, διὰ τὰ ὁποῖα ἦτο ὑπεύθυνος. Τὴν 9ην νυκτερινὴν τῆς 2ας Ἀπριλίου ἤρχισε νέα ἰσχυρὰ ἐπίθεσις τῶν συμμοριτῶν. Ὁ Ἀξίνας, διευθύνων τώρα τὴν ἄμυναν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἐπιθέσεως ταύτης, εὑρίσκετο εἰς συνεχῆ τηλεφωνικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Διοικητοῦ κ. Ἀθανασάκη, ὅστις διεβίβαζε τὰ τῆς ἐξελίξεως τῆς ἐπιθέσεως εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦ Στρατοῦ.

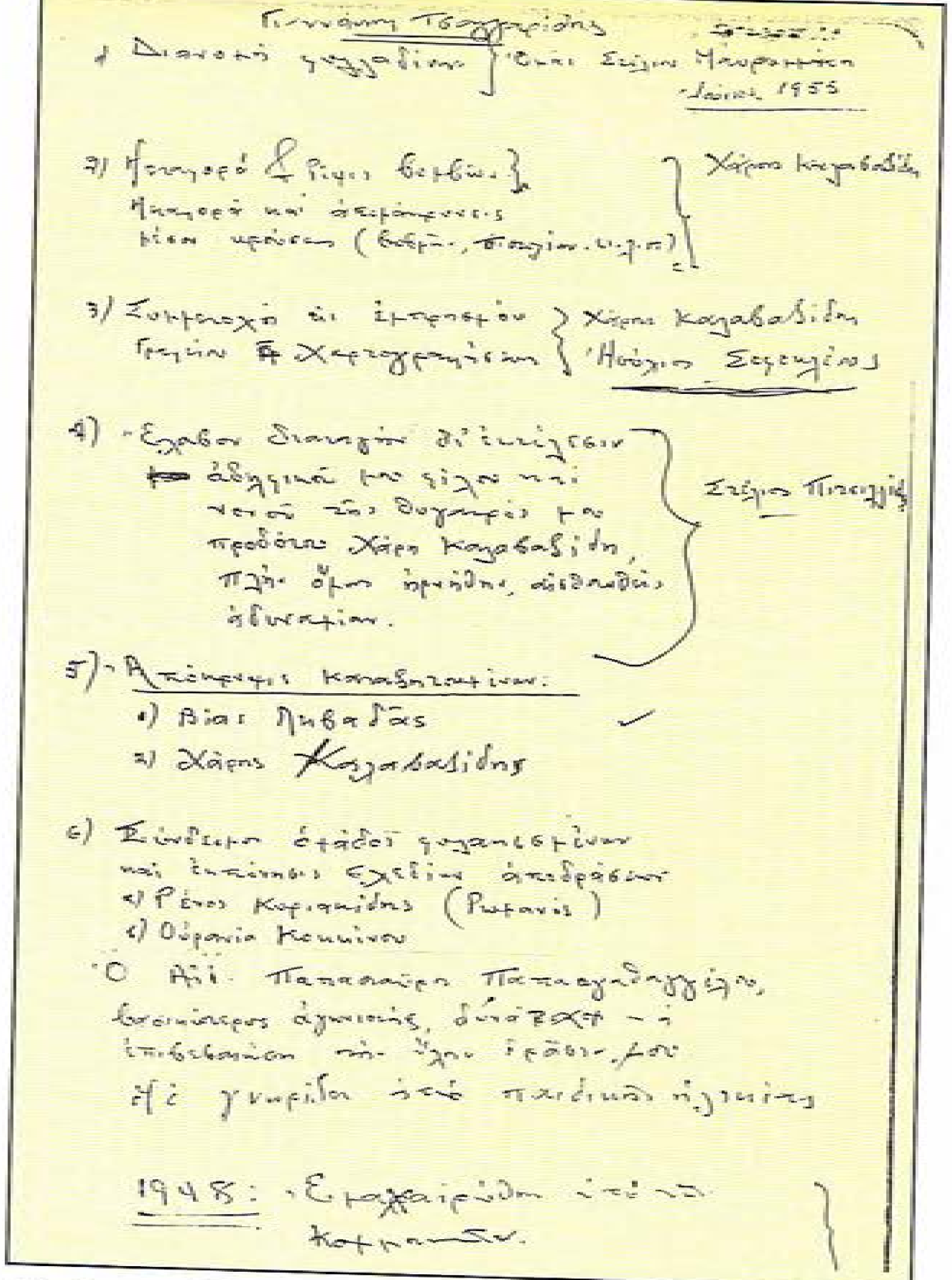
- "Ἐδῶ θὰ γίνῃ ὁ τάφος τους", ἦτο ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἑκάστου διλέπτου μηνύματος τοῦ Ἀξίνα πρὸς τὸν Διοικητὴν κ. Ἀθανασάκην.

- "Αὔριον θὰ μετρήσωμεν ἐδῶ χιλιάδες πτώματα τῶν κατσαπλιάδων κ. Διοικητά. Τὰ πολυβόλα μας συνεχῶς θερίζουν, ἀλλὰ αὐτοὶ ρίχνουν ἄλλους εἰς τὴν μάχην. Πέφτουν μέσα στὶς σφαῖρες τῶν πολυβόλων μας σὰν ἠλίθιοι".

»Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀπεκόπη ἡ τηλεφωνικὴ γραμμή, καὶ ἡ ἐπικοινωνία ἐπανελήφθη ἀμέσως διὰ τοῦ ἀσυρμάτου. Ὁ Ἀξίνας ἐπιστέλλει, ὅτι οἱ συμμορῖται ἐπλησίασαν καὶ ἀπέκοψαν τὴν πρώτην σειρὰν συρματοπλέγματος. Ἡ μάχη ὅμως συνεχίζεται ἀπὸ διώρου ἤδη λυσσώδης. Ὁ Ἀξίνας ἐπιστέλλει διὰ τελευταίαν τώρα φοράν: "Τοὺς θερίζομεν, ἀλλὰ αὐτοὶ εἶνε πολλοί. Ἀνετίναξαν καὶ τὴν δευτέρη σειρὰν συρματοπλέγματος. Τώρα εἴμαστε πὶξ-λάξ, σῶμα μὲ σῶμα".

»Ἀπὸ τῆς ὥρας αὐτῆς 11.40 μ.μ. ἡ ἐπικοινωνία τοῦ Διοικητοῦ κ. Ἀθανασάκη καὶ τοῦ Ἀξίνα σταματᾷ. Τὸ αἷμα τῶν προδοτῶν κυλᾷ σὰν ποτάμι, ἀλλὰ οἱ γενναῖοι ὑπερασπισταὶ τοῦ πατρίου ἐδάφους δὲν ξεφεύγουν ἀπὸ τὸ δρεπάνι τοῦ μαινομένου χάρου.

»Ὁ Ἀξίνας ἀντιλαμβάνεται, ὅτι ἓν πολυβόλον ἐσταμάτησε τὸ «τιτίρισμα». Πηδᾷ στὸ πολυβολεῖο καὶ εὑρίσκει τὸν πολυβολητὴν ἄπνουν, μὲ δίχως τὴν δεξιὰν ὠμοπλάτην. Πάει νὰ συνεχίσῃ ὁ ἴδιος τὸ καθῆκον τοῦ πεσόντος, ἀλλὰ τὸ πολυβόλον ἔγινεν ἄχρηστον ἀπὸ μίαν ὀβίδα σλαβικοῦ τηλεβόλου. Ὁ Ἀξίνας προσπαθεῖ νὰ τὸ διόρθωσῃ ἐνῷ ταυτοχρόνως φωνάζει εἰς τοὺς ὀλίγους ἄνδρες, ποὺ τοῦ ἀπέμειναν: "Χτυπᾶτε τους, βρὲ παιδιά. Ρίχτε ὅσους μπορεῖτε". Ἀλλὰ τὸ δρεπάνι τοῦ χάρου ὅλο καὶ πλησιάζει στὸν τράχηλο τοῦ παλληκαριοῦ τῆς Κύπρου. Μία ἄλλη ὀβίδα σκάει μέσα στὸ πολυβολεῖο. Ἡ ἀριστερὰ ὠμοπλάτη τοῦ Ἀξίνα κτυπήθηκε ἀπὸ τὸ θανατηφόρο σί-

Αὐτοβιογραφικὸ ἰδιόχειρο σημείωμα τοῦ ἀγωνιστοῦ καὶ μέλους τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» Γιαννάκη Τσαγγαρίδη, ὅπου στὸ τέλος σημειώνεται: «1948: Ἐμαχαιρώθην ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν». Τὸ σημείωμα ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Στρατηγὸν Γρίβα.

δερο καὶ στὸν μηρό του ἄλλο βλῆμα μὲ τὴν φαρμακερή του δύναμη, ἀνοίγει ἀκράτητη αἱμορραγία. Ἕνας φαντάρος τὸν πλησιάζει, σκύβει ἀπάνω του καὶ τὸν ρωτᾶ, ἂν θέλη νὰ τὸν μεταφέρουν. Καὶ ὁ Ἀζίνας, ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμα χάσει, τὶς αἰσθήσεις του, τὸν διατάζει νὰ φύγη: "Ὄχι, δὲν θέλω. Πήγαινε στὸ καλό. Ἐγὼ τελείωσα τὴν δουλειά μου". Καὶ ψάχνει νὰ βρῆ τὸ πιστόλι του γιὰ νὰ συνεχίση καὶ τώρα ἀκόμα τὸ καθῆκον του...».

Καὶ ὅταν ἔπεσε τὸ Βίτσι, τελευταῖον ὀχυρό, τῶν Συμμοριτῶν, καὶ τὰ ὑπολείμματα τῶν κομμουνιστῶν ἀπωθήθησαν πέραν τῶν συνόρων, ἡ «Ἐφημερὶς» (ἐπανεκδοθεῖσα), ὑπὸ τὸν τίτλον **«Νέα Ἐποποιΐα»** σχολίαζε:

> *«Μὲ δικαιολογημένη συγκίνησιν παρηκολούθησε τὸ πανελλήνιον τὸ ἀποκορύφωμα τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον τῶν ληστοσυμμοριτῶν καὶ τῶν ἀχρείων συνεργατῶν των, τὰς θρυλικὰς μάχας τοῦ Βίτσι καὶ τοῦ Γράμμου. Καὶ μὲ ἀνυπόκριτον ἐνθουσιασμὸν ἐχαιρέτισε τὰς ὑπερόχους νίκας τοῦ ἐνδόξου στρατοῦ μας, διὰ τῶν ὁποίων ἀπηλευθερώθησαν ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸν μίασμα τὰ ἅγια χώματα τῆς Ἑλλάδος. Καὶ συγκλονίζων ἠκούσθη καὶ πάλιν ὁ παιὰν «ἡ Ἑλλάδα ποτὲ δὲν πεθαίνει». Τιμὴ καὶ δόξα εἰς τὰ ἀθάνατα τέκνα τῆς αἰωνίου Ἑλλάδος! Τὰς μάχας τοῦ Βίτσι καὶ τοῦ Γράμμου δὲν παρηκολούθησαν μόνον οἱ πανέλληνες. Παρηκολούθησαν μὲ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον καὶ μεγάλην συγκίνησιν οἱ ἐλεύθεροι λαοὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Διότι ἐπὶ τῶν ἀπροσίτων Ἠπειρωτικῶν βουνῶν ἡ Ἑλλὰς ἔδιδε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν μάχην τῆς ἐλευθερίας ἐναντίον τῆς δουλείας. Διὰ τοῦ αἵματος τῶν ὑπερόχων τέκνων τῆς Ἑλλάδος δὲν διεσφαλίσθησαν ἁπλῶς τὰ σύνορα τοῦ ἐλευθέρου κόσμου. Ἐποτίσθη καὶ ἐγιγαντώθη τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας, ἐνῶ κατεφέρθησαν μοιραῖα τὰ κτυπήματα κατὰ τοῦ ὀχυροῦ τῆς δουλείας καὶ τῆς τυραννίας. Μὲ ὅλως ἰδιαίτερον ἐνθουσιασμὸν παρηκολούθησε τὴν συντριβὴν τοῦ ληστοσυμμοριτικοῦ τέρατος ἡ ἑλληνικὴ Κύπρος. Διότι συναισθάνεται, ὅτι ἀπερίσπαστος πλέον ἡ Μήτηρ Πατρὶς θὰ ἐντείνη τὰς προσπαθείας καὶ ἐνεργείας της πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ δυσμοίρου τούτου τόπου ἀπὸ τοῦ βρεττανικοῦ ζυγοῦ».*

Τὰ ἀνωτέρω δὲν παρατέθησαν μόνον ἐκ λόγων ἱστορικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἀλλὰ καὶ ὡς μνημόσυνον τοῦ ἀγωνιστοῦ καὶ δημοσιογράφου Πολυκάρπου Ἰωαννίδη, ἐκ Κυρηνείας, ὁ ὁποῖος **ἔγραφε** τὴν «Ἐφημερίδα», πρωτοφανὴς περίπτωση ἐθνικοῦ ἀγωνιστοῦ καὶ πιστοῦ Χριστιανοῦ, ὁ ὁποῖος

ἐγνώρισε πολλὲς δοκιμασίες κατὰ τοὺς μακροὺς ἀγῶνες του... καὶ δὲν ἦτο μικρὴ ἡ τελευταία δοκιμασία του, ὅταν τὸ 1974, κρατούμενος τῶν Τούρκων εἰσβολέων, εἶδε τὴν προσφιλῆ του Κυρήνειαν νὰ τουρκεύει! Ἄλλωστε, γιὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος βιβλίου, πρέπει νὰ ὑπενθυμίσουμε ὅτι ὁ Πολύκαρπος Ἰωαννίδης πρῶτος ἔρριψε δι᾽ ἄρθρου τὸ σύνθημα «**Ἐπιτακτικὴ ἐθνικὴ ἀνάγκη: Νὰ ἱδρυθῇ σῶμα Χιτῶν**».

Ἐνῶ ἐξετυλίσσετο ὁ ἑνωτικὸς καὶ ἀντικομμουνιστικὸς ἀγών, ἡ Ἐκκλησία Κύπρου, βαδίζουσα ἐπὶ τὰ ἴχνη μακρᾶς παραδόσεως, παρακολουθοῦσε ἀτενῶς τὶς ἐξελίξεις. Στὸ πηδάλιό της εὑρίσκοντο δύο ἱεράρχες ποὺ συνδέοντο μὲ τοὺς Χῖτες: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος Β΄ καὶ ὁ Μητροπολίτης Μακάριος, ὁ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄. Ὑπὸ αὐτὴ τὴν ἡγετικὴ στελέχωση, ἡ Ἐκκλησία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀδιαφορήσει γιὰ τὰ κομμουνιστικὰ σχέδια. Μὲ δηλώσεις τους οἱ δύο Μακάριοι κατεφέροντο κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ, ὄχι μόνον ὡς κοσμοθεωρίας, ὄχι μόνον ἀπὸ θεολογικῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ γιὰ τὰ σχέδια καὶ τὶς πράξεις του σὲ τοπικὸ ἐπίπεδο. Οὕτω, τὴν 6.9.1948, κατὰ τὴν ἀποκορύφωση δηλαδὴ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιβουλῆς στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρο, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ἐκδίδει ἐγκύκλιον κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἀναφέρουσαν καὶ τὰ ἀκόλουθα:

> *«Ἐνώπιον τῆς γιγαντιαίας καὶ πρωτοφανοῦς εἰς ἔκτασιν καὶ ἔντασιν ταύτης πάλης ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ μένῃ ἀπαθής, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ νοηθῇ, ὅτι δύναται νὰ μένῃ ἀπαθής, ἄνευ πλήρους παραγνωρίσεως τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῆς ἐν τῷ κοσμῳ προορισμοῦ. Τοὐναντίον ὀφείλει νὰ δώσῃ τὴν ἠθικὴν αὐτῆς συμβολήν, ἐνισχύουσα τοὺς γενναίους ὑπερμάχους τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀληθείας. Ἡ ὅλη ἱστορία αὐτῆς δεικνύει, ὅτι οὕτως ἠννόησεν αὐτὴ πάντοτε τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς.*
>
> *»Τὸ καθῆκον, κατὰ ταῦτα, ἐπιτελοῦντες, καθῆκον ὑπέρτατον καὶ ἱερώτατον, καταδικάζομεν τὸν κομμουνισμόν, ὡς κοσμοθεωρίαν ὑλιστικὴν καὶ ἀθεϊστικήν, ὁδηγοῦσαν τὸν ἄνθρωπον εἰς ὄλεθρον ἔν τε τῷ νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. Διακηρύττομεν, ἐν ὄψει τοῦ ἀδιαψεύστου γεγονότος, ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ κομμουνισμοῦ εἶνε ἄκρως ἀντιθρησκευτικαὶ καὶ ἀντιχριστιανικαί, ὅτι δὲν εἶνε ὅλως νοητόν, ὅτι ὁ χριστιανὸς δύναται νὰ ἀνήκῃ ταυτοχρόνως εἰς τὸν ἀντιχριστιανικὸν τοῦτον ὀργανισμὸν ἢ νὰ συνεργάζηται μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ. Συμβουλεύομεν πάντα τῆς Ἐκκλησίας τὰ τέκνα, ἵνα ἐννοήσωσι καλῶς ταῦτα καὶ ἀνάλογον δεικνύωσι, διαγωγὴν καὶ προτρέπομεν τοὺς γνησίους καὶ ἀξίους στρατιώτας τοῦ Χριστοῦ, ἵνα συνεχίσωσι θαρραλέως τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἀθέου κομμουνισμοῦ, βέβαιοι, ὅτι ἡ νίκη εἶνε ἐξησφαλισμένη, διότι ὁ θεῖος ἱδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας παρέχει τὴν βοήθειαν αὐτοῦ καὶ προστασίαν, εὑρισκόμενος πάντοτε ἐν μέσῳ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ, καθὼς εἶπεν: "Ἰδοὺ ἐγὼ μεθ᾽ ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος". Συντόνως δὲ παραινοῦμεν πάντας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, ἕνεκα μικροψυχίας ἢ πνευματικῆς τυφλώσεως, προσπαθοῦσι νὰ μένουσιν οὐδέτεροι, κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀποφασιστικῆς πάλης μεταξὺ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, νὰ κάμωσιν ἀμέσως τὴν τελειωτικὴν ἐκλογήν των καὶ νὰ θέσωσιν ἑαυτοὺς ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ἀγαθοῦ. Καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀπευθύνωμεν θερμοτάτην πατρικὴν ἔκκλησιν πρὸς τοὺς παραπλανηθέντας καὶ τῶν πατρίων ἀπομακρυθέντας, ἵνα ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, τῆς ἰδίας αὐτῶν προνοοῦντες εὐτυχίας καὶ σωτηρίας καὶ χαρὰν καὶ*

ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1988 ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΦΩΝΗ ΣΕΛΙΔΑ 3

Ελαμψε η αλήθεια με τα στοιχεία και τα ντοκουμέντα

ΠΛΗΡΗΣ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΕΚ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΤΙΕΡΓΑΤΙΚΕΣ «ΑΠΕΡΓΙΕΣ» ΤΟΥ 1948

Οι φτιαχτοί ισχυρισμοί της ΠΕΟ μόνο την ίδια εκθέτουν και γελοιοποιούν

ΠΟΙΟΙ ΙΔΡΥΣΑΝ ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΣΥΝΤΕΧΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ἡ «Ἐργατικὴ Φωνή», ὄργανο τῆς Συνομοσπονδίας Κύπρου (ΣΕΚ), ἀποκαλύπτει, ὕστερα ἀπὸ 40 χρόνια, στὴν ἔκδοσή της, τῆς 2.11.1988, ὅτι οἱ ἀπεργίες τῆς ὑπὸ κομμουνιστικὸν ἔλεγχο Παγκύπριας Ἐργατικῆς Ὁμοσπονδίας (ΠΕΟ) ἦσαν τεχνητὲς καὶ ἀπέβλεπαν σὲ πολιτικὰ κέρδη. Σ᾽ αὐτὲς τὶς ἀπεργίες σημειώθηκαν, ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν, βιαιοπραγίες πρωτοφανεῖς.

ἀγαλλίασιν παρέχοντες τῇ φιλοστόργῳ αὐτῶν Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας θὰ δεχθῇ αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ αὐτῶν θὰ ἑορτάσῃ καὶ πανηγυρίσῃ ὡς ὁ πατὴρ ἐκεῖνος τοῦ Εὐαγγελίου ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ τοῦ μετανοήσαντος ἀσώτου αὐτοῦ υἱοῦ (Λουκ. 15, 11 - 32).

»Ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ θίξωμεν ἐνταῦθα ἰδιαιτέρως ἓν σπουδαῖον σημεῖον. Οἱ κομμουνισταί, ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας ἄσπονδοι, κατηγοροῦσιν αὐτὴν ὡς σύμμαχον τῆς κεφαλαιοκρατίας καὶ ὡς ἀπαθῆ καὶ ἀδιάφορον πρὸς τὴν δυστυχίαν τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ. Οὐδὲν τούτου ψευδέστερον. Ὅλαι αἱ συμπάθειαι τῆς Ἐκκλησίας στρέφονται πρὸς τὴν δυστυχίαν καὶ τὰς ταλαιπωρίας τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου. Πάντοτε ἐβροντοφώνησεν αὐτὴ ὅτι ὁ ἐργάτης πρέπει νὰ ἱκανοποιῆται, πρέπει νὰ ἀμείβηται συμφώνως πρὸς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, ὅτι "ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ" (Λουκ. 10,7 1 Τιμ. 5,18). Πάντοτε ὑπεστήριξε καὶ ὑποστηρίζει τὰ δίκαια αἰτήματα τῶν ἐργατῶν ἔναντι τῶν ἐργοδοτῶν των. Ἡ Ἐκκλησία θὰ ἦτο ἀναξία τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ὡς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν εἶχεν ἄλλας διαθέσεις ἀπέναντι τῶν ἐργατῶν. Καὶ ὀφείλομεν νὰ τονίσωμεν, ὅτι ἡ τόσον ποθητὴ πραγματοποίησις τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης οὐδέποτε θὰ συντελεσθῇ ἐὰν κλείωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀνοίγωμεν τὰ ὦτα εἰς τὰς ἀπατηλὰς χρηστολογίας τῶν δημοκόπων καὶ τῶν ταραξιῶν καὶ λαοπλάνων.

»Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ἀθέου κομμουνισμοῦ ἔχουσι κηρύξει ἀμείλικτον πόλεμον ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν πιστῶν αὐτῆς. Ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων μέχρι σήμερον οὐδέποτε αὐτὴ ὑπέστη σφοδρότερον ἐκ μέρους τῶν ἐχθρῶν αὐτῆς διωγμόν. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἀθεΐας καὶ τοῦ ὑλισμοῦ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἀγωνίζονται δι' ὅλων αὐτῶν τῶν δυνάμεων, ἵνα ἐξοντώσωσιν αὐτήν. Ἀλλὰ δὲν ἐδιδάχθησαν ἐκ τῆς ἱστορίας δύο χιλιετηρίδων, ὅτι "σκληρὸν πρὸς κέντρα λακτίζειν"; Ἀμφιβάλλουσιν, ὅτι, ὡς ἐπηλήθευσαν μέχρι σήμερον, θὰ ἐπαληθεύωσι μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων οἱ ἀλάνθαστοι λόγοι τοῦ θείου αὐτῆς Ἱδρυτοῦ: "καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουν αὐτῆς"».

Κατὰ πολὺ αὐστηροτέρα τοῦ ἀνωτέρου κειμένου ἦτο ἡ ἐκδοθεῖσα τὴν 6.4.1949 ἀνακοίνωσις τοῦ Γραφείου Ἐθναρχίας Κύπρου, στὴν ὁποία ἐτονίζετο ὅτι:

«Πᾶσα μετὰ τὸν Κομμουνισμοῦ συνεργασία ἐν Κύπρῳ, ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν καὶ εἰς οἱανδήποτε περίπτωσιν, ἀποτελεῖ σοβαρώτατον παράπτωμα ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἐθνικὴν προδοσίαν».

Ἔτσι τὰ πυρὰ τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐστρέφοντο μόνον κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν συνοδοιπόρων του. Ὑπὸ αὐτὸ τὸ πρῖσμα ἐβοηθεῖτο σημαντικῶς ὁ ἀγὼν τῶν Χιτῶν, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκοντο στὴν πρωτοπορία τοῦ ἀντικομμουνισμοῦ.

Τὰ δραματικὰ γεγονότα -δραματικὰ τόσον στὴν Ἑλλάδα ὅσον καὶ στὴν Κύπρο- παρακολουθοῦσε στενῶς ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Χιτῶν Γ. Γρίβας. Μὲ δεκάδες κύρια ἄρθρα καὶ σχόλιά του στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» ἠσχολεῖτο μὲ τὸ Κυπριακόν, τὴν ἀδιάλλακτον ἀρνητικότητα τῶν Ἄγγλων νὰ ἱκανοποιήσουν τοὺς ἐθνικοὺς πόθους καὶ τὴν ἀποστασίαν τῶν κομμουνιστῶν ἀπὸ τὴν ἐθνικὴν γραμμήν. Κεντρικὴ ἰδέα σὲ ὅσα τεκμηριωμένα ἔγραφεν ὁ Γρίβας ἦτο ἡ ἐμμονὴ στὴν λύση τῆς Ἑνώσεως. Ἀκριβῶς μὲ τὴ λέξη «Ἕνωσις» τιτλοφοροῦσε τὸ ἄρθρον του τῆς 9.8.1948. ἀξίζει αὐτό, τοὐλάχιστον, νὰ παρατεθεῖ –ἐν εἴδει κατακλεῖδος καὶ ἱστορικῆς ὑποθήκης– ὁλόκληρον:

«Σίελοι ἀφρώδεις ἐκβάλλονται διὰ τὰς δηλώσεις τοῦ Βασιλέως περὶ Κύπρου. Τὸ σύνθημα ἐδόθη ἐντεῦθεν. Μία μικρὰ μερὶς τοῦ τύπου ἐξεπλάγη!! καὶ διερωτᾶται πῶς... καὶ διατί... καὶ ὑπὸ ποίαν ἰδιότητα ὁ Βασιλεὺς ἔκαμε τοιαύτας δηλώσεις... καὶ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἦτο ἐν γνώσει... ἢ ἐὰν αὗται ἀπηχοῦν καὶ τὰς γνώμας της. Καὶ ἐπεκαλέσθη τὸ Σύνταγμα, τὰς νομικὰς ἀπόψεις, τοὺς τύπους... διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ Βασιλεὺς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῇ περὶ τῶν πόθων τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ὅτι πρέπει νὰ θέσῃ φυλακὴν ἐν τῷ στόματί του.

»Ἡμεῖς ἐνομίσαμεν ὅτι ἡ συζήτησις θὰ περιωρίζετο μεταξύ μας ὡς ἁπλοῦν ΚΟΥΒΕΝΤΟΛΟΓΙ διὰ νὰ δείξῃ ἕκαστος τὰς Συνταγματικάς του γνώσεις, ἢ διὰ νὰ κάμῃ τὴν προσφιλῆ του πολιτικολογίαν.

»Δυστυχῶς οἱ σίελοι τῆς κακεντρεχείας καὶ τοῦ πάθους ἔφθασαν πολὺ μακρὰν διὰ νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς ἐνδιαφερομένους, οἱ ὁποῖοι ἐξήμεσαν σίελον ὑβριστικὸν ἐναντίον του Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, διαμαρτυρηθέντες ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ Βασιλέως προὐκάλεσαν δυσάρεστον ἐντύπωσιν εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς Μ. Βρεττανίας καὶ ζητήσαντες μίαν ἀπάντησιν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐὰν καὶ αὐτὴ εἶναι σύμφωνος μὲ τὰς δηλώσεις τοῦ Βασιλέως. Καὶ ἡ τελευταία ἐταράχθη, τἄχασε ἀνεμάσησε τὰ λόγια της, καὶ ἐσκέφθη πολὺ γιὰ νὰ ἀπαντήσῃ.

»Ἐκεῖνοι μὲν ἐξ ἡμῶν οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν Συνταγματικὴν ἄποψιν τοῦ ζητήματος εἶναι τοὐλάχιστον ΑΝΟΗΤΟΙ, ἐκεῖνοι

δὲ οἱ ὁποῖοι μᾶς ζητοῦν τὸν λόγον μετέρχονται ΕΚΒΙΑΣΜΟΝ.

»Θέλουν μίαν ἀπάντησιν καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ. Θὰ τὴν ἔχουν· ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ.

»Ἡμεῖς ὁ λαός, δὲν γνωρίζομεν ἀπὸ Σύνταγμα. Ὅ,τι εἶπεν ὁ Βασιλεὺς ἀπηχεῖ τοὺς γνωστοὺς πόθους ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, ὑποδούλου καὶ ἐλευθέρου, καὶ οἱ πόθοι αὐτοὶ διὰ νὰ ἐκφρασθοῦν δὲν διέπονται ἀπὸ καμμίαν Συνταγματικὴν ἢ νομικὴν διάταξιν. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐξ ἡμῶν δὲν ἔχουν τοὺς ἰδίους πόθους, νὰ τὸ ποῦν καθαρά, χωρὶς ὑπεκφυγάς. Ἀλλὰ τότε ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς ὁλόκληρον τὸ Ἔθνος ὁπότε τὸ ζήτημα δὲν τίθεται ΤΥΠΙΚΩΣ μεταξὺ Βασιλέως καὶ Συντάγματος ἀλλὰ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΣ μεταξὺ ΕΚΕΙΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

»Θὰ εἴπουν ὅμως: Δὲν διαφωνοῦμεν μὲν ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῶν Βασιλικῶν λόγων, ἀλλὰ τοιαύτας δηλώσεις μόνον ἡ Κυβέρνησις ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ. Δηλαδή, ὁ ΠΡΩΤΟΣ Ἕλλην πολίτης, ὁ ἐνσαρκώνων τὴν ἰδέαν τοῦ Ἔθνους, ὁ ἐξασφαλίζων τὴν συνέχειαν καὶ τὴν διάρκειαν εἰς τὸ πολιτικὸν πρόγραμμα τῆς Χώρας, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐξωτερικεύῃ τοὺς πόθους τούτου, ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα εἷς ἄλλος, ὁ ὁποῖος περιεβλήθη τὸν κοινοβουλευτικὸν μανδύαν χάρις εἰς μερικὰς χιλιάδας ψήφων καὶ ὁ ὁποῖος, πιθανῶς, αὔριον νὰ μὴ μετέχῃ εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν κοινῶν.

»Ἀλλὰ καὶ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Μ. Βρεττανίας θὰ ἐρωτήσωμεν: Διατί ἐξενίσθη μὲ τὰς δηλώσεις τοῦ Βασιλέως; Πρώτην φορὰν ἀκούει τοιούτους πόθους διὰ τὴν Κύπρον; Αἱ ἰαχαὶ τῶν Κυπρίων "ΕΝΩΣΙΣ-ΕΝΩΣΙΣ", δονοῦν ἀκόμη τὸν ἀέρα. Ἀπὸ τοῦ 1878 ἀφ' ὅτου κατέλαβε τὴν Κύπρον ἀκούει τὴν λέξιν αὐτὴν συνεχῶς ἀπὸ ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν, τὴν ἀκούει ἀπὸ ἀντιπροσωπείας του, τὴν ἤκουσε ἀπὸ Ἕλληνας πρωθυπουργούς, ἀπὸ Ἑλληνικὰς Κυβερνήσεις, ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν τέως Ἀντιβασιλέα κ. Δαμασκηνόν. Πρέπει τώρα, ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΞΕΝΙΣΘΗ, νὰ τὴν ἀκούσῃ καὶ ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων.

»Ἐξενίσθη ὅμως διότι οἱ λόγοι τοῦ Βασιλέως ἔχουν βαρύτητα· δὲν εἶναι ΨΙΛΟΚΟΥΒΕΝΤΟΛΟΓΙ εἰς τὰ διπλωματικὰ παρασκήνια. Δὲν εἶναι "σοῦ εἶπα, καὶ πές μου καὶ σὺ κάτι"· εἶναι "σοῦ λέγω ἐκεῖνο ποὺ θὰ πρέπει νὰ κάμῃς".

»Τὸ νὰ μὴ θέλῃ νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους τοῦ Βασιλέως, αὐτὸ εἶναι ΥΠΕΚΦΥΓΗ.

»Θέλει καὶ μίαν ἀπάντησιν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Ποίαν ἀπάντησιν ἐπερίμενε; Νὰ τῆς πῇ "δὲν ἐγκρίνω τὰς δηλώσεις τοῦ Βασιλέως"; Ἀλλὰ τότε ἡ Κυβέρνησις θὰ ἤρχετο εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. Ἐπὶ πλέον τοιαύτη ἀπάντησις θὰ ἦτο μία ἀπόδειξις εἰς τὰ χέρια τῆς Μ. Βρεττανίας διὰ νὰ τὴν παρουσιάζῃ κάθε φορὰ ποὺ ἀκούει "Ἕνωσις". Ἡ διαμαρτυρία ὅμως εἶναι καὶ ἕν εἶδος προειδοποιήσεως: "Πρόσεχε τί θὰ ἀπαντήσῃς γιατὶ σήμερον μὲ ἔχεις ἀνάγκην...". Καὶ αὐτὸ εἰς τὴν ἁπλῆν γλῶσσαν λέγεται, ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟΣ ΕΚΒΙΑΣΜΟΣ.

»Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις μίαν ἀπάντησιν ὤφειλε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς διπλωμάτας τοῦ Φόρεϊν Ὄφφις: "Γνωρίζετε ποῖοι εἶναι οἱ πόθοι τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους· οἱαδήποτε ἄλλη ἀπάντησις ΠΕΡΙΤΤΕΥΕΙ".

»Εἰς τὸν διπλωματικὸν ἐκβιασμὸν νὰ ἀντιπαρατάξῃ τὴν ΕΘΝΙΚΗΝ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑΝ.

»Ὁ κ. πρωθυπουργὸς προέβη εἰς ἀνακοίνωσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ πλὴν ἄλλων συνέστησε ὅπως μὴ συνεχισθῇ ἡ δημοσία συζήτησις περὶ τὸ Κυπριακὸν διότι κινδυνεύει νὰ γίνῃ πρόξενος ζημίας εἰς τὴν χώραν. Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ· τὴν γνώμην αὐτήν, ὅμως, δὲν συμμερίζεται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ προπαντὸς ὁ Κυπριακὸς τοιοῦτος.

»Ἔτσι ὡμίλησεν ὁ πρωθυπουργὸς κ. Σοφούλης, εἰς τὴν διπλωματικὴν γλῶσσαν. Ἔτσι, ὅμως, θὰ ὡμίλῃ ὁ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ κ. Σοφούλης τοῦ 1907-1912, ὁ καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, διότι ΕΠΑΝΕΣΤΑΤΗΣΕ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἰδιαιτέρας Πατρίδος του, Σάμου;

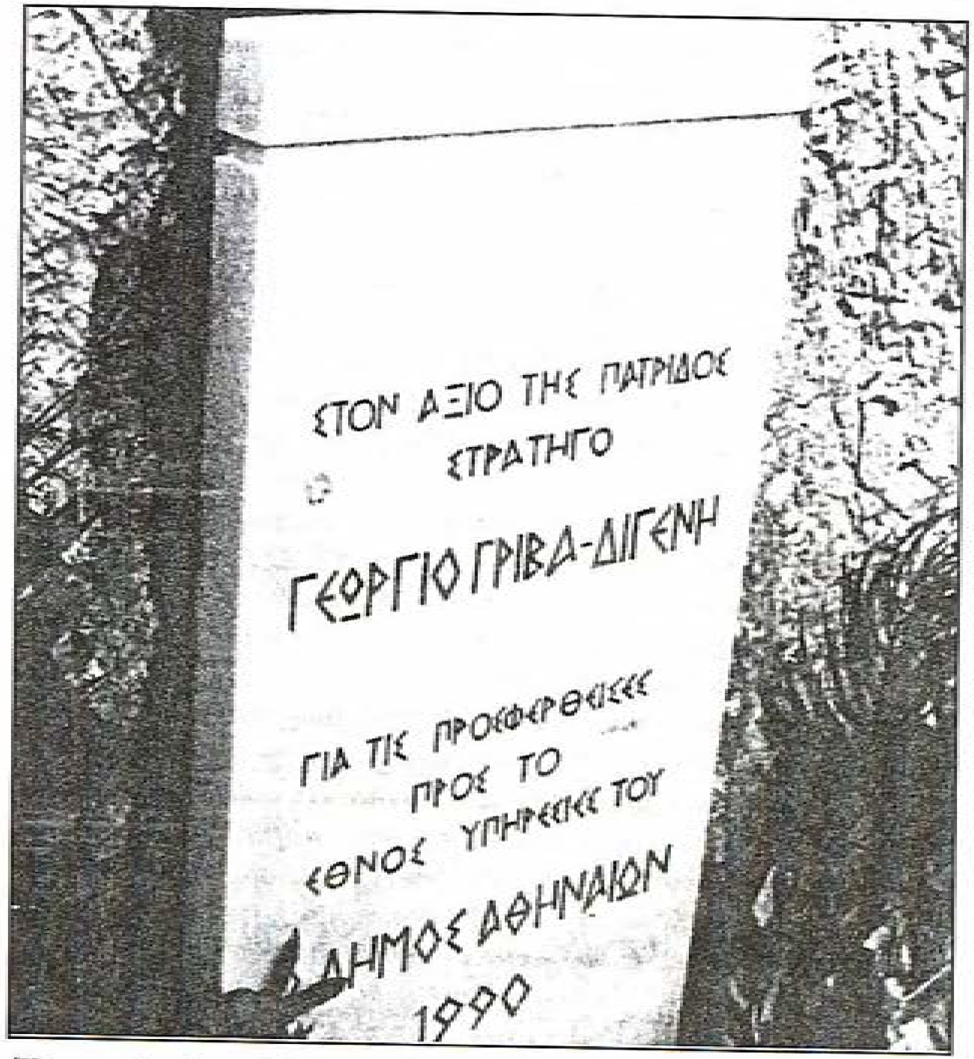
»Ἠμπορεῖ ὁ πολιτικὸς νὰ ἀνέχεται μίαν ἄδικον διπλωματίαν, δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως ποτὲ νὰ πνίγεται καὶ ἡ Ἐθνικὴ ψυχή.

»Καὶ ἐπειδὴ ἡμεῖς αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν ὁμιλοῦμεν ὡς διπλωμάται ἀλλ' ὡς Ἕλληνες πολῖται, ὁ γράφων μάλιστα ὡς ΚΥΠΡΙΟΣ, δὲν χρησιμοποιοῦμεν τὴν διπλωματικὴν γλῶσσαν, ἡ ὁποία εἶναι γλῶσσα τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ὑποκρισίας, ἀλλὰ ἐκείνην ποὺ ὑπαγορεύει Ο ΠΟΘΟΣ ΚΑΙ Η ΔΙΨΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. Ὅσοι ἐνοιωσαν καὶ τὰ δύο θὰ δικαιολογήσουν ἡμᾶς ποὺ δὲν θὰ ΣΙΩΠΗΣΩΜΕ ΠΟΤΕ.

»Ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Κύπρου, ἀπὸ τοὺς κάμπους της, ἀπὸ ὅλην τὴν Ἑλλάδα, μιὰ φωνὴ ἀκούεται. Ἐκείνη ποὺ κάμνει τοὺς διπλωμά-

τας τοῦ Φόρεϊν Ὄφφις νὰ λυσσοῦν, τοὺς διπλωμάτας τῆς ὁδοῦ Βασιλίσσης Σοφίας νὰ τὰ χάνουν κυριολεκτικῶς, ἡ ὁποία ὅμως ἠλεκτρίζει κάθε Ἑλληνικὴ ψυχή. Ἡ φωνὴ ΠΟΥ ΔΕΝ ΠΝΙΓΕΤΑΙ ΚΑΙ ΘΑ ΑΚΟΥΕΤΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ: Ε..ΝΩ..ΣΙΣ.

Γ. ΓΡΙΒΑΣ».

Ἡ τιμητικὴ στήλη ποὺ ἀνήγειρε τὸ 1990 στὸ Θησεῖο ὁ Δῆμος Ἀθηναίων γιὰ τὸν Στρατηγὸ Γρίβα, «γιὰ τὶς προσφερθεῖσες πρὸς τὸ Ἔθνος ὑπηρεσίες του».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ «Χ»

Κατωτέρω δημοσιεύεται, γιὰ πρώτη φορά, ὁ ἐπίσημος καὶ ὁλοκληρωμένος –θὰ μποροῦσε νὰ λεχθεῖ– κατάλογος τῶν μελῶν τῆς «Χ», στρατιωτικῶν καὶ ἰδιωτῶν, πεσόντων καὶ ἐπιζησάντων. Πρόκειται περὶ χειρογράφου τοῦ 1950, ἐκτάσεως 29 σελίδων, γραφέντος ὑπὸ συνεργάτου τοῦ Γρίβα. Τοῦτον διόρθωσεν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ» ἰδιοχείρως, παρέταξεν ἐπιλογικὸν σημείωμα καὶ τὸ ὑπέγραψεν ὡς ἔγκυρον γιὰ τοὺς σκοποὺς ἀναγνωρίσεως τῆς «Χ» ὡς ὀργανώσεως Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως. Ἀκολουθεῖται περίπου ἀλφαβητικὴ σειρὰ κατατάξεως μὲ αὔξοντες ἀριθμούς, οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν 192 Στρατιωτικοὺς καὶ 520 ἰδιώτας, μὲ τὴν ὑποσημείωση ὅτι δυνατὸν νὰ ἔχουν παραλειφθεῖ ὀνόματα. Γιὰ τοὺς στρατιωτικοὺς ὁ κατάλογος περιέχει τὶς στῆλες «βαθμός», «ὀνοματεπώνυμον», «ὄνομα πατρός», «χρόνος ὑπηρεσίας», «μεταβολαί», ἐνῷ βεβαίως γιὰ τοὺς ἰδιῶτες ἐλλείπει ὁ «βαθμός». Ἐδῶ, γιὰ τεχνικοὺς καὶ πρακτικοὺς λόγους, τὰ ὀνόματα ἀντεγράφησαν κατὰ παράταξη, μὲ τὰ ἀναφερόμενα στοιχεῖα κατὰ σειράν. Ἡ ἀλφαβητικὴ κατάταξη παρέχει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὴ δυνατότητα νὰ ἐντοπίσει κανεὶς τὰ μαρτύρια οἰκογενειῶν, ποὺ μέλη τους ἀνῆκαν στὴ «Χ». Πρέπει νὰ προστεθεῖ ὅτι στὸ πρῶτο μέρος, τὸ ὁποῖο περιλαμβάνει τοὺς στρατιωτικούς, ἐντάσσονται καὶ ἀστυνομικοὶ καὶ λιμενικοί. Τὰ στοιχεῖα ποὺ παρέχονται γιὰ τὰ μέλη δὲν εἶναι ἰσομερῆ γιὰ ὅλους, λόγῳ τῶν εὐνοήτων δυσχερειῶν ποὺ παρουσιάζει ἡ περίοδος. Ὁ «χρόνος ὑπηρεσίας» γενικῶς φθάνει μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1944. Στὴ στήλη «μεταβολαί» δὲν περιλαμβάνονται θάνατοι μελῶν τῆς «Χ» τὰ ὁποῖα ἔπεσαν ἢ ἐδολοφονήθησαν κατὰ τὴν περίοδο 1946-1949. Ὁ κατάλογος ἀποτελεῖ, ἀφ' ἑαυτοῦ, μιὰ συγκλονιστικὴ σύνοψη τῆς προσφορᾶς τῆς «Χ», σὲ ὑπηρεσίες καὶ αἷμα.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ «Χ»

1) Ἀντ/χης Πυρ. **Ἀντωνόπουλος Ἀριστοτέλης.** Δεκέμβριος 1943 - Δεκέμβριος 1944.

2) Ὑπολ/γὸς Πυρ. **Ἀστέρης Δημήτριος.** Ἀρχὰς 1943 - 4.12.44. (Τραυματίας τῆς μάχης τοῦ Θησείου 4.12.44, ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὴν μεταφοράν του εἰς νοσοκομεῖον.)

3) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Ἀσημακόπουλος Μιχαήλ.** Θέρος 1941 - Δεκέμβριος 1944.

4) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Ἀγγελόπουλος Νικόλαος.** Ἰούνιος 1943 - Δεκέμβριος 1944.

5) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Ἀννιτσάκης Ἰωάννης.** Ἰούνιος 1942 - Ὀκτώβριος 1944.

6) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Ἀντωνακέας Ἀριστομένης** (Νικόλαος). Μάρτιος 1943 (Συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καταδικασθεὶς εἰς θάνατον. Μετατραπείσης τῆς ποινῆς εἰς 15ετῆ εἱρκτήν, μετεφέρθη εἰς Γερμανίαν ὁπόθεν ἐπανῆλθε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν).

7) Ἀνθ/γὸς **Ἀρμάου Νικόλαος.** Φεβρ. 1943 - Δεκέμβριος 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς μυστ. Ὑπηρεσίαν Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

8) Ἀνθ/στὴς Πεζ. **Ἀμάραντος Θεόδωρος** (Ἰωάννης). Μάρτιος 1942 - Δεκέμβριος 1943.

9) Ἀνθ/στὴς Πεζ. **Ἀραπάκης Γεώργιος.** Ἰούνιος 1942 - Θέρος 1944.

10) Ἀνθ/στὴς Πεζ. **Ἀναστασᾶκος Γεώργιος** (Νικόλαος). Ἰούνιος 1942 - Ἀρχὰς 1944.

11) Εὔελπις **Ἀργυριάδης Μιχαὴλ** (Χρῖστος). Ἰούν. 1943 - Ὀκτ. 1944.

12) Ἔφ. Λοχαγὸς **Ἀρβανίτης Νικόλαος.** Δεκέμβριος 1943 - Δεκέμβριος 1944. (Ἐδολοφονήθη τὸν Δεκέμβριον 1944 ὑπὸ κομμουνιστῶν).

13) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Ἀθανασίου Γεώργιος** (Δημήτριος). Νοέμ. 1941 - Δεκέμ. 1944.

14) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Ἀλευρᾶς Παῦλος.**

15) Ὑποχ. Λιμεν. **Ἀργουτζῆς Βασίλειος.**

16) Λοχαγὸς Πυρ. **Βαρδάνης Δημήτριος** (Ἰωάννης). 20.12.42 - Δεκ. 1944.

17) Λοχαγὸς Πεζ. **Βασίλαρος Βασίλειος** (Γεώργιος). Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

18) Λοχαγὸς Ὑγειον. **Βαφειάδης Γεώργιος.** Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

19) Ταγμ. ἐά. **Βατικιώτης Δημοσθένης** (Ἰωάννης) 25.3.42 - Δεκ. 1944.

20) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς Στρ. Δικ. **Βάλβης Ζαφείρης** (Παντελῆς). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944. (Ἀπεστάλη τὸν Ἀπρίλιον 1942 εἰς Μ. Ἀνατολὴν δι᾽ ἐπαφὴν μετὰ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως Καΐρου).

21) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Βαρθολομαῖος Εὐάγγελος.** Θέρος 1941 - 20.6.1944. (Τὸν Ἰούνιον 1944 μετέβη εἰς Ε.Ο.Ε.Α. Ζέρβα).

22) Λοχαγὸς Π.Δ. **Γυφτόπουλος Δημήτριος.** Ἰούλ. 1943 - Ὀκτ. 1944. (Ἀνῆκεν εἰς τὴν μυστικὴν Ἀγγλικὴν Ὑπ. Πληροφοριῶν Force 133, συνεργασθεὶς μὲ τὴν «Χ»).

23) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Γεωργίου Θεόδωρος.** Μέσα 1943 - Δεκ. 1944.

24) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Γκότσης Ἠλίας.** 1944 - Σεπτ. 1944.

25) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Γούλιας Ἰωάννης.** Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

26) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Γιαννούλης Σπυρ.** Ἀρχὰς 1943 - Ὀκτ. 1943.

27) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Γαλιανὸς Γεώργιος** (Θεόδωρος). Μάρτιος 1942 - Δεκ. 1944.

28) Εὔελπις **Γιαννακὸς Ζήσης.** Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

29) Εὔελπις **Γεωργακόπουλος Κωνσταντῖνος.** Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

30) Εὔελπις **Γιαχνῆς Μιχαήλ.** Τέλος 1942 - Σεπτ. 1944.

31) Εὔελπις **Γεωργόπουλος Ἠλίας.** Τέλος 1942 - Σεπτ. 1944.

32) Εὔελπις **Γέροντας Δημήτριος.** Τέλος 1942.

33) Εὔελπις **Γκλεγκᾶκος Θωμᾶς.** (Ἐδολοφονήθη τὸν Δεκέμβριον 1943 ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ.)

34) Λοχαγὸς ἐά. **Γερομῆτσος Λουδοβῖκος.** Ἰουν. 1944 - 21.10.1944.

35) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Γαζουλέας Γεώργιος** (Παναγιώτης). 10.3.1943 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη τὴν 4.12.44 εἰς μάχην Θησείου).

36) Ὑπαξ. Ἀερ. **Γιαλελῆς Γεώργιος.** Αὐγ. 1943 - Ἀπρ. 1944. (Ἀπρίλιον 1944 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολήν).

37) Ἀστυφύλαξ **Γεωργακᾶκος Νικόλαος** (Παναγιώτης).- Μάρτ. 1942 - Δεκ. 1944.

38) Ἀστυφύλαξ **Γαλάνης Νικόλαος.** Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

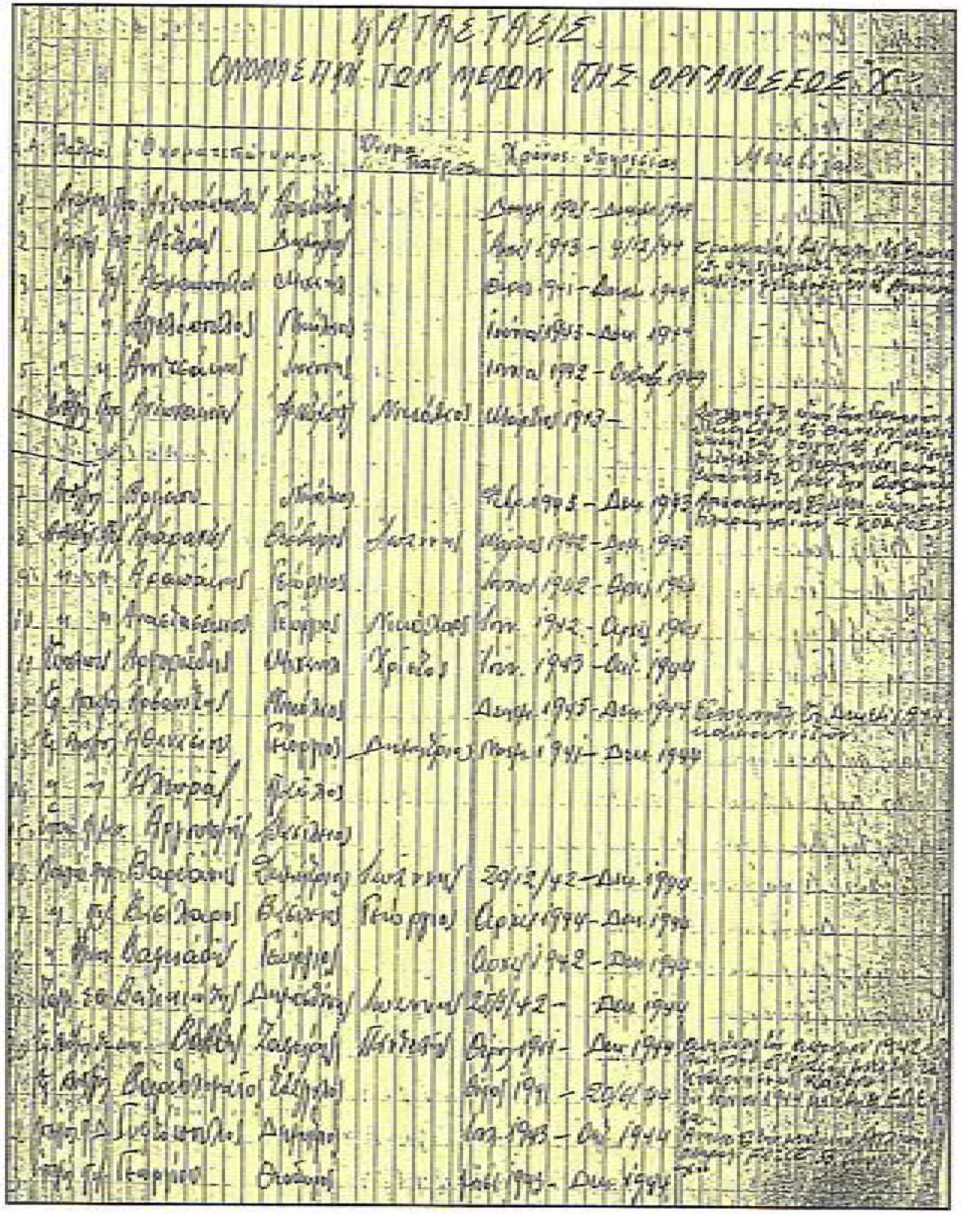
(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν) **Γούλιας Παναγιώτης** (Σταῦρος). Ἀρχὰς

1943 - Δεκ.1944.

39) Λοχαγὸς Πεζ. **Δουκάκης Σιμ.** Μέσα 1942 - Δεκ. 1943.(Τὸν Φεβρουάριον 1943 ἀπεσπάσθη εἰς μυστ. Ὑπηρεσίαν πληροφ. «ΚΟΔΡΟΣ».)

40) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Δεσύπρης Ἀθανάσιος.** Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944. (Διάστημα μεταξὺ 1943 καὶ 1944, μετέβη εἰς Ε.Ο.Ε.Α. Ζέρβα.)

41) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Δημητρακόπουλος Νικήτας.** Μάρτιος 1943 - Ἰ-

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ "Χ"

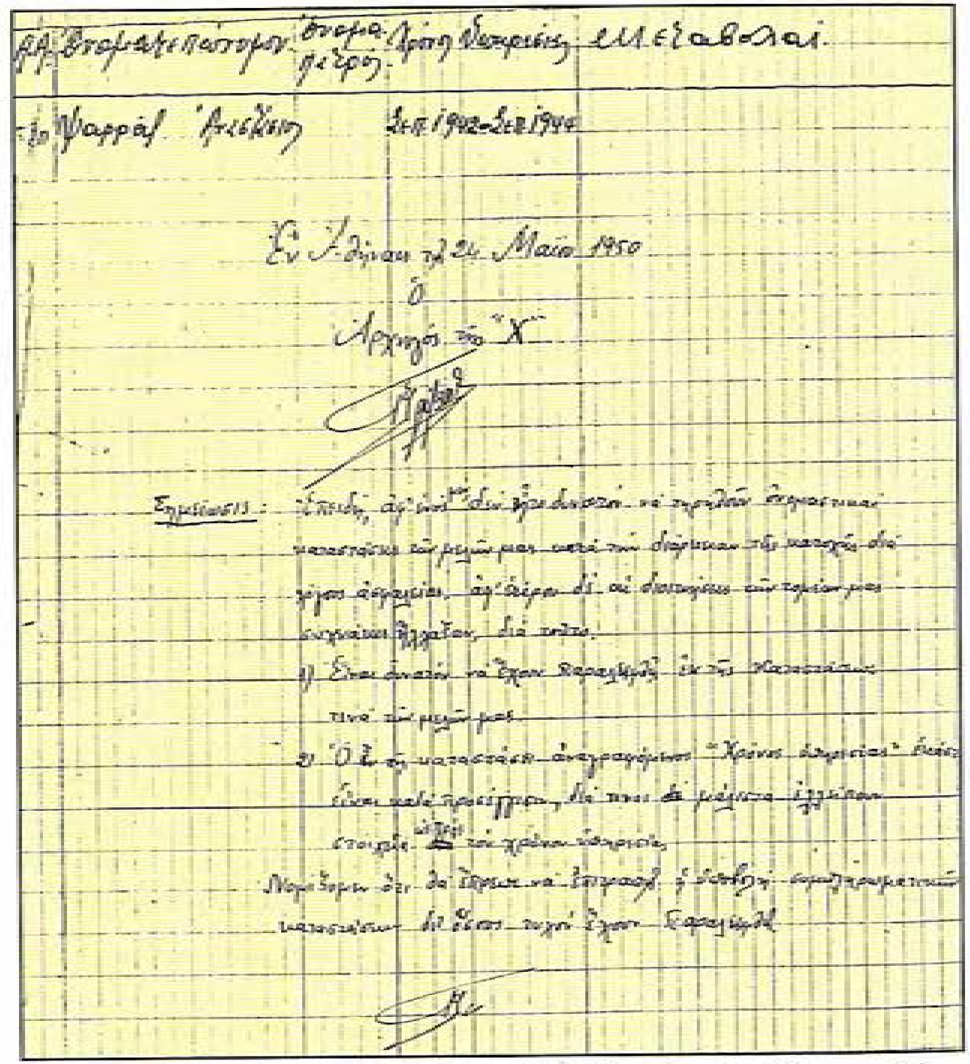
ούν.1944.

42) Ἀνθ/στὴς Χωρ. **Δαβάκης Γεώργιος** (Δικαῖος).

43) Εὔελπις **Δημητριάδης Θ.** Ἀρχὰς 1942 - Ἀρχὰς 1944. (Ἐδολοφονήθη ἀρχὰς 1944 ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ).

44) Εὔελπις **Δημητρακόπουλος Ἰούλιος.** Μάρτ.1943 -Ἰούν.1944.

45) Ἐφ.Ὑπολ/γὸς **Δημητρόπουλος Γεώργιος.** Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1950
Ὁ
Ἀρχηγὸς τῆς "Χ"

Ἀριστερὰ καὶ ἄνω: Ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία σελίδα τοῦ πολυσελίδου καταλόγου τῶν μελῶν τῆς «Χ», ὁ ὁποῖος συνετάγη μὲ ἐπιμέλεια τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀργανώσεως. Ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Γ. Γρίβα, ὁ ὁποῖος καὶ συνέταξε ἰδιοχείρως τὴν ἀκροτελεύτια «Σημείωσιν».

1944.

46) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Εὐθυμάκης Χρῖστος.** Ὀκτ. 1942 - Ἰαν.1944 (Ἰαν. 1944 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολήν).

47) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Εὐσταθίου Γεώργιος.** Σεπτ. 1941. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν).

48) Ὑποκ. Λιμεν. **Δαβουρλῆς Κωνσταντῖνος.** Ἀρχὰς 1943 - Δεκεμβ.1943 (Ἀπὸ Φεβρουάριον 1943 ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

49) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Ζαφείρης Ἀπόστολος.** Σεπτ. 1943 - Δεκ. 1944.

50) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Ζαντὲς Κωνσταντῖνος** (Λεωνίδας).- Μάϊος 1944- Δεκ. 1944.

51) Ἀνθ/στὴς Πεζ. **Ζανουδάκης Νικόλαος.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

52) Ἀστυφύλαξ **Ζυγούρης Μιχαὴλ** (Παναγιώτης). 15.3.43 - 4.12.44.

53) Ἀνθ/γὸς Μηχ. **Θανάσουλας Παναγιώτης.** Αὔγ. 1942 - Δεκ. 1944.

54) Ταγμ. **Ἰωαννίδης Νικόλαος.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

55) Ἀντ/άρχης Πυρ. **Καλφιώτης Ἀναστάσιος.** Μάρτ. 1944 - Αὔγ. 1944. (Κατὰ μῆνα Αὔγουστον 1944 ἔπεσεν ἀπὸ γερμανικὰς σφαίρας ἔξωθι φυλακῶν «Ἀβέρωφ» ἐν τῇ ἐκτελέσει ἀνατεθείσης αὐτῷ ἀποστολῆς).

56) Ταγμ. Στρ. Δικ. **Κοκορέτσας Ἰωάννης.** Ἰούν. 1943 - Δεκ. 1944.

57) Ταγμ. Πεζ. **Καλλονᾶς Ἰωάννης.** Ἰούν.1943 - Ὀκτ. 1944.

58) Ταγμ. Πεζ. **Καρατζούλης Γεώργιος.** Μέσα 1943 - Δεκ. 1944.

59) Λοχ/γὸς Πυρ. **Κοντογιαννόπουλος Νικόλαος** (Κωνσταντῖνος).- Νοέμ. 1941 - Δεκ.1944.

60) Λοχ/γὸς Πυρ. **Κοκόρης Ἀθανάσιος.** Ἀρχὰς 1942 - Δεκ.1944. (Ἐπὶ τετράμηνον περίπου, Ἰούν.- Σεπτ. 1943, μετέβη εἰς Ἀνταρτ. Ὁμάδας Ψαρροῦ).

61) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Κουρουπὸς Μιχαήλ.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

62) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Καπετανάκης Κωνσταντῖνος.** 31.6.42 - 20.6.44.

63) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Κάζος Ἀνδρέας.** 5.6.42 - Δεκ.1944. (Ἐτραυματίσθη σοβαρῶς ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 20.8.44).

64) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Κριτσώπης Γεώργιος.** Σεπτ. 1943 - Δεκ. 1944.

65) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Κακαβούλης Ἀναστάσιος** (Γεώργιος). Ἀρχὰς 1942 - Αὔγ. 1944.

66) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Κοκώνης Ἰωάννης.** Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.

67) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Καρδαρᾶς Νικόλαος** (Τρύφων). Ἰούν.1943 - Δεκ.

1944.

68) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Καίσαρης Θωμᾶς** (Χρῖστος). Μάρτιος 1942 - Αὔγ. 1943.

69) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Καντιδάκης Π.** Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

70) Ἀνθ/γὸς **Κοβάτσος Κωνσταντῖνος.** Ἀρχὰς 1942. (Τὸν Μάρτιον 1943, φυλακισθεὶς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ὑπέστη φρικτὰ βασανιστήρια. Ἀπεφυλακίσθη τὸν Σεπτέμβριον 1944. Ἀπέθανε μετά τινα χρόνον συνεπείᾳ τῶν κακουχιῶν τῆς φυλακίσεως).

71) Ἀνθ/γὸς Αὐτ. **Κοσόρης Ἰωάννης.** Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

72) Ἀνθ/γὸς Διαχειρ. **Κατσιέρης Ἰωάννης.** Μάϊος 1942 - Δεκ. 1944.

73) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Κολόμβας Κων/νος.** Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

74) Λοχαγὸς Πεζ. **Κίντζος Κωνσταντῖνος** (Εὐθύμιος). Ἀρχὰς 1942 - Φεβρ. 1944.

75) Ἀνθ/στὴς **Κοντοθανάσης Νικόλαος.** Ἰουνιος 1943 -Δεκ. 1944.

(χωρὶς αὔξοντα ἀριθμὸν) Ἀρχιφύλαξ **Κατσαρ... Γεώργιος.** Ἰούνιος 1943 - Δεκ. 1944.

76) Ἀνθ/στὴς Χωρ. **Κολόκας Νικόλαος.** 10.8.44 - Δεκ. 1944.

77) Εὔελπις **Κασιμάτης Χρῖστος.** Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

78) Εὔελπις **Κουμπουζῆς Θεόδωρος** (Σταῦρος). Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

79) Εὔελπις **Καίσαρης Ἀναστάσιος.** Ἰουνιος 1944 - Δεκ. 1944.

80 Εὔελπις **Κωστάκης Γεώργιος** (Παναγιώτης). 22.7.43 - 7.1.44.

81) Ἐπιλοχ. **Κουβελογιάννης Μιχαὴλ** (Ἀνδρέας). Μάρτιος 1942 - Δεκ. 1944.

82) Ἐπιλοχ. **Κακαρᾶς Νικόλαος.** Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

83) Λοχίας **Κολλᾶρος Ἀνδρέας.** Ἰούνιος 1943 - Αὔγ. 1944. (Τὸν Αὔγ. 1944 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ).

84) Ἔφ. Λοχαγὸς **Καραμεσίνης Φώτιος.** Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944. (Ἐφονεύθη κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).

85) Ἔφ. Ὑπίλαρχ. **Κουρᾶκος Κουρῆς** (Νικόλαος). Ἐτραυματίσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 14.9.43. Ἀνεχώρησε διὰ Μέσην Ἀνατολὴν τὸν Ἰούνιον 1944 ὅπου κατετάγη ὡς ἔφ. Ὑπίλαρχος.

86) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Καπογιάννης Ἀριστομένης.** Ἰούλιος 1943 - Δεκ. 1944.

87) Ἀνθ/στυνόμος **Κουφόπουλος Χρῖστος** (Ἀθανάσιος). Μέσα 1942 - Δεκ. 1944.

88) Διαγραφὲν ὄνομα ἀστυφύλακος.

89) Διοπ. Λιμεν. **Καγκαρᾶς Ἐλευθέριος**. 5.4.44 - Δεκ. 1944.

90) Ἀνθ/γὸς **Λαδονικόλας Γεώργιος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

91) Ἀνθ/γὸς **Λουκᾶς Πέτρος**. Μάϊος 1943 - Δεκ. 1944.

92) Εὔελπις **Λέκκας Ἀντώνιος**. Ὀκτ. 1942 - Δεκ.1944.

93) Εὔελπις **Λίλας Ἰωάννης**. Φεβρ. 1943 - Ὀκτ. 1944.

94) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Λιναρᾶς Δημήτριος**. Ἰούνιος 1944 - Δεκ. 1944.

95) Ἀστυφύλαξ **Λούλης Γεώργιος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

96) Ἀστυφύλαξ **Λιβᾶς Ἀλέξανδρος**. Ἰούνιος 1943 - Δεκ. 1944.

97) Ἀρχισμηνίας **Λαγουδᾶκος Ἀθανάσιος**. Τέλος 1943 - Δεκ. 1944.

98) Ὑπολ/γὸς Στρ. Δικ. **Μπουφίδης Κρέων** (Νικόλαος). Ἰουν. 1944 - Δεκ. 1944 (Ἐσφαγιάσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).

99) Συντ/χης ἐά. **Μαλιαγρὸς Νικόλαος**. Ἀρχὰς 1943 - Ἀπρ. 1944.

100) Ἀντ/χης Πυρ. **Μπουτσικάρης Βασίλειος**. Τέλος 1941 - Δεκ. 1944. (περὶ τὸ τέλος 1942 συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ φυλακίσθη ἐπὶ 11 μῆνας).

101) Ταγμ. Πεζ. **Μπόντζος Νικόλαος**. Μάρτιος 1943 - Δεκ. 1944.

102) Ταγμ. Πεζ. **Μπουσμπουρέλης Ἰωάννης**. Θέρος 1941 - Φεβρ. 1944. (Φεβρουάριον 1944 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολήν).

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). Ἐπίατρος **Μαστακούρης Βασίλειος** (Ἀντώνιος). Φεβρ. 1944 - Δεκ. 1944.

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). **Μπεκιάρης Νικόλαος** (Ἰωάννης). Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). **Μητσόπουλος Νικήτας** (Ἰωάννης). Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

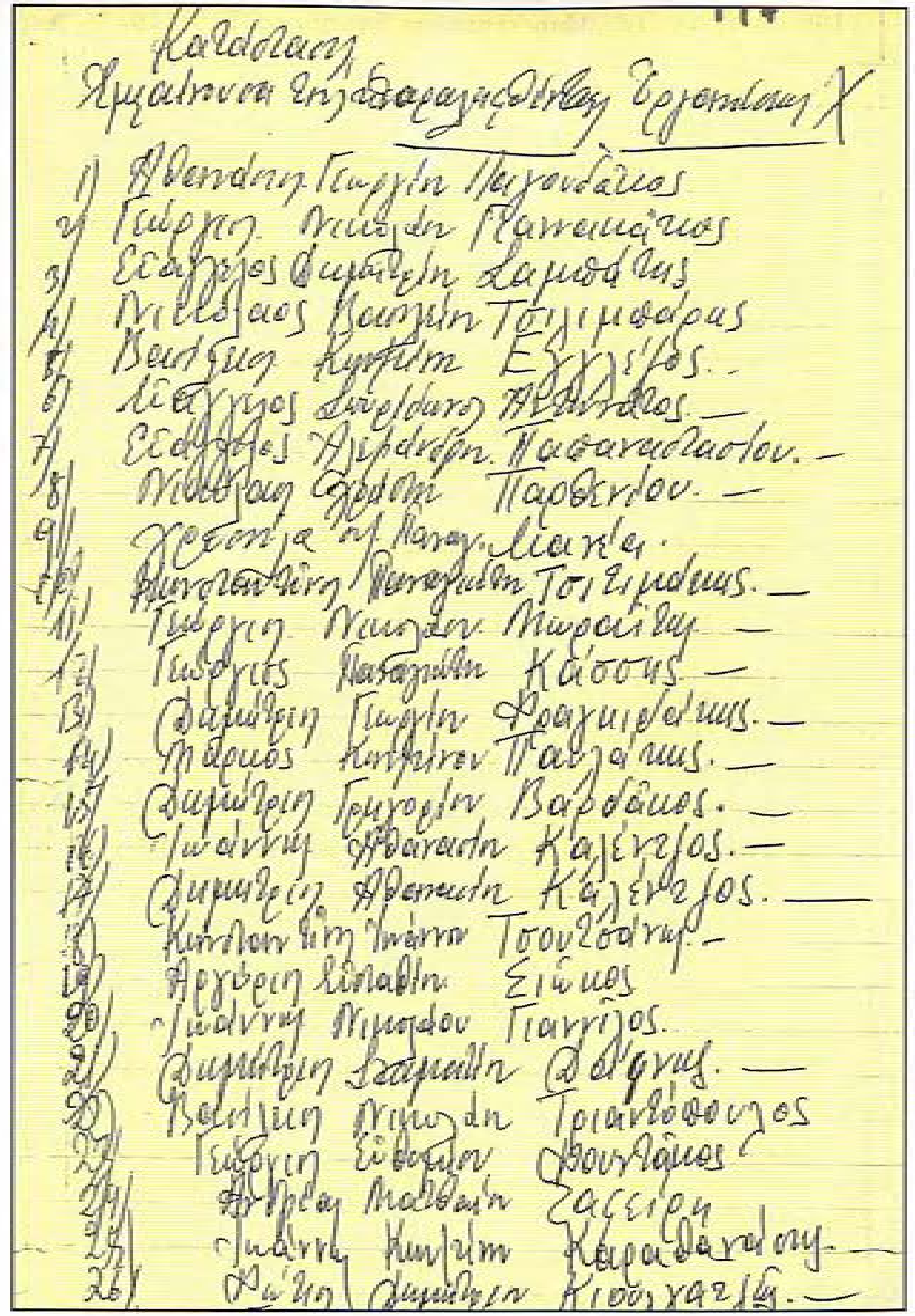
103) Λοχαγὸς Πεζ. **Μανωλᾶκος Βασίλειος**. Ἀρχὰς 1942 - 25.3.44. (τὴν 25.3.44 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

104) Ὑπολ/γὸς Πυρ. **Μπέλμπας Δημήτριος** (Γεώργιος). Νοεμβ. 1941 - Δεκ. 1944.

105) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Μητρέλης Κωνσταντῖνος**. Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

106) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Μπερτσιάδης Νικόλαος** (Ἰωάννης). Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

107) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Μπαϊρακταρέας Σπυρίδων** (Εὐάγγελος). Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

Ἕνα ἔγγραφο ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖον τῆς «Χ». Πρόκειται διὰ «κατάστασιν ἐμφαίνουσαν τοὺς παραλειφθέντας τῆς Ὀργανώσεως «Χ».

108) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Μαρινόπουλος Δημήτριος.** Σεπτ. 1942 - Δεκ. 1943.

109) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Μουρίκης Θεοφάνης.** Θέρος 1941 - Ἀπρ. 1944. (Τὸν Ἀπρίλιο 1944 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολήν).

110) Ἀνθ/γὸς **Μουρίκης Ἀναστάσιος.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

111) Ἀνθ/γὸς **Μιχαλόπουλος Ἰωάννης.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944.

112) Ἀξ. Ναυτικοῦ **Μαυρῆς Ἠλίας.** Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944.

113) Ἀξιωματικὸς **Μητρόπουλος Σωτήριος.** 1944 - Σεπτ. 1944.

114) Εὔελπις **Μπλιασκούνης Γεώργιος** - Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

115) Εὔελπις **Μέξης Ἀντώνιος.** Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

116) Εὔελπις **Μπαρκούρας Ἰωάννης.** Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

117) Εὔελπις **Μπερτσιάδης Γεώργιος** (Ἰωάννης). Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

118) Ὑπαξ. Ἀερ. **Νικολόπουλος Κωνσταντῖνος.** Αὔγ. 1943 - Ἀπρ. 1944. (τὸν Ἀπρίλιον 1944 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολήν).

119) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Μαρινάκης Νικόλαος** (Ἀλέξανδρος). Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

120) Ἔφ. Ἀνθ/τρος **Μαντούβαλος Μιχαὴλ** (Ἀντώνιος). Τὴν 22.6.44 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολήν, καταταγεὶς ὡς ἔφεδρος Ἀνθ/τρος.

121) Ἔφ. Ἀνθ/τρος **Ντέκας Ἰωάννης.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

122) Ἀστυφύλαξ **Μιχαλολιᾶκος Παναγιώτης.** Νοε. 1941 - Δεκ. 1944.

123) Ἀστυφύλαξ **Μιχαλολιᾶκος Ἀντώνιος.** Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

124) Λοχαγὸς Πυρ. **Ξένος Μιχαήλ.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944 (Ἐπὶ μικρὸν χρονικὸν διάστημα ὑπηρέτησε εἰς τὰς Ε.Ο.Ε.Α. Ζέρβα).

125) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Ὀρτενζᾶτος Ἐπαμ.** Μάρτιος 1943 - Μάϊος 1944.

126) Ἔφ. Ἀνθ/τρος **Οἰκονόμου Δημήτριος** (Ἀναστάσιος). Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

127) Συντ. ἐά. **Παπαδημητρακόπουλος Χρῖστος.** Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

128) Ταγμ. Πεζ. **Παπαρρόδου Νικόλαος.** Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944. (Κατὰ μῆνα Σεπτ. 1944 ἀπεσπάσθη εἰς Στρ. Διοικ. Ἀττικῆς. - Στρατηγὸς κ. Σπηλιωτόπουλος).

129) Ταγμ. Πυρ. **Πολύζος Παντελῆς.** Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

130) Λοχ. Πεζ. **Παπᾶς Ἀθανάσιος.** Νοέμ. 1942 - Δεκ. 1944.

131) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Παπαδόπουλος Ὅμηρος.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὴν 11.10.44 καὶ 5.11.44).

132) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Πετρίδης Γεώργιος.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

133) Ὑπολ. Πυρ. **Παπαδόπουλος Γεώργιος** (Χρῖστος). Ἰουν. 1943 - Σεπτ. 1944.

134) Ὑπολ. Πεζ. **Πλαπούτας Κωνσταντῖνος.** Ἀπρ. 1943 - Σεπτ. 1944.

135) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Παπαποστόλου Γεώργιος.** Μάρτ. 1943 - Ἰούνιος 1944. (Μετέβη εἰς Ε.Ο.Ε.Α. Ζέρβα).

136) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Παπαγεωργίου Ἀναστάσιος.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

137) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Παπαγεωργίου Βασίλειος.** Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 4.12.44).

138) Ὑπολ/γὸς Πεζ. **Πατρᾶς Γεώργιος.** Μάϊος 1943 - Δεκ. 1944.

139) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Παπαδομανωλάκης Γεώργιος.** Σεπτ. 1943 - Δεκ. 1944.

140) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Παπαθανασίου Ἀχιλλεύς.** Ἰαν. 1944 - Δεκ. 1944.

141) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Παπαδᾶτος Ἡρακλῆς.** Μάϊος 1942 - Δεκ. 1943.

142) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Πορφύρης Σπυρίδων.** Μάρτιος 1942 - Ὀκτ. 1944.

143) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Παρθένης Ἰάσων.** Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

144) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Πιτσίκας Κωνσταντῖνος.** Σεπτ. 1942 - Σεπτ. 1944.

145) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Παξινὸς Βασίλειος.**

146) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Περακάκης Κωνσταντῖνος.** Ἰουν. 1944 - Δεκ. 1944.

147) Εὔελπις **Ποταμιᾶνος Ἄγγελος** (Γεράσιμος). Ἰουν. 1943 - Ὀκτ. 1944.

148) Εὔελπις **Παπαδόπουλος Κωνσταντῖνος** (Χρῖστος). Ἰουν. 1943 - Ὀκτ. 1944.

149) Εὔελπις **Παπαδημητρίου Δημήτριος.** Ἀρχὰς 1944 - Ὀκτ. 1944.

150) Εὔελπις **Παπαγεωργίου Νικόλαος.** Μάϊος 1942 - 1.9.44. (τὴν 1.9.44. ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ).

151) Εὔελπις **Περράκης Ἀντώνιος** (Ἰωάννης). Φεβρ. 1944 - 12.7.1944. (Τὴν 12.7.44 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ)

152) Εὔελπις **Παπαγρηγορακάκης Γεώργιος.** Μάϊος 1943 - Δεκ. 1944.

153) Εὔελπις **Πύρος Ἰωάννης.** Μάϊος 1943 - Δεκ. 1944.

154) Εὔελπις **Παπανικολάου Δημήτριος.** Ὀκτ. 1942 - Ἀρχὰς 1944.

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). Ἀστυφ. **Παπαθανασόπουλος Ἀθανάσιος** (Ἠλίας). Ἰούνιος 1943 - Δεκ. 1944.

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). Ἀστυφ. **Παναγόπουλος Χρῖστος** (Βασίλει-

ος). Ἰούν. 1943 - Δεκ. 1944.

155) Ἔφ. Ὑπολ/γὸς **Παπαμιλτιάδης Δημήτριος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943 (Ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

156) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Πατεράκης Χρῖστος** (Περικλῆς). Ἀρχὰς 1942-Δεκ. 1944.

157) Ἀρχισμηνίας **Προσαλέντης Παῦλος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

158) Ἀστυφύλαξ **Πατσούρας Νικόλαος**. Ἀπρ. 1943 - Δεκ. 1944.

159) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Ραψομανίκης Κωνσταντῖνος**. Μάϊος 1943 - Δεκ. 1944.

160) Εὔελπις **Ρούγγας Π.** Τέλος 1944 - Δεκ. 1944.

161) Ταγμ. Στρ. Δικ. **Σταυρόπουλος Ἀνδρέας** (Πέτρος). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

162) Λοχαγὸς Πεζ. **Σταυρόπουλος Χαράλαμπος** (Πέτρος) Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

163) Στρατ. Ἰατρὸς **Σταυρόπουλος Κωνσταντῖνος** (Πέτρος). Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

164) Ἀνθ/στὴς **Σταυρόπουλος Ἀριστείδης** (Πέτρος). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

165) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Σταματάκης Στυλιανός**. Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

166) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Σακελαρόπουλος Γεώργιος** (Παναγιώτης). Θέρος 1941 - Ἰουλ. 1944. Τὸν Ἰούλιον 1944 ἀνεχώρησε εἰς Μ. Ἀνατολήν).

167) Εὔελπις **Σπυρόπουλος Δημήτριος** (Βασίλειος). Ἰουν. 1943 - Δεκ. 1944.

168) Εὔελπις **Σῖμος Τάκης**. (Τὸν Μάρτιον 1944 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολήν).

169) Ἔφ. Ἀνθ/τρος **Στεργιᾶτος Ἀνδρέας**. Θέρος 1941 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη σοβαρῶς εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 9.10.44).

170) Ὑπαξ. Λιμ. **Σπυρίδωνος Βασίλειος**. Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

171) Δίοπος Λιμ. **Σημαντοῦρος Ἀθανάσιος**. 10.8. 44 - Δεκ. 1944.

172) Ταγμ. Πεζ. **Ταρσούλης Γεώργιος** (Θεόδωρος). Σεπτ. 1941. (Τὸν Δεκέμβριον 1942 συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἀπεστάλη εἰς στρατόπεδον συγκεντρώσεως ἐν Ἰταλίᾳ. Ἐπανῆλθεν ἐκεῖθεν τὸν Αὔγουστον 1945).

173) Λοχαγὸς Πεζ. **Τσίχλης Γεώργιος**. Θέρος 1941 - Ἀπριλ. 1944.

174) Λοχαγὸς Πυρ. **Τούμπας Στέφανος** Ἀπρ. 1944 - Δεκ. 1944. (Συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, ἀποφυλακισθεὶς τὸν Ἀπρίλιον 1944 προσῆλθεν εἰς τὴν ὀργάνωσιν «Χ»).

175) Ὑπο/γὸς Πεζ. **Τσιάνος Γεώργιος**. Νοέμ. 1943 - Νοέμ. 1944. (Τὸν Νοέμ. 1944 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

176) Ἀνθ/γὸς Πυρ. **Τσουκαλῆς Κωνσταντῖνος** (Ἀλέξιος) Θέρος 1941 - Ἀρχὰς 1944.

177) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Τσουκαλῆς Ἀχιλλεὺς** (Ἀλέξιος) Θέρος 1941 - Ἀρχὰς 1944.

178) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Τσιτάκης Γεράσιμος**. Μάρτιος 1942 - Δεκ. 1944 (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 3.12.44).

179) Ἔφ. Ὑπολ/γὸς **Τσαβλῆς Ἰωάννης**. Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944.

180) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Τσακουμάκης Ἐμμ.** Σεπτ. 1943 - Δεκ. 1944 (Ἐσφαγιάσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). Ἀστυφύλαξ **Τσιτσώνης Χρυσόστομος** (Ἀντώνιος) Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

181) Ἐπιλοχίας **Τζαβέλας Νικόλαος**. Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944 (Ἀπεσπάσθη καὶ παρὰ τῇ Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

182) Ἀστυφύλαξ **Τσελώνης Χρῖστος** (Ἰωάννης). Φεβρ.1943 - 4.12.44.

183) Δίοπος Λιμ. **Τριανταφυλλίδης Ἀλεξ.** 5.4.44 - Δεκ. 1944.

184) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Φουντᾶκος Γεώργιος**. Μέσα 1943 - Αὔγ. 1944.

185) Ἀνθ/γὸς Πεζ. **Φραγκοπανᾶγος Νικόλαος**. Ἰουν. 1944 - Δεκ. 1944.

186) Ἐπίατρος ἐ.ά. **Φουστᾶνος Γεώργιος**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). **Φίλιος Παναγιώτης** (Ἀθανάσιος). Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

187) Ταγμ. Διαχειρ. **Χαμόδρακας Ἀριστείδης**. Θέρος 1941 - 3.12.44. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 3.12.44 μετὰ ἑτέρων τριῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του).

188) Λοχ/γὸς Πεζ. **Χατζηδάκης Ἰωάννης**. Μάϊος 1943 - Μάϊος 1944.

189) Ἔφ. Ἀνθ/γὸς **Χαρίσης Κωνσταντῖνος** (Γεώργιος). Σεπτ. 1942 - Δεκ. 1944.

190) Εὔελπις **Χανιώτης Κωνσταντῖνος** (Νικόλαος). Τέλος 1942 - Ὀκτ. 1944.

191) Ὑπαξ. Λιμεν. **Χρυσοχέρης Ἀνδρέας**. Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

192) Λοχαγὸς Πεζ. **Ψαρρακᾶκος Παναγιώτης**. Ἰουν. 1943 - Δεκ. 1944

1) **Ἀντωνᾶκος Ἀντώνιος**. Ἀπρ. 1943 - Ἰούν. 1944. (Ἐδολοφονήθη κατὰ τὸν Δεκεμβριανὸν κίνημα).

2) **Ἀρμάογλου Λάζαρος** (Γεώργιος). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

3) **Ἀβραὰμ Κωνσταντῖνος** (Ἀλέξανδρος). Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

4) **Ἀθανασίου Νικόλαος** 1943 - Δεκ. 1944.

5) **Ἀναστασόπουλος Χαρίλαος** 15.6.42 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 24.7.44).

6) **Ἀδὰμ Παναγιώτης** (Νικόλαος) 18.3.44 - Δεκ. 1944.

7) **Ἀβραμίδης Δημήτριος** (Ἀβραάμ). Μάϊος 1943 - Δεκ. 1944. (Τὸν Δεκέμβριον 1944 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

8) **Ἀναστασιάδης Ἀναστάσιος** (Πρόδρομος). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

9) **Ἄννινος Λουκᾶς** (Περικλῆς). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

10) **Ἀσπιώτης Ἰωάννης** (Κων/νος). Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

11) **Ἀναστασάκης Βασίλειος** (Δημήτριος). Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

12) **Ἀντωνακέας Κωνσταντῖνος** (Νικόλαος). Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

13) **Αὐγουστᾶτος Κωνσταντῖνος** (Σάββας). Μέσα 1942 - Δεκ. 1944.

14) **Αὐγουστᾶτος Γεράσιμος** (Σάββας). Μέσα 1942 - Δεκ. 1944.

15) **Ἀδαμόπουλος Θεόδωρος** (Τρύφων) Φεβρ. 1943 - Ἰουν. 1944.

16) **Ἀρσιελὲς Νικόλαος**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

17) **Ἀρτινὸς Γεώργιος**. 6.4.43 - 5.3.44. (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ τῆς Ο-ΠΛΑ).

18) **Ἀναγνωστόπουλος Παναγιώτης**. 5.2.44 - 4.12.44. (Ἐδολοφονήθη τὴν 4.12.44 εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου).

19) **Ἀστέρης Γεώργιος**. Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

20) **Ἀντωνᾶκος Τηλέμαχος**. Μέσα 1944 - Σεπτ. 1944.

21) **Ἀρχοντόπουλος Α.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943 (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

22) Ἰατρὸς **Ἀντωνόπουλος Παναγιώτης**. Σεπτ. 1942 - Σεπτ. 1944.

23) **Ἀργυρίου Χρῖστος** (Εὐάγγελος). -15.2.43- (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

24) **Ἀγραφιώτης Σωτήριος** (Γεώργιος). Τὸν Ἰούνιον 1944 ἀνεχώρησε διὰ τὴν Μ. Ἀνατολὴν καὶ κατετάγη ὡς ἐθελοντὴς εἰς Ἱερὸν Λόχον.

25) **Ἀγραφιώτης Σωτήριος** (Γεώργιος). Τὸν Ἰούνιον 1944 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολὴν καὶ κατετάγη εἰς ΙΙΙ Ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν.

26) **Ἀνδρουλιδάκης Ἀπόστολος**. Ἐξετελέσθη τὸν Μάϊον 1944 ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ.

27) **Ἀντωνόπουλος Δημήτριος** (Λεωνίδας). Ἰαν. 1944 - Δεκ. 1944.

28) **Ἀναστασίου Παρασκευὴ** (Λυκοῦργος). Μάϊος 1942 - Δεκ. 1944.

29) **Ἀναργύρου Ζουζοὺ** (Σκαρλᾶτος). Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

30) **Βελισσάρης Κωνσταντῖνος** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

31) **Βλασόπουλος Μιχαὴλ** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

32) **Βασιλειάδης Γεώργιος** (Ἰωάννης). 18.6.42 - Δεκ. 1944. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 18.12.44).

33) **Βαρνάβας Ἰωάννης** (Ἀριστείδης) 28.7.43 - Δεκ. 1944 (Ἐφονεύθη μετὰ τῆς συζύγου του ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

34) **Ρῶσσος Δημήτριος** (Γρηγόριος). 15.11.43 - 13.1.44.

35) **Ρῶσσος Κωνσταντῖνος** (Γρηγόριος). 15.11.43 - 13.1.44.

36) **Βούλγαρης Ἐμμανουὴλ**. Μάρτ. 1942 - Ἰουν. 1944.

37) **Βαλμάδης Λουκᾶς**. Μάρτ. 1943 - Δεκ. 1944.

38) **Βαρύτης Ἀντώνιος**. Θέρος 1941 - Δεκ. 1944 (Ἐτραυματίσθη τὴν 4.12.44 εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου).

39) **Βασσάλος Θεοφάνης** 22.8.43 - 4.12.44. (Ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 4.12.44).

40) **Βάσσαλος Κίμων**. 23.8.43 - Δεκ. 1944.

41) **Βεντούρης Νικόλαος**. 16.1.44 - Δεκ. 1944.

42) **Βατικιώτης Ἰωάννης** (Δημοσθένης). 25.3.42 - Δεκ. 1944.

43) **Βατικιώτης Νικόλαος** (Δημοσθένης). 25.3.42 - Δεκ. 1944.

44) **Βατικιώτης Κωνσταντῖνος** (Δημοσθένης). 25.3.42 - Δεκ. 1944.

45) **Βατικιώτης Ἀντώνιος** (Δημοσθένης). 25.3.42 - Δεκ. 1944.

Η ΑΙΩΝΙΑ ΕΛΛΑΣ ΣΑΣ ΕΥΓΝΩΜΟΝΕΙ...

Οἱ ἥρωες νεκροὶ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος τῶν Χιτῶν τῆς 3ης-4ης Δεκεμβρίου 1944

1) ΑΣΤΕΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (ὑπολοχαγός)
2) ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
3) ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
4) ΧΑΣΚΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
5) ΒΑΣΣΑΛΟΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ
6) ΣΟΛΔΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
7) ΠΑΡΑΡΑΣ ΜΙΧΑΗΛ
8) ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
9) ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
10) ΧΑΜΟΔΡΑΚΑΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ
11) ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
12) ΘΕΟΛΟΓΙΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
13) ΔΕΔΕΣ ΠΑΥΛΟΣ
14) ΚΟΝΔΥΛΗΣ ΠΑΥΛΟΣ
15) ΒΑΡΒΙΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
16) ΠΛΑΚΩΤΑΡΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
17) ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΣ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ
18) ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
19) ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
20) ΡΟ-Ι-ΛΟΣ ΦΩΤΙΟΣ
21) ΣΙΜΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
22) ΓΙΑΡΙΜΟΓΛΟΥ ΙΟΡΔΑΝΗΣ
23) ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ)ΤΙΝΟΣ
24) ΠΙΣΧΟΣ

Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» (6.12.48) δημοσιεύει τὸν τιμητικὸ κατάλογο τῶν πεσόντων στὸ Θησεῖο κατὰ τὶς δύο πρῶτες ἡμέρες τῆς ἐπιθέσεως τοῦ ΕΛΑΣ.

46) **Βουγᾶς Δημήτριος.** 5.2.42 - Δεκ. 1944.

47) **Βαβύας Διονύσιος** 3.5.44 - 4.12.44 (Ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 4.12.44).

48) **Βαρθολομαῖος Σπῦρος.** Φεβρ. 1942 - Δεκ. 1944.

49) **Βλάχος Χαράλαμπος.** 22.8.44 - Δεκ. 1944.

50) **Βασιλειάδης Βασίλειος.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

51) **Βῆχος Μιχαὴλ** (Τιμόθεος). 15.2.43 - Δεκ. 1944.

52) **Βελισσαρούλη Πηνελόπη** (Γεώργιος). Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

52α) **Βεζανῆς Ἰωάννης.** Ἰούνιος 1942- Ἀπρίλιος 1944.

53) **Γκέρτσος Δημήτριος.** Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

54) **Γατόπουλος Ἀναστάσιος** (Σταῦρος). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

55) **Γαλάνης Γεώργιος.** Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

56) **Γυφτόπουλος Δημήτριος.** 11.7.43 - 24.7.44. (Τὴν 24.7.44 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ).

57) **Γκόρος Ἀναστάσιος** (Χαράλαμπος). 17.4.44 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη τὴν 16.9.44 ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

58) **Γαβριὴλ Νικόλαος** (Σταμάτιος). 15.4.43 - 15.10.44.

59) **Γκόρος Χαράλαμπος** (Ἀναστάσιος). 15.1.43 - Δεκ. 1944.

60) **Γιαννῖκος Μενέλαος** (Λάμπρος). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944. (Τὸν Δεκέμβριον 1944 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

61) **Γκέρτσος Ἀθανάσιος** (Δημήτριος). Ἰαν 1943 - Νοέμ. 1944. (Ἐτραυματίσθη ἐν τῇ ἐκτελέσει ὑπηρεσίας).

62) **Γκάτσος Ἰωάννης** (Μιχαήλ). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

63) **Γουτάκης Ἰωάννης** (Παναγιώτης). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

64) **Γουλανδρῆς Ἰωάννης** (Λεωνίδας). Ἰαν 1943 - Δεκ. 1944.

65) **Γύρας Νικόλαος** (Ἰωάννης). Ἰούν 1942 - Δεκ. 1944.

66) **Γαλιανὸς Εὐάγγελος** (Θεόδωρος). Ἰαν. 1944 - Δεκ. 1944.

67) **Γκούμας Στυλιανός.** 10.2.42 - 8.4.44. (Τὴν 8.4.44 ἐτραυματίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου, ἀποδιώσας εἰς Νοσοκομεῖον).

68) **Γιαννιτσόπουλος Γεώργιος.** 4.1.44 - Δεκ. 1944.

69) **Γκούμας Εὐάγγελος.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν τὴν 25.3.43 κατὰ ἐξόρμησιν τῆς Ὀργανώσεως «Χ»).

70) **Γκιόκας Γεώργιος.** 15.8.44 - Δεκ. 1944.

71) **Γενησεβδᾶς Ἀναστάσιος.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

72) **Γεωργακόπουλος Ἀρ.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

73) **Γεωργαντᾶς Ἰωάννης.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

74) **Γαρέζος Κίμων.** Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944. (Ἀπεσπάσθη καὶ εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

75) **Γκούμας Σταῦρος** (Ἀθανάσιος). Μέσα 1943 - Σεπτ. 1944.

76) **Γκάτσιος Παναγιώτης.** Σεπτ. 1942 - Σεπτ. 1944. (Ἀπεσπάσθη καὶ εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

77) **Γυφτόπουλος Γεώργιος.** 21.8.42 -.... (Τὸν Ὀκτώβριον 1943 συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν).

78) **Γεωργιάδης Γεώργιος.** Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944. (Ἐδολοφονήθη μετὰ τῆς συζύγου του κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

79) **Γαλανάκης Πέτρος.** Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944.

80) **Γουνελῆς Νικόλαος** (Σωτήριος). Τὸν Μάϊον 1944 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολὴν καταταγεὶς εἰς τὴν Ἀεροπορίαν).

81) **Γεωργόπουλος Λεωνίδας** (Σωτήριος). Ἐτραυματίσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν.

82) **Γεωργιᾶκος Λεωνίδας** (Βασίλειος).

83) **Γεωργιᾶκος Παναγιώτης** (Βασίλειος).

84) **Γιαννακόπουλος Ἠλίας.** Φεβρ. 1943 -... (Ἀπεσπασμένος εἰς τὴν Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

85) **Γιανναρᾶκος Ἀντώνιος** (Δημήτριος). Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Σεπτέμβριον 1944.

86) **Γιαριμόγλου Ἰορδάνης.** Ὀκτ. 1944 - 4.12.44. (Ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 4.12.44).

87) **Γεωργιᾶκος Θεόδωρος** (Κυριάκος). Ἰούν. 1942 - 11.12.44.

88) **Γιανναράκου Ἑλένη.** (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

89) **Δημάδης Νικόλαος** (Φώτιος). 1942 - Δεκ. 1944

90) **Δοῦρος Σωτήριος** (Ἀνδρέας). 1942 - Σεπτ. 1944. (Ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Σεπτέμβριον 1944).

91) **Διβριώτης Νικόλαος** (Δημήτριος). 19.7.1943 - Δεκ. 1944.

92) **Δέας Γεώργιος** (Νικόλαος). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

93) **Δεστούνης Σωτήριος.** Μάρτ. 1943 - Ἰουλ. 1944.

94) **Δρακόπουλος Ἀλέξανδρος** (Νικήτας). Μάρτ. 1942- Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου).

95) **Δροσόπουλος Γεώργιος** (Χρῖστος). Ἰουν. 1942 - Δεκ. 1944.

96) **Διαμαντῆς Σπυρ.** Μάϊος 1942 - Δεκ. 1944.

97) **Δοντᾶς Νικόλαος.** Τέλος 1942 - Ὀκτ. 1944.

98) **Δεληκατερίνης Εὐάγγελος.** 2.3.44 - Δεκ. 1944.

ΧΙΤΕΣ ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ — Η ΦΥΛΗ ΚΙΝΔΥΝΕΥΕΙ

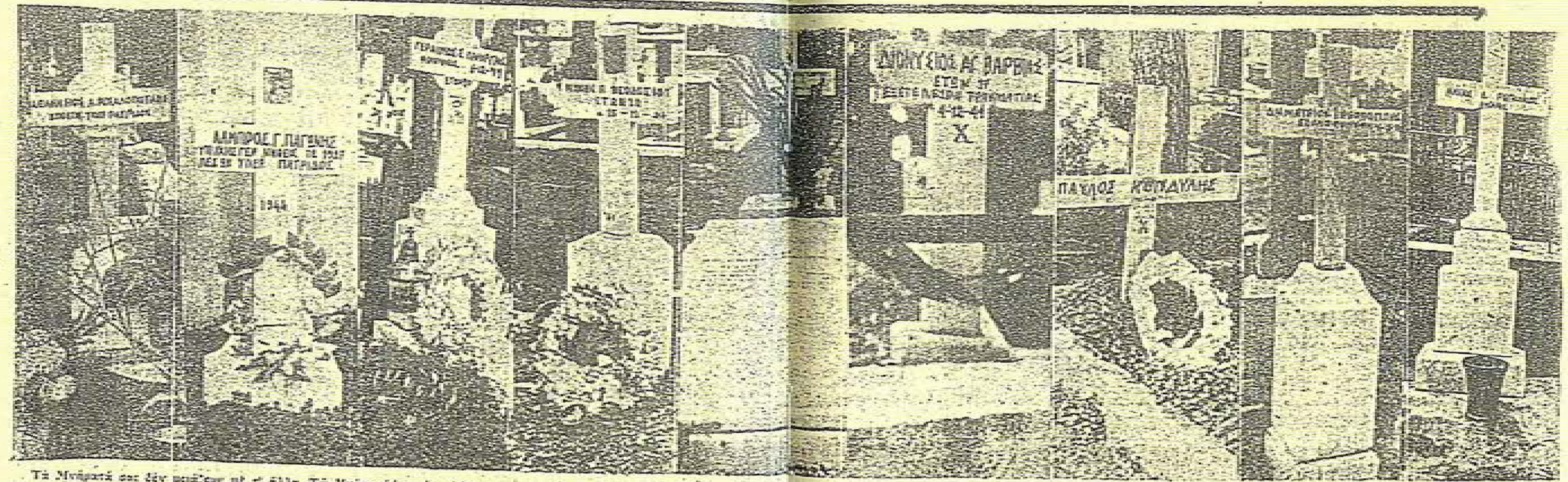
ΕΦΗΜΕΡΙΣ Χ ΤΩΝ ΧΙΤΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΧΙΤΩΝ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 500	ΕΤΟΣ Β – ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 81	ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου [illegible]	ΑΘΗΝΑΙ 8 Δεκεμβρίου 1947

ΠΙΣΤΟΙ ΣΤΟΝ ΧΙΤΙΚΟ ΙΕΡΟΝ ΟΡΚΟ ΠΟΥ ΕΔΩΣΑΝ

...ΕΠΕΣΑΝ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Τάφοι... τάφοι... τάφοι... Εἶναι λίγοι μόνον ἀπὸ τοὺς τάφους τῶν Χιτῶν οἱ ὁποῖοι εὐόρκως ἔπεσαν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Στὸ κέντρο διακρίνεται ὁ τάφος τοῦ 17ετοῦς Διονυσίου Ἀγ. Βαρβία, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν ὑπὸ τὰς ἱστορηθείσας συνθήκας.

[illegible] ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΙ ΤΡΑΝΗ [illegible] ΚΥΠΡΟΥ [illegible] ΧΕΙΜΑΡΡΑ [illegible] ΕΛΛΗΝΙΚΗ. [illegible]

99) **Δεληκατερίνης Ἰωάννης**. 5.2.42 - Δεκ. 1944.

100) **Δαυΐδ Πέτρος**. 22.8.44 - Δεκ. 1944.

101) **Διαμαντόπουλος Νικόλαος**. 22.8.44 - 15.10.44.

102) **Δεμερούκας Λεωνίδας**. Σεπτ. 1942 - Σεπτ. 1944. (Ἀπεσπασμένος καὶ παρὰ τὴν Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

103) **Δάβαρης Ἰωάννης** (Παναγιώτης). 15.9.42 - Δεκ. 1944.

104) **Δημητρίου Πέτρος** (Ἀθανάσιος). 15.9.42 - Δεκ. 1944.

105) **Δριτσάκος Παναγιώτης** (Κωνσταντῖνος). –Ἐδολοφονήθη τὸν Ἰούλιον 1944 ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ).

106) **Δημότσης Φ.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος παρὰ τῇ Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

107) **Δεσπολίτης Ρίντος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος καὶ παρὰ τῇ Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

108) **Δέδες Παῦλος**. Ὀκτ. 1944 - 4.12.44. (Ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44)

109) **Δεληδάκη Ἀγλαΐα**. 1942 -Ὀκτ. 1944.

110) **Ἔξαρχος Βασίλειος** (Γεράσιμος). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

111) **Ἐγγλέζος Στυλιανὸς** (Στάμος). Φεβρ. 1943 - 2.12.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν 2.12.44).

112) **Εὐθυμίου Νικόλαος** (Ἰωάννης). Ἰαν. 1942 - Δεκ. 1944.

113) **Εὐαγγελίου Ἀπόστολος**. 16.6.43 - Δεκ. 1944.

114) **Εὐσταθόπουλος Μιχαὴλ** (Βασίλειος). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

115) **Εὐσταθόπουλος Κωνσταντῖνος** (Βασίλειος). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

116) **Εὐσταθόπουλος Γεώργιος** (Βασίλειος). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

117) **Εὐσταθόπουλος Βενιζέλος** (Βασίλειος). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944 (Τὸν Μαΐον 1943 συνελήφθη καὶ ἐνεκλείσθη εἰς Χαϊδάρι ἐπὶ δίμηνον. Ἐτραυματίσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Νοέμβριον 1943).

118) **Ἐμπειρῖκος Γεώργιος**. Μέσα 1943 - Δεκ. 1944.

119) **Εὐσταθοπούλου Μαρία** (Βασίλειος). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

120) **Εὐσταθοπούλου Χρυσάνθη** (Βασίλειος). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

121) **Ζερβουδάκης Γεώργιος**. Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

122) **Ζαβιτσᾶνος Δημήτριος**. Ἰαν. 1943- Δεκ. 1944.

123) **Ζαμινὸς Ἀλέξανδρος**. 20.9.43 - Δεκ. 1944.

124) **Ζαφείρης Γεώργιος**. 4.6.42 - 5.4.44. (Ἐδολοφονήθη τὴν 5.4.44 ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ).

125) **Ζησίου Κωνσταντῖνος**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

126) **Ζάννος Διονύσιος**. Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944. (Ἐτραυματίσθη τὴν 23.11.43 ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

127) **Ζυγούρης Γεώργιος** (Παναγιώτης). 15.5.43 - 4.12.44.

128) **Ζαφειρόπουλος Ἰωάννης**. Μέσα 1943 - Δεκ. 1944.

129) **Ζαλοκώστας Χρῖστος**. Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

130) **Ζαλοκώστα Ἔλλη**. Ἀρχὰς 1943- Δεκ. 1944.

131) **Ζολώτα Δέσποινα**. Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

132) **Ἡλιόπουλος Γεώργιος**. Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

133) **Ἡρωδιάδης Κωνσταντῖνος** (Δημήτριος). 13/10/43- Νοέμ. 1943. (Τὸν Νοέμβριον 1943 ἐδολοφονήθη).

134) **Ἡγουμενίδης Ἀλέξανδρος**. Ἰουν. 1943 - Δεκ. 1944.

135) **Ἠλιοῦ Ἄγγελος**. 10.4.44 - Δεκ. 1944.

136) **Ἠλιόπουλος Ἀναστάσιος**. Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.

137) Ἱερεὺς **Θεοδωρακόπουλος ἢ Κουμπαροῦτσος Μιχαὴλ** (Γεώργιος). Ἀρχὰς 1941 - Δεκ. 1944.

138) **Θεοφίλου Χρῖστος** (Νικόλαος). 20.9.1943 - 5.12.44. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 5.12.44).

139) **Θεοδωρίδης Γεώργιος**. Ἰαν 1942 - Δεκ. 1944.

140) **Θεοδοσίου Δημήτριος**. 16.6.43 - 4.12.44. (Ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).

141) **Θεοδώρου Γεράσιμος**. 18.4.43 - Δεκ. 1944.

142) **Θεολογίτης Νικόλαος**. 10.2.42 - 1943 (Τὸ 1943 μετέβη εἰς Μ. Ἀνατολήν. Ἐπανελθὼν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, τὴν 4.12.44).

143) **Θεολογίτης Γεώργιος** 10.12.42- 1943.

144) **Θεολογίτης Βασίλειος**. 10.12.42 - 4.12.44 (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, τὴν 4.12.44).

145) **Θεολογίτης Δημήτριος**. 10.12.42 - 4.12.44 (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, τὴν 4.12.44).

146) **Θεολογίτης Ἰωάννης**. 10.12.42 - Δεκ. 1944 (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, τὴν 4.12.44).

147) **Θεοδωρόπουλος Βλάσης**. Ἰαν. 1944 - Δεκ. 1944.

148) **Ἰωαννίδης Θεόδωρος** (Γεώργιος). Νοέμ. 1941- Δεκ. 1944.

149) **Ἰατρόπουλος Κωνσταντῖνος** (Γεώργιος). Ἰουν. 1942 - 8.10.44. (Ἔπεσε εἰς μάχην τοῦ Θησείου τὴν 8.10.44).

150) **Κυριακόπουλος Ἰωάννης**. Ἰουν. 1942 - Δεκ. 1944. (Ἐδολοφονήθη κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).

151) **Κάσης Ἡλίας** (Κυριάκος). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.
152) **Κάσης Γεώργιος** (Παναγιώτης). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.
153) **Κοντογιαννόπουλος Κωνσταντῖνος** (Κωνσταντῖνος). Αὔγουστος 1942 - Δεκ. 1944.
154) **Κεραμύδας Ἰωάννης** (Πέτρος). Ἀπρ. 1942 - Δεκ. 1944.
155) **Κασίμης Παναγιώτης** (Θεόδωρος). Νοέμ. 1941- Ἰουν. 1944. (Τὸν Ἰούνιον μετέβη εἰς Ε.Ο.Ε.Α. Ζέρβα).
156) **Κορρὲς Κωνσταντῖνος** (Γεώργιος). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.
157) **Κουτσογιάννης Νικόλαος** (Γεώργιος). Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.
158) **Κουλουριώτης Ἰωάννης** (Παναγιώτης). Σεπτ. 1943 - Δεκ. 1944.
159) **Καραμεσίνης Γεώργιος**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944. (Ἐφονεύθη κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).
160) **Κουτσανδρῆς Ἰωάννης** (Ἀναστάσιος). Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944.
161) **Κουμπουζῆς Γεώργιος** (Σταῦρος). Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944.
162) **Κυρίνης Ἀλέξανδρος** (Γεώργιος). Ἀπρ. 1944 - Δεκ. 1944. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανον κίνημα).
163) **Κιτσίρης Ἰωάννης** (Θεόδωρος). 20.2.43 - 24.7.44 (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, τὴν 24.7.44).
164) **Κοπανίδης Εὐάγγελος** (Ἀναστάσιος). 15.6.42 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὴν 24.7.44 καὶ 12.9.44).
165) **Κατσουλᾶκος Νικόλαος** (Δημήτριος). 18.10.43 - Δεκ. 1944.
166) **Κατσουλᾶκος Δημήτριος** (Νικόλαος). 18.10.43 - Δεκ. 1944.
167) **Κοχλακάκης Ἐλευθέριος**. 15.6.43- Δεκ. 1944.
168) **Καμβύσης Νικόλαος** (Ἄγγελος). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.
169) **Καλούδης Σταῦρος** (Κωνσταντῖνος). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.
170) **Καπέλλος Γεώργιος** (Κωνσταντῖνος). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.
171) **Κερασιώτης Παναγιώτης** (Γεώργιος). Ἰουν. 1942 - Δεκ. 1944.
172) **Κυριακοῦ Νικόλαος**. Μάϊος 1942 - Φεβρ. 1944. (Συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν μεταφέρων ὅπλα τῆς Ὀργανώσεως. Καταδικασθεὶς εἰς θάνατον. Διεσώθη).
173) **Κουμανταρέας Ἄρης** (Ἀντώνιος). Ἰαν. 1942 - Δεκ. 1944.
174) **Κυπριωτάκης Κωνσταντῖνος** (Νικόλαος). Σεπτ. 1942 - Δεκ. 1944.
175) **Κολατζῆς Ἄρης**. Σεπτ. 1942- Δεκ. 1944.
176) **Καρατζᾶς Γεώργιος** (Χρῖστος). Ἰουλ. 1942 - Δεκ. 1944 (Συνελήφθη τὴν 23.8.44 ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀποδράσας).
177) **Κονδύλης Δημήτριος**. Μέσα 1943 - Δεκ. 1944.
178) **Καρατζᾶς Γρηγόριος** (Χρῖστος). Ἰουν. 1943 - Σεπτ. 1944.

179) **Κονιδάρης Σπυρίδων** (Γεώργιος). Φεβρ. 1942 - Δεκ. 1944.
180) **Κορνιλάκης Νικόλαος**. Μάρτ. 1942 - Δεκ. 1944.
181) **Καμπάνης Ἐμμανουήλ**. Ἀπρ. 1942 - 3 Δεκ. 1944.
182) **Κωστόπουλος Ἰωάννης** (Κων/νος). Μάρτ. 1942 - Μάρτ. 1944.
183) **Κωστόπουλος Γεώργιος** (Κων/νος). Μάρτ. 1942 - Μάρτ. 1944.
184) **Κωστόπουλος Δημήτριος** (Κων/νος). Μάρτ. 1942 - Μάρτ. 1944.
185) **Κονανδρέας Νικόλαος**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.
186) **Κουτουφᾶς Σπυρίδων**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.
187) **Κουρμούλης Μιχαήλ**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.
188) **Καρυστηναῖος Μιχαήλ**. 15.8.43 - Δεκ. 1944.
189) **Κουρουπὸς Σπῦρος**. 5.2.42 - Δεκ. 1944.
190) **Κουρουπὸς Βασίλειος**. 5.2.42 - Δεκ. 1944.
191) **Κουμπῆς Ἀθανάσιος**. 15.8.43 - 16.9.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 16.9.44).
192) **Κονδύλης Ἀνδρέας**. 5.2.44 - Δεκ. 1944.
193) **Κώτσου Κωνσταντῖνος**. 10.2.44 - Δεκ. 1944.
194) **Κουμαρᾶς Ἄγγελος**. 5.4.44 - 25.8.44. (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὴν 25.8.44).
195) **Κοντούσης Σταμάτιος**. 15.6.43 - 5.4.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 5.4.44).
196) **Κατεβαίνης Παναγιώτης**. 24.5.43 - Δεκ. 1944.
197) **Κονδύλης Παῦλος**. 3.5.42 - 4.12.44. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ Ἐλασιτῶν τὴν 4.12.44, συλληφθεὶς τραυματίας κατὰ τὴν μάχην τοῦ Θησείου).
198) **Κονδύλης Εὐστάθιος**. 3.5.42 - Δεκ. 1944.
199) **Κονδύλης Δημήτριος**. 3.5.42 - Δεκ. 1944.
200) **Κονδύλης Κωνσταντῖνος**. 18.3.43 - Δεκ. 1944.
201) **Κουμπῆς Σπυρίδων** 10.4.44 - Δεκ. 1944.
202) **Καρελιώτης Κωνσταντῖνος**. 5.2.42 - Δεκ. 1944.
203) **Καλπακῆς Χρῖστος** 5.2.42 - Δεκ. 1944.
204) **Καρανάσος Κωνσταντῖνος**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.
205) **Καροῦσος Γεώργιος**. Μέσα 1942 - Δεκ. 1944. (Συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ κατεδικάσθη εἰς 4μηνον φυλάκισιν).
206) **Καμπάνης Ἀναστάσιος**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.
207) **Κουμουτσάκος Μπέης**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.
208) **Καραμιχάλης Κωνσταντῖνος**. Ἀρχὰς 1942 - Δεκ. 1944.
209) **Καραμιχάλης Λουκᾶς**. Ἀρχὰς 1942 - Ἰουλ. 1944. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Ἰούλιον 1944).

210) **Καραγκούνης Κωνσταντῖνος.** Φεβρ. 1944 - Μάϊος 1944. (Τὸν Μάϊον 1944 συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐνεκλείσθη εἰς Χαϊδάρι. Ἀφέθη μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν).

211) **Καραμάνης Δημήτριος.** Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944. (Συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου «ΒΙΟ». Ἔκτοτε ἀγνοεῖται ἡ τύχη του).

212) **Κοκολακάκης Νικόλαος.** Ἀρχὰς 1941 - Σεπτ. 1944.

213) Ἰατρὸς **Καλαχάνης Μένιος.** Θέρος 1941 - Σεπτ. 1944.

214) **Καραβᾶς Γεώργιος.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπαμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

215) **Κλαπέας Ἀριστείδης.** 21.8.42 - Σεπτ. 1944.

216) **Κωνσταντινίδης Νικόλαος.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

217) **Κατραβᾶς Παναγιώτης.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

218) **Καλλίγερος Θ.** Ὀκτ. 1944 - 4.12.44. (Ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).

219) **Κατσικάτης Στέλιος.** Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944.

220) **Κοτσονᾶρος Ἀθανάσιος** (Βασίλειος). 20.9. 42 - Δεκ. 1944.

221) **Κοτσονᾶρος Χαράλαμπος** (Βασίλειος). 20.9. 42 - Δεκ. 1944.

222) **Κεντιστὸς Δημήτριος** (Κων/νος). 20.6.43 - Δεκ. 1944.

223) **Κουρᾶκος Εὐάγγελος** (Κουρῆς). Τὸν Ἰούνιον 1944 ἀνεχώρησεν εἰς Μ. Ἀνατολήν, καταταγεὶς εἰς ΙΙΙ Ὀρεινὴν Ταξιαρχίαν.

224) **Κατσαφάδος Βασίλειος.** Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.

225) **Κωστάκης Πέτρος.**

226) **Κασιδάρης Πέτρος**

227) **Κασιδάρης Ἰωάννης.**

228) **Καροῦσος Ἀριστείδης.**

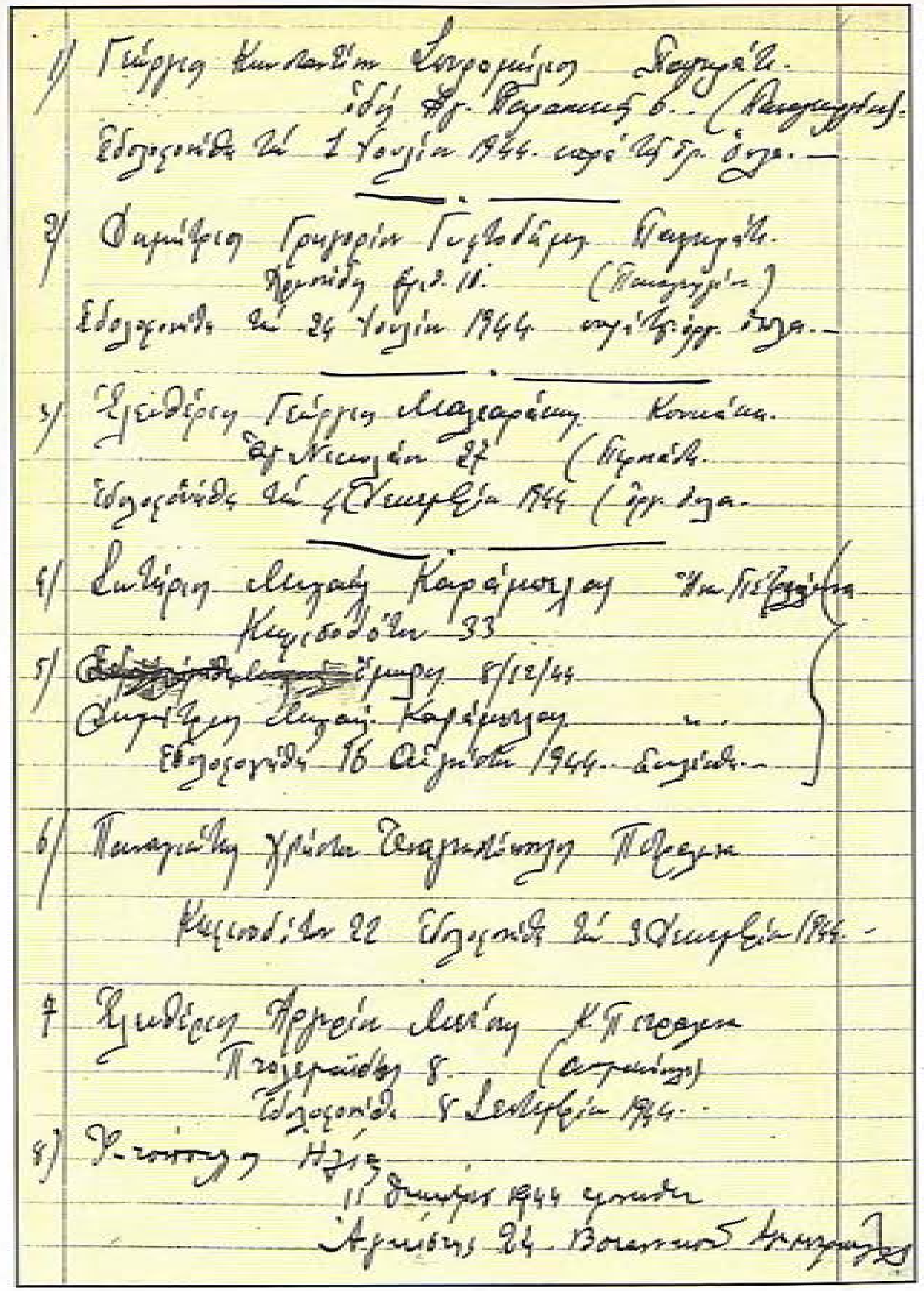
229) **Κυριακόγγωνας Παναγιώτης.** (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

320) **Κοντοδῆμος Γεώργιος** (Κων/νος). (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

231) **Κούτης Παναγιώτης** (Γεώργιος). (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

232) **Κορωναῖος Ἀναστάσιος.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπάσθη εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

233) **Κουμουζῆς Δημήτριος.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

Μέρος χειρογράφου καταλόγου πεσόντων μελῶν τῆς «Χ», συνταχθέντος ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ καὶ τοῦ Κώστα Εὐσταθόπουλου. Κοινὸ χαρακτηριστικό: «Ἐδολοφονήθη, παρὰ τῆς ΟΠΛΑ»!

234) **Κουτσογιάννη Εὐτυχία**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). **Κωσταρίδης Γεώργιος** (Ἀναστάσιος). Μάρτιος 1943 - Δεκ. 1944.

235) **Καραμαλέγκου Χριστῖνα** (Φίλιππος). Ἰαν. 1942 - Δεκ. 1944.

236) **Κοτσονάρου Ἑλένη** (Βασίλειος). 20.9.42 - Δεκ. 1944.

237) **Κουράκου Ἑλένη** (Κουρῆ). Ἐτραυματίσθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὴν 14.9.43.

238) **Καραμιχάλη Μαρία**. Ἀρχὰς 1942 - Ὀκτ. 1944.

239) **Λεβέντης Γεώργιος** (Ἰωάννης). Ἰαν. 1942 - Ἀπρ. 1944 (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὸν Ἀπρίλιον 1944).

240) **Λαγουδάκος Παναγιώτης** (Γεώργιος). Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

241) **Λυκούδης Γεράσιμος** (Κων/νος). 1943 - Δεκ. 1944.

242) **Λυρῆς Γεώργιος**. Ἰούν. 1942 - Αὔγ. 1944. (Τὸν Αὔγουστον 1944 ἐφονεύθη ὑπὸ κομμουνιστῶν).

243) **Λιάρος Σπυρίδων**. Ἰούλ. 1943 - Δεκ. 1944.

244) **Λέκκας Γεώργιος** (Ἀνδρέας). Ἰούλ. 1943 - Δεκ. 1944 (Ἐξετελέσθη κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

245) **Λογοθέτης Ἰωάννης** (Ἀντώνιος). Ἰουν. 1942 - Δεκ. 1944.

246) **Λοβέρδος Σωκράτης** (Ἰωάννης). Μάϊος 1942 - Φεβρ. 1944. (Ἀρχὰς 1944 συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐφυλακίσθη μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐκρατήθη ὑπὸ τῶν Ἐλασιτῶν μέχρι τέλους τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος).

247) **Λέκκας Κωνσταντῖνος** (Ἀνδρέας). Ἰουν. 1942 - Δεκ. 1944.

248) **Λουδάρος Ν.** Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.

249) **Λιβάνιος Ἰωάννης**. 15.3.42 - Δεκ. 1944 (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου).

250) **Λαμπρούλιας Ἰωάννης**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

251) **Λογοθέτης Διονύσιος**. Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944. (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὴν 23.11.1943.

252) **Λάσκας Ἀριστείδης** (Γεώργιος) 25.7.43 - Δεκ. 1944.

253) **Λυγουριώτης Παναγιώτης**. Τέλος 1943 - Σεπτ. 1944.

254) **Λυγουριώτης Νικόλαος**. 1942 - Σεπτ. 1944.

255) **Λυγουριώτης Βασίλειος**. 1942 - Σεπτ. 1944.

256) **Λυγουριώτης Κωνσταντῖνος**. 1942 - Σεπτ. 1944.

257) **Λύτρα Εὐγενία**. Μάϊος 1943 - Δεκ. 1944. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).

258) **Μιχαλολιάκος Γεώργιος** (Δημήτριος). Νοέμ. 1941 - Μάρτ. 1944.

(Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Μάρτιον 1944).

259) **Μπουρδάκος Θεόδωρος** (Γεώργιος). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

260) **Μακαρώνας Γεώργιος** (Νικόλαος). Αὔγ. 1942 - Δεκ. 1944.

261) **Μπακοῦρος Γρηγόριος** (Παναγιώτης). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

262) **Μπερτσιάδης Ἠλίας** (Ἰωάννης). Δεκ. 1942 - Δεκ. 1944.

263) **Μπούφης Ἀναστάσιος** (Κωνσταντῖνος). Νοέμ. 1943 - 6.11.44. (Ἐφονεύθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὴν 6.11.44).

264) **Μπάρμπας Κωνσταντῖνος** (Θωμᾶς). Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944.

265) **Μπούφης Δημήτριος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944.

266) **Μποσινάκος Γεώργιος** (Κωνσταντῖνος). Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944.

267) **Μολοκοτὸς Παναγιώτης** (Ἀθανάσιος). 22.8.43 - Δεκ. 1944. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα μεθ' ὁλοκλήρου τῆς οἰκογενείας του).

268) **Μήτσης Χρῖστος** (Νικόλαος). 19.4.44 - 22.8.44. (Ἐδολοφνήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

269) **Μπουρτσάλης Ἀνδρέας** (Γεώργιος). 20.8.44 - 1.9.44/ (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 1.9.44).

270) **Μαντιλάρης Κωνσταντῖνος** (Παναγιώτης). 22.2.44 - Δεκ. 1944 Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, τὴν 18.12.44.

271) **Μάνδαλος Γεώργιος** (Ἀνδρέας). 8.5.43 - Δεκ. 1944. (Εἶχεν ἐκτελεσθῆ καὶ ταφῆ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, διασωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος).

272) **Μπέσκος Νικόλαος** (Μενέλαος) 19.7.43 - Δεκ. 1944.

273) **Μαιδάλης Γεώργιος**. 12.7.43 - Δεκ. 1944.

274) **Μαζαράκης Ἰωάννης** (Κωνσταντῖνος). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.

275) **Μανουσάκης Νικόλαος** (Μανοῦσος). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

276) **Μανουσάκης Ἐμανουὴλ** (Μανοῦσος). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

277) **Μυτιληναῖος Γεώργιος** (Εὐάγγελος). Τὴν 27.4.44 ἀνεχώρησε διὰ Μ. Ἀνατολήν.

278) **Μπολώσης Ἀθανάσιος** (Ἀθανάσιος). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.

279) **Μαλακατὲς Γεώργιος**. Μάρτ. 1943 - Δεκ. 1944.

280) **Μαντέλος Σταῦρος**. Μάρτ. 1943 - Αὔγ. 1944. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα.).

281) **Μαντέλος Γεώργιος**. Μάρτ. 1043 - Αὔγ. 1944. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα.).

282) **Μαρινάκης Ἰωάννης**. Ἰουν. 1942 - Αὔγ. 1944.

283) **Μεσσάρης Κωνσταντῖνος** (Γεώργιος). Μάρτ. 1943 - Ὀκτ. 1944.

284) **Μανουσάκης Δημοσθένης** (Γεώργιος). Ἰουν. 1942 - Δεκ. 1944.

285) **Μαλιαράκης Ἐλευθέριος.** Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

286) **Μιχαλόπουλος Ἀθανάσιος** (Ἀναστάσιος). 5.2.44 - 3.12.44. (Ἔπεσε εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου).

287) **Μιχαλόπουλος Ἀναστάσιος.** Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

288) **Μπούντας Κωνσταντῖνος.** 10.2.44 - Δεκ. 1944.

289) **Μανιάτης Ἰωάννης.** 15.2.44 - 4.12.44.

290) **Μπεχράκης Παῦλος.** 10.2.44 - Δεκ. 1944.

291) **Μπεχράκης Σταμάτιος.** 10.2.44 - Δεκ. 1944.

292) **Μπέσης Ἐλευθέριος.** 10.2.43 - 3.9.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 3.9.44).

293) **Μαυρομμάτης Ἀνδρέας.** 25.8.42 - Ἰουν. 1943. (Κατετάγη εἰς τὴν Ἀστυνομίαν τὸν Ἰουν. 1943).

294) **Μεσσαριτάκης Ἐμμανουήλ.** 7.5.43 - Δεκ. 1944.

295) **Μπουρνιᾶς Χρῖστος.** 5.2.44 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 4.12.44).

296) **Μούγιας Δημήτριος.** 25.10.43 - 20.8.44.

297) **Μεγαλοοικονόμου Παναγιώτης.** 5.5.42 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 10.8.44).

298) **Μεγαλοοικονόμου Νικόλαος.** 27.2.44 - 4.12.44. (Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν ἀπεβίωσε ἐν ὁμηρείᾳ).

299) **Μωραΐτης Γεώργιος.** 5.4.44 - Δεκ. 1944.

300) **Μπακόπουλος Χρῖστος.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

301) **Μαυρῆς Μιχαήλ.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).

302) **Μποροβίλος Γεώργιος.** 20.7.43 - 31.3.44.

303) **Μπόλας Θεόδωρος.** Ἀρχὰς 1944 - Ὀκτ. 1944.

304) **Μυλωνόπουλος Νικόλαος.** Αὔγ. 1944 - Δεκ. 1944 (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).

305) **Μελέτης Ἐμμανουήλ.** Θέρος 1941 - Σεπτ. 1944.

306) **Μαυρογόνατος Ἀντώνιος** (Ἰωάννης). 15.3.43 - Δεκ. 1944.

307) **Μανδέλος Ἀνδρέας** (Νικόλαος) 20.9.42 - Δεκ. 1944.

308) **Ματρακίδης Δημήτριος** (Χρῖστος). 10.5.43 - Δεκ. 1944.

309) **Μάσβουλας Ἰωάννης** (Μιχαήλ). 20.4.44 - Δεκ. 1944. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 20.12.44).

310) **Μπουγιούρης Εὐάγγελος** (Θεόδωρος). Τὴν 22.6.44 ἀνεχώρησε διὰ τὴν Μ. Ἀνατολὴν καταταγεὶς εἰς Ἀεροπορίαν).

311) **Μανωλᾶκος Σταῦρος.** (Ἐφονεύθη κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα εἰς τὰς τάξεις τοῦ 144 Τ.Ε.).

312) **Μπαγιάτης Χρῖστος.** (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Ἰανουάριον 1944).

313) **Μαντούβαλος Δικαῖος** (Ἰωάννης). (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

314) **Μαντούβαλος Δίκαιος** (Ἰωάννης). (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

315) **Μαντούβαλος Ἀντώνιος** (Παναγιώτης). (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

316) **Μαντούβαλος Λάζαρος** (Μιχαήλ). (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

317) **Μαυρῆς Ἀναστάσιος.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

318) **Μίστης Εὐάγγελος.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

319) **Μπόκαρης Δημήτριος.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

320) **Μάσβουλας Γεώργιος** (Ἰωάννης). (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).

321) **Μουρίκης Ἰσίδωρος.** Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπάσμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

322) **Μπαρκούρα Ροδούλα.** Ἀρχὰς 1942 - Τέλος 1943. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Δεκέμβριον 1943).

323) **Μέλλη Αἰκατερίνη.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

324) **Μπαγιάτης Γεράσιμος.** (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Δεκέμβριον 1943).

325) **Μπούρμπας Ἰωάννης** (Θωμᾶς). Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944).

326) **Ναυπλιώτης Ἰωάννης.** Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

327) **Νομικὸς Στυλιανός.** Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

328) **Νικολάου Ἡρακλῆς.** Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

329) **Ντεβὲς Ἰωάννης.** 5.6.42 - Μάιος 1944. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Μάϊον 1944).

330) **Νυσταζόπουλος Κωνσταντῖνος.** 7.7.44 - Δεκ. 1944 (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).

331) **Νικολόπουλος Ἰωάννης.** 21.8.42 - 3.8.44.

332) **Ντέκας Παναγιώτης.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

333) **Νικολαΐδης Νικόλαος.** 1942 - Σεπτ. 1944.

334) **Ντέκα Αἰκατερίνη.** Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.

335) **Νεγρεπόντη Ἀλέκα.** Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

336) **Ξύδης Παντελῆς.** Ἀρχὰς 1943 - Σεπτ. 1944.

337) **Ξύδης Κωνσταντίνος**. Ἀρχὰς 1943 - Σεπτ. 1944.
338) **Ξανθοπουλίδης Ἐλευθέριος**. Μάρτ. 1943 - Δεκ. 1944.
339) **Ξυνὸς Κωνσταντῖνος**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.
340) **Ξένος Διονύσιος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).
341) **Οἰκονόμου Θεόδωρος** (Γεώργιος). Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944.
342) **Οἰκονομόπουλος Γεώργιος** (Ἀθανάσιος). 1942 - Δεκ. 1944.
343) **Ὀρφανίδης Νικόλαος** (Δημήτριος). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.
344) **Οἰκονόμου Γεώργιος**. 19.3.42 - 5.8.44.
345) **Οἰκονομόπουλος Χρῖστος**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.
346) **Οὔτρας Ἀθανάσιος** (Ἀπόστολος). (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Δεκέμβριον 1944).
347) **Ὄθωνος Ὄθων**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).
348) **Παπαδόπουλος Χρῖστος** (Ἰορδάνης). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.
349) **Παπαδόπουλος Νικόλαος** (Ἰορδάνης). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.
350) **Παπαδόπουλος Γεώργιος** (Ἰορδάνης). Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.
351) **Παπαδόπουλος Χαράλαμπος**. Θέρος 1942 - Ὀκτ. 1944 (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Ὀκτώβριον 1944).
352) **Παπαδόπουλος Θεμιστοκλῆς**. - Δεκ. 1942 - Ἰουλ. 1944. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τὸν Ἰούλιον 1944 καταδικασθεὶς εἰς θάνατον).
353) **Παπαδόπουλος Κωνσταντῖνος** (Ἀνδρέας). Φεβρ. 1943 - 4.12.44. (Ἔπεσε εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).
354) **Παπαδημήτρης Σάββας** (Δημήτριος). Ὀκτ. 1942 - Δεκ. 1944.
355) **Παπαγεωργίου Ἰωάννης** (Γεώργιος). 15.5.42 - 14.9.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 14.9.44).
356) **Παπαγεωργίου Ἀλέξανδρος** (Γεώργιος). 12.5.42 - Δεκ. 1944.
357) **Περράκης Ἐμμανουὴλ** (Ἰωάννης). 25.3.44 - 12.7.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 12.7.44).
358) **Παγώνης Λάμπρος** (Γεώργιος). 20.1. 44 - 16.9.44 (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 16.9.44).
359) **Περουτσᾶκος Κωνσταντῖνος** (Χρῖστος). 12.8.43 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη εἰς ἀγῶνα κατὰ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 5.12.44).
360) **Παπαδημητρίου Χρῖστος**. 10.9.44 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 14.9.44).
361) **Παπασαράντης Θεόφιλος** (Γαβριήλ). 13.6.44 - Δεκ. 1944.
362) **Πιερουτσᾶκος Σταῦρος** (Χρῖστος). 12.8.43 - Δεκ. 1944.

363) **Πιερουτσᾶκος Γεώργιος** (Χρῖστος). 12.8.43 - Δεκ. 1944.
364) **Πουλαντεράκης Κωνσταντῖνος** (Νικόλαος). 18.7.43 - Δεκ. 1944.
365) **Παντούλας Νικόλαος** (Γεώργιος). 17.3.43 - Δεκ. 1944.
366) **Παπαθανασίου Παναγιώτης** (Ἀθανάσιος). 14.9.43 - Δεκ. 1944.
367) **Παγώνης Νικόλαος** (Γεώργιος) 13.8.43-Δεκ. 44.
368) **Παπαδιάδης Ἀναστάσιος** (Ἀνδρέας). 12.12.43 - 17.5.43.
369) **Παναγιωτόπουλος Γεώργιος** (Ἀγησίλαος). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.
370) **Πουρνάρας Γεώργιος** (Εὐθύμιος). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.
371) **Ποταμιᾶνος Γεώργιος** (Ἀναστάσιος). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.

ΟΙ ΑΓΡΙΩΣ ΣΦΑΓΕΝΤΕΣ ΥΠΟ ΤΟΥ Ε.Λ.Α.Σ. ΑΝΔΡΕΣ ΤΗΣ Χ.

Κατ' ἐπίσημον ἀνακοίνωσιν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Ε.Λ.Α.Σ. ἐτραυματίσθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν μάχην παρὰ τὸ Θησεῖον τὴν 4-12-44 οἱ κάτωθι ἄνδρες τῆς ὀργανώσεως Χ.

1) Ἀναγνωστόπουλος Παναγιώτης. Ἐτραυματίσθη καὶ λόγῳ ἐλλείψεως τραυματιοφορέων δὲν ἠδυνήθη νὰ μεταφερθῇ νοσηλευθεὶς εἰς τινα οἰκίαν τῆς ὁδοῦ Ἀβάντων. Συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ «ΕΛΛΣ» ἀργότερον ἐξετελέσθη.

2) Γιαννιτσόπουλος Δημ. ἐξετελέσθη ζῶν διὰ σφαγῆς.

3) Βατικιώτης Ἰωάννης συλληφθεὶς ἐξετελέσθη.

4) Πυραρᾶς Μιχαὴλ ἐξετελέσθη τραυματίας ὢν εἰς τὸν πόδα τραυματίας.

5) Σολδᾶτος Νικ. τραυματισθεὶς ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ «ΕΛΛΣ».

6) Οἱ κάτωθι τραυματίαι α) Θεοδοσίου Δημ. καὶ β) Ὑπολοχ. Πυρ)κοῦ Ἀστέρης Δημ. μεταφερόμενοι δι' αὐτοκινήτου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ συνελήφθησάν καὶ κατὰ τὰς πληροφορίας ἀπήχθησαν εἰς Κολωνὸν ὅπου ἐξετελέσθησαν.

7) Χαμόδρακας Ὀδυσσεὺς ἐξετελέσθη βαρέως ὢν τραυματίας.

8) Καρακάσης Κων'νος.

9) Δαλλιάνης Εὐάγγελος.

10) Καλλίγερος Θεόδωρος. Πάντων τούτων ἀγνοεῖται ἡ τύχη. Κατὰ πληροφορίας ἐξετελέσθησαν εἰς Σφαγεῖα.

11) Βαρβίας Διονύσιος ἐξετελέσθη διὰ σφαγῆς.

12) Βασσᾶλος Θεοφάνης ἐξετελέσθη διὰ μαχαίρας τραυματίας ὤν.

Ἡ «Ἐλευθερία», τῆς 6.12.1944, δημοσιεύει εἴδηση ὑπὸ τὸν τίτλο «Οἱ ἀγρίως σφαγέντες ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ ἄνδρες τῆς "Χ"». Καὶ ἀναφέρει «συλληφθεὶς ἐξετελέσθη τραυματίας ὤν», «ἐξετελέσθη ζῶν διὰ σφαγῆς», «κατὰ πληροφορίας ἐξετελέσθησαν εἰς τὰ Σφαγεῖα».

372) **Παναγιωτίδης Γεώργιος** (Βασίλειος). Τέλος 1943 - 4.12.44. (Ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44.

373) **Παπαμανώλης Μιχαὴλ** (Ἰωάννης). Τέλος 1943 - Μάρτ. 1944.

374) **Παπαμανώλης Κωνσταντῖνος** (Ἰωάννης). Τέλος 1943 - Μάρτ. 1944.

375) **Πατεράκης Περικλῆς**. Μάϊος 1943 - Δεκ. 1944.

376) **Πλακωτάρης Παντελῆς**. Ὀκτ. 1944 - 4.12.44 (Ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου τὴν 4.12.44).

377) **Πολυχρόνης Γεώργιος**. Μάρτ. 1943 - Ἰουν. 1944.

378) **Πανόργιος Γεράσιμος**. 12.8.43 - Δεκ. 1944.

379) **Παπαγιαννόπουλος Βασίλειος**. 3.3.44 - 12.12.44.

380) **Παπαμακάριος Ἀναστάσιος**. 5.3.43 - Δεκ. 1944.

381) **Παπαμακάριος Ἐμμανουὴλ**. 30.11.43 - Νοέμ. 1944. (Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐφυλακίσθη).

382) **Παραρᾶς Μιχαήλ**. 10.1.44-.4.12.44. (Ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).

383) **Παραρᾶς Βασίλειος**. 10.3.44 - 20.9.44. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 20.9.44).

384) **Πίπας Εὐθύμιος**. 17.1.44 - 25-8.44. (Ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 25.8.44).

385) **Πίπας Βασίλειος**. 17.1.44 - 25.8.44. (Ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 25.8.44).

386) **Περδίκης Ἠλίας**. 20.8.43 - 23.4.44. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 23.4.44).

387) **Περιστεριώτης Παῦλος**. 10.3.44 - 22.7.44. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 22.7.44).

388) **Πολίτης Γεώργιος** 3.2.44 - 26.7.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 26.7.44).

389) **Παπαϊωάννου Ἀθανάσιος**. Ὀκτ. 1944 - 4.12.44. (Ἔπεσεν εἰς μάχην τοῦ Θησείου τὴν 4.12.44).

390) **Πετρίτσης Ἀλέξανδρος**. 25.5.44 - Δεκ. 1944.

391) **Πίσχος Ἀθανάσιος**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

392) **Πίσχος Κωνσταντῖνος**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

393) **Πίσχος Γεώργιος**. Μέσα 1944 - 4.12.44. (Ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).

394) **Περιβολιώτης Γεώργιος**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

395) **Πασσιᾶς Γεώργιος**. 21.8.43 - 31.3.44.

396) **Πάτσος Δημήτριος**. 20.7.43 - 31.3.44.

397) **Πολίτης Δημήτριος** (Ἰωάννης). -10.9.42 - (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ).

398) **Παπᾶς Ἐμμανουὴλ** (Κωνσταντῖνος). 30.7.42 - Δεκ. 1944.

399) **Πολίτης Νικόλαος** (Ἰωάννης). 20.9.42 - Δεκ. 1944.

400) **Πετρόπουλος Δημήτριος** (Διονύσιος).

401) **Ποθᾶκος Γεώργιος** (Κωνσταντῖνος).

402) **Ποταμιᾶνος Ἀναστάσιος**. Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

403) **Πούργαλης Δημήτριος**. 1942 - Σεπτ. 1944.

404) **Πιέρρου Θεόδωρος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

405) **Προσαλέντης Σπυρίδων**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

406) **Πετρακόπουλος Εὐστάθιος**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943 (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

407) **Πεδερέτος Σώζων**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

408) **Περίδης Παναγιώτης**. Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1943. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).

409) **Ποταμιάνου Ἑλένη**. Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.

410) **Παπανικολάου Χαρίκλεια**. Ἀρχὰς 1042 - Δεκ. 1944.

411) **Ρουμελιώτης Σπυρίδων** (Δημήτριος). 22.1.44 - 12.12.44. (Ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 12.12.44).

412) **Ρεμπάμπης Ρωμύλος** (Δημήτριος). 28.11.44 - 5.12.44. (Τραυματίας ὢν εἰς ἀγῶνα κατὰ κομμουνιστῶν μεταφερθεὶς εἰς «Εὐαγγελισμόν, ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).

413) **Ραϋμόνδος Μάριος** (Νικόλαος). Ἰαν. 1942 - Δεκ. 1944.

414) **Ρεμοῦνδος Κωνσταντῖνος**. Ἰουν. 1943 - Δεκ. 1944.

415) **Ρομποτῆς Ἰωσὴφ** (Σπυρίδων) Φεβρ. 1943 - Δεκ. 1944.

(Χωρὶς αὔξοντα ἀριθμόν). **Ροῦλὸς Φώτιος**. Ὀκτ. 1944 - 4.12.44. (Ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).

416) **Ραπακούλιας Χρῖστος**. Μάϊος 1943 - Ἰουν. 1944.

417) **Ράλλης Ἀλέξανδρος**. Μέσα 1943 - Δεκ. 1944.

418) **Ρίτσος Κωνσταντῖνος** (Νικόλαος). (Τὸν Ἀπρίλιον 1944 ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν).

419) **Ροδόπουλος Δημήτριος**. Θέρος 1941 - Σεπτ. 1944.

420) **Ράφας Ἀριστείδης**. Θέρος 1941 - Σεπτ. 1944.

421) **Ράλλη Τζέννη.** Μέσα 1943 - Δεκ. 1944.

422) **Ραζῆ Δώρα.** Μέσα 1943 - Δεκ. 1944.

423) **Σαμπάνης Ἀργύριος** (Ἀπόστολος). Νοέμ. 1941 - Μάϊος 1944. (Τὸν Μάϊον 1944 συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐφυλακίσθη, ἀποφυλακισθεὶς πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως).

424) **Σαμπάνης Ἰωάννης** (Ἀπόστολος). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

425) **Σαμπάνης Νικόλαος** (Ἀπόστολος). Νοέμ. 1941 - Ἰούν. 1944. Τὸν Ἰούνιον 1944 μετέβη εἰς Ε.Ο.Ε.Α. Ζέρβα).

426) **Σαμπάνης Βασίλειος** (Ἀπόστολος). Νοέμ. 1941 - Ἰουν 1944. Τὸν Ἰούνιον 1944 μετέβη εἰς Ε.Ο.Ε.Α. Ζέρβα).

427) **Σγουρόπουλος Ἀθανάσιος.** Τέλος 1942 - Δεκ. 1944. (Ἐφονεύθη κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).

428) **Σκαπέρδας Ἀναστάσιος.** Τέλος 1942 - Δεκ. 1944.

429) **Συγγελάκης Θεόδωρος.** Φεβρ. 1943 - Σεπτ. 1944.

430) **Σταματιάδης Ἐλευθέριος.** Φεβρ. 1943 - Σεπτ. 1944.

431) **Σέρβης Κωνσταντῖνος.** (Ἰωάννης). 1942 - Δεκ. 1944.

432) **Σέρβης Ἀλέξανδρος** (Ἰωάννης). 1942. Δεκ. 1944. (Ἐξετελέσθη τὸν Δεκέμβριον 1944 ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).

433) **Σκούρας Θεόδωρος** (Γεώργιος). 1943 - Δεκ. 1944. (Ἐξετελέσθη τὸν Δεκέμβριον 1944 ὑπὸ τὸν κομμουνιστῶν).

434) **Σκλήρης Πάρις** (Κωνσταντῖνος). 12.12.43 - Δεκ. 1944. (ἐξετελέσθη τὴν 18.12.44 ὑπὸ κομμουνιστῶν).

435) **Σπυρομήλιος Γεώργιος** (Κωνσταντῖνος). 12.7.43 - 1.7.44. (Ἐδολοφονήθη τὴν 1.7.44 ὑπὸ κομμουνιστῶν).

436) **Σεραφείδης Προκόπιος** (Περικλῆς). 20.2.43 - 14.3.44. (Ἐδολοφονήθη τὴν 14.3.44 ὑπὸ κομμουνιστῶν).

437) **Σαρρῆς Ἰωάννης** (Εὐρυσθένης). 15.3.43 - Δεκ. 1944.

438) **Σπυρόπουλος Ἰωάννης** (Βασίλειος). Ἰουν. 1943 - Δεκ. 1944.

439) **Σούσουλας Ἰωάννης.** Ἰαν. 19430 Δεκ. 1944.

440) **Σταθόπουλος Ἰωάννης** (Κωνσταντῖνος). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.

441) **Στεφάνου Διονύσιος** (Δημήτριος). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.

442) **Στασινάκης Ἀνδρέας** (Ἠλίας). Μάρτ. 1942-4.12.44. (Τραυματισθεὶς εἰς μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44 καὶ μεταφερόμενος εἰς Νοσοκομεῖον συνελήφθη ὑπὸ κομμουνιστῶν καὶ ἐξετελέσθη).

443) **Σταυρόπουλος Λέανδρος** (Γεώργιος). Δεκ. 1943 - Ὀκτ. 1944.

444) **Στεριόπουλος Πολυχρόνης.** Ὀκτ. 1943 - Αὐγ. 1944.

445) **Σκλήκας Ἰωάννης.** Ἰουν. 1943 - Αὐγ. 1944.

446) **Στυλιανίδης......** Μάϊος 1043 - Ἰουν. 1944.

447) **Σταυρόπουλος Παναγιώτης** (Πέτρος). Φεβρ. 1942 - Δεκ. 1944.

448) **Σολδᾶτος Νικόλαος.** 21.4.43 - 4.12.44. (Ἔπεσε κατὰ τὴν Μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44.).

449) **Σκλαβενίτης Ἰωάννης.** 5.2.42 - Δεκ. 1944.

450) **Σκυνδίλιας Κωνσταντῖνος.** 13.12.44 - Δεκ. 1944.

451) **Στεφανόπουλος Στέφανος.** 3.3.44 - Δεκ. 1944.

452 **Στάθης Μιχαήλ.** 10.1.44 - Δεκ. 1944.

453) **Σταμούλης Ἀντώνιος.** 20.1.44. - Δεκ. 1944.

454) **Στεφάνου Ἰωάννης.** 183.44-25.8.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς Ο-ΠΛΑ τὴν 25.8.44).

455) **Σῖμος Δημοσθένης.** 20.6.44 - Δεκ. 1944. (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν Μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).

456) **Σκλαβενίτης Σπῦρος.** 18.3.43 - Δεκ. 1944.

457) **Σκλαβενίτης Ἀθανάσιος.** 18.3.43 - Δεκ. 1944.

458) **Σταματούρας Παντελῆς** (Δημοσθένης). (Ἐτραυματίσθη εἰς τὴν Μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).

459) **Στεφάνου Χρῖστος.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

460) **Στεφάνου Τάκης.** Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.

461) **Σταθακόπουλος Ἰωάννης.** Μέσα 1944-Δεκ. 1944.

462) **Σταθακόπουλος Ἀνδρέας.** Θέρος 1941 - Σεπτ. 1944

463) **Σκαπετορράκης Ἰωάννης.** Θέρος 1941 - Σεπτ. 1944.

464) **Σπυρομήλιος Τριαντάφυλλος.** Θέρος 1941. Σεπτ. 1944.

465) **Στρούζας Ἰωάννης.** (Παναγιώτης). 15.5.43 - Δεκ. 1944.

466) **Σταματελᾶς Σταῦρος** (Γεώργιος). - Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὸν Μάϊον 1944.

467) **Συνεφόπουλος Ἰωάννης.** Τέλος 1943 - Σεπτ. 1944.

468) **Συνεφόπουλος Πολυχρόνης.** Τέλος 1943 - Σεπτ. 1944.

469) **Στάθης Βασίλειος.** Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944.

470) **Στεργιάτου Ἀγλαΐα.** Θέρος 1941 - Σεπτ. 1944.

471) **Τσιλιβᾶκος Σταῦρος** (Παναγιώτης). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

472) **Τζαύρας Σταῦρος** Ἰωάννης). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.

473) **Τενέδιος Νικόλαος** (Ἰωάννης). Ἰαν. 1943 - Δεκ. 1944.

474) **Τριβέλας Κοσμᾶς** (Χρῖστος). Ἀρχὰς 1944 - Δεκ. 1944.

475) **Ταρλαντζῆς Βασίλειος.**

476) **Τσῖρος Παναγιώτης.** 8.1.44 - Δεκ. 1944. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν τὴν 18.12.44).

477) **Τσοκόπουλος Μηνᾶς** (Ἰωάννης). Ἰουλ. 1943 - Δεκ. 1944.
478) **Τσαγκάρης Σπυρίδων**. Ἰουν 1942 - Δεκ. 1944.
479) **Τόπακας Δημήτριος** (Κωνσταντῖνος). Φεβρ. 1942 - Αὔγ. 1944.
480) **Τρικαλιώτης Δημήτριος**. Τέλη 1943 - Μάρτ. 1944.
481) **Τσικογιαννόπουλος Λεων**. Τέλος 1942 - Ἀρχὰς 1944.
482) **Τσικνιᾶς Χαράλαμπος**. Δεκ. 1942 - Δεκ. 1944.
483) **Τζιώτης Δαμιανὸς** (Σταῦρος). 25.2.42 - Δεκ. 1944.
484) **Τσάκωνας Ἰωάννης**. 3.5.42 - 29.4.44. (Τὴν 29.4.44 ἐτραυματίσθη ὑπὸ κομμουνιστῶν).
485) **Ταμπουράκης Κωνσταντῖνος**. 3.4.44 - 27.9.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὴν 27.9.44).
486) **Τσαμαλούκας Χρῖστος**. 22.8.44 - 15.10.44.
487) **Τοντεσάκης Γεώργιος**. Μέσα 1944 - Νοέμ. 1944. (Ἐφονεύθη βληθεὶς ὑπὸ χειροβομβίδος).
488) **Τσέτης Ἀναστάσιος**. Μέσα 1944 - Δεκ. 1944.
489) **Τσιρώνης Λεωνίδας**. Θέρος 1941 - Δεκ. 1944.
490) **Τουλούπας Ἰωάννης**. Σεπτ. 1942 - Σεπτ. 1944. (Ἀπεσπασμένος εἰς Μ.Υ. Πληροφοριῶν «ΚΟΔΡΟΣ»).
491) **Τσαμαδὸς Μιχαήλ**. Ἀρχὰς 1943 - Δεκ. 1944.
492) **Τζοβανόπουλος Λάμπρος**. Ἀρχὰς 1942 - Σεπτ. 1944.
493) **Τσίχλη Βασιλική**. Θέρος 1941 - Μάϊος 1944. (τὸν Μάϊον 1944 συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐνεκλείσθη εἰς Χαϊδάρι).
494) **Σώλου Τιτίκα**. Θέρος 1941. - Δεκ. 1944.
495) **Ὑψηλάντης Κωνσταντῖνος**. 25.8.43 - Ὀκτ. 1944. (Ἐφονεύθη εἰς ἀγῶνα ἐναντίον κομμουνιστῶν).
496) **Φοῖς Γεώργιος** (Γεράσιμος). Σεπτ. 1942 - Ἰουν. 1944.(Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Ἰούνιον 1944).
497) **Φοῖς Γεράσιμος** (Γεώργιος). Νοέμ. 1941 - Δεκ. 1944.
498) **Φρέρης Θεόφιλος** (Ἀντώνιος). 1942 - Ὀκτ. 1944.
499) **Φωτίου Θωμᾶς** (Δημήτριος). 15.6.42 - 5.12.44. (Τραυματίας ὢν εἰς ἀγῶνα κατὰ κομμουνιστῶν καὶ μεταφερθεὶς εἰς «Εὐαγγελισμόν», ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).
500) **Φελουτζῆς Στυλιανὸς** (Χαρίτων). 15.12.43 - 12.7.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, τὴν 12.7.44).
501) **Φουστᾶνος Βασίλειος**. Τέλος 1942 - Δεκ. 1944. (Ἐξετελέσθη ὑπὸ κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα.)
502) **Φαληρέας Θεόδωρος** (Κωνσταντῖνος). 10.3.43 - Δεκ. 1944,

503) **Φραγκουδάκης Ἀχιλλεύς**. Ἰουν. 1943 - 12.12.44.
504) **Φαμέλης Ἰάκωβος**. Ἀρχὰς 1944 - Ὀκτ. 1944.
505) **Χαρατσάρης Σωτήριος** (Τριαντάφυλλος). 15.12.43 - 5.12.44. (Τραυματίας ὢν εἰς ἀγῶνα κατὰ κομμουνιστῶν καὶ μεταφερθεὶς εἰς «Εὐαγγελισμόν», ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).
506) **Χαρατσάρης Περικλῆς** (Τριαντάφυλλος). 18.2.44-5.12.44. (Τραυματίας ὢν εἰς ἀγῶνα κατὰ κομμουνιστῶν καὶ μεταφερθεὶς εἰς «Εὐαγγελισμόν», ἐδολοφονήθη ὑπὸ κομμουνιστῶν κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα).
507) **Χριστίδης Σωτήριος** (Ἰωάννης). 12.8.44 - Δεκ. 1944.
508) **Χαραλαμπόπουλος Κωνσταντῖνος**. Ἰουν. 1943 - Αὔγ. 1944.
509) **Χαμόδρακας Ἰωάννης** (Ἀριστείδης). 25.3.42-3.12.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 3.12.44).
510) **Χαμόδρακας Κωνσταντῖνος** (Ἀριστείδης). 25.3.42 - 3.12.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 3.12.44).
511) **Χαμόδρακας Ὀδυσσεὺς** (Ἀριστείδης). 25.3.42 - 4.12.44. (Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου, τὴν 4.12.44, ἐφονεύθη ὑπὸ τούτων).
512) **Χάσκαρης Γεώργιος**. 15.11.43 - 4.12.44. (Ἔπεσε εἰς τὴν μάχην τοῦ Θησείου 4.12.44).
513) **Χάσκαρης Δημήτριος**. 15.11.43 - 4.12.44. (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν τὴν 4.12.44).
514) **Χρόνης Εὐάγγελος**. 5.12.44 - Δεκ. 1944.
515) **Χαρτοφύλακας Γεώργιος**.
516) **Χριστόπουλος Παναγιώτης**. 1942 - Σεπτ. 1944.
517) **Χατζάρας Δημήτριος** (Ἀντώνιος). 30.5.43 - Δεκ. 1944.
518) **Χριστοδουλάκη Ἑλένη**. Ἀρχὰς 1943 - Ὀκτ. 1944.
519) **Ψάχος Ἀθανάσιος**. 1942-..... (Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν).
520) **Ψαρρᾶς Ἀναστάσιος**. Σεπτ. 1942 - Σεπτ. 1944.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Μαΐου 1950
Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς «Χ»
Γ. ΓΡΙΒΑΣ.

Σημείωσις: Ἐπειδή, ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρατηθοῦν ὀνομαστικαὶ καταστάσεις τῶν μελῶν μας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς διὰ λόγους ἀσφαλείας, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ αἱ διοικήσεις τῶν τομέων μας συχνάκις

ἤλλαξαν, διὰ τοῦτο:

1) Εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχουν παραλειφθῆ ἐκ τῆς καταστάσεως τινὰ τῶν μελῶν μας.

2) Ὁ ἐν τῇ καταστάσει ἀναγραφόμενος «χρόνος ὑπηρεσίας» ἑκάστου εἶναι κατὰ προσέγγισιν, διά τινας μάλιστα ἐλλείπουν στοιχεῖα ὡς πρὸς τὸν χρόνον ὑπηρεσίας.

Νομίζομεν ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ὑποβολὴ συμπληρωματικῶν καταστάσεων δι᾽ ὅσους τυχὸν ἔχουν παραλειφθῆ.

Γ.Γ.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Στὸ «χαμένο» ἀρχεῖο τῆς «Χ» ὑπάρχει καὶ συμπληρωματικὴ κατάστασις τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ὀργανώσεως. Φέρει ἡμερομηνία 24 Ὀκτωβρίου 1969 καὶ ὑπογράφεται, βεβαίως ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς «Χ», Στρατηγοῦ Γεωργίου Γρίβα. Αὐτὸς ὁ συμπληρωματικὸς κατάλογος στηρίζεται κυρίως, σὲ χειρόγραφο κείμενο ὑπὸ τὸν τίτλο **«Κατάστασις ἐμφαίνουσα τοὺς παραλειφθέντας Ὀργανώσεως "Χ"»**. Τὸ ἀρχικὸ αὐτὸ κείμενο εἶναι γραμμένο ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Εὐσταθόπουλον, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ παρέμβαση (στὸ ὄνομα τοῦ Νικολάου Συκιώτη) ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνον Εὐσταθόπουλον. Τὸ ὑπογεγραμμένον καὶ ἐπίσημον κείμενον, ἀποτελούμενον ἀπὸ τέσσερεις σελίδες γραφομηχανῆς, ὑπεβλήθη, τὴν 24.10.1969, πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Ἐνόπλων Δυνάμεων (ΔΕΠΑΘΑ) μὲ ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 40003. Καὶ στὴν κατάσταση αὐτὴ παρέχονται πληροφορίες γιὰ τὸν χρόνον ὑπηρεσίας τῶν μελῶν καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι χρήσιμη γιὰ τὴν ἄντληση πληροφοριῶν.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
Τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως «Χ»

1) **Ἀθανάσιος Γεωργίου Λαγουδάκος**, ἐπισμηναγὸς ἑά., ὑπηρέτησε εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1941 μέχρι Ὀκτωβρίου 1944, ὡς ἀξιωματικὸς πληροφοριῶν, περὶ τῶν κινήσεων τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, διὰ τὴν κατάρτισιν καὶ διανομὴν τοῦ δελτίου πληροφοριῶν, καὶ ὡς σύνδεσμος.

2) **Γιαννακάκος Νικολάου Γεώργιος**, ὑπαρχιφύλαξ, ὑπηρέτησε εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰουλίου 1941 μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς εἰς διαφόρους ἀποστολὰς ἀναζητήσεως πληροφοριῶν, τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων, καὶ εἰς ἐπιθετικὰς ἐνεργείας.

3) **Εὐάγγελος Δημ. Σαμπάτης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰουνίου 1941 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ συγκέντρωσιν πληροφοριῶν διὰ τὴν κίνησιν τῶν στρατευμάτων κατοχῆς.

4) **Νικόλαος Βασιλείου Τσιλιμπάρης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰουνίου 1941 μέχρι Ἰουνίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς εἰς διαφόρους ἀποστολὰς ἀναζητήσεως πληροφοριῶν καὶ ἐπιθετικὰς ἐνεργείας.

5) **Βασίλειος Κων/νου Ἐγγλέζος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰανουαρίου 1942 μέχρι 30 Ὀκτωβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς ὡς μαχητὴς ἐναντίον τῶν κομμουνιστῶν, διὰ συλλογὴν πληροφοριῶν, διὰ τὴν διαφύλαξιν καὶ προστασίαν Ἄγγλου ἀξιωματικοῦ, ὡς καὶ διὰ φύλαξιν ὁπλισμοῦ.

6) **Εὐάγγελος Σπυρίδωνος Ἀντωνᾶτος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰανουαρίου 1943 μέχρι τοῦ Δεκ. 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν, διὰ τὴν περίθαλψιν συμμάχων στρατιωτικῶν καὶ καὶ διαφύλαξιν πολεμικοῦ ὑλικοῦ.

7) **Εὐάγγελος Ἀλεξάνδρου Παπαναστασίου**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1942 μέχρι 24.12.44, χρησιμοποιηθεὶς ὡς μαχητὴς κατὰ τῶν κομμουνιστῶν, διὰ τὴν ἀναγραφὴν συνθημάτων, καὶ ἐξορμήσεων.

8) **Νικόλαος Χρήστου Παρθενίου**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Μαρτίου 1943 μέχρι 10 Ἀπριλίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς ὡς σύνδεμος μετὰ τῶν τομέων, διὰ διανομὴν παρανόμου τύπου καὶ μεταφορὰν ὅπλων.

9) **Χρυσούλα συζ. Παναγιώτου Μαντᾶ ἢ Μανέα**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944 ἐκτελέσασα μετὰ ζήλου καὶ αὐτοθυσίας τὰς ἀνατεθείσας εἰς αὐτὴν ἀποστολὰς διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ὀργανώσεως.

10) **Κωνσταντῖνος Παναγιώτου Τσιτιμάκης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Δεκεμβρίου 1941 μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς εἰς πλείστας κατὰ καιροὺς δραστηριότητας.

11) **Γεώργιος Νικολάου Μωραΐτης** ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰουλίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ πληροφορίας καὶ ὡς μαχητὴς κατὰ τῶν κομμουνιστῶν.

12) **Γεώργιος Παναγιώτου Κάσσης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰούνιον 1941 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ πληροφορίας ἐπὶ τῶν κινήσεων τῶν στρατευμάτων κατοχῆς, διὰ τὴν μεταφορὰν ὁπλισμοῦ, διανομὴν ἐντύπων καὶ προκηρύξεων.

13) **Δημήτριος Γεωργίου Φραγκιδάκης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Δεκεμβρίου 1941 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν σκοπῶν τῆς ὀργανώσεως.

14) **Μᾶρκος Κων/νου Παυλάκης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Δεκεμβρίου 1941 μέχρις Ὀκτωβρίου 1943 χρησιμοποιηθεὶς διὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν σκοπῶν τῆς ὀργανώσεως.

15) **Δημήτριος Γρ. Βαρδᾶκος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Δεκεμβρίου 1941 μέχρι Ὀκτωβρίου 1943 χρησιμοποιηθεὶς ὡς σύνδεσμος καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν ἀνταρτικῶν ὁμάδων.

16) **Ἰωάννης Ἀθανασίου Καλέντζος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς εἰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις τῆς ὀργανώσεως, ἔλαβε μέρος εἰς συμπλοκὰς μετὰ κομμουνιστῶν.

17) **Δημήτριος Ἀθανασίου Καλέντζος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, συμετασχὼν εἰς ἁπάσας τὰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις κατὰ τῶν κομμουνιστῶν.

18) **Κωνσταντῖνος Ἰωάνν. Τσουτσάνης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944 χρησιμοποιηθεὶς ὡς σύνδεσμος διὰ παροχὴν πληροφοριῶν, διανομὴν ἐντύπων μεταξὺ τῶν τραπεζικῶν ὑπαλλήλων.

19) **Ἀργυρίου Εὐστ. Σιῶκος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ 3 Νοεμβρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ πληροφορίας περὶ τοῦ ἐχθροῦ, εἰς ἐπιθετικὰς ἐνεργείας, ὡς ἐπίσης ἐπέδειξε συνδικαλιστικὴν δραστηριότητα κατὰ τῶν κομμουνιστῶν.

20) **Ἰωάννης Νικολάου Γιαννίλος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, λαβὼν μέρος εἰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις κατὰ τῶν κομμουνιστῶν, ὡς καὶ ἔνοπλα τμήματα τοῦ Θησείου.

21) **Δημήτριος Σταματίου Δάφνης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, λαβὼν μέρος εἰς ἐνόπλους συμπλοκὰς μετὰ τῶν κομμουνιστῶν, ὡς καὶ τὰς τοιαύτας τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος.

22) **Βασίλειος Νικολάου Τριαντόπουλος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1942 μέχρι καὶ Δεκεμβρίου 1944, συμμετάσχων εἰς διάφορους μαχητικὰς ἐκδηλώσεις κατὰ τῶν κομμουνιστῶν καὶ συγκέντρωσιν πληροφοριῶν,

23) **Γεώργιος Εὐθυμίου Φουντᾶκος** ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἀπριλίου 1942 μέχρις Ὀκτωβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς εἰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις, διὰ τὴν ὀργάνωσιν ὁμάδων διὰ τὴν ἀγορὰν ὁπλισμοῦ.

24) **Ἀνδρέας Ματθαίου Ζαφείρης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰουλίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944 χρησιμοποιηθεὶς εἰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις καὶ παραλαβὴν ὁπλισμοῦ.

25) **Ἰωάννης Κων/νου Καραθανάσης** ὑπηρέτησε ἀπὸ Ἰανουαρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ τὴν συγκέντρωσιν πληροφοριῶν καὶ παρακολούθησιν κομμουνιστῶν καὶ στρατευμάτων κατοχῆς.

26) **Φώτιος Δημητρίου Κιουλχατζῆς**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944 χρησιμοποιηθεὶς ὡς σύνδεσμος εἰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις καὶ διανομὴν ἐντύπων.

27) **Γεώργιος Χρ. Κουρμουλῆς** ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Φεβρουαρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς εἰς τὰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις τραυματισθεὶς ὑπὸ ὅλμου.

28) **Νικόλαος Δημοσθένους Συκιώτης** ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν

ἀπὸ 15 Ἰανουαρίου 1942 μέχρι Ἰανουαρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς εἰς διάφορους ἀποστολὰς τῆς ὀργανώσεως.

29) **Ἀριστείδης Γεωργίου Χαμόδρακας**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰανουαρίου 1944 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ διαφόρους ἐθνικιστικὰς ἐκδηλώσεις, ἀναγραφὴν συνθημάτων, συλλογὴν πληροφοριῶν ἐπὶ τῆς κινήσεως τῶν στρατευμάτων κατοχῆς.

30) **Κωνσταντῖνος Κυριάκου Γεωργιᾶκος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰανουαρίου 1944 μέχρι Δεκεμβρίου 1944 χρησιμοποιηθεὶς διὰ περιπόλους, τοιχοκολλήσεις καὶ πληροφορίας ἐπὶ τῶν κινήσεων.

31) **Ἀρτέμιος Εὐαγγέλου Ἀναπλιώτης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰανουαρίου 1943 μέχρις Δεκεμβρίου 1944 χρησιμοποιηθεὶς ὡς σύνδεσμος καὶ εἰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις.

32) **Ἀθανάσιος Δημητρίου Κοσμόπουλος**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰανουαρίου 1943 μέχρις Ὀκτωβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς ὡς σύνδεσμος καὶ εἰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις κατὰ τῶν κομμουνιστῶν.

33) **Δημήτριος Ζαφ. Κρητικός**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1944 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ παρακολουθήσεις, ἀναγραφὰς συνθημάτων καὶ μαχητικὰς ἐκδηλώσεις.

34) **Χρῆστος Γεωργίου Παπαγεωργίου**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ 4.1.1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944 χρησιμοποιηθεὶς εἰς παρακολούθησιν, ἀναγραφὴν συνθημάτων καὶ μαχητικὰς ἐκδηλώσεις.

35) **Κωνσταντῖνος Θεοδώρου Μουτζούρης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Νοεμβρίου 1943 μέχρις Ἰανουρίου 1945, χρησιμοποιηθεὶς διὰ παραλαβὴν ὅπλων καὶ παρακολούθησιν κατοχικῶν στρατευμάτων.

36) **Ἠλίας Σταύρου Μαρκομιχάλης**, ὑπηρέτησε ἀπὸ Ἰανουαρίου 1943 μέχρι Δεκεμβρίου 1944 χρησιμοποιηθεὶς διὰ τὴν διανομὴν παρανόμου τύπου, προκηρύξεων, ἀναγραφὴν συνθημάτων καὶ σύνδεσμος.

37) **Ἀθανάσιος Μιχαὴλ Βαφειάδης**, ὑπηρέτησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀπὸ Ἰανουαρίου 1942 μέχρι Δεκεμβρίου 1944, χρησιμοποιηθεὶς διὰ πληροφορίας καὶ εἰς μαχητικὰς ἐκδηλώσεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1969
Ὁ Ἀρχηγὸς Ὀργανώσεως «Χ».
Γ. ΓΡΙΒΑΣ

Ἐκ τῆς ἐρεύνης προκύπτει ὅτι δραστήρια μέλη τῆς «Χ» ὑπῆρξαν ἐπίσης οἱ: 1. Φρίγγελης Χρῆστος, 2. Παπαδημητρίου Γεώργιος, 3. Ρογγᾶκος Μιχαήλ, 4. Καλούδης Σταῦρος».

ΟΙ ΤΙΜΗΜΕΝΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΤΗΣ «Χ»

Ὑπὸ τὸν τίτλον **«Οἱ τιμημένοι νεκροὶ τῆς "Χ"»** καὶ μὲ ὑπότιτλον *«εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ καὶ τὴν περίοδο τῆς κατοχῆς καὶ τὸ Δεκεμβριανὸν κομμουνιστικὸ κίνημα τοῦ 1944»*, ἐδημοσιεύθη τὴν 27.5.1946, στὴν «Ἐφημερίδα τῶν Χιτῶν» ὁ ἀκόλουθος κατάλογος πεσόντων.

ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΙΣΤΑΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ	Αἰτία θανάτου	Ἡμερομ. θανάτου
Ἀντ/ρχης Πυρ.		
Καλφιώτης Ἀναστάσιος	Ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν	
Παπαδόπουλος Θεμιστοκλῆς	Ἐτυφεκίσθη ὑπὸ Γερμανῶν	10/1/44
Καραμάνης Δημ	Ἐξετελέσθη ὑπὸ Γερμανῶν	9/44
Ὑπολ/γὸς Κοβάτσος Κων.	Ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῶν Σ.Σ. Ἀπεβίωσε μετὰ τὴν ἀποφυλάκσίν του συνεπείᾳ τῶν κακουχιῶν.	
Ὑπολ/γὸς Ἀστέρης Δημ.	Τραυματισθεὶς εἰς Θησεῖον, ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν Ἐλασιτῶν	5/12/44
Γκούμας Στυλιανὸς	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	8/10/44
Ἰατρόπουλος Κωνσταντῖνος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	8/10/44
Μιχαλόπουλος Ἀθανάσιος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	3/12/44
Ἀναγνωστόπουλος Παναγιώτης	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	3/12/44
Χάσκαρης Γεώργιος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Βασσάλος Θεοφάνης	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Σολδᾶτος Νικόλαος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Παραρᾶς Μιχαὴλ	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Παπαϊωάννου Ἀθανάσιος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Θεοδοσίου Δημήτριος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Χαμόδρακας Ὀδυσσεὺς	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Θεολογίτης Μιχαὴλ	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Θεολογίτης Βασίλειος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Δέδες Παῦλος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Κονδύλης Παῦλος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Βαρβίας Διονύσιος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Πλακωτάρης Παντελῆς	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Καλλιγέρος Θεοδόσιος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Οἰκονόμου Νικόλαος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Παναγιωτίδης Γεώργιος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Ροϊλὸς Φώτιος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Σῖμος Παντελῆς	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Γιαρίμογλου Ἰωάννης	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Παπαδόπουλος Κωνσταντῖνος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Πίσχος	Ἔπεσε μαχόμενος εἰς Θησεῖον	4/12/44
Ἀνθ/γὸς Παπαδομανωλάκης	ἔπεσε μαχόμενος κατὰ ἐλασιτῶν	12/44
Κουστιναῖος Νικόλαος	Ἐφονεύθη ὑπὸ ὀβίδος	10/12/44
Γκιόκας Γεώργιος	ἔπεσε μαχόμενος κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ.	12/12/44
Φραγκουδάκης Ἀχιλλεὺς	ἔπεσε μαχόμενος κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ	28/12/44
Πανόργιος Γεράσιμος	Ἐφονεύθη ὑπὸ ὀβίδος	10/12/44
Ταγ/χης Χαμόδρακας Ἀριστ.	Ἐξετελέσθη ὑπὸ ΟΠΛΑ	6/12/44
Ἀνθ/στὴς Κολλάρος Ἀνδρ.	Ἐξετελέσθη ὑπὸ ΟΠΛΑ	8/44
Χαρατσάρης Περικλῆς	Τραυματίας, ἐδολοφονήθη ἐντὸς τοῦ νοσοκομείου	10/44

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ	Αἰτία θανάτου	Ἡμερομ. θανάτου
Χαρατσάρης Σωτήριος	Τραυματίας, ἐδολοφ. ἐντὸς τοῦ νοσοκομ.	10/44
Φωτίου Θωμᾶς	Τραυματίας, ἐδολοφ. ἐντὸς τοῦ νοσοκομ.	10/44
Εὔελπις Πλεγιάκος Θωμᾶς	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	12/1/44
Λοχ. Μανωλᾶκος Κωνσταντῖνος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	23/3/44
Εὔελπις Περάκης Ἀντώνιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	12/7/44
Εὔελπ. Παπαγεωργίου Νικ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	2/9/44
Ὑπο/γὸς Ἀβραμίδης Τάκης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	5/12/44
Ταγμ. Στασινάκης Ἀνδρ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	5/12/44
Ἔφ. Λοχαγὸς Ἀρβανίτης Γ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	11/44
Ἔφ. Ἀνθ/γὸς Τσακοιμάκης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	
Σεβαστὸς Δημήτριος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	4/12/43
Μπογιάκης Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	11/12/43
Δημητρίου Κωνσταντῖνος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	29/12/43
Ζαφείρης Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	12/1/44
Γεωργοῦλος Δημ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	12/1/44
Μιχαλολιᾶκος Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	
Λυρῆς Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	7/2/44
Σπυριδᾶτος Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	10/2/44
Σπυριδᾶτος Μιχαὴλ	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	10/2/44
Ἡρωδιάδης Κωνσταντῖνος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	7/3/44
Σεραφεὶμ Προκόπης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	14/3/44
Ἀνδρουλίδης Κωνσταντῖνος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	28/3/44
Ρίτσος Κωνσταντῖνος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	29/3/44
Κόκκινος Ἐμμανουὴλ	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	9/4/44
Μηνᾶς Ἐμμανουὴλ	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	10/4/44
Περδίκης Ἠλίας	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	23/4/44
Εὔελπις Δημητριάδης Θεοδ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	28/4/44
Λύρας Λεωνίδας	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	28/5/44
Σπυρόπουλος Γεωργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	1/7/44
Πετρόπουλος Ἀλκίνοος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	4/7/44
Περράκης Ἐμμανουὴλ	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	12/7/44
Μπουρίτσας Κυριάκος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	8/7/44
Ντεβὲς Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	21/7/44
Περιστεριώτης Παῦλος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	22/7/44
Γυφτοδῆμος Δημήτριος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	24/7/44
Λιόγκας Μαρῖνος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	24/7/44
Λιόγκας Γιώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	25/7/44
Κατσικάρης Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	24/7/44
Πολίτης Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	25/7/44
Καραμιχάλης Λουκᾶς	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	23/7/44
Μοφόρης Βασίλειος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	12/8/44
Πίπας Εὐθύμιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	25/8/44
Πίπας Βασίλειος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	23/8/44

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ	Αἰτία θανάτου	Ἡμερομ. θανάτου
Στεφάνου Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	25/8/44
Μπέσης Ἐλευθέριος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	3/9/44
Χάλαζα Μαίρη	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	11/9/44
Μανωλᾶκος Παναγιώτης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	16/9/44
Κουμπῆς Ἀθανάσιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	16/9/44
Παραρᾶς Βασίλειος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	20/9/44
Παπαγεωργίου Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	22/9/44
Ἀλεξιάδης Βάγιας	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	24/9/44
Ταπουράκης Κωνσταντῖνος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	27/9/44
Παπαδόπουλος Χαράλ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	2/10/44
Σολδᾶτος Πέτρος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	9/10/44
Σκλήρης Πάρις	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	19/10/44
Τσῖρος Παναγιώτης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	19/10/44
Στουμπόγλου Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	14/10/44
Μπούφης Δημήτριος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ	16/11/44
Φουστᾶνος Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	3/12/44
Μαλιαράκης Ἐλευθέριος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	4/12/44
Σγουρόπουλος Ἀθανάσιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	4/12/44
Χαμόδρακας Κωνσταντῖνος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	5/12/44
Χαμόδρακας Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	5/12/44
Θεολογίτης Γ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	8/12/44
Καλφακᾶκος Παναγιώτης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	9/12/44
Ἀντωνάκης Ἀντώνιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	12/12/44
Μαντούβαλος Ἀντώνιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	15/12/44
Μαντούβαλος Λάζαρος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	21/12/44
Γεωργιάδης Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	29/12/44
Γεωργιάδη Ζωή	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	20/12/44
Νικολακόπουλος Δημ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	19/12/44
Κυριακόπουλος Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	21/12/44
Τοντεσάκης Γέωργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	23/12/44
Κατσικάρης Μιχαήλ	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	23/12/44
Κασιδάρης Πέτρος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	25/12/44
Μαρκομιχάλης Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	26/12/44
Μπαρκούλα Ροδούλα	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	8/2/44
Λεβέντης Γεώργιος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	4/44
Μπουρτσάλος Ἀνδρ.	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	9/44
Κοτσούδης Κλεάνθης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	8/44
Λύτρα Εὐγενία	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	12/44
Στυλιανὸς Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	12/44
Γιαννῖκος Μενέλαος	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	12/44
Θεολογίτου Γεωργία	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	12/44
Ρουλὸς Ἰωάννης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	22/12/44
Γεραλυμᾶτος Παναγιώτης	Ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ	12/44

ΑΔΙΚΟΠΡΑΓΙΕΣ ΤΟΥ ΕΑΜ - ΕΛΑΣ

Ὑπὸ τὸν τίτλον ***«Ἀδικοπραγίαι τοῦ ΕΑΜ - ΕΛΑΣ εἰς βάρος τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως»*** ἢ *«Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῆς Ὀργανώσεως "Χ"»* περιλαμβάνει τὰ παθήματα τῶν Χιτῶν ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν: Δολοφονίες, δολοφονικὲς ἀπόπειρες, ἀπαγωγές, συλλήψεις, ἔρευνες, λεηλασίες κ.λπ. Αὐτὰ τὰ τεκμηριωμένα στοιχεῖα ἀποδεικνύουν, πρῶτον, ποιοί «ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων» καί, δεύτερον, ὅτι οἱ δοκιμασίες τῶν Χιτῶν εἶχαν ἀρχίσει πολὺ πρὸ τῶν «Δεκεμβριανῶν». Ἰδοὺ ἡ πιστὴ ἀναπαραγωγὴ τοῦ σχετικοῦ κεφαλαίου:

ΑΔΙΚΟΠΡΑΓΙΑΙ ΤΟΥ «ΕΑΜ-ΕΛΑΣ» ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

Α) ΔΟΛΟΦΟΝΙΚΑΙ ΑΠΟΠΕΙΡΑΙ

α) **Δολοφονίαι**

1) Τὴν 17.11.45 ἐξετελέσθη ἔξωθι τῆς παρὰ τὸ Κολωνάκι οἰκίας του ὁ Εὔελπις Ρογκᾶκος Ἠλίας.

2) Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1943, ἐδολοφονήθη παρὰ τὴν ὁδὸν Μομφεράτου, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀνθ/στοῦ Μπαρκούρα, μέλους τῆς ἡμετέρας ὀργανώσεως.

3) Τὴν 11.12.43 ἐξετελέσθη κατὰ θηριώδη τρόπον ὁ ὁπλίτης τῆς ὀργανώσεως Μπαγιάτης Ἰωάννης.

4) Τὴν 12.1.44 ἐδολοφονήθη ἔξωθι τοῦ καταστήματος τοῦ πατρός του, εἰς τὰ ἄνω Πετράλωνα, ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Ζαφείρης Γεώργιος.

5) Τὴν 12.1.44 ἐξετελέσθη κατὰ θηριώδη τρόπον ὁ Εὔελπις Γλεγλᾶκος, ἐν Πειραιεῖ.

6) Τὴν 10.2.44 ἐξετελέσθησαν κατὰ θηριώδη τρόπον ἐν Ταμπουρίοις, οἱ δύο υἱοὶ τοῦ ἀρτοποιοῦ Σπυριδάτου Μιχαήλ, ὁπλῖται τῆς ὀργανώσεως ἡμῶν.

7) Τὴν 25.3.44 ἐξετελέσθη παρὰ τὴν ὁδὸν Παπαδιαμαντοπούλου, πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς συζύγου του ὁ λοχαγὸς πεζικοῦ Μανωλᾶκος Κωνσταντῖνος, διότι δὲν ἐδέχθη νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸν διενεργούμενον ἔρανον τοῦ ΕΑΜ.

8) Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1944 ἀπήχθη ἐκ τῆς παρὰ τὸν Ν. Κόσμον οἰκίας

του ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Λεβέντης Γεώργιος.

9) Τὴν 23.4.44 ἐδολοφονήθη ἀγρίως εἰς Κοκκαλάδικα (Σφαγεῖα) ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Περδίκης Ἠλίας (Ἁγία Μαρκέλλα).

10) Τὴν 12.6.44 ἐδολοφονήθη παρὰ τὸ τέρμα Ἱπποκράτους ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Καραμιχάλης Λουκᾶς (ὁδὸς Κάλβου) καθ' ἣν στιγμὴν ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ Λεωφορείου.

11) Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1944 ἐξετελέσθη ἔξωθι τῆς ἐν Καλλιθέᾳ οἰκίας του ὁ εὔελπις Δημητριάδης, στέλεχος τῆς ὀργανώσεως.

12) Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1944 ἐδολοφονήθη εἰς τὴν ὁδὸν Βουλῆς ὁ Γυφτοδῆμος Δημήτριος.

13) Τὴν 22.7.44 ἐξετελέσθη εἰς τὸ Μοναστηράκι ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Περιστεριώτης Παῦλος (Αἰγάλεω 17).

14) Τὴν 25.7.44 ἐδολοφονήθη εἰς Παγκράτι ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Λιάγγας Μαρῖνος (Ἁγία Φωτεινὴ-Μέτς).

15) Τὴν 26.7.44 ἐδολοφονήθη ὁμοίως εἰς Κοκκαλάδικα ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Πολίτης Γεώργιος (Ἁγίου Ὄρους 36).

16) Τὴν 21.8.44 ἐδολοφονήθη παρὰ τὴν ὁδὸν Φιλολάου ὁ ὁπλίτης Ντεβὲς Ἰωάννης (Θρυασίων 19).

17) Τὴν 25.8.44 παρεσύρθησαν εἰς ἐνέδραν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἐδολοφονήθησαν εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ Ὀρφέως οἱ ὁπλῖται ἡμῶν Πίπας Εὐθυμιος, Πίπας Βασίλειος, ἐτραυματίσθησαν οἱ Κώτσου Κ. καὶ Κουμαρᾶς Εὐάγγ. καὶ ἀπήχθη εἰς Νέα Σφαγεῖα ὁ Στεφάνου Ἰωάννης.

18) Τὸν Αὔγουστον 1944 ἀπήχθη καὶ ἐσφάγη ὁ ἀνθ/στὴς Κολλάρος Ἀνδρέας.

19) Τὸν Αὔγουστον 1944 ἐξετελέσθησαν παρὰ τὸ Μὲτς καὶ ἔξωθι τῆς οἰκίας των κατὰ θηριώδη τρόπον οἱ ἀδελφοὶ Περράκη καὶ ὁ Στέλιος Φελλουτζῆς ὑπὸ ὁπαδῶν τοῦ ΕΛΑΣ φερόντων Γερμανικάς στολάς.

20) Τὴν 8.9.44 παρὰ τὰς τρεῖς Γεφύρας Ἄνω Πετραλώνων ἐδολοφονήθη ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Μπέσης Ἐλευθέριος (Ἄνω Πετράλωνα).

21) Τὴν 20.9.44 ἐδολοφονήθη ὄπισθεν τοῦ ἐργοστασίου Ἀεριόφωτος ὁ Βασίλειος Παραρᾶς (Σπύρου Πάτση 30), διότι ὁ υἱός του ἀνῆκεν εἰς τὴν ἡμετέραν Ὀργάνωσιν.

22) Τὴν 27.9.44 ἀπήχθη ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Ταμπουράκης Κωνσταντῖνος (Ἠλία Πουλοπούλου). Βάσιμοι πληροφορίαι φέρουν αὐτὸν ὡς ἐκτελεσθέντα.

23) Τὴν 9.10.44 ἐξετελέσθη παρὰ τοὺς Ἁγίους Ἀσωμάτους ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Σολδᾶτος Νικόλαος (Χλωρίδος 9).

24) Τὴν 24.10.44 πέντε ἔνοπλοι τοῦ «ΕΛΑΣ» εἰσῆλθον εἰς τὴν παρὰ τὰ Πετράλωνα οἰκίαν τοῦ κ. Σοφιανοπούλου (Καλλισθένους 7) καὶ ἐδολοφόνησαν πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν οἰκείων του τὸν Παπαδόπουλον Σπ. ἀνήκοντα εἰς τὸ «ΕΔΕΣ», ἀπήγαγον δὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Νικόλαον μέλος τῆς ὀργανώσεως ἡμῶν.

6) Ἀπόπειραι

1) Τὸν Σ/βριον 1943 ἐγένετο δολοφονικὴ ἀπόπειρα ἐναντίον τοῦ Κουράκου Γ. ἐντὸς τοῦ ἐν Ταμπουρίοις, καταστήματός του μὲ ἀποτέλεσμα τὸν σοβαρώτατον τραυματισμὸν τούτου καὶ τῆς κόρης του.

2) Τὸν Νοέμβριον 1943 ἐτραυματίσθησαν εἰς τὴν ὁδὸν Μαυρομιχάλη διὰ χειρομβομβίδος τρεῖς ὁπλῖται ἡμῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἐνέγραφαν Ἐθνικιστικὰ συνθήματα εἰς τὸν τοῖχον.

3) Τὴν 15.12.43 ἐγένετο δολοφονικὴ ἐπίθεσις ἐναντίον τοῦ ἐφέδρου Λοχαγοῦ Ἀρβανίτη Νικολάου ἐντὸς τῆς οἰκίας του μὲ ἀποτέλεσμα τὸν σοβαρὸν τραυματισμὸν τοῦ συγγάμβρου του.

4) Τὸν Ἰανουάριον 1944 ἐγένετο δολοφονικὴ ἀπόπειρα ἐναντίον τοῦ Σπυροπούλου Σ. ἐντὸς τοῦ παρὰ τὴν Ν. Κοκκινιὰν καταστήματός του μὲ ἀποτέλεσμα τὸν σοβαρὸν τραυματισμόν του.

5) Τὴν 9.2.44 ἐγένετο ἀπόπειρα δολοφονίας παρὰ τὴν Ἁγ. Μαρκέλαν ἐναντίον τοῦ ὁπλίτου ἡμῶν Ἀρτινοῦ Γεωργίου. Οἱ δολοφόνοι ἐχρησιμοποίησαν αὐτόματα μὲ ἀποτέλεσμα τὸν σοβαρὸν τραυματισμὸν τοῦ Ἀρτινοῦ Γ.

6) Τὸν Μάρτιον 1944 ἐγένοντο δύο δολοφονικαὶ ἀπόπειραι παρὰ τὴν Πλατεῖαν Κολιάτσου καὶ εἰς τὴν συνοικίαν Γκύζη ἐναντίον τοῦ λοχαγοῦ πεζικοῦ Τσίχλη Γεωργίου στελέχους τῆς ὀργανώσεως ἡμῶν, ἄνευ ἀποτελέσματος.

7) Κατὰ μῆνα Αὔγουστον 1944 ἐγένετο δολοφονικὴ ἀπόπειρα ἐκ μέρους ὁμάδος τῶν ἀνδρῶν τῆς ΟΠΛΑ ἐναντίον τῶν 1) ὑπ/γοῦ Πεζ. Ἀσημακοπούλου Μιχαὴλ 2) ὑπ/γοῦ Πεζ. Παπαγεωργίου Ἀναστασίου, 3) ὁπλιτῶν Θεολογίτου Βασιλείου, παρὰ τὴν ὁδὸν Θησείου, ἄνευ ἀποτελέσματος.

8) Τὴν 10.2.44 ἐγένετο δολοφονικὴ ἀπόπειρα ἐν Πειραιεῖ ἐναντίον τῶν ὁπλιτῶν ἡμῶν Μπουγιούρα καὶ Ἀγραφιώτη. Οὗτοι κατώρθωσαν νὰ διαφύγουν τραυματισθέντες σοβαρῶς.

9) Τὴν 21.8.44 ἐγένετο δολοφονικὴ ἀπόπειρα παρὰ τὸ Παγκράτι ἐναντίον τοῦ ἀνθ/γοῦ πεζικοῦ Κάζου Ἀνδρέα. Οὗτος τραυματισθεὶς σο-

δαρῶς ἔπεσε χαμαὶ ὁπότε οἱ δολοφόνοι ἔρριψαν ἐναντίον του τρεῖς χαριστικὰς βολάς. Οὗτος ἐσώθη ὡς ἐκ θαύματος φέρων 9 σοβαρὰ τραύματα.

10) Τὴν 11.10.44 ἐγένετο δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως παρὰ τὴν στάσιν Μακρυγιάννη ὑπὸ ὁμάδος 20-30 ἀνδρῶν τοῦ ΕΛΑΣ δι' αὐτομάτων καὶ χειροβομβίδων. Ἐτραυματίσθησαν 1 ἀξιωματικὸς καὶ δυὸ ὁπλῖται τῆς ὀργανώσεως.

11) Τὴν 31.10.44 τρεῖς ἔνοπλοι τοῦ ΕΛΑΣ ἀπεπειράθησαν νὰ δολοφονήσουν εἰς τὴν πλατεῖαν Θησείου τὸν ὁπλίτην τῆς ὀργανώσεως Χάσκαρην Γ. ὅστις καὶ ἐσώθη ὡς ἐκ θαύματος.

12) Τὴν 6.11.44 πέντε ἔνοπλοι τοῦ ΕΛΑΣ ἀπεπειράθησαν νὰ δολοφονήσουν παρὰ τὴν ὁδὸν Βασιλ. Σοφίας καὶ Κουμπάρη τὸν Ὑπ/γὸν πεζικοῦ Παπαδόπουλον Ὅμηρον ἐξερχόμενον τῆς οἰκίας του, πυροβολήσαντες κατ' αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλιακὴν χώραν καὶ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα.

13) Τὴν 8.11.44 ἐγένετο δολοφονικὴ ἀπόπειρα ἐναντίον τοῦ ὁπλίτου ἡμῶν Σκαπέρδα Νικολάου καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος ἔγραφεν Ἐθνικιστικὰ συνθήματα εἰς τὸν τοῖχον.

Β) ΑΠΑΓΩΓΑΙ-ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ

1) Τὴν 24.9.44 ἀπήχθη ὁ Βάνιας Ἀλεξιάδης· τούτου ἀγνοεῖται ἡ τύχη. Βάσιμοι πληροφορίαι φέρουν τοῦτον ὡς ἐκτελεσθέντα.

2) Τὴν 30.9.44 ἀπήχθη ὑπὸ τοῦ «ΕΛΑΣ» Γκύζη ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Εὐμορφούλης Κ. Τούτου ἡ τύχη ἀγνοεῖται.

3) Τὴν 2.10.44 ἀπήχθησαν ὑπὸ τοῦ «ΕΛΑΣ» Γκύζη οἱ Καραμιχάλης Κ. καὶ Καροῦσος Γεώργιος. Οὗτοι ἀφέθησαν ἐλεύθεροι μετὰ διήμερον ἀφοῦ ἐξυλοκοπήθησαν ἀγρίως.

4) Τὴν 2.10.44. ἀπήχθη ἐκ τῆς παρὰ τὸ Κουκάκι οἰκίας του ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Παπαδόπουλος Χαράλαμπος (Λεωσθένους 5), οὗτινος καὶ ἀγνοεῖται ἡ τύχη. Βάσιμοι πληροφορίαι φέρουν τοῦτον ὡς ἐκτελεσθέντα. Σημειωθήτω ὅτι ὁ ἀδελφός του ἐτυφεκίσθη παρὰ τῶν Γερμανῶν ὡς Ἐθνικιστὴς ἡ δὲ ἀδελφή του ἐφυλακίσθη ἐπὶ μακρὸν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

5) Τὴν 3.10.44 ἀπήχθησαν ἐκ τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Εὐριπίδου καταστήματός των οἱ ὁπλῖται ἡμῶν Χρῆστος καὶ Παναγιώτης Ρήγας ὁδηγηθέντες εἰς τὸ φρουραρχεῖον ΕΛΑΣ Μεταξουργείου.

6) Τὴν 5.10.44 ἀπήχθη ἐκ τῆς οἰκίας του καὶ ὡδηγήθη εἰς Φρουραρχεῖον ΕΛΑΣ Ζωγράφου ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Σαΐτας Θεοφάνης.

7) Τὴν 5.10.44 συνελήφθη ὑπὸ τοῦ «ΕΛΑΣ» Γκύζη ὁ Βασιλειάδης Ἰωάννης (Κουμανούδη 27) ἀφεθεὶς ἐλεύθερος τὴν ἑπομένην μετὰ ἄγριον ξυλοδαρμόν.

8) Τὴν 5.10.44 συνελήφθη ὁ Θεόδωρος Μπακόπουλος διότι ὁ υἱός του ἀνῆκεν εἰς τὴν ὀργάνωσιν.

9) Τὴν 6.10.44 ἀπήχθησαν ὑπὸ τοῦ φρουραρχείου «ΕΛΑΣ» Σεπολίων οἱ ὁπλῖται ἡμῶν Ἡλιόπουλος Ἀπόστολος, Μίχας Χαράλ. καὶ Μίχας Γεώργ. Τούτων ἀγνοεῖται ἡ τύχη.

10) Τὴν 16.10.44 συνελήφθησαν ἐν Κουκακίῳ ὑπὸ τοῦ «ΕΛΑΣ» Κουκακίου ὁ Συν/ρχης Παπαδημητρακόπουλος Χρῖστος καὶ ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Μητρόπουλος Ἀριστείδης. Οὗτοι ἀφέθησαν ἐλεύθεροι αὐθημερόν.

11) Τὴν 7.10.44 συνελήφθη παρὰ τὴν Λεωφόρον Ἀμαλίας ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ Γούδας ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Ζερβουδάκης Γεώργιος ἀφεθεὶς ἐλεύθερος μετὰ διήμερον.

12) Τὴν 7.10.44 ἀπήχθη ἐκ Χαλανδρίου ὁ Διοικητὴς τοῦ τμήματος τῆς ὀργανώσεως ἐν Χαλανδρίῳ Ὑπολοχαγὸς Κολόμβας Κωνσταντῖνος. Οὗτος ὁδηγηθεὶς εἰς Χασιὰ ἀφέθη ἐλεύθερος μετὰ 20ήμερον.

13) Τὴν 9.10.44 ἀπήχθη ἐκ τῆς παρὰ τὸ Κουκάκι οἰκίας του ὁ Λοχαγὸς Πυρ/κοῦ Βαρδάνης Δημήτριος. Οὗτος κρατηθεὶς ἐπὶ 4ήμερον ἀφέθη ἐλεύθερος τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Στρατ. Διοικητοῦ.

14) Τὴν 9.10.44 συνελήφθη εἰς τὴν Πλατεῖαν Ἀττικῆς ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Βασιλάκης Ἀπόστολος ὁδηγηθεὶς εἰς τὸ Φρουραρχεῖον ΕΛΑΣ Περιστερίου. Οὗτος ἀφέθη ἐλεύθερος τὴν ἑπομένην.

15) Τὴν 10.10.44 συνελήφθη ὁμοῦ μετὰ τῆς συζύγου του, τοῦ υἱοῦ του καὶ τῆς θυγατρός του ἐν τῇ οἰκίᾳ των ὁ Ταγ/ρχης Σωτηριάδης. Ἅπαντες ἀφέθησαν ἐλεύθεροι πλὴν τοῦ υἱοῦ Σωτηριάδη.

16) Τὴν 10.10.44 ἀπήχθη ἐκ τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἱπποκράτους οἰκίας του ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Οἰκονόμου Δ. ὁμοῦ μετὰ τοῦ πατρός του καὶ τῆς ἀδελφῆς του.

17) Τὴν 10.10.44 ἀπήχθησαν οἱ Σκληρῆς Πάρης καὶ Τσῖρος Παναγιώτης μεταφερθέντες εἰς φρουραρχεῖον ΕΛΑΣ Βύρωνος. Τούτων ἀγνοεῖται ἡ τύχη.

18) Τὴν 14.10.44 ἀπήχθη ὑπὸ τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Σταμπόγλης Ρ. Τούτου ἀγνοεῖται ἡ τύχη.

19) Τὴν 15.10.44 συνελήφθη ἐντὸς τῆς οἰκίας του ὑπὸ τμημάτων τῆς λεγομένης Πολιτοφυλακῆς, ὁ υἱὸς τοῦ Συντ/ρχου Περιβολιώτη, Κωνσταντῖνος. Οὗτος ἀφέθη ἐλεύθερος αὐθημερόν.

20) Τὴν 15.10.44 συνελήφθη παρὰ τὴν ὁδὸν Βουκουρεστίου ὑπὸ ὁμάδος τοῦ «ΕΛΑΣ» ὁ Ἀνθ/γὸς Κοσιώρης Ἰωάννης. Οὗτος ἐκακοποιήθη,

ἀφοῦ τοῦ ἀφαιρέθη τὸ ἐπὶ τοῦ πηλικίου του στέμμα, τὸ περίστροφόν του, καὶ τὸ πορτοφόλιόν του, καὶ ἀφοῦ τοῦ κατεξέσχισαν τὴν στολήν.

21) Τὴν 15.10.44 συνελήφθη ὑπὸ τοῦ «ΕΛΑΣ» Γκύζη ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Γαλανάκης Πέτρος (Καλλιγᾶ 9). Τούτου ἀγνοεῖται ἡ τύχη.

22) Τὴν 20.10.44 συνελήφθη εἰς τὴν Ὁδὸν Σίνα ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου τοῦ «ΕΛΑΣ» Ἀθηνέλη, ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Σταθόπουλος Παν. Οὗτος ὡδηγήθη εἰς τὸ Γ΄ Ἀστ. Τμῆμα.

23) Τὴν 26.10.44 συνελήφθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ ὀπαδῶν τοῦ «ΕΛΑΣ» ὁ Ἀν/γὸς Κοκκώνης Ἰωάννης, κακοποιηθεὶς ἀγρίως. Οὗτος ἀφέθη μετὰ 2ήμερον ἐλεύθερος τῇ ἐπεμβάσει τῆς στρατ. Δ/σεως.

24) Τὴν 26.10.44 συνελήφθη καθ' ὁδὸν ὁ Δ. Χάσκαρης ὅστις ἐδάρη ἀνηλεῶς ἐσύρετο δὲ ἐπ' ἀρκετὸν αἱμόρφυτος καὶ ἡμιλιπόθυμος εἰς τὸν συνοικισμὸν Νέων Σφαγείων διότι καὶ μόνον ὁ υἱὸς διέπραξε τὸ ἔγκλημα νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν «Χ».

25) Τὴν 26.10.44 συνελήφθη ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Μιχαὴλ Εὐστ. Οὗτος ὡδηγήθη εἰς τὸ Φρουραρχεῖον παρὰ τὸν Βύρωνα. Τὰ βασανιστήρια ποὺ ὑπέστη εἶναι ἀνεκδιήγητα, τὸ σῶμα του ἦτο καθ' ὁλοκληρίαν μελανόν, καὶ ἔφερεν πληγάς. Ταῦτα διεπιστώθησαν παρὰ τοῦ ἰατροῦ τοῦ Θ΄ Ἀστυν. τμήματος ὡς καὶ παρὰ τοῦ ἐπιτελάρχου τῆς στρ. Δ/σεως. Οὗτος ἀφέθη ἐλεύθερος τῇ ἐπεμβάσει τῆς Ἀστυνομίας, ἀφοῦ ὑπεχρεώθη προηγουμένως ὑπὸ τῶν βασανιστῶν του νὰ ὑπογράψῃ κατάθεσιν, ἣν συνέταξαν οὗτοι καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀναφέρονται ἑκατοντάδες φόνων διαπραχθέντων δῆθεν ὑπὸ τούτου καὶ ἀξιωματικῶν τῆς ὀργανώσεως.

26) Τὴν 27.10.44 συνελήφθη ὑπὸ ὀπαδῶν τοῦ «ΕΛΑΣ» ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Τσέκας Γ. καὶ ὡδηγήθη εἰς τὸ φρουραρχεῖον Βύρωνος ξυλοκοπηθεὶς κατὰ τὸν ἀγριώτερον τρόπον. Οὗτος ἀφέθη ἐλεύθερος κατόπιν ἐνεργειῶν μας.

27) Τὴν 27.10.44 συνελήφθη καθ' ὁδὸν ὁ ὁπλίτης μας Ξύδης Ν. ὅστις παρελήφθη παρ' ἀστυνομικῶν μεταφερθεὶς εἰς τμῆμα ἀλλοδαπῶν.

28) Τὴν 28.10.44 συνελήφθη καθ' ὁδὸν ὁ Δραμιτινὸς Δημ. ὅστις καὶ ἐκακοποιήθη ἀγρίως. Οὗτος διεσώθη ὑπὸ προσδραμόντων ἀστυνομικῶν μεταφερθεὶς αἱμόρφυτος εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

29) Τὴν 30.10.44 συνελήφθη παρὰ τὴν ὁδὸν Θεμιστοκλέους ὁ ὑπ/γὸς πεζικοῦ Ἀσημακόπουλος Μιχαήλ. Οὗτος ἐκακοποιήθη κατὰ τὸν ἀγριώτερον τρόπον τόσον καθ' ὁδόν, ὅσον καὶ εἰς τὸ Α.Σ.Σ. τοῦ ΕΛΑΣ ἀφεθεὶς ἐλεύθερος τῇ ἐπεμβάσει τῆς στρατ. Δ/νσεως.

30) Τὴν 1.11.44 συνελήφθη εἰς τὴν πλατεῖαν Ψυρρῆ ἡ ἀδερφὴ ὁπλίτου ἡμῶν Στέλλα Κατεβαίνη. Αὕτη ἐξυλοκοπήθη καὶ διεπομπεύθη ἐν μέσῃ ὁδῷ εἰς βαθμὸν ἐνθυμίζοντα μεσαιωνικὴν ἐποχήν, ὡδηγήθη δὲ εἰς τὸ φρουραρχεῖον Ψυρρῆ ὑπὸ συνεχὲς ξυλοκόπημα, ἀφεθεῖσα τέλος ἐλευθέρα, ἀφοῦ ἠπείλησαν ταύτην ὅτι θὰ τὴν ἐξετέλουν μαζὶ μὲ τὴν μητέρα της ἐὰν δὲν παρέδιδε τὸν Χίτην ἀδελφόν της.

31) Τὴν 6.11.44 ἀπήγαγον τὸν ὁπλίτην ἡμῶν Ἀναστασιάδην Ἀνατ. μεταφέραντες τοῦτον εἰς τὸ φρουραρχεῖον Ἡλιουπόλεως. Τὸν ὑπέβαλαν εἰς φρικτὰ βασανιστήρια, εἶτα δὲ τὸν παρέδωσαν εἰς κακὴν κατάστασιν εἰς τὴν Ἀστυνομίαν.

32) Τὴν 11.11.44 συνελήφθησαν ἐν Φιλοθέῃ τρεῖς ὁπλῖται ἡμῶν ὑπὸ τοῦ «ΕΛΑΣ» καὶ ὡδηγήθησαν εἰς Καλογρέζαν. Οὗτοι ἀπηλευθερώθησαν κατόπιν ἐπεμβάσεως τῆς στρατ. Δ/σεως, ἀφοῦ ὑπεβλήθησαν εἰς βασανιστήρια. Συνεπείᾳ τῶν κακώσεων ἀπεβίωσεν ὁ Μπούφης, τὴν 16.11.44, ἕτερος παρεφρόνησεν καὶ ὁ τρίτος εὑρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν.

Γ) ΕΡΕΥΝΑΙ-ΛΕΗΛΑΣΙΑΙ

1) Τὴν 16.6.44 ἔνοπλον τμῆμα τοῦ «ΕΛΑΣ» Κυψέλης εἰσῆλασεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁπλίτου ἡμῶν Κονιδάρη Σπυρ. (Ἰωάννου Δροσοπούλου 21) ἀφήρεσεν οἰκιακὰ σκεύη, εἴδη ρουχισμοῦ καὶ 1 ποδήλατον.

2) Τὴν 16.6.44 εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ὑπ/γοῦ Πυρ/κοῦ Μπερτσιάδη Νικ. (Μάρκου Μπότσαρη) ἣν καὶ ἐλεηλάτησαν.

3) Τὴν 17.7.44 ὁμὰς τοῦ «ΕΛΑΣ» εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζαμινοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁπλίτου ἡμῶν (Βανδώρου 3) ἣν καὶ ἐλεηλάτησεν, καὶ ἀφοῦ ἐξεδίωξεν τοὺς ἐνοίκους ἐγκατέστησεν ἐκεῖ τὸ φρουραρχεῖον Κάτω Πετραλώνων.

4) Τὴν 4.8.44 ὁμὰς τοῦ «ΕΛΑΣ» εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁπλίτου ἡμῶν Βασιλικιώτη Ἰωάννου, ἣν καὶ ἐλεηλάτησεν.

5) Τὸν Σεπτέμβριον 1944 ἡ περίφημος Ἐθνικὴ Πολιτοφυλακὴ ἐξεδίωξε ἐκ τῶν οἰκιῶν των παρὰ τὰ Πετράλωνα τὰς οἰκογενείας τῶν Ζαμινοῦ Ἀλεξ., Κονδύλη Εὐστ., Βατικιώτη Ἰωάννου τὰς ὁποίας καὶ κατέλαβεν ἀφοῦ προηγουμένως τὰς ἐλεηλάτησεν. Ὑπάρχουν ἐπομένως καὶ πρόσφυγες ἐντόπιοι οἱ ὁποῖοι δὲν ὀφείλουν τὴν δυστυχίαν των εἰς τοὺς κατακτητὰς ἀλλὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας πατριώτας.

6) Τὴν 5.10.44 ἔνοπλος ὁμὰς τοῦ «ΕΛΑΣ» Κυψέλης εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁπλίτου ἡμῶν Παπαγιαννοπούλου Θεοδ. ἀφήρεσεν οἰκιακὰ σκεύη καὶ ὁμολογίας.

7) Τὴν 10.10.44 τμῆμα τοῦ «ΕΛΑΣ» εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ

άν/στοῦ Στεφάνου ἀφοῦ προέβη εἰς τὴν διάρρηξιν τῆς οἰκίας, ἣν καὶ ἐλεηλάτησεν, ἔθραυσεν ἅπαντα τὰ ἔπιπλα καὶ οἰκιακὰ σκεύη.

8) Τὴν 17.10.44 τμῆμα τοῦ «ΕΛΑΣ» εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀν/γοῦ Γαλιανοῦ Π. ἀφήρεσεν οἰκιακὰ σκεύη, εἴδη ρουχισμοῦ, ἐπέφερε δὲ σοβαρωτάτας φθορὰς εἰς τὰ ἔπιπλα.

ΔΙΩΞΕΙΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑΚΤΗΤΩΝ

Ὑπὸ τὸν τίτλον ***«Διώξεις τῆς Ὀργανώσεως ἐκ μέρους τοῦ κατακτητοῦ»*** ἢ *«Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔργου τῆς Ὀργανώσεως Χ»* περιλαμβάνει μερικὰ ἀπὸ ὅσα ὑπέστησαν οἱ Χίτες ἐκ μέρους τῶν Ἰταλῶν καὶ τῶν Γερμανῶν, διαρκούσης τῆς Κατοχῆς. Τὸ σχετικὸν κεφάλαιον ἀποτελεῖ ἀποστομωτικὴ ἀπάντηση σὲ ὅσους κατεδέχοντο τὴν εὐτελῆ συκοφαντία ὅτι ἡ «Χ» πρακτόρευε τὰ συμφέροντα τῶν κατακτητῶν, τῶν ὁποίων δῆθεν εἶχε τὴν διαρκῆ εὔνοια. Ἰδοὺ τὸ πλῆρες κείμενον τοῦ σχετικοῦ κεφαλαίου:

ΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΤΗΤΟΥ

1) Τὴν 22-10-42 εἴς τινα διαδήλωσιν μελῶν τῆς ὀργανώσεως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς κηρύξεως τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου συνελήφθη ὁ Κουρουπὸς Σπυρ. Οὗτος κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν.

2) Κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον 1942 συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὁ Δημ. Κουρουπὸς μέλος τῆς Ὀργανώσεως, ὡς ἀνήκων εἰς ἀντιγερμανικὴν ὀργάνωσιν. Οὗτος καταδικασθεὶς μετεφέρθη εἰς Γερμανίαν.

3) Τὴν 24-4-43 συνελήφθη ὑπὸ Ἰταλῶν ὁ Καροῦσος Γεώργιος μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι ἀνήκει εἰς ὀργάνωσιν στρεφομένην ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ.

4) Οἱ Γερμανοὶ τὴν 25-3-43 ἐπεχείρησαν νὰ συλλάβουν εἰς τὰς οἰκίας των 6 ἀξιωματικοὺς τῆς ὀργανώσεως. Ἡ ἀπόπειρά των ἀπέβη ἄκαρπος καὶ τοῦτο διότι ἅπαντα τὰ στελέχη τῆς ὀργανώσεως λόγῳ τῆς ἀπηνοῦς διώξεώς των ἐκ μέρους τῶν κατακτητῶν δὲν διέμενον εἰς τὰς οἰκίας των.

5) Τὴν 3-8-43 συνελήφθη ὑπὸ Ἰταλῶν ὁ λοχαγὸς τοῦ πυρ/κοῦ Τούμπας. Οὗτος ἀπεφυλακίσθη τὴν 8-4-44.

6) Τὸν Νοέμβριον 1943 συνελήφθη παρὰ τῶν Γερμανῶν παρὰ τὸ Κουκάκι ὁ ὁπλίτης ἡμῶν Παπαδόπουλος Θεμιστοκλῆς ὅστις ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ χειροβομβίδα. Οὗτος καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἐτυφεκίσθη τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1944.

7) Κατὰ μῆνα Δεκέμβριον 1943 συνελήφθη ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀνωτέρω Δέσποινα Παπαδοπούλου, ὡς ἀνήκουσα εἰς τὴν ὀργάνωσιν. Αὕτη ἐφυλακίσθη ἐπὶ μακρόν, ἀποφυλακισθεῖσα μὲ τὴν εἴσοδον τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων εἰς Ἀθήνας.

8) Τὴν 2-1-44 συνελήφθησαν παρὰ Ἰταλῶν στρατιωτῶν οἱ ὁπλῖται τῆς ὀργανώσεως Τόγκας Δημήτριος καὶ Κυριακοῦ Νικόλαος, διότι κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1943 εἶχον ἀγοράσει ἓν κιβώτιον χειροβομβίδων διὰ λογαριασμὸν τῆς ὀργανώσεως. Οὗτοι ἐπροδόθησαν παρὰ τοῦ μεσιτεύσαντος διὰ τὴν ἀγοράν, ὅστις ἀνῆκε εἰς τὸ ΕΑΜ. Οὗτοι κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, πλὴν δοθείσης εἰς αὐτοὺς χάριτος, παρέμεινον εἰς τὰς φυλακὰς ἐπὶ 15 μῆνας.

9) Τὴν 23-3-44 συνελήφθη παρὰ Γερμανῶν τῶν ΣΣ ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς πυροβολικοῦ Κοβάτσος Κωνσταντῖνος, κατηγορηθεὶς ὅτι ἀνῆκε εἰς ὀργάνωσιν συνεργαζομένην μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς μυστικῆς ὑπηρεσίας. Οὗτος ὑπεβλήθη εἰς φρικτὰ βασανιστήρια, ἀπεφυλακίσθη δὲ τὸν Σεπτέμβριον 1944 μὲ τὰς ἀθρόας ἀποφυλακίσεις.

10) Τὴν 10-4-44 συνελήφθη παρὰ τῆς Γερμανικῆς μυστικῆς ἀστυνομίας ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς πυροβολικοῦ Ἀντωνακέας Ἀριστομένης. Τοῦ ἀπεδόθη κατηγορία ἐπὶ κατασκοπείᾳ, ὅπως συνέβαινε συνήθως δι' ἅπαντα τὰ μέλη τῆς ὀργανώσεως, καὶ τοῦτο διότι οἱ Γερμανοὶ εἶχον τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ἡ ὀργάνωσις ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ στρατηγείου τῆς Μ. Ἀνατολῆς. Οὗτος κατεδικάσθη εἰς θάνατον, μετατραπείσης δὲ εἶτα τῆς ποινῆς του εἰς 15ετῆ εἱρκτὴν μετεφέρθη εἰς Γερμανίαν.

11) Τὴν 13-5-44 συνελήφθη εἰς Ν. Κόσμον παρὰ τῶν Γερμανῶν ὁ Ἀργύριος Σαμπάνης μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι εἰς τὸ κατάστημά του συνεδριάζον μέλη τῆς ὀργανώσεως. Οὗτος ἀπεφυλακίσθη μὲ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανικῶν στρατευμάτων.

12) Τὴν 13-5-44 συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἡ ἀδελφὴ τοῦ ταγματάρχου πεζικοῦ Μπουσμπουρέλη Ἰωάννου, διότι δὲν ἀνευρέθη ὁ ἀδελφός της ὅστις ἀνῆκεν εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τῆς ὀργανώσεως «Χ». Αὕτη ἀπεφυλακίσθη τὸν Σεπτέμβριον 1944 μὲ τὰς ἀθρόας ἀποφυλακίσεις.

13) Τὴν 15-5-44 συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ πεζικοῦ Τσίχλη Γεωργ. διότι δὲν ἀνευρέθη ὁ σύζυγός της, ὅστις ἦτο διοι-

κητὴς τμήματος τῆς ὀργανώσεως «Χ» καὶ εἶχεν ἐπαφὴν μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς μυστικῆς ὑπηρεσίας. Αὕτη ἀπεφυλακίσθη τὸν Σεπτέμβριον 1944 μὲ τὰς ἀθρόας ἀποφυλακίσεις.

14) Τὸν Αὔγουστον 1944 Γερμανοὶ τῶν Σ.Σ. περιεκύκλωσαν τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Χάριτος 6 οἰκίαν εἰς ἣν διέμενον 4 ἀξιωματικοὶ τῆς ὀργανώσεως, χωρὶς νὰ ἐπιτύχουν τὴν σύλληψίν των λόγῳ ἀπουσίας των.

15) Τὴν 9-9-1944 Γερμανοὶ τῶν Σ.Σ. περιεκύκλωσαν οἰκίαν ἐπὶ τῆς πλατείας Κολωνακίου εἰς ἣν διέμενεν ὁμὰς 9 ἀνδρῶν τῆς ὀργανώσεως. Τούτους ἀφοῦ συνέλαβον ὡδήγησαν εἰς Χαϊδάρι κατασχέσαντες 9 τυφέκια, 4 χειροβομβίδες καὶ 3 πιστόλια εὑρεθέντα ἐντὸς τῆς οἰκίας. Εἷς τούτων ὁ Εὔελπις Σπυράκης εἶχε συμπεριληφθῆ μεταξὺ τῶν 70 οἵτινες ἐπρόκειτο νὰ τυφεκισθοῦν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Γενομένης ὅμως νέας καταμετρήσεως εὑρέθη 71ος καὶ οὕτω διέφυγε τὴν ἐκτέλεσιν.

16) Τὸν Σεπτέμβριον 1944 συνελήφθη ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς Ἀστυνομίας ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου «ΒΙΟ» ὁ Καραμένης Δημ., μέλος τῆς ὀργανώσεως, διὰ τὴν Ἐθνικιστικήν του δρᾶσιν. Τούτου ἀγνοεῖται ἡ τύχη.

17) Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως Ἀντ/χης Γρίβας Γ. ὑπέστη ἀπηνῆ δίωξιν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἀναφέρομεν μόνον ὀλίγα περιστατικά:

α) Τὴν 24.3.43 ὄργανα τῆς ΓΚΕΣΤΑΠΟ ἀπεπειράθησαν νὰ τὸν συλλάβουν εἰς τὸ γραφεῖον του (ὁδὸς Πανεπιστημίου 18) εἶτα εἰς τὴν οἰκίαν του (Νηλέως 6) ἄνευ ἀποτελέσματος. Τὴν ἀπόπειράν των ταύτην ἐπανέλαβον καὶ τὴν ἑπομένην εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ πάλιν ἄνευ ἀποτελέσματος.

β) Ἡ ἀναζήτησίς του ἦτο τόσον δραστηρία ἐκ μέρους τῶν Γερμανῶν ὥστε αὕτη δὲν διέφυγε, φαίνεται, καὶ τῆς προσοχῆς ἡμετέρων ἀστυνομικῶν. Τούτου ἕνεκα ἀνώτερος ἀστυνομικὸς εἰδοποίησε τὸν ἀρχηγὸν τῆς ὀργανώσεως νὰ προφυλαχθῆ διότι οἱ Γερμανοὶ ἔδωσαν ἐντολὴν εἰς τὰ ὄργανά του νὰ συλληφθῆ ὁπωσδήποτε.

γ) Ἄτομον ὅπερ ἠθέλησε νὰ τηρήση τὴν ἀνωνυμίαν ἐπληροφόρησε ἀξιωματικὸν τῆς ὀργανώσεως ὅτι κατ' ἀκριβεῖς πληροφορίας του οἱ Γερμανοὶ προσέφεραν σεβαστὸν χρηματικὸν ποσὸν εἰς πράκτοράς των διὰ καταδοσιν ἢ σύλληψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως.

δ) Κατὰ μῆνα Ἰούλιον 1943 συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὁ λοχαγὸς τῆς ὀργανώσεως Βασιλαρᾶκος μὲ τὴν κατηγορίαν ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ εἰργάζετο κατὰ τῶν Γερμανῶν. Οὗτος ἐπιέσθη νὰ ἀποκαλύψη ποῦ εὑρίσκετο ὁ Ἀρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως. Ἐκ τῶν ἐρωτήσεών των διεπίστωσεν ὅτι ἡ κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ κατηγορία ἦτο ὅτι οὗτος εὑρίσκετο ἐν ἐπαφῇ μὲ τοὺς ἐν Καΐρῳ δι' ἀσυρμάτου κλπ. καθὼς καὶ μὲ ὑποβρύχια πλησιάζοντα τὰς Ἑλληνικὰς ἀκτάς.

ε) Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Γερμανῶν ἐξ Ἀθηνῶν συνεζητήθη εἰς τὰ Σ.Σ. ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ κρησφυγέτου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως καὶ ἡ σύλληψίς του (πληροφορία Ταγμ. Κ...). Ὡσαύτως ὅτι ἀνετέθη εἰς Ἕλληνα εὑρισκόμενον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Γερμανῶν ἡ ἀνεύρεσις καὶ ἡ σύλληψις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως (πληροφορία Λοχαγοῦ Τ...).

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΟΗΕ

Ἡ «Ἐφημερὶς τῶν Χιτῶν» δὲν ἔπαιξε καὶ δὲν χαριζόταν σὲ κανέναν καὶ πρὸ πάντων στὸ Κ.Κ.Ε. Στὶς 3.2.1947 δημοσίευε τὴν ἀνωτέρω ἀποκαλυπτικὴ φωτογραφία ποὺ ἀπεδείκνυε τὴν ἀντεθνικὴ συνεργασία μεταξὺ στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ὁ ΓΡΙΒΑΣ καὶ ἡ «Χ»

Τὸ χαμένο ἀρχεῖο

Στὴν κατάλληλη ὥρα –καὶ ἴσως καθυστερημένα– ἔρχεται τὸ παρὸν βιβλίο τοῦ παλαιοῦ συνεργάτου τῆς «Νέας Θέσεως» Σπύρου Παπαεωργίου –δημοσιογράφου καὶ συγγραφέως– νὰ ἀποκαταστήσει, ὕστερα ἀπὸ 60 χρόνια, τὴν κακοποιημένη ἱστορικὴ ἀλήθεια σχετικῶς μὲ τὴν «Χ».

Ἡ «Νέα Θέσις» χαίρει διότι αὐτὴ ἡ ἀλήθεια ἀποκαθίσταται πλήρως, ὕστερα ἀπὸ τὶς ἔρευνες τοῦ συγγραφέως, ὁ ὁποῖος εὐτύχησε νὰ ἀνασύρει τὸ «χαμένο ἀρχεῖο» τῆς «Χ».

Ὁ ἀναγνώστης θὰ ἀντιληφθεῖ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωση τῆς ἐργασίας αὐτῆς, πόσος μόχθος καὶ ἐρευνητικὸς ζῆλος ἀναλώθηκε γιὰ τὴ συγγραφὴ τοῦ βιβλίου.

Ἔτσι ἐκπληρώνεται ἕνα ἐθνικὸ χρέος, νὰ τιμηθοῦν οἱ γνωστοὶ καὶ ἄγνωστοι ἥρωες καὶ μάρτυρες τῆς «Χ», οἱ ὁποῖοι, ὑπὸ δυσχερέστατες συνθῆκες, ἔχυσαν τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

ΝΕΑ ΘΕΣΙΣ

ἐκδοτικὸς οἶκος-βιβλιοπωλεῖον
Ἱπποκράτους 65, 106 80 Ἀθῆναι
τηλέφωνον: 36.34.932
τηλεομοιότυπον: 36.17.592

ISBN: 960-7076-41-9